J. Roulez

DIODORI

BIBLIOTHECA HISTORICA

EX RECENSIONE

LVDOVICI DINDORFII.

VOL. I. PARS II.

L. XI. — XIV.

LIPSIAE

SVMPTIBVS C. H. F. HARTMANNI.

MDCCCXXIX.

PRAEFATIO.

Librorum decem posteriorum codicibus utimur neque antiquis et minus etiam quam quinque priorum emendatis: quorum quanquam alius alii praestat, in vitiis plurimis et amplis saepe lacunis omnes conveniunt. Sunt autem hi.

A Coislinianus librorum XI. — XV., de quo vide praefationem ad partem priorem.

F Laurentianus XII. plutei LXX. apud Bandinium catalogi vol. II. p. 672., cuius copiam nobis fecit vir clarissimus Franciscus de Furia. Est chartaceus saeculi quarti decimi, foliorum 278. in quaternis.

Γ Veneti specimen ad libri XI. initium. Vide infra MR.

H Vaticanus saeculi XV. libros XI. — XV. complexus. Eius varietates ab Assemanno accepit Wesselingius.

Litteris I et T, K, L et W quos notavi Wesselin-

*

gio sunt Parisinus regius alter, Claromontanus, Parisinus regius prior. Quorum de Parisinis regiis quum ita narret Wesselingius ut plures enumeret quam in varietate scripturae apud eum comparent, ipsius verba cum iis quae de codicibus librorum XI. — XX. in catalogo bibliothecae Parisinae relata huc pertinent componenda duxi. Sic igitur Wesselingius de Camusato:

„Alleverat et margini inscripserat ex Claromontano, in quo XI. XII. XIII. XIV. XV., et regio, qui 2538. numeratur, et sequentes quinque, sive postremos eius decadis lecturo offert, omnia quae cum editis dissentiunt: cuius autem illi aetatis sint dicere non habeo. — Galliarum regis bibliotheca habet praeter eum de quo superius memini unum cui priores libri V adsunt, alium in quo undecimus et sequentes quatuor, tertium eosdem conplexum et XVI. cum septimo decimo, quartum denique, cuius paginis consignati sunt quinque postremi. Primus numerum MMLXII. praeferens, et quartus, quem MMLXI. numerant, eodem chirographo, sed recenti et indocto descriptus, minime malus est, fideli ex exemplo exceptus: secundus, cui nota MMDXXXIX inponitur, seculi XV. aetatem non superat, olim Augustini Cardinalis Trivultii; tertius signatus indice MMLX. in fronte et calce haec ostentat, *κτῆμα Ἀντωνίου τοῦ Ἐπάρχου, ὃ δέδωκεν εἰς σημεῖον εὐχαριστίας τῷ κραταιῷ βασιλεῖ Κελτῶν, τῷ ἐπιφανεστάτῳ Φραγκίσκῳ*, quibus deinde adpingitur, *an Sophiani manu?* Sic foret medio seculo XVI., quo Michael Sophianus vixit, exaratus. Sed quid si Antonius ipse scriba fuerit —. Vtcunque id fuerit, conferendorum eorum laborem in se suscepit De la Barre —.“

Haec Wesselingius. Catalogus autem bibl. Paris. vol. II. p. 383. 384. haec habet:

„MDCLX. Codex chartaceus Fonteblandensis, quo continentur D. S. hist. libri X, ab XI. ad XX. Praemittitur singulis libris capitis index. Is codex duorum librariorum manu saeculo XVI. exaratus videtur."

„MDCLXI. Codex chartaceus Fonteblandensis, olim Antonii Eparchi, qui hunc ipsum cum aliis non paucis codicibus manuscriptis regi Francisco I. obtulit. Ibi continentur D. S. hist. libri VII, ab XI. ad XVII., qui mutilus est. Praemittitur singulis libris capitum index. Is codex manu Nicolai Sophiani saeculo, ut videtur, XVI. exaratus est."

„MDCLXII. Codex chartaceus, olim Trivultii Cardinalis, quo continentur D. S. hist. libri XI. — XV. Is codex saeculo XV. exaratus videtur."

„MDCLXIII. Codex chartaceus, olim Colbertinus, quo continentur D. S. hist. libri XI. — XV. Libris singulis praemittitur capitum index. Is codex saeculo XVI. exaratus videtur."

„MDCLXIV. Codex chartaceus Cpoli nuper in bibl. regiam illatus, quo continentur D. S. hist. libri XV. — XX. Ibi multa librarii incuriae et imperitiae vestigia apparent. Interdum tamen occurrunt lectiones non contemnendae. — Subiuncta est brevis annotatio de anno quo Manuel Comnenus in Italiam appulit, unde colligas nostrum hunc codicem aliquot ante synodum Florentinam annis exaratum esse."

„MDCLXV. Codex membranaceus, quo continentur D. S. hist. libri V, ab XV. ad XX., cuius finis desideratur. Is codex saeculo XII. exaratus videtur.“

Quae si quis cum libris ab Wesselingio descriptis contendat, codicem quem Camusatus contulit respondere intelligat ei qui in catalogo est 1664.: sed apud Wesselingium nullus Parisinorum circa finem libri XX. defectu laborare dicitur. Rursus regius Wesselingii tertius sine controversia idem qui 1661. catalogi est: sed de defectu libri XVII. nihil monetur apud Wesselingium, qui ex utroque regio suo prope ad extremos usque versus libri XVII. varietates recenset. Tum qui Wesselingio quartus (2061) est manifesto respondet catalogi 1664.: tamen ab Wesselingio libros XVI. — XX., a catalogo XV. — XX. complecti dicitur. Tandem secundus Wesselingii plane convenit cum 1662. catalogi. Postremo Wesselingius ita loquitur ut librorum XVI. XVII. tres habuisse credendus sit Parisinos regios: sed in scripturae varietate nusquam plures duobus comparent. Ego igitur relictis his tricis ei cui libros illos ipsi adire liceat extricandis regium Wesselingii alterum per libros XI. — XV. dixi I, per XVI. — XX. T, priorem per libros XI. — XVII. L, per XVIII. — XX. W.

M et R dixi Venetos duos, unum librorum XI. — XIII., alterum libri XV. De quibus omissa narratione Wesselingii minus accurata infra posui quae Morellius tradidit Bibliothecae Manuscriptae p. 241.

„Cod. CCCLXXV. membran. in 4. Saec. circ. XII.

[Parisios quum haec scribebat Morellius ablatus]. Ex codice hoc D. S. libros quinque, XI. XII. XIII. XIV. XV. qui soli eo continentur; ac ex sequenti quoque [qui nobis est X] duos alios, XVI. XVII., habuit Iacobus Amyotus, qui eos in Gallicum sermonem vertit, ac Parisiis an. 1554. edidit, bibliothecae ex qua acceperat, indicio facto.“

„Varias huius lectiones, Blasii Caryophili opera acceptas, edidisse Wesselingius videtur, si quidem eius testimonii in praefatione exhibiti ratio habeatur *): at, re expensa, compertum mihi est *Codicem Venetum* in libris XI. XII. XIII. allatum Marcianum alium esse, qui Wesselingii tempore in bibliotheca Veneta SS. Ioannis et Pauli asservabatur; neque, nisi in libro XV, lectiones codicis huius CCCLXXV, qui cum Coisliniano magnopere convenit, a Wesselingio afferri; iis etiam e libro primo praetermissis, quae in Indice a Zannetio et Bongiovannio edito comparent. Ad haec Wesselingius aliorum culpa in errorem inductus perperam ait, librum XV. in codice hoc finire *αὐτοῦ παραγράφομεν;* siquidem una eademque ratione cum editionis suae textu desinit.“

Haec Morellius. Qui quas codicis 375. varietates ab Zanneto editas memorat (catal. p. 179., ubi liber esse saeculi XI. dicitur), eas ego *Γ* littera notatas apposui. Sunt omnes satis leves nec mihi aut integri codicis desiderium moverunt aut interpretationis Amyoti: ex qua quam unam attulit Wesselingius memorabilem varietatem l. XV. p. 13. 55., *Dodonam* pro *Delphis*,

*) Ipse Wesselingius ad l. XIII. p. 633. 76. „*ἐκ δυεῖν Venet. qui hic desinit.*“

codici Veneto non deberi silentium de eo apud Wesselingium satis probabile reddit.

V liber ab Is. Casaubono, ut fertur, cum ed. Basileensi per libros XVIII. XIX. collatus. Eius varietates a Burmanno acceperat Camusatus. Wesselingius quod ait in praefatione et ad l. XVIII. initium, exemplar illud in bibliotheca Leidensi servari, negat Geelius.

X Venetus 376. librorum XVI. — XX. chartaceus formae maximae saeculi iudice Morellio p. 241. quinti decimi.

Y Vaticanus librorum XVI. — XX. saeculo XV. scriptus. Vtriusque copiam habuit Wesselingius.

Z Peirescianorum Excerptorum e libris XI. — XX. varietates editae ab Valesio post annotationes ad Excerpta p. 124.

De editione Stephaniana eiusque margine Q dictum praefatione ad partem huius voluminis priorem. Praeter illam una est memoranda Basileensis librorum XVI. — XX. ab Vinc. Obsopoeo edita a. 1539. Quae quem exprimit codicem, olim Iani Pannonii, denique Caesareae bibliothecae factum, scriptum notat Kollarius Supplem. Lambecii p. 491. in foliis formae maioris chartaceis ducentis quadragintà octo. Vltimo subscriptum: *Θεοῦ τὸ δῶρον καὶ Θετταλοῦ ὁ μόχθος. ἐγράφη ἐν Φλωρεντίᾳ διὰ χειρὸς ἐμοῦ Ἰωάννου τοῦ Σχουταριώτου: ,αυμβʹ. μηνὶ μαΐῳ θʹ. ἰνδικ. εʹ.* Editio Basileensis quum tota satis negligenter impressa videatur tum in paucis quae Kollarius protulit speciminibus

bis discrepat a codice, qui p. ed. Wess. 80. 87. ὡς ὁ Φίλιππος, p. 81. inscr. Διοδώρου Σικελιώτου scribit, nisi fallit Kollarius.

Interpretationes latinae quae codicum auctoritatem habeant duae sunt, librorum undecimi ad quartum decimum, tum sexti decimi et sequentis. Quarum prior sine nomine auctoris edita, ab Cocchio, ut refert Wesselingius, Aeneae Silvio, qui postea factus est Pius secundus, tribuitur non sine auctoritate quidem, sed falso, si vera sunt quae mox referemus. Ipse autem Wesselingius qua eius editione usus sit ignoro: nec scio an ulla exstet antiquior Basileensi a. 1559., quae superstites Diodori libros quindecim ab variis interpretibus latine redditos complectitur. Nam ego unam vidi quae priorem exprimere dicitur Basileensem alteram a. 1578. Quae tum aliis rebus ab exemplari Wesselingiano differt tum maxime eo quod de suo Wesselingius ad l. XII. p. 567. 27. ἑαυτὸν ἀπέκτεινε annotat: *vetus interpres hic desinit, lacero usus exemplari*, nullamque amplius eius mentionem facit; illa autem sine ullo mutati interpretis indicio ad l. XIV. p. 693. 50. deducta his verbis interrumpitur p. 423.: *Interpres qui hos libros in gratiam Pii secundi Pont. vertendos susceperat, immatura morte praeventus, ad hunc usque locum pervenit. Quod superest aliis viris doctis transferendum reliquit. Diodori Siculi Bibliothecae historicae libri XIIII. pars posterior a fine translationis Vaticanae per Bernardinum Rutilium versa.* Quem Rutilium apud Saxium invenio a. 1538. decessisse, viginti uno ante principem editionem Graecam annis: ut non possit non de libro manuscripto

exiguam quam vertit particulam vertisse. Nam ipse quoque non ultra p. 711. 34. ἀνακτήσασθαι χώραν progressus opus inceptum destituit, monente ibi editore p. 432.: *Quae sequuntur a Marco Hoppero translata sunt.* Quem Hopperum quanquam annus quo prima Basileensis prodiit ipsum pariter ac Rutilium arguit Stephanianam non vidisse, tamen quum nihil memorabile praebere viderem, mox missum feci. Caeterum quod typographus Grynaeus in praefatione profitetur, se *omnes duodecim libros* (I. — V. XI. — XVII.: nam XVIII. — XX. vertit Castalio) *ad Graecum exemplar emendari ac restitui curasse*, non possum iudicare quantum iis aut profuerit aut nocuerit.

Angeli Cospi Bononiensis librorum sexti et septimi decimi interpretatio Vindobonae a. 1516. nitidissime impressa ad codicem Budensem, nunc Vindobonensem, facta dicitur: vide Fabric. B. G. vol. IV. p. 368. ed. Harl.

Superest ut moneam de ratione quam in magistratuum Romanorum nominibus scribendis tenui. In quibus quum plurimum constet Diodorum ab aliis fastorum monumentis dissidere, eiusque dissensionis culpa aut in librarios aut in fastos Diodori aut scriptorem ipsum conferenda sit, nisi quae cuiusque horum fides et auctoritas sit constituatur, non poterit de singulis rectum iudicium ferri. Iam codicum Diodori tanta est quum aliis in rebus tum in nominibus quarumvis gentium minus notis depravatio, ut Romanorum maxime nominum monstra nec graeca nec latina nulla ratio sit imputandi homini qui se sermonis Romani gnarum et cum Romanis Romae domique versatum fert l. I. c. 4. Et quanquam fuit nonnulla Graecorum in Romanis nominibus fingendis licentia, ut facile cre-

dam v. c. *Κιχώριος* vel *Κιχωρῖνος* pro *Cicurio* vel *Cicurino* vol I. p. **466. 21. 481. 40.** sic esse ab ipso Diodoro scriptum, tamen nomina detorta sic ut *Medullinus* in *Μεδιολανὸς* vol. I. p. **451. 68.** vel iisdem litterarum elementis aliter distinctis *Μενέλλαιος* p. **440. 44.** et *Duilius* in *Δίνμος* (*Δίνλλος*) p. **684. 42.** non minus pro librariorum lapsibus habenda censeo. Qui sibi quibusdam in vitiis adeo constare solent ut fere semper *Ποπίλλιος* aut *Ποιτήλιος* in *Πόπλιος*, *Οὐιβουλανός* in *Σιλουανός* mutata, *Σερούιος* autem et *Σερουίλιος*, *Κόϊντος* et *Κοΐντιος* ad nauseam usque confusa reperiantur. Neque his se finibus continuit eorum negligentia, sed in pervertendis omittendisque nominibus tantum sibi indulserunt, ut saepius bina vel terna nominum paria pro quattuor vel sex hominibus compareant et nonnullis in libris vol. I. p. **679. 84.** eiusmodi hiatus supplementum stultissimum legatur *καὶ ἕτεροι τρεῖς*. Horum igitur vitiorum etsi ego levissima tantum amovi, Diodoro tamen nihil tribui posse existimo, satis aliunde culpando. Neque enim ulla cum veri specie librarios accusari licet, sicubi cognomina consulum anni proximi proximorum sunt nominibus appensa, ut v. c. *Aulus Cornelius* vocetur *Macerinus* p. **509. 46.**, quod est *Geganii* p. **507. 58.** cognomen, aut vol. II. p. **181. 67.** *Caeso Valerius* pro *Caesone Duilio*, *Marco Valerio* insequentis anni consule p. **189. 97.**, et quae apposui ad vol. I. p. **425. 34. 444. 29.** Qualia sive ipse primus intulit sive aliunde repetiit Diodorus, fastorum eius eam apparet rationem esse ut quamvis non omnia quibus ab aliis differunt reiicienda sint, tamen gravissimis erroribus obnoxii fuerint. Quorum errorum maxima et manifestissima congeries est circa finem

libri quarti decimi et quinti decimi initium, animadversa partim a Wesselingio partim ab eruditissimo Borghesio, cuius disputationem integram huc referendam dixi.

(*Nuovi frammenti dei fasti consolari Capitolini illustrati da B. Borghesi* vol. II. p. 167 — 173.)

Eccoci finalmente all' ultima linea del nuovo frammento che non può essere più miserabile, non offrendoci se non le quattro sole lettere .... S. III. Non però cade dubbio sulla loro aggiudicazione, perchè la linea divisoria ad esse premessa ci significa di cercarne il supplimento nel nuovo anno 360, e il benemerito Anonimo Norisiano se ne fa interprete senza nostra fatica, scrivendo *Camillo III et Publicola.* Vi si accenna adunque il terzo tribunato di M. Furio Camillo, e non ne discorda il Patavino, da cui solo vengono recitati tutti i presidj dell' anno presente. *Comitiis tribunorum militum*, egli dice, *patres summa ope evicerunt, ut M. Furius Camillus crearetur ...... Cum Camillo creati tribuni consulari potestate L. Furius Medullinus sextum, C. Aemilius, L. Valerius Poblicola, Sp. Postumius, P. Cornelius iterum.* E ne conviene pure Diodoro, nominando per primo tribuno di questo collegio M. Furio Camillo, il che fa per ben due volte, avvegnachè a due diversi anni riporti questa medesima magistratura. M' immagino bene che si resterà sorpresi dell' arditezza di questa proposizione, e mi si chiederà conto del perchè io rechi ad un classico sì grave offesa, da imputargli che abbia

confuso la cronologia a segno di ripetere i medesimi magistrati in due anni diversi, specialmente che i suoi dottissimi commentatori, quantunque abbiano dovuto confessare che la sua serie dei governanti Romani si allontana non poco dalla più comune di Livio, non si sono nè meno immaginati di averlo a difendere da questa colpa. Ma l' errore è ciò non di meno verissimo, e non una volta sola ma per cinque consecutive vi è egli caduto, nè a noi graverà di spendere alcune parole in dimostrarlo, imperocchè è ciò anche necessario per illustrazione di alcune cose che saremo per soggiungere. E alla fede di Livio, da noi talvolta criminata, ci piace di così rendere una qualche riparazione, liberandola da un gravissimo oppositore in più asserzioni di somma importanza. E' adunque da premettersi che ventiquattro anni s' interpongono da Livio, e venticinque da Diodoro fra il tribunato di Cosso e di Scipione da noi superiormente illustrato nel 359, fino al quale sono andati d' accordo, e quello di L. Furio, A Manlio, Ser. Sulpicio ed altri loro colleghi ch' è il primo a succedere alla famosa anarchia cagionata dai tribuni della plebe, e nel quale questi due autori ritornano ad essere uniformi. Ma se in questo intervallo si paragoneranno successivamente i rispettivi loro anni, incredibile sarà la discrepanza che ne risulterà, imperocchè, toltone il primo quinquennio, i magistrati dell' uno non mai corrispondono a quelli dell' altro, e dove lo storico Latino pone tribuni, il Greco colloca consoli, e mentre quegli estende l' interregno a cinque anni, questo non lo ammette che per un solo. Per altro essendomi io posto pazientemente a comparare per tutti i

lati la diversa loro serie, mi sono accorto che i tribuni Liviani Camillo per la sesta volta, Aulo e Lucio Postumj ec., che si fissano volgarmente all' anno Varroniano 374 riscontrano con piena esattezza a quelli che Diodoro statuisce nel 378, onde stabilito quell' anno per cardine, e di qui risalendo e discendendo mi è venuto fatto di scoprire la vera fonte del loro dissenso, e di conoscere poi ch' egli non è sì grave come a prima vista apparisce. La gran differenza consiste in questo, che il Siceliota sulla fine ha ommesso quattro anni nel computo dell' anarchia, e viceversa ha ripetuto due volte sul principio cinque magistrature, che sono quelle del 360 al 364, perchè dopo averle regolarmente notate al loro posto, ritorna ad interporle da capo, ond' ecco già svanita con ciò la difficoltà dell' anno di più ch' egli aveva inserito in questo conteggio. Se dunque dopo il 359 si troncheranno dalla serie di Diodoro i primi cinque anni, e se i magistrati che Livio pone al 360 si confronteranno con quelli che l' altro mette al 365, e così di mano in mano, si vedrà ch' essi sono consentanei nella qualità delle cariche da cui fu retta Roma, e che vi è anche fra essi quella bastevole concordia nelle persone che si è osservata per l' addietro, la quale niuno vorrà ricercare fino allo scrupolo, sapendosi che il testo Greco è mutilo il più delle volte, e che una quantità di nomi vi sono storpiati. Io non tedierò il lettore col presentargli un nojoso paralello dei magistrati dei due storici così disposto, giacchè chi ne avesse vaghezza può sulle tracce da me indicate da sè farlo agevolmente. Avvertirò solo che in tal modo non si troverà altra discrepanza, se non questa che

Diodoro non ha messa in conto la seconda dittatura di Camillo, perchè a suo parere non ha occupato un anno intero, e quindi non ha notato con essa l' anno **365** come si fa comunemente, malgrado la diversa opinione di alcuni degli stessi commentatori Liviani. All' opposto il difetto di un anno che per tale ommissione verrebbe a nascere viene da lui compensato, inserendo nel **379** un collegio di tribuni affatto ignoti al Patavino. Ma di questa varietà, nella quale a nostro senno tutta la ragione sta dalla parte del Siceliota, terremo fra poco prolisso discorso. Intanto queste osservazioni gioveranno a conoscere che l' anarchia Liviana di cinque anni, lungi dall' essere dimostrata falsa dal diverso computo di Diodoro, come pretendevasi da taluni, viene anzi da lui confermata, perchè quantunque non la confessi, ciò non ostante non ha potuto trovare tanti magistrati Romani, quanti bastassero ad escluderla ed a riempiere il vacuo, ond' è dovuto cadere nell' errore di ammettere un duplicato. Ed a questo più particolarmente venendo, che a ciò appunto a chiama la nostra proposizione, diremo che onde persuadersene si ha meno ad osservare la somiglianza dei nomi, i quali nel nostro autore hanno più che in altri sofferto gravissima alterazione, e si ha da tenere maggior conto dell' identità dei magistrati in ambedue i luoghi sempre uniforme, sia che se ne risguardi il numero, sia la qualità. E prendendo l' ordine retrogrado, perchè così passo passo ritorneremo onde siamo partiti, comincieremo dal **364**, nel quale secondo Livio ebbero impero i tre fratelli Fabj Ambu-

sti, Q. Sulpicio Longo, Q. Servilio Prisco Fidenate, e P. Cornelio Maluginense. Sei tribuni in quell' anno pone anch' egli Diodoro, chiamandogli *Κοιντος Καισων Σόυλπικιος Αινος Καίσων Φάβιος Κοιντος Σερουιλιος Ποπλιος Κορνηλιος και Μαρκὸς Κλαυδιος* *), e sei tribuni ripete nel 369, i quali appella *Κοιντον Σουλπικιον Γαιον Φαβιον Κορνηλιον Σερουιλιον Ποπλιον Ουγωνα Σεξτον Ανινον και Γαιον Μαρκον* **). Confesso anch' io che senza altri argomenti difficilmente si suporrebbe che in questi due luoghi fossero memorate le medesime persone, tante sono le permutazioni di posto, e le scorrezioni delle voci che in essi ridondano. Pure da quelle che sono rimaste sane se ne ricava egualmente *Κοιντος Σουλπικιος, Σερουιλιος, Ποπλιος Κὸρνηλιος, Φαβιός,* che sono appunto i nomi dei magistrati di quest' anno. E veramente poco riguardo si deve avere alla diversità che vi si trova, perchè non minore se ne vede fra gli stessi codici del Siceliota, onde il Coisliniano legge nel primo caso *Κοιντος Καισων Φακιος Σουλπικιος Κοιντος Σερουιλιος Ποπλιος Κορνηλιος.* Da un solo esempio può restarsi convinti dell' infinito guasto subito da quelle lezioni del Siceliota. L' *Ουγωνα* non è certamente se non una porzione del cognome Maluginense, il che mi apre gli occhi per interpretare quell' oscuro *Αινος* corrotto in *Ανινος* nel secondo testo, col quale mi pare che si sia voluto indicare il *malus* primo membro di quella voce bruttamente scissa. Ma chi può avere la sofferenza di

*) XIV. 110. **) XV. 20.

andare investigando l' origine di tutti quei mostri? Più apparente è la corrispondenza dei magistrati nel due anni 363 e 368, in ambedue i quali dice l' autore che si ebbero quattro tribuni, nel primo cioè L. Lucrezio, Ser. Sulpicio, C. Emilio, e Cajo *Ρουφος* *), e nel secondo L. Lucrezio, *Σεντιος* Sulpicio, L. Emilio, e L. Furio **). Quando si saranno corretti i due manifesti errori, *Σεντιος* per *Σερουιος* e *Ρουφος* per *Φούριος*, non si troverà altra discordia che nel prenome Cajo difettoso anch' egli, che ha preso due volte il posto di Lucio. Apertissima è poi la ripetizione che si vede nel 362 e nel 367, i quali anni si dicono governati da Consoli replicatamente chiamati L. Valerio ed A. Manlio ***), ov' è da considerarsi l' ostinazione di dare il prenome di Aulo al famoso M. Manlio difensore del Campidoglio. Consoli si pongono egualmente tanto nel 361, quanto nel 366, ma nel primo caso si chiamano L. Lucrezio e Servilio Cosso †), e nel secondo L. Lucrezio e Ser. Sulpicio ††). Quel Servilio è senza dubbio un errore frequentissimo in vece di Servio, ma non mi attenterò poi di asserire che la differenza nel nome del secondo console provenga da sbaglio, perchè Cosso, come ognun sa, è un cognome dei Cornelj, ed io proverò altrove che in quest' anno un Cornelio appunto ebbe i fasci anch' egli, benchè poi gli abdicasse. Ed eccoci finalmente al nostro anno 361, nel quale Diodoro dice erroneamente che non vi furono se non tre

*) XIV. 107. **) XV. 15. ***) XIV. 85. XV. 14.
†) XIV. 99. ††) XV. 8.

tribuni M. Furio, C. Emilio, e *Κατλος Βηρος* *), il che pure ripete nel 366, ove però non si trovano che due soli nomi *M. Φουριος Γαιος και Αιμιλιος* **), ommesso cioè quell' enigma *Κατλος Βηρος*, che il solo Edipo saprà interpretare, quando leggere non vi si voglia *και Λουκιος Βαληριος*.

*) XIV. 97. **) XV. 2.

401 *ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ ΕΝ ΤΗΙ ΕΝΔΕΚΑΤΗΙ*

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

401. inscr. *τάδε — βίβλων*] *Διοδώρου Σ. ἱστοριῶν βιβλίον ἑν-δέκατον. πίναξ τῶν κεφαλαίων* **I, et omissis** *πίναξ τῶν κεφαλαίων* **HL** **13.** *κατέκοψε*] *κατέκωψεν* **L** **16.** *τῷ πολέμῳ*] *τοῖς πολέμοις* **I** **20.** *Ῥωμαίων πρὸς Αἰκολανοὺς*] *Ῥωμαίοις πρὸς Σεκολάνους* **AIL** : *Σεκολάνους* **etiam libri Stephani** **22.** *Πειραιέως*] *Πειρέως* **L** **26.** *Ἰάπυγας*] *Ἰαπύγαον* **HL**, *Ἰαπύγασον* **A**

ιε΄. Ὡς Θρασυδαῖος ὁ Θήρωνος μὲν υἱός, τύραννος δὲ Ἀκρα-
30 γαντίνων, ἡττηθεὶς ὑπὸ Συρακουσίων ἀπέβαλε τὴν δυ-
ναστείαν.
ις΄. Ὡς Θεμιστοκλῆς φυγὼν πρὸς Ξέρξην καὶ κατηγορηθεὶς
θανάτου ἠλευθερώθη.
ιζ΄. Ὡς Ἀθηναῖοι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις 402
ἠλευθέρωσαν.
[ιη΄. Ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς Κύπρῳ Πέρσας κατεναυμάχησαν καὶ
ἐνίκησαν ἐπ' Εὐρυμέδοντος Κίμωνος ἡγουμένου.]
35 ιθ΄. Περὶ τοῦ γενομένου σεισμοῦ περὶ τὴν Λακωνικήν.
κ΄. Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Μεσσηνίων καὶ τῶν εἱλώτων
ἀπὸ Λακεδαιμονίων.
κα΄. Ὡς Ἀργεῖοι Μυκήνας κατασκάψαντες ἀοίκητον ἐποίησαν
τὴν πόλιν.
40 κβ΄. Ὡς τὴν ἀπὸ Γέλωνος βασιλείαν κατέλυσαν οἱ Συρακού-
σιοι.
κγ΄. Ὡς Ξέρξου δολοφονηθέντος Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν.
κδ΄. Περὶ τῆς ἀποστάσεως τῶν Αἰγυπτίων ἀπὸ Περσῶν.
45 κε΄. Περὶ στάσεων τῶν γενομένων ἐν ταῖς Συρακούσαις.
κς΄. Ὡς Ἀθηναῖοι Αἰγινήτας καὶ Κορινθίους κατεπολέμησαν.
κζ΄. Ὡς Φωκεῖς πρὸς Δωριεῖς ἐπολέμησαν.
κη΄. Ὡς Μυρωνίδης ὁ Ἀθηναῖος ὀλίγοις στρατιώταις Βοιω-
50 τοὺς πολλαπλασίους ὄντας ἐνίκησεν.
κθ΄. Περὶ τῆς Τολμίδου στρατείας εἰς Κεφαλληνίαν.
λ΄. Περὶ τοῦ γενομένου πολέμου κατὰ τὴν Σικελίαν Ἐγε-
σταίοις καὶ Λιλυβαίοις.
λα΄. Περὶ τοῦ νομοθετηθέντος ἐν Συρακούσαις πεταλισμοῦ.
55 λβ΄. Στρατεία Περικλέους εἰς Πελοπόννησον.
λγ΄. Στρατεία Συρακουσίων εἰς Τυῤῥηνίαν.
λδ΄. Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ Παλικῶν ὀνομαζομένων.
λε΄. Περὶ τῆς Δευκετίου ἥττης καὶ τῆς περὶ αὐτὸν παραδό-
ξου σωτηρίας.

402. 34. post *ἠλευθέρωσαν* addit L recentiori manu *ὡς οἱ αὐτοὶ πρὸς Κύπρῳ Πέρσας κατεναυμάχησαν καὶ ἐνίκησαν ἐπ' Εὐρυμέδοντος Κίμωνος ἡγουμένου* „*non male. Vid. L. XI 60.*“ Wesseling. 36. *Μεσσηνίων*] *Μεσηνίων* I 44. *Αἰγυπτίων* Rhodomannus: libri *Ἰαπύγων* 46. *Αἰγινήτας*] *Αἰγινίτας* L 51. *Τολμίδου*] *Τολμίδους* L *Κεφαλληνίαν*] *Κεφαληνίαν* I 52. *Ἐγεσταίοις*] *Αἰγεσταίοις* I, *Ἀνγεσταίοις* L 57. *Παλικῶν* Rhodomannus: libri *Πεταλικῶν* 58. *Δευκετίου*] sic et infra p. 463. 37. libri omnes, qui caeteris locis *Δουκέτιος*

403 ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΕΝΔΕΚΑΤΗ.

Ἡ μὲν οὖν πρὸ ταύτης βίβλος, τῆς ὅλης συντάξεως 1
οὖσα δεκάτη, τὸ τέλος ἔσχε τῶν πράξεων εἰς τὸν προη-
γούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ξέρξου διαβάσεως εἰς τὴν Εὐ- 5
ρώπην καὶ εἰς τὰς γενομένας δημηγορίας ἐν τῇ κοινῇ
συνόδῳ τῶν Ἑλλήνων ἐν Κορίνθῳ περὶ τῆς Γέλωνος
συμμαχίας τοῖς Ἕλλησιν. ἐν ταύτῃ δὲ τὸ συνεχὲς τῆς
ἱστορίας ἀναπληροῦντες ἀρξόμεθα μὲν ἀπὸ τῆς Ξέρξου 10
στρατείας ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ τὸν
προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ
Κύπρον ἡγουμένου Κίμωνος. ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι
Καλλιάδου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Σπόριον Κάσ-
σιον καὶ Πρόκλον Οὐεργίνιον Τρίκοστον, ἤχθη δὲ καὶ 15
παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς πέμπτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα,
καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἀστύλος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τού-
των Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διὰ
ταύτην τὴν αἰτίαν. Μαρδόνιος ὁ Πέρσης ἀνεψιὸς μὲν
καὶ κηδεστὴς ἦν Ξέρξου, διὰ δὲ σύνεσιν καὶ ἀνδρείαν 20
μάλιστα θαυμαζόμενος παρὰ τοῖς Πέρσαις. οὗτος μετέω-

403. inscr. βιβλιοθήκης ἱστορικῆς om. HI   βίβλος ἑν-
δεκάτη] βιβλίον ἑνδέκατον HIK   7. κοινῇ asterisco notavit
Stephanus   10. 11. ἀρξόμεθα — καταλήξομεν] ἀρξώμεθα —
καταλήξωμεν L   14. Κάσσιον] Κάσιον FK   17. Ἄστυ-
λος Wesselingius, Ἄσυχος Q, caeteri Ἄσυλος: rectius scribitur Ἀστύ-
λος   Συρακόσιος HΓ, Συρρακούσιος F, qui sic semper du-
plicat ρ, caeteri Συρακούσιος: quod tenendum est libros ubique
praebere ubi de eis tacetur   20. κηδεστὴς] κηδευτὴς AΓ
ἦν om. AHL   ἀνδρείαν K, caeteri ἀνδρίαν

ρος ὢν τῷ φρονήματι καὶ τὴν ἡλικίαν ἀκμάζων, ἐπεθύμει μεγάλων δυνάμεων ἀφηγήσασθαι. διόπερ ἔπεισε τὸν
25 Ξέρξην καταδουλώσασθαι τοὺς Ἕλληνας, ἀεὶ πολεμικῶς ἔχοντας πρὸς τοὺς Πέρσας. ὁ δὲ Ξέρξης πεισθεὶς αὐτῷ, καὶ βουλόμενος πάντας τοὺς Ἕλληνας ἀναστάτους ποιῆσαι, διεπρεσβεύσατο πρὸς Καρχηδονίους περὶ κοινοπραγίας, καὶ συνέθετο πρὸς αὐτοὺς ὥςτε αὐτὸν μὲν ἐπὶ τοὺς 404
30 τὴν Ἑλλάδα κατοικοῦντας Ἕλληνας στρατεύειν, Καρχηδονίους δὲ τοῖς αὐτοῖς χρόνοις μεγάλας παρασκευάσασθαι δυνάμεις, καὶ καταπολεμῆσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς περὶ Σικελίαν καὶ Ἰταλίαν οἰκοῦντας. ἀκολούθως οὖν ταῖς συνθήκαις Καρχηδόνιοι μὲν πλῆθος χρημάτων ἀθροί-
35 σαντες μισθοφόρους συνῆγον ἔκ τε τῆς Ἰταλίας καὶ Λιγυστικῆς ἔτι δὲ Γαλατίας καὶ Ἰβηρίας, πρὸς δὲ τούτοις ἐκ τῆς Λιβύης ἁπάσης καὶ τῆς Καρχηδόνος κατέγραφον πολιτικὰς δυνάμεις· τέλος δὲ τριέτη χρόνον περὶ τὰς παρασκευὰς ἀσχοληθέντες ἤθροισαν μὲν ὑπὲρ τὰς τριά-
40 κοντα μυριάδας, ναῦς δὲ διακοσίας.

2 Ὁ δὲ Ξέρξης ἁμιλλώμενος πρὸς τὴν τῶν Καρχηδονίων σπουδήν, ὑπερεβάλετο πάσαις ταῖς παρασκευαῖς τοσοῦτον ὅσον καὶ τῷ πλήθει τῶν ἐθνῶν ὑπερεῖχε Καρχη-
45 δονίων. ἤρξατο δὲ ναυπηγεῖσθαι κατὰ πᾶσαν τὴν παραθαλάττιον τὴν ὑπ' αὐτὸν ταττομένην, Αἴγυπτόν τε καὶ Φοινίκην καὶ Κύπρον, πρὸς δὲ τούτοις Κιλικίαν καὶ Παμφυλίαν καὶ Πισιδικὴν ἔτι δὲ Λυκίαν καὶ Καρίαν καὶ Μυσίαν καὶ Τρῳάδα καὶ τὰς ἐφ' Ἑλληςπόντῳ πόλεις καὶ
50 τὴν Βιθυνίαν καὶ τὸν Πόντον. ὁμοίως δὲ τοῖς Καρχηδονίοις τριέτη χρόνον παρασκευασάμενος κατεσκεύασε ναῦς μακρὰς πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων. συνεβάλετο δὲ αὐτῷ καὶ ὁ πατὴρ Δαρεῖος, πρὸ τῆς τελευτῆς παρασκευὰς πεποιημένος μεγάλων δυνάμεων· καὶ γὰρ
55 ἐκεῖνος ἡττημένος ὑπὸ Ἀθηναίων ἐν Μαραθῶνι Δάτιδος ἡγουμένου χαλεπῶς διέκειτο πρὸς τοὺς νενικηκότας Ἀθηναίους. ἀλλὰ Δαρεῖος μὲν μέλλων ἤδη διαβαίνειν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐμεσολαβήθη τελευτήσας· ὁ δὲ Ξέρξης διά τε τὴν τοῦ πατρὸς ἐπιβολὴν καὶ τὴν τοῦ Μαρδονίου
60 συμβουλίαν, καθότι προείρηται, διέγνω πολεμεῖν τοῖς Ἕλλησιν. ὡς δ' αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν

22. τῷ] καὶ τῷ FIK 23. ἀφηγήσασθαι] ἀφηγήσεσθαι ΑΓ 404. 35. Λιγυστικῆς] Λυγυστικῆς L 38. vulgo τριετῆ: sic et infra 50. 39. μὲν] praeponendum videtur πεζῶν 43. ὅσον] ὅσῳ L 50. δὲ τοῖς AFIL, caeteri δὲ καὶ τοῖς παρασκευασάμενος M, caeteri παρασκευασαμένοις 57. ἤδη om. FIK 59. ἐπιβολὴν] ἐπιβουλὴν L τοῦ om. Γ 60. συμβουλίαν ΑLΓ, caeteri συμβουλήν

ἡτοίμαστο, τοῖς μὲν ναυάρχοις παρήγγειλεν ἀθροίζειν τὰς ναῦς εἰς Κύμην καὶ Φώκαιαν, αὐτὸς δ' ἐξ ἁπασῶν τῶν σατραπειῶν συναγαγὼν τὰς πεζικὰς καὶ ἱππικὰς δυ- 65 νάμεις προῆγεν ἐκ τῶν Σούσων· ὡς δ' ἧκεν εἰς Σάρδεις, κήρυκας ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, προστάξας εἰς πάσας τὰς πόλεις ἰέναι καὶ τοὺς Ἕλληνας αἰτεῖν ὕδωρ καὶ γῆν. τὴν δὲ στρατιὰν διελόμενος ἐξαπέστειλε τοὺς ἱκανοὺς ζεῦξαι μὲν τὸν Ἑλλήσποντον, διασκάψαι δὲ τὸν 70 Ἄθω κατὰ τὸν αὐχένα τῆς Χεῤῥονήσου, ἅμα μὲν ταῖς δυνάμεσιν ἀσφαλῆ καὶ σύντομον τὴν διέξοδον ποιούμενος, ἅμα δὲ τῷ μεγέθει τῶν ἔργων ἐλπίζων προκαταπλή- 405 ξασθαι τοὺς Ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν πεμφθέντες ἐπὶ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων ταχέως ἤνυον διὰ τὴν πολυχει- 75 ρίαν τῶν ἐργαζομένων. οἱ δ' Ἕλληνες πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς τῶν Περσῶν δυνάμεως ἐξέπεμψαν εἰς Θετταλίαν μυρίους ὁπλίτας τοὺς καταληψομένους τὰς ἐπὶ τὰ Τέμπη παρόδους· ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν Λακεδαιμονίων Συνετός, τῶν δὲ Ἀθηναίων Θεμιστοκλῆς. οὗτοι δὲ πρὸς 80 τὰς πόλεις πρεσβευτὰς ἀποστείλαντες ἠξίουν ἀποστέλλειν στρατιώτας τοὺς κοινῇ φυλάξοντας τὰς παρόδους· ἔσπευδον γὰρ ἁπάσας τὰς Ἑλληνίδας πόλεις περιλαβεῖν ταῖς προφυλακαῖς καὶ κοινοποιήσασθαι τὸν πρὸς τοὺς Πέρσας πόλεμον. ἐπεὶ δὲ τῶν Θετταλῶν καὶ τῶν ἄλλων 85 Ἑλλήνων τῶν πλησιοχώρων ταῖς παρόδοις ἔδωκαν οἱ πλείους ὕδωρ τε καὶ γῆν τοῖς ἀφιγμένοις ἀγγέλοις ἀπὸ Ξέρξου, ἀπογνόντες τὴν ἐπὶ τὰ Τέμπη φυλακὴν ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν.

3 Χρήσιμον δὲ διορίσαι τῶν Ἑλλήνων τοὺς τὰ τῶν 90 βαρβάρων ἑλομένους, ἵνα τυγχάνοντες ὀνείδους ἀποτρέπωσι ταῖς βλασφημίαις τοὺς προδότας γενομένους τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. Αἰνιᾶνες μὲν οὖν καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς καὶ Πεῤῥαιβοὶ καὶ Μάγνητες μετὰ τῶν βαρβάρων ἐτάχθησαν ἔτι παρούσης τῆς ἐν τοῖς Τέμπεσι φυλακῆς· Ἀχαιοὶ δὲ Φθιῶται καὶ Λοκροὶ καὶ Θετ- 95 ταλοὶ καὶ Βοιωτοὶ οἱ πλείους τούτων ἀπελθόντων ἀπέ-

62. παρήγγειλεν A, παρήγελλεν FL(Γ), caeteri παρήγγελεν 63. Φώκαιαν] Φώκεσαν H et interpres 70. ἅμα] ἅμα μὲν Reiskius

405. 79. Συνετός FHILQΓ interpres, caeteri Συνειός 83. προφυλακαῖς] προφυκαῖς H 87. ἀγγέλοις om. A 88. οἰκείαν] οἰκίαν L 89. τῶν om. I 91. γενομένους] ἂν γενομένους Eichstadius post Reiskium 92. Μηλιεῖς Rhodomannus: libri Μιλήσιοι 93. Πεῤῥαιβοὶ] Περαιβοὶ FI 94. δὲ post ἔτι delendum esse viderat interpres 95. δὲ Eichstadius: libri τε καὶ Φθιῶται] Φθιῶται Wesselingius 96. 97. τούτων — βαρβάρους] μετὰ τῶν βαρβάρων ἐτάχθησαν L

κλιναν πρὸς τοὺς βαρβάρους. οἱ δ' ἐν Ἰσθμῷ συνεδρεύοντες τῶν Ἑλλήνων ἐψηφίσαντο τοὺς μὲν ἐθελοντὶ τῶν Ἑλλήνων ἑλομένους τὰ Περσῶν δεκατεῦσαι τοῖς
100 θεοῖς, ἐπὰν τῷ πολέμῳ κρατήσωσι, πρὸς δὲ τοὺς τὴν ἡσυχίαν ἔχοντας ἐκπέμψαι πρέσβεις τοὺς παρακαλέσοντας συναγωνίζεσθαι περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας. ὧν οἱ μὲν εἵλοντο γνησίως τὴν συμμαχίαν, οἱ δὲ παρῆγον ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, ἀντεχόμενοι τῆς ἰδίας μόνον ἀσφαλείας καὶ
5 καραδοκοῦντες τὸ τοῦ πολέμου τέλος· Ἀργεῖοι δὲ πρέσβεις ἀποστείλαντες εἰς τὸ κοινὸν συνέδριον ἐπηγγέλλοντο συμμαχήσειν, ἐὰν αὐτοῖς μέρος τι τῆς ἡγεμονίας συγχωρήσωσιν. οἷς οἱ σύνεδροι διεσάφησαν, εἰ μὲν δεινότερον ἡγοῦνται τὸ στρατηγὸν ἔχειν Ἕλληνα ἢ δεσπότην
10 βάρβαρον, ὀρθῶς αὐτοὺς ἔχειν ἡσυχίαν, εἰ δὲ φιλοτιμοῦνται λαβεῖν τὴν τῶν Ἑλλήνων ἡγεμονίαν, ἄξια ταύτης δεῖν ἔφασαν αὐτοὺς πεπραχότας ἐπιζητεῖν τὴν τηλικαύτην δόξαν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν παρὰ Ξέρξου πρέσβεων ἐπιόντων τῇ Ἑλλάδι καὶ γῆν καὶ ὕδωρ αἰτούντων,
15 αἱ πόλεις ἅπασαι διὰ τῶν ἀποκρίσεων ἀπεδείκνυντο τὴν περὶ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας σπουδήν. Ξέρξης δὲ ὡς ἐπύθετο τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεῦχθαι καὶ τὸν Ἄθω διεσκάφθαι, προῆγεν ἐκ τῶν Σάρδεων ἐφ' Ἑλλησπόντου τὴν πο-
20 ρείαν ποιούμενος· ὡς δὲ ἧκεν εἰς Ἄβυδον, διὰ τοῦ ζεύ-
25 γματος τὴν δύναμιν διήγαγεν εἰς τὴν Εὐρώπην. πορευό- 406
μενος δὲ διὰ τῆς Θρᾴκης πολλοὺς προσελαμβάνετο στρατιώτας καὶ τῶν Θρᾳκῶν καὶ τῶν ὁμόρων τούτοις Ἑλλήνων. ὡς δ' ἧκεν εἰς τὸν ὀνομαζόμενον Δορίσκον, ἐνταῦθα μετεπέμψατο τὸ ναυτικόν, ὥστε ἀμφοτέρας τὰς δυνά-
30 μεις εἰς ἕνα τόπον ἀθροισθῆναι. ἐποιήσατο δὲ καὶ τὸν ἐξετασμὸν τῆς στρατιᾶς ἁπάσης· ἠριθμήθησαν δὲ τῆς πεζῆς δυνάμεως μυριάδες πλείους τῶν ὀγδοήκοντα· νῆες δὲ σύμπασαι μακραὶ πλείους τῶν χιλίων καὶ διακοσίων, καὶ τούτων Ἑλληνίδες τριακόσιαι καὶ εἴκοσι τὰ μὲν πλη-
35 ρώματα τῶν ἀνδρῶν παρεχομένων τῶν Ἑλλήνων, τὰ δὲ σκάφη τοῦ βασιλέως χορηγοῦντος· αἱ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι βαρβαρικαὶ κατηριθμοῦντο· καὶ τούτων Αἰγύπτιοι μὲν διακοσίας παρέσχοντο, Φοίνικες δὲ τριακοσίας, Κίλικες δὲ ὀγδοήκοντα, Πάμφυλοι δὲ τετταράκοντα, καὶ Λύκιοι

πρὸς] **εἰς, ab eadem manu supra versum scripto πρὸς, F**
2. εἵλοντο] εἵλαντο LΓ   6. ἐπηγγέλλοντο F, caeteri ἐπηγγέλοντο   14. τῇ Ἑλλάδι] τὴν Ἑλλάδα Reiskius, *Graeciam pervadentibus* interpres   17. καὶ] ἢ K   20. διήγαγεν] ἤγαγεν A 406. 30. στρατιᾶς] στρατίας I, caeteri στρατείας   31. πλείους — 32. μακραὶ om. A   34. εἴκοσι] aut hic scribendum δέκα aut infra peccatum esse monuit Wesselingius

τὰς ἴσας, πρὸς δὲ τούτοις Κᾶρες μὲν ὀγδοήκοντα, Κύ- 40
πριοι δὲ ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. τῶν δὲ Ἑλλήνων ἔπεμψαν Δωριεῖς μὲν οἱ πρὸς τῇ Καρίᾳ κατοικοῦντες μετὰ Ῥοδίων καὶ Κῴων τετταράκοντα, Ἴωνες δὲ μετὰ Χίων καὶ Σαμίων ἑκατόν, Αἰολεῖς δὲ μετὰ Λεσβίων καὶ Τενεδίων τετταράκοντα, Ἑλλησπόντιοι δὲ ὀγδοήκοντα σὺν τοῖς περὶ τὸν Πόντον κατοικοῦσι, νησιῶται δὲ πεντήκοντα· 45
τὰς γὰρ νήσους τὰς ἐντὸς Κυανέων καὶ Τριοπίου καὶ Σουνίου προσηγμένος ἦν ὁ βασιλεύς. τριήρεις μὲν οὖν τοσαῦται τὸ πλῆθος ὑπῆρχον, ἱππαγωγοὶ δὲ ὀκτακόσιαι πεντήκοντα, αἱ δὲ τριακόντοροι τρισχίλιαι. ὁ μὲν οὖν Ξέρξης περὶ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων διέτριβε περὶ 50
τὸν Δορίσκον.

4 Τοῖς δὲ συνέδροις τῶν Ἑλλήνων, ἐπειδὴ πλησίον εἶναι προσαπηγγέλθησαν αἱ τῶν Περσῶν δυνάμεις, ἔδοξε ταχέως ἀποστέλλειν τὴν μὲν ναυτικὴν δύναμιν ἐπὶ τὸ Ἀρτεμίσιον τῆς Εὐβοίας, εὔθετον ὁρῶσι τὸν τόπον τοῦτον πρὸς τὴν ἀπάντησιν τῶν πολεμίων, εἰς δὲ τὰς Θερ- 55
μοπύλας τοὺς ἱκανοὺς ὁπλίτας, προκαταληψομένους τὰς ἐν τοῖς στενοῖς παρόδους καὶ κωλύσοντας προάγειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τοὺς βαρβάρους. ἔσπευδον γὰρ τοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων προελομένους ἐντὸς περιλαβεῖν καὶ σῴζειν εἰς τὸ δυνατὸν τοὺς συμμάχους. ἡγεῖτο δὲ τοῦ μὲν στόλου 60
παντὸς Εὐρυβιάδης ὁ Λακεδαιμόνιος, τῶν δὲ εἰς Θερμοπύλας ἐκπεμφθέντων Λεωνίδης ὁ τῶν Σπαρτιατῶν βασιλεύς, μέγα φρονῶν ἐπ' ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ. οὗτος δὲ λαβὼν τὴν ἐξουσίαν ἐπήγγειλε χιλίοις μόνον ἐπὶ τὴν 65
στρατείαν ἀκολουθεῖν αὐτῷ. τῶν δὲ ἐφόρων λεγόντων ὡς ὀλίγους παντελῶς ἄγει πρὸς μεγάλην δύναμιν, καὶ προσταττόντων πλείονας παραλαμβάνειν, εἶπε πρὸς αὐτοὺς ἐν ἀποῤῥήτοις ὅτι πρὸς μὲν τὸ κωλῦσαι τοὺς βαρ-
407 βάρους διελθεῖν τὰς παρόδους ὀλίγοι, πρὸς μέντοι γε 70
τὴν πρᾶξιν ἐφ' ἣν πορεύονται νῦν πολλοί. αἰνιγματωδῶς δὲ καὶ ἀσαφῶς τῆς ἀποκρίσεως γενομένης, ἐπηρώτησαν αὐτὸν εἰ πρὸς εὐτελῆ τινα πρᾶξιν αὐτοὺς ἄγειν διανοεῖται. ἀπεκρίθη δὲ ὅτι τῷ λόγῳ μὲν ἐπὶ τὴν φυλακὴν ἄγει τῶν παρόδων, τῷ δὲ ἔργῳ περὶ τῆς κοινῆς 75
ἐλευθερίας ἀποθανουμένους· ὥστε ἐὰν μὲν οἱ χίλιοι πορευθῶσιν, ἐπιφανεστέραν ἔσεσθαι τὴν Σπάρτην τούτων

46. *Σουνίου* **Rhodomannus: libri** *Σουνέου* *προσηγμένος*] *προσηνεγμένος* **A** **49.** *τριακόντοροι*] *τριηκόντοροι* **omnes**
62. *Λεωνίδης*] *Λεωνίδας* **AKLΓ et constanter interpres**
63. *ἀνδρείᾳ*] *ἀνδρίᾳ* **libri**
407. 71. fort. *αἰνιγματώδους δὲ καὶ ἀσαφοῦς* **72.** *εἰ*] *εἰς* **A** **75.** *ἀποθανουμένους*] *ἀποθανομένους* **I**

τελευτησάντων· ἐὰν δὲ πανδημεὶ στρατεύσωσι Λακεδαιμόνιοι, παντελῶς ἀπολεῖσθαι τὴν Λακεδαίμονα· οὐδένα
80 γὰρ αὐτῶν τολμήσειν φεύγειν, ἵνα τύχῃ σωτηρίας. τῶν μὲν οὖν Λακεδαιμονίων ἦσαν χίλιοι, καὶ σὺν αὐτοῖς Σπαρτιᾶται τριακόσιοι, τῶν δ' ἄλλων Ἑλλήνων τῶν ἅμ' αὐτοῖς συνεκπεμφθέντων ἐπὶ τὰς Θερμοπύλας τρισχίλιοι. ὁ μὲν οὖν Λεωνίδης μετὰ τετρακισχιλίων προῆγεν ἐπὶ
85 τὰς Θερμοπύλας. Λοκροὶ δὲ οἱ πλησίον τῶν παρόδων κατοικοῦντες ἐδεδώκεσαν μὲν γῆν καὶ ὕδωρ τοῖς Πέρσαις, κατεπηγγελμένοι δ' ἦσαν προκαταλήψεσθαι τὰς παρόδους· ὡς δ' ἐπύθοντο τὸν Λεωνίδην ἥκειν εἰς Θερμοπύλας, μετενόησαν καὶ μετέθεντο πρὸς τοὺς Ἕλληνας.
90 ἧκον δὲ εἰς τὰς Θερμοπύλας καὶ Λοκροὶ χίλιοι καὶ Μηλιέων τοσοῦτοι καὶ Φωκέων οὐ πολὺ λειπόμενοι τῶν χιλίων, ὁμοίως δὲ καὶ Θηβαίων ἀπὸ τῆς ἑτέρας μερίδος ὡς τετρακόσιοι· διεφέροντο γὰρ οἱ τὰς Θήβας κατοικοῦντες πρὸς ἀλλήλους περὶ τῆς πρὸς τοὺς Πέρσας συμ-
95 μαχίας. οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου συνταχθέντες Ἕλληνες τοσοῦτοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες διέτριβον περὶ τὰς Θερμοπύλας, ἀναμένοντες τὴν τῶν Περσῶν παρουσίαν.

5 Ξέρξης δὲ μετὰ τὸν ἐξετασμὸν τῶν δυνάμεων προῆγεν εὐθὺς μετὰ παντὸς τοῦ στρατεύματος, καὶ μέχρι μὲν
100 Ἀκάνθου πόλεως τῇ πεζῇ στρατιᾷ πορευομένου συμπαρέπλει πᾶς ὁ στόλος, ἐκεῖθεν δὲ κατὰ τὸν διορυχθέντα τόπον διεκομίσθησαν εἰς τὴν ἑτέραν θάλατταν συντόμως καὶ ἀσφαλῶς. ὡς δ' ἧκεν ἐπὶ τὸν Μηλιακὸν κόλπον, ἐπύ-
5 θετο τοὺς πολεμίους προκατειληφέναι τὰς παρόδους. διόπερ ἐνταῦθα προσαναλαβὼν τὴν δύναμιν μετεπέμψατο τοὺς ἀπὸ τῆς Εὐρώπης συμμάχους, οὐ πολὺ λείποντας τῶν εἴκοσι μυριάδων· ὥστε ἔχειν αὐτὸν τοὺς σύμπαντας οὐκ ἐλάττους τῶν ἑκατὸν μυριάδων χωρὶς τῆς

77. στρατεύσωσι] στρατεύωσι A 78. ἀπολεῖσθαι] ἀπολύσθαι L 79. οὐδένα] οὐδὲν ΑΓ, οὐδὲ L αὐτῶν] αὐτὸν AL 80. μὲν οὖν om. L 82. ἅμ' F, caeteri ἅμα 83. Λεωνίδης] Λεωνίδας A 86. κατεπηγγελμένοι] κατεπαγγελλόμενοι F, caeteri κατεπαγγελόμενοι, quae aliena a Diodoro forma aoristi est: perfectum similiter depravatum uno in libro p. 298, 99. 87. Λεωνίδην] Λεωνίδαν IK
88. ἥκειν om. A 90. Μηλιέων Valckenarius ad Herod. VII. 202., Μηλιῶν Palmerius, Μιλισίων L, caeteri Μιλησίων
91. Θηβαίων] Ἀθηναίων nescio qui Wesselingii 94. συνταχθέντες Wesselingius: libri συναχθέντες: conf. p. 452. 99.
98. εὐθὺς om. AHLΓ, asterisco notat Stephanus 100. πορευομένου] immo πορευομένῃ 1. διορυχθέντα] διωρυχθέντα A 2. θάλατταν] θάλασσαν omnes 3. Μηλιακὸν Palmerius: Κλιακὸν HL interpres, Ἠλιακὸν caeteri: conf. ad II. 265. 14.

ναυτικῆς δυνάμεως. ὁ δὲ σύμπας ὄχλος τῶν τε ἐν ταῖς 10
μακραῖς ναυσὶν ὄντων καὶ τῶν τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν ἄλ-
λην παρασκευὴν κομιζόντων οὐκ ἐλάττων ἦν τῶν προει-
ρημένων· ὥστε μηδὲν θαυμαστὸν εἶναι τὸ λεγόμενον
ὑπὲρ τοῦ πλήθους τῶν ὑπὸ Ξέρξου συναχθέντων. φασὶ
408 γὰρ τοὺς ἀενάους ποταμοὺς διὰ τὴν τοῦ πλήθους συν- 15
έχειαν ἐπιλιπεῖν, τὰ δὲ πελάγη τοῖς τῶν νεῶν ἱστίοις
κατακαλυφθῆναι. μέγισται μὲν οὖν δυνάμεις τῶν εἰς
ἱστορικὴν μνήμην παραδεδομένων αἱ μετὰ Ξέρξου γενό-
μεναι παραδέδονται. τῶν δὲ Περσῶν κατεστρατοπεδευ-
κότων παρὰ τὸν Σπερχειὸν ποταμόν, ὁ μὲν Ξέρξης ἀπέ- 20
στειλεν ἀγγέλους εἰς τὰς Θερμοπύλας τοὺς ἅμα μὲν κα-
τασκεψομένους τίνα διάνοιαν ἔχουσι περὶ τοῦ πρὸς αὐ-
τὸν πολέμου. προσέταξε δ' αὐτοῖς παραγγέλλειν ὅτι βα-
σιλεὺς Ξέρξης κελεύει τὰ μὲν ὅπλα πάντας ἀποθέσθαι,
αὐτοὺς δὲ ἀκινδύνους εἰς τὰς πατρίδας ἀπιέναι καὶ συμ- 25
μάχους εἶναι Περσῶν· καὶ ταῦτα πράξασιν αὐτοῖς ἐπηγ-
γείλατο δώσειν χώραν τοῖς Ἕλλησι πλείω καὶ βελτίω τῆς
νῦν ὑπ' αὐτῶν κατεχομένης. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωνίδην
ἀκούσαντες τῶν ἀγγέλων ἀπεκρίναντο ὅτι καὶ συμμα-
χοῦντες τῷ βασιλεῖ χρησιμώτεροι μετὰ τῶν ὅπλων ἔσον- 30
ται καὶ πολεμεῖν ἀναγκαζόμενοι μετὰ τούτων γενναιότε-
ρον ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας ἀγωνιοῦνται· περὶ δὲ τῆς χώ-
ρας ἣν ὑπισχνεῖται δώσειν, ὅτι πάτριόν ἐστι τοῖς Ἕλ-
λησι μὴ διὰ κακίαν ἀλλὰ δι' ἀρετὴν κτᾶσθαι χώραν.

6 Ὁ δὲ βασιλεὺς ἀκούσας παρὰ τῶν ἀγγέλων τὰς τῶν 35
Ἑλλήνων ἀποκρίσεις προσεκαλέσατο Δημάρατον Σπαρ-
τιάτην, ἐκ τῆς πατρίδος πεφευγότα πρὸς αὐτόν. καταγε-
λάσας δὲ τῶν ἀποκρίσεων ἐπηρώτησε τὸν Λάκωνα, Πό-
τερον οἱ Ἕλληνες ὀξύτερον τῶν ἐμῶν ἵππων φεύξονται,
ἢ πρὸς τηλικαύτας δυνάμεις παρατάξασθαι τολμήσουσι; 40
τὸν δὲ Δημάρατον εἰπεῖν φασιν ὡς οὐδ' αὐτὸς σὺ τὴν
ἀνδρείαν τῶν Ἑλλήνων ἀγνοεῖς· τοὺς γὰρ ἀφισταμένους
τῶν βαρβάρων Ἑλληνικαῖς δυνάμεσι καταπολεμεῖς· ὥστε
μὴ νόμιζε τοὺς ὑπὲρ τῆς σῆς ἀρχῆς ἄμεινον τῶν Περ-
σῶν ἀγωνιζομένους ὑπὲρ τῆς ἰδίας ἐλευθερίας ἧττον κιν- 45
δυνεύσειν πρὸς τοὺς Πέρσας. ὁ δὲ Ξέρξης καταγελάσας
αὐτοῦ προσέταξεν ἀκολουθεῖν, ὅπως ἴδῃ φεύγοντας τοὺς
Λακεδαιμονίους. τὴν δὲ δύναμιν ἀναλαβὼν ἧκεν ἐπὶ τοὺς

11. ἐλάττων] ἔλαττον HI 14. ἀενάους] ἀεννάους FIL
408. 18. κατεστρατοπεδευκότων] κατεστρατευκότων HLΓ
19. παρὰ] περὶ AFI 25. ταῦτα om. HI 31. τού-
των] τοῦτον H 36. Δημάρατον] Δαμάρατον A 42.
γὰρ om. HL

50 ἐν Θερμοπύλαις Ἕλληνας, προτάξας ἁπάντων τῶν ἐθνῶν Μήδους, εἴτε δι᾽ ἀνδρείαν προκρίνας αὐτοὺς εἴτε καὶ βουλόμενος ἅπαντας ἀπολέσαι· ἐνῆν γὰρ ἔτι φρόνημα τοῖς Μήδοις, τῆς τῶν προγόνων ἡγεμονίας οὐ πάλαι καταπεπονημένης. [συνέβη δὲ ἐν τοῖς Μήδοις εἶναι καὶ
55 τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκότων.] συνυπέδειξε δὲ τοῖς Μήδοις καὶ τῶν ἐν Μαραθῶνι τετελευτηκότων ἀδελφοὺς καὶ υἱούς, νομίζων τούτους ἐκθυμότατα τιμωρήσεσθαι τοὺς Ἕλληνας. οἱ μὲν οὖν Μῆδοι τοῦτον τὸν τρόπον συνταχθέντες προσέπεσον τοῖς φυλάττουσι τὰς Θερμοπύ-
60 λας· ὁ δὲ Λεωνίδης εὖ παρεσκευασμένος συνήγαγε τοὺς
7 Ἕλληνας ἐπὶ τὸ στενώτατον τῆς παρόδου. γενομένης δὲ 409 μάχης καρτερᾶς, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων θεατὴν ἐχόντων τῆς ἀρετῆς τὸν βασιλέα, τῶν δὲ Ἑλλήνων μιμνησκο-
65 μένων τῆς ἐλευθερίας καὶ παρακαλουμένων ὑπὸ τοῦ Λεωνίδου πρὸς τὸν ἀγῶνα, θαυμαστὸν συνέβαινε γίνεσθαι τὸν κίνδυνον. συστάδην γὰρ οὔσης τῆς μάχης καὶ τῶν πληγῶν ἐκ χειρὸς γινομένων, ἔτι δὲ τῆς συστάσεως πεπυκνωμένης, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσόῤῥοπος ἦν ἡ μάχη.
70 τῶν δ᾽ Ἑλλήνων ὑπερεχόντων ταῖς ἀρεταῖς καὶ τῷ μεγέθει τῶν ἀσπίδων, μόγις ἐνέδωκαν οἱ Μῆδοι· πολλοὶ μὲν γὰρ αὐτῶν ἔπεσον, οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίσθησαν. τοῖς δὲ Μήδοις ἐπιτεταγμένοι Κίσσιοι καὶ Σάκαι κατ᾽ ἀρετὴν ἐπίλεκτοι διεδέξαντο τὴν μάχην, καὶ νεοχμοὶ πρὸς
75 διαπεπονημένους συμβαλόντες ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμενον τὸν κίνδυνον, κτεινόμενοι δ᾽ ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην καὶ βιασθέντες ὑπεχώρησαν. ἀσπίσι γὰρ καὶ πέλταις μικραῖς οἱ βάρβαροι χρώμενοι κατὰ μὲν τὰς εὐρυχωρίας ἐπλεονέκτουν, εὐκίνητοι γινόμενοι, κατὰ δὲ
80 τὰς στενοχωρίας τοὺς μὲν πολεμίους οὐκ εὐχερῶς ἐτίτρωσκον, συμπεφραγμένους καὶ μεγάλαις ἀσπίσι σκεπαζομένους ὅλον τὸ σῶμα, αὐτοὶ δὲ διὰ τὰς κουφότητας τῶν σκεπαστηρίων ὅπλων ἐλαττούμενοι πυκνοῖς τραύμασι περιέπιπτον. τέλος δὲ ὁ Ξέρξης [ὁρῶν] πάντα μὲν
85 τὸν περὶ τὰς παρόδους τόπον νεκρῶν ἐστρωμένον, τοὺς δὲ βαρβάρους οὐχ ὑπομένοντας τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀρε-

50. προτάξας] προςτάξας L libri ἀνδρίαν 51. ἅπαντας] πάντας A 53. 54. συνέβη — τετελευτηκότων delenda esse vidit Wesselingius 54. καὶ om. A 55. συνυπέδειξε] συνέταξε vel συνυπέταξε Reiskius: mihi de μιγνύναι compositum quodpiam reponendum videtur 57. τιμωρήσεσθαι] τιμωρήσασθαι AIKL 60. libri στενότατον

409. 74. συμβαλόντες] συμβάλλοντες I 81. σκεπαζομένους] σκεπαζομένων L 84. ὁρῶν post ἐστρωμένον addit Stephanus et vertit interpres, post νεκρῶν posuit Eichstadius

τάς, προςέπεμψε τοὺς τῶν Περσῶν ἐπιλέκτους, ὀνομαζο-
μένους ἀθανάτους καὶ δοκοῦντας ταῖς ἀνδραγαθίαις πρω-
τεύειν τῶν συστρατευομένων. ὡς δὲ καὶ οὗτοι βραχὺν
ἀντιστάντες χρόνον ἔφυγον, τότε μὲν τῆς νυκτὸς ἐπιλα- 90
βούσης διελύθησαν, παρὰ μὲν τοῖς βαρβάροις πολλῶν
ἀνῃρημένων, παρὰ δὲ τοῖς Ἕλλησιν ὀλίγων πεπτωκότων.
τῇ δ' ὑστεραίᾳ Ξέρξης μὲν παρὰ προςδοκίαν αὐτῷ τῆς 8
μάχης λαβούσης τὸ τέλος ἐξ ἁπάντων τῶν ἐθνῶν ἐπέ- 95
λεξε τοὺς δοκοῦντας ἀνδρείᾳ καὶ θράσει διαφέρειν, καὶ
πολλὰ δεηθεὶς αὐτῶν προεῖπεν ὅτι βιασαμένοις αὐτοῖς
τὴν εἴςοδον δωρεὰς ἀξιολόγους δώσει, φεύγουσι δὲ θά-
νατος ἔσται τὸ πρόςτιμον. τούτων δὲ μετὰ μεγάλης συ-
στροφῆς καὶ βίας ἐπιῤῥαξάντων τοῖς Ἕλλησιν, οἱ περὶ 100
Λεωνίδην τότε συμφράξαντες καὶ τείχει παραπλησίαν
ποιησάμενοι τὴν σύστασιν ἐκθύμως ἠγωνίζοντο. ἐπὶ το-
σοῦτο δὲ προέβησαν ταῖς προθυμίαις ὥστε τοὺς εἰωθό-
τας ἐκ διαδοχῆς μεταλαμβάνειν τῆς μάχης οὐ συνεχώρη-
σαν, ἀλλὰ τῇ συνεχείᾳ τῆς κακοπαθείας περιγενόμενοι 5
πολλοὺς ἀνῄρουν τῶν ἐπιλέκτων βαρβάρων. ἐφημερεύον-
τες δὲ τοῖς κινδύνοις ἡμιλλῶντο πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν
410 γὰρ πρεσβύτεροι [πρὸς] τὰς τῶν νέων ἀκμὰς ὑπερεβάλ-
λοντο, οἱ δὲ νεώτεροι πρὸς τὰς τῶν πρεσβυτέρων ἐμ-
πειρίας τε καὶ δόξας ἡμιλλῶντο. τέλος δὲ φευγόντων καὶ 10
τῶν ἐπιλέκτων, οἱ τὴν ἐπιτεταγμένην στάσιν ἔχοντες τῶν
βαρβάρων συμφράξαντες οὐκ εἴων φεύγειν τοὺς ἐπιλέ-
κτους· διόπερ ἠναγκάζοντο πάλιν ἀναστρέφειν καὶ μά-
χεσθαι. ἀπορουμένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ νομίζοντος
μηδένα τολμήσειν ἔτι μάχεσθαι, ἧκε πρὸς αὐτὸν Τραχί- 15
νιός τις τῶν ἐγχωρίων, ἔμπειρος ὢν τῆς ὀρεινῆς χώρας.
οὗτος τῷ Ξέρξῃ προςελθὼν ἐπηγγείλατο διά τινος ἀτρα-
ποῦ στενῆς καὶ παρακρήμνου τοὺς Πέρσας ὁδηγήσειν,
ὥστε γενέσθαι τοὺς συνελθόντας αὐτῷ κατόπιν τῶν περὶ 20
τὸν Λεωνίδην· καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ περιληφθέντας αὐ-
τοὺς εἰς τὸ μέσον ῥᾳδίως ἀναιρεθήσεσθαι. ὁ δὲ βασιλεὺς
περιχαρὴς ἐγένετο, καὶ τιμήσας δωρεαῖς τὸν Τραχίνιον
συνεξέπεμψεν αὐτῷ στρατιώτας δισμυρίους νυκτός. τῶν
δὲ παρὰ τοῖς Πέρσαις τις ὄνομα Τυραστιάδας, τὸ γένος 25
ὢν Κυμαῖος, φιλόκαλος δὲ καὶ τὸν τρόπον ὢν ἀγαθός,

95. ἀνδρείᾳ] ἀνδρίᾳ omnes 96. προεῖπεν Reiskius: libri προςεῖπεν 97. αὐτοῖς τὴν εἴςοδον] τὴν εἴςοδον αὐτοῖς FI 2. τοσοῦτο] τοσούτῳ AL προέβησαν] προςέβησαν AFILMΓ 5. περιγενόμενοι] malim περιγινόμενοι 8. πρὸς τὰς] τὰς Wesselingius

410. 23. δισμυρίους] δυσμυρίους A 25. φιλόκαλος] φιλόκαλλος A, καὶ φιλόκλος F

διαδρὰς ἐκ τῆς τῶν Περσῶν παρεμβολῆς νυκτὸς ἧκε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην, καὶ τὰ περὶ τὸν Τραχίνιον ἀγνοοῦσιν ἐδήλωσεν.

9 30 Ἀκούσαντες δ' οἱ Ἕλληνες συνήδρευσαν περὶ μέσας νύκτας καὶ ἐβουλεύοντο περὶ τῶν ἐπιφερομένων κινδύνων. ἔνιοι μὲν οὖν ἔφασαν δεῖν παραχρῆμα καταλιπόντας τὰς παρόδους διασώζεσθαι πρὸς τοὺς συμμάχους· 35 ἀδύνατον γὰρ εἶναι τοῖς μείνασι τυχεῖν σωτηρίας· Λεωνίδης δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων φιλοτιμούμενος αὑτῷ τε δόξαν περιθεῖναι μεγάλην καὶ τοῖς Σπαρτιάταις, προσέταξε τοὺς μὲν ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας ἀπιέναι καὶ σώζειν ἑαυτούς, ἵνα κατὰ τὰς ἄλλας μάχας συναγωνί- 40 ζωνται τοῖς Ἕλλησιν, αὐτοὺς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους ἔφησε δεῖν μένειν καὶ τὴν φυλακὴν τῶν παρόδων μὴ λιπεῖν· πρέπειν γὰρ τοὺς ἡγουμένους τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ τῶν πρωτείων ἀγωνιζομένους ἑτοίμως ἀποθνήσκειν. εὐθὺς οὖν οἱ μὲν ἄλλοι πάντες ἀπηλλάγησαν, ὁ δὲ Λεω- 45 νίδης μετὰ τῶν πολιτῶν ἡρωικὰς πράξεις καὶ παραδόξους ἐπετελέσατο, ὀλίγων δ' ὄντων Λακεδαιμονίων, Θεσπιεῖς γὰρ μόνους παρακατέσχε, καὶ τοὺς σύμπαντας ἔχων οὐ πλείους τῶν πεντακοσίων, ἕτοιμος ἦν ἀποδέξασθαι τὸν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος θάνατον. μετὰ δὲ ταῦτα 50 οἱ μὲν μετὰ τοῦ Τραχινίου Πέρσαι περιελθόντες τὰς δυςχωρίας ἄφνω τοὺς περὶ τὸν Λεωνίδην ἀπέλαβον εἰς τὸ μέσον, οἱ δ' Ἕλληνες τὴν μὲν σωτηρίαν ἀπογνόντες, τὴν δ' εὐδοξίαν ἑλόμενοι, μιᾷ φωνῇ τὸν ἡγούμενον ἠξίουν ἄγειν ἐπὶ τοὺς πολεμίους πρὶν ἢ γνῶναι τοὺς Πέρσας 55 τὴν τῶν ἰδίων περίοδον. Λεωνίδης δὲ τὴν ἑτοιμότητα τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξάμενος, τούτοις παρήγγειλε ταχέως ἀριστοποιεῖσθαι, ὡς ἐν Ἅιδου δειπνησομένους, αὐτὸς δ' ἀκολούθως τῇ παραγγελίᾳ τροφὴν προςηνέγκατο· οὕτω γὰρ δυνήσεσθαι πολὺν χρόνον ἰσχύειν καὶ φέρειν 411 60 τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις ὑπομονήν. ἐπεὶ δὲ συντόμως ἀναλαβόντες αὑτοὺς ἕτοιμοι πάντες ὑπῆρξαν, παρήγγειλε τοῖς στρατιώταις εἰςπεσόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν φονεύειν τοὺς ἐντυγχάνοντας καὶ ἐπ' αὐτὴν ὁρμῆσαι τὴν

10 65 τοῦ βασιλέως σκηνήν. οὗτοι μὲν οὖν ἀκολούθως ταῖς παραγγελίαις συμφράξαντες νυκτὸς εἰςέπεσον εἰς τὴν τῶν

30. δ'] δὲ F 31. ἐβουλεύοντο] ἐβουλεύσαντο IK 39. αὐτοὺς] αὐτὸς HIKΓ 43. εὐθὺς] εὐθὺς μὲν L 44. Λεωνίδης] Λεωνίδας K, *et mox iterum* 48. ἀποδέξασθαι] ἀ/ὑποδέξασθαι F 57. αὐτὸς] αὐτοὺς L 58. γὰρ om. HΓ 411. 60. αὑτοὺς] αὐτοὺς I 61. ὑπῆρξαν] ὑπῆρχον A 65. μὲν οὖν] μὲν AHL

Περσῶν στρατοπεδείαν προκαθηγουμένου τοῦ Λεωνίδου. οἱ δὲ βάρβαροι διά τε τὸ παράδοξον καὶ τὴν ἄγνοιαν μετὰ πολλοῦ θορύβου συνέτρεχον ἐκ τῶν σκηνῶν ἀτάκτως, καὶ νομίσαντες τοὺς μετὰ τοῦ Τραχινίου πορευο- 70 μένους ἀπολωλέναι καὶ τὴν δύναμιν ἅπασαν τῶν Ἑλλήνων παρεῖναι, κατεπλάγησαν. διὸ καὶ πολλοὶ μὲν ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Λεωνίδην ἀνῃροῦντο, πλείους δὲ ὑπὸ τῶν ἰδίων ὡς ὑπὸ πολεμίων διὰ τὴν ἄγνοιαν ἀπώλοντο. ἥ τε γὰρ νὺξ ἀφῄρητο τὴν ἀληθινὴν ἐπίγνωσιν, ἥ τε τα- 75 ραχὴ καθ' ὅλην οὖσα τὴν στρατοπεδείαν εὐλόγως πολὺν ἐποίει φόνον. ἔκτεινον γὰρ ἀλλήλους, οὐ διδούσης τῆς περιστάσεως τὸν ἐξετασμὸν ἀκριβῆ διὰ τὸ μήτε ἡγεμόνος παραγγελίαν μήτε συνθήματος ἐρώτησιν μήτε ὅλως δια- 80 νοίας κατάστασιν ὑπάρχειν. εἰ μὲν οὖν ὁ βασιλεὺς ἔμεινεν ἐπὶ τῆς βασιλικῆς σκηνῆς, ῥᾳδίως ἂν καὶ αὐτὸς ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀνῄρητο, καὶ ὁ πόλεμος ἅπας ταχείας ἂν ἐτετεύχει καταλύσεως· νῦν δ' ὁ μὲν Ξέρξης ἦν ἐκπεπηδηκὼς πρὸς τὴν ταραχήν, οἱ δ' Ἕλληνες εἰςπεσόντες εἰς 85 τὴν σκηνὴν τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἐν αὐτῇ σχεδὸν ἅπαντας ἐφόνευσαν. τῆς δὲ νυκτὸς καθεστώσης ἐπλανῶντο καθ' ὅλην τὴν παρεμβολὴν ζητοῦντες τὸν Ξέρξην εὐλόγως· ἡμέρας δὲ γενομένης καὶ τῆς ὅλης περιστάσεως δηλωθείσης, οἱ μὲν Πέρσαι θεωροῦντες ὀλίγους ὄντας τοὺς 90 Ἕλληνας, κατεφρόνησαν αὐτῶν, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐ συνεπλέκοντο, φοβούμενοι τὰς ἀρετὰς αὐτῶν, ἐκ δὲ τῶν πλαγίων καὶ ἐξόπισθεν περιιστάμενοι καὶ πανταχόθεν τοξεύοντες καὶ ἀκοντίζοντες ἅπαντας ἀπέκτειναν.

Οἱ μὲν οὖν μετὰ Λεωνίδου τὰς ἐν Θερμοπύλαις πα- 95 ρόδους τηροῦντες τοιοῦτον ἔσχον τοῦ βίου τὸ τέλος. ὧν 11 τὰς ἀρετὰς τίς οὐκ ἂν θαυμάσειεν; οἵτινες μιᾷ γνώμῃ χρησάμενοι τὴν μὲν ἀφωρισμένην τάξιν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος οὐκ ἔλιπον, τὸν ἑαυτῶν δὲ βίον προθύμως ἐπέδω- 100 καν εἰς τὴν κοινὴν τῶν Ἑλλήνων σωτηρίαν, καὶ μᾶλλον εἵλοντο τελευτᾶν καλῶς ἢ ζῆν αἰσχρῶς. καὶ τὴν τῶν Περσῶν δὲ κατάπληξιν οὐκ ἄν τις ἀπιστήσαι γενέσθαι. τίς γὰρ ἂν τῶν βαρβάρων ὑπέλαβε τὸ γεγενημένον; τίς δ' ἂν προςεδόκησεν ὅτι πεντακόσιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλ- 5 μησαν ἐπιθέσθαι ταῖς ἑκατὸν μυριάσι; διὸ καὶ τίς οὐκ ἂν τῶν μεταγενεστέρων ζηλῶσαι τὴν ἀρετὴν τῶν ἀνδρῶν, οἵτινες τῷ μεγέθει τῆς περιστάσεως κατεσχημένοι

80. κατάστασιν] κατάσιν K 82. ἀνῄρητο] ἀνῃρεῖτο omnes
83. ταχείας] ταχεῖαν K 87. ἐπλανῶντο] ἐπλάνοντο L
94. οἱ μὲν οὖν etc.] Θάνατος Λεωνίδη καὶ ἔπαινος αὐτοῦ. ὡραῖον ὅλον τὸ χωρίον margo L „Vid. Montfauc. Palaeograph. Graec. L. V. 3.“ Wessel. 99. ἔλιπον] ἔλειπον A

10 τοῖς μὲν σώμασι κατεπονήθησαν, ταῖς δὲ ψυχαῖς οὐχ 412
ἡττήθησαν; τοιγαροῦν οὗτοι μόνοι τῶν μνημονευομένων
κρατηθέντες ἐνδοξότεροι γεγόνασι τῶν ἄλλων τῶν τὰς
καλλίστας νίκας ἀπενηνεγμένων. χρὴ γὰρ οὐκ ἐκ τῶν
ἀποτελεσμάτων κρίνειν τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἀλλ' ἐκ τῆς
προαιρέσεως· τοῦ μὲν γὰρ ἡ τύχη κυρία, τοῦ δ' ἡ προ-
15 αίρεσις δοκιμάζεται. τίς γὰρ ἂν ἐκείνων ἀμείνους ἄν-
δρας κρίνειεν, οἵτινες οὐδὲ τῷ χιλιοστῷ μέρει τῶν πο-
λεμίων ἴσοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἐτόλμησαν τοῖς ἀπιστου-
μένοις πλήθεσι παρατάξαι τὴν ἑαυτῶν ἀρετήν; οὐ κρα-
τήσειν τῶν τοσούτων μυριάδων ἐλπίζοντες, ἀλλ' ἀνδρα-
20 γαθίᾳ τοὺς πρὸ αὐτῶν ἅπαντας ὑπερβαλεῖν νομίζοντες,
καὶ τὴν μὲν μάχην ἑαυτοῖς εἶναι κρίνοντες πρὸς τοὺς
βαρβάρους, τὸν ἀγῶνα δὲ καὶ τὴν ὑπὲρ τῶν ἀριστείων
κρίσιν πρὸς ἅπαντας τοὺς ἐπ' ἀρετῇ θαυμαζομένους ὑ-
πάρχειν. μόνοι γὰρ τῶν ἐξ αἰῶνος μνημονευομένων εἵ-
25 λοντο μᾶλλον τηρεῖν τοὺς τῆς πόλεως νόμους ἢ τὰς ἰδίας
ψυχάς, οὐ δυςφοροῦντες ἐπὶ τῷ μεγίστους ἑαυτοῖς ἐφε-
στάναι κινδύνους, ἀλλὰ κρίνοντες εὐκταιότατον εἶναι
τοῖς ἀρετὴν ἀσκοῦσι τοιούτων ἀγώνων τυγχάνειν. δι-
καίως δ' ἄν τις τούτους καὶ τῆς κοινῆς τῶν Ἑλλήνων
30 ἐλευθερίας αἰτίους ἡγήσαιτο ἢ τοὺς ὕστερον ἐν ταῖς πρὸς
Ξέρξην μάχαις νικήσαντας. τούτων γὰρ τῶν πράξεων
μνημονεύοντες οἱ μὲν βάρβαροι κατεπλάγησαν, οἱ δὲ
Ἕλληνες παρωξύνθησαν πρὸς τὴν ὁμοίαν ἀνδραγαθίαν·
καθόλου δὲ μόνοι τῶν πρὸ ἑαυτῶν διὰ τὴν ὑπερβολὴν
35 τῆς ἀρετῆς εἰς ἀθανασίαν μετήλλαξαν. διόπερ οὐχ οἱ
τῶν ἱστοριῶν συγγραφεῖς μόνοι ἀλλὰ καὶ πολλοὶ τῶν
ποιητῶν καθύμνησαν αὐτῶν τὰς ἀνδραγαθίας· ὧν γέ-
γονε καὶ Σιμωνίδης ὁ μελοποιός, ἄξιον τῆς ἀρετῆς αὐ-
40 τῶν ποιήσας ἐγκώμιον, ἐν ᾧ λέγει

τῶν ἐν Θερμοπύλαις θανόντων
εὐκλεὴς μὲν ἁ τύχα, καλὸς δ' ὁ πότμος,
βωμὸς δ' ὁ τάφος, προγόνων δὲ μνᾶστις,
ὁ δ' οἶτος ἔπαινος.
ἐντάφιον δὲ τοιοῦτον
45 οὔτ' εὐρὼς οὔθ' ὁ πανδαμάτωρ
ἀμαυρώσει χρόνος ἀνδρῶν ἀγαθῶν.

412. 13. *ἀλλ'* **FK Floril. Vat. post Exc. Vat. p. 145. ed. nostrae, caeteri** *ἀλλὰ* **14.** *γὰρ* **om. Florileg.** *δ'*] *δὲ* **L 21.** *ἑαυτοῖς* **Eichstadius,** *ἐν αὐτοῖς* **FKM, caeteri** *αὐτοῖς* **25.** *τῆς*] *τε* **M 36.** *πολλοὶ* **A, caeteri** *πολλοὶ καὶ* **39.** *ποιήσας*] *ποιησάμενος* **HIL 41.** *Θερμοπύλαις*] *Θερμοπύλαισι* **AH 42. 43.** *δ'*] *δὲ* **L** *προγόνων*] *πρὸ χοῶν* **Hermannus de metris p. 413.,** *πρὸ γόων* **Eichstadius 43.** *οἶτος*] *οὗτος* **K**

ὁ δὲ σηκὸς οἰκητὰν
εὐδοξίαν Ἑλλάδος εἵλετο.
μαρτυρεῖ δὲ Λεωνίδας,
ὁ Σπάρτας βασιλεύς, ἀρετᾶς μέγαν λελοιπὼς
κόσμον ἀέναόν τε κλέος.

12 Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως περὶ τῆς τούτων τῶν ἀνδρῶν 50 ἀρετῆς εἰρηκότες ἐπάνιμεν ἐπὶ τὰ συνεχῆ τοῖς εἰρημένοις. Ξέρξης γὰρ τῶν παρόδων τὸν εἰρημένον τρόπον κρατή-413 σας καὶ κατὰ τὴν παροιμίαν τὴν Καδμείαν νίκην νενι- 55 κηκώς, ὀλίγους μὲν τῶν πολεμίων ἀνεῖλε, πολλαπλασίους δὲ τῶν ἰδίων ἀπώλεσεν. ἐπεὶ δὲ πεζῇ τῶν παρόδων ἐκυρίευσε, τῶν κατὰ τὴν θάλατταν ἀγώνων ἔκρινε λαμβάνειν πεῖραν. εὐθὺς οὖν τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου Μεγαβάτην προςκαλεσάμενος διεκελεύσατο πλεῖν ἐπὶ τὸ 60 τῶν Ἑλλήνων ναυτικὸν καὶ πειρᾶσθαι παντὶ τῷ στόλῳ ναυμαχεῖν πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ὁ δὲ ταῖς τοῦ βασιλέως παραγγελίαις ἀκολουθῶν ἐκ Πύδνης τῆς Μακεδονικῆς ἀνήχθη παντὶ τῷ στόλῳ, καὶ κατέπλευσε τῆς Μαγνησίας πρὸς ἄκραν τὴν ὀνομαζομένην Σηπιάδα. ἐνταῦθα δὲ με- 65 γάλου πνεύματος ἐπιγενομένου ἀπέβαλε ναῦς μακρὰς τριήρεις μὲν ὑπὲρ τὰς τριακοσίας, ἱππαγωγοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων παμπληθεῖς. λήξαντος δὲ τοῦ πνεύματος ἀναχθεὶς κατέπλευσεν εἰς Ἀφέτας τῆς Μαγνησίας. ἐκεῖθεν δὲ τριακοσίας τριήρεις ἐξέπεμψε, προςτάξας τοῖς ἡγεμόσι 70 περιπλεῦσαι καὶ τὴν Εὔβοιαν δεξιὰν λαβόντας κυκλώσασθαι τοὺς πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες ὥρμουν μὲν ἐπ' Ἀρτεμισίῳ τῆς Εὐβοίας, εἶχον δὲ τὰς πάσας τριήρεις διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα· καὶ τούτων ἦσαν αὐτῶν μὲν 75 Ἀθηναίων ἑκατὸν καὶ τετταράκοντα, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων. τούτων δὲ ναύαρχος μὲν ἦν Εὐρυβιάδης ὁ Σπαρτιάτης, διῴκει δὲ τὰ περὶ τὸν στόλον Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος. οὗτος γὰρ διὰ σύνεσιν καὶ στρατηγίαν μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανεν οὐ μόνον ἐν τοῖς 80 κατὰ τὸ ναυτικὸν Ἕλλησιν ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτῷ τῷ Εὐρυβιάδῃ, καὶ πάντες τούτῳ προςέχοντες προθύμως ὑπήκουον. προτεθείσης δὲ βουλῆς ἐν τοῖς τῶν νεῶν ἡγεμόσι περὶ τῆς ναυμαχίας, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες τὴν ἡσυχίαν ἔκριναν ἔχειν καὶ τὸν ἐπίπλουν τῶν πολεμίων ἀναδέχε- 85

46. οἰκητὰν Hermannus de emend. rat. Gr. Gr. p. 814.: libri οἰκετᾶν 47. εἵλετο Hermannus: libri εἵλατο 48. ἀέναόν] ἀένναόν L 51. τῶν ἀνδρῶν om. L ἀρετῆς om. K. 52. ἐπάνιμεν] ἐπάνειμεν AL
413. 56. ἐπεὶ δὲ] ἐπειδὴ F 57. θάλατταν F, caeteri θάλασσαν 69. Ἀφέτας L, caeteri Ἀφετὰς 80. τὸ ναυτικὸν] τὴν Ἀττικὴν A 81. Εὐρυβιάδῃ] Εὐρυβιάδι FK

σθαι, μόνος δὲ Θεμιστοκλῆς τὴν ἐναντίαν ἀπεκρίνατο γνώμην, διδάσκων ὅτι συμφέρει ἀεὶ τῷ στόλῳ συντεταγμένῳ πλεῖν ἐπὶ τοὺς πολεμίους· οὕτω γὰρ αὐτοὺς πλεονεκτήσειν ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν ἐπιπλέοντας τοῖς διὰ τὴν
90 ταραχὴν διεσπασμένην ἔχουσι τὴν τάξιν, ὡς ἂν ἐκ πολλῶν καὶ διεστηκότων λιμένων ἐκπλέουσι. τέλος δὲ κατὰ τὴν Θεμιστοκλέους κρίσιν οἱ Ἕλληνες παντὶ τῷ στόλῳ τοῖς πολεμίοις ἐπέπλευσαν. τῶν δὲ βαρβάρων ἐκ πολλῶν λιμένων ἀναγομένων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ περὶ τὸν Θεμι-
95 στοκλέα διεσπαρμένοις τοῖς Πέρσαις συμπλεκόμενοι πολλὰς μὲν ναῦς κατέδυσαν, οὐκ ὀλίγας δὲ φυγεῖν ἀναγκάσαντες μέχρι τῆς γῆς κατεδίωξαν· μετὰ δὲ ταῦτα παντὸς τοῦ στόλου συναχθέντος, καὶ γενομένης ναυμαχίας ἰσχυρᾶς, μέρει μὲν τῶν νεῶν ἑκάτεροι ἐπροτέρησαν, οὐδέτε- 414
100 ροι δὲ ὁλοσχερεῖ νίκῃ πλεονεκτήσαντες νυκτὸς ἐπιλαβούσης διελύθησαν.

13 Μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν χειμὼν ἐπιγενόμενος μέγας πολλὰς ἐκτὸς τοῦ λιμένος ὁρμούσας τῶν νεῶν διέφθει-
5 ρεν· ὥςτε δοκεῖν τὸ θεῖον ἀντιλαμβάνεσθαι τῶν Ἑλλήνων, ἵνα τοῦ πλήθους τῶν βαρβαρικῶν νεῶν ταπεινωθέντος ἀντίπαλος ἡ τῶν Ἑλλήνων δύναμις γένηται καὶ πρὸς τὰς ναυμαχίας ἀξιόχρεως. διόπερ οἱ μὲν Ἕλληνες ἀεὶ μᾶλλον ἐθάῤῥουν, οἱ δὲ βάρβαροι ἀεὶ πρὸς τοὺς
10 κινδύνους ἐγίνοντο δειλότεροι. οὐ μὴν ἀλλ' ἀναλαβόντες αὐτοὺς ἐκ τῆς ναυαγίας ἁπάσαις ταῖς ναυσὶν ἀνήχθησαν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. οἱ δ' Ἕλληνες, προςγενομένων αὐτοῖς τριήρων πεντήκοντα Ἀττικῶν, ἀντιπαρετάχθησαν τοῖς βαρβάροις. ἦν δ' αὐτῶν ἡ ναυμαχία παραπλήσιος
15 ταῖς περὶ τὰς Θερμοπύλας μάχαις. οἱ μὲν γὰρ Πέρσαι διεγνώκεισαν βιάσασθαι τοὺς Ἕλληνας καὶ τὸν Εὔριπον διεκπλεῦσαι, οἱ δ' Ἕλληνες ἐμφράξαντες τὰ στενὰ τῶν ἐντὸς τῆς Εὐβοίας συμμαχούντων *. γενομένης δὲ ναυμαχίας ἰσχυρᾶς πολλαὶ νῆες παρ' ἀμφοτέρων διεφθάρη-
20 σαν, καὶ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἠναγκάσθησαν ἀνακάμπτειν ἐπὶ τοὺς οἰκείους λιμένας. ἀριστεῦσαι δὲ ἐν ἀμφοτέραις ταῖς ναυμαχίαις φασὶ παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησιν Ἀθηναίους, παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις Σιδωνίους. μετὰ δὲ

86. συμφέρει post στόλῳ ponunt FIK 87. ἀεὶ] an παντὶ? 91. ἐκπλέουσι] ἐκπλέωσι AKLM 95. διεσπαρμένοις Rhodomannus, διεσπασμένοι L, caeteri διεσπαρμένοι 99. ἐπροτέρησαν Wesselingius: libri προετέρησαν
414. 10. αὐτοὺς] αὑτοὺς I 12. τριήρων] τριηρῶν omnes 13. ἀντιπαρετάχθησαν] ἀντεπαρατάχθησαν L
18. post συμμαχούντων lacunam indicavit Eichstadius: deesse videtur προενοοῦντο ἰσχυρᾶς om. A 19. παρ' ἀμφοτέρων] v. ad p. 555. 43.

ταῦτα οἱ Ἕλληνες ἀκούσαντες τὰ περὶ Θερμοπύλας γενό-
μενα, πυθόμενοι δὲ καὶ τοὺς Πέρσας πεζῇ προάγειν ἐπὶ 25
τὰς Ἀθήνας, ἠθύμησαν. διόπερ ἀποπλεύσαντες εἰς Σα-
λαμῖνα διέτριβον ἐνταῦθα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι θεωροῦντες
πανδημεὶ κινδυνεύοντας τοὺς ἐν ταῖς Ἀθήναις, τέκνα
μὲν καὶ γυναῖκας τῶν τε ἄλλων χρησίμων ὅσα δυνατὸν
ἦν εἰς τὰς ναῦς ἐνθέντες διεκόμισαν εἰς Σαλαμῖνα. ὁ δὲ 30
τῶν Περσῶν ναύαρχος πυθόμενος τὸν τῶν πολεμίων ἀ-
πόπλουν, κατῆρεν εἰς τὴν Εὔβοιαν μετὰ παντὸς τοῦ
στόλου, καὶ τὴν τῶν Ἱστιαιέων πόλιν βίᾳ χειρωσάμενος
καὶ διαρπάσας τὴν χώραν αὐτῶν ἐδῄωσεν.

14 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ξέρξης ἀπὸ τῶν Θερ- 35
μοπυλῶν ἀναζεύξας προῆγε διὰ τῆς Φωκέων χώρας, πορ-
θῶν μὲν τὰς πόλεις, καταφθείρων δὲ τὰς ἐπὶ τῆς χώ-
ρας κτήσεις. οἱ δὲ Φωκεῖς τὰ τῶν Ἑλλήνων ᾑρημένοι,
καὶ θεωροῦντες αὑτοὺς οὐκ ἀξιομάχους ὄντας, τὰς μὲν 40
πόλεις ἁπάσας ἐξέλιπον πανδημεί, πρὸς δὲ τὰς δυσχωρίας
τὰς ἐν τῷ Παρνασσῷ κατέφυγον. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ βα-
σιλεὺς τὴν μὲν τῶν Δωριέων χώραν διεξιὼν οὐδὲν ἠδί-
κει· συνεμάχουν γὰρ Πέρσαις· αὐτὸς δὲ μέρος μὲν δυ-
νάμεως ἀπέλιπε, καὶ προσέταξεν εἰς Δελφοὺς ἰέναι, καὶ 45
τὸ μὲν τέμενος τοῦ Ἀπόλλωνος ἐμπρῆσαι, τὰ δὲ ἀναθή-
415 ματα συλῆσαι· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἄλλων βαρβάρων προ-
ελθὼν εἰς τὴν Βοιωτίαν κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δ' ἐπὶ
τὴν σύλησιν τοῦ μαντείου πεμφθέντες προῆλθον μὲν μέ-
χρι τοῦ ναοῦ τῆς Προναίας Ἀθηνᾶς, ἐνταῦθα δὲ παρα- 50
δόξων ὄμβρων καὶ μεγάλων καὶ κεραυνῶν πολλῶν ἐκ
τοῦ περιέχοντος πεσόντων, πρὸς δὲ τούτοις τῶν χειμώ-
νων πέτρας μεγάλας ἀποῤῥηξάντων εἰς τὸ στρατόπεδον
τῶν βαρβάρων, συνέβη διαφθαρῆναι συχνοὺς τῶν Περ-
σῶν, πάντας δὲ καταπλαγέντας τὴν τῶν θεῶν ἐνέργειαν 55
φυγεῖν ἐκ τῶν τόπων. τὸ μὲν οὖν ἐν Δελφοῖς μαντεῖον
δαιμονίᾳ τινὶ προνοίᾳ τὴν σύλησιν διέφυγεν· οἱ δὲ Δελ-

26. ἠθύμησαν] ἠθυμήθησαν A 29. μὲν delendum videtur 32. κατῆρεν — 33. στόλου καὶ om. F, — βίᾳ om. M 33. Ἱστιαιέων Wesselingius: libri Ἱστιέων βίᾳ χειρωσάμενος καὶ διαρπάσας AFHL, caeteri βίᾳ διαρπάσας καὶ χειρωσάμενος 35. πραττομένοις] παραταττομένοις L 38. τῆς] τὰς L τὰ Rhodomannus: libri μετὰ 39. αὑτοὺς] αὐτοὺς F 41. Παρνασσῷ] Παρνασῷ FI 44. δυνάμεως] articulum desidero, qui adest p. 424. 8. 432. 63. 46. ἐμπρῆσαι AHIM, caeteri ἐκπρῆσαι 415. 49. μὲν om. F Προνοίας] Προναίας Meursius restituit hic et 60. 51. καὶ κεραυνῶν AL, caeteri κεραυνῶν: fortasse scribendum etiam παραδόξως ὄμβρων τε μεγάλων 52. χειμώνων] λειμώνων A 54. συχνοὺς] πολλοὺς K

φοὶ τῆς τῶν θεῶν ἐπιφανείας ἀθάνατον ὑπόμνημα καταλιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις βουλόμενοι, τρόπαιον ἔστη-
60 σαν παρὰ τὸ τῆς Προναίας Ἀθηνᾶς ἱερόν, ἐν ᾧ τόδε τὸ ἐλεγεῖον ἐνέγραψαν,

μνᾶμά τ' ἀλεξάνδρου πολέμου καὶ μάρτυρα νίκας
Δελφοί με στᾶσαν, Ζανὶ χαριζόμενοι
σὺν Φοίβῳ, πτολίπορθον ἀπωσάμενοι στίχα Μήδων
65 καὶ χαλκοστέφανον ῥυσάμενοι τέμενος.

Ξέρξης δὲ διὰ τῆς Βοιωτίας διεξιὼν τὴν μὲν τῶν Θεσπιέων χώραν κατέφθειρε, τὰς δὲ Πλαταιὰς ἐρήμους οὔσας ἐνέπρησεν· οἱ γὰρ ἐν ταῖς πόλεσι ταύταις κατοικοῦντες ἐπεφεύγεισαν εἰς Πελοπόννησον πανδημεί. μετὰ δὲ
70 ταῦτα εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλόντες τὴν μὲν χώραν ἐδήωσαν, τὰς δὲ Ἀθήνας κατέσκαψαν καὶ τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς ἐνέπρησαν. τοῦ δὲ βασιλέως περὶ ταῦτα διατρίβοντος, κατέπλευσεν ὁ στόλος ἐκ τῆς Εὐβοίας εἰς τὴν
75 Ἀττικήν, πεπορθηκὼς τήν τε Εὔβοιαν καὶ τὴν παράλιον τῆς Ἀττικῆς.

15 Κατὰ δὲ τοῦτον τὸν καιρὸν Κερκυραῖοι μὲν πληρώσαντες ἑξήκοντα τριήρεις διέτριβον περὶ τὴν Πελοπόννησον, ὡς μὲν αὐτοί φασιν, οὐ δυνάμενοι κάμψαι τὸ περὶ Μαλέαν ἀκρωτήριον, ὡς δέ τινες τῶν συγγραφέων
80 ἱστοροῦσι, καραδοκοῦντες τὰς τοῦ πολέμου ῥοπάς, ὅπως Περσῶν μὲν κρατησάντων ἐκείνοις δῶσιν ὕδωρ καὶ γῆν, τῶν δ' Ἑλλήνων νικώντων δόξωσιν αὐτοῖς βεβοηθηκέναι. οἱ δὲ περὶ τὴν Σαλαμῖνα διατρίβοντες Ἀθηναῖοι, θεωροῦντες τὴν Ἀττικὴν πυρπολουμένην καὶ τὸ τέμε-
85 νος τῆς Ἀθηνᾶς ἀκούοντες κατεσκάφθαι, δεινῶς ἠθύμουν. ὁμοίως δὲ καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλληνας πολὺς κατεῖχε φόβος πανταχόθεν συνεληλαμένους εἰς αὐτὴν τὴν Πελοπόννησον. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντας τοὺς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένους συνεδρεῦσαι καὶ βουλεύσασθαι κατὰ ποίους
90 τόπους συμφέρει πεποιῆσθαι τὴν ναυμαχίαν. πολλῶν δὲ καὶ ποικίλων ῥηθέντων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι, τῆς ἰδίας μόνον ἀσφαλείας φροντίζοντες, ἔφασαν δεῖν περὶ τὸν Ἰσθμὸν συστήσασθαι τὸν ἀγῶνα· τετειχισμένου γὰρ αὐτοῦ καλῶς, ἐάν τι περὶ τὴν ναυμαχίαν γένηται πταῖσμα, 416
95 δυνήσεσθαι τοὺς ἠτυχηκότας εἰς ἑτοιμοτάτην ἀσφάλειαν καταφυγεῖν τὴν Πελοπόννησον· ἐὰν δὲ συγκλείσωσιν ἑαυτοὺς εἰς μικρὰν νῆσον τὴν Σαλαμῖνα, δυσβοηθήτοις κα-

62. μνᾶμά τ'] μνῆμά μ' FL 78. Μαλέαν] Μαλαῖον HL 81. δῶσιν Wetstenius: libri δώσειν δ'] δὲ K 88. ἡγεμονίας] ἡγεμονία FI 89. πεποιῆσθαι] immo ποιεῖσθαι 92. τετειχισμένου] τετειχισμένα AH

κοῖς περιπεσεῖσθαι. Θεμιστοκλῆς δὲ συνεβούλευσε περὶ τὴν Σαλαμῖνα ποιεῖσθαι τὸν ἀγῶνα τῶν νεῶν· πολλὰ γὰρ πλεονεκτήσειν ἐν ταῖς στενοχωρίαις τοὺς ὀλίγοις σκάφεσι διαγωνιζομένους πρὸς πολλαπλασίας ναῦς. καθόλου δὲ τὸν περὶ τὸν Ἰσθμὸν τόπον ἀπεφαίνετο παντελῶς ἄθετον ἔσεσθαι πρὸς τὴν ναυμαχίαν. ἔσεσθαι γὰρ πελάγιον τὸν ἀγῶνα, καὶ τοὺς Πέρσας διὰ τὴν εὐρυχωρίαν ῥᾳδίως καταπονήσεσθαι τὰς ὀλίγας ναῦς ταῖς πολλαπλασίαις. ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ διαλεχθεὶς οἰκεῖα τῆς περιστάσεως, ἅπαντας ἔπεισεν αὐτῷ συμψήφους γενέσθαι τοῦτον τὸν τρόπον.

16 Τέλος δὲ κοινοῦ δόγματος γενομένου περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχεῖν οἱ μὲν Ἕλληνες παρεσκευάζοντο τὰ πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ πρὸς τὸν κίνδυνον. ὁ δ᾽ οὖν Εὐρυβιάδης παραλαβὼν τὸν Θεμιστοκλέα παρακαλεῖν ἐπεχείρει τὰ πλήθη καὶ προτρέπεσθαι πρὸς τὸν ἐπιφερόμενον κίνδυνον. οὐ μὴν τὸ πλῆθος ὑπήκουεν, ἀλλὰ πάντων καταπεπληγμένων τὸ μέγεθος τῶν Περσικῶν δυνάμεων οὐδεὶς προσεῖχε τοῖς ἡγεμόσιν, ἀλλ᾽ ἕκαστος ἐκ τῆς Σαλαμῖνος ἐκπλεῖν ἔσπευδεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὐδὲν δ᾽ ἧττον καὶ τὸ πεζικὸν στρατόπεδον τῶν Ἑλλήνων ἐδεδίει τὰς τῶν πολεμίων δυνάμεις, ἥ τε τῶν περὶ Θερμοπύλας ἀπώλεια τῶν ἀξιολογωτάτων ἀνδρῶν παρείχετο κατάπληξιν, καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν συμπτώματα πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντα πολλὴν ἀθυμίαν ἐνεποίει τοῖς Ἕλλησιν. οἱ δὲ σύνεδροι τῶν Ἑλλήνων ὁρῶντες τὴν τῶν ὄχλων ταραχὴν καὶ τὴν ὅλην ἔκπληξιν, ἐψηφίσαντο διατειχίζειν τὸν Ἰσθμόν. καὶ ταχὺ τῶν ἔργων συντελεσθέντων διὰ τὴν προθυμίαν καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἐργαζομένων, οἱ μὲν Πελοποννήσιοι ὠχύρουν τὸ τεῖχος, διατεῖνον ἐπὶ σταδίους τετταράκοντα ἀπὸ Λεχαίου μέχρι Κεγχρεῶν, οἱ δ᾽ ἐν τῇ Σαλαμῖνι διατρίβοντες μετὰ παντὸς τοῦ στόλου κατεπλάγησαν ἐπὶ τοσοῦτον ὥςτε μηκέτι πειθαρχεῖν τοῖς ἡγεμόσιν. 17 ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς ὁρῶν τὸν μὲν ναύαρχον Εὐρυβιάδην μὴ δυνάμενον περιγενέσθαι τῆς τοῦ πλήθους ὁρμῆς, τὰς δὲ περὶ Σαλαμῖνα δυςχωρίας δύνασθαι πολλὰ συμβαλέσθαι πρὸς τὴν νίκην, ἐμηχανήσατό τι τοιοῦτον· ἐπει-

416. 98. τὴν Σ.] τὸν Σ. K 4. καταπονήσεσθαι] καταπονήσασθαι FI 7. libri αὐτῷ 10. Ἕλληνες] *duces Graeci* interpres, quod ipsum requirens Sintenis (Obs. crit. in Diodorum Servestae 1829.) Ἕλληνες in ἡγεμόνες mutabat τὰ πρὸς] πρὸς FIK 18. πεζικὸν interpres, Rhodomannus: libri Περσικὸν 28. διατεῖνον] διατείνοντες L 29. Κεγχρεῶν] Κεχρεῶν L, Κεγχρῶν A 36. τι om. A

σέ τινα πρὸς τὸν Ξέρξην αὐτομολῆσαι καὶ διαβεβαιώσασθαι διότι μέλλουσιν αἱ κατὰ Σαλαμῖνα νῆες ἀποδι-
40 δράσκειν ἐκ τῶν τόπων καὶ πρὸς τὸν Ἰσθμὸν ἀθροίζεσθαι. διόπερ ὁ βασιλεὺς διὰ τὴν πιθανότητα τῶν προςαγγελθέντων πιστεύσας, ἔσπευδε κωλῦσαι τὰς ναυτικὰς δυνάμεις τῶν Ἑλλήνων τοῖς πεζοῖς στρατοπέδοις πλησιάζειν. εὐθὺς οὖν τὸ τῶν Αἰγυπτίων ναυτικὸν ἐξέπεμψε,
45 προστάξας ἐμφράττειν τὸν μεταξὺ πόρον τῆς τε Σαλαμῖ- 417 νος καὶ τῆς Μεγαρίδος χώρας. τὸ δὲ ἄλλο πλῆθος τῶν νεῶν ἐξέπεμψεν ἐπὶ τὴν Σαλαμῖνα, προστάξας ἐξάπτεσθαι τῶν πολεμίων καὶ ναυμαχίᾳ κρίνειν τὸν ἀγῶνα. ἦσαν δὲ αἱ τριήρεις διατεταγμέναι κατὰ ἔθνος ἑξῆς, ἵνα
50 διὰ τὴν ὁμοφωνίαν καὶ γνῶσιν προθύμως ἀλλήλοις βοηθῶσιν. οὕτω δὲ ταχθέντος τοῦ ναυτικοῦ στόλου, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας ἐπεῖχον Φοίνικες, τὸ δ᾽ εὐώνυμον οἱ μετὰ τῶν Περσῶν ὄντες Ἕλληνες. οἱ δὲ τῶν Ἰώνων ἡγεμόνες ἀπέστειλαν ἄνδρα Σάμιον πρὸς τοὺς Ἕλληνας τὸν δια-
55 σαφήσοντα περὶ τῶν δεδογμένων τῷ βασιλεῖ καὶ περὶ τῆς ὅλης ἐκτάξεως, καὶ διότι κατὰ τὴν μάχην ἀποστήσονται τῶν βαρβάρων. τοῦ δὲ Σαμίου λάθρᾳ διανηξαμένου, καὶ περὶ τούτου διασαφήσαντος τοῖς περὶ τὸν Εὐρυβιάδην, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς, κατὰ νοῦν αὐτῷ προ-
60 κεχωρηκότος τοῦ στρατηγήματος, περιχαρὴς ἦν, καὶ τὰ πλήθη παρεκάλεσεν εἰς τὸν κίνδυνον· οἱ δ᾽ Ἕλληνες ἐπὶ τῇ τῶν Ἰώνων ἐπαγγελίᾳ θαῤῥήσαντες, καὶ τῆς περιστάσεως βιαζομένης αὐτοὺς παρὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ναυμαχεῖν, ἀπὸ τῆς Σαλαμῖνος προθύμως συγκατέβαινον εἰς
18 65 τὴν ναυμαχίαν. τέλος δὲ τῶν περὶ τὸν Εὐρυβιάδην καὶ Θεμιστοκλέα διαταξάντων τὰς δυνάμεις, τὸ μὲν εὐώνυμον μέρος ἐπεῖχον Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, πρὸς τὸ τῶν Φοινίκων ναυτικὸν ἀντιταχθησόμενοι· μεγάλην γὰρ
70 οἱ Φοίνικες ὑπεροχὴν εἶχον διά τε τὸ πλῆθος καὶ διὰ τὴν ἐκ προγόνων ἐν τοῖς ναυτικοῖς ἔργοις ἐμπειρίαν· Αἰγινῆται δὲ καὶ Μεγαρεῖς τὸ δεξιὸν κέρας ἀνεπλήρουν· οὗτοι γὰρ ἐδόκουν εἶναι ναυτικώτατοι μετὰ τοὺς Ἀθηναίους καὶ μάλιστα φιλοτιμηθήσεσθαι διὰ τὸ μόνους τῶν
75 Ἑλλήνων μηδεμίαν ἔχειν καταφυγήν, εἴ τι συμβαίη πταῖσμα κατὰ τὴν ναυμαχίαν· τὴν δὲ μέσην τάξιν ἐπεῖχε τὸ

37. διαβεβαιώσασθαι] διαβεβαιῶσαι IM 39. ἀποδιδράσκειν] ἀποδιδράσκεν K 41. προςαγγελθέντων] προαγγελθέντων I 44. ἐξέπεμψε om. M
417. 48. διατεταγμέναι] αἱ διατεταγμέναι L 54. διασαφήσοντα] διασαφίσοντα K 57. διανηξαμένου] διανοιξαμένου L 60. παρεκάλεσεν] παρέλαβεν A 75. συμβαίη] συμβῇ I

λοιπὸν τῶν Ἑλλήνων πλῆθος. οὗτοι μὲν οὖν τοῦτον τὸν
τρόπον συνταχθέντες ἐξέπλευσαν, καὶ τὸν πόρον μεταξὺ
Σαλαμῖνος καὶ Ἡρακλείου κατεῖχον. ὁ δὲ βασιλεὺς τῷ 80
μὲν ναυάρχῳ προςέταξεν ἐπιπλεῖν τοῖς πολεμίοις, αὐτὸς
δ' εἰς τὸν ἐναντίον τόπον τῆς Σαλαμῖνος παρῆλθεν, ἐξ
οὗ θεωρεῖν ἦν τὴν ναυμαχίαν γινομένην. οἱ δὲ Πέρσαι
τὸ μὲν πρῶτον πλέοντες διετήρουν τὴν τάξιν, ἔχοντες
πολλὴν εὐρυχωρίαν· ὡς δ' εἰς τὸ στενὸν ηλθον, ἠνα- 85
γκάζοντο τῶν νεῶν τινας ἀπὸ τῆς τάξεως ἀποσπᾶν, καὶ
πολὺν ἐποίουν θόρυβον. ὁ δὲ ναύαρχος προηγούμενος
τῆς τάξεως καὶ πρῶτος συνάψας μάχην, διεφθάρη λαμ-
πρῶς ἀγωνισάμενος· τῆς δὲ νεὼς βυθισθείσης ταραχὴ
κατέσχε τὸ ναυτικὸν τῶν βαρβάρων. πολλοὶ μὲν γὰρ 90
ἦσαν οἱ προστάττοντες, οὐ ταὐτὰ δ' ἕκαστος παρήγγελλε·
διὸ καὶ τοῦ πλεῖν εἰς τοὔμπροσθεν ἐπέσχον, ἀνακωχεύ-
οντες δ' ἀνεχώρουν εἰς τὴν εὐρυχωρίαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι
θεωροῦντες τὴν ταραχὴν τῶν βαρβάρων, ἐπέπλεον τοῖς
πολεμίοις, καὶ τὰς μὲν τοῖς ἐμβόλοις ἔτυπτον, ὧν δὲ 95
418 τοὺς ταρσοὺς παρέσυρον· τῆς δ' εἰρεσίας οὐχ ὑπηρετού-
σης πολλαὶ τῶν Περσῶν τριήρεις πλάγιαι γινόμεναι ταῖς
ἐμβολαῖς πυκνῶς κατετιτρώσκοντο. διὸ καὶ πρύμναν μὲν
ἀνακρούεσθαι κατέπαυσαν, εἰς τοὐπίσω δὲ πλέουσαι προ-
τροπάδην ἔφευγον. 19 τῶν δὲ Φοινισσῶν καὶ Κυπρίων νεῶν 100
ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων χειρουμένων αἱ τῶν Κιλίκων καὶ
Παμφύλων ἔτι δὲ καὶ Λυκίων νῆες, ἐχόμεναι τούτων οὖ-
σαι, τὸ μὲν πρῶτον εὐρώστως ἀντείχοντο· ὡς δ' εἶδον τὰς
κρατίστας ναῦς πρὸς φυγὴν ὡρμημένας, καὶ αὐταὶ τὸν 5
κίνδυνον ἐξέλιπον. ἐπὶ δὲ θατέρου κέρατος γενομένης
καρτερᾶς ναυμαχίας μέχρι μέν τινος ἰσόῤῥοπος ἦν ὁ κίν-
δυνος· ὡς δὲ οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν καταδιώξαντες
τοὺς Φοίνικας καὶ Κυπρίους ἐπέστρεψαν, ἐκβιασθέντες 10
ὑπὸ τούτων ἐτράπησαν οἱ βάρβαροι καὶ πολλὰς ναῦς
ἀπέβαλον. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες τοῦτον τὸν τρόπον προ-
τερήσαντες ἐπιφανεστάτῃ ναυμαχίᾳ τοὺς βαρβάρους ἐνί-
κησαν. κατὰ δὲ τὸν κίνδυνον διεφθάρησαν ναῦς τῶν μὲν
Ἑλλήνων τετταράκοντα, τῶν δὲ Περσῶν ὑπὲρ τὰς δια-
κοσίας χωρὶς τῶν σὺν αὐτοῖς ἀνδράσι ληφθεισῶν. ὁ δὲ 15
βασιλεὺς παρ' ἐλπίδας ἡττημένος τῶν μὲν Φοινίκων τῶν

81. τόπον] λόφον Reiskius 89. βυθισθείσης] βαπτισθείσης A ταραχὴ] ταραχὴν K 91. τοὔμπροσθεν] τοὔπροσθεν A 92. ἀνακωχεύοντες] ἀνακοχλεύοντες L

418. 96. δ' εἰρεσίας Rhodomannus, διηρεσίας AFKL, caeteri δ' ἠρεσίας 3. δὲ καὶ Λυκίων] δὲ Λυκίων nescio qui Wesselingii 5. αὐταὶ] αὗται F

ἀρξάντων τῆς φυγῆς τοὺς αἰτιωτάτους ἀπέκτεινε, τοῖς δ' ἄλλοις ἠπείλησεν ἐπιθήσειν τὴν προςήκουσαν τιμωρίαν. οἱ δὲ Φοίνικες φοβηθέντες τὰς ἀπειλὰς τὸ μὲν πρῶτον
20 εἰς τὴν Ἀττικὴν κατέπλευσαν, τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγενομένης ἀπῆραν εἰς τὴν Ἀσίαν. Θεμιστοκλῆς δὲ δόξας αἴτιος γενέσθαι τῆς νίκης, ἕτερον οὐκ ἔλαττον τούτου στρατήγημα ἐπενόησε. φοβουμένων γὰρ τῶν Ἑλλήνων πεζῇ δια-
25 γωνίζεσθαι πρὸς τοσαύτας μυριάδας, ἐταπείνωσε πολὺ τὰς δυνάμεις τῶν πεζικῶν στρατοπέδων τοιῷδέ τινι τρόπῳ. τὸν παιδαγωγὸν τῶν ἰδίων υἱῶν ἀπέστειλε πρὸς τὸν Ξέρξην δηλώσοντα διότι μέλλουσιν οἱ Ἕλληνες πλεύσαντες ἐπὶ τὸ ζεῦγμα λύειν τὴν γέφυραν. διόπερ ὁ βασιλεὺς
30 πιστεύσας τοῖς λόγοις διὰ τὴν πιθανότητα, περίφοβος ἐγένετο μὴ τῆς εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπανόδου στερηθῇ, τῶν Ἑλλήνων θαλαττοκρατούντων· ἔγνω δὲ τὴν ταχίστην διαβαίνειν ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀσίαν, καταλιπὼν Μαρδόνιον ἐπὶ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἀρίστων ἱππέων τε
35 καὶ πεζῶν, ὧν ὁ σύμπας ἀριθμὸς ὑπῆρχεν οὐκ ἐλάττων τῶν τετταράκοντα μυριάδων. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν δυσὶ στρατηγήμασι χρησάμενος μεγάλων προτερημάτων αἴτιος ἐγένετο τοῖς Ἕλλησι. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἑλλάδα πραχθέντα ἐν τούτοις ἦν.

20
40 Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως διεληλυθότες περὶ τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην πραχθέντων μεταβιβάσομεν τὴν διήγησιν ἐπὶ τὰς ἑτερογενεῖς πράξεις. Καρχηδόνιοι γὰρ συντεθειμένοι πρὸς Πέρσας τοῖς αὐτοῖς καιροῖς καταπολεμῆσαι
45 τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν Ἕλληνας, μεγάλας παρασκευὰς 419 ἐποιήσαντο τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων. ὡς δ' εὐτρεπῆ πάντα αὐτοῖς ὑπῆρχε, στρατηγὸν εἵλοντο Ἀμίλκωνα, τὸν μάλιστα παρ' αὐτοῖς θαυμαζόμενον προκρίναντες. οὗτος δὲ παραλαβὼν πεζικάς τε καὶ ναυτικὰς δυ-
50 νάμεις μεγάλας ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Καρχηδόνος, ἔχων πεζὴν μὲν δύναμιν οὐκ ἐλάττω τῶν τριάκοντα μυριάδων, ναῦς δὲ μακρὰς πλείους τῶν διακοσίων, καὶ χωρὶς

22. ἔλαττον] ἐλάττω AL 26. ἀπέστειλε] ἀπέστελλε A
27. δηλώσοντα] δηλώσαντα I 34. ὁ om. A 35. ἐλάττων] ἐλάττω AHL: sequenti numero postquam p. 427. 91. accesserunt εἴκοσι μυριάδες, totus tamen p. 428. 33. εἰς πεντήκοντα μυριάδας computatur: ut scribendum hic videatur τριάκοντα, quem numerum praestant scriptores in annot. indicati 42. συντιθέμενοι] aut συντεθειμένοι aut συνθέμενοι scribendum 43. Πέρσας] Πέρσαις K
419. 47. Ἀμίλκωνα] Μίλκωνα HL, Μίλωνα A, Himilconem interpres hoc uno loco 50. τριάκοντα] περὶ τριάκοντα A
51. διακοσίων restitui ex p. 404. 40. et Exc. Vat. p. 125. 1.:

πολλὰς ναῦς φορτίδας τὰς κομιζούσας τὴν ἀγοράν, ὑπὲρ
τὰς τρισχιλίας. οὗτος μὲν οὖν διανύσας τὸ Λιβυκὸν πέ-
λαγος καὶ χειμασθεὶς ἀπέβαλε τῶν σκαφῶν τὰ κομίζοντα 55
τοὺς ἱππεῖς καὶ τὰ ἅρματα. καταπλεύσας δὲ τῆς Σικελίας
εἰς τὸν ἐν τῷ Πανόρμῳ λιμένα διαπεπολεμηκέναι τὸν πό-
λεμον ἔφησε· πεφοβῆσθαι γὰρ μήποτε ἡ θάλαττα τοὺς
Σικελιώτας ἐξέληται τῶν κινδύνων. ἐπὶ δὲ τρεῖς ἡμέρας
ἀναλαβὼν τοὺς στρατιώτας καὶ διορθωσάμενος τὴν ἐν 60
τῷ χειμῶνι γενομένην ναυαγίαν, προῆγε μετὰ τῆς δυνά-
μεως ἐπὶ τὴν Ἱμέραν, συμπαραπλέοντος τοῦ ναυτικοῦ.
ὡς δ' ἦλθε πλησίον τῆς προειρημένης πόλεως, δύο πα-
ρεμβολὰς ἔθετο, τὴν μὲν τῷ πεζῷ στρατεύματι, τὴν δὲ 65
τῇ ναυτικῇ δυνάμει. καὶ τὰς μὲν μακρὰς ναῦς ἁπάσας
ἐνεώλκησε καὶ τάφρῳ βαθείᾳ καὶ τείχει ξυλίνῳ περιέλα-
βε, τὴν δὲ τῶν πεζῶν παρεμβολὴν ὠχύρωσεν ἀντιπρόσ-
ωπον ποιήσας τῇ πόλει καὶ παρεκτείνας ἀπὸ τοῦ ναυτι-
κοῦ παρατειχίσματος μέχρι τῶν ὑπερκειμένων λόφων. 70
καθόλου δὲ πᾶν τὸ πρὸς δυσμὰς μέρος καταλαβόμενος,
τὴν μὲν ἀγορὰν ἅπασαν ἐκ τῶν φορτίδων νεῶν ἐξείλετο,
τὰ δὲ πλοῖα ἅπαντα ταχέως ἐξαπέστειλε, προστάξας ἔκ
τε τῆς Λιβύης καὶ Σαρδοῦς σῖτον καὶ τὴν ἄλλην ἀγο-
ρὰν κομίζειν. αὐτὸς δὲ τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν 75
ἀναλαβὼν ἧκεν ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τῶν Ἱμεραίων τοὺς
ἐπεξιόντας τρεψάμενος καὶ πολλοὺς ἀνελών, κατεπλήξατο
τοὺς ἐν τῇ πόλει. διὸ καὶ Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυ-
νάστης, ἔχων δύναμιν ἱκανὴν καὶ παραφυλάττων τὴν
Ἱμέραν, φοβηθεὶς εὐθὺς ἀπέστειλεν εἰς τὰς Συρακούσας, 80
ἀξιῶν τὸν Γέλωνα βοηθεῖν τὴν ταχίστην. ὁ δὲ Γέλων καὶ 21
αὐτὸς ἡτοιμακὼς ἦν τὴν δύναμιν, πυθόμενος δὲ τὴν
τῶν Ἱμεραίων ἀθυμίαν ἀνέζευξεν ἐκ τῶν Συρακουσῶν
κατὰ σπουδήν, ἔχων πεζοὺς μὲν οὐκ ἐλάττους τῶν πεν- 85
τακισμυρίων, ἱππεῖς δὲ ὑπὲρ τοὺς πεντακισχιλίους. δια-
νύσας δὲ ταχέως τὴν ὁδὸν καὶ πλησιάσας τῇ πόλει τῶν
Ἱμεραίων, ἐποίησε θαῤῥεῖν τοὺς πρότερον καταπεπλη-
γμένους τὰς τῶν Καρχηδονίων δυνάμεις. αὐτὸς μὲν γὰρ
στρατοπεδείαν οἰκείαν βαλόμενος τῶν περὶ τὴν πόλιν τό- 90
πων, ταύτην μὲν ὠχύρωσε τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χαρακώ-
ματι περιλαβών, τοὺς δ' ἱππεῖς ἅπαντας ἐξαπέστειλεν

libri δισχιλίων, quod refellit navium Xerxis numerus Poenis superior secundum p. 404. 42. 52. πολλὰς] δὲ πολλὰς L 58. πεφοβῆσθαι] πεφοβεῖσθαι FK 61. γενομένην om. FIM, asterisco notavit Stephanus 63. δ' ἦλθε] δὲ ἦλθε L, δηλαῖσθε K 68. ἀπὸ] ὡς ἀπὸ F 72. λοιπὰ] οἶμαι πλοῖα margo L ab eadem manu, quod recepi 74. αὐτὸς] αὐτοὺς F

ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν χώραν πλανωμένους τῶν πολεμίων
καὶ περὶ τὰς ὠφελείας διατρίβοντας· οὗτοι δὲ παραδό- 420
95 ξως ἐπιφανέντες διεσπαρμένοις ἀτάκτως κατὰ τὴν χώραν
τοσούτους ἀνῆγον αἰχμαλώτους ὅσους ἕκαστος ἄγειν ἠδύ-
νατο. εἰςαχθέντων δὲ αἰχμαλώτων εἰς τὴν πόλιν πλειό-
νων ἢ μυρίων, ὁ μὲν Γέλων μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχα-
νεν, οἱ δὲ κατὰ τὴν Ἱμέραν κατεφρόνησαν τῶν πολεμίων.
100 ἀκόλουθα δὲ τούτοις πράττων ὁ μὲν Γέλων ἁπάσας τὰς
πύλας ἃς διὰ φόβον πρότερον ἀνῳκοδόμησαν οἱ περὶ Θή-
ρωνα, ταύτας τοὐναντίον διὰ τὴν καταφρόνησιν ἐξῳκο-
δόμησε, καὶ ἄλλας προςκατεσκεύασε, δι' ὧν ἦν εὔχρη-
5 στός τε πρὸς τὰς κατεπειγούσας χρείας *. καθόλου δὲ
Γέλων στρατηγίᾳ καὶ συνέσει διαφέρων εὐθὺς ἐζήτει δι'
οὗ τρόπου καταστρατηγήσας τοὺς βαρβάρους ἀκινδύνως
αὐτῶν ἄρδην ἀνέλῃ τὴν δύναμιν. συνεβάλετο δὲ αὐτῷ
καὶ τὸ αὐτόματον πρὸς τὴν ἐπίνοιαν μεγάλα, τοιαύτης
10 γενομένης περιστάσεως. κρίναντος αὐτοῦ τὰς τῶν πολε-
μίων ναῦς ἐμπρῆσαι, καὶ τοῦ Ἀμίλκα διατρίβοντος μὲν
κατὰ τὴν ναυτικὴν στρατοπεδείαν, παρασκευαζομένου δὲ
θύειν τῷ Ποσειδῶνι μεγαλοπρεπῶς, ἧκον ἀπὸ τῆς χώ-
ρας ἱππεῖς ἄγοντες πρὸς τὸν Γέλωνα βιβλιαφόρον ἐπι-
15 στολὰς κομίζοντα παρὰ Σελινουντίων, ἐν αἷς ἦν γεγραμ-
μένον ὅτι πρὸς ἣν ἔγραψεν ἡμέραν Ἀμίλκας ἀποστεῖλαι
τοὺς ἱππεῖς, πρὸς αὐτὴν ἐκπέμψουσιν. οὔσης δὲ τῆς ἡμέ-
ρας ταύτης καθ' ἣν ἔμελλε συντελεῖν τὴν θυσίαν Ἀμίλ-
20 κας, κατὰ ταύτην Γέλων ἀπέστειλεν ἰδίους ἱππεῖς, οἷς
ἦν προςτεταγμένον περιελθεῖν τοὺς πλησίον τόπους, καὶ
προςελαύνειν ἅμ' ἡμέρᾳ πρὸς τὴν ναυτικὴν στρατοπε-
δείαν, ὡς ὄντας Σελινουντίων συμμάχους· γενομένους
δὲ ἐντὸς τοῦ ξυλίνου τείχους τὸν μὲν Ἀμίλκαν ἀποκτεῖ-
25 ναι, τὰς δὲ ναῦς ἐμπρῆσαι. ἐξέπεμψε δὲ καὶ σκοποὺς εἰς
τοὺς ὑπερκειμένους λόφους, οἷς προςέταξεν, ὅταν ἴδωσι
τοὺς ἱππεῖς γενομένους ἐντὸς τοῦ τείχους, ἆραι τὸ σύσ-
22 σημον. αὐτὸς δ' ἅμ' ἡμέρᾳ τὴν δύναμιν διατεταχὼς ἀνέ-
30 μενε τὴν ἀπὸ τῶν σκοπῶν ἐσομένην δήλωσιν. τῶν δ' ἱπ-
πέων ἅμα τῇ κατὰ τὸν ἥλιον ἀνατολῇ προςιππευσάντων
τῇ ναυτικῇ τῶν Καρχηδονίων στρατοπεδείᾳ, καὶ προς-
δεχθέντων ὑπὸ τῶν φυλάκων ὡς συμμάχων, οὗτοι μὲν

420. 96 ὅσους Reiskius: libri ὅσον 3. δι' ὧν — χρείας] manca haec esse monuit Wesselingius 5. στρατηγίᾳ] στρατηγείᾳ L 9. τοιαύτης AFHIL, caeteri τοιαύτης δὲ 15. Σελινουντίων] Σελουντίων L 17. αὐτὴν] αὐτὸν Rhodomannus, *ad eum* interpres ἐκπέμψουσιν] ἐκπέμψωσιν L 20. τόπους] λόφους Reiskius 23. τείχους — 26. ἐντὸς τοῦ om. L

εὐθὺς προςδραμόντες τῷ Ἀμίλκᾳ περὶ τὴν θυσίαν γινο-
μένῳ τοῦτον μὲν ἀνεῖλον, τὰς δὲ ναῦς ἐνέπρησαν· ἔπει- 35
τα τῶν σκοπῶν ἀράντων τὸ σύσσημον, ὁ Γέλων πάσῃ
τῇ δυνάμει συντεταγμένῃ προςῆγεν ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν
421 τῶν Καρχηδονίων. οἱ δὲ ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ τῶν Φοινί-
κων ἡγεμόνες τὸ μὲν πρῶτον ἐξαγαγόντες τὴν δύναμιν
ἀπήντων τοῖς Σικελοῖς, καὶ συνάψαντες μάχην εὐρώστως 40
ἠγωνίζοντο· ὁμοῦ δὲ ταῖς σάλπιγξιν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς
στρατοπέδοις ἐσήμαινον τὸ πολεμικόν, καὶ κραυγὴ τῶν
δυνάμεων ἐναλλὰξ ἐγίνετο, φιλοτιμουμένων ἀμφοτέρων
τῷ μεγέθει τῆς βοῆς ὑπερᾶραι τοὺς ἀντιτεταγμένους. πολ-
λοῦ δὲ γενομένου φόνου, καὶ τῆς μάχης δεῦρο κἀκεῖσε 45
ταλαντευομένης, ἄφνω τῆς κατὰ τὰς ναῦς φλογὸς ἀρ-
θείσης εἰς ὕψος, καὶ τινων ἀπαγγειλάντων τὸν τοῦ στρα-
τηγοῦ φόνον, οἱ μὲν Ἕλληνες ἐθάῤῥησαν, καὶ [ταῖς φω-
ναῖς] ταῖς ἐλπίσι τῆς νίκης ἐπαρθέντες τοῖς φρονήμασιν
ἐπέκειντο θρασύτερον τοῖς βαρβάροις, οἱ δὲ Καρχηδόνιοι 50
καταπλαγέντες καὶ τὴν νίκην ἀπογνόντες πρὸς φυγὴν
ἐτράπησαν. τοῦ δὲ Γέλωνος παραγγείλαντος μηδένα ζω-
γρεῖν, πολὺς ἐγένετο φόνος τῶν φευγόντων· καὶ πέρας
κατεκόπησαν αὐτῶν οὐκ ἐλάττους τῶν πεντεκαίδεκα μυ- 55
ριάδων. οἱ δὲ λοιποὶ φεύγοντες ἐπί τινα τόπον ἐρυμνόν,
τὸ μὲν πρῶτον ἠμύνοντο τοὺς βιαζομένους, ἄνυδρον δὲ
κατειληφότες τόπον καὶ τῷ δίψει πιεζόμενοι, ἠναγκά-
σθησαν ἑαυτοὺς παραδοῦναι τοῖς κρατοῦσι. Γέλων δὲ
ἐπιφανεστάτῃ μάχῃ νικήσας, καὶ ταύτην κατωρθωκὼς μά- 60
λιστα διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας, περιβόητον ἔσχε τὴν δό-
ξαν οὐ μόνον παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἀλλὰ καὶ παρὰ
τοῖς ἄλλοις ἅπασιν. οὐδεὶς γὰρ τῶν πρὸ αὐτοῦ μνημο-
νεύεται τοιούτῳ στρατηγήματι κεχρημένος, οὐδὲ πλεί-
νας ἐν μιᾷ παρατάξει κατακόψας τῶν βαρβάρων, οὐδὲ 65
πλῆθος αἰχμαλώτων τοσοῦτον χειρωσάμενος. διὸ καὶ πολ- 23
λοὶ τῶν συγγραφέων παραβάλλουσι ταύτην τὴν μάχην
τῇ περὶ Πλαταιὰς γενομένῃ τοῖς Ἕλλησι καὶ στρατήγημα
τὸ Γέλωνος τοῖς ἐπινοήμασι τοῖς Θεμιστοκλέους, καὶ τὸ 70
πρωτεῖον διὰ τὰς ἀμφοτέρων ὑπερβολὰς τῆς ἀρετῆς οἱ

33. Ἀμίλκᾳ] Ἀμίκλᾳ A 34. γινομένῳ] γενομένῳ L
35. ἐνέπρησαν] ἔπρησαν A 37. προςῆγεν] προςήγαγεν FKM
421. 38. ἐξαγαγόντες Eichstadius: libri ἐξάγοντες 39.
Σικελοῖς] Σικελιώταις Wesselingius: v. ad p. 643. 4. 42.
ἐναλλὰξ om. L 48. ταῖς φωναῖς delet Reiskius 50.
θρασύτερον] θαρσύτερον L 56. ἠμύνοντο FHL, caeteri
ἠμύναντο 58. ἑαυτοὺς παραδοῦναι] παραδοῦναι ἑαυτοὺς
L 65. οὐδὲ] αὖ δὲ L 69. στρατήγημα τὸ] στρατη-
γήματος AFK

μὲν τούτοις, οἱ δὲ τοῖς ἑτέροις ἀπονέμουσι. καὶ γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πρὸ τῆς μάχης καταπεπληγμένων τὸ πλῆθος τῶν βαρβαρικῶν δυ-
75 νάμεων, οἱ κατὰ Σικελίαν πρότερον νικήσαντες ἐποίησαν τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα θαῤῥῆσαι, πυθομένους τὴν τοῦ Γέλωνος νίκην· καὶ τῶν τὴν ὅλην ἡγεμονίαν παρ' ἀμφοτέροις ἐσχηκότων παρὰ μὲν τοῖς Πέρσαις διαπεφευγέναι τὸν βασιλέα καὶ πολλὰς μυριάδας μετ' αὐτοῦ, παρὰ
80 δὲ τοῖς Καρχηδονίοις μὴ μόνον ἀπολέσθαι τὸν στρατηγόν, ἀλλὰ καὶ τοὺς μετασχόντας τοῦ πολέμου κατακοπῆναι, καὶ τὸ δὴ λεγόμενον μηδὲ ἄγγελον εἰς τὴν Καρχη- 422 δόνα διασωθῆναι. πρὸς δὲ τούτοις τοὺς ἐπιφανεστάτους
85 τῶν ἡγεμόνων παρὰ μὲν τοῖς Ἕλλησι Παυσανίαν καὶ Θεμιστοκλέα, τὸν μὲν ὑπὸ τῶν ἰδίων πολιτῶν θανατωθῆναι διὰ πλεονεξίαν καὶ προδοσίαν, τὸν δὲ ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ἐξελαθέντα καταφυγεῖν πρὸς τὸν ἐχθρότατον Ξέρξην καὶ παρ' ἐκείνῳ βιῶσαι μέχρι τελευτῆς, Γέλωνα
90 δὲ μετὰ τὴν μάχην ἀεὶ καὶ μᾶλλον ἀποδοχῆς τυγχάνοντα παρὰ τοῖς Συρακοσίοις ἐγγηράσαι τῇ βασιλείᾳ καὶ τελευτῆσαι θαυμαζόμενον, καὶ τοσοῦτον ἰσχῦσαι τὴν πρὸς αὐτὸν εὔνοιαν παρὰ τοῖς πολίταις ὥστε καὶ τρισὶν ἐκ τῆς οἰκίας ἐκείνου τὴν ἀρχὴν διαφυλαχθῆναι. ἀλλὰ γὰρ
95 τούτων οἱ δικαίαν δόξαν κεκτημένοι τοὺς προσήκοντας ἐπαίνους καὶ παρ' ἡμῶν ἔχουσιν.

24 Ἐπὶ δὲ τὸ συνεχὲς τοῖς προειρημένοις μεταβησόμεθα. συνέβη γὰρ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τὸν Γέλωνα νικῆσαι
100 καὶ τοὺς περὶ Θερμοπύλας μετὰ Λεωνίδου διαγωνίσασθαι πρὸς Ξέρξην, ὥςπερ ἐπίτηδες τοῦ δαιμονίου περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ποιήσαντος γενέσθαι τήν τε καλλίστην νίκην καὶ τὴν ἐνδοξοτάτην ἧτταν. μετὰ δὲ τὴν γενομένην μάχην πρὸς τῇ πόλει τῶν Ἱμεραίων εἴκοσι ναῦς μα-
5 κραὶ διέφυγον τὸν κίνδυνον, ἃς Ἀμίλκας οὐκ ἐνεώλκησε πρὸς τὰς ἀναγκαίας χρείας. διὸ καὶ τῶν ἀνδρῶν σχεδὸν ἁπάντων τῶν μὲν ἀνῃρημένων τῶν δὲ ἐξωγρημένων

72. γὰρ — 73. Σικελίαν om. FIKM, post δυνάμεων inserentes τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλλήνων 73. πρὸ τῆς μάχης om. L 75. ἐποίησαν om. KM 78. διαπεφευγέναι] διὰ τὸ πεφευγέναι A

422. 84. 85. Παυσανίαν καὶ Θεμιστοκλέα Stephanus: libri Παυσανίου καὶ Θεμιστοκλέους 87. ἐξελαθέντα] ἐξελασθέντα L 90. Συῤῥακοσίοις F sic 95. τούτων L, caeteri περὶ τούτων 96. ἡμῶν] ἡμῖν IK 97. μεταβησόμεθα] μεταβησώμεθα L 3. μάχην] ναυμαχίαν A 4. Ἀμίλκας] Μίλκας L, Ἀμίκλας A οὐκ tacite et inseruit et vertit Rhodomannus idemque tacite propagavit Wesselingius: v. quae dixi praef. vol. I. p. 1. p. VI.: ignorant vocem ed. Stephani et cod. Flor.

ἔφθασαν αὗται τὸν ἀπόπλουν ποιησάμεναι. πολλοὺς δὲ
τῶν φευγόντων ἀναλαβοῦσαι, καὶ διὰ τοῦτο κατάγομοι
γενόμεναι, περιέπεσον χειμῶνι καὶ πᾶσαι διεφθάρησαν· 10
ὀλίγοι δέ τινες ἐν μικρῷ σκάφει διασωθέντες εἰς Καρ-
χηδόνα διεσάφησαν τοῖς πολίταις σύντομον ποιησάμενοι
τὴν ἀπόφασιν ὅτι πάντες οἱ διαβάντες εἰς τὴν Σικελίαν
ἀπολώλασιν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρ' ἐλπίδας μεγάλῃ
συμφορᾷ περιπεσόντες ἐπὶ τοσοῦτο κατεπλάγησαν ὥστε 15
τὰς νύκτας ἅπαντας διαγρυπνεῖν φυλάττοντας τὴν πόλιν,
ὡς τοῦ Γέλωνος πάσῃ τῇ δυνάμει παραχρῆμα διεγνωκό-
τος πλεῖν ἐπὶ τὴν Καρχηδόνα. διὰ δὲ τὸ πλῆθος τῶν
ἀπολωλότων ἥ τε πόλις ἐπένθησε κοινῇ καὶ κατ' ἰδίαν 20
αἱ τῶν ἰδιωτῶν οἰκίαι κλαυθμοῦ καὶ πένθους ἐπληροῦν-
το. οἱ μὲν γὰρ υἱοὺς οἱ δὲ ἀδελφοὺς ἐπεζήτουν, πλεῖ-
στοι δὲ παῖδες ὀρφανοὶ πατέρων γεγονότες ἔρημοι ὠδύ-
ροντο τόν τε τῶν γεγεννηκότων θάνατον καὶ τὴν ἰδίαν
ἐρημίαν τῶν βοηθούντων. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φοβούμε- 25
νοι μὴ φθάσῃ διαβὰς εἰς Λιβύην Γέλων, εὐθὺς ἐξέπεμ-
ψαν πρὸς αὐτὸν πρεσβευτὰς αὐτοκράτορας τοὺς δυνα-
τωτάτους εἰπεῖν τε καὶ βουλεύσασθαι.

῾Ο δὲ Γέλων μετὰ τὴν νίκην τούς τε ἱππεῖς τοὺς 25
ἀνελόντας τὸν Ἀμίλκαν δωρεαῖς ἐτίμησε καὶ τῶν ἄλλων 30
τοὺς ἠνδραγαθηκότας ἀριστείοις ἐκόσμησε. τῶν δὲ λα-
φύρων τὰ καλλιστεύοντα παρεφύλαξε, βουλόμενος τοὺς
423 ἐν ταῖς Συρακούσαις νεὼς κοσμῆσαι τοῖς σκύλοις· τῶν
δ' ἄλλων πολλὰ μὲν ἐν Ἱμέρᾳ προσήλωσε τοῖς ἐπιφανε- 35
στάτοις τῶν ἱερῶν, τὰ δὲ λοιπὰ μετὰ τῶν αἰχμαλώτων
διεμέρισε τοῖς συμμάχοις, κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν συ-
στρατευσάντων τὴν ἀναλογίαν ποιησάμενος. αἱ δὲ πό-
λεις εἰς πέδας κατέστησαν τοὺς διαιρεθέντας αἰχμαλώ-
τους, καὶ τὰ δημόσια τῶν ἔργων διὰ τούτων ἐπεσκεύα- 40
ζον. πλείστους δὲ λαβόντες Ἀκραγαντῖνοι τήν τε πόλιν
ἑαυτῶν καὶ τὴν χώραν ἐκόσμησαν. τοσοῦτον γὰρ παρ'
αὐτοῖς τῶν ἡλωκότων ἦν τὸ πλῆθος ὥστε πολλοὺς τῶν
ἰδιωτῶν παρ' αὐτοῖς ἔχειν δεσμώτας πεντακοσίους. συν-
εβάλετο γὰρ αὐτοῖς πρὸς τὸ πλῆθος τῶν αἰχμαλώτων 45
οὐ μόνον ὅτι πολλοὺς στρατιώτας ἀπεσταλκότες ἦσαν
ἐπὶ τὴν μάχην, ἀλλὰ καὶ διότι γενομένης τῆς τροπῆς

13. τὴν om. IK Σικελίαν] Καρχηδόνα A
15. τοσοῦτο AI, caeteri τοσοῦτον 25. Λιβύην] Λι-
κύην A 26. εὐθὺς ἐξέπεμψαν] invertit F 30. Ἀμίλ-
καν] Ἀμίκλαν A 33. νεὼς] νεοὺς L
423. 34. Ἱμέρᾳ] Ἱμεραίᾳ K 38. πέδας] παῖδας L
42. τῶν — 43. αὐτοῖς om. L 43. αὐτοῖς Eichstadius:
libri αὐτοῖς 44. πρὸς τὸ Wesselingius: libri τὸ

πολλοὶ τῶν φευγόντων εἰς τὴν μεσόγειον ἀνεχώρησαν, μάλιστα δὲ εἰς τὴν Ἀκραγαντίνων, ὧν ἁπάντων ὑπὸ
50 τῶν Ἀκραγαντίνων ζωγρηθέντων ἔγεμεν ἡ πόλις τῶν ἑαλωκότων. πλείστων δὲ εἰς τὸ δημόσιον ἀνενεχθέντων, οὗτοι μὲν τοὺς λίθους ἔτεμνον, ἐξ ὧν οὐ μόνον οἱ μέγιστοι τῶν θεῶν ναοὶ κατεσκευάσθησαν, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὰς τῶν ὑδάτων τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐκροὰς ὑπόνομοι
55 κατεσκευάσθησαν τηλικοῦτοι τὸ μέγεθος ὥςτε ἀξιοθέατον εἶναι τὸ κατασκεύασμα, καίπερ διὰ τὴν εὐτέλειαν καταφρονούμενον. ἐπιστάτης δὲ γενόμενος τούτων τῶν ἔργων ὁ προςαγορευόμενος Φαίαξ διὰ τὴν δόξαν τοῦ κατασκευάσματος ἐποίησεν ἀφ' ἑαυτοῦ κληθῆναι τοὺς ὑπο-
60 νόμους φαίακας. κατεσκεύασαν δὲ οἱ Ἀκραγαντῖνοι καὶ κολυμβήθραν πολυτελῆ, τὴν περίμετρον ἔχουσαν σταδίων ἑπτά, τὸ δὲ βάθος πηχῶν εἴκοσιν. εἰς δὲ ταύτην ἐπαγομένων ποταμῶν καὶ κρηναίων ὑδάτων ἰχθυοτρο-
65 φεῖον ἐγένετο, πολλοὺς παρεχόμενον ἰχθῦς εἰς τρυφὴν καὶ ἀπόλαυσιν· κύκνων τε πλήθους εἰς αὐτὴν καταπταμένου συνέβη τὴν πρόςοψιν αὐτῆς ἐπιτερπῆ γενέσθαι. ἀλλ' αὕτη μὲν ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις ἀμεληθεῖσα συνεχώσθη καὶ διὰ τὸ πλῆθος τοῦ χρόνου κατεφθάρη. τὴν
70 δὲ χώραν ἅπασαν ἀγαθὴν οὖσαν ἀμπελόφυτον ἐποίησαν καὶ δένδρεσι παντοίοις πεπυκνωμένην, ὥςτε λαμβάνειν ἐξ αὐτῆς μεγάλας προςόδους. Γέλων δὲ τοὺς συμμάχους ἀπολύσας τοὺς πολίτας ἀπήγαγεν εἰς τὰς Συρακούσας· καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς εὐημερίας ἀποδοχῆς
75 ἐτύγχανεν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πολίταις ἀλλὰ καὶ καθ' ὅλην τὴν Σικελίαν. ἐπήγετο γὰρ αἰχμαλώτων τοσοῦτο πλῆθος ὥςτε δοκεῖν ὑπὸ τῆς νήσου γεγονέναι τὴν Λιβύην ὅλην αἰχμάλωτον.

26 Εὐθὺς δὲ καὶ τῶν πρότερον ἐναντιουμένων πόλεών
80 τε καὶ δυναστῶν παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, ἐπὶ μὲν τοῖς ἠγνοημένοις αἰτούμενοι συγγνώμην, εἰς δὲ τὸ

53. ἐκ om. IK 54. ἐκροὰς] ἐκροίας AKL 60. φαίακας] φαιακούς KM, φοίακ$^{ος}_{ας}$ F 64. ποταμῶν libri cum Athenaeo p. 541. f: ποταμίων Coraës ad Athenaeum: conf. supra p. 180. 93. 65. 66. πλήθους — καταπταμένου Rhodomannus: libri πλῆθος — καταπταμένων (— νους AL), καθίπτασθαι δὲ καὶ κύκνων πλῆθος εἰς αὐτήν, ὡς γίνεσθαι ἐπιτερπεστάτην τὴν θέαν Athenaeus 67. γενέσθαι] γίνεσθαι F αὕτη Eichstadius: libri αὐτή: ὕστερον δὲ αὕτη διεφθάρη καταχωσθεῖσα Athenaeus 73. διὰ] καὶ διὰ vel διὰ δὲ Stephanus 76. ἐπήγετο] ἔπηγε τὸ K τοσοῦτο] τοσοῦτον IKLZ 81. ἠγνοημένοις] ἠγνοουμένοις L

λοιπὸν ἐπαγγελλόμενοι πᾶν ποιήσειν τὸ προςταττόμενον. ὁ δὲ πᾶσιν ἐπιεικῶς χρησάμενος συμμαχίαν συνετίθετο, καὶ τὴν εὐτυχίαν ἀνθρωπίνως ἔφερεν οὐκ ἐπὶ τούτων
424 μόνον ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν πολεμιωτάτων Καρχηδονίων. 85 παραγενομένων γὰρ πρὸς αὐτὸν ἐκ τῆς Καρχηδόνος τῶν ἀπεσταλμένων πρέσβεων καὶ μετὰ δακρύων δεομένων ἀνθρωπίνως αὐτοῖς χρήσασθαι, συνεχώρησε τὴν εἰρήνην. ἐπράξατο δὲ παρ' αὐτῶν τὰς εἰς τὸν πόλεμον γεγενημέ- 90 νας δαπάνας, ἀργυρίου διςχίλια τάλαντα, καὶ δύο ναοὺς προςέταξεν οἰκοδομῆσαι, καθ' οὓς ἔδει τὰς συνθήκας ἀνατεθῆναι. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τῆς σωτηρίας παραδόξως τετευχότες ταῦτά τε δώσειν προσεδέξαντο καὶ στέφανον χρυσοῦν τῇ γυναικὶ τοῦ Γέλωνος Δαμαρέτῃ προςωμο- 95 λόγησαν. αὕτη γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἀξιωθεῖσα συνήργησε πλεῖστον εἰς τὴν σύνθεσιν τῆς εἰρήνης, καὶ στεφανωθεῖσα ὑπ' αὐτῶν ἑκατὸν ταλάντοις χρυσίου νόμισμα ἐξέκοψε τὸ κληθὲν ἀπ' ἐκείνης Δαμαρέτειον· τοῦτο δ' εἶχεν Ἀττικὰς δραχμὰς δέκα, ἐκλήθη δὲ παρὰ τοῖς Σικελιώ- 100 ταις ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ πεντηκοντάλιτρον. ὁ δὲ Γέλων ἐχρῆτο πᾶσιν ἐπιεικῶς μάλιστα μὲν διὰ τὸν ἴδιον τρόπον, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ σπεύδων ἅπαντας ἔχειν ταῖς εὐνοίαις ἰδίους· παρεσκευάζετο γὰρ πολλῇ δυνάμει πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ συμμαχεῖν τοῖς Ἕλλησι κατὰ τῶν 5 Περσῶν. ἤδη δὲ τούτου μέλλοντος ποιεῖσθαι τὴν ἀναγωγὴν κατέπλευσάν τινες ἐκ Κορίνθου διασαφοῦντες νενικηκέναι τῇ ναυμαχίᾳ τοὺς Ἕλληνας περὶ Σαλαμῖνα, καὶ τὸν Ξέρξην μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως ἐκ τῆς Εὐρώπης ἀπηλλάχθαι. διὸ καὶ τῆς ὁρμῆς ἐπισχών, τὴν προ- 10 θυμίαν τῶν στρατιωτῶν ἀποδεξάμενος, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, προςτάξας ἅπαντας ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων· αὐ-
425 τὸς δὲ οὐ μόνον τῶν ὅπλων γυμνὸς εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦλθεν, ἀλλὰ καὶ ἀχίτων ἐν ἱματίῳ προσελθὼν ἀπελογήσατο μὲν περὶ παντὸς τοῦ βίου καὶ τῶν πεπραγμένων 15 αὐτῷ πρὸς τοὺς Συρακοσίους. ἐφ' ἑκάστῳ δὲ τῶν λεγομένων ἐπισημαινομένων τῶν ὄχλων, καὶ θαυμαζόντων μάλιστα ὅτι γυμνὸν ἑαυτὸν παραδεδώκει τοῖς βουλομένοις αὐτὸν ἀνελεῖν, τοσοῦτον ἀπεῖχε τοῦ μὴ τυχεῖν τιμωρίας ὡς τύραννος ὥςτε μιᾷ φωνῇ πάντας ἀποκαλεῖν 20

424. 88. χρήσασθαι] χρῆσθαι Z 89. γεγενημένας] γενομένας L 91. ναοὺς] ναὸς A 95. αὕτη Eichstadius: libri αὐτὴ 98. Δαμαρέτειον F, caeteri Δαμαρέτιον, quae forma eximenda etiam Polluci et Hesychio 7. τῇ ναυμαχίᾳ] τὴν ναυμαχίαν I 10. τὴν] καὶ τὴν Stephanus
425. 14. ἀπελογήσατο] ἀπελογίσατο A 17. θαυμαζόντων] θαυμαζομένων A

εὐεργέτην καὶ σωτῆρα καὶ βασιλέα. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος ὁ Γέλων ἐκ μὲν τῶν λαφύρων κατεσκεύασε ναοὺς ἀξιολόγους Δήμητρος καὶ Κόρης, χρυσοῦν δὲ τρίποδα ποιήσας ἀπὸ ταλάντων ἑκκαίδεκα ἀνέθηκεν εἰς τὸ
25 τέμενος τὸ ἐν Δελφοῖς Ἀπόλλωνι χαριστήριον. ἐπεβάλετο δὲ ὕστερον καὶ κατὰ τὴν Αἴτνην κατασκευάζειν νεὼν Δήμητρος. ἐννηὼς δὲ οὔσης, τοῦτον μὲν οὐ συνετέλεσε, μεσολαβηθεὶς τὸν βίον ὑπὸ τῆς πεπρωμένης. τῶν δὲ μελοποιῶν Πίνδαρος ἦν ἀκμάζων κατὰ τούτους τοὺς
30 χρόνους. τὰ μὲν οὖν ἀξιολογώτατα τῶν πραχθέντων κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν σχεδὸν ταῦτ' ἐστίν.

27 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ξανθίππου Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Φάβιον Σιλουανὸν καὶ Σερούιον Κορνήλιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ μὲν
35 τῶν Περσῶν στόλος πλὴν Φοινίκων μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι γενομένην ναυμαχίαν ἡττημένος διέτριβε περὶ τὴν Κύμην. ἐνταῦθα δὲ παραχειμάσας, ὡς τὸ θέρος ἐνίστατο, παρέπλευσεν εἰς Σάμον, παραφυλάξων τὴν Ἰωνίαν·
40 ἦσαν δ' αἱ πᾶσαι νῆες ἐν Σάμῳ πλείους τῶν τετρακοσίων. αὗται μὲν οὖν ὡς ἀλλότρια φρονούντων τῶν Ἰώ- 426 νων παρεφύλαττον τὰς πόλεις. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα μετὰ τὴν ἐν Σαλαμῖνι ναυμαχίαν, τῶν Ἀθηναίων δοκούντων αἰτίων γεγονέναι τῆς νίκης, καὶ διὰ τοῦτο αὐτῶν
45 φρονηματιζομένων, πᾶσιν ἐγένοντο καταφανεῖς ὡς τοῖς Λακεδαιμονίοις ἀμφισβητήσοντες τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· διόπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι προορώμενοι τὸ μέλλον ἐφιλοτιμοῦντο ταπεινοῦν τὸ φρόνημα τῶν Ἀθηναίων. διὸ καὶ κρίσεως προτεθείσης περὶ τῶν ἀριστείων,
50 χάριτι κατισχύσαντες ἐποίησαν κριθῆναι πόλιν μὲν ἀριστεῦσαι τὴν Αἰγινητῶν, ἄνδρα δὲ Ἀμεινίαν Ἀθηναῖον, τὸν ἀδελφὸν Αἰσχύλου τοῦ ποιητοῦ. οὗτος γὰρ τριη-

24. ἑκκαίδεκα] ἑξκαίδεκα FK ἀνέθηκεν Wesselingius: libri ἐνέθηκεν 27. ἐννηὼς] ἐννηῶ K: interpres vertit *Cereri templum nova luna aedificare ingreditur, quod — reliquit imperfectum:* vide annotationem 33. 34. de consulum nominibus pessime plerumque detortis annotationes consulendas esse semel monuisse sufficiat 34. Σερούιον] Σουρούιον L Τρίκοστον] repetitum ex p. 403. 15. conf. ad p. 444. 29.: monuit Borghesius ad Fast. Capit. p. I. p. 12. 35. μετὰ] κατὰ Wesselingius τῶν om. L 39. δ' αἱ] δὲ L
426. 44. φρονηματ.] φρονιματ. AF 45. ἀμφισβητήσοντες] ἀμφισβητήσαντες I., ἀμφισβητήσουσι FIKM 48. προτεθείσης] προστεθείσης AHL 51. Ἀμεινίαν F, Ἀμινίαν AL, *Amniae* interpres, caeteri Ἀμυνίαν Ἀθηναῖον servarunt AFHL interpres

ραρχῶν πρῶτος ἔμβολον ἔδωκε τῇ ναυαρχίδι τῶν Περ-
σῶν, καὶ ταύτην κατέδυσε καὶ τὸν ναύαρχον διέφθειρε.
τῶν δ' Ἀθηναίων βαρέως φερόντων τὴν ἄδικον ἧτταν, 55
οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες μήποτε Θεμιστοκλῆς ἀγα-
νακτήσας ἐπὶ τῷ συμβεβηκότι κακὸν μέγα βουλεύσηται
κατ' αὐτῶν καὶ τῶν Ἑλλήνων, ἐτίμησαν αὐτὸν διπλα-
σίοσι δωρεαῖς τῶν τὰ ἀριστεῖα εἰληφότων. δεξαμένου δὲ
τοῦ Θεμιστοκλέους τὰς δωρεάς, ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων 60
ἀπέστησεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς στρατηγίας, καὶ παρέδωκε τὴν
ἀρχὴν Ξανθίππῳ τῷ Ἀρίφρονος. διαβοηθείσης δὲ τῆς 28
τῶν Ἀθηναίων πρὸς τοὺς Ἕλληνας ἀλλοτριότητος ἧκον
εἰς τὰς Ἀθήνας πρέσβεις παρὰ Περσῶν καὶ παρὰ τῶν
Ἑλλήνων. οἱ μὲν οὖν ὑπὸ τῶν Περσῶν ἀποσταλέντες 65
ἔφασαν τὸν στρατηγὸν Μαρδόνιον ἐπαγγέλλεσθαι τοῖς
Ἀθηναίοις, ἐὰν τὰ Περσῶν προέλωνται, δώσειν χώραν
ἣν ἂν βούλωνται τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ τείχη καὶ τοὺς
ναοὺς πάλιν ἀνοικοδομήσειν, καὶ τὴν πόλιν ἐάσειν αὐ-
τόνομον· οἱ δὲ παρὰ τῶν Λακεδαιμονίων πεμφθέντες 70
ἠξίουν μὴ πεισθῆναι τοῖς βαρβάροις, ἀλλὰ τηρεῖν τὴν
πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ συγγενεῖς καὶ ὁμοφώνους εὔ-
νοιαν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τοῖς βαρβάροις ἀπεκρίθησαν ὡς
οὔτε χώρα τοῖς Πέρσαις ἐστὶ τοιαύτη οὔτε χρυσὸς το-
σοῦτος ὃν Ἀθηναῖοι δεξάμενοι τοὺς Ἕλληνας ἐγκαταλεί- 75
ψουσι. τοῖς δὲ Λακεδαιμονίοις εἶπον ὡς αὐτοὶ μὲν ἣν
πρότερον ἐποιοῦντο φροντίδα τῆς Ἑλλάδος καὶ μετὰ ταῦ-
τα πειράσονται τὴν αὐτὴν διαφυλάττειν, ἐκείνους δ'
ἠξίουν τὴν ταχίστην ἐλθεῖν εἰς τὴν Ἀττικὴν μετὰ πάν-
των τῶν συμμάχων· πρόδηλον γὰρ εἶναι διότι Μαρδό- 80
νιος, ἠναντιωμένων τῶν Ἀθηναίων αὐτῷ, μετὰ δυνά-
μεως ἥξει ἐπὶ τὰς Ἀθήνας· ὃ καὶ συνέβη γενέσθαι. ὁ
γὰρ Μαρδόνιος ἐν τῇ Βοιωτίᾳ διατρίβων μετὰ τῶν δυ-
νάμεων τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πόλεων
427 ἐπειρᾶτό τινας ἀφιστάνειν, χρήματα διαπεμπόμενος τοῖς 85
προεστηκόσι τῶν πόλεων· μετὰ δὲ ταῦτα πυνθανόμενος
τὴν τῶν Ἀθηναίων ἀπόκρισιν καὶ παροξυνθείς, ἅπασαν
ἦγεν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν τὴν δύναμιν. χωρὶς γὰρ τῆς δε-

52. ἔμβολον] ἐμβολὴν Wesselingius: v. ad II. p. 452. 53. 53. ναυαρχίδι] ναυαρχίᾳ A κατέδυσε Wesselingius: libri κατέλυσε 58. διπλασίοσι] διπλασίοισι AFK, caeteri διπλασίοις 65. τὸν στρατηγὸν FIK, caeteri τῷ στρατηγῷ 68. ἀνοικοδομήσειν] ἀνοικοδομῆσαι AL 70. πεμφθέντες] πεμφέντες L 77. φροντίδα] φροντίδας IK 78. τὴν αὐτὴν om. FIK

427. 87. παροξυνθείς] ἀποξυνθεὶς AHL

δομένης ὑπὸ Ξέρξου στρατιᾶς πολλοὺς ἄλλους αὐτὸς
90 Μαρδόνιος ἐκ τῆς Θρᾴκης καὶ Μακεδονίας καὶ τῶν ἄλ-
λων τῶν συμμαχίδων πόλεων ἠθροίκει, πλείους τῶν εἴ-
κοσι μυριάδων. τηλικαύτης δὲ δυνάμεως προαγούσης εἰς
τὴν Ἀττικήν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι βιβλιαφόρους ἀπέστειλαν
πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους δεόμενοι βοηθεῖν· βραδυ-
95 νόντων δὲ αὐτῶν καὶ τῶν βαρβάρων ἐμβαλλόντων εἰς
τὴν Ἀττικήν, κατεπλάγησαν, καὶ πάλιν ἀναλαβόντες τέ-
κνα καὶ γυναῖκας καὶ τῶν ἄλλων ὅσα δυνατὸν ἦν ταχέως
ἀποκομίζειν ἐξέλιπον τὴν πατρίδα καὶ συνέφυγον πάλιν
εἰς τὴν Σαλαμῖνα. ὁ δὲ Μαρδόνιος χαλεπῶς ἔχων πρὸς
100 αὐτούς, τὴν χώραν ἅπασαν κατέφθειρε καὶ τὴν πόλιν
παντελῶς κατέσκαψε καὶ τὰ ἱερὰ τὰ καταλελειμμένα παν-
τελῶς ἐλυμήνατο.

29 Ἐπανελθόντος δὲ εἰς τὰς Θήβας τοῦ Μαρδονίου με-
τὰ τῆς δυνάμεως, ἔδοξε τοῖς συνέδροις τῶν Ἑλλήνων
παραλαβεῖν τοὺς Ἀθηναίους, καὶ πανδημεὶ προελθόντας
5 εἰς τὰς Πλαταιὰς διαγωνίσασθαι περὶ τῆς ἐλευθερίας,
εὔξασθαι δὲ καὶ τοῖς θεοῖς, ἐὰν νικήσωσιν, ἄγειν κατὰ
ταύτην τὴν ἡμέραν τοὺς Ἕλληνας ἐλευθέρια κοινῇ, καὶ
τὸν ἐλευθέριον ἀγῶνα συντελεῖν ἐν ταῖς Πλαταιαῖς. συν-
10 αχθέντων δὲ τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ἰσθμόν, ἐδόκει τοῖς
πᾶσιν ὅρκον ὀμόσαι περὶ τοῦ πολέμου τὸν στέξοντα μὲν
τὴν ὁμόνοιαν αὐτῶν, ἀναγκάσοντα δὲ γενναίως τοὺς κιν-
δύνους ὑπομένειν. ὁ δὲ ὅρκος ἦν τοιοῦτος, Οὐ ποιήσο-
15 μαι περὶ πλείονος τὸ ζῆν τῆς ἐλευθερίας, οὐδὲ καταλεί-
ψω τοὺς ἡγεμόνας οὔτε ζῶντας οὔτε ἀποθανόντας, ἀλλὰ
τοὺς ἐν τῇ μάχῃ τελευτήσαντας τῶν συμμάχων πάντας
θάψω, καὶ κρατήσας τῷ πολέμῳ τῶν βαρβάρων οὐδε-
μίαν τῶν ἀγωνισαμένων πόλεων ἀνάστατον ποιήσω, καὶ
20 τῶν ἱερῶν τῶν ἐμπρησθέντων καὶ καταβληθέντων οὐ-
δὲν οἰκοδομήσω, ἀλλ' ὑπόμνημα τοῖς ἐπιγινομένοις ἐάσω
καὶ καταλείψω τῆς τῶν βαρβάρων ἀσεβείας. τὸν δὲ ὅρ-

89. αὐτὸς om. A, αὐτὸς ὁ F — 92. προαγούσης] προςαγούσης FHL 95. ἐμβαλλόντων] ἐμβαλλόντων I (ἐμβαλόντων opinor, ut F) 1. παντελῶς prius delet Wesselingius: vide tamen p. 415. 71. καταλελειμμένα] καταλελυμένα FK 3. Θήβας] Ἀθήνας omnes et mox προςελθόντας 8. ἐλευθέρια κοινῇ Reiskius coll. p. 459. 23.: libri ἐλευθερίαν κοινήν 10. τοῖς πᾶσιν] μένουσιν AHLQ, *statuunt in ea statione multitudinem iam coactam* etc. interpres 11. στέξοντα Rhodomannus, στηρίξοντα Reiskius: libri στέρξοντα 13. τοὺς κινδύνους ὑπομένειν] φέρειν τοὺς κινδύνους FIKMQ 18. ἀγωνισαμένων] συναγωνισαμένων Rhodomannus 20. οἰκοδομήσω — 21. καὶ om. FIM 21. post ἀσεβείας repetunt ὑπόμνημα AFHKLM

κον ὀμόσαντες ἐπορεύθησαν ἐπὶ τὴν Βοιωτίαν διὰ τοῦ
Κιθαιρῶνος, καὶ πρὸς τὰς ὑπωρείας καταντήσαντες πλη-
σίον τῶν Ἐρυθρῶν αὐτοῦ κατεστρατοπέδευσαν. ἡγεῖτο 25
δὲ τῶν μὲν Ἀθηναίων Ἀριστείδης, τῶν δὲ συμπάντων
Παυσανίας, ἐπίτροπος ὢν τοῦ Λεωνίδου παιδός. Μαρ- 30
δόνιος δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν προά-
γειν ἐπὶ Βοιωτίαν, προῆλθεν ἐκ τῶν Θηβῶν· καὶ πα- 30
428 ραγενόμενος ἐπὶ τὸν Ἀσωπὸν ποταμὸν ἔθετο παρεμβο-
λήν, ἣν ὠχύρωσε τάφρῳ βαθείᾳ καὶ τείχει ξυλίνῳ πε-
ριέλαβεν. ἦν δὲ ὁ σύμπας ἀριθμὸς τῶν μὲν Ἑλλήνων
εἰς δέκα μυριάδας, τῶν δὲ βαρβάρων εἰς πεντήκοντα.
πρῶτοι δὲ κατήρξαντο μάχης οἱ βάρβαροι νυκτὸς ἐκχυ- 35
θέντες ἐπ' αὐτοὺς καὶ πᾶσι τοῖς ἱππεῦσι πρὸς τὴν στρα-
τοπεδείαν ἐπελάσαντες. τῶν δὲ Ἀθηναίων προαισθομέ-
νων καὶ συντεταγμένῃ τῇ στρατιᾷ τεθαῤῥηκότως ἀπαν-
τώντων, συνέβη καρτερὰν γενέσθαι μάχην. τέλος δὲ τῶν
Ἑλλήνων οἱ μὲν ἄλλοι πάντες τοὺς καθ' αὐτοὺς ταχθέν- 40
τας τῶν βαρβάρων ἐτρέψαντο, μόνοι δὲ Μεγαρεῖς πρός
τε τὸν ἱππάρχην καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν ἱππεῖς
ἀνθεστῶτες, καὶ πιεζόμενοι τῇ μάχῃ, τὴν μὲν τάξιν οὐ
κατέλιπον, πρὸς δὲ τοὺς Ἀθηναίους καὶ Λακεδαιμονίους
πέμψαντές τινας ἐξ αὐτῶν ᾔτουν κατὰ τάχος βοηθῆσαι. 45
Ἀριστείδου δὲ τοὺς περὶ αὐτὸν τῶν Ἀθηναίων ταχέως
ἀποστείλαντος τοὺς ἐπιλέκτους, συστραφέντες οὗτοι καὶ
προσπεσόντες τοῖς βαρβάροις τοὺς μὲν Μεγαρεῖς ἐξείλον-
το τῶν κινδύνων τῶν ἐπικειμένων, τῶν δὲ Περσῶν αὐ-
τόν τε τὸν ἱππάρχην καὶ πολλοὺς ἄλλους ἀποκτείναντες 50
τοὺς λοιποὺς ἐτρέψαντο. οἱ μὲν οὖν Ἕλληνες, ὥςπερ τι-
νὶ προαγῶνι λαμπρῶς προτερήσαντες, εὔελπιδες ἐγένοντο
περὶ τῆς ὁλοσχεροῦς νίκης. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῆς ὑπω-
ρείας μετεστρατοπέδευσαν εἰς ἕτερον τόπον εὐθετώτερον
πρὸς τὴν ὁλοσχερῆ νίκην. ἦν γὰρ ἐκ μὲν τῶν δεξιῶν 55
γεώλοφος ὑψηλός, ἐκ δὲ τῶν εὐωνύμων ὁ Ἀσωπὸς πο-
ταμός· τὸν δ' ἀνὰ μέσον τόπον ἐπεῖχεν ἡ στρατοπεδεία,
πεφραγμένη τῇ φύσει καὶ ταῖς τῶν τόπων ἀσφαλείαις.
τοῖς μὲν οὖν Ἕλλησιν ἐμφρόνως βουλευσαμένοις πολλὰ

428. 32. περιέλαβεν Wesselingius: libri περιέβαλεν: fortasse praestat etiam περιλαβών τῶν Ἑλλήνων] Ἑλλήνων K 36. ἐπελάσαντες] ἐλάσαντες A, ἀπελάσαντες L 37. τεθαῤῥηκότως] τεθαῤῥηκότων A 38. ἀπαντώντων] ἀπάντων A 44. αὐτῶν] αὑτῶν libri 45. βοηθῆσαι Q, βοηθήσειν AHKL, caeteri βοήθειαν αὐτὸν F 49. τῶν δὲ AIL, caeteri τῶν δὲ δὲ 51. ὥςπερ] ὥςπερ εἶπον HKLQ, i. e. ὡςπερεί 58. ἐμφρόνως] εὐφρόνως FKL

60 συνεβάλετο πρὸς τὴν νίκην ἡ τῶν τόπων στενοχωρία·
οὐ γὰρ ἦν ἐπὶ πολὺ μῆκος παρεκτείνειν τὴν φάλαγγα
τῶν Περσῶν· ὥςτε ἀχρήστους εἶναι συνέβαινε τὰς πολ-
λὰς μυριάδας τῶν βαρβάρων. διόπερ οἱ περὶ τὸν Παυσα-
νίαν καὶ Ἀριστείδην θαῤῥήσαντες τοῖς τόποις προῆγον
65 τὴν δύναμιν εἰς τὴν μάχην, καὶ συντάξαντες ἑαυτοὺς
31 οἰκείως τῆς περιστάσεως ἦγον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. Μαρ-
δόνιος δὲ συναναγκαζόμενος βαθεῖαν ποιῆσαι τὴν φάλαγ-
γα, διέταξε τὴν δύναμιν ὅπως ποτ' ἔδοξεν αὐτῷ συμφέ-
70 ρειν, καὶ μετὰ βοῆς ἀπήντησε τοῖς Ἕλλησιν. ἔχων δὲ πε-
ρὶ αὐτὸν τοὺς ἀρίστους πρῶτος ἐνέβαλεν εἰς τοὺς ἀντι-
τεταγμένους Λακεδαιμονίους, καὶ γενναίως ἀγωνισάμενος
πολλοὺς ἀνεῖλε τῶν Ἑλλήνων· ἀντιταχθέντων δὲ τῶν
Λακεδαιμονίων εὐρώστως, καὶ πάντα κίνδυνον ὑπομε-
75 νόντων προθύμως, πολὺς ἐγίνετο φόνος τῶν βαρβάρων.
ἕως μὲν οὖν συνέβαινε τὸν Μαρδόνιον μετὰ τῶν ἐπιλέ-
κτων προκινδυνεύειν, εὐψύχως ὑπέμενον τὸ δεινὸν οἱ
βάρβαροι· ἐπεὶ δ' ὅ τε Μαρδόνιος ἀγωνιζόμενος ἐκθύ-
μως ἔπεσε καὶ τῶν ἐπιλέκτων οἱ μὲν ἀπέθανον οἱ δὲ
80 κατετρώθησαν, ἀνατραπέντες ταῖς ψυχαῖς πρὸς φυγὴν
ὥρμησαν. ἐπικειμένων δὲ τῶν Ἑλλήνων, οἱ μὲν πλείους 429
τῶν βαρβάρων εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος συνέφυγον, τῶν δ'
ἄλλων οἱ μὲν μετὰ Μαρδονίου ταχθέντες Ἕλληνες εἰς
τὰς Θήβας ἀνεχώρησαν, τοὺς δὲ λοιποὺς ὄντας πλείους
85 τῶν τετρακιςμυρίων ἀναλαβὼν Ἀρτάβαζος, ἀνὴρ παρὰ
Πέρσαις ἐπαινούμενος, εἰς θάτερον μέρος ἔφυγε· καὶ
σύντονον τὴν ἀναχώρησιν ποιησάμενος προῆγεν ἐπὶ τῆς
Φωκίδος.

32 Τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἐν τῇ φυγῇ τῶν βαρβάρων
90 σχισθέντων ὁμοίως καὶ τὸ τῶν Ἑλλήνων πλῆθος διεμε-
ρίσθη· Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ καὶ Πλαταιεῖς καὶ Θεσπιεῖς
τοὺς ἐπὶ Θηβῶν ὁρμήσαντας ἐδίωξαν, Κορίνθιοι δὲ καὶ
Σικυώνιοι καὶ Φλιάσιοι καί τινες ἕτεροι τοῖς μετὰ Ἀρ-
ταβάζου φεύγουσιν ἐπηκολούθησαν, Λακεδαιμόνιοι δὲ
95 μετὰ τῶν λοιπῶν τοὺς εἰς τὸ ξύλινον τεῖχος καταφυγόν-
τας διώξαντες ἐπόρθησαν προθύμως. οἱ δὲ Θηβαῖοι δε-
ξάμενοι τοὺς φεύγοντας καὶ προςαναλαβόντες ἐπέθεντο
τοῖς διώκουσιν Ἀθηναίοις. γενομένης δὲ πρὸ τῶν τειχῶν
100 καρτερᾶς μάχης, καὶ τῶν Θηβαίων λαμπρῶς ἀγωνισαμέ-

59. συνεβάλετο FIL, caeteri συνεβάλλετο 67. συναναγκαζόμενος] συναγωνιζόμενος A 68. τὴν servarunt FIKM ποτ' FL, caeteri ποτὲ 70. αὐτὸν] αὑτὸν FI 429. 82. δ'] δὲ FL 86. σύντονον Wesselingius: libri σύντομον 96. δεξάμενοι] διαδεξάμενοι A

νων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι παρ' ἀμφοτέροις, τὸ δὲ τελευταῖον βιασθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων συνέφυγον πάλιν εἰς τὰς Θήβας. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀποχωρήσαντες μετὰ τούτων ἐτειχομάχουν πρὸς τοὺς καταφυγόντας εἰς τὴν παρεμβολὴν 5 τῶν Περσῶν· μεγάλου δὲ ἀγῶνος ἐξ ἀμφοτέρων γενομένου, καὶ τῶν μὲν βαρβάρων ἐκ τόπων ὠχυρωμένων καλῶς ἀγωνισαμένων, τῶν δ' Ἑλλήνων βίαν προσαγόντων τοῖς ξυλίνοις τείχεσι, πολλοὶ μὲν παραβόλως ἀγωνιζόμενοι κατετιτρώσκοντο, οὐκ ὀλίγοι δὲ καὶ τῷ πλήθει τῶν 10 βελῶν διαφθειρόμενοι τὸν θάνατον εὐψύχως ὑπέμενον. οὐ μήν γε τὴν ὁρμὴν καὶ βίαν τῶν Ἑλλήνων ἔστεγεν οὔτε τὸ κατεσκευασμένον τεῖχος οὔτε τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων, ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀντιτεταγμένον ὑπείκειν ἠναγκάζετο· ἡμιλλῶντο γὰρ πρὸς ἀλλήλους οἱ τῆς Ἑλλάδος 15 ἡγούμενοι Λακεδαιμόνιοι καὶ Ἀθηναῖοι, μεμετεωρισμένοι μὲν ταῖς προγεγενημέναις νίκαις, πεποιθότες δὲ ταῖς ἑαυτῶν ἀρεταῖς. τέλος δὲ κατὰ κράτος ἁλόντες οἱ βάρβαροι, δεόμενοι ζωγρεῖν οὐδενὸς ἐτύγχανον ἐλέου. ὁ γὰρ στρατηγὸς τῶν Ἑλλήνων Παυσανίας ὁρῶν τοῖς πλή- 20 θεσιν ὑπερέχοντας τοὺς βαρβάρους, εὐλαβεῖτο μή τι παράλογον γένηται, πολλαπλασίων ὄντων τῶν βαρβάρων. διὸ καὶ παραγγείλαντος αὐτοῦ μηδένα ζωγρεῖν ταχὺ πλῆθος ἄπιστον νεκρῶν ἐγένετο. τέλος δὲ οἱ Ἕλληνες ὑπὲρ τὰς δέκα μυριάδας τῶν βαρβάρων κατακόψαντες, μόγις 25 ἐπαύσαντο τοῦ κτείνειν τοὺς πολεμίους.

Τοιοῦτον δὲ πέρας τῆς μάχης λαβούσης, οἱ μὲν Ἕλ- 33 ληνες τοὺς πεσόντας ἔθαψαν, ὄντας πλείους τῶν μυρίων. διελόμενοι δὲ τὰ λάφυρα κατὰ τὸν τῶν στρατιωτῶν ἀριθμὸν τὴν περὶ τῶν ἀριστείων κρίσιν ἐποιήσαντο, καὶ 30 430 χάριτι δουλεύσαντες ἔκριναν ἀριστεῦσαι πόλιν μὲν Σπάρτην, ἄνδρα δὲ Παυσανίαν τὸν Λακεδαιμόνιον. Ἀρτάβαζος δ' ἔχων [τοὺς] τῶν φευγόντων Περσῶν εἰς τετρακισμυρίους, καὶ διὰ τῆς Φωκίδος εἰς Μακεδονίαν πορευ- 35 θείς, ὀξυτάταις πορείαις ἐχρῆτο, καὶ ἐσώθη μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὴν Ἀσίαν. οἱ δ' Ἕλληνες ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενοι κατεσκεύασαν χρυσοῦν τρίποδα, καὶ ἀνέθηκαν εἰς Δελφοὺς ἐπιγράψαντες ἐλεγεῖον τόδε,

2. Θήβας] Ἀθήνας HL 8. βίαν] βίᾳ L 12. κατεσκευασμένον] κατασκευαζόμενον Q 29. διελόμενοι δὲ] particulam inter τὴν et περὶ ponunt libri 31. χάριτι δουλεύσαντες Rhodomannus: libri Χαριτίδου κελεύσαντος

430. 33. τοὺς delendum

40 Ἑλλάδος εὐρυχόρου σωτῆρες τόνδ' ἀνέθηκαν,
δουλοσύνης στυγερᾶς ῥυσάμενοι πόλιας.
ἐπέγραψαν δὲ καὶ τοῖς ἐν Θερμοπύλαις ἀποθανοῦσι Λα-
κεδαιμονίοις κοινῇ μὲν ἅπασι τόδε,
μυριάσιν ποτὲ τῇδε διακοσίαις ἐμάχοντο
45 ἐκ Πελοποννήσου χιλιάδες τέτορες.
ἰδίᾳ δὲ αὐτοῖς τόδε,
ὦ ξεῖν', ἄγγειλον Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε
κείμεθα τοῖς κείνων πειθόμενοι νομίμοις.
50 ὁμοίως δὲ καὶ ὁ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ἐκόσμησε τοὺς
τάφους τῶν ἐν τῷ Περσικῷ πολέμῳ τελευτησάντων, καὶ
τὸν ἀγῶνα τὸν ἐπιτάφιον τότε πρῶτον ἐποίησε, καὶ νό-
μον ἔθηκε λέγειν ἐγκώμιον τοῖς δημοσίᾳ θαπτομένοις
τοὺς προαιρεθέντας τῶν ῥητόρων. μετὰ δὲ ταῦτα Παυ-
55 σανίας μὲν ὁ στρατηγὸς ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ἐστρά-
τευσεν ἐπὶ τὰς Θήβας, καὶ τοὺς αἰτίους τῆς προτέρας
συμμαχίας ἐξήτει πρὸς τὴν τιμωρίαν. τῶν δὲ Θηβαίων
καταπεπληγμένων τό τε πλῆθος τῶν πολεμίων καὶ τὰς
ἀρετάς, οἱ μὲν αἰτιώτατοι τῆς ἀπὸ τῶν Ἑλλήνων ἀπο-
60 στάσεως ἑκουσίως ὑπομείναντες τὴν παράδοσιν ἐκολάσθη-
σαν ὑπὸ τοῦ Παυσανίου καὶ πάντες ἀνῃρέθησαν.

34 Ἐγένετο δὲ καὶ κατὰ τὴν Ἰωνίαν τοῖς Ἕλλησι μεγά-
λη μάχη πρὸς Πέρσας κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν τῇ περὶ
τὰς Πλαταιὰς συντελεσθείσῃ, περὶ ἧς μέλλοντες γράφειν
65 ἀναληψόμεθα τὴν ἀπ' ἀρχῆς διήγησιν. Λεωτυχίδας γὰρ
ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ Ξάνθιππος ὁ Ἀθηναῖος ἡγούμενοι
τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, καὶ τὸν στόλον ἐκ τῆς περὶ Σα-
λαμῖνα ναυμαχίας ἀθροίσαντες εἰς Αἴγιναν, ἐν ταύτῃ
70 διατρίψαντες ἡμέρας τινὰς ἔπλευσαν εἰς Δῆλον, ἔχοντες
τριήρεις διακοσίας καὶ πεντήκοντα. ἐνταῦθα δ' αὐτῶν
ὁρμούντων ἧκον ἐκ Σάμου πρέσβεις ἀξιοῦντες ἐλευθερῶ-
σαι τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἕλληνας. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεω-
τυχίδαν συνεδρεύσαντες μετὰ τῶν ἡγεμόνων καὶ διακού-
75 σαντες τῶν Σαμίων, ἔκριναν ἐλευθεροῦν τὰς πόλεις, καὶ
κατὰ τάχος ἐξέπλευσαν ἐκ Δήλου. οἱ δὲ τῶν Περσῶν

40. εὐρυχόρου] εὐρυχώρου FL 42. Λακεδαιμονίοις ponendum v. 47., ubi αὐτοῖς vel delendum vel in τοῖς mutandum 45. τέτορες] τέττορες K, τέτταρες L 47. ξεῖν' Wesselingius: libri ξένε 53. θαπτομένοις] θαπτουμένοις K 56. προτέρας] fortasse verius πρὸς Πέρσας τὴν τιμωρίαν] τιμωρίαν L 65. 73. 440. 44. Λεωτυχίδας et Λεωτυχίδαν tenent libri, quam formarum inconstantiam non credibile est scriptoris esse 67. τῆς ναυτικῆς AHIKLM, caeteri ναυτικῆς 69. διατρίψαντες] διετρίψαντες A 73. συνεδρεύσαντες] προσσυνεδρεύσαντες K

ναυαρχοι διατρίβοντες ἐν τῇ Σάμῳ, πυθόμενοι τὸν τῶν
Ἑλληνων ἐπίπλουν, ἀνήχθησαν ἐκ τῆς Σάμου πάσαις
ταῖς ναυσί, καὶ κατάραντες εἰς Μυκάλην τῆς Ἰωνίας τὰς
μὲν ναῦς ἐνεώλκησαν, ὁρῶντες οὐκ ἀξιοχρέους οὔσας 80
ναυμαχεῖν, καὶ ξυλίνῳ τείχει καὶ τάφρῳ βαθείᾳ περιέλα-
βον αὐτάς· οὐδὲν δὲ ἧττον καὶ δυνάμεις πεζικὰς μετε-
πέμποντο ἐκ τῶν Σάρδεων καὶ τῶν σύνεγγυς πόλεων,
431 καὶ συνήγαγον τοὺς ἅπαντας εἰς δέκα μυριάδας· ἐποι-
οῦντο δὲ καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τῶν εἰς πόλεμον χρη- 85
σίμων παρασκευάς, νομίζοντες καὶ τοὺς Ἴωνας ἀποστή-
σασθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ περὶ τὸν Λεωτυχίδην
παντὶ τῷ στόλῳ κεκοσμημένῳ προςπλεύσαντες τοῖς ἐν τῇ
Μυκάλῃ βαρβάροις ναῦν προαπέστειλαν ἔχουσαν κήρυκα
τὸν μεγαλοφωνότατον τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ. τῷ δὲ προς- 90
ετέτακτο προςπλεῦσαι τοῖς πολεμίοις, καὶ μεγάλῃ τῇ φω-
νῇ κηρῦξαι διότι οἱ Ἕλληνες νενικηκότες ἐν Πλαταιαῖς
τοὺς Πέρσας πάρεισι νῦν ἐλευθερώσοντες τὰς κατὰ τὴν
Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις. τοῦτο δ' ἐποίησαν οἱ περὶ τὸν
Λεωτυχίδην, νομίζοντες τοὺς συστρατεύοντας τοῖς βαρ- 95
βάροις Ἕλληνας ἀποστήσειν Περσῶν, καὶ ταραχὴν ἔσε-
σθαι πολλὴν ἐν τῇ τῶν βαρβάρων στρατοπεδείᾳ· ὅπερ
καὶ συνέβη γενέσθαι. τοῦ γὰρ κήρυκος προςπλεύσαντος
ταῖς νενεωλκημέναις ναυσὶ καὶ κηρύξαντος τὰ προςτετα-
γμένα, συνέβη τοὺς μὲν Πέρσας ἀπιστῆσαι τοῖς Ἕλλησι, 100
τοὺς δ' Ἕλληνας ἀλλήλοις συντίθεσθαι περὶ στάσεως. οἱ 35
δ' Ἕλληνες κατασκεψάμενοι τὰ κατ' αὐτοὺς ἀπεβίβασαν
τὴν δύναμιν. τῇ δ' ὑστεραίᾳ παρασκευαζομένων αὐτῶν 5
τὰ πρὸς τὴν παράταξιν, προςέπεσε φήμη ὅτι νενικήκα-
σιν οἱ Ἕλληνες τοὺς Πέρσας κατὰ τὰς Πλαταιάς. διόπερ
οἱ μὲν περὶ Λεωτυχίδην ἀθροίσαντες ἐκκλησίαν τὰ πλή-
θη παρεκάλεσαν εἰς τὴν μάχην, τά τε ἄλλα προφερόμε-
νοι καὶ τὴν ἐν Πλαταιαῖς νίκην παρῳδοῦντες, δι' ἣν 10
ὑπελάμβανον θρασυτέρους ποιήσειν τοὺς μέλλοντας ἀγω-
νίζεσθαι. θαυμαστὸν δὲ ἐγένετο τὸ ἀποτέλεσμα· κατὰ
γὰρ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐφάνησαν αἱ παρατάξεις γεγενη-
μέναι, ἥ τε πρὸς τῇ Μυκάλῃ συντελεσθεῖσα καὶ ἡ κατὰ
τὰς Πλαταιὰς γενομένη. διόπερ ἔδοξαν οἱ περὶ τὸν Λεω- 15

76. πυθόμενοι om. A
431. 87. κεκοσμημένῳ] κεκοσμημένοι omnes: *instructa classe* interpres 90. προςετέτακτο] προετέτακτο IK 1. συντίθεσθαι] συντρίβεσθαι A 3. κατ' αὐτοὺς FIL, caeteri καθ' αὐτοὺς 6. κατὰ] περὶ L 7. τὰς om. L ἀθροίσαντες] ἀθροισθέντες HIK 8. ἐκκλησίαν AL, caeteri εἰς ἐκκλησίαν 9. προφερόμενοι Rhodomannus: libri προςφερόμενοι 12. τὸ ἀποτέλεσμα Eichstadius: libri ἀποτέλεσμα

τυχίδην οὔπω μὲν πεπυσμένοι περὶ τῆς νίκης, ἀφ' ἑαυτῶν δὲ πλάττοντες τὴν εὐημερίαν, [ἐφάνησαν] στρατηγήματος ἕνεκεν τοῦτο πεποιηκέναι· τὸ γὰρ μέγεθος τοῦ διαστήματος ἤλεγχεν ἀδυνατοῦσαν τὴν προςαγγελίαν. οἱ
20 δὲ τῶν Περσῶν ἡγεμόνες, ἀπίστως ἔχοντες τοῖς Ἕλλησι, τούτους μὲν ἀφώπλισαν, τὰ δὲ ὅπλα τοῖς ἑαυτῶν φίλοις παρέδωκαν· παρακαλέσαντες δὲ τὰ πλήθη, καὶ τὸν Ξέρξην αὐτὸν μετὰ πολλῆς δυνάμεως εἰπόντες ἥξειν βοηθόν,
25 ἐποίησαν ἅπαντας εὐθαρσεῖς πρὸς τὸν κίνδυνον.

36 Ἀμφοτέρων δὲ αὐτῶν ἐκταξάντων τὴν στρατιὰν καὶ προςαγόντων ἐπ' ἀλλήλους, οἱ μὲν Πέρσαι τοὺς πολεμίους ὁρῶντες ὀλίγους ὄντας, κατεφρόνησαν αὐτῶν καὶ μετὰ πολλῆς κραυγῆς ἐπεφέροντο. τῶν δὲ Σαμίων καὶ
30 Μιλησίων πανδημεὶ προελομένων βοηθῆσαι τοῖς Ἕλλησι καὶ μετ' ἀλλήλων κοινῇ προαγόντων κατὰ σπουδήν, ὡς προϊόντες εἰς ὄψιν ἦλθον τοῖς Ἕλλησιν, οἱ μὲν Ἴωνες ἐνόμιζον εὐθαρσεστέρους ἔσεσθαι τοὺς Ἕλληνας, ἀπέβη
35 δὲ τοὐναντίον. δόξαντες γὰρ οἱ περὶ τὸν Λεωτυχίδην τὸν Ξέρξην ἐκ τῶν Σάρδεων ἐπιέναι μετὰ τῆς δυνάμεως, ἐφοβήθησαν, καὶ ταραχῆς γενομένης ἐν τῷ στρατοπέδῳ διεφέροντο πρὸς ἀλλήλους· οἱ μὲν γὰρ ἔφασαν τὴν ταχίστην δεῖν εἰς τὰς ναῦς ἀπιέναι, οἱ δὲ μένειν καὶ τε-
40 θαῤῥηκότως παρατάξασθαι. ἔτι δ' αὐτοῖς τεθορυβημένοις ἐπεφάνησαν οἱ Πέρσαι διεσκευασμένοι καταπληκτικῶς καὶ μετὰ βοῆς ἐπιφερόμενοι. οἱ δ' Ἕλληνες οὐδεμίαν ἀνοχὴν ἔχοντες τοῦ βουλεύσασθαι συνηναγκάσθησαν ὑπομεῖναι τὴν ἔφοδον τῶν βαρβάρων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀμφοτέ-
45 ρων ἀγωνιζομένων εὐρώστως ἰσόῤῥοπος ἦν ἡ μάχη καὶ συχνοὶ παρ' ἀμφοτέροις ἔπιπτον· τῶν δὲ Σαμίων καὶ τῶν Μιλησίων ἐπιφανέντων οἱ μὲν Ἕλληνες ἐπεῤῥώσθησαν, οἱ βάρβαροι δὲ καταπλαγέντες πρὸς τὴν φυγὴν ὥρμησαν. πολλοῦ δὲ γενομένου φόνου, οἱ μὲν περὶ τὸν
50 Λεωτυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἐπικείμενοι τοῖς ἡττημένοις κατεδίωξαν τοὺς βαρβάρους μέχρι τῆς παρεμβολῆς. συνεπελάβοντο δὲ τῆς μάχης ἤδη κεκριμένης Αἰολεῖς καὶ τῶν ἄλλων πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν· δεινὴ γάρ τις
55 ἐνέπεσεν ἐπιθυμία ταῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεσι τῆς ἐλευ- 432

16. πεπυσμένοι] πεπεισμένοι F 17. ἐφάνησαν delendum cum Wesselingio 21. ἀφώπλισαν] ἀφώπλησαν K 24. εὐθαρσεῖς] γενέσθαι addit L 30. προελομένων] προσελομένων A, προσελθόντων HL 31. προαγόντων Rhodomannus: libri προσαγόντων 32. προϊόντες IKQ, caeteri προσιόντες

432. 44. τὸ] τὸν K 49. γενομένου L, caeteri γινομένου 50. ἡττημένοις FIKQ, caeteri ἡττωμένοις

θερίας. διόπερ σχεδὸν ἅπαντες οὔθ᾽ ὁμήρων οὔτε ὅρκων ἐποιήσαντο φροντίδα, ἀλλὰ μετὰ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἀπέκτειναν ἐν τῇ φυγῇ τοὺς βαρβάρους. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον ἡττηθέντων τῶν Περσῶν, ἀνῃρέθησαν αὐτῶν πλείους τῶν τετρακισμυρίων· τῶν δὲ διασωθέντων οἱ 60 μὲν εἰς τὴν στρατοπεδείαν διέφυγον, οἱ δὲ εἰς Σάρδεις ἀπεχώρησαν. Ξέρξης δὲ πυθόμενος τήν τε περὶ τὰς Πλαταιὰς ἧτταν καὶ τὴν ἐν τῇ Μυκάλῃ τροπὴν τῶν ἰδίων, μέρος μὲν τῆς δυνάμεως ἀπέλιπεν ἐν Σάρδεσιν, ὅπως διαπολεμῇ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, αὐτὸς δὲ τεθορυβημένος 65 μετὰ τῆς λοιπῆς στρατιᾶς προῆγεν, ἐπ᾽ Ἐκβατάνων ποιούμενος τὴν πορείαν.

Οἱ δὲ περὶ Λεωτυχίδην καὶ Ξάνθιππον ἀποπλεύσαντες εἰς Σάμον τοὺς μὲν Ἴωνας καὶ τοὺς Αἰολεῖς συμμάχους ἐποιήσαντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἔπειθον αὐτοὺς ἐκλιπόντας τὴν Ἀσίαν εἰς τὴν Εὐρώπην μετοικισθῆναι· ἐπηγγέλλοντο δὲ τὰ [τε] μηδίσαντα τῶν ἐθνῶν ἀναστήσαντες δώσειν ἐκείνοις τὴν χώραν. καθόλου γὰρ μένοντας αὐτοὺς ἐπὶ τῆς Ἀσίας τοὺς μὲν πολεμίους ὁμόρους ἕξειν, πολὺ ταῖς δυνάμεσιν ὑπερέχοντας· τοὺς δὲ συμμάχους διαποντίους μὴ δύνασθαι τὰς βοηθείας εὐκαίρους αὐτοῖς ποιήσασθαι. οἱ δὲ Αἰολεῖς καὶ οἱ Ἴωνες ἀκούσαντες τῶν ἐπαγγελιῶν ἔγνωσαν πείθεσθαι τοῖς Ἕλλησι, καὶ παρεσκευάζοντο πλεῖν μετ᾽ αὐτῶν εἰς τὴν Εὐρώπην. οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι μετανοήσαντες εἰς τοὐναντίον πάλιν μένειν συνεβούλευον, λέγοντες ὅτι κἂν μηδεὶς αὐτοῖς τῶν ἄλλων Ἑλλήνων βοηθῇ, μόνοι Ἀθηναῖοι συγγενεῖς ὄντες βοηθήσουσιν. ὑπελάμβανον δὲ ὅτι κοινῇ κατοικισθέντες ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων οἱ Ἴωνες οὐκέτι μητρόπολιν ἡγήσονται τὰς Ἀθήνας. διόπερ συνέβη μετανοῆσαι τοὺς Ἴωνας καὶ κρῖναι μένειν ἐπὶ τῆς Ἀσίας. τούτων δὲ πραχθέντων συνέβη τὴν δύναμιν τῶν Ἑλλήνων σχισθῆναι, καὶ τοὺς μὲν Λακεδαιμονίους εἰς τὴν Λακωνικὴν ἀποπλεῦσαι, τοὺς δὲ Ἀθηναίους μετὰ τῶν Ἰώνων καὶ τῶν νησιωτῶν ἐπὶ Σηστὸν ἀπᾶραι. Ξάνθιππος δὲ ὁ στρατηγὸς εὐθὺς ἐκ κατάπλου προσβολὰς τῇ πόλει ποιησάμενος εἷλε Σηστόν, καὶ φρουρὰν ἐγκαταστήσας τοὺς μὲν συμμάχους ἀπέλυσεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν πολιτῶν ἀνέκαμψεν εἰς τὰς Ἀθήνας. ὁ μὲν οὖν Μηδικὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος γενόμενος

60. διέφυγον om. FIKM, asterisco notavit Stephanus 70. τὴν Εὐρώπην] Εὐρώπην A 71. τε omittit Wesselingius 75. post διαποντίους excidisse videtur οὓς 81. ἄλλων om. A 82. βοηθῇ] βοηθείη F, caeteri βοηθοίη

διέτης τοῦτο ἔσχε τὸ πέρας. τῶν δὲ συγγραφέων Ἡρόδοτος
ἀρξάμενος πρὸ τῶν Τρωικῶν χρόνων γέγραφε κοινὰς
σχεδὸν τὰς τῆς οἰκουμένης πράξεις ἐν βίβλοις ἐννέα, κα-
100 ταστρέφει δὲ τὴν σύνταξιν εἰς τὴν περὶ Μυκάλην μάχην
τοῖς Ἕλλησι πρὸς τοὺς Πέρσας καὶ Σηστοῦ πολιορκίαν.
κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι πρὸς τοὺς Οὐολούσκους
πολεμήσαντες καὶ μάχῃ νικήσαντες πολλοὺς ἀνεῖλον.
Σπόριος δὲ Κάσσιος ὁ κατὰ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν
5 ὑπατεύσας δόξας ἐπιθέσθαι τυραννίδι καὶ καταγνωσθείς,
ἀνῃρέθη. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνι-
αυτόν.

38 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοσθένους ἐν Ῥώμῃ τὴν
ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσων Φάβιος καὶ Λεύκιος
10 Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν
πολλή τις εἰρήνη κατεῖχε τὴν νῆσον, τῶν μὲν Καρχηδο-
νίων εἰς τέλος τεταπεινωμένων, τοῦ δὲ Γέλωνος ἐπιει-
κῶς προεστηκότος τῶν Σικελιωτῶν καὶ πολλὴν εὐνομίαν
τε καὶ πάντων τῶν ἐπιτηδείων εὐπορίαν παρεχομένου
15 ταῖς πόλεσι. τῶν δὲ Συρακοσίων τὰς μὲν πολυτελεῖς ἐκ-
φορὰς νόμῳ καταλελυκότων καὶ τὰς εἰωθυίας δαπάνας
εἰς τοὺς τελευτῶντας γίνεσθαι περιῃρηκότων, ἐγγεγραμ-
μένων τε ἐν τῷ νόμῳ εἴργεσθαι παντελῶς τὰς τῶν ἐν-
20 ταφίων σπουδάς, ὁ βασιλεὺς Γέλων βουλόμενος τὴν τοῦ
δήμου σπουδὴν ἐν ἅπασι διαφυλάττειν, τὸν περὶ τῆς
ταφῆς νόμον ἐφ' ἑαυτοῦ βέβαιον ἐτήρησεν. ὑπὸ γὰρ ἀῤ-
ῥωστίας συνεχόμενος καὶ τοῦ ζῆν ἀπελπίσας, τὴν μὲν
βασιλείαν παρέδωκεν Ἱέρωνι τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν ἀδελ-
25 φῶν, περὶ δὲ τῆς ἑαυτοῦ ταφῆς ἐνετείλατο διαστελλόμε-
νος ἀκριβῶς τηρῆσαι τὸ νόμιμον. διὸ καὶ τελευτήσαντος
αὐτοῦ τὴν ἐκφορὰν κατὰ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ συνετέ-
λεσεν ὁ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν. ἐτάφη δ' αὐτοῦ τὸ
σῶμα κατὰ τὸν ἀγρὸν τῆς γυναικὸς ἐν ταῖς καλουμέ-
30 ναις Ἐννέα τύρσεσιν, οὔσαις τῷ βάρει τῶν ἔργων θαυ-
μασταῖς. ὁ δὲ ὄχλος ἐκ τῆς πόλεως ἅπας συνηκολούθη-
σεν, ἀπέχοντος τοῦ τόπου σταδίους διακοσίους. ἐνταῦθα
δ' αὐτοῦ ταφέντος ὁ μὲν δῆμος τάφον ἀξιόλογον ἐπι- 434
στήσας ἡρωικαῖς τιμαῖς ἐτίμησε τὸν Γέλωνα, ὕστερον δὲ

433. 95. vulgo διετὴς 98. καταστρ.] hic margini L ascriptum κατὰ Ἡροδότου 3. Κάσσιος] Κάσιος FKL
8. Καίσων] Κάσων FH, omisit interpres 9. Αἰμίλιος om. A τούτων] τῶν A 14. ταῖς πόλεσι] τοῖς Ἕλλησι IK et qui in margine πόλεσι F 15. Συρακοσίων HL *plerumque* 16. εἰωθυίας] εἰωθείας K 18. τε] δὲ Eichstadius εἴργεσθαι] αἱ τῶν AL τὰς τῶν] ἐν A
19. σπουδὰς om. AL 29. τύρσεσιν] τούρσεσιν L

τὸ μὲν μνῆμα ἀνεῖλον Καρχηδόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ 35
Συρακούσας, τὰς δὲ τύρσεις Ἀγαθοκλῆς κατέβαλε διὰ
τὸν φθόνον. ἀλλ' ὅμως οὔτε Καρχηδόνιοι διὰ τὴν ἔχθραν
οὔτε Ἀγαθοκλῆς διὰ τὴν ἰδίαν κακίαν οὔτε ἄλλος οὐδὲ
εἷς ἠδυνήθη τοῦ Γέλωνος ἀφελέσθαι τὴν δόξαν. ἡ γὰρ
τῆς ἱστορίας δικαία μαρτυρία τετήρηκε τὴν περὶ αὐτοῦ 40
φήμην, κηρύττουσα εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. δίκαιον γὰρ
ἅμα καὶ συμφέρον ἐστὶ τῷ κοινῷ βίῳ διὰ τῆς ἱστορίας
τοὺς μὲν πονηροὺς τῶν ἐν ταῖς ἐξουσίαις γεγενημένων
βλασφημεῖσθαι, τοὺς δὲ εὐεργετικοὺς τυγχάνειν ἀθανά-
του μνήμης· οὕτω γὰρ μάλιστα συμβήσεται πολλοὺς ἐπὶ 45
τὴν κοινὴν εὐεργεσίαν προτρέπεσθαι τῶν μεταγενεστέρων.
Γέλων μὲν οὖν ἑπταέτη χρόνον ἐβασίλευσεν, Ἱέρων δὲ
ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ διαδεξάμενος τὴν ἀρχὴν ἐβασίλευσε τῶν
Συρακοσίων ἔτη ἕνδεκα καὶ μῆνας ὀκτώ. 50

Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀθηναῖοι μὲν μετὰ τὴν ἐν Πλα- 39
ταιαῖς νίκην μετεκόμισαν ἐκ Τροιζῆνος καὶ Σαλαμῖνος
τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς τὰς Ἀθήνας, εὐθὺς δὲ καὶ τὴν
πόλιν ἐπεχείρησαν τειχίζειν καὶ τῶν ἄλλων τῶν πρὸς ἀ- 55
σφάλειαν ἀνηκόντων ἐπιμέλειαν ἐποιοῦντο. Λακεδαιμό-
νιοι δ' ὁρῶντες τοὺς Ἀθηναίους ἐν ταῖς ναυτικαῖς δυ-
νάμεσι πεποιημένους δόξαν μεγάλην, ὑπώπτευσαν αὐτῶν
τὴν αὔξησιν, καὶ διέγνωσαν κωλύειν τοὺς Ἀθηναίους
ἀνοικοδομεῖν τὰ τείχη. εὐθὺς οὖν πρέσβεις ἐξέπεμψαν 60
εἰς τὰς Ἀθήνας τοὺς λόγῳ μὲν συμβουλεύσοντας κατὰ
τὸ παρὸν μὴ τειχίζειν τὴν πόλιν διὰ τὸ μὴ συμφέρειν
κοινῇ τοῖς Ἕλλησι· τὸν γὰρ Ξέρξην, εἰ πάλιν παραγενη-
θείη μετὰ μειζόνων δυνάμεων, ἕξειν ἑτοίμας πόλεις τε-
τειχισμένας ἐκτὸς Πελοποννήσου, ἐξ ὧν ὁρμώμενον ῥα- 65
δίως καταπολεμήσειν τοὺς Ἕλληνας· οὐ πειθομένων δ'
αὐτῶν, οἱ πρέσβεις προσιόντες τοῖς οἰκοδομοῦσι προσ-
έταττον ἀφίστασθαι τῶν ἔργων τὴν ταχίστην. ἀπορουμέ-
νων δὲ τῶν Ἀθηναίων ὅ,τι χρὴ πράττειν, Θεμιστοκλῆς,
ἀποδοχῆς τότε παρ' αὐτοῖς τυγχάνων τῆς μεγίστης, συν- 70
εβούλευεν ἔχειν ἡσυχίαν· ἐὰν γὰρ βιάζωνται, ῥαδίως
τοὺς Λακεδαιμονίους μετὰ τῶν Πελοποννησίων στρατεύ-
σαντας κωλύσειν αὐτοὺς τειχίζειν τὴν πόλιν. ἐν ἀποῤῥή-
435 τοις δὲ τῇ βουλῇ προεῖπεν ὡς αὐτὸς μὲν μετά τινων ἄλ-

434. 41. κηρύττουσα] κηρύσσουσα omnes 47. vulgo
ἑπταετῆ 49. Συρακοσίων] Συρακουσῶν Q 52. Τροι-
ζῆνος] Τροίζεινος L 57. ὑπώπτευσαν] ἐπώπτευσαν AHL
64. ἐκτὸς Reiskius: libri ἐκ τοῦ 69. παρ' αὐτοῖς
post τυγχάνων ponit F 72. κωλύσειν] κωλύειν AFHK et L
vel I vel uterque 73. τῇ βουλῇ omisit L
435. 74. προεῖπεν Reiskius: libri προειπὼν

75 λων πορεύσεται πρεσβευτὴς εἰς Λακεδαίμονα, διδάξων
τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τοῦ τειχισμοῦ, τοῖς δὲ ἄρχου-
σι παρήγγειλεν, ὅταν ἐκ Λακεδαίμονος ἔλθωσι πρέσβεις
εἰς τὰς Ἀθήνας, παρακατέχειν αὐτούς, ἕως ἂν αὐτὸς ἐκ
80 τῆς Λακεδαίμονος ἀνακάμψῃ, ἐν τοσούτῳ δὲ πανδημεὶ
τειχίζειν τὴν πόλιν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ κρατήσειν αὐ-
τοὺς ἀπεφαίνετο τῆς προθέσεως. ὑπακουσάντων δὲ τῶν
40 Ἀθηναίων, οἱ μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα πρέσβεις προ-
85 ήγαγον εἰς τὴν Σπάρτην, οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ μεγάλης
σπουδῆς ᾠκοδόμουν τὰ τείχη, οὔτ' οἰκίας οὔτε τάφου
φειδόμενοι. συνελαμβάνοντο δὲ τῶν ἔργων οἵ τε παῖδες
καὶ αἱ γυναῖκες καὶ καθόλου πᾶς ξένος καὶ δοῦλος,
οὐδενὸς ἀπολειπομένου τῆς προθυμίας. παραδόξως δὲ
90 τῶν ἔργων ἀνυομένων διά τε τὰς πολυχειρίας καὶ τὰς
ἁπάντων προθυμίας, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς ἀνακληθεὶς ὑπὸ
τῶν ἀρχόντων καὶ ἐπιτιμηθεὶς περὶ τῆς τειχοποιίας, ἠρ-
νήσατο τὴν οἰκοδομίαν καὶ παρεκάλεσε τοὺς ἄρχοντας
95 μὴ πιστεύειν κεναῖς φήμαις, ἀλλ' ἀποστέλλειν πρέσβεις
ἀξιοπίστους εἰς τὰς Ἀθήνας· διὰ γὰρ τούτων εἴσεσθαι
τἀληθές· καὶ τούτων ἐγγυητὴν ἑαυτὸν παρεδίδου καὶ
τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ συμπρεσβευτάς. πεισθέντες δὲ οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι τοὺς μὲν περὶ τὸν Θεμιστοκλέα ἐφύλαττον,
100 εἰς δὲ τὰς Ἀθήνας ἀπέστειλαν τοὺς ἐπιφανεστάτους κα-
τασκεψομένους περὶ ὧν ἦν χρεία πολυπραγμονῆσαι. τοῦ
δὲ χρόνου διεξελθόντος, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τὸ τεῖχος ἔ-
φθασαν ἐφ' ἱκανὸν κατεσκευακότες, τοὺς δὲ τῶν Λακε-
δαιμονίων πρέσβεις ἐλθόντας εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ μετὰ
5 στάσεων καὶ ἀπειλῶν ἐπιτιμῶντας, παρέδωκαν εἰς φυλα-
κήν, φήσαντες τότε ἀφήσειν ὅταν κἀκεῖνοι τοὺς περὶ Θε-
μιστοκλέα πρέσβεις ἀπολύσωσι. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ κα-
ταστρατηγηθέντες οἱ Λάκωνες ἠναγκάσθησαν ἀπολῦσαι
10 τοὺς Ἀθηναίων πρέσβεις, ἵνα τοὺς ἰδίους ἀπολάβωσιν.
ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς τοιούτῳ στρατηγήματι τειχίσας τὴν πα-
τρίδα συντόμως καὶ ἀκινδύνως, μεγάλης ἀποδοχῆς ἔτυχε
παρὰ τοῖς πολίταις. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ῥω-
μαῖοι πρὸς Αἰκολανοὺς καὶ τοὺς τὸ Τοῦσκλον κατοικοῦν-

80. *τειχίζειν* **Rhodomannus: libri** *τειχίζων* **86.** *συνελαμβάνοντο*] *συνελάβοντο* **I** **87.** *αἱ* **addidit Eichstadius** **89.** *παραδόξως* — **91.** *προθυμίας* **om. A** **100.** *κατασκεψομένους*] *κατασκεψόμενος* **AL: post id** *καὶ* **omittunt iidem** **1.** *διεξελθόντος*] *διελθόντος* **L** **4. 5.** *μετὰ στάσεων καὶ ἀπειλῶν*] **comparanti quod est p. 354. 31.** *ἀπειληταὶ καὶ ἀνατατικοὶ* **Reiskius legendum videri posse monet** *μετ' ἀνατάσεως καὶ ἀπειλῆς*, **probabilius positurus** *μετ' ἀνατάσεων καὶ ἀπειλῶν* **13.** *Αἰκολανοὺς*] *Αἰκολάνους* **H**

436 τας ἐνεστήσαντο πόλεμον. καὶ πρὸς μὲν Αἰκολανοὺς μά- 15
χην συνάψαντες ἐνίκησαν, καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων
εἷλον· μετὰ δὲ ταῦτα τὸ Τοῦσκλον ἐξεπολιόρκησαν καὶ
τὴν τῶν Αἰκολανῶν πόλιν ἐχειρώσαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 41
ἦν ἄρχων Ἀδείμαντος, ἐν Ῥώμῃ δὲ κατεστάθησαν ὕπα- 20
τοι Μάρκος Φάβιος Σιλβανὸς καὶ Λεύκιος Οὐαλέριος
Πόπλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Θεμιστοκλῆς διὰ τὴν στρατη-
γίαν καὶ ἀγχίνοιαν ἀποδοχῆς ἔτυχεν οὐ μόνον παρὰ τοῖς
πολίταις ἀλλὰ καὶ παρὰ πᾶσι τοῖς Ἕλλησι. διὸ καὶ μετε- 25
ωριζόμενος ἐπὶ τῇ δόξῃ πολὺ μείζοσιν ἄλλαις ἐπιβολαῖς
ἐχρήσατο πρὸς αὔξησιν ἡγεμονίας ἀνηκούσαις τῇ πατρίδι.
τοῦ γὰρ καλουμένου Πειραιέως οὐκ ὄντος λιμένος κατ'
ἐκείνους τοὺς χρόνους, ἀλλ' ἐπινείῳ χρωμένων τῶν Ἀ-
θηναίων τῷ προσαγορευομένῳ Φαληρικῷ, μικρῷ παντε- 30
λῶς ὄντι, ἐπενόησε τὸν Πειραιᾶ κατασκευάζειν λιμένα,
μικρᾶς μὲν προσδεόμενον κατασκευῆς, δυνάμενον δὲ γε-
νέσθαι κάλλιστον καὶ μέγιστον λιμένα τῶν κατὰ τὴν Ἑλ-
λάδα. ἤλπισεν οὖν τούτου προσγενομένου τοῖς Ἀθηναίοις
δυνήσεσθαι τὴν πόλιν ἀντιποιήσασθαι τῆς κατὰ θάλατ- 35
ταν ἡγεμονίας. τριήρεις γὰρ τότε πλείστας ἐκέκτηντο,
καὶ διὰ τὴν συνέχειαν τῶν ναυμαχιῶν ἐμπειρίαν καὶ δό-
ξαν μεγάλην τῶν ναυτικῶν ἀγώνων περιεπεποίηντο. πρὸς
δὲ τούτοις τοὺς μὲν Ἴωνας ὑπελάμβανε διὰ τὴν συγγέ-
νειαν ἰδίους ἕξειν, τοὺς δὲ ἄλλους τοὺς κατὰ τὴν Ἀσίαν 40
Ἕλληνας δι' ἐκείνους ἐλευθερώσειν, ἀποκλινεῖν τε ταῖς
εὐνοίαις πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διὰ τὴν εὐεργεσίαν, τούς
τε νησιώτας ἅπαντας καταπεπληγμένους τὸ μέγεθος τῆς
ναυτικῆς δυνάμεως ἑτοίμως ταχθήσεσθαι μετὰ τῶν δυ-
ναμένων καὶ βλάπτειν καὶ ὠφελεῖν τὰ μέγιστα· τούς τε 45
Λακεδαιμονίους ἑώρα περὶ μὲν τὰς πεζικὰς δυνάμεις εὖ
κατεσκευασμένους, πρὸς δὲ τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶν ἀγῶνας
ἀφυεστάτους. ταῦτ' οὖν διαλογισάμενος ἔκρινε φανερῶς
μὲν τὴν ἐπιβολὴν μὴ λέγειν, ἀκριβῶς γινώσκων τοὺς 50
Λακεδαιμονίους κωλύσοντας, ἐν ἐκκλησίᾳ δὲ διαλεχθεὶς 42
τοῖς πολίταις ὅτι μεγάλων πραγμάτων καὶ συμφερόντων

14. *ἐνεστήσαντο* vel *συνεστήσαντο* Reiskius: libri *ἀνεστήσαντο* 436. 15. *μάχην* Reiskius: libri *μάχῃ* 16. *εἷλον*] fort. *ἀνεῖλον* 21. *Σιλβανὸς*] *Σιλανὸς* AHL interpres: verum est *Vibulanus*, quod scribendum *Οὐιβλανός* 22. *Πόπλιος* AFM et liber Pighii, caeteri *Πούπλιος* 30. *προσαγορευομένῳ*] *καλουμένῳ* A 34. *δυνήσεσθαι*] *δυνήσασθαι* I 35. *ἀντιποιήσασθαι*] *ἀντιπονήσασθαι* L 41. *ἀποκλινεῖν*] *ἀποκλίνειν* H 44. *δυναμένων*] *δυνάμεων* AH 48. *ταῦτ'*] *τοῦτ'* L

τῇ πόλει βούλεται γενέσθαι σύμβουλός τε καὶ εἰςηγητής,
ταῦτα δὲ φανερῶς μὲν λέγειν μὴ συμφέρειν, δι' ὀλίγων
55 δὲ ἀνδρῶν ἐπιτελεῖν προςήκειν· διόπερ ἠξίου τὸν δῆμον
δύο ἄνδρας προχειρισάμενον οἷς ἂν μάλιστα πιστεύσῃ,
τούτοις ἐπιτρέπειν περὶ τοῦ πράγματος. πεισθέντος δὲ
τοῦ πλήθους ὁ δῆμος εἵλετο δύο ἄνδρας, Ἀριστείδην καὶ
60 Ξάνθιππον, οὐ μόνον κατ' ἀρετὴν προκρίνας αὐτούς,
ἀλλὰ καὶ πρὸς τὸν Θεμιστοκλέα τούτους ὁρῶν ἁμιλλωμένους
περὶ δόξης καὶ πρωτείων, καὶ διὰ τοῦτο ἀλλοτρίως
ἔχοντας πρὸς αὐτόν. οὗτοι δὲ κατ' ἰδίαν ἀκούσαντες
τοῦ Θεμιστοκλέους τὴν ἐπιβολήν, ἐδήλωσαν τῷ δή-
65 μῳ διότι καὶ μεγάλα καὶ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ δυνατὰ
καθέστηκε τὰ λεγόμενα ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους. 437
τοῦ δὲ δήμου θαυμάσαντος ἅμα τὸν ἄνδρα καὶ ὑποπτεύσαντος
μήποτε τυραννίδα τινὰ κατασκευασόμενος ἑαυτῷ
τηλικαύταις καὶ τοιαύταις ἐπιβολαῖς ἐγχειρῇ, φανερῶς
70 αὐτὸν ἐκέλευον ἀποφαίνεσθαι τὰ δεδογμένα. ὁ δὲ πάλιν
ἔφησε μὴ συμφέρειν τῷ δήμῳ φανερῶς δηλοῦσθαι περὶ
τῶν ἐπινοηθέντων. πολλῷ δὲ μᾶλλον θαυμάσαντος τοῦ
δήμου τὴν δεινότητα καὶ μεγαλοφροσύνην τἀνδρός, ἐκέ-
75 λευον ἐν ἀποῤῥήτοις εἰπεῖν τῇ βουλῇ τὰ δεδογμένα· κἂν
αὕτη κρίνῃ τὰ δυνατὰ λέγειν καὶ συμφέροντα, τότε ὡς
ἂν συμβουλεύσῃ πρὸς τὸ τέλος ἄξειν αὐτοῦ τὴν ἐπιβολήν.
διόπερ τῆς βουλῆς πυθομένης κατὰ μέρος, καὶ κρινάσης
λέγειν αὐτὸν τὰ συμφέροντα τῇ πόλει καὶ δυνατά,
80 τὸ λοιπὸν ἤδη συγχωρήσαντος τοῦ δήμου μετὰ τῆς βουλῆς
ἔλαβε τὴν ἐξουσίαν πράττειν ὅ,τι βούλεται. ἕκαστος
δ' ἐκ τῆς ἐκκλησίας ἐχωρίζετο θαυμάζων μὲν τὴν ἀρετὴν
τἀνδρός, μετέωρος δ' ὢν καὶ καραδοκῶν τὸ τέλος τῆς
43 85 ἐπιβολῆς. ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς λαβὼν τὴν ἐξουσίαν τοῦ
πράττειν, καὶ πᾶσαν ὑπουργίαν ἔχων ἑτοίμην τοῖς ἐγχειρουμένοις,
πάλιν ἐπενόησε καταστρατηγῆσαι τοὺς Λακεδαιμονίους.
ᾔδει γὰρ ἀκριβῶς ὅτι καθάπερ ἐπὶ τοῦ τῆς
90 πόλεως τειχισμοῦ διεκώλυσαν οἱ Λακεδαιμόνιοι, τὸν αὐτὸν
τρόπον ἐπὶ τῆς κατασκευῆς τοῦ λιμένος ἐγχειρήσουσι
διακόπτειν τῶν Ἀθηναίων τὰς ἐπιβολάς. ἔδοξεν οὖν αὐτῷ
πρὸς μὲν τοὺς Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἀποστεῖλαι

54. μὲν λέγειν] λέγειν μὲν L 56. πιστεύσῃ] πιστεύσοι IK 65. καὶ om. K.

437. 68. κατασκευασόμενος Eichstadius: libri κατασκευασάμενος 75. αὕτη Eichstadius: libri αὐτὴ 76. αὐτοῦ] αὑτοῦ FI 77. κατὰ] anteponendum τὰ 87. τοὺς Λακεδαιμονίους Stephanus: libri τοῖς Λακεδαιμονίοις 88. ᾔδει] ἤδη L 91. ἐπιβολάς] ἐπιβουλάς L et fortasse I

τοὺς διδάξοντας συμφέρειν τοῖς κοινοῖς τῆς Ἑλλάδος πράγμασιν ἔχειν ἀξιόχρεων λιμένα πρὸς τὴν ἀπὸ τῶν Περσῶν ἐσομένην στρατείαν. διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου Σπαρτιάτας ἀμβλυτέρους ποιήσας πρὸς τὸ κωλύειν, αὐτὸς εἴχετο τῶν ἔργων· καὶ τῶν πάντων συμφιλοτιμουμένων ταχέως συνέβη γενέσθαι καὶ παραδόξως κατασκευασθῆναι τὸν λιμένα. ἔπεισε δὲ τὸν δῆμον καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις ναυσὶν εἴκοσι τριήρεις προςκατασκευάζειν, καὶ τοὺς μετοίκους καὶ τοὺς τεχνίτας ἀτελεῖς ποιῆσαι, ὅπως ὄχλος πολὺς πανταχόθεν εἰς τὴν πόλιν κατέλθῃ καὶ πλείους τέχνας κατασκευάσωσιν εὐχερῶς· ἀμφότερα γὰρ ταῦτα χρησιμώτατα πρὸς ναυτικῶν δυνάμεων κατασκευὰς ὑπάρχειν ἔκρινεν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι περὶ ταῦτα ἠσχολοῦντο.

44 Λακεδαιμόνιοι δὲ Παυσανίαν τὸν ἐν Πλαταιαῖς στρατηγήσαντα καταστήσαντες ναύαρχον προςέταξαν ἐλευθεροῦν τὰς Ἑλληνίδας πόλεις, ὅσαι βαρβαρικαῖς φυλακαῖς διέμενον ἔτι φρουρούμεναι. οὗτος δὲ πεντήκοντα μὲν τριήρεις ἐκ Πελοποννήσου λαβών, τριάκοντα δὲ παρ' Ἀθηναίων μεταπεμψάμενος, ὧν Ἀριστείδης ἡγεῖτο, πρῶτον μὲν εἰς τὴν Κύπρον ἔπλευσε καὶ τῶν πόλεων τὰς ἔτι φρουρὰς ἐχούσας Περσικὰς ἠλευθέρωσε· μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον, Βυζάντιον μὲν ὑπὸ Περσῶν κρατούμενον ἐχειρώσατο, καὶ τῶν ἄλλων βαρβάρων οὓς μὲν ἀνεῖλεν, οὓς δ' ἐκβαλὼν ἠλευθέρωσε τὴν πόλιν, πολλοὺς δ' ἐν αὐτῇ Περσῶν ἀξιολόγους ζωγρήσας ἄνδρας παρέδωκεν εἰς φυλακὴν Γογγύλῳ τῷ Ἐρετριεῖ, τῷ μὲν λόγῳ πρὸς τιμωρίαν τηρήσοντι, τῷ δ' ἔργῳ διασώσοντι πρὸς Ξέρξην. συνετέθειτο γὰρ δι' ἀπορρήτων φιλίαν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ τὴν θυγατέρα τοῦ Ξέρξου γαμεῖν ἔμελλεν, ἵνα προδῷ τοὺς Ἕλληνας. ἦν δ' ὁ ταῦτα πραττόμενος Ἀρτάβαζος στρατηγός, καὶ χρημάτων πλῆθος ἐχορήγει λάθρα τῷ Παυσανίᾳ πρὸς τὸ διὰ τούτων φθείρειν τοὺς εὐθέτους τῶν Ἑλλήνων. ἐγένετο δὲ καταφανής, καὶ τιμωρίας ἔτυχε τοιῷδέ τινι τρόπῳ. ζηλώσαντος αὐτοῦ τὴν Περσικὴν τρυφὴν καὶ τυραννικῶς προςφερομένου τοῖς ὑποτεταγμένοις, χαλεπῶς ἔφερον ἅπαντες, μάλιστα δὲ οἱ τεταγμένοι τῶν Ἑλλήνων ἐπί τινος ἡγεμονίας. διόπερ τῶν κατὰ τὴν στρατιὰν καὶ κατὰ

97. κωλύειν] κωλύσειν AFKL
438. 22. διασώσοντι] διασώσαντι AFK 23. συνετέθειτο] συνετίθετο L φιλίαν] φιλία AKL 28. φθείρειν] φθείρεσθαι FIKQ 30. τοιῷδέ Stephanus: libri τῷδέ 31. τρυφὴν] τροφὴν HKL

35 ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις ἀλλήλοις ὁμιλούντων, καὶ τοῦ Παυσανίου τῆς βαρύτητος καταλαλούντων, Πελοποννήσιοι μὲν καταλιπόντες αὐτὸν εἰς Πελοπόννησον κατέπλευσαν, καὶ πρέσβεις ἀποστείλαντες κατηγόρουν τοῦ Παυσανίου, Ἀριστείδης δὲ ὁ Ἀθηναῖος τῷ καιρῷ χρώμενος
40 ἐμφανῶς ἐν ταῖς κοινολογίαις ἀνελάμβανε τὰς πόλεις καὶ διὰ τῆς ὁμιλίας προςαγόμενος ἰδίας ἐποίησε τοῖς Ἀθηναίοις· ἔτι δὲ μᾶλλον συνήργησε καὶ τὸ αὐτόματον τοῖς
45 Ἀθηναίοις διὰ ταύτας τὰς αἰτίας. Παυσανίας ἦν συντε-
45 θειμένος ὥςτε τοὺς τὰς ἐπιστολὰς παρ' αὐτοῦ κομίζοντας πρὸς τὸν βασιλέα μὴ ἀνακάμπτειν μηδὲ γίνεσθαι μηνυτὰς τῶν ἀποῤῥήτων· δι' ἣν αἰτίαν ἀναιρουμένων αὐτῶν ὑπὸ τῶν ἀπολαμβανόντων τὰς ἐπιστολὰς συνέβαινε
50 μηδένα διασώζεσθαι. ἃ δὴ συλλογισάμενός τις τῶν βιβλιαφόρων ἀνέῳξε τὰς ἐπιστολάς· καὶ γνοὺς ἀληθὲς ὂν τὸ περὶ τὴν ἀναίρεσιν τῶν κομιζόντων τὰ γράμματα, ἀνέδωκε τοῖς ἐφόροις τὰς ἐπιστολάς. τούτων δὲ ἀπιστούντων διὰ τὸ ἀνεῳγμένας αὐτοῖς τὰς ἐπιστολὰς ἀνα-
55 δεδόσθαι, καὶ πίστιν ἑτέραν βεβαιοτέραν ἐπιζητούντων, ἐπηγγείλατο παραδώσειν αὐτὸν ὁμολογοῦντα. πορευθεὶς οὖν ἐπὶ Ταίναρον καὶ καθεζόμενος ἐπὶ τῷ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερῷ, διπλῆν σκηνὴν περιεβάλετο· καὶ τοὺς μὲν ἐφόρους καὶ τῶν ἄλλων Σπαρτιατῶν τινας κατέκρυψε, τοῦ
60 δὲ Παυσανίου παραγενομένου πρὸς αὐτὸν καὶ πυνθανομένου τὴν αἰτίαν τῆς ἱκετείας, ἐμέμψατο αὐτῷ καθόσον εἰς τὴν ἐπιστολὴν ἐνέγραψε τὸν κατ' αὐτοῦ θάνατον. τοῦ δὲ Παυσανίου φήσαντος μεταμελεῖσθαι καὶ συγγνώ-
65 μην αἰτουμένου τοῖς ἀγνοηθεῖσιν, ἔτι δὲ δεηθέντος ὅπως συγκρύψῃ, καὶ δωρεὰς μεγάλας ὑπισχνουμένου, αὐτοὶ μὲν διελύθησαν, οἱ δ' ἔφοροι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἀκριβῶς μαθόντες τἀληθὲς τότε μὲν ἡσυχίαν εἶχον, ὕστερον 439 δὲ τῶν Λακεδαιμονίων τοῖς ἐφόροις συλλαμβανόντων,
70 προαισθόμενος ἔφθασε καὶ προςέφυγεν εἰς τὸ ἱερὸν τὸ τῆς Ἀθηνᾶς τῆς Χαλκιοίκου. ἀπορουμένων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων εἰ τιμωρήσονται τὸν ἱκέτην, λέγεται τὴν μητέρα τοῦ Παυσανίου καταντήσασαν εἰς τὸ ἱερὸν ἄλλο μὲν μηδὲν μήτ' εἰπεῖν μήτε πρᾶξαί τι, πλίνθον δὲ βα-
75 στάσασαν ἀναθεῖναι κατὰ τὴν εἰς τὸ ἱερὸν εἴςοδον, καὶ

36. καταλαλούντων FHL, κατακαλούντων I, caeteri καταλούντων 38. τοῦ om. I 48. ἀπολαμβανόντων] λαμβανόντων Q 55. ἐπιζητούντων Z, caeteri ζητούντων 56. Ταίναρον] Τέναρον L 57. τῷ] τὸν K 61. ἱκετείας] ἱκετείαις K

439. 70. τὸ ἱερὸν] ἱερὸν A 73. μήτ' F, caeteri μήτε

τοῦτο πράξασαν ἐπανελθεῖν εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους τῇ τῆς μητρὸς κρίσει συνακολουθήσαντας ἐνοικοδομῆσαι τὴν εἴςοδον, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ συναναγκάσαι τὸν Παυσανίαν λιμῷ καταστρέψαι τὸν βίον. τὸ μὲν οὖν σῶμα τοῦ τελευτήσαντος συνεχωρήθη 80 τοῖς προςήκουσι καταχῶσαι, τὸ δὲ δαιμόνιον τῆς τῶν ἱκετῶν σωτηρίας καταλυθείσης ἐπεσήμηνε. τῶν γὰρ Λακεδαιμονίων περί τινων ἄλλων ἐν Δελφοῖς χρηστηριαζομένων, ὁ θεὸς ἔδωκε χρησμὸν κελεύων ἀποκαταστῆσαι 85 τῇ θεῷ τὸν ἱκέτην. διόπερ οἱ Σπαρτιᾶται τὴν μαντείαν ἀδύνατον νομίζοντες εἶναι, ἠπόρουν ἐφ' ἱκανὸν χρόνον, οὐ δυνάμενοι ποιῆσαι τὸ προςταττόμενον ὑπὸ τοῦ θεοῦ· ὅμως δ' ἐκ τῶν ἐνδεχομένων βουλευσάμενοι κατεσκεύασαν εἰκόνας δύο τοῦ Παυσανίου χαλκᾶς, καὶ ἀνέθηκαν 90 εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς.

46 Ἡμεῖς δὲ παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν εἰωθότες τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν διὰ τῶν ἐπιλεγομένων ἐπαίνων αὔξειν τὴν δόξαν, τοῖς δὲ φαύλοις ἐπὶ τῆς τελευτῆς ἐπιφθέγγεσθαι 95 τὰς ἁρμοζούσας βλασφημίας, οὐκ ἐάσομεν τὴν Παυσανίου κακίαν καὶ προδοσίαν ἀκατηγόρητον. τίς γὰρ οὐκ ἂν θαυμάσειε τούτου τὴν ἄνοιαν, ὃς εὐεργέτης γενόμενος τῆς Ἑλλάδος καὶ νικήσας τὴν ἐν Πλαταιαῖς μάχην καὶ πολλὰς ἄλλας ἐπαινουμένας πράξεις ἐπιτελεσάμενος, 100 οὐχ ὅπως τὸ παρὸν ἀξίωμα διεφύλαξεν, ἀλλ' ἀγαπήσας τῶν Περσῶν τὸν πλοῦτον καὶ τὴν τρυφὴν ἅπασαν τὴν προϋπάρχουσαν εὐδοξίαν κατῄσχυνεν. ἐπαρθεὶς γὰρ ταῖς εὐτυχίαις τὴν μὲν Λακωνικὴν ἀγωγὴν ἐστύγησε, τὴν δὲ 5 τῶν Περσῶν ἀκολασίαν καὶ τρυφὴν ἐμιμήσατο, ὃν ἥκιστα ἐχρῆν ζηλῶσαι τὰ τῶν βαρβάρων ἐπιτηδεύματα· οὐ γὰρ ἑτέρων πεπυσμένος ἀλλ' αὐτὸς ἔργῳ πεῖραν εἰληφὼς ἐγίνωσκε πόσῳ τῆς τῶν Περσῶν τρυφῆς ἡ πάτριος δίαιτα πρὸς ἀρετὴν διέφερεν. ἀλλὰ γὰρ οὗτος μὲν διὰ τὴν 10 ἰδίαν κακίαν οὐ μόνον τῆς ἀξίας ἔτυχε τιμωρίας, ἀλλὰ καὶ τοῖς πολίταις αἴτιος κατέστη τοῦ τὴν κατὰ θάλατ-

77. συνακολουθήσαντας] συνακολουθήσαντες K 79. συναναγκάσαι] συναναγκάσθαι A 82. ἐπεσήμηνε AFHIKLMQ, caeteri ἐπεμήνιε 85. τῇ θεῷ H et fortasse AL, caeteri τῷ θεῷ 88. ὑπὸ τοῦ] ὑπὸ τῆς AHL, τῆς/του F 93. ἐπαίνων] ἂν παίνων A 96. προδοσίαν] πονηρίαν FIKQ
6. ἥκιστα] κάκιστα A 7. πεπυσμένος] πεπεισμένος FK 8. ἔργῳ Stephanus: libri ἐγὼ ἐγίνωσκεν Rhodomannus: libri ἐγίνωσκον πόσῳ] ὅπως omnes 10. οὗτος] αὐτὸς omnes 11. οὐ μόνον ante διὰ ponunt FI 12. αἴτιος] ἄξιος A 12. 13. τὴν κατὰ] κατὰ τὴν L

ταν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν. ἐκ παραθέσεως γὰρ ἡ Ἀρι-
15 στείδου στρατηγία παρὰ τοῖς συμμάχοις θεωρουμένη καὶ
διὰ τὴν εἰς τοὺς ὑποτεταγμένους ὁμιλίαν καὶ τὰς ἀρε-
τὰς ἐποίησε πάντας ὥσπερ ἀπὸ μιᾶς ὁρμῆς ἀποκλῖναι
πρὸς τοὺς Ἀθηναίους. διὸ καὶ τοῖς μὲν ἐκ τῆς Σπάρ-
της πεμπομένοις ἡγεμόσιν οὐκέτι προςεῖχον, Ἀριστείδην
20 δὲ θαυμάζοντες καὶ πάντα προθύμως ὑπακούοντες ἐποίη- 440
σαν χωρὶς κινδύνου παραλαβεῖν τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχήν.

47 Εὐθὺς οὖν ὁ μὲν Ἀριστείδης συνεβούλευε τοῖς συμ-
μάχοις ἅπασι κοινὴν ἄγουσι σύνοδον ἀποδεῖξαι τὴν Δῆ-
25 λον κοινὸν ταμιεῖον, καὶ τὰ χρήματα πάντα τὰ συναγό-
μενα εἰς ταύτην κατατίθεσθαι, πρὸς δὲ τὸν ἀπὸ τῶν
Περσῶν ὑποπτευόμενον πόλεμον τάξαι φόρον ταῖς πό-
λεσι πάσαις κατὰ δύναμιν, ὥςτε γίνεσθαι τὸ πᾶν ἄθροι-
σμα ταλάντων πεντακοσίων καὶ ἑξήκοντα. ταχθεὶς δὲ
ἐπὶ τὴν διάταξιν τῶν φόρων, οὕτως ἀκριβῶς καὶ δι-
30 καίως τὸν διαμερισμὸν ἐποίησεν ὥςτε πάσας τὰς πόλεις
εὐδοκῆσαι. διὸ καὶ δοκῶν ἕν τι τῶν ἀδυνάτων ἔργων
συντετελεκέναι, μεγίστην ἐπὶ δικαιοσύνῃ δόξαν ἐκτήσατο
καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς δικαιοσύνης δίκαιος ἐπωνο-
35 μάσθη. ὑφ' ἕνα δὲ καὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ μὲν τοῦ
Παυσανίου κακία τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἐστέρησε
τοὺς πολίτας, ἡ Ἀριστείδου δὲ κατὰ πᾶν ἀρετὴ τὰς
Ἀθήνας τὴν οὐκ οὖσαν στρατηγίαν ἐποίησε κτήσασθαι.
ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

48 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίδωνος Ὀλυμπιὰς μὲν
40 ἤχθη ἕκτη πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στά-
διον Σκαμάνδριος Μυτιληναῖος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὑπῆρχον
ὕπατοι Καίσων Φάβιος καὶ Σπόριος Φούριος Μενέλ-
45 λαιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λεωτυχίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων
βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη εἴκοσι καὶ δύο, τὴν δὲ
ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἀρχίδαμος ἐβασίλευσεν ἔτη τετταρά-
κοντα καὶ δύο. ἐτελεύτησε δὲ καὶ Ἀναξίλας ὁ Ῥηγίου
καὶ Ζάγκλης τύραννος δυναστεύσας ἔτη δεκαοκτώ, τὴν
50 δὲ τυραννίδα διεδέξατο Μίκυθος, πιστευθεὶς ὥςτε ἀπο-

19. *καὶ πάντα προθύμως ὑπακούοντες* om. L 440. 28. *πεντακοσίων*] vide annotat. 29. *οὕτως*] *οὕτος ὡς* IKM, *οὗτ$^{ος}_{ως}$* F 41. *ἕκτη*] *πέμπτη* L 42. *Σκαμάνδριος*] *Σκάμανδρος* Dionysio et Eusebio ad Ol. 76. 1.: tum libri *Μιτυληναῖος* 43. *Καίσων*] *Κένσων* F 44. *Φούριος*] *Φρούριος* FL *Μενέλλαιος*] *Manilius* interpres 46. *Ἀρχίδαμος* Palmerius: libri *Ἀρχέλαος* 47. *τετταράκοντα*] *τεσσαράκοντα* omnes 48. *Ἀναξίλας*] *Ἀναξίλαος* IKQ, *Ἀναξ* omisso *ὁ*, A, *ἀναξίλος* F

δοῦναι τοῖς τέκνοις τοῦ τελευτήσαντος οὖσι νέοις τὴν ἡλικίαν. Ἱέρων δὲ ὁ βασιλεὺς τῶν Συρακοσίων μετὰ τὴν τοῦ Γέλωνος τελευτὴν τὸν μὲν ἀδελφὸν Πολύζηλον ὁρῶν εὐδοκιμοῦντα παρὰ τοῖς Συρακοσίοις, καὶ νομίζων 55 αὐτὸν ἔφεδρον ὑπάρχειν τῆς βασιλείας, ἔσπευδεν ἐκποδὼν ποιήσασθαι, αὐτὸς δὲ ξενολογῶν καὶ περὶ αὐτὸν σύστημα ξένων παρασκευάζων, ὑπελάμβανεν ἀσφαλῶς καθέξειν τὴν βασιλείαν. διὸ καὶ Συβαριτῶν πολιορκουμένων ὑπὸ Κροτωνιατῶν, καὶ δεομένων βοηθῆσαι, στρα- 60 τιώτας πολλοὺς κατέγραψεν εἰς τὴν στρατείαν, ἣν παρε- 441 δίδου Πολυζήλῳ τἀδελφῷ, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ἀναιρεθήσεσθαι. τοῦ δὲ Πολυζήλου πρὸς τὴν στρατείαν οὐχ ὑπακούσαντος διὰ τὴν ῥηθεῖσαν ὑποψίαν, δι' ὀργῆς εἶχε τὸν ἀδελφόν, καὶ φυγόντα πρὸς Θήρωνα 65 τὸν Ἀκραγαντίνων τύραννον, καταπολεμῆσαι τοῦτον παρεσκευάζετο. μετὰ δὲ ταῦτα Θρασυδαίου τοῦ Θήρωνος ἐπιστατοῦντος τῆς τῶν Ἱμεραίων πόλεως βαρύτερον τοῦ καθήκοντος, συνέβη τοὺς Ἱμεραίους ἀπαλλοτριωθῆναι 70 παντελῶς ἀπ' αὐτοῦ. πρὸς μὲν οὖν τὸν πατέρα πορεύεσθαί τε καὶ κατηγορεῖν ἀπεδοκίμαζον, νομίζοντες οὐχ ἕξειν ἴσον ἀκουστήν· πρὸς δὲ τὸν Ἱέρωνα πρέσβεις ἀπέστειλαν κατηγοροῦντες τοῦ Θρασυδαίου καὶ ἐπαγγελλόμενοι τήν τε πόλιν ἐκείνῳ παραδώσειν καὶ συνεπιθήσε- 75 σθαι τοῖς περὶ τὸν Θήρωνα. ὁ δὲ Ἱέρων κρίνας εἰρηνικῶς διαλύσασθαι πρὸς τὸν Θήρωνα, προὔδωκε τοὺς Ἱμεραίους καὶ τὰ βεβουλευμένα λαθραίως ἐμήνυσε. διόπερ Θήρων ἐξετάσας τὰ κατὰ τὴν βουλήν, καὶ τὴν μήνυσιν ἀληθινὴν εὑρίσκων, πρὸς μὲν τὸν Ἱέρωνα διελύ- 80 σατο, καὶ τὸν Πολύζηλον εἰς τὴν προϋπάρχουσαν εὔνοιαν ἀποκατέστησε, τῶν δὲ Ἱμεραίων τοὺς ἐναντίους πολλοὺς ὄντας συλλαβὼν ἀποσφάζει.

Ἱέρων δὲ τούς τε Ναξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ 49 τῶν πόλεων ἀναστήσας, ἰδίους οἰκήτορας ἀπέστειλεν, ἐκ 85 μὲν Πελοποννήσου πεντακισχιλίους ἀθροίσας, ἐκ δὲ Συρακουσῶν ἄλλους τοσούτους προσθείς· καὶ τὴν μὲν Κατάνην μετωνόμασεν Αἴτνην, τὴν δὲ χώραν οὐ μόνον τὴν

52. μετὰ AKL interpres, caeteri κατὰ 57. αὐτὸν] αὑτὸν FI 59. πολιορκ.] πολυορκ. K 61. στρατείαν] immo στρατιάν 441. 65. φυγόντα] immo φυγόντος 67. Θρασυδαίου] παρὰ Σουδαίου A 68. ἐπιστατοῦντος] ἐπιστοῦντος H 73. ἀπέστειλαν] ἀπέστειλε H 73. 74. κατηγοροῦντες — ἐπαγγελλόμενοι FIKQ, caeteri κατηγοροῦντας — ἐπαγγελλομένους (ἐπαγγελομένους L) 78. ἐμήνυσεν libri 79. μήνυσιν] βούλησιν K ἀληθινὴν] εἶναι addunt FKLM 81. ἀποκατέστησε] ἀπεκατέστησε omnes

90 Καταναίαν ἀλλὰ καὶ πολλὴν τῆς ὁμόρου προσθεὶς κατε-
κληρούχησε, μυρίους πληρώσας οἰκήτορας. τοῦτο δ' ἔπρα-
ξε σπεύδων ἅμα μὲν ἔχειν βοήθειαν ἑτοίμην ἀξιόλογον
πρὸς τὰς ἐπιούσας χρείας, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῆς γενομένης
μυριάνδρου πόλεως τιμὰς ἔχειν ἡρωικάς. τοὺς δὲ Να-
95 ξίους καὶ τοὺς Καταναίους ἐκ τῶν πατρίδων ἀναστα-
θέντας μετῴκισεν εἰς τοὺς Λεοντίνους, καὶ μετὰ τῶν
ἐγχωρίων προσέταξε κατοικεῖν τὴν πόλιν. Θήρων δὲ με-
τὰ τὴν Ἱμεραίων σφαγὴν ὁρῶν τὴν πόλιν οἰκητόρων
δεομένην, συνῴκισεν εἰς ταύτην τούς τε Δωριεῖς καὶ τῶν
100 ἄλλων τοὺς βουλομένους ἐπολιτογράφησεν. οὗτοι μὲν
οὖν μετ' ἀλλήλων καλῶς πολιτευόμενοι διετέλεσαν ἔτη
πεντήκοντα καὶ ὀκτώ· τότε δὲ τῆς πόλεως ὑπὸ Καρχη-
δονίων χειρωθείσης καὶ κατασκαφείσης, διέμεινεν ἀοίκη-
τος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν.

50 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Δρομοκλείδου Ῥωμαῖοι 442
5 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Γναῖον
Μάλλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι τὴν τῆς θαλάτ-
της ἡγεμονίαν ἀποβεβληκότες ἀλόγως βαρέως ἔφερον·
10 διὸ καὶ τοῖς ἀφεστηκόσιν ἀπ' αὐτῶν Ἕλλησι χαλεπῶς
ἔχοντες, ἠπείλουν ἐπιθήσειν αὐτοῖς τὴν προσήκουσαν τι-
μωρίαν. συναχθείσης δὲ τῆς γερουσίας ἐβουλεύοντο πε-
ρὶ τοῦ πολέμου τοῦ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὑπὲρ τῆς κα-
τὰ θάλατταν ἡγεμονίας. ὁμοίως δὲ καὶ τῆς κοινῆς ἐκ-
15 κλησίας συναχθείσης, οἱ μὲν νεώτεροι καὶ τῶν ἄλλων οἱ
πολλοὶ φιλοτίμως εἶχον ἀνακτήσασθαι τὴν ἡγεμονίαν,
νομίζοντες, ἐὰν αὐτὴν περιποιήσωνται, χρημάτων τε
πολλῶν εὐπορήσειν καὶ καθόλου τὴν Σπάρτην μείζονα
ποιήσεσθαι καὶ δυνατωτέραν, τούς τε τῶν ἰδιωτῶν οἴ-
20 κους πολλὴν ἐπίδοσιν λήψεσθαι πρὸς εὐδαιμονίαν. ἀνε-
μιμνήσκοντο δὲ καὶ τῆς ἀρχαίας μαντείας, ἐν ᾗ προς-
έταξεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σκοπεῖν ὅπως μὴ χωλὴν ἔχωσι τὴν
ἡγεμονίαν, καὶ τὸν χρησμὸν ἔφασαν εἰς οὐδὲν ἕτερον ἢ
τὸ παρὸν λέγειν· χωλὴν γὰρ αὐτοῖς ὑπάρξειν τὴν ἀρ-
25 χήν, ἐὰν οὐσῶν δυοῖν ἡγεμονιῶν τὴν ἑτέραν ἀποβάλωσι.
πάντων δὲ σχεδὸν τῶν πολιτῶν πρὸς ταύτην τὴν ὑπό-
θεσιν ὡρμημένων, καὶ τῆς γερουσίας συνεδρευούσης πε-
ρὶ τούτων, οὐδεὶς ἤλπισεν οὐδένα τολμῆσαι συμβουλεῦ-
σαι ἕτερόν τι. τῶν δὲ ἐκ τῆς γερουσίας τις, ὄνομα μὲν

93. ἔχειν] ἔχων FK 100. μὲν οὖν] δὲ L
442. 8. θαλάττης] θαλάσσης omnes 13. θάλατταν AK, caeteri θάλασσαν 18. Σπάρτην Reiskius: libri σπουδὴν ποιήσεσθαι] ποιήσασθαι FL 20. ἀνεμιμνήσκοντο] ἀνεμνήσκοντο AL 25. δυοῖν FI, caeteri δυεῖν 29. μὲν om. K

Ἑτοιμαρίδας, τὸ δὲ γένος ἀφ' Ἡρακλέους ὤν, καὶ δι' 30
ἀρετὴν ἀποδοχῆς τυγχάνων παρὰ τοῖς πολίταις, ἐπεχεί-
ρησε συμβουλεύειν ἐᾶν τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τῆς ἡγεμο-
νίας· μὴ συμφέρειν γὰρ τῇ Σπάρτῃ τῆς θαλάττης ἀμ-
φισβητεῖν· πρὸς παράδοξον δὲ ὑπόθεσιν εἰπεῖν εὐπορή-
σας λόγους ἁρμόζοντας, παρὰ τὴν προσδοκίαν ἔπεισε 35
τὴν γερουσίαν καὶ τὸν δῆμον. τέλος δὲ οἱ Λακεδαιμό-
νιοι κρίναντες τὸν Ἑτοιμαρίδαν συμφέροντα λέγειν, ἀπέ-
στησαν τῆς περὶ τὸν πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὁρ-
μῆς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ μὲν πρῶτον προςεδόκων μέγαν πό-
λεμον ἕξειν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς κατὰ 40
θάλατταν ἡγεμονίας, καὶ διὰ τοῦτο τριήρεις κατεσκευά-
ζοντο πλείους καὶ χρημάτων πλῆθος ἐπορίζοντο καὶ τοῖς
συμμάχοις ἐπιεικῶς προςεφέροντο· ὡς δὲ τὰ δοχθέντα
τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπύθοντο, τοῦ μὲν φόβου τοῦ κα- 45
τὰ τὸν πόλεμον ἀπελύθησαν, περὶ δὲ τὴν αὔξησιν τῆς
ἰδίας πόλεως ἠσχολοῦντο.

51 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀκεστορίδου ἐν Ῥώμῃ
τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Καίσων Φάβιος καὶ Τίτος
Οὐεργίνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἱέρων μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν 50
Συρακοσίων, παραγενομένων πρὸς αὐτὸν πρέσβεων ἐκ
Κύμης τῆς Ἰταλίας καὶ δεομένων βοηθῆσαι πολεμουμέ-
νοις ὑπὸ Τυῤῥηνῶν θαλαττοκρατούντων, ἐξέπεμψεν αὐ-
τοῖς συμμαχίαν τριήρεις ἱκανάς. οἱ δὲ τῶν νεῶν τούτων
443 ἡγεμόνες ἐπειδὴ κατέπλευσαν εἰς τὴν Κύμην, [καὶ] μετὰ 55
τῶν ἐγχωρίων μὲν ἐναυμάχησαν πρὸς τοὺς Τυῤῥηνούς,
πολλὰς δὲ ναῦς αὐτῶν διαφθείραντες καὶ μεγάλῃ ναυ-
μαχίᾳ νικήσαντες, τοὺς μὲν Τυῤῥηνοὺς ἐταπείνωσαν,
τοὺς δὲ Κυμαίους ἠλευθέρωσαν τῶν φόβων, καὶ ἀπέ-
πλευσαν ἐπὶ Συρακούσας. 60

52 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μένωνος Ῥωμαῖοι μὲν
ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Αἰμίλιον Μάμερκον καὶ
Γάϊον Κορνήλιον Λέντουλον. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν πό-
λεμος ἐνέστη Ταραντίνοις πρὸς τοὺς Ἰάπυγας. περὶ γὰρ 65
ὁμόρου χώρας ἀμφισβητούντων πρὸς ἀλλήλους, ἐπὶ μέν
τινας χρόνους διετέλουν ἀψιμαχοῦντες καὶ λεηλατοῦντες
τὰς ἀλλήλων χώρας, ἀεὶ δὲ μᾶλλον τῆς διαφορᾶς συναυ-
ξομένης καὶ πολλάκις φόνων γινομένων, τὸ τελευταῖον

36. Λακεδαιμόνιοι] Λακεδαιμόνιον FK 42. ἐπόριζον] ἐπο-
ρίζοντο Rhodomannus 47. Ἀκεστορίδου] Ἀκατεστορείδου
HL interpres, Ἀκεστορείδου ed. Steph., errore, ut ipse monuit, typo-
thetae

443. 55. καὶ μετὰ] μετὰ Reiskius 62. Μάμερκον om.
M 64. Ταραντίνοις AFHIKM, caeteri Ταραντίνος
68. συναυξομένης] συναυξανομένης I

70 εἰς ὁλοσχερῆ φιλοτιμίαν ὥρμησαν. οἱ μὲν οὖν Ἰάπυγες τήν τε παρ' αὐτῶν δύναμιν παρεσκευάζοντο καὶ τὴν παρὰ τῶν ὁμόρων συμμαχίαν συνέλαβον, καὶ τοὺς σύμπαντας ἤθροισαν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους· οἱ δὲ Ταραντῖνοι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς ἐπ' αὐτοὺς ἠθροισμένης δυ-
75 νάμεως, τούς τε πολιτικοὺς στρατιώτας ἤθροισαν καὶ Ῥηγίνων συμμάχων ὄντων πολλοὺς προσελάβοντο. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων, τὸ τελευταῖον οἱ Ἰάπυγες ἐνίκησαν. τῶν δὲ ἡττηθέντων εἰς δύο μέρη σχισθέντων κατὰ τὴν φυγήν,
80 καὶ τῶν μὲν εἰς Τάραντα τὴν ἀναχώρησιν ποιουμένων, τῶν δὲ εἰς τὸ Ῥήγιον φευγόντων, παραπλησίως τούτοις καὶ οἱ Ἰάπυγες ἐμερίσθησαν. οἱ μὲν οὖν τοὺς Ταραντίνους διώξαντες ὀλίγου διαστήματος ὄντος πολλοὺς τῶν ἐναντίων ἀνεῖλον· οἱ δὲ τοὺς Ῥηγίνους διώκοντες ἐπὶ
85 τοσοῦτον ἐφιλοτιμήθησαν ὥστε συνεισπεσεῖν τοῖς φεύγουσιν εἰς τὸ Ῥήγιον καὶ τῆς πόλεως κυριεῦσαι.

53 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Χάρης, ἐν Ῥώμῃ δὲ ὕπατοι καθειστήκεσαν Τίτος Μινούνιος καὶ Γάϊος Ὡράτιος Πολύειδος, ἤχθη δὲ παρ' Ἠλείοις Ὀλυμπιὰς
90 ἑβδομηκοστὴ καὶ ἑβδόμη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Δάνδης Ἀργεῖος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Σικελίαν Θήρων ὁ Ἀκραγαντίνων δυνάστης ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη δέκα καὶ ἕξ, τὴν δὲ ἀρχὴν διεδέξατο Θρασυδαῖος ὁ υἱός. ὁ μὲν οὖν Θήρων τὴν ἀρχὴν ἐπιεικῶς διῳκηκὼς καὶ ζῶν
95 μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς πολίταις καὶ τελευτήσας ἡρωικῶν ἔτυχε τιμῶν, ὁ δὲ υἱὸς αὐτοῦ καὶ ζῶντος ἔτι τοῦ πατρὸς βίαιος ἦν καὶ φονικὸς καὶ τελευτήσαντος ἦρχε τῆς πατρίδος παρανόμως καὶ τυραννικῶς.
100 διὸ καὶ ταχέως ἀπιστηθεὶς ὑπὸ τῶν ὑποτεταγμένων διετέλεσεν ἐπιβουλευόμενος καὶ βίον ἔχων μισούμενον· ὅθεν ταχέως τῆς ἰδίας παρανομίας οἰκείαν ἔσχε τὴν τοῦ βίου καταστροφήν. μετὰ γὰρ τὴν τοῦ πατρὸς Θήρωνος τελευτὴν πολλοὺς μισθοφόρους ἀθροίσας καὶ τῶν Ἀκραγαν- 444
5 τίνων καὶ Ἱμεραίων προσκαταλέξας, τοὺς ἅπαντας ἤθροισεν ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους ἱππεῖς καὶ πεζούς. μετὰ δὲ τούτων μέλλοντος αὐτοῦ πολεμεῖν τοῖς Συρακοσίοις, Ἱέρων ὁ βασιλεὺς παρασκευασάμενος δύναμιν ἀξιόλογον

71. παρεσκευάζοντο] παρεσκεύαζον FIK παρὰ om. FIK 87. Μινούνιος AHL, caeteri Μινούκιος 88. Πολύειδος] *Pulcher* interpres 91. ὁ — 93. Θήρων om. F Ἀκραγαντίνων] Ἀκραγαντῖνος AHK 93. διεδέξατο AHKL, caeteri ἐδέξατο
444. 4. προσκαταλέξας] προσκαταλλάξας FK

ἐστράτευσεν ἐπὶ τὸν Ἀκράγαντα. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυ- 10
ρᾶς πλεῖστοι τῶν παραταξαμένων Ἑλλήνων πρὸς Ἕλλη-
νας ἔπεσον. τῇ μὲν οὖν μάχῃ ἐπροτέρησαν οἱ Συρακό-
σιοι, κατεκόπησαν δὲ τῶν μὲν Συρακοσίων εἰς δισχιλί-
ους, τῶν δὲ ἄλλων ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους. μετὰ δὲ
ταῦτα Θρασυδαῖος μὲν ταπεινωθεὶς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρ- 15
χῆς, καὶ φυγὼν εἰς Μεγαρεῖς τοὺς Νισαίους καλουμέ-
νους, ἐκεῖ θανάτου καταγνωσθεὶς ἐτελεύτησεν· οἱ δ'
Ἀκραγαντῖνοι κομισάμενοι τὴν δημοκρατίαν, διαπρεσβευ-
σάμενοι πρὸς Ἱέρωνα τῆς εἰρήνης ἔτυχον. κατὰ δὲ τὴν
Ἰταλίαν Ῥωμαίοις πρὸς Οὐϊεντανοὺς ἐνστάντος πολέμου, 20
μεγάλη μάχη συνέστη περὶ τὴν ὀνομαζομένην Κριμέραν.
τῶν δὲ Ῥωμαίων ἡττηθέντων, συνέβη πολλοὺς αὐτῶν
πεσεῖν, ὥς φασί τινες τῶν συγγραφέων, καὶ τοὺς Φα-
βίους τοὺς τριακοσίους, συγγενεῖς ἀλλήλων ὄντας καὶ
διὰ τοῦτο μιᾷ περιειλημμένους προσηγορίᾳ. ταῦτα μὲν 25
οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πραξιέργου Ῥωμαῖοι μὲν 54
ὑπάτους κατέστησαν Αὖλον Οὐεργίνιον Τρίκοστον καὶ
Γάϊον Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἠλεῖοι μὲν 30
πλείους καὶ μικρὰς πόλεις οἰκοῦντες εἰς μίαν συνῳκίσθη-
σαν τὴν ὀνομαζομένην Ἦλιν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὁρῶντες
τὴν μὲν Σπάρτην διὰ τὴν Παυσανίου τοῦ στρατηγοῦ
προδοσίαν ταπεινῶς πράττουσαν, τοὺς δὲ Ἀθηναίους
εὐδοκιμοῦντας διὰ τὸ μηδένα παρ' αὐτοῖς πολίτην ἐπὶ 35
προδοσίᾳ κατεγνῶσθαι, ἔσπευδον τὰς Ἀθήνας ταῖς ὁμοί-
αις περιβαλεῖν διαβολαῖς. διόπερ εὐδοκιμοῦντος παρ' αὐ-
τοῖς Θεμιστοκλέους καὶ μεγάλην δόξαν ἔχοντος ἐπ' ἀρε-
τῇ, κατηγόρησαν προδοσίαν αὐτοῦ, φάσκοντες φίλον 40
γενέσθαι τοῦ Παυσανίου μέγιστον, καὶ μετὰ τούτου συν-
τεθεῖσθαι κοινῇ προδοῦναι τὴν Ἑλλάδα τῷ Ξέρξῃ. διε-
λέγοντο δὲ καὶ τοῖς ἐχθροῖς τοῦ Θεμιστοκλέους, παροξύ-

11. ἐπροτέρησαν Wesselingius: libri προετέρησαν 15. Νι-
σαίους Palmerius: libri Μισαίους φυγὼν] καὶ φυγὼν
Eichstadius, quum καί ante ἐκεῖ inseri iussisset Reiskius: poterat
etiam φυγὼν δ' 20. Οὐϊεντανοὺς] vulgo Οὐϊεντάνους: sed
verum demum Οὐηιεντανοὺς 21. Κριμέραν] verum est
Κρεμέραν 28. Αὖλον] Παῦλον FKM 28. Τρίκο-
στον] *Costum* interpres 29. Γάϊον] *Spurium* tanquam
etiam apud Diodorum lectum ponit Pighius. notandum est Caii
praenomine usum esse Servilium biennio abhinc consulem, cuius lo-
co suffectum Lentulum habet Diodorus c. 52.: sic supra p. 425. 34.
Τρίκοστος pro Κόσσος repetitur ex 403. 15. Στροῦκτον aste-
risco notavit Stephanus 41. συντεθεῖσθαι] συντεθῆσθαι AFK

νοντες αὐτοὺς πρὸς τὴν κατηγορίαν, καὶ χρήματα ἔδο-
45 σαν, διδάσκοντες ὅτι Παυσανίας μὲν κρίνας προδιδόναι
τοὺς Ἕλληνας ἐδήλωσε τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν Θεμιστοκλεῖ
καὶ παρεκάλεσε κοινωνεῖν τῆς προθέσεως, ὁ δὲ Θεμιστο- 445
κλῆς οὔτε προσεδέξατο τὴν ἔντευξιν οὔτε διαβάλλειν ἔκρι-
νε δεῖν ἄνδρα φίλον. οὐ μὴν ἀλλὰ κατηγορηθεὶς ὁ Θε-
50 μιστοκλῆς τότε μὲν ἀπέφυγε τὴν τῆς προδοσίας κρίσιν.
διὸ καὶ τὸ μὲν πρῶτον μετὰ τὴν ἀπόλυσιν μέγας ἦν πα-
ρὰ τοῖς Ἀθηναίοις· ἠγάπων γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τοῖς πεπρα-
γμένοις διαφερόντως οἱ πολῖται· μετὰ δὲ ταῦτα οἱ μὲν
55 φοβηθέντες αὐτοῦ τὴν ὑπεροχήν, οἱ δὲ φθονήσαντες τῇ
δόξῃ, τῶν μὲν εὐεργεσιῶν ἐπελάθοντο, τὴν δ' ἰσχὺν αὐ-
55 τοῦ καὶ τὸ φρόνημα ταπεινοῦν ἔσπευδον. πρῶτον μὲν
οὖν αὐτὸν ἐκ τῆς πόλεως μετέστησαν τοῦτον τὸν ὀνομα-
60 ζόμενον ὀστρακισμὸν ἐπαγαγόντες αὐτῷ, ὃς ἐνομοθετή-
θη μὲν ἐν ταῖς Ἀθήναις μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τυράν-
νων τῶν περὶ Πεισίστρατον, ὁ δὲ νόμος ἐγένετο τοιοῦ-
τος. ἕκαστος τῶν πολιτῶν εἰς ὄστρακον ἔγραφε τοὔνομα
τοῦ δοκοῦντος μάλιστα δύνασθαι καταλῦσαι τὴν δημο-
65 κρατίαν· ᾧ δ' ἂν ὄστρακα πλείω γένηται, φεύγειν ἐκ
τῆς πατρίδος ἐτέτακτο πενταέτη χρόνον. νομοθετῆσαι δὲ
ταῦτα δοκοῦσιν οἱ Ἀθηναῖοι οὐχ ἵνα τὴν κακίαν κολά-
ζωσιν, ἀλλ' ἵνα τὰ φρονήματα τῶν ὑπερεχόντων ταπει-
70 νότερα γένηται διὰ τὴν φυγήν. ὁ μὲν οὖν Θεμιστοκλῆς
τὸν προειρημένον τρόπον ἐξοστρακισθεὶς ἔφυγεν ἐκ τῆς
πατρίδος εἰς Ἄργος. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι περὶ
τούτων, καὶ νομίσαντες παρὰ τῆς τύχης εἰληφέναι και-
ρὸν ἐπιθέσθαι τῷ Θεμιστοκλεῖ, πάλιν εἰς τὰς Ἀθήνας
75 ἐξαπέστειλαν πρέσβεις κατηγοροῦντες τοῦ Θεμιστοκλέους
ὅτι τῷ Παυσανίᾳ κεκοινώνηκε τῆς προδοσίας· καὶ δεῖν
ἔφασαν τῶν κοινῶν τῆς Ἑλλάδος ἀδικημάτων εἶναι τὴν
κρίσιν, οὐκ ἰδίᾳ παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις ἀλλ' ἐπὶ τοῦ κοι-
80 νοῦ συνεδρίου τῶν Ἑλλήνων, ὅπερ εἰώθει συνεδρεύειν
ἐν τῇ Σπάρτῃ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον. ὁ δὲ Θεμιστο-
κλῆς ὁρῶν τοὺς Λακεδαιμονίους σπεύδοντας διαβαλεῖν
τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων καὶ ταπεινῶσαι, τοὺς δ' Ἀθη-

43. αὐτοὺς om. I 44. ἔδοσαν] ἔδωσαν L διδάσκοντες] quae sequuntur defendendo potius Themistocli sunt, ut verear ne quid desit: conf. c. 55. extr. 46. ἐπιβολὴν] ἐπιβουλὴν AIKL et supra versum F

445. 51. παρὰ τοῖς] παρ' K 66. πενταετῆ] quindecim annos interpres, δεκαετῆ Meursius 75. κατηγοροῦντες FIQ, caeteri κατηγοροῦντας 79. ὅπερ] ὥσπερ IKQ εἰώθει Reiskius, interpres: libri εἰώθεισαν 80. ἐν τῇ Σπάρτῃ om. FIKM

ναίους βουλομένους ἀπολογήσασθαι περὶ τῆς ἐπιφερομέ-
νης αἰτίας, ὑπέλαβεν ἑαυτὸν παραδοθήσεσθαι τῷ κοινῷ 85
συνεδρίῳ. τοῦτο δ' ᾔδει τὰς κρίσεις οὐ δικαίας ἀλλὰ
πρὸς χάριν ποιούμενον τοῖς Λακεδαιμονίοις, τεκμαιρό-
μενος ἔκ τε τῶν ἄλλων καὶ ἐξ ὧν ἐποιήσατο τὴν κρίσιν
446 περί τε τῶν Ἀθηναίων καὶ τῶν [Αἰγινητῶν ὑπὲρ τῶν]
ἀριστείων· οὕτω γὰρ οἱ κύριοι τῆς ψήφου φθονερῶς
διετέθησαν πρὸς τοὺς Ἀθηναίους ὥστε πλείους τριήρεις 90
αὐτῶν παρεχομένων ἢ σύμπαντες οἱ ναυμαχήσαντες πα-
ρέσχοντο, οὐδὲν κρείττους αὐτοὺς ἐποίησαν τῶν ἄλλων
Ἑλλήνων. διὰ ταῦτα δὴ συνέβη τὸν Θεμιστοκλέα τοῖς
συνέδροις ἀπιστῆσαι. καὶ γὰρ ἐκ τῆς προγεγενημένης ἀ- 95
πολογίας ἐν ταῖς Ἀθήναις ὑπὸ τοῦ Θεμιστοκλέους ἀφορ-
μὰς εἶχον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν ὕστερον γενομένην
κατηγορίαν. ὁ γὰρ Θεμιστοκλῆς ἀπολογούμενος ὡμολό-
γει μὲν τὸν Παυσανίαν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὰς ἀπεσταλ-
κέναι παρακαλοῦντα μετασχεῖν τῆς προδοσίας, καὶ τού- 100
τῳ μεγίστῳ χρησάμενος τεκμηρίῳ συνίστανεν ὅτι οὐκ ἂν
παρεκάλει Παυσανίας αὐτόν, εἰ μὴ πρὸς τὴν ἀξίωσιν
ἀντέλεγε. διὰ δὲ ταῦτα, καθάπερ προειρήκαμεν, ἔφυγεν 56
ἐξ Ἄργους πρὸς Ἄδμητον τὸν Μολοττῶν βασιλέα· κατα- 5
φυγὼν δὲ πρὸς τὴν ἑστίαν ἱκέτης ἐγένετο. ὁ δὲ βασιλεὺς
τὸ μὲν πρῶτον προσεδέξατο αὐτὸν φιλοφρόνως καὶ πα-
ρεκάλει θαῤῥεῖν καὶ τὸ σύνολον ἐπηγγέλλετο φροντιεῖν
αὐτοῦ τῆς ἀσφαλείας· ἐπεὶ δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τοὺς ἐπι- 10
φανεστάτους Σπαρτιατῶν πρέσβεις ἀποστείλαντες πρὸς
τὸν Ἄδμητον ἐξῄτουν αὐτὸν πρὸς τιμωρίαν, ἀποκαλοῦν-
τες προδότην καὶ λυμεῶνα τῆς ὅλης Ἑλλάδος, πρὸς δὲ
τούτοις μὴ παραδιδόντος αὐτὸν πολεμήσειν ἔφασαν μετὰ
πάντων τῶν Ἑλλήνων, τὸ τηνικαῦθ' ὁ βασιλεὺς φοβη- 15
θεὶς μὲν τὰς ἀπειλάς, ἐλεῶν δὲ τὸν ἱκέτην καὶ τὴν ἐκ
τῆς παραδόσεως αἰσχύνην ἐκκλίνων, ἔπεισε τὸν Θεμιστο-
κλέα τὴν ταχίστην ἀπιέναι λάθρᾳ τῶν Λακεδαιμονίων,
καὶ χρυσοῦ πλῆθος ἐδωρήσατο αὐτῷ ἐφόδιον τῆς φυγῆς. 20
ὁ δὲ Θεμιστοκλῆς πάντοθεν ἐλαυνόμενος καὶ τὸ χρυσίον
δεξάμενος ἔφυγε νυκτὸς ἐκ τῆς τῶν Μολοττῶν χώρας,
συμπράττοντος αὐτῷ πάντα τὰ πρὸς φυγὴν τοῦ βασι-

88. ἐποιήσατο HL, caeteri ἐποιήσαντο *Αἰγινητῶν ὑπὲρ τῶν* inseruit Eichstadius praceunte Wesselingio
446. 89. *ἀριστείων* Rhodomannus: libri *Ἀργείων* 91. *ἢ*] *καὶ* A 97. *γινομένην* F 2. *ἀντέλεγε*] *ἀντέλεγεν* A 4. *διὰ δὲ ταῦτα, καθάπερ προειρήκαμεν*] *his itaque deterritus, veluti dictum est, rationibus* interpres: cuiusmodi quid desideratur 8. *ἐπηγγέλλετο*] *ἐπηγέλετο* L, *ἐπηγγείλετο* A 11. *ἐξῄτουν*] *ἐζήτουν* H
12. *ἀποκαλοῦντες* HLQ, caeteri *φάσκοντες* 23. *τὰ* om. A

λέως· εὑρὼν δὲ δύο νεανίσκους Λίγυας τὸ γένος, ἐμπο-
25 ρικαῖς δὲ ἐργασίαις χρωμένους, καὶ διὰ τοῦτο τῶν ὁδῶν
ἐμπείρως ἔχοντας, μετὰ τούτων ἔφυγε. χρώμενος δὲ νυ-
κτεριναῖς ὁδοιπορίαις ἔλαθε τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ
διὰ τῆς τῶν νεανίσκων εὐνοίας τε καὶ κακοπαθείας κα-
τήντησεν εἰς τὴν Ἀσίαν· ἐνταῦθα δ' ἔχων ἰδιόξενον,
30 ὄνομα μὲν Λυσιθείδην, δόξῃ δὲ καὶ πλούτῳ θαυμαζόμε-
νον, πρὸς τοῦτον κατέφυγεν. ὁ δὲ Λυσιθείδης ἐτύγχανε
φίλος ὢν Ξέρξου τοῦ βασιλέως καὶ κατὰ τὴν διάβασιν
τοῦ Ξέρξου τὴν δύναμιν τῶν Περσῶν ἅπασαν εἱστιακώς.
διόπερ συνήθειαν μὲν ἔχων πρὸς τὸν βασιλέα, τὸν δὲ
35 Θεμιστοκλέα διὰ τὸν ἔλεον σῶσαι βουλόμενος, ἐπηγγεί-
λατο αὐτῷ πάντα συμπράξειν. ἀξιοῦντος δὲ τοῦ Θεμιστο-
κλέους ἀγαγεῖν αὐτὸν πρὸς τὸν Ξέρξην, τὸ μὲν πρῶτον
ἀντεῖπεν, ἀποφαινόμενος ὅτι κολασθήσεται διὰ τὰς κατὰ
40 τῶν Περσῶν αὐτῷ γεγενημένας πράξεις, μετὰ δὲ ταῦτα 447
μαθὼν τὸ συμφέρον, ὑπήκουσε, καὶ παραδόξως καὶ
ἀσφαλῶς αὐτὸν διέσωσεν εἰς τὴν Περσίδα. ἔθους γὰρ
ὄντος παρὰ τοῖς Πέρσαις τὸν ἄγοντα παλλακὴν τῷ βα-
σιλεῖ κομίζειν ταύτην ἐπὶ ἀπήνης κεκρυμμένην, καὶ τῶν
45 ἀπαντώντων μηδένα πολυπραγμονεῖν μηδὲ κατ' ὄψιν ἀ-
παντῆσαι τῇ ἀγομένῃ, ἀφορμῇ ταύτῃ συνέβη χρήσασθαι
πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τὸν Λυσιθείδην. παρασκευασάμενος
γὰρ τὴν ἀπήνην πολυτελέσι παραπετάσμασι κεκοσμημέ-
50 νην, εἰς ταύτην ἐνέθηκε τὸν Θεμιστοκλέα, καὶ μετὰ πά-
σης ἀσφαλείας διασώσας ἐνέτυχε τῷ βασιλεῖ, καὶ πεφυ-
λαγμένως ὁμιλήσας ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πίστεις μηδὲν ἀδι-
κήσειν τὸν ἄνδρα. εἰσαγαγὼν δὲ αὐτὸν πρὸς τὸν βασι-
λέα, κἀκείνου δόντος τῷ Θεμιστοκλεῖ λόγον, καὶ μαθόν-
55 τος ὡς οὐδὲν ἠδίκησεν, ἀπελύθη τῆς τιμωρίας.

57 Δόξας δὲ παραδόξως ὑπ' ἐχθροῦ διασεσῶσθαι, πά-
λιν εἰς μείζονας κινδύνους ἐνέπεσε διὰ τοιαύτας αἰτίας.
Μανδάνη Δαρείου μὲν ἦν θυγάτηρ τοῦ φονεύσαντος
60 τοὺς μάγους, ἀδελφὴ δὲ γνησία τοῦ Ξέρξου, μεγίστης δ'
ἀποδοχῆς τυγχάνουσα παρὰ τοῖς Πέρσαις. αὕτη τῶν υἱῶν
ἐστερημένη καθ' ὃν καιρὸν Θεμιστοκλῆς περὶ Σαλαμῖνα
κατεναυμάχησε τὸν στόλον τῶν Περσῶν, χαλεπῶς ἔφερε
τὴν ἀναίρεσιν τῶν τέκνων, καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμ-
65 φορᾶς ἠλεεῖτο παρὰ τοῖς πλήθεσιν. αὕτη πυθομένη τὴν

24. Λίγυας] Λιγυστὰς AHL, unde Λυγκηστὰς Wesselingius
26. ἔφυγε] ἔφυγον K

447. 43. παλλακὴν] παλάκην F 44. ἀπαντώντων] ἀπάντων A 48. τὴν ἀπήνην] deleo articulum 61. αὕτη ed. Wessel.: libri αὐτὴ 64. καὶ διὰ] διὰ L

παρουσίαν τοῦ Θεμιστοκλέους, ἦλθεν εἰς τὰ βασίλεια πενθίμην ἐσθῆτα λαβοῦσα, καὶ μετὰ δακρύων ἱκέτευε τὸν ἀδελφὸν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν τῷ Θεμιστοκλεῖ. ὡς δ' οὐ προσεῖχεν αὐτῇ, περιῄει τοὺς ἀρίστους τῶν Περσῶν 70 ἀξιοῦσα καὶ καθόλου τὰ πλήθη παροξύνουσα πρὸς τὴν τοῦ Θεμιστοκλέους τιμωρίαν. τοῦ δ' ὄχλου συνδραμόντος ἐπὶ τὰ βασίλεια καὶ μετὰ κραυγῆς ἐξαιτοῦντος ἐπὶ τιμωρίαν τὸν Θεμιστοκλέα, ὁ μὲν βασιλεὺς ἀπεκρίνατο δικαστήριον καταστήσειν ἐκ τῶν ἀρίστων Περσῶν, καὶ 75 τὸ κριθὲν τεύξεσθαι συντελείας. πάντων δὲ συνευδοκησάντων, καὶ δοθέντος ἱκανοῦ χρόνου εἰς τὴν παρασκευὴν τῆς κρίσεως, ὁ μὲν Θεμιστοκλῆς μαθὼν τὴν Περσίδα διάλεκτον, καὶ ταύτῃ χρησάμενος κατὰ τὴν ἀπολογίαν, ἀπε- 80 λύθη τῶν ἐγκλημάτων. ὁ δὲ βασιλεὺς περιχαρὴς γενόμενος ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τἀνδρός, μεγάλαις αὐτὸν δωρεαῖς ἐτίμησε. γυναῖκα γὰρ αὐτῷ πρὸς γάμου κοινωνίαν ἔζευξε Περσίδα, εὐγενείᾳ τε καὶ κάλλει διαφέρουσαν, ἔτι δὲ κατ' ἀρετὴν ἐπαινουμένην, οἰκετῶν τε πλῆθος πρὸς δια- 85 κονίαν καὶ παντοδαπῶν ἐκπωμάτων καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν πρὸς ἀπόλαυσιν καὶ τρυφὴν ἁρμόζουσαν. ἐδωρήσατο δ' αὐτῷ καὶ πόλεις τρεῖς πρὸς διατροφὴν καὶ ἀπόλαυσιν εὐθέτους, Μαγνησίαν μὲν τὴν ἐπὶ τῷ Μαιάνδρῳ, πλεῖστον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεων ἔχουσαν σῖτον, εἰς 90 ἄρτους, Μυοῦντα δὲ εἰς ὄψον, ἔχουσαν θάλατταν εὔιχθυν, Λάμψακον δέ, ἀμπελόφυτον ἔχουσαν χώραν πολλήν, εἰς οἶνον. Θεμιστοκλῆς μὲν οὖν ἀπολυθεὶς τοῦ παρ' 58 Ἑλλήνων φόβου, καὶ παραδόξως ὑπὸ μὲν τῶν τὰ μέγι- 95 στα εὐεργετηθέντων φυγαδευθείς, ὑπὸ δὲ τῶν τὰ δεινότατα παθόντων εὐεργετηθείς, ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι κατεβίωσε πάντων πρὸς ἀπόλαυσιν ἀγαθῶν εὐπορούμενος· καὶ τελευτήσας ἐν τῇ Μαγνησίᾳ ταφῆς ἔτυχεν ἀξιο- 100 λόγου καὶ μνημείου τοῦ ἔτι νῦν διαμένοντος. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων φασὶ τὸν Ξέρξην ἐπιθυμήσαντα πάλιν στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα παρακαλεῖν τὸν Θεμιστοκλέα στρατηγεῖν ἐπὶ τοῦ πολέμου· τὸν δὲ συγχωρήσαντα περὶ τούτων πίστεις λαβεῖν ἐνόρκους μὴ στρατεύσειν ἐπὶ τοὺς 5 Ἕλληνας ἄνευ Θεμιστοκλέους. σφαγιασθέντος δὲ ταύρου

(448 in margin at "εὔιχθυν")

74. τιμωρίαν] τιμωρίᾳ FIQ 75. τεύξεσθαι] τεύξασθαι AFL 76. συνευδοκησάντων] συνευδοκιμησάντων A 79. κατὰ] πρὸς L

448. 94. Ἑλλήνων Wesselingius: libri Ἕλλησι 95. τῶν om. K 96. δὲ om. K 98. πάντων] malim πάντων τῶν 3. στρατηγεῖν ἐπὶ] στρατηγεῖν περὶ AHIL, στρατηγεῖν mavult Wesselingius 6. ταύρου AIK, caeteri τοῦ ταύρου

καὶ τῶν ὅρκων γενομένων, τὸν Θεμιστοκλέα κύλικα τοῦ
αἵματος πληρώσαντα ἐκπιεῖν, καὶ παραχρῆμα τελευτῆσαι.
10 καὶ τὸν μὲν Ξέρξην ἀποστῆναι τῆς ἐπιβολῆς ταύτης, τὸν
δὲ Θεμιστοκλέα διὰ τῆς ἰδίας τελευτῆς ἀπολογίαν ἀπολι-
πεῖν καλλίστην ὅτι καλῶς ἐπολιτεύθη τὰ πρὸς τοὺς Ἕλ-
ληνας. ἡμεῖς δὲ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν τελευτὴν ἀνδρὸς μεγί-
στου τῶν Ἑλλήνων, περὶ οὗ πολλοὶ διαμφισβητοῦσι πό-
15 τερον οὗτος ἀδικήσας τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ἄλλους Ἕλ-
ληνας ἔφυγεν εἰς Πέρσας, ἢ τοὐναντίον ἥ τε πόλις καὶ
πάντες οἱ Ἕλληνες εὐεργετηθέντες μεγάλα τῆς μὲν χάρι-
τος ἐπελάθοντο, τὸν δ' εὐεργέτην ἤγαγον αὐτὸν ἀδίκως
20 εἰς τοὺς ἐσχάτους κινδύνους. εἰ δέ τις χωρὶς φθόνου τήν
τε φύσιν τἀνδρὸς καὶ τὰς πράξεις ἐξετάζοι μετ' ἀκρι-
βείας, εὑρήσει πάντων ὧν μνημονεύομεν ἀμφοτέροις
τοῖς εἰρημένοις πεπρωτευκότα. διὸ καὶ θαυμάσειεν ἄν
59 τις εἰκότως εἰ στερῆσαι σφᾶς αὐτοὺς ἀνδρὸς τοιούτου
25 τὴν φύσιν ἠθέλησαν. τίς γὰρ ἕτερος, τῆς Σπάρτης πλέον
ἰσχυούσης καὶ τοῦ ναυτικοῦ τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος Εὐ-
ρυβιάδου τοῦ Σπαρτιάτου, ταῖς ἰδίαις πράξεσιν ἀφείλετο
τῆς Σπάρτης ταύτην τὴν δόξαν; τίνα δ' ἄλλον ἱστορή-
30 καμεν μιᾷ πράξει ποιήσαντα διενεγκεῖν αὐτὸν μὲν τῶν
ἡγεμόνων, τὴν δὲ πόλιν τῶν Ἑλληνίδων πόλεων, τοὺς
δ' Ἕλληνας τῶν βαρβάρων; ἐπὶ τίνος δὲ στρατηγοῦντος
ἐλάττονας ἀφορμὰς ἢ μείζονας κινδύνους συνέβη γενέ-
σθαι; τίς δὲ πρὸς ἅπασαν τὴν ἐκ τῆς Ἀσίας δύναμιν
35 ἀναστάτῳ τῇ πόλει παραταχθεὶς ἐνίκησε; τίς δὲ τοῖς ἔρ-
γοις ἐν εἰρήνῃ τὴν πατρίδα δυνατὴν κατεσκεύασε τοιού-
τοις; τίς δὲ πολέμου μεγίστου κατασχόντος αὐτὴν διέ-
σωσε; μιᾷ δ' ἐπινοίᾳ τῇ περὶ τοῦ ζεύγματος γενομένῃ 449
τὴν πεζὴν τῶν πολεμίων δύναμιν ἐξ ἡμίσους μέρους
40 ἐταπείνωσεν, ὥστ' εὐχείρωτον γενέσθαι τοῖς Ἕλλησι; διό-
περ ὅταν τὸ μέγεθος τῶν ἔργων αὐτοῦ θεωρήσωμεν, καὶ
σκοποῦντες τὰ κατὰ μέρος εὕρωμεν ἐκεῖνον μὲν ὑπὸ τῆς
πόλεως ἠτιμασμένον, τὴν δὲ πόλιν διὰ τὰς ἐκείνου πρά-
ξεις ἐπαιρομένην, εἰκότως τὴν δοκοῦσαν εἶναι τῶν ἁπα-
45 σῶν πόλεων σοφωτάτην καὶ ἐπιεικεστάτην χαλεπωτάτην
πρὸς ἐκεῖνον εὑρίσκομεν γεγενημένην. περὶ μὲν οὖν τῆς

7. γενομένων] γινομένων L 13. πάρεσμεν] ἐπεὶ πάρεσμεν IK, ἐπὶ πάρεσμεν L 18. αὐτὸν] delendum vel αὐτοὶ scribendum 20. ἐξετάζοι] ἐξετάζει FK 21. μετ' A, caeteri μετὰ 28. ἱστορήκαμεν] ἱστορήσαμεν AFK 29. ποιήσαντα] ποιήσαντες HL αὐτὸν] αὑτὸν L et fortasse H 34. ἀναστάτῳ] ἐν ἀστάτῳ FHKLMQ 36. τοιούτοις Reiskius: libri τούτοις

449. 46. εὑρίσκομεν AFHIKLQ, caeteri εὑρήσομεν

Θεμιστοκλέους ἀρετῆς εἰ καὶ πεπλεονάκαμεν παρεκβάντες, ἀλλ᾽ οὖν οὐκ ἄξιον ἐκρίναμεν τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ παραλιπεῖν ἀνεπισήμαντον. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις 50
κατὰ τὴν Ἰταλίαν Μίκυθος μὲν ὁ τὴν δυναστείαν ἔχων Ῥηγίου καὶ Ζάγκλης πόλιν ἔκτισε Πυξοῦντα.

Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησι Δημοτίωνος Ῥωμαῖοι μὲν 60
ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Ποπλικόλαν 55
καὶ Γάϊον Ναύτιον Ῥοῦφον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἑλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου καὶ δύναμιν ἀξιόλογον παραδόντες, ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὴν παράλιον τῆς Ἀσίας βοηθήσοντα μὲν ταῖς συμμαχούσαις πόλεσιν, ἐλευθερώσοντα δὲ τὰς Περσικαῖς ἔτι φρουραῖς κατεχομένας. 60
οὗτος δὲ παραλαβὼν τὸν στόλον ἐν Βυζαντίῳ, καὶ καταπλεύσας ἐπὶ πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἠϊόνα, ταύτην μὲν Περσῶν κατεχόντων ἐχειρώσατο, Σκῦρον δὲ Πελασγῶν ἐνοικούντων καὶ Δολόπων ἐξεπολιόρκησε, καὶ κτίστην Ἀθηναῖον καταστήσας κατεκληρούχησε τὴν χώραν. 65
μετὰ δὲ ταῦτα μειζόνων πράξεων ἄρξασθαι διανοούμενος, κατέπλευσεν εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ προςλαβόμενος πλείους τριήρεις καὶ τὴν ἄλλην χορηγίαν ἀξιόλογον παρασκευασάμενος, τότε μὲν ἐξέπλευσεν ἔχων τριήρεις διακοσίας· 70
ὕστερον δὲ μεταπεμψάμενος παρὰ τῶν Ἰώνων καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὰς ἁπάσας εἶχε τριακοσίας. πλεύσας οὖν μετὰ παντὸς τοῦ στόλου πρὸς τὴν Καρίαν, τῶν παραθαλαττίων πόλεων ὅσαι μὲν ἦσαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος ἀπῳκισμέναι, ταύτας παραχρῆμα συνέπεισεν ἀπο- 75
στῆναι τῶν Περσῶν, ὅσαι δ᾽ ὑπῆρχον δίγλωττοι καὶ φρουρὰς ἔχουσαι Περσικάς, βίᾳ προςάγων ἐπολιόρκει· προςαγαγόμενος δὲ τὰς κατὰ τὴν Καρίαν πόλεις ὁμοίως καὶ τὰς ἐν τῇ Λυκίᾳ πείσας προςελάβετο. παρὰ δὲ τῶν 80
ἀεὶ προςτιθεμένων συμμάχων προςλαβόμενος ναῦς, ἐπὶ πλεῖον ηὔξησε τὸν στόλον. οἱ δὲ Πέρσαι τὸ μὲν πεζικὸν στράτευμα δι᾽ ἑαυτῶν κατεσκεύασαν, τὸ δὲ ναυτικὸν ἤ-

50. μὲν delendum 52. Πυξοῦντα Cluverius: libri Τευξοῦντα 55 Ποπλικόλαν] Πουβλικόλαν L, Πουπλικόλαν H Ναύτιον Rhodomannus, Ναύπιον H, ἄπιον F et liber Pighii, caeteri Ἄππιον 59. ἐλευθερώσοντα] ἐλευθερώσαντα K τὰς Reiskius: libri ταῖς 60. ἔτι φρουραῖς AL, caeteri φρουραῖς ἔτι 61. καὶ post Βυζαντίῳ posuit Reiskius; ante ἐν libri 72. ἁπάσας AFL, caeteri ἄλλας ἁπάσας 75. συνέπεισεν Wesselingius: libri συνέπεσεν 76. δίγλωττοι Wesselingius: δίπλωττοι H, δίπλωτοι A, δύςπλωτοι L, *diversis incolae gentibus* interpres, caeteri ἐγχώριοι 78. προςαγαγόμενος Eichstadius: libri προςαγόμενος 79. καὶ Eichstadius: libri δὲ καὶ πείσας AH, caeteri πάσας

θροισαν ἔκ τε Φοινίκης καὶ Κύπρου καὶ Κιλικίας· ἐστρα- 450
85 τήγει δὲ τῶν Περσικῶν δυνάμεων Τιθραύστης, υἱὸς ὢν
Ξέρξου νόθος. Κίμων δὲ πυνθανόμενος τὸν στόλον τῶν
Περσῶν διατρίβειν περὶ τὴν Κύπρον, καὶ πλεύσας ἐπὶ
τοὺς βαρβάρους, ἐναυμάχησε διακοσίαις καὶ πεντήκοντα
ναυσὶ πρὸς τριακοσίας καὶ τετταράκοντα. γενομένου δ'
90 ἀγῶνος ἰσχυροῦ καὶ τῶν στόλων ἀμφοτέρων λαμπρῶς
ἀγωνιζομένων, τὸ τελευταῖον ἐνίκων οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ
πολλὰς μὲν τῶν ἐναντίων ναῦς διέφθειραν, πλείους δὲ
τῶν ἑκατὸν σὺν αὐτοῖς τοῖς ἀνδράσιν εἷλον. τῶν δὲ λοι-
πῶν νεῶν καταφυγουσῶν εἰς τὴν Κύπρον, οἱ μὲν ἐν αὐ-
95 ταῖς ἄνδρες εἰς τὴν γῆν ἀπεχώρησαν, αἱ δὲ νῆες κεναὶ
τῶν βοηθούντων οὖσαι τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν ὑπο-
χείριοι.

61 Μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Κίμων οὐκ ἀρκεσθεὶς τηλι-
καύτῃ νίκῃ παραχρῆμα παντὶ τῷ στόλῳ προςκατῆρεν
100 ἐπὶ τὸ πεζικὸν τῶν Περσῶν στρατόπεδον, οὔσης τῆς πα-
ρεμβολῆς παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν. βουλόμενος
δὲ καταστρατηγῆσαι τοὺς βαρβάρους, ἐνεβίβασεν εἰς τὰς
αἰχμαλωτίδας ναῦς τῶν ἰδίων τοὺς ἀρίστους δοὺς τιά-
ρας καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν περιθεὶς Περσικήν. οἱ
5 δὲ βάρβαροι προςπλέοντος ἄρτι τοῦ στόλου ταῖς Περσι-
καῖς ναυσὶ καὶ παρασκευαῖς ψευσθέντες ὑπέλαβον τὰς
ἰδίας τριήρεις εἶναι. διόπερ οὗτοι μὲν προσεδέξαντο τοὺς
Ἀθηναίους ὡς φίλους ὄντας, ὁ δὲ Κίμων ἤδη νυκτὸς
ἐπιγενομένης ἀποβιβάσας τοὺς στρατιώτας, καὶ προςδε-
10 χθεὶς ὡς φίλος ὑπ' αὐτῶν, εἰςέπεσεν εἰς τὴν στρατοπε-
δείαν τῶν βαρβάρων. ταραχῆς δὲ μεγάλης γενομένης
παρὰ τοῖς Πέρσαις, οἱ μὲν περὶ τὸν Κίμωνα πάντας
τοὺς ἐντυγχάνοντας ἔκτειναν, καὶ τὸν μὲν στρατηγὸν
τῶν βαρβάρων τὸν ἕτερον Φερεδάτην, ἀδελφιδοῦν τοῦ
15 βασιλέως, ἐν τῇ σκηνῇ καταλαβόντες ἐφόνευσαν, τῶν δ'
ἄλλων οὓς μὲν ἔκτεινον οὓς δὲ κατετραυμάτιζον, πάντας
δὲ διὰ τὸ παράδοξον τῆς ἐπιθέσεως φεύγειν ἠνάγκασαν,
καθόλου δ' ἔκπληξις ἅμα καὶ ἄγνοια τοιαύτη κατεῖχε
τοὺς Πέρσας ὥςθ' οἱ πλείους τοὺς ἐπιτιθεμένους αὐτοῖς
20 οἵτινες ἦσαν οὐκ ἐγίνωσκον. τοὺς μὲν γὰρ Ἕλληνας οὐχ
ὑπελάμβανον ἥκειν πρὸς αὐτοὺς μετὰ δυνάμεως, τὸ σύν-

450. 86. τὴν om. FIK 87. καὶ addunt AHL 94. ἀπεχώρησαν AHL, caeteri ἀνεχώρησαν 95. νῆες AFKM, caeteri ναῦς 98. προςκατῆρεν] προκατῆρεν H 1. ἐνεβίβασεν] ἀνεβίβασεν omnes 4. προςπλέοντος Reiskius: libri ὡς πλέοντος 8. ἀποβιβάσας Rhodomannus: libri ἐπιβιβάσας 13. ἀδελφιδοῦν] ἀδελφιδῆν L 15. δ'] δὲ F

ολον μὴ ἔχειν αὐτοὺς πεζὴν στρατιὰν πεπεισμένοι. τοὺς δὲ Πισίδας, ὄντας ὁμόρους καὶ τὰ πρὸς αὐτοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας, ὑπελάμβανον ἥκειν μετὰ δυνάμεως. διὸ 25 καὶ νομίσαντες ἀπὸ τῆς ἠπείρου τὴν ἐπιφορὰν εἶναι τῶν πολεμίων πρὸς τὰς ναῦς ὡς πρὸς φιλίας ἔφευγον. τῆς δὲ νυκτὸς οὔσης ἀσελήνου καὶ σκοτεινῆς συνέβαινε τὴν ἄγνοιαν πολὺ μᾶλλον αὔξεσθαι καὶ μηδένα τἀληθὲς δύνασθαι ἰδεῖν. διὸ καὶ πολλοῦ φόνου γενομένου διὰ τὴν 30 451 ἀταξίαν τῶν βαρβάρων, ὁ μὲν Κίμων προειρηκὼς τοῖς στρατιώταις πρὸς τὸν ἀρθησόμενον πυρσὸν συντρέχειν, ἦρε πρὸς ταῖς ναυσὶ σύσσημον, εὐλαβούμενος μὴ διεσπαρμένων τῶν στρατιωτῶν καὶ πρὸς ἁρπαγὴν ὁρμησάντων γένηταί τι παράλογον. πάντων δὲ πρὸς τὸν 35 πυρσὸν ἀθροισθέντων καὶ παυσαμένων τῆς ἁρπαγῆς, τότε μὲν εἰς τὰς ναῦς ἀπεχώρησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τρόπαιον στήσαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον, νενικηκότες δύο καλλίστας νίκας, τὴν μὲν κατὰ γῆν, τὴν δὲ κατὰ θάλατταν. οὐδέποτε γὰρ μνημονεύονται τοιαῦται 40 καὶ τηλικαῦται πράξεις γενέσθαι κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν καὶ ναυτικῷ καὶ πεζικῷ στρατοπέδῳ. Κίμων δὲ 62 διὰ τῆς ἰδίας στρατηγίας καὶ ἀρετῆς μεγάλα κατωρθωκὼς περιβόητον ἔσχε τὴν δόξαν οὐ μόνον παρὰ τοῖς πο- 45 λίταις ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησιν. αἰχμαλώτους γὰρ εἰλήφει τριήρεις τριακοσίας καὶ τετταράκοντα ναῦς, ἄνδρας δὲ ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους, χρημάτων δὲ πλῆθος ἀξιόλογον. οἱ δὲ Πέρσαι τοιούτοις ἐλαττώμασι περιπεπτωκότες ἄλλας τριήρεις πλείους κατεσκεύασαν, φοβού- 50 μενοι τὴν τῶν Ἀθηναίων αὔξησιν. ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν χρόνων ἡ πόλις τῶν Ἀθηναίων πολλὴν ἐπίδοσιν ἐλάμβανε, χρημάτων τε πλήθει κατασκευασθεῖσα καὶ δόξης μεγάλης ἐν ἀνδρείᾳ καὶ στρατηγίᾳ τυχοῦσα. ὁ δὲ δῆμος τῶν Ἀθηναίων δεκάτην ἐξελόμενος ἐκ τῶν λαφύρων ἀ- 55 νέθηκε τῷ θεῷ, καὶ τὴν ἐπιγραφὴν ἐπὶ τὸ κατασκευασθὲν ἀνάθημα ἐπέγραψε τήνδε,

> ἐξ οὗ γ' Εὐρώπην Ἀσίας δίχα πόντος ἔνειμε
> καὶ πόλεας θνητῶν θοῦρος Ἄρης ἐπέχει,
> οὐδέν πω τοιοῦτον ἐπιχθονίων γένετ' ἀνδρῶν 60
> ἔργον ἐν ἠπείρῳ καὶ κατὰ πόντον ἅμα.

22. στρατιὰν] στρατείαν L

451. 32. σύσσημον] articulum desidero 40. τοιαῦται καὶ τηλικαῦται] τοιαύτας καὶ τηλικαύτας K 47. ναῦς vel τριήρεις delendum videtur 53. ἀνδρείᾳ] ἀνδρίᾳ omnes 55. τῷ θεῷ] τῇ θεῷ I 59. πόλεας] πολέας omnes 60. οὐδέν] οὐδὲ F

οἵδε γὰρ ἐν Κύπρῳ Μήδους πολλοὺς ὀλέσαντες
Φοινίκων ἑκατὸν ναῦς ἕλον ἐν πελάγει
ἀνδρῶν πληθούσας, μέγα δ' ἔστενεν Ἀσὶς ὑπ' αὐτῶν
65 πληγεῖσ' ἀμφοτέραις χερσὶ κράτει πολέμου.

ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

63 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φαίδωνος ἐν Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Λεύκιος Φούριος Μεδιο-
70 λανὸς καὶ Μάρκος Μάνλιος Οὐάσων. ἐπὶ δὲ τούτων μεγάλη τις καὶ παράδοξος ἐγένετο συμφορὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις· ἐν γὰρ τῇ Σπάρτῃ γενομένων σεισμῶν μεγάλων συνέβη πεσεῖν τὰς οἰκίας ἐκ θεμελίων καὶ τῶν Λακεδαιμονίων πλείους τῶν δισμυρίων φθαρῆναι. ἐπὶ πο-
75 λὺν δὲ χρόνον συνεχῶς τῆς πόλεως καταφερομένης καὶ τῶν οἰκιῶν πιπτουσῶν πολλὰ σώματα τοῖς πτώμασι τῶν τοίχων ἀπολαμβανόμενα διεφθάρη, οὐκ ὀλίγον δὲ τῶν κατὰ τὰς οἰκίας χρημάτων ὁ σεισμὸς ἐλυμήνατο. καὶ 452 τοῦτο μὲν τὸ κακὸν ὥςπερ δαιμονίου τινὸς νεμεσήσαν-
80 τος αὐτοῖς ἔπαθον, ἄλλους δὲ κινδύνους ὑπ' ἀνθρώπων αὐτοῖς συνέβη γενέσθαι δι' αἰτίας τοιαύτας. εἵλωτες καὶ Μεσσήνιοι πρὸς Λακεδαιμονίους ἀλλοτρίως ἔχοντες τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχίαν εἶχον, φοβούμενοι τὴν τῆς Σπάρτης ὑπεροχήν τε καὶ δύναμιν· ἐπεὶ δὲ διὰ τὸν σεισμὸν
85 ἑώρων τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπολωλότας, κατεφρόνησαν τῶν ἀπολελειμμένων, ὀλίγων ὄντων. διόπερ πρὸς ἀλλήλους συνθέμενοι κοινῇ τὸν πόλεμον ἐξηνέγκαντο πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους. ὁ δὲ βασιλεὺς τῶν Λακεδαιμονίων Ἀρχίδαμος διὰ τῆς ἰδίας προνοίας καὶ κατὰ τὸν σεισμὸν
90 ἔσωζε τοὺς πολίτας καὶ κατὰ τὸν πόλεμον γενναίως τοῖς ἐπιτιθεμένοις ἀντετάξατο. τῆς μὲν γὰρ πόλεως συνεχομένης ὑπὸ τῆς τοῦ σεισμοῦ δεινότητος, πρῶτος Σπαρτιατῶν ἐκ τῆς πόλεως ἁρπάσας τὴν πανοπλίαν ἐπὶ τὴν
95 χώραν ἐξεπήδησε, καὶ τοῖς ἄλλοις πολίταις τὸ αὐτὸ πράτ-

62. ὀλέσαντες] ἐλάσαντες AHL 64. δ' ἔστενεν Ἀσὶς ὑπ' αὐτῶν] δεσγενέασις ὑπ' αὐτῷ H, δ' ἐς γενεὰς . . . . . ὑπ' αὐτῷ F, δ' ἐς γενεὰς ὑπ' αὐτῷ K: αὐτῷ etiam AL, δ' ἐς γενεὰς libri Stephani 67. Φαίδωνος] Φαίωνος AHLQ interpres Wesselingii, meus *Phaedone*: v. annotat. 68. Φρούριος AHL 69. *Μάνλιος* Rhodomannus, *Μανίλιος* AHL interpres, caeteri *Μάνιος*: praenomen *Αὖλος* scribit Pighius *Οὐάσων*] *Bassus* interpres 75. πιπτουσῶν] καταπιπτουσῶν K 77. ὀλίγον] ὀλίγων I

452. 81. εἵλωτες F: sic et 99. *Μεσσήνιοι*] *Μεσήνιοι* IL, hic quidem fere semper 87. ἐξηνέγκαντο] immo ἐξήνεγκαν vel addito τὸν 92. δεινότητος] τῆς δεινότητος IK et qui prius τῆς om. F

τειν παρήγγειλεν. ὑπακουσάντων δὲ τῶν Σπαρτιατῶν, τοῦτον τὸν τρόπον οἱ περιλειφθέντες ἐσώθησαν, οὓς συντάξας ὁ βασιλεὺς Ἀρχίδαμος παρεσκευάζετο πολεμεῖν τοῖς ἀφεστηκόσιν. οἱ δὲ Μεσσήνιοι μετὰ τῶν εἱλώτων 64 συνταχθέντες τὸ μὲν πρῶτον ὥρμησαν ἐπὶ τὴν Σπάρ- 100 την, ὑπολαμβάνοντες αὐτὴν αἱρήσειν διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν βοηθησόντων· ὡς δ' ἤκουσαν τοὺς ὑπολελειμμένους μετὰ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως συντεταγμένους ἑτοίμους εἶναι πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγῶνα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστησαν, καταλαβόμενοι δὲ τῆς Μεσ- 5 σηνίας χωρίον ὀχυρόν, ἐκ τούτου τὴν ὁρμὴν ποιούμενοι κατέτρεχον τὴν Λακωνικήν. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται καταφυγόντες ἐπὶ τὴν παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν προσελάβοντο παρ' αὐτῶν δύναμιν· οὐδὲν δ' ἧττον καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀθροίσαντες δυνάμεις ἀξιόμαχοι 10 τοῖς πολεμίοις ἐγενήθησαν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολὺ προεῖχον τῶν πολεμίων, ὕστερον δὲ ὑποψίας γενομένης ὡς τῶν Ἀθηναίων μελλόντων ἀποκλίνειν πρὸς τοὺς Μεσσηνίους, ἀπέλυσαν αὐτῶν τὴν συμμαχίαν, φήσαντες ἱκα- 15 νοὺς ἔχειν πρὸς τὸν ἐφεστῶτα κίνδυνον τοὺς ἄλλους συμμάχους. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι δόξαντες ἑαυτοὺς ἠτιμάσθαι, οὗτοι μὲν ἀπηλλάγησαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἀλλοτρίως ἔχοντες τὰ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀεὶ μᾶλλον τὴν ἔχθραν ἐπύρσευον. διὸ καὶ ταύτην τὴν ἀρχὴν ἐξέλαβον τῆς ἀλ- 20 λοτριότητος, ὕστερον δὲ αἱ πόλεις διηνέχθησαν, καὶ μεγάλους ἐπανελόμεναι πολέμους ἔπλησαν ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα μεγάλων ἀτυχημάτων. ἀλλὰ γὰρ περὶ τούτων τὰ κατὰ μέρος ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀναγράψομεν. τότε δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι στρατεύσαντες ἐπὶ τὴν Ἰθώμην μετὰ 25 453 τῶν συμμάχων ἐπολιόρκουν αὐτήν. οἱ δ' εἵλωτες πανδημεὶ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφεστῶτες συνεμάχουν τοῖς Μεσσηνίοις, καὶ ποτὲ μὲν ἐνίκων ποτὲ δὲ ἡττῶντο. ἐπὶ δὲ ἔτη δέκα τοῦ πολέμου μὴ δυναμένου διακριθῆναι, διε- 30 τέλουν τοῦτον τὸν χρόνον ἀλλήλους κακοποιοῦντες.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Θεαγενείδης, 65 ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι καθειστήκεσαν Λεύκιος Αἰμίλιος

95. παρήγγειλεν I, παρήγγελλεν F, caeteri παρήγγελεν 96. περιλειφθέντες] περιληφθέντες L 99. συνταχθέντες] συναχθέντες FIK 5. ἐπιβολῆς] ἐπιβουλῆς I 17. οὗτοι] τότε Reiskius 19. τὴν ἀρχὴν] aptius videtur ἀρχὴν vel μὲν ἀρχὴν 23. περὶ] τὰ περὶ K 25. στρατεύσαντες] legebatur στρατηγήσαντες

453. 27. πανδημεὶ] πανταχόθεν L 32. Θεαγενείδης AL, *Theagenides* interpres, caeteri Θεαγενείδας

35 Μάμερκος καὶ Λεύκιος Στούδιος Ἴουλος, Ὀλυμπιὰς δ' ἤ-
χθη ἑβδομηκοστὴ καὶ ὀγδόη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Παρ-
μενίδης Ποσειδωνιάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργείοις καὶ Μυ-
κηναίοις ἐνέστη πόλεμος διὰ τοιαύτας αἰτίας. Μυκηναῖοι
40 διὰ τὸ παλαιὸν ἀξίωμα τῆς ἰδίας πατρίδος οὐχ ὑπήκουον
τοῖς Ἀργείοις, ὥσπερ αἱ λοιπαὶ πόλεις αἱ κατὰ τὴν Ἀρ-
γείαν, ἀλλὰ κατ' ἰδίαν ταττόμενοι τοῖς Ἀργείοις οὐ προς-
εῖχον· ἠμφισβήτουν δὲ καὶ περὶ τῶν ἱερῶν τῆς Ἥρας,
καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν Νεμεαῖον ἠξίουν ἑαυτοὺς διοικεῖν·
45 πρὸς δὲ τούτοις [ὅτι] τῶν Ἀργείων ψηφισαμένων μὴ συμ-
μαχεῖν εἰς Θερμοπύλας τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐὰν μὴ μέ-
ρος τῆς ἡγεμονίας αὐτοῖς παραδῶσι, μόνοι τῶν τὴν Ἀρ-
γείαν κατοικούντων συνεμάχησαν οἱ Μυκηναῖοι τοῖς Λα-
κεδαιμονίοις. τὸ δὲ σύνολον ὑπώπτευον αὐτοὺς μήποτε
50 ἰσχύσαντες ἐπὶ πλέον τῆς ἡγεμονίας ἀμφισβητήσωσι τοῖς
Ἀργείοις διὰ τὸ παλαιὸν φρόνημα τῆς πόλεως. διὰ δὴ
ταύτας τὰς αἰτίας ἀλλοτρίως διακείμενοι, πάλαι μὲν ἔ-
σπευδον ἆραι τὴν πόλιν, τότε δὲ καιρὸν εὔθετον ἔχειν
55 ἐνόμιζον, ὁρῶντες τοὺς Λακεδαιμονίους τεταπεινωμένους
καὶ μὴ δυναμένους τοῖς Μυκηναίοις βοηθεῖν. ἀθροίσαν-
τες οὖν ἀξιόλογον δύναμιν ἔκ τε Ἄργους καὶ ἐκ τῶν
συμμαχίδων πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτούς· νικήσαντες
δὲ μάχῃ τοὺς Μυκηναίους καὶ συγκλείσαντες ἐντὸς τει-
60 χῶν, ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Μυκηναῖοι χρόνον
μέν τινα τοὺς πολιορκοῦντας εὐτόνως ἠμύνοντο, μετὰ
δὲ ταῦτα λειπόμενοι τῷ πολέμῳ, καὶ τῶν Λακεδαιμονίων
μὴ δυναμένων βοηθῆσαι διὰ τοὺς ἰδίους πολέμους καὶ
65 τὴν ἐκ τῶν σεισμῶν γενομένην αὐτοῖς συμφοράν, ἄλλων
δ' οὐκ ὄντων συμμάχων, ἐρημίᾳ τῶν ἐπικουρούντων κα-
τὰ κράτος ἥλωσαν. οἱ δὲ Ἀργεῖοι τοὺς Μυκηναίους ἀν-
δραποδισάμενοι καὶ δεκάτην ἐξ αὐτῶν τῷ θεῷ καθιερώ-
σαντες, τὰς Μυκήνας κατέσκαψαν. αὕτη μὲν οὖν ἡ πό-
70 λις, εὐδαίμων ἐν τοῖς ἀρχαίοις χρόνοις γενομένη καὶ
μεγάλους ἄνδρας ἔχουσα καὶ πράξεις ἀξιολόγους ἐπιτελε-
σαμένη, τοιαύτην ἔσχε τὴν καταστροφήν, καὶ διέμεινεν

34. Μάμερκος] Μάρμερκος H 35. Ἴουλος L, Ἰούλλος AHQ interpres, caeteri Ἰούλιος: in Στούδιος latet Ἰούλιος 36. Παρμενίδης AH, caeteri Παρμενίδας 37. ἐνέστη] ἀνέστη H 43. τῶν ἱερῶν] γρ. ἱερὸν margo F ab eadem manu: et praestare videtur τοῦ ἱεροῦ Νεμεαῖον Wesselingius: libri Νεμαῖον 44. ἑαυτοὺς Reiskius: αὐτοῖς HL, caeteri ἑαυτοῖς ὅτι] ἔτι Reiskius, ego neutrum desidero 45. μὴ om. A 46. τοῖς om. FK 47. τὴν Ἀργείαν] Ἀργείαν F, Ἀργείοις IM 53. ἆραι τὴν] ἀρετὴν AHL 70. ἔχουσα] σχοῦσα Reiskius

ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. ταῦτα μὲν οὖν
ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

66 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσιστράτου Ῥωμαῖοι
454 κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Πινάριον Μαμερτῖνον καὶ 75
Πούπλιον Φούριον Φίφρωνα. ἐπὶ δὲ τούτων Ἱέρων ὁ
τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς τοὺς Ἀναξίλα παῖδας τοῦ γε-
νομένου τυράννου Ζάγκλης εἰς Συρακούσας μεταπεμψά- 80
μενος μεγάλαις δωρεαῖς ἀνεμίμνησκε τῆς Γέλωνος γενο-
μένης πρὸς τὸν πατέρα αὐτῶν εὐεργεσίας, καὶ συνεβού-
λευεν αὐτοῖς ἤδη τὴν ἡλικίαν ἠνδρωμένοις ἀπαιτῆσαι
λόγον παρὰ Μικύθου τοῦ ἐπιτροπεύοντος, καὶ τὴν δυ-
ναστείαν αὐτοὺς παραλαβεῖν. τούτων δ' ἐπανελθόντων 85
εἰς τὸ Ῥήγιον, καὶ τὸν ἐπίτροπον λόγον ἀπαιτούντων
τῶν διῳκημένων, ὁ Μίκυθος, ἀνὴρ ὢν ἀγαθός, συνή-
γαγε τοὺς πατρικοὺς φίλους τῶν παίδων καὶ τὸν λόγον
οὕτω καθαρῶς ἀπέδωκεν ὥστε ἅπαντας τοὺς παρόντας
θαυμάζειν τήν τε δικαιοσύνην καὶ τὴν πίστιν. τοὺς δὲ 90
παῖδας μεταμεληθέντας ἐπὶ τοῖς πραχθεῖσιν ἀξιοῦν τὸν
Μίκυθον πάλιν τὴν ἀρχὴν παραλαβεῖν, καὶ πατρὸς ἐξου-
σίαν ἔχοντα καὶ τάξιν διοικεῖν τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν.
οὐ μὴν ὁ Μίκυθός γε συνεχώρησεν, ἀλλὰ πάντα παρα- 95
δοὺς ἀκριβῶς καὶ τὴν ἰδίαν οὐσίαν ἐνθέμενος εἰς πλοῖον
ἐξέπλευσεν ἐκ τοῦ Ῥηγίου, προπεμπόμενος ὑπὸ τῆς τῶν
ὄχλων εὐνοίας. οὗτος μὲν οὖν εἰς τὴν Ἑλλάδα κατάρας
ἐν Τεγέαις τῆς Ἀρκαδίας κατεβίωσεν ἐπαινούμενος. Ἱέ-
ρων δὲ ὁ τῶν Συρακοσίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἐν τῇ 100
Κατάνῃ, καὶ τιμῶν ἡρωικῶν ἔτυχεν, ὡς ἂν κτίστης γε-
γονὼς τῆς πόλεως. οὗτος μὲν οὖν ἄρξας ἔτη ἕνδεκα κα-
τέλιπε τὴν βασιλείαν Θρασυβούλῳ τῷ ἀδελφῷ, ὃς ἦρξε
Συρακοσίων ἐνιαυτὸν ἕνα.

67 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσανίου Ῥωμαῖοι κα- 5
τέστησαν ὑπάτους Ἄππιον Κλαύδιον καὶ Τίτον Κοΐντιον
Καπιτώλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Θρασύβουλος ὁ τῶν Συρα-
κοσίων βασιλεὺς ἐξέπεσεν ἐκ τῆς ἀρχῆς, περὶ οὗ κατὰ

72. ἀοίκητος] ἄοικος Q 76. Λεύκιον] Λούκιον Q Μαμερτῖνον] Μαμέρτινον Q: verum est Μαμερκῖνον, quod non fugit Drakenborchium ad Liv. IV. 25. 5.

454. 77. Πούπλιον] Πούβλιον HQ Φούριον] Φρούριον AFHL Φίφρωνα] Φιλοσόφαν HL, φιλόσοφον A interpres 84. αὐτοὺς HL, caeteri αὐτῶν 98. Τεγέαις Z, caeteri Τεγεαῖς 99. τῶν om. A 6. Τίτον] Τῖτον libri hic et alibi 6. Κοΐντιον] Κούτιον AHI, Κάτιον Q, *Curtium* interpres, caeteri Κάτλιον 7. Καπιτώλιον] Diodorum scripsisse Καπιτωλῖνον probabile reddunt p. 462. 65. 492. 11.: *Capitolinus* semper interpres 9. κατά] immo τὰ κατὰ

10 μέρος ἀναγράφοντας ἡμᾶς ἀναγκαῖόν ἐστι βραχὺ τοῖς
χρόνοις ἀναδραμόντας ἀπ' ἀρχῆς ἅπαντα καθαρῶς ἐκ-
θεῖναι. Γέλων ὁ Δεινομένους ἀρετῇ καὶ στρατηγίᾳ πολὺ
τοὺς ἄλλους διενέγκας καὶ Καρχηδονίους καταστρατηγή-
σας ἐνίκησε παρατάξει μεγάλῃ τοὺς βαρβάρους, καθότι
15 προείρηται· χρησάμενος δὲ ἐπιεικῶς τοῖς καταπολεμη-
θεῖσι καὶ καθόλου τοῖς πλησιοχώροις πᾶσι προσενεχθεὶς
φιλανθρώπως, μεγάλης ἔτυχεν ἀποδοχῆς παρὰ τοῖς Σι-
κελιώταις. οὗτος μὲν οὖν ὑπὸ παντὸς ἀγαπώμενος διὰ
20 τὴν πρᾳότητα διετέλεσε τὸν βίον εἰρηνικῶς μέχρι τῆς
τελευτῆς. τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος Ἱέρων ὁ πρε-
σβύτατος τῶν ἀδελφῶν οὐχ ὁμοίως ἦρχε τῶν ὑποτετα-
γμένων. ἦν γὰρ καὶ φιλάργυρος καὶ βίαιος καὶ καθό- 455
λου τῆς ἁπλότητος καὶ καλοκἀγαθίας τἀδελφοῦ ἀλλο-
25 τριώτατος. διὸ καὶ πλείονές τινες ἀφίστασθαι βουλόμε-
νοι παρακατέσχον τὰς ἰδίας ὁρμὰς διὰ τὴν Γέλωνος
δόξαν καὶ τὴν εἰς τοὺς ἅπαντας Σικελιώτας εὔνοιαν.
μετὰ δὲ τὴν Ἱέρωνος τελευτὴν παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν
Θρασύβουλος ὁ ἀδελφὸς ὑπερέβαλε τῇ κακίᾳ τὸν πρὸ
30 αὐτοῦ βασιλεύσαντα. βίαιος γὰρ ὢν καὶ φονικὸς πολ-
λοὺς μὲν τῶν πολιτῶν ἀνῄρει παρὰ τὸ δίκαιον, οὐκ
ὀλίγους δὲ φυγαδεύων ἐπὶ ψευδέσι διαβολαῖς τὰς οὐ-
σίας εἰς τὸ βασιλικὸν ἀνελάμβανε· καθόλου δὲ μισῶν
35 καὶ μισούμενος ὑπὸ τῶν ἀδικουμένων μισθοφόρων πλῆ-
θος ἐξενολόγησεν, ἀντίταγμα κατασκευάζων ταῖς πολι-
τικαῖς δυνάμεσιν. ἀεὶ δὲ μᾶλλον τοῖς πολίταις ἀπεχθό-
μενος, καὶ πολλοὺς μὲν ὑβρίζων, τοὺς δὲ ἀναιρῶν,
ἠνάγκασε τοὺς ἀδικουμένους ἀποστῆναι. διόπερ οἱ Συ-
40 ρακόσιοι προστησάμενοι τοὺς ἡγησομένους ὥρμησαν ἐπὶ
τὴν κατάλυσιν τῆς τυραννίδος πανδημεί, καὶ συντα-
χθέντες ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων ἀντείχοντο τῆς ἐλευθερίας.
Θρασύβουλος δὲ ὁρῶν τὴν πόλιν ὅλην ἐπ' αὐτὸν στρα-
τευομένην, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρει λόγῳ καταπαύειν
45 τὴν στάσιν· ὡς δ' ἑώρα τὴν ὁρμὴν τῶν Συρακοσίων
ἀκατάπαυστον οὖσαν, συνήγαγεν ἔκ τε τῆς Κατάνης
τοὺς κατοικισθέντας ὑφ' Ἱέρωνος καὶ τοὺς ἄλλους συμ-
μάχους, ἔτι δὲ καὶ μισθοφόρων πλῆθος, ὥστε τοὺς
ἅπαντας γενέσθαι σχεδὸν περὶ τοὺς μυρίους πεντακισ-
50 χιλίους. οὗτος μὲν οὖν τῆς πόλεως κατειληφὼς τὴν
ὀνομαζομένην Ἀχραδινὴν καὶ Νῆσον ὀχυρὰν οὖσαν, καὶ
ἐκ τούτων ὁρμώμενος, διεπολέμει πρὸς τοὺς ἀφεστῶτας.

455. 24. τἀδελφοῦ **om. HL interpres** **37.** ἀπεχθόμε-νος **AHL, caeteri** ἀπεχθανόμενος μὲν **om. H** **44.** καταπαύειν] καταπαύσειν **AFIK** **49.** σχεδὸν **om. FIM, asterisco notavit Stephanus** περὶ] ὑπὲρ **L** **52.** τούτων] τὸν τῶν **K**

οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ μὲν πρῶτον μέρος τῆς πόλεως κα- 68
τελάβοντο τὴν ὀνομαζομένην Τύχην· ἐκ ταύτης δὲ ὁρ- 55
μώμενοι πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν εἰς Γέλαν καὶ Ἀκρά-
γαντα καὶ Σελινοῦντα, πρὸς δὲ τούτοις εἰς Ἱμέραν καὶ
πρὸς τὰς τῶν Σικελῶν πόλεις τὰς ἐν τῇ μεσογαίῳ κει-
μένας, ἀξιοῦντες κατὰ τάχος συνελθεῖν καὶ συνελευθερῶ- 60
σαι τὰς Συρακούσας. πάντων δὲ προθύμως ὑπακουόντων,
καὶ συντόμως ἀποστειλάντων τῶν μὲν πεζοὺς καὶ ἱπ-
πεῖς στρατιώτας, τῶν δὲ ναῦς μακρὰς κεκοσμημένας εἰς
ναυμαχίαν, ταχὺ συνήχθη δύναμις ἀξιόχρεως τοῖς Συ-
ρακοσίοις. διὸ καὶ τὰς ναῦς καταστήσαντες οἱ Συρα- 65
κόσιοι καὶ τὴν πεζὴν δύναμιν ἐκτάξαντες, ἑτοίμους ἑαυ-
τοὺς ἀπέδειξαν καὶ πεζῇ καὶ κατὰ θάλατταν βουλομέ-
456 νους διαγωνίζεσθαι. ὁ δὲ Θρασύβουλος ἐγκαταλειπόμε-
νος ὑπὸ τῶν συμμάχων καὶ τὰς ἐλπίδας ἐν αὐτοῖς ἔχων
τοῖς μισθοφόροις, τῆς μὲν Ἀχραδινῆς καὶ τῆς Νήσου 70
κύριος ἦν, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς πόλεως κατεῖχον οἱ
Συρακόσιοι. μετὰ δὲ ταῦτα ὁ μὲν Θρασύβουλος ταῖς
ναυσὶν ἐπιπλεύσας ἐπὶ τοὺς πολεμίους, καὶ λειφθεὶς τῇ
ναυμαχίᾳ, συχνὰς μὲν τριήρεις ἀπέβαλε, ταῖς δ' ἄλλαις 75
κατέφυγεν εἰς τὴν Νῆσον. ὁμοίως δὲ καὶ τὴν πεζὴν
δύναμιν προαγαγὼν ἐκ τῆς Ἀχραδινῆς καὶ παραταξάμε-
νος ἐν τοῖς προαστείοις, ἡττήθη, καὶ πολλοὺς ἀποβα-
λὼν ἠναγκάσθη πάλιν εἰς τὴν Ἀχραδινὴν ἀποχωρῆσαι.
τέλος δὲ ἀπογνοὺς τὴν τυραννίδα διεπρεσβεύσατο πρὸς 80
τοὺς Συρακοσίους, καὶ συνθέμενος τὰ πρὸς αὐτοὺς
ὑπόσπονδος ἀπῆλθεν εἰς Λοκρούς. οἱ δὲ Συρακόσιοι
τοῦτον τὸν τρόπον ἐλευθερώσαντες τὴν πατρίδα τοῖς
μὲν μισθοφόροις συνεχώρησαν ἀπελθεῖν ἐκ τῶν Συρα-
κουσῶν, τὰς δὲ ἄλλας πολιτείας τυραννουμένας ἢ φρου- 85
ρὰς ἐχούσας ἐλευθερώσαντες ἀποκατέστησαν ταῖς πό-
λεσι τὰς δημοκρατίας. ἀπὸ δὲ τούτων τῶν χρόνων εἰ-
ρήνην ἔχουσα πολλὴν ἐπίδοσιν ἔλαβε πρὸς εὐδαιμονίαν,
καὶ διεφύλαξε τὴν δημοκρατίαν ἔτη σχεδὸν ἑξήκοντα
μέχρι τῆς Διονυσίου τυραννίδος. Θρασύβουλος δὲ κα- 90
λῶς θεμελιωθεῖσαν βασιλείαν παραλαβὼν διὰ τὴν ἰδίαν
κακίαν αἰσχρῶς ἀπέβαλε τὴν ἀρχήν, καὶ φυγὼν εἰς Λο-
κροὺς ἐνταῦθα τὸν λοιπὸν χρόνον ἰδιωτεύων κατεβίω-

55. Τύχην Casaubonus: libri Ἰτύκην 62. μακρὰς om. L
67. διαγωνίζεσθαι FHLQ, caeteri ἀγωνίζεσθαι
456. 68. ἐγκαταλειπόμενος] ἐγκαταλιπόμενος nescio qui Wesselingii 73. λειφθεὶς L, λειφθεὶς (η) F, caeteri ληφθεὶς
75. τὴν om. A 80. πρὸς τοὺς AHL, caeteri τὰ πρὸς τοὺς 85. πολιτείας] immo πόλεις τὰς 86. ἀποκατέστησαν] ἀπεκατέστησαν ILM

95 σεν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ Ῥώμῃ τότε
πρώτως κατεστάθησαν δήμαρχοι τέτταρες, Γάϊος Σικί-
νιος καὶ Λεύκιος Νεμετώριος, πρὸς δὲ τούτοις Μάρκος
Δουίλλιος καὶ Σπόριος Ἀκίλιος.

69
100 Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
μὲν ἦρχε Λυσίθεος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθησαν
Λεύκιος Οὐαλέριος Ποπλικόλας καὶ Τίτος Αἰμίλιος Μά-
μερκος. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἀρτάβανος, τὸ
μὲν γένος Ὑρκάνιος, δυνάμενος δὲ πλεῖστον παρὰ τῷ
5 βασιλεῖ Ξέρξῃ καὶ τῶν δορυφόρων ἀφηγούμενος, ἔκρι-
νεν ἀνελεῖν τὸν Ξέρξην καὶ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν
μεταστῆσαι. ἀνακοινωσάμενος δὲ τὴν ἐπιβουλὴν πρὸς
Μιθριδάτην τὸν εὐνοῦχον, ὃς ἦν κατακοιμιστὴς τοῦ
βασιλέως καὶ τὴν κυριωτάτην ἔχων πίστιν, ἅμα δὲ καὶ
10 συγγενὴς ὢν Ἀρταβάνου καὶ φίλος, ὑπήκουσε πρὸς τὴν
ἐπιβουλήν. ὑπὸ τούτου δὲ νυκτὸς εἰςαχθεὶς ὁ Ἀρτάβα-
νος εἰς τὸν κοιτῶνα, καὶ τὸν Ξέρξην ἀνελών, ὥρμησεν
ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ βασιλέως. ἦσαν δὲ οὗτοι τρεῖς τὸν
ἀριθμόν, Δαρεῖος μὲν ὁ πρεσβύτατος καὶ Ἀρταξέρξης
15 ἐν τοῖς βασιλείοις διατρίβοντες, ὁ δὲ τρίτος Ὑστάσπης 457
ἀπόδημος ὢν κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν· εἶχε γὰρ τὴν ἐν
Βάκτροις σατραπείαν. ὁ δ' οὖν Ἀρτάβανος παραγενό-
μενος ἔτι νυκτὸς οὔσης πρὸς τὸν Ἀρταξέρξην ἔφησε
Δαρεῖον τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ φονέα γενέσθαι τοῦ πα-
20 τρὸς καὶ τὴν βασιλείαν εἰς ἑαυτὸν περισπᾶν. συνεβού-
λευεν οὖν αὐτῷ πρὸ τοῦ κατασχεῖν ἐκεῖνον τὴν ἀρχὴν
σκοπεῖν ὅπως μὴ δουλεύσῃ διὰ ῥαθυμίαν, ἀλλὰ βασι-
λεύσῃ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς τιμωρησάμενος· ἐπηγγεί-
λατο δ' αὐτῷ συνεργοὺς παρέξεσθαι τοὺς δορυφόρους
25 τοῦ βασιλέως. πεισθέντος δὲ τοῦ Ἀρταξέρξου καὶ πα-
ραχρῆμα μετὰ τῶν δορυφόρων ἀνελόντος τὸν ἀδελφὸν
Δαρεῖον, ὁρῶν αὐτῷ τὴν ἐπιβουλὴν εὐροοῦσαν, καὶ
παραλαβὼν τοὺς ἰδίους υἱοὺς καὶ φήσας καιρὸν ἔχειν
τὴν βασιλείαν κατακτήσασθαι, παίει τῷ ξίφει τὸν Ἀρ-
30 ταξέρξην. ὁ δὲ τρωθεὶς καὶ οὐδὲν παθὼν ὑπὸ τῆς
πληγῆς, ἠμύνατο τὸν Ἀρτάβανον καὶ κατενέγκας αὐτοῦ
πληγὴν καίριον ἀπέκτεινε. παραδόξως δὲ σωθεὶς ὁ

6. Γάϊος] Γαῖος L   Σικίνιος καὶ Λεύκιος] Λεύκιος Σικί-
νιος (Σικύνιος F, Σίκυνος K) L   97. Δουίλλιος] Δουλκί-
κιος FIMQ   Ἀκίλιος] Ἀκύλιος FIK, Acillius interpres
1. Ποπλικόλας] Πουπλικόλας KL   4. παρὰ] ἐπὶ L

457. 22. φονέα] φόνον FIMQ   26. αὐτῷ] αὑτῷ IL
27. υἱοὺς om. K   31. καίριον AL, caeteri καιρίαν

Ἀρταξέρξης καὶ τὸν φονέα τοῦ πατρὸς τετιμωρημένος παρέλαβε τὴν τῶν Περσῶν βασιλείαν. Ξέρξης μὲν οὖν τὸν εἰρημένον τρόπον ἐτελεύτησε βασιλεύσας τῶν Περσῶν 35 ἔτη πλείω τῶν εἴκοσι, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος ὁ Ἀρταξέρξης ἐβασίλευσεν ἔτη τετταράκοντα.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχεδημίδου Ῥωμαῖοι 70 μὲν κατέστησαν ὑπάτους Αὖλον Οὐεργίνιον καὶ Τίτον 40 Μινούκιον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἑβδομηκοστὴ καὶ ἐνάτη, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ξενοφῶν Κορίνθιος. ἐπὶ δὲ τούτων ἀποστάντες Θάσιοι ἀπὸ Ἀθηναίων, μετάλλων ἀμφισβητοῦντες, ἐκπολιορκηθέντες ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων ἠναγκάσθησαν πάλιν ὑπ' ἐκείνους τάττεσθαι. ὁμοίως 45 δὲ καὶ Αἰγινήτας ἀποστάντας Ἀθηναῖοι χειρωσάμενοι τὴν Αἴγιναν πολιορκεῖν ἐπεχείρησαν. αὕτη γὰρ ἡ πόλις τοῖς κατὰ θάλατταν ἀγῶσι πολλάκις εὐημεροῦσα φρονήματός τε πλήρης ἦν καὶ χρημάτων καὶ τριήρων εὐπορεῖτο, καὶ τὸ σύνολον ἀλλοτρίως ἀεὶ διέκειτο 50 πρὸς Ἀθηναίους. διόπερ στρατεύσαντες ἐπ' αὐτὴν τὴν χώραν ἐδῄωσαν, καὶ τὴν Αἴγιναν πολιορκοῦντες ἔσπευδον ἑλεῖν κατὰ κράτος. καθόλου γὰρ ἐπὶ πολὺ τῇ δυνάμει προκόπτοντες οὐκέτι τοῖς συμμάχοις ὥςπερ πρότε- 55 ρον ἐπιεικῶς ἐχρῶντο, ἀλλὰ βιαίως καὶ ὑπερηφάνως ἦρχον. διόπερ οἱ πολλοὶ τῶν συμμάχων τὴν βαρύτητα φέρειν ἀδυνατοῦντες, ἀλλήλοις διελέγοντο περὶ ἀποστάσεως, καί τινες τοῦ κοινοῦ συνεδρίου καταφρονήσαντες κατ' ἰδίαν ἐτάττοντο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις 60 458 Ἀθηναῖοι θαλαττοκρατοῦντες εἰς Ἀμφίπολιν ἐξέπεμψαν οἰκήτορας μυρίους, οὓς μὲν ἐκ τῶν πολιτῶν οὓς δ' ἐκ τῶν συμμάχων καταλέξαντες, καὶ τὴν χώραν κατακληρουχήσαντες μέχρι μέν τινος ἐκράτουν τῶν Θρᾳκῶν, ὕστερον δὲ αὐτῶν ἀναβάντων εἰς Θρᾴκην, συνέβη πάν- 65 τας τοὺς εἰςβαλόντας εἰς τὴν χώραν τῶν Θρᾳκῶν ὑπὸ τῶν Ἠδωνῶν καλουμένων διαφθαρῆναι.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τληπολέμου Ῥωμαῖοι κα- 71 τέστησαν ὑπάτους Τίτον Κουΐντιον καὶ Κόϊντον Σερουΐ- 70 λιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρξης ὁ βασιλεὺς

33. τετιμωρημένος] τιμωρησάμενος IKM 39. Αὖλον] Παῦλον FIKMQ 41. ἐνάτη] ἐννάτη omnes 43. ἀμφιςβητοῦντες AH, caeteri subiiciunt ἕνεκα 46. ἐπεχείρησαν] ἐπεχείρουν L 49. τριήρων] τριηρῶν omnes 50. Ἀθηναίους] τοὺς Ἀθηναίους L 52. ἑλεῖν] ἀνελεῖν omnes 57. ἀδυνατοῦντες] ἀγανακτοῦντες L

458. 69. Κουΐντιον] Κόϊντον FHLMQ Κόϊντον] Κουΐντιον K 70. Στροῦκτον] hic et 464. 46. recte tuetur Borghesius ad Fast. Capit. p. II. p. 48.

τῶν Περσῶν ἄρτι τὴν βασιλείαν ἀνακτησάμενος, τὸ μὲν πρῶτον κολάσας τοὺς μετεσχηκότας τῆς τοῦ πατρὸς ἀναιρέσεως διέταξε τὰ κατὰ την βασιλείαν συμφερόντως
75 αὐτῷ. τῶν μὲν γὰρ ὑπαρχόντων σατραπῶν τοὺς ἀλλοτρίως ἔχοντας πρὸς αὐτὸν ἀπέστησε, τῶν δὲ αὐτοῦ φίλων ἐπιλέξας τοὺς εὐθέτους παρέδωκε τὰς σατραπείας. ἐπεμελήθη δὲ καὶ τῶν προσόδων καὶ τῶν δυνάμεων καὶ σκευῆς, καὶ καθόλου τὴν βασιλείαν ὅλην ἐπιεικῶς διοι-
80 κῶν μεγάλης ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς Πέρσαις. οἱ δὲ τὴν Αἴγυπτον κατοικοῦντες πυθόμενοι τὴν Ξέρξου τελευτὴν καὶ τὴν ὅλην ἐπίθεσιν καὶ ταραχὴν ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν Περσῶν, ἔκριναν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας. εὐθὺς οὖν ἀθροίσαντες δύναμιν ἀπέστησαν τῶν
85 Περσῶν, καὶ τοὺς φορολογοῦντας τὴν Αἴγυπτον τῶν Περσῶν ἐκβαλόντες κατέστησαν βασιλέα τὸν ὀνομαζόμενον Ἰναρώ. οὗτος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐκ τῶν ἐγχωρίων κατέλεγε στρατιώτας, μετὰ δὲ ταῦτα καὶ μισθοφόρους ἐκ τῶν ἀλλοεθνῶν ἀθροίζων κατεσκεύαζε δύναμιν ἀξιό-
90 χρεων. ἔπεμψε δὲ καὶ πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις περὶ συμμαχίας, ὑπισχνούμενος αὐτοῖς, ἐὰν ἐλευθερώσωσι τοὺς Αἰγυπτίους, κοινὴν αὐτοῖς παρέξεσθαι τὴν βασιλείαν καὶ πολλαπλασίους τῆς εὐεργεσίας ἀποδώσειν χάριτας. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι κρίναντες συμφέρον αὐτοῖς τοὺς
95 μὲν Πέρσας εἰς τὸ δυνατὸν ταπεινοῦν, τοὺς δὲ Αἰγυπτίους ἰδίους ἑαυτοῖς παρασκευάσαι πρὸς τὰ παράλογα τῆς τύχης, ἐψηφίσαντο τριακοσίαις τριήρεσι βοηθεῖν τοῖς Αἰγυπτίοις. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι μετὰ πολλῆς προθυμίας περὶ τὴν τοῦ στόλου παρασκευὴν ἐγί-
100 νοντο. Ἀρταξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν ἀπόστασιν τῶν Αἰγυπτίων καὶ τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, ἔκρινε δεῖν τῷ μεγέθει τῶν δυνάμεων ὑπερᾶραι τοὺς Αἰγυπτίους. εὐθὺς οὖν ἐξ ἁπασῶν τῶν σατραπειῶν κατέλεγε
5 στρατιώτας καὶ ναῦς κατεσκεύαζε, καὶ τῆς ἄλλης ἁπάσης παρασκευῆς ἐπιμέλειαν ἐποιεῖτο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Αἴγυπτον ἐν τούτοις ἦν.

72 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ἄρτι καταλελυμένης τῆς ἐν ταῖς Συρακούσαις τυραννίδος καὶ πασῶν τῶν κατὰ τὴν νῆσον πόλεων ἠλευθερωμένων, πολλὴν ἐπίδοσιν

74. αὐτῷ] libri αὐτῷ **76.** αὐτοῦ] αὐτοῦ FL **78.** scribendum censeo τῆς δυνάμεων κατασκευῆς **81.** κατοικοῦντες] οἰκοῦντες L **94.** συμφέρον] συμφέρειν AH αὐτοῖς] αὐτοῖς FIL **97.** τριακοσίαις] v. annotat. **99.** προθυμίας — παρασκευὴν Wesselingius: libri παρασκευῆς — προθυμίαν **4.** κατεσκεύαζε] κατεσκεύασε FI

ἐλάμβανεν ἡ σύμπασα Σικελία πρὸς εὐδαιμονίαν. εἰρήνην 10
γὰρ ἔχοντες οἱ Σικελιῶται καὶ χώραν ἀγαθὴν νεμόμενοι,
459 διὰ τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν ταχὺ ταῖς οὐσίαις ἀνέτρεχον
καὶ τὴν χώραν ἐπλήρωσαν οἰκετῶν καὶ κτηνῶν καὶ τῆς
ἄλλης εὐδαιμονίας, μεγάλας μὲν λαμβάνοντες προσόδους, 15
οὐδὲν δὲ εἰς τοὺς εἰωθότας πολέμους ἀναλίσκοντες. μετὰ
δὲ ταῦτα πάλιν εἰς πολέμους καὶ στάσεις ἐνέπεσον
διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. καταλύσαντες τὴν Θρασυβούλου
τυραννίδα συνήγαγον ἐκκλησίαν, καὶ περὶ τῆς ἰδίας 20
δημοκρατίας βουλευσάμενοι πάντες ὁμογνωμόνως ἐψηφίσαντο
Διὸς μὲν ἐλευθερίου κολοττιαῖον ἀνδριάντα κατασκευάσαι,
κατ᾽ ἐνιαυτὸν δὲ θύειν ἐλευθέρια καὶ ἀγῶνας
ἐπιφανεῖς ποιεῖν κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἐν ᾗ τὸν
τύραννον καταλύσαντες ἠλευθέρωσαν τὴν πατρίδα· θύειν 25
δ᾽ ἐν τοῖς ἀγῶσι τοῖς θεοῖς ταύρους τετρακοσίους
καὶ πεντήκοντα, καὶ τούτους δαπανᾶν εἰς τὴν τῶν πολιτῶν
εὐωχίαν. τὰς δὲ ἀρχὰς ἁπάσας τοῖς ἀρχαίοις πολίταις
ἀπένεμον· τοὺς δὲ ξένους τοὺς ἐπὶ Γέλωνος πολιτευθέντας
οὐκ ἠξίουν μετέχειν ταύτης τῆς τιμῆς, εἴτε 30
οὐκ ἀξίους κρίναντες εἴτε καὶ ἀπιστοῦντες μήποτε συντεθραμμένοι
τυραννίδι καὶ μονάρχῳ συνεστρατευμένοι
νεωτερίζειν ἐπιχειρήσωσιν· ὅπερ καὶ συνέβη γενέσθαι.
τοῦ γὰρ Γέλωνος πλείονας τῶν μυρίων πολιτογραφήσαντος
ξένους μισθοφόρους, ἐκ τούτων περιελείποντο 35
πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων κατὰ τοὺς ὑποκειμένους καιρούς.
οὗτοι τῆς ἐκ τῶν ἀρχαιρεσιῶν τιμῆς ἀπελαυνόμενοι 73
χαλεπῶς ἔφερον, καὶ συμφρονήσαντες ἀπέστησαν
τῶν Συρακοσίων, καὶ τῆς πόλεως κατελάβοντο τήν τε 40
Ἀχραδινὴν καὶ τὴν Νῆσον, ἀμφοτέρων τῶν τόπων τούτων
ἐχόντων ἴδιον τεῖχος καλῶς κατεσκευασμένον. οἱ δὲ
Συρακόσιοι πάλιν ἐμπεσόντες εἰς ταραχὴν τὸ λοιπὸν τῆς
πόλεως κατεῖχον, καὶ τὸ πρὸς τὰς Ἐπιπολὰς τετραμμένον
αὐτῆς ἐπετείχισαν καὶ πολλὴν ἀσφάλειαν ἑαυτοῖς 45
κατεσκεύασαν· εὐθὺς γὰρ τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου
τοὺς ἀφεστηκότας εὐχερῶς εἶργον καὶ ταχὺ τῶν ἐπιτηδείων
ἐποίησαν ἀπορεῖν. οἱ δὲ ξένοι τοῖς μὲν πλήθεσιν

10. ἐλάμβανεν] παρελάμβανεν L σύμπασα om. K, post εὐδαιμονίαν ponit F
459. 15. λαμβάνοντες] λαμβάνοντας L 18. τοιαύτας τινὰς] τινας τοιαύτας F 21. ἐλευθερίου HL, caeteri ἐλευθεριαίου 22. κολοττιαῖον] κολοσιαῖον F, caeteri κολοσσιαῖον 23. ἐπιφανεῖς] περιφανεῖς A 35. περιελίποντο F 37. ἀρχαιρεσιῶν] ἀρχερεσιῶν K 40. τόπων τούτων AFHL, caeteri τόπων 43. καὶ τὸ] καὶ A 44. ἐπετείχισαν] ἀπετείχισαν Reiskius 45. εὐθὺς Wesselingius: libri εὐθὺ

ἐλείποντο τῶν Συρακοσίων, ταῖς δὲ ἐμπειρίαις ταῖς κα-
50 τὰ πόλεμον πολὺ προεῖχον. διὸ καὶ γινομένων κατὰ
τὴν πόλιν ἐπιθέσεων καὶ κατὰ μέρος συμπλοκῶν ταῖς
μὲν μάχαις οἱ ξένοι ἐπροτέρουν, εἰργόμενοι δὲ τῆς χώ-
ρας ἐλείποντο ταῖς παρασκευαῖς καὶ τροφῆς ἐσπάνιζον.
74 καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.
55 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Κόνωνος ἐν Ῥώμῃ τὴν
ὕπατον ἀρχὴν εἶχον Κόϊντος Φάβιος Οὐϊβουλανὸς καὶ
Τιβέριος Αἰμίλιος Μάμερκος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀρταξέρ-
ξης μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Περσῶν κατέστησε στρατηγὸν
60 ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον Ἀχαιμένην τὸν Δα-
ρείου μὲν υἱόν, ἑαυτοῦ δὲ θεῖον· τούτῳ δὲ παραδοὺς
στρατιωτῶν ἱππέων τε καὶ πεζῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα
μυριάδας προςέταξε καταπολεμῆσαι τοὺς Αἰγυπτίους.
οὗτος μὲν οὖν ἐπειδὴ κατήντησεν εἰς Αἴγυπτον, κατε-
65 στρατοπέδευσε πλησίον τοῦ Νείλου, καὶ τὴν δύναμιν 460
ἐκ τῆς ὁδοιπορίας ἀναλαβὼν παρεσκευάζετο τὰ πρὸς
τὴν μάχην. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι συνηθροικότες ἐκ τῆς Λι-
βύης καὶ τῆς Αἰγύπτου τὴν δύναμιν ἀνέμενον τὴν πα-
ρὰ τῶν Ἀθηναίων συμμαχίαν. καταπλευσάντων δὲ τῶν
70 Ἀθηναίων εἰς τὴν Αἴγυπτον μετὰ διακοσίων νεῶν, καὶ
μετὰ τῶν Αἰγυπτίων παραταξαμένων πρὸς τοὺς Πέρσας,
ἐγένετο μάχη καρτερά. καὶ μέχρι μέν τινος οἱ Πέρσαι
τοῖς πλήθεσι προέχοντες ἐπλεονέκτουν· μετὰ δὲ ταῦτα
τῶν Ἀθηναίων βιασαμένων καὶ τοὺς καθ' ἑαυτοὺς τε-
75 ταγμένους τρεψαμένων καὶ πολλοὺς ἀναιρούντων, τὸ
λοιπὸν πλῆθος τῶν βαρβάρων πρὸς φυγὴν ὥρμησε.
πολλοῦ δὲ κατὰ τὴν φυγὴν γενομένου φόνου, τὸ τελευ-
ταῖον οἱ μὲν Πέρσαι τὸ πλεῖον μέρος τῆς δυνάμεως
ἀποβαλόντες κατέφυγον ἐπὶ τὸ καλούμενον Λευκὸν τεῖ-
80 χος· οἱ δ' Ἀθηναῖοι ταῖς ἰδίαις ἀνδραγαθίαις νίκημα
περιπεποιημένοι συνεδίωξαν τοὺς βαρβάρους εἰς τὸ προ-
κείμενον χωρίον, καὶ οὐκ ἀφίσταντο τῆς πολιορκίας.
Ἀρταξέρξης δὲ πυθόμενος τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, τὸ μὲν
πρῶτον ἀπέστειλέ τινας τῶν φίλων μετὰ πολλῶν χρη-
85 μάτων εἰς τὴν Λακεδαίμονα, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους
ἠξίου πόλεμον ἐξενεγκεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, νομίζων οὕτω
τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ νικῶντας Ἀθηναίους ἀποπλεύσειν εἰς
τὰς Ἀθήνας βοηθήσοντας τῇ πατρίδι· τῶν δὲ Λακεδαι-

51. ἐπροτέρουν Wesselingius: libri προετέρουν 56. Κόϊντος] Κουΐντιος AH Οὐϊβουλανὸς Rhodomannus: libri Οὐβουλανὸς, Iubilanus interpres; qui sic et alibi 57. Αἰμίλιος] Αἰμύλιος A 59. Ἀχαιμένην] Χαιμένην IMQ
460. 74. τρεψαμένων] κατατρεψαμένων L

μονίων οὔτε χρήματα δεξαμένων οὔτε ἄλλως προςεχόντων τοῖς ὑπὸ Περσῶν ἀξιουμένοις, ἀπογνοὺς τὴν ἀπὸ τῶν Λακεδαιμονίων βοήθειαν ὁ Ἀρταξέρξης ἄλλας δυνάμεις παρεσκευάζετο· ἐπιστήσας δὲ αὐτοῖς ἡγεμόνας Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον, ἄνδρας ἀρετῇ διαφέροντας, ἐξέπεμψε πολεμήσοντας τοῖς Αἰγυπτίοις.

75 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐίππου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Σερουίλιον καὶ Σπόριον Ποστούμιον Ἀλβῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος ἐκπεμφθέντες ἐπὶ τὸν πρὸς Αἰγυπτίους πόλεμον ἀνέζευξαν ἐκ τῆς Περσίδος, ἔχοντες στρατιώτας ἱππεῖς καὶ πεζοὺς πλείους τῶν τριάκοντα μυριάδων. ὡς δ' ἦλθον εἰς τὴν Κιλικίαν καὶ Φοινίκην, τὰς μὲν πεζικὰς δυνάμεις ἀνελάμβανον ἐκ τῆς ὁδοιπορίας, ναῦς δὲ προςέταξαν κατασκευάζειν τοῖς τε Κυπρίοις καὶ Φοίνιξι καὶ τοῖς τὴν Κιλικίαν οἰκοῦσι. καταρτισθεισῶν δὲ τριήρων τριακοσίων, ταύτας ἐκόσμησαν ἐπιβάταις τε τοῖς κρατίστοις καὶ ὅπλοις καὶ βέλεσι καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς πρὸς ναυμαχίαν χρησίμοις. οὗτοι μὲν οὖν περὶ τὰς παρασκευὰς ἐγίνοντο καὶ γυμνασίας [461] τῶν στρατιωτῶν ἐποιοῦντο καὶ συνείθιζον ἅπαντας ταῖς πολεμικαῖς ἐμπειρίαις, καὶ περὶ ταῦτα διέτριψαν σχεδόν τι τὸν ὑποκείμενον ἐνιαυτόν. οἱ δὲ κατὰ τὴν Αἴγυπτον Ἀθηναῖοι τοὺς περὶ τὴν Μέμφιν καταφυγόντας εἰς τὸ Λευκὸν τεῖχος ἐπολιόρκουν· ἀμυνομένων δὲ τῶν Περσῶν εὐρώστως οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἑλεῖν, ἔμειναν ἐπὶ τῆς πολιορκίας τὸν ἐνιαυτόν.

76 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακόσιοι μὲν πολεμοῦντες τοῖς ἀφεστηκόσι ξένοις συνεχεῖς προςβολὰς ἐποιοῦντο τῇ τε Ἀχραδινῇ καὶ τῇ Νήσῳ· καὶ ναυμαχίᾳ μὲν ἐνίκησαν τοὺς ἀποστάντας, πεζῇ δ' οὐκ ἴσχυον ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς πόλεως διὰ τὴν ὀχυρότητα τῶν τόπων. μετὰ δὲ ταῦτα παρατάξεως γενομένης ἐπὶ τῆς χώρας, καὶ τῶν ἀγωνιζομένων παρ' ἀμφοτέροις ἐκθύμως κινδυνευόντων, πεσεῖν συνέβη οὐκ ὀλίγους παρ' ἀμφοτέροις, νικῆσαι δὲ τοὺς Συρακοσίους. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ Συρακό-

91. ἄλλας δυνάμεις] ἄλλην βοήθειαν L 96. Κόϊντον] Κουίντιον AH Σερουίλιον] Σετούλιον AL 97. Ἀλβῖνον] Album interpres 99. Περσίδος FHK interpres, caeteri πατρίδος
1. τὴν om. L 3. προςέταξαν] προςέταξε L 5. καταρτισθεισῶν Wesselingius: libri καταρτισθέντων τριήρων] τριηρῶν omnes 8. χρησίμοις] ἐπιτηδείοις Q περὶ L, caeteri παρὰ 9. γυμνασίας FIKM, caeteri τὰς γυμνασίας
461. 13. καταφυγόντας] libri καταφεύγοντας 20. ἀποστάντας] ἀποστάτας IKM 21. ἐκ τῆς AFL, caeteri τῆς
25. Συρακόσιοι A semper fere

σιοι τοὺς μὲν ἐπιλέκτους, ὄντας ἑξακοσίους, αἰτίους γε-
νομένους τῆς νίκης, ἐστεφάνωσαν ἀριστεῖα δόντες ἀρ-
γυρίου μνᾶν ἑκάστῳ. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Δου-
30 κέτιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἡγεμών, χαλεπῶς ἔχων τοῖς
τὴν Κατάνην οἰκοῦσι διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς τῶν Σικε-
λῶν χώρας, ἐστράτευσεν ἐπ' αὐτούς. ὁμοίως δὲ καὶ
τῶν Συρακοσίων στρατευσάντων ἐπὶ τὴν Κατάνην, οὗ-
τοι μὲν κοινῇ κατεκληρούχησαν τὴν χώραν, καὶ κατοι-
35 κισθέντας ὑφ' Ἱέρωνος τοῦ δυνάστου ἐπολέμουν· ἀντι-
ταχθέντων δὲ τῶν ἐν τῇ Κατάνῃ καὶ λειφθέντων πλείο-
σι μάχαις, οὗτοι μὲν ἐξέπεσον ἐκ τῆς Κατάνης, καὶ τὴν
νῦν ουσαν Αἴτνην ἐκτήσαντο, πρὸ τούτου καλουμένην
Ἴνησσαν, οἱ δ' ἐξ ἀρχῆς ἐκ τῆς Κατάνης ὄντες ἐκομί-
40 σαντο πολλῷ χρόνῳ τὴν πατρίδα. τούτων δὲ πραχθέν-
των οἱ κατὰ τὴν Ἱέρωνος δυναστείαν ἐκπεπτωκότες ἐκ
τῶν ἰδίων πόλεων ἔχοντες τοὺς συναγωνιζομένους κα-
τῆλθον εἰς τὰς πατρίδας, καὶ τοὺς ἀδίκως τὰς ἀλλο-
τρίας πόλεις ἀφῃρημένους ἐξέβαλον ἐκ τῶν πόλεων·
45 τούτων δ' ἦσαν Γελῷοι καὶ Ἀκραγαντῖνοι καὶ Ἱμεραῖοι.
παραπλησίως δὲ τούτοις καὶ Ῥηγῖνοι μετὰ Ζαγκλαίων
τοὺς Ἀναξίλου παῖδας δυναστεύοντας ἐκβαλόντες ἠλευ-
θέρωσαν τὰς πατρίδας. μετὰ δὲ ταῦτα Καμάριναν μὲν
Γελῷοι κατοικίσαντες ἐξ ἀρχῆς κατεκληρούχησαν· αἱ δὲ
50 πόλεις σχεδὸν ἅπασαι πρὸς τὴν κατάλυσιν τῶν πολέμων
ὁρμήσασαι, καὶ κοινὸν δόγμα ποιησάμεναι, πρὸς τοὺς
κατοικοῦντας ξένους διελύθησαν, καὶ τοὺς φυγάδας κα-
ταδεξάμεναι τοῖς ἀρχαίοις πολίταις τὰς πόλεις ἀπέδοσαν,
55 τοῖς δὲ ξένοις τοῖς διὰ τὰς δυναστείας ἀλλοτρίας τὰς
πόλεις ἔχουσι κατοικεῖν ἅπαντας ἐν τῇ Μεσσηνίᾳ. αἱ 462
μὲν οὖν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν ταῖς πόλεσι στάσεις καὶ
ταραχαὶ τοῦτον τὸν τρόπον κατελύθησαν, αἱ δὲ πόλεις
τὰς ἀπαλλοτρίους πολιτείας ἀπολαβοῦσαι σχεδὸν ἅπα-
60 σαι τὰς ἰδίας χώρας κατεκληρούχησαν τοῖς πολίταις
πᾶσιν.

29. *Δουκέτιος* **Rhodomannus: libri** *Δομέτιος* **31.** *τῆς τῶν* **AIKL, caeteri** *τῆς* **34.** *κατοικισθέντας* **Wesselingius, cui articulus addendus: libri** *κατοικισθέντες* **35.** *λειφθέντων* **A,** *λ$\overset{\eta}{\text{ει}}$φθέντων* **F, caeteri** *ληφθέντων* **38.** *Ἴνησσαν* **Cluverius: libri** *Ἐννησίαν* **44. libri** *Γελῷοι* **hic et infra** **47.** *ἐκβαλόντες*] *ἐξεβάλλοντες* **A**
48. *Καμάριναν*] *Καμαρίναν* **omnes hic et infra** *κατοικίσαντες* **L, caeteri** *κατοικήσαντες* **50.** *πολέμων* **Reiskius: libri** *πολεμίων* **53.** *καταδεξάμεναι*] *καταδεξάμενοι* **AK**
54. *ἀπέδοσαν*] *ἀπέδωσαν* **L** **55.** *κατοικεῖν* **FIK, caeteri praemittunt** *καὶ*, **quod asterisco notavit Stephanus**
462. 58. *ἀπαλλοτρίους*] **scribendum videtur** *πατρίους*

77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Φρασικλείδου Ὀλυμπιὰς
μὲν ἤχθη ὀγδοηκοστή, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Τορύλλας
Θετταλός, Ῥωμαῖοι δὲ ὑπάτους κατέστησαν Κόϊντον 65
Φάβιον καὶ Τίτον Κοΐντιον Καπιτωλῖνον. ἐπὶ δὲ τού-
των κατὰ μὲν τὴν Ἀσίαν οἱ τῶν Περσῶν στρατηγοὶ
διαβάντες ἐπὶ τὴν Κιλικίαν ναῦς μὲν κατεσκεύασαν
τριακοσίας κεκοσμημένας καλῶς πρὸς τὴν πολεμικὴν
χρείαν, τὸ δὲ πεζὸν στρατόπεδον λαβόντες προῆγον πεζῇ 70
διὰ Συρίας καὶ Φοινίκης· συμπαραπλέοντος δὲ καὶ τοῦ
στόλου τῇ πεζῇ στρατιᾷ κατήντησαν εἰς Μέμφιν τῆς
Αἰγύπτου. καὶ τὸ μὲν πρῶτον τὴν πολιορκίαν τοῦ
Λευκοῦ τείχους ἔλυσαν, καταπληξάμενοι τοὺς Αἰγυπτίους
καὶ τοὺς Ἀθηναίους· μετὰ δὲ ταῦτα ἐμφρόνως βουλευ- 75
σάμενοι, κατὰ στόμα μὲν παρατάττεσθαι διέκλινον,
στρατηγήμασι δὲ ἐφιλοτιμοῦντο καταλῦσαι τὸν πόλεμον.
διόπερ καὶ τῶν Ἀττικῶν νεῶν ὁρμουσῶν ἐν τῇ Προς-
ωπίτιδι λεγομένῃ νήσῳ, τὸν περιῤῥέοντα ποταμὸν διώ-
ρυξι διαλαβόντες ἤπειρον ἐποίησαν τὴν νῆσον. τῶν δὲ 80
νεῶν ἄφνω καθιζουσῶν ἐπὶ ξηρὰν τὴν γῆν, οἱ μὲν Αἰ-
γύπτιοι καταπλαγέντες ἐγκατέλιπον τοὺς Ἀθηναίους
καὶ πρὸς τοὺς Πέρσας διελύσαντο· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι συμ-
μάχων ὄντες ἔρημοι, καὶ τὰς ναῦς ὁρῶντες ἀχρήστους
γεγενημένας, ταύτας μὲν ἐνέπρησαν, ὅπως μὴ τοῖς πο- 85
λεμίοις ὑποχείριοι γενηθῶσιν, αὐτοὶ δὲ οὐ καταπλαγέν-
τες τὴν δεινότητα τῆς περιστάσεως παρεκάλουν ἀλλήλους
μηδὲν ἀνάξιον πρᾶξαι τῶν προκατειργασμένων ἀγώνων.
διόπερ ταῖς ἀρεταῖς ὑπερβαλόμενοι τοὺς ἐν Θερμοπύ-
λαις ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἀποθανόντας ἑτοίμως εἶχον δια- 90
γωνίζεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν
Περσῶν Ἀρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος, ὁρῶντες τὴν ὑπερ-
βολὴν τῆς εὐτολμίας τῶν πολεμίων, καὶ λογισάμενοι
τοῦ πολλὰς μυριάδας ἀποβαλεῖν τῶν ἰδίων, σπονδὰς 95
ἔθεντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, καθ' ἃς ἔδει χωρὶς κιν-
δύνου ἀνελθεῖν αὐτοὺς ἐκ τῆς Αἰγύπτου. οἱ μὲν οὖν
463 Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν τυχόντες τῆς σωτηρίας
ἀπῆλθον ἐκ τῆς Αἰγύπτου, καὶ διὰ τῆς Λιβύης εἰς Κυ-
ρήνην ἀπελθόντες ἐσώθησαν παραδόξως εἰς τὴν πατρί- 100

62. *Φρασικλείδου* Meursius, *Φιλοκλείδου* A, caeteri *Φασικλείδου*
65. *Κοΐντιον* Wesselingius: libri *Κόϊντον* *Καπιτωλῖνον* A, *Καπιτώλινον* F, caeteri *Καπιτώλιον*: v. ad 454. 7. 67. *ἐπὶ* Wesselingius: libri *περὶ* 78. *Προςωπίτιδι* AFHIKLMQ interpres, caeteri *Προςωπίδι* 88. *προκατειργ.*] *προκατεργ.* A
94. *τοῦ*] *τὸ* Rhodomannus: Reiskio *τοῦ* ex usu novi Graecismi dictum videtur 96. *κινδύνου*] *κινδύνων* FIKQ
463. 99. *Κυρήνην*] *εἰρήνην* A

δα. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις Ἐφιάλτης ὁ Σιμωνίδου, δημαγωγὸς ὢν καὶ τὸ πλῆθος παροξύνας κατὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν, ἔπεισε τὸν δῆμον ψηφίσματι μειῶσαι τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν, καὶ
5 τὰ πάτρια καὶ περιβόητα νόμιμα καταλῦσαι. οὐ μὴν ἀθρόως γε διέφυγε τηλικούτοις ἀνομήμασιν ἐπιβαλόμενος, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἀναιρεθεὶς ἄδηλον ἔσχε τὴν τοῦ βίου τελευτήν.

78 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι
10 μὲν ἦν ἄρχων Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέξαντο Αὖλος Ποστούμιος Ῥηγοῦλος καὶ Σπόριος Φούριος Μεδιολανός. ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ Ἐπιδαυρίοις ἐνστάντος πολέμου πρὸς Ἀθηναίους, ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτοὺς Ἀθηναῖοι. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυ-
15 ρᾶς, ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι μεγάλῳ στόλῳ καταπλεύσαντες πρὸς τοὺς ὀνομαζομένους Ἁλιεῖς, καὶ ἀνέβησαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τῶν πολεμίων ἀνεῖλον οὐκ ὀλίγους. συστραφέντων δὲ τῶν Πελοποννησίων, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον ἀθροισάντων, συνέστη μάχη πρὸς τοὺς Ἀθη-
20 ναίους περὶ τὴν ὀνομαζομένην Κεκρυφαλίαν, καθ' ἣν πάλιν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. τοιούτων δὲ εὐημερημάτων αὐτοῖς γενομένων, τοὺς Αἰγινήτας ὁρῶντες πεφρονηματισμένους μὲν ἐν ταῖς προγεγενημέναις πράξεσιν, ἀλλοτρίως δὲ ἔχοντας πρὸς αὐτούς, ἔγνωσαν καταπολεμῆσαι.
25 διὸ καὶ στόλον ἐπ' αὐτοὺς ἀξιόλογον ἀποστειλάντων τῶν Ἀθηναίων, οἱ τὴν Αἴγιναν κατοικοῦντες, μεγάλην ἐμπειρίαν ἔχοντες καὶ δόξαν τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων, οὐ κατεπλάγησαν τὴν ὑπεροχὴν τῶν Ἀθηναίων,
30 ἔχοντες δὲ τριήρεις ἱκανὰς καὶ προςκατασκευάσαντες ἑτέρας, ἐναυμάχησαν, καὶ λειφθέντες ἀπέβαλον τριήρεις ἑβδομήκοντα· συντριβέντες δὲ τοῖς φρονήμασι διὰ τὸ μέγεθος τῆς συμφορᾶς, ἠναγκάσθησαν εἰς τὴν τῶν Ἀθηναίων συντέλειαν καταταχθῆναι. ταῦτα μὲν οὖν Λεω-
35 κράτης ὁ στρατηγὸς κατεπράξατο τοῖς Ἀθηναίοις, τοὺς πάντας διαπολεμήσας μῆνας ἐννέα πρὸς τοὺς Αἰγινήτας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Σικελίαν Δευκέ-

1. Ἐφιάλτης] Ἀλφιάτης L Σιμωνίδου] verum est Σοφωνίδου **4.** πάτρια καὶ] πάτρια A **10.** Αὖλος] Παῦλος FIKMQ **11.** Φούριος] Φρούριος F **16.** ἀνέβησαν] καὶ ἀνέβησαν Stephanus, Reiskius στόλῳ ῴ **19.** συνέστη Wesselingius: libri συνέβη **20.** Κεκρυφαλίαν] rectius scribitur Κεκρυφάλειαν **23.** ἐν delendum videtur **24.** ἔχοντας] ἔχοντες AHLQ **30.** λειφθέντες cum η supra v. F, caeteri ληφθέντες **33.** τῶν om. A καταταχθῆναι] καταχθῆναι A **36.** μῆνας ἐννέα post Αἰγινήτας ponit F **37.** Δευκέτιος] Δουκέτιος Wesselingius: v. ad p. 402. 58.

τιος ὁ τῶν Σικελῶν βασιλεὺς ὤν, ὠνομασμένος τὸ γέ-
464 νος, ἰσχύων δὲ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους, Μέναινον 40
μὲν πόλιν ἔκτισε καὶ τὴν σύνεγγυς χώραν τοῖς κατοικι-
σθεῖσι διεμέρισε· στρατευσάμενος δ' ἐπὶ πόλιν ἀξιόλο-
γον Μοργαντῖναν, καὶ χειρωσάμενος αὐτήν, δόξαν ἀπη-
νέγκατο παρὰ τοῖς ὁμοεθνέσι.

Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 79
μὲν ἦρχε Βίων, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διεδέ- 45
ξαντο Πούπλιος Σερουίλιος Στροῦκτος καὶ Λεύκιος
Αἰβούτιος Ἄλβας. ἐπὶ δὲ τούτων Κορινθίοις καὶ Μεγα-
ρεῦσι περὶ χώρας ὁμόρου γενομένης ἀμφισβητήσεως, εἰς
πόλεμον αἱ πόλεις ἐνέπεσον. τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἀλλή-
λων τὴν χώραν διετέλουν λεηλατοῦντες καὶ κατ' ὀλίγους 50
συμπλοκὰς καὶ μάχας ποιούμενοι μικράς· αὐξομένης δὲ
τῆς διαφορᾶς οἱ Μεγαρεῖς ἀεὶ μᾶλλον ἐλαττούμενοι καὶ
τοὺς Κορινθίους φοβούμενοι, συμμάχους ἐποιήσαντο
τοὺς Ἀθηναίους. διὸ καὶ πάλιν τῶν πόλεων ἐφαμίλλων 55
ταῖς δυνάμεσι γενομένων, καὶ τῶν Κορινθίων μετὰ Πε-
λοποννησίων ἀξιολόγῳ δυνάμει στρατευσάντων εἰς τὴν
Μεγαρικήν, Ἀθηναῖοι συμμαχίαν ἔπεμψαν τοῖς Μεγα-
ρεῦσιν, ἧς ἡγεῖτο Μυρωνίδης, ἀνὴρ ἐπ' ἀρετῇ θαυμα-
ζόμενος· γενομένης δὲ παρατάξεως ἰσχυρᾶς ἐπὶ πολὺν 60
χρόνον, καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις ἑκατέρων ἐξισουμένων,
τὸ τελευταῖον ἐνίκησαν καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον τῶν πολε-
μίων. μετὰ δ' ὀλίγας ἡμέρας πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς
μάχης ἐν τῇ λεγομένῃ Κιμωλίᾳ, πάλιν ἐνίκησαν Ἀθη-
ναῖοι καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον τῶν πολεμίων. μετὰ δ' ὀλί- 65
γας ἡμέρας οἱ Φωκεῖς ἐνεστήσαντο πόλεμον πρὸς Δω-
ριεῖς, τοὺς προγόνους μὲν Λακεδαιμονίων, οἰκοῦντας
δὲ πόλεις τρεῖς, Κυτίνιον καὶ Βοῖον καὶ Ἐρινεόν, κει-
μένας ὑπὸ τὸν λόφον τὸν ὀνομαζόμενον Παρνασσόν. τὸ
μὲν οὖν πρῶτον βίᾳ χειρωσάμενοι τοὺς Δωριεῖς κατέ- 70
σχον αὐτῶν τὰς πόλεις· μετὰ δὲ ταῦτα Λακεδαιμόνιοι

38. ὢν delendum videtur
464. 40. *Μέναινον*] *Μέναιον* Q 42. *Μοργαντῖναν*] *Μοργαντίναν* libri 44. *ἐνιαυσίου*] *ἐνιαυσιαίου* L
46. *Στροῦκτος*] v. ad p. 458. 70. 49. *αἱ* servarunt AFIL
53. *ἐλαττούμενοι*] *ἐλαττόμενοι* K 54. *πόλεων*] *πολεμίων* omnes 63. *ἰσχυρᾶς μάχης*] invertunt FI 65. *ἡμέρας οἱ Φωκεῖς* FIKM, caeteri *ἡμέρας πάλιν γενομένης ἰσχυρᾶς μάχης οἱ Φωκεῖς*, unde interpres ante voc. *Phocenses* notat *hic aliquid deesse videtur in Graeco exemplari* 68. *Κυτίνιον καὶ Βοῖον καὶ Ἐρινεόν* Rhodomannus, *Κιντίβιον καὶ Ἐρίνιον καὶ Ἐριναῖον* IKQ, *Κιντίνιον καὶ Ἐρίβιον* M, *κιντίβιον καὶ ἐρίνιον καὶ ἐριναιόν* F, cateri *Κυντίνιον καὶ Ἐρίβυον καὶ Ἐριναιόν*

μὲν Νικομήδην τὸν Κλεομένους ἐξέπεμψαν βοηθήσοντα
τοῖς Δωριεῦσι διὰ τὴν συγγένειαν· εἶχε δ' οὗτος Λακε-
δαιμονίους μὲν χιλίους πεντακοσίους, παρὰ δὲ τῶν ἄλ-
75 λων Πελοποννησίων μυρίους. οὗτος μὲν οὖν ἐπίτροπος
ὢν Πλειστώνακτος τοῦ βασιλέως παιδὸς ὄντος μετὰ το-
σαύτης δυνάμεως ἐβοήθησε τοῖς Δωριεῦσι· νικήσας δὲ
80 τοὺς Φωκεῖς καὶ τὰς πόλεις ἀνακτησάμενος τούς τε
80 Δωριεῖς καὶ Φωκεῖς διήλλαξεν. Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι
τοὺς Λακεδαιμονίους τὸν μὲν πρὸς Φωκεῖς πόλεμον κα- 465
ταλελυκέναι, αὐτοὺς δὲ μέλλειν τὴν εἰς οἶκον ἐπάνοδον
ποιεῖσθαι, ἔγνωσαν ἐπιθέσθαι κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τοῖς
Λακεδαιμονίοις. ἐστράτευσαν οὖν ἐπ' αὐτούς, παραλα-
85 βόντες τοὺς Ἀργείους καὶ Θετταλούς· καὶ πεντήκοντα
μὲν ναυσί, στρατιώταις δὲ μυρίοις καὶ τετρακισχιλίοις
ἐπιβαλόντες αὐτοῖς κατέλαβον τὰς περὶ τὴν Γεράνειαν
παρόδους. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανόμενοι τὰ κατὰ
τοὺς Ἀθηναίους, παρῆλθον τῆς Βοιωτίας εἰς Τάναγραν.
90 τῶν δὲ Ἀθηναίων παραγενομένων εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ
παρατάξεως γενομένης, ἰσχυρὰ συνέστη μάχη· καὶ τῶν
μὲν Θετταλῶν μεταβαλομένων ἐν τῇ μάχῃ πρὸς τοὺς
Λακεδαιμονίους, τῶν δὲ Ἀθηναίων καὶ τῶν Ἀργείων
οὐδὲν ἧττον διαγωνιζομένων, ἔπεσον μὲν οὐκ ὀλίγοι
95 παρ' ἀμφοτέροις, νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης διελύθη-
σαν. μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς Ἀθηναίοις κομιζομένης ἀγο-
ρᾶς πολλῆς ἐκ τῆς Ἀττικῆς, οἱ Θετταλοὶ κρίναντες ἐπι-
θέσθαι ταύτῃ τῆς ὥρας δειπνοποιησάμενοι νυκτὸς ἀπήν-
των τοῖς κομίζουσι τὰς ἀγοράς. τῶν δὲ παραφυλαττόν-
100 των Ἀθηναίων ἀγνοούντων καὶ προσδεξαμένων τοὺς
Θετταλοὺς ὡς φίλους, συνέβη καὶ πολλοὺς καὶ ποικί-
λους ἀγῶνας γενέσθαι περὶ τῆς ἀγορᾶς. τὸ μὲν γὰρ
πρῶτον οἱ Θετταλοί, προσδεχθέντες ὑπὸ τῶν πολεμίων
διὰ τὴν ἄγνοιαν, ἔκτεινον τοὺς ἐντυγχάνοντας, καὶ συν-
5 τεταγμένοι τοῖς τεθορυβημένοις συμπλεκόμενοι πολλοὺς
ἀνῄρουν. οἱ δὲ κατὰ τὴν στρατοπεδείαν ὄντες Ἀθηναῖοι
πυθόμενοι τὴν τῶν Θετταλῶν ἐπίθεσιν, ἧκον κατὰ
σπουδήν, καὶ τοὺς Θετταλοὺς ἐξ ἐφόδου τρεψάμενοι πο-
λὺν ἐποίουν φόνον. ἐπιβοηθησάντων δὲ τῶν Λακεδαι-
10 μονίων τοῖς Θετταλοῖς συντεταγμένῃ τῇ δυνάμει, καὶ
τοῖς στρατοπέδοις ὅλοις γενομένης παρατάξεως, συνέβη

72. Κλεομένους] v. annotationem
465. 87. τὴν Γεράνειαν] Γεράνειαν A 91. ἰσχυρὰ Reiskius: libri ἰσχυρᾶς μεταβαλομένων] μεταβαλλομένων L 97. ταύτῃ Reiskius: libri ταύτης 1. καὶ πολλοὺς] καὶ delendum est

διὰ τὴν γενομένην φιλοτιμίαν πολλοὺς παρ' ἀμφοτέροις ἀναιρεθῆναι· τέλος δὲ τῆς μάχης ἀμφίδοξον λαβούσης τὸ τέλος, συνέβη τούς τε Λακεδαιμονίους ἀμφισβητῆσαι περὶ τῆς νίκης καὶ τοὺς Ἀθηναίους. τότε μὲν οὖν ἐπι- 15 λαβούσης νυκτὸς καὶ τῆς νίκης ἀμφιδόξου γενομένης, διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλους καὶ τετραμηνιαίους σπονδὰς ἐποιήσαντο.

Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 81 μὲν ἦρχε Μνησιθείδης, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι κατεστάθη- 20 466 σαν Λούκιος Λουκράτιος καὶ Τίτος Οὐετούριος Κιχωρῖνος. ἐπὶ δὲ τούτων Θηβαῖοι μὲν τεταπεινωμένοι διὰ τὴν πρὸς Ξέρξην αὐτοῖς γενομένην συμμαχίαν, ἀνεζήτουν δι' οὗ τρόπου δύναιντο ἀναλαβεῖν τὴν πάτριον ἰσχύν τε καὶ δόξαν. διὸ καὶ τῶν Βοιωτῶν ἁπάντων κα- 25 ταφρονούντων καὶ μηκέτι προςεχόντων τοῖς Θηβαίοις ἠξίουν τοὺς Λακεδαιμονίους τῇ πόλει συμπεριποιῆσαι τὴν ὅλην τῆς Βοιωτίας ἡγεμονίαν· ἐπηγγέλλοντο δ' αὐτοῖς ἀντὶ ταύτης τῆς χάριτος ἰδίᾳ πολεμήσειν τοῖς Ἀθη- 30 ναίοις, ὥςτε μηδεμίαν ἀνάγκην εἶναι τοῖς Σπαρτιάταις ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου δύναμιν ἐξαγαγεῖν πεζήν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες συμφέροντα λέγειν αὐτούς, καὶ νομίζοντες τὰς Θήβας, ἐὰν αὐξήσωσιν, ἔσεσθαι τῇ τῶν Ἀθηναίων ὥςπερ ἀντίπολίν τινα· διόπερ ἔχοντες 35 τότε περὶ Τάναγραν ἕτοιμον καὶ μέγα στρατόπεδον, τῆς μὲν τῶν Θηβαίων πόλεως μείζονα τὸν περίβολον κατεσκεύασαν, τὰς δ' ἐν Βοιωτίᾳ πόλεις ἠνάγκασαν ὑποτάττεσθαι τοῖς Θηβαίοις. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τὴν ἐπιβολὴν τῶν Λακεδαιμονίων διακόψαι σπεύδοντες, δύναμιν ἀξιό- 40 λογον συνεστήσαντο, καὶ στρατηγὸν εἵλοντο Μυρωνίδην τὸν Καλλίου. οὗτος δὲ καταλέξας τῶν πολιτῶν τοὺς ἱκανοὺς παρήγγειλεν αὐτοῖς, ἐκθέμενος ἡμέραν ἐν ᾗ τὴν ἐκ τῆς πόλεως ἀνάζευξιν ἤμελλε ποιεῖσθαι. ἐπεὶ δ' ὁ συντεταγμένος καιρὸς ἧκε, καὶ τῶν στρατιωτῶν τινες 45 οὐ κατήντησαν πρὸς τὴν ὡρισμένην ἡμέραν, ἀναλαβὼν τοὺς προςεληλυθότας προῆγεν εἰς τὴν Βοιωτίαν. τῶν

17. τετραμηνιαίους Eichstadius: libri τετραμηναίους 20. Μνησιθείδης] Μνησιθίδης AL 21. Λουκράτιος] Οὐκράτιος IKQ, ut citat Pighius p. 123., Luctatius interpres Κιχωρῖνος A interpres, Κιχώριος LQ, caeteri Κιχωρηνός

466. 28. τῆς Βοιωτίας] Βοιωτίας K, post ἡγεμονίαν ponit F ἐπηγγέλλοντο] ἐπηγγέλοντο I 34. τῇ τῶν] τὴν τῶν AL 35. Τάναγραν] Τάναγρον L 36. Θηβαίων] Ἀθηναίων A 42. Καλλίου] υἱὸν addit K 46. οὐ κατήντησαν] οὐκ ἀπήντησαν AH, οὐκ ἀντήτησαν L, caeteri οὐκ ἀπήντησαν 47. προςεληλυθότας] προεληλυθότας FHIL

δὲ ἡγεμόνων τινὲς καὶ τῶν φίλων ἔφασαν δεῖν ἀναμέ-
50 νειν τοὺς καθυστεροῦντας, ὁ δὲ Μυρωνίδης, συνετὸς
ὢν ἅμα καὶ δραστικὸς στρατηγός, οὐκ ἔφησεν ἀναμέ-
νειν· ἀπεφαίνετο γὰρ τοὺς μὲν ἑκουσίως καθυστεροῦν-
τας τῆς ἐξόδου καὶ κατὰ τὴν μάχην ἀγεννῶς καὶ δειλῶς
ἕξειν, καὶ διὰ τοῦτο τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδύνους
55 [οὐχ] ὑποστήσεσθαι, τοὺς δ' ἑτοίμους κατὰ τὴν συντε-
ταγμένην ἡμέραν παραγενηθέντας φανεροὺς εἶναι διότι
καὶ τὴν ἐν τῷ πολέμῳ τάξιν οὐ καταλείψουσιν· ὅπερ
καὶ συνέβη γενέσθαι. ὀλίγους γὰρ προάγων στρατιώτας
καὶ τούτους ἀρίστους ταῖς ἀνδραγαθίαις, παρετάξατο
60 κατὰ τὴν Βοιωτίαν πρὸς πολλαπλασίους, καὶ κατὰ κρά-
82 τος περιεγένετο τῶν ἀντιταχθέντων. δοκεῖ δ' ἡ πρᾶξις
αὕτη μηδεμιᾶς ἀπολείπεσθαι τῶν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρό-
νοις γεγενημένων παρατάξεων τοῖς Ἀθηναίοις· ἥ τε
65 γὰρ ἐν Μαραθῶνι γενομένη νίκη καὶ τὸ περὶ Πλαταιὰς
κατὰ Περσῶν προτέρημα καὶ τἄλλα τὰ περιβόητα τῶν
Ἀθηναίων ἔργα δοκεῖ μηδὲν προέχειν τῆς μάχης ἧς ἐνί-
κησε Μυρωνίδης τοὺς Βοιωτούς. ἐκείνων γὰρ αἱ μὲν
ἐγένοντο πρὸς βαρβάρους, αἱ δὲ συνετελέσθησαν μετ'
70 ἄλλων συμμάχων, ταύτην δὲ τὴν παράταξιν Ἀθηναῖοι 467
μόνοι διακινδυνεύσαντες ἐνίκησαν καὶ πρὸς Ἑλλήνων
τοὺς ἀρίστους διηγωνίσαντο. δοκοῦσι γὰρ οἱ Βοιωτοὶ
κατὰ τὰς τῶν δεινῶν ὑπομονὰς καὶ τοὺς πολεμικοὺς
75 ἀγῶνας μηδενὸς λείπεσθαι τῶν ἄλλων· ὕστερον οὖν
αὐτοὶ Θηβαῖοι περὶ Λεῦκτρα καὶ Μαντίνειαν μόνοι
πρὸς Λακεδαιμονίους ἅπαντας καὶ τοὺς συμμάχους πα-
ραταξάμενοι μεγίστην μὲν δόξαν ἐπ' ἀνδρείᾳ κατεκτή-
σαντο, τῆς δὲ Ἑλλάδος ἁπάσης ἡγεμόνες ἀνελπίστως ἐγε-
80 νήθησαν. τῶν δὲ συγγραφέων, καίπερ τῆς μάχης ταύ-
της ἐπιφανοῦς γεγενημένης, οὐδεὶς οὔτε τὸν τρόπον
αὐτῆς οὔτε τὴν διάταξιν ἀνέγραψε. Μυρωνίδης μὲν οὖν
ἐπιφανεῖ μάχῃ νικήσας τοὺς Βοιωτοὺς ἐνάμιλλος ἐγενή-
θη τοῖς πρὸ αὐτοῦ γενομένοις ἡγεμόσιν ἐπιφανεστάτοις,
85 Θεμιστοκλεῖ καὶ Μιλτιάδῃ καὶ Κίμωνι. ὁ δὲ Μυρωνί-
δης μετὰ τὴν γενομένην νίκην Τάναγραν μὲν ἐκπολιορ-
κήσας περιεῖλεν αὐτῆς τὰ τείχη, τὴν δὲ Βοιωτίαν ἅπα-
σαν ἐπιὼν ἔτεμνε καὶ κατέφθειρε, τοῖς στρατιώταις δὲ
διελὼν τὰ λάφυρα πάντας ὠφελείαις ἁδραῖς ἐκόσμησεν.

51. *στρατηγός*] *στρατηγὸν* omnes 54. *ὑποστήσεσθαι*] *οὐχ ὑποστήσεσθαι* Rhodomannus, *ignave subituros* interpres: fort. *ὑπεκστήσεσθαι* 57. *τῷ* om. K *ὅπερ*] *ὅπως* H
467. 75. *οὖν*] malim *γοῦν* 77. libri *ἀνδρίᾳ* 80. 81. *οὔτε — οὔτε*] libri *οὐδὲ — οὐδὲ* 84. *Μιλτιάδῃ*] *Μιλτιάδι* K 88. *τοῖς στρ. δὲ* Eichstadius, *καὶ τοῖς στρ.* Reiskius

οἱ δὲ Βοιωτοὶ παροξυνθέντες ἐπὶ τῇ διαφθορᾷ τῆς χώ- 83
ρας συνεστράφησαν πανδημεί, καὶ στρατεύσαντες ἤθροι- 90
σαν μεγάλην δύναμιν. γενομένης δὲ μάχης ἐν Οἰνοφύ-
τοις τῆς Βοιωτίας, καὶ τὸ δεινὸν ἀμφοτέρων ταῖς ψυ-
χαῖς ἐρρωμένως ὑπομενόντων, διημέρευσαν ἐν τῇ μάχῃ· 95
μόγις δὲ τῶν Ἀθηναίων τρεψαμένων τοὺς Βοιωτούς, ὁ
Μυρωνίδης πασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιωτίαν πόλεων ἐγ-
κρατὴς ἐγένετο πλὴν Θηβῶν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῆς
Βοιωτίας ἀναζεύξας ἐστράτευσεν ἐπὶ Λοκροὺς τοὺς ὀνο-
μαζομένους Ὀπουντίους. τούτους δὲ ἐξ ἐφόδου χειρω- 100
σάμενος, καὶ λαβὼν ὁμήρους, ἐνέβαλεν εἰς τὴν Φαρσα-
λίαν. παραπλησίως δὲ τοῖς Λοκροῖς καὶ τοὺς Φωκεῖς
καταπολεμήσας, καὶ λαβὼν ὁμήρους, ἀνέζευξεν εἰς τὴν
Θετταλίαν, ἐγκαλῶν μὲν περὶ τῆς γενομένης προδοσίας,
προστάττων δὲ καταδέχεσθαι τοὺς φυγάδας· τῶν δὲ 5
Φαρσαλίων οὐ προσδεχομένων, ἐπολιόρκει τὴν πόλιν.
ἐπεὶ δὲ τὴν μὲν πόλιν οὐκ ἠδύνατο βίᾳ χειρώσασθαι,
τὴν δὲ πολιορκίαν πολὺν χρόνον ὑπέμενον οἱ Φαρσά-
λιοι, τὸ τηνικαῦτα ἀπογνοὺς τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν
ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθήνας. Μυρωνίδης μὲν οὖν ἐν 10
ὀλίγῳ χρόνῳ μεγάλας πράξεις ἐπιτελεσάμενος περιβόη-
τον ἔσχε τὴν δόξαν παρὰ τοῖς πολίταις. ταῦτα μὲν οὖν
ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου παρὰ μὲν Ἠλεί- 84
οις Ὀλυμπιὰς ἤχθη μία πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν 15
ἐνίκα στάδιον Πολύμναστος Κυρηναῖος, ἐν Ῥώμῃ δ'
ὑπῆρχον ὕπατοι Σερούιος Σουλπίκιος καὶ Πούπλιος
Οὐολούμνιος Ἀμεντῖνος. ἐπὶ δὲ τούτων Τολμίδης ὁ τε-
ταγμένος ἐπὶ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, ἁμιλλώμενος πρὸς 20
468 τὴν Μυρωνίδου ἀρετήν τε καὶ δόξαν, ἀξιόλογόν τι κα-
τεργάσασθαι. διὸ καὶ κατ' ἐκείνους τοὺς καιροὺς μη-
δενὸς πρότερον πεπορθηκότος τὴν Λακωνικήν, παρεκά-
λεσε τὸν δῆμον δῃῶσαι τὴν τῶν Σπαρτιατῶν χώραν·
ἐπηγγέλλετο δὲ χιλίους ὁπλίτας παραλαβὼν εἰς τὰς τριή- 25
ρεις μετὰ τούτων πορθήσειν μὲν τὴν Λακωνικήν, ταπει-
νώσειν δὲ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν δόξαν. συγχωρησάντων
δὲ τῶν Ἀθηναίων, βουλόμενος λαθραίως πλείονας ὁπλί-

97. Θηβῶν] Θηβαίων A 1. Φαρσαλίαν] παραλίαν Palmerius 18. Πούπλιος] Πούβλιος Q, omisit interpres Ἀμεντῖνος] Ἀμιντῖνος liber Pighii, Ἀμεντηνός FQ
468. 21. κατεργάσασθαι] hoc destitui verbo unde pendeat monuit Reiskius 24. ἐπηγγέλλετο] ἐπηγγέλετο IL 28. ὁπλίτας] πολίτας omnes

τας ἐξαγαγεῖν, τεχνάζεταί τι τοιοῦτον. οἱ μὲν πολῖται
30 διελάμβανον αὐτὸν καταλέξειν εἰς τὴν στρατείαν τῶν
νέων τοὺς ἀκμάζοντας ταῖς ἡλικίαις καὶ τοῖς σώμασιν
εὐρωστοτάτους· ὁ δὲ Τολμίδης σπεύδων μὴ μόνον τοὺς
τεταγμένους χιλίους ἐξάγειν εἰς τὴν στρατείαν, προςιὼν
35 ἑκάστῳ τῶν νέων καὶ τῇ ῥώμῃ διαφερόντων ἔλεγεν ὡς
μέλλει καταλέγειν αὐτόν· κρεῖττον οὖν ἔφησεν ἐθελον-
τὴν στρατεύειν μᾶλλον ἢ διὰ τὸν κατάλογον ἀναγκα-
σθῆναι δοκεῖν. ἐπεὶ δὲ πλείους τῶν τριςχιλίων τούτῳ
τῷ λόγῳ συνέπεισεν ἐθελοντὶ ἀπογράφεσθαι, τοὺς δὲ
40 λοιποὺς οὐκέτι σπεύδοντας ἑώρα, τότε τοὺς ὡμολογημέ-
νους χιλίους κατέλεξεν ἐκ τῶν ἄλλων. ὡς δ' αὐτῷ καὶ
τἄλλα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν ἡτοίμαστο, πεντήκοντα
μὲν τριήρεσιν ἀνήχθη καὶ τετρακιςχιλίοις ὁπλίταις, κα-
ταπλεύσας δὲ τῆς Λακωνικῆς εἰς Μεθώνην, τοῦτο μὲν
45 τὸ χωρίον εἷλε, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων βοηθησάντων
ἀνέζευξε, καὶ παραπλεύσας εἰς τὸ Γύθιον, ἐπίνειον τῶν
Λακεδαιμονίων, χειρωσάμενος δὲ καὶ ταύτην τὴν πόλιν
καὶ τὰ νεώρια τῶν Λακεδαιμονίων ἐμπρήσας, τὴν χώ-
ραν ἐδῄωσεν. ἐκεῖθεν δὲ ἀναχθεὶς ἔπλευσε τῆς Κεφαλ-
50 ληνίας εἰς Ζάκυνθον· ταύτην δὲ χειρωσάμενος καὶ πά-
σας τὰς ἐν τῇ Κεφαλληνίᾳ πόλεις προςαγαγόμενος, εἰς τὸ
πέραν διέπλευσε καὶ κατῆρεν εἰς Ναύπακτον. ὁμοίως
δὲ καὶ ταύτην ἐξ ἐφόδου λαβών, κατῴκισεν εἰς ταύτην
Μεσσηνίων τοὺς ἐπισήμους, ὑποσπόνδους ὑπὸ Λακεδαι-
55 μονίων ἀφεθέντας. κατὰ γὰρ τὸν αὐτὸν χρόνον οἱ Λα-
κεδαιμόνιοι πρὸς τοὺς εἵλωτας καὶ Μεσσηνίους πεπολε-
μηκότες ἐπὶ πλεῖον, τότε κρατήσαντες ἀμφοτέρων, τοὺς
μὲν ἐξ Ἰθώμης ὑποσπόνδους ἀφῆκαν, καθότι προείρη- 469
60 ται, τῶν δ' εἱλώτων τοὺς αἰτίους τῆς ἀποστάσεως κο-
λάσαντες τοὺς ἄλλους κατεδουλώσαντο.

85 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Σωσιστράτου Ῥωμαῖοι
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Πούπλιον Οὐαλέριον Ποπλι-

29. τι τοιοῦτον] τινα τοιοῦτον τρόπον L 30. εἰς τὴν στρατείαν τῶν νέων] τῶν νέων στρατείαν AFI 32. εὐρωστοτάτους Eichstadius: libri εὐρωστάτους 33. στρατείαν Wesselingius: libri στρατιάν 38. τούτῳ] τούτων K 40. ὡμολογημένους] ὁμολογουμένους Q 44. τῶν] πῶς K
46. Γύθιον] verum est Γύθειον 48. ἐμπρήσας A et I vel L, caeteri addunt καί. quod asterisco notavit Stephanus 49. Κεφαλληνίας] libri Κεφαληνίας et mox iterum 51. προςαγαγόμενος Eichstadius: libri προςαγόμενος 56. Μεσσηνίους] τότε addunt FIKQ 57. ἐπὶ L, caeteri καὶ ἐπὶ τότε om. IQ
469. 62. Πούπλιον] Πούβλιον AQ Ποπλικόλλαν F, Πουβλικόλαν AQ, caeteri Πουπλικόλαν

κόλαν καὶ Γάϊον Κλώδιον Ῥήγιλλον. ἐπὶ δὲ τούτων
Τολμίδης μὲν περὶ τὴν Βοιωτίαν διέτριβεν, Ἀθηναῖοι 65
δὲ Περικλέα τὸν Ξανθίππου, τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν,
στρατηγὸν κατέστησαν, καὶ δόντες αὐτῷ τριήρεις πεν-
τήκοντα καὶ χιλίους ὁπλίτας ἐξέπεμψαν ἐπὶ τὴν Πελοπόν-
νησον. οὗτος δὲ τῆς Πελοποννήσου πολλὴν ἐπόρθησεν·
εἰς δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν διαβὰς πλὴν Οἰνιαδῶν ἁπά- 70
σας τὰς πόλεις προσηγάγετο. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι κα-
τὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πλείστων πόλεων ἦρξαν, ἐπ'
ἀνδρείᾳ δὲ καὶ στρατηγίᾳ μεγάλην δόξαν κατεκτήσαντο.

86 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρίστωνος Ῥωμαῖοι
μὲν κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Φάβιον Οὐιβουλανὸν 75
καὶ Λεύκιον Κορνήλιον Κουριτῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων
Ἀθηναίοις καὶ Πελοποννησίοις πενταέτεις ἐγένοντο σπον-
δαί, Κίμωνος τοῦ Ἀθηναίου συνθεμένου ταύτας. κατὰ
δὲ τὴν Σικελίαν Ἐγεσταίοις καὶ Λιλυβαίοις ἐνέστη πό- 80
λεμος περὶ χώρας τῆς πρὸς τῷ Μαζάρῳ ποταμῷ· γε-
νομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς συνέβη πολλοὺς παρ' ἀμφο-
τέροις ἀναιρεθῆναι καὶ τῆς φιλοτιμίας μὴ λῆξαι τὰς
πόλεις. μετὰ δὲ τὴν πολιτογραφίαν τὴν ἐν ταῖς πόλεσι
γενομένην καὶ τὸν ἀναδασμὸν τῆς χώρας, πολλῶν εἰκῇ 85
καὶ ὡς ἔτυχε πεπολιτογραφημένων, ἐνόσουν αἱ πόλεις
καὶ πάλιν εἰς πολιτικὰς στάσεις καὶ ταραχὰς ἐνέπιπτον·
μάλιστα δὲ τὸ κακὸν ἐπεπόλασεν ἐν ταῖς Συρακούσαις.
Τυνδαρίδης γάρ τις τοὔνομα, θράσους καὶ τόλμης γέ- 90
μων ἄνθρωπος, τὸ μὲν πρῶτον πολλοὺς τῶν πενήτων
ἀνελάμβανε, καὶ σωματοποιῶν τούτους ἑαυτῷ πρὸς τυ-
ραννίδα ἑτοίμους ἐποίει δορυφόρους· μετὰ δὲ ταῦτα
ἤδη φανερὸς ὢν ὅτι δυναστείας ὀρέγεται, θανάτου κρί-
σιν ὑποσχὼν κατεδικάσθη. ἀπαγομένου δὲ εἰς τὸ δε- 95
σμωτήριον οἱ πολυωρηθέντες ὑπ' αὐτοῦ συνεστράφησαν,
καὶ τοῖς ἀπάγουσι τὰς χεῖρας ἐπέφερον. ταραχῆς δὲ γε-
470 νομένης κατὰ τὴν πόλιν, συνεστράφησαν οἱ χαριέστατοι

63. *Κλώδιον*] *Οὐαλέριον* FMQ *Ῥήγιλλον*] *Ῥηγοῦλον* FKMQ interpres: et sic citat Pighius 69. *πλησίον*] *πλησίων* L: ut *πλὴν* scriberem movit me Thucydides I. 111. II. 102. Plutarchus Pericl. c. 19. ipseque Diodorus p. 471. 54. 70. *Οἰνιαδῶν*] *Οἰνιάδων* omnes 71. *τὸν* om. K 72. *ἀνδρείᾳ*] libri *ἀνδρίᾳ* 75. *Κόϊντον*] *Κοὐϊντον* AH *Οὐιβουλανὸν*] *Οὐικολανὸν* A 76. *Κουριτῖνον*] *Κουρητῖνον* A, *Curetenum* interpres: Borghesii coniecturam p. I. p. 15. tacendam duxi 77. *ἐγένοντο*] *ἐγίνοντο* L: omnes autem *πενταετεῖς* 79. *Ἐγεσταίους* A, caeteri *Αἰγεσταίοις* 85. *πεπολιτογραφημένων*] *πολιτογραφημένων* A 89. *Τυνδαρίδης*] *Tyndario* interpres 91. *ἑαυτῷ*] *αὐτῷ* L 94. *ἀπαγομένου*] *ἀπαγόμενον* K 95. *δὲ* Eichstadius: libri *τε*

τῶν πολιτῶν, καὶ τοὺς νεωτερίσαντας συναρπάσαντες
100 ἅμα τῷ Τυνδαρίωνι ἀνεῖλον. πλεονάκις δὲ τούτου γε-
νομένου, καὶ τῶν ἀνδρῶν τυραννίδος ἐπιθυμούντων,
ὁ δῆμος ἐπηνέχθη μιμήσασθαι τοὺς Ἀθηναίους, καὶ νό-
μον θεῖναι παραπλήσιον τῷ παρ' ἐκείνοις γεγραμμένῳ
87 περὶ ὀστρακισμοῦ. παρὰ γὰρ Ἀθηναίοις ἕκαστον τῶν
5 πολιτῶν ἔδει γράφειν εἰς ὄστρακον τοὔνομα τοῦ δοκοῦν-
τος μάλιστα δύνασθαι τυραννεῖν τῶν πολιτῶν, παρὰ δὲ
τοῖς Συρακοσίοις εἰς πέταλον ἐλαίας γράφεσθαι τὸν δυ-
νατώτατον τῶν πολιτῶν· διαριθμηθέντων δὲ τῶν πε-
10 τάλων τὸν πλεῖστα πέταλα λαβόντα φεύγειν πενταέτη
χρόνον. τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ διελάμβανον ταπεινώσειν
τὰ φρονήματα τῶν πλεῖστον ἰσχυόντων ἐν ταῖς πατρίσι.
καθόλου γὰρ οὐ πονηρίας κόλασιν ἐλάμβανον παρὰ τῶν
15 παρανομούντων, ἀλλὰ δυνάμεως καὶ αὐξήσεως τῶν ἀν-
δρῶν ἐποίουν ταπείνωσιν. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τοῦτο
τὸ γένος τῆς νομοθεσίας ὠνόμασαν ἀπὸ τοῦ συμβεβη-
κότος ὀστρακισμόν, οἱ δὲ Συρακόσιοι πεταλισμόν. οὗ-
τος δὲ ὁ νόμος διέμεινε παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις ἐπὶ
20 πολὺν χρόνον, παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις κατελύθη τα-
χὺ διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν μεγίστων ἀνδρῶν
φυγαδευομένων οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν καὶ δυνά-
μενοι διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς πολλὰ τῶν κοινῶν ἐπανορ-
θοῦν ἀφίσταντο τῶν δημοσίων πράξεων, καὶ διὰ τὸν
25 ἀπὸ τοῦ νόμου φόβον ἰδιωτεύοντες διετέλουν, ἐπιμελού-
μενοι δὲ τῆς ἰδίας οὐσίας εἰς τρυφὴν ἀπέκλινον, οἱ δὲ
πονηρότατοι τῶν πολιτῶν καὶ τόλμῃ διαφέροντες ἐφρόν-
τιζον τῶν δημοσίων καὶ τὰ πλήθη πρὸς νεωτερισμὸν
καὶ ταραχὴν προετρέποντο. διόπερ στάσεων γινομένων
30 πάλιν, καὶ τῶν πολλῶν εἰς διαφορὰς ἐκτρεπομένων, πά-
λιν ἡ πόλις εἰς συνεχεῖς καὶ μεγάλας ἐνέπιπτε ταραχάς.
ἐπεπόλαζε γὰρ δημαγωγῶν πλῆθος καὶ συκοφαντῶν, καὶ
λόγου δεινότης ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἠσκεῖτο, καὶ καθό-
35 λου πολλοὶ τὰ φαῦλα τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀντὶ τῆς πα-
λαιᾶς καὶ σπουδαίας ἀγωγῆς ἠλλάττοντο, καὶ ταῖς μὲν
οὐσίαις διὰ τὴν εἰρήνην προέκοπτον, τῆς δ' ὁμονοίας
καὶ τοῦ δικαιοπραγεῖν ὀλίγη τις ἐγίνετο φροντίς. διό-
περ οἱ Συρακόσιοι μεταγνόντες τὸν περὶ τοῦ πεταλι-

470. 100. τούτου γενομένου] τούτων γενομένων L **5.** ἕκαστον] ἑκάστου FI **10.** libri πενταετῆ **16.** τῆς νομοθεσίας om. L **28.** νεωτερισμὸν καὶ ταραχὴν] ταραχὴν καὶ νεωτερισμὸν AL **30.** τῶν asterisco notavit Stephanus **33.** δεινότης] δεινότητος H **35.** ἀγωγῆς] διαγωγῆς FIKMQ ἠλλάττοντο] ἠλλαττονοῦντο L, ἠλλαττονοῖτο H, ᾑροῦντο FIKMQ **37.** ἐγίνετο] ἐγένετο F

σμοῦ νόμον κατέλυσαν, ὀλίγον χρόνον αὐτῷ χρησάμενοι. 40
καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Λυσικράτους ἐν Ῥώμῃ 88
κατεστάθησαν ὕπατοι Γάϊος Ναύτιος Ῥούτιλος καὶ Λεύ-
κιος Μινούκιος Καρουτιανός. ἐπὶ δὲ τούτων Περικλῆς 45
ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἀποβὰς εἰς Πελοπόννησον
ἐδῄωσε τὴν τῶν Σικυωνίων χώραν. ἐπεξελθόντων δ'
ἐπ' αὐτὸν τῶν Σικυωνίων πανδημεί, καὶ μάχης γενο-
471 μένης, ὁ Περικλῆς νικήσας καὶ πολλοὺς κατὰ τὴν φυ-
γὴν ἀνελὼν κατέκλεισεν αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν. προσ- 50
βολὰς δὲ ποιούμενος τοῖς τείχεσι, καὶ μὴ δυνάμενος
ἑλεῖν τὴν πόλιν, ἔτι δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἀποστειλάν-
των βοήθειαν τοῖς πολιορκουμένοις, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς
Σικυῶνος· εἰς δὲ τὴν Ἀκαρνανίαν πλεύσας καὶ τὴν τῶν
Οἰνιαδῶν χώραν καταδραμών, καὶ λαφύρων πλῆθος 55
ἀθροίσας, ἀπέπλευσεν ἐκ τῆς Ἀκαρνανίας. μετὰ δὲ
ταῦτα ἐλθὼν εἰς Χεῤῥόνησον χιλίοις τῶν πολιτῶν κα-
τεκληρούχησε τὴν χώραν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις
Τολμίδης ὁ ἕτερος στρατηγὸς εἰς τὴν Εὔβοιαν παρελ-
θὼν ἄλλοις χιλίοις πολίταις τὴν τῶν Ναξίων γῆν 60
διένειμε. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Τυῤῥηνῶν ληιζομένων
τὴν θάλατταν οἱ Συρακόσιοι ναύαρχον ἑλόμενοι Φάϋλ-
λον ἔπεμψαν εἰς τὴν Τυῤῥηνίαν. οὗτος δ' ἐκπλεύσας
τὸ μὲν πρῶτον νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Αἰθαλίαν ἐπόρ-
θησε, παρὰ δὲ τῶν Τυῤῥηνῶν λάθρα χρήματα λαβών, 65
ἀπέπλευσεν εἰς τὴν Σικελίαν οὐδὲν ἄξιον μνήμης δια-
πραξάμενος. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοῦτον μὲν ὡς προδότην
καταδικάσαντες ἐφυγάδευσαν, ἕτερον δὲ στρατηγὸν κα-
ταστήσαντες Ἀπελλῆν ἐξαπέστειλαν ἐπὶ Τυῤῥηνοὺς ἔχον-
τα τριήρεις ἑξήκοντα. οὗτος δὲ τὴν παραθαλάττιον 70
Τυῤῥηνίαν καταδραμών, ἀπῆρεν εἰς Κύρνον κατεχομέ-
νην ὑπὸ Τυῤῥηνῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους· πορ-
θήσας δὲ πλεῖστα τῆς νήσου καὶ τὴν Αἰθαλίαν χειρω-
σάμενος, ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Συρακούσας αἰχμαλώτων
τε πλῆθος κομίζων καὶ τὴν ἄλλην ὠφέλειαν ἄγων οὐκ 75
ὀλίγην. μετὰ δὲ ταῦτα Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελῶν

43. Ῥούτιλος Rhodomannus: libri Ῥουτίλιος 44. Καρουτιανός] Κωρατιανός citat Pighius: relictas in fragmentis Capitolinis de Rutili cognomine litteras *CARVEN*(*tanus*) huc trahit Borghes. p. I. p. 19. 471. 54. Οἰνιαδῶν] Οἰνιάδων omnes 58. Τολμίδης] Τολμήδης FK: sequentia manca esse vidit Wesselingius 62. Φάϋλλον FL, caeteri Φάϋλον 63. νῆσον] τὴν νῆσον FLM 64. Αἰθαλίαν] Αἰθωλίαν A 68. ἐξαπέστειλαν] ἀπέστειλαν A 70. παραθαλάττιον] παραθαλάσσιον omnes καταδραμὼν] καταλαβὼν L 72. πλεῖστα] addendus videtur articulus 76. Σικελῶν Wesselingius: libri Σικελιωτῶν

ἀφηγούμενος τὰς πόλεις ἁπάσας τὰς ὁμοεθνεῖς πλὴν
τῆς Ὕβλας εἰς μίαν καὶ κοινὴν ἤγαγε συντέλειαν· δρα-
στικὸς δὲ ὢν, νεωτέρων ὠρέγετο πραγμάτων, καὶ παρὰ
80 τοῦ κοινοῦ τῶν Σικελῶν ἀθροίσας δύναμιν ἀξιόλογον
τὰς μὲν Νέας, ἥτις ἦν αὐτοῦ πατρίς, μετῴκισεν εἰς τὸ
πεδίον, καὶ πλησίον τοῦ τεμένους τῶν ὀνομαζομένων
Παλικῶν ἔκτισε πόλιν ἀξιόλογον, ἣν ἀπὸ τῶν προ-
ειρημένων θεῶν ὠνόμαζε Παλικήν.

89 Ἐπεὶ δὲ περὶ τῶν θεῶν τούτων ἐμνήσθημεν, οὐκ
85 ἄξιόν ἐστι παραλιπεῖν τὴν περὶ τὸ ἱερὸν ἀρχαιότητά τε
καὶ τὴν ἀπιστίαν καὶ τὸ σύνολον τὸ περὶ τοὺς ὀνομα-
ζομένους κρατῆρας ἰδίωμα. μυθολογοῦσι γὰρ τὸ τέμε-
νος τοῦτο διαφέρειν τῶν ἄλλων ἀρχαιότητι καὶ σεβα-
90 σμῷ, πολλῶν ἐν αὐτῷ παραδόξων γεγενημένων. πρῶ-
τον μὲν γὰρ κρατῆρές εἰσι τῷ μεγέθει μὲν οὐ κατὰ
πᾶν μεγάλοι, σπινθῆρας δ' ἐξαισίους ἀναβάλλοντες ἐξ
ἀμυθήτου βυθοῦ καὶ παραπλήσιον ἔχοντες τὴν φύ-
95 σιν τοῖς λέβησι τοῖς ὑπὸ πυρὸς πολλοῦ καιομένοις καὶ
τὸ ὕδωρ διάπυρον ἀναβάλλουσιν. ἔμφασιν μὲν οὖν ἔχει
τὸ ἀναβαλλόμενον ὕδωρ ὡς ὑπάρχει διάπυρον, οὐ μὴν
ἀκριβῆ τὴν ἐπίγνωσιν ἔχει διὰ τὸ μηδένα τολμᾶν ἅψα-
σθαι τούτου· τηλικαύτην γὰρ ἔχει κατάπληξιν ἡ τῶν
100 ὑγρῶν ἀναβολὴ ὥστε δοκεῖν ὑπὸ θείας τινὸς ἀνάγκης 472
γίνεσθαι τὸ συμβαῖνον. τὸ μὲν ὕδωρ θείου κατάκορον
τὴν ὄσφρησιν ἔχει, τὸ δὲ χάσμα βρόμον πολὺν καὶ φο-
βερὸν ἐξίησι, τὸ δὲ δὴ τούτων παραδοξότερον, οὔτε
ὑπερεκχεῖται τὸ ὑγρὸν οὔτε ἀπολείπει, κίνησιν δὲ καὶ
5 βίαν ῥεύματος εἰς ὕψος ἐξαιρομένην ἔχει θαυμάσιον.
τοιαύτης δὲ θεοπρεπείας οὔσης περὶ τὸ τέμενος, οἱ μέ-
γιστοι τῶν ὅρκων ἐνταῦθα συντελοῦνται, καὶ τοῖς
ἐπιορκήσασι σύντομος ἡ τοῦ δαιμονίου κόλασις ἀκολου-
θεῖ· τινὲς γὰρ τῆς ὁράσεως στερηθέντες τὴν ἐκ τοῦ τε-
10 μένους ἄφοδον ποιοῦνται. μεγάλης δ' οὔσης δεισιδαι-
μονίας οἱ τὰς ἀμφισβητήσεις ἔχοντες, ὅταν ὑπό τινος
ὑπεροχῆς κατισχύωνται, τῇ διὰ τῶν ὅρκων τούτων ἀναι-
ρέσει κρίνονται. ἔστι δὲ τοῦτο τὸ τέμενος ἔκ τινων

78. *καὶ κοινὴν*] *κοινὴν* A 80. *τὰς μὲν Νέας*] *τὰς μὲν Νόας* Palmerius ad p. 463. 38.: vid. annot. 82. *Παλικῶν*] *Παλοίκων* K, et qui punctum infra o ponit F, caeteri *Παλίκων* et *Παλίκην*
86. *περὶ*] *ἐπὶ*, suprascripto *περὶ*, F 90. *γεγενημένων* FIMQ, caeteri cum marg. F *παραδεδομένων* 91. *γὰρ* om. L 93. ante *βυθοῦ* omisi *δὲ* 99. *δοκεῖν*] *δίκην* AL
472. 100. *μὲν*] immo *μὲν γὰρ* 1. *κατάκορον* Reiskius, *κατὰ κόρον* H, caeteri *κατακόρου* 2. *δὴ* om. AL

χρόνων ἄσυλον τετηρημένον, καὶ τοῖς ἀτυχοῦσιν οἰκέταις καὶ κυρίοις ἀγνώμοσι περιπεπτωκόσι πολλὴν παρέχεται 15 βοήθειαν. τοὺς γὰρ εἰς τοῦτο καταφυγόντας οὐκ ἔχουσιν ἐξουσίαν οἱ δεσπόται βιαίως ἀπάγειν, καὶ μέχρι τούτου διαμένουσιν ἀσινεῖς μέχρι ἂν ἐπὶ διωρισμένοις φιλανθρώποις πείσαντες οἱ κύριοι καὶ δόντες διὰ τῶν 20 ὅρκων τὰς περὶ τῶν ὁμολογιῶν πίστεις ἀπαλλαγῶσι. καὶ οὐδεὶς ἱστορεῖται τῶν δεδωκότων τοῖς οἰκέταις πίστιν ταύτην παραβάς· οὕτω γὰρ ἡ τῶν θεῶν δεισιδαιμονία τοὺς ὀμόσαντας πρὸς τοὺς δούλους πιστοὺς ποιεῖ. ἔστι δὲ καὶ τὸ τέμενος ἐν πεδίῳ θεοπρεπεῖ κείμενον καὶ στο- 25 αῖς καὶ ταῖς ἄλλαις καταλύσεσιν ἱκανῶς κεκοσμημένον. περὶ μὲν οὖν τούτων ἱκανῶς ἡμῖν εἰρήσθω, πρὸς δὲ τὴν συνεχῆ τοῖς προϊστορημένοις διήγησιν ἐπάνιμεν.

90 'Ο γὰρ Δουκέτιος τὴν Παλικὴν κτίσας καὶ περιλα- 30 βὼν αὐτὴν ἀξιολόγῳ τείχει, κατεκληρούχησε τὴν ὅμορον χώραν. συνέβη δὲ τὴν πόλιν ταύτην διὰ τὴν τῆς χώρας ἀρετὴν καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκητόρων ταχεῖαν λαβεῖν αὔξησιν. οὐ πολὺν δὲ χρόνον εὐδαιμονήσασα κατεσκάφη, καὶ διέμεινεν ἀοίκητος μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς 35 χρόνων· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος αναγράψομεν ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν μετὰ τὴν κατασκαφὴν τῆς Συβάρεως ὑπὸ τῶν Κροτωνιατῶν ὕστερον ἔτεσιν ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετταλὸς συναγαγὼν τοὺς 40 ὑπολοίπους τῶν Συβαριτῶν ἐξ ἀρχῆς ᾤκισε τὴν Σύβαριν, κειμένην ἀνὰ μέσον ποταμῶν δυοῖν, τοῦ τε Συβάριος, καὶ Κράθιος. ἀγαθὴν δ' ἔχοντες χώραν ταχὺ ταῖς οὐσίαις ἐπηύξησαν. κατασχόντες δὲ τὴν πόλιν ἔτη 45 ἓξ ἐξέπεσον ἐκ τῆς Συβάρεως· περὶ ὧν τὰ κατὰ μέρος ἀναγράψαι πειρασόμεθα κατὰ τὴν ἐχομένην βίβλον.

* * *

91 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντιδότου Ῥωμαῖοι κα- 473 τέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ποστούμιον καὶ Μάρκον Ὡράτιον. ἐπὶ δὲ τούτων Δουκέτιος μὲν ὁ τῶν Σικελῶν ἔχων τὴν ἡγεμονίαν Αἴτνην μὲν κατελάβετο, τὸν 50

15. παρέχεται] παρέχει A 18. μέχρις ἂν omnes 19. πείσαντες] πείσωνται A 26. ἱκανῶς asterisco notavit Stephanus 28. ἐπάνιμεν] ἐπάνειμεν A 29. Παλικὴν] Παλίκην omnes 37. ἦν] εἰσι AL 44. ἐπηύξησαν et mox δὲ om. AL 45. περὶ ὧν τὰ] ὑπὸ τῶν A i. e. ὑπὲρ ὧν
47. Ol. 82. annum 1. deesse vidit Wesselingius
473. 48. Ποστούμιον AHL interpres, caeteri praemittunt Πόπλιον, asterisco notatum ab Stephano

ἡγούμενον αὐτῆς δολοφονήσας, εἰς δὲ τὴν Ἀκραγαντίνων χώραν ἀναζεύξας μετὰ δυνάμεως Μότυον φρουρούμενον ὑπὸ τῶν Ἀκραγαντίνων ἐπολιόρκησε· τῶν δὲ
55 Ἀκραγαντίνων ἐπιβοηθησάντων, συνάψας μάχην καὶ προτερήσας, ἐξήλασεν ἀμφοτέρους ἐκ τῶν στρατοπέδων. καὶ τότε μὲν τοῦ χειμῶνος ἐνισταμένου διεχωρίσθησαν εἰς τὴν οἰκείαν. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸν στρατηγὸν Βόλκωνα, τῆς ἥττης αἴτιον ὄντα καὶ δόξαντα λάθρα συμ-
60 πράττειν τῷ Δουκετίῳ, καταδικάσαντες ὡς προδότην ἀπέκτειναν. τοῦ θέρους δὲ ἀρχομένου στρατηγὸν ἕτερον κατέστησαν, ᾧ δύναμιν ἀξιόλογον δόντες προσέταξαν καταπολεμῆσαι Δουκέτιον. οὗτος δὲ πορευθεὶς μετὰ τῆς δυνάμεως κατέλαβε τὸν Δουκέτιον στρατοπεδεύοντα περὶ
65 τὰς Νομάς. γενομένης δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πιπτόντων, μόλις Συρακόσιοι βιασάμενοι τοὺς Σικελοὺς ἐτρέψαντο, καὶ κατὰ φυγὴν πολλοὺς ἀνεῖλον. τῶν δὲ διαφυγόντων οἱ πλείους μὲν εἰς τὰ φρούρια τῶν Σικελῶν διεσώθησαν, ὀλίγοι δὲ με-
70 τὰ Δουκετίου τῶν αὐτῶν ἐλπίδων μετέχειν προείλοντο. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀκραγαντῖνοι τὸ Μότυον φρούριον κατεχόμενον ὑπὸ τῶν μετὰ Δουκετίου Σικελῶν ἐξεπολιόρκησαν, καὶ τὴν δύναμιν ἀπαγαγόντες πρὸς τοὺς Συρακοσίους νενικηκότας ἤδη κοινῇ κατεστρατο-
75 πέδευσαν. Δουκέτιος δὲ διὰ τὴν ἧτταν τοῖς ὅλοις συντριβείς, καὶ τῶν στρατιωτῶν αὐτὸν τῶν μὲν καταλειπόντων τῶν δ' ἐπιβουλευόντων, εἰς τὴν ἐσχάτην ἦλθεν
92 80 ἀπόγνωσιν. τέλος δὲ θεωρῶν τοὺς ὑπολοίπους φίλους μέλλοντας αὐτῷ τὰς χεῖρας προσφέρειν, φθάσας αὐτοὺς καὶ νυκτὸς διαδρὰς ἀφίππευσεν εἰς τὰς Συρακούσας. ἔτι δὲ νυκτὸς οὔσης παρῆλθεν εἰς τὴν ἀγορὰν τῶν Συρακοσίων, καὶ καθίσας ἐπὶ τῶν βωμῶν ἱκέτης ἐγένετο
85 τῆς πόλεως, καὶ ἑαυτόν τε καὶ τὴν χώραν ἧς ἦν κύριος παρέδωκε τοῖς Συρακοσίοις. τοῦ δὲ πλήθους διὰ τὸ παράδοξον συῤῥέοντος εἰς τὴν ἀγοράν, οἱ μὲν ἄρχοντες συνήγαγον ἐκκλησίαν καὶ προέθηκαν βουλὴν περὶ τοῦ Δουκετίου τί χρὴ πράττειν. ἔνιοι μὲν οὖν τῶν δημηγο-
90 ρεῖν εἰωθότων συνεβούλευον κολάζειν ὡς πολέμιον καὶ περὶ τῶν ἡμαρτημένων τὴν προσήκουσαν ἐπιθεῖναι τιμωρίαν· οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν πρεσβυτέρων παρόντες

51. Ἀκραγαντίνων] Ἀκραγαντίνην HL 52. χώραν om. K Μότυον] Μότιον FK hic et 71. 54. Ἀκραγαντίνων] Ἀκρ. καὶ Συρακοσίων Wesselingius, Συρακοσίων Eichstadius 57. Βόλκωνα] Βόλκονα F, Βόλκον I 64. Νομάς] verum videtur aut Μενάς aut Νόας: conf. ad p. 471. 80. 76. καταλειπόντων L, caeteri καταλιπόντων 80. αὐτῷ] αὐτῶν A 81. διαδρὰς] διαβὰς A

ἀπεφαίνοντο σώζειν τὸν ἱκέτην, καὶ τὴν τύχην καὶ τὴν νέμεσιν τῶν θεῶν ἐντρέπεσθαι· δεῖν γὰρ σκοπεῖν οὐ
474 τί παθεῖν ἄξιός ἐστι Δουκέτιος ἀλλὰ τί πρέπει πρᾶξαι 95
Συρακοσίοις· ἀποκτεῖναι γὰρ τὸν πεπτωκότα τῇ τύχῃ μὴ προσῆκον, σώζειν δ' ἅμα τὴν πρὸς τοὺς θεοὺς εὐσέβειαν καὶ τὸν ἱκέτην ἄξιόν ἐστι τῆς τοῦ δήμου μεγαλοψυχίας. ὁ δὲ δῆμος ὥσπερ τινὶ μιᾷ φωνῇ σώζειν πάντοθεν ἐβόα τὸν ἱκέτην. Συρακόσιοι μὲν οὖν ἀπο- 100
λύσαντες τῆς τιμωρίας τὸν Δουκέτιον [ἱκέτην] ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Κόρινθον, καὶ ἐνταῦθα προστάξαντες καταβιοῦν τὴν ἱκανὴν αὐτῷ χορηγίαν συναπέστειλαν. ἡμεῖς δὲ παρόντες ἐπὶ τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου, κατὰ τὴν 5
ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν αὐτοῦ περιγράφομεν τήνδε τὴν βίβλον.

94. δεῖν Eichstadius: libri δεῖ
474. 96. γὰρ] δὲ L 98. ἐστι] εἶναι Eichstadius
99. τινὶ AHLQ, caeteri τῇ 99. 100. πάντοθεν ἐβόα AHLQ, caeteri ἅπαντες ἐβόων 100. μὲν οὖν] libri μὲν
1. ἱκέτην delendum 2. καταβιοῦν] βιοῦν FIKM

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ 475

ΕΝ ΤΗΙ ΔΥΟΚΑΙΔΕΚΑΤΗΙ ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

475. inscr. τάδε — βίβλων] πίναξ τῆς δυοκαιδεκάτης τῶν Δ. τοῦ Σικελιώτου βίβλων I   δυοκαιδεκάτη] δωδεκάτη L   9. Θουρίων] Ὀθυρίων AHL   11. Θούριος] Θουρῖνος AHL   22. Πικινοὺς] Κίνους L: v. annotationem   28. Κερκυραίους] Κορκυραίους L

476. 37. Σπόριος] Πόριος L Μαίλιος] Μάλιος L, Μάλλιος Q, caeteri Μάνλιος 48. ἀριστεύσας om. L 49. κτήσεις] κτίσεις L 53. Σιτάλκου] Σιτάλκα L 54. τὴν om. IM 60. Ἀθηναίων] Θηβαίων AHIL Πλαταιῶν] Πλαταιέων L 62. Κερκυραίων] Κορκυραίων L 70. γενομένων] γινομένων L 74. ὑπὲρ AL, caeteri περὶ

μγ΄. Μάχη κατὰ τὴν Βοιωτίαν Ἀθηναίοις πρὸς Βοιωτούς.
μδ΄. Στρατεία Ἀθηναίων πρὸς τοὺς ἐν τῇ Λέσβῳ φυγάδας.
80 με΄. Ἔκπτωσις Δηλίων ὑπὸ Ἀθηναίων.
μς΄. Ἅλωσις Τορώνης καὶ κατασκαφὴ ὑπὸ Ἀθηναίων.
μζ΄. Ὡς Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων ἰδίᾳ συνθεμένων συμμαχίαν ἀπηλλοτριώθησαν αἱ λοιπαὶ πόλεις ἀπ᾿ αὐτῶν.
85 μη΄. Ὡς Δήλιοι κατήχθησαν ὑπὸ Ἀθηναίων εἰς τὴν πατρίδα. 477
μθ΄. Ὡς Λακεδαιμόνιοι πρὸς Μαντινεῖς καὶ Ἀργείους ἐπολέμησαν.
ν΄. Βυζαντίων καὶ Καλχηδονίων στρατεία εἰς τὴν Βιθυνίαν.
90 να΄. Περὶ τῶν αἰτιῶν δι᾿ ἃς ἐπὶ Συρακούσας ἐστράτευσαν Ἀθηναῖοι.

80. *Δηλίων* AHIL, caeteri *Δηίων*
477. 89. *Καλχηδονίων* IL, caeteri *Καρχηδονίων*

478

ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΔΩΔΕΚΑΤΗ.

Δικαίως ἄν τις ἀπορήσειε τὸν νοῦν ἐπιστήσας τῇ κατὰ 1
τὸν ἀνθρώπινον βίον ἀνωμαλίᾳ· οὔτε γὰρ τῶν νομι-
ζομένων ἀγαθῶν οὐδὲν ὁλόκληρον εὑρίσκεται δεδομένον 5
τοῖς ἀνθρώποις οὔτε τῶν κακῶν αὐτοτελὲς ἄνευ τινὸς
εὐχρηστίας. τούτου δὲ τὰς ἀποδείξεις ἐξέσται λαμβά-
νειν ἐπιστήσαντας τὴν διάνοιαν ταῖς προγεγενημέναις
πράξεσι, καὶ μάλιστα ταῖς μεγίσταις. ἡ γὰρ Ξέρξου τοῦ 10
Περσῶν βασιλέως ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα στρατεία διὰ τὸ μέ-
γεθος τῶν δυνάμεων τὸν μέγιστον φόβον ἐπέστησε τοῖς
Ἕλλησιν, ὡς ἂν ὑπὲρ ἀνδραποδισμοῦ μελλόντων πολε-
μεῖν, καὶ προκαταδεδουλωμένων τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν 15
Ἑλληνίδων πόλεων πάντες ὑπέλαβον καὶ τὰς κατὰ τὴν
Ἑλλάδα τῆς ὁμοίας τύχης πειραθήσεσθαι. τοῦ δὲ πολέ-
μου παρὰ τὴν προςδοκίαν τὸ τέλος λαβόντος παράδοξον,
οὐ μόνον τῶν κινδύνων ἀπελύθησαν οἱ τὴν Ἑλλάδα κα-
τοικοῦντες, ἀλλὰ καὶ δόξαν μεγάλην κατεκτήσαντο, καὶ 20
τοσαύτης εὐπορίας ἐπληρώθη πᾶσα πόλις Ἑλληνὶς ὥςτε
πάντας θαυμάσαι τὴν εἰς τοὐναντίον μεταβολήν. ἀπὸ
τούτων γὰρ τῶν χρόνων ἐπὶ ἔτη πεντήκοντα πολλὴν
ἐπίδοσιν ἔλαβεν ἡ Ἑλλὰς πρὸς τὴν εὐδαιμονίαν. ἐν
τούτοις γὰρ τοῖς χρόνοις αἵ τε τέχναι διὰ τὴν εὐπορίαν 25
ηὐξήθησαν, καὶ τότε μέγιστοι μνημονεύονται τεχνῖται γε-
γονέναι, ὧν ἐστι Φειδίας ὁ ἀγαλματοποιός· ὁμοίως δὲ
καὶ κατὰ τὴν παιδείαν ἐπὶ πολὺ προέβη, καὶ φιλοσοφία

478. inscr. om. HIL 1. ἀπορήσειεν] ἀπορήσει AHIK et qui sic verba collocat, ἐπιστήσας τ. ν. ἀπορήσει F, ἀπορήσῃ L 2. τὸν νοῦν ἐπιστήσας AHIKL, caeteri ἐπιστήσας τὸν νοῦν 10. ἡ F, caeteri ἥ τε 14. 15. κατὰ τὴν Ἀσίαν AHLQ, caeteri ἐν τῇ Ἀσίᾳ 15. Ἑλληνίδων] Ἑλληνίδα H 21. πάντας] πάντα AF 28. κατὰ] τὰ κατὰ Reiskius παιδείαν] πεδίαν K

προετιμήθη καὶ ῥητορικὴ παρὰ πᾶσι μὲν Ἕλλησι, μά- 479
30 λιστα δὲ Ἀθηναίοις. φιλόσοφοι μὲν γὰρ οἱ περὶ τὸν
Σωκράτην καὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλην, ῥήτορες δὲ
Περικλῆς καὶ Ἰσοκράτης καὶ οἱ τούτου μαθηταί. ὁμοί-
ως δὲ καὶ ἄνδρες ἐπὶ στρατηγίᾳ διαβεβοημένοι, Μιλτιά-
δης, Θεμιστοκλῆς, Ἀριστείδης, Κίμων, Μυρωνίδης, ἕτε-
35 ροι πλείονες, περὶ ὧν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν. μάλιστα
2 δὲ Ἀθηναῖοι τῇ τε δόξῃ καὶ ἀνδρείᾳ προκόψαντες διω-
νομάσθησαν καθ' ὅλην σχεδὸν τὴν οἰκουμένην. ἐπὶ
τοσοῦτο γὰρ τὴν ἡγεμονίαν ηὔξησαν ὥςτε ἄνευ Λακε-
40 δαιμονίων καὶ Πελοποννησίων ἰδίᾳ μεγάλας δυνάμεις
Περσικὰς καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν κατηγωνί-
σαντο, καὶ τὴν περιβόητον Περσῶν ἡγεμονίαν ἐπὶ το-
σοῦτον ἐταπείνωσαν ὥςτε ἀναγκάσαι πάσας τὰς κατὰ
τὴν Ἀσίαν πόλεις ἐλευθερῶσαι κατὰ συνθήκας. ἀλλὰ
45 περὶ μὲν τούτων ἀκριβέστερον τὰ κατὰ μέρος ἀνεγρά-
ψαμεν ἐν δυσὶ βίβλοις, ταύτῃ τε καὶ τῇ πρὸ ταύτης·
νυνὶ δὲ ἐπὶ τὰς προκειμένας πράξεις τρεψόμεθα, προ-
διορίσαντες τοὺς οἰκείους τῇ γραφῇ χρόνους. ἐν μὲν
οὖν τῇ πρὸ ταύτης βίβλῳ τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς Ξέρξου
50 στρατείας ποιησάμενοι διήλθομεν τὰς κοινὰς πράξεις ἐπὶ
τὸν προηγούμενον ἐνιαυτὸν τῆς Ἀθηναίων στρατείας
ἐπὶ Κύπρον Κίμωνος ἡγουμένου· ἐν ταύτῃ δὲ ἀπὸ
τῆς Ἀθηναίων στρατείας ἐπὶ Κύπρον ποιησάμενοι διέξι-
μεν ἕως ἐπὶ τὸν ψηφισθέντα πόλεμον ὑπὸ Ἀθηναίων
55 πρὸς Συρακοσίους.
3 Ἐπ' ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Λεύκιον Κοΐντιον Κικιννᾶτον
καὶ Μάρκον Φάβιον Οὐιβουλανόν. ἐπὶ δὲ τούτων
60 Ἀθηναῖοι διαπεπολεμηκότες ὑπὲρ Αἰγυπτίων πρὸς Πέρ-
σας, τὰς ναῦς ἁπάσας ἀπολωλεκότες ἐν τῇ λεγομένῃ
Προσωπίτιδι νήσῳ, βραχὺν χρόνον διαλιπόντες ἔγνωσαν
πάλιν πολεμεῖν τοῖς Πέρσαις ὑπὲρ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν
Ἑλλήνων. καταρτίσαντες δὲ στόλον διακοσίων τριήρων,
65 καὶ στρατηγὸν ἑλόμενοι Κίμωνα τὸν Μιλτιάδου, προς-
έταξαν πλεῖν ἐπὶ Κύπρον καὶ διαπολεμεῖν τοῖς Πέρσαις.
ὁ δὲ Κίμων ἀναλαβὼν τὸν στόλον κεκοσμημένον ἀν-

479. 33. Ἀριστείδης om. L 36. τε] τότε A ἀν-
δρείᾳ F, caeteri ἀνδρίᾳ 47. τρεψόμεθα] τρεψώμεθα L
52. τῆς Ἀ. — 54. ὑπὸ om. A 57. Κοΐντιον]
Κουΐντιον AH Κικιννᾶτον] Κικινάτον F 58. Οὐι-
βουλανὸν] Οὐικουλανὸν A 60. τὰς] malim καὶ τὰς
64. διακοσίων τριήρων] invertunt IL, δ. τριήρεων F 65.
Μιλτιάδου] Μιλτιάδην H προςέταξαν] προςέταξε L

δρῶν τε ἀρεταῖς καὶ χορηγίαις δαψιλέσιν, ἔπλευσεν εἰς
τὴν Κύπρον. κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς τῶν Περ-
σικῶν δυνάμεων ἐστρατήγουν ['Αρτάβαζος καὶ Μεγάβυ- 70
ζος. καὶ] 'Αρτάβαζος μὲν τὴν ἡγεμονίαν ἔχων ἐν τῇ
Κύπρῳ διέτριβεν ἔχων τριήρεις τριακοσίας, Μεγάβυζος
δὲ περὶ τὴν Κιλικίαν ἐστρατοπέδευε, πεζικὰς ἔχων δυ-
νάμεις, ὧν ὁ ἀριθμὸς ἦν τριάκοντα μυριάδων. ὁ δὲ 75
Κίμων καταπλεύσας εἰς τὴν Κύπρον καὶ θαλαττοκρα-
τῶν, Κίτιον μὲν καὶ Μαλὸν ἐξεπολιόρκησε, καὶ τοῖς
κρατηθεῖσι φιλανθρώπως προσηνέχθη. μετὰ δὲ ταῦτα
480 ἐκ Κιλικίας καὶ Φοινίκης προσφερομένων τριήρων τῇ
νήσῳ, Κίμων ἐπαναχθεὶς καὶ πόλεμον συγκρούσας πολ- 80
λὰς μὲν τῶν νεῶν κατέδυσεν, ἑκατὸν δὲ σὺν αὐτοῖς τοῖς
ἀνδράσιν εἷλε, τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς Φοινίκης κατε-
δίωξεν. οἱ μὲν οὖν Πέρσαι ταῖς ὑπολειφθείσαις ναυσὶ
κατέφυγον εἰς τὴν γῆν καθ' ὃν τόπον ἦν Μεγάβυζος
ἐστρατοπεδευκὼς μετὰ τῆς Περσικῆς δυνάμεως. οἱ δὲ 85
'Αθηναῖοι προσπλεύσαντες καὶ τοὺς στρατιώτας ἐκβιβά-
σαντες συνῆψαν μάχην, καθ' ἣν 'Αναξικράτης μὲν ὁ ἕτε-
ρος τῶν στρατηγῶν λαμπρῶς ἀγωνισάμενος ἡρωικῶς κα-
τέστρεψε τὸν βίον, οἱ δὲ ἄλλοι κρατήσαντες τῇ μάχῃ
καὶ πολλοὺς ἀνελόντες ἐπανῆλθον εἰς τὰς ναῦς. μετὰ 90
δὲ ταῦτα 'Αθηναῖοι πάλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κύπρον.
ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ πο-
λέμου.

'Επ' ἄρχοντος δ' 'Αθήνησι Πεδιέως 'Ρωμαῖοι μὲν 4
κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Οὐαλέριον Λακτοῦκαν καὶ 95
Σπόριον Οὐεργίνιον Τρίκοστον. ἐπὶ δὲ τούτων Κίμων
ὁ τῶν 'Αθηναίων στρατηγὸς θαλαττοκρατῶν ἐχειροῦτο
τὰς κατὰ τὴν Κύπρον πόλεις. ἐν δὲ τῇ Σαλαμῖνι Περ-
σικῆς φρουρᾶς οὔσης ἀξιολόγου, καὶ βελῶν καὶ ὅπλων 100
παντοδαπῶν ἔτι δὲ σίτου καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς

70. 'Αρτάβαζος καὶ Μεγάβυζος addidit Stephanus 71. καὶ 'Α. Eichstadius: libri 'Α. τὴν ἡγεμονίαν] additum exspectaveram τοῦ ναυτικοῦ vel τῶν ναυτικῶν δυνάμεων 72. Μεγάβυζος] Μεγαβάζος A plerumque 73. Κιλικίαν] Λικίαν K ἐστρατοπέδευε] ἐστρατοπέδευσε AHKL, ἐστρατοπέζευσε F 75. καὶ om. A: mox θαλασσοκρατῶν F 76. Κίτιον] Κήτειον AH interpres Μαλὸν] Μάριον Wesselingius
480. 79. τριήρων om. FIM καὶ — 80. μὲν om. AL 81. εἷλε] ἀνεῖλε H 84. τόπον] τρόπον L 85. Περσικῆς] malim πεζικῆς 86. στρατιώτας] στρατιώσαντες F 91. ἀπέπλευσαν ALQ, caeteri ἔπλευσαν 92. τὸ om. L 95. Μάρκον AFHL interpres, caeteri Μάρκιον Λακτοῦκαν] Λαττοῦκαν K, Λατοῦκαν F 99. βελῶν] σκελῶν A

γεμούσης τῆς πόλεως, ἔκρινε συμφέρειν ταύτην ἐκπολιορκῆσαι. οὕτω γὰρ ὑπελάμβανε μάλιστα τῆς τε Κύπρου πάσης ῥᾳδίως κυριεύσειν καὶ τοὺς Πέρσας κατα- 5 πλήξεσθαι, βοηθεῖν μὲν τοῖς Σαλαμινίοις μὴ δυναμένους διὰ τὸ θαλαττοκρατεῖν τοὺς Ἀθηναίους, ἐγκαταλιπόντας δὲ τοὺς συμμάχους καταφρονηθήσεσθαι, καθόλου δὲ τὸν ὅλον πόλεμον προκριθήσεσθαι τῆς Κύπρου πάσης βίᾳ χειρωθείσης· ὅπερ καὶ συνέβη γενέ- 10 σθαι. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι συστησάμενοι πολιορκίαν πρὸς τῇ Σαλαμῖνι καθ' ἡμέραν προσβολὰς ἐποιοῦντο, οἱ δ' ἐν τῇ πόλει στρατιῶται, ἔχοντες βέλη καὶ παρασκευήν, ῥᾳδίως ἀπὸ τῶν τειχῶν ἠμύνοντο τοὺς πολιορκοῦντας. Ἀρταξέρξης δὲ ὁ βασιλεὺς πυθόμενος τὰ περὶ 15 τὴν Κύπρον ἐλαττώματα, καὶ βουλευσάμενος μετὰ τῶν φίλων περὶ τοῦ πολέμου, ἔκρινε συμφέρειν εἰρήνην συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. ἔγραψε τοίνυν τοῖς περὶ Κύπρον ἡγεμόσι καὶ σατράπαις ἐφ' οἷς ἂν δύνωνται συλλύσασθαι πρὸς τοὺς Ἕλληνας. διόπερ οἱ περὶ τὸν 20 Ἀρτάβαζον καὶ Μεγάβυζον ἔπεμψαν εἰς τὰς Ἀθήνας 481 πρεσβευτὰς τοὺς διαλεξομένους περὶ συλλύσεως. ὑπακουσάντων δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ πεμψάντων πρέσβεις αὐτοκράτορας, ὧν ἡγεῖτο Καλλίας ὁ Ἱππονίκου, ἐγένοντο συνθῆκαι περὶ τῆς εἰρήνης τοῖς Ἀθηναίοις καὶ 25 τοῖς συμμάχοις πρὸς τοὺς Πέρσας, ὧν ἐστι τὰ κεφάλαια ταῦτα· αὐτονόμους εἶναι τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ἁπάσας, τοὺς δὲ τῶν Περσῶν σατράπας μὴ καταβαίνειν ἐπὶ θάλατταν κατωτέρω τριῶν ἡμερῶν ὁδόν, μηδὲ ναῦν μακρὰν πλεῖν ἐντὸς Φασήλιδος καὶ 30 Κυανέων· ταῦτα δὲ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν στρατηγῶν ἐπιτελούντων μὴ στρατεύειν Ἀθηναίους εἰς τὴν χώραν ἧς Ἀρταξέρξης βασιλεὺς ἄρχει. συντελεσθεισῶν δὲ τῶν σπονδῶν Ἀθηναῖοι τὰς δυνάμεις ἀπήγαγον ἐκ τῆς Κύ- 35 πρου, λαμπρὰν μὲν νίκην νενικηκότες, ἐπιφανεστάτας δὲ συνθήκας πεποιημένοι. συνέβη δὲ καὶ τὸν Κίμωνα περὶ τὴν Κύπρον διατρίβοντα νόσῳ τελευτῆσαι.

5 Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Φιλίσκου Ῥωμαῖοι κατέ- 40 στησαν ὑπάτους Τίτον Ῥωμίλιον Βατικανὸν καὶ Γάϊον Οὐετούριον Κιχώριον, Ἠλεῖοι δὲ ἤγαγον Ὀλυμπιάδα

3. μάλιστα asterisco notavit Stephanus 4. καταπλήξεσθαι] καταπλήξασθαι AFH 8. πάσης om. M 14. περὶ] κατὰ L 18. δύνωνται AHL, caeteri δύναιντο
481. 29. Φασήλιδος FQ, Φασηλίδος IK, Φασιλίδος AHL, inter Phaselida interpres, caeteri Φάσιδος 35. συνθήκας] τὰς συνθήκας FIK 39. Ῥωμίλιον AFL, Romulius interpres, caeteri Ῥωμήλιον 40. Κιχώριον] scribe Κιχωρῖνον. v. p. 465. 21.

τρίτην πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον
Κρίσων Ἱμεραῖος. ἐπὶ τούτων Μεγαρεῖς μὲν ἀπέστησαν
ἀπὸ Ἀθηναίων, καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους διαπρεσβευ-
σάμενοι συμμαχίαν ἐποίησαν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι παροξυν- 45
θέντες ἐξέπεμψαν στρατιώτας εἰς τὴν τῶν Μεγαρέων
χώραν, καὶ τὰς κτήσεις διαρπάσαντες πολλῆς ὠφελείας
κύριοι κατέστησαν. τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως βοηθούντων
τῇ χώρᾳ συνέστη μάχη, καθ' ἣν οἱ Ἀθηναῖοι νικήσαν-
τες συνεδίωξαν τοὺς Μεγαρεῖς ἐντὸς τῶν τειχῶν. 50

6 Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησι Τιμαρχίδου Ῥωμαῖοι
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Σπύριον Ταρπέϊον καὶ Αὖλον
Ἀστέριον Φοντίνιον. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μὲν
εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλόντες ἐπόρθησαν πολλὴν χώραν,
καὶ τῶν φρουρίων τινὰ πολιορκήσαντες ἐπανῆλθον εἰς 55
τὴν Πελοπόννησον, Τολμίδης δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρα-
τηγὸς εἷλε Χαιρώνειαν. τῶν δὲ Βοιωτῶν συστραφέντων
καὶ τοῖς περὶ τὸν Τολμίδην ἐνεδρευσάντων, ἐγένετο μά-
χη καρτερὰ περὶ τὴν Κορώνειαν, καθ' ἣν Τολμίδης μὲν
μαχόμενος ἀνῃρέθη, τῶν δὲ ἄλλων Ἀθηναίων οἱ μὲν 60
482 κατεκόπησαν, οἱ δὲ ζῶντες ἐλήφθησαν. τηλικαύτης δὲ
συμφορᾶς γενομένης τοῖς Ἀθηναίοις, ἠναγκάσθησαν
ἀφεῖναι τὰς πόλεις ἁπάσας τὰς κατὰ τὴν Βοιωτίαν αὐ-
τονόμους εἶναι, ἐὰν τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολάβωσιν. 65

7 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλιμάχου Ῥωμαῖοι μὲν
κατέστησαν ὑπάτους Σέξτον Κοΐντιον Τριγέμινον. ἐπὶ
δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἑλλάδα τεταπεινωμένων τῶν Ἀθη-
ναίων διὰ τὴν ἐν Βοιωτίᾳ περὶ Κορώνειαν ἧτταν, ἀφί- 70
σταντο πολλαὶ τῶν πόλεων ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων. μάλι-
στα δὲ τῶν κατοικούντων τὴν Εὔβοιαν νεωτεριζόντων,
Περικλῆς αἱρεθεὶς στρατηγὸς ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν Εὔ-
βοιαν μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου, καὶ τὴν μὲν πόλιν τῶν
Ἑστιαιέων ἑλὼν κατὰ κράτος ἐξῴκισε τοὺς Ἑστιαιεῖς ἐκ 75
τῆς πατρίδος, τὰς δ' ἄλλας καταπληξάμενος ἠνάγκασε
πάλιν πειθαρχεῖν Ἀθηναίοις. σπονδὰς δ' ἐποίησαν τρια-
κονταέτεις, Καλλίου καὶ Χάρητος συνθεμένων καὶ τὴν
εἰρήνην βεβαιωσάντων.

42. *Κρίσων*] *Κρίσσων* L 50. *τῶν* om. L 52. *Ταρ-πέϊον*] *Ταρπέτιον* FIKM, et citat Pighius 57. *Χαιρώνειαν*] *Χερώνειαν* A

482. 67. *Σέξτον*] libri *Σέξστον*: illud tamen ponit Pighius *Κοΐντιον*] *Κόϊντον* IKMQ, et citat Pighius, *Κοΐνκτιον* H post *Τριγέμινον* lacunae signa habent Stephanus et interpres 69. *Κορώνειαν* Wesselingius: libri *Χαιρώνειαν* 72. *Πε-ρικλῆς* Reiskius: libri *Περικλῆς δὲ* 74. *Ἑστιαιέων*] *Ἑστιαίων* A 75. *Ἑστιαιεῖς*] *Αἰστιαεῖς* A 77. libri *τριακονταετεῖς*

8 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Συρακοσίοις πρὸς Ἀκραγαν-
80 τίνους συνέστη πόλεμος διὰ τοιαύτας αἰτίας. Συρακό-
σιοι καταπολεμήσαντες Δουκέτιον δυνάστην τῶν Σικε-
λῶν, καὶ γενόμενον ἱκέτην ἀπολύσαντες τῶν ἐγκλημάτων,
85 ἀπέδειξαν αὐτῷ τὴν τῶν Κορινθίων πόλιν οἰκητήριον.
οὗτος δὲ ὀλίγον χρόνον μείνας ἐν τῇ Κορίνθῳ τὰς
ὁμολογίας ἔλυσε, καὶ προςποιησάμενος χρησμὸν ὑπὸ
τῶν θεῶν ἑαυτῷ δεδόσθαι κτίσαι τὴν Καλὴν Ἀκτὴν ἐν
Σικελίᾳ, κατέπλευσεν εἰς τὴν νῆσον μετὰ πολλῶν οἰκη-
90 τόρων· συνεπελάβοντο δὲ καὶ τῶν Σικελῶν τινες, ἐν
οἷς ἦν καὶ Ἀρχωνίδης ὁ τῶν Ἑρβιταίων δυναστεύων.
οὗτος μὲν οὖν περὶ τὸν οἰκισμὸν τῆς Καλῆς Ἀκτῆς ἐγί-
νετο. Ἀκραγαντῖνοι δὲ ἅμα μὲν φθονοῦντες τοῖς Συ-
ρακοσίοις, ἅμα δ' ἐγκαλοῦντες αὐτοῖς ὅτι Δουκέτιον
95 ὄντα κοινὸν πολέμιον διέσωσαν ἄνευ τῆς Ἀκραγαντίνων
γνώμης, πόλεμον ἐξήνεγκαν τοῖς Συρακοσίοις. σχιζο-
μένων δὲ τῶν Σικελικῶν πόλεων, καὶ τῶν μὲν τοῖς
Ἀκραγαντίνοις τῶν δὲ τοῖς Συρακοσίοις συστρατευόν-
των, ἠθροίσθησαν παρ' ἀμφοτέρων δυνάμεις ἀξιόλογοι.
100 φιλοτιμίας δὲ μεγάλης γενομένης ταῖς πόλεσιν, ἀντε-
στρατοπέδευσαν ἀλλήλοις περὶ τὸν Ἱμέραν ποταμόν, καὶ
γενομένης παρατάξεως ἐνίκησαν οἱ Συρακόσιοι, καὶ τῶν
Ἀκραγαντίνων ἀνεῖλον ὑπὲρ τοὺς χιλίους. μετὰ δὲ τὴν 483
μάχην διαπρεσβευσαμένων περὶ συνθέσεως τῶν Ἀκρα-
5 γαντίνων, οἱ Συρακόσιοι συνέθεντο τὴν εἰρήνην. καὶ τὰ
9 μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.
Κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν συνέβη κτισθῆναι τὴν τῶν Θου-
ρίων πόλιν δι' αἰτίας τοιαύτας. ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις
10 Ἑλλήνων κτισάντων κατὰ τὴν Ἰταλίαν πόλιν Σύβαριν,
συνέβη ταύτην λαβεῖν ταχεῖαν αὔξησιν διὰ τὴν ἀρετὴν
τῆς χώρας. κειμένης γὰρ ἀνὰ μέσον δυοῖν ποταμῶν,
τοῦ τε Κράθιος καὶ τοῦ Συβάριος, ἀφ' οὗ ταύτης
ἔτυχε τῆς προςηγορίας, οἱ κατοικισθέντες νεμόμενοι πολ-
15 λὴν καὶ καρποφόρον χώραν μεγάλους ἐκτήσαντο πλού-
τους. πολλοῖς δὲ μεταδιδόντες τῆς πολιτείας ἐπὶ το-
σοῦτο προέβησαν ὥστε δόξαι πολὺ προέχειν τῶν κατὰ
τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων· πολυανθρωπίᾳ τε τοσοῦτο δι-

87. τῶν θεῶν] θεῶν FIK αὐτῷ AFL, caeteri ἑαυτῷ 92. φθονοῦντες] φθονήσαντες L 96. Σικελικῶν] Σικελῶν K 98. συστρατευόντων] στρατευόντων AHL 100. ἀλλήλοις] ἀλλήλαις A
483. 5. συνέθεντο] διέθεντο IKQ 7. Ἰταλίαν] Σικελίαν A 11. δυοῖν] δυεῖν L 16. τοσοῦτο AL, caeteri τοσοῦτον 18. τοσοῦτο AL, caeteri τοσοῦτον

ἤνεγκαν ὥςτε τὴν πόλιν ἔχειν πολιτῶν τριάκοντα μυ-
ριάδας. γενόμενος δὲ παρ' αὐτοῖς δημαγωγὸς Τῆλυς, 20
καὶ κατηγορῶν τῶν μεγίστων ἀνδρῶν, ἔπεισε τοὺς Συ-
βαρίτας φυγαδεῦσαι τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολιτῶν
πεντακοσίους καὶ τὰς οὐσίας αὐτῶν δημεῦσαι. τῶν δὲ
φυγάδων παρελθόντων εἰς Κρότωνα καὶ καταφυγόντων
ἐπὶ τοὺς εἰς τὴν ἀγορὰν βωμούς, ὁ μὲν Τῆλυς ἐξέπεμ- 25
ψε πρεσβευτὰς πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας, οἷς ἦν προςτε-
ταγμένον ἢ τοὺς φυγάδας ἐκδοῦναι ἢ πόλεμον προςδέ-
χεσθαι. συναχθείσης δὲ ἐκκλησίας καὶ προτεθείσης βου-
λῆς πότερον χρὴ τοὺς Σικελιώτας ἐκδοῦναι τοῖς Συβα-
ρίταις ἢ πόλεμον ὑπομεῖναι πρὸς δυνατωτέρους, ἀπο- 30
ρουμένης τε τῆς συγκλήτου καὶ τοῦ δήμου, τὸ μὲν πρῶ-
τον ἔρρεπε ταῖς γνώμαις τὸ πλῆθος πρὸς τὴν ἀπόδοσιν
τῶν ἱκετῶν διὰ τὸν πόλεμον· μετὰ δὲ ταῦτα Πυθαγό-
ρου τοῦ φιλοσόφου συμβουλεύσαντος σώζειν τοὺς ἱκέ- 35
τας, μετέπεσον ταῖς γνώμαις καὶ τὸν πόλεμον ὑπὲρ τῆς
τῶν ἱκετῶν σωτηρίας ἀνείλοντο. στρατευσάντων δ' ἐπ'
αὐτοὺς τῶν Συβαριτῶν τριάκοντα μυριάσιν, ἀντετά-
χθησαν οἱ Κροτωνιᾶται δέκα μυριάσι Μίλωνος τοῦ ἀθλη-
τοῦ ἡγουμένου καὶ διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς τοῦ σώμα- 40
τος ῥώμης πρώτου τρεψαμένου τοὺς καθ' αὑτὸν τετα-
γμένους. ὁ γὰρ ἀνὴρ οὗτος, ἑξάκις Ὀλύμπια νενικηκὼς
καὶ τὴν ἀλκὴν ἀκόλουθον ἔχων τῇ κατὰ τὸ σῶμα φύ-
σει, λέγεται πρὸς τὴν μάχην ἀπαντῆσαι κατεστεφανω-
484 μένος μὲν τοῖς Ὀλυμπιακοῖς στεφάνοις, διεσκευασμένος 45
δὲ εἰς Ἡρακλέους σκευὴν λεοντῇ καὶ ῥοπάλῳ· αἴτιον
δὲ γενόμενον τῆς νίκης θαυμασθῆναι παρὰ τοῖς πολί-
ταις. τῶν δὲ Κροτωνιατῶν διὰ τὴν ὀργὴν ζωγρεῖν μὲν 10
μηδένα βουληθέντων, πάντας δὲ κατὰ τὴν φυγὴν τοὺς
ὑποπεσόντας ἀποκτεινόντων, οἱ πλείους κατεκόπησαν· 50
τὴν δὲ πόλιν διήρπασαν καὶ παντελῶς ἔρημον ἐποίησαν.
ὕστερον δὲ ἔτεσιν ὀκτὼ πρὸς τοῖς πεντήκοντα Θετταλοὶ
συνῴκισαν, καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ Κροτωνιατῶν ἐξέπεσον,
πέντε ἔτεσιν ὕστερον τοῦ δευτέρου συνοικισμοῦ, κατὰ 55
τοὺς ὑποκειμένους καιρούς. ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι
Καλλιμάχου συνῳκίσθη, καὶ μετὰ βραχὺ μετασταθεῖσα
εἰς ἕτερον τόπον προςηγορίας ἑτέρας ἔτυχε, κτιστῶν γε-
νομένων Λάμπωνος καὶ Ξενοκρίτου τοῦτον τὸν τρόπον.

20. Τῆλυς] Τῆλις A semper, Teles interpres 29. Σικελιώτας AHL, caeteri Ἰταλιώτας, exules interpres: ἱκέτας Rhodomannus 30. ὑπομεῖναι] ὑπομείνωσι HL 34. συμβουλεύσαντος om. L 41. Ὀλυμπιακοῖς] Ὀλυμπικοῖς AH
484. 49. τοὺς om. IK 53. συνῴκισαν] συνῴκησαν AL

40 *

60 οἱ [δὲ] τὸ δεύτερον ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πατρίδος Συβαρῖ-
ται πρέσβεις ἔπεμψαν εἰς τὴν Ἑλλάδα πρὸς Λακεδαιμο-
νίους καὶ Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες συνεπιλαβέσθαι τῆς
καθόδου καὶ κοινωνῆσαι τῆς ἀποικίας. Λακεδαιμόνιοι
μὲν οὖν οὐ προςέσχον αὐτοῖς, Ἀθηναῖοι δὲ συμπράξειν
65 ἐπαγγειλάμενοι, δέκα ναῦς πληρώσαντες ἀπέστειλαν τοῖς
Συβαρίταις, ὧν ἡγεῖτο Λάμπων τε καὶ Ξενόκριτος· ἐκή-
ρυξαν δὲ κατὰ τὰς ἐν Πελοποννήσῳ πόλεις κοινοποιού-
μενοι τὴν ἀποικίαν τῷ βουλομένῳ μετέχειν τῆς ἀποικίας.
70 ὑπακουσάντων δὲ πολλῶν, καὶ λαβόντων χρησμὸν παρὰ
τοῦ Ἀπόλλωνος ὅτι δεῖ κτίσαι πόλιν αὐτοὺς ἐν τούτῳ
τῷ τόπῳ ὅπου μέλλουσιν οἰκεῖν μέτριον ὕδωρ πίνοντες,
ἀμετρῇ δὲ μᾶζαν ἔδοντες, κατέπλευσαν εἰς τὴν Ἰταλίαν,
καὶ καταντήσαντες εἰς τὴν Σύβαριν ἐζήτουν τόπον ὃν ὁ
75 θεὸς ἦν προςτεταχὼς κατοικεῖν. εὑρόντες δὲ οὐκ ἄπο-
θεν τῆς Συβάρεως κρήνην ὀνομαζομένην Θουρίαν, ἔχου-
σαν αὐλὸν χάλκεον, ὃν ἐκάλουν οἱ ἐγχώριοι μέδιμνον,
νομίσαντες εἶναι τοῦτον τὸν τόπον τὸν δηλούμενον ὑπὸ
80 τοῦ θεοῦ, περιέβαλον τεῖχος, καὶ κτίσαντες πόλιν
ὠνόμασαν ἀπὸ τῆς κρήνης Θούριον. τὴν δὲ πόλιν διε-
λόμενοι κατὰ μὲν μῆκος εἰς τέτταρας πλατείας, ὧν κα-
λοῦσι τὴν μὲν μίαν Ἡράκλειαν, τὴν δὲ Ἀφροδισιάδα,
τὴν δὲ Ὀλυμπιάδα, τὴν δὲ Διονυσιάδα, κατὰ δὲ τὸ
85 πλάτος διεῖλον εἰς τρεῖς πλατείας, ὧν ἡ μὲν ὠνομάσθη 485
Ἡρῴα, ἡ δὲ Θουρία, ἡ δὲ Θουρῖνα. ὑπὸ δὲ τούτων
τῶν στενωπῶν πεπληρωμένων ταῖς οἰκίαις ἡ πόλις ἐφαί-
11 νετο καλῶς κατεσκευάσθαι. ὀλίγον δὲ χρόνον ὁμονοή-
90 σαντες οἱ Θούριοι, στάσει μεγάλῃ περιέπεσον οὐκ ἀλό-
γως. οἱ γὰρ προϋπάρχοντες Συβαρῖται τὰς μὲν ἀξιο-
λογωτάτας ἀρχὰς ἑαυτοῖς προςένεμον, τὰς δ' εὐτελεῖς
τοῖς ὕστερον προςγεγραμμένοις πολίταις· καὶ τὰς γυ-
95 ναῖκας ἐπιθύειν τοῖς θεοῖς ᾤοντο δεῖν πρώτας μὲν τὰς
πολίτιδας, ὑστέρας δὲ τὰς μεταγενεστέρας· πρὸς δὲ
τούτοις τὴν μὲν σύνεγγυς τῇ πόλει χώραν κατεκληρού-
χουν ἑαυτοῖς, τὴν δὲ πόῤῥω κειμένην τοῖς ἐπήλυσι. γε-
νομένης δὲ διαφορᾶς διὰ τὰς εἰρημένας αἰτίας, οἱ προς-

59. δὲ delet Wesselingius, γὰρ Eichstadius **60.** ἐκ τῆς πα-τρίδος asterisco notavit Stephanus **64.** προςέσχον] προςέχον-τες L **68.** τῷ βουλομένῳ] τῶν βουλομένων A **72.** μᾶζαν] μάζαν omnes: sunt hae hexametri reliquiae **74.** τό-πιν] immo τὸν τόπον **77.** ἐκάλουν] ἐκαλοῦντο A **78.** εἶναι τοῦτον τὸν τόπον] τοῦτον εἶναι I **81.** τέτταρας] τέσ-σαρας omnes **83.** Ἀφροδισιάδα] Ἀφροδισίδα H
485. **86.** Θουρῖνα] Θουρίνα omnes **87.** ταῖς οἰκίαις Wesselingius: libri τὰς οἰκίας

γραφέντες ὕστερον πολῖται πλείους καὶ κρείττονες ὄντες 100
ἀπέκτειναν σχεδὸν ἅπαντας τοὺς προϋπάρχοντας Συβα-
ρίτας, καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατῴκησαν. πολλῆς δὲ οὔ-
σης καὶ καλῆς χώρας, οἰκήτορας ἐκ τῆς Ἑλλάδος μετα-
πεμψάμενοι συχνοὺς διενείμαντο τὴν πόλιν, καὶ τὴν
χώραν ἐπ' ἴσης ἔνεμον. οἱ δὲ διαμένοντες ταχὺ πλού- 5
τους μεγάλους ἐκτήσαντο, καὶ πρὸς τοὺς Κροτωνιάτας
φιλίαν συνθέμενοι καλῶς ἐπολιτεύοντο. συστησάμενοι
δὲ πολίτευμα δημοκρατικὸν διεῖλον τοὺς πολίτας εἰς
δέκα φυλάς, καὶ τὰς προσηγορίας ἁπάσας περιέθηκαν 10
ἐκ τῶν ἐθνῶν, τρεῖς μὲν ἀπὸ τῶν ἐκ Πελοποννήσου
συναχθέντων ὀνομάσαντες Ἀρκάδα καὶ Ἀχαΐδα καὶ Ἠλεί-
αν, τὰς ἴσας δὲ ἀπὸ τῶν ἔξωθεν ὁμοεθνῶν, Βοιωτίαν,
Ἀμφικτυονίδα, Δωρίδα, τὰς δὲ λοιπὰς τέτταρας ἀπὸ
τῶν ἄλλων γενῶν, Ἰάδα, Ἀθηναΐδα, Εὐβοΐδα, Νησιῶ- 15
τιν. εἵλοντο δὲ καὶ νομοθέτην τὸν ἄριστον τῶν ἐν παι-
δείᾳ θαυμαζομένων πολιτῶν Χαρώνδαν. οὗτος δὲ ἐπι-
σκεψάμενος τὰς ἁπάντων νομοθεσίας ἐξελέξατο τὰ κρά-
τιστα καὶ κατέταξεν εἰς τοὺς νόμους· πολλὰ δὲ καὶ ἴδια 20
παρεπινοησάμενος ἐξεῦρε, περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειόν ἐστιν
ἐπιμνησθῆναι πρὸς διόρθωσιν τῶν ἀναγινωσκόντων.

Πρῶτον μὲν γὰρ τοῖς μητρυιὰν ἐπαγομένοις κατὰ 12
486 τῶν ἰδίων τέκνων ἔθηκε πρόστιμον τὸ μὴ γίνεσθαι συμ-
βούλους τούτους τῇ πατρίδι, νομίζων τοὺς κακῶς περὶ 25
τῶν ἰδίων τέκνων βουλευσαμένους καὶ συμβούλους κα-
κοὺς ἔσεσθαι τῇ πατρίδι. ἔφη γὰρ τοὺς μὲν πρῶτον
γήμαντας καὶ ἐπιτυχόντας δεῖν εὐημεροῦντας καταπαύ-
ειν, τοὺς δὲ ἀποτυχόντας τῷ γάμῳ καὶ πάλιν ἐν τοῖς
αὐτοῖς ἁμαρτάνοντας ἄφρονας δεῖν ὑπολαμβάνεσθαι. 30
τοὺς δ' ἐπὶ συκοφαντίᾳ καταγνωσθέντας προσέταξε πε-
ριπατεῖν ἐστεφανωμένους μυρίκῃ, ὅπως ἐν πᾶσι τοῖς
πολίταις φαίνωνται τὸ πρωτεῖον τῆς πονηρίας περιπε-
ποιημένοι. διὸ καί τινας ἐπὶ τούτῳ τῷ ἐγκλήματι κα- 35
ταδικασθέντας τὸ μέγεθος τῆς ὕβρεως οὐκ ἐνεγκόντας
ἑκουσίως ἑαυτοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μεταστῆσαι. οὗ συντελε-
σθέντος ἐφυγαδεύθη πᾶς ἐκ τῆς πόλεως ὁ συκοφαντεῖν
εἰωθώς, καὶ τὸ πολίτευμα μακάριον εἶχε βίον τῆς τοι-

100. κρείττονες AHLQ, caeteri κρείττονες σχεδὸν ἀπέκτειναν σχεδὸν AHLQ, ἀπέκτεινον ἐγγὺς F, caeteri ἀπέκτειναν ἐγγὺς
10. ἁπάσας] fort. ἁπάσαις 12. Ἀχαΐδα] Ἀχαΐαν F Ἠλείαν] Ἠλίδα KMQ, et correctus in marg. F, Κλείαν H 14. τέτταρας] τέσσαρας omnes 16. 17. τῶν — θαυμαζομένων Stephanus: libri τὸν — θαυμαζόμενον
486. 33. περιπεποιημένοι] περιποιησάμενοι A

40 αὐτῆς κακίας ἀπηλλαγμένον. ἔγραψε δὲ ὁ Χαρώνδας καὶ περὶ τῆς κακομιλίας νόμον ἐξηλλαγμένον καὶ τοῖς ἄλλοις νομοθέταις παρεωραμένον. ὑπολαβὼν γὰρ τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐνίοτε διὰ τὴν πρὸς τοὺς πονηροὺς φιλίαν καὶ συνήθειαν διαστρέφεσθαι τὰ ἤθη πρὸς κα-
45 κίαν, καὶ τὴν φαυλότητα καθάπερ λοιμικὴν νόσον ἐπινέμεσθαι τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων καὶ νοσοποιεῖν τὰς ψυχὰς τῶν ἀρίστων· κατάντης γὰρ ἡ πρὸς τὸ χεῖρον ὁδός, ῥαδίαν ἔχουσα τὴν ὁδοιπορίαν· διὸ καὶ τῶν μετρίων πολλοὶ τοῖς ἤθεσιν ὑπούλοις ἡδοναῖς δελεασθέν-
50 τες εἰς ἐπιτηδεύσεις χειρίστας περιώκειλαν· ταύτην οὖν τὴν διαφθορὰν ἀναστεῖλαι βουλόμενος ὁ νομοθέτης, ἀπηγόρευσε τῇ τῶν πονηρῶν φιλίᾳ τε καὶ συνηθείᾳ χρήσασθαι, καὶ δίκας ἐποίησε κακομιλίας, καὶ προστίμοις μεγάλοις ἐπέγραψε τοὺς ἁμαρτάνειν μέλλοντας.
55 ἔγραψεν οὖν καὶ ἕτερον νόμον ἀπὸ τούτου κρείττονα καὶ τοῖς παλαιοτέροις αὐτοῦ νομοθέταις ἠμελημένον· ἐνομοθέτησε γὰρ τῶν πολιτῶν τοὺς υἱεῖς ἅπαντας μανθάνειν γράμματα χορηγούσης τῆς πόλεως τοὺς μισθοὺς
60 τοῖς διδασκάλοις. ὑπέλαβε γὰρ τοὺς ἀπόρους τοῖς βίοις ἰδίᾳ μὴ δυναμένους διδόναι μισθοὺς ἀποστερηθήσεσθαι
13 τῶν καλλίστων ἐπιτηδευμάτων. τὴν γὰρ γραμματικὴν παρὰ τὰς ἄλλας μαθήσεις προέκρινεν ὁ νομοθέτης, καὶ μάλα προσηκόντως. διὰ γὰρ ταύτης τὰ πλεῖστα καὶ
65 χρησιμώτατα τῶν πρὸς τὸν βίον ἐπιτελεῖσθαι, ψήφους, ἐπιστολάς, διαθήκας, νόμους, τἄλλα τὰ τὸν βίον μάλιστα ἐπανορθοῦντα. τίς γὰρ ἂν ἄξιον ἐγκώμιον διάθοιτο τῆς τῶν γραμμάτων μαθήσεως; διὰ γὰρ τούτων μόνων οἱ τετελευτηκότες τοῖς ζῶσι διαμνημονεύονται, οἱ δὲ 487
70 μακρὰν τοῖς τόποις διεστῶτες τοῖς πλεῖστον ἀπέχουσιν ὡς πλησίον παρεστῶσι διὰ τῶν γεγραμμένων ὁμιλοῦσι· ταῖς τε κατὰ πόλεμον συνθήκαις ἐν ἔθνεσιν ἢ βασιλεῦσι πρὸς διαμονὴν τῶν ὁμολογιῶν ἡ διὰ τῶν γραμμάτων
75 ἀσφάλεια βεβαιοτάτην ἔχει πίστιν· καθόλου δὲ τὰς χαριεστάτας τῶν φρονίμων ἀνδρῶν ἀποφάσεις καὶ θεῶν χρησμούς, ἔτι δὲ φιλοσοφίαν καὶ πᾶσαν παιδείαν μόνη τηρεῖ, καὶ τοῖς ἐπιγινομένοις ἀεὶ παραδίδωσιν εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. διὸ καὶ τοῦ μὲν ζῆν τὴν φύσιν αἰτίαν
80 ὑποληπτέον, τοῦ δὲ καλῶς ζῆν τὴν ἐκ τῶν γραμμάτων συγκειμένην παιδείαν. ὅθεν ὡς μεγάλων τινῶν ἀγαθῶν

44. τὴν φαυλότητα] φαυλότητα L 48. ὑπούλοις om. F 54. ἐπέγραψε] ἀπέγραψε HIKLQ, α super επ ponit F 55. καὶ om. A ἀπὸ] πολὺ vel ἔτι Reiskius

ἀποστερουμένους τοὺς ἀγραμμάτους διωρθώσατο τῇ νο-
μοθεσίᾳ ταύτῃ καὶ δημοσίας ἐπιμελείας τε καὶ δαπάνης
ἠξίωσε. καὶ τοσοῦτον ὑπερεβάλετο τοὺς πρότερον νο-
μοθετήσαντας δημοσίῳ μισθῷ τοὺς νοσοῦντας τῶν ἰδιω- 85
τῶν ὑπὸ ἰατρῶν θεραπεύεσθαι, ὥσθ' οἱ μὲν τὰ σώματα
θεραπείας ἠξίωσαν, ὁ δὲ τὰς ψυχὰς τὰς ὑπ' ἀπαιδευ-
σίας ἐνοχλουμένας ἐθεράπευσε, κἀκείνων μὲν τῶν ἰα-
τρῶν εὐχόμεθα μηδέποτε χρείαν ἔχειν, τοῖς δὲ τῆς παι-
δείας διδασκάλοις ἐπιθυμοῦμεν ἅπαντα τὸν χρόνον συν- 90
διατρίβειν. ἀμφοτέρας δὲ τὰς προειρημένας πολλοὶ τῶν 14
ποιητῶν δι' ἐμμέτρου ποιήματος μεμαρτυρήκασι, τὴν
μὲν κακομιλίαν ἐν τοῖσδε,

ὅστις δ' ὁμιλῶν ἥδεται κακοῖς ἀνήρ,
οὐπώποτ' ἠρώτησα, γινώσκων ὅτι 95
τοιοῦτός ἐστιν οἷσπερ ἥδεται ξυνών.

τὴν δὲ περὶ τῆς μητρυιᾶς τεθέντα ἐν τούτοις,

τὸν νομοθέτην φασὶν Χαρώνδαν ἔν τινι
νομοθεσίᾳ τά τ' ἄλλα καὶ ταυτὶ λέγειν·
ὁ παισὶν αὑτοῦ μητρυιὰν ἐπεισάγων 100
μήτ' εὐδοκιμείσθω μήτε μετεχέτω λόγου
παρὰ τοῖς πολίταις, ὡς ἐπείσακτον κακὸν
κατὰ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων πεπορισμένος.
εἶτ' ἐπέτυχες γάρ, φησί, γήμας τὸ πρότερον,
εὐημερῶν κατάπαυσον, εἶτ' οὐκ ἐπέτυχες, 5
μανικὸν τὸ πεῖρας δευτέρας λαβεῖν πάλιν.

ταῖς γὰρ ἀληθείαις ὁ δὶς ἐν τοῖς αὐτοῖς πράγμασιν
ἁμαρτάνων ἄφρων ἂν δικαίως νομισθείη. καὶ Φιλήμο-
νος τοῦ κωμῳδιογράφου γράφοντος τοὺς πολλάκις ναυ- 10
τιλλομένους καὶ εἰπόντος

νόμῳ τεθαύμακ' οὐκ ἐπεὶ
πέπλευκεν, ἀλλ' εἰ δὶς πέπλευκε,

τὸ παραπλήσιον ἄν τις ἀποφαίνοιτο μὴ θαυμάζειν εἴ
τις γεγάμηκεν, ἀλλ' εἰ δὶς γεγάμηκε· κρεῖττον γὰρ εἶ-
488 ναι δὶς ἑαυτὸν θαλάττῃ παραβαλεῖν ἢ γυναικί. μέγι- 15

487. 81. ἀγραμμάτους] ἀγραμμάτας K 82. διωρθώσατο] libri διορθώσατο 87. ὁ] οἱ A 92. δι' ἐμμέτρου] διαμέτρου L 94. ὅστις om. AFKM 95. οὐπώποτ'] οὔποτ' F 96. ξυνών] κακοῖς A 98. φασὶν] φασὶ libri et mox τε 99. ταυτὶ Bentleius: libri ταῦτα 100. ἐπεισάγων] ἐπάγων FK 5. κατάπαυσον om. A 6. πεῖρας] πεῖραν Bentleius 7. αὐτοῖς om. K 10. νόμῳ] ut desperatum notavit Stephanus τεθαύμακ'] libri τεθαύμακα 11. ἐπεὶ] huius quoque vocabuli certum est vitium, correctio incerta 12. θαυμάζειν] θαυμάσειν omnes

σται γὰρ καὶ χαλεπώταται στάσεις ἐν ταῖς οἰκίαις γίνονται διὰ μητρυιὰς τέκνοις πρὸς πατέρας, καὶ διὰ ταῦτα πολλαὶ καὶ παράνομοι πράξεις ἐν τοῖς θεάτροις τραγῳδοῦνται.

15 Ὁ δ' οὖν Χαρώνδας καὶ ἕτερόν τινα νόμον ἀποδοχῆς ἀξιούμενον ἔγραψε, τὸν περὶ τῆς τῶν ὀρφανῶν φυλακῆς. οὗτος δ' ἐξ ἐπιπολῆς μὲν θεωρούμενος οὐδὲν φαίνεται περιττὸν ἔχειν οὐδὲ ἀποδοχῆς ἄξιον, ἀναθεωρούμενος δὲ καὶ μετ' ἀκριβείας ἐξεταζόμενος μεγάλην ἔχει σπουδὴν καὶ δόξαν. ἔγραψε γὰρ τῶν μὲν ὀρφανικῶν χρημάτων ἐπιτροπεύειν τοὺς ἀγχιστεῖς τοὺς ἀπὸ πατρός, τρέφεσθαι δὲ τοὺς ὀρφανοὺς παρὰ τοῖς συγγενέσι τοῖς ἀπὸ μητρός. αὐτόθεν μὲν οὖν ὁ νόμος οὐδὲν ὁρᾶται περιέχων σοφὸν ἢ περιττόν, ἐξεταζόμενος δὲ κατὰ βάθος εὑρίσκεται δικαίως ὢν ἄξιος ἐπαίνου. ζητουμένης γὰρ τῆς αἰτίας δι' ἣν ἄλλοις μὲν τὴν οὐσίαν, ἑτέροις δὲ τὴν τῶν ὀρφανῶν τροφὴν ἐπίστευσεν, ἐκφαίνεταί τις ἐπίνοια τοῦ νομοθέτου περιττή· οἱ μὲν γὰρ ἀπὸ μητρὸς συγγενεῖς οὐ προσήκοντες τῇ κληρονομίᾳ τῶν ὀρφανῶν οὐκ ἐπιβουλεύσουσιν, οἱ δ' ἀπὸ τοῦ πατρὸς οἰκεῖοι ἐπιβουλεῦσαι μὲν οὐ δύνανται διὰ τὸ μὴ πιστεύεσθαι τοῦ σώματος, τῆς δ' οὐσίας εἰς ἐκείνους καθηκούσης, ἐὰν οἱ ὀρφανοὶ τελευτήσωσιν ἢ διὰ νόσον ἤ τινα ἄλλην περίστασιν, ἀκριβέστερον οἰκονομήσουσι τὰ χρήματα, ὡς ἰδίας τὰς ἐκ τῆς τύχης ἐλπίδας ἔχοντες.

16 ἕτερον δὲ ἔθηκε νόμον κατὰ τῶν λιπόντων τὴν ἐν πολέμῳ τάξιν ἢ τὸ σύνολον μὴ ἀναλαβόντων τὰ ὅπλα ὑπὲρ τῆς πατρίδος. τῶν γὰρ ἄλλων νομοθετῶν κατὰ τῶν τοιούτων τεθεικότων θάνατον τὸ πρόστιμον, οὗτος προσέταξε τοὺς τοιούτους ἐν τῇ ἀγορᾷ ἐφ' ἡμέρας τρεῖς καθῆσθαι ἐν ἐσθῆσι γυναικείαις. ὁ δὲ νόμος οὗτος ἅμα μὲν φιλανθρωπότερός ἐστι τῶν παρὰ τοῖς ἄλλοις, ἅμα δὲ λεληθότως τῷ μεγέθει τῆς ἀτιμίας ἀποτρέπει τοὺς ὁμοίους τούτοις τῆς ἀνανδρίας· κρεῖττον γάρ ἐστιν ἀποθανεῖν ἢ τοιαύτης ὕβρεως ἐν τῇ πατρίδι πειραθῆναι· ἅμα δὲ καὶ τοὺς ἁμαρτάνοντας οὐκ ἠφάνισεν, ἀλλὰ τῇ πόλει πρὸς τὰς πολεμικὰς χρείας ἐτήρησε, διορθωσομένους τῇ διὰ τῆς ὕβρεως κολάσει καὶ σπεύσοντας ἑτέροις ἀνδραγαθήμασιν ἐξαλεῖψαι τὴν προγεγενημένην αἰσχύνην. διὰ δὲ τῆς ἀποτομίας τῶν

488. 16. μητρυιὰς] μητρυιᾶς omnes 16. ταῦτα] ταύτας Reiskius 20. τῆς τῶν L, caeteri τῆς 34. ἐπιβουλεύσουσιν] ἐπιβουλεύσωσιν L, ἐπιβουλεύουσιν IMQ 44. κατὰ] καὶ K 54. σπεύσοντας] σπεύδοντας FL

νόμων διέσωσε τοὺς νόμους ὁ νομοθέτης. προςέταξε
γὰρ ἐκ παντὸς τρόπου πείθεσθαι τῷ νόμῳ, κἂν ᾖ παν-
τελῶς κακῶς γεγραμμένος· διορθοῦν δὲ συνεχώρησε τὸν
χρείαν ἔχοντα διορθώσεως. τὸ μὲν γὰρ ἡττᾶσθαι ὑπὸ 60
νομοθέτου καλὸν εἶναι ὑπελάμβανε, τὸ δὲ ὑπὸ ἰδιώτου
489 παντελῶς ἄτοπον, καὶ εἰ ἐπὶ τῷ συμφέροντι γίνεται.
καὶ μάλιστα διὰ τοῦ τοιούτου τρόπου τοὺς ἐν τοῖς δι-
καστηρίοις τῶν παρανενομηκότων προφάσεις καὶ δια- 65
νοίας ἀντὶ τῶν ῥητῶν εἰςάγοντας ἐκώλυσε ταῖς ἰδίαις
εὑρεσιλογίαις καταλύειν τὴν τῶν νόμων ὑπεροχήν· διὸ
καί τινας τῶν τοιαύτας κατηγορίας πεποιημένων πρὸς
τοὺς δικαστὰς τοὺς δικάζοντας περὶ τῆς τῶν παρανενο-
μηκότων τιμωρίας εἰπεῖν ὅτι σώζειν ἀναγκαῖον ἢ τὸν 70
νόμον ἢ τὸν ἄνδρα. τὸν δ᾽ οὖν Χαρώνδαν φασὶ πα- 17
ραδοξότατον νενομοθετηκέναι περὶ τῆς διορθώσεως τῶν
νόμων. ὁρῶντα γὰρ αὐτὸν ἐν ταῖς πλείσταις πόλεσι
διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐπιχειρούντων ἐπανορθοῦν τοὺς νό- 75
μους λυμαινομένους μὲν τὰς προϋπαρχούσας νομοθεσίας,
εἰς στάσεις δὲ τὰ πλήθη προςαγομένους, ἴδιόν τι καὶ
παντελῶς ἐξηλλαγμένον νομοθετῆσαι. προςέταξε γὰρ
τὸν βουλόμενον διορθῶσαί τινα νόμον, ὅταν ποιῆται
τὴν περὶ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν, τὸν ἑαυτοῦ τρά- 80
χηλον εἰς βρόχον ἐντιθέναι, καὶ μένειν ἄχρι [ἂν] ὅτου
τὴν κρίσιν ὁ δῆμος περὶ τοῦ διορθουμένου νόμου ποι-
ήσηται, κἂν μὲν ἡ ἐκκλησία προςδέξηται τὸν ὕστερον
γραφόμενον, ἀπολύεσθαι τὸν εἰςηγησάμενον, ἐὰν δὲ ἄκυ-
ρον ποιήσηται τὴν διόρθωσιν, παραχρῆμα θνήσκειν ὑπὸ 85
τοῦ βρόχου σφιγγόμενον. τοιαύτης δὲ κατὰ τὴν διόρ-
θωσιν τῆς νομοθεσίας οὔσης, καὶ τοῦ φόβου τοὺς νεω-
τέρους νομοθέτας κολάζοντος, οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ νόμων
διορθώσεως φωνὴν προΐεσθαι, ἐν παντὶ δὲ τῷ μετὰ
ταῦτα χρόνῳ παρὰ τοῖς Θουρίοις τρεῖς οἱ πάντες εἰς- 90
ηγοῦνται διορθωθῆναι διά τινας ἀναγκαίας περιστάσεις
ἐπὶ τὴν ὑπὲρ τῆς διορθώσεως συμβουλίαν παραγενέσθαι.
νόμου γὰρ ὄντος, ἐάν τίς τινος ὀφθαλμὸν ἐκκόψῃ, ἀν-
τεκκόπτεσθαι τὸν ἐκείνου, ἑτερόφθαλμός τις ἐκκοπεὶς 95

61. ὑπελάμβανε] ὑπέλαβε L, συνυπέλαβε FIK, συνεπέλαβε A
489. 63. διὰ τοῦ Stephanus: libri τοῦ τοὺς] τὰς
AFKL 66. εὑρεσιλογίαις] εὑρησιλογίαις H, εὑρεσιολογίαις
K 72. δ᾽ οὖν] γοῦν omnes Χαρώνδαν] Χαρῶν K
73. διορθώσεως] ἀνορθώσεως FI 74. διὰ fortasse tollendum
77. προςαγομένους] immo προαγομένους 78. νομοθετῆ-
σαι Stephanus: libri ἐνομοθέτησε 81. ἄχρι] libri ἄχρις 82. διορ-
θουμένου] διορθωμένου A 91. διορθωθῆναι] διορθωταὶ Reis-
kius: nisi deleri praestat περιστάσεις, super στα positis litteris πτ, F

τὸν ὀφθαλμὸν καὶ στερηθεὶς ὅλης τῆς ὁράσεως, τὸν μὲν
ἀντεκκόψαι τὸν δράσαντα ἔλαττον ὑπέλαβε πρόστιμον
ἐκτῖσαι· τυφλώσαντα γὰρ ἕνα τῶν πολιτῶν, εἰ τὸ κατὰ
νόμον πρόστιμον ὁ πράξας ὑπομένοι, μὴ τετευχέναι τῆς
100 ἴσης συμφορᾶς· δίκαιον οὖν εἶναι τὸν ἑτερόφθαλμον
τὴν ὅρασιν ἀφελόμενον ἀμφοτέρους ἐκκόπτεσθαι τοὺς
ὀφθαλμούς, εἰ μέλλοι τὴν ἴσην ἀναδέχεσθαι τιμωρίαν.
διὸ καὶ περιαλγῆ γενόμενον τὸν ἑτερόφθαλμον ἀποτολ-
μῆσαι λόγον ἐν ἐκκλησίᾳ διαθέσθαι περὶ τῆς ἰδίας συμ-
5 φορᾶς, ἅμα μὲν τοῖς πολίταις ἀποδυρόμενον τὴν ἰδίαν
ἀτυχίαν, ἅμα δὲ συμβουλεύοντα τοῖς πλήθεσι διορθώ-
σασθαι τὸν νόμον· τέλος δὲ δόντα τὸν τράχηλον εἰς
βρόχον, ἐπιτυχόντα τῇ συμβουλίᾳ ἀκυρῶσαι μὲν τὸν
ὑπάρχοντα νόμον, βεβαιῶσαι δὲ τὸν διορθωθέντα, καὶ
10 διὰ τοῦτο φυγεῖν τὸν τοῦ βρόχου θάνατον. δεύτερος 490
18 δὲ διωρθώθη νόμος ὁ διδοὺς ἐξουσίαν τῇ γυναικὶ ἀπο-
λύειν τὸν ἄνδρα καὶ συνοικεῖν ᾧ ἂν βούληται. τῶν
γὰρ προβεβηκότων τῇ ἡλικίᾳ τις ἔχων γυναῖκα νεωτέραν
15 καὶ καταλειφθείς, συνεβούλευε τοῖς Θουρίοις διορθῶσαι
τὸν νόμον καὶ προσγράψαι τὴν καταλιποῦσαν ἄνδρα
συνοικεῖν ᾧ ἂν βούληται μὴ νεωτέρῳ τοῦ προτέρου·
ὁμοίως δὲ κἂν ἀνὴρ ἐκβάλῃ γυναῖκα, μὴ γαμεῖν ἄλλην
νεωτέραν ταύτης τῆς ἐκβληθείσης. εὐστοχήσας δ' ἐν τῇ
20 συμβουλίᾳ καὶ ἀκυρώσας τὸν πρότερον νόμον, διέφυγε
μὲν τὸν ἐκ τοῦ βρόχου κίνδυνον, τῆς δὲ γυναικὸς κω-
λυθείσης νεωτέρῳ συνοικῆσαι, πάλιν ἔγημε τὸν ἀπολυ-
θέντα. τρίτος δὲ νόμος διωρθώθη ὁ περὶ τῶν ἐπικλή-
ρων, ὁ καὶ παρὰ Σόλωνι κείμενος. ἐκέλευε γὰρ τῇ ἐπι-
25 κλήρῳ ἐπιδικάζεσθαι τὸν ἔγγιστα γένους, ὡσαύτως δὲ
καὶ τὴν ἐπίκληρον ἐπιδικάζεσθαι τῷ ἀγχιστεῖ, ᾧ ἦν
ἀνάγκη συνοικεῖν ἢ πεντακοσίας ἐκτῖσαι δραχμὰς εἰς
προικὸς λόγον τῇ πενιχρᾷ ἐπικλήρῳ. ὀρφανὴ γάρ τις
30 εὐγενὴς ἐπίκληρος, ἀπορουμένη παντελῶς κατὰ τὸν βίον
καὶ διὰ τὴν πενίαν οὐ δυναμένη συνοικῆσαι, κατέφυγεν

95. τὸν] τῷ Reiskius, τὸ Wesselingius, deleto (97.) ἐκτῖσαι
96. ἔλαττον] ἔλασσον A, caeteri δ' ἔλασσον 97. ἐκτῖσαι
— 98. νόμον om. L 98. ὑπομένοι] ὑπομένει FI 99.
τετευχέναι Eichstadius: libri τετυχέναι 1. ἐκκόπτεσθαι] ἐκ-
κόψαι IKQ μέλλοι A, caeteri μέλλει
490. 15. διωρθώθη] διορθωθῆναι FK 17. προτέρου]
πρότερον AL, προτέρον suprascripto ου F 21. κωλυθείσης
AFHL interpres, caeteri βουληθείσης 25. ἐπιδικάζεσθαι] ἐλ-
πίδι καθέζεσθαι AFHIK et 26. IK, ubi α et θε supra primam et
quartam syllabam v. ἐπιδικάζεσθαι ponit F 30. κατὰ] im-
mo τῶν κατὰ

ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ μετὰ δακρύων ἐκθεμένη τὴν ἑαυτῆς
ἐρημίαν τε καὶ καταφρόνησιν, πρὸς δὲ τούτοις ὑπογρα-
ψαμένη τὴν διόρθωσιν τοῦ νόμου, ὥστε ἀντὶ τῆς ἐκτί-
σεως τῶν πεντακοσίων δραχμῶν γράψαι συνοικεῖν κατ' 35
ἀνάγκην τὸν ἄγχιστα γένους τῇ ἐπιδικασθείσῃ ἐπικλή-
ρῳ· τοῦ δὲ δήμου διὰ τὸν ἔλεον ψηφισαμένου διορ-
θῶσαι τὸν νόμον, ἡ μὲν ὀρφανὴ τὸν ἐκ τοῦ βρόχου
κίνδυνον ἐξέφυγεν, ὁ δ' ἀγχιστεὺς πλούσιος ὢν ἠνα-
γκάσθη γῆμαι γυναῖκα πενιχρὰν ἐπίκληρον ἄνευ προικός. 40

Λείπεται δ' ἡμῖν εἰπεῖν ὑπὲρ τῆς τοῦ Χαρώνδου 19
τελευτῆς, καθ' ἣν ἴδιόν τι καὶ παράδοξον αὐτῷ συνέ-
βη. ἐπὶ γὰρ τὴν χώραν ἐξιὼν μετὰ ξιφιδίου διὰ τοὺς
λῃστάς, καὶ κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἐκκλησίας συνεστώσης 45
καὶ ταραχῆς ἐν τοῖς πλήθεσι, προέστη πολυπραγμονῶν
τὰ κατὰ τὴν στάσιν. νενομοθετηκὼς δ' ἦν μηδένα μεθ'
ὅπλου ἐκκλησιάζειν, καὶ ἐπιλαθόμενος ὅτι τὸ ξίφος πα-
ρέζωσται, παρέδωκεν ἐχθροῖς τισιν ἀφορμὴν κατηγορίας. 50
491 ὧν ἑνὸς εἰπόντος Καταλέλυκας τὸν ἴδιον νόμον, Μὰ
Δί', εἰπεῖν, ἀλλὰ κύριον ποιήσω· καὶ σπασάμενος τὸ
ξιφίδιον ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν. ἔνιοι δὲ τῶν συγγραφέων
τὴν πρᾶξιν ταύτην περιτιθέασι Διοκλεῖ τῷ Συρακοσίων
νομοθέτῃ. 55

Ἡμεῖς δὲ ἀρκούντως τὰ περὶ Χαρώνδαν τὸν νομοθέ-
την διεληλυθότες βραχέα βουλόμεθα καὶ περὶ Ζαλεύκου
τοῦ νομοθέτου διελθεῖν διά τε τὴν ὁμοίαν προαίρεσιν τοῦ
βίου καὶ τὸ γεγονέναι τοὺς ἄνδρας ἐν πόλεσιν ἀστυγεί- 20
τοσι. Ζάλευκος τοίνυν ἦν τὸ γένος ἐκ τῆς Ἰταλίας Λο- 60
κρός, ἀνὴρ εὐγενὴς καὶ κατὰ παιδείαν τεθαυμασμένος,
μαθητὴς δὲ Πυθαγόρου τοῦ φιλοσόφου. οὗτος πολλῆς
ἀποδοχῆς τυγχάνων ἐν τῇ πατρίδι νομοθέτης ᾑρέθη, καὶ
καταβαλόμενος ἐξ ἀρχῆς καινὴν νομοθεσίαν ἤρξατο πρῶ- 65
τον περὶ τῶν ἐπουρανίων θεῶν. εὐθὺς γὰρ ἐν τῷ προ-
οιμίῳ τῆς ὅλης νομοθεσίας ἔφη δεῖν τοὺς κατοικοῦντας
ἐν τῇ πόλει πάντων πρῶτον ὑπολαβεῖν καὶ πεπεῖσθαι
θεοὺς εἶναι, καὶ ταῖς διανοίαις ἐπισκοπεῖν τὸν οὐρα-
νὸν καὶ τὴν διακόσμησιν καὶ τάξιν κρίνειν οὐ τύχης 70
οὐδ' ἀνθρώπων εἶναι ταῦτα τὰ κατασκευάσματα, σέβε-

36. τὸν ἄγχιστα] τὴν ἄγχιστα K 42. ὑπὲρ] περὶ L
46. προέστη] προσέστη vel πρόσεβη Reiskius 49. παρέζω-
σται] διέζωσται L
491. 51. εἰπεῖν] εἶπεν Stephanus 52. ξιφίδιον] ξιφεί-
διον AK 65. ἤρξατο] ἤρξαντο K 69. ἐπισκοπεῖν]
ἐπισκοποῦντας Stephanus: conf. Stobaei verba in annot. citata
70. οὐδ'] οὐδὲ τέχνης L, nescio an omisso ἀνθρώπων
71. τὰ delendum

σθαί τε τοὺς θεούς, ὡς πάντων τῶν ἐν τῷ βίῳ καλῶν καὶ ἀγαθῶν αἰτίους ὄντας τοῖς ἀνθρώποις, ἔχειν δὲ καὶ
75 τὴν ψυχὴν καθαρὰν πάσης κακίας, ὡς τῶν θεῶν οὐ χαιρόντων ταῖς τῶν πονηρῶν θυσίαις τε καὶ δαπάναις ἀλλὰ ταῖς τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν δικαίαις τε καὶ καλαῖς ἐπιτηδεύσεσι. διὰ δὲ τοῦ προοιμίου προκαλεσάμενος τοὺς πολίτας εἰς εὐσέβειαν καὶ δικαιοσύνην, ἐπέζευξε
80 προστάττων μηδένα τῶν πολιτῶν ἐχθρὸν ἀκατάλλακτον ἔχειν, ἀλλ' οὕτω τὴν ἔχθραν ἀναλαμβάνειν ὡς ἥξοντα πάλιν εἰς σύλλυσιν καὶ φιλίαν· τὸν δὲ παρ' αὐτὰ ποιοῦντα διαλαμβάνεσθαι παρὰ τοῖς πολίταις ἀνήμερον καὶ
85 ἄγριον τὴν ψυχήν. τοὺς δὲ ἄρχοντας παρεκελεύετο μὴ εἶναι αὐθάδεις μηδὲ ὑπερηφάνους, μηδὲ κρίνειν πρὸς ἔχθραν ἢ φιλίαν. ἐν δὲ τοῖς κατὰ μέρος νομοθετήμασι πολλὰ παρ' ἑαυτοῦ προσεξεῦρε μάλα σοφῶς καὶ περιτ-
21 τῶς. τῶν γὰρ ἄλλων ἁπάντων ἁμαρτανουσῶν γυναι-
90 κῶν ἀργυρικὰς ζημίας τεταχότων οὗτος φιλοτέχνῳ προστίμῳ τὰς ἀκολασίας αὐτῶν διωρθώσατο. ἔγραψε γὰρ 492 οὕτω· γυναικὶ ἐλευθέρᾳ μὴ πλεῖον ἀκολουθεῖν μιᾶς θεραπαινίδος, ἐὰν μὴ μεθύῃ, μηδὲ ἐξιέναι νυκτὸς ἐκ
95 τῆς πόλεως εἰ μὴ μοιχευομένην, μηδὲ περιτίθεσθαι χρυσία μηδὲ ἐσθῆτα παρυφασμένην ἐὰν μὴ ἑταίραν, μηδὲ τὸν ἄνδρα φορεῖν δακτύλιον ὑπόχρυσον μηδὲ ἱμάτιον ἰσομιλήσιον, ἐὰν μὴ ἑταιρεύηται ἢ μοιχεύηται. διὸ καὶ ῥᾳδίως ταῖς τῶν προστίμων αἰσχραῖς ὑπεξαιρέσεσιν ἀπέ-
100 στρεψε τῆς βλαβερᾶς τρυφῆς καὶ ἀκολασίας τῶν ἐπιτηδευμάτων. οὐδεὶς γὰρ ἐβούλετο τὴν αἰσχρὰν κόλασιν ὁμολογήσας καταγέλαστος ἐν τοῖς πολίταις εἶναι. πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν συμβολαίων καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατὰ
5 τὸν βίον ἀμφισβητουμένων καλῶς ἐνομοθέτησε, περὶ ὧν ἡμῖν μακρὸν ἂν εἴη γράφειν καὶ τῆς ὑποκειμένης ἱστο-

77. ἐπιτηδεύσεσι] ἐπιτηδεύμασι K correctus in marg. 80. οὕτω] οὕτως AL 81. σύλλυσιν] σύλλησιν H 82. παρ' αὐτὰ] nisi scribendum παρὰ ταῦτα 86. νομοθετήμασι Stephanus: libri νομοθετήσας 88. σοφῶς] σοφῶς F, sapienter interpres, caeteri σαφῶς 90. ἀργυρικὰς] ἀργύρου καὶ FIK 492. 91. οὕτω] οὕτως AFL πλεῖον FIK, caeteri πλείω 92. ἐὰν] ἂν L 94. μοιχευομένην] μοιχευομένη A 95. παρυφασμένην] παρυφαμμένην AL 96. ἑταίραν] ἢ ἑταῖρα FIK 98. ἑταιρεύηται] ἑτερεύεται A, ἑταιρεύεται L, qui et μοιχεύεται 99. ὑπεξαιρέσεσιν] ὑφεκαιρέσεσιν M, ὑφεξαιρέσεσιν F ἀπέστρεψε] ἀπόστρεψε K: malim ἀπέτρεψε 3. τῶν σ.] περὶ addit Marx. ad Ephori fr. p. 151. 4. ἀμφισβητουμένων Stephanus: libri ἀμφισβητούντων

ρίας ἀνοίκειον· διόπερ ἐπὶ τὰ συνεχῆ τοῖς προειρημένοις ἀναβιβάσομεν τὸν λόγον.

22 'Επ' ἄρχοντος γὰρ 'Αθήνησι Λυσιμαχίδου 'Ρωμαῖοι 10 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Μενήνιον καὶ Πόπλιον Σήστιον Καπετωλῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων διαφυγόντες τὸν ἐν τῇ στάσει κίνδυνον Συβαρῖται περὶ τὸν Τράεντα ποταμὸν κατῴκησαν. καὶ χρόνον μέν τινα διέμειναν, ἔπειθ' ὑπὸ Βρεττίων ἐκβληθέντες ἀνῃρέθησαν. κατὰ δὲ τὴν 15 'Ελλάδα 'Αθηναῖοι τὴν Εὔβοιαν ἀνακτησάμενοι καὶ τοὺς 'Εστιαιεῖς ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλόντες ἰδίαν ἀποικίαν εἰς αὐτὴν ἐξέπεμψαν Περικλέους στρατηγοῦντος· χιλίους δὲ οἰκήτορας ἐκπέμψαντες τήν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν κατεκληρούχησαν. 20

23 'Επ' ἄρχοντος δ' 'Αθήνησι Πραξιτέλους 'Ολυμπιὰς μὲν ἤχθη τετάρτη πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Κρίσων 'Ιμεραῖος, ἐν δὲ τῇ 'Ρώμῃ δέκα ἄνδρες κατεστάθησαν νομογράφοι, Πόπλιος Κλώδιος 'Ρηγιλλανός, Τίτος Μινούκιος, Σπόριος Οὐετούριος, Γάϊος 'Ιούλιος, Γάϊος Σουλπίκιος, Πόπλιος Σήστιος, 'Ρωμύλος, Σπόριος Ποστούμιος, Καλβίνιος. οὗτοι τοὺς νόμους συνετέλεσαν. ἐπὶ δὲ τούτων Θούριοι μὲν διαπολεμοῦντες πρὸς Ταραντίνους τὰς ἀλλήλων χώρας ἐπόρθουν 30 [493] καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, καὶ πολλὰς μὲν μικρὰς μάχας καὶ ἀκροβολισμοὺς ἐποιήσαντο, ἀξιόλογον δὲ πρᾶξιν οὐδεμίαν συνετέλεσαν.

24 'Επ' ἄρχοντος δ' 'Αθήνησι Λυσανίου 'Ρωμαῖοι πάλιν δέκα ἄνδρας νομοθέτας εἵλοντο, 35 Ἄππιον Κλώδιον, Μάρκον Κορνήλιον, Λεύκιον Μινούκιον, Γάϊον Σέργιον, Κόϊντον Ποιτήλιον, Μάνιον 'Ραβολήιον, Σπόριον Οὐετούριον. οὗτοι δὲ τοὺς νόμους οὐκ ἠδυνήθησαν συντελέσαι, εἷς δ' ἐξ αὐτῶν ἐρασθεὶς εὐγενοῦς παρθένου 40 πενιχρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον χρήμασι διαφθεῖραι τὴν κόρην ἐπεβάλετο, ὡς δ' οὐ προσεῖχεν ἐκείνη τούτῳ, ἐπαπέστειλε συκοφάντην ἐπ' αὐτήν, προστάξας ἄγειν εἰς

7. ἀναβιβάσομεν] ἀναβιβάσωμεν IL 10. Μενήνιον] Μενηνίνιον KM, Μεσηνήνιον A 11. διαφυγόντες Eichstadius: libri διαφεύγοντες 12. στάσει] συστάσει A 14. διέμειναν] διέμεινον L 23. Κρίσων] Κρίτων A 25. Κλώδιος] *Claudius* interpres hic et 493. 35. 'Ρηγιλλανός] 'Ρηγιλανός AK, ῥηγιναλός F Σπόριος om. A 26. Οὐετούριος] Οὐετόριος A 29. Ταραντίνους] 'Ακραγαντίνους HL interpres, Λεοντίνους A, Οὐεντίνους FIKM

493. 37. Ποιτήλιον post alios Rhodomannus, Μάνιον malo in Μάρκον mutans: libri Πόπλιον 38. οὐκ om. A 41. οὐ] οὐδεὶς αὐτῷ AL ἐκείνη] ἐκείνου K 42. συκοφάντην Reiskius: libri συκοφάντας

δουλείαν. τοῦ δὲ συκοφάντου φήσαντος ἰδίαν αὐτοῦ
45 εἶναι δούλην καὶ πρὸς τὸν ἄρχοντα καταστήσαντος δουλαγωγεῖν, προςαγαγὼν κατηγόρησεν ὡς δούλης. τοῦ δὲ διακούσαντος τὴν κατηγορίαν καὶ τὴν κόρην ἐγχειρίσαντος, ἐπιλαβόμενος ὁ συκοφάντης ἀπήγαγεν ὡς ἰδίαν δούλην. ὁ δὲ πατὴρ τῆς παρθένου παρὼν καὶ δεινο-
50 παθῶν, ὡς οὐδεὶς αὐτῷ προςεῖχε, παραπορευόμενος κατὰ τύχην παρὰ κρεοπώλιον, ἁρπάσας τὴν παρακειμένην ἐπὶ τῆς σανίδος κοπίδα ταύτῃ πατάξας τὴν θυγατέρα ἀπέκτεινεν, ἵνα μὴ τῆς ὕβρεως λάβῃ πεῖραν, αὐτὸς δ'
55 ἐκ τῆς πόλεως ἐκπηδήσας ἀπῆλθε πρὸς τὸ στρατόπεδον τὸ ἐν τῷ Ἀλγίδῳ καλουμένῳ τότε ὑπάρχον. καταφυγὼν δὲ ἐπὶ τὸ πλῆθος καὶ μετὰ δακρύων τὴν κατ' αὐτὸν συμφορὰν ἀπαγγείλας, ἅπαντας εἰς ἔλεον ἤγαγε καὶ πολλὴν συμπάθειαν. πάντων δ' ἐπιβοηθεῖν τοῖς ἠτυχηκό-
60 σιν ὁρμησάντων, μετὰ τῶν ὅπλων νυκτὸς εἰς τὴν Ῥώμην εἰςέπεσον. οὗτοι μὲν οὖν κατελάβοντο λόφον τὸν
25 ὀνομαζόμενον Ἀυεντῖνον. ἅμα δ' ἡμέρᾳ γνωσθείσης τῆς τῶν στρατιωτῶν μισοπονηρίας οἱ μὲν δέκα νομογράφοι
65 βοηθοῦντες τῷ συνάρχοντι συνῆγον πολλοὺς τῶν νέων, ὡς διὰ τῶν ὅπλων κριθησόμενοι. μεγάλης δ' ἐμπεσούσης φιλοτιμίας οἱ χαριέστατοι τῶν πολιτῶν, προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, διεπρεσβεύσαντο πρὸς 494 ἀμφοτέρους περὶ συλλύσεως, καὶ μετὰ πολλῆς σπουδῆς
70 ἐδέοντο λῆξαι τῆς στάσεως καὶ μὴ περιβαλεῖν τὴν πατρίδα μεγάλαις συμφοραῖς. τέλος δὲ πεισθέντων ἁπάντων ὁμολογίας ἔθεντο πρὸς ἀλλήλους, ὥςτε δέκα αἱρεῖσθαι δημάρχους μεγίστας ἔχοντας ἐξουσίας τῶν κατὰ πόλιν ἀρχόντων, καὶ τούτους ὑπάρχειν οἱονεὶ φύλακας
75 τῆς τῶν πολιτῶν ἐλευθερίας· τῶν δὲ κατ' ἐνιαυτὸν γινομένων ὑπάτων τὸν μὲν ἕνα ἐκ τῶν πατρικίων αἱρεῖσθαι, καὶ τὸν ἕνα πάντως ἀπὸ τοῦ πλήθους καθίστασθαι, ἐξουσίας οὔσης τῷ δήμῳ καὶ ἀμφοτέρους τοὺς
80 ὑπάτους ἐκ τοῦ πλήθους αἱρεῖσθαι. τοῦτο δ' ἔπραξαν ταπεινῶσαι σπεύδοντες τὴν τῶν πατρικίων ὑπεροχήν· οἱ γὰρ ἄνδρες οὗτοι διά τε τὴν εὐγένειαν καὶ τὸ μεγε-

44. αὐτοῦ] αὐτοῦ IL 46. 47. τὴν κατηγορίαν] καὶ τὴν κατηγορίαν F, τῆς κατηγορίας H 51. κρεοπώλιον Eichstadius, κρεωπώλιον L, caeteri κρεωπόλιον 55. Ἀλγίδῳ] Algido interpres, Λαγοδίῳ I, Λαγωδίῳ Z, caeteri Λαγιδίῳ καλουμένῳ om. L 57. κατ' αὐτὸν] καθ' αὐτὸν Eichstadius
64. δέκα] computatur ὁ συνάρχων 66. δ' ἐμπεσούσης Rhodomannus: libri δὲ πεσούσης
494. 75. γινομένων] γενομένων K 80. ταπεινῶσαι σπεύδοντες om. L

θος τῆς ἐκ προγόνων αὐτοῖς παρακολουθούσης δόξης
ὡσεί τινες κύριοι τῆς πόλεως ὑπῆρχον. ἐν δὲ ταῖς ὁμο-
λογίαις προσέκειτο τοῖς ἄρξασι δημάρχοις τὸν ἐνιαυτὸν 85
ἀντικαθιστάναι πάλιν δημάρχους τοὺς ἴσους, ἢ τοῦτο
μὴ πράξαντας ζῶντας κατακαυθῆναι· ἐὰν δὲ οἱ δήμαρ-
χοι μὴ συμφωνῶσι πρὸς ἀλλήλους, κύριοι εἶναι τὸν ἀνὰ
μέσον κείμενον μὴ κωλύεσθαι. τὴν μὲν οὖν ἐν Ῥώμῃ
στάσιν τοιαύτης συλλύσεως τυχεῖν συνέβη. 90

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διφίλου Ῥωμαῖοι κατέ- 26
στησαν ὑπάτους Κάγκον Ὁράτιον καὶ Λεύκιον Οὐαλέ-
ριον Τούρπινον. ἐπὶ δὲ τούτων, ἐν τῇ Ῥώμῃ τῆς νο-
μοθεσίας διὰ τὴν στάσιν ἀσυντελέστου γενομένης, οἱ
ὕπατοι συνετέλεσαν αὐτήν. τῶν γὰρ καλουμένων δώδε- 95
κα πινάκων οἱ μὲν δέκα συνετελέσθησαν, τοὺς δ' ὑπο-
λειπομένους δύο ἀνέγραψαν οἱ ὕπατοι· καὶ τελεσθείσης
τῆς ὑποκειμένης νομοθεσίας, ταύτην εἰς δώδεκα χαλκοῦς
πίνακας χαράξαντες οἱ ὕπατοι προσήλωσαν τοῖς πρὸ 100
τοῦ βουλευτηρίου τότε κειμένοις ἐμβόλοις. ἡ δὲ γρα-
φεῖσα νομοθεσία, βραχέως καὶ ἀπερίττως συγκειμένη,
διέμεινε θαυμαζομένη μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς καιρῶν. τού-
των δὲ πραττομένων τὰ πλεῖστα τῶν κατὰ τὴν οἰκου-
μένην ἐθνῶν ἐν ἡσυχίᾳ ὑπῆρχε, πάντων σχεδὸν εἰρήνην 5
ἀγόντων. οἱ μὲν γὰρ Πέρσαι διττὰς συνθήκας εἶχον
πρὸς τοὺς Ἕλληνας, τὰς μὲν πρὸς Ἀθηναίους καὶ τοὺς
συμμάχους αὐτῶν, ἐν αἷς ἦσαν αἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλ-
ληνίδες πόλεις αὐτόνομοι, πρὸς δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους
ὕστερον ἐγράφησαν, ἐν αἷς τοὐναντίον ἦν γεγραμμένον 10
ὑπηκόους εἶναι τοῖς Πέρσαις τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλ-
495 ληνίδας πόλεις. ὁμοίως δὲ καὶ τοῖς Ἕλλησι πρὸς ἀλλή-
λους ὑπῆρχεν εἰρήνη, συντεθειμένων τῶν Ἀθηναίων καὶ
τῶν Λακεδαιμονίων σπονδὰς τριακονταέτεις. ὁμοίως δὲ 15
καὶ τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν εἰρηνικὴν εἶχε κατάστασιν,
Καρχηδονίων μὲν πεποιημένων συνθήκας πρὸς Γέλωνα,
αὐτῶν δὲ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεων Ἑλληνίδων
τὴν ἡγεμονίαν Συρακοσίοις συγκεχωρηκυιῶν, καὶ τῶν
Ἀκραγαντίνων μετὰ τὴν ἧτταν τὴν γενομένην περὶ τὸν 20
Ἱμέραν ποταμὸν συλλελυμένων πρὸς τοὺς Συρακοσίους.
ἡσύχαζε δὲ καὶ τὰ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἔθνη καὶ Κελτικὴν

84. προσέκειτο] διέκειτο L correctus in marg. 92. Κάγκον] *Ancus* interpres 93. Τούρπινον] *Turpinius* interpres 100. προσήλωσαν om. L

495. 14. scribebatur τριακονταετεῖς 18. συγκεχωρη-κυιῶν Wesselingius: libri συγκεχωρηκότων 21. τὰ κατὰ] κατὰ A

ἔτι δ' Ἰβηρίαν καὶ τὴν ἄλλην σχεδὸν ἅπασαν οἰκουμέ-
νην. διόπερ πολεμικὴ μὲν καὶ ἀξία μνήμης πρᾶξις οὐ-
25 δεμία συνετελέσθη κατὰ τούτους τοὺς χρόνους, εἰρήνη
δὲ μία συνετελέσθη καὶ πανηγύρεις καὶ ἀγῶνες καὶ
θεῶν θυσίαι καὶ τἆλλα τὰ πρὸς εὐδαιμονίαν ἀνήκοντα
παρὰ πᾶσιν ἐπεπόλαζεν.

27 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Τιμοκλέους Ῥωμαῖοι μὲν
30 κατέστησαν ὑπάτους Λαρῖνον Ἑρμίνιον καὶ Τίτον Στερ-
τίνιον Στρούκτωνα. ἐπὶ δὲ τούτων Σάμιοι μὲν πρὸς
Μιλησίους περὶ Πριήνης ἀμφισβητήσαντες εἰς πόλεμον
κατέστησαν. ὁρῶντες δὲ τοὺς Ἀθηναίους ταῖς εὐνοίαις
35 διαφέροντας πρὸς Μιλησίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν.
οἱ δὲ Περικλέα προχειρισάμενοι στρατηγὸν ἐξέπεμψαν
ἐπὶ τοὺς Σαμίους ἔχοντα τριήρεις τετταράκοντα. οὗτος
δὲ πλεύσας ἐπί τε τὴν Σάμον παρεισελθών, καὶ τῆς
πόλεως ἐγκρατὴς γενόμενος, κατέστησε δημοκρατίαν ἐν
40 αὐτῇ. πραξάμενος δὲ παρὰ τῶν Σαμίων ὀγδοήκοντα
τάλαντα, καὶ τοὺς ἴσους ὁμήρους παῖδας λαβών, τού-
τους μὲν παρέδωκε τοῖς Λημνίοις, αὐτὸς δ' ἐν ὀλίγαις
ἡμέραις ἅπαντα συντετελεκὼς ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθή-
νας. ἐν δὲ τῇ Σάμῳ στάσεως γενομένης, καὶ τῶν μὲν
45 αἱρουμένων τὴν δημοκρατίαν, τῶν δὲ βουλομένων τὴν
ἀριστοκρατίαν εἶναι, ταραχὴ πολλὴ τὴν πόλιν ἐπεῖχε.
τῶν δ' ἐναντιουμένων τῇ δημοκρατίᾳ διαβάντων εἰς τὴν
Ἀσίαν καὶ πορευθέντων εἰς Σάρδεις πρὸς Πισσούθνην
τὸν τῶν Περσῶν σατράπην περὶ βοηθείας, ὁ μὲν Πισ-
50 σούθνης ἔδωκεν αὐτοῖς στρατιώτας ἑπτακοσίους, ἐλπί-
ζων τῆς Σάμου διὰ τούτων κυριεύσειν, οἱ δὲ Σάμιοι
μετὰ τῶν δοθέντων αὐτοῖς στρατιωτῶν νυκτὸς πλεύσαν-
τες εἰς τὴν Σάμον ἔλαθόν τε τὴν πόλιν παρεισελθόντες,
συνεργούντων τῶν πολιτῶν, ῥᾳδίως τ' ἐκράτησαν τῆς
55 Σάμου, καὶ τοὺς ἀντιπράττοντας αὐτοῖς ἐξέβαλον ἐκ
τῆς πόλεως· τοὺς δ' ὁμήρους ἐκκλέψαντες ἐκ τῆς Λή-
μνου καὶ τὰ κατὰ τὴν Σάμον ἀσφαλισάμενοι, φανερῶς 496
ἑαυτοὺς ἀπέδειξαν πολεμίους τοῖς Ἀθηναίοις. οἱ δὲ πά-
60 λιν Περικλέα προχειρισάμενοι στρατηγὸν ἐξέπεμψαν ἐπὶ

24. *συνετελέσθη — μία* om. L *μία συνετελέσθη* delenda censeo 30. *Ἑρμίνιον*] *Ἑρμήνιον* F, ut citat Pighius p. 157., *Hermenium* interpres 31. *Σρούκτωνα*] *Στρούκτονα* citat Pighius 32. *Πριήνης* Canterus: libri *εἰρήνης* 36. *τετταράκοντα*] *τεσσαράκοντα* omnes 44. *τὴν δημοκρατίαν*] *δημοκρατίαν* L 48. *πρὸς* om. F *Πισσούθνην τὸν*] *Πισσουθνητὸν* A 50. *ἑπτακοσίους* om. L 51. *τούτων* L, caeteri *τούτου* 54. 55. *ἐκράτησαν τῆς Σάμου*] *αὐτῆς ἐκράτησαν* KQ et omisso *τ'* F

τοὺς Σαμίους μετὰ νεῶν ἑξήκοντα. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ
μὲν Περικλῆς ναυμαχήσας πρὸς ἑβδομήκοντα τριήρεις
ἐνίκησε τοὺς Σαμίους, μεταπεμψάμενος δὲ παρὰ Χίων
καὶ Μυτιληναίων ναῦς πέντε καὶ εἴκοσι, μετὰ τούτων
ἐπολιόρκησε τὴν Σάμον. μετὰ δέ τινας ἡμέρας Περι- 65
κλῆς μὲν καταλιπὼν μέρος τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πο-
λιορκίας ἀνέζευξεν, ἀπαντήσων ταῖς Φοινίσσαις ναυσίν,
ἃς οἱ Πέρσαι τοῖς Σαμίοις ἦσαν ἀπεσταλκότες. οἱ δὲ 28
Σάμιοι διὰ τὴν ἀνάζευξιν τοῦ Περικλέους νομίζοντες 70
ἔχειν καιρὸν ἐπιτήδειον εἰς ἐπίθεσιν ταῖς ἀπολελειμμέ-
ναις ναυσίν, ἐπέπλευσαν εἰς αὐτάς, καὶ νικήσαντες τῇ
ναυμαχίᾳ φρονήματος ἐπληροῦντο. ὁ δὲ Περικλῆς ἀκού-
σας τὴν τῶν ἰδίων ἧτταν, εὐθὺς ὑπέστρεψε, καὶ στόλον
ἀξιόλογον ἤθροισε, βουλόμενος εἰς τέλος συντρῖψαι τὸν 75
τῶν ἐναντίων στόλον. ταχὺ δ' ἀποστειλάντων Ἀθηναίων
μὲν ἑξήκοντα τριήρεις, Χίων δὲ καὶ Μυτιληναίων τριά-
κοντα, μεγάλην ἔχων δύναμιν, συνεστήσατο τὴν πολιορ-
κίαν καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, συνεχεῖς ποιού-
μενος προσβολάς. κατεσκεύασε δὲ καὶ μηχανὰς πρῶτος 80
τῶν πρὸ αὐτοῦ τούς τε ὀνομαζομένους κριοὺς καὶ χε-
λώνας, Ἀρτέμωνος τοῦ Κλαζομενίου κατασκευάσαντος.
ἐνεργῶς δὲ πολιορκήσας τὴν πόλιν καὶ ταῖς μηχαναῖς
καταβαλὼν τὰ τείχη, κύριος ἐγένετο τῆς Σάμου. κολά-
σας δὲ τοὺς αἰτίους ἐπράξατο τοὺς Σαμίους τὰς εἰς τὴν 85
πολιορκίαν γεγενημένας δαπάνας, τιμησάμενος αὐτὰς
ταλάντων διακοσίων. παρείλετο δὲ καὶ τὰς ναῦς αὐτῶν
καὶ τὰ τείχη κατέσκαψε, καὶ τὴν δημοκρατίαν καταστή-
σας ἐπανῆλθεν εἰς τὴν πατρίδα. Ἀθηναίοις δὲ καὶ Λα- 90
κεδαιμονίοις μέχρι τούτων τῶν χρόνων αἱ τριακονταέ-
τεῖς σπονδαὶ διέμειναν ἀσάλευτοι. καὶ ταῦτα μὲν ἐπρά-
χθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Μυριχίδου Ῥωμαῖοι μὲν 29
κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Ἰούλιον καὶ Μάρκον Γε-
γάνιον, Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα πέμπτην πρὸς 95
ταῖς ὀγδοήκοντα, ἐν ᾗ ἐνίκα Κρίσων Ἱμεραῖος τὸ δεύ-
τερον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν Δουκέτιος μὲν

496. 63. libri *Μιτυληναίων* ut semper: tum *κε* F ed. Steph.: *quinque et viginti* interpres 70. *ἐπιτήδειον* om. FI 71. *ἐπέπλευσαν*] *ἐνέπλευσαν* FIK 72. *τῇ ναυμαχίᾳ* Rhodomannus: libri *τῆς ναυμαχίας* 75. *συντρῖψαι*] *συντρέψαι* I; *ἐκτρίψαι* L 80. *δὲ καὶ* AFKL, caeteri *δὲ* 91. vulgo *τριακονταετεῖς* 93. *Μυριχίδου*] v. annotat. 94. *Γεγάνιον* Rhodomannus, *Geganius* interpres Wesselingii, meus *Gigatius*, *Γεγάντιον* AHIM, caeteri *Γιγάντιον* 96. *Κρίσων*] *Κρίσσων* L 97. *δεύτερον*] *τρίτον* Wesselingius

ὁ γεγονὼς τῶν Σικελικῶν πόλεων ἡγεμὼν τὴν τῶν Κα-
100 λακτίνων πατρίδα κατέστησε, καὶ πολλοὺς εἰς αὐτὴν οἰ-
κίζων οἰκήτορας ἀντεποιήσατο μὲν τῆς τῶν Σικελῶν
ἡγεμονίας, μεσολαβηθεὶς δὲ νόσῳ τὸν βίον κατέστρεψε.
Συρακόσιοι δὲ πάσας τὰς τῶν Σικελῶν πόλεις ὑπηκό-
ους ποιησάμενοι πλὴν τῆς ὀνομαζομένης Τρινακίης,
5 ἔγνωσαν ἐπὶ ταύτην στρατεύειν· σφόδρα γὰρ ὑπώπτευον
τοὺς Τρινακίους ἀντιλήψεσθαι τῆς τῶν ὁμοεθνῶν Σικε- 497
λῶν ἡγεμονίας. ἡ δὲ πόλις αὕτη πολλοὺς καὶ μεγάλους
ἄνδρας εἶχεν, ἀεὶ τὸ πρωτεῖον ἐσχηκυῖα τῶν Σικελικῶν
πόλεων· ἦν γὰρ ἡγεμόνων ἡ πόλις αὕτη πλήρης μέγα
10 φρονούντων ἐπ' ἀνδρείᾳ. διὸ καὶ πάσας τὰς δυνάμεις
ἀθροίσαντες ἐκ τῶν Συρακουσῶν καὶ τῶν συμμάχων
πόλεων ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτήν. οἱ δὲ Τρινάκιοι συμ-
μάχων μὲν ἦσαν ἔρημοι, διὰ δὲ τὰς ἄλλας πόλεις, αἳ
ὑπήκουον Συρακοσίοις, μέγαν ἀγῶνα συνεστήσαντο. ἐκ-
15 θύμως γὰρ ἐγκαρτεροῦντες τοῖς δεινοῖς καὶ πολλοὺς
ἀνελόντες, ἡρωικῶς μαχόμενοι πάντες κατέστρεψαν τὸν
βίον. ὁμοίως δὲ καὶ τῶν πρεσβυτέρων οἱ πλείους ἑαυ-
τοὺς ἐκ τοῦ ζῆν μετέστησαν, οὐχ ὑπομείναντες τὰς ἐκ
20 τῆς ἁλώσεως ὕβρεις. οἱ δὲ Συρακόσιοι τοὺς πρότερον
ἀηττήτους γεγονότας νικήσαντες ἐπιφανῶς τὴν μὲν πό-
λιν ἐξανδραποδισάμενοι κατέσκαψαν, τῶν δὲ λαφύρων
τὰ κράτιστα ἀπέστειλαν εἰς Δελφοὺς χαριστήρια τῷ θεῷ.

30 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Γλαυκίδου Ῥωμαῖοι κα-
25 τέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοΐντιον καὶ Ἀγρίππαν Φού-
ριον. ἐπὶ δὲ τούτων Συρακόσιοι διὰ τὰς προειρημένας
εὐημερίας ἑκατὸν μὲν τριήρεις ἐναυπηγήσαντο, τὸν δὲ
τῶν ἱππέων ἀριθμὸν ἐποίησαν διπλάσιον· ἐπεμελήθη-
30 σαν δὲ καὶ τῆς πεζικῆς δυνάμεως, καὶ χρημάτων παρα-
σκευὰς ἐποιοῦντο φόρους ἀδροτέρους τοῖς ὑποτεταγμέ-
νοις Σικελοῖς ἐπιτιθέντες. ταῦτα δ' ἔπραττον διανοού-
μενοι πᾶσαν Σικελίαν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον κατακτήσα-
σθαι. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις κατὰ τὴν Ἑλλάδα
35 συνέβη τὸν Κορινθιακὸν κληθέντα πόλεμον ἀρχὴν λα-

98. Σικελικῶν] Σικελῶν AL 99. Καλακτίνων Casaubonus: libri Καλλατίνων
497. 4. Τρινακίης] forma Ionismo vitiosa: v. annotat. 5. Τρινακίους] Πικινοὺς est in argumento libri p. 475. 22. 8. Σικελικῶν] Σικελῶν K: verba haec sic invertit F, ἀεὶ τῶν Σικελικῶν ἐσχηκυῖα τὸ πρωτεῖον πόλεων 10. ἀνδρείᾳ] libri ἀνδρίᾳ 13. δὲ post μέγαν ponit Reiskius 25. κατέστησαν ὑπάτους] μὲν ὑπάτους κατέστησαν L Κοΐντιον] Quintius interpres: libri Κόϊντον Ἀγρίππαν] Ἀγρίπαν F 26. Φούριον] Φρούριον AFM interpres 30. ἀδροτέρους] ἁδροτέρους libri

βεῖν διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Ἐπιδάμνιοι κατοικοῦν-
τες ἐπὶ τὸν Ἀδρίαν, ἄποικοι δ' ὑπάρχοντες Κερκυραίων
καὶ Κορινθίων, ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους. τῆς δ' ἐπι-
κρατούσης μερίδος φυγαδευούσης πολλοὺς τῶν ἀντι-
πραττόντων, οἱ φυγάδες ἀθροισθέντες καὶ παραλαβόν- 40
τες τοὺς Ἰλλυριοὺς ἔπλευσαν κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τὴν
Ἐπίδαμνον. στρατευσάντων δὲ τῶν βαρβάρων πολλῇ
δυνάμει, καὶ τὴν μὲν χώραν κατασχόντων, τὴν δὲ πό-
λιν πολιορκούντων, οἱ μὲν Ἐπιδάμνιοι, καθ' ἑαυτοὺς
οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, πρέσβεις ἔπεμψαν εἰς Κέρκυραν 45
ἀξιοῦντες τοὺς Κερκυραίους συγγενεῖς ὄντας βοηθῆσαι.
οὐ προσεχόντων δ' αὐτῶν, ἐπρεσβεύσαντο πρὸς Κοριν-
θίους περὶ συμμαχίας, καὶ μόνην ἐκείνην ἐποιήσαντο
μητρόπολιν· ἅμα δὲ καὶ συνοίκους ᾐτοῦντο. οἱ δὲ 50
Κορίνθιοι τοὺς μὲν Ἐπιδαμνίους ἐλεοῦντες, τοὺς δὲ
Κερκυραίους μισοῦντες διὰ τὸ μόνους τῶν ἀποίκων
μὴ πέμπειν τὰ κατειθισμένα ἱερεῖα τῇ μητροπόλει,
498 ἔκριναν βοηθεῖν τοῖς Ἐπιδαμνίοις. διόπερ ἀποίκους τε
ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Ἐπίδαμνον καὶ στρατιώτας ἱκανοὺς 55
φρουρῆσαι τὴν πόλιν. ἐπὶ δὲ τούτοις οἱ Κερκυραῖοι
παροξυνθέντες, ἀπέστειλαν πεντήκοντα τριήρεις καὶ στρα-
τηγὸν ἐπ' αὐτῶν. οὗτος δὲ προσπλεύσας τῇ πόλει προσ-
έταττε τοὺς μὲν φυγάδας καταδέχεσθαι, ἐπὶ δὲ τοὺς
φρουροῦντας Κορινθίους πρέσβεις ἀπέστειλεν ἀξιοῦντας 60
δικαστηρίῳ κριθῆναι περὶ τῆς ἀποικίας καὶ μὴ πολέμῳ.
τῶν δὲ Κορινθίων οὐ προσεχόντων αὐτοῖς, συγκατέβη-
σαν εἰς πόλεμον ἀμφότεροι, καὶ ναυτικὰς δυνάμεις
ἀξιολόγους κατεσκεύαζον καὶ συμμάχους προσελαμβά-
νοντο. ὁ μὲν οὖν Κορινθιακὸς ὀνομασθεὶς πόλεμος 65
συνέστη διὰ τὰς προειρημένας αἰτίας. Ῥωμαῖοι δὲ
πρὸς Οὐολούσκους διαπολεμοῦντες τὸ μὲν πρῶτον
ἀκροβολισμοὺς καὶ μικρὰς μάχας συνετέλουν, μετὰ δὲ
ταῦτα παρατάξει μεγάλῃ νικήσαντες τοὺς πλείους τῶν
πολεμίων κατέκοψαν. 70

36. τινὰς om. HL 37. Κερκυραίων] Κορκυραίων „H plerumque cum AL" Wessel. 41. τοὺς Ἰλλυριοὺς ἔπλευσαν Wesselingius: libri ἔπλευσαν τοὺς Ἰλλυριοὺς 49. ᾐτοῦντο] ἡγοῦντο Q, ἡττοῦντο F

498. 59. φρουροῦντας] φρουροὺς AHLQ 60. πρέσβεις om. A ἀπέστειλαν] ἀπέστειλεν, quod vertendo expressit Rhodomannus, Eichstadius recepto pro ἀξιοῦντες] ἀξιοῦντας L

61. καὶ om. AL, asterisco notavit Stephanus 66. Οὐολούμνους] Βολόμνους A, Voluminios interpres, Οὐολούσκους Rhodomannus 69. παρατάξει μεγάλῃ] παρατάξεως μεγάλης γενομένης L, nescio an omisso νικήσαντες

31 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Θεοδώρου Ῥωμαῖοι μὲν ὑπάτους κατέστησαν Μάρκον Γενύκιον καὶ Ἀγρίππαν Κούρτιον Χίλωνα. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ μὲν τὴν Ἰτα-
75 λίαν τὸ ἔθνος τῶν Καμπανῶν συνέστη, καὶ ταύτης ἔτυχε τῆς προσηγορίας ἀπὸ τῆς ἀρετῆς τοῦ πλησίον κειμένου πεδίου. κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν οἱ τοῦ Κιμμερίου Βοσπόρου βασιλεύσαντες, ὀνομασθέντες δὲ Ἀρχεανακτίδαι, ἦρξαν ἔτη δύο πρὸς τοῖς τετταράκοντα· διεδέξατο δὲ
80 τὴν ἀρχὴν Σπάρτακος, καὶ ἦρξεν ἔτη ἑπτά. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Κορίνθιοι πρὸς Κερκυραίους διαπολεμοῦντες, καὶ παρασκευασάμενοι ναυτικὰς δυνάμεις, συνεστήσαντο ναυμαχίαν. οἱ μὲν οὖν Κορίνθιοι ἔχοντες ναῦς ἑβδομήκοντα καλῶς ἐξηρτυμένας ἐπέπλευσαν τοῖς πολε-
85 μίοις· οἱ δὲ Κερκυραῖοι τριήρεσιν ὀγδοήκοντα ἀντιταχθέντες ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ, καὶ τὴν Ἐπίδαμνον ἐκπολιορκήσαντες τοὺς μὲν ἄλλους αἰχμαλώτους ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ Κορινθίους δήσαντες εἰς φυλακὴν παρέδοσαν. μετὰ δὲ τὴν ναυμαχίαν οἱ μὲν Κορίνθιοι κα-
90 ταπλαγέντες κατέπλευσαν εἰς τὴν Πελοπόννησον, οἱ δὲ Κερκυραῖοι θαλαττοκρατοῦντες τῆς κατ' ἐκείνους τοὺς 499 τόπους θαλάττης ἐπέπλεον τοῖς Κορινθίων συμμάχοις καὶ τὴν χώραν αὐτῶν ἐπόρθουν.

32 Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διελθόντος Ἀθήνησι
95 μὲν ἦρχεν Εὐθυμένης, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι κατεστάθησαν τρεῖς, Αὖλος Σεμπρώνιος, Λεύκιος Ἀτίλιος καὶ Τίτος Κοΐντιος. ἐπὶ δὲ τούτων Κορίνθιοι μὲν ἡττημένοι τῇ ναυμαχίᾳ ναυπηγήσασθαι στό-
100 λον ἀξιολογώτερον ἔκριναν. διόπερ ὕλην πολλὴν παρασκευασάμενοι καὶ ναυπηγοὺς ἐκ τῶν πόλεων μισθούμενοι μετὰ πολλῆς φιλοτιμίας κατεσκεύαζον τριήρεις καὶ ὅπλα καὶ βέλη παντοδαπά, καὶ καθόλου πάσας τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευὰς ἡτοίμαζον, καὶ τὰς μὲν ἐκ κα-
5 ταβολῆς τριήρεις ἐναυπηγοῦντο, τὰς δὲ πεπονηκυίας ἐθεράπευον, ἄλλας δὲ παρὰ τῶν συμμάχων μετεπέμπον-

72. Γενύκιον A, *Genucium* interpres, caeteri Γενίκιον Ἀγρίππαν] Ἀγρίπαν AFK interpres Wess. 73. Κούρτιον] Κόρτιον A interpres Wess. 74. Καμπανῶν] Καππάδων A, Καπάδων F, *Cappadocum* interpres apud Wesselingium 77. Ἀρχεανακτίδαι AL, caeteri Ἀρχαιανακτίδαι 78. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 85. τῇ ναυμαχίᾳ] τὴν ναυμαχίαν HIL 86. ἐκπολιορκήσαντες] πολιορκήσαντες omnes 499. 92. τοῖς Κορινθίων] Κορινθίων K 97. Ἀτίλιος] *Attilius* interpres Κοΐντιος] *Quintius* interpres, caeteri Κόϊντος 4. ἐναυπηγοῦντο] ἐποιοῦντο L 5. πεπονηκυίας] πεπονημένας FIK

το. παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν Κερκυραίων ποιούντων, καὶ ταῖς φιλοτιμίαις οὐκ ἀπολιμπανομένων, φανερὸς ἦν ὁ πόλεμος αὔξησιν μεγάλην ληψόμενος. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Ἀθηναῖοι συνῴκισαν Ἀμφίπολιν, καὶ 10 τῶν οἰκητόρων οὓς μὲν ἐκ τῶν πολιτῶν κατέλεξαν, οὓς δ' ἐκ τῶν σύνεγγυς φρουρίων.

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Ναυσιμάχου Ῥωμαῖοι 33 μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Κοΐντιον καὶ Μάρκον Γεγάνιον Μακερῖνον, Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἕκ- 15 την πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Θεόπομπος Θετταλός. ἐπὶ δὲ τούτων Κερκυραῖοι μὲν πυνθανόμενοι τῶν παρασκευαζομένων ἐπ' αὐτοὺς δυνάμεων τὸ πλῆθος, ἀπέστειλαν πρὸς Ἀθηναίους πρέσβεις ἀξιοῦν- 20 τες αὐτοῖς βοηθῆσαι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ Κορινθίων ποιησάντων, καὶ συναχθείσης ἐκκλησίας, διήκουσε τῶν πρέσβεων ὁ δῆμος, καὶ ἐψηφίσατο συμμαχεῖν Κερκυραίοις. διὸ καὶ παραχρῆμα μὲν ἐξέπεμψαν τριήρεις κατηρτισμένας δέκα, μετὰ δὲ ταῦτα πλείους ἐπηγγείλαντο πέμψειν, 25 ἐὰν ᾖ χρεία. οἱ δὲ Κορίνθιοι τῆς τῶν Ἀθηναίων συμμαχίας ἀποτυχόντες, ἐνενήκοντα μὲν αὐτοὶ τριήρεις ἐπλήρωσαν, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων ἑξήκοντα προςελάβοντο. ἔχοντες οὖν ναῦς κατηρτισμένας ἑκατὸν πεντήκοντα, καὶ 500 στρατηγοὺς ἑλόμενοι τοὺς χαριεστάτους, ἀνήχθησαν ἐπὶ 30 τὴν Κέρκυραν, κεκρικότες διὰ τάχους ναυμαχῆσαι. οἱ δὲ Κερκυραῖοι πυνθανόμενοι τὸν τῶν πολεμίων στόλον μὴ μακρὰν ἀπέχειν, ἀντανήχθησαν τριήρεσιν ἑκατὸν εἴκοσι σὺν ταῖς τῶν Ἀθηναίων. γενομένης δὲ ναυμαχίας 35 ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεκράτουν οἱ Κορίνθιοι, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἀθηναίων ἐπιφανέντων ἄλλαις εἴκοσι ναυσίν, ἃς ἀπεστάλκεισαν ἐν τῇ δευτέρᾳ συμμαχίᾳ, συνέβη νικῆσαι τοὺς Κερκυραίους. τῇ δ' ὑστεραίᾳ πάντων τῶν Κερκυραίων ἐπιπλευσάντων οὐκ ἀνήχθησαν οἱ Κορίνθιοι. 40

Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀντιοχίδου Ῥωμαῖοι κα- 34 τέστησαν ὑπάτους Μάρκον Φάβιον καὶ Πόστουμον Αἰβούτιον Οὔλεκον. ἐπὶ δὲ τούτων, Ἀθηναίων μὲν συνη-

7. δὲ καὶ Stephanus: libri καί: malim etiam hic quidem τὸ π. 10. συνῴκισαν FL, caeteri συνῴκησαν 13. δ' om. F Ναυσιμάχου] vid. annot. cum addendis 14. Κοΐντιον] Quintium interpres: libri Κόϊντον Γεγάνιον] Γεγόνιον A 15. Μακερῖνον Rhodomannus, Μακέρον libri, Mamercum interpres 22. συμμαχεῖν] βοηθεῖν L 27. ἐννενήκοντα omnes 500. 34. ναυμαχίας] μάχης L 39. πάντων] fort. πάλιν 41. Ἀντιοχίδου AL interpres, caeteri Ἀντιλοχίδου 42. Πόστουμον Rhodomannus, Πόστουμνον A, caeteri Ποστούμιον 43. Αἰβούτιον] Αἰκούτιον A, Ἐβούτιον K

45 γωνισμένων τοῖς Κερκυραίοις καὶ τῆς κατὰ τὴν ναυμαχίαν νίκης αἰτίων γενομένων, χαλεπῶς εἶχον πρὸς αὐτοὺς οἱ Κορίνθιοι. διόπερ ἀμύνεσθαι σπεύδοντες τοὺς Ἀθηναίους, ἀπέστησαν ἀπ' αὐτῶν πόλιν Ποτίδαιαν, οὖσαν ἑαυτῶν ἄποικον. ὁμοίως δὲ τούτοις καὶ Περδίκ-
50 κας ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ἀλλοτρίως διακείμενος πρὸς Ἀθηναίους, ἔπεισε τοὺς Χαλκιδεῖς ἀποστάντας Ἀθηναίων τὰς μὲν ἐπὶ θαλάττῃ πόλεις ἐκλιπεῖν, εἰς μίαν δὲ συνοικισθῆναι τὴν ὀνομαζομένην Ὄλυνθον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὴν ἀπόστασιν τῶν Ποτιδαιατῶν ἀκούσαντες,
55 ἐξέπεμψαν τριάκοντα ναῦς καὶ προςέταξαν τήν τε χώραν τῶν ἀφεστηκότων λεηλατῆσαι καὶ τὴν πόλιν πορθῆσαι. οἱ δὲ πεμφθέντες καταπλεύσαντες εἰς τὴν Μακεδονίαν κατὰ τὰς ἐντολὰς τοῦ δήμου συνεστήσαντο πολιορκίαν τῆς Ποτιδαίας. ἔνθα δὴ τῶν Κορινθίων βοηθησάντων
60 τοῖς πολιορκουμένοις δισχιλίοις στρατιώταις δισχιλίους καὶ ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέπεμψε· γενομένης δὲ μάχης περὶ τὸν ἰσθμὸν τὸν πλησίον τῆς Παλληνίων, καὶ τῶν Ἀθηναίων νικησάντων καὶ πλείους τῶν τριακοσίων ἀνελόντων, οἱ Ποτιδαιᾶται συνεκλείσθησαν εἰς πολιορ-
65 κίαν. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἔκτισαν οἱ Ἀθηναῖοι πόλιν ἐν τῇ Προποντίδι τὴν ὀνομαζομένην Λέτανον. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν οἱ Ῥωμαῖοι πέμψαντες ἀποίκους εἰς Ἄρδεα τὴν χώραν κατεκληρούχησαν.

35
70 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Χάρητος Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Κόϊντον Φούριον Φόσον καὶ Μάνιον Παπίριον Κράσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Ἰταλίαν οἱ τοὺς Θουρίους οἰκοῦντες, ἐκ πολλῶν πόλεων συνεστηκότες, ἐστασίαζον πρὸς ἀλλήλους ποίας πόλεως ἀποίκους
75 δεῖ καλεῖσθαι τοὺς Θουρίους καὶ τίνα κτίστην δίκαιον 501 ὀνομάζεσθαι. οἵ τε γὰρ Ἀθηναῖοι τῆς ἀποικίας ταύτης ἠμφισβήτουν, ἀποφαινόμενοι πλείστους οἰκήτορας ἐξ Ἀθηνῶν ἐληλυθέναι, ἔτι δ' αἱ κατὰ τὴν Πελοπόννησον

52. συνῳκισθῆναι] om. L, correxit Eichstadius 62. τὸν πλησίον] τὸν asterisco notavit Stephanus 65. οἱ Ἀθηναῖοι] Ἀθηναῖοι FK 66. Λέτανον] Letanum interpres Wessel.
68. Ἄρδεα] Σαρδέα AH interpres, adiuncto sequenti τὴν FI Ἀρδεάτην 70. Φούριον] Φρούριον AF interpres Μάνιον] M. interpres cum aliis: v. Pighius p. 170. 71. Παπίριον A interpres, caeteri Παπύριον Κράσσον interpres, caeteri Κράσον τούτων] τούτοις FIK 74. κτίστην] κτίσιν L
501. 76. πλείστους] πλείους Q 77. ἔτι δὲ] om. A αἱ addidit Wesselingius

πόλεις, οὐκ ὀλίγους παρεσχημέναι παρ' αὐτῶν εἰς τὴν κτίσιν τῶν Θουρίων, τὴν ἐπιγραφὴν τῆς ἀποικίας ἑαυτοῖς ἔφησαν δεῖν προσάπτεσθαι. ὁμοίως δὲ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν κεκοινωνηκότων τῆς ἀποικίας καὶ πολλὰς χρείας παρεσχημένων, πολὺς ἦν ὁ λόγος, ἑκάστου τῆς τιμῆς ταύτης σπεύδοντος τυχεῖν. τέλος δὲ τῶν Θουρίων πεμψάντων εἰς Δελφοὺς τοὺς ἐπερωτήσοντας τίνα χρὴ τῆς πόλεως οἰκιστὴν ἀγορεύειν, ὁ θεὸς ἔχρησεν αὐτὸν δεῖν κτίστην νομίζεσθαι. τούτῳ τῷ τρόπῳ λυθείσης τῆς ἀμφισβητήσεως τὸν Ἀπόλλω κτίστην τῶν Θουρίων ἀπέδειξαν, καὶ τὸ πλῆθος τῆς στάσεως ἀπολυθὲν εἰς τὴν προϋπάρχουσαν ὁμόνοιαν ἀποκατέστη. κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Ἀρχίδαμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη τετταράκοντα δύο, τὴν δὲ ἀρχὴν διαδεξάμενος Ἆγις ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσιν ἑπτά.

36. Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀψεύδους Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Μενήνιον καὶ Πρόκλον Γεγάνιον Μακερῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων Σπάρτακος μὲν ὁ Βοσπόρου βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη δεκαεπτά, διεδέξατο δὲ τὴν ἀρχὴν Σέλευκος, καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη τέτταρα. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Μέτων ὁ Πανσανίου μὲν υἱός, δεδοξασμένος δὲ ἐν ἀστρολογίᾳ, ἐξέθηκε τὴν ὀνομαζομένην ἐννεακαιδεκαετηρίδα, τὴν ἀρχὴν ποιησάμενος ἀπὸ μηνὸς ἐν Ἀθήναις σκιροφοριῶνος τρισκαιδεκάτης. ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις ἔτεσι τὰ ἄστρα τὴν ἀποκατάστασιν ποιεῖται καὶ καθάπερ ἐνιαυτοῦ τινος μεγάλου τὸν ἀνακυκλισμὸν λαμβάνει· διὸ καί τινες αὐτὸν Μέτωνος ἐνιαυτὸν ὀνομάζουσι. δοκεῖ δὲ ὁ ἀνὴρ οὗτος ἐν τῇ προρρήσει καὶ προγραφῇ ταύτῃ θαυμαστῶς ἐπιτετευχέναι· τὰ γὰρ ἄστρα τήν τε κίνησιν καὶ τὰς ἐπισημασίας ποιεῖται συμφώνως τῇ γραφῇ. διὸ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων οἱ πλεῖστοι τῶν Ἑλλήνων χρώμενοι τῇ ἐννεακαιδεκαετηρίδι οὐ διαψεύδονται τῆς ἀληθείας. κατὰ δὲ τὴν

78. ὀλίγους HIKL, caeteri ὀλίγας παρεσχημέναι] παρεσχηκέναι omnes 79. αὐτῶν] αὐτῶν libri 84. τυχεῖν AHLQ, caeteri ἐπιτυχεῖν 87. αὐτὸν F, caeteri αὐτὸν 90. ἀποκατέστη] ἀπεκατέστη AIL 92. τεσσαράκοντα omnes 94. libri εἰκοσιεπτά 96. Μενήνιον] Μενίνιον A, Μενοίνιον FK, Μενοίτιον IM, *Verginius* interpres 97. Γεγάνιον] Γεγάντιον KQ, Μεγάνιον A 99. δεκαεπτά] ἑπτά Casaubonus: Apostolii opinio, qui δεκαεπτά tuetur in itinere Taurico p. 215. ed. Germ., probari non potest 100. τέτταρα] τέσσαρα omnes 5. καὶ καθάπερ Wesselingius: libri καθάπερ 6. ἀνακυκλισμὸν] an ἀνακυλισμὸν? 10. τὰς ἐπισημασίας] τὴν ἐπισημασίαν IKQ 11. διὸ] διότι FK οἱ om. A

Ἰταλίαν Ταραντῖνοι τοὺς τὴν Σῖριν καλουμένην οἰκοῦν-
15 τας μετοικίσαντες ἐκ τῆς πατρίδος καὶ ἰδίους προσθέν-
τες οἰκήτορας ἔκτισαν πόλιν τὴν ὀνομαζομένην Ἡρά-
κλειαν.

37 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πυθοδώρου Ῥωμαῖοι
μὲν ὑπάτους κατέστησαν Τίτον Κοΐντιον καὶ Νίττον 502
20 Μενήνιον, Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἑβδόμην πρὸς
ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Σώφρων Ἀμ-
πρακιώτης. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν τῇ Ῥώμῃ Σπόριος Μαί-
λιος ἐπιθέμενος τυραννίδι ἀνῃρέθη. Ἀθηναῖοι δὲ περὶ
25 Ποτίδαιαν νενικηκότες ἐπιφανεῖ μάχῃ, Καλλίου τοῦ
στρατηγοῦ πεσόντος ἐν τῇ παρατάξει στρατηγὸν ἕτερον
ἐξέπεμψαν Φορμίωνα. οὗτος δὲ παραλαβὼν τὸ στρατό-
πεδον καὶ προσκαθήμενος τῇ πόλει τῶν Ποτιδαιατῶν
συνεχεῖς προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἀμυνομένων δὲ τῶν ἔνδον
30 εὐρώστως ἐγένετο πολυχρόνιος πολιορκία. Θουκυδίδης
δὲ ὁ Ἀθηναῖος τὴν ἱστορίαν ἐντεῦθεν ἀρξάμενος ἔγρα-
ψε τὸν γενόμενον πόλεμον Ἀθηναίοις πρὸς Λακεδαιμο-
νίους τὸν ὀνομασθέντα Πελοποννησιακόν. οὗτος μὲν
οὖν ὁ πόλεμος διέμεινεν ἐπὶ ἔτη εἴκοσιν ἑπτά· ὁ δὲ Θου-
35 κυδίδης ἔτη δύο πρὸς τοῖς εἴκοσι γέγραφεν ἐν βίβλοις
ὀκτώ, ὡς δέ τινες διαιροῦσιν, ἐννέα.

38 Ἐπ' ἄρχοντος δὲ Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι
μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων τρεῖς χιλιάρχους κατέστησαν, Μά-
40 νιον Αἰμιλιανὸν Μάμερκον, Γάϊον Ἰούλιον καὶ Λεύκιον
Κοΐντιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις
ἐνέστη πόλεμος ὁ κληθεὶς Πελοποννησιακός, μακρότατος
τῶν ἱστορημένων ὧν ἴσμεν. ἀναγκαῖον δ' ἐστὶ καὶ τῆς
ὑποκειμένης ἱστορίας οἰκεῖον τὸ προεκθέσθαι τὰς αἰτίας
45 αὐτοῦ. Ἀθηναῖοι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἀντε-
χόμενοι τὰ ἐν Δήλῳ κοινῇ συνηγμένα χρήματα, τάλαν-
τα σχεδὸν ὀκτακισχίλια, μετήνεγκαν εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ
παρέδωκαν φυλάττειν Περικλεῖ. οὗτος δ' ἦν εὐγενείᾳ
καὶ δόξῃ καὶ λόγου δεινότητι πολὺ προέχων τῶν πολι-

16. ὀνομαζομένην AHLQ, caeteri λεγομένην
502. 19. Κοΐντιον] Κοινίτιον FK   Νίττον] Titus interpres   20. Μενήνιον] Μενίνιον A, Μενοίτιον FIK, Memmius interpres, Memmius et Menutius scripturas hinc affert Pighius p. 172.   22. ἐν τῇ Ῥώμῃ] κατὰ τὴν Ῥώμην L   23. Μαίλιος Rhodomannus: libri Μάνιος: inter Μάλιος, Μάλλιος, Μάνλιος variant libri p. 476. 37.   24. ἐπιφανεῖ HLQ, προφανῶς A, caeteri περιφανεῖ   34. libri εἰκοσιεπτά   39. Αἰμίλιον Μάμερκον, Γάϊον Ἰούλιον Rhodomannus: libri Αἰμιλιανὸν καὶ Μάμερκον Γάϊον καὶ Ἰούλιον: servavi καὶ post Ἰούλιον   40. Κοΐντιον] Κοΐκτιον F   42. ὧν ἴσμεν] νόμων ὧν ἴσμεν A, νόμων L

τῶν. μετὰ δέ τινα χρόνον ἀνηλωκὼς ἀπ' αὐτῶν ἰδίᾳ 50
πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων, καὶ λόγον ἀπαιτούμενος, εἰς
ἀῤῥωστίαν ἐνέπεσεν, οὐ δυνάμενος τῶν πεπιστευμένων
ἀποδοῦναι τὸν ἀπολογισμόν. ἀδημονοῦντος δ' αὐτοῦ
περὶ τούτων Ἀλκιβιάδης ὁ ἀδελφιδοῦς, ὀρφανὸς ὤν, τρε-
φόμενος παρ' αὐτῷ, παῖς ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀφορμὴν 55
αὐτῷ παρέσχετο τῆς περὶ τῶν χρημάτων ἀπολογίας.
θεωρῶν γὰρ τὸν θεῖον λυπούμενον ἐπηρώτησε τὴν αἰ-
τίαν τῆς λύπης. τοῦ δὲ Περικλέους εἰπόντος ὅτι τὴν
περὶ τῶν χρημάτων ἀπολογίαν αἰτούμενος ζητῶ πῶς
ἂν δυναίμην ἀποδοῦναι τὸν περὶ τούτων λόγον τοῖς 60
πολίταις, ὁ Ἀλκιβιάδης ἔφησε δεῖν αὐτὸν σκοπεῖν μὴ
πῶς ἀποδῷ τὸν λόγον ἀλλὰ πῶς μὴ ἀποδῷ. διόπερ
503 Περικλῆς ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ παιδὸς ἀπόφασιν ἐζή-
τει δι' οὗ τρόπου τοὺς Ἀθηναίους δύναιτ' ἂν ἐμβαλεῖν 65
εἰς μέγαν πόλεμον. οὕτω γὰρ μάλιστα ὑπελάμβανε διὰ
τὴν ταραχὴν καὶ τοὺς τῆς πόλεως περισπασμοὺς καὶ
φόβους ἐκφεύξεσθαι τὸν ἀκριβῆ λόγον τῶν χρημάτων.
πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἀφορμὴν συνέβαινεν αὐτῷ καὶ ταὐ-
τόματον διὰ τοιαύτας αἰτίας. τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα 70
Φειδίας μὲν κατεσκεύαζε, Περικλῆς δὲ ὁ Ξανθίππου κα- 39
θεσταμένος ἦν ἐπιμελητής. τῶν δὲ συνεργασαμένων τῷ
Φειδίᾳ τινὲς διενεχθέντες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Περι-
κλέους ἐκάθισαν ἐπὶ τὸν τῶν θεῶν βωμόν. διὰ τὸ πα- 75
ράδοξον δὲ προςκαλούμενοι ἔφασαν ὅτι πολλὰ τῶν ἱε-
ρῶν χρημάτων ἔχοντα Φειδίαν δείξειν ἐπισταμένου καὶ
συνεργοῦντος τοῦ ἐπιμελητοῦ Περικλέους. διόπερ ἐκκλη-
σίας συνελθούσης περὶ τούτων, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Πε-
ρικλέους ἔπεισαν τὸν δῆμον συλλαβεῖν τὸν Φειδίαν, καὶ 80
αὐτοῦ τοῦ Περικλέους κατηγόρουν ἱεροσυλίαν. πρὸς δὲ
τούτοις Ἀναξαγόραν τὸν σοφιστήν, διδάσκαλον ὄντα
Περικλέους, ὡς ἀσεβοῦντα εἰς τοὺς θεοὺς ἐσυκοφάν-
τουν· συνέπλεκον δ' ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διαβολαῖς
τὸν Περικλέα, διὰ τὸν φθόνον σπεύδοντες διαβαλεῖν 85
τὴν τἀνδρὸς ὑπεροχήν τε καὶ δόξαν. ὁ δὲ Περικλῆς,

55. τὴν ἡλικίαν] τῇ ἡλικίᾳ L 59. ζητῶ] ζητῶν A 62. ἀλλὰ πῶς σκοπεῖν μὴ ἀποδῷ] σκοπεῖν om. AL: ponendum est aut cum Reiskio post δεῖν αὐτὸν aut post μὴ ἀποδῷ

503. 65. οὕτω] οὕτως AL 67. περισπασμοὺς] περισμοὺς K 69. ταὐτόματον AL, caeteri τὸ αὐτόματον
73. διενεχθέντες] διδαχθέντες Ios. Scaliger: *subinstructi et ab inimicis Periclis adducti* interpres: excidisse unde pendeat ὑπὸ coniecit Eichstadius 75. τὸν — βωμὸν] *aras* interpres δὲ om. AL 76. ὅτι] δὲ L 80. αὐτοῦ] αὐτοὶ AH et supra versum F, interpres

εἰδὼς τὸν δῆμον ἐν μὲν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις θαυμάζοντα τοὺς ἀγαθοὺς ἄνδρας διὰ τὰς κατεπειγούσας χρείας, κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοὺς αὐτοὺς συκοφαντοῦν-
90 τα διὰ τὴν σχολὴν καὶ φθόνον, ἔκρινε συμφέρειν αὐτῷ τὴν πόλιν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πόλεμον, ὅπως χρείαν ἔχουσα τῆς Περικλέους ἀρετῆς καὶ στρατηγίας μὴ προσδέχηται τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολάς, μηδ' ἔχῃ σχολὴν καὶ
95 χρόνον ἐξετάζειν ἀκριβῶς τὸν περὶ τῶν χρημάτων λόγον. ὄντος δὲ ψηφίσματος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις Μεγαρέας εἴργεσθαι τῆς τε ἀγορᾶς καὶ τῶν λιμένων, οἱ Μεγαρεῖς κατέφυγον ἐπὶ τοὺς Σπαρτιάτας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες τοῖς Μεγαρεῦσιν ἀπέστειλαν πρέ-
100 σβεις ἐκ τοῦ προφανεστάτου ἀπὸ τῆς τοῦ κοινοῦ συνεδρίου γνώμης προστάττοντες τοῖς Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸ κατὰ τῶν Μεγαρέων ψήφισμα, μὴ πειθομένων δὲ αὐτῶν ἀπειλοῦντες πολεμήσειν αὐτοῖς μετὰ τῶν συμμάχων. συναχθείσης οὖν περὶ τούτων ἐκκλησίας, ὁ Περικλῆς,
5 δεινότητι λόγου πολὺ διαφέρων ἁπάντων τῶν πολιτῶν, ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἀναιρεῖν τὸ ψήφισμα, λέγων ἀρχὴν δουλείας εἶναι τὸ πείθεσθαι παρὰ τὸ συμφέρον τοῖς Λακεδαιμονίων προστάγμασι. συνεβούλευεν οὖν 504
10 τὰ ἀπὸ τῆς χώρας κατακομίζειν εἰς τὴν πόλιν καὶ θαλαττοκρατοῦντας διαπολεμεῖν τοῖς Σπαρτιάταις.
40 περὶ δὲ τοῦ πολέμου πεφροντισμένως ἀπολογησάμενος ἐξηριθμήσατο μὲν τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων τῇ πόλει καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρὸς δὲ τούτοις τὸ
15 πλῆθος τῶν μετακεκομισμένων ἐκ Δήλου χρημάτων εἰς τὰς Ἀθήνας, ἃ συνέβαινεν ἐκ τῶν φόρων ταῖς πόλεσι κοινῇ συνηθροῖσθαι· κοινῶν δ' ὄντων τῶν μυρίων ταλάντων ἀπανήλωτο πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν προπυλαίων καὶ τὴν Ποτιδαίας πολιορκίαν τετρακισχίλια τά-
20 λαντα· καὶ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκ τοῦ φόρου τῶν συμμάχων ἀνεφέρετο τάλαντα τετρακόσια ἑξήκοντα· χωρὶς δὲ τούτων τά τε πομπεῖα σκεύη καὶ τὰ Μηδικὰ σκῦλα πεντακοσίων ἄξια ταλάντων ἀπεφήνατο· ἔν τε τοῖς ἱεροῖς ἀπεδείκνυεν ἀναθημάτων τε πλῆθος καὶ τὸ
25 τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἔχειν χρυσίου πεντήκοντα τάλαντα, ὡς περιαιρετῆς οὔσης τῆς περὶ τὸν κόσμον κατασκευῆς·

90. αὐτῷ] αὐτῷ I 92. στρατηγίας] ἀνδρίας L 93. αὐτοῦ] αὐτὸν L 94. μηδ' ἔχε K, caeteri μηδὲ ἔχῃ 95. περὶ] ἐπὶ A
504. 11. πεφροντισμένως] πεφρονημένως L 21. 22. τά τε πομπεῖα σκεύη Wesselingius: libri ἧτε πομπία σκεύη 23. ἱεροῖς Reiskius: libri ἔργοις

καὶ ταῦτα, ἀναγκαῖα εἰ καταλάβοι χρεία, χρησαμένους παρὰ τῶν θεῶν πάλιν ἀποκαταστήσειν ἐν εἰρήνῃ· τούς τε τῶν πολιτῶν βίους διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρήνην πολ- 30 λὴν ἐπίδοσιν εἰληφέναι πρὸς εὐδαιμονίαν. χωρὶς δὲ τῶν χρημάτων τούτων στρατιώτας ὑπεδείκνυεν ὑπάρχειν τῇ πόλει χωρὶς συμμάχων καὶ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντων ὁπλίτας μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, τοὺς δ' ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντας καὶ τοὺς μετοίκους ὑπάρχειν πλείους 35 τῶν μυρίων ἑπτακισχιλίων, τριήρεις τε τὰς παρούσας τριακοσίας. τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους χρημάτων τε σπανίζειν ἀπεδείκνυε καὶ ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πολὺ λείπεσθαι τῶν Ἀθηναίων. ταῦτα διελθὼν καὶ παρορμήσας τοὺς πολίτας εἰς τὸν πόλεμον, ἔπεισε τὸν δῆμον μὴ 40 προσέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ταῦτα δὲ ῥᾳδίως συνετέλεσε διὰ τὴν δεινότητα τοῦ λόγου, δι' ἣν αἰτίαν ὠνομάσθη Ὀλύμπιος. μέμνηται δὲ τούτων καὶ Ἀριστοφάνης ὁ τῆς ἀρχαίας κωμῳδίας ποιητής, γεγονὼς κατὰ τὴν 45 τοῦ Περικλέους ἡλικίαν, ἐν τοῖσδε τοῖς τετραμέτροις,

ὦ λιπερνῆτες γεωργοί, τἀμά τις ξυνιέτω
ῥήματ', εἰ βούλεσθ' ἀκοῦσαι τήνδ' ὅπως ἀπώλετο.
505 πρῶτα μὲν γὰρ αὐτῆς ἦρξε Φειδίας πράξας κακῶς,
εἶτα Περικλέης φοβηθεὶς μὴ μετάσχῃ τῆς τύχης, 50
ἐμβαλὼν σπινθῆρα μικρὸν Μεγαρικοῦ ψηφίσματος
ἐξεφύσησεν τοσοῦτον πόλεμον ὥστε τῷ καπνῷ
πάντας Ἕλληνας δακρῦσαι, τούς τ' ἐκεῖ τούς τ' ἐνθάδε. 55

καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις Εὔπολις ὁ ποιητής,

Περικλέης οὐλύμπιος
ἤστραπτεν, ἐβρόντα, συνεκύκα τὴν Ἑλλάδα.
πειθώ τις ἐπεκάθιζεν ἐπὶ τοῖς χείλεσιν.
οὕτως ἐκήλει καὶ μόνος τῶν ῥητόρων 60
τὸ κέντρον ἐγκατέλειπε τοῖς ἀκροωμένοις.

27. ταῦτα, ἀναγκαία Wesselingius: libri ταῦτα ἀναγκαῖα, 28. τῶν θεῶν L, caeteri τὴν θεὸν 32. ὑπεδείκνυεν] malim ἀπεδείκνυεν 43. δὲ om. K 45. τοῦ om. I τοῖσδε A, caeteri δὲ τοῖς τοῖς addidit Canterus 46. τετραμέτροις Canterus et Rhodomannus: libri γεγραμμένοις 47. λιπερνῆτες AL, caeteri πένητες γεωργοί] ἢ γεωργοί L, caeteri καὶ γεωργοί τἀμά τις ξυνιέτω] τἀμὰ δὴ ξυνίετε Aristophanes: omisit ὦ — ῥήματα interpres 48. ῥήματα et βούλεσθε libri

505. 49. αὐτῆς ἦρξε] in corruptam scripturam conspirant libri Aristophanis et Diodori 50. Περικλέης A, caeteri Περικλῆς 53. libri ἐξεφύσησε τοσοῦτον 56. καὶ πάλιν ἐν ἄλλοις Εὔπολις ὁ ποιητὴς] v. annotat. 58. ἤστραπτεν A, ἔστραψεν FHI, ἔστρεψεν K, caeteri ἤστραπτ' ἐβρόντα] ἐμβρόντα H 61. ἐγκατέλειπε] ἐγκατέλιπε F

41 Αἰτίαι μὲν οὖν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τοιαῦταί τινες ὑπῆρξαν, ὡς Ἔφορος ἀνέγραψε. τῶν δὲ ἡγουμέ-
65 νων πόλεων τοῦτον τὸν τρόπον εἰς πόλεμον ἐμπεσουσῶν, Λακεδαιμόνιοι μὲν μετὰ τῶν Πελοποννησίων συνεδρεύσαντες ἐψηφίσαντο πολεμεῖν τοῖς Ἀθηναίοις, καὶ πρὸς τὸν Περσῶν βασιλέα πρεσβεύσαντες παρεκάλουν συμμαχεῖν αὐτοῖς, καὶ τοὺς κατὰ τὴν Σικελίαν καὶ Ἰτα-
70 λίαν συμμάχους διαπρεσβευσάμενοι διακοσίαις τριήρεσιν ἔπεισαν βοηθεῖν· αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν Πελοποννησίων τὰς πεζικὰς δυνάμεις διατάξαντες καὶ τἆλλα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοιμασμένοι πρῶτοι τοῦ πολέμου κατήρξαντο. κατὰ γὰρ τὴν Βοιωτίαν ἡ τῶν Πλαταιέων πόλις
75 αὐτόνομος ἦν καὶ συμμαχίαν εἶχε πρὸς Ἀθηναίους. ἐν ταύτῃ τῶν πολιτῶν τινες καταλῦσαι τὴν αὐτονομίαν βουλόμενοι διελέχθησαν τοῖς Βοιωτοῖς, ἐπαγγελλόμενοι τὴν πόλιν ὑπὸ τὴν τῶν Θηβαίων τάξειν συντέλειαν καὶ
80 παραδώσειν αὐτοῖς τὰς Πλαταιάς, ἐὰν αὐτοὶ στρατιώτας πέμψωσι τοὺς βοηθοῦντας. διὸ καὶ τῶν Βοιωτῶν ἀποστειλάντων στρατιώτας ἐπιλέκτους τριακοσίους νυκτός, οἱ προδόται τούτους παρεισαγαγόντες ἐντὸς τῶν τειχῶν κυρίους τῆς πόλεως ἐποίησαν. οἱ δὲ Πλαταιεῖς
85 βουλόμενοι τὴν πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν διαφυλάττειν, τὸ μὲν πρῶτον ὑπολαβόντες πανδημεὶ τοὺς Θηβαίους παρεῖναι, διεπρεσβεύσαντο πρὸς τοὺς κατειληφότας τὴν πόλιν καὶ παρεκάλουν συνθέσθαι σπονδάς· ὡς δ᾽ ἡ νὺξ παρῆλθε, κατανοήσαντες ὀλίγους ὄντας, συνε-
90 στράφησαν καὶ περὶ τῆς ἐλευθερίας ἐκθύμως ἠγωνίζοντο. γενομένης δὲ τῆς μάχης ἐν ταῖς ὁδοῖς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Θηβαῖοι διὰ τὰς ἀρετὰς προεῖχον καὶ πολλοὺς τῶν ἀν-
95 θισταμένων ἀνῄρουν· τῶν δ᾽ οἰκετῶν καὶ τῶν παίδων ἀπὸ τῶν οἰκιῶν βαλλόντων τὰς κεραμῖδας καὶ κατατιτρωσκόντων τοὺς Θηβαίους, ἐτράπησαν· καί τινες μὲν αὐτῶν ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πόλεως διεσώθησαν, τινὲς δὲ εἰς οἰκίαν τινὰ καταφυγόντες ἠναγκάσθησαν παραδοῦναι σφᾶς αὐ-
100 τούς. οἱ δὲ Θηβαῖοι παρὰ τῶν ἐκ τῆς μάχης διασωθέντων πυθόμενοι τὰ συμβεβηκότα, παραχρῆμα πανδημεὶ κατὰ σπουδὴν ὥρμησαν. διὰ δὲ τὸ παράδοξον ἀνετοί-

(506)

72. ἡτοιμασμένοι] ἡτοιμάμενοι A 77. ἐπαγγελλόμενοι] ἐπαγγελόμενοι I 82. παρεισαγαγόντες AIK, caeteri παρεισάγοντες 83. τῶν τειχῶν] τειχῶν FK

506. 90. γενομένης — 91. ὁδοῖς om. L 94. κεραμῖδας] κεραμίδας omnes 100. πανδημεὶ om. FIK, asterisco notavit Stephanus 1. παράδοξον AHIK, παράξον ed. Stephani errore typ.

μων ὄντων τῶν κατὰ τὴν χώραν, πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, οὐκ ὀλίγοι δὲ ζῶντες συνελήφθησαν, ἅπασα δ' ἡ χώρα ταραχῆς καὶ διαρπαγῆς ἔγεμεν. οἱ δὲ Πλαταιεῖς διαπρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς Θηβαίους ἠξίουν ἀπελθεῖν ἐκ τῆς χώρας αὐτῶν καὶ ἀπολαβεῖν τοὺς αἰχμαλώτους. διὸ καὶ τῆς συνθέσεως ταύτης γεγενημένης οἱ μὲν Θηβαῖοι τοὺς αἰχμαλώτους ἀπολαβόντες καὶ τὴν λείαν ἀποδόντες εἰς τὰς Θήβας ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ Πλαταιεῖς πρὸς μὲν Ἀθηναίους ἔπεμψαν πρέσβεις περὶ βοηθείας, αὐτοὶ δὲ τὰ πλεῖστα ἐκόμισαν εἰς τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὰ περὶ τὰς Πλαταιάς, παραχρῆμα ἐξέπεμψαν τοὺς ἱκανοὺς στρατιώτας. οὗτοι δὲ κατὰ σπουδὴν παραγενόμενοι, καὶ μὴ φθάσαντες τοὺς Θηβαίους, τὰ λοιπὰ τῶν ἀπὸ τῆς χώρας κατεκόμισαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὸν ὄχλον συναθροίσαντες ἐξαπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι κρίναντες καταλελύσθαι τὰς σπονδὰς ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, δύναμιν ἀξιόλογον ἤθροισαν ἔκ τε τῆς Λακεδαίμονος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων. συνεμάχουν δὲ τότε Λακεδαιμονίοις Πελοποννήσιοι μὲν πάντες πλὴν Ἀργείων· οὗτοι δ' ἡσυχίαν εἶχον· τῶν δ' ἐκτὸς τῆς Πελοποννήσου Μεγαρεῖς, Ἀμβρακιῶται, Λευκάδιοι, Φωκεῖς, Βοιωτοί, Λοκροὶ τῶν μὲν πρὸς Εὔβοιαν ἐστραμμένων οἱ πλείους, τῶν δ' ἄλλων Ἀμφισσεῖς. τοῖς δ' Ἀθηναίοις συνεμάχουν οἱ τὴν παράλιον τῆς Ἀσίας οἰκοῦντες Κᾶρες καὶ Δωριεῖς καὶ Ἴωνες καὶ Ἑλλησπόντιοι καὶ νησιῶται πάντες πλὴν τῶν ἐν Μήλῳ καὶ Θήρᾳ κατοικούντων, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ ἐπὶ Θράκην πλὴν Χαλκιδέων καὶ Ποτιδαιατῶν· πρὸς δὲ τούτοις Μεσσήνιοι μὲν οἱ τὸν Ναύπακτον οἰκοῦντες καὶ Κερκυραῖοι· * αἱ δ' ἄλλαι πᾶσαι πεζοὺς στρατιώτας ἐξέπεμπον. σύμμαχοι μὲν οὖν ἀμφοτέροις ὑπῆρχον οἱ προειρημένοι. Λακεδαιμόνιοι δὲ δύναμιν ἀξιόλογον προχειρισάμενοι τὴν ἡγεμονίαν ἔδωκαν Ἀρχιδάμῳ τῷ βασιλεῖ. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐνέ- [507] βαλεν εἰς τὴν Ἀττικήν· τοῖς δὲ φρουρίοις προσβολὰς ἐποιεῖτο καὶ τῆς χώρας πολλὴν ἐδῄωσε. τῶν δὲ Ἀθηναίων παροξυνομένων διὰ τὴν τῆς χώρας καταδρομήν, καὶ βουλομένων παρατάξασθαι τοῖς πολε-

18. συναθροίσαντες] ἀθροίσαντες AFI 21. καὶ παρὰ AL, caeteri καὶ 30. Μήλῳ] Κύκλῳ A 31. Θράκην] Θράκης Rhodomannus 33. Κερκυραῖοι] post hoc nomen excidisse nonnulla vidit Rhodomannus

507. 39. προσβολὰς] προσβολὴν Q

μίοις, Περικλῆς στρατηγὸς ὢν καὶ τὴν ὅλην ἡγεμονίαν ἔχων παρεκάλει τοὺς νέους ἡσυχίαν ἔχειν, ἐπαγγελλό-
45 μενος ἄνευ κινδύνων ἐκβαλεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους ἐκ τῆς Ἀττικῆς. πληρώσας οὖν ἑκατὸν τριήρεις καὶ δύναμιν ἀξιόλογον εἰς τὰς ναῦς ἐνθέμενος καὶ στρατηγὸν ἐπιστήσας Καρκίνον καὶ ἑτέρους τινάς, ἐξέπεμψεν εἰς τὴν Πελοπόννησον. οὗτοι δὲ πολλὴν τῆς παραθαλατ-
50 τίου χώρας πορθήσαντες καί τινα τῶν φρουρίων ἑλόντες κατεπλήξαντο τοὺς Λακεδαιμονίους. διὸ καὶ τὴν ἐκ τῆς Ἀττικῆς δύναμιν ταχέως μεταπεμψάμενοι πολλὴν ἀσφάλειαν τοῖς πολεμίοις παρείχοντο. τούτῳ δὲ τῷ τρόπῳ τῆς Ἀττικῆς ἐλευθερωθείσης, ὁ μὲν Περι-
55 κλῆς ἀποδοχῆς ἐτύγχανε παρὰ τοῖς πολίταις, ὡς δυνάμενος στρατηγεῖν καὶ τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν.

43 Ἐπ᾽ ἄρχοντος δ᾽ Ἀθήνησιν Ἀπολλοδώρου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Μάρκον Γεγάνιον καὶ Λούκιον Σέργιον. ἐπὶ δὲ τούτων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς
60 οὐ διέλιπε τὴν μὲν χώραν τῶν Πελοποννησίων λεηλατῶν καὶ καταφθείρων, τὰ δὲ φρούρια πολιορκῶν· προσγενομένων δὲ αὐτῷ πεντήκοντα τριήρων ἐκ τῆς Κερκύρας, πολὺ μᾶλλον ἐπόρθει τὴν Πελοποννησίων χώραν, καὶ μάλιστα τῆς παραθαλαττίου τὴν καλουμένην Ἀκτὴν
65 ἐδῄου καὶ τὰς ἐπαύλεις ἐνεπύριζε. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας ἐπὶ Μεθώνην τῆς Λακωνικῆς τήν τε χώραν κατέσυρε καὶ τῇ πόλει προσβολὰς ἐποιεῖτο. ἔνθα δὴ Βρασίδας ὁ Σπαρτιάτης, νέος μὲν ὢν τὴν ἡλικίαν, ἀλκῇ δὲ
70 καὶ ἀνδρείᾳ διαφέρων, ὁρῶν τὴν Μεθώνην κινδυνεύουσαν ἐκ βίας ἁλῶναι, παραλαβών τινας τῶν Σπαρτιατῶν διὰ μέσου τῶν πολεμίων ἐσκεδασμένων ἐτόλμησε διεκπερᾶσαι, καὶ πολλοὺς ἀνελὼν παρεισέπεσεν εἰς τὸ χωρίον. γενομένης δὲ πολιορκίας, καὶ τοῦ Βρασίδου
75 λαμπρότατα κινδυνεύσαντος, Ἀθηναῖοι μὲν οὐ δυνάμενοι τὸ χωρίον ἑλεῖν ἀπεχώρησαν πρὸς τὰς ναῦς· Βρασίδας δὲ διασεσωκὼς τὴν Μεθώνην διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς καὶ ἀνδρείας ἀποδοχῆς ἔτυχε παρὰ τοῖς Σπαρτιάταις. διὰ δὲ τὴν ἀνδραγαθίαν ταύτην φρονηματισθείς,

44. ἐπαγγελλόμενος] ἐπαγγελόμενος I, ἐπαγγειλάμενος L 47. Καρκίνον] Καρκῖνον omnes 50. κατεπλήξαντο Stephanus: libri κατεπτήξαντο 52. πολεμίοις Hermannus: libri Πελοποννησίοις: conf. p. 521. 86. 581. 32. 56. τοῖς Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν] τοὺς Λακεδαιμονίους καταπολεμεῖν L, quod malim 58. Γεγάνιον] Μεγάνιον K 61. τὰ δὲ Eichstadius: libri τά τε 68. τὴν ἡλικίαν] τῇ ἡλικίᾳ L 69. ἀνδρείᾳ] libri ἀνδρίᾳ, ut mox 77. 81. 75. ἑλεῖν Reiskius: libri ἀνελεῖν

πολλάκις ἐν τοῖς ὕστερον χρόνοις παραβόλως ἀγωνιζό- 80
μενος μεγάλην δόξαν ἀνδρείας ἀπηνέγκατο. Ἀθηναῖοι
δὲ περιπλεύσαντες εἰς τὴν Ἠλείαν τήν τε χώραν ἐπόρ-
θουν καὶ Φειὰν χωρίον Ἠλείων ἐπολιόρκουν. ἐκβοη-
θησάντων δὲ τῶν Ἠλείων, μάχῃ τε ἐνίκησαν καὶ πολ-
λοὺς ἀποκτείναντες τῶν πολεμίων εἷλον τὰς Φειὰς κατὰ 85
κράτος. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ἠλείων πανδημεὶ παρατα-
ξαμένων ἀπεκρούσθησαν εἰς τὰς ναῦς· εἶτ' ἀποπλεύσαν-
508 τες εἰς τὴν Κεφαλληνίαν, καὶ τοὺς ταύτην κατοικοῦντας
εἰς τὴν συμμαχίαν προσαγαγόμενοι, τὸν εἰς τὰς Ἀθήνας
πλοῦν ἐποιήσαντο. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναῖοι στρατηγὸν 44
προχειρισάμενοι Κλεόπομπον ἐξαπέστειλαν μετὰ νεῶν 90
τριάκοντα, προστάξαντες τήν τε Εὔβοιαν παραφυλάτ-
τειν καὶ Λοκροῖς πολεμεῖν. ὁ δ' ἐκπλεύσας τήν τε πα-
ραθαλάττιον τῆς Λοκρίδος ἐδήωσε καὶ πόλιν Θρόνιον
ἐξεπολιόρκησε· τοῖς δ' ἀντιταξαμένοις τῶν Λοκρῶν 95
συνάψας μάχην ἐνίκησε περὶ πόλιν Ἀλόπην. ἔπειτα τὴν
προκειμένην τῆς Λοκρίδος νῆσον, ὀνομαζομένην Ἀτα-
λάντην, ἐπιτείχισμα τῆς Λοκρίδος κατεσκεύασε, πολε-
μῶν πρὸς τοὺς ἐγχωρίους. Ἀθηναῖοι δ' ἐγκαλοῦντες 100
Αἰγινήταις ὡς συνηργηκόσι Λακεδαιμονίοις ἀνέστησαν
αὐτοὺς ἐκ τῆς πόλεως, ἐκ δὲ τῶν πολιτῶν οἰκήτορας
ἐκπέμψαντες κατεκληρούχησαν τήν τε Αἴγιναν καὶ τὴν
χώραν. Λακεδαιμόνιοι δὲ τοῖς ἐκπεπτωκόσιν Αἰγινήταις
ἔδωκαν οἰκεῖν τὰς καλουμένας Θυρέας διὰ τὸ καὶ τοὺς 5
Ἀθηναίους δεδωκέναι τοῖς ἐκ Μεσσήνης ἐκβληθεῖσι κα-
τοικεῖν Ναύπακτον. Ἀθηναῖοι δὲ Περικλέα μετὰ δυνά-
μεως ἐξέπεμψαν πολεμήσοντα τοῖς Μεγαρεῦσιν. οὗτος
δὲ πορθήσας τὴν χώραν καὶ τὰς κτήσεις αὐτῶν λυμη-
νάμενος μετὰ πολλῆς ὠφελείας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθή- 10
νας. Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ Πελοποννησίων καὶ τῶν 45
ἄλλων συμμάχων ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν τὸ δεύτερον.
ἐπιπορευόμενοι δὲ τὴν χώραν ἐδενδροτόμουν καὶ τὰς
ἐπαύλεις ἐνεπύριζον, καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν γῆν ἐλυμή- 15
ναντο πλὴν τῆς καλουμένης Τετραπόλεως· ταύτης δ'
ἀπέσχοντο διὰ τὸ τοὺς προγόνους αὐτῶν ἐνταῦθα κα-

82. εἰς τὴν Ἠλείαν AFHIKLQ, caeteri τὴν Ἠλείαν 83. Φείαν Palmerius: libri Φερίαν 85. Φείας Palmerius: libri Φερὰς, F Φέρας, *Pheriam* interpres: conf. Eustath. ad Od. p. 1477. 63.

508. 88. Κεφαλληνίαν] Κεφαληνίαν omnes 94. τῆς Λ. ἐδήωσε καὶ πόλιν om. L 95. δ'] δὲ F 98. κατεσκεύασε] κατεστήσατο A 5. Θυρέας] Θουραίας HLQ interpres, caeteri Θυραίας: Θυρεὰς est p. 476. 47. 9. 10. πολλῆς ὠφελείας] πολλῇ ὠφελείᾳ M 16. ἀπέσχοντο] ἀπέχοντο A τὸ] τοὺς A

τωκηκέναι καὶ τὸν Εὐρυσθέα νενικηκέναι τὴν ὁρμὴν ἐκ ταύτης ποιησαμένους· δίκαιον γὰρ ἡγοῦντο τοὺς εὐηρ-
20 γετηκότας τοὺς προγόνους παρὰ τῶν ἐκγόνων τὰς προσηκούσας εὐεργεσίας ἀπολαμβάνειν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρατάξασθαι μὲν οὐκ ἐτόλμων, συνεχόμενοι δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν ἐνέπεσον εἰς λοιμικὴν περίστασιν· πολλοῦ γὰρ πλήθους καὶ παντοδαποῦ συνεῤῥυηκότος εἰς τὴν πόλιν
25 διὰ τὴν στενοχωρίαν εὐλόγως εἰς νόσους ἔπιπτον, ἕλκοντες ἀέρα διεφθαρμένον. διόπερ οὐ δυνάμενοι τοὺς πολεμίους ἐκβαλεῖν ἐκ τῆς χώρας, πάλιν ναῦς πολλὰς ἐξέπεμπον εἰς Πελοπόννησον στρατηγὸν ἐπιστήσαντες Πε- 509
30 ρικλέα. οὗτος δὲ πολλὴν χώραν τῆς παραθαλαττίας δῃώσας καί τινας πόλεις πορθήσας, ἐποίησεν ἀπελθεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς τοὺς Λακεδαιμονίους· μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ Ἀθηναῖοι, τῆς μὲν χώρας δεδενδροκοπημένης, τῆς δὲ νόσου πολλοὺς διαφθειρούσης, ἐν ἀθυμίᾳ καθειστήκει-
35 σαν, καὶ τὸν Περικλέα νομίζοντες αἴτιον αὐτοῖς γεγονέναι τοῦ πολέμου δι' ὀργῆς εἶχον. διόπερ ἀποστήσαντες αὐτὸν τῆς στρατηγίας, καὶ μικράς τινας ἀφορμὰς ἐγκλημάτων λαβόντες, ἐζημίωσαν αὐτὸν ὀγδοήκοντα ταλάντοις. μετὰ δὲ ταῦτα πρεσβείας ἀποστείλαντες Λακε-
40 δαιμονίοις ἠξίουν καταλύσασθαι τὸν πόλεμον. ὡς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς προσεῖχεν, ἠναγκάζοντο πάλιν τὸν Περικλέα στρατηγὸν αἱρεῖσθαι. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

46 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἐπαμεινώνδου Ῥωμαῖοι
45 κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Παπίριον καὶ Αὖλον Κορνήλιον Μακερῖνον. ἐπὶ δὲ τούτων ἐν μὲν ταῖς Ἀθήναις Περικλῆς ὁ στρατηγὸς ἐτελεύτησεν, ἀνὴρ γένει καὶ πλούτῳ, πρὸς δὲ τούτοις δεινότητι λόγου καὶ στρατηγίᾳ
50 πολὺ προέχων τῶν πολιτῶν. ὁ δὲ δῆμος φιλοτιμούμενος κατὰ κράτος ἑλεῖν τὴν Ποτίδαιαν, ἐξαπέστειλεν Ἅγνωνα στρατηγὸν ἔχοντα τὴν δύναμιν ἣν πρότερον εἶχε Περικλῆς. οὗτος δὲ μετὰ παντὸς τοῦ στόλου κατα-

18. δίκαιον] δίκαιοι K 19. τοὺς εὐηργετηκότας Wesselingius, τῶν εὐηργετηκότων M, caeteri τοῖς εὐηργετηκόσι 25. εὐλόγως] ἀλόγως A ἔπιπτον] ἐνέπεσον L
509. 30. τῆς παραθ. IL et fortasse A, caeteri τὴν τῆς παραθ. 32. δεδενδροκοπημένης] δενδροκοπημένης omnes 33. ἐν ἀθυμίᾳ καθ. om. L 37. λαβόντες] εὑρόντες L 39. Λακεδαιμονίοις] Λακεδαιμόνιοι A 40. καταλύσασθαι] καταλύσαντες A 44. Ἐπαμεινώνδου F, caeteri Ἐπαμινώνδου 45. Ῥωμαῖοι] μὲν addit A Παπίριον] Παπείριον A, caeteri Πακύριον

πλεύσας εἰς τὴν Ποτίδαιαν παρεσκευάσατο τὰ πρὸς
τὴν πολιορκίαν. μηχανάς τε γὰρ παντοδαπὰς παρεσκευ- 55
άσατο πολιορκητικὰς καὶ ὅπλων καὶ βελῶν πλῆθος, ἔτι
δὲ σίτου δαψίλειαν ἱκανὴν πάσῃ τῇ δυνάμει. προσβο-
λὰς δὲ ποιούμενος συνεχεῖς καθ' ἑκάστην ἡμέραν διέ-
τριβε πολὺν χρόνον, οὐ δυνάμενος ἑλεῖν τὴν πόλιν. οἱ
μὲν γὰρ πολιορκούμενοι διὰ τὸν ἐκ τῆς ἁλώσεως φόβον 60
ἐῤῥωμένως ἠμύνοντο, καὶ ταῖς ὑπεροχαῖς τῶν τειχῶν
πεποιθότες ἐπλεονέκτουν τοὺς ἐκ λιμένος· ἡ δὲ νόσος
τοὺς πολιορκοῦντας συνέχουσα πολλοὺς ἀνῄρει, καὶ τὸ
στρατόπεδον ἀθυμία κατεῖχεν. ὁ δ' Ἅγνων εἰδὼς τοὺς
Ἀθηναίους δεδαπανηκότας εἰς τὴν πολιορκίαν πλείω τῶν 65
χιλίων ταλάντων καὶ χαλεπῶς διακειμένους πρὸς τοὺς
510 Ποτιδαιάτας διὰ τὸ πρώτους ἀποστῆναι πρὸς τοὺς Λα-
κεδαιμονίους, ἐφοβεῖτο λῦσαι τὴν πολιορκίαν. διόπερ
ἠναγκάζετο διακαρτερεῖν καὶ τοὺς στρατιώτας ἀναγκά- 70
ζειν παρὰ δύναμιν βίαν προσάγειν τῇ πόλει. ἐπεὶ δὲ
τῶν πολιτῶν πολλοὶ διεφθείροντο κατὰ τὰς προσβολὰς
καὶ κατὰ τὴν ἐκ τοῦ λοιμοῦ νόσον, ἀπολιπὼν μέρος
τῆς δυνάμεως ἐπὶ τῆς πολιορκίας ἀπέπλευσεν εἰς τὰς
Ἀθήνας, ἀποβεβληκὼς τῶν στρατιωτῶν πλείους τῶν 75
χιλίων. ἀπελθόντων δὲ τούτων οἱ Ποτιδαιᾶται, τοῦ τε
σίτου παντελῶς ἐκλιπόντος καὶ τῶν κατὰ τὴν πόλιν ἀθυ-
μούντων, ἐπεκηρυκεύσαντο πρὸς τοὺς πολιορκοῦντας
περὶ διαλύσεως. ἀσμένως δὲ κἀκείνων προσδεξαμένων
διαλύσεις ἐποιήσαντο τοιαύτας, ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως 80
ἅπαντας τοὺς Ποτιδαιάτας, ἄλλο μὲν μηδὲν λαβόντας,
ἔχοντας δὲ τοὺς μὲν ἄνδρας ἱμάτιον ἕν, τὰς δὲ γυναῖ-
κας δύο. γενομένων δὲ τούτων τῶν σπονδῶν οἱ μὲν
Ποτιδαιᾶται πάντες μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων ἐξέλι- 85
πον τὴν πατρίδα κατὰ τὰς συνθήκας, καὶ παρελθόντες
εἰς τοὺς ἐπὶ Θρᾴκης Χαλκιδεῖς παρ' αὐτοῖς κατῴκησαν·
οἱ δὲ Ἀθηναῖοι τῶν πολιτῶν εἰς χιλίους οἰκήτορας ἐξ-
έπεμψαν εἰς τὴν Ποτίδαιαν, καὶ τήν τε πόλιν καὶ τὴν
χώραν κατεκληρούχησαν.

47 Ἀθηναῖοι δὲ Φορμίωνα στρατηγὸν προχειρισάμενοι
90 μετὰ εἴκοσι τριήρων ἐξαπέστειλαν. οὗτος δὲ περιπλεύ-

53. εἰς τὴν] πρὸς τὴν A 55. παρεσκευάσατο] παρεσκεύασε AFIK 60. ἐκ om. L 66. διακειμένους] διακείμενος L

510. 69. διακαρτερεῖν] καρτερεῖν A 71. τῇ πόλει] τὴν πόλιν L 75. πλείους] πλείω L et fortasse A 77. ἐκλιπόντος] ἐκλείποντος L, ει super ιπόν ponit F 81. μηδὲν] μηθὲν omnes 84. 85. ἐξέλιπον τὴν πατρίδα] ἀπῆλθον ἐκ τῆς πατρίδος M

σας τὴν Πελοπόννησον εἰς Ναύπακτον κατῆρε, καὶ θαλαττοκρατῶν τοῦ Κρισαίου κόλπου διεκώλυσε ταύτῃ
95 πλεῖν τοὺς Λακεδαιμονίους. Λακεδαιμόνιοι δὲ δύναμιν ἀξιόλογον ἐξέπεμψαν μετὰ Ἀρχιδάμου τοῦ βασιλέως. οὗτος δὲ παρελθὼν τῆς Βοιωτίας εἰς Πλαταιὰς ἐστράτευσε. μελλόντων δ' αὐτῶν δῃοῦν τὴν χώραν, καὶ παρακαλούντων τοὺς Πλαταιεῖς ἀποστῆναι τῶν Ἀθηναίων, ὡς
100 οὐ προσεῖχον αὐτοῖς, ἐπόρθησε τὴν χώραν καὶ τὰς κατὰ ταύτην κτήσεις ἐλυμήνατο. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν πόλιν περιτειχίσας ἤλπιζε τῇ σπάνει τῶν ἀναγκαίων καταπονήσειν τοὺς Πλαταιεῖς· οὐδὲν δ' ἧττον καὶ μηχανὰς προσάγοντες καὶ διὰ τούτων σαλεύοντες τὰ τείχη καὶ
5 προσβολὰς ἀδιαλείπτως ποιούμενοι διετέλουν. ἐπεὶ δὲ οὐδὲ διὰ τῶν προσβολῶν ἠδύναντο χειρώσασθαι τὴν πόλιν, ἀπολιπόντες τὴν ἱκανὴν φυλακὴν ἐπανῆλθον εἰς Πελοπόννησον. Ἀθηναῖοι δὲ στρατηγοὺς καταστήσαντες Ξενοφῶντα καὶ Φανόμαχον ἀπέστειλαν ἐπὶ Θρᾴκην μετὰ
10 στρατιωτῶν χιλίων. οὗτοι δὲ παραγενηθέντες εἰς Σπαρτωλὸν τῆς Βοττικῆς ἔτεμον τὴν χώραν καὶ τὸν σῖτον ἐν χλόῃ διέφθειραν. προσβοηθησάντων δὲ τοῖς Βοττιαίοις Ὀλυνθίων, ἡττήθησαν ὑπὸ τούτων μάχῃ· ἀνῃρέθησαν δὲ τῶν Ἀθηναίων οἵ τε στρατηγοὶ καὶ τῶν στρατιωτῶν
15 οἱ πλείους. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες ὑπὸ Ἀμβρακιωτῶν ἐστράτευσαν εἰς Ἀκαρνανίαν. ἡγούμενος δὲ τούτων Κνῆμος εἶχε στρατιώτας 511 πεζοὺς χιλίους καὶ ναῦς ὀλίγας· προσλαβόμενος δὲ καὶ
20 παρὰ τῶν συμμάχων στρατιώτας ἱκανοὺς ἧκεν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν καὶ κατεστρατοπέδευσε πλησίον πόλεως τῆς ὀνομαζομένης Στράτου. οἱ δὲ Ἀκαρνᾶνες συστραφέντες καὶ τοὺς πολεμίους ἐνεδρεύσαντες πολλοὺς ἀπέκτειναν, καὶ συνηνάγκασαν τὸν Κνῆμον ἀπαγαγεῖν τὴν
25 δύναμιν εἰς τοὺς ὀνομαζομένους Οἰνιάδας.

48 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Φορμίων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἔχων εἴκοσι τριήρεις περιέτυχε ναυσὶ Λακεδαιμονίων ἑπτὰ πρὸς ταῖς τετταράκοντα. ναυμα-
30 χήσας δὲ πρὸς ταύτας τήν τε στρατηγίδα ναῦν τῶν πο-

92. θαλαττ.] θαλασσ. F 97. ἐστράτευσε] legendum ἐστρατοπέδευσε: καθίσας τὸν στρατὸν dicit Thucydides II. 71. 100. κατὰ ταύτην] malim κατ' αὐτὴν 2. καταπονήσειν] καταπορθήσειν L 5. οὐδὲ διὰ] οὐδ' ἐπὶ AL 10. Σπαρτωλὸν Palmerius: libri Πακτωλὸν Βοττικῆς] Βοιττικῆς K, Boeotiae interpres Wesselingii 11. ἔτεμον] ἔτεμνον A 13. τῶν Ἀθηναίων om. FIK

511. 19. τοὺς ἱκανοὺς A, caeteri ἱκανοὺς 22. συστραφέντες] στραφέντες A 28. τοῖς τεσσαράκοντα F

λεμίων κατέδυσε καὶ τῶν ἄλλων πολλὰς ἄπλους ἐποίησε, δώδεκα δὲ αὐτάνδρους εἷλε, τὰς δὲ λοιπὰς μέχρι τῆς γῆς κατεδίωξεν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι παρ' ἐλπίδας ἡττηθέντες ταῖς ὑπολειφθείσαις ναυσὶν ἔφυγον εἰς Πάτρας τῆς Ἀχαΐας. αὕτη μὲν οὖν ἡ ναυμαχία συνέστη περὶ τὸ 35 Ῥίον καλούμενον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τρόπαιον στήσαντες καὶ τῷ Ποσειδῶνι περὶ τὸν ἰσθμὸν ναῦν καθιερώσαντες ἀπέπλευσαν εἰς πόλιν συμμαχίδα Ναύπακτον. Λακεδαιμόνιοι δὲ ἑτέρας ναῦς ἐξέπεμψαν εἰς τὰς Πάτρας. 40 αὗται δὲ προςλαβόμεναι τὰς ἐκ τῆς ναυμαχίας περιλελειμμένας τριήρεις ἠθροίσθησαν εἰς τὸ Ῥίον· εἰς τὸν αὐτὸν δὲ τόπον καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον τῶν Πελοποννησίων κατήντησε καὶ πλησίον τοῦ στόλου κατεστρατοπέδευσε. Φορμίων δὲ τῇ προγεγενημένῃ νίκῃ φρονη- 45 ματισθεὶς ἐτόλμησεν ἐπιθέσθαι ταῖς πολεμίαις ναυσὶν οὔσαις πολλαπλασίαις· καί τινας αὐτῶν καταδύσας καὶ τῶν ἰδίων ἀποβαλὼν ἀμφίδοξον ἔσχε τὴν νίκην. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθηναίων ἀποστειλάντων εἴκοσι τριήρεις οἱ Λακεδαιμόνιοι φοβηθέντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κόρινθον, 50 οὐ τολμῶντες ναυμαχεῖν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

49 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Διοτίμου Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Ἰούλιον καὶ Πρόκλον Οὐεργίνιον Τρίκοστον, Ἠλεῖοι δ' ἦγον Ὀλυμπιάδα ὀγδόην 55 πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Σύμμαχος Μεσσήνιος ἀπὸ Σικελίας. ἐπὶ δὲ τούτων Κνῆμος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἐν τῇ Κορίνθῳ διατρίβων ἔκρινε τὸν Πειραιᾶ καταλαβέσθαι. ἐπυνθάνετο γὰρ 60 μήτε ναῦς ἐν αὐτῷ καθειλκυσμένας ὑπάρχειν μήτε στρατιώτας εἶναι τεταγμένους ἐπὶ τῆς φυλακῆς· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους ἀμελῶς ἔχειν περὶ τῆς τούτου φυλακῆς διὰ τὸ μηδαμῶς ἐλπίζειν τολμῆσαί τινας καταλαβέσθαι τὸν τόπον. διόπερ ἐν τοῖς Μεγάροις καθελκύσας τὰς νε- 65 νεωλκημένας τετταράκοντα τριήρεις νυκτὸς ἔπλευσεν εἰς τὴν Σαλαμῖνα· προςπεσὼν δ' ἀπροσδοκήτως εἰς τὸ 512 φρούριον τῆς Σαλαμῖνος τὸ καλούμενον Βουδόριον τρεῖς ναῦς ἀπέσπασε καὶ τὴν ἄλλην Σαλαμῖνα κατέδραμε. 70 τῶν δὲ Σαλαμινίων πυρσευσάντων τοῖς κατὰ τὴν Ἀττι-

35. ἡ ναυμαχία] ναυμαχία omnes 37. ναῦν] ναῦς K 44. προγεγενημένῃ] προγεγραμμένῃ MQ 45. πολεμίαις] πολεμικαῖς omnes 54. Οὐεργίνιον] Οὐεργήνιον AF 58. ὁ — ναύαρχος om. K 62. τῆς om. K 66. τεσσαράκοντα — ἀπροςκήτως F

512. 70. τοῖς] τῆς K

κήν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι δόξαντες τὸν Πειραιᾶ κατειλῆφθαι ταχέως ἐξεβοήθουν μετὰ πολλῆς ταραχῆς· γνόντες δὲ τὸ γεγονός, ταχέως πληρώσαντες ναῦς ἱκανὰς
75 ἔπλεον εἰς τὴν Σαλαμῖνα. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι τῆς ἐπιβολῆς διαψευσθέντες ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Σαλαμῖνος εἰς τὴν οἰκείαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι, τῶν πολεμίων ἀποπεπλευκότων, τῆς μὲν Σαλαμῖνος ἐπιμελεστέραν φυλακὴν ἐποιήσαντο καὶ κατέλιπον φρουροὺς τοὺς ἱκανούς, τὸν δὲ
80 Πειραιᾶ κλείθροις καὶ φυλακαῖς ἱκαναῖς διαλαβόντες ὠχύρωσαν.

50 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Σιτάλκης ὁ τῶν Θρᾳκῶν βασιλεὺς παρειλήφει μὲν βασιλείαν ὀλίγης χώρας, διὰ δὲ τὴν ἰδίαν ἀνδρείαν καὶ σύνεσιν ἐπὶ πολὺ τὴν
85 δυναστείαν ηὔξησεν, ἐπιεικῶς μὲν ἄρχων τῶν ὑποτεταγμένων, ἀνδρεῖος δ' ὢν ἐν ταῖς μάχαις καὶ στρατηγικός, ἔτι δὲ τῶν προσόδων μεγάλην ποιούμενος ἐπιμέλειαν· τὸ δὲ τέλος ἐπὶ τοσοῦτον δυνάμεως προῆλθεν ὥςτε χώρας ἄρξαι πλείστης τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλευσάντων κατὰ
90 τὴν Θρᾴκην. ἡ μὲν γὰρ παραθαλάττιος αὐτῆς ἀπὸ τῆς Ἀβδηριτῶν χώρας τὴν ἀρχὴν ἔχουσα διέτεινε μέχρι τοῦ Ἴστρου ποταμοῦ, ἀπὸ δὲ θαλάττης εἰς τὸ μεσόγειον πορευομένῳ τοσοῦτον εἶχε διάστημα ὥςτε πεζὸν εὔζωνον ὁδοιπορῆσαι ἡμέρας τρειςκαίδεκα. τηλικαύτης δὲ χώρας
95 βασιλεύων ἐλάμβανε προσόδους καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν πλείω χιλίων ταλάντων. κατὰ δὲ τοὺς ὑποκειμένους καιροὺς ἔχων πόλεμον ἤθροισεν ἐκ τῆς Θρᾴκης στρατιώτας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν δυοκαίδεκα μυριάδων,
100 ἱππεῖς δὲ πεντακιςμυρίους. ἀναγκαῖον δέ ἐστι τοῦ πολέμου τούτου προεκθέσθαι τὰς αἰτίας, ἵνα σαφὴς ὁ περὶ αὐτοῦ λόγος ὑπάρξῃ τοῖς ἀναγινώσκουσι. Σιτάλκης τοίνυν πρὸς Ἀθηναίους φιλίαν συνθέμενος ὡμολόγησεν αὐτοῖς συμμαχήσειν τὸν ἐπὶ Θρᾴκης πόλεμον. διόπερ
5 βουλόμενος τοὺς Χαλκιδεῖς σὺν τοῖς Ἀθηναίοις καταπολεμῆσαι, παρεσκευάζετο δύναμιν ἀξιόλογον. ἅμα δὲ καὶ πρὸς Περδίκκαν τὸν βασιλέα τῶν Μακεδόνων ἀλλοτρίως διακείμενος, ἔκρινε κατάγειν ἐπὶ τὴν Μακεδονικὴν βασιλείαν Ἀμύνταν τὸν Φιλίππου. δι' ἀμφοτέρας οὖν τὰς
10 προειρημένας αἰτίας ἦν ἀναγκαῖον αὐτῷ συστήσασθαι δύναμιν ἀξιόλογον. ὡς δ' αὐτῷ τὰ πρὸς τὴν στρατείαν

71. κατειλῆφθαι] καταλελῆφθαι L 72. ἐξεβοήθουν AFHIKMQ, caeteri ἐβοήθουν 75. ἐπιβολῆς] ἐπιβουλῆς I 83. ἀνδρείαν] ἀνδρίαν libri 84. δυναστείαν] δύναμιν Q 94. τρειςκαίδεκα] τριςκαίδεκα F 6. ἅμα δὲ καὶ] ἅμα δὲ K 7. Περδίκαν F saepius

εὐτρεπῆ κατεσκεύαστο, προήγαγε τὴν δύναμιν ἅπασαν,
καὶ διελθὼν τὴν Θρᾴκην ἐνέβαλεν εἰς τὴν Μακεδονίαν.
513 οἱ δὲ Μακεδόνες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως καταπλαγέν- 15
τες παρατάξασθαι μὲν οὐκ ἐτόλμησαν, εἰςκομίσαντες δὲ
τόν τε σῖτον καὶ τῶν χρημάτων ὅσα δυνατὸν ἦν εἰς
τὰ καρτερώτατα φρούρια, μένοντες ἐν τούτοις ἡσυχίαν
εἶχον. οἱ δὲ Θρᾷκες καταγαγόντες τὸν Ἀμύνταν ἐπὶ τὴν
βασιλείαν τὸ μὲν πρῶτον διὰ λόγων καὶ πρεσβειῶν 20
ἐπειρῶντο προςάγεσθαι τὰς πόλεις, ὡς δ' οὐδεὶς αὐτοῖς
προςεῖχεν, εὐθὺς τῷ πρώτῳ φρουρίῳ προςβαλόντες κα-
τὰ κράτος εἷλον. μετὰ δὲ ταῦτά τινες τῶν πόλεων καὶ
τῶν φρουρίων διὰ τὸν φόβον ἑκουσίως ὑπετάγησαν.
πορθήσαντες δὲ πᾶσαν τὴν Μακεδονίαν καὶ πολλῆς ὠφε- 25
λείας κύριοι γενόμενοι μετέβησαν ἐπὶ τὰς Ἑλληνίδας πό-
λεις τὰς τῶν Χαλκιδέων.

51 Τοῦ δὲ Σιτάλκου περὶ ταῦτα διατρίβοντος Θεττα-
λοὶ καὶ Ἀχαιοὶ καὶ Μάγνητες καὶ οἱ ἄλλοι πάντες Ἕλ- 30
ληνες ὅσοι κατῴκουν μεταξὺ Μακεδονίας καὶ Θερμοπυ-
λῶν συνεφρόνησαν, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον κοινῇ συνε-
στήσαντο. εὐλαβοῦντο γὰρ μήποτε τοσαύταις μυριάσιν
οἱ Θρᾷκες ἐμβάλωσιν αὐτῶν εἰς τὴν χώραν, καὶ κιν-
δυνεύσωσι ταῖς πατρίσι. τὸ δ' αὐτὸ καὶ τῶν Χαλκιδέων 35
ποιησάντων, Σιτάλκης πυθόμενος τοὺς Ἕλληνας ἀθρὰς
δυνάμεις συνηθροικέναι καὶ τοὺς στρατιώτας ὑπὸ τοῦ
χειμῶνος ἐνοχλουμένους, πρὸς μὲν τὸν Περδίκκαν δια-
λυσάμενος ἐπιγαμίαν ἐποιήσατο, τὰς δὲ δυνάμεις ἀπή-
γαγεν εἰς Θρᾴκην.

52 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις Λακεδαιμόνιοι μὲν 40
παραλαβόντες τοὺς ἐκ Πελοποννήσου συμμάχους εἰςέβα-
λον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἔχοντος τὴν ἡγεμονίαν Ἀρχιδάμου
τοῦ βασιλέως· τὸν δὲ σῖτον ἐν τῇ χλόῃ διέφθειραν,
καὶ τὴν χώραν δῃώσαντες ἐπανῆλθον εἰς τὰς πατρίδας. 45
οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρατάξασθαι μὲν οὐ τολμῶντες, ὑπὸ
δὲ τῆς νόσου καὶ τῆς σιτοδείας πιεζόμενοι, κακὰς περὶ
τοῦ μέλλοντος ἐλάμβανον ἐλπίδας. ταῦτα μὲν οὖν ἐπρά-
χθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

53 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐκλείδου Ῥωμαῖοι 50
κατέστησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς, Μάρκον

513. 16. εἰςκομίσαντες Wesselingius: libri ἐκκομίσαντες
18. καταγαγόντες] fortasse praestat κατάγοντες 27. τὰς
τῶν Χ.] τῶν Χ. IK 34. κινδυνεύσωσι AHIKL interpres,
caeteri δυναστεύσωσι 38. ἐπιγαμίαν] ἐπιγαμίας AHLQ
39. εἰς Θρᾴκην] ἐν Θρᾴκῃ F 43. ἐν τῇ] τὸν ἐν τῇ K
44. ἐπανῆλθον] ἐπέστρεψαν M 45. τὰς πατρίδας]
τὴν πατρίδα L 50. Εὐκλείδου] v. annotationem

Μάλλιον, Κόϊντον Σολπίκιον Πραιτέξτατον καὶ Σερούιον
Κορνήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων κατὰ τὴν Σικελίαν
55 Λεοντῖνοι, Χαλκιδέων μὲν ὄντες ἄποικοι, συγγενεῖς δὲ
Ἀθηναίων, ἔτυχον ὑπὸ Συρακοσίων πολεμούμενοι. πιε-
ζόμενοι δὲ τῷ πολέμῳ, καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν τῶν Συ-
ρακοσίων κινδυνεύοντες ἁλῶναι κατὰ κράτος, ἐξέπεμψαν
πρέσβεις εἰς τὰς Ἀθήνας, ἀξιοῦντες τὸν δῆμον βοηθῆ-
60 σαι τὴν ταχίστην καὶ τὴν πόλιν ἑαυτῶν ἐκ τῶν κινδύνων
ῥύσασθαι. ἦν δὲ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχιπρεσβευτὴς Γορ-
γίας ὁ ῥήτωρ, δεινότητι λόγου πολὺ προέχων πάντων τῶν 514
καθ' ἑαυτόν. οὗτος καὶ τέχνας ῥητορικὰς πρῶτος ἐξεῦρε
καὶ κατὰ τὴν σοφιστείαν τοσοῦτον τοὺς ἄλλους ὑπερέβα-
65 λεν ὥςτε μισθὸν λαμβάνειν παρὰ τῶν μαθητῶν μνᾶς ἑκα-
τόν. οὗτος οὖν καταντήσας εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ παρα-
χθεὶς εἰς τὸν δῆμον, διελέχθη τοῖς Ἀθηναίοις περὶ τῆς
συμμαχίας, καὶ τῷ ξενίζοντι τῆς λέξεως ἐξέπληξε τοὺς
70 Ἀθηναίους, ὄντας εὐφυεῖς καὶ φιλολόγους. πρῶτος γὰρ
ἐχρήσατο τοῖς τῆς λέξεως σχηματισμοῖς περιττοτέροις καὶ
τῇ φιλοτεχνίᾳ διαφέρουσιν ἀντιθέτοις καὶ ἰσοκώλοις καὶ
παρίσοις καὶ ὁμοιοτελεύτοις καί τισιν ἑτέροις τοιούτοις,
ἃ τότε μὲν διὰ τὸ ξένον τῆς κατασκευῆς ἀποδοχῆς ἠξι-
75 οῦτο, νῦν δὲ περιεργίαν ἔχειν δοκεῖ καὶ φαίνεται κατα-
γέλαστον πλεονάκις καὶ κατακόρως τιθέμενον. τέλος πεί-
σας τοὺς Ἀθηναίους συμμαχῆσαι τοῖς Λεοντίνοις οὗτος
μὲν θαυμασθεὶς ἐν ταῖς Ἀθήναις ἐπὶ τέχνῃ ῥητορικῇ τὴν
εἰς Λεοντίνους ἐπάνοδον ἐποιήσατο.

54 Ἀθηναῖοι δὲ καὶ πάλαι μὲν ἦσαν ἐπιθυμηταὶ τῆς
80 Σικελίας διὰ τὴν ἀρετὴν τῆς χώρας, καὶ τότε δ' ἀσμέ-
νως προςδεξάμενοι τοὺς τοῦ Γοργίου λόγους ἐψηφίσαν-
το συμμαχίαν ἐκπέμπειν τοῖς Λεοντίνοις, πρόφασιν μὲν
85 φέροντες τὴν τῶν συγγενῶν χρείαν καὶ δέησιν, τῇ δ'
ἀληθείᾳ τὴν νῆσον σπεύδοντες κατακτήσασθαι. καὶ γὰρ
οὐ πολλοῖς ἔτεσι πρότερον τῶν τε Κορινθίων καὶ τῶν
Κερκυραίων διαπολεμούντων μὲν πρὸς ἀλλήλους, φιλο-

52. *Μάνιον*] aut *Μάλλιον* aut *Μάνλιον* scribendum *Σολπί-κιον*] *Σουλπίκιον* Rhodomannus: libri *Σοντίκιον* *Πραιτέξ-τατον* AL, caeteri *Πρετέξτατον* 53. *Σερούιον*] libri *Σερ-ούλιον* *Κόσσον* Rhodomannus, *Κέσσον* L, *Cesum* interpres Wesselingii, caeteri *Κένσον* 54. *Χαλκιδέων*] *Χαλκιδαίων* K 514. 64. *ὑπερέβαλεν*] *ὑπερέβαλλεν* FI 65. *ὥςτε*] *ὡς* AFK 66. *οὖν*] *ἦν* A 70. *τοῖς τῆς* FL, caeteri *τῆς* 72. *καὶ παρί-σοις* om. L *ὁμοιοτελεύτοις* Wesselingius: libri *ὁμοτελεύτοις* 75. 76. *καταγέλαστον — τιθέμενον*] *καταγέλαστα — τιθέ-μενα* Reiskius 83. post *Λεοντίνοις* repetit *οὗτος μὲν θαυμα-σθεὶς ἐν* A

τιμηθέντων δ' ἀμφοτέρων συμμάχους λαβεῖν τοὺς Ἀθη-
ναίους, προέκρινεν ὁ δῆμος συμμαχεῖν τοῖς Κερκυραί- 90
οις διὰ τὸ τὴν Κέρκυραν εὐφυῶς κεῖσθαι πρὸς τὸν εἰς
Σικελίαν πλοῦν. καθόλου γὰρ οἱ Ἀθηναῖοι κατακτησά-
μενοι τὴν τῆς θαλάττης ἡγεμονίαν καὶ μεγάλας πράξεις
ἐπιτελεσάμενοι συμμάχων τε πολλῶν εὐπόρουν καὶ δυ-
νάμεις [ἐπιτελεσάμενοι] μεγίστας ἐκέκτηντο [πόλεις], καὶ 95
χρημάτων τε πλῆθος ἕτοιμον παρέλαβον, μετακομίσαν-
τες ἐκ Δήλου τὰ κοινὰ χρήματα τῶν Ἑλλήνων, ὄντα
πλείω τῶν μυρίων ταλάντων, ἡγεμόσι τε μεγάλοις καὶ
διὰ στρατηγίαν δεδοκιμασμένοις ἐχρήσαντο, καὶ διὰ
τούτων ἁπάντων ἤλπιζον καταπολεμήσειν μὲν τοὺς Λα- 100
515 κεδαιμονίους, πάσης δὲ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡγεμονίαν πε-
ριπεποιημένοι ἀνθέξεσθαι τῆς Σικελίας. διὰ ταύτας οὖν
τὰς αἰτίας ψηφισάμενοι βοηθεῖν τοῖς Λεοντίνοις ἐξέπεμ-
ψαν εἰς τὴν Σικελίαν ναῦς ἑκατὸν καὶ στρατηγοὺς Λά- 5
χητα καὶ Χαριάδην. οὗτοι δὲ πλεύσαντες εἰς τὸ Ῥή-
γιον προσελάβοντο ναῦς ἑκατὸν παρὰ τῶν Ῥηγίνων, καὶ
αὐτῶν Χαλκιδέων ἀποίκων ὄντων. ἐντεῦθεν δ' ὁρμώ-
μενοι τὸ μὲν πρῶτον τὰς Λιπαραίων νήσους κατέδρα-
μον διὰ τὸ συμμαχεῖν τοὺς Λιπαραίους τοῖς Συρακο- 10
σίοις, μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λοκροὺς πλεύσαντες καὶ πέντε
νεῶν Λοκρίδων κυριεύσαντες, * φρούριον ἐπολιόρκη-
σαν. ἐπιβοηθησάντων δὲ τῶν πλησιοχώρων Σικελῶν τοῖς
Μυλαίοις, ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν Ἀθηναῖοι νικήσαντες
ἀπέκτειναν μὲν πλείους τῶν χιλίων, ἐζώγρησαν δὲ οὐκ 15
ἐλάττους τῶν ἑξακοσίων· εὐθὺς δὲ καὶ τὸ φρούριον
ἐκπολιορκήσαντες κατέσχον. τούτων δὲ πραττομένων
κατέπλευσαν νῆες τετταράκοντα, ἃς ἀπέστειλεν ὁ δῆμος,
κρίνων γενναιότερον ἅπτεσθαι τοῦ πολέμου· ἡγεῖτο δ'
αὐτῶν Εὐρυμέδων καὶ Σοφοκλῆς. ἀθροισθεισῶν δὲ 20
τῶν τριήρων εἰς ἕνα τόπον ἀξιόλογος ἤδη στόλος κατε-

91. τὸν εἰς Σικελίαν] τὸν τῆς Σικελίας L 92. τῆς θαλάτ-
της] θαλάττης K 94. 95. ἐπιτελεσάμενοι et πόλεις delenda
esse vidit Reiskius 99. ἐχρήσαντο] exspectaveram ἐχρῶντο
100. καταπολεμήσειν] καταπρονομήσειν HL, γρ. καταπρονο-
μήσειν margo F ριάδην
515. 5. Χαριάδην A, χαβρίαν F, Χοιριάδην L, Χαροιάδην
H, *Charonde* interpres, caeteri Χαβρίαν 7. αὐτῶν Reiskius:
libri τῶν ὄντων om. AL, asterisco notavit Stephanus
12. φρούριον] nomen Μύλας excidisse vidit Cluverius 13. Σι-
κελῶν] immo Σικελιωτῶν, ut monuit Wesselingius. 16. δὲ
καὶ] καὶ om. FIKL, asterisco notavit Stephanus 17. 18. κα-
τέπλευσαν νῆες τετταράκοντα, ἃς ἀπέστειλεν ὁ δῆμος] ἀπέστειλεν
ὁ δῆμος ναῦς τεσσαράκοντα L: ναῦς etiam A 20. 22. 40.
τριήρων] τριήρεων FIK 21. ἕνα] ἓν (?) F

σκεύαστο, συγκείμενος ἐκ τριήρων πεντήκοντα καὶ δια-
κοσίων. τοῦ δὲ πολέμου χρονίζοντος, οἱ Λεοντῖνοι δια-
25 πρεσβευσάμενοι πρὸς τοὺς Συρακοσίους διελύθησαν.
διόπερ αἱ μὲν τῶν Ἀθηναίων τριήρεις ἀπέπλευσαν εἰς
τὴν οἰκείαν· οἱ δὲ Συρακόσιοι τοῖς Λεοντίνοις μετα-
δόντες τῆς πολιτείας ἅπαντας Συρακοσίους ἐποίησαν,
καὶ τὴν πόλιν φρούριον ἀπέδειξαν τῶν Συρακοσίων.
καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

55 30 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λέσβιοι μὲν ἀπέστησαν ἀπὸ
τῶν Ἀθηναίων· ἐνεκάλουν γὰρ αὐτοῖς ὅτι βουλομένων
συνοικίζειν πάσας τὰς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις εἰς τὴν
Μυτιληναίων πόλιν διεκώλυσαν. διὸ καὶ πρὸς Λακεδαι-
35 μονίους ἀποστείλαντες πρεσβευτὰς καὶ συμμαχίαν συν-
θέμενοι συνεβούλευον τοῖς Σπαρτιάταις ἀντέχεσθαι τῆς
κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας· πρὸς ταύτην δὲ τὴν ἐπιβο-
λὴν ἐπηγγείλαντο πολλὰς τριήρεις εἰς τὸν πόλεμον πα-
ρέξεσθαι. ἀσμένως δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ὑπακουσάντων,
40 καὶ περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν τριήρων γενομένων, Ἀθη-
ναῖοι φθάσαντες αὐτῶν τὴν παρασκευὴν παραχρῆμα
δύναμιν ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λέσβον, πληρώσαντες ναῦς
τετταράκοντα καὶ στρατηγὸν προχειρισάμενοι Κλεινιπ- 516
πίδην. οὗτος δὲ προςλαβόμενος βοήθειαν παρὰ τῶν συμ-
45 μάχων κατέπλευσεν εἰς τὴν Μυτιλήνην. γενομένης δὲ
ναυμαχίας, οἱ μὲν Μυτιληναῖοι λειφθέντες συνεκλείσθη-
σαν εἰς πολιορκίαν. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων ψηφισαμέ-
νων βοηθεῖν τοῖς Μυτιληναίοις καὶ παρασκευαζομένων
50 στόλον ἀξιόλογον, ἔφθασαν Ἀθηναῖοι ναῦς ἄλλας σὺν
ὁπλίταις χιλίοις ἀποστείλαντες εἰς Λέσβον. τούτων δ'
ἡγούμενος Πάχης ὁ Ἐπικλήρου καταντήσας εἰς Μυτιλή-
νην, καὶ τὴν προϋπάρχουσαν δύναμιν παραλαβών, περιε-
τείχισε τὴν πόλιν καὶ συνεχεῖς προςβολὰς ἐποιεῖτο οὐ
55 μόνον κατὰ γῆν ἀλλὰ καὶ κατὰ θάλατταν. Λακεδαιμό-
νιοι δὲ ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Μυτιλήνην τριήρεις μὲν
τετταράκοντα πέντε καὶ στρατηγὸν Ἀλκίδαν, εἰς δὲ τὴν
Ἀττικὴν εἰςέβαλον μετὰ τῶν συμμάχων· ἐπελθόντες δὲ
καὶ τοὺς παραλελειμμένους τόπους τῆς Ἀττικῆς καὶ δῃώ-

22. διακοσίων] τρεῖς A 32. συνοικίζειν] „post hoc verbum ingens hiatus est in L" Wessel. 33. διεκώλυσαν Wesselingius: libri διεκόμισαν 35. συνεβούλευον] συνεβουλεύοντο FI 42. τεσσαράκοντα F: sic et 56.

516. 44. προςλαβόμενος] προςλαβὼν A 50. ἀποστείλαντες post ἄλλας ponit F χιλίοις] χιλίαις F 56. τριήρεις μὲν] immo μὲν τριήρεις τετταράκοντα] καὶ addit K 58. δὲ καὶ] καὶ om. FI, asterisco notavit Stephanus

σαντες τὴν χώραν, ἐπανῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν. Μυτιληναῖοι δὲ τῇ σιτοδείᾳ καὶ τῷ πολέμῳ πιεζόμενοι καὶ στασιάζοντες πρὸς ἀλλήλους, καθ' ὁμολογίαν παρέδωκαν τὴν πόλιν τοῖς πολιορκοῦσιν. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις τοῦ δήμου βουλευομένου ὡς χρὴ προςενέγκασθαι τοῖς Μυτιληναίοις, Κλέων ὁ δημαγωγός, ὠμὸς ὢν τὸν τρόπον καὶ βίαιος, παρώξυνε τὸν δῆμον, ἀποφαινόμενος δεῖν τοὺς Μυτιληναίους αὐτοὺς μὲν ἡβηδὸν ἅπαντας ἀποκτεῖναι, τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας ἐξανδραποδίσασθαι. τέλος δὲ πεισθέντων τῶν Ἀθηναίων κατὰ τὴν γνώμην τε τοῦ Κλέωνος ψηφισαμένων, ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Μυτιλήνην οἱ τὰ δοχθέντα τῷ δήμῳ δηλώσοντες τῷ στρατηγῷ. τοῦ δὲ Πάχητος ἀναγνόντος τὸ ψήφισμα ἦλθεν ἐναντίον τῷ προτέρῳ. ὁ δὲ Πάχης γνοὺς τὴν μετάνοιαν τῶν Ἀθηναίων ἐχάρη, καὶ τοὺς Μυτιληναίους συναγαγὼν εἰς ἐκκλησίαν ἀπέλυσε τῶν ἐγκλημάτων, ἅμα δὲ καὶ τῶν μεγίστων φόβων. Ἀθηναῖοι δὲ τῆς Μυτιλήνης τὰ τείχη περιελόντες τὴν Λέσβον ὅλην πλὴν τῆς Μηθυμναίων χώρας κατεκληρούχησαν. ἡ μὲν οὖν Λεσβίων ἀπόστασις ἀπ' Ἀθηναίων τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος. 60 65 70 75 80

56 Περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Λακεδαιμόνιοι τὰς Πλαταιὰς πολιορκοῦντες περιετείχισαν τὴν πόλιν καὶ στρατιώταις πολλοῖς παρεφύλαττον. χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας καὶ τῶν Ἀθηναίων μηδεμίαν ἐξαποστελλόντων βοήθειαν, οἱ πολιορκούμενοι σιτοδείᾳ τε συνείχοντο καὶ τῶν πολιτῶν ἐν ταῖς προσβολαῖς πολλοὺς ἀποβεβλήκεισαν. ἀπορουμένων δ' αὐτῶν καὶ βουλευομένων περὶ τῆς σωτηρίας, τοῖς μὲν πολλοῖς ἐδόκει τὴν ἡσυχίαν ἄγειν, τοῖς δ' ἄλλοις ὡς διακοσίοις οὖσιν ἔδοξε νυκτὸς βιάσασθαι τοὺς φύλακας καὶ διεκπεσεῖν εἰς τὰς [517] Ἀθήνας. τηρήσαντες οὖν ἀσέληνον νύκτα τοὺς μὲν ἄλλους ἔπεισαν εἰς θάτερα μέρη προςβάλλειν τῷ περιτειχίσματι, αὐτοὶ δ' ἑτοιμασάμενοι κλίμακας, καὶ τῶν πολεμίων παραβοηθούντων ἐν τοῖς ἀπεστραμμένοις μέρεσι τῶν τειχῶν, αὐτοὶ διὰ τῶν κλιμάκων ἔτυχον ἀναβάντες ἐπὶ τὸ τεῖχος, καὶ τοὺς φύλακας ἀποκτείναντες διέφυγον εἰς τὰς Ἀθήνας. τῇ δ' ὑστεραίᾳ Λακεδαιμόνιοι μὲν παροξυνθέντες ἐπὶ τῷ δρασμῷ τῶν ἀπεληλυθότων ἐκ τῆς πόλεως προςέβαλον τῇ πόλει τῶν Πλαταιέων, καὶ πᾶσαν εἰςεφέροντο σπουδὴν βίᾳ χειρώσα- 85 90 95 100

64. ὡς] πῶς Wesselingius 73. προτέρῳ] πρότερον A
85. οἱ om. A
517. 94. παραβοηθούντων] βοηθούντων IMQ

σθαι τοὺς πολιορκουμένους· οἱ δὲ Πλαταιεῖς καταπλαγέντες καὶ διαπρεσβευσάμενοι παρέδωκαν ἑαυτούς τε καὶ
5 τὴν πόλιν τοῖς πολεμίοις. οἱ δ' ἡγεμόνες τῶν Λακεδαιμονίων καθ' ἕνα τῶν Πλαταιέων προςκαλούμενοι ἐπηρώτων τί ἀγαθὸν πεποίηκε τοῖς Λακεδαιμονίοις· ἑκάστου δὲ ὁμολογοῦντος μηδὲν εὐηργετηκέναι πάλιν ἐπηρώτων εἴ τι κακὸν ἔδρασαν τοὺς Σπαρτιάτας· οὐδενὸς
10 δ' ἀντιλέγοντος, πάντων κατέγνωσαν θάνατον. διὸ καὶ τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἅπαντας ἀνεῖλον καὶ κατασκάψαντες ἐμίσθωσαν τὴν χώραν. Πλαταιεῖς μὲν οὖν τὴν πρὸς Ἀθηναίους συμμαχίαν βεβαιοτάτην τηρήσαντες ἀδίκως ταῖς μεγίσταις συμφοραῖς περιέπεσον.

57 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις ἐν τῇ Κερκύρᾳ με-
15 γάλη συνέστη στάσις καὶ φιλοτιμία διὰ τοιαύτας αἰτίας. ἐν τῷ περὶ Ἐπίδαμνον πολέμῳ πολλοὶ Κερκυραίων αἰχμάλωτοι γενόμενοι καὶ καταβληθέντες εἰς τὴν δημοσίαν
20 φυλακὴν ἐπηγγείλαντο τοῖς Κορινθίοις παραδώσειν τὴν Κέρκυραν, ἐὰν αὐτοὺς ἀπολύσωσιν. ἀσμένως δὲ τῶν Κορινθίων προςδεξαμένων τοὺς λόγους, οἱ Κερκυραῖοι προςποιηθέντες λύτρα διδόναι διηγγυήθησαν ὑπὸ τῶν προξένων ἱκανῶν τινων ταλάντων ἀφεθέντες. καὶ τη-
25 ροῦντες τὴν [ὑπὸ] τῶν ὡμολογημένων πίστιν, ὡς κατήντησαν εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς δημαγωγεῖν εἰωθότας καὶ μάλιστα τοῦ πλήθους προΐστασθαι συλλαβόντες ἀπέσφαξαν. καταλύσαντες δὲ τὴν δημοκρατίαν, μετ' ὀλίγον χρόνον Ἀθηναίων βοηθησάντων τῷ δήμῳ, οἱ μὲν Κερ-
30 κυραῖοι τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτησάμενοι [καὶ] κολάζειν ἐπεβάλοντο τοὺς τὴν ἐπανάστασιν πεποιημένους· οὗτοι δὲ φοβηθέντες τὴν τιμωρίαν κατέφυγον ἐπὶ τοὺς τῶν θεῶν βωμούς, καὶ ἱκέται τοῦ δήμου καὶ τῶν θεῶν ἐγένοντο.

58 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐθυδήμου Ῥωμαῖοι κατέ-
35 στησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους τρεῖς, Μάρκον Φάβιον, Μάρκον Φαλίνιον καὶ Λεύκιον Σερουίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι χρόνον τινὰ τῆς νόσου τῆς λοιμικῆς ἀνειμένοι πάλιν εἰς τὰς αὐτὰς συμφορὰς ἐνέπεσον. οὕτω
40 γὰρ ὑπὸ τῆς νόσου διετέθησαν ὥστε τῶν στρατιωτῶν

12. μὲν οὖν] μὲν L 16. φιλοτιμία AFHIKLMQ, caeteri φιλονεικία 22. διηγγυήθησαν Wesselingius: libri διεγγυήθησαν 23. ὑπὸ Rhodomannus: libri ἀπὸ 24. ὑπὸ delet Wesselingius ὡμολογημένων] ὁμολογουμένων Q 29. τὴν ἐλευθερίαν] τῆς ἐλευθερίας L 30. καὶ delet Reiskius 31. πεποιημένους] ποιουμένους L 38. αὐτὰς addidit Reiskius 39. διετέθησαν] διεστάθησαν A

518 ἀποβαλεῖν μὲν ὑπὲρ τοὺς τετρακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ τετρακοσίους, τῶν δ' ἄλλων ἐλευθέρων τε καὶ δούλων ὑπὲρ τοὺς μυρίους. ἐπιζητούσης δὲ τῆς ἱστορίας τὴν τῆς περὶ τὴν νόσον δεινότητος αἰτίαν, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἐκθέσθαι ταῦτα. προγεγενημένων ἐν τῷ χειμῶνι μεγάλων ὄμβρων συνέβη τὴν γῆν ἔνυδρον γενέσθαι, (45) πολλοὺς δὲ καὶ τῶν κοίλων τόπων δεξαμένους πλῆθος ὑδάτων λιμνάσαι καὶ σχεῖν στατὸν ὕδωρ παραπλησίως τοῖς ἑλώδεσι τῶν τόπων, θερμαινομένων δ' ἐν τῷ θέρει τούτων καὶ σηπομένων συνίστασθαι παχείας καὶ δυσώδεις (50) ἀτμίδας, ταύτας δ' ἀναθυμιωμένας διαφθείρειν τὸν πλησίον ἀέρα· ὅπερ δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἑλῶν τῶν νοσώδη διάθεσιν ἐχόντων ὁρᾶται γινόμενον. συνεβάλετο δὲ πρὸς τὴν νόσον καὶ ἡ τῆς προσφερομένης τροφῆς κακία· ἐγένοντο γὰρ οἱ καρποὶ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἔνυγροι (55) παντελῶς καὶ διεφθαρμένην ἔχοντες τὴν φύσιν. τρίτην δὲ αἰτίαν συνέβη γενέσθαι τῆς νόσου τὸ μὴ πνεῦσαι τοὺς ἐτησίας, δι' ὧν ἀεὶ κατὰ τὸ θέρος ψύχεται τὸ πολὺ τοῦ καύματος· τῆς δὲ θερμασίας ἐπίτασιν λαβούσης καὶ τοῦ ἀέρος ἐμπύρου γενομένου, τὰ σώματα τῶν ἀν- (60) θρώπων μηδεμιᾶς ψύξεως γενομένης λυμαίνεσθαι συνέβαινε. διὸ καὶ τὰ νοσήματα τότε πάντα καυματώδη συνέβαινεν εἶναι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς θερμασίας. διὰ δὲ ταύτην τὴν αἰτίαν οἱ πλεῖστοι τῶν νοσούντων ἔῤῥιπτον ἑαυτοὺς εἰς τὰ φρέατα καὶ τὰς κρήνας, ἐπιθυμοῦν- (65) τες αὑτῶν καταψῦξαι τὰ σώματα. οἱ δ' Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ὑπερβολὴν τῆς νόσου τὰς αἰτίας τῆς συμφορᾶς ἐπὶ τὸ θεῖον ἀνέπεμπον. διὸ καὶ κατά τινα χρησμὸν ἐκάθηραν τὴν νῆσον Δῆλον, Ἀπόλλωνος μὲν οὖσαν ἱεράν, (70) δοκοῦσαν δὲ μεμιάνθαι διὰ τοὺς τετελευτηκότας ἐν αὐτῇ τεθάφθαι. ἀνασκάψαντες οὖν ἁπάσας τὰς ἐν τῇ Δήλῳ θήκας μετήνεγκαν εἰς τὴν Ῥήνειαν καλουμένην νῆσον, πλησίον ὑπάρχουσαν τῆς Δήλου. ἔταξαν δὲ καὶ (75) νόμον μήτε τίκτειν ἐν τῇ Δήλῳ μήτε θάπτειν. ἐποίησαν δὲ καὶ πανήγυριν τὴν τῶν Δηλίων, γεγενημένην μὲν πρότερον, διαλιποῦσαν δὲ πολὺν χρόνον.

59. Τῶν δὲ Ἀθηναίων περὶ ταῦτ' ἀσχολουμένων Λακε- (80)

40. ἀποβαλεῖν] excidit πεζοὺς
518. 43. τὴν τῆς] horum prius addidit Eichstadius, alterum Reiskius   νόσον] νοῦσον A   47. ὑδάτων] ὕδατος A   57. ἀεὶ om. K   66. αὑτῶν] αὐτῶν IL   69. Δῆλον om. AL interpres, asterisco notavit Stephanus   73. Ῥήνειαν LQ, Ῥηνήαν K, caeteri Ῥηνίαν   74. τῆς om. FK   79. ταῦτ' A, caeteri ταῦτα

δαιμόνιοι τοὺς Πελοποννησίους παραλαβόντες κατεστρατοπέδευσαν περὶ τὸν ἰσθμόν, διανοούμενοι πάλιν εἰς τὴν Ἀττικὴν εἰςβαλεῖν· σεισμῶν δὲ μεγάλων γινομένων δεισιδαιμονήσαντες ἀνέκαμψαν εἰς τὰς πατρίδας. τηλι-
85 κούτους δὲ συνέβη τοὺς σεισμοὺς γενέσθαι κατὰ πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος ὥςτε καὶ πόλεις τινὰς ἐπιθαλαττίους ἐπικλύσασαν τὴν θάλατταν διαφθεῖραι, καὶ κατὰ τὴν 519 Λοκρίδα χεῤῥονήσου καθεστώσης ῥῆξαι μὲν τὸν ἰσθμόν, ποιῆσαι δὲ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Ἀταλάντην. ἅμα
90 δὲ τούτοις πραττομένοις Λακεδαιμόνιοι τὴν Τραχῖνα καλουμένην ᾤκισαν καὶ μετωνόμασαν Ἡράκλειαν διά τινας τοιαύτας αἰτίας. Τραχίνιοι πρὸς Οἰταίους ὁμόρους ὄντας ἔτη πολλὰ διεπολέμουν καὶ τοὺς πλείους τῶν πολι-
95 τῶν ἀπέβαλον· ἐρήμου δ' οὔσης τῆς πόλεως ἠξίωσαν Λακεδαιμονίους ὄντας ἀποίκους ἐπιμεληθῆναι τῆς πόλεως· οἱ δὲ καὶ διὰ τὴν συγγένειαν καὶ διὰ τὸ τὸν Ἡρακλέα, πρόγονον ἑαυτῶν ὄντα, ἐγκατῳκηκέναι κατὰ τοὺς ἀρχαίους χρόνους ἐν τῇ Τραχῖνι ἔγνωσαν αὐτὴν μεγάλην ποιῆσαι
100 πόλιν. διὸ καὶ Λακεδαιμονίων μὲν καὶ τῶν Πελοποννησίων τετρακιςχιλίους οἰκήτορας ἐκπεμψάντων, παρά τε τῶν ἄλλων Ἑλλήνων τοὺς βουλομένους μετέχειν τῆς ἀποικίας προςεδέξαντο· οὗτοι δ' ἦσαν οὐκ ἐλάττους τῶν ἑξακιςχι-
5 λίων. διὸ καὶ τὴν Τραχῖνα μυρίανδρον ποιήσαντες, καὶ τὴν χώραν κατακληρουχήσαντες, ὠνόμασαν τὴν πόλιν Ἡράκλειαν.

60 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Στρατοκλέους ἐν Ῥώμῃ ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι κατεστάθησαν τρεῖς, Λεύ-
10 κιος Φούριος, Σπόριος Πινάριος καὶ Γάϊος Μέτελλος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν Δημοσθένη προχειρισάμενοι στρατηγὸν μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ στρατιωτῶν ἱκανῶν *. οὗτος δὲ προςλαβόμενος παρὰ τῶν Κερκυραίων τριήρεις πεντεκαίδεκα καὶ παρὰ τῶν

81. περὶ] εἰς FIKQ 82. 83. σεισμῶν δὲ μ. γινομένων AL, caeteri γινομένων δὲ σεισμῶν μ.
519. 87. θάλασσαν F χεῤῥονήσου] χερσοννήσου F, caeteri χερσονήσου 91. ᾤκισαν] ᾤκησαν AL Ἡράκλειαν] Ἡρακλέαν K 97. post ἑαυτῶν AHL om. ὄντα, quod asterisco notavit Stephanus 1. ἐκπεμψάντων παρά τε] ἐξέπεμψαν, παρὰ δὲ Reiskius 5. καὶ τὴν χ. κατακληρ. om. FKLM 8. τῶν ὑπάτων] ὑπάτων F 9. Φούριος] Φρούριος AF et citat Pighius p. 179., om. L: editio Rhodomanni universa nomina sic ponit: Λεύκιος Φούριος Μέτελλος, Σπόριος Λεύκιος Πινάριος καὶ Ποστούμιος Ἄλβος (tria haec deesse A notat Wessel.) καὶ Γάϊος Μέτελλος (Μετέλος citat Pighius) om. interpres 11. στρατηγὸν om. AL: manca haec esse monuit Wesselingius

Κεφαλλήνων καὶ Ἀκαρνάνων καὶ Μεσσηνίων τῶν ἐν 15
Ναυπάκτῳ στρατιώτας ἔπλευσεν ἐπὶ τὴν Λευκάδα. δῃώ-
σας δὲ τὴν χώραν τῶν Λευκαδίων ἀπέπλευσεν ἐπὶ τὴν
Αἰτωλίαν καὶ πολλὰς αὐτῶν κώμας ἐπόρθησε. τῶν δὲ
Αἰτωλῶν συστραφέντων ἐπ' αὐτὸν ἐγένετο μάχη, καθ' 20
ἣν Ἀθηναῖοι λειφθέντες εἰς Ναύπακτον ἀπεχώρη-
σαν. οἱ δὲ Αἰτωλοὶ διὰ τὴν νίκην ἐπαρθέντες, καὶ
προςλαβόμενοι Λακεδαιμονίων τριςχιλίους στρατιώτας,
στρατεύσαντες ἐπὶ Ναύπακτον, κατοικούντων ἐν αὐτῇ
τότε Μεσσηνίων, ἀπεκρούσθησαν. μετὰ δὲ ταῦτα στρα- 25
τεύσαντες ἐπὶ τὴν ὀνομαζομένην Μολύκρειαν, εἷλον τὴν
πόλιν. ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς Δημοσθένης εὐ-
λαβούμενος μὴ καὶ τὸν Ναύπακτον ἐκπολιορκήσωσι, χι-
λίους ὁπλίτας ἐξ Ἀκαρνανίας μεταπεμψάμενος ἀπέστει-
λεν εἰς τὸν Ναύπακτον. Δημοσθένης δὲ περὶ τὴν Ἀκαρ- 30
νανίαν διατρίβων περιέτυχεν Ἀμβρακιώταις χιλίοις στρα-
τοπεδεύουσι· πρὸς οὓς συνάψας μάχην σχεδὸν πάντας
520 ἀνεῖλε. τῶν δ' ἐκ τῆς Ἀμβρακίας ἐπεξελθόντων παν-
δημεί, πάλιν ὁ Δημοσθένης τοὺς πλείους αὐτῶν ἀπέ-
κτεινεν, ὥςτε τὴν πόλιν σχεδὸν ἔρημον γενέσθαι. ὁ μὲν 35
οὖν Δημοσθένης ᾤετο δεῖν ἐκπολιορκῆσαι τὴν Ἀμβρακίαν,
ἐλπίζων διὰ τὴν ἐρημίαν τῶν ἀμυνομένων ῥᾳδίως αὐτὴν
αἱρήσειν. οἱ δ' Ἀκαρνᾶνες φοβούμενοι μὴ τῆς πόλεως
Ἀθηναῖοι κυριεύσαντες βαρύτεροι πάροικοι γένωνται τῶν 40
Ἀμβρακιωτῶν, οὐκ ἔφασαν ἀκολουθεῖν. στασιαζόντων
δ' αὐτῶν οἱ μὲν Ἀκαρνᾶνες διαλυσάμενοι τοῖς Ἀμβρα-
κιώταις συνέθεντο τὴν εἰρήνην ἔτη ἑκατόν, Δημοσθέ-
νης δ' ἐγκαταλειφθεὶς ὑπὸ τῶν Ἀκαρνάνων ἀπέπλευσε
σὺν ταῖς εἴκοσι ναυσὶν εἰς Ἀθήνας. Ἀμβρακιῶται δὲ 45
[ἐν] μεγάλῃ συμφορᾷ περιπεπτωκότες παρὰ τῶν Λακε-
δαιμονίων φρουρὰν μετεπέμψαντο, φοβούμενοι τοὺς
Ἀθηναίους.

Δημοσθένης δὲ στρατεύσας ἐπὶ Πύλον ἐπεβάλετο 61
τοῦτο τὸ χωρίον τειχίσαι κατὰ τὴν Πελοπόννησον. ἔστι 50
γὰρ ὀχυρόν τε διαφερόντως καὶ κείμενον ἐν τῇ Μεσση-
νίᾳ, τῆς δὲ Σπάρτης ἀπέχον σταδίους τετρακοσίους.

14. *Κεφαλλήνων* L interpres, caeteri *Κεφαλήνων* 16. *Λευκάδα*] *Ἑλλάδα* A *δῃώσας*] *δῃώσαντες* A 25. *Μολύκρειαν* FIK, caeteri *Μολυκρίαν* 27. *τὸν*] *τὸ* L 31. *Ἀμβρακιώταις* A *fere semper*, interpres semper: caeteri semper *Ἀμπρ.*, ut p. 502. 22. 32. *πάντας*] *ἅπαντας* L
520. 40. *ἔφασαν*] *ἔφθασαν* AH 45. *ἐν* delet Rhodomannus 49. *ἔστι*] *ἔτι* A *τὴν Πελοπόννησον*] *τῆς Πελοποννήσου* Reiskius ut est 548. 7.: conf. ad p. 536. 92. 51. *Σπάρτης* Palmerius: libri *Μεσσηνίας*

ἔχων δὲ τότε καὶ ναῦς πολλὰς καὶ στρατιώτας ἱκανούς, ἐν εἴκοσιν ἡμέραις ἐτείχισε τὴν Πύλον. Λακεδαιμόνιοι
55 δὲ πυθόμενοι τὸν τειχισμὸν τῆς Πύλου, συνήγαγον δύναμιν ἀξιόλογον οὐ μόνον πεζικὴν ἀλλὰ καὶ ναυτικήν. διὸ καὶ τριήρεσι μὲν ἐπὶ τὴν Πύλον ἔπλευσαν τετταράκοντα πέντε καλῶς κατεσκευασμέναις, πεζοῖς δὲ ἐστράτευσαν μυρίοις καὶ δισχιλίοις, αἰσχρὸν ἡγούμενοι τοὺς
60 τῇ Ἀττικῇ δῃουμένῃ μὴ τολμήσαντας βοηθεῖν ἐν Πελοποννήσῳ χώραν τειχίζειν καὶ καταλαμβάνεσθαι. οὗτοι μὲν οὖν ἡγουμένου Θρασυμήδους πλησίον τῆς Πύλου κατεστρατοπέδευσαν. ἐμπεσούσης δὲ ὁρμῆς τῷ πλήθει πάντα κίνδυνον ὑπομένειν καὶ βίᾳ χειρώσασθαι τὴν
65 Πύλον, τὰς μὲν ναῦς ἀντιπρῴρους ἔστησαν τῷ στόματι τοῦ λιμένος, ὅπως διὰ τούτων ἐμφράξωσι τὸν εἴσπλουν τῶν πολεμίων, πεζῇ δ' ἐκ διαδοχῆς προσβάλλοντες τῷ τείχει καὶ φιλοτιμίαν τὴν μεγίστην εἰσφερόμενοι θαυμα-
70 σίους ἀγῶνας ὑπεστήσαντο. εἰς δὲ τὴν νῆσον τὴν καλουμένην Σφακτηρίαν, παρατεταμένην δ' ἐπὶ μῆκος καὶ ποιοῦσαν εὔδιον τὸν λιμένα, διεβίβασαν τοὺς ἀρίστους τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων. τοῦτο δ' ἔπραξαν φθάσαι βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους προκαταλαβέ-
75 σθαι τὴν νῆσον, εὐφυῶς σφόδρα κειμένην πρὸς τὴν πολιορκίαν. διημερεύοντες δὲ ταῖς τειχομαχίαις καὶ κατατιτρωσκόμενοι διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ τείχους ὑπεροχὴν οὐκ ἔληγον τῆς βίας· διὸ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἀπέθνησκον,
80 οὐκ ὀλίγοι δὲ κατετραυματίζοντο πρὸς τόπον ὠχυρωμέ- 521 νον βιαζόμενοι. οἱ δὲ Ἀθηναῖοι προκατειλημμένοι χωρίον καὶ φύσει καρτερόν, καὶ βελῶν τε πλήθει καὶ τῶν ἄλλων τῶν χρησίμων πολλὴν ἔχοντες ἀφθονίαν, ἐκθύμως ἠμύνοντο· ἤλπιζον γὰρ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς
85 πάντα τὸν πόλεμον περιαγαγεῖν εἰς τὴν Πελοπόννησον,
62 καὶ δῃώσειν ἀνὰ μέρος τὴν χώραν τῶν πολεμίων. τῆς δὲ πολιορκίας ἀνυπέρβλητον τὴν σπουδὴν ἐχούσης παρ' ἀμφοτέροις, καὶ τῶν Σπαρτιατῶν βίᾳ προσαγαγόντων
90 τοῖς τείχεσι, πολλοὶ μὲν ἄλλοι κατὰ τὰς ἀνδραγαθίας ἐθαυμάσθησαν, μεγίστης δὲ ἀποδοχῆς ἔτυχε Βρασίδας. τῶν γὰρ τριηράρχων οὐ τολμώντων τῇ γῇ προσάγειν τὰς

57. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα καὶ FI 58. ἐστράτευσαν] ἐπεστράτευσαν L 60. χώραν] malim χωρίον 68. προσβάλλοντες Eichstadius: libri προσβαλόντες 70. τὴν νῆσον om. L 75. κειμένην] διακειμένην A

521. 81. πλήθει] aut πλήθη vel πλῆθος aut πλήθους scribendum videtur: τε delet Eichstadius 86. πολεμίων] Πελοποννησίων A 89. προσαγαγόντων Q, caeteri προσαγόντων 91. τριηράρχων] vulgo τριηραρχῶν

τριήρεις διὰ τὴν χαλεπότητα τῶν τόπων, τριήραρχος ὢν
ἐβόα καὶ παρεκελεύετο τῷ κυβερνήτῃ μὴ φείδεσθαι τοῦ
σκάφους, ἀλλὰ [καὶ] βίᾳ προςάγειν τῇ γῇ τὴν τριήρη· 95
αἰσχρὸν γὰρ εἶναι τοῖς Σπαρτιάταις τῆς μὲν ψυχῆς ἀφει-
δεῖν ἕνεκα τῆς νίκης, τῶν δὲ σκαφῶν φείδεσθαι καὶ
περιορᾶν Ἀθηναίους κρατοῦντας τῆς Λακωνικῆς. τέλος
δὲ συναναγκάσαντος τὸν κυβερνήτην προςαγαγεῖν τὴν 100
ναῦν, ἡ μὲν τριήρης ἐπώκειλεν, ὁ δὲ Βρασίδας ἐπιβὰς
ἐπὶ τὴν τῆς νεὼς ἐπιβάθραν ἐκ ταύτης ἠμύνατο τὸ πλῆ-
θος τῶν ἐπ' αὐτὸν συνδραμόντων Ἀθηναίων. καὶ τὸ
μὲν πρῶτον τοὺς προςιόντας πολλοὺς ἀπέκτεινε· μετὰ
δὲ ταῦτα πολλῶν ἐπ' αὐτὸν ἐπιφερομένων βελῶν, πολ- 5
λοῖς περιέπιπτεν ἐναντίοις τραύμασι. τέλος δὲ διὰ τῶν
τραυμάτων αἵματος ἐκχυθέντος πολλοῦ, καὶ διὰ τοῦτο
λειποψυχήσαντος αὐτοῦ, ὁ μὲν βραχίων προέπεσεν ἐκ
τῆς νεώς, ἡ δ' ἀσπὶς περιῤῥυεῖσα καὶ πεσοῦσα εἰς τὴν
θάλατταν ὑποχείριος ἐγένετο τοῖς πολεμίοις. μετὰ δὲ 10
ταῦτα οὗτος μὲν πολλοὺς τῶν πολεμίων νεκροὺς σωρεύ-
σας αὐτὸς ἡμιθανὴς ἐκ τῆς νεὼς ὑπὸ τῶν ἰδίων ἀπη-
νέχθη, τοσοῦτον τοὺς ἄλλους ὑπερβαλόμενος ἀνδρείᾳ
ὥςτε τῶν ἄλλων τοὺς ἀποβαλόντας τὴν ἀσπίδα θανάτῳ 15
κολάζεσθαι, τοῦτον δ' ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ ἀπενέγκασθαι
δόξαν. οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι συνεχεῖς προςβολὰς
ποιούμενοι τῇ Πύλῳ, καὶ πολλοὺς ἀποβαλόντες στρα-
τιώτας, ἔμενον καρτερῶς ἐν τοῖς δεινοῖς. θαυμάσαι δ'
ἄν τις τῆς τύχης τὸ παράδοξον καὶ τὴν ἰδιότητα τῆς 20
περὶ τὴν Πύλον διαθέσεως. Ἀθηναῖοι μὲν γὰρ ἐκ τῆς
Λακωνικῆς ἀμυνόμενοι τοὺς Σπαρτιάτας ἐκράτουν, Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ τὴν ἰδίαν χώραν ἔχοντες ἐκ τῆς θαλάτ-
της προςέβαλλον τοῖς πολεμίοις, καὶ τοῖς μὲν πεζῇ
κρατοῦσι θαλαττοκρατεῖν συνέβαινε, τοῖς δὲ κατὰ θά- 25
λατταν πρωτεύουσι τῆς γῆς ἀπείργειν τοὺς πολεμίους.
522 χρονιζούσης δὲ τῆς πολιορκίας, καὶ τῶν Ἀθηναίων ταῖς 63
ναυσὶν ἐπικρατησάντων, καὶ σῖτον εἰς τὴν γῆν εἰςκομί-
ζειν κωλυόντων, ἐκινδύνευον οἱ κατειλημμένοι ἐν τῇ
νήσῳ τῷ λιμῷ διαφθαρῆναι. διόπερ οἱ Λακεδαιμόνιοι 30
φοβηθέντες περὶ τῶν ἀπειλημμένων ἐν τῇ νήσῳ, πρε-
σβείαν ἀπέστειλαν εἰς τὰς Ἀθήνας περὶ τῆς καταλύσεως

95. ἀλλὰ καὶ] καὶ om. AL, asterisco notavit Stephanus
5. περιέπιπτεν] περιέπεσεν L 8. προέπεσεν] προςέπεσεν HIK
10. θάλατταν] θάλασσαν omnes 13. ὑπερβαλόμενος
om. I 14. ἀνδρίᾳ] libri ἀνδρείᾳ τοὺς om. A 23. ἔχοντες] an
ἐλοῦντες? προςέβαλλον] προςέβαλον et mox θαλασσοκρατεῖν F
522. 31. πρεσβείαν] πρεσβείας ALQ

τοῦ πολέμου· οὐ συγκατατιθεμένων δ' αὐτῶν ἠξίουν ἀλλαγὴν ποιήσασθαι τῶν ἀνδρῶν καὶ λαβεῖν τοὺς ἴσους τῶν Ἀθηναίων τῶν ἑαλωκότων· ἀλλ' οὐδὲν τούτων
35 συνεχώρησαν οἱ Ἀθηναῖοι. διόπερ οἱ πρέσβεις παῤῥησίαν ἤγαγον ἐν ταῖς Ἀθήναις ὡς ὁμολογοῦσι Λακεδαιμονίους κρείττους εἶναι, μὴ βουλόμενοι τὴν ἀντίδοσιν τῶν αἰχμαλώτων ποιήσασθαι. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῇ σπάνει
40 τῶν ἀναγκαίων καταπονήσαντες τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ, παρέλαβον αὐτοὺς καθ' ὁμολογίαν. ἦσαν δ' οἱ παραδόντες αὐτοὺς Σπαρτιᾶται μὲν ἑκατὸν εἴκοσι, τῶν δὲ συμμάχων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. οὗτοι μὲν οὖν ὑπὸ Κλέωνος τοῦ δημαγωγοῦ στρατηγοῦντος τότε δεθέντες ἤχθη-
45 σαν εἰς τὰς Ἀθήνας· ὁ δὲ δῆμος ἐψηφίσατο αὐτοὺς φυλάττειν, ἐὰν βούλωνται Λακεδαιμόνιοι λῦσαι τὸν πόλεμον, ἐὰν δὲ προκρίνωσι τὸ πολεμεῖν, τότε πάντας τοὺς αἰχμαλώτους ἀποκτεῖναι. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν ἐν Ναυπάκτῳ κατοικησαμένων Μεσσηνίων μεταπεμψάμενοι τοὺς
50 ἀρίστους καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων τοὺς ἱκανούς, παρέδωκαν τὴν Πύλον φρουρεῖν· ἐνόμιζον γὰρ τοὺς Μεσσηνίους διὰ τὸ πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας μῖσος ἐκθυμότατα κακοποιήσειν τὴν Λακωνικήν, ὁρμωμένους ἐξ ὀχυροῦ χωρίου. καὶ τὰ μὲν κατὰ τὴν Πύλον ἐν τούτοις ἦν.

64 Ἀρταξέρξης δ' ὁ τῶν Περσῶν βασιλεὺς ἐτελεύτησεν
55 ἄρξας ἔτη τετταράκοντα· τὴν δ' ἀρχὴν διαδεξάμενος Ξέρξης ἐβασίλευσεν ἐνιαυτόν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Αἴκλων ἀποστάντων ἀπὸ Ῥωμαίων, κατὰ τὸν πόλεμον
60 αὐτοκράτορα μὲν Αὖλον Ποστούμιον, ἵππαρχον δὲ Λεύκιον Ἰούλιον ἐποίησαν. οὗτοι δὲ μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἀξιολόγου στρατεύσαντες εἰς τῶν ἀφεστηκότων τὴν χώραν τὸ μὲν πρῶτον τὰς κτήσεις ἐπόρθησαν, μετὰ δὲ ταῦτα Αἴκλων ἀντιταχθέντων ἐγένετο μάχη, καθ' ἣν
65 ἐνίκησαν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν πολεμίων ἀνεῖλον, οὐκ ὀλίγους δὲ ἐζώγρησαν, λαφύρων δὲ πολλῶν ἐκυρίευσαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ μὲν ἀφεστηκότες διὰ τὴν ἧτταν καταπεπληγμένοι τοῖς Ῥωμαίοις ὑπετάγησαν· ὁ δὲ Ποστούμιος δόξας καλῶς διῳκηκέναι τὰ κατὰ

34. οὐδὲν τούτων] οὐδὲ τούτῳ (volebat τοῦτο) Reiskius 36. Λακεδαιμονίους om. FK 41. αὐτοὺς] αὑτοὺς IL 46. ἐὰν] εἰ omnes 48. ταῦτα om L, μὲν addit A κατοικησαμένων] immo κατῳκισμένων 50. τοὺς ἱκανοὺς L, caeteri ἱκανοὺς 56. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 58. 63. Αἴκλων] v. Niebuhrius Hist. Rom. vol. I. p. 81. ed. tert. 60. aut πολλῆς aut ἀξιολόγου suspectum est Reiskio, immemori tamen locorum qui sunt vol. II. p. 164. 32. 298. 15.

τὸν πόλεμον, κατήγαγε τὸν εἰωθότα θρίαμβον. ἴδιον δέ
τι καὶ παντελῶς ἄπιστόν φασι πρᾶξαι τὸν Ποστούμιον·
κατὰ γὰρ τὴν μάχην τὸν υἱὸν αὐτοῦ διὰ τὴν προθυμίαν
προεκπηδῆσαι τῆς ὑπὸ τοῦ πατρὸς δεδομένης τάξεως·
523 τὸν δὲ πατέρα τηροῦντα τὸ πάτριον ἔθος τὸν υἱὸν ὡς
λελοιπότα τὴν τάξιν ἀποκτεῖναι. 75

65 Τούτου δὲ τοῦ ἔτους διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦν
ἄρχων Ἴσαρχος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ καθειστήκεισαν ὕπατοι
Τίτος Κοΐντιος καὶ Γάϊος Ἰούλιος, παρὰ δὲ Ἠλείοις
Ὀλυμπιὰς ἤχθη ἐνάτη καὶ ὀγδοηκοστή, καθ' ἣν ἐνίκα 80
στάδιον Σύμμαχος τὸ δεύτερον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθη-
ναῖοι στρατηγὸν καταστήσαντες Νικίαν τὸν Νικηράτου,
καὶ παραδόντες αὐτῷ τριήρεις μὲν ἑξήκοντα, ὁπλίτας
δὲ τρισχιλίους, προσέταξαν πορθῆσαι τοὺς Λακεδαιμο-
νίων συμμάχους. οὗτος δ' ἐπὶ πρώτην τὴν Μῆλον πλεύ- 85
σας τήν τε χώραν ἐδῄωσε καὶ τὴν πόλιν ἐφ' ἱκανὰς
ἡμέρας ἐπολιόρκησεν· αὕτη γὰρ μόνη τῶν Κυκλάδων
νήσων διεφύλαττε τὴν πρὸς Λακεδαιμονίους συμμαχίαν,
ἄποικος οὖσα τῆς Σπάρτης. ὁ δὲ Νικίας, γενναίως ἀμυ- 90
νομένων τῶν Μηλίων οὐ δυνάμενος ἑλεῖν τὴν πόλιν,
ἀπέπλευσεν εἰς Ὠρωπὸν τῆς Βοιωτίας. ἐνταῦθα δὲ τὰς
ναῦς ἀπολιπὼν παρῆλθεν εἰς τὴν τῶν Ταναγραίων χώ-
ραν μετὰ τῶν ὁπλιτῶν, καὶ κατέλαβεν ἐνταῦθα δύναμιν
ἑτέραν Ἀθηναίων, ἧς ἐστρατήγει Ἱππόνικος ὁ Καλλίου. 95
συνελθόντων δὲ εἰς ταὐτὸ τῶν στρατοπέδων ἀμφοτέρων
οὗτοι μὲν ἐπορεύοντο τὴν χώραν πορθοῦντες, τῶν δὲ
Θηβαίων ἐκβοηθούντων, συνάψαντες αὐτοῖς μάχην οἱ
Ἀθηναῖοι καὶ πολλοὺς ἀνελόντες, ἐνίκησαν· μετὰ δὲ τὴν
μάχην οἱ μεθ' Ἱππονίκου στρατιῶται τὴν εἰς Ἀθή- 100
νας ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. Νικίας δὲ παρελθὼν ἐπὶ τὰς
ναῦς παρέπλευσεν ἐπὶ τὴν Λοκρίδα, καὶ τὴν παραθα-
λάττιον χώραν πορθήσας προσελάβετο παρὰ τῶν συμ-
μάχων τριήρεις τετταράκοντα, ὥστε τὰς πάσας ἔχειν αὐ- 5
τὸν ναῦς ἑκατόν· καταλέξας δὲ καὶ πεζοὺς στρατιώτας
οὐκ ὀλίγους, καὶ δύναμιν ἀξιόλογον συστησάμενος, ἔπλευ-
σεν ἐπὶ τὴν Κόρινθον. ἀποβιβάσαντος δ' αὐτοῦ τοὺς

73. τῆς ἀπὸ (ὑπὸ) addidit Rhodomannus
523. 77. Ἴσαρχος] Ἵππαρχος FIKMQ 78. Κοΐντιος] Κοΐνκτιος F 79. Ἠλείοις] τοῖς Ἠλείοις L ἐνάτη] ἐννάτη omnes 81. καταστήσαντες] ante στρατηγὸν ponit F, ἑλόμενοι L 82. αὐτῷ om. FK 83. μὲν om K 89. ἀμυνομένων] ἀμιννομένων K 94. ἑτέραν Eichstadius: libri ἑτέρων 100. Ἀθήνας] τὰς Ἀθήνας L 4. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 7. ἔπλευσεν] ἐπέπλευσεν L

στρατιώτας, καὶ τῶν Κορινθίων ἀντιταχθέντων, οἱ Ἀθη-
10 ναῖοι δυσὶ μάχαις ἐνίκησαν καὶ τρόπαιον ἔστησαν, πολ-
λοὺς τῶν πολεμίων ἀνελόντες. ἐτελεύτησαν δ' ἐν τῇ
μάχῃ τῶν Ἀθηναίων εἰς ὀκτώ, τῶν δὲ Κορινθίων
πλείους τῶν τριακοσίων. ὁ δὲ Νικίας πλεύσας εἰς Κρομ-
μυῶνα τήν τε χώραν ἐδῄωσε καὶ τὸ φρούριον ἐχειρώ-
15 σατο. εὐθὺς δ' ἐπαναζεύξας καὶ τειχίσας φρούριον ἐν
τῇ Μεθώνῃ, φυλακὴν κατέλιπε τήν τὸ χωρίον ἅμα φυ-
λάξουσαν καὶ τὴν ἐγγὺς χώραν δῃώσουσαν· αὐτὸς δὲ
τὴν παραθαλάττιον πορθήσας ἐπανῆλθεν εἰς τὰς Ἀθή-
νας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Κύθηρα ναῦς ἀπέστειλαν ἑξή-
20 κοντα καὶ δισχιλίους ὁπλίτας, ὧν εἶχε τὴν στρατηγίαν
Νικίας μετ' ἄλλων τινῶν. οὗτος δὲ στρατεύσας ἐπὶ τὴν 524
νῆσον καὶ προσβολὰς ποιησάμενος, παρέλαβε τὴν πόλιν
καθ' ὁμολογίαν. ἐν δὲ τῇ νήσῳ καταλιπὼν φρουρὰν ἐξέ-
πλευσεν εἰς τὴν Πελοπόννησον, καὶ τὴν παραθαλάττιον
25 χώραν ἐδῄωσε. καὶ Θυρέας μὲν κειμένας ἐν τοῖς μεθο-
ρίοις τῆς Λακωνικῆς καὶ τῆς Ἀργείας ἐκπολιορκήσας
ἐξηνδραποδίσατο καὶ κατέσκαψε, τοὺς δ' ἐν αὐτῇ κατοι-
κοῦντας Αἰγινήτας καὶ τὸν φρούραρχον Τάνταλον Σπαρ-
τιάτην ζωγρήσας εἰς τὰς Ἀθήνας ἐξέπεμψεν. οἱ δὲ Ἀθη-
30 ναῖοι τὸν μὲν Τάνταλον μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων
καὶ τοὺς Αἰγινήτας ἐν φυλακῇ κατεῖχον.

66 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις οἱ Μεγαρεῖς θλιβό-
μενοι τῷ πολέμῳ τῷ πρὸς τοὺς Ἀθηναίους καὶ τῷ πρὸς
35 τοὺς ἄνδρας τοὺς φυγάδας. διαπρεσβευομένων δὲ πρὸς
ἀλλήλους περὶ τούτων, τῶν πολιτῶν τινες ἀλλοτρίως ἔχον-
τες πρὸς τοὺς φυγάδας ἐπηγγείλαντο πρὸς τοὺς Ἀθηναίων
στρατηγοὺς προδώσειν τὴν πόλιν. οἱ δὲ στρατηγοὶ Ἱππο-
κράτης [μὲν] καὶ Δημοσθένης συνθέμενοι περὶ τῆς προδοσί-
ας, ἐξέπεμψαν νυκτὸς στρατιώτας ἑξακοσίους εἰς τὴν πό-
40 λιν, καὶ οἱ συνθέμενοι παρεδέξαντο τοὺς Ἀθηναίους ἐντὸς

11. ὀκτὼ] fortasse scribendum πεντήκοντα, collatis p. 598. 47. 600. 21. 33. 612. 11. 691. 64. 703. 86.: vid. annotationem 12. πλείους τῶν τριακοσίων AHLQ, caeteri εἰς τριακοσίους καὶ πλείους (πλείω I) 16. φυλάττουσαν F, super ττ posito ξ 17. παραθαλάσσιον F 19. ξ'] ἑπτὰ AL, ϱ Q

524. 25. Θυρέας] Θυραίας libri, interpres tamen *Thyreas* 26. Ἀργείας] Ἀργίας AFK ἐξηνδραποδίσατο καὶ κατέσκαψε AHLQ et ut videtur interpres, caeteri κατέσκαψεν ἐξανδραποδισάμενος 29. ἐξέπεμψεν om. AL 31. ἐν φυλακῇ κατεῖχον om. AL, cum lacuna interpres Wesselingii, habet meus 32. θλιβόμενοι] ἐθλίβοντο cum Stephano M 35. τινες] τινὲς μὲν A 38. μὲν delet Sintenis

τειχῶν. καταφανοῦς δὲ τῆς προδοσίας γενομένης κατὰ τὴν πόλιν, καὶ τοῦ πλήθους σχιζομένου κατὰ τὴν αἵρεσιν, καὶ τῶν μὲν συμμαχούντων τοῖς Ἀθηναίοις, τῶν δὲ βοηθούντων τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἐκήρυξέ τις ἀφ' 45 ἑαυτοῦ τοὺς βουλομένους τίθεσθαι τὰ ὅπλα μετὰ Ἀθηναίων καὶ Μεγαρέων. διόπερ τῶν Λακεδαιμονίων ἐγκαταλείπεσθαι μελλόντων ὑπὸ τῶν Μεγαρέων, συνέβη τοὺς φρουροῦντας τὰ μακρὰ τείχη καταλιπεῖν, εἰς δὲ τὴν καλουμένην Νίσαιαν, ἥπερ ἐστὶν ἐπίνειον τῶν Με- 50 γαρέων, καταφυγεῖν. περιταφρεύσαντες δὲ αὐτὴν οἱ Ἀθηναῖοι ἐπολιόρκουν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐκ τῶν Ἀθηνῶν τεχνίτας προςλαβόμενοι περιετείχισαν τὴν Νίσαιαν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι φοβούμενοι μὴ κατὰ κράτος ἁλόντες ἀναιρεθῶσι, παρέδοσαν τὴν Νίσαιαν τοῖς Ἀθηναίοις 55 καθ' ὁμολογίαν. καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Μεγαρέας ἐν τούτοις ἦν.

67 Βρασίδας δὲ δύναμιν ἱκανὴν ἀναλαβὼν ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων Πελοποννησίων ἀνέζευξεν ἐπὶ Μέγαρα. καταπληξάμενος δὲ τοὺς Ἀθηναί- 60 ους, τούτους μὲν ἐξέβαλεν ἐκ τῆς Νισαίας, τὴν δὲ πόλιν τῶν Μεγαρέων ἐλευθερώσας ἀποκατέστησεν εἰς τὴν τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως διὰ Θετταλίας τὴν πορείαν ποιησάμενος ἧκεν εἰς 65 525 Δῖον τῆς Μακεδονίας. ἐκεῖθεν δὲ παρελθὼν εἰς Ἄκανθον συνεμάχησε τοῖς Χαλκιδεῦσι. καὶ πρώτην μὲν τὴν Ἀκανθίων πόλιν τὰ μὲν καταπληξάμενος τὰ δὲ καὶ λόγοις φιλανθρώποις πείσας ἐποίησεν ἀποστῆναι τῶν Ἀθηναίων· ἔπειτα πολλοὺς καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπὶ Θρᾴκης 70 κατοικούντων προετρέψατο κοινωνεῖν τῆς μετὰ τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίας. μετὰ δὲ ταῦτα Βρασίδας βουλόμενος ἐνεργότερον ἅψασθαι τοῦ πολέμου μετεπέμπετο στρατιώτας ἐκ τῆς Λακεδαίμονος, σπεύδων ἀξιόλογον 75 συστήσασθαι δύναμιν· οἱ δὲ Σπαρτιᾶται βουλόμενοι τῶν εἱλώτων τοὺς κρατίστους ἀπολέσθαι, πέμπουσιν ἐξ αὐτῶν τοὺς μάλιστα πεφρονηματισμένους χιλίους, νομίζοντες ἐν ταῖς μάχαις τοὺς πλείστους αὐτῶν κατακοπήσεσθαι.

50. *Νίσαιαν*] *Νησαίαν* fere semper FIK, caeteri *Νισαίαν* semper 52. *Ἀθηνῶν* Wesselingius: libri *Ἀθηναίων* 58. *ἱκανὴν ἀξιόλογον* L 64. *τῆς δυνάμεως*] *δυνάμεως* K 65. *Δῖον* aut *πεδίον* legit aut *δῖον* sic accepit interpres, qui *aperta planaque* 525. 71. *τῆς μετὰ* Wesselingius: libri *μετὰ τῆς* 72. *ἐνεργότερον*] *ἐναργότερον* L, *ἐναργέστερον* FIKMQ 74. *ἀξιόλογον* AHLQ, caeteri *ἀξιολογώτερον*

80 ἔπραξαν δέ τι καὶ ἄλλο βίαιον καὶ ὠμόν, δι' οὗ ταπεινώσειν ὑπελάμβανον τοὺς εἵλωτας. ἐκήρυξαν γὰρ ἀπογράφεσθαι τῶν εἱλώτων τοὺς ἀγαθόν τι πεποιηκότας τῇ Σπάρτῃ, καὶ τούτους κρίναντες ἐλευθερώσειν ἐπηγγείλαντο. ἀπογραψαμένων δὲ δισχιλίων, τούτους μὲν προς-
85 έταξαν τοῖς κρατίστοις ἀποκτεῖναι κατ' οἶκον ἑκάστου. σφόδρα γὰρ εὐλαβοῦντο μήποτε καιροῦ δραξάμενοι καὶ μετὰ τῶν πολεμίων ταχθέντες εἰς κίνδυνον ἀγάγωσι τὴν Σπάρτην. οὐ μὴν ἀλλὰ τῷ Βρασίδᾳ παραγενομένων χι-
68 λίων εἱλώτων, ἔκ τε συμμάχων στρατολογηθέντων, συνέ-
90 στη δύναμις ἀξιόλογος. διὸ καὶ θαῤῥήσας τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὴν καλουμένην Ἀμφίπολιν. ταύτην δὲ τὴν πόλιν πρότερον μὲν ἐπεχείρησεν οἰκίζειν Ἀρισταγόρας ὁ Μιλήσιος, φεύγων Δαρεῖον τὸν
95 βασιλέα τῶν Περσῶν. ἐκείνου δὲ τελευτήσαντος, καὶ τῶν οἰκητόρων ἐκπεσόντων ὑπὸ Θρακῶν τῶν ὀνομαζομένων Ἠδωνῶν, μετὰ ταῦτα ἔτεσι δυσὶ πρὸς τοῖς τριάκοντα Ἀθηναῖοι μυρίους οἰκήτορας εἰς αὐτὴν ἐξέπεμψαν. ὁμοίως δὲ καὶ τούτων ὑπὸ Θρακῶν διαφθαρέντων περὶ
100 Δράβησκον, διαλιπόντες ἔτη δύο πάλιν ἐκτήσαντο τὴν πόλιν Ἀπίωνος ἡγουμένου. περιμαχήτου δ' αὐτῆς πολλάκις γεγενημένης, ἔσπευδεν ὁ Βρασίδας κύριος γενέσθαι τῆς πόλεως. διὸ καὶ στρατεύσας ἐπ' αὐτὴν ἀξιολό-
5 γῳ δυνάμει, καὶ στρατοπεδεύσας πλησίον τῆς γεφύρας, τὸ μὲν πρῶτον εἷλε τὸ προάστειον τῆς πόλεως, τῇ δ' ὑστεραίᾳ καταπληξάμενος τοὺς Ἀμφιπολίτας παρέλαβε τὴν πόλιν καθ' ὁμολογίαν, ὥςτ' ἐξεῖναι τῷ βουλομένῳ τὰ ἑαυτοῦ λαβόντα ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως. εὐθὺς δὲ
10 καὶ τῶν πλησιοχώρων πόλεων πλείονας προςηγάγετο, ἐν αἷς ἦσαν ἀξιολογώταται Οἰσύμη καὶ Γαληψός, ἀμ- 526 φότεραι Θασίων ἄποικοι, καὶ Μύρκινον, Ἠδωνικὸν πολισμάτιον. ἐπεβάλετο δὲ καὶ ναυπηγεῖσθαι τριήρεις πλεί-
15 ους ἐπὶ τῷ Στρυμόνι ποταμῷ, καὶ στρατιώτας ἔκ τε Λακεδαίμονος καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων μετεπέμπετο. κατεσκεύαζε δὲ καὶ πανοπλίας πολλάς, καὶ τοῖς ἀνόπλοις τῶν νέων ἀνεδίδου ταύτας, καὶ βελῶν καὶ σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων παρασκευὰς ἐποιεῖτο. ὡς

80. ὑπελάμβανον] ἔμελλον A. 84. δισχιλίων] χιλίων Q προςέταξαν] προςέταξε A 87. ταχθέντες] ταχέντες IK 89. στρατολογηθέντων] horum vereor ne numerus desit 90. ἀξιόλογος] ἀξιόχρεως HLQ 92. δὲ] μὲν οὖν L, omisso 93. μὲν 100. πάλιν om. FK 1. Ἀπίωνος] scribendum Ἄγνωνος cum Wesselingio 9. εὐθὺς] εὐθὺ L δὲ — 10. πόλεων om. K 11. Οἰσύμη Valesius: libri Σύμη 526. 15. παρὰ om. L 16. κατεσκεύαζε] κατασκεύαζε K

δ' αὐτῷ πάντα παρεσκεύαστο, ἀνέζευξεν ἐκ τῆς Ἀμφι- 20
πόλεως μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ παραγενόμενος εἰς τὴν
καλουμένην Ἀκτὴν κατεστρατοπέδευσεν. ἐν ταύτῃ δ'
ὑπῆρχον πέντε πόλεις, ὧν αἱ μὲν Ἑλληνίδες ἦσαν, Ἀν-
δρίων ἄποικοι, αἱ δὲ εἶχον ὄχλον βαρβάρων διγλώττων
Βισαλτικῶν. ταῦτα δὲ χειρωσάμενος ἐστράτευσεν ἐπὶ πό- 25
λιν Τορώνην, ἄποικον μὲν Χαλκιδέων, κατεχομένην δὲ
ὑπὸ Ἀθηναίων. προδιδόντων δέ τινων τὴν πόλιν, ὑπὸ
τούτων εἰςαχθεὶς νυκτὸς ἐκράτησε τῆς Τορώνης ἄνευ
κινδύνων. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὸν Βρασίδαν μέχρι τούτου
προέβη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. 30

69 Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις περὶ τὸ Δήλιον ἐγέ-
νετο παράταξις κατὰ τὴν Βοιωτίαν Ἀθηναίων πρὸς
Βοιωτοὺς διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. τῶν Βοιωτῶν τι-
νες δυςαρεστούμενοι τῇ τότε πολιτείᾳ καὶ σπεύδοντες 35
δημοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι καταστῆσαι, διελέχθησαν
περὶ τῆς ἰδίας προαιρέσεως τοῖς Ἀθηναίων στρατηγοῖς
Ἱπποκράτει καὶ Δημοσθένει, καὶ κατεπηγγέλλοντο πα-
ραδώσειν τὰς ἐν τῇ Βοιωτίᾳ πόλεις. ἀσμένως δὲ τῶν
Ἀθηναίων προςδεξαμένων, περί τε τῶν κατὰ τὴν ἐπί- 40
θεσιν διοικήσεων διελομένων τῶν στρατηγῶν τὴν δύνα-
μιν, Δημοσθένης μὲν τὸ πλεῖστον τοῦ στρατεύματος
ἀναλαβὼν ἐνέβαλεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, καὶ καταλαβὼν
τοὺς Βοιωτοὺς προνενοημένους τὴν προδοσίαν, ἄπρα-
κτος ἀπῆλθεν· Ἱπποκράτης δὲ πανδημεὶ τοὺς Ἀθηναίους 45
ἀγαγὼν ἐπὶ τὸ Δήλιον, κατέλαβε τὸ χωρίον, καὶ φθά-
σας τὴν ἔφοδον τῶν Βοιωτῶν ἐτείχισε τὸ Δήλιον. τοῦ-
το δὲ τὸ χωρίον κεῖται μὲν πλησίον τῆς Ὠρωπίας καὶ
τῶν ὅρων τῆς Βοιωτίας. Παγώνδας δὲ ὁ τῶν Βοιωτῶν
ἔχων τὴν στρατηγίαν ἐξ ἁπασῶν τῶν κατὰ τὴν Βοιω- 50
τίαν πόλεων μεταπεμψάμενος στρατιώτας ἧκε πρὸς τὸ
Δήλιον μετὰ πολλῆς δυνάμεως· εἶχε γὰρ στρατιώτας
πεζοὺς μὲν οὐ πολὺ λείποντας τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς
δὲ περὶ χιλίους. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ πλήθει μὲν ὑπερεῖ-
χον τῶν Βοιωτῶν, ὡπλισμένοι δὲ οὐχ ὁμοίως τοῖς πο- 55
λεμίοις· ἄφνω γὰρ καὶ συντόμως ἐξεληλύθεισαν ἐκ τῆς

24. Βισαλτικῶν] libri Βισσαλτικῶν praeter interpretem 24. ταῦτα] ταύτας Reiskius 32. κατὰ τὴν Βοιωτίαν commodius ponetur post πραττομένοις 33. τινὰς om. L 34. τότε] τε F 37. κατεπηγγέλλοντο] κατεπηγγέλοντο IL 44. πανδημεὶ asterisco notavit Stephanus 48. ὅρων FI, caeteri cum marg. F ὀρῶν Παγώνδας Meursius, Παντόδας AHLMQ interpres Wesselingii, caeteri Παντοιάδας 54. ὡπλισμένοι etc.] excidit ἦσαν vel ὑπῆρχον

πόλεως, καὶ διὰ τὴν σπουδὴν ὑπῆρχον ἀπαράσκευοι.
70 ἀμφοτέρων δὲ προθύμως ὁρμωμένων παρετάχθησαν αἱ
60 δυνάμεις τόνδε τὸν τρόπον. παρὰ τοῖς Βοιωτοῖς ἐτά-527
χθησαν ἐπὶ τὸ δεξιὸν κέρας Θηβαῖοι, ἐπὶ δὲ τὸ εὐώνυ-
μον Ὀρχομένιοι, τὴν δὲ μέσην ἀνεπλήρουν φάλαγγα
Βοιωτοί· προεμάχοντο δὲ πάντων οἱ παρ' ἐκείνοις ἡνίο-
χοι καὶ παραβάται καλούμενοι, ἄνδρες ἐπίλεκτοι τρια-
65 κόσιοι. Ἀθηναῖοι δὲ διατάττοντες ἔτι τὴν δύναμιν ἠνα-
γκάσθησαν συνάψαι μάχην. γενομένης δὲ τῆς παρατά-
ξεως ἰσχυρᾶς, τὸ μὲν πρῶτον οἱ τῶν Ἀθηναίων ἱππεῖς
ἀγωνιζόμενοι λαμπρῶς ἠνάγκασαν φυγεῖν τοὺς ἀντιστάν-
70 τας ἱππεῖς· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν πεζῶν διαγωνισαμένων
οἱ ταχθέντες κατὰ τοὺς Θηβαίους Ἀθηναῖοι βιασθέντες
ἐτράπησαν· οἱ δὲ λοιποὶ τοὺς ἄλλους Βοιωτοὺς τρεψά-
μενοι καὶ συχνοὺς ἀνελόντες ἐφ' ἱκανὸν τόπον ἐδίωξαν.
οἱ δὲ Θηβαῖοι, διαφέροντες ταῖς τῶν σωμάτων ῥώμαις,
75 ἐπέστρεψαν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, καὶ τοῖς διώκουσι τῶν
Ἀθηναίων ἐπιπεσόντες φυγεῖν ἠνάγκασαν· ἐπιφανεῖ δὲ
μάχῃ νικήσαντες μεγάλην ἀπηνέγκαντο δόξαν πρὸς ἀν-
δρείαν. τῶν δ' Ἀθηναίων οἱ μὲν εἰς Ὠρωπὸν οἱ δὲ εἰς
80 τὸ Δήλιον κατέφυγον, τινὲς δὲ πρὸς τὴν θάλατταν διέ-
τειναν πρὸς τὰς ἰδίας ναῦς, ἄλλοι δὲ κατ' ἄλλους ὡς
ἔτυχε τόπους διεσπάρησαν. ἐπιγενομένης δὲ τῆς νυκτὸς
ἔπεσον τῶν μὲν Βοιωτῶν οὐ πλείους τῶν πεντακοσίων,
τῶν δ' Ἀθηναίων πολλαπλάσιοι τούτων. εἰ μὲν οὖν ἡ
85 νὺξ μὴ προκατέλαβεν, οἱ πλεῖστοι τῶν Ἀθηναίων ἂν
ἐτελεύτησαν· αὕτη γὰρ μεσολαβήσασα τὰς τῶν διωκόν-
των ὁρμὰς διέσωσε τοὺς φεύγοντας. ὅμως δὲ τοσοῦτο
πλῆθος ἦν τῶν ἀναιρεθέντων ὥστε τοὺς Θηβαίους ἐκ
τῆς τῶν λαφύρων τιμῆς τήν τε στοὰν τὴν μεγάλην ἐν
90 ἀγορᾷ κατασκευάσαι καὶ χαλκοῖς ἀνδριάσι κοσμῆσαι,
τοὺς δὲ ναοὺς τοῖς ὅπλοις καὶ τὰς κατὰ τὴν ἀγορὰν
στοὰς τοῖς ἐκ τῶν σκύλων προσηλωθεῖσι καταχαλκῶ-
σαι· τήν τε τῶν Δηλίων πανήγυριν ἀπὸ τούτων τῶν
χρημάτων ἐνεστήσαντο ποιεῖν. μετὰ δὲ τὴν μάχην οἱ
95 μὲν Βοιωτοὶ τῷ Δηλίῳ προσβολὰς ποιησάμενοι κατὰ

57. ἀπαράσκευοι] ἀπαρασκεύαστοι A   58. ὁρμωμένων] ὡρ-
ω
μημένων F: et perfectum vertit interpres
527. 63. καὶ] οἱ καὶ FK   παραβάται AL, caeteri παραι-
βάται   75. τῶν Ἀθηναίων] Ἀθηναίων L   77. ἀνδρείαν]
ἀνδρίαν libri   81. διεσπάρησαν] διεφθάρησαν A   ἐπιγε-
νομένης τῆς νυκτὸς cum praecedentibus coniungit interpres, ut si δὲ
post. ἔπεσον poneret   82. πεντακοσίων AFHLQ interpres, cae-
teri τετρακοσίων   89. χαλκοῖς IK, caeteri χαλκαῖς
93. ἐνεστήσαντο] ἐνεστήσατο L

κράτος εἷλον τὸ χωρίον· τῶν δὲ φρουρούντων τὸ Δήλιον οἱ πλείους μὲν μαχόμενοι γενναίως ἀπέθανον, διακόσιοι δὲ ἥλωσαν· οἱ δὲ λοιποὶ κατέφυγον εἰς τὰς ναῦς, καὶ διεκομίσθησαν μετὰ τῶν ἄλλων εἰς τὴν Ἀττικήν. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν ἐπιβουλεύσαντες τοῖς Βοιωτοῖς τοιαύτῃ συμφορᾷ περιέπεσον. 100

71 Κατὰ δὲ τὴν Ἀσίαν Ξέρξης ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἐνιαυτόν, ὡς δ' ἔνιοι γράφουσι, μῆνας δύο· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ ἀδελφὸς Σογδιανὸς ἦρξε 5 [528] μῆνας ἑπτά. τοῦτον δ' ἀνελὼν Δαρεῖος ἐβασίλευσεν ἔτη δεκαεννέα. τῶν δὲ συγγραφέων Ἀντίοχος ὁ Συρακόσιος τὴν τῶν Σικελικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Κωκάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν βίβλοις ἐννέα. 10

72 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀμεινίου Ῥωμαῖοι μὲν κατέστησαν ὑπάτους Γάϊον Παπίριον καὶ Λεύκιον Ἰούλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Σκιωναῖοι μὲν καταφρονήσαντες τῶν Ἀθηναίων διὰ τὴν περὶ τὸ Δήλιον ἧτταν, ἀπέστησαν πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους καὶ τὴν πόλιν παρέδωκαν Βρασίδᾳ τῷ στρατηγοῦντι τῶν ἐπὶ Θρᾴκης Λακεδαιμονίων. ἐν δὲ τῇ Λέσβῳ μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς Μυτιλήνης ὑπ' Ἀθηναίων οἱ πεφευγότες ἐκ τῆς ἁλώσεως πολλοὶ τὸν ἀριθμὸν ὄντες καὶ πάλαι μὲν ἐπεχείρουν κατελθεῖν εἰς τὴν Λέσβον, τότε δὲ συστραφέντες Ἄντανδρον κατέλαβον, κἀκεῖθεν ὁρμώμενοι διεπολέμουν τοῖς κατέχουσι τὴν Μυτιλήνην Ἀθηναίοις. ἐφ' οἷς παροξυνθεὶς ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἐξέπεμψε τοὺς στρατηγοὺς μετὰ δυνάμεως ἐπ' αὐτοὺς Ἀριστείδην καὶ Σύμμαχον. οὗτοι δὲ καταπλεύσαντες εἰς τὴν Λέσβον καὶ προςβολὰς ποιησάμενοι συνεχεῖς, εἷλον τὴν Ἄντανδρον, καὶ τῶν φυγάδων τοὺς μὲν ἀπέκτειναν τοὺς δὲ ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλον, αὐτοὶ δὲ φρουρὰν ἀπολιπόντες τὴν φυλάξουσαν τὸ χωρίον ἀπέπλευσαν ἐκ τῆς Λέσβου. μετὰ δὲ ταῦτα Λάμαχος ὁ στρατηγὸς ἔχων δέκα τριήρεις ἔκλευ- 15 20 25 30

4. ὁ ἀδελφὸς om. FIKM, asterisco notavit Stephanus 5. Σογδιανὸς Wesselingius: libri Ὀγδιανὸς

528. 9. βίβλοις] βιβλίοις IK 11. Ἀμεινίου FK, Μεινίου IM, Ἀμινίου L, Ἀμνίου A, *Aminia* interpres Wesselingii, caeteri Ἀμυνίου 12. Παπίριον AL interpres, ut citavit Pighius p. 181.: caeteri Παπύριον: caeterum hoc nomen post Λεύκιον ponit L, et vicissim Ἰούνιον post Γάϊον 13. Ἰούλιον interpres, ut citat Pighius: caeteri Ἰούνιον Σκιωναῖοι Rhodomannus, Σικιώιοι L, caeteri Σικυώνιοι 24. μετὰ] τῆς addit K, quod non magis commodum quam τοὺς ante στρατηγοὺς

σεν εἰς τὸν Πόντον, καὶ καθορμισθεὶς εἰς Ἡράκλειαν περὶ τὸν ποταμὸν τὸν ὀνομαζόμενον Κάχητα πάσας τὰς
35 ναῦς ἀπέβαλε. μεγάλων γὰρ ὄμβρων καταῤῥαγέντων, καὶ τοῦ ποταμοῦ βίαιον τὴν καταφορὰν τοῦ ῥεύματος ποιησαμένου, τὰ σκάφη κατά τινας τραχεῖς τόπους προςπεσόντα τῇ γῇ διεφθάρη. Ἀθηναῖοι δὲ πρὸς Λακεδαιμονίους σπονδὰς ἐνιαυσίους ἐποιήσαντο κατὰ ταύτας τὰς
40 ὁμολογίας ὥςτ' ἔχειν ἑκατέρους ὧν τότε κύριοι καθειστήκεισαν. συνιόντες δὲ πολλάκις εἰς λόγους ᾤοντο δεῖν καταλῦσαι τὸν πόλεμον καὶ εἰς τέλος παύσασθαι τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλοτιμίας· Λακεδαιμόνιοι δὲ ἔσπευδον ἀπολαβεῖν τοὺς ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ γενομένους αἰχμαλώ-
45 τους. τῶν δὲ σπονδῶν τὸν εἰρημένον τρόπον συντελεσθεισῶν, περὶ μὲν τῶν ἄλλων αὐτοῖς ὁμολογούμενα πάντα ὑπῆρξε, περὶ δὲ τῆς Σκιώνης ἠμφισβήτουν ἀμφότεροι. γενομένης δὲ μεγάλης φιλοτιμίας, τὰς σπονδὰς
50 κατελύσαντο, περὶ δὲ τῆς Σκιώνης διεπολέμουν πρὸς ἀλλήλους. κατὰ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον καὶ Μένδη πόλις πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους ἀπέστη, καὶ τὴν φιλοτιμίαν τὴν ὑπὲρ τῆς Σκιώνης ἰσχυροτέραν ἐποίησε. διὸ καὶ Βρασίδας μὲν ἐκ τῆς Μένδης καὶ τῆς Σκιώνης ἀποκο-
55 μίσας τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τἄλλα τὰ χρησιμώτατα 529 φρουραῖς ἀξιολόγοις ἠσφαλίσατο τὰς πόλεις. Ἀθηναῖοι δὲ παροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς γεγονόσιν ἐψηφίσαντο πάντας τοὺς Σκιωναίους, ὅταν ἁλῶσιν, ἡβηδὸν ἀποσφάξειν, καὶ δύναμιν ἐξέπεμψαν ἐπ' αὐτοὺς ναυτικὴν τριήρων
60 πεντήκοντα· τούτων δὲ τὴν στρατηγίαν εἶχε Νικίας καὶ Νικόστρατος. οὗτοι δὲ πλεύσαντες ἐπὶ πρώτην τὴν Μένδην, ἐκράτησαν τῆς πόλεως προδόντων τινῶν αὐτήν. τὴν δὲ Σκιώνην περιετείχισαν, καὶ προςκαθήμενοι τῇ
65 πολιορκίᾳ συνεχεῖς προςβολὰς ἐποιοῦντο. οἱ δ' ἐν τῇ Σκιώνῃ φρουροί, πολλοὶ μὲν τὸν ἀριθμὸν ὄντες, εὐπορίαν δ' ἔχοντες βελῶν καὶ σίτου καὶ τῆς ἄλλης παρασκευῆς, ῥᾳδίως ἠμύνοντο τοὺς Ἀθηναίους, καὶ στάσιν ὑπερδέξιον ἔχοντες πολλοὺς κατετίτρωσκον. ταῦτα μὲν
70 οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν.

73 Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀλκαῖος, ἐν

42. φιλοτιμίας AHL, supra versum F, caeteri φιλονεικίας 48. φιλοτιμίας AFHIKLQ, caeteri φιλονεικίας 49. Σκιώνης] Σικυώνης A 50. τοῦτον τὸν χρόνον] τούτους τοὺς χρόνους L 52. φιλοτιμίαν AFIKLQ, caeteri φιλονεικίαν

529. 58. ἀποσφάξειν AIKL, caeteri ἀποσφάζειν 60. δὲ τὴν] δὲ κατὰ τὴν A 65. τὸν ἀριθμὸν] πρὸς τὸν ἀριθμὸν AFL 69. ἐπράχθη] ἐπράχη F

Ῥώμῃ δὲ ὑπῆρχον ὕπατοι Ὀπίτερος Λουκρήτιος καὶ
Λεύκιος Σέργιος Φιδηνάτης. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι
τοῖς Δηλίοις ἐγκαλοῦντες ὅτι λάθρα πρὸς Λακεδαιμο- 75
νίους συντίθενται συμμαχίαν, ἐξέβαλον αὐτοὺς ἐκ τῆς
νήσου, καὶ τὴν πόλιν αὐτοὶ κατέσχον. τοῖς δ' ἐκπεσοῦσι
Δηλίοις Φαρνάκης ὁ σατράπης ἔδωκεν οἰκεῖν πόλιν
Ἀδραμύτιον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι προχειρισάμενοι στρατηγὸν
Κλέωνα τὸν δημαγωγόν, καὶ δόντες ἀξιόλογον δύναμιν 80
πεζικήν, ἐξέπεμψαν εἰς τοὺς ἐπὶ Θράκην τόπους. οὗτος
δὲ πλεύσας εἰς Σκιώνην, κἀκεῖθεν προσλαβόμενος στρα-
τιώτας ἐκ τῶν πολιορκούντων τὴν πόλιν, ἀπέπλευσε καὶ
κατῆρεν εἰς Τορώνην· ἐγίνωσκε γὰρ τὸν μὲν Βρασίδαν
ἐκ τούτων τῶν τόπων ἀπεληλυθότα, πρὸς δὲ τῇ Τορώ- 85
νῃ τοὺς ἀπολελειμμένους στρατιώτας οὐκ ὄντας ἀξιομά-
χους. πλησίον δὲ τῆς Τορώνης καταστρατοπεδεύσας καὶ
πολιορκήσας [τἆλλα] κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν, εἷλε κα-
τὰ κράτος τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν παῖδας καὶ τὰς γυναῖ- 90
κας ἠνδραποδίσατο, αὐτοὺς δὲ καὶ τοὺς τὴν πόλιν
φρουροῦντας αἰχμαλώτους λαβὼν δήσας ἀπέστειλεν εἰς
τὰς Ἀθήνας· τῆς δὲ πόλεως ἀπολιπὼν τὴν ἱκανὴν
φρουρὰν ἐξέπλευσε μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατῆρε τῆς
Θράκης ἐπὶ Στρυμόνα ποταμόν. καταστρατοπεδεύσας δὲ 95
πλησίον πόλεως Ἠιόνος, ἀπεχούσης δὲ ἀπὸ τῆς Ἀμφι-
πόλεως σταδίους ὡς τριάκοντα, προσβολὰς ἐποιεῖτο τῷ
πολίσματι. πυθόμενος δὲ τὸν Βρασίδαν μετὰ δυνάμεως 74
διατρίβειν περὶ πόλιν Ἀμφίπολιν, ἀνέζευξεν ἐπ' αὐτόν.
ὁ δὲ Βρασίδας ὡς ἤκουσε προσιόντας τοὺς πολεμίους, 100
530 ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἀπήντα τοῖς Ἀθηναίοις· γενομένης
δὲ παρατάξεως μεγάλης, καὶ τῶν στρατοπέδων ἀγωνι-
σαμένων ἀμφοτέρων λαμπρῶς, τὸ μὲν πρῶτον ἰσόρρο-
πος ἦν ἡ μάχη· μετὰ δὲ ταῦτα παρ' ἑκατέροις τῶν 5
ἡγεμόνων φιλοτιμουμένων δι' ἑαυτῶν κρῖναι τὴν μάχην
συνέβη πολλοὺς τῶν ἀξιολόγων ἀνδρῶν ἀναιρεθῆναι,
τῶν στρατηγῶν αὐτοὺς καταστησάντων εἰς τὴν μάχην
καὶ ὑπὲρ τῆς νίκης ἀνυπέρβλητον φιλοτιμίαν εἰσενηνεγ-
μένων. ὁ μὲν Βρασίδας ἀριστεύσας καὶ πλείστους ἀνε- 10

72. Ὀπίτερος AIILQ, *Hopiterus* interpres Wesselingii et Pighii, ὁ πίν-
κτερος F, caeteri ὁ Πίγκτερος   Λουκρήτιος] Λουκρίτιος FK, Ὀπίν-
κτερος et Λουκρίτιδος citat Pighius p. 182.   73. Φιδηνάτης] libri
Φιδηνιάτης   78. Ἀδραμύτιον] Ἀδραμάτιον A, caeteri Ἀτραμύ-
τιον   81. Θράκην] malim Θράκης   88. τἆλλα κατὰ γῆν] κατὰ γῆν FI:
fortasse ἅμα κατὰ γῆν   95. Ἠιόνος] Κίονος A   δὲ delet Sintenis
530. 5. ἡγεμόνων] ἡγουμένων AFIIQ   7. αὐτοὺς Eich-
stadius: libri αὑτοὺς   8. ἀνυπέρβλητον] ἀξιόλογον I
9. ὁ μὲν] aut ὧν ὁ μὲν vel ὁ μὲν οὖν scribendum aut   7. τῶν δὲ

λὼν ἡρωικῶς κατέστρεψε τὸν βίον· ὁμοίως δὲ καὶ τοῦ Κλέωνος ἐν τῇ μάχῃ πεσόντος ἀμφότεραι μὲν αἱ δυνάμεις διὰ τὴν ἀναρχίαν ἐταράχθησαν, τὸ τέλος δ' ἐνίκησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τρόπαιον ἔστησαν. οἱ δ' Ἀθη-
15 ναῖοι τοὺς νεκροὺς ὑποσπόνδους ἀνελόμενοι καὶ θάψαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας. εἰς δὲ τὴν Λακεδαίμονα παραγενομένων τινῶν ἐκ τῆς μάχης καὶ τὴν Βρασίδου νίκην ἅμα καὶ τελευτὴν ἀπαγγειλάντων, ἡ μήτηρ τοῦ Βρασίδου πυνθανομένη περὶ τῶν πραχθέντων κατὰ τὴν
20 μάχην ἐπηρώτησε ποῖός τις γέγονεν ἐν τῇ παρατάξει Βρασίδας· τῶν δ' ἀποκριναμένων ὅτι πάντων Λακεδαιμονίων ἄριστος, εἶπεν ἡ μήτηρ τοῦ τετελευτηκότος ὅτι Βρασίδας ὁ υἱὸς αὐτῆς ἦν ἀγαθὸς ἀνήρ, πολλῶν μέν-
25 τοι γε ἑτέρων καταδεέστερος. τῶν δὲ λόγων τούτων διαδοθέντων κατὰ τὴν πόλιν οἱ ἔφοροι δημοσίᾳ τὴν γυναῖκα ἐτίμησαν, ὅτι προέκρινε τὸν τῆς πατρίδος ἔπαινον τῆς τοῦ τέκνου δόξης. μετὰ δὲ τὴν εἰρημένην μάχην ἔδοξαν οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς Λακεδαιμονίοις συνθέσθαι
30 σπονδὰς πεντηκονταέτεις ἐπὶ τοῖςδε· τοὺς μὲν αἰχμαλώτους παρ' ἀμφοτέροις ἀπολυθῆναι, τὰς δὲ πόλεις ἀποδοθῆναι τὰς κατὰ πόλεμον ληφθείσας. ὁ μὲν οὖν Πελοποννησιακὸς πόλεμος, διαμείνας μέχρι τῶν ὑποκειμένων καιρῶν ἔτη δέκα, τὸν εἰρημένον τρόπον κατελύθη.

75
35 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρίστωνος Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Τίτον Κοΐντιον καὶ Αὖλον Κορνήλιον Κόσσον. ἐπὶ δὲ τούτων ἄρτι τοῦ πολέμου τοῦ Πελοποννησιακοῦ καταλελυμένου πάλιν ταραχαὶ καὶ κινή-
40 σεις πολεμικαὶ συνέβησαν διὰ τοιαύτας τινὰς αἰτίας. Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι κοινῇ μετὰ τῶν συμμάχων πεποιημένοι σπονδὰς καὶ διαλύσεις χωρὶς τῶν συμμαχίδων πόλεων συνέθεντο συμμαχίαν. τοῦτο δὲ πράξαντες εἰς ὑπόνοιαν ἦλθον ὡς ἐπὶ καταδουλώσει τῶν ἄλλων
45 Ἑλλήνων ἰδίαν ποιησάμενοι συμμαχίαν. διόπερ αἱ μέγισται τῶν πόλεων διεπρεσβεύοντο πρὸς ἀλλήλας καὶ συνδιελέγοντο περὶ ὁμονοίας καὶ συμμαχίας κατὰ τῶν Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων. ἦσαν δὲ προεστῶσαι πόλεις 531

16. εἰς AK, caeteri ἐς **21.** ἀποκριναμένων] ἀποκρινομένων F et nescio qui Wesselingii **29.** vulgo πεντηκονταετεῖς **31.** ἀποδοθῆναι Wesselingius: libri ἀπολυθῆναι **36.** Κοΐντιον A, *Quintus* interpres meus, caeteri Κοΐγκτιον **41.** μετὰ] κατὰ IK **44.** ἰδίαν om. IK: malim autem ἰδίᾳ, quod ponit argumenti scriptor 476. 82. **45.** ποιησάμενοι] πεποιημένοι AL **47.** ὁμονοίας καὶ συμμαχίας] συμμαχίας καὶ ὁμονοίας L

ταύτης αἱ δυνατώταται τέτταρες, Ἄργος, Θῆβαι, Κό- 50
ρινθος, Ἦλις. εὐλόγως δ' ὑπωπτεύθησαν αἱ πόλεις συμ-
φρονεῖν κατὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τὸ προςγεγράφθαι ταῖς
κοιναῖς συνθήκαις ἐξεῖναι Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμο-
νίοις ὅπερ ἂν δοκῇ ταύταις ταῖς πόλεσι προςγράφειν
ταῖς συνθήκαις καὶ ἀφαιρεῖν ἀπὸ τῶν συνθηκῶν· χωρὶς 55
δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν διὰ ψηφίσματος ἔδωκαν δέκα
ἀνδράσιν ἐξουσίαν ἔχειν βουλεύεσθαι περὶ τῶν τῇ πόλει
συμφερόντων· τὸ παραπλήσιον δὲ καὶ τῶν Λακεδαιμο-
νίων πεποιηκότων φανερὰν συνέβη γενέσθαι τῶν δύο 60
πόλεων τὴν πλεονεξίαν. πολλῶν δὲ πόλεων ὑπακουου-
σῶν πρὸς τὴν κοινὴν ἐλευθερίαν, καὶ τῶν μὲν Ἀθη-
ναίων καταφρονουμένων διὰ τὴν περὶ τὸ Δήλιον συμ-
φοράν, τῶν δὲ Λακεδαιμονίων τεταπεινωμένων τῇ δόξῃ
διὰ τὴν ἅλωσιν τῶν ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ, πολλαὶ 65
πόλεις συνίσταντο, καὶ προῆγον τὴν τῶν Ἀργείων πό-
λιν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν. ἔχει γὰρ ἡ πόλις αὕτη μέγα
ἀξίωμα διὰ τὰς παλαιὰς πράξεις· πρὸ γὰρ τῆς Ἡρακλει-
δῶν κατηλύσεως ἐκ τῆς Ἀργείας ὑπῆρξαν σχεδὸν ἅπαν- 70
τες οἱ μέγιστοι τῶν βασιλέων· πρός τε τούτοις πολὺν
χρόνον εἰρήνην ἔχουσα προσόδους μεγίστας ἐλάμβανε,
καὶ πλῆθος οὐ μόνον χρημάτων εἶχεν ἀλλὰ καὶ ἀνδρῶν.
οἱ δ' Ἀργεῖοι νομίζοντες αὐτοῖς συγχωρηθήσεσθαι τὴν
ὅλην ἡγεμονίαν, ἐπέλεξαν τῶν πολιτῶν χιλίους τοὺς 75
μάλιστα νεωτάτους καὶ τοῖς τε σώμασιν ἰσχύοντας καὶ
ταῖς οὐσίαις· ἀπολύσαντες δὲ αὐτοὺς καὶ τῆς ἄλλης λει-
τουργίας καὶ τροφὰς δημοσίας χορηγοῦντες προςέταξαν
γυμνάζεσθαι συνεχεῖς μελέτας. οὗτοι μὲν οὖν διὰ τὴν
χορηγίαν καὶ τὴν συνεχῆ μελέτην ταχὺ τῶν πολεμικῶν 80
ἔργων ἀθληταὶ κατεστάθησαν. Λακεδαιμόνιοι δὲ ὁρῶν- 76
τες ἐπ' αὐτοὺς συνισταμένην τὴν Πελοπόννησον καὶ
προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὰ κατὰ τὴν
ἡγεμονίαν ὡς ἦν δυνατὸν ἠσφαλίζοντο. καὶ πρῶτον μὲν 85
τοὺς μετὰ Βρασίδα κατὰ τὴν Θράκην ἐστρατευμένους
εἵλωτας ὄντας χιλίους ἠλευθέρωσαν, μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς
ἐν τῇ Σφακτηρίᾳ νήσῳ ληφθέντας αἰχμαλώτους Σπαρ-
τιάτας ἀτιμίᾳ περιβεβληκότες, ὡς τὴν Σπάρτην ἀδοξο-
τέραν πεποιηκότας, ἀπέλυσαν τῆς ἀτιμίας. ἀκολούθως

531. 49. δυνατώταται] δυνατώτεραι Q τέτταρες] τέσ-
σαρες omnes 58. τῇ πόλει post ἔχειν ponunt IK, et omisso
βουλεύεσθαι F 67. ἔχει] malim εἶχε, ut vertit interpres
69. κατηλύσεως Reiskius post Wesselingium: libri καταλύσεως
70. τε] immo δὲ 74. αὐτοῖς] αὑτοῖς IL 84. τὰ κατὰ]
κατὰ I 89. περιβεβληκότες Stephanus: libri προβεβληκότες

δὲ τούτοις τοῖς κατὰ τὸν πόλεμον ἐπαίνοις καὶ τιμαῖς προετρέποντο τὰς προγεγενημένας ἀνδραγαθίας ἐν τοῖς μέλλουσιν ἀγῶσιν ὑπερβάλλεσθαι· τοῖς τε συμμάχοις
95 ἐπιεικέστερον προσεφέροντο, καὶ ταῖς φιλανθρωπίαις 532
τοὺς ἀλλοτριοῦντας αὐτῶν ἐθεράπευον. Ἀθηναῖοι δὲ τοὐναντίον τῷ φόβῳ βουλόμενοι καταπλήξασθαι τοὺς ἐν ὑποψίᾳ ἀποστάσεως ὄντας, παράδειγμα πᾶσιν ἀνέδειξαν τὴν ἐκ τῶν Σκιωναίων τιμωρίαν. ἐκπολιορκήσαντες
100 γὰρ αὐτοὺς καὶ πάντας ἡβηδὸν κατασφάξαντες, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσαντο, τὴν δὲ νῆσον οἰκεῖν παρέδοσαν τοῖς Πλαταιεῦσιν, ἐκπεπτωκόσι δι' ἐκείνους ἐκ τῆς πατρίδος. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους
5 κατὰ τὴν Ἰταλίαν Καμπανοὶ μεγάλῃ δυνάμει στρατεύσαντες ἐπὶ Κύμην ἐνίκησαν μάχῃ τοὺς Κυμαίους καὶ πλείους τῶν ἀντιταχθέντων κατέκοψαν. προσκαθεζόμενοι δὲ τῇ πολιορκίᾳ καὶ πλείους προσβολὰς ποιησάμενοι κατὰ κράτος εἷλον τὴν πόλιν. διαρπάσαντες δὲ αὐτήν, καὶ
10 τοὺς καταληφθέντας ἐξανδραποδισάμενοι, τοὺς ἱκανοὺς οἰκήτορας ἐξ αὐτῶν ἀπέδειξαν.

77 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀριστοφύλου Ῥωμαῖοι κατέστησαν ὑπάτους Λεύκιον Κοΐντιον καὶ Αὖλον Σεμ-
15 πρώνιον, Ἠλεῖοι δ' ἤγαγον Ὀλυμπιάδα ἐνενηκοστήν, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ὑπέρβιος Συρακόσιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι μὲν κατά τινα χρησμὸν Δηλίοις ἀπέδοσαν τὴν νῆσον, καὶ κατῆλθον εἰς τὴν πατρίδα οἱ τὸ Ἀδραμύτιον οἰκοῦντες Δήλιοι. τῶν δὲ Ἀθηναίων οὐκ
20 ἀποδιδόντων Λακεδαιμονίοις τὴν Πύλον, πάλιν αἱ πόλεις αὗται πρὸς ἀλλήλας διεφέροντο καὶ πολεμικῶς εἶχον. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ δῆμος τῶν Ἀργείων ἔπεισε τοὺς Ἀθηναίους φιλίαν συνθέσθαι πρὸς τοὺς Ἀργείους. αὐξομένης δὲ τῆς διαφορᾶς, οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι τοὺς
25 Κορινθίους ἔπεισαν ἐγκαταλιπεῖν τὴν κοινὴν σύνοδον καὶ συμμαχεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. τοιαύτης δὲ ταραχῆς γενομένης, καὶ ἀναρχίας οὔσης, τὰ κατὰ τὴν Πελοπόννησον ἐν τούτοις ἦν. ἐν δὲ τοῖς ἐκτὸς τόποις Αἰνιᾶνες καὶ Δόλοπες καὶ Μηλιεῖς συμφρονήσαντες δυνά-

532. 95. ἀλλοτριοῦντας] fortasse ἀλλοτριοφρονοῦντας 3. αὐτοὺς om. K κατὰ] περὶ AHQ, cum sequenti τὴν Ἰ. om. L 9. καταληφθέντας] καταλειφθέντας AL, et correctus F ϊ 12. Ἀριστοφύλου] ἀριστοφύλου F, Aristophilo interpres meus: v. annotationem 13. Λεύκιον] T. interpres meus Κοΐντιον A interpres, caeteri Κοΐγκτιον 14. ἐνενηκ. F, ἐννενηκ. caeteri 18. Ἀδραμύτιον A, caeteri Ἀτραμύτιον 20. Πύλον] πύλην KQ 28. Αἰνιᾶνες A, caeteri Αἰνειᾶνες

μεσιν ἀξιολόγοις ἐστράτευσαν ἐπὶ τὴν Ἡράκλειαν τὴν 30
ἐν Τραχινίᾳ. ἀντιταχθέντων δὲ τῶν Ἡρακλεωτῶν, καὶ
μάχης γενομένης ἰσχυρᾶς, ἡττήθησαν οἱ τὴν Ἡράκλειαν
κατοικοῦντες. πολλοὺς δ' ἀποβαλόντες στρατιώτας, καὶ
συμφυγόντες ἐντὸς τῶν τειχῶν, μετεπέμψαντο βοήθειαν 35
παρὰ τῶν Βοιωτῶν. ἀποστειλάντων δ' αὐτοῖς τῶν Θη-
βαίων χιλίους ὁπλίτας ἐπιλέκτους, μετ' αὐτῶν ἠμύνοντο
τοὺς ἐπεστρατευκότας. ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις
Ὀλύνθιοι μὲν στρατεύσαντες ἐπὶ πόλιν Μηκύβερναν,
φρουρουμένην ὑπ' Ἀθηναίων, τὴν μὲν φρουρὰν ἐξέβα- 40
λον, αὐτοὶ δὲ τὴν πόλιν κατέσχον.

533 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Ἀρχίου Ῥωμαῖοι κατέ- 78
στησαν ὑπάτους Λεύκιον Παπίριον Μουγιλανὸν καὶ
Γάϊον Σερουίλιον Στροῦκτον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργεῖοι 45
μὲν ἐγκαλέσαντες τοῖς Λακεδαιμονίοις ὅτι τὰ θύματα
οὐκ ἀπέδοσαν τῷ Ἀπόλλωνι τῷ Πυθίῳ, πόλεμον αὐτοῖς
κατήγγειλαν· καθ' ὃν δὴ χρόνον Ἀλκιβιάδης ὁ στρατη-
γὸς τῶν Ἀθηναίων εἰςέβαλεν εἰς τὴν Ἀργείαν ἔχων δύ-
ναμιν. τούτους δὲ οἱ Ἀργεῖοι παραλαβόντες ἐστράτευ- 50
σαν ἐπὶ Τροιζῆνα πόλιν σύμμαχον Λακεδαιμονίων. καὶ
τὴν μὲν χώραν λεηλατήσαντες, τὰς δὲ ἐπαύλεις ἐμπρή-
σαντες, ἀπηλλάγησαν εἰς τὴν οἰκείαν. οἱ δὲ Λακεδαιμό-
νιοι παροξυνθέντες ἐπὶ τοῖς εἰς τοὺς Τροιζηνίους παρα-
νομήμασιν ἔγνωσαν διαπολεμεῖν πρὸς Ἀργείους. διὸ καὶ 55
δύναμιν ἀθροίσαντες ἐπέστησαν ἡγεμόνα Ἆγιν τὸν βα-
σιλέα. οὗτος δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐστράτευσεν ἐπὶ
τοὺς Ἀργείους, καὶ τὴν μὲν χώραν ἐδῄωσε, πλησίον δὲ
τῆς πόλεως ἀγαγὼν τὴν δύναμιν προεκαλεῖτο τοὺς πο-
λεμίους εἰς τὴν μάχην. οἱ δ' Ἀργεῖοι προςλαβόμενοι 60
στρατιώτας παρὰ μὲν Ἠλείων τριςχιλίους, παρὰ δὲ Μαν-
τινέων οὐ πολὺ λειπομένους τούτων, προῆγον ἐκ τῆς
πόλεως τὸ στρατόπεδον. μελλούσης δὲ παρατάξεως γίνε-
σθαι οἱ στρατηγοὶ παρ' ἀμφοτέροις διαπρεσβευσάμενοι 65
τετραμηνιαίους ἀνοχὰς συνέθεντο. ἐπανελθόντων δὲ τῶν
στρατοπέδων ἀπράκτων εἰς τὴν οἰκείαν, δι' ὀργῆς εἶχον
αἱ πόλεις ἀμφότεραι τοὺς συνθεμένους τὰς σπονδὰς
στρατηγούς. διόπερ οἱ μὲν Ἀργεῖοι τοῖς λίθοις βάλλον-

37. ἐπεστρατευκότας AFK, caeteri ἐπιστρατευκότας 39. Μη-
κύβερναν] Μύκιβερναν libri
533. 43. Παπίριον A, caeteri Παπύριον Μουγιλανὸν
Rhodomannus: libri Μουτιλανόν 44. Σερούλιον F
45. τοῖς om. FIK 54. παρανομήμασιν] παρανομήσασιν I
59. προεκαλεῖτο] προςεκαλεῖτο FIK 65. τετραμηνιαίους tacite
dedit Wessel.: ed. Stephani τετραμηναίους

70 τες τοὺς ἡγεμόνας ἀποκτείνειν ἐπεχείρησαν, καὶ μόλις μετὰ πολλῆς δεήσεως τὸ ζῆν συνεχώρησαν, τὴν δ' οὐσίαν αὐτῶν δημεύσαντες κατέσκαψαν τὰς οἰκίας· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τὸν Ἆγιν ἐπεβάλοντο μὲν κολάζειν, ἐπαγγειλαμένου δ' αὐτοῦ διὰ τῶν καλῶν ἔργων διορθώσα-
75 σθαι τὴν ἁμαρτίαν μόγις συνεχώρησαν· εἰς δὲ τὸν λοιπὸν χρόνον ἑλόμενοι δέκα ἄνδρας τοὺς συνετωτάτους παρακατέστησαν συμβούλους, καὶ προςέταξαν μηδὲν
79 ἄνευ τῆς τούτων γνώμης πράττειν. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀθη-
80 ναίων ἀποστειλάντων κατὰ θάλατταν εἰς αὐτοὺς ὁπλίτας μὲν χιλίους ἐπιλέκτους, ἱππεῖς δὲ διακοσίους, ὧν ἐστρατήγουν Λάχης καὶ Νικόστρατος· συνῆν δὲ τούτοις καὶ Ἀλκιβιάδης ἰδιώτης ὢν διὰ τὴν φιλίαν τὴν πρὸς Ἠλείους καὶ Μαντινεῖς· συνεδρευσάντων δὲ πάντων
85 ἔδοξε τὰς μὲν σπονδὰς ἐᾶν χαίρειν, πρὸς δὲ τὸν πόλεμον ὁρμῆσαι. διὸ καὶ τοὺς ἰδίους ἕκαστος στρατηγὸς παρώρμησε πρὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ πάντων προθύμως ὑπακουσάντων ἐκτὸς τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσαν.
90 ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πάντων πρῶτον στρατεύειν ἐπ' Ὀρ- 534 χομενὸν τῆς Ἀρκαδίας. διὸ καὶ παρελθόντες εἰς Ἀρκαδίαν, προςκαθεζόμενοι τῇ πόλει καθ' ἡμέραν ἐποιοῦντο προςβολὰς τοῖς τείχεσι. χειρωσάμενοι δὲ τὴν πόλιν κατεστρατοπέδευσαν πλησίον Τεγέας, κεκρικότες καὶ ταύ-
95 την πολιορκήσειν. τῶν δὲ Τεγεατῶν ἀξιούντων τοὺς Λακεδαιμονίους βοηθῆσαι κατὰ τάχος, οἱ Σπαρτιᾶται παραλαβόντες τοὺς ἰδίους πάντας καὶ συμμάχους ἧκον ἐπὶ τὴν Μαντίνειαν, νομίζοντες ταύτης πολεμουμένης ἀρθήσεσθαι τὴν τῆς Τεγέας πολιορκίαν. οἱ δὲ Μαντινεῖς
100 τοὺς συμμάχους παραλαβόντες, καὶ αὐτοὶ πανδημεὶ στρατεύσαντες, ἀντετάχθησαν τοῖς Λακεδαιμονίοις. γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς, οἱ μὲν ἐπίλεκτοι τῶν Ἀργείων, χίλιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες, γεγυμνασμένοι δὲ καλῶς τὰ κατὰ
5 τὸν πόλεμον, ἐτρέψαντο τοὺς ἀντιτεταγμένους πρῶτοι, καὶ διώκοντες πολὺν φόνον ἐποίουν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι τἄλλα μέρη τοῦ στρατεύματος τρεψάμενοι καὶ πολλοὺς ἀνελόντες, ὑπέστρεψαν ἐπ' αὐτοὺς ἐκείνους, [οἳ] καὶ τῷ πλήθει κυκλώσαντες ἤλπιζον κατακόψειν ἅπαν-
10 τας. τῶν δὲ λογάδων τῷ μὲν πλήθει πολὺ λειπομένων, ταῖς δ' ἀνδραγαθίαις προεχόντων, ὁ μὲν βασιλεὺς τῶν

73. ἐπεβάλοντο] ἐπεβάλλοντο I   80. αὐτοὺς] Ἄργος Reiskius, *Argivis* interpres   83. διὰ] διὰ δὲ FIK

534. 92. προςβολὰς] ν super ας ponit F   5. φόνον ἐποίουν] ἐποίουν φόνον L   8. οἳ delet Reiskius   9. λογάδων Rhodomannus: libri λοχαγῶν   11. προεχόντων] προςεχόντων L

Λακεδαιμονίων προαγωνιζόμενος ἐνεκαρτέρησε τοῖς δεινοῖς, καὶ πάντας ἂν ἀνεῖλεν· ἔσπευδε γὰρ τοῖς πολίταις ἀποδοῦναι τὰς ἐπαγγελίας, καὶ μέγα τι κατεργασάμενος διορθώσασθαι τὴν γεγενημένην ἀδοξίαν· οὐ μὴν εἰάθη γε τὴν προαίρεσιν ἐπιτελέσαι. Φάραξ γὰρ ὁ Σπαρτιάτης, εἷς ὢν τῶν συμβούλων, ἀξίωμα δὲ μέγιστον ἔχων ἐν τῇ Σπάρτῃ, διεκελεύετο τοῖς Ἀρκάσι δοῦναι δίοδον, καὶ μὴ πρὸς ἀπεγνωκότας τὸ ζῆν διακινδυνεύοντας πεῖραν λαβεῖν ἀτυχούσης ἀρετῆς. ὅθεν ἠναγκάσθη κατὰ τὴν ἀρτίως ῥηθεῖσαν ἐπιταγὴν δοῦναι διέξοδον κατὰ τὴν τοῦ Φάρακος γνώμην. οἱ μὲν οὖν χίλιοι τὸν εἰρημένον τρόπον ἀφεθέντες διελθεῖν διεσώθησαν· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι μεγάλῃ μάχῃ νικήσαντες καὶ τρόπαιον στήσαντες ἀπῆλθον εἰς τὴν οἰκείαν.

80 Τοῦ δ' ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρχεν Ἀντιφῶν, ἐν Ῥώμῃ δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τέτταρες κατεστάθησαν, Γάϊος Φούριος καὶ Τίτος Κοΐντιος, ἔτι δὲ Μάρκος Ποστούμιος καὶ Αὖλος [535] Κορνήλιος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀργεῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι διαπρεσβευσάμενοι πρὸς ἀλλήλους εἰρήνην ἐποιήσαντο καὶ συμμαχίαν συνέθεντο. διόπερ οἱ Μαντινεῖς ἀποβαλόντες τὴν ἀπὸ τῶν Ἀργείων βοήθειαν ἠναγκάσθησαν ὑποταγῆναι τοῖς Λακεδαιμονίοις. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀργείων οἱ κατ' ἐκλογὴν κεκριμένοι τῶν πολιτῶν χίλιοι συνεφώνησαν, καὶ τὴν μὲν δημοκρατίαν ἔγνωσαν καταλύειν, ἀριστοκρατίαν δ' ἐξ αὑτῶν καθιστάναι. ἔχοντες δὲ πολλοὺς συνεργοὺς διὰ τὸ προέχειν τῶν πολιτῶν ταῖς οὐσίαις καὶ ταῖς ἀνδραγαθίαις, τὸ μὲν πρῶτον συλλαβόντες τοὺς δημαγωγεῖν εἰωθότας ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἄλλους καταπληξάμενοι κατέλυσαν τοὺς νόμους καὶ δι' ἑαυτῶν τὰ δημόσια διῴκουν. διακατασχόντες δὲ ταύτην τὴν πολιτείαν μῆνας ὀκτὼ κατελύθησαν, τοῦ δήμου συστάντος ἐπ' αὐτούς· διὸ καὶ τούτων ἀναιρεθέντων ὁ δῆμος ἐκομίσατο τὴν δημοκρατίαν. ἐγένετο δὲ καὶ ἑτέρα κίνησις κατὰ τὴν Ἑλλάδα. καὶ Φωκεῖς γὰρ πρὸς Λοκροὺς διενεχθέντες παρατάξει ἐκρίθησαν διὰ τὴν οἰκείαν ἀνδρείαν· ἐνίκησαν γὰρ Φωκεῖς ἀνελόντες Λοκρῶν πλείους χιλίων. Ἀθη-

13. ἀνεῖλεν A, caeteri ἀνεῖλε 18. Ἀρκάσι] λογάσι Reiskius 22. δοῦναι] ἀποδοῦναι AL 24. διελθεῖν — 25. στήσαντες om. L 26. οἰκείαν] οἰκίαν A 29. τέτταρες — 535. 69. χιλίαρχοι om. A Φούριος] Φρούριος F 30. Κοΐντιος] Κοΐγκτιος IKM 535. 39. αὐτῶν] αὑτῶν IL 50. οἰκείαν] ἰδίαν Q ἀνδρείαν] libri ἀνδρίαν 51. χιλίων] τῶν χιλίων L

ναῖοι δὲ Νικίου στρατηγοῦντος εἷλον δύο πόλεις, Κύθηρα καὶ Νίσαιαν· τήν τε Μῆλον πολιορκήσαντες
55 ἥβηδὸν ἀπέσφαξαν, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας ἐξηνδραποδίσαντο. καὶ τὰ μὲν κατὰ τοὺς Ἕλληνας ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Φιδηνᾶται μέν, παραγενομένων εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν πρέσβεων ἐκ τῆς Ῥώμης, ἐπὶ μικραῖς αἰτίαις ἀνεῖλον τούτους. ἐφ' οἷς οἱ Ῥωμαῖοι πα-
60 ροξυνθέντες ἐψηφίσαντο πολεμεῖν, καὶ προχειρισάμενοι δύναμιν ἀξιόλογον εἵλοντο δικτάτωρα Ἄνιον Αἰμίλιον καὶ μετὰ τούτου κατὰ τὸ ἔθος Αὖλον Κορνήλιον ἵππαρχον. ὁ δ' Αἰμίλιος παρασκευασάμενος τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἀνέζευξε μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Φιδηνά-
65 τας. ἀντιταξαμένων δὲ τῶν Φιδηνατῶν ἐγένετο μάχη ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρά· καὶ πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις πεσόντων ἰσόῤῥοπος ὁ ἀγὼν ἐγένετο.

81 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησιν Εὐφήμου ἐν Ῥώμῃ κα-
70 τεστάθησαν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι Λεύκιος Φούριος, Λεύκιος Κοΐντιος καὶ Αὖλος Σεμπρώνιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων στρατεύσαντες εἰς τὴν Ἀργείαν Ὑσιὰς χωρίον εἷλον, καὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἀποκτείναντες τὸ μὲν φρούριον κατέσκαψαν.
75 αὐτοὶ δὲ πυθόμενοι τοὺς Ἀργείους ᾠκοδομηκέναι τὰ μα- 536 κρὰ τείχη μέχρι τῆς θαλάττης, ἐπελθόντες τὰ κατεσκευασμένα τείχη κατέσκαψαν, καὶ τὴν εἰς τὴν οἰκείαν ἐπάνοδον ἐποιήσαντο. Ἀθηναῖοι δὲ ἑλόμενοι στρατηγὸν Ἀλκιβιάδην, καὶ δόντες αὐτῷ ναῦς εἴκοσι, προσέταξαν
80 συγκατασκευάσαι τοῖς Ἀργείοις τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν· ἔτι γὰρ ἦσαν ἐν ταραχαῖς διὰ τὸ πολλοὺς ὑπολελεῖφθαι τὴν ἀριστοκρατίαν αἱρουμένους. ὁ δ' οὖν Ἀλκιβιάδης καταντήσας εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν, καὶ συνεδρεύσας μετὰ τῶν τὴν δημοκρατίαν προκρινόντων, ἐπέλεξα
85 τῶν Ἀργείων τοὺς μάλιστα δοκοῦντας τὰ τῶν Λακεδαιμονίων αἱρεῖσθαι· μεταστησάμενος δὲ τούτους ἐκ τῆς πόλεως, καὶ συγκατασκευάσας βεβαίως τὴν δημοκρατίαν,

53. πολιορκήσαντες] ἐκπολιορκήσαντες requiro et nomen quodpiam ad ἀπέσφαξαν 56. Φιδηνᾶται] Φειδινάται libri hic et 64. 65., nisi quod 64. F φιδινάτας 69. Λούκιος Φρούριος F 70. Λεύκιος] C. interpres Κοΐντιος] Κουίντιος Granvellinus apud Pighium p. 187., Κορίνκτιος IKMQ, Κορίνθιος F, caeteri Κορίντιος Αὖλος] καὶ Αὖλος FI Granvellinus et opinor KM 72. Ὑσιὰς Palmerius, Ὑγιὰς AHL interpres, qui *Higiae*, caeteri Ἁγιὰς 536. 77. εἰς τὴν om. L οἰκείαν] οἰκίαν A 78. αὐτῷ ναῦς] ναῦς αὐτῷ F 82. αἱρουμένους] αἱρουμένων LQ et qui corrigit F

ἀπέπλευσεν εἰς τὰς Ἀθήνας. τούτου δὲ τοῦ ἔτους λήγοντος Λακεδαιμόνιοι μετὰ πολλῆς δυνάμεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀργείαν, καὶ πολλὴν τῆς χώρας δῃώσαντες, 90 τοὺς φυγάδας τῶν Ἀργείων κατῴκισαν εἰς Ὀρνεάς· ἐπιτειχίσαντες δὲ τοῦτο τὸ χωρίον ἐπὶ τῆς Ἀργείας, καὶ φρουροὺς τοὺς ἱκανοὺς ἀπολιπόντες, προςέταξαν κακοποιεῖν τοὺς Ἀργείους. ἀπελθόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ἐκ τῆς Ἀργείας Ἀθηναῖοι μὲν συμμαχίαν ἐξέπεμψαν 95 τοῖς Ἀργείοις τριήρεις τετταράκοντα, ὁπλίτας δὲ χιλίους καὶ διακοσίους· οἱ δ' Ἀργεῖοι μετὰ τῶν Ἀθηναίων στρατεύσαντες ἐπὶ τὰς Ὀρνεὰς τήν τε πόλιν κατὰ κράτος εἷλον καὶ τῶν φρουρῶν καὶ φυγάδων οὓς μὲν ἀπέκτειναν, οὓς δὲ ἐξέβαλον ἐκ τῶν Ὀρνεῶν. ταῦτα μὲν 100 οὖν ἐπράχθη κατὰ τὸ πεντεκαιδέκατον ἔτος τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου.

82 Τῷ δὲ ἑκκαιδεκάτῳ παρ' Ἀθηναίοις μὲν ἦν ἄρχων Ἀριστόμνηστος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τέτ- 5 ταρες κατεστάθησαν, Τίτος Κλαύδιος καὶ Σπόριος Ναύτιος, ἔτι δὲ Λούκιος Σέντιος καὶ Σέξτος Ἰούλιος. ἐπὶ δὲ τούτων παρὰ μὲν Ἠλείοις ἤχθη Ὀλυμπιὰς πρώτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος. Βυζάντιοι δὲ καὶ Χαλκηδόνιοι παραλαβόντες 10 Θρᾷκας ἐστράτευσαν εἰς τὴν Βιθυνίαν πολλοῖς πλήθεσι, καὶ τήν τε χώραν ἐπόρθησαν καὶ πολλὰ τῶν μικρῶν πολισμάτων ἐκπολιορκήσαντες ἐπετέλεσαν πράξεις ὠμότητι διαφερούσας· πολλῶν γὰρ αἰχμαλώτων κρατήσαν- 15 τες ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν καὶ παίδων ἅπαντας ἀπέσφαξαν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους κατὰ τὴν Σικελίαν Ἐγεσταῖοι πρὸς Σελινουντίους ἐπολέμησαν περὶ χώρας ἀμφισβητησίμου, ποταμοῦ τὴν χώραν τῶν διαφερομένων πόλεων ὁρίζοντος. Σελινούντιοι δὲ διαβάντες 20 τὸ ῥεῖθρον τὸ μὲν πρῶτον τῆς παραποταμίας βίᾳ κατέσχον· μετὰ δὲ ταῦτα καὶ τῆς προςκειμένης χώρας πολλὴν ἀποτεμόμενοι κατεφρόνησαν τῶν ἠδικημένων. οἱ δ' Ἐγεσταῖοι παροξυνθέντες τὸ μὲν πρῶτον διὰ τῶν λόγων 25 πείθειν ἐπεβάλοντο μὴ ἐπιβαίνειν τῆς ἀλλοτρίας γῆς·

92. τῆς Ἀργείας] τῇ Ἀργείᾳ Schaeferus ad Demosth. vol. I. p. 515. conf. ad p. 520. 49. 96. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 100. ἐκ om. K 3. παρ' Ἀθηναίοις μὲν] παρὰ καὶ Ἀθηναίοις A 4. Ἀριστόμνηστος] v. annotationem 5. τέτταρες] τέσσαρες omnes 9. Ἀκραγαντῖνος AIK, caeteri ὁ Ἀκραγαντῖνος 10. Χαλκηδόνιοι] Καλχηδόνιοι et Καρχηδόνιοι libri in argumento p. 477. 89. 17. Ἐγεσταῖοι L et ubique A, 24. F, caeteri semper Αἰγεσταῖοι 22. προςκειμένης] προκειμένης AFIK

ὡς δὲ οὐδεὶς αὐτοῖς προςεῖχεν, ἐστράτευσαν ἐπὶ τοὺς 537
κατέχοντας τὴν χώραν, καὶ πάντας ἐκβαλόντες ἐκ τῶν
ἀγρῶν αὐτοὶ τὴν χώραν κατέσχον. γενομένης δὲ διαφο-
30 ρᾶς μεγάλης ἀμφοτέραις ταῖς πόλεσι, στρατιώτας ἀθροί-
σαντες διὰ τῶν ὅπλων ἐποιοῦντο τὴν κρίσιν. διόπερ
ἀμφοτέρων παραταξαμένων ἐγένετο μάχη καρτερά, καθ'
ἣν Σελινούντιοι νικήσαντες ἀπέκτειναν τῶν Ἐγεσταίων
οὐκ ὀλίγους. οἱ δ' Ἐγεσταῖοι ταπεινωθέντες καὶ καθ'
35 ἑαυτοὺς οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι, τὸ μὲν πρῶτον Ἀκραγαν-
τίνους καὶ Συρακοσίους ἔπειθον συμμαχῆσαι· ἀποτυ-
χόντες δὲ τούτων ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς εἰς τὴν Καρ-
χηδόνα, δεόμενοι βοηθῆσαι· οὐ προςεχόντων δ' αὐτῶν
40 ἐζήτουν τινὰ διαπόντιον συμμαχίαν· οἷς συνήργησε ταὐ-
83 τόματον. Λεοντίνων γὰρ ὑπὸ Συρακοσίων ἐκ τῆς πό-
λεως μετῳκισμένων, καὶ τὴν πόλιν καὶ τὴν χώραν ἀπο-
βεβληκότων, οἱ φυγάδες αὐτῶν συστραφέντες ἔκριναν
45 πάλιν αὐτοὺς Ἀθηναίους προςλαβέσθαι συμμάχους, ὄν-
τας συγγενεῖς. περὶ δὲ τούτων κοινολογησάμενοι τοῖς
ἔθνεσιν οἷς συνεφρόνησαν, κοινῇ πρέσβεις ἐξέπεμψαν
πρὸς Ἀθηναίους, ἀξιοῦντες μὲν βοηθῆσαι ταῖς πόλεσιν
αὐτῶν ἀδικουμέναις, ἐπαγγειλάμενοι δὲ συγκατασκευά-
50 σειν αὐτοῖς τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν πράγματα. παραγε-
νομένων οὖν εἰς τὰς Ἀθήνας τῶν πρέσβεων, καὶ τῶν
μὲν Λεοντίνων τὴν συγγένειαν προφερομένων καὶ τὴν
προϋπάρχουσαν συμμαχίαν, τῶν δ' Ἐγεσταίων ἐπαγγελ-
λομένων χρημάτων τε πλῆθος δώσειν εἰς τὸν πόλεμον
55 καὶ συμμαχήσειν κατὰ τῶν Συρακοσίων, ἔδοξε τοῖς Ἀθη-
ναίοις ἐκπέμψαι τινὰς τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν καὶ διασκέ-
ψασθαι τὰ κατὰ τὴν νῆσον καὶ τοὺς Ἐγεσταίους. πα-
ραγενομένων οὖν τούτων εἰς τὴν Ἔγεσταν, οἱ μὲν Ἐγε-
σταῖοι χρημάτων πλῆθος ἐπέδειξαν, τὰ μὲν οἴκοθεν, τὰ
60 δὲ παρὰ τῶν ἀστυγειτόνων χρησάμενοι φαντασίας ἕνε-
κεν. ἀνελθόντων δὲ τῶν πρέσβεων καὶ τὴν εὐπορίαν
τῶν Ἐγεσταίων ἀπαγγειλάντων, συνῆλθεν ὁ δῆμος περὶ
τούτων. προτεθείσης δὲ τῆς βουλῆς περὶ τοῦ στρατεύ-
ειν ἐπὶ Σικελίαν, Νικίας μὲν ὁ Νικηράτου, θαυμαζό-
65 μενος ἐπ' ἀρετῇ παρὰ τοῖς πολίταις, συνεβούλευε μὴ
στρατεύειν ἐπὶ Σικελίαν· μὴ γὰρ δυνατὸν ὑπάρχειν ἅμα

537. 37. εἰς om. K 40. ταὐτόματον AHLQ, caeteri τὸ αὐτόματον 42. μετῳκισμένων] μετῳκισαμένων AL 44. αὐτοὺς] αὖ τοὺς Reiskius, ego τοὺς 53. ἐπαγγελλομένων] ἐπαγγελομένων I 58. Ἔγεσταν] Ἐγέσταν omnes 60. ἕνεκεν] ἕνεκα A ἀνελθόντων] ἀπελθόντων omnes

τε Λακεδαιμονίοις διαπολεμεῖν καὶ δυνάμεις μεγάλας ἐκπέμπειν διαποντίους, καὶ τῶν Ἑλλήνων μὴ δυναμένους κτήσασθαι τὴν ἡγεμονίαν ἐλπίζειν τὴν μεγίστην τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην νήσων περιποιήσασθαι, καὶ 70 Καρχηδονίους μέν, ἔχοντας μεγίστην ἡγεμονίαν καὶ πολλάκις ὑπὲρ τῆς Σικελίας πεπολεμηκότας, μὴ δεδυνῆσθαι κρατῆσαι τῆς νήσου, τοὺς δὲ Ἀθηναίους, πολὺ λειπομένους τῇ δυνάμει τῶν Καρχηδονίων, δορίκτητον ποιή- 75 σασθαι τὴν κρατίστην τῶν νήσων.

Πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα διαλεχθέντος αὐτοῦ περὶ τῆς 84 538 προκειμένης ὑποθέσεως οἰκεῖα, τῆς ἐναντίας γνώμης προεστηκὼς Ἀλκιβιάδης, ἐπιφανέστατος Ἀθηναίων, ἔπεισε τὸν δῆμον ἐπανελέσθαι τὸν πόλεμον. ἦν γὰρ ὁ ἀνὴρ 80 οὗτος δεινότατος μὲν εἰπεῖν τῶν πολιτῶν, εὐγενείᾳ δὲ καὶ πλούτῳ καὶ στρατηγίᾳ διωνομασμένος. εὐθὺς οὖν ὁ δῆμος στόλον ἀξιόχρεων κατεσκεύασε, τριάκοντα μὲν τριήρεις παρὰ τῶν συμμάχων λαβών, ἰδίας δ' ἑκατὸν καταρτίσας. ταύτας τε κοσμήσας πᾶσι τοῖς εἰς πόλεμον 85 χρησίμοις κατέλεξεν ὁπλίτας εἰς πεντακισχιλίους, στρατηγοὺς δὲ τρεῖς ἐχειροτόνησεν ἐπὶ ταύτην τὴν στρατηγίαν, Ἀλκιβιάδην καὶ Νικίαν καὶ Λάμαχον. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα ἦσαν. ἡμεῖς δὲ παρόντες ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ πολέμου τοῦ συστάντος Ἀθηναίοις καὶ Συ- 90 ρακοσίοις κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν τὰς ἑπομένας πράξεις εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον κατατάξομεν.

73. δεδυνῆσθαι] δύνασθαι L 74. δορίκτητον AFI, δορήκτητον K, caeteri δορύκτητον
538. 84. ταύτας τε] ταύτας FIK, ipse malim ταύτας δὲ
85. κοσμήσας — κατέλεξεν] ἐκόσμησε — καὶ κατέλεξεν FIK

ΕΝ ΤΗΙ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗΙ

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

539. inscr. „*desunt omnia huius tituli IL, credo etiam* HM, *ex utroque nihil certe quidem excerptum.*" Wessel. τάδε — βίβλων] Δ. Σ. ἱστοριῶν τρισκαιδεκάτη τάδε περιέχει A 4. κατάκλησις] μετάκλησις Eichstadius 9. Ἐπιπολὰς] ἐπιστολὰς A

ιβ'. *Διάλυσις σπονδῶν ὑπὸ Λακεδαιμονίων καὶ πόλεμος πρὸς Ἀθηναίους ὁ Πελοποννησιακὸς λεγόμενος.*
ιγ'. *Ναυμαχία Συρακουσίων καὶ Ἀθηναίων καὶ νίκη Ἀθηναίων, καὶ ἅλωσις φρουρίων ὑπὸ Συρακουσίων καὶ κατὰ γῆν νίκη.* 30
ιδ'. *Ναυμαχία πάσαις ταῖς ναυσὶν ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι καὶ νίκη Συρακουσίων.*
ιε'. *Κατάπλους ἐξ Ἀθηνῶν Δημοσθένους καὶ Εὐρυμέδοντος μετὰ δυνάμεως ἀξιολόγου.* 35
540 ιϛ'. *Μάχη μεγάλη περὶ τὰς Ἐπιπολὰς καὶ νίκη Συρακουσίων.*
ιζ'. *Δρασμὸς τῶν Ἀθηναίων καὶ ἅλωσις τῆς πάσης δυνάμεως.*
ιη'. *Ὡς Συρακούσιοι συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν προέθηκαν βουλὴν πῶς χρηστέον τοῖς αἰχμαλώτοις.* 40
ιθ'. *Οἱ ῥηθέντες λόγοι πρὸς ἑκάτερον μέρος τῆς ὑποθέσεως.*
κ'. *Τὰ ψηφισθέντα τοῖς Συρακουσίοις περὶ τῶν αἰχμαλώτων.* 45
κα'. *Ὡς Ἀθηναίων πταισάντων περὶ Σικελίαν πολλοὶ τῶν συμμάχων ἀπέστησαν.*
κβ'. *Ὡς ὁ δῆμος τῶν Ἀθηναίων ἀθυμήσας παρεχώρησε τῆς δημοκρατίας καὶ τετρακοσίοις ἀνδράσι τὴν πολιτείαν ἐπέτρεψαν.* 50
κγ'. *Ὡς Λακεδαιμόνιοι ταῖς ναυμαχίαις τοὺς Ἀθηναίους ἐνίκησαν.*
κδ'. *Ὡς Συρακούσιοι τοὺς ἀνδραγαθήσαντας κατὰ τὸν πόλεμον ἀξιολόγοις δωρεαῖς ἐτίμησαν.*
κε'. *Ὡς Διοκλῆς νομοθέτης αἱρεθεὶς ἔγραψε τοὺς νόμους Συρακουσίοις.* 55
κϛ'. *Ὡς Συρακούσιοι τοῖς Λακεδαιμονίοις δύναμιν ἀξιόλογον ἔπεμψαν.*
κζ'. *Ὡς Ἀθηναῖοι τὸν τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχον καταναυμαχήσαντες Κύζικον ἐξεπολιόρκησαν.* 60
κη'. *Ὡς Λακεδαιμονίων ἐξ Εὐβοίας πεντήκοντα ναῦς ἀποστειλάντων ἐπὶ βοήθειαν τοῖς ἡττημένοις, ἅπασαι περὶ τὸν Ἄθω μετὰ τῶν ἀνδρῶν διεφθάρησαν ὑπὸ τοῦ χειμῶνος.*
κθ'. *Ἀλκιβιάδου κάθοδος καὶ στρατηγία.* 65
λ'. *Πόλεμος Ἐγεσταίοις καὶ Σελινουντίοις περὶ τῆς ἀμφισβητουμένης χώρας.*
λα'. *Ναυμαχία Ἀθηναίων καὶ Λακεδαιμονίων περὶ τὸ Σίγειον καὶ νίκη Ἀθηναίων.*
λβ'. *Ὡς Λακεδαιμόνιοι τὸν Εὔριπον χώσαντες τὴν Εὔβοιαν ἤπειρον ἐποίησαν.* 70

27. *Πελοποννησιακὸς*] *Δεκελεικὸς* **recte Wesselingius**
540. 42. *μέρος* **om. L** **50.** *ἐπέτρεψαν*] *ἐπέτρεψε* **p. 568. 40. 54.** *ἀξιολόγοις δωρεαῖς*] *δωρεαῖς μεγάλαις* **L** **59.** *ὡς Ἀθηναῖοι*] *καὶ ὡς Ἀθηναῖοι* **AL** **62.** *ἅπασαι*] *ἅπασι* **A** **66.** *Ἐγεσταίοις* **L,** *Αἰγεστέοις* **A** **70.** *Λακεδαιμόνιοι*] *Βοιωτοὶ* **p. 577. 31.** *χώσαντες* **om. L**

72. *Κερκύρᾳ*] *Κορκύρᾳ* A 88. *κατασκευασμάτων*] *κατεσκευασμένων* Q 92. *μυρίοις*] falsus numerus: v. p. 611. 31.
541. 2. *ναυμαχίᾳ*] *μάχῃ* ALQ

542 ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΤΡΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Εἰ μὲν ὅμοια τοῖς ἄλλοις ἱστορίαν ἐπραγματευόμεθα, 1
σχεδὸν ἦν ἐν τῷ προοιμίῳ περί τινων διαλεχθέντας ἐφ᾽
ὅσον ἦν εὔκαιρον οὕτως ἐπὶ τὰς συνεχεῖς πράξεις μετα- 5
βιβάζειν τὸν λόγον· ὀλίγον γὰρ χρόνον ἀπολαβόντες τῇ
γραφῇ τὴν ἀναστροφὴν ἂν εἴχομεν τὸν ἀπὸ τῶν προοι-
μίων καρπὸν προσλαμβάνεσθαι· ἐπεὶ δὲ ἐν ὀλίγαις βί- 10
βλοις ἐπηγγειλάμεθα μὴ μόνον τὰς πράξεις ἐφ᾽ ὅσον ἂν
δυνώμεθα γράψειν, ἀλλὰ καὶ περιλήψεσθαι χρόνον πλεί-
ονα τῶν χιλίων καὶ ἑκατὸν ἐτῶν, ἀναγκαῖόν ἐστι τὸν
πολὺν λόγον τῶν προοιμίων παραπέμψαντας ἐπ᾽ αὐτὰς
ἔρχεσθαι τὰς πράξεις, τοῦτο μόνον προειπόντας ὅτι κα- 15
τὰ μὲν τὰς προειρημένας ἓξ βίβλους ἀνεγράψαμεν τὰς
ἀπὸ τῶν Τρωικῶν πράξεις ἕως εἰς τὸν ὑπὸ τῶν Ἀθη-
ναίων ψηφισθέντα πόλεμον ἐπὶ Συρακοσίους, εἰς ὃν
ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως ἐστὶν ἔτη ἑπτακόσια ἑξήκοντα· ἐν 20
ταύτῃ δὲ προσαναπληροῦντες τὸν συνεχῆ χρόνον, ἀρξό-
μεθα μὲν ἀπὸ τῆς ἐπὶ Συρακοσίους στρατείας, κατα-
λήξομεν δὲ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου πολέμου Καρ-
χηδονίοις πρὸς Διονύσιον τὸν Συρακοσίων τύραννον. 2
Ἐπ᾽ ἄρχοντος γὰρ Ἀθήνησι Χαβρίου Ῥωμαῖοι μὲν 25
543 ἀντὶ τῶν ὑπάτων κατέστησαν χιλιάρχους τρεῖς, Σέργιον

542. inscr. om. IL 1. ὅμοια AIL, caeteri ὁμοίαν 2. σχεδὸν] σχεδὸν δ᾽ AL 4. διαλεχθέντας] διαλεχθέντες KL 6. μεταβιβάζειν] μεταβιβάζομεν L 10. ὀλίγαις] ὀλίγοις KL 11. τὰς πράξεις] τὰς κοινὰς πράξεις Reiskius δυνώμεθα — τῶν χιλίων] δυνάμεθα χιλίων F 17. εἰς om. F ὑπὸ] ὑπὲρ L 19. ἑπτακόσια ἑξήκοντα] ὀκτὼ recte addit Wesselingius: octingentis interpres 21. χρόνον] πόλεμον A ἀρξόμεθα] ἀρξώμεθα L 22. στρατείας] στρατίας AL καταλήξομεν] καταλήξωμεν L 26. 543. 27. Σέργιον Λεύκιον AIHL interpres, caeteri invertunt

Λεύκιον, Μάρκον Παπίριον, Μάρκον Σερουίλιον. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναῖοι ψηφισάμενοι τὸν πρὸς Συρακοσίους
30 πόλεμον τάς τε ναῦς ἐπεσκεύασαν καὶ χρήματα συναγαγόντες μετὰ πολλῆς σπουδῆς ἅπαντα τὰ πρὸς τὴν στρατείαν παρεσκευάζοντο. ᾑρημένοι δὲ τρεῖς στρατηγούς, Ἀλκιβιάδην, Νικίαν καὶ Λάμαχον, αὐτοκράτορας αὐτοὺς κατέστησαν ἁπάντων τῶν κατὰ τὸν πόλεμον. τῶν
35 δὲ ἰδιωτῶν οἱ ταῖς οὐσίαις εὐποροῦντες τῇ προθυμίᾳ τοῦ δήμου χαρίζεσθαι βουλόμενοι τινὲς μὲν ἰδίας τριήρεις κατεσκεύασαν, τινὲς δὲ χρήματα δώσειν εἰς τὰς τροφὰς τῆς δυνάμεως ἐπηγγέλλοντο· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
40 δημοτικῶν πολιτῶν καὶ ξένων ἔτι δὲ συμμάχων ἑκουσίως προσιόντες τοῖς στρατηγοῖς διεκελεύοντο καταγράφειν ἑαυτοὺς εἰς τοὺς στρατιώτας. οὕτως ἅπαντες μεμετεωρισμένοι ταῖς ἐλπίσιν ἐξ ἑτοίμου κατακληροῦν ἤλπιζον τὴν Σικελίαν. ἤδη δὲ τοῦ στόλου παρεσκευασμέ-
45 νου τοὺς ἑρμᾶς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν παμπληθεῖς ὄντας συνέβη ἐν μιᾷ νυκτὶ περικοπῆναι. ὁ μὲν οὖν δῆμος, οὐχ ὑπὸ τῶν τυχόντων νομίσας γεγενῆσθαι τὴν πρᾶξιν ἀλλ' ὑπὸ τῶν προεχόντων ταῖς δόξαις ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς δημοκρατίας, ἐμισοπονήρει καὶ τοὺς πράξαντας ἐξή-
50 τει μεγάλας δωρεὰς προθεὶς τῷ μηνύσαντι. προσελθὼν δέ τις τῶν ἰδιωτῶν τῇ βουλῇ ἔφησεν εἰς οἰκίαν μετοίκου τινὰς ἑωρακέναι τῇ νουμηνίᾳ περὶ μέσας νύκτας εἰσιόντας, ἐν οἷς καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην. ἀνακρινόμενος
55 δ' ὑπὸ τῆς βουλῆς πῶς νυκτὸς οὔσης ἐπεγίνωσκε τὰς ὄψεις ἔφησε πρὸς τὸ τῆς σελήνης φῶς ἑωρακέναι. οὗτος μὲν οὖν αὐτὸν ἐξελέγξας κατεψευσμένος εὑρέθη· τῶν δ' ἄλλων οὐδ' ἴχνος τῆς πράξεως οὐδεὶς εὑρεῖν ἠδυνήθη.* τριήρων μὲν ἑκατὸν τετταράκοντα ἡτοιμασμέ-
60 νων, ὁλκάδων δὲ καὶ τῶν ἱππαγωγῶν ἔτι δὲ καὶ τῶν τὸν σῖτον καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν κομιζόντων πολὺς

543. 27. Μάρκον Παπίριον (Παπύριον Q interpres), Μάρκον Σερουίλιον AHLQ interpres, caeteri Μάρκον Σερουίλιον καὶ Μάρκον Παπύριον 29. ἐπεσκεύασαν] κατεσκεύασαν L 34. κατὰ τὸν π.] πρὸς τὸν π. FIMQ 36. ἰδίας] ἰδίων L 38. ἐπηγγέλλοντο] ἐπηγγέλοντο IL 40. διεκελεύοντο] διεκέλευον A 44. τοὺς κατὰ] κατὰ I 47. ἀλλ' ὑπὸ] libri ἀλλ' ἀπὸ 48. ταῖς δόξαις] δόξαις F 50. προθεὶς] προςθεὶς AL 52. τινὰς] τινὸς IKMQ 53. καὶ τὸν Ἀ.] τὸν Ἀ. AI 56. αὐτὸν om. AI κατεψευσμένος εὑρέθη] κατεψευσμένον ἐπιστεύθη A: ἐπιστεύθη etiam margo F 58. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri: ante τριήρων autem est lacuna 59. ἡτοιμασμένων] libri ἑτοιμασμένων, quod om. AL, asterico notavit Stephanus

τις ἀριθμός ἦν· ὁπλῖται δὲ καὶ σφενδονῆται, πρὸς δὲ
τούτοις ἱππεῖς, καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἑπτακισ-
χιλίων ἐκτὸς τῶν ἐν τοῖς πληρώμασι. τότε μὲν οὖν οἱ
στρατηγοὶ μετὰ τῆς βουλῆς ἐν ἀποῤῥήτῳ συνεδρεύοντες 65
ἐβουλεύοντο πῶς χρὴ διοικῆσαι τὰ κατὰ τὴν Σικελίαν,
ἐὰν τῆς νήσου κρατήσωσιν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς Σελι-
νουντίους μὲν καὶ Συρακοσίους ἀνδραποδίσασθαι, τοῖς
δ' ἄλλοις ἁπλῶς τάξαι φόρους, οὓς κατ' ἐνιαυτὸν οἴ- 3
σουσιν Ἀθηναίοις. τῇ δ' ὑστεραίᾳ κατέβαινον οἱ στρα- 70
τηγοὶ μετὰ τῶν στρατιωτῶν εἰς τὸν Πειραιᾶ, καὶ συνη-
κολούθει πᾶς ὁ κατὰ τὴν πόλιν ὄχλος ἀναμὶξ ἀστῶν τε
καὶ ξένων, ἑκάστου τοὺς ἰδίους συγγενεῖς τε καὶ φίλους
προπέμποντος. αἱ μὲν οὖν τριήρεις παρ' ὅλον τὸν λι-
μένα παρώρμουν κεκοσμημέναι τοῖς ἐπὶ ταῖς πρῴραις 75
544 ἐπιστήμασι καὶ τῇ λαμπρότητι τῶν ὅπλων· ὁ δὲ κύκλος
ἅπας τοῦ λιμένος ἔγεμε θυμιατηρίων καὶ κρατήρων ἀρ-
γυρῶν, ἐξ ὧν ἐκπώμασι χρυσοῖς ἔσπενδον οἱ τιμῶντες
τὸ θεῖον καὶ προσευχόμενοι κατατυχεῖν τῆς στρατείας. 80
ἀναχθέντες οὖν ἐκ τοῦ Πειραιῶς περιέπλευσαν τὴν Πε-
λοπόννησον, καὶ κατηνέχθησαν εἰς Κέρκυραν· ἐνταῦθα
γὰρ παραμένειν παρήγγελτο καὶ προσαναλαμβάνειν τοὺς
παροίκους τῶν συμμάχων. ἐπεὶ δ' ἅπαντες ἠθροίσθη-
σαν, διαπλεύσαντες τὸν Ἰόνιον πόρον πρὸς ἄκραν Ἰα- 85
πυγίαν κατηνέχθησαν, κἀκεῖθεν ἤδη παρελέγοντο τὴν
Ἰταλίαν. ὑπὸ μὲν οὖν Ταραντίνων οὐ προσεδέχθησαν,
Μεταποντίνους δὲ καὶ Ἡρακλειώτας παρέπλευσαν· εἰς
δὲ Θουρίους κατενεχθέντες πάντων ἔτυχον τῶν φιλαν-
θρώπων. ἐκεῖθεν δὲ καταπλεύσαντες εἰς Κρότωνα, καὶ 90
λαβόντες ἀγορὰν παρὰ τῶν Κροτωνιατῶν, τῆς τε Λα-
κινίας Ἥρας τὸ ἱερὸν παρέπλευσαν καὶ τὴν Διοσκουριά-
δα καλουμένην ἄκραν ὑπερέθεντο. μετὰ δὲ ταῦτα τὸ
καλούμενόν τε Σκυλλήτιον καὶ Λοκροὺς παρήλλαξαν, 95
καὶ τοῦ Ῥηγίου καθορμισθέντες ἐγγὺς ἔπεισαν τοὺς Ῥη-
γίνους συμμαχεῖν· οἱ δὲ ἀπεκρίναντο βουλεύσεσθαι με-
τὰ τῶν ἄλλων Ἰταλιωτῶν.

Συρακόσιοι δ' ἀκούσαντες ἐπὶ τοῦ πορθμοῦ τὰς 4

62. καὶ τῶν συμμάχων] fortasse excidit τῶν τε πολιτῶν 63. ἑπτακισχιλίων] decem et septem m. interpres 66. ἐὰν] εἰ A 68. φόρους, οὓς] φόρον ὃν KM, φόρον tantum annotatum ex F 71. Πειραιᾶ] Πειραιέα FIK 544. 80. Πειραιῶς] Πειραιέως I 82. παρήγγελτο] παρηγγέλλετο AFK 94. τε Σκυλλήτιον I, caeteri Τεσκυλλήτιον 96. ἔπεισαν] ἔπειθον recte Schaeferus ad Plutarchum vol. IV. p. 398. Ῥηγίνους] Ῥηγίους K 97. βουλεύσεσθαι] βουλεύεσθαι A, βουλεύσασθαι FI

100 δυνάμεις εἶναι τῶν Ἀθηναίων, στρατηγοὺς κατέστησαν αὐτοκράτορας τρεῖς, Ἑρμοκράτην, Σικανὸν καὶ Ἡρακλείδην, οἳ τοὺς στρατιώτας κατέγραφον καὶ πρέσβεις ἐπὶ τὰς κατὰ τὴν Σικελίαν πόλεις ἀπέστελλον, δεό-
5 μενοι τῆς κοινῆς σωτηρίας ἀντιλαμβάνεσθαι· τοὺς γὰρ Ἀθηναίους τῷ μὲν λόγῳ πρὸς Συρακοσίους ἐνίστασθαι τὸν πόλεμον, τῇ δ' ἀληθείᾳ καταστρέψασθαι βουλομένους ὅλην τὴν νῆσον. Ἀκραγαντῖνοι μὲν οὖν καὶ Νάξιοι συμμαχήσειν ἔφησαν Ἀθηναίοις, Καμαριναῖοι δὲ καὶ
10 Μεσσήνιοι τὴν μὲν εἰρήνην ἄξειν ὡμολόγησαν, τὰς δ' ὑπὲρ τῆς συμμαχίας ἀποκρίσεις ἀνεβάλοντο· Ἱμεραῖοι δὲ καὶ Σελινούντιοι, πρὸς δὲ τούτοις Γελῷοι καὶ Καταναῖοι, συναγωνιεῖσθαι τοῖς Συρακοσίοις ἐπηγγείλαντο. αἱ δὲ τῶν Σικελῶν πόλεις τῇ μὲν εὐνοίᾳ πρὸς Συρα-
15 κοσίους ἔρρεπον, ὅμως δ' ἐν ἡσυχίᾳ μένουσαι τὸ συμβησόμενον ἐκαραδόκουν. τῶν δ' Ἐγεσταίων οὐχ ὁμολογούντων δώσειν πλέον τῶν τριάκοντα ταλάντων, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων ἐγκαλέσαντες αὐτοῖς ἀνήχθησαν ἐκ Ῥηγίου μετὰ τῆς δυνάμεως, καὶ κατέπλευσαν τῆς Σικε-
20 λίας εἰς Νάξον. δεξαμένων δ' αὐτοὺς τῶν ἐν τῇ πόλει φιλοφρόνως, παρέπλευσαν ἐκεῖθεν εἰς Κατάνην. τῶν δὲ Καταναίων εἰς μὲν τὴν πόλιν οὐ δεχομένων τοὺς στρατιώτας, τοὺς δὲ στρατηγοὺς ἐασάντων εἰσελθεῖν καὶ παρασχομένων ἐκκλησίαν, οἱ στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων
25 περὶ συμμαχίας διελέγοντο. δημηγοροῦντος δὲ τοῦ Ἀλ- 535 κιβιάδου τῶν στρατιωτῶν τινες διελόντες πυλίδα παρεισέπεσον εἰς τὴν πόλιν· δι' ἣν αἰτίαν ἠναγκάσθησαν οἱ Καταναῖοι κοινωνεῖν τοῦ κατὰ τῶν Συρακοσίων πολέμου.

5 Τούτων δὲ πραττομένων οἱ κατὰ τὴν ἰδίαν ἔχθραν
30 μισοῦντες τὸν Ἀλκιβιάδην ἐν Ἀθήναις, πρόφασιν ἔχοντες τὴν τῶν ἀγαλμάτων περικοπήν, διέβαλον αὐτὸν ἐν ταῖς δημηγορίαις ὡς συνωμοσίαν κατὰ τοῦ δήμου πε-
35 ποιημένον. συνελάβετο δ' αὐτῶν ταῖς διαβολαῖς τὸ πραχθὲν παρὰ τοῖς Ἀργείοις· οἱ γὰρ ἰδιόξενοι συνθέμενοι καταλῦσαι τὴν ἐν Ἄργει δημοκρατίαν πάντες ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἀνῃρέθησαν. πιστεύσας οὖν ὁ δῆμος ταῖς κατηγορίαις, καὶ δεινῶς ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν παροξυν-
40 θείς, ἀπέστειλε τὴν Σαλαμινίαν ναῦν εἰς Σικελίαν, κε-

1. Ἑρμοκράτην] Ἑρμοκράτη A Σικανὸν] Σικάλιον AHLQ Interpres 3. τὴν Σικελίαν] Σικελίαν F 10. ἄξειν] ἕξειν A 12. Γελῷοι] vulgo Γελῶοι hic et infra 15. ὅμως δ' Eichstadius: libri ὅμως 16. Ἐγεσταίων per ε soli AL 545. 32. διέβαλον] διέβαλλον F

λεύων τὴν ταχίστην ἥκειν Ἀλκιβιάδην ἐπὶ τὴν κρίσιν. παραγενομένης οὖν τῆς νεὼς εἰς τὴν Κατάνην, Ἀλκιβιάδης, ἀκούσας τῶν πρέσβεων τὰ δόξαντα τῷ δήμῳ, τοὺς συνδιαβεβλημένους ἀναλαβὼν εἰς τὴν ἰδίαν τριήρη μετὰ τῆς Σαλαμινίας ἐξέπλευσεν. ἐπεὶ δ' εἰς Θουρίους 45 κατέπλευσεν, εἴτε καὶ συνειδὼς ἑαυτῷ τὴν ἀσέβειαν ὁ Ἀλκιβιάδης εἴτε καὶ φοβηθεὶς τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου, μετὰ τῶν συνδιαβεβλημένων διαδρὰς ἐκποδὼν ἐχωρίσθη. οἱ δ' ἐν τῇ Σαλαμινίᾳ νηὶ παραγενόμενοι τὸ μὲν πρῶ- 50 τον ἐξήτουν τοὺς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην· ὡς δ' οὐχ εὕρισκον, ἀποπλεύσαντες εἰς Ἀθήνας ἀπήγγειλαν τῷ δήμῳ τὰ πεπραγμένα. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι παραδόντες δικαστηρίῳ τοῦ τε Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἄλλων τῶν συμφυγόντων τὰ ὀνόματα δίκην ἐρήμην κατεδίκασαν θανά- 55 του. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐκ τῆς Ἰταλίας διαπλεύσας ἐπὶ Πελοπόννησον ἔφυγεν εἰς Σπάρτην, καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους παρώξυνεν ἐπιθέσθαι τοῖς Ἀθηναίοις.

Οἱ δ' ἐν Σικελίᾳ στρατηγοὶ μετὰ τῆς τῶν Ἀθηναίων 6 δυνάμεως παραπλεύσαντες εἰς Ἔγεσταν Ὕκαρα μὲν Σι- 60 κελικὸν πολισμάτιον ἑλόντες ἐκ τῶν λαφύρων συνήγαγον ἑκατὸν τάλαντα· κομισάμενοι δὲ καὶ τριάκοντα τάλαντα παρὰ τῶν Ἐγεσταίων κατέπλευσαν εἰς Κατάνην. βουλόμενοι δὲ τὸν πρὸς τῷ μεγάλῳ λιμένι τόπον Συρακο- 65 σίων ἀκινδύνως καταλαβέσθαι, πέμπουσιν ἄνδρα Καταναῖον, ἑαυτοῖς μὲν πιστόν, τοῖς δὲ Συρακοσίων στρατηγοῖς πιθανόν, διακελευσάμενοι λέγειν τοῖς ἡγεμόσι τῶν Συρακοσίων ὅτι τινὲς Καταναίων συστάντες βούλονται συχνοὺς τῶν Ἀθηναίων αὐλιζομένους ἀπὸ 70 τῶν ὅπλων ἐν τῇ πόλει νυκτὸς ἄφνω συλλαβόντες τὰς ἐν τῷ λιμένι ναῦς ἐμπρῆσαι· πρὸς δὲ τὴν τούτων συντέλειαν ἠξίουν τοὺς στρατηγοὺς ἐπιφανῆναι μετὰ δυνάμεως, μήποτε τῆς ἐπιβολῆς ἀποτύχωσιν. ἐλθόντος δὲ 546 τοῦ Καταναίου πρὸς τοὺς ἡγεμόνας τῶν Συρακοσίων, 75 καὶ δηλώσαντος τὰ προειρημένα, πιστεύσαντες περὶ τούτων οἱ στρατηγοὶ συνετάξαντο νύκτα καθ' ἣν ἐκτάξουσι τὴν δύναμιν, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἐξαπέστειλαν εἰς τὴν Κατάνην. οἱ μὲν οὖν Συρακόσιοι κατὰ τὴν τεταγμένην 80

40. ἥκειν] ἀφικέσθαι M 45. Σαλαμινίας] Σαλαμῖνος A 46. ἑαυτῷ] αὐτῷ AL 60. Ἔγεσταν A Ὕκαρα FI, Μύκαρα HL, Μήκαρα A, γρ. Μύκκαρα margo F, *Mycaram* interpres, caeteri Ὕκκαρα 65. Συρακοσίων] praestat fortasse Συρακουσῶν 67. Συρακουσίων στρ.] τῶν Συρακουσίων στρ. M, Συρακουσίοις vel Συρακοσίοις στρ. ALQ, Σιρακοσίοις στρ. H 546. 77. νύκτα om. FIM

νύκτα ἦγον τὸ στρατόπεδον ἐπὶ τὴν Κατάνην· οἱ δὲ
Ἀθηναῖοι παραπλεύσαντες εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν
Συρακοσίων μετὰ πολλῆς ἡσυχίας τοῦ τε Ὀλυμπίου κύ-
ριοι κατέστησαν, καὶ πάντα τὸν περικείμενον τόπον κα-
85 ταλαβόμενοι παρεμβολὴν ἐποιήσαντο. οἱ δὲ στρατηγοὶ
τῶν Συρακοσίων ὡς ᾔσθοντο τὴν ἀπάτην, ταχέως ἀνα-
στρέψαντες προσέβαλον τῇ παρεμβολῇ τῶν Ἀθηναίων.
ἐπεξελθόντων οὖν τῶν πολεμίων συνέστη μάχη, καθ'
ἣν οἱ Ἀθηναῖοι τετρακοσίους τῶν ἐναντίων ἀνελόντες
90 φυγεῖν ἠνάγκασαν τοὺς Συρακοσίους. οἱ δὲ τῶν Ἀθη-
ναίων στρατηγοὶ θεωροῦντες τοὺς πολεμίους ἱπποκρα-
τοῦντας, καὶ βουλόμενοι βέλτιον τὰ πρὸς τὴν πολιορ-
κίαν κατασκευάσασθαι, πάλιν ἀπέπλευσαν εἰς τὴν Κα-
τάνην· πέμψαντες δ' εἰς Ἀθήνας τινὰς ἔγραψαν πρὸς
95 τὸν δῆμον ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἠξίουν ἱππεῖς ἀποστεῖλαι
καὶ χρήματα· πολυχρόνιον γὰρ ἔσεσθαι τὴν πολιορκίαν.
οἱ δ' Ἀθηναῖοι τριακόσια τάλαντα καὶ τῶν ἱππέων τι-
νὰς ἐψηφίσαντο πέμπειν εἰς τὴν Σικελίαν. τούτων δὲ
πραττομένων Διαγόρας ὁ κληθεὶς ἄθεος διαβολῆς τυχὼν
100 ἐπ' ἀσεβείᾳ, καὶ φοβηθεὶς τὸν δῆμον, ἔφυγεν ἐκ τῆς
Ἀττικῆς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ ἀνελόντι Διαγόραν ἀργυ-
ρίου τάλαντον ἐπεκήρυξαν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥω-
μαῖοι πρὸς Αἴκους πόλεμον ἔχοντες Λαβίκους ἐξεπολιόρ-
5 κησαν. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνι-
αυτόν.

7 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Πεισάνδρου Ῥωμαῖοι
μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας,
Πόπλιον Λουκρήτιον, Γάϊον Σερουίλιον, Ἀγρίππαν
Μενήνιον, Σπούριον Οὐετούριον. ἐπὶ δὲ τούτων Συρα-
10 κόσιοι πρέσβεις ἀποστείλαντες εἴς τε Κόρινθον καὶ Λα-
κεδαίμονα παρεκάλουν βοηθῆσαι καὶ μὴ περιορᾶν αὐ-
τοὺς περὶ τῶν ὅλων κινδυνεύοντας. συνηγορήσαντος
δ' αὐτοῖς Ἀλκιβιάδου, Λακεδαιμόνιοι μὲν ψηφισάμενοι
15 βοηθεῖν τοῖς Συρακοσίοις στρατηγὸν εἵλοντο Γύλιππον,
Κορίνθιοι δὲ πλείονας μὲν τριήρεις παρεσκευάζοντο πέμ-
πειν, τότε δὲ μετὰ Γυλίππου Πύθην μετὰ δύο τριήρων
προαπέστειλαν εἰς Σικελίαν. ἐν δὲ τῇ Κατάνῃ Νικίας

86. προσέβαλον] προσέμβαλον K 92. πολιορκίαν] δημοκρατίαν A 94. πρὸς τὸν δῆμον] ἐπὶ τὸν δῆμον FIK 96. πολιορκίαν] ὑπελάμβανον addunt libri praeter AL interpretem 98. Σικελίαν] Ἰταλίαν H 1. τῷ ἀνελόντι] τῷ μὴ ἀνελόντι A 3. Λαβίκους Pighius: Λαβινίους M, caeteri Λαβίνους, Lavinium interpres 8. Ἀγρίππαν] Ἀγρίπαν A 9. Σπούριον] καὶ Σπούριον Fl: Σπόριον mavult Wessel. frustra 17. εἰς Σικελίαν L, caeteri ἐν Σικελίᾳ

καὶ Λάμαχος οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, παραγενομένων αὐτοῖς ἐξ Ἀθηνῶν ἱππέων μὲν διακοσίων πεντήκοντα, ἀργυρίου δὲ ταλάντων τριακοσίων, ἀναλαβόντες τὴν δύναμιν ἔπλευσαν εἰς Συρακούσας. καὶ προςενεχθέντες τῇ πόλει νυκτὸς ἔλαθον τοὺς Συρακοσίους καταλαβόμενοι τὰς Ἐπιπολάς· αἰσθόμενοι δ' οἱ Συρακόσιοι 547 κατὰ τάχος ἐβοήθουν, καὶ ἀποβαλόντες τῶν στρατιωτῶν τριακοσίους εἰς τὴν πόλιν συνεδιώχθησαν. μετὰ δὲ ταῦτα παραγενομένων τοῖς Ἀθηναίοις ἐξ Ἐγέστης τριακοσίων μὲν ἱππέων, παρὰ δὲ τῶν Σικελῶν ἱππέων διακοσίων πεντήκοντα, συνήγαγον ἱππεῖς τοὺς πάντας ὀκτακοσίους. κατασκευάσαντες δὲ περὶ τὸ Λάβδαλον ὀχύρωμα τὴν πόλιν τῶν Συρακοσίων ἀπετείχιζον καὶ πολὺν φόβον τοῖς Συρακοσίοις ἐπέστησαν. διόπερ ἐπεξελθόντες ἐκ τῆς πόλεως ἐπεχείρησαν διακωλύειν τοὺς οἰκοδομοῦντας τὸ τεῖχος· γενομένης δ' ἱππομαχίας συχνοὺς ἀποβαλόντες ἐτράπησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τῷ μέρει τῆς δυνάμεως τὸν ὑπερκείμενον τοῦ λιμένος τόπον κατελάβοντο, καὶ τὴν καλουμένην Πολίχνην τειχίσαντες, τό τε τοῦ Διὸς ἱερὸν περιεβάλοντο καὶ ἐξ ἀμφοτέρων τῶν μερῶν τὰς Συρακούσας ἐπολιόρκουν. τοιούτων δὲ ἐλαττωμάτων περὶ τοὺς Συρακοσίους γινομένων ἠθύμουν οἱ κατὰ τὴν πόλιν· ὡς δ' ἤκουσαν Γύλιππον εἰς Ἱμέραν καταπεπλευκέναι καὶ στρατιώτας ἀθροίζειν, πάλιν ἐθάῤῥησαν. ὁ γὰρ Γύλιππος μετὰ τεττάρων τριήρων καταπλεύσας εἰς Ἱμέραν, τὰς μὲν ναῦς ἐνεώλκησε, τοὺς δ' Ἱμεραίους πείσας συμμαχεῖν τοῖς Συρακοσίοις, παρά τε τούτων καὶ Γελῴων ἔτι δὲ Σελινουντίων καὶ Σικανῶν ἤθροιζε στρατιώτας. συναγαγὼν δὲ τοὺς ἅπαντας τριςχιλίους μὲν πεζούς, διακοσίους δ' ἱππεῖς, διὰ τῆς μεσογείου παρῆγεν εἰς Συρακούσας. **8** καὶ μετ' ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τῶν Συρακοσίων ἐξήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς Ἀθηναίους· γενομένης δὲ μάχης ἰσχυρᾶς Λάμαχος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς μαχόμενος ἐτελεύτησε· πολλῶν δὲ παρ' ἀμφοτέρων ἀναιρεθέντων ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι. μετὰ δὲ τὴν μάχην παραγενομένων τριήρων τριςκαίδεκα ἐκ Κορίνθου, τοὺς ἐκ τῶν πληρωμάτων ἀναλαβὼν ὁ Γύλιππος μετὰ τῶν Συρακοσίων προςέβαλε τῇ

20. διακοσίων] διακοσίων καὶ L   ταλάντων τριακοσίων] τάλαντα τριακόσια K

547. 27. τοῖς Ἀθηναίοις] τῶν Ἀθηναίων L   Ἐγέστης] Αἰγέστης AILM interpres, αἰγεύτης F, caeteri Αἰγίνης   29. πεντήκοντα] ὀκτώ A   30. ὀκτακοσίους] πεντακοσίους AHLQ   35. συχνοὺς] πολλοὺς L   54. ἀμφοτέρων] v. ad p. 555. 43.   55. Ἀθηναῖοι] οἱ Ἀθηναῖοι A   56. τριήρων τριςκαίδεκα] invertit F

παρεμβολῇ τῶν πολεμίων, καὶ τὰς Ἐπιπολὰς ἐπολιόρ-
60 κει. ἐξελθόντων δὲ τῶν Ἀθηναίων συνῆψαν μάχην οἱ
Συρακόσιοι, καὶ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων ἀποκτείναντες
ἐνίκησαν, καὶ δι' ὅλης τῆς Ἐπιπολῆς τὸ τεῖχος κατέσκα-
ψαν· οἱ δ' Ἀθηναῖοι καταλιπόντες τὸν πρὸς ταῖς Ἐπι-
65 πολαῖς τόπον πᾶσαν τὴν δύναμιν εἰς τὴν ἄλλην παρεμ-
βολὴν μετήγαγον. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ Συρακό-
σιοι μὲν πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς Κόρινθον καὶ Λακε-
δαίμονα περὶ βοηθείας· οἷς ἀπέστειλαν Κορίνθιοι μὲν
μετὰ Βοιωτῶν καὶ Σικυωνίων χιλίους, Σπαρτιᾶται δ'
70 ἑξακοσίους. Γύλιππος δὲ περιπορευόμενος τὰς κατὰ
τὴν Σικελίαν πόλεις πολλοὺς προετρέπετο συμμαχεῖν,
καὶ λαβὼν στρατιώτας παρά τε τῶν Ἱμεραίων καὶ Σι-
κανῶν τρισχιλίους, ἦγε διὰ τῆς μεσογείου. πυθόμενοι
δὲ οἱ Σικελοὶ τὴν παρουσίαν αὐτῶν, ἐπιθέμενοι τοὺς
75 ἡμίσεις ἀνεῖλον· οἱ δὲ περιλειφθέντες διεσώθησαν εἰς 548
Συρακούσας. ἐλθόντων δὲ τῶν συμμάχων οἱ Συρακό-
σιοι βουλόμενοι καὶ τῶν κατὰ θάλατταν ἀγώνων ἀντι-
ποιεῖσθαι, τάς τε προϋπαρχούσας ναῦς καθείλκυσαν καὶ
ἄλλας προςπαρασκευάσαντες ἐν τῷ μικρῷ λιμένι τὰς
80 ἀναπείρας ἐποιοῦντο. Νικίας δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρα-
τηγὸς ἀπέστειλεν εἰς Ἀθήνας ἐπιστολάς, ἐν αἷς ἐδήλου
ὅτι πολλοὶ πάρεισι σύμμαχοι τοῖς Συρακοσίοις, καὶ
διότι ναῦς οὐκ ὀλίγας πληρώσαντες ναυμαχεῖν διέγνω-
σαν· κατὰ τάχος οὖν ἠξίου τριήρεις τε πέμπειν καὶ
85 χρήματα καὶ στρατηγοὺς τοὺς συνδιοικήσοντας τὸν πό-
λεμον· Ἀλκιβιάδου μὲν γὰρ πεφευγότος, Λαμάχου δὲ
τετελευτηκότος, αὐτὸν μόνον ἀπολελεῖφθαι, καὶ ταῦτ'
ἀσθενῶς διακείμενον. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μετ' Εὐρυμέδον-
90 τος μὲν τοῦ στρατηγοῦ δέκα ναῦς ἀπέστειλαν εἰς Σικε-
λίαν καὶ ἀργυρίου τάλαντα ἑκατὸν τετταράκοντα περὶ
τὰς χειμερινὰς τροπάς· περὶ δὲ τὴν ἐαρινὴν ὥραν πα-
ρεσκευάζοντο μέγαν στόλον ἀποστέλλειν. διόπερ στρα-
τιώτας τε πανταχόθεν παρὰ τῶν συμμάχων κατέγραφον
95 καὶ χρήματα συνήθροιζον. κατὰ δὲ τὴν Πελοπόννησον

68. μὲν post Βοιωτῶν locatum transposui cum Reiskio 70. τὴν Σικελίαν] Σικελίαν A 73. Σικελοὶ AHLQ interpres, caeteri Ἀθηναῖοι

548. 78. προςπαρασκευάσαντες] προςπαρακατασκευάσαντες L, παρακατασκευάσαντες A: unde possis προςκατασκευάσαντες 79. ἀναπείρας A, ἀναπείρους L et correctus F, caeteri δ' ἀναπήρους 85. συνδιοικήσοντας] συνδιοικήσαντας A, διοικήσοντας L 86. γὰρ om. F 91. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes χειμερινὰς Wesselingius: libri θερινὰς 92. ἀποστέλλειν] ἐξαποστέλλειν M

οἱ Λακεδαιμόνιοι παροξυνθέντες ὑπὸ Ἀλκιβιάδου τὰς σπονδὰς ἔλυσαν τὰς πρὸς Ἀθηναίους, καὶ ὁ πόλεμος οὗτος διέμεινεν ἔτη δυοκαίδεκα.

Τοῦ δὲ ἔτους τούτου διελθόντος Κλεόκριτος μὲν ἄρχων Ἀθηναίων ἦν, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρχοι τέτταρες ὑπῆρχον, Αὖλος Σεμπρώνιος καὶ Μάρκος Παπίριος, Κόϊντος Φάβιος καὶ Σπόριος Ναύτιος. ἐπὶ δὲ τούτων Λακεδαιμόνιοι μετὰ τῶν συμμάχων ἐνέβαλον εἰς τὴν Ἀττικὴν Ἄγιδος ἡγουμένου καὶ Ἀλκιβιάδου τοῦ Ἀθηναίου. καταλαβόμενοι δὲ χωρίον ὀχυρὸν Δεκέλειαν φρούριον ἐποίησαν κατὰ τῆς Ἀττικῆς· διὸ καὶ συνέβη τὸν πόλεμον τοῦτον Δεκελεικὸν προσαγορευθῆναι. Ἀθηναῖοι δὲ περὶ μὲν τὴν Λακωνικὴν τριάκοντα τριήρεις ἀπέστειλαν καὶ Χαρικλέα στρατηγόν· εἰς δὲ τὴν Σικελίαν ἐψηφίσαντο πέμπειν ὀγδοήκοντα μὲν τριήρεις, ὁπλίτας δὲ πεντακισχιλίους. οἱ δὲ Συρακόσιοι κρίναντες ναυμαχεῖν, καὶ πληρώσαντες ὀγδοήκοντα τριήρεις, ἐπέπλεον τοῖς πολεμίοις. τῶν δὲ Ἀθηναίων ἑξήκοντα ναυσὶν ἀνταναχθέντων, καὶ τῆς ναυμαχίας ἐνεργοῦ γενομένης ἤδη, πάντες οἱ ἀπὸ τῶν φρουρίων Ἀθηναῖοι κατέβησαν ἐπὶ τὴν θάλατταν. οἱ μὲν γὰρ θεάσασθαι τὴν μάχην ἐπεθύμουν, οἱ δ', εἴ τι πταίσειαν ἐν 549 τῇ ναυμαχίᾳ, βοηθήσειν τοῖς φεύγουσιν ἤλπιζον. οἱ δὲ τῶν Συρακοσίων στρατηγοὶ προϊδόμενοι τὸ γινόμενον ἀπεστάλκεισαν τοὺς κατὰ τὴν πόλιν ἐπὶ τὰ τῶν Ἀθηναίων ὀχυρώματα, χρημάτων καὶ ναυτικῶν σκευῶν ἔτι δὲ τῆς ἄλλης παρασκευῆς ὑπάρχοντα πλήρη· ἃ δὴ καταλαβόντες οἱ Συρακόσιοι παντελῶς ὑπ' ὀλίγων τηρούμενα, καὶ τῶν ἀπὸ τῆς θαλάττης προσβοηθούντων πολλοὺς ἀπέκτειναν. κραυγῆς δὲ πολλῆς γενομένης περὶ τὰ φρούρια καὶ τὴν παρεμβολήν, οἱ ναυμαχοῦντες Ἀθηναῖοι καταπλαγέντες ἐτράπησαν καὶ πρὸς τὸ λειπόμενον τῶν φρουρίων ἔφυγον. τῶν δὲ Συρακοσίων ἀτάκτως διωκόντων οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς τὴν γῆν καταφεύγειν οὐ δυνάμενοι, διὰ τὸ τοὺς Συρακοσίους δυοῖν φρουρίων κυριεύειν, ἠναγκάσθησαν ἐξ ὑποστροφῆς πάλιν ναυμαχῆσαι. τῶν δὲ Συρακοσίων λελυκότων τὰς τάξεις καὶ

98. δυοκαίδεκα] vid. annotationem 1. τέτταρες F, caeteri τέσσαρες Σεμπρώνιος] Πετρώνιος IMQ 2. Κόϊντος] Κόϊντός τε IK, Κόϊντός τε καὶ F Παπίριος] libri Παπύριος 9. μὲν τὴν] τὴν FK 17. θάλασσαν F 18. πταίσειαν] πταίσειεν I

549. 24. καταλαβόντες] καταλαμβάνοντες IL 25. τηρούμενα] deest διήρπασαν ἀπὸ] ἀπὸ (sic) A 32. δυοῖν] δυεῖν L

35 κατὰ τὸν διωγμὸν ἐῤῥιμμένων, ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν ἐπιπλεύσαντες ἕνδεκα μὲν κατέδυσαν, τὰς δὲ λοιπὰς ἕως τῆς Νήσου κατεδίωξαν. διαλυθείσης δὲ τῆς μάχης ἑκάτεροι τρόπαιον ἔστησαν, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῆς ναυμα-
40 χίας, οἱ δὲ Συρακόσιοι τῶν ἐπὶ τῆς γῆς κατωρθωμένων.

10 Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτο τέλος λαβούσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι πυνθανόμενοι τὸν μετὰ Δημοσθένους στόλον ἐν ὀλίγαις ἡμέραις ἥξειν, ἔκριναν μηκέτι διακινδυνεύ-
45 ειν, ἕως ἂν ἡ δύναμις ἐκείνη παραγένηται, οἱ δὲ Συρακόσιοι τοὐναντίον βουλόμενοι πρὶν ἐλθεῖν τὴν μετὰ Δημοσθένους στρατιὰν περὶ τῶν ὅλων διακριθῆναι, καθ' ἡμέραν εἰςπλέοντες ταῖς τῶν Ἀθηναίων ναυσὶν ἐξήπτοντο τῆς μάχης. συμβουλεύσαντος δ' αὐτοῖς Ἀρίστωνος
50 τοῦ Κορινθίου κυβερνήτου τὰς πρῴρας τῶν νεῶν ποιῆσαι βραχυτέρας καὶ ταπεινοτέρας, πεισθέντες οἱ Συρακόσιοι πολλὰ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα κινδύνοις ἐπλεονέκτησαν. αἱ μὲν γὰρ Ἀττικαὶ τριήρεις ἦσαν ἀσθενεστέρας ἔχουσαι τὰς πρῴρας καὶ μετεώρους·
55 διὸ συνέβαινεν αὐτῶν τὰς ἐμβολὰς τιτρώσκειν τοὺς ὑπερέχοντας τῆς θαλάττης τόπους, ὥςτε τοὺς πολεμίους μὴ μεγάλοις ἐλαττώμασι περιπίπτειν· αἱ δὲ τῶν Συρακοσίων τὸν περὶ τὴν πρῷραν τόπον ἰσχυρὸν ἔχουσαι καὶ ταπεινόν, κατὰ τὰς τῶν ἐμβολῶν δόσεις μιᾷ πολλά-
60 κις πληγῇ κατέδυον τὰς τῶν Ἀθηναίων τριήρεις. ἐπὶ μὲν οὖν συχνὰς ἡμέρας οἱ Συρακόσιοι τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν προςβάλλοντες οὐδὲν ἤνυον, τῶν Ἀθηναίων ἡσυχίαν ἀγόν- 550
65 των. ἐπειδὴ δέ τινες τῶν τριηράρχων οὐκέτι δυνάμενοι καρτερεῖν τὴν τῶν Συρακοσίων καταφρόνησιν ἀντανήχθησαν τοῖς πολεμίοις ἐν τῷ μεγάλῳ λιμένι, καὶ συνέστη πασῶν τῶν τριήρων ναυμαχία, οἱ μὲν [οὖν] Ἀθηναῖοι ταχυναυτούσας ἔχοντες τριήρεις, καὶ ταῖς κατὰ
70 θάλατταν ἐμπειρίαις, ἔτι δὲ καὶ ταῖς τῶν κυβερνητῶν τέχναις προτεροῦντες, ἄπρακτον εἶχον τὴν ἐν τούτοις ὑπεροχήν, ἐν στενῷ τόπῳ τῆς ναυμαχίας γινομένης· οἱ δὲ Συρακόσιοι συμπλεκόμενοι, καὶ τοῖς πολεμίοις οὐδεμίαν διδόντες ἀναστροφήν, τούς τε ἐπὶ τῶν καταστρω-

39. κατωρθωμένων AFHLQ, caeteri κατορθωμάτων **41.** τοιοῦτο] τοιοῦτον K **48.** δ'] δὲ F **60.** Ἀθηναίων AHLMQ interpres, caeteri ἐναντίων
550. **63.** ἡσυχίαν ἀγόντων] ἀγόντων ἡσυχίαν FIL **64.** ἐπειδὴ] ἐπεὶ F **68.** aut οὖν delendum videtur aut cum Wesselingio καὶ ante συνέστη **69.** ἔτι δὲ καὶ] καὶ asterisco notavit Stephanus **71.** ἐν στενῷ τόπῳ τῆς ναυμαχίας] τῆς ναυμαχίας ἐν στενῷ τόπῳ AL

μάτων ἠκόντιζον καὶ λιθοβολοῦντες λιπεῖν ἠνάγκαζον 75
τὰς πρῴρας· ἁπλῶς δὲ πολλαῖς τῶν ἐμπιπτουσῶν νεῶν
ἐμβολὰς διδόντες καὶ εἰς τὰς τῶν ἐναντίων ναῦς εἰςαλ-
λόμενοι πεζομαχίαν ἐν ταῖς ναυσὶ συνίσταντο. θλιβό-
μενοι δὲ πανταχόθεν οἱ Ἀθηναῖοι πρὸς φυγὴν ὥρμη-
σαν· οἱ δὲ Συρακόσιοι διώξαντες ἑπτὰ μὲν τριήρεις κα- 80
τέδυσαν, πολλὰς δὲ ἀχρήστους ἐποίησαν.

Τῶν δὲ Συρακοσίων ἐπηρμένων ταῖς ἐλπίσι διὰ τὸ 11
καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν τοὺς πολεμίους νενι-
κηκέναι, παρῆν Εὐρυμέδων καὶ Δημοσθένης, καταπε- 85
πλευκότες μὲν ἐξ Ἀθηνῶν μετὰ δυνάμεως πολλῆς, ἐν δὲ
τῷ παράπλῳ παρὰ Θουρίων καὶ Μεσσαπίων προςειλη-
φότες συμμαχίαν. ἦγον δὲ τριήρεις πλείους τῶν
ὀγδοήκοντα, στρατιωτῶν δὲ χωρὶς τῶν ἐν τοῖς πληρώ-
μασι πεντακιςχιλίους· ὅπλα δὲ καὶ χρήματα, πρὸς δὲ 90
τούτοις τὰ πρὸς πολιορκίαν ὄργανα καὶ τὴν ἄλλην πα-
ρασκευὴν ἐν στρογγύλοις πλοίοις ἐκόμιζον· δι' ἣν αἰ-
τίαν οἱ Συρακόσιοι πάλιν ἐταπεινοῦντο ταῖς ἐλπίσι, νο-
μίζοντες μηκέτι ῥᾳδίως ἐξισωθῆναι τοῖς πολεμίοις δυνή-
σεσθαι. Δημοσθένης δὲ πείσας τοὺς συνάρχοντας ἐπι- 95
θέσθαι ταῖς Ἐπιπολαῖς, ἄλλως γὰρ οὐ δυνατὸν ἦν ἀπο-
τειχίσαι τὴν πόλιν, ἀναλαβὼν μυρίους μὲν ὁπλίτας, ἄλ-
λους δὲ τοσούτους ψιλούς, νυκτὸς ἐπέθετο τοῖς Συρα-
κοσίοις. ἀπροςδοκήτου δὲ γενομένης τῆς ἐφόδου, φρου- 100
ρίων τέ τινων ἐκράτησαν καὶ παρειςπεσόντες ἐντὸς τοῦ
τειχίσματος τῆς Ἐπιπολῆς μέρος τι τοῦ τείχους κατέβα-
λον. τῶν δὲ Συρακοσίων πανταχόθεν συνδραμόντων ἐπὶ
τὸν τόπον, ἔτι δὲ Ἑρμοκράτους μετὰ τῶν ἐπιλέκτων
ἐπιβοηθήσαντος, ἐξεώσθησαν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ νυκτὸς 5
οὔσης διὰ τὴν ἀπειρίαν τῶν τόπων ἄλλοι κατ' ἄλλους
τόπους ἐσκεδάσθησαν. οἱ δὲ Συρακόσιοι μετὰ τῶν συμ-
μάχων καταδιώξαντες, διςχιλίους μὲν καὶ πεντακοσίους
τῶν πολεμίων ἀποκτείναντες, οὐκ ὀλίγους δὲ τραυμα-
τίας ποιήσαντες, πολλῶν ὅπλων ἐκυρίευσαν. μετὰ δὲ 10
τὴν μάχην Συρακόσιοι μὲν Σικανὸν ἕνα τῶν στρατηγῶν
μετὰ δώδεκα τριήρων ἀπέστειλαν εἰς τὰς ἄλλας πόλεις,
τήν τε νίκην ἀπαγγελοῦντα τοῖς συμμάχοις καὶ βοηθεῖν
ἀξιοῦντα.

76. ἐμβολὰς] ἐμβολαῖς FHK 85. Ἀθηνῶν] Ἀθηναίων FK
88. ὀγδοήκοντα Strothius: τριακοσίων HL interpres, caeteri
τριακοσίων δέκα 90. ὅπλα δὲ FI, caeteri ὅπλα τε
100. παρειςπεσόντες] παρειςεπεσ. A (sic notatum) 4. ἐπι-
βοηθήσαντος FIKQ, caeteri βοηθήσαντος ἐξεώσθησαν] ἐξ-
ώσθησαν F 11. Σικανὸν om. L

12 Ἀθηναῖοι δέ, τῶν πραγμάτων ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτοῖς 551
15 ἐκβάντων, καὶ διὰ τὸ τὸν περικείμενον τόπον ὑπάρχειν
ἑλώδη λοιμικῆς καταστάσεως εἰς τὸ στρατόπεδον ἐμπε-
σούσης, ἐβουλεύοντο πῶς δεῖ χρῆσθαι τοῖς πράγμασι.
20 Δημοσθένης μὲν οὖν ᾤετο δεῖν ἀποπλεῖν τὴν ταχίστην
εἰς Ἀθήνας, φάσκων αἱρετώτερον εἶναι πρὸς Λακεδαι-
μονίους ὑπὲρ τῆς πατρίδος κινδυνεύειν ἢ καθημένους
εἰς Σικελίαν μηδὲν τῶν χρησίμων ἐπιτελεῖν· ὁ δὲ Νι-
κίας οὐκ ἔφη δεῖν αἰσχρῶς οὕτως ἐγκαταλιπεῖν τὴν πο-
25 λιορκίαν, καὶ τριήρων καὶ στρατιωτῶν ἔτι δὲ χρημάτων
εὐποροῦντας· πρὸς δὲ τούτοις, ἐὰν ἄνευ τῆς τοῦ δή-
μου γνώμης εἰρήνην ποιησάμενοι πρὸς τοὺς Συρακο-
σίους ἀποπλεύσωσιν εἰς τὴν πατρίδα, κίνδυνον αὐτοῖς
ἐπακολουθήσειν ἀπὸ τῶν εἰωθότων τοὺς στρατηγοὺς
30 συκοφαντεῖν. τῶν δὲ εἰς τὸ συμβούλιον παρειλημμένων
οἱ μὲν τῷ Δημοσθένει συγκατέθεντο περὶ τῆς ἀναγω-
γῆς, οἱ δὲ τῷ Νικίᾳ τὴν αὐτὴν γνώμην ἀπεφαίνοντο·
διόπερ οὐδὲν σαφὲς ἐπικρίναντες ἐφ᾽ ἡσυχίας ἔμενον.
τοῖς δὲ Συρακοσίοις παραγενομένης συμμαχίας παρά τε
35 Σικελῶν καὶ Σελινουντίων ἔτι δὲ Γελῴων, πρὸς δὲ
τούτοις Ἱμεραίων καὶ Καμαριναίων, οἱ μὲν Συρακόσιοι
μᾶλλον ἐθάῤῥουν, οἱ δ᾽ Ἀθηναῖοι περιδεεῖς ἐγένοντο.
τῆς δὲ νόσου μεγάλην ἐπίτασιν λαμβανούσης πολλοὶ τῶν
στρατιωτῶν ἀπέθνησκον, καὶ πάντες μετεμέλοντο διὰ
40 τὸ μὴ πάλαι τὸν ἀπόπλουν πεποιῆσθαι. διὸ καὶ τοῦ
πλήθους θορυβοῦντος, καὶ τῶν ἄλλων πάντων ἐπὶ τὰς
ναῦς ὁρμώντων, ὁ Νικίας ἠναγκάσθη συγχωρῆσαι περὶ
τῆς εἰς οἶκον ἀναγωγῆς. ὁμογνωμόνων δὲ ὄντων τῶν
στρατηγῶν, οἱ στρατιῶται τὰ σκεύη ἐνετίθεντο καὶ τὰς
45 τριήρεις πληρώσαντες ἦρον τὰς κεραίας· καὶ παρήγγει-
λαν οἱ στρατηγοὶ τοῖς πλήθεσιν, ὅταν σημήνῃ, μηδένα
τῶν κατὰ τὸ στρατόπεδον ὑστερεῖν, ὡς ἀπολειφθησόμε-
νον τὸν βραδύνοντα. μελλόντων δ᾽ αὐτῶν τῇ ὑστεραίᾳ
50 πλεῖν, ἐξέλιπεν ἡ σελήνη τῆς ἐπιούσης νυκτός. διόπερ
ὁ Νικίας, καὶ φύσει δεισιδαίμων ὑπάρχων καὶ διὰ τὴν
ἐν τῷ στρατοπέδῳ νόσον εὐλαβῶς διακείμενος, συνεκά-
λεσε τοὺς μάντεις. τούτων δ᾽ ἀποφηναμένων ἀναγκαῖον
εἶναι τὰς εἰθισμένας τρεῖς ἡμέρας ἀναβάλλεσθαι τὸν

551. 15. ἐπὶ τὸ χεῖρον αὐτοῖς] αὐτοῖς ἐπὶ τὸ χεῖρον AL
23. ἐπιτελεῖν] ἐπιτελοῦντας AL 28. αὐτοῖς] αὐτοὺς L
34. Σικελῶν Eichstadius: libri Σικελιωτῶν: conf. Thucyd. VII. 58. 37. ἐγένοντο] aptius est ἐγίνοντο 38. λαμβανούσης] λαβούσης Q 40. πάλαι] πάλιν AL 47. τὸ στρατόπεδον] στρατόπεδον A

ἔκπλουν, ἠναγκάσθησαν καὶ οἱ περὶ τὸν Δημοσθένην 55
συγκαταθέσθαι διὰ τὴν πρὸς τὸ θεῖον εὐλάβειαν.

Οἱ δὲ Συρακόσιοι παρά τινων αὐτομόλων πυθόμε- 13
νοι τὴν αἰτίαν τοῦ ὑπερτεθεῖσθαι τὸν ἀπόπλουν, τάς
τε τριήρεις πάσας ἐπλήρωσαν, οὔσας τὸν ἀριθμὸν ἑβ-
δομήκοντα καὶ τέτταρας, καὶ τὰς πεζὰς δυνάμεις ἐξα- 60
γαγόντες προςέβαλον τοῖς πολεμίοις καὶ κατὰ γῆν καὶ
κατὰ θάλατταν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τριήρεις πληρώσαντες
ἓξ πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, τὸ μὲν δεξιὸν κέρας παρέδω-
καν Εὐρυμέδοντι τῷ στρατηγῷ, καθ' ὃ ἐτάχθη ὁ τῶν 65
552 Συρακοσίων στρατηγὸς Ἀγάθαρχος· ἐπὶ δὲ θατέρου μέ-
ρους Εὐθύδημος ἐτέτακτο, καθ' ὃν ἀντετάξατο Σικανὸς
τῶν Συρακοσίων ἡγούμενος· τῆς δὲ μέσης τάξεως εἶχε
τὴν ἡγεμονίαν παρὰ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις Μένανδρος,
παρὰ δὲ τοῖς Συρακοσίοις Πύθης ὁ Κορίνθιος. ὑπερ- 70
τεινούσης δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων φάλαγγος διὰ τὸ πλείοσιν
αὐτοὺς ἀγωνίζεσθαι τριήρεσιν, οὐχ ἥκιστα καθ' ὃ πλεο-
νεκτεῖν ἐδόκουν κατὰ τοῦτο ἠλαττώθησαν. ὁ γὰρ Εὐρυ-
μέδων ἐπιχειρήσας περιπλεῖν τὸ κέρας τῶν ἐναντίων, ὡς
ἀπεσπάσθη τῆς τάξεως, ἐπιστρεψάντων ἐπ' αὐτὸν τῶν 75
Συρακοσίων ἀπελήφθη πρὸς τὸν κόλπον τὸν Δάσκωνα
μὲν καλούμενον, ὑπὸ δὲ τῶν Συρακοσίων κατεχόμενον.
κατακλεισθεὶς δ' εἰς στενὸν τόπον καὶ βιασθεὶς εἰς τὴν
γῆν ἐκπεσεῖν, αὐτὸς μὲν ὑπό τινος τρωθεὶς καιρίᾳ πλη- 80
γῇ τὸν βίον μετήλλαξεν, ἑπτὰ δὲ ναῦς ἐν τούτῳ τῷ τό-
πῳ διεφθάρησαν. τῆς δὲ ναυμαχίας ἤδη γινομένης ὅλοις
τοῖς στόλοις, ὡς διεδόθη λόγος τόν τε στρατηγὸν ἀνῃ-
ρῆσθαι καί τινας ναῦς ἀπολωλέναι, τὸ μὲν πρῶτον αἱ
μάλιστα συνεγγίζουσαι ταῖς διεφθαρμέναις ναυσὶν ἐνέ- 85
κλιναν, μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Συρακοσίων ἐπικειμένων,
καὶ διὰ τὸ γεγονὸς εὐημέρημα θρασέως ἀγωνιζομένων,
βιασθέντες οἱ Ἀθηναῖοι πάντες φυγεῖν ἠναγκάσθησαν.
γενομένου δὲ τοῦ διωγμοῦ πρὸς τὸ τεναγῶδες μέρος
τοῦ λιμένος οὐκ ὀλίγαι τῶν τριήρων ἐν τοῖς βράχεσιν 90
ἐπώκειλαν. ὧν συμβαινόντων Σικανὸς ὁ τῶν Συρακο-
σίων στρατηγὸς ταχέως ὁλκάδα κληματίδων καὶ δᾴδων
ἔτι δὲ πίττης πληρώσας ἐνέπρησε τὰς ἐν τοῖς βράχεσι

54. ἠναγκάσθησαν καὶ] ἠναγκάσθησαν δὲ καὶ K 58. τάς τε] τὰς I 59. τὸν ἀριθμὸν om. AFK, asterisco notavit Stephanus 60. τέτταρας] τέσσαρας omnes
552. 72. καθ' ὃ] καθ' οὗ M 75. τῶν Συρ.] Συρ. F 77. τῶν Συρ.] Συρ. K 79. καιρίᾳ] καιρίῳ AL, καὶ βίᾳ K 82. γινομένης] γιγνομένης FL 85. ἐνέκλιναν] ἀνέκλιναν A 89. τὸ τεναγῶδες] τεναγῶδες IK

ναῦς κυλινδουμένας. ὧν ἀναφθεισῶν οἱ μὲν Ἀθηναῖοι
95 ταχέως τήν τε φλόγα κατέσβεσαν καὶ ἀπὸ τῶν νεῶν
ἐῤῥωμένως ἠμύνοντο τοὺς ἐπιφερομένους, ἄλλην οὐδεμίαν εὑρίσκοντες σωτηρίαν· τὰ δὲ πεζὰ στρατόπεδα παρεβοήθει παρὰ τὸν αἰγιαλόν, ἐφ' ὃν αἱ ναῦς ἐξεπεπτώ-
100 κεισαν. ἁπάντων δὲ καρτερῶς ὑπομενόντων τὸν κίνδυνον, ἐπὶ μὲν τῆς γῆς ἐτράπησαν οἱ Συρακόσιοι, κατὰ θάλατταν δὲ προτερήσαντες ἀπέπλευσαν εἰς τὴν πόλιν. ἀπώλοντο δὲ τῶν μὲν Συρακοσίων ὀλίγοι, τῶν δ' Ἀθηναίων ἄνδρες μὲν οὐκ ἐλάττους δισχιλίων, τριήρεις δ' ὀκτωκαίδεκα.

14 Οἱ δὲ Συρακόσιοι νομίζοντες μηκέτι τὸν κίνδυνον
5 εἶναι περὶ τῆς πόλεως, ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον ἐνεστηκέναι τὸν ἀγῶνα περὶ τοῦ λαβεῖν τὸ στρατόπεδον μετὰ τῶν πολεμίων αἰχμάλωτον, ἀπέφραττον τὸ στόμα τοῦ λιμέ-
10 νος ζεῦγμα κατασκευάζοντες. ἀκάτους τε γὰρ καὶ τριήρεις ἔτι δὲ στρογγύλας ναῦς ἐπ' ἀγκυρῶν ὁρμίσαντες, καὶ σιδηραῖς ἁλύσεσι διαλαμβάνοντες, ἐπὶ τὰ σκάφη γεφύρας ἐκ σανίδων κατεσκεύασαν· καὶ πέρας ἐν ἡμέραις τρισὶ τοῖς ἔργοις ἐπέθηκαν συντέλειαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι
15 θεωροῦντες αὐτοῖς πάντοθεν τὴν σωτηρίαν ἀποκεκλεισμένην, ἔκριναν ἁπάσας τὰς τριήρεις πληροῦν καὶ τῶν 553 πεζῶν τοὺς κρατίστους ἐμβιβάσαι, τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν καὶ τῇ τῶν ἀγωνιζομένων ὑπὲρ τῆς σωτηρίας ἀπονοίᾳ καταπλήξειν τοὺς Συρακοσίους. διόπερ τοὺς ἐπὶ
20 ταῖς ἡγεμονίαις τεταγμένους καὶ τοὺς ἀρίστους ἐξ ὅλου τοῦ στρατεύματος ἐμβιβάσαντες τριήρεις μὲν ἐπλήρωσαν πέντε λειπούσας τῶν ἑκατὸν εἴκοσι· τοὺς δὲ λοιποὺς ἐπὶ τῆς γῆς ἔταξαν παρὰ τὸν αἰγιαλόν. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ μὲν πεζὸν στράτευμα πρὸ τῆς πόλεως ἔστησαν,
25 τριήρεις δὲ συνεπλήρωσαν ἑβδομήκοντα τέτταρας· συμπαρείποντό τε τὰς ὑπηρετικὰς ἔχοντες ναῦς παῖδες ἐλεύθεροι, τοῖς τε ἔτεσιν ὄντες ὑπὸ τὴν τῶν νεανίσκων ἡλικίαν καὶ συναγωνιζόμενοι μετὰ τῶν πατέρων. τὰ δὲ περὶ τὸν λιμένα τείχη καὶ πᾶς ὁ τῆς πόλεως ὑπερκεί-
30 μενος τόπος ἔγεμε σωμάτων· γυναῖκές τε γὰρ καὶ παρθένοι καὶ οἱ ἐν ταῖς ἡλικίαις τὴν ἐν τῷ πολέμῳ χρείαν

96. ἠμύνοντο] ἠμύναντο L 2. τῶν μὲν Συρ.] τῶν Συρ. A 3. δισχιλίων] τῶν δισχιλίων L 13. συντέλειαν om. LM 14. αὐτοῖς] αὑτοῖς I
553. 18. καταπλήξειν] ad hoc ἐλπίζοντες aut eiusmodi quid desidero 20. ἐμβιβάσαντες FHL interpres, caeteri ἐκβιβάσαντες 22. ἐπὶ τῆς γῆς om. ALM interpres, asterisco notavit Stephanus 25. τέτταρας] τέσσαρας omnes

παρέχεσθαι μὴ δυνάμενοι τοῦ παντὸς πολέμου τὴν κρίσιν λαμβάνοντος μετὰ πολλῆς ἀγωνίας ἐπεθεώρουν τὴν μάχην.

15 Καθ' ὃν δὴ χρόνον Νικίας ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐπιβλέψας τὰς ναῦς καὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου λογισάμενος, οὐκ ἐπέμεινεν ἐπὶ τῆς ἐν τῇ γῇ τάξεως, ἀλλὰ καταλιπὼν τοὺς πεζοὺς ἐπί τινα ναῦν ἀνέβη καὶ παρέπλει τὰς τριήρεις τῶν Ἀθηναίων. ἕκαστον δὲ τῶν τριηράρχων ἐξ ὀνόματος προςφωνῶν καὶ τὰς χεῖρας ἐκτείνων ἐδεῖτο πάντων εἶναι πρότερον ἢ τὸ νῦν ἀντιλαβέσθαι τῆς μόνης καταλελειμμένης ἐλπίδος· ἐν γὰρ ταῖς τῶν ναυμαχεῖν μελλόντων ἀρεταῖς καὶ ἑαυτῶν ἁπάντων καὶ τῆς πατρίδος κεῖσθαι τὴν σωτηρίαν. καὶ τοὺς μὲν τέκνων ὄντας πατέρας τῶν υἱῶν ὑπομιμνήσκων, τοὺς δ' ἐνδόξων γεγονότας πατέρων παρακαλῶν τὰς τῶν προγόνων ἀρετὰς μὴ καταισχῦναι, τοὺς δὲ ὑπὸ τοῦ δήμου τετιμημένους προτρεπόμενος ἀξίους φανῆναι τῶν στεφάνων, πάντας δ' ἀναμνησθέντας τῶν ἐν Σαλαμῖνι τροπαίων ἠξίου μὴ καταῤῥῖψαι τῆς πατρίδος τὴν περιβόητον δόξαν, μηδὲ αὑτοὺς ἀνδραπόδων τρόπον παραδοῦναι τοῖς Συρακοσίοις. ὁ μὲν οὖν Νικίας τοιούτοις χρησάμενος λόγοις πάλιν ἐπὶ τὴν ἰδίαν τάξιν ἐπανῆλθεν. οἱ δ' ἐν ταῖς ναυσὶ παιανίσαντες ἔπλεον, καὶ φθάσαντες τοὺς πολεμίους διέλυον τὸ ζεῦγμα. οἱ δὲ Συρακόσιοι ταχέως ἐπαναχθέντες συνετάττοντο ταῖς τριήρεσι, καὶ συμπλεκόμενοι τοῖς ἐναντίοις ἠνάγκασαν αὐτοὺς ἐπιστρέφειν ἀπὸ τοῦ ζεύγματος καὶ διαμάχεσθαι. ποιουμένων δὲ τὰς ἀνακρούσεις τῶν μὲν ἐπὶ τὸν αἰγιαλόν, τῶν δ' εἰς μέσον τοῦ λιμένος, τινῶν δὲ πρὸς τὰ τείχη, ταχέως ἀπ' ἀλλήλων διεσπάσθησαν αἱ τριήρεις ἅπασαι, καὶ χωρισθέντων ἀπὸ τῶν κλείθρων πλήρης ἦν ὁ λιμὴν τῶν κατ' ὀλίγους ναυμαχούντων. ἔνθα δὴ παραβόλως ἀμφοτέρων περὶ τῆς νίκης ἀγωνιζομένων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν θαῤῥοῦντες καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐχ ὁρῶντες, θρασέως ἐκινδύνευον, καὶ τὸν ἐν τῇ μάχῃ θάνατον εὐγενῶς

33. λαμβάνοντος Reiskius: libri λαμβάνοντες 37. λογισάμενος om. L 41. ἐδεῖτο πάντων εἶναι πρότερον ἢ τὸ νῦν ἀντιλαβέσθαι] Reiskius vel ἐδεῖτο πάντων θεῖναι πρότερον τὸ νῦν ἀντ. vel ἐδεῖτο πάντων, εἰ μὴ πρότερον, ἀλλ' ἔν γε τῷ νῦν ἀντ., ego ἐδεῖτο πάντων, εἰ καὶ πρότερόν ποτε, νῦν ἀντιλαβέσθαι 46. ὑπομιμνήσκων AHL, caeteri ὑπεμίμνησκε 50. πάντας] ἅπαντας L 62. τοῦ λιμένος] τὸν λιμένα FHLQ 63. ἀπ' ἀλλήλων διεσπάσθησαν] ἀπεσπάσθησαν L

554. 69. καὶ delet Wesselingius: alioqui 70. ὑπέμενον est

70 ὑπομένοντες· οἱ δὲ Συρακόσιοι θεατὰς τῶν ἀγώνων
ἔχοντες γονεῖς καὶ παῖδας, ἐφιλοτιμοῦντο πρὸς ἀλλή-
λους, ἑκάστου βουλομένου δι' ἑαυτοῦ τὴν νίκην περι-
16 γενέσθαι τῇ πατρίδι. διὸ καὶ πολλοὶ ταῖς τῶν ἐναντίων
75 πρῴραις ἐπιβάντες, τῆς οἰκείας νεὼς ὑφ' ἑτέρας τρωθεί-
σης, ἐν μέσοις τοῖς πολεμίοις ἀπελαμβάνοντο. ἔνιοι δὲ
σιδηρᾶς χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἠνάγκαζον τοὺς ἀντιταττο-
μένους ἐπὶ τῶν νεῶν πεζομαχεῖν. πολλάκις δὲ τὰς ἰδίας
80 ἔχοντες ναῦς συντετριμμένας, εἰς τὰς τῶν ἐναντίων με-
θαλλόμενοι, καὶ τοὺς μὲν ἀποκτείνοντες τοὺς δ' εἰς τὴν
θάλατταν προωθοῦντες, ἐκυρίευον τῶν τριήρων. ὅλως
δὲ καθ' ὅλον τὸν λιμένα τῶν τ' ἐμβολῶν ψόφος ἐγίνε-
το καὶ βοὴ τῶν ἀγωνιζομένων ἐναλλὰξ ἀπολλυμένων.
85 ὅτε γὰρ ἀποληφθείη ναῦς ὑπὸ πλειόνων τριήρων, παν-
ταχόθεν τυπτομένη τοῖς χαλκώμασι, τοῦ ῥεύματος εἰς-
πίπτοντος αὔτανδρος ὑπὸ τῆς θαλάττης κατεπίνετο. ἔνιοι
δὲ καταδυομένων τῶν νεῶν ἀποκολυμβῶντες τοῖς τε τό-
90 ξοις κατετιτρώσκοντο καὶ τοῖς δόρασι τυπτόμενοι διε-
φθείροντο. οἱ δὲ κυβερνῆται θεωροῦντες τεταραγμένην
τὴν μάχην, καὶ πάντα τόπον ὄντα πλήρη θορύβου, καὶ
πολλάκις ἐπὶ μίαν ναῦν πλείους ἐπιφερομένας, οὔθ'
ὅ,τι σημαίνοιεν εἶχον, μὴ τῶν αὐτῶν πρὸς ἅπαντας
95 συμφερόντων, οὔτε πρὸς τοὺς κελεύοντας τοὺς ἑτέρους
ἐνεδέχετο βλέπειν διὰ τὸ πλῆθος τῶν βελῶν. ἁπλῶς δὲ
τῶν παραγγελλομένων οὐδεὶς οὐδὲν ἤκουε, τῶν σκαφῶν
θραυομένων καὶ παρασυρομένων τῶν ταρσῶν, ἅμα δὲ
καὶ τῇ κραυγῇ τῶν ναυμαχούντων καὶ τῶν ἀπὸ τῆς
100 γῆς συμφιλοτιμουμένων. τοῦ γὰρ αἰγιαλοῦ παντὸς τὸ
μὲν ὑπὸ τῶν πεζῶν τῶν Ἀθηναίων κατείχετο, τὸ δ'
ὑπὸ τῶν Συρακοσίων, ὥστ' ἐνίοτε τοὺς παρὰ τὴν γῆν
ναυμαχοῦντας συμμάχους ἔχειν τοὺς ἐπὶ τῆς χέρσου
στρατοπεδεύοντας. οἱ δ' ἐπὶ τῶν τειχῶν ὅτε μὲν ἴδοιεν
5 τοὺς ἰδίους εὐημεροῦντας, ἐπαιάνιζον, ὅτε δ' ἐλατ-
τουμένους, ἔστενον καὶ μετὰ δακρύων τοῖς θεοῖς προς-
ηύχοντο. ἐνίοτε γάρ, εἰ τύχοι, τῶν Συρακοσίων τριή-
ρων παρὰ τὰ τείχη διαφθείρεσθαί τινας συνέβαινε, καὶ
τοὺς ἰδίους ἐν ὀφθαλμοῖς τῶν συγγενῶν ἀναιρεῖσθαι,
10 καὶ θεωρεῖν γονεῖς μὲν τέκνων ἀπώλειαν, ἀδελφὰς δὲ

scribendum pro ὑπομένοντες   77. ἀντιταττομένους AHLQ, caeteri ἀντιτεταγμένους   80. μεθαλλόμενοι] μεταβαλλόμενοι FIL   82. ὅλον] ὅλου K   84. ἀποληφθείη] ἀπολειφθείη LQ   89. τοῖς τε] τοῖς F   93. ὅ,τι] ὅτι A   94. ἅπαντας] ἅπαντα HQ   98. τῇ κραυγῇ Wesselingius: libri τῆς κραυγῆς   5. ἐπαιάνιζον] ἐπαιώνιζον A   7. τύχοι] τύχῃ FIK

καὶ γυναῖκας ἀνδρῶν καὶ ἀδελφῶν οἰκτρὰν καταστρο-
φήν. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον πολλῶν ἀπολλυμένων, ἡ μά- 17
χη τέλος οὐκ ἐλάμβανεν· οὐδὲ γὰρ οἱ θλιβόμενοι πρὸς 15
τὴν γῆν φεύγειν ἐτόλμων. οἱ μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι τοὺς
ἀφισταμένους τῆς μάχης καὶ τῇ γῇ προςπλέοντας ἠρώ-
των εἰ διὰ τῆς γῆς εἰς Ἀθήνας πλεῦσαι νομίζουσιν, οἱ
δὲ πεζοὶ τῶν Συρακοσίων τοὺς προςπλέοντας ἀνέκρινον 20
555 διὰ τί βουλομένων αὐτῶν εἰς τὰς τριήρεις ἐμβαίνειν
κωλύσαντες αὐτοὺς μάχεσθαι νῦν προδιδόασι τὴν πα-
τρίδα, καὶ εἰ διὰ τοῦτο ἔφραξαν τὸ στόμα τοῦ λιμένος,
ὅπως κωλύσαντες τοὺς πολεμίους αὐτοὶ φεύγωσιν ἐπὶ 25
τὸν αἰγιαλόν, καὶ τοῦ τελευτᾶν ὀφειλομένου πᾶσιν ἀν-
θρώποις ποῖον ζητοῦσι καλλίω θάνατον ἢ τὸν ὑπὲρ
τῆς πατρίδος, ἣν ἔχοντες μάρτυρα τῶν ἀγώνων αἰ-
σχρῶς ἐγκαταλείπουσι. τοιαῦτα δὲ τῶν ἀπὸ τῆς γῆς
στρατιωτῶν ὀνειδιζόντων τοῖς προςπλέουσιν, οἱ πρὸς 30
τοὺς αἰγιαλοὺς ἀποφεύγοντες πάλιν ἀνέστρεφον, καίπερ
συντετριμμένας ἔχοντες τὰς ναῦς καὶ ὑπὸ τῶν τραυμά-
των καταβαρούμενοι. τῶν δὲ παρὰ τὴν πόλιν κινδυ-
νευόντων Ἀθηναίων ἐκβιασθέντων καὶ πρὸς φυγὴν ὁρ-
μησάντων, οἱ προσεχεῖς ἀεὶ τῶν Ἀθηναίων ἐνέκλινον, 35
καὶ κατ' ὀλίγον ἅπαντες ἐτράπησαν. οἱ μὲν οὖν Συρα-
κόσιοι μετὰ πολλῆς κραυγῆς κατεδίωκον τὰς ναῦς ἐπὶ
τὴν γῆν· τῶν δὲ Ἀθηναίων ὅσοι μὴ μετέωροι διεφθάρη-
σαν, ἐπεὶ πρὸς τὰ βράχη προςηνέχθησαν, ἐκπηδῶντες ἐκ
τῶν νεῶν [ἀπολομένων] εἰς τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἔφευ- 40
γον. ὁ δὲ λιμὴν πλήρης ἦν ὅπλων τε καὶ ναυαγίων,
ὡς ἂν Ἀττικῶν μὲν νεῶν ἀπολομένων ἑξήκοντα, παρὰ
δὲ τῶν Συρακοσίων ὀκτὼ μὲν τελέως διεφθαρμένων,
ἑκκαίδεκα δὲ συντετριμμένων. οἱ δὲ Συρακόσιοι τῶν 45
τε τριήρων ὅσας δυνατὸν ἦν εἷλκον ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ τοὺς
τετελευτηκότας πολίτας τε καὶ συμμάχους ἀνελόμενοι
δημοσίας ταφῆς ἠξίωσαν.

18 Οἱ δ' Ἀθηναῖοι συνδραμόντες ἐπὶ τὰς τῶν ἡγεμό- 50
νων σκηνὰς ἐδέοντο τῶν στρατηγῶν μὴ τῶν νεῶν ἀλλὰ

15. τέλος] τέλιος K
555. 24. φεύγωσιν] φεύγουσιν F 33. Ἀθηναίων om. FIKM, asterisco notavit Stephanus 37. κατεδίωκον AHLQ, caeteri ἐδίωκον τὴν γῆν] τῆς γῆς F correctus supra versum 40. ἀπολομένων (ἀπολλομένων F)] delendum ἔφευγον] ἔφυγον FI 42. ἀπολλομένων F 43. τῶν Συρακοσίων] dativum reponit Wesselingius, qui non offenderat p. 414, 19. 547. 54.: vide dicta ab ipso nobisque ad vol. II. p. 350. 53. ὀκτὼ] viginti interpres 44. ἑκκαίδεκα] ἑξκαίδεκα F 50. στρατηγῶν] στρατιωτῶν omnes praeter Strothium

τῆς ἑαυτῶν φροντίζειν σωτηρίας. Δημοσθένης μὲν οὖν
ἔφη δεῖν λελυμένου τοῦ ζεύγματος κατὰ τάχος πληροῦν
τὰς τριήρεις, καὶ ἀπροσδοκήτως ἐπιθεμένους ἐπηγγέλ-
55 λετο ῥᾳδίως κρατήσειν τῆς ἐπιβολῆς. Νικίας δὲ συνε-
βούλευε καταλιπόντας τὰς ναῦς διὰ τῆς μεσογείου χώ-
ρας πρὸς τὰς συμμαχίδας πόλεις ἀναχωρεῖν· ᾧ πάντες
ὁμογνώμονες γενόμενοι τῶν νεῶν τινας ἐνέπρησαν καὶ
τὰ πρὸς τὴν ἀπαλλαγὴν παρεσκευάζοντο. φανεροῦ δ'
60 ὄντος ὅτι τῆς νυκτὸς ἀναζεύξουσιν, Ἑρμοκράτης συνε-
βούλευε τοῖς Συρακοσίοις ἐξάγειν τῆς νυκτὸς ἅπαν τὸ
στρατόπεδον, καὶ τὰς ὁδοὺς ἁπάσας προκαταλαβέσθαι.
οὐ πειθομένων δὲ τῶν στρατηγῶν διὰ τὸ πολλοὺς μὲν
65 τραυματίας εἶναι τῶν στρατιωτῶν, πάντας δ' ὑπὸ τῆς
μάχης κατακόπους ὑπάρχειν τοῖς σώμασιν, ἀπέστειλέ
τινας τῶν ἱππέων ἐπὶ τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀθηναίων
τοὺς ἐροῦντας ὅτι προαπεστάλκασιν οἱ Συρακόσιοι τοὺς
τὰς ὁδοὺς καὶ τοὺς ἐπικαιροτάτους τόπους προκαταλη-
70 ψομένους. ποιησάντων δὲ τῶν ἱππέων τὸ προσταχθὲν
ἤδη νυκτὸς οὔσης, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι νομίσαντες τῶν Λεοντί-
νων τινὰς εἶναι τοὺς δι' εὔνοιαν ἀπηγγελκότας, διεταρά-
χθησαν οὐ μικρῶς καὶ τὴν ἀπαλλαγὴν ὑπερέθεντο· ᾧπερ
εἰ μὴ παρεκρούσθησαν, ἀσφαλῶς ἂν ἐχωρίσθησαν. οἱ μὲν 556
75 οὖν Συρακόσιοι τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης ἀπέστειλαν
τοὺς προκαταληψομένους τὰ στενόπορα τῶν ὁδῶν· οἱ
δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ διελόμενοι τοὺς στρατιώτας
εἰς δύο μέρη, καὶ τὰ μὲν σκευοφόρα καὶ τοὺς ἀῤῥώ-
80 στους εἰς μέσον λαβόντες, τοὺς δὲ δυναμένους μάχεσθαι
προηγεῖσθαι καὶ οὐραγεῖν τάξαντες, προῄεσαν ἐπὶ Κα-
τάνης, ὧν μὲν Δημοσθένους ὧν δὲ Νικίου καθηγουμέ-
19 νων. οἱ δὲ Συρακόσιοι πεντήκοντα μὲν τὰς καταληφθεί-
85 σας ναῦς ἀναψάμενοι κατήγαγον εἰς τὴν πόλιν, ἐκβιβά-
σαντες δὲ ἐκ τῶν τριήρων ἅπαντας καὶ καθοπλίσαντες
μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἠκολούθουν τοῖς Ἀθηναίοις,
ἐξαπτόμενοι καὶ βαδίζειν εἰς τοὔμπροσθεν διακωλύοντες.
ἐπὶ τρεῖς δ' ἡμέρας ἐπακολουθοῦντες καὶ πανταχόθεν
90 προλαμβάνοντες ἀπεῖργον εὐθυπορεῖν πρὸς τὴν σύμμα-

53. ἐπιθεμένους] ἐπιθεμένοις FK 66. προαπεστάλκασιν] προαπεστάλκεισαν FIK 68. ἐπικαιροτάτους] ἐπικαίρους L
69. προκαταληψομένους] καταληψομένους F 72. ἀπηγγελκότας] ἀπεσταλκότας L διεταράχθησαν ALQ, caeteri ἐταράχθησαν 73. ᾧπερ Wesselingius: libri ὅπερ
556. 75. ὑποφωσκούσης] ἐπιφωσκούσης L 79. λαβόντες] λαβόντας A 81. Κατάνης] Κατάνην FIKM 83. καταληφθείσας] relictas interpres 89. ἀπεῖργον — 92. περικυκλώ-

χον Κατάνην, παλινῳδίαν δὲ καταναγκάσαντες ποιήσασθαι διὰ τοῦ Ἑλωρίου πεδίου, πρὸς τῷ Ἀσινάρῳ ποταμῷ περικυκλώσαντες ἀπέκτειναν μὲν μυρίους ὀκτακισχιλίους, ἐζώγρησαν δὲ ἑπτακισχιλίους, ἐν οἷς καὶ τοὺς στρατηγοὺς Δημοσθένην καὶ Νικίαν· οἱ δὲ λοιποὶ διηρπάσθησαν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι πάντοθεν ἀποκλειομένης τῆς σωτηρίας ἠναγκάσθησαν τὰ ὅπλα καὶ ἑαυτοὺς παραδοῦναι τοῖς πολεμίοις. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ Συρακόσιοι στήσαντες δύο τρόπαια, καὶ τὰ τῶν στρατηγῶν ὅπλα πρὸς ἑκάτερον προσηλώσαντες, ἀνέστρεψαν εἰς τὴν πόλιν. τότε μὲν οὖν τοῖς θεοῖς ἔθυσαν πανδημεί· τῇ δ' ὑστεραίᾳ συναχθείσης ἐκκλησίας ἐβουλεύοντο πῶς χρήσονται τοῖς αἰχμαλώτοις. Διοκλῆς δέ τις, τῶν δημαγωγῶν ἐνδοξότατος ὤν, ἀπεφήνατο γνώμην ὡς δέοι τοὺς μὲν στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων μετ' αἰκίας ἀνελεῖν, τοὺς δ' ἄλλους αἰχμαλώτους ἐν μὲν τῷ παρόντι τεθῆναι πάντας εἰς τὰς λατομίας, μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς μὲν συμμαχήσαντας τοῖς Ἀθηναίοις λαφυροπωλῆσαι, τοὺς δ' Ἀθηναίους ἐργαζομένους ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ λαμβάνειν ἀλφίτων δύο χοίνικας. ἀναγνωσθέντος δὲ τοῦ ψηφίσματος Ἑρμοκράτης παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐνεχείρει λέγειν ὡς κάλλιόν ἐστι τοῦ νικᾶν τὸ τὴν νίκην ἐνεγκεῖν ἀνθρωπίνως. θορυβοῦντος δὲ τοῦ δήμου καὶ τὴν δημηγορίαν οὐχ ὑπομένοντος, Νικόλαός τις, ἐστερημένος ἐν τῷ πολέμῳ δυοῖν υἱῶν, ἀνέβαινεν ἐπὶ τὸ βῆμα κατεχόμενος ὑπὸ τῶν οἰκετῶν [557] διὰ τὸ γῆρας· ὃν ὡς εἶδεν ὁ δῆμος, ἔληξε τοῦ θορύβου, νομίζων κατηγορήσειν τῶν αἰχμαλώτων. γενομένης οὖν σιωπῆς ὁ πρεσβύτερος ἐντεῦθεν ἤρξατο τῶν λόγων.

Τῶν κατὰ τὸν πόλεμον ἀτυχημάτων, ἄνδρες Συρακόσιοι, μέρος οὐκ ἐλάχιστον ἐγὼ μετέσχηκα. δυοῖν γὰρ υἱῶν γενόμενος πατὴρ ἐξέπεμψα μὲν αὐτοὺς εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον, ὑπεδεξάμην δ' ἀντ' αὐτῶν ἀγγελίαν ἢ τὸν ἐκείνων θάνατον ἐμήνυε. διὸ καὶ καθ' ἡμέραν ἐπιζητῶν τὴν συμβίωσιν καὶ τὴν τελευτὴν ἀναλογιζόμενος ἐκείνους μὲν μακαρίζω, τὸν ἐμαυτοῦ δὲ βίον ἐλεῶ, πάντων ἡγούμενος εἶναι δυστυχέστατος. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον εἰς πατρίδος σωτηρίαν ἀναλώσαντες ἀθάνατον ἑαυτῶν δόξαν

σαντες om. AL interpres 93. ὀκτακισχιλίους ἐζώγρησαν δὲ om. F 4. χρήσονται] χρήσωνται L 18. κατεχόμενος] συνεχόμενος L

557. 25. γὰρ] γοῦν Q, om. AL 27. αὐτῶν] ἀντ' αὐτῶν Reiskius recte, ut nunc sentio contra quam ad Exc. Vat. p. 84. 3. 33. εἰς πατρίδος σωτηρίαν] περὶ τῆς πατρίδος σωτηρίας M

35 καταλελοίπασιν, ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῆς ἐσχάτης ἡλικίας ἔρημος ὢν τῶν θεραπευσόντων τὸ γῆρας διπλοῦν ἔχω τὸ πένθος, τὴν συγγένειαν ἅμα καὶ ἀρετὴν ἐπιζητῶν. ὅσῳ γὰρ εὐγενέστερον ἐτελεύτησαν, τοσούτῳ ποθεινοτέραν 40 τὴν ὑπὲρ αὐτῶν μνήμην καταλελοίπασιν. εἰκότως οὖν μισῶ τοὺς Ἀθηναίους, δι' ἐκείνους οὐχ ὑπὸ τῶν τέκνων ἀλλ' ὑπὸ τῶν οἰκετῶν, ὡς ὁρᾶτε, χειραγωγούμενος. εἰ μὲν οὖν ἑώρων, ὦ ἄνδρες Συρακόσιοι, τὴν παροῦσαν ἐνεστηκέναι βουλὴν ὑπὲρ Ἀθηναίων, εἰκότως ἂν 45 καὶ διὰ τὰς κοινὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς καὶ διὰ τὰς ἰδίας ἀτυχίας πικρῶς ἂν αὐτοῖς προςηνέχθην· ἐπεὶ δ' ἅμα τῷ πρὸς τοὺς ἠτυχηκότας ἐλέῳ κρίνεται τό τε κοινῇ συμφέρον καὶ ἡ πρὸς ἅπαντας ἀνθρώπους ὑπὲρ τοῦ 50 δήμου τῶν Συρακοσίων ἐξενεχθησομένη δόξα, ἀκέραιον 21 ποιήσομαι τὴν τοῦ συμφέροντος συμβουλίαν. ὁ μὲν οὖν δῆμος τῶν Ἀθηναίων τῆς ἰδίας ἀνοίας ἀξίαν κεκόμισται τιμωρίαν, πρῶτον μὲν παρὰ θεῶν, μετὰ δὲ ταῦ-55 τα παρ' ἡμῶν τῶν ἀδικηθέντων. ἀγαθὸν γάρ ἐστι τὸ θεῖον τοὺς ἀδίκου πολέμου καταρχομένους καὶ τὴν αὐτῶν ὑπεροχὴν οὐκ ἐνεγκόντας ἀνθρωπίνως ἀνελπίστοις περιβαλεῖν συμφοραῖς. τίς γὰρ ἂν ἤλπισεν Ἀθηναίους, μύρια μὲν εἰληφότας ἐκ Δήλου τάλαντα, τριήρεις δὲ 60 διακοσίας εἰς Σικελίαν ἀπεσταλκότας καὶ τοὺς ἀγωνισομένους ἄνδρας πλείους τῶν τετρακισμυρίων, οὕτω μεγάλαις συμφοραῖς περιπεσεῖσθαι; ἀπὸ γὰρ τῆς τηλικαύτης παρασκευῆς οὔτε ναῦς οὔτ' ἀνὴρ οὐδεὶς ἐπανῆλθεν, 65 ὥστε μηδὲ τὸν ἀγγελοῦντα αὐτοῖς τὴν συμφορὰν περιλειφθῆναι. εἰδότες οὖν, ἄνδρες Συρακόσιοι, τοὺς ὑπερηφανοῦντας καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις μισουμένους, προςκυνοῦντες τὴν τύχην μηδὲν ὑπὲρ ἄν-70 θρωπον πράξητε. τί γὰρ σεμνὸν φονεῦσαι τὸν ὑποπε- 558 πτωκότα; τί δ' ἔνδοξον τιμωρίᾳ περιβαλεῖν; ὁ γὰρ ἀμετάθετον ἔχων τὴν περὶ τῶν ἀτυχημάτων ὠμότητα συναδικεῖ τὴν κοινὴν ἀνθρώπων ἀσθένειαν. οὐδεὶς γάρ ἐστιν οὕτω φρόνιμος ὥστε μεῖζον ἰσχῦσαι τῆς τύχης, ἣ φύσει 75 ταῖς ἀνθρωπίναις ἡδομένη συμφοραῖς ὀξείας τῆς εὐδαιμονίας ποιεῖται τὰς μεταβολάς. ἐροῦσί τινες ἴσως, ἠδίκησαν, καὶ τῆς κατ' αὐτῶν τιμωρίας ἔχομεν τὴν ἐξου-

41. τῶν οἰκετῶν] οἰκετῶν F 50. ποιήσομαι] ποιήσομεν H 53. τιμωρίαν] σωτηρίαν A 56. αὐτῶν Stephanus: libri αὐτὴν 58. ἂν om. IK 61. ἀγωνισομένους] ἀγωνισαμένους HIL 62. οὕτω] οὕτως A 64. οὐδεὶς M, caeteri οὐθεὶς 67. παρ' om. A 68. μηδὲν] μηθὲν omnes 558. 73. οὐδεὶς] οὐθεὶς omnes 76. ποιεῖται] ποιεῖ L

σίαν. οὐκοῦν παρὰ μὲν τοῦ δήμου πολλαπλασίαν εἰλήφατε τιμωρίαν, παρὰ δὲ τῶν αἰχμαλώτων ἱκανὴν ἔχετε κόλασιν. παρέδωκαν γὰρ ἑαυτοὺς μετὰ τῶν ὅπλων πιστεύσαντες τῇ τῶν κρατούντων εὐγνωμοσύνῃ· διόπερ οὐκ ἄξιον αὐτοὺς τῆς ἡμετέρας ψευσθῆναι φιλανθρωπίας. οἱ μὲν οὖν ἀμετάθετον τὴν ἔχθραν φυλάττοντες μαχόμενοι τετελευτήκασιν, οἱ δὲ αὑτοὺς ἡμῖν ἐγχειρίσαντες ἀντὶ πολεμίων γεγόνασιν ἱκέται. οἱ γὰρ ἐν ταῖς μάχαις τοῖς ἐναντίοις τὰ σώματα ἐγχειρίζοντες ἐπ' ἐλπίδι σωτηρίας τοῦτο πράττουσιν· εἰ δὲ πιστεύσαντες τιμωρίας τεύξονται τηλικαύτης, οἱ μὲν παθόντες ἀναδέξονται τὴν συμφοράν, οἱ δὲ πράξαντες ἀγνώμονες ἂν κληθεῖεν. δεῖ δὲ τοὺς τῆς ἡγεμονίας ἀντιποιουμένους, ὦ ἄνδρες Συρακόσιοι, μὴ οὕτω τοῖς ὅπλοις ἑαυτοὺς ἰσχυροὺς κατασκευάζειν ὡς τοῖς τρόποις ἐπιεικεῖς παρέχεσθαι. 22 οἱ γὰρ ὑποτεταγμένοι τοὺς μὲν φόβῳ κατισχύοντας καιροτηρήσαντες ἀμύνονται διὰ τὸ μῖσος, τοὺς δὲ φιλανθρώπως ἀφηγουμένους βεβαίως ἀγαπῶντες ἀεὶ συναύξουσι τὴν ἡγεμονίαν. τί καθεῖλε τὴν Μήδων ἀρχήν; ἡ πρὸς τοὺς ταπεινοτέρους ὠμότης. ἀποστάντων γὰρ Περσῶν καὶ τὰ πλεῖστα τῶν ἐθνῶν συνεπέθετο. πῶς γὰρ Κῦρος ἐξ ἰδιώτου τῆς Ἀσίας ὅλης ἐβασίλευσε; τῇ πρὸς τοὺς κρατηθέντας εὐγνωμοσύνῃ. Κροῖσον γοῦν τὸν βασιλέα λαβὼν αἰχμάλωτον οὐχ ὅπως ἠδίκησεν, ἀλλὰ καὶ προσευηργέτησε· παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις βασιλεῦσί τε καὶ δήμοις προσηνέχθη. τοιγαροῦν διαδοθείσης εἰς πάντα τόπον τῆς ἡμερότητος ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀλλήλους φθάνοντες εἰς τὴν τοῦ βασιλέως συμμαχίαν παρεγίνοντο. τί λέγω τὰ μακρὰν καὶ τόποις καὶ χρόνοις ἀφεστηκότα; κατὰ γὰρ τὴν ἡμετέραν πόλιν οὐ πάλαι Γέλων ἐξ ἰδιώτου τῆς Σικελίας ὅλης ἡγεμὼν [559] ἐγένετο, τῶν πόλεων ἑκουσίως εἰς τὴν ἐξουσίαν ἐκείνου παραγενομένων. προσεκαλεῖτο γὰρ ἡ τἀνδρὸς ἐπιείκεια πάντας ἀνθρώπους, τὴν εἰς τοὺς ἠτυχηκότας συγγνώμην προσλαβοῦσα. ἀπ' ἐκείνων οὖν τῶν χρόνων τῆς κατὰ Σικελίαν ἡγεμονίας ἀντιποιουμένης τῆς πόλεως, μὴ καταρρίψωμεν τὸν ὑπὲρ τῶν προγόνων ἔπαινον, μηδὲ ἑαυ-

83. ψευσθῆναι] διαψευσθῆναι LQ, διαψεύσασθαι Q 85. αὑτοὺς] αὐτοὺς IL ἡμῖν] ὑμῖν A ἐγχειρίσαντες] ἐγχειρήσαντες A 88. ἐπ' om. A 92. τοὺς om. F τῆς ἡγεμονίας] ἡγεμόνας A 97. καιροτηρήσαντες] καιρὸν τηρήσαντες M 4. γοῦν] γὰρ FI

559. 16. τἀνδρὸς] τοῦ ἀνδρὸς FIK 17. συγγνώμην Reiskius: libri γνώμην προσλαβοῦσα Wesselingius: libri προσβαλοῦσα 20. καταρίψωμεν F

τοὺς θηριώδεις καὶ ἀπαραιτήτους πρὸς ἀνθρωπίνην ἀτυχίαν παράσχωμεν. οὐ γὰρ προςήκει δοῦναι τῷ φθόνῳ καθ' ἡμῶν ἀφορμὴν εἰπεῖν ὡς ἀναξίως εὐτυχοῦμεν· κα-
25 λὸν γὰρ καὶ τὸ τῆς τύχης ἀντιπραττούσης ἔχειν τοὺς συναλγήσοντας, καὶ πάλιν ἐν τοῖς κατορθώμασι τοὺς ἡδομένους. τὰ μὲν οὖν ἐν τοῖς ὅπλοις πλεονεκτήματα τύχῃ καὶ καιρῷ κρίνεται πολλάκις, ἡ δ' ἐν ταῖς εὐπρα-
30 ξίαις ἡμερότης ἴδιόν ἐστι σημεῖον τῆς τῶν εὐτυχούντων ἀρετῆς. διὸ μὴ φθονήσητε τῇ πατρίδι περιβόητον γενέσθαι παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ὅτι τοὺς Ἀθηναίους ἐνίκησεν οὐ μόνον τοῖς ὅπλοις ἀλλὰ καὶ τῇ φιλανθρωπίᾳ, φανήσονται γὰρ οἱ τῶν ἄλλων ὑπερέχειν ἡμερότητι σεμνυ-
35 νόμενοι τῇ παρ' ἡμῶν εὐγνωμοσύνῃ πολυωρούμενοι, καὶ οἱ πρῶτοι βωμὸν ἐλέου καθιδρυσάμενοι τοῦτον ἐν τῇ πόλει τῶν Συρακοσίων εὑρήσουσιν. ἐξ ὧν πᾶσιν ἔσται φανερὸν ὡς ἐκεῖνοι μὲν δικαίως ἐσφάλησαν, ἡμεῖς δ'
40 ἀξίως ηὐτυχήσαμεν, εἴπερ οἱ μὲν τοιούτους ἀδικεῖν ἐπεχείρησαν οἳ καὶ πρὸς τοὺς ἐχθροὺς εὐγνωμόνησαν, ἡμεῖς δὲ τοιούτους ἐνικήσαμεν οἳ καὶ τοῖς πολεμιωτάτοις μερίζουσι τὸν ἔλεον ἐτόλμησαν ἐπιβουλεῦσαι· ὥςτε μὴ μό-
45 νον ὑπὸ τῶν ἄλλων κατηγορίας τυγχάνειν τοὺς Ἀθη-
23 ναίους, ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ἑαυτῶν καταγινώσκειν, εἰ τοιούτους ἄνδρας ἀδικεῖν ἐνεχείρησαν. καλόν, ὦ ἄνδρες Συρακόσιοι, κατάρξασθαι φιλίας, καὶ τῷ τῶν ἠτυχηκό-
50 των ἐλέῳ σπείσασθαι τὴν διαφοράν. δεῖ γὰρ τὴν μὲν πρὸς τοὺς φίλους εὔνοιαν ἀθάνατον φυλάττειν, τὴν δὲ πρὸς τοὺς ἐναντίους ἔχθραν θνητήν. οὕτω γὰρ συμβήσεται τοὺς μὲν συμμάχους γίνεσθαι πλείους, τοὺς δὲ
55 πολεμίους ἐλάττους. τὴν δὲ διαφορὰν αἰώνιον διαφυλάττοντας παραδιδόναι παισὶ παίδων οὔτ' εὔγνωμον οὔτ' ἀσφαλές· ἐνίοτε γὰρ οἱ δοκοῦντες ὑπερέχειν ἐν ῥοπῇ καιροῦ τῶν πρότερον ὑποπεπτωκότων ἀσθενέστεροι γίνονται. μαρτυρεῖ δ' ὁ νῦν γενόμενος πόλεμος·
60 οἱ γὰρ ἐπὶ πολιορκίᾳ παραγενόμενοι καὶ διὰ τὴν ὑπεροχὴν ἀποτειχίσαντες τὴν πόλιν ἐκ μεταβολῆς αἰχμάλωτοι 560 γεγόνασιν, ὡς ὁρᾶτε. καλὸν οὖν ἐν ταῖς τῶν ἄλλων ἀτυχίαις ἡμέρους φανέντας ἕτοιμον ἔχειν τὸν παρὰ πάν-

26. ἡδομένους] συνηδομένους Valckenarius ad Eur. Hippol. p. 302. 27. τὰ — 29. ἀρετῆς citantur in Florilegio Vatic. post Exc. Vat. ed. nostrae p. 145. ἐν om. FK πλεονεκτήματα] κατορθώματά τε καὶ πλεονεκτήματα L 33. φανήσονται γὰρ οἱ] οἱ addidit Rhodomannus 37. εὑρήσουσιν] εὑρήσωσιν FIL et fortasse K 42. τοῖς πολεμιωτάτοις] v. ad p. 164. 42. 44. ὑπὸ] ἐπὶ I 49. καὶ τῷ] τῷ K ἐλέῳ] ἐλέων K 58. γίνονται] γίγνονται AFI 60. παραγενόμενοι] γενόμενοι IK

των ἔλεον, ἐάν τι συμβαίνῃ τῶν ἀνθρωπίνων. πολλὰ 65
γὰρ ὁ βίος ἔχει παράδοξα, στάσεις πολιτικάς, λῃστείας,
πολέμους, ἐν οἷς οὐ ῥᾴδιον διαφεύγειν τὸν κίνδυνον
ἄνθρωπον ὄντα. διόπερ εἰ τὸν πρὸς τοὺς ὑποπεπτωκό-
τας ἔλεον ἀποκόψομεν, πικρὸν καθ' ἑαυτῶν νόμον θή- 70
σομεν εἰς ἅπαντα τὸν αἰῶνα. οὐ γὰρ δυνατὸν τοὺς ἄλ-
λοις ἀνημέρως χρησαμένους αὐτοὺς παρ' ἑτέρων τυχεῖν
ποτε φιλανθρωπίας, ἀλλὰ πράξαντας δεινὰ παθεῖν εὐ-
γνώμονα, καὶ παρὰ τοὺς τῶν Ἑλλήνων ἐθισμοὺς τοσού- 75
τους ἄνδρας φονεύσαντας ἐν ταῖς τοῦ βίου μεταβολαῖς
ἐπιβοᾶσθαι τὰ κοινὰ πάντων νόμιμα· τίς γὰρ Ἑλλήνων
τοὺς παραδόντας ἑαυτοὺς καὶ τῇ τῶν κρατούντων εὐ-
γνωμοσύνῃ πιστεύσαντας ἀπαραιτήτου τιμωρίας ἠξίωσεν,
ἢ τίς ἧττον τοῦ μὲν ὠμοῦ τὸν ἔλεον, τῆς δὲ προπετείας 80
τὴν εὐλάβειαν ἔσχηκε; πάντες δὲ ἀνατείνονται μὲν πρὸς 24
τοὺς ἀντιταττομένους, εἴκουσι δὲ τοῖς ὑποπεπτωκόσιν,
ὧν μὲν τὴν τόλμαν καταπονοῦντες, ὧν δὲ τὴν ἀτυχίαν
οἰκτείροντες. θραύεται γὰρ ἡμῶν ὁ θυμός, ὅταν ὁ πρό- 85
τερον ἐχθρὸς ὢν ἐκ μεταβολῆς ἱκέτης γενόμενος ὑπομέ-
νῃ παθεῖν ὅ,τι ἂν δοκῇ τοῖς κρατοῦσιν. ἁλίσκονται δ',
οἶμαι, τῶν ἡμέρων ἀνδρῶν αἱ ψυχαὶ μάλιστά πως ἐλέῳ
διὰ τὴν κοινὴν τῆς φύσεως ὁμοιοπάθειαν. Ἀθηναῖοι 90
γὰρ κατὰ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον εἰς τὴν Σφα-
κτηρίαν νῆσον πολλοὺς τῶν Λακεδαιμονίων κατακλεί-
σαντες καὶ λαβόντες αἰχμαλώτους ἀπελύτρωσαν τοῖς
Σπαρτιάταις. πάλιν Λακεδαιμόνιοι πολλοὺς τῶν Ἀθη- 95
ναίων καὶ τῶν συμμάχων αἰχμαλωτισάμενοι παραπλη-
σίως ἐχρήσαντο. καὶ καλῶς ἀμφότεροι ταῦτ' ἔπραξαν·
δεῖ γὰρ τοῖς Ἕλλησι τὴν ἔχθραν εἶναι μέχρι τῆς νίκης,
καὶ κολάζειν μέχρι τοῦ κρατῆσαι τῶν ἐναντίων. ὁ δὲ
περαιτέρω τὸν ὑποπεσόντα καὶ πρὸς τὴν τοῦ κρατοῦν- 100
τος εὐγνωμοσύνην προσφεύγοντα τιμωρούμενος οὐκέτι
τὸν ἐχθρὸν κολάζει, πολὺ δὲ μᾶλλον ἀδικεῖ τὴν ἀνθρω-
πίνην ἀσθένειαν. εἴπε γὰρ ἄν τις πρὸς τὴν τοῦ τοιού-
του σκληρότητα τὰς τῶν πάλαι σοφῶν ἀποφάσεις, ἄν- 5
θρωπε, μὴ μέγα φρόνει, γνῶθι σαυτόν, ἴδε τὴν τύχην

560. 65. συμβαίνῃ] συμβαίη omnes 68. ὑποπεπτωκότας] πεπτωκότας L, et ex emendatione ἐπταικότας 71. τοὺς ἄλλοις A, caeteri τοῖς ἄλλοις 73. ἀλλὰ] immo καὶ: οὐδὲ Rhodomannus 75. φονεύσαντας] φονεύσαντες AK 79. ἧττον] aut ἧττω aut ἧττονα scribendum 87. ὑπομένῃ] ὑπομένει AFIL 88. ἡμέρων] ἡμετέρων L 94. πολλοὺς] τοὺς πολλοὺς A 100. πρὸς τὴν] τὴν A 4. τοῦ τοιούτου AQ, caeteri τούτου 6. ἴδε] εἰ δὲ F, mox omittens γάρ

ἁπάντων οὖσαν κυρίαν. τίνος γὰρ χάριν οἱ πρόγονοι πάντων τῶν Ἑλλήνων ἐν ταῖς κατὰ πόλεμον νίκαις κατέδειξαν οὐ διὰ λίθων διὰ δὲ τῶν τυχόντων ξύλων ἱστά-
10 ναι τὰ τρόπαια; ἆρ' οὐχ ὅπως ὀλίγον χρόνον διαμένοντα ταχέως ἀφανίζηται τὰ τῆς ἔχθρας ὑπομνήματα; 561
καθόλου δ' εἰ μὲν αἰώνιον ἵστασθαι τὴν διαφορὰν βούλεσθε, μάθετε τὴν ἀνθρωπίνην ἀσθένειαν ὑπερφρονοῦν-
15 τες· εἰς γὰρ καιρὸς καὶ βραχεῖα ῥοπὴ τύχης ταπεινοῖ
25 πολλάκις τοὺς ὑπερηφάνους· εἰ δ', ὅπερ εἰκός ἐστι, παύσεσθε πολεμοῦντες, τίνα καλλίω καιρὸν εὑρήσετε τοῦ νῦν ὑπάρχοντος, ἐν ᾧ τὴν πρὸς τοὺς ἐπταικότας
20 φιλανθρωπίαν ἀφορμὴν τῆς φιλίας ποιήσεσθε; μὴ γὰρ οἴεσθε τὸν τῶν Ἀθηναίων δῆμον τελέως ἐξησθενηκέναι διὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ συμφοράν, ὃς κρατεῖ σχεδὸν τῶν τε κατὰ τὴν Ἑλλάδα νήσων ἁπασῶν, καὶ τῆς παραλίου
25 τῆς τε κατὰ τὴν Εὐρώπην καὶ τὴν Ἀσίαν ἔχει τὴν ἡγεμονίαν. καὶ γὰρ πρότερον περὶ τὴν Αἴγυπτον τριακοσίας τριήρεις αὐτάνδρους ἀπολέσας τὸν δοκοῦντα κρατεῖν βασιλέα συνθήκας ἀσχήμονας ποιεῖν ἠνάγκασε, καὶ πάλιν ὑπὸ Ξέρξου τῆς πόλεως κατασκαφείσης μετ' ὀλί-
30 γον κἀκεῖνον ἐνίκησε καὶ τῆς Ἑλλάδος τὴν ἡγεμονίαν ἐκτήσατο. ἀγαθὴ γὰρ ἡ πόλις ἐν τοῖς μεγίστοις ἀτυχήμασι μεγίστην ἐπίδοσιν λαβεῖν καὶ μηδέποτε ταπεινὸν μηδὲν βουλεύεσθαι. καλὸν οὖν ἀντὶ τοῦ τὴν ἔχθραν
35 ἐπαύξειν συμμάχους αὐτοὺς ἔχειν φεισαμένους τῶν αἰχμαλώτων. ἀνελόντες μὲν γὰρ αὐτοὺς τῷ θυμῷ μόνον χαριούμεθα, τὴν ἄκαρπον ἐπιθυμίαν ἐκπληροῦντες, φυλάξαντες δὲ παρὰ μὲν τῶν εὖ παθόντων τὴν χάριν ἕξομεν, παρὰ δὲ τῶν ἄλλων ἁπάντων τὴν εὐδοξίαν.
26 40 ναί, ἀλλά τινες τῶν Ἑλλήνων ἀπέσφαξαν τοὺς αἰχμαλώτους. τί οὖν; εἰ μὲν αὐτοῖς ἐκ ταύτης τῆς πράξεως ἔπαινοι τυγχάνουσι, μιμησώμεθα τοὺς τῆς δόξης πεφροντικότας· εἰ δὲ παρὰ πρώτων ἡμῶν τυγχάνουσι κατηγο-
45 ρίας, μηδὲ αὐτοὶ πράξωμεν τὰ αὐτὰ τοῖς ὁμολογουμένως ἡμαρτηκόσι. μέχρι μὲν γὰρ τοῦ μηδὲν ἀνήκεστον πεπονθέναι τοὺς εἰς τὴν ἡμετέραν πίστιν ἑαυτοὺς πα-

9. διὰ δὲ] ἀλλὰ διὰ L τὰ τρόπαια] τὰ omittunt AL, asterisco notavit Stephanus
561. 11. ἔχθρας] τύχης Q 17. παύσεσθε] παύεσθε FIK 20. ποιήσεσθε] ποιήσασθαι AFIKL 24. τὴν Ἀσίαν] τῆς Ἀσίας F 26. τριακοσίας] v. annotationem αὐτάνδρους om. L ἀπολέσας] ἀπώλεσαν F 34. ἔχειν] ποιεῖσθαι M 39. ναί] εἶναι FK 43. τῆς δόξης] τὴν δόξαν L 44. πράξωμεν] παρέξωμεν AIKL, παρέξωμεθα F

ῥαδόντας ἅπαντες καταμέμψονται δικαίως τὸν Ἀθηναίων δῆμον· ἐὰν δὲ ἀκούσωσι παρὰ τὰ κοινὰ νόμιμα 50 τοὺς αἰχμαλώτους παρεσπονδημένους, ἐφ' ἡμᾶς μετοίσουσι τὴν κατηγορίαν. καὶ γὰρ εἴ τινων ἄλλων, Ἀθηναίων ἄξιόν ἐστιν ἐντραπῆναι μὲν τὸ τῆς πόλεως ἀξίωμα, χάριν δ' αὐτοῖς ἀπομερίσαι τῶν εἰς ἄνθρωπον εὐεργετημάτων. οὗτοι γάρ εἰσιν οἱ πρῶτοι τροφῆς ἡμέρου 55 τοῖς Ἕλλησι μεταδόντες, ἣν ἰδίᾳ παρὰ θεῶν λαβόντες τῇ χρείᾳ κοινὴν ἐποίησαν· οὗτοι νόμους εὗρον, δι' οὓς ὁ 562 κοινὸς βίος ἐκ τῆς ἀγρίας καὶ ἀδίκου ζωῆς εἰς ἥμερον καὶ δικαίαν ἐλήλυθε συμβίωσιν· οὗτοι πρῶτοι τοὺς κα- 60 ταφυγόντας διασώσαντες τοὺς περὶ τῶν ἱκετῶν νόμους παρὰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἰσχῦσαι παρεσκεύασαν· ὧν ἀρχηγοὺς γενομένους οὐκ ἄξιον αὐτοὺς ἀποστερῆσαι. καὶ ταῦτα μὲν πρὸς ἅπαντας· ἰδίᾳ δ' ἐνίους ὑπομνήσω τῶν φιλανθρώπων. ὅσοι μὲν γὰρ λόγου καὶ παιδείας ἐν τῇ 65 πόλει μετεσχήκατε, δότε τὸν ἔλεον τοῖς τὴν πατρίδα 27 κοινὸν παιδευτήριον παρεχομένοις πᾶσιν ἀνθρώποις· ὅσοι δὲ τῶν ἁγνοτάτων μυστηρίων μετειλήφατε, σώσατε 70 τοὺς μυήσαντας, οἱ μὲν ἤδη μετεσχηκότες τῶν φιλανθρωπιῶν τὴν χάριν διδόντες τῆς εὐεργεσίας, οἱ δὲ μέλλοντες μεταλήψεσθαι μὴ παραιρούμενοι τῷ θυμῷ τὴν ἐλπίδα. ποῖος γὰρ τόπος τοῖς ξένοις βάσιμος εἰς παιδείαν ἐλευθέριον τῆς Ἀθηναίων πόλεως ἀνῃρημένης; 75 βραχὺ τὸ διὰ τὴν ἁμαρτίαν μῖσος, μεγάλα δὲ καὶ πολλὰ τὰ πρὸς εὔνοιαν αὐτοῖς εἰργασμένα. χωρὶς δὲ τῆς περὶ τὴν πόλιν ἐντροπῆς καὶ κατ' ἰδίαν ἄν τις τοὺς αἰχμαλώτους ἐξετάζων εὕροι δικαίως ἐλέου τυγχάνοντας. 80 οἱ μὲν γὰρ σύμμαχοι τῇ τῶν κρατούντων ὑπεροχῇ βιασθέντες ἠναγκάσθησαν συστρατεύειν. διόπερ εἰ τοὺς ἐξ ἐπιβολῆς ἀδικήσαντας δίκαιόν ἐστι τιμωρεῖσθαι, τοὺς ἀκουσίως ἐξαμαρτάνοντας προσῆκον ἂν εἴη συγγνώμης ἀξιοῦν. τί λέγω Νικίαν, ὃς ἀπ' ἀρχῆς τὴν πολιτείαν 85 ὑπὲρ Συρακοσίων ἐνστησάμενος μόνος ἀντεῖπεν ὑπὲρ τῆς εἰς Σικελίαν στρατείας, ἀεὶ δὲ τῶν παρεπιδημούντων Συρακοσίων φροντίζων καὶ πρόξενος ὢν διατετέλεκεν; ἄτοπον οὖν Νικίαν κολάζεσθαι τὸν ὑπὲρ ἡμῶν 90 Ἀθήνησι πεπολιτευμένον, καὶ διὰ μὲν τὴν εἰς ἡμᾶς εὔνοιαν μὴ τυχεῖν φιλανθρωπίας, διὰ δὲ τὴν ἐν τοῖς κοι-

54. ἄνθρωπον] ἀνθρώπους Reiskius
562. 71. φιλανθρωπιῶν] φιλανθρωπίνων Q: verum videtur φιλανθρώπων 74. ἐλευθέριον] ἐλευθέριος H, ἐλευθέρας A 79. ἂν] ἐάν FK 82. ἐπιβολῆς] ἐπιβουλῆς IK 83. ἐξαμαρτάνοντας ALQ, caeteri ἁμαρτάνοντας 85. Νικίαν] Νικίας FK 89. διατετέλεκεν] διατέταλκεν L

νοῖς ὑπηρεσίαν ἀπαραιτήτῳ περιπεσεῖν τιμωρίᾳ καὶ τὸν μὲν ἐπαγαγόντα τὸν πόλεμον ἐπὶ Συρακοσίους Ἀλκι-
95 βιάδην ἅμα καὶ παρ' ἡμῶν καὶ παρ' Ἀθηναίων ἐκφυγεῖν τὴν τιμωρίαν, τὸν δ' ὁμολογουμένως φιλανθρωπότατον Ἀθηναίων γεγενημένον μηδὲ τοῦ κοινοῦ τυχεῖν ἐλέου. διόπερ ἔγωγε τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν θεωρῶν
100 ἐλεῶ τὴν τύχην. πρότερον μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἐπισημοτάτοις τῶν Ἑλλήνων ὑπάρχων καὶ διὰ τὴν καλοκἀγαθίαν ἐπαινούμενος μακαριστὸς ἦν καὶ περίβλεπτος κατὰ πᾶσαν τὴν πόλιν· νυνὶ δ' ἐξηγκωνισμένος ἐν ἀσχήμονι καί τινι προσόψει τῶν τῆς αἰχμαλωσίας οἰκτρῶν πεπείραται,
5 καθαπερεὶ τῆς τύχης ἐν τῷ τούτου βίῳ τὴν ἑαυτῆς δύναμιν ἐπιδείξασθαι βουλομένης· ἧς τὴν ἐλευθερίαν ἀν- 563 θρωπίνως ἡμᾶς ὑπενεγκεῖν προσήκει καὶ μὴ βάρβαρον ὠμότητα πρὸς ὁμοεθνεῖς ἀνθρώπους ἐνδείξασθαι.

28 Νικόλαος μὲν οὖν πρὸς τοὺς Συρακοσίους τοιού-
10 τοις χρησάμενος λόγοις κατέπαυσε τὴν δημηγορίαν, συμπαθεῖς ποιήσας τοὺς ἀκούοντας. Γύλιππος δ' ὁ Λάκων ἀπαραίτητον τὸ πρὸς Ἀθηναίους μῖσος διαφυλάττων,
15 ἀναβὰς ἐπὶ τὸ βῆμα τῶν λόγων τὴν ἀρχὴν ἐντεῦθεν ἐποιήσατο. Θαυμάζω μεγάλως, ἄνδρες Συρακόσιοι, θεωρῶν ὑμᾶς οὕτω ταχέως περὶ ὧν ἔργῳ κακῶς πεπόνθατε περὶ τούτων τῷ λόγῳ μεταδιδασκομένους. εἰ γὰρ ὑπὲρ ἀναστάσεως κινδυνεύσαντες πρὸς τοὺς ἐπὶ κατασκαφῇ
20 τῆς πατρίδος ὑμῶν παραγεγενημένους ἀνεῖσθε τοῖς θυμοῖς, τί χρὴ νῦν ἡμᾶς διατείνεσθαι τοὺς μηδὲν ἠδικημένους; δότε δέ μοι πρὸς θεῶν, ἄνδρες Συρακόσιοι, συγγνώμην τὴν συμβουλίαν ἐκτιθεμένῳ μετὰ παρρησίας·
25 Σπαρτιάτης γὰρ ὢν καὶ τὸν λόγον ἔχω Σπαρτιάτην. καὶ πρῶτον ἄν τις ἐπιζητήσειε πῶς Νικόλαος ἐλεῆσαί φησι τοὺς Ἀθηναίους, οἳ τὸ γῆρας αὐτοῦ διὰ τὴν ἀπαιδίαν ἐλεεινὸν πεποιήκασι, καὶ παρὼν εἰς ἐκκλησίαν ἐν ἐσθῆτι πενθίμῃ δακρύει καὶ λέγει δεῖν οἰκτείρειν
30 τοὺς φονεῖς τῶν ἰδίων τέκνων. οὐκέτι γὰρ ἐπιεικής ἐστιν ὁ τῶν συγγενεστάτων μετὰ τὴν τελευτὴν ἀμνημονῶν, τοὺς δὲ πολεμιωτάτους σῶσαι προαιρούμενος. ἐπεὶ

94. ἐπαγαγόντα] ἐπάγοντα omnes 98. τοῦ] τοῦ τούτου Eichstadius 99. πρότερον] πρότερος I μὲν om. K 3. καί τινι] καὶ δεινῇ Reiskius, καὶ ταπεινῇ Eichstadius 4. τῶν τῆς Rhodomannus: libri τῆς τῶν οἰκτρῶν] οἴκτων HLQ
563. 7. ὑπενεγκεῖν] ἐπενεγκεῖν FK 16. περὶ] πρὸς Eichstadius 17. ἔργῳ] ἔργων FL 18. μεταδιδασκομένους] μεταβάλλεσθαι addit M 19. κινδυνεύσαντες] κινδυνεύσαντας A 21. διατείνεσθαι] διατίνεσθαι L 26. φησι] φύσει I, caeteri φήσει

πόσοι τῶν ἐκκλησιαζόντων υἱοὺς ἀνῃρημένους κατὰ τὸν πόλεμον ἐπενθήσατε; πολλοὶ οὖν τῶν καθημένων ἐθορύβησαν. ὁ δ' ἐπιβαλών, Ὁρῶ, φησί, τοὺς τῷ θορύβῳ 35 τὴν συμφορὰν ἐμφανίζοντας. πόσοι δὲ ἀδελφοὺς ἢ συγγενεῖς ἢ φίλους ἀπολωλεκότες ἐπιζητεῖτε; καὶ πολλῷ πλείους ἐπεσημήναντο. καὶ ὁ Γύλιππος, Θεωρεῖς, ἔφη, τὸ πλῆθος τῶν δι' Ἀθηναίους δυςτυχούντων; οὗτοι 40 πάντες οὐδὲν εἰς ἐκείνους ἁμαρτάνοντες τῶν ἀναγκαιοτάτων σωμάτων ἐστερήθησαν, καὶ τοσοῦτο μισεῖν τοὺς Ἀθηναίους ὀφείλουσιν ὅσον τοὺς ἰδίους ἠγαπήκασι. πῶς 29 οὖν οὐκ ἄτοπον, ἄνδρες Συρακόσιοι, τοὺς μὲν τετελευ- 45 τηκότας ἑκούσιον ὑπὲρ ὑμῶν ἑλέσθαι θάνατον, ὑμᾶς δὲ ὑπὲρ ἐκείνων μηδὲ παρὰ τῶν πολεμιωτάτων λαβεῖν τιμωρίαν, καὶ ἐπαινεῖν μὲν τοὺς ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευθερίας τοὺς ἰδίους ἀναλώσαντας βίους, περὶ πλείονος δὲ τὴν τῶν φονέων ποιεῖσθαι σωτηρίαν τῆς ἐκείνων τι- 50 μῆς; κοσμεῖν ἐψηφίσασθε δημοσίᾳ τοὺς τάφους τῶν μετηλλαχότων· καὶ τίνα καλλίονα κόσμον εὑρήσετε τοῦ κολάσαι τοὺς ἐκείνων αὐτόχειρας; εἰ μὴ νὴ Δία πολιτογραφήσαντες αὐτοὺς βούλεσθε καταλιπεῖν ἔμψυχα τρό- 55 564 παια τῶν μετηλλαχότων. ἀλλὰ μεταβαλόντες τὴν τῶν πολεμίων προςηγορίαν γεγόνασιν ἱκέται· πόθεν αὐτοῖς ταύτης τῆς φιλανθρωπίας συγκεχωρημένης; οἱ γὰρ ἀπ' ἀρχῆς τὰ περὶ τούτων νόμιμα διατάξαντες τοῖς μὲν δυςτυχοῦσι τὸν ἔλεον, τοῖς δὲ διὰ πονηρίαν ἀδικοῦσιν ἔτα- 60 ξαν τιμωρίαν. ἐν ποτέρᾳ δὴ τάξει θῶμεν τοὺς αἰχμαλώτους; ἐν τῇ τῶν ἠτυχηκότων; καὶ τίς αὐτοὺς τύχη μὴ προαδικηθέντας ἐβιάσατο πολεμεῖν Συρακοσίοις καὶ τὴν παρὰ πᾶσιν ἐπαινουμένην εἰρήνην ἀφέντας ἐπὶ κατασκαφῇ παρεῖναι τῆς ὑμετέρας πόλεως; διόπερ ἑκου- 65 σίως ἑλόμενοι πόλεμον ἄδικον εὐψύχως ὑπομενόντων τὰ τούτου δεινά, καὶ μὴ κρατοῦντες μὲν ἀπαραίτητον ἐχόντων τὴν καθ' ὑμῶν ὠμότητα, σφαλέντες δὲ τοῖς τῆς ἱκεσίας φιλανθρώποις παραιτείσθων τὴν τιμωρίαν. εἰ 70 δ' ἐλέγχονται διὰ πονηρίαν καὶ πλεονεξίαν τοιούτοις ἐλαττώμασι περιπεπτωκότες, μὴ καταμεμφέσθωσαν τὴν τύχην, μηδ' ἐπικαλείσθωσαν τὸ τῆς ἱκεσίας ὄνομα. τοῦτο γὰρ παρ' ἀνθρώποις φυλάττεται τοῖς καθαρὰν μὲν

33. κατὰ τὸν] κατά τε A 35. ὁρῶ] fort. ὁρᾷς 39. τῶν servavit M δυςτυχούντων AMQ, διςτυχούντων H, caeteri δυςτυχοῦν 45. ὑμῶν] ἡμῶν FKL 46. ὑμᾶς] ἡμᾶς KL 48. post ἰδίους delevi περὶ πλείους cum Rhodomanno

564. 64. παρὰ om. L 65. ὑμετέρας FIK, caeteri ἡμετέρας 68. ὑμῶν Eichstadius: libri ἡμῶν 69. παραιτείσθων Wesselingius: libri παραιτεῖσθαι

75 τὴν ψυχήν, ἀγνώμονα δὲ τὴν τύχην ἐσχηκόσιν. οὗτοι δ' ἁπάντων τῶν ἀτυχημάτων πλήρη τὸν βίον ἔχοντες οὐδένα τόπον αὐτοῖς βάσιμον εἰς ἔλεον καὶ καταφυγὴν
30 ἀπολελοίπασι. τί γὰρ τῶν αἰσχίστων οὐκ ἐβουλεύσαντο,
80 τί δὲ τῶν δεινοτάτων οὐκ ἔπραξαν; πλεονεξίας ἴδιόν ἐστι τὸ ταῖς ἰδίαις εὐτυχίαις οὐκ ἀρκούμενον τῶν πόῤῥω κειμένων καὶ μηδὲν προςηκόντων ἐπιθυμεῖν· οὗτοι ταῦτ' ἔπραξαν. εὐδαιμονέστατοι γὰρ ὄντες τῶν Ἑλλή-
85 νων, τὴν εὐτυχίαν ὥςπερ βαρὺ φορτίον οὐ φέροντες, τὴν πελάγει τηλικούτῳ διειργομένην Σικελίαν ἐπεθύμησαν κατακληρουχῆσαι τοὺς ἐνοικοῦντας ἐξανδραποδισάμενοι. δεινόν ἐστι μὴ προαδικηθέντας πόλεμον ἐπιφέρειν· καὶ τοῦτ' ἐνήργησαν. φίλοι γὰρ ὄντες τὸν ἔμπρο-
90 σθεν χρόνον ἐξαίφνης ἀνελπίστως τηλικαύτῃ δυνάμει Συρακοσίους ἐπολιόρκησαν. ὑπερήφανόν ἐστι τὸ τῶν μήπω κρατηθέντων προλαμβάνοντα τὴν τύχην καταψηφίζεσθαι τιμωρίαν· οὐδὲ τοῦτο παραλελοίπασι. πρὸ τοῦ
95 γὰρ ἐπιβῆναι τῆς Σικελίας γνώμην ἐκύρωσαν Συρακοσίους μὲν καὶ Σελινουντίους ἐξανδραποδίσασθαι, τοὺς δὲ λοιποὺς διδόναι φόρους ἀναγκάζειν. ὅταν οὖν περὶ τοὺς αὐτοὺς ἀνθρώπους ὑπάρχῃ πλεονεξία, ἐπιβουλή, ὑπερηφανία, τίς ἂν νοῦν ἔχων αὐτοὺς ἐλεήσειεν; ἐπεί 565
100 τοί γε Ἀθηναῖοι πῶς ἐχρήσαντο Μυτιληναίοις; κρατήσαντες γὰρ αὐτῶν, ἀδικῆσαι μὲν οὐδὲν βουλομένων, ἐπιθυμούντων δὲ τῆς ἐλευθερίας, ἐψηφίσαντο τοὺς ἐν τῇ πόλει κατασφάξαι. ὠμόν τε καὶ βάρβαρον τὸ πεπραγμένον. καὶ ταῦτα ἐξήμαρτον εἰς Ἕλληνας, εἰς συμ-
5 μάχους, εἰς εὐεργέτας πολλάκις γεγενημένους. μὴ δὴ νῦν ἀγανακτούντων, εἰ τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἄλλους πράξαντες αὐτοὶ παραπλησίας τεύξονται τιμωρίας· δικαιότερον γάρ ἐστιν, ὃν καθ' ἑτέρων νόμον τις ἔθηκε, τούτῳ χρώμενον μὴ ἀγανακτεῖν. τί λέγω Μηλίους, οὓς
10 ἐκπολιορκήσαντες ἡβηδὸν ἀπέκτειναν, καὶ Σκιωναίους, οἳ συγγενεῖς ὄντες τῆς αὐτῆς Μηλίοις τύχης ἐκοινώνησαν; ὥςτε δύο δήμους πρὸς Ἀττικὴν ὀργὴν ἐπταικότας οὐδὲ

76. ἀδικημάτων P. Faber et Rhodomannus: libri ἀτυχημάτων 77. αὐτοῖς] αὐτοῖς IL 79. δὲ] δαὶ A 80. δεινοτάτων] δεινῶν AL 84. ὥςπερ] τι addit L 91. ὑπερήφανόν] ὑπερηφάνων FQ, γρ. ὑπερήφανον margo F

565. 99. Μυτιληναίοις] Μιτυληναίους F 8. ἑτέρων] ἕτερον L 9. τί AL, caeteri praemittunt καί, quod asterisco notavit Stephanus λέγω Μηλίους, οὓς] λέγω; Μηλίους omnes: sed interpres *quid dicam de Meliis, cuius urbis* 10. Σκιωναίους] Σκιωνέους FK 13. οὐδὲ AL, caeteri praemittunt οὐδέν, quod asterisco notavit Stephanus

τοὺς κηδεύσοντας ἔχειν τὰ τῶν τετελευτηκότων σώματα. οὐ Σκύθαι τοῦτ' ἔπραξαν ἀλλ' ὁ προςποιούμενος φιλανθρωπίᾳ διαφέρειν δῆμος ψηφίσμασι τὰς πόλεις ἄρδην ἀνῄρηκεν. ἤδη λογίζεσθε τί ἂν ἔπραξαν, εἰ τὴν τῶν Συρακοσίων πόλιν ἐξεπόρθησαν. οἱ γὰρ τοῖς οἰκείοις οὕτως ὠμῶς χρησάμενοι τοῖς μηδὲν προςήκουσι βαρυτέραν ἂν ἐξεῦρον τιμωρίαν. οὐκ ἔστιν οὖν τούτοις δίκαιος ἀποκείμενος ἔλεος· αὐτοὶ γὰρ αὐτὸν ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀκληρημάτων ἀνῃρήκασι. ποῦ γὰρ ἄξιον τούτοις καταφυγεῖν; πρὸς θεούς, ὧν τὰς πατρίους τιμὰς ἀφελέσθαι προείλοντο; πρὸς ἀνθρώπους, οὓς δουλωσόμενοι παρεγένοντο; Δήμητραν καὶ Κόρην καὶ τὰ τούτων ἐπικαλοῦνται μυστήρια, τὴν ἱερὰν αὐτῶν νῆσον πεπορθηκότες; ναί, ἀλλ' οὐκ αἴτιον τὸ πλῆθος τῶν Ἀθηναίων ἀλλ' Ἀλκιβιάδης ὁ ταῦτα συμβουλεύσας. ἀλλ' εὑρήσομεν τοὺς συμβούλους κατὰ τὸ πλεῖστον στοχαζομένους τῆς τῶν ἀκουόντων βουλήσεως, ὥςθ' ὁ χειροτονῶν τῷ ῥήτορι λόγον οἰκεῖον ὑποβάλλει τῆς ἑαυτοῦ προαιρέσεως. οὐ γὰρ ὁ λέγων κύριος τοῦ πλήθους, ἀλλ' ὁ δῆμος ἐθίζει τὸν ῥήτορα τὰ βέλτιστα λέγειν χρηστὰ βουλευόμενος. εἰ δὲ τοῖς ἀδικοῦσιν ἀνήκεστα συγγνώμην δώσομεν, ἐὰν εἰς τοὺς συμβούλους τὴν αἰτίαν ἀναφέρωσιν, εὐχερῆ τοῖς πονηροῖς τὴν ἀπολογίαν παρεξόμεθα. ἁπλῶς δὲ πάντων ἐστὶν ἀδικώτατον τῶν μὲν εὐεργεσιῶν μὴ τοὺς συμβούλους ἀλλὰ τὸν δῆμον ἀπολαμβάνειν τὰς χάριτας παρὰ τῶν εὖ παθόντων, τῶν δ' ἀδικημάτων ἐπὶ τοὺς ῥήτορας μεταφέρειν τὴν τιμωρίαν. καὶ ἐπὶ τοσοῦτόν τινες ἐξεστήκασι τῶν λογισμῶν ὥςτ' Ἀλκιβιάδην, εἰς ὃν τὴν ἐξουσίαν οὐκ ἔχομεν, φασὶ δεῖν τιμωρεῖσθαι, τοὺς δ' αἰχμαλώτους ἀγομένους ἐπὶ τὴν προςήκουσαν τιμωρίαν ἀφεῖναι, καὶ πᾶσιν ἐνδείξασθαι διότι τὴν δικαίαν μισοπονηρίαν οὐκ ἔσχηκεν ὁ δῆμος τῶν Συρακοσίων. εἰ δὲ καὶ κατ' ἀλήθειαν αἴτιοι γεγόνασιν οἱ σύμβουλοι τοῦ πολέμου, μεμφέσθω τὸ μὲν πλῆθος τοῖς ῥήτορσιν ὑπὲρ ὧν ἐξηπάτησαν, ὑμεῖς δὲ δικαίως μετελεύσεσθε τὸ πλῆθος ὑπὲρ ὧν ἠδίκησθε. καθόλου δ' εἰ μὲν ἐπιστάμενοι σαφῶς ἠδίκησαν, δι' αὐτὴν τὴν προαίρεσιν ἄξιοι τιμωρίας, εἰ δ' εἰκῇ βουλευσάμενοι τὸν πό-

κηδεύσοντας] κηδεύσαντας AFIK 16. ψηφίσμασι FKL interpres, caeteri ψηφίσματι (αι) 17. λογίζεσθε F εἰ τὴν] εἰς τὴν L 18. ἐξεπόρθησαν] εἰ ἐξεπόρθησαν L 27. Δήμητραν] Δήμητρα AH τούτων] τοιαῦτα FIKQ

566. 48. διότι] διὸ L, cuius in marg. scriptum οἶμαι διότι ἀντὶ ὅτι 52. ὑμεῖς] ἡμεῖς IK 54. δι' — προαίρεσιν om. L

λεμον ἐξήνεγκαν, οὐδ' ὡς αὐτοὺς ἀφετέον, ἵνα μὴ σχεδιάζειν ἐν τοῖς τῶν ἄλλων βίοις ἐθισθῶσιν. οὐ γὰρ δίκαιόν ἐστι τὴν Ἀθηναίων ἄγνοιαν Συρακοσίοις φέρειν
60 ἀπώλειαν, οὐδ' ἐν οἷς τὸ πραχθὲν ἀνήκεστόν ἐστιν ἐν
32 τούτοις ἀπολογίαν ὑπολείπεσθαι τοῖς ἁμαρτάνουσι. νὴ Δία, ἀλλὰ Νικίας ὑπὲρ Συρακοσίων ἐπολιτεύσατο καὶ μόνος συνεβούλευσε μὴ πολεμεῖν. τὸν μὲν ἐκεῖ γεγενη-
65 μένον λόγον ἀκούομεν, τὰ δ' ἐνταῦθα πεπραγμένα τεθεωρήκαμεν. ὁ γὰρ ἀντειπὼν ἐκεῖ περὶ τῆς στρατείας ἐνταῦθα στρατηγὸς ἦν τῆς δυνάμεως, καὶ ὁ πολιτευόμενος ὑπὲρ Συρακοσίων ἀπετείχισεν ὑμῶν τὴν πόλιν, καὶ ὁ φιλανθρώπως διακείμενος πρὸς ὑμᾶς Δημοσθέ-
70 νους καὶ τῶν ἄλλων ἁπάντων βουλομένων λῦσαι τὴν πολιορκίαν μόνος ἐβιάσατο μένειν καὶ πολεμεῖν. διόπερ ἔγωγε νομίζω μηδὲν παρ' ὑμῖν πλεῖον ἰσχῦσαι τὸν μὲν λόγον τῶν ἔργων, τὴν δ' ἐπαγγελίαν τῆς πείρας, τὰ δ'
75 ἀφανῆ τῶν ὑπὸ πάντων ἑωραμένων. νὴ Δία, ἀλλὰ καλὸν μὴ ποιεῖν τὴν ἔχθραν αἰώνιον. οὐκοῦν μετὰ τὴν τῶν ἠδικηκότων κόλασιν, ἐὰν ὑμῖν δοκῇ, προσηκόντως διαλύσεσθε τὴν ἔχθραν. οὐ γὰρ δίκαιον, ὅταν μὲν κρατῶσιν, ὡς δούλοις χρῆσθαι τοῖς ἡλωκόσιν, ὅταν δὲ κρα-
80 τηθῶσιν, ὡς οὐδὲν ἠδικηκότας συγγνώμης τυγχάνειν. καὶ τοῦ μὲν δοῦναι δίκην ὧν ἔπραξαν ἀφεθήσονται, λόγῳ δ' εὐσχήμονι καθ' ὃν ἂν χρόνον αὐτοῖς συμφέρῃ τῆς φιλίας μνημονεύσουσιν. ἐῶ γὰρ ὅτι τοῦτο πράξαντες σὺν πολλοῖς ἄλλοις καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους ἀδική-
85 σετε, ὑμῶν χάριν κἀκεῖ τὸν πόλεμον ἐπανῃρημένους καὶ ἐνταῦθα συμμαχίαν ἀποστείλαντας· ἐξῆν γὰρ αὐτοῖς ἀγαπητῶς ἄγειν εἰρήνην καὶ περιορᾶν τὴν Σικελίαν πορθουμένην. διόπερ ἐὰν τοὺς αἰχμαλώτους ἀφέντες φιλίαν συνάπτησθε, προδόται φανήσεσθε τῶν συμμαχη-
90 σάντων, καὶ τοὺς κοινοὺς ἐχθροὺς δυνάμενοι ταπεινῶσαι τοσούτους στρατιώτας ἀποδόντες πάλιν ἰσχυροὺς κα-

56. αὐτοὺς] αὐτοῖς L 60. ὑπολείπεσθαι] ἀπολείπεσθαι, ὑ super ἀ posito, F 63. τὸν] τὸ FIKQ, omisso deinde λόγον εἰ 64. ἐκεῖ om. A 66. στρατιᾶς F 68. ὑμῶν FIK et 69. ὑμᾶς IK, caeteri ἡμῶν et ἡμᾶς 71. μένειν καὶ om. L 72. μηδὲν] fort. μὴ δεῖν παρ' ὑμῖν πλεῖον ἰσχύσαι] παρ' ἡμῖν πλεῖ μελεῖν A 73. ἐπαγγελίαν Wesselingius: libri ἀπαγγελίαν 74. ὑπὸ] ἀπὸ FK 77. διαλύσεσθε] διαλύσασθε LQ, διαλύσεσθαι FIK 80. τοῦ] τὸ AFK 82. μνημονεύσουσιν] μνημονεύουσιν AFIK 83. ἐῶ Wesselingius: libri ἓν 85. κἀκεῖ om. L ἐπανῃρημένους ALQ, caeteri ἀνῃρημένους 91. κατασκευάσετε] κατασκευάσητε FI

567 τασκευάσετε. οὐ γὰρ ἄν ποτ' ἔγωγε πιστεύσαιμι ὡς Ἀθηναῖοι τηλικαύτην ἔχθραν ἐπανῃρημένοι βεβαίαν φυλάξουσι τὴν φιλίαν, ἀλλ' ἀσθενεῖς μὲν ὄντες ὑποκριθήσονται τὴν εὔνοιαν, ἀναλαβόντες δ' αὐτοὺς τὴν ἀρχαίαν προαίρεσιν ἐπὶ τέλος ἄξουσιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ὦ Ζεῦ καὶ πάντες θεοί, μαρτύρομαι πάντας ὑμᾶς μὴ σώζειν τοὺς πολεμίους, μὴ ἐγκαταλιπεῖν τοὺς συμμάχους, μὴ πάλιν ἕτερον ἐπάγειν τῇ πατρίδι κίνδυνον. ὑμεῖς δέ, ω ἄνδρες Συρακόσιοι, τούτους ἀφέντες, ἐὰν ἀποβῇ τι δυςχερές, οὐδ' ἀπολογίαν ἑαυτοῖς εὐσχήμονα καταλείψετε. 95 100 5

33 Τοιαῦτα διαλεχθέντος τοῦ Λάκωνος μετέπεσε τὸ πλῆθος καὶ τὴν Διοκλέους γνώμην ἐκύρωσε. διόπερ οἱ μὲν στρατηγοὶ παραχρῆμα ἀνῃρέθησαν καὶ οἱ σύμμαχοι· οἱ δ' Ἀθηναῖοι παρεδόθησαν εἰς τὰς λατομίας, ὧν ὕστερον οἱ μὲν ἐπὶ πλεῖον παιδείας μετεσχηκότες ὑπὸ τῶν νεωτέρων ἐξαρπαγέντες διεσώθησαν, οἱ δὲ λοιποὶ σχεδὸν ἅπαντες ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κακούμενοι τὸν βίον οἰκτρῶς κατέστρεψαν. μετὰ δὲ τὴν κατάλυσιν τοῦ πολέμου Διοκλῆς ἀνέγραψε τοῖς Συρακοσίοις τοὺς νόμους, καὶ συνέβη παράδοξον περὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον γενέσθαι περιπέτειαν. ἀπαραίτητος γὰρ ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις γενόμενος καὶ σκληρῶς κολάζων τοὺς ἐξαμαρτάνοντας, ἔγραψεν ἐν τοῖς νόμοις, ἐάν τις ὅπλον ἔχων εἰς τὴν ἀγορὰν παραγένηται, θάνατον εἶναι πρόστιμον, οὔτε ἀγνοίᾳ δοὺς οὔτε ἄλλῃ τινὶ περιστάσει συγγνώμην. προςαγγελθέντων δὲ πολεμίων ἐπὶ τῆς χώρας ἐξεπορεύετο ξίφος ἔχων· αἰφνιδίου δὲ στάσεως καὶ ταραχῆς κατὰ τὴν ἀγορὰν γενομένης ἀγνοήσας μετὰ τοῦ ξίφους παρῆν εἰς τὴν ἀγοράν. τῶν δὲ ἰδιωτῶν τινος κατανοήσαντος, καὶ εἰπόντος ὅτι τοὺς ἰδίους αὐτὸς καταλύει νόμους, ἀνεβόησε, Μὰ Δία οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ κυρίους ποιήσω. καὶ σπασάμενος τὸ ξίφος ἑαυτὸν ἀπέκτεινε. ταῦτα μὲν οὖν ἐπράχθη κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτόν. 10 15 20 25

34 Ἐπ' ἄρχοντος δ' Ἀθήνησι Καλλίου Ῥωμαῖοι μὲν ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλιάρχους κατέστησαν τέτταρας, Πόπλιον Κορνήλιον, Γάϊον Φάβιον, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη παρ' Ἠλείοις δευτέρα πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Ἐξαίνετος Ἀκραγαντῖνος. ἐπὶ δὲ τούτων Ἀθηναίων περὶ Σικελίαν ἐπταικότων συνέβη τὴν ἡγε- 30 35

567. 93. ἂν de meo addidi 96. αὐτοὺς] αὐτοὺς I 97. ἐπὶ AL, caeteri εἰς 98. οὖν om. L πάντες L, caeteri πάντες οἱ
3. εὐσχήμονα] ἀσχήμονα A 4. τοιαῦτα AFKLQ, caeteri ταῦτα
10. ἅπαντες ἐν] ἐν om. I 26. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ AFKL
32. ἐννενήκοντα omnes

δὲ περὶ τοὺς Ἀθηναίους πραγμάτων τεταπεινωμένων, ὁ μὲν καιρὸς προςεδεῖτο πολλῆς ὁμονοίας, οἱ δὲ στρατη-
15 γοὶ πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζον. καὶ τέλος ἐκπλεύσαντες εἰς Ὠρωπὸν ἀπαράσκευοι πρὸς τοὺς Πελοποννησίους ἐναυμάχησαν· κακῶς δὲ καὶ τὴν μάχην ἐνστησάμενοι καὶ τὸν κίνδυνον ἀγεννῶς ὑπομείναντες, ἀπέβαλον ναῦς δύο πρὸς ταῖς εἴκοσι, τὰς δὲ λοιπὰς μόγις διέσωσαν εἰς
20 Ἐρέτριαν. τούτων δὲ πραχθέντων οἱ σύμμαχοι τῶν Ἀθηναίων διά τε τὰς περὶ Σικελίαν ἀτυχίας καὶ διὰ τὰς τῶν ἡγεμόνων καχεξίας μεθίσταντο πρὸς Λακεδαιμονίους. συμμάχου δ' ὄντος τοῖς Λακεδαιμονίοις Δαρείου τοῦ Περσῶν βασιλέως, Φαρνάβαζος ὁ τῶν ἐπὶ
25 θαλάττης τόπων ἔχων τὴν στρατηγίαν ἐχορήγει χρήματα τοῖς Λακεδαιμονίοις· μετεπέμψατο δὲ καὶ τὰς ἐκ Φοινίκης τριήρεις τριακοσίας, διαλογιζόμενος ἀποστεῖλαι τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ τὴν βοήθειαν.

37 Τοιούτων δ' ἐλαττωμάτων τοῖς Ἀθηναίοις εἰς ἕνα
30 καιρὸν προςδραμόντων ἅπαντες καταλελύσθαι τὸν πόλεμον διειλήφεισαν· οὐκέτι γὰρ τοὺς Ἀθηναίους οὐδὲ τὸν ἐλάχιστον χρόνον οὐδεὶς ἤλπιζε τοιαῦτα ὑποστήσεσθαι. οὐ μὴν τὰ πράγματά γε τῇ τῶν πολλῶν ὑπολήψει τέλος
35 ἔσχεν ἀκόλουθον, ἀλλ' εἰς τοὐναντίον πάντα διὰ τὰς τῶν διαπολεμούντων ὑπεροχὰς μεταπεσεῖν συνέβη διὰ τοιαύτας αἰτίας. Ἀλκιβιάδης φυγὰς ὢν ἐξ Ἀθηνῶν συνεπολέμησε χρόνον τινὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ μεγάλας ἐν τῷ πολέμῳ χρείας παρέσχετο. ἦν γὰρ καὶ λόγῳ
40 δυνατώτατος καὶ τόλμῃ πολὺ προέχων τῶν πολιτῶν, ἐν δ' εὐγενείᾳ καὶ πλούτῳ πρῶτος Ἀθηναίων. οὗτος οὖν ἐπιθυμῶν τῆς εἰς τὴν πατρίδα τυχεῖν καθόδου πάντα ἐμηχανᾶτο πρὸς τὸ τοῖς Ἀθηναίοις πρᾶξαί τι τῶν χρη- 570
45 σίμων, καὶ μάλιστα ἐν οἷς καιροῖς ἐδόκουν τοῖς ὅλοις ἐλαττοῦσθαι. ἔχων οὖν φιλίαν πρὸς Φαρνάβαζον τὸν Δαρείου σατράπην, καὶ θεωρῶν αὐτὸν μέλλοντα τριακοσίας ναῦς ἀποστέλλειν τοῖς Λακεδαιμονίοις εἰς συμμαχίαν, ἔπεισεν ἀποστῆναι τῆς πράξεως· ἐδίδασκε γὰρ ὡς
50 οὐ συμφέρει τῷ βασιλεῖ τοὺς Λακεδαιμονίους ποιεῖν ἄγαν ἰσχυρούς· οὐ γὰρ συνοίσειν Πέρσαις· κρεῖττον οὖν εἶναι περιορᾶν τοὺς διαπολεμοῦντας ἴσους ὄντας, ὅπως πρὸς ἀλλήλους ὡς πλεῖστον χρόνον διαφέρωνται.

13. ὁ μὲν] μὲν K 19. Ἐρέτριαν] Ἐρετρίαν omnes 22. μεθίσταντο Reiskius: libri καθίσταντο 27. τριήρεις] ναῦς L 28. βοήθειαν] libri Βοιωτίαν 32. τοιαῦτα om. H, asterisco notavit Stephanus 41. ἐν] nisi ἔτι scribendum est

ὅθεν ὁ Φαρνάβαζος διαλαβὼν εὖ λέγειν τὸν Ἀλκιβιάδην, πάλιν τὸν στόλον ἀπέστειλεν εἰς Φοινίκην. τότε 55 μὲν οὖν τηλικαύτην τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχίαν παρείλετο· μετὰ δέ τινα χρόνον τυχὼν τῆς καθόδου, καὶ δυνάμεως ἡγησάμενος, πολλαῖς μὲν μάχαις ἐνίκησε Λακεδαιμονίους, καὶ τελέως τὰ τῶν Ἀθηναίων πράγματα πεσόντα πάλιν ἤγειρεν. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν 60 τοῖς οἰκείοις χρόνοις ἀκριβέστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ παρὰ φύσιν προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ τοὺς καιρούς.

38 Τοῦ γὰρ ἐνιαυσιαίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Θεόπομπος, Ῥωμαῖοι δὲ ἀντὶ τῶν ὑπάτων τέτταρας χιλιάρχους κατέστησαν, Τιβέριον Ποστού- 65 μιον καὶ Γάϊον Κορνήλιον, πρὸς δὲ τούτοις Γάϊον Οὐαλέριον καὶ Καίσωνα Φάβιον. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι τὴν ἐκ τῶν τετρακοσίων ὀλιγαρχίαν κατέλυσαν καὶ τὸ σύστημα τῆς πολιτείας ἐκ τῶν πολιτῶν συνεστήσαντο. τούτων δὲ πάντων ἦν εἰςηγητὴς Θη- 70 ραμένης, ἀνὴρ καὶ τῷ βίῳ κόσμιος καὶ τῇ φρονήσει δοκῶν διαφέρειν τῶν ἄλλων. καὶ γὰρ τὸν Ἀλκιβιάδην οὗτος μόνος συνεβούλευσε κατάγειν, δι' ὃν πάλιν ἑαυτοὺς ἀνέλαβον, καὶ πολλῶν ἄλλων εἰςηγητὴς γενόμενος ἐπ' ἀγαθῷ τῆς πατρίδος οὐ μετρίας ἀποδοχῆς ἐτύγχα- 75 νεν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον ἐγενήθη. εἰς δὲ τὸν πόλεμον Ἀθηναῖοι μὲν στρατηγοὺς κατέστησαν Θράσυλλον καὶ Θρασύβουλον, οἳ τὸν στόλον εἰς Σάμον ἀθροίσαντες ἐγύμναζον τοὺς στρατιώτας εἰς ναυμαχίαν 80 καθ' ἡμέραν ἀναπείρας ποιούμενοι. Μίνδαρος δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος χρόνον μέν τινα περὶ τὴν Μίλητον διέτριβε, προςδοκῶν τὴν παρὰ Φαρναβάζου βοήθειαν· τριακοσίας γὰρ τριήρεις ἀκούων ἐκ Φοινίκης καταπεπλευκέναι μετέωρος ἦν ταῖς ἐλπίσι, νομίζων τη- 85 λικούτῳ στόλῳ καταλύσειν τὴν Ἀθηναίων ἡγεμονίαν· μετ' ὀλίγον δὲ πυθόμενός τινων ὅτι πεισθεὶς Ἀλκιβιάδῃ πάλιν ἀπέστειλε τὸν στόλον εἰς Φοινίκην, τὰς μὲν παρὰ Φαρναβάζου ἐλπίδας ἀπέγνω, αὐτὸς δὲ καταρτίσας τάς τε ἐκ Πελοποννήσου ναῦς καὶ τὰς παρὰ 90 τῶν ἔξωθεν συμμάχων, Δωριέα μὲν μετὰ τριῶν καὶ δέκα νεῶν ἀπέστειλεν εἰς Ῥόδον, πυνθανόμενος ἐπὶ νεω-

570. 56. παρείλετο] παρείλατο FIK 58. Λακεδαιμονίους] τοὺς Λακεδαιμονίους L 60. τέτταρας] τέσσαρας omnes 67. Καίσωνα H, Κέσωνα K, caeteri Κένσωνα 68. τὴν ἐκ τῶν] τὴν τῶν M 71. καὶ τῇ φρονήσει] καὶ φρονήσει M 76. ἐγενήθη] ἐγένετο M 81. ὁ τῶν Λακεδ.] τῶν Λακεδ. A 86. τινων om. L 92. ἐπὶ] ἐπὶ τῷ F

περισμῷ τινας συνίστασθαι τῶν Ῥοδίων· προσφάτως γὰρ 571
τοῖς Λακεδαιμονίοις τινὲς τῶν ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἑλλή-
95 νων ἀπεστάλκεισαν εἰς συμμαχίαν τὰς προειρημένας
ναῦς· αὐτὸς δὲ τὰς ἄλλας πάσας ἀναλαβών, οὔσας
ὀγδοήκοντα καὶ τρεῖς, ἀπῆρεν εἰς Ἑλλήσποντον διὰ τὸ
πυνθάνεσθαι τὸν τῶν Ἀθηναίων στόλον ἐν Σάμῳ δια-
τρίβειν. καθ' ὃν δὴ χρόνον οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατη-
100 γοὶ θεωροῦντες παραπλέοντας, ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς
μετὰ νεῶν ἑξήκοντα. τῶν δὲ Λακεδαιμονίων κατενεχθέν-
των εἰς Χίον, ἔδοξε τοῖς τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῖς
προσπλεῦσαι τῇ Λέσβῳ, κἀκεῖ παρὰ τῶν συμμάχων
ἀθροῖσαι τριήρεις, ὅπως μὴ συμβαίνῃ τοὺς πολεμίους
5 ὑπερέχειν τῷ πλήθει τῶν νεῶν.

39 Οὗτοι μὲν οὖν περὶ ταῦτα διέτριβον. Μίνδαρος
δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος νυκτὸς μετὰ τοῦ στό-
λου παντὸς ἐκπλεύσας εἰς Ἑλλήσποντον ἐκομίζετο κατὰ
σπουδήν, καὶ δευτεραῖος εἰς Σίγειον κατέπλευσεν. οἱ δ'
10 Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν παράπλουν, οὐκ ἀνέμειναν
ἁπάσας τὰς παρὰ τῶν συμμάχων τριήρεις, τριῶν δὲ μό-
νον προσγενομένων αὐτοῖς ἐδίωκον τοὺς Λακεδαιμονί-
ους. ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Σίγειον, εὗρον τὸν μὲν στόλον
ἐκπεπλευκότα, τρεῖς δὲ μόνον ναῦς ὑπολελειμμένας, ὧν
15 εὐθέως ἐκυρίευσαν· καὶ μετὰ ταῦτα εἰς Ἐλεοῦντα κατα-
πλεύσαντες τὰ περὶ τὴν ναυμαχίαν παρεσκευάζοντο. Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ θεωροῦντες τοὺς πολεμίους τὰ πρὸς τὴν
μάχην ἑτοιμαζομένους, καὶ αὐτοὶ πένθ' ἡμέρας ἀνάπει-
ραν ποιούμενοι καὶ γυμνάσαντες τοὺς ἐρέτας ἐξέταξαν
20 τὸν στόλον εἰς ναυμαχίαν, ὄντα νεῶν δυοῖν ἐλάττω τῶν
ἐνενήκοντα. οὗτοι μὲν οὖν ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Ἀσίαν μέ-
ρους ἔστησαν τὰς ναῦς, οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ πρὸς τὴν
Εὐρώπην ἔχοντες ἀντανήγοντο, τῷ μὲν πλήθει λειπόμε-
νοι, ταῖς δ' ἐμπειρίαις ὑπερέχοντες. Λακεδαιμόνιοι μὲν
25 οὖν ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ κέρατος ἔταξαν τοὺς Συρακοσίους,
ὧν Ἑρμοκράτης ἀφηγεῖτο, τὸ δ' εὐώνυμον αὐτοῖς συν-
επλήρουν Πελοποννήσιοι Μινδάρου τὴν] ἡγεμονίαν
ἔχοντος. τῶν δ' Ἀθηναίων ἐπὶ μὲν τὸ δεξιὸν ἐτάχθη

571. 97. τῶν Ἀθηναίων] Ἀθηναίων K 98. στόλον — 99. στρατηγοὶ om. K 2. προσπλεῦσαι] προπλεῦσαι L 3. τοῖς πολεμίοις (ὺς ... υς) F 8. Σίγειον hic et postea Rhodomannus: libri Σίγιον 13. τρεῖς δὲ μόνον ναῦς] μόνον om. KLM, asterisco notavit Stephanus 20. δυοῖν] δυεῖν L ἐλάττω A, ἐλαττόνων F, ἐλάττων I, margo F, caeteri ἔλαττον ἐννενή-κοντα omnes

Θράσυλλος, ἐπὶ δὲ τὸ εὐώνυμον Θρασύβουλος. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἔσπευδον ἀμφότεροι φιλοτιμούμενοι περὶ 30 τοῦ τόπου, ὅπως μὴ τὸν ῥοῦν ἔχωσιν ἐναντίον. διὸ καὶ πολὺν χρόνον ἀλλήλους περιέπλεον, διακλείοντες τὰ στενὰ καὶ περὶ τῆς στάσεως τοπομαχοῦντες· μεταξὺ γὰρ Ἀβύδου καὶ Σηστοῦ τῆς ναυμαχίας γινομένης συνέβαινε τὸν ῥοῦν οὐ μετρίως ἐμποδίζειν ἐν στενοῖς τόποις. οὐ 35 μὴν ἀλλ' οἱ τῶν Ἀθηναίων κυβερνῆται πολὺ ταῖς ἐμπειρίαις προέχοντες πολλὰ πρὸς τὴν νίκην συνεβάλοντο. τῶν γὰρ Πελοποννησίων ὑπερεχόντων τῷ πλήθει τῶν 40 νεῶν καὶ ταῖς τῶν ἐπιβατῶν ἀρεταῖς, ἡ τέχνη τῶν κυβερνητῶν ἄχρηστον τὴν ὑπεροχὴν τῶν ἐναντίων ἐποίει. 40 ὁπότε γὰρ οἱ Πελοποννήσιοι κατὰ σπουδὴν ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν εἰς ἐμβολὴν ἐπιφέροιντο, τὰς ἑαυτῶν οὕτω 572 φιλοτέχνως καθίστανον ὥστε τοῦ μὲν ἄλλου μέρους αὐτὰς μὴ δύνασθαι θιγεῖν, τοῖς δὲ στόμασι τῶν ἐμβόλων 45 μόνοις ἀναγκάζεσθαι συμβάλλειν. διόπερ ὁ Μίνδαρος ὁρῶν ἄπρακτον οὖσαν τὴν ἐκ τῶν ἐμβολῶν βίαν, κατ' ὀλίγας καὶ κατὰ μίαν ἐκέλευσε συμπλέκεσθαι. οὐ μὴν οὐδ' ἐνταῦθα τὴν τῶν κυβερνητῶν τέχνην ἄπρακτον εἶναι συνέβαινεν, ἀλλ' εὐφυῶς ἐκκλίνοντες τὰς τῶν νεῶν 50 ἐπιφερομένας ἐμβολὰς πλαγίαις ἐνέσειον, καὶ πολλὰς κατετίτρωσκον. φιλοτιμίας δ' ἐμπεσούσης εἰς ἀμφοτέρους, οὐ μόνον ταῖς ἐμβολαῖς διεκινδύνευον, ἀλλὰ συμπλεκόμενοι τοῖς ἐπιβάταις διηγωνίζοντο. πολλὰ δ' ὑπὸ τῆς τοῦ ῥοῦ βίας διακωλυόμενοι πράττειν ἐφ' ἱκανὸν 55 χρόνον διεκινδύνευον, οὐδετέρων δυναμένων τυχεῖν τῆς νίκης. ἰσοῤῥόπου δὲ τῆς μάχης οὔσης, ἐπεφάνησαν ὑπέρ τινος ἄκρας ναῦς εἴκοσι πέντε παρὰ τῶν συμμάχων ἀπεσταλμέναι τοῖς Ἀθηναίοις. φοβηθέντες δὲ οἱ Πελοποννήσιοι πρὸς τὴν Ἄβυδον ἔφυγον, ἐξαπτομένων 60 τῶν Ἀθηναίων καὶ φιλοτιμότερον διωξάντων. τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτο τέλος λαβούσης, Ἀθηναῖοι ναῦς ἔλαβον ὀκτὼ μὲν Χίων, πέντε δὲ Κορινθίων, Ἀμβρακιωτῶν δὲ δύο, Συρακοσίων δὲ καὶ Παλληναίων καὶ Λευκαδίων μίαν ἐξ ἑκάστων· αὐτοὶ δὲ πέντε ναῦς ἀπέ- 65 βαλον, ἃς πάσας βυθισθῆναι συνέβη. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ περὶ τὸν Θρασύβουλον ἔστησαν τρόπαιον ἐπὶ τῆς

34. οὐ om. A 35. στενοῖς] στεῤῥοῖς AL 37. συνεβάλοντο] συνεβάλλοντο L 40. ἐναντίων] πολεμίων M 42. ἐπιφέροιντο] ἐπεφέροντο FIK

572. 44. θιγεῖν] θήγειν F, θίγειν caeteri 49. ἐκκλίνοντες] ἐγκλίνοντες IQ 61. τοιοῦτο L, caeteri τοιοῦτον 64. Παλληναίων] immo Πελληνέων: monuit Dukerus ad Thucyd. VIII. 106.
65. ἀπέβαλον] ἀπώλοντο M

ἄκρας οὗ τὸ τῆς Ἑκάβης ἐστὶ μνημεῖον, καὶ τοὺς ἀπαγγελοῦντας τὴν νίκην εἰς Ἀθήνας ἔπεμψαν· αὐτοὶ δὲ
70 μετὰ παντὸς τοῦ στόλου τὸν πλοῦν ἐπὶ Κύζικον ἐποιήσαντο. αὕτη γὰρ πρὸ τῆς ναυμαχίας ἦν ἀφεστηκυῖα πρὸς Φαρνάβαζον τὸν Δαρείου στρατηγὸν καὶ Κλέαρχον τὸν Λακεδαιμονίων ἡγεμόνα. εὑρόντες δ' αὐτὴν ἀτείχιστον, ῥᾳδίως τῆς ἐπιβολῆς ἐκράτησαν, καὶ χρήματα πραξάμε-
75 νοι τοὺς Κυζικηνοὺς ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν.

41 Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἀπὸ τῆς ἥττης φυγὼν εἰς Ἄβυδον τάς τε πεπονηκυίας ναῦς ἐπεσκεύασε καὶ πρὸς τὰς ἐν Εὐβοίᾳ τριήρεις ἀπέστειλεν
80 Ἐπικλέα τὸν Σπαρτιάτην, προστάξας ἄγειν τὴν ταχίστην. ὃς ἐπεὶ κατέπλευσεν εἰς Εὔβοιαν, ἀθροίσας τὰς ναῦς οὔσας πεντήκοντα κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη· καὶ κατὰ τὸν Ἄθω γενομένων τῶν τριήρων ἐπεγενήθη χειμὼν τηλικοῦτος ὥστε τὰς μὲν ναῦς ἁπάσας ἀπολέσθαι, τῶν δὲ
85 ἀνδρῶν δώδεκα μόνους διασωθῆναι. δηλοῖ δὲ τὸ περὶ τούτων ἀνάθημα κείμενον ἐν τῷ περὶ Κορώνειαν νεῷ, καθάπερ φησὶν Ἔφορος, τὴν ἐπιγραφὴν ἔχον ταύτην·

οἵδ' ἀπὸ πεντήκοντα νεῶν θάνατον προφυγόντες
πρὸς σκοπέλοισιν Ἄθω σώματα γῇ πέλασαν
90 δώδεκα, τοὺς δ' ἄλλους ὄλεσεν μέγα λαῖτμα θαλάσσης, 573
νῆάς τε στυγεροῖς πνεύμασι χρησαμένας.

Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἔχων τρισκαίδεκα τριήρεις κατέπλευσε πρὸς τοὺς ἐν Σάμῳ διατρίβον-
95 τας, οἳ πάλαι προακηκοότες ἦσαν ὅτι πεπεικὼς εἴη τὸν Φαρνάβαζον μηκέτι ταῖς τριακοσίαις ναυσὶ βοηθεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις. φιλοφρόνως δ' αὐτὸν ἀποδεξαμένων τῶν ἐν τῇ Σάμῳ, διελέγετο πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς κα-
100 θόδου, πολλὰ κατεπαγγελλόμενος χρήσιμος ἔσεσθαι τῇ πατρίδι, ὁμοίως καὶ τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησάμενος, καὶ πολλὰ τὴν ἑαυτοῦ δακρύσας τύχην, ὅτι τὴν ἰδίαν ἀρετὴν ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν ἠνάγκασται κατὰ τῆς πατρίδος ἐνδείξασθαι. τῶν δὲ στρατιωτῶν ἀσμένως τοὺς λόγους
5 προσδεξαμένων, καὶ περὶ τούτων διαπεμψαμένων εἰς Ἀθήνας, ἔδοξε τῷ δήμῳ τὸν ἄνδρα τῶν ἐγκλημάτων ἀπολῦσαι καὶ μεταδοῦναι τῆς στρατηγίας. θεωροῦντες γὰρ αὐτοῦ τὸ πρακτικὸν τῆς τόλμης καὶ τὴν παρὰ τοῖς
10 Ἕλλησι δόξαν, ὑπελάμβανον, ὅπερ ἦν εἰκός, οὐ μικρὰν ῥοπὴν τοῖς σφετέροις ἔσεσθαι πράγμασι τοῦτον προς-

72. στρατηγὸν] σατράπην L Κλέαρχον] Λέαρχον A interpres 80. ὃς] ὃς δ' F 81. πεντήκοντα] ή A
82. κατὰ] πρὸς L

γενομένου. καὶ γὰρ ὁ τῆς πολιτείας ἀφηγούμενος τότε Θηραμένης, ἀνὴρ εἰ καί τις ἄλλος δόξας εἶναι συνετός, τῷ δήμῳ συνεβούλευσε κατάγειν τὸν Ἀλκιβιάδην. τούτων δ' ἀπαγγελθέντων εἰς Σάμον Ἀλκιβιάδης πρὸς αἷς 15 εἶχεν ἰδίαις ναυσὶ τριςκαίδεκα ἐννέα προςέλαβε, καὶ μετὰ τούτων ἐκπλεύσας εἰς Ἁλικαρνασσὸν παρὰ τῆς πόλεως εἰςεπράξατο χρήματα. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν Μεροπίδα πορθήσας μετὰ πολλῆς λείας ἀνέπλευσεν εἰς Σάμον. πολλῶν δὲ συναχθέντων λαφύρων τοῖς τ' ἐν Σά- 20 μῳ στρατιώταις καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ διελόμενος τὰς ὠφελείας, ταχὺ τοὺς εὖ παθόντας εὔνους ἑαυτῷ κατεσκεύασε. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Ἀντάνδριοι, φρουρὰν ἔχοντες, μετεπέμψαντο παρὰ Λακεδαιμονίων στρα- 25 τιώτας, μεθ' ὧν ἐκβαλόντες τὴν φυλακὴν ἐλευθέραν ᾤκουν τὴν πατρίδα· οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι περὶ τῆς εἰς Φοινίκην ἀποστολῆς τῶν τριακοσίων νεῶν ἐγκαλοῦντες τῷ Φαρναβάζῳ τοῖς Ἄντανδρον οἰκοῦσι συνεμάχησαν. τῶν δὲ συγγραφέων Θουκυδίδης μὲν τὴν ἱστορίαν κα- 30 τέστρεψε, περιλαβὼν χρόνον ἐτῶν εἴκοσι καὶ δυοῖν ἐν βίβλοις ὀκτώ· τινὲς δὲ διαιροῦσιν εἰς ἐννέα· Ξενοφῶν δὲ καὶ Θεόπομπος ἀφ' ὧν ἀπέλιπε Θουκυδίδης τὴν ἀρχὴν πεποίηνται, καὶ Ξενοφῶν μὲν περιέλαβε χρόνον ἐτῶν τετταράκοντα καὶ ὀκτώ, Θεόπομπος δὲ τὰς Ἑλλη- 35 νικὰς πράξεις διελθὼν ἐπ' ἔτη ἑπτακαίδεκα καταλήγει τὴν ἱστορίαν εἰς τὴν περὶ Κνίδον ναυμαχίαν ἐν βίβλοις 574 δυοκαίδεκα. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Αἴκους διαπολεμοῦντες ἐνέβαλον αὐτῶν εἰς τὴν χώραν μετὰ πολλῆς 40 δυνάμεως· περιστρατοπεδεύσαντες δὲ πόλιν Βώλας ὀνομαζομένην ἐξεπολιόρκησαν.

Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων τέλος 43 ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Γλαύκιππος, ἐν δὲ τῇ Ῥώ- 45 μῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Μάρκος Κορνήλιος καὶ Λεύκιος Φούριος. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Ἐγεσταῖοι

573. 12. τότε servarunt AFHIKM δόξας εἶναι] εἶναι δόξαι F 15. εἶχεν ἰδίαις ναυσὶ] εἶχε ναυσὶ L 17. εἰςεπράξατο] ἐπράξατο FIK 18. Μεροπίδα F vel margo eius, caeteri Μεροδίπα 23. Ἀντάνδριοι] Αὐτάνδριοι ed. Stephani tacente F 30. εἴκοσι καὶ δυοῖν] κδ' FIMQ, κβ ed. Steph. 34. τετταράκοντα καὶ ὀκτώ] μη ed. Steph. F 37. δυοκαίδεκα] δώδεκα L

574. 40. περιστρατοπεδεύσαντες δὲ] στρατοπεδεύσαντες δὲ περὶ A 41. Βώλας Wesselingius, Βώλασον A, caeteri Βόλασον 44. Γλαύκιππος] Λαύκιππος nescio qui Wesselingii 47. Ἐγεσταῖοι A fere semper, caeteri Αἰγεσταῖοι

κατὰ τὴν Σικελίαν σύμμαχοι γεγενημένοι τοῖς Ἀθηναίοις
κατὰ Συρακοσίων καταλυθέντος τοῦ πολέμου περιδεεῖς
50 καθειστήκεισαν· ἤλπιζον γάρ, ὅπερ ἦν εἰκός, τιμωρίαν
δώσειν τοῖς Σικελιώταις ὑπὲρ ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτον.
τῶν δὲ Σελινουντίων περὶ τῆς ἀμφισβητησίμου χώρας
πολεμούντων αὐτούς, ἑκουσίως ἐξεχώρουν, εὐλαβούμενοι
μὴ διὰ ταύτην τὴν πρόφασιν οἱ Συρακόσιοι συνεπιλά-
55 βωνται τοῦ πολέμου τοῖς Σελινουντίοις, καὶ κινδυνεύ-
σωσιν ἄρδην ἀπολέσαι τὴν πατρίδα. ἐπεὶ δ' οἱ Σελι-
νούντιοι χωρὶς τῆς ἀμφισβητησίμου πολλὴν τῆς παρα-
κειμένης ἀπετέμοντο, τηνικαῦθ' οἱ τὴν Ἔγεσταν οἰκοῦν-
τες πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς Καρχηδόνα, δεόμενοι βοη-
60 θῆσαι καὶ τὴν πόλιν αὐτοῖς ἐγχειρίζοντες. καταπλευ-
σάντων δὲ τῶν πεμφθέντων, καὶ τῇ γερουσίᾳ τὰς παρὰ
τοῦ δήμου δεδομένας ἐντολὰς εἰπόντων, οὐ μετρίως
διηπόρησαν οἱ Καρχηδόνιοι. ἅμα μὲν γὰρ ἐπεθύμουν
παραλαβεῖν πόλιν εὔκαιρον, ἅμα δ' ἐφοβοῦντο τοὺς
65 Συρακοσίους, ἑωρακότες προσφάτως καταπεπολεμημένας
τὰς τῶν Ἀθηναίων δυνάμεις. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ παρ'
αὐτοῖς πρωτεύοντος τοῦ παραλαβεῖν τὴν πόλιν, τοῖς
μὲν πρεσβευταῖς ἀπεκρίθησαν βοηθήσειν, εἰς δὲ τὴν
τούτων διοίκησιν, ἂν ᾖ χρεία πολεμεῖν, κατέστησαν
70 στρατηγὸν τὸν Ἀννίβαν, κατὰ νόμους τότε βασιλεύοντα.
οὗτος δὲ ἦν υἱωνὸς μὲν τοῦ πρὸς Γέλωνα πολεμήσαν-
τος Ἀμίλκου καὶ πρὸς Ἱμέρᾳ τελευτήσαντος, υἱὸς δὲ Γέ-
σκωνος, ὃς διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἧτταν ἐφυγαδεύθη καὶ
κατεβίωσεν ἐν τῇ Σελινοῦντι. ὁ δ' οὖν Ἀννίβας, ὢν
75 μὲν καὶ φύσει μισέλλην, ὅμως δὲ τὰς τῶν προγόνων
ἀτιμίας διορθώσασθαι βουλόμενος, ἔσπευδε δι' ἑαυτοῦ
τι κατασκευάσαι χρήσιμον τῇ πατρίδι. θεωρῶν οὖν τοὺς
Σελινουντίους οὐκ ἀρκουμένους τῇ παραχωρήσει τῆς
ἀμφισβητησίμου χώρας, πρέσβεις ἀπέστειλε μετὰ τῶν
80 Ἐγεσταίων πρὸς Συρακοσίους, ἐπιτρέπων αὐτοῖς τὴν
κρίσιν τούτων, τῷ μὲν λόγῳ προσποιούμενος δικαιοπρα-
γεῖν, τῇ δ' ἀληθείᾳ νομίζων ἐκ τοῦ μὴ βούλεσθαι τοὺς
Σελινουντίους διακριθῆναι μὴ συμμαχήσειν αὐτοῖς τοὺς

48. καταλυθέντος FIK, caeteri καταλυθέντος δὲ 51. ὑπὲρ] περὶ FIK 52. αὐτοὺς] αὐτοῖς L 55. κινδυνεύσωσιν] κινδυνεύσουσιν FK 59. εἰς Κ.] εἰς τὴν Κ. L 64. πόλιν F, caeteri τὴν πόλιν 66. τοῦ παρ' αὐτοῖς πρωτεύοντος] scribendum aut παρ' αὐτοῖς πρωτεύοντος τοῦ aut πρωτεύοντος παρ' αὐτοῖς τοῦ: et ita vertit interpres *tandem vicit urbis occupandae libido* 70. Ἀννίβαν] Ἀνίβαν K 75. ὅμως] scribe ὁμοῦ vel ὁμοίως: *simul* interpres 81. τούτων FIK, caeteri τοῦτο

Συρακοσίους. ἀποστειλάντων δὲ καὶ Σελινουντίων πρέ- 85
575 σβεις, διακριθῆναι μὲν μὴ βουλομένων, πολλὰ δὲ πρὸς τοὺς παρὰ Καρχηδονίων καὶ τῶν Ἐγεσταίων πρέσβεις ἀντειπόντων, τέλος ἔδοξε τοῖς Συρακοσίοις ψηφίσασθαι τηρεῖν πρὸς μὲν Σελινουντίους τὴν συμμαχίαν, πρὸς δὲ Καρχηδονίους τὴν εἰρήνην. 44 μετὰ δὲ τὴν ἐπάνοδον τῶν πρεσβευτῶν Καρχηδόνιοι μὲν τοῖς Ἐγεσταίοις ἀπέ- 90 στειλαν Λίβυάς τε πεντακισχιλίους καὶ τῶν Καμπανῶν ὀκτακοσίους. οὗτοι δ' ἦσαν ὑπὸ τῶν Χαλκιδέων τοῖς Ἀθηναίοις εἰς τὸν πρὸς Συρακοσίους πόλεμον μεμισθωμένοι, καὶ μετὰ τὴν ἧτταν καταπεπλευκότες οὐκ εἶχον 95 τοὺς μισθοδοτήσοντας· οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πᾶσιν ἵππους ἀγοράσαντες καὶ μισθοὺς ἀξιολόγους δόντες εἰς τὴν Ἔγεσταν κατέστησαν. οἱ δὲ Σελινούντιοι κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους εὐδαιμονοῦντες, καὶ τῆς πόλεως αὐτοῖς πολυάνδρου οὔσης, κατεφρόνουν τῶν Ἐγεσταίων. καὶ 100 τὸ μὲν πρῶτον ἐν τάξει τὴν ὅμορον χώραν ἐπόρθουν, πολὺ προέχοντες ταῖς δυνάμεσι, μετὰ δὲ ταῦτα καταφρονήσαντες κατὰ πᾶσαν τὴν χώραν ἐσκεδάσθησαν. οἱ δὲ τῶν Ἐγεσταίων στρατηγοὶ παρατηρήσαντες αὐτοὺς ἐπέθεντο μετὰ τῶν Καρχηδονίων καὶ τῶν Καμπανῶν. 5 ἀπροσδοκήτου δὲ τῆς ἐφόδου γενομένης ῥᾳδίως ἐτρέψαντο τοὺς Σελινουντίους, καὶ τῶν μὲν στρατιωτῶν ἀνεῖλον περὶ χιλίους, τῆς δὲ λείας πάσης ἐκυρίευσαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην εὐθέως ἀπέστειλαν πρέσβεις, οἱ μὲν Σελινούντιοι πρὸς Συρακοσίους, οἱ δ' Ἐγεσταῖοι πρὸς 10 Καρχηδονίους, περὶ βοηθείας. ἑκατέρων δ' ἐπαγγειλαμένων συμμαχήσειν ὁ μὲν Καρχηδονιακὸς πόλεμος ταύτην ἔλαβεν ἀρχήν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου, τὴν ἐπιτροπὴν ἔδωκαν Ἀννίβᾳ 15 τῷ στρατηγῷ περὶ τοῦ μεγέθους τῆς δυνάμεως, καὶ πάντα προθύμως ὑπηρέτουν. ὁ δὲ Ἀννίβας τό τε θέρος ἐκεῖνο καὶ τὸν συνάπτοντα χειμῶνα πολλοὺς μὲν ἐξ Ἰβηρίας ἐξενολόγησεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν πολιτῶν κατέγραφεν· ἐπῄει δὲ καὶ τὴν Λιβύην ἐπιλεγόμενος ἐξ 20 ἁπάσης πόλεως τοὺς κρατίστους, καὶ ναῦς παρεσκευάζετο, διανοούμενος τῆς ἐαρινῆς ὥρας ἐνισταμένης διαβιβάζειν τὰς δυνάμεις. τὰ μὲν οὖν κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

85. διακριθῆναι] καὶ διακριθῆναι Reiskius
575. 95. μισθοδοτήσοντας] μισθοδοτήσαντας I 99. καὶ τῆς] καὶ τοῖς K 1. τὴν ὅμορον χώραν] τὴν χώραν αὐτῶν L 13. ἔλαβεν ἀρχήν AF, caeteri ἔλαβε τὴν ἀρχήν 19. ἐπῄει] ἐπειδὴ A, nescio an omisso δὲ

45 25 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Δωριεὺς ὁ Ῥόδιος ναύαρχος ὢν τῶν ἐξ Ἰταλίας τριήρων, ἐπειδὴ κατέστησε τὴν ἐν Ῥόδῳ ταραχήν, ἐξέπλευσεν ἐφ' Ἑλλήςποντον σπεύδων συμμῖξαι τῷ Μινδάρῳ· οὗτος γὰρ ἐν Ἀβύδῳ διατρίβων συνῆγε πανταχόθεν τὰς συμμαχούσας ναῦς τοῖς Πελο-30 ποννησίοις. ἤδη δὲ τοῦ Δωριέως ὄντος περὶ τὸ Σίγειον τῆς Τρῳάδος, οἱ περὶ Σηστὸν ὄντες Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὸν παράπλουν, ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς πάσαις ταῖς ναυσὶν οὔσαις ἑβδομήκοντα καὶ τέτταρσιν. ὁ δὲ Δωριεὺς μέχρι μέν τινος ἀγνοήσας τὸ γινόμενον ἔπλει με- 576 35 τέωρος· κατανοήσας δὲ τὸ μέγεθος τοῦ στόλου κατεπλάγη, καὶ σωτηρίαν ἄλλην οὐδεμίαν ὁρῶν κατέφυγεν εἰς Δάρδανον. ἐκβιβάσας δὲ τοὺς στρατιώτας καὶ τοὺς φρουροῦντας τὴν πόλιν προςλαβόμενος, βέλη τε παμπληθῆ ταχέως παρεκόμισε, καὶ τῶν στρατιωτῶν οὓς μὲν ἐπὶ 40 τὰς πρῴρας ἐπέστησεν, οὓς δ' ἐπὶ τῆς γῆς εὐκαίρως ἔταξεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι κατὰ πολλὴν σπουδὴν καταπλεύσαντες ἐνεχείρησαν ἀποσπᾶν τὰς ναῦς, καὶ πανταχόθεν τῷ πλήθει περιχυθέντες κατεπόνουν τοὺς ἐναντίους. ἃ δὴ πυθόμενος Μίνδαρος ὁ τῶν Πελοποννησίων 45 ναύαρχος, εὐθέως ἐξ Ἀβύδου μετὰ παντὸς ἀνήχθη τοῦ στόλου, καὶ κατέπλει πρὸς τὸ Δαρδάνειον μετὰ νεῶν τεττάρων πρὸς ταῖς ὀγδοήκοντα, βοηθήσων τοῖς μετὰ τοῦ Δωριέως· συμπαρῆν δὲ καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα τοῦ Φαρναβάζου, βοηθοῦν τοῖς Λακεδαιμονίοις. ὡς δ' 50 ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθησαν οἱ στόλοι, διέταξαν ἀμφότεροι τὰς τριήρεις εἰς ναυμαχίαν· καὶ Μίνδαρος μὲν ἔχων ἑπτὰ πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα ναυσίν, ἐπὶ μὲν τὸ λαιὸν κέρας ἔταξε Συρακοσίους, τοῦ δεξιοῦ δ' αὐτὸς εἶχε τὴν ἡγεμονίαν· τῶν δ' Ἀθηναίων τοῦ μὲν δεξιοῦ μέρους 65 Θρασύβουλος ἡγεῖτο, τοῦ δ' ἑτέρου Θράσυλλος. τοῦτον δὲ τὸν τρόπον αὐτῶν ἐξηρτυμένων, οἱ μὲν ἡγεμόνες αὐτῶν ἦραν τὸ σύσσημον τῆς μάχης, οἱ σαλπιγκταὶ δὲ ἀφ' ἑνὸς παραγγέλματος ἤρξαντο σημαίνειν τὸ πολεμι-

24. κατὰ δὲ τὴν] τὰ δὲ κατὰ τὴν L 25. ἐπειδὴ κατέστησε] μετὰ δὲ τὸ καταστῆσαι M 30. Σίγειον] Σίγιον AFK 33. τέτταρσιν] τέσσαρσιν omnes 576. 38. παρεκόμισε AH, παρεσκόμισε F, caeteri προςεκόμισε 41. ἐνεχείρησαν] ἐπεχείρησαν L 46. Δαρδάνειον] Δαρδάνιον A τεττάρων] δ' A, caeteri τεσσάρων πρὸς ταῖς A, caeteri καὶ ὀγδοήκοντα] π A 48. βοηθοῦν τοῖς] βοηθοῦντος A 49. ἐγενήθησαν] ἐγένοντο M 51. προς ταῖς] σὺν ταῖς Q ἐνενήκοντα] ἐννενήκοντα omnes 54. ἡγεῖτο] ἐφηγεῖτο M, i. e. ἀφηγεῖτο 56. ἐξηρτυμένων] ἐξηρτημένων IL

κόν· καὶ τῶν μὲν ἐρετῶν οὐδὲν ἐλλειπόντων προθυμίας,
τῶν δὲ κυβερνητῶν ἐντέχνως τοῖς οἴαξι χρωμένων, κα- 60
ταπληκτικὸν συνέβαινε γίνεσθαι τὸν ἀγῶνα. ὁπότε γὰρ
αἱ τριήρεις εἰς ἐμβολὴν ἐπεφέροντο, τηνικαῦτα οἱ κυ-
βερνῆται πρὸς αὐτὴν τὴν τοῦ καιροῦ ῥοπὴν ἐπέστρεφον
τὰς ναῦς πραγματικῶς, ὥςτε τὰς πληγὰς γίγνεσθαι κατ' 65
ἐμβολήν. οἱ μὲν οὖν ἐπιβάται θεωροῦντες τὰς ἑαυτῶν
ναῦς πλαγίας συνεπιφερομένας ταῖς τῶν πολεμίων τριή-
ρεσι, περιδεεῖς ἐγίνοντο, περὶ σφῶν ἀγωνιῶντες· ὁπότε
δ' οἱ κυβερνῆται ταῖς ἐμπειρίαις ἐκκρούσειαν τὰς ἐπι-
φοράς, πάλιν ἐγίνοντο περιχαρεῖς καὶ μετέωροι ταῖς ἐλ- 70
πίσιν. οὐ μὴν οὐδ' οἱ ἐν τοῖς καταστρώμασιν ἐπιβεβη- 46
κότες ἄπρακτον εἶχον τὴν φιλοτιμίαν, ἀλλ' οἱ μὲν ἐκ
πολλοῦ διαστήματος ἀφεστηκότες ἐτόξευον κατὰ τὸ συν-
εχές, καὶ ταχὺ ὁ τόπος ἦν βελῶν πλήρης· οἱ δ' ἀεὶ
προςιόντες ἐγγυτέρω τὰς λόγχας ἠκόντιζον, οἱ μὲν ἐπὶ 75
τοὺς ἀμυνομένους ἐπιβάτας, οἱ δ' ἐπ' αὐτοὺς βαλεῖν
φιλοτιμούμενοι τοὺς κυβερνήτας· ὁπότε δὲ συνερείσειαν
αἱ ναῦς, τοῖς τε δόρασιν ἠγωνίζοντο καὶ κατὰ τὰς προς-
αγωγὰς εἰς τὰς τῶν πολεμίων τριήρεις μεθαλλόμενοι τοῖς 80
ξίφεσιν ἀλλήλους ἠμύνοντο. κατὰ δὲ τὰς γινομένας
ἐλαττώσεις τῶν νικώντων ἐπαλαλαξόντων, καὶ τῶν ἄλ-
λων μετὰ βοῆς παραβοηθούντων, κραυγὴ σύμμικτος ἐγί-
νετο παρ' ὅλον τὸν τῆς ναυμαχίας τόπον. ἐπὶ πολὺν
οὖν χρόνον ἰσόῤῥοπος ἦν ἡ μάχη διὰ τὴν ὑπερβολὴν 85
τῆς παρ' ἀμφοτέροις φιλοτιμίας· μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκι-
βιάδης ἐκ Σάμου παραδόξως ἐπεφάνη μετὰ νεῶν εἴκοσι
πλέων κατὰ τύχην εἰς Ἑλλήςποντον. τούτων δὲ πόῤῥω
577 μὲν οὐσῶν, ἑκάτεροι σφίσι βοήθειαν ἐλπίζοντες παρα-
γενέσθαι μετέωροι ταῖς ἐλπίσιν ἐγίνοντο, καὶ πολὺ προ- 90
θυμότερον ταῖς τόλμαις διεκινδύνευον· ἐπεὶ δ' ἤδη
σύνεγγυς ἦν ὁ στόλος, καὶ τοῖς μὲν Λακεδαιμονίοις οὐ-
δὲν ἐφαίνετο σύσσημον, τοῖς δ' Ἀθηναίοις Ἀλκιβιάδης
μετέωρον ἐποίησεν ἐπίσημον φοινικοῦν ἀπὸ τῆς ἰδίας
νεώς, ὅπερ ἦν σύσσημον αὐτοῖς διατεταγμένον, οἱ μὲν 95
Λακεδαιμόνιοι καταπλαγέντες ἐτράπησαν, οἱ δ' Ἀθη-
ναῖοι τῷ προτερήματι μετεωρισθέντες μετὰ σπουδῆς ἐπε-
δίωκον τὰς ὑποφευγούσας. καὶ δέκα μὲν νεῶν εὐθὺς

59. *οὐδὲν*] *οὐθὲν* omnes **64.** *γίνεσθαι*] *γίγνεσθαι* omnes
78. *συνερείσειαν*] *συνερίσειαν* A, *συναιρήσειαν* K **79.** *προς-αγωγὰς* Rhodomannus: libri *προαγωγὰς* **80.** *ἀλλήλους*] *ἀλ-λήλοις* A **88.** *εἰς Ἑ.*] *ἐφ' Ἑ.* L
577. **89.** *ἑκάτεροι σφίσι*] *ἑκατέροις φησὶ* A **97.** *μετὰ σπουδῆς* om. FIK

100 ἐκυρίευσαν· μετὰ δὲ ταῦτα χειμῶνος ἐπιγενομένου καὶ
πνευμάτων μεγάλων πολλὰ περὶ τὸν διωγμὸν αὐτοὺς
ἐμποδίζεσθαι συνέβαινε. διὰ γὰρ τὸ μέγεθος τῶν κυμά-
των τὰ μὲν σκάφη τοῖς οἴαξιν ἠπείθει, τὰς δ' ἐμβολὰς
ἀπράκτους συνέβαινε γίνεσθαι τῶν τυπτομένων νεῶν
5 ὑποχωρουσῶν. τέλος δ' οἱ μὲν Λακεδαιμόνιοι πρὸς τὴν
γῆν κατενεχθέντες ἔφυγον πρὸς τὸ πεζὸν τοῦ Φαρναβά-
ζου στρατόπεδον· οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸ μὲν πρῶτον ἐπε-
χείρησαν ἀποσπᾶν τὰς ναῦς ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ παραβό-
λως διεκινδύνευον· ὑπὸ δὲ τοῦ Περσικοῦ στρατεύματος
10 ἀνακοπέντες ἀπέπλευσαν εἰς Σηστόν. ὁ γὰρ Φαρνάβα-
ζος βουλόμενος τοῖς Λακεδαιμονίοις ὑπὲρ ὧν ἐνεκάλουν
ἀπολογεῖσθαι, βιαιότερον διηγωνίζετο πρὸς τοὺς Ἀθη-
ναίους· ἅμα δὲ καὶ περὶ τῶν εἰς Φοινίκην ἀποσταλει-
σῶν νεῶν τριακοσίων ἐδίδαξεν ὡς τοῦτο ἔπραξε πυνθα-
15 νόμενος τόν τε τῶν Ἀράβων βασιλέα καὶ τὸν Αἰγυπτίων
ἐπιβουλεύειν τοῖς περὶ Φοινίκην πράγμασι.

47 Τῆς δὲ ναυμαχίας τοιοῦτον τὸ τέλος λαβούσης
Ἀθηναῖοι τότε μὲν εἰς Σηστὸν ἀπέπλευσαν ἤδη νυκτὸς
20 οὔσης· ἅμα δ' ἡμέρᾳ τά τε ναυάγια συνήγαγον καὶ
πρὸς τῷ προτέρῳ τροπαίῳ πάλιν ἕτερον ἔστησαν. Μίν-
δαρος δὲ νυκτὸς περὶ πρώτην φυλακὴν εἰς Ἄβυδον ἀνα-
χθεὶς τάς τε πεπονηκυίας ναῦς κατεσκεύαζε καὶ πρὸς
Λακεδαιμονίους περὶ βοηθείας διεπέμψατο πεζῆς τε καὶ
25 ναυτικῆς· διενοεῖτο γὰρ ἐν ὅσῳ τὰ κατὰ τὸν στόλον
ἕτοιμα ἐγίνετο πεζῇ μετὰ Φαρναβάζου τὰς συμμαχούσας
κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις Ἀθηναίοις πολιορκήσειν. Χαλ-
κιδεῖς δὲ καὶ σχεδὸν οἱ λοιποὶ πάντες οἱ τὴν Εὔβοιαν
κατοικοῦντες ἀφεστηκότες ἦσαν Ἀθηναίων, καὶ διὰ τοῦ-
30 το περιδεεῖς ἐγίνοντο μήποτε νῆσον οἰκοῦντες ἐκπολιορ-
κηθῶσιν ὑπ' Ἀθηναίων θαλαττοκρατούντων. ἠξίουν οὖν
Βοιωτοὺς κοινῇ χῶσαι τὸν Εὔριπον, ὥστε συνάψαι τὴν
Εὔβοιαν τῇ Βοιωτίᾳ. συγκαταθεμένων δὲ τῶν Βοιωτῶν
διὰ τὸ κἀκείνοις συμφέρειν τὴν Εὔβοιαν εἶναι τοῖς μὲν
35 ἄλλοις νῆσον, ἑαυτοῖς δ' ἤπειρον· διόπερ αἱ πόλεις
ἅπασαι πρὸς τὴν διάχωσιν ἐπεῤῥώσθησαν καὶ πρὸς ἀλ-
λήλας ἡμιλλῶντο. οὐ γὰρ μόνον τοῖς πολίταις ἐξιέναι
πανδημεὶ προσέταξαν ἀλλὰ καὶ τοῖς παροικοῦσι ξένοις·

3. τυπτομένων] τυπτουμένων K 7. ἐπεχείρησαν FIKLQ, ἐπεχείρισαν AM, caeteri ἐνεχείρησαν 11. ἀπολογεῖσθαι servavit M 22. τάς τε L, caeteri τὰς 27. πολιορκήσειν] ἐκπολιορκήσειν L 30. οἰκοῦντες] οἱ κατοικοῦντες L θαλαττοκρ.] θαλασσοκρ. omnes 31. οὖν] οἱ A 36. διάχωσιν] διαχώρησιν A

ὥςτε διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοῖς ἔργοις προςιόντων τὴν πρόθεσιν ταχέως λαβεῖν συντέλειαν. τῆς μὲν οὖν Εὐ- 40 βοίας κατεσκευάσθη τὸ χῶμα κατὰ τὴν Χαλκίδα, τῆς δὲ 578 Βοιωτίας πλησίον Αὐλίδος· ἐνταῦθα γὰρ ὁ μεταξὺ πόρος ἦν στενώτατος. συνέβαινε μὲν οὖν ἀεὶ καὶ πρότερον κατ' ἐκεῖνον τὸν τόπον εἶναι ῥοῦν καὶ πυκνὰς ποι- 45 εῖσθαι τροπὰς τὴν θάλατταν, τότε δὲ πολὺ μᾶλλον ἦν ἐπιτείνοντα τὰ κατὰ τὸν ῥοῦν, ὡς ἂν εἰς στενὸν ἄγαν συγκεκλεισμένης τῆς θαλάττης· ὁ γὰρ διέκπλους ἀπελείφθη μιᾷ νηΐ. ᾠκοδόμησαν δὲ καὶ πύργους ὑψηλοὺς ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ἄκρων, καὶ ξυλίνας τοῖς διάῤῥοις 50 ἐπέστησαν γεφύρας. Θηραμένης δ' ὑπ' Ἀθηναίων ἀποσταλεὶς μετὰ νεῶν τριάκοντα, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε κωλύειν τοὺς ἐπὶ τῶν ἔργων· πολλοῦ δὲ πλήθους στρατιωτῶν συμπαρόντος τοῖς κατασκευάζουσι τὰ χώματα, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστη, τὸν δὲ πλοῦν ἐπὶ τῶν 55 νήσων ἐποιήσατο. βουλόμενος δὲ τούς τε πολίτας καὶ συμμάχους ἀναπαῦσαι τῶν εἰςφορῶν, τήν τε τῶν πολεμίων χώραν ἐπόρθησε καὶ πολλὰς ὠφελείας ἤθροισεν. ἐπῄει δὲ καὶ τὰς συμμαχίδας πόλεις, καὶ τοὺς ἐν αὐταῖς νεωτερίζοντας εἰςεπράττετο χρήματα. καταπλεύσας δ' εἰς 60 Πάρον, καὶ καταλαβὼν ὀλιγαρχίαν ἐν τῇ πόλει, τῷ μὲν δήμῳ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκατέστησε, παρὰ δὲ τῶν ἀψαμένων τῆς ὀλιγαρχίας χρημάτων πλῆθος εἰςεπράξατο.

48 Συνέβη δὲ περὶ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ Κερκύρᾳ 65 μεγάλην γενέσθαι στάσιν καὶ σφαγήν· ἣν καὶ δι' ἑτέρας μὲν αἰτίας λέγεται γενέσθαι, μάλιστα δὲ διὰ τὴν ὑπάρχουσαν αὐτοῖς πρὸς ἀλλήλους ἔχθραν. ἐν οὐδεμιᾷ γὰρ τότε πόλει τοιοῦτοι πολιτῶν φόνοι συνετελέσθησαν οὐδὲ μείζων ἔρις καὶ φιλονεικία πρὸς ὄλεθρον ἀνήκουσα. δο- 70 κοῦσι γὰρ οἱ μὲν ἀναιρεθέντες ὑπ' ἀλλήλων πρὸ ταύτης τῆς στάσεως γεγονέναι περὶ χιλίους καὶ πεντακοσίους, καὶ πάντες οὗτοι πρωτεύοντες τῶν πολιτῶν. τούτων δ' ἐπιγεγενημένων τῶν ἀτυχημάτων ἑτέραν αὐτοῖς συμφορὰν ἐπέστησεν ἡ τύχη, τὴν πρὸς ἀλλήλους πάλιν 75 αὐξήσασα διαφοράν. οἱ μὲν γὰρ προέχοντες τοῖς ἀξιώμασι τῶν Κερκυραίων ὀρεγόμενοι τῆς ὀλιγαρχίας ἐφρό-

578. 43. *πόρος ἦν* Wesselingius, *προςῆν* AH, caeteri *τόπος ἦν*: mox libri *στενότατος* 44. *καὶ πυκνὰς* — 46. *ῥοῦν* om. A 47. *θαλάττης*] *θαλάσσης* F 55. *ἐποιήσατο*] *ἐποιήσαντο* FK 57. *ἐπόρθησε*] *ἐπόρθησαν* F 60. *Πάρον*] *Σπάρτην* A 64. *περὶ*] *κατὰ* M 65. *μεγάλην γενέσθαι*] invertit F *καὶ δι'* Reiskius: libri *δι'* 70. *ἀναιρεθέντες*] *αἱρεθέντες* A 73. *δ' ἐπιγεγενημένων*] *γεγενημένων* K

νουν τὰ Λακεδαιμονίων, ὁ δὲ δημοτικὸς ὄχλος ἔσπευδε τοῖς Ἀθηναίοις συμμαχεῖν. καὶ γὰρ διαφερούσας τὰς
80 σπουδὰς εἶχον οἱ περὶ τῆς ἡγεμονίας διαγωνιζόμενοι δῆμοι. Λακεδαιμόνιοι γὰρ τοὺς πρωτεύοντας ἐν ταῖς συμμαχίσι πόλεσιν ἐποίουν ἐπὶ τῆς διοικήσεως τῶν κοινῶν, Ἀθηναῖοι δὲ δημοκρατίας ἐν ταῖς πόλεσι καθίσταναν.
85 οἱ δ' οὖν Κερκυραῖοι θεωροῦντες τοὺς δυνατωτάτους τῶν πολιτῶν ὄντας πρὸς τὸ τὴν πόλιν ἐγχειρίζειν τοῖς Λακεδαιμονίοις, μετεπέμψαντο παρ' Ἀθηναίων δύναμιν τὴν παραφυλάξουσαν τὴν πόλιν. Κόνων δ' ὁ στρατηγὸς τῶν Ἀθηναίων πλεύσας εἰς Κέρκυραν ἑξακοσίους
90 μὲν τῶν ἐκ Ναυπάκτου Μεσσηνίων κατέλιπεν ἐν τῇ πόλει, αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν νεῶν παρέπλευσε, καὶ καθωρμίσθη πρὸς τῷ τῆς Ἥρας τεμένει. οἱ δὲ ἑξακόσιοι μετὰ τῶν δημοτικῶν ὁρμήσαντες ἐπὶ τοὺς τὰ Λακεδαιμονίων φρονοῦντας ἐξαίφνης ἀγορᾶς πληθούσης οὓς μὲν συνε-
95 λάμβανον, οὓς δ' ἐφόνευον, πλείους δὲ τῶν χιλίων ἐφυγάδευσαν· ἐποιήσαντο δὲ τοὺς μὲν δούλους ἐλευθέρους, τοὺς δὲ ξένους πολίτας, εὐλαβούμενοι τό τε πλῆθος καὶ τὴν δύναμιν τῶν φυγάδων. οἱ μὲν οὖν ἐκπεσόντες ἐκ τῆς πατρίδος εἰς τὴν καταντίον ἤπειρον ἔφυ-
100 γον. μετὰ δέ τινας ἡμέρας τῶν ἐν τῇ πόλει τινὲς φρονοῦντες τὰ τῶν φυγάδων κατελάβοντο τὴν ἀγοράν, καὶ μεταπεμψάμενοι τοὺς φυγάδας περὶ τῶν ὅλων διηγωνίζοντο· τέλος δὲ νυκτὸς καταλαβούσης εἰς ὁμολογίας ἦλθον πρὸς ἀλλήλους, καὶ τῆς φιλονεικίας παυσάμενοι
5 κοινῶς ᾤκουν τὴν πατρίδα. ἡ μὲν οὖν ἐν Κερκύρᾳ φυγὴ τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

49 Ἀρχέλαος δ' ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς τῶν Πυδναίων ἀπειθούντων πολλῇ δυνάμει τὴν πόλιν περιε-
10 στρατοπέδευσε. παρεβοήθησε δ' αὐτῷ καὶ Θηραμένης ἔχων στόλον, ὃς χρονιζούσης τῆς πολιορκίας ἀπέπλευσεν εἰς Θρᾴκην πρὸς Θρασύβουλον τὸν ἀφηγούμενον τοῦ στόλου παντός. ὁ μὲν οὖν Ἀρχέλαος φιλοτιμότερον πολιορκήσας τὴν Πύδναν καὶ κρατήσας, μετῴκισεν αὐτὴν
15 ἀπὸ θαλάττης ὡς εἴκοσι σταδίους. ὁ δὲ Μίνδαρος ἤδη

79. σπουδὰς FIKM, caeteri σπονδὰς 86. τοῖς om. F 90. δὲ om. K 91. καθωρμίσθη] καθωρμίσατο A 579. 97. εὐλαβούμενοι] φοβούμενοι M 99. καταντίον AHL, margo F, caeteri καταντικρὺ 100. φρονοῦντες τὰ τῶν φυγάδων κατελάβοντο] ἐφρόνουν τὰ τῶν φυγάδων, οἱ κατελάβοντο L 5. Κερκύρᾳ] Κερκυραίᾳ A 9. παρεβοήθησε AL, caeteri παρεβοήθει 14. μετῴκισεν] μετῴκησεν A σταδίους] α super ους ponit F

τοῦ χειμῶνος λήγοντος συνήγαγε τὰς πανταχόθεν τριήρεις· ἔκ τε γὰρ τῆς Πελοποννήσου πολλαὶ παρεγενήθησαν καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ὁμοίως. οἱ δ' ἐν Σηστῷ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, πυνθανόμενοι τὸ μέγεθος τοῦ συναγομένου τοῖς πολεμίοις στόλου, περιδεεῖς 20 ἦσαν μήποτε πάσαις ταῖς τριήρεσιν ἐπιπλεύσαντες οἱ πολέμιοι κυριεύσωσι τῶν νεῶν. ὅθεν αὐτοὶ μὲν καθελκύσαντες τὰς οὔσας ἐν Σηστῷ ναῦς περιέπλευσαν τὴν Χερρόνησον, καὶ καθωρμίσθησαν εἰς Καρδίαν· εἰς δὲ Θρᾴκην πρὸς Θρασύβουλον καὶ Θηραμένην ἔπεμψαν τριή- 25 ρεις, παρακαλοῦντες μετὰ τοῦ στόλου τὴν ταχίστην ἥκειν· μετεπέμψαντο δὲ καὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐκ Λέσβου μεθ' ὧν εἶχε νεῶν· καὶ συνήχθη πᾶς ὁ στόλος εἰς ἕνα τόπον, σπευδόντων τῶν στρατηγῶν περὶ τῶν ὅλων διακινδυνεῦσαι. Μίνδαρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύ- 30 αρχος πλεύσας εἰς Κύζικον πᾶσαν τὴν δύναμιν ἐξεβίβασε καὶ τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε· παρεγενήθη δὲ καὶ Φαρνάβαζος μετὰ πολλῆς στρατιᾶς, μεθ' οὗ πολιορκήσας Μίνδαρος εἷλε τὴν Κύζικον κατὰ κράτος. οἱ δὲ [με- 35 τὰ] τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ κρίναντες ἐπὶ Κύζικον πλεῖν, ἀνήχθησαν μετὰ πασῶν τῶν νεῶν καὶ τὴν Χερρόνησον περιέπλεον. καὶ πρῶτον μὲν εἰς Ἐλεοῦντα παρεγένοντο· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφιλοτιμήθησαν νυκτὸς τὴν τῶν Ἀβυδηνῶν πόλιν παραπλεῦσαι πρὸς τὸ μὴ κατανο- 40 ηθῆναι τὸ πλῆθος τῶν νεῶν ὑπὸ τῶν πολεμίων. ἐπεὶ δ' ἦλθον εἰς Προικόννησον, τὴν μὲν νύκτα κατηυλίσθησαν ἐν ταύτῃ· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τοὺς μὲν ἐπιβεβηκότας στρατιώτας διεβίβασαν εἰς τὴν τῶν Κυζικηνῶν χώραν, καὶ τῷ στρατηγοῦντι τούτων Χαιρέᾳ προσέταξαν ἄγειν τὸ στρατόπε- 45 δον ἐπὶ τὴν πόλιν. αὐτοὶ δ' εἰς τρία μέρη διείλοντο 50 580 τὸ ναυτικόν, καὶ τοῦ μὲν ἦρχεν Ἀλκιβιάδης, τοῦ δὲ Θηραμένης, τοῦ δὲ τρίτου Θρασύβουλος. Ἀλκιβιάδης μὲν οὖν μετὰ τοῦ κατ' αὐτὸν μέρους πολὺ προέπλευσε 50 τῶν ἄλλων, βουλόμενος προκαλέσασθαι τοὺς Λακεδαιμονίους εἰς ναυμαχίαν· Θηραμένης δὲ καὶ Θρασύβουλος ἐφιλοτέχνουν εἰς τὸ κυκλώσασθαι καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐπανόδου τοὺς ἐκπλεύσαντας εἶρξαι. Μίνδαρος δὲ τὰς μὲν Ἀλκιβιάδου ναῦς μόνας ὁρῶν προσφερομένας, 55

16. πανταχόθεν **A, caeteri** ἀπανταχόθεν **23.** Χεῤῥόνησον] Χεῤῥόννησον **K semper** **32.** παρεγενήθη] παρεγένετο **M**, παραγεγενήθη **A** **35.** μετὰ **delendum** **43.** διεβίβασαν] διεβήβασαν **K** **44.** Χαιρέᾳ] **vid. annotat.**

580. 49. κατ' αὐτὸν] καθ' αὐτὸν **F** **52.** ἐφιλοτέχνουν εἰς τὸ κ.] ἐφιλοτέχνουν κ. **L** **55.** ναῦς μόνας **AHLM**, **caeteri** ναῦς καὶ μόνας: καὶ **asterisco notavit Stephanus**

τὰς δ' ἄλλας ἀγνοῶν, κατεφρόνησε, καὶ ναυσὶν ὀγδοήκοντα θρασέως ἐκ τῆς πόλεως τὸν ἐπίπλουν ἐποιήσατο. ὡς δὲ πλησίον ἐγένετο τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, οἱ
60 μὲν Ἀθηναῖοι, καθάπερ ἦν αὐτοῖς παρηγγελμένον, προςεποιοῦντο φεύγειν· οἱ δὲ Πελοποννήσιοι περιχαρεῖς ὄντες ἠκολούθουν κατὰ σπουδήν, ὡς νικῶντες. ὁ δὲ Ἀλκιβιάδης ἐπειδὴ τῆς πόλεως αὐτοὺς ἀπέσπασε ποῤῥωτέρω, τὸ σύσσημον ἦρεν· οὗ γενηθέντος αἱ μετ' Ἀλκι-
65 βιάδου τριήρεις ἐξαίφνης πρὸς ἕνα καιρὸν ἐπέστρεψαν ἀντίπρῳροι τοῖς πολεμίοις· Θηραμένης δὲ καὶ Θρασύβουλος ἔπλεον ἐπὶ τὴν πόλιν, καὶ τὸν ἐπίπλουν τῶν Λακεδαιμονίων ὑπετέμοντο. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Μινδάρου καθορῶντες ἤδη τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων νεῶν, καὶ μα-
70 θόντες ἑαυτοὺς κατεστρατηγημένους, περίφοβοι καθειστήκεισαν. τέλος δὲ τῶν Ἀθηναίων πανταχόθεν ἐπιφαινομένων, καὶ τῆς εἰς τὴν πόλιν ἐφόδου τοὺς Πελοποννησίους ἀποκλεισάντων, ὁ Μίνδαρος ἠναγκάσθη καταφυγεῖν τῆς χώρας πρὸς τοὺς καλουμένους Κλήρους, ὅπου
75 καὶ Φαρνάβαζος εἶχε τὴν δύναμιν. Ἀλκιβιάδης δὲ κατὰ σπουδὴν διώκων ἃς μὲν κατέδυεν, ἃς δὲ κατατιτρώσκων ὑποχειρίους ἐλάμβανε, τὰς δὲ πλείστας πρὸς αὐτῇ τῇ γῇ καθωρμισμένας καταλαβών, ἐπέβαλλε σιδηρᾶς χεῖρας, καὶ ταύτας ἀποσπᾶν ἀπὸ τῆς γῆς ἐπειρᾶτο. πα-
80 ραβοηθούντων δὲ τῶν πεζῶν ἀπὸ τῆς γῆς τοῖς Πελοποννησίοις πολὺς ἐγένετο φόνος, ὡς ἂν τῶν μὲν Ἀθηναίων διὰ τὸ προτέρημα θρασύτερον ἢ συμφορώτερον ἀγωνιζομένων, τῶν δὲ Πελοποννησίων πολὺ τοῖς πλήθεσιν ὑπερεχόντων. καὶ γὰρ τὸ τοῦ Φαρναβάζου στρα-
85 τόπεδον παρεβοήθει τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ τὴν μάχην ἐκ τῆς γῆς ποιούμενον τὴν στάσιν εἶχεν ἀσφαλεστέραν. Θρασύβουλος δὲ θεωρῶν τοὺς πεζοὺς τοῖς πολεμίοις βοηθοῦντας, καὶ τοὺς λοιποὺς τῶν ἐπιβατῶν ἀπεβίβασεν εἰς τὴν γῆν, σπεύδων βοηθῆσαι τοῖς περὶ τὸν
90 Ἀλκιβιάδην· τῷ δὲ Θηραμένει παρεκελεύσατο τοῖς περὶ Χάρητα πεζοῖς συνάψαντα τὴν ταχίστην ἥκειν, ὅπως
51 πεζῇ διαγωνίσωνται. τῶν δὲ Ἀθηναίων περὶ ταῦτα γινομένων Μίνδαρος ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος

57. θρασέως] ταχέως M **61.** ὄντες] γενόμενοι L **66.** ἐπίπλουν] ἀπόπλουν Wesselingius, de ἐφόδου (v. 71.) in ἀφόδου mutando non cogitans **73.** καταφυγεῖν AFHKMQ, caeteri φυγεῖν **77.** καθωρμισμένας L, caeteri καθορμισαμένας **78.** ταύτας] malim ταύταις **81.** φόνος] φόβος A **83.** ὑπερεχόντων] ὑπεραγόντων A fortasse vere: v. ad p. 168, 88. **93.** γιγνομένων F Μίνδαρος] Μίνδαρος μὲν A

αὐτὸς μὲν πρὸς Ἀλκιβιάδην ὑπὲρ τῶν ἀφελκομένων διη- 95
γωνίζετο, Κλέαρχον δὲ τὸν Σπαρτιάτην μετὰ μέρους
τῶν Πελοποννησίων ἀπέστειλε πρὸς τοὺς περὶ τὸν Θρα-
581 σύβουλον· συναπέστειλε δ' αὐτῷ καὶ τοὺς παρὰ Φαρ-
ναβάζῳ στρατευομένους μισθοφόρους. ὁ δὲ Θρασύβου-
λος μετὰ τῶν ἐπιβατῶν καὶ τῶν τοξοτῶν τὸ μὲν πρῶ- 100
τον εὐρώστως ὑπέστη τοὺς πολεμίους, καὶ πολλοὺς μὲν
ἀνεῖλεν, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν ἰδίων ἑώρα πίπτοντας·
τῶν δὲ μετὰ τοῦ Φαρναβάζου μισθοφόρων κυκλούντων
τοὺς Ἀθηναίους, καὶ τῷ πλήθει πανταχόθεν περιχεομέ- 5
νων, ἐπεφάνη Θηραμένης τούς τε ἰδίους καὶ τοὺς μετὰ
Χάρητος ἄγων πεζούς. οἱ δὲ μετὰ τοῦ Θρασυβούλου
καταπεπονημένοι καὶ τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας ἀπεγνω-
κότες πάλιν ἐξαίφνης ταῖς ψυχαῖς διηγείροντο τηλικαύ-
της βοηθείας παραγεγενημένης. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον 10
καρτερᾶς μάχης γενομένης, τὸ μὲν πρῶτον οἱ τοῦ Φαρ-
ναβάζου μισθοφόροι φεύγειν ἤρξαντο, καὶ τὸ συνεχὲς
ἀεὶ τῆς τάξεως παρεῤῥήγνυτο· τέλος δὲ οἱ Πελοποννή-
σιοι μετὰ Κλεάρχου καταλειφθέντες, καὶ πολλὰ δράσαν-
τες καὶ παθόντες, ἐξεώσθησαν. τούτων δὲ καταπεπονη- 15
μένων οἱ περὶ τὸν Θηραμένην ὥρμησαν τοῖς μετ' Ἀλκι-
βιάδου κινδυνεύσασι βοηθῆσαι. συνδραμουσῶν δὲ τῶν
δυνάμεων εἰς ἕνα τόπον, ὁ μὲν Μίνδαρος οὐ κατεπλά-
γη τὴν ἔφοδον τῶν περὶ Θηραμένην, ἀλλὰ διελόμενος 20
τοὺς Πελοποννησίους τοῖς μὲν ἡμίσεσιν ἀπήντα τοῖς ἐπι-
οῦσι, τοὺς δ' ἡμίσεις αὐτὸς ἔχων, καὶ δεόμενος ἑκάστου
μὴ καταισχῦναι τὸ τῆς Σπάρτης ἀξίωμα, καὶ ταῦτα
πεζομαχοῦντας, ἀντετάχθη τοῖς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην.
περὶ δὲ τῶν νεῶν ἡρωικὴν συστησάμενος μάχην, καὶ 25
πρὸ πάντων αὐτὸς κινδυνεύων, πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε τῶν
ἀντιτεταγμένων, τὸ δὲ τελευταῖον ἀξίως τῆς πατρίδος
ἀγωνισάμενος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀνῃρέθη.
τούτου δὲ πεπτωκότος οἵ τε Πελοποννήσιοι καὶ πάντες 30
οἱ σύμμαχοι συνέδραμον καὶ καταπλαγέντες εἰς φυγὴν
ὥρμησαν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι μέχρι μέν τινος ἐπεδίωξαν
τοὺς πολεμίους· πυνθανόμενοι δὲ τὸν Φαρνάβαζον με-

95. ἀφελκομένων] νεῶν addit Rhodomannus 97. τὸν om. F
581. 98. Φαρναβάζῳ F (ου superscr.), caeteri Φαρναβάζου 5. περι-
χεομένων Wesselingius: περιερχομένων AFIL, caeteri περιεχομένων
7. τὰς τῆς σωτηρίας ἐλπίδας] τοῦ σώζεσθαι M
23. πεζομαχοῦντας] πεζομαχούντων M ἀντετάχθη Reiskius,
ἀντέταξεν αὐτοὺς M, caeteri ἀντετάχθησαν 28. τὸν Ἀ.]
Ἀ. FK 30. οἱ σύμμαχοι συνέδραμον καὶ] οἱ συνδραμόντες
σύμμαχοι M 32. πολεμίους ALMQ, caeteri Πελοποννησίους

τὰ πολλῆς ἵππου κατὰ σπουδὴν ἐπιγινόμενον, ἀνέκαμ-
35 ψαν ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ τὴν μὲν πόλιν παρέλαβον, δύο
δὲ τρόπαια κατέστησαν ἀφ' ἑκατέρας νίκης, τὸ μὲν τῆς
ναυμαχίας ἐν τῇ νήσῳ τῇ Πολυδώρου καλουμένῃ, τὸ δὲ
τῆς πεζομαχίας οὗ τὴν τροπὴν ἐποιήσαντο τὴν πρώτην.
οἱ μὲν οὖν ἐν τῇ πόλει Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ
40 διαφυγόντες ἐκ τῆς μάχης ἔφυγον ὑπὸ τὸ τοῦ Φαρνα-
βάζου στρατόπεδον· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ
τῶν τε νεῶν ἁπασῶν ἐγκρατεῖς ἐγενήθησαν καὶ πολλοὺς
μὲν αἰχμαλώτους, ἀναρίθμητον δὲ πλῆθος λαφύρων
45 ἤθροισαν, ὡς ἂν δύο δυνάμεις ἅμα τηλικαύτας νενικη-
κότες.

52 Ἀπενεχθείσης δὲ τῆς νίκης εἰς Ἀθήνας, ὁ μὲν δῆ-
μος ἐκ τῶν προτέρων συμφορῶν ἀνελπίστους εὐτυχίας 582
ὁρῶν τῇ πόλει προςγεγενημένας, μετέωρος ἦν ἐπὶ τοῖς
50 εὐημερήμασι· καὶ τοῖς μὲν θεοῖς πανδημεὶ θυσίας καὶ
πανηγύρεις ἐποιήσατο, εἰς δὲ τὸν πόλεμον ἐπέλεξε χι-
λίους τῶν ὁπλιτῶν τοὺς κρατίστους, ἱππεῖς δὲ ἑκατόν·
πρὸς δὲ τούτοις τριάκοντα τριήρεις ἀπέστειλε τοῖς περὶ
τὸν Ἀλκιβιάδην, ὅπως τὰς περὶ Λακεδαιμονίους πόλεις
55 ἀδεῶς πορθῶσι κρατοῦντες τῆς θαλάττης. οἱ δὲ Λακε-
δαιμόνιοι ὡς ἤκουσαν τὴν περὶ Κύζικον αὐτοῖς γενομέ-
νην συμφοράν, πρέσβεις ἐξέπεμψαν εἰς Ἀθήνας ὑπὲρ
εἰρήνης, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευτὴς Ἔνδιος. ἐξουσίας δ'
αὐτῷ δοθείσης παρελθὼν συντόμως καὶ λακωνικῶς διε-
60 λέχθη· διόπερ ἔκρινα μὴ παραλιπεῖν τοὺς ῥηθέντας λό-
γους. Βουλόμεθα πρὸς ὑμᾶς ἄγειν εἰρήνην, ἄνδρες
Ἀθηναῖοι, καὶ τὰς μὲν πόλεις ἔχειν ἃς ἑκάτεροι κρατοῦ-
μεν, τὰ δὲ φρούρια τὰ παρ' ἀλλήλοις καταλῦσαι, τῶν
65 δ' αἰχμαλώτων λυτροῦντες ἀνθ' ἑνὸς Ἀθηναίου λαβεῖν
ἕνα Λάκωνα. οὐ γὰρ ἀγνοοῦμεν τὸν πόλεμον ἀμφοτέ-
ροις μὲν βλαβερόν, πολὺ δὲ μᾶλλον ὑμῖν. παραπέμ-
ψαντες δὲ τὸν ἐμὸν λόγον ἐκ τῶν πραγμάτων μάθετε.
ἡμεῖς μὲν ἅπασαν τὴν Πελοπόννησον γεωργοῦμεν, ὑμεῖς
70 δὲ βραχὺ μέρος τῆς Ἀττικῆς· καὶ Λάκωσι μὲν ὁ πόλε-
μος πολλοὺς συνέθηκε συμμάχους, Ἀθηναίων δὲ τοσού-
τους ἀφείλετο ὅσους τοῖς πολεμίοις ἔδωκε· καὶ ἡμῖν μὲν

37. Πολυδώρου] in insula Polidoro interpres 40. ὑπὸ] ἐπὶ Rhodomannus τὸ τοῦ Φ.] τοῦ Φ. AK
582. 50. ἐποιήσατο] ἐποιήσαντο K 51. ὁπλιτῶν] πολιτῶν omnes: conf. p. 591. 20. Xenoph. Hist. I. 1. 34.
52. δὲ om. K 56. γενομένην] γινομένην FK 63. τὰ δὲ φρ.] τὰς δὲ φρ. A 67. τὸν ἐμὸν λόγον] τῶν ἐμῶν λόγων L 72. ἀφείλετο] ἀφείλατο FI

ὁ πλουσιώτατος τῶν κατὰ τὴν οἰκουμένην βασιλέων χορη-
γός ἐστι τοῦ πολέμου, ὑμῖν δὲ οἱ πενιχρότατοι τῶν κα- 75
τὰ τὴν οἰκουμένην. διόπερ οἱ μὲν ἡμέτεροι κατὰ τὸ
μέγεθος τῶν μισθῶν προθύμως στρατεύονται, οἱ δὲ ὑμέτε-
ροι, τὰς εἰςφορὰς ἀπὸ τῶν ἰδίων διδόντες οὐσιῶν, ἅμα
καὶ τὰς κακοπαθείας φεύγουσι καὶ τὰς δαπάνας. ἔπειθ'
ἡμεῖς μὲν κατὰ θάλατταν πέμποντες σκάφεσι πολιτικοῖς 80
μᾶλλον κινδυνεύομεν, ὑμεῖς δὲ πολίτας ἔχετε τοὺς πλεί-
στους ἐν ταῖς ναυσί· τὸ δὲ μέγιστον, ἡμεῖς μὲν κἂν κρα-
τηθῶμεν ἐν τοῖς κατὰ θάλατταν πράγμασι, τήν γε κατὰ
γῆν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένως ἔχομεν· οὐδὲ γὰρ οἶδε 85
φυγεῖν πεζὸς Σπαρτιάτης· ὑμεῖς δὲ τῆς θαλάττης οὐχ
ὑπὲρ ἡγεμονίας πεζῆς ἀλλ' ὑπὲρ ἀναστάσεως ἀγωνιᾶτε.
καταλείπεταί μοι διδάξαι πῶς τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα
πλεονεκτοῦντες ἐν τῷ πολεμεῖν εἰρήνην ἄγειν παρακα- 90
λοῦμεν. ἐγὼ δ' ὠφελεῖσθαι μὲν ἐκ τοῦ πολεμεῖν οὔ
φημι τὴν Σπάρτην, βλάπτεσθαι μέντοι γε ἔλαττον τῶν
Ἀθηναίων. ἀποπλήκτων δὲ εὐδοκεῖν συνατυχοῦντας τοῖς
πολεμίοις, παρὸν μηδ' ὅλως ἀτυχίας λαβεῖν πεῖραν. 95
οὐ τοσαύτην γὰρ ἡ τῶν πολεμίων ἀπώλεια φέρει χαρὰν
ἡλίκην ἔχει λύπην ἡ τῶν ἰδίων ταλαιπωρία. οὐ μόνον
583 δὲ τούτων ἕνεκα διαλυθῆναι σπεύδομεν, ἀλλὰ καὶ τὸ
πάτριον ἔθος τηροῦντες. θεωροῦντες γὰρ τὰς ἐν τῷ
πολέμῳ φιλονεικίας πολλὰ καὶ δεινὰ πάθη ποιούσας, 100
οἰόμεθα δεῖν φανερὸν ποιῆσαι πᾶσι καὶ θεοῖς καὶ ἀν-
θρώποις ὅτι τούτων ἥκιστα πάντων ἐσμὲν αἴτιοι.

Τοιαῦτα δὲ καὶ τούτοις παραπλήσια τοῦ Λάκωνος 53
διαλεχθέντος, οἱ μὲν ἐπιεικέστατοι τῶν Ἀθηναίων ἔῤῥε- 5
πον ταῖς γνώμαις πρὸς τὴν εἰρήνην· οἱ δὲ πολεμοποι-
εῖν εἰωθότες καὶ τὰς δημοσίας ταραχὰς ἰδίας ποιούμε-
νοι προςόδους ᾑροῦντο τὸν πόλεμον. συνεπελάβετο
δὲ τῆς γνώμης ταύτης καὶ Κλεοφῶν, μέγιστος ὢν τότε
δημαγωγός. ὃς παρελθὼν καὶ πολλὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν 10
οἰκείως διαλεχθεὶς ἐμετεώρισε τὸν δῆμον, τὸ μέγεθος
τῶν εὐημερημάτων προφερόμενος, ὥςπερ τῆς τύχης οὐκ
ἐναλλὰξ εἰθισμένης βραβεύειν τὰ κατὰ πόλεμον προτε-

74. χορηγός] σύμμαχος καὶ χορηγός L 80. πέμποντες] fort. πολεμοῦντες 81. μᾶλλον] malim μόνον 85. πεζὸς] πεζοὺς L 86. θαλάττης] ἐκβληθέντες vel simile quid addit Reiskius 91. οὔ φημι τὴν Σπάρτην] τὴν Σπάρτην οὔ φημι L 93. συνατυχοῦντας Reiskius: libri συνατυχοῦντα
96. λύπην] χάριν A, nisi ad χαρὰν varietas pertinet
97. ἕνεκα] ἕνεκεν A
583. 1. πᾶσι om. K 5. πολεμοποιεῖν] πολεμεῖν L
9. ὃς AL, caeteri ὅςτις 10. ἐμετεώρησε F

ρήματα. Ἀθηναῖοι μὲν οὖν κακῶς βουλευσάμενοι με-
15 τενόησαν ὅτε οὐδὲν ὄφελος, καὶ λόγοις πρὸς ἀρέσκειαν
εἰρημένοις ἐξαπατηθέντες οὕτως ἔπταισαν τοῖς ὅλοις
ὥςτε μηκέτι δύνασθαι πώποτε αὐτοὺς γνησίως ἀναλα-
βεῖν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον πραχθέντα τεύξεται λό-
γου κατὰ τοὺς ἰδίους χρόνους· τότε δὲ οἱ Ἀθηναῖοι
20 τοῖς τε εὐημερήμασιν ἐπαρθέντες καὶ πολλὰς καὶ μεγά-
λας ἐλπίδας ἔχοντες ἐν τῷ τὸν Ἀλκιβιάδην ἀφηγεῖσθαι
τῶν ἰδίων δυνάμεων, ταχέως ᾤοντο τὴν ἡγεμονίαν ἀνα-
κτήσασθαι.

54 Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος
25 ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Διοκλῆς, ἐν
Ῥώμῃ δὲ τὴν ὕπατον εἶχον ἀρχὴν Κόϊντος Φάβιος καὶ
Γάϊος Φούριος. περὶ δὲ τούτους τοὺς καιροὺς Ἀννίβας ὁ
τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς τούς τ' ἐξ Ἰβηρίας ξενο-
30 λογηθέντας καὶ τοὺς ἐκ τῆς Λιβύης καταγραφέντας στρα-
τιώτας συνήγαγε· καὶ μακρὰς μὲν ἑξήκοντα ναῦς ἐπλή-
ρωσε, τὰ δὲ φορτηγὰ πλοῖα περὶ χίλια πεντακόσια πα-
ρεσκευάσατο. ἐν τούτοις τήν τε δύναμιν διεκόμιζε καὶ
τὰ πρὸς τὰς πολιορκίας μηχανήματα καὶ βέλη καὶ τὴν
35 ἄλλην παρασκευὴν ἅπασαν. περαιωθεὶς δὲ μετὰ τοῦ
στόλου τὸ Λιβυκὸν πέλαγος κατέπλευσε τῆς Σικελίας
ἐπὶ τὴν ἄκραν τὴν ἀπέναντι τῆς Λιβύης, καλουμένην
Λιλύβαιον. καθ' ὃν δὴ χρόνον τῶν Σελινουντίων τινὲς
ἱππέων περὶ τοὺς τόπους διατρίβοντες, καὶ τὸ μέγεθος
40 τοῦ καταπλέοντος στόλου θεασάμενοι, ταχέως τοῖς πο-
λίταις τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν ἐδήλωσαν. καὶ οἱ
μὲν Σελινούντιοι τοὺς βιβλιαφόρους παραχρῆμα πρὸς
τοὺς Συρακοσίους ἀπέστειλαν, δεόμενοι βοηθεῖν. ὁ δ'
45 Ἀννίβας ἐκβιβάσας τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσεν, ἀρ-
ξάμενος ἀπὸ τοῦ φρέατος ὃ κατ' ἐκείνους μὲν τοὺς
καιροὺς ὠνομάζετο Λιλύβαιον, μετὰ δὲ ταῦτα πολλοῖς
ἔτεσι πρὸς αὐτῷ κτισθείσης πόλεως αἴτιον ἐγενήθη τῇ 584
πόλει τῆς ἐπωνυμίας. εἶχε δὲ τοὺς σύμπαντας Ἀν-
50 νίβας, ὡς μὲν Ἔφορος ἀνέγραψε, πεζῶν μυριάδας
εἴκοσιν, ἱππεῖς δὲ τετρακιςχιλίους, ὡς δὲ Τίμαιός φη-
σιν, οὐ πολλῷ πλείους τῶν δέκα μυριάδων. τὰς μὲν
οὖν ναῦς ἐν τῷ περὶ Μοτύην κόλπῳ πάσας ἐνεώλκησε,
βουλόμενος ἔννοιαν διδόναι τοῖς Συρακοσίοις ὡς οὐ
55 πάρεστιν ἐκείνοις πολεμήσων, οὐδὲ ναυτικῇ δυνάμει
παραπλεύσων ἐπὶ Συρακούσας. παραλαβὼν δὲ τοὺς

17. πώποτε αὐτοὺς] αὐτοὺς πώποτε FIK 27. Φούριος] Φρούριος AFM

παρ' Ἐγεσταίων στρατιώτας καὶ τοὺς παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων ἀνέζευξεν ἀπὸ τοῦ Λιλυβαίου, τὴν πορείαν ποιούμενος ἐπὶ Σελινοῦντος. ὡς δ' ἐπὶ τὸν Μάζαρον 60 ποταμὸν παρεγενήθη, τὸ μὲν παρ' αὐτὸν ἐμπόριον κείμενον εἷλεν ἐξ ἐφόδου· πρὸς δὲ τὴν πόλιν παραγενηθείς, εἰς δύο μέρη διεῖλε τὴν δύναμιν. περιστρατοπεδεύσας δ' αὐτὴν καὶ τὰς μηχανὰς ἐπιστήσας, μετὰ πάσης σπουδῆς τὰς προςβολὰς ἐποιεῖτο. ἓξ μὲν γὰρ πύργους 65 ὑπερβάλλοντας τοῖς μεγέθεσιν ἐπέστησε, τοὺς ἴσους δὲ κριοὺς κατασεσιδηρωμένους προςήρεισε τοῖς τείχεσι· χωρὶς δὲ τούτων τοῖς τοξόταις καὶ σφενδονήταις πολλοῖς χρώμενος ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχομένους. 55 οἱ δὲ Σελινούντιοι ἐκ πολλῶν ὄντες ἄπειροι πολιορκίας, 70 καὶ Καρχηδονίοις ἐν τῷ πρὸς Γέλωνα πολέμῳ συνηγωνισμένοι μόνοι τῶν Σικελιωτῶν, οὔποτ' ἤλπιζον ὑπὸ τῶν εὐεργετηθέντων εἰς τοιούτους φόβους συγκλεισθήσεσθαι. θεωροῦντες δὲ τὰ μεγέθη τῶν μηχανημάτων 75 καὶ τὰ πλήθη τῶν πολεμίων, περιδεεῖς ἦσαν καὶ κατεπλήττοντο τὸ μέγεθος τοῦ περιεστῶτος κινδύνου. οὐ μὴν κατὰ πᾶν γε τὴν σωτηρίαν ἀπεγίνωσκον, ἀλλὰ προσδοκῶντες συντόμως ἥξειν τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, πανδημεὶ τοὺς πολεμίους ἀπὸ 80 τῶν τειχῶν ἠμύνοντο. οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντες διεκινδύνευον, οἱ δὲ πρεσβύτεροι περί τε τὰς παρασκευὰς ἦσαν καὶ περιπορευόμενοι τὸ τεῖχος ἐδέοντο τῶν νέων μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς ὑποχει- 85 ρίους τοῖς πολεμίοις γινομένους· γυναῖκες δὲ καὶ παῖδες τάς τε τροφὰς καὶ τὰ βέλη τοῖς ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀγωνιζομένοις παρεκόμιζον, τὴν αἰδῶ καὶ τὴν ἐπὶ τῆς εἰρήνης αἰσχύνην παρ' οὐδὲν ἡγούμεναι. τοσαύτη κατάπληξις εἱστήκει ὥςτε τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως δεῖ- 90 σθαι καὶ τῆς παρὰ τῶν γυναικῶν βοηθείας. ὁ δ' Ἀννίβας ἐπαγγειλάμενος τοῖς στρατιώταις εἰς διαρπαγὴν δώσειν τὴν πόλιν, τάς τε μηχανὰς προςήρεισε καὶ τοῖς 585 κρατίστοις στρατιώταις ἐκ διαδοχῆς προςέβαλλε τοῖς τείχεσιν. ὁμοῦ δὲ αἵ τε σάλπιγγες τὸ πολεμικὸν ἐσήμαι- 95

584. 59. *Μάζαρον* HQ. *Μαζὰρ* LQ, caeteri *Μαζάραν* 66. *ἰδίους*] *ἰδίως* suprascripto *ου* F, *ἴσους* Stephanus 85. *δὲ καὶ*] *καὶ* K, *τε καὶ* FL 86. *τὰ βέλη*] *βέλη* A 87. *παρεκόμιζον* L, caeteri *παρεκομίζοντο*: post id *καὶ* addunt libri praeter FI *τὴν* om. FI *αἰδῶ*] *αἰδὼ* F 93. *προςήρεισε*] *προςείρησε* K, *προήρεισε* L

585. 94. *προςέβαλε* F, *προςέβαλε ταῖς μηχαναῖς* M, caeteri *προςέβαλε*

νον καὶ πρὸς ἓν παράγγελμα πᾶν ἐπηλάλαξε τὸ τῶν
Καρχηδονίων στράτευμα, καὶ τῇ βίᾳ μὲν τῶν κριῶν
ἐσαλεύετο τὰ τείχη, τῷ δ' ὕψει τῶν πύργων οἱ μαχό-
100 μενοι πολλοὺς τῶν Σελινουντίων ἀνῄρουν. ἐν πο-
λυχρονίῳ γὰρ εἰρήνῃ γεγονότες καὶ τῶν τειχῶν οὐδ'
ἥντινοῦν ἐπιμέλειαν πεποιημένοι, ῥᾳδίως κατεπονοῦν-
το, τῶν ξυλίνων πύργων πολὺ τοῖς ὕψεσιν ὑπερε-
χόντων. πεσόντος δὲ τοῦ τείχους, οἱ μὲν Καμπανοὶ
5 σπεύδοντες ἐπιφανές τι πρᾶξαι, ταχέως εἰςέπεσον εἰς
τὴν πόλιν. τὸ μὲν οὖν πρῶτον κατεπλήξαντο τοὺς ὑπο-
στάντας, ὀλίγους ὄντας· μετὰ δὲ ταῦτα πολλῶν συν-
δραμόντων ἐπὶ τὴν βοήθειαν ἐξεώσθησαν καὶ συχνοὺς
ἑαυτῶν ἀπέβαλον· οὔπω γὰρ τελέως ἀνακεκαθαρμένου
10 τοῦ τείχους βιασάμενοι, καὶ κατὰ τὴν ἔφοδον εἰς δυς-
χωρίας ἐμπίπτοντες, ῥᾳδίως ἠλαττοῦντο. νυκτὸς δ' ἐπι-
γενομένης οἱ μὲν Καρχηδόνιοι τὴν πολιορκίαν ἔλυσαν·
56 οἱ δὲ Σελινούντιοι τῶν ἱππέων τοὺς κρατίστους ἐπιλέ-
15 ξαντες διὰ νυκτὸς εὐθέως ἀπέστειλαν τοὺς μὲν εἰς Ἀκρά-
γαντα, τοὺς δ' εἰς Γέλαν καὶ Συρακούσας, δεόμενοι
τὴν ταχίστην βοηθεῖν, ὡς οὐ δυναμένης πλείω χρόνον
τῆς πόλεως ὑποστῆναι τῶν πολεμίων τὴν δύναμιν. οἱ
μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι καὶ Γελῷοι περιέμενον τοὺς Συ-
ρακοσίους, βουλόμενοι τὴν δύναμιν ἀθρόαν ἄγειν ἐπὶ
20 τοὺς Καρχηδονίους· οἱ δὲ Συρακόσιοι πυθόμενοι τὰ
περὶ τὴν πολιορκίαν, πρὸς μὲν Χαλκιδεῖς πόλεμον ἔχον-
τες διελύσαντο, τὰς δ' ἀπὸ τῆς χώρας δυνάμεις ἀθροί-
ζοντες, μεγάλην ποιούμενοι παρασκευὴν ἐχρόνιζον, νο-
25 μίζοντες πολιορκηθήσεσθαι τὴν πόλιν, ἀλλ' οὐκ ἀναρ-
πασθήσεσθαι. Ἀννίβας δὲ τῆς νυκτὸς διελθούσης ἅμ'
ἡμέρᾳ πανταχόθεν μὲν προςέβαλε, τὸ δὲ κατὰ τὴν πό-
λιν πεπτωκὸς μέρος τοῦ τείχους καὶ τὸ συνάπτον τούτῳ
κατέβαλε ταῖς μηχαναῖς. ἀνακαθάρας δὲ τὸν πεσόντα
30 τόπον τοῦ τείχους, καὶ τοῖς κρατίστοις ἐκ διαδοχῆς ἀγω-
νιζόμενος, ἐπ' ὀλίγον ἐξέωσε τοὺς Σελινουντίους· οὐ
μήν γε βιάσασθαι δυνατὸν ἦν τοὺς ὑπὲρ τῶν ὅλων δια-
γωνιζομένους. πολλῶν δ' ἀναιρουμένων παρ' ἀμφοτέ-
ροις, τοῖς μὲν Καρχηδονίοις νεαλεῖς διεδέχοντο τὴν μά-

96. παράγγελμα] ἀπάγγελμα A ἐπηλάλαξε] ἐπήλαξε A
1. ἥντινοῦν A, caeteri ἡντιναοῦν 14. τοὺς μὲν om. AH
15. Ἀκράγαντα] Ἀκράγαν H 23. μεγάλην — 24.
νομίζοντες om. A 24. πολιορκηθήσεσθαι] πολιορκήσεσθαι F
25. τῆς νυκτὸς AFL, caeteri νυκτὸς 26. ἅμ' F, caeteri
ἅμα τὸ δὲ — 28. κατέλαβε om. F, — μηχαναῖς om. M
28. κατέβαλε KL, interpres *solo acquat*, caeteri κατέλαβε

χην, τοῖς δὲ Σελινουντίοις οὐκ ἦν τὸ βοηθῆσον. τῆς δὲ 35
πολιορκίας ἐφ' ἡμέρας ἐννέα γενομένης μετὰ φιλοτιμίας
586 ἀνυπερβλήτου, πολλὰ συνέβη τοὺς Καρχηδονίους κακοπαθεῖν καὶ δρᾶσαι δεινά. κατὰ δὲ τὸ πεπτωκὸς
τεῖχος ἀναβάντων τῶν Ἰβήρων, αἱ μὲν ἐπὶ τῶν οἰκιῶν 40
οὖσαι γυναῖκες ἀνεβόησαν, οἱ δὲ Σελινούντιοι νομίζοντες ἁλίσκεσθαι τὴν πόλιν, κατεπλάγησαν, καὶ τὰ τείχη
λιπόντες κατὰ τὰς εἰςβολὰς τῶν στενωπῶν ἀθρόοι συνίσταντο· καὶ τὰς μὲν ὁδοὺς διοικοδομεῖν ἐνεχείρησαν,
τοὺς δὲ πολεμίους ἐπὶ πολὺν χρόνον ἠμύνοντο. βιαζο- 45
μένων δὲ τῶν Καρχηδονίων τὰ πλήθη τῶν γυναικῶν καὶ
παίδων ἔφευγον ἐπὶ τὰς οἰκίας, καὶ τούς τε λίθους καὶ
τὰς κεραμῖδας ἔβαλλον ἐπὶ τοὺς πολεμίους. ἐπὶ πολὺν
δὲ χρόνον οἱ Καρχηδόνιοι κακῶς ἀπήλλαττον, οὔτε περιστῆναι δυνάμενοι τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς διὰ τοὺς τῶν 50
οἰκιῶν τοίχους, οὔτ' ἐπ' ἴσης διαγωνίσασθαι διὰ τοὺς
ἀπὸ τῶν στεγῶν βάλλοντας. οὐ μὴν ἀλλὰ τοῦ κινδύνου
μέχρι δείλης παρεκτείνοντος τοῖς μὲν ἀπὸ τῶν οἰκιῶν
ἀγωνιζομένοις ἐνέλιπε τὰ βέλη, τοῖς δὲ Καρχηδονίοις οἱ 55
διαδεχόμενοι τοὺς κακοπαθοῦντας ἀκέραιοι διηγωνίζοντο. τέλος δὲ τῆς μὲν ἔνδον δυνάμεως ἀφαίρεσιν λαμβανούσης, τῶν δὲ πολεμίων ἀεὶ πλειόνων εἰς τὴν πόλιν
ἐμπιπτόντων, ἐξεώσθησαν ἐκ τῶν στενωπῶν οἱ Σελι- 60
νούντιοι. διὸ καὶ τῆς πόλεως καταλαμβανομένης παρὰ 57
μὲν τοῖς Ἕλλησιν ἦν ὀδυρμοὺς καὶ δάκρυα θεωρεῖν,
παρὰ δὲ τοῖς βαρβάροις ἀλαλαγμὸς ἦν καὶ βοὴ σύμμικτος. οἱ μὲν γὰρ τὸ μέγεθος τῆς περιεστώσης συμφορᾶς ἐν ὀφθαλμοῖς ἔχοντες περιδεεῖς ἦσαν, οἱ δὲ ταῖς 65
εὐημερίαις ἐπηρμένοι σφάττειν παρεκελεύοντο. εἰς δὲ
τὴν ἀγορὰν συνδραμόντων τῶν Σελινουντίων, οὗτοι
μὲν ἐνταῦθα μαχόμενοι πάντες ἀνῃρέθησαν· οἱ δὲ βάρβαροι σκεδασθέντες καθ' ὅλην τὴν πόλιν τὴν μὲν ἐν
ταῖς οἰκίαις εὐδαιμονίαν συνήρπασαν, τῶν δὲ ἐγκατα- 70
λειφθέντων σωμάτων ἃ μὲν ἐν ταῖς οἰκίαις συγκατέκαιον, τῶν δ' εἰς τὰς ὁδοὺς βιαζομένων οὐ διακρίνον-

36. φιλοτιμίας] προθυμίας L 37. συνέβη] συνέβαινε F, alterum γρ. in marg. ponens
586. 38. κακοπαθεῖν] πανθαίνειν κακὰ et correctus in marg. K: scribendum καὶ παθεῖν 39. τεῖχος] μέρος τοῦ τείχους L τῶν om. F 42. λιπόντες] ἀπολιπόντες M
43. στενωπῶν Reiskius: libri στενῶν τόπων 47. κεραμῖδας] κεραμίδας omnes 53. παρεκτείνοντος] παρατείνοντος M
57. λαμβανούσης] λαβούσης Q 61. ὀδυρμοὺς] ὀδυρμὸς A 65. εὐημερίαις] εὐημερήμασιν L, ad ταῖς tacens
67. οὗτοι μὲν] καὶ M

τες οὔτε φύσιν οὔθ' ἡλικίαν, ἀλλ' ὁμοίως παῖδας νηπίους, γυναῖκας, πρεσβύτας ἐφόνευον, οὐδεμίαν συμ-
75 πάθειαν λαμβάνοντες. ἠκρωτηρίαζον δὲ καὶ τοὺς νεκροὺς κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· καὶ τινὲς μὲν χεῖρας ἀθρόας περιέφερον τοῖς σώμασι, τινὲς δὲ κεφαλὰς ἐπὶ τῶν γαισῶν καὶ τῶν σαυνίων ἀναπείροντες ἔφερον. ὅσας δὲ τῶν γυναικῶν μετὰ τῶν τέκνων εἰς τοὺς ναοὺς
80 συμπεφευγυίας κατελάμβανον, παρεκελεύοντο μὴ φονεύειν, καὶ ταύταις μόναις πίστιν ἔδοσαν. τοῦτο δ' ἔπραξαν οὐ τοὺς ἀκληροῦντας ἐλεοῦντες, ἀλλ' εὐλαβούμενοι μήποτε τὴν σωτηρίαν αἱ γυναῖκες ἀπογνοῦσαι κατακαύσωσι τοὺς ναούς, καὶ μὴ δυνηθῶσι συλῆσαι
85 τὴν ἐν αὐτοῖς καθιερωμένην πολυτέλειαν. τοσοῦτο γὰρ ὠμότητι διέφερον οἱ βάρβαροι τῶν ἄλλων ὥστε τῶν 587 λοιπῶν ἕνεκα τοῦ μηδὲν ἀσεβεῖν εἰς τὸ δαιμόνιον διασωζόντων τοὺς εἰς τὰ ἱερὰ καταπεφευγότας Καρχηδό-
90 νιοι τοὐναντίον ἀπέσχοντο τῶν πολεμίων, ὅπως τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς συλήσειαν. ἤδη δὲ νυκτὸς οὔσης ἡ μὲν πόλις διήρπαστο, τῶν δ' οἰκιῶν αἱ μὲν κατεκαύθησαν, αἱ δὲ κατεσκάφησαν, πᾶς δ' ἦν τόπος αἵματος καὶ νεκρῶν πλήρης. ἑξακισχίλια μὲν πρὸς τοῖς μυρίοις
95 εὑρέθη σώματα πεπτωκότα, καὶ χωρὶς αἰχμάλωτα συνήχθη πλείω τῶν πεντακισχιλίων.

58 Θεωροῦντες δὲ τὴν τοῦ βίου μεταβολὴν οἱ τοῖς Καρχηδονίοις Ἕλληνες συμμαχοῦντες ἠλέουν τὴν τῶν ἀκληρούντων τύχην. αἱ μὲν γυναῖκες ἐστερημέναι τῆς
100 συνήθους τρυφῆς ἐν πολεμίων ὕβρει διενυκτέρευον ὑπομένουσαι δεινὰς ταλαιπωρίας· ὧν ἔνιαι θυγατέρας ἐπιγάμους ὁρᾶν ἠναγκάζοντο πασχούσας οὐκ οἰκεῖα τῆς ἡλικίας. ἡ γὰρ τῶν βαρβάρων ὠμότης οὔτε παίδων ἐλευθέρων οὔτε παρθένων φειδομένη δεινὰς τοῖς ἠτυχη-
5 κόσι παρίστα συμφοράς. διόπερ αἱ γυναῖκες ἀναλογιζόμεναι μὲν τὴν ἐν τῇ Λιβύῃ μέλλουσαν αὐταῖς ἔσεσθαι δουλείαν, θεωροῦσαι δ' αὐτὰς ἅμα τοῖς τέκνοις ἐν ἀτιμίᾳ καὶ προπηλακισμῷ δεσποτῶν ἀναγκαζομένας ὑπακούειν, τούτους δ' ὁρῶσαι ἀσύνετον μὲν τὴν φω-
10 νήν, θηριώδη δὲ τὸν τρόπον ἔχοντας, τὰ μὲν ζῶντα

75. δὲ om. A κατὰ τὸ] καὶ τὸ K 78. τῶν ante γυναικῶν et τέκνων om. AK, ante τέκνων F
587. 87. μηδὲν] μὴ Q 92. κατεσκάφησαν] κατεσκάφθησαν A 94. αἰχμάλωτα A, caeteri αἰχμαλώτων 99. τρυφῆς] τροφῆς omnes: dignitate interpres 2. τῶν deest libris 6. αὐταῖς] αὐτοῖς K 8. δ'] δὲ F 9. μὲν τὴν φωνὴν] μετὰ τὴν φωνὴν K

τῶν τέκνων ἐπένθουν, καὶ καθ' ἕκαστον τῶν εἰς ταῦτα παρανομημάτων οἱονεὶ νυγμοὺς εἰς τὴν ψυχὴν λαμβάνουσαι περιπαθεῖς ἐγίνοντο καὶ πολλὰ τὴν ἑαυτῶν τύχην κατωδύροντο· τοὺς δὲ πατέρας, ἔτι δὲ ἀδελφούς, οἳ διαγωνιζόμενοι περὶ τῆς πατρίδος τετελευτήκεισαν, ἐμα- 15 κάριζον, οὐδὲν ἀνάξιον ἑωρακότας τῆς ἰδίας ἀρετῆς. οἱ δὲ τὴν αἰχμαλωσίαν διαφυγόντες Σελινούντιοι τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἑξακόσιοι πρὸς τοῖς δισχιλίοις διεσώθησαν εἰς Ἀκράγαντα, καὶ πάντων ἔτυχον τῶν φιλανθρώπων. οἱ γὰρ Ἀκραγαντῖνοι σιτομετρήσαντες αὐτοῖς δημοσίᾳ 20 διέδωκαν κατὰ τὰς οἰκίας, παρακελευσάμενοι τοῖς ἰδιώταις καὶ αὐτοῖς προθύμοις οὖσι χορηγεῖν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἅπαντα.

Ἅμα δὲ τούτοις πραττομένοις εἰς τὸν Ἀκράγαντα 59 κατήντησαν στρατιῶται τρισχίλιοι παρὰ Συρακοσίων 25 ἐπίλεκτοι, προαπεσταλμένοι κατὰ σπουδὴν ἐπὶ τὴν βοήθειαν. πυθόμενοι δὲ τὴν πόλιν ἡλωκυῖαν, πρέσβεις ἀπέστειλαν, παρακαλοῦντες τὸν Ἀννίβαν τούς τε αἰχμαλώτους ἀπολυτρῶσαι καὶ τῶν θεῶν τοὺς ναοὺς ἐᾶσαι. ὁ δ' Ἀννίβας ἀπεκρίθη τοὺς μὲν Σελινουντίους μὴ δυνα- 30 μένους τηρεῖν τὴν ἐλευθερίαν πεῖραν τῆς δουλείας λήψεσθαι, τοὺς δὲ θεοὺς ἐκτὸς Σελινοῦντος οἴχεσθαι προσκόψαντας τοῖς ἐνοικοῦσιν. ὅμως δὲ τῶν πεφευγό- 588 των Ἐμπεδίωνα πρεσβευτὴν ἀποστειλάντων, τούτῳ μὲν ὁ Ἀννίβας τὰς οὐσίας ἀποκατέστησεν· ἀεὶ γὰρ ἦν τὰ 35 Καρχηδονίων πεφρονηκὼς καὶ πρὸ τῆς πολιορκίας τοῖς πολίταις συμπεφωνηκὼς μὴ πολεμεῖν Καρχηδονίους· ἐχαρίσατο δ' αὐτῷ τοὺς συγγενεῖς τοὺς ὄντας ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις, καὶ τοῖς ἐκπεφευγόσι Σελινουντίοις ἔδωκεν ἐξουσίαν τὴν πόλιν οἰκεῖν καὶ τὴν χώραν γεωργεῖν 40 τελοῦντας φόρον τοῖς Καρχηδονίοις. αὕτη μὲν οὖν ἡ πόλις ἀπὸ τῆς κτίσεως οἰκηθεῖσα χρόνον ἐτῶν διακοσίων τετταράκοντα δύο ἑάλω. ὁ δὲ Ἀννίβας περιελὼν τὰ τείχη τῆς Σελινοῦντος ἀνέζευξε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τὴν Ἱμέραν, ἐπιθυμῶν μάλιστα ταύτην κα- 45 τασκάψαι τὴν πόλιν. διὰ ταύτην γὰρ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ φυγὰς ἦν, ὁ δὲ προπάτωρ Ἀμίλκας πρὸς ταύτῃ κα-

15. τετελευτήκεισαν] τετελευτήκασιν omnes οὐδὲν] οὐθὲν omnes: mox ἑωρακότες F 20. σιτομετρήσαντες] σιτομερήσαντες A διέδωκαν] δέδωκαν FL 23. πραττομένοις om. A 29. τοὺς μὲν Σελινουντίους] τοῖς μὲν Σελινουντίοις A 588. 34. τούτῳ Rhodomannus: libri τούτων 35. ἦν om. A 36. συμπεφωνηκὼς] συμβεβουλευκὼς Reiskius 42. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes

ταστρατηγηθεὶς ὑπὸ Γέλωνος ἀνῃρέθη, καὶ μετ' αὐτοῦ
50 πεντεκαίδεκα μυριάδες στρατιωτῶν ἀνῃρέθησαν, ἄλλαι
δὲ οὐκ ἐλάττους τούτων ᾐχμαλωτίσθησαν. ὑπὲρ ὧν
σπεύδων τιμωρίαν λαβεῖν Ἀννίβας, τέτταρσι μυριάσιν
ἄποθεν τῆς πόλεως ἐπί τινων λόφων κατεστρατοπέδευσε,
τῇ δ' ἄλλῃ δυνάμει πάσῃ περιεστρατοπέδευσε τὴν πόλιν,
55 προσγενομένων ἄλλων παρά τε Σικελῶν καὶ Σικανῶν
δισμυρίων στρατιωτῶν. στήσας δὲ μηχανὰς τὸ τεῖχος
κατὰ πλείονας τόπους ἐσάλευε, καὶ πολλῷ πλήθει δια-
γωνιζόμενος ἐκ διαδοχῆς κατεπόνει τοὺς πολιορκουμέ-
60 νους, ἅτε καὶ τῶν στρατιωτῶν ἐπηρμένων ταῖς εὐτυχί-
αις. ὑπώρυττε δὲ καὶ τὰ τείχη, καὶ ξύλοις ὑπήρειδεν,
ὧν ἐμπρησθέντων ταχὺ πολὺ μέρος τοῦ τείχους ἔπεσεν.
ἔνθα δὴ συνέβαινε καρτερωτάτην μάχην γίνεσθαι, τῶν
μὲν βιαζομένων ἐντὸς τοῦ τείχους παρειςπεσεῖν, τῶν δὲ
65 φοβουμένων μὴ ταὐτὰ πάθωσι τοῖς Σελινουντίοις. διὸ
καὶ τὸν ἔσχατον ἀγῶνα τιθεμένων αὐτῶν ὑπὲρ τέ-
κνων καὶ γονέων καὶ τῆς περιμαχήτου πᾶσι πατρί-
δος, ἐξεώσθησαν οἱ βάρβαροι, καὶ ταχὺ τὸ μέρος τοῦ
τείχους ἀνῳκοδόμησαν. παρεγενήθησαν δ' αὐτοῖς εἰς
70 τὴν βοήθειαν οἵ τ' ἐξ Ἀκράγαντος Συρακόσιοι καί τι-
νες τῶν ἄλλων συμμάχων, οἱ πάντες εἰς τετρακιςχιλίους,
ὧν Διοκλῆς ὁ Συρακόσιος εἶχε τὴν ἡγεμονίαν.

60 Τότε μὲν οὖν νυκτὸς ἀφελομένης τὴν ἐπὶ τῷ πλείο-
75 νι φιλονεικίαν ἔλυσαν τὴν πολιορκίαν. ἅμα δ' ἡμέρᾳ
τοῖς Ἱμεραίοις ἔδοξε μὴ περιορᾶν αὐτοὺς συγκεκλεισμέ-
νους ἀγεννῶς, καθάπερ τοὺς Σελινουντίους· ἐπὶ δὲ
τῶν τειχῶν φύλακας κατέταττον, τοὺς δ' ἄλλους στρα-
τιώτας σὺν τοῖς παραγεγονόσι συμμάχοις ἐξήγαγον, ὄν-
80 τας περὶ μυρίους. ἀπροσδοκήτως δὲ τοῖς πολεμίοις
ἀπαντήσαντες εἰς ἔκπληξιν ἤγαγον τοὺς βαρβάρους, νο-
μίζοντας ἥκειν τοὺς συμμάχους τοῖς πολιορκουμένοις.
πολὺ δὲ ταῖς τόλμαις ὑπερέχοντες καὶ ταῖς εὐχειρίαις,
καὶ τὸ μέγιστον, μιᾶς ἐλπίδος εἰς σωτηρίαν ὑποκειμένης
85 εἰ τῇ μάχῃ κρατήσειαν, εὐθὺς τοὺς πρώτους ὑποστάν- 589
τας ἀνεῖλον. τοῦ δὲ πλήθους τῶν βαρβάρων συντρέ-
χοντος ἐν ἀταξίᾳ πολλῇ διὰ τὸ μηδέποτ' ἂν ἐλπίσαι

52. τέτταρσι] τέτρασι omnes 55. Σικελῶν καὶ Σικανῶν] Σικανῶν καὶ Σικελῶν FI 67. πᾶσι om. FL, asterisco notavit Stephanus 73. τῷ πλείονι] τὸ πλεῖον Reiskius 75. αὐτοὺς] αὑτοὺς IL 80. εἰς ἔκπληξιν ἤγαγον] εἰς φόβον ἐνέβαλλον M 81. νομίζοντες F 83. εὐχειρίαις Stephanus, εὐχερίαις A, caeteri εὐχερείαις

589. 85. εὐθὺς Eichstadius, ἀνευθὺ L, caeteri ἂν, εὐθὺς

τοὺς συγκεκλεισμένους τηλικαῦτα τολμήσειν, οὐ μετρίως ἠλαττοῦντο. εἰς ἕνα γὰρ τόπον ὀκτὼ μυριάδων συνδραμουσῶν ἀτάκτως συνέβαινε τοὺς βαρβάρους ἀλλήλοις ἐμπίπτειν καὶ πλείονα πάσχειν ὑφ' ἑαυτῶν ἤπερ ὑπὸ τῶν πολεμίων. οἱ δ' Ἱμεραῖοι θεατὰς ἔχοντες ἀπὸ τῶν τειχῶν γονεῖς καὶ παῖδας ἔτι δὲ τοὺς οἰκείους ἅπαντας, ἀφειδῶς ἐχρῶντο τοῖς ἰδίοις σώμασιν εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν. λαμπρῶς δ' αὐτῶν ἀγωνιζομένων οἱ βάρβαροι τάς τε τόλμας καὶ τὸ παράδοξον καταπλαγέντες πρὸς φυγὴν ἐτράπησαν. τούτων δ' οὐδενὶ κόσμῳ φευγόντων πρὸς τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων στρατοπεδεύοντας ἐπηκολούθουν ἀλλήλοις παρακελευόμενοι μηδένα ζωγρεῖν· καὶ πλείους ἀνεῖλον τῶν ἑξακιςχιλίων, ὡς Τίμαιος, ὡς δ' Ἔφορός φησι, διςμυρίων. ὁ δ' Ἀννίβας ὁρῶν τοὺς ἰδίους καταπονουμένους, κατεβίβασε τοὺς ἐπὶ τῶν λόφων κατεστρατοπεδευκότας, καὶ παραβοηθήσας τοῖς ἐλαττουμένοις κατέλαβε τοὺς Ἱμεραίους ἐν οὐδεμιᾷ τάξει τὸν διωγμὸν ποιουμένους. γενομένης δὲ μάχης καρτερᾶς, τὸ μὲν πλῆθος τῶν Ἱμεραίων πρὸς φυγὴν ὥρμησε, τριςχίλιοι δ' αὐτῶν ὑποστάντες τὴν τῶν Καρχηδονίων δύναμιν, καὶ πολλὰ δράσαντες, ἅπαντες ἀνῃρέθησαν.

61 Τῆς δὲ μάχης ταύτης ἤδη τέλος ἐχούσης κατέπλευσαν πρὸς τὴν Ἱμέραν πέντε πρὸς ταῖς εἴκοσι τριήρεις παρὰ τῶν Σικελιωτῶν, ἃς πρότερον μὲν ἀπεστάλκεισαν τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπὶ συμμαχίαν, τότε δ' ἀνέστρεψαν ἀπὸ τῆς στρατείας. διεδόθη δὲ καὶ φήμη τις κατὰ τὴν πόλιν ὅτι Συρακόσιοι μὲν πανδημεὶ μετὰ τῶν συμμάχων πορεύονται τοῖς Ἱμεραίοις βοηθεῖν, Ἀννίβας δὲ μέλλοι τὰς ἐν Μοτύῃ τριήρεις πληροῦν τῶν κρατίστων ἀνδρῶν, καὶ περιπλεύσας ἐπὶ Συρακούσας ἔρημον τὴν πόλιν τῶν ἀμυνομένων καταλαβέσθαι. διόπερ Διοκλῆς ὁ τῶν ἐν Ἱμέρᾳ στρατηγὸς συνεβούλευσε τοῖς ναυάρχοις τὴν ταχίστην ἐκπλεῖν εἰς Συρακούσας, ἵνα μὴ συμβῇ κατὰ κράτος ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἀπολωλότων ἐν τῇ μάχῃ τῶν κρατίστων ἀνδρῶν. διόπερ ἐφαίνετο συμφέρειν αὐτοῖς ἐκλιπεῖν τὴν πόλιν, καὶ τοὺς μὲν ἡμίσεις εἰς τὰς τριήρεις ἐμβιβάσαι, ταύτας γὰρ κατακομιεῖν αὐτούς, μέχρι ἂν ἐκτὸς τῆς Ἱμεραίας γένωνται χώρας, τοῖς δ' ἡμίσεσι τηρεῖν, ἕως ἂν πάλιν αἱ τριήρεις ἐπιστρέψωσι. τῶν δ'

7. ὥρμησε] ὥρμησαν FI, caeteri ὥρμησεν 11. πρὸς] εἰς A εἴκοσι] τριάκοντα Wesselingius 17. βοηθεῖν] βοηθήσειν I 20. ἐν Ἱμέρᾳ] Ἱμεραίων A 21. συνεβούλευσε] συνεβούλευε A 26. μέχρι] μέχρις omnes 27. Ἱμεραίας] Ἱμέρας A

30 Ἱμεραίων σχετλιαζόντων μὲν ἐπὶ τοῖς λεγομένοις, οὐκ ἐχόντων δὲ ὃ πράξειαν ἕτερον, αἱ μὲν τριήρεις νυκτὸς ἐπληροῦντο κατὰ σπουδὴν ἀναμὶξ γυναικῶν τε καὶ παίδων ἔτι δὲ τῶν ἄλλων σωμάτων, ἐπὶ τούτων ἀποπλεόντων ὡς ἐπὶ Μεσσήνην· Διοκλῆς δὲ τοὺς ἰδίους στρατιώ-
35 τας ἀναλαβών, καὶ τοὺς πεσόντας ἐν τῇ μάχῃ καταλι- 590 πών, ὥρμησεν ἐπ' οἴκου τὴν πορείαν ποιούμενος. πολλοὶ δὲ τῶν Ἱμεραίων μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν ἐξώρμησαν σὺν τοῖς περὶ τὸν Διοκλῆν, μὴ δυναμένων χω-
40 ρῆσαι τῶν τριήρων τὸν ὄχλον.

62 Οἱ δ' ἐν τῇ πόλει καταλειφθέντες διενυκτέρευον μὲν ἐν τοῖς ὅπλοις ἐπὶ τῶν τειχῶν· ἅμα δ' ἡμέρᾳ τῶν Καρχηδονίων περιστρατοπεδευσάντων τὴν πόλιν, καὶ πυκνὰς προςβολὰς ποιουμένων, οἱ καταλειφθέντες τῶν Ἱμεραίων ἀφειδῶς ἠγωνίζοντο, προςδοκῶντες τὴν τῶν
45 νεῶν παρουσίαν. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν διεκαρτέρησαν· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν τριήρων ἐπιφαινομένων ἤδη συνέβαινε τὸ μὲν τεῖχος πεσεῖν ὑπὸ τῶν μηχανῶν, τοὺς δ' Ἴβηρας ἀθρόους παρειςπεσεῖν εἰς τὴν πόλιν.
50 τῶν δὲ βαρβάρων οἱ μὲν ἠμύνοντο τοὺς παραβοηθοῦντας τῶν Ἱμεραίων, οἱ δὲ καταλαμβανόμενοι τὰ τείχη παρεδέχοντο τοὺς ἰδίους. κατὰ κράτος οὖν ἁλούσης τῆς πόλεως ἐπὶ πολὺν χρόνον οἱ βάρβαροι πάντας ἐφόνευον τοὺς καταλαμβανομένους ἀσυμπαθῶς. τοῦ δ'
55 Ἀννίβα ζωγρεῖν παραγγείλαντος ὁ μὲν φόνος ἔληξεν, ἡ δ' ἐκ τῶν οἰκιῶν εὐδαιμονία διεφορεῖτο. ὁ δ' Ἀννίβας τὰ μὲν ἱερὰ συλήσας καὶ τοὺς καταφυγόντας ἱκέτας ἀποσπάσας ἐνέπρησε, καὶ τὴν πόλιν εἰς ἔδαφος κατέσκαψεν, οἰκισθεῖσαν ἔτη διακόσια τετταράκοντα. τῶν δ' αἰχμα-
60 λώτων γυναῖκάς τε καὶ παῖδας διαδοὺς εἰς τὸ στρατόπεδον παρεφύλαττε, τῶν δ' ἀνδρῶν τοὺς ἁλόντας εἰς τρισχιλίους ὄντας παρήγαγεν ἐπὶ τὸν τόπον ἐν ᾧ πρότερον Ἀμίλκας ὁ πάππος αὐτοῦ ὑπὸ Γέλωνος ἀνῃρέθη,
65 καὶ πάντας αἰκισάμενος κατέσφαξε. μετὰ δὲ ταῦτα διαλύσας τὸ στρατόπεδον, τοὺς μὲν ἀπὸ Σικελίας συμμάχους ἀπέστειλεν εἰς τὰς πατρίδας, μεθ' ὧν καὶ Καμπανοὶ συνηκολούθησαν, ἐγκαλοῦντες [μὲν] τοῖς Καρχηδονίοις ὡς αἰτιώτατοι μὲν τῶν εὐημερημάτων γεγενημένοι,

30. λεγομένοις] λαλουμένοις L 33. ἐπὶ] καὶ ἐπὶ FK
590. 47. συνέβαινε τὸ μὲν] συνέβαινε μὲν τὸ K
48. ἀθρόους] ἀθρόως Q 59. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 60. τε om. F 64. κατέσφαξε] ἀπέσφαξε L
66. ἀπέστειλεν] ἀπέπεμψεν M 67. ἐγκαλοῦντες μὲν] μὲν delendum

οὐκ ἀξίας δὲ χάριτας εἰληφότες τῶν πεπραγμένων. ὁ δ' Ἀννίβας εἰς τὰς μακρὰς ναῦς καὶ φορτηγοὺς ἐμβιβάσας τὴν δύναμιν, καὶ τοὺς ἱκανοὺς τοῖς συμμάχοις ἀπολιπὼν στρατιώτας, ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Σικελίας. ἐπεὶ δ' εἰς Καρχηδόνα κατέπλευσε μετὰ πολλῶν λαφύρων, ἀπήντων αὐτῷ πάντες δεξιούμενοι καὶ τιμῶντες, ὡς ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ μείζονα πράξαντα τῶν πρότερον στρατηγῶν.

63 Εἰς δὲ τὴν Σικελίαν κατέπλευσεν Ἑρμοκράτης ὁ Συρακόσιος. οὗτος δ' ἐν μὲν τῷ πρὸς Ἀθηναίους πολέμῳ στρατηγήσας καὶ πολλὰ τῇ πατρίδι χρήσιμος γενόμενος πλεῖστον ἴσχυσε παρὰ τοῖς Συρακοσίοις· μετὰ δὲ ταῦτα ναύαρχος πεμφθεὶς σὺν τριάκοντα πέντε τριήρεσι Λακεδαιμονίοις συμμαχήσων ὑπὸ τῶν ἀντιπολιτευομένων κατεστασιάσθη, καὶ φυγῆς μὲν ἐγενήθη κατάδικος, τὸν δὲ στόλον παρέδωκεν ἐν Πελοποννήσῳ τοῖς ἐπὶ τὴν διαδοχὴν ἀποσταλεῖσιν. αὐτὸς δ' ἐκ τῆς στρατείας φιλίαν ἔχων πρὸς Φαρνάβαζον τὸν τῶν Περσῶν σατράπην, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ πολλὰ χρήματα, μεθ' ὧν εἰς Μεσσήνην καταπλεύσας πέντε μὲν ἐναυπήγησε τριήρεις, χιλίους δ' ἐμισθώσατο στρατιώτας. παραλαβὼν δὲ καὶ τῶν ἐκπεπτωκότων Ἱμεραίων ὡς χιλίους, ἐπεχείρησε μὲν εἰς Συρακούσας κατελθεῖν, συναγωνιζομένων αὐτῷ τῶν φίλων· ἀποτυχὼν δὲ τῆς ἐπιβολῆς ὥρμησε διὰ τῆς μεσογείου, καὶ καταλαβόμενος τὸν Σελινοῦντα, καὶ τῆς πόλεως μέρος ἐτείχισε καὶ πανταχόθεν κατεκάλει τοὺς διασωζομένους τῶν Σελινουντίων. πολλοὺς δὲ καὶ ἄλλους ὑποδεχόμενος εἰς τὸν τόπον συνήγαγε δύναμιν ἐπιλέκτων ἀνδρῶν ἑξακισχιλίων. ἐντεῦθεν δ' ὁρμώμενος πρῶτον μὲν τὴν τῶν Μοτυηνῶν ἐπόρθησε χώραν, καὶ τοὺς ἐπεξελθόντας ἐκ τῆς πόλεως μάχῃ κρατήσας πολλοὺς μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συνεδίωξεν ἐντὸς τοῦ τείχους. μετὰ δὲ ταῦτα τὴν τῶν Πανορμιτῶν χώραν λεηλατήσας ἀναριθμήτου λείας ἐκυρίευσε· τῶν δὲ Πανορμιτῶν πανδημεὶ παραταξαμένων πρὸ τῆς πόλεως, εἰς πεντακοσίους μὲν αὐτῶν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συνέκλεισεν ἐντὸς τῶν τειχῶν. παραπλησίως δὲ καὶ τὴν ἄλλην χώραν ἅπασαν τὴν ὑπὸ Καρχηδονίους οὖσαν πορθῶν

74. αὐτῷ AIL, caeteri αὐτὸν 85. Πελοποννήσῳ] Ἑλλησπόντῳ requiri vidit Wesselingius
591, 89. καταπλεύσας] ἀποπλεύσας M 91. Ἱμεραίων] Ἱμεραίους AH et correctus F 95. ἐτείχισε] ἐπετείχισε HL 96. διασωζομένους] διασεσωσμένους M 99. Μοτυηνῶν] Motyaeorum interpres ἐπόρθησε] ἐπόρθει F, sed corrigitur 1. τέ post μάχῃ delevit Reiskius, 3. post τὴν Eichstadius 3. Πανορμιτῶν] Πανορμητῶν IK plerumque 6. αὐτῶν om. K

ἐπαίνου παρὰ τοῖς Σικελιώταις ἐτύγχανεν. εὐθὺς δὲ
10 καὶ τῶν Συρακοσίων οἱ πλεῖστοι μετεμελήθησαν, ἀνα-
ξίως τῆς ἰδίας ἀρετῆς ὁρῶντες πεφυγαδευμένον τὸν Ἑρ-
μοκράτην. διὸ καὶ περὶ αὐτοῦ πολλῶν λόγων γινομέ-
νων ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ὁ μὲν δῆμος φανερὸς ἦν βου-
λόμενος καταδέχεσθαι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' Ἑρμοκράτης
15 ἀκούων τὴν περὶ αὐτοῦ φήμην ἐν ταῖς Συρακούσαις,
παρεσκευάζετο πρὸς τὴν αὑτοῦ κάθοδον ἐπιμελῶς, εἰδὼς
τοὺς ἀντιπολιτευομένους ἀντιπράξοντας. καὶ τὰ μὲν
κατὰ τὴν Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

64 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Θράσυλλος πεμφθεὶς παρ'
20 Ἀθηναίων μετὰ νεῶν τριάκοντα καὶ πολλῶν ὁπλιτῶν
σὺν ἱππεῦσιν ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς τὴν Ἔφεσον· ἐκβι-
βάσας δὲ τὴν δύναμιν κατὰ δύο τόπους προσβολὰς
ἐποιήσατο. τῶν δ' ἔνδον ἐπεξελθόντων καρτερὰν συνέ-
25 βη μάχην συστῆναι· πανδημεὶ δὲ τῶν Ἐφεσίων ἀγωνισα-
μένων, τετρακόσιοι μὲν τῶν Ἀθηναίων ἔπεσον, τοὺς δ'
ἄλλους ὁ Θράσυλλος ἀναλαβὼν εἰς τὰς ναῦς ἐξέπλευσεν
εἰς Λέσβον. οἱ δὲ περὶ Κύζικον ὄντες τῶν Ἀθηναίων
στρατηγοὶ πλεύσαντες ἐπὶ Χαλκηδόνα Χρυσόπολιν ᾤκι-
30 σαν φρούριον, καὶ τὴν ἱκανὴν αὐτῷ κατέλιπον δύνα-
μιν· τοῖς δ' ἐπὶ τούτων κατασταθεῖσι προσέταξαν δεκά-
την πράττεσθαι τοὺς ἐκ τοῦ Πόντου πλέοντας. μετὰ
δὲ ταῦτα διελομένων αὐτῶν τὰς δυνάμεις, Θηραμένης
μὲν μετὰ πεντήκοντα νεῶν κατελείφθη, πολιορκήσων
35 Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον, Θρασύβουλος δὲ περὶ Θρᾴ-
κην πεμφθεὶς τὰς ἐν τούτοις τοῖς τόποις πόλεις προς-
ηγάγετο. Ἀλκιβιάδης δὲ τὸν Θράσυλλον μετὰ τῶν τριά-
κοντα νεῶν ἀπολύσας ἔπλευσεν εἰς τὴν ὑπὸ Φαρνάβα-
40 ζον χώραν· καὶ κοινῇ πολλὴν αὐτῆς πορθήσαντες τούς 592
τε στρατιώτας ἐνέπλησαν ὠφελείας καὶ αὐτοὶ χρήματα
συνήγαγον ἐκ τῶν λαφύρων, βουλόμενοι κουφίσαι τὸν
δῆμον τῶν εἰςφορῶν. Λακεδαιμόνιοι δὲ πυνθανόμενοι
περὶ τὸν Ἑλλήςποντον ὑπάρχειν ἁπάσας τὰς τῶν Ἀθη-
45 ναίων δυνάμεις, ἐστράτευσαν ἐπὶ Πύλον, ἣν Μεσσήνιοι
φρουρᾷ κατεῖχον, κατὰ μὲν θάλατταν ἕνδεκα ναυσίν,
ὧν ἦσαν αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας πέντε, ἐκ τῶν πολιτῶν

9. παρὰ] πᾶσι A 11. πεφυγαδ.] ἐφυγαδ. A 15. αὑ-
τοῦ] αὐτοῦ L 16. τὴν αὑτοῦ Wessel., τὴν αὐτοῦ FlK, cae-
teri τὴν αὐτήν 18. τὴν Σικ. AL, caeteri Σικ.
19. 26. 37. Θράσυλλος Palmerius: libri Θρασύβουλος
29. ᾤκισαν] ᾤκησαν A 37. τὸν] τὸν μὲν A 38. ἔπλευ-
σεν] ἐκέπλευσεν L
592. 46. πέντε om. F 47. ἐκ τῶν πολιτῶν] ἓξ δὲ ἐκ τῶν

πεπληρωμέναι· πεζῇ δὲ παρήγαγον ἱκανὴν δύναμιν, καὶ
περιστρατοπεδεύσαντες τὸ φρούριον ἐπόρθουν ἅμα καὶ
κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἃ δὴ πυθόμενος ὁ τῶν 50
Ἀθηναίων δῆμος, ἐξαπέστειλε τοῖς πολιορκουμένοις εἰς
βοήθειαν ναῦς τριάκοντα καὶ στρατηγὸν Ἄνυτον τὸν
Ἀνθεμίωνος. οὗτος μὲν οὖν ἐκπλεύσας, καὶ διά τινας
χειμῶνας οὐ δυνηθεὶς τὸν Μαλέαν κάμψαι, ἀπέπλευσεν
εἰς Ἀθήνας. ἐφ' οἷς ὁ μὲν δῆμος ὀργισθεὶς, καὶ καται- 55
τιασάμενος αὐτοῦ προδοσίαν, μετέστησεν εἰς κρίσιν· ὁ
δ' Ἄνυτος ἰσχυρῶς κινδυνεύων ἐῤῥύσατο χρήμασι τὴν
ἰδίαν ψυχήν, καὶ πρῶτος Ἀθηναίων δοκεῖ δικαστήριον
δωροδοκῆσαι. οἱ δ' ἐν τῇ Πύλῳ Μεσσήνιοι μέχρι μέν
τινος ἀντεῖχον, προςδοκῶντες παρὰ τῶν Ἀθηναίων βοή- 60
θειαν· ὡς δ' οἱ μὲν πολέμιοι τὰς προςβολὰς ἐκ διαδο-
χῆς ἐποιοῦντο, τῶν δὲ ἰδίων οἱ μὲν ἐκ τῶν τραυμάτων
ἀπέθνησκον, οἱ δ' ἐκ τῆς σιτοδείας κακῶς ἀπήλλαττον,
ὑπόσπονδοι τὸν τόπον ἐξέλιπον. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν 65
ἐγκρατεῖς ἐγένοντο τῆς Πύλου, πεντεκαίδεκα ἔτη τῶν
Ἀθηναίων αὐτὴν κατεσχηκότων ἀφ' ὅτου Δημοσθένης
αὐτὴν ἐτείχισε.

Τούτων δὲ πραττομένων Μεγαρεῖς μὲν Νίσαιαν ὑπ' 65
Ἀθηναίους οὖσαν εἷλον. Ἀθηναῖοι δ' ἐπ' αὐτοὺς ἀπέ-
στειλαν Λεωτροφίδην καὶ Τίμαρχον μετὰ μὲν πεζῶν 70
χιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων. οἷς οἱ Μεγαρεῖς ἀπαν-
τήσαντες μετὰ τῶν ὅπλων πανδημεὶ καὶ παραλαβόντες
τινὰς τῶν ἐκ Σικελίας παρετάξαντο πρὸς τοῖς λόφοις
τοῖς Κέρασι καλουμένοις. τῶν δ' Ἀθηναίων λαμπρῶς 75
ἀγωνισαμένων, καὶ πολλαπλασίους ὄντας τοὺς πολεμίους
τρεψαμένων, Μεγαρέων ἔπεσον μὲν πολλοί, τῶν δὲ Λα-
κεδαιμονίων εἴκοσι μόνον. οἱ γὰρ Ἀθηναῖοι βαρέως
φέροντες ἐπὶ τῷ τὴν Νίσαιαν κατειλῆφθαι τοὺς μὲν
593 Λακεδαιμονίους οὐκ ἐδίωξαν, πρὸς δὲ τοὺς Μεγαρεῖς 80
χαλεπῶς διακείμενοι παμπληθεῖς ἀνεῖλον. Λακεδαιμό-
νιοι δὲ Κρατησιππίδαν ἑλόμενοι ναύαρχον, καὶ παρὰ
τῶν συμμάχων ναῦς αὐτῶν πληρώσαντες εἴκοσι πέντε,

πολιτῶν Wesselingius: possis etiam αἱ μὲν ἀπὸ Σικελίας, πέντε δὲ ἐκ τῶν π. Quinque Syracusanas, duas Selinusias memorat Xenoph. Hist. I. 2. 8., ubi locum hunc contulit Schneiderus 48. περιστρατοπεδεύσαντες] περιστρατεύσαντες omnes 54. τὸν asterisco notavit Stephanus Μαλέαν] Μαλαῖον HL, Μαλλαῖον A 61. τὰς] τὰς μὲν K 64. ἀπήλλαττον] τὸν βίον ἀπήλλαττον M 67. ἀφ' ὅτου] ἀφότε AF 68. 78. Νίσαιαν] Νισαίαν plerique 75. πολλαπλασίους] πολλαπλασίως AH

593. 83. αὐτῶν] αὐτῶν I

προςέταξαν παραβοηθεῖν τοῖς συμμάχοις. οὗτος δὲ χρό-
85 νον μέν τινα περὶ τὴν Ἰωνίαν διέτριψεν οὐδὲν ἄξιον
λόγου πράξας· μετὰ δὲ ταῦτα παρὰ τῶν ἐκ Χίου φυ-
γάδων λαβὼν χρήματα κατήγαγεν αὐτοὺς καὶ τὴν ἀκρό-
πολιν τῶν Χίων κατελάβετο. οἱ δὲ κατελθόντες τῶν Χίων
90 τῶν ἀντιπολιτευομένων αὐτοῖς καὶ τῆς ἐκπτώσεως εἰς
ἑξακοσίους τὸν ἀριθμὸν ὄντας ἐφυγάδευσαν. οὗτοι δὲ
τῆς ἀντιπέραν ἠπείρου χωρίον Ἀταρνέα καλούμενον κα-
τελάβοντο, σφόδρα τῇ φύσει καθεστηκὸς ὀχυρόν, καὶ
τὸ λοιπὸν ἐκ τούτου τὰς ἀφορμὰς ἔχοντες ἐπολέμουν
95 τοῖς Χίον ἔχουσι.

66 Τούτων δὲ πραττομένων Ἀλκιβιάδης καὶ Θράσυλ-
λος Λάμψακον τειχίσαντες, ἐν μὲν ταύτῃ τὴν ἱκανὴν
φυλακὴν κατέλιπον, αὐτοὶ δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐξέ-
πλευσαν πρὸς Θηραμένην, ὃς ἐπόρθει τὴν Χαλκηδόνα
100 ναῦς μὲν ἔχων ἑβδομήκοντα, στρατιώτας δὲ πεντακισχι-
λίους. ἀθροισθεισῶν δὲ τῶν δυνάμεων εἰς ἕνα τόπον
ἀπετείχισαν τὴν πόλιν ἀπὸ θαλάττης εἰς θάλατταν ξυ-
λίνῳ τείχει. ὁ δ' ἐν τῇ πόλει καθεσταμένος ὑπὸ Λακε-
δαιμονίων Ἱπποκράτης ἡγεμών, ὃν οἱ Λάκωνες ἁρμο-
5 στὴν ἐκάλουν, τούς τ' ἰδίους στρατιώτας προήγαγε καὶ
τοὺς Χαλκηδονίους ἅπαντας. γενομένης δὲ καρτερᾶς
μάχης, καὶ τῶν περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην ἐῤῥωμένως ἀγωνι-
σαμένων, ὅ τε Ἱπποκράτης ἔπεσε καὶ τῶν λοιπῶν οἱ
μὲν ἀνῃρέθησαν, οἱ δὲ κατατρωθέντες συνέφυγον εἰς
10 τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα Ἀλκιβιάδης μὲν εἰς Ἑλλής-
ποντον καὶ Χεῤῥόνησον ἐξέπλευσε, βουλόμενος ἀθροῖ-
σαι χρήματα, οἱ δὲ περὶ τὸν Θηραμένην ὁμολογίαν ἐποιή-
σαντο πρὸς Χαλκηδονίους φόρον λαμβάνειν παρ' αὐτῶν
15 ὅσον καὶ πρότερον. ἐντεῦθεν δὲ τὰς δυνάμεις ἀπαγα-
γόντες πρὸς Βυζάντιον ἐπολιόρκουν τὴν πόλιν καὶ μετὰ
πολλῆς σπουδῆς ἀποτειχίζειν ἐπεχείρησαν. Ἀλκιβιάδης δὲ
ἀθροίσας χρήματα πολλοὺς αὐτῷ τῶν Θρακῶν ἔπεισε συ-

85. οὐδὲν] οὐθὲν omnes 89. καὶ τῆς ἐκπτώσεως] καὶ τῆς ἐκπτώσεως αἰτίους ὄντας H, unde καὶ τῆς ἐκπτώσεως αἰτίων ὄντων Wesselingius, quem oportebat aut πολλοὺς addere aut praegressos genitivos in accusativos mutare, quam sententiam reddidit interpres: mihi, nisi maiorem auctoritatem supplementum illud nanciscatur, τοὺς ἀντιπολιτευομένους αὐτοῖς πρὸ τῆς ἐκπτώσεως scribendum videtur 94. τοῖς Χίον Toupius Emend. in Suid. II. p. 625.: *Chium* etiam interpres: τοῖς τὸ Ἰσχίον AFHIKQ, caeteri τοῖς τὸ Ἰσχύον 95. Θράσυλλος Λάμψακον Palmerius: libri Θρασύβουλος Λάβδακον 99. Χαλκηδόνα] Χαλκηδόνων A
3. καθεσταμένος] καθιστάμενος omnes 5. προςήγαγε] ἀντεξήγαγε M, caeteri προςήγαγε 7. ἐῤῥωμένως AFHKLMQ, caeteri λαμπρῶς 17. αὐτῷ] αὑτῷ H.

στρατεῦσαι. παρέλαβε δὲ καὶ τοὺς Χεῤῥόνησον οἰκοῦν-
594 τας πανδημεί, καὶ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας 20
πρῶτον μὲν Σηλυβρίαν διὰ προδοσίας εἷλεν, ἐξ ἧς πολ-
λὰ χρήματα πραξάμενος ἐν μὲν ταύτῃ φρουρὰν κατέ-
λιπεν, αὐτὸς δὲ διὰ τάχους ἧκε πρὸς τοὺς περὶ Θηρα-
μένην εἰς Βυζάντιον. ἀθροισθεισῶν δὲ τῶν δυνάμεων
οὗτοι μὲν τὰ πρὸς πολιορκίαν ἡτοιμάζοντο· ἤμελλον 25
γὰρ νικήσειν πόλιν βάρος ἔχουσαν καὶ γέμουσαν τῶν
ὑπὲρ αὐτῆς ἀμυνομένων· χωρὶς γὰρ τῶν Βυζαντίων,
πολλῶν ὄντων, Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἁρμοστὴς
εἶχε πολλοὺς ἐν τῇ πόλει τῶν Πελοποννησίων καὶ μι-
σθοφόρους. μέχρι μὲν οὖν τινος προςβολὰς ποιούμενοι 30
κακὸν οὐδὲν ἀξιόλογον δρῶντες τοὺς ἔνδον διετέλουν·
ἐπεὶ δ' ὁ τῆς πόλεως ἐπιστάτης ἀπῆλθε πρὸς Φαρνάβα-
ζον, ὅπως λάβῃ χρήματα, τηνικαῦτά τινες τῶν Βυζαν-
τίων, μισοῦντες τὸ βάρος τῆς ἐπιστασίας, ἦν γὰρ ὁ
Κλέαρχος χαλεπός, προὔδωκαν τὴν πόλιν τοῖς περὶ τὸν 35
Ἀλκιβιάδην. οὗτοι δὲ ὡς λύσοντες τὴν πολιορκίαν καὶ 67
τὰς δυνάμεις ἀπάξοντες εἰς Ἰωνίαν δείλης ταῖς ναυσὶ
πάσαις ἐξέπλευσαν, καὶ τὸ πεζὸν στράτευμα μέχρι τινὸς 40
ἀπαγαγόντες, ὡς ἐπέλαβεν ἡ νύξ, πάλιν ὑπέστρεψαν
καὶ περὶ μέσας τὰς νύκτας προςέμιξαν τῇ πόλει· καὶ
τὰς μὲν τριήρεις ἀπέστειλαν προστάξαντες ἀφέλκειν τὰ
πλοῖα καὶ κραυγὴν ποιεῖν, ὡς ἁπάσης ἐκεῖ τῆς δυνάμεως
οὔσης· αὐτοὶ δὲ μετὰ τοῦ πεζοῦ στρατεύματος πρὸς 45
τοῖς τείχεσιν ἐτήρουν τὸ συντεταγμένον παρὰ τῶν ἐνδι-
δόντων σύσσημον. τῶν δ' ἐν ταῖς τριήρεσι ποιησάντων
τὸ προσταχθέν, καὶ τῶν πλοίων, τὰ μὲν συντριβόμενα
ταῖς ἀποστολαῖς, τὰ δ' ἀπὸ τῶν χρωμένων ταῖς σιδη-
ραῖς χερσίν, ἔτι δὲ βοὴν ἐξαίσιον ποιούντων, οἱ μὲν 50
κατὰ τὴν πόλιν ὄντες Πελοποννήσιοι καὶ πάντες οἱ τὴν
ἀπάτην ἀγνοοῦντες ἐξεβοήθουν ἐπὶ τοὺς λιμένας. διόπερ
οἱ τὴν πόλιν προδιδόντες ἦραν τὸ σύσσημον ἀπὸ τοῦ
τείχους, καὶ παρεδέχοντο τοὺς περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην διὰ
τῶν κλιμάκων κατὰ πολλὴν ἀσφάλειαν, ὡς ἂν τοῦ πλή- 55
θους ἐπὶ τὸν λιμένα συνδεδραμηκότος. οἱ δὲ Πελοπον-

19. τῆς δυνάμεως] δυνάμεως omnes
594. 20. Σηλυβρίαν FIK, caeteri Σηλυμβρίαν 23. νική-
σειν] νικῆσαι AL 30. ποιούμενοι] ποιούμενος A 37. λύ-
σοντες] λύσαντες FIKL 46. ἐτήρουν τὸ] ἐτηροῦντο AF
48. τὰ μὲν συντριβόμενα ταῖς ἀποστολαῖς, τὰ δ' ἀπὸ τῶν χρωμέ-
νων] τὰ μὲν σ. ταῖς ἀποστολαῖς ἐμπιπρώντων, τὰ δ' ἀποσπώντων
Toupius Emend. in Suid. II. 6. et I. 75., qui τῶν δὲ πλοίων —
ἀποστολαῖς hinc citare Suidam v. ἀποστολαῖς, cuius verba pervertit
Vlpianus ad Demosth. Phil. I. p. 36., monuit ibidem

νήσιοι πυθόμενοι τὸ γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον τοὺς ἡμίσεις ἐπὶ τοῦ λιμένος ἀπέλιπον, τοῖς δὲ λοιποῖς κατὰ σπουδὴν ἐξεβοήθουν ἐπὶ τὰ κατειλημμένα τείχη. ἤδη δὲ 60 σχεδὸν πάσης τῆς δυνάμεως τῶν Ἀθηναίων παρειςπεπτωκυίας, ὅμως οὐ κατεπλάγησαν, ἀλλὰ πολὺν χρόνον ἀντιστάντες εὐρώστως τοὺς Ἀθηναίους ἠμύνοντο συναγωνιζομένων τῶν Βυζαντίων· καὶ πέρας οὐκ ἂν ἐκρά- 65 τησαν Ἀθηναῖοι τῆς πόλεως διὰ μάχης, εἰ μὴ συννοήσας τὸν καιρὸν Ἀλκιβιάδης ἐκήρυξε μηδὲν ἀδίκημα ποιεῖν τοῖς Βυζαντίοις· οὕτω γὰρ οἱ πολιτικοὶ μεταβαλλόμενοι τοὺς Πελοποννησίους ἠμύνοντο. ὅθεν οἱ πλεῖ- 595 στοι μὲν αὐτῶν ἀνῃρέθησαν εὐγενῶς ἀγωνισάμενοι, οἱ 70 δὲ περιλειφθέντες εἰς πεντακοσίους κατέφυγον πρὸς τοὺς ἐν τοῖς ἱεροῖς βωμούς. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τοῖς μὲν Βυζαντίοις ἀπέδωκαν τὴν πόλιν, συμμάχους αὐτοὺς ποιησάμενοι· πρὸς δὲ τοὺς ἐπὶ τοῖς βωμοῖς ὄντας ἱκέτας 75 ὁμολογίας ἔθεντο τὰ μὲν ὅπλα παραλαβεῖν, τὰ δὲ σώματα εἰς Ἀθήνας κομίσαντας ἐπιτρέψαι τῷ δήμῳ περὶ αὐτῶν.

68 Τοῦ δ' ἔτους διελθόντος Ἀθηναῖοι μὲν Εὐκτήμονι παρέδωκαν τὴν ἀρχήν, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν 80 Μάρκον Παπίριον καὶ Σπόριον Ναύτιον, Ὀλυμπιὰς δ' ἐγένετο τρίτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Εὔβατος Κυρηναῖος. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους οἱ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ Βυζαντίου κυριεύσαντες ἐπῆλθον τὸν Ἑλλήςποντον, καὶ τὰς ἐν αὐτῷ πόλεις 85 πλὴν Ἀβύδου πάσας εἷλον. μετὰ δὲ ταῦτα Διόδωρον καὶ Μαντίθεον ἐπιμελητὰς μετὰ τῆς ἱκανῆς δυνάμεως κατέλιπον· αὐτοὶ δὲ μετὰ τῶν νεῶν καὶ τῶν λαφύρων ἔπλεον εἰς Ἀθήνας, πολλὰ καὶ μεγάλα κατειργασμένοι τῇ πατρίδι. ὡς δ' ἐγγὺς ἦσαν, ὁ δῆμος ἅπας ἀπήντα 90 περιχαρὴς ἐπὶ τοῖς εὐημερήμασι· συνέδραμον δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ πολλοὶ καὶ τῶν ξένων ἔτι δὲ παίδων καὶ γυναικῶν· εἶχε γὰρ πολλὴν κατάπληξιν τῶν στρατηγῶν ὁ κατάπλους. ἦγον γὰρ τῶν ἡλωκυιῶν νεῶν οὐκ ἐλάττους 95 διακοσίων, αἰχμαλώτων δὲ ἀνδρῶν καὶ λαφύρων πλῆθος· εἶχον δὲ τὰς ἰδίας τριήρεις ὅπλοις ἐπιχρύσοις καὶ

59. ἤδη δὲ] δὲ addidit Reiskius 61. ἀντιστάντες M, caeteri ἀντιστάντων 62. τοὺς Ἀθηναίους om. L 65. μηδὲν] μηδὲ K

595. 68. εὐγενῶς] λαμπρῶς L 70. τοὺς — βωμοὺς] τοῖς — βωμοῖς K et supra versum F 75. κομίσαντας] κομίσαντες A 77. Εὐκτήμονι] Εὐκτίμονι I 79. Παπίριον] Παπύριον libri 81. Εὔβατος] Εὔατος L. 88. κατειργασμένοι] κατεργασάμενοι M, κατηργασάμενοι K

στεφάνοις ἔτι δὲ λαφύροις καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐπιμελῶς κεκοσμημένας. πλεῖστοι δ' ἐπὶ τὴν Ἀλκιβιάδου θέαν συνέδραμον ἐπὶ τοὺς λιμένας, ὥςτε παντελῶς ἐρημωθῆναι τὴν πόλιν, συμφιλοτιμουμένων τοῖς ἐλευθέροις 100 τῶν δούλων. κατ' ἐκείνους γὰρ τοὺς χρόνους οὕτω συνέβη θαυμασθῆναι τὸν ἄνδρα τοῦτον ὥςθ' οἱ μὲν ὑπερέχοντες τῶν Ἀθηναίων μόγις ἐνόμιζον εὑρηκέναι δυνατὸν ἄνδρα τοῦτον φανερῶς καὶ θρασέως ἀντιτάξασθαι τῷ δήμῳ δυνάμενον, οἱ δ' ἄποροι ὑπειλήφεισαν 5 συναγωνιστὴν ἕξειν ἄριστον τὸν ἀπονενοημένως συνταράξοντα τὴν πόλιν καὶ τὴν ἑαυτῶν ἐπανορθώσοντα πενίαν. θράσει γὰρ πολὺ διέφερε τῶν ἄλλων, καὶ δεινότατος ἦν εἰπεῖν, καὶ κατὰ μὲν τὴν στρατείαν ἄριστος, κατὰ δὲ τὴν τόλμαν πρακτικώτατος· ἦν δὲ καὶ τὴν ὄψιν 10 καθ' ὑπερβολὴν εὐπρεπὴς καὶ τὴν ψυχὴν λαμπρὸς καὶ μεγαλεπίβολος. καθόλου δὲ τηλικαύτην ὑπόληψιν εἶχον ὑπὲρ αὐτοῦ σχεδὸν ἅπαντες ὥςθ' ἅμα τῇ ἐκείνου καθό-596 δῳ καὶ τὴν τῶν πραγμάτων εὐτυχίαν εἰς τὴν πόλιν ἥκειν 15 διελάμβανον. πρὸς δὲ τούτοις, ὥςπερ Λακεδαιμόνιοι τούτου συναγωνιζομένου ἐπροτέρουν, οὕτως ἑαυτοὺς πάλιν κατορθώσειν ἤλπιζον σύμμαχον ἔχοντες τὸν ἄνδρα τοῦτον.

Ἐπεὶ δ' οὖν κατέπλευσεν ὁ στόλος, ἐπέστρεψε τὸ 69 πλῆθος ἐπὶ τὴν Ἀλκιβιάδου ναῦν, ἐξ ἧς ἐκβάντα τὸν 20 ἄνδρα πάντες ἐδεξιοῦντο, τοῖς εὐημερήμασιν ἅμα καὶ τῇ καθόδῳ συγχαίροντες. ὁ δ' ἀσπασάμενος τὰ πλήθη φιλανθρώπως ἐκκλησίαν συνήγαγε, καὶ πολλὰ τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀπολογησάμενος εἰς τοσαύτην εὔνοιαν τοὺς ὄχλους 25 ἤγαγεν ὥστε ὁμολογεῖν πάντας τὴν πόλιν αἰτίαν γεγονέναι τῶν κατ' ἐκείνου ψηφισμάτων. διόπερ αὐτῷ τήν τε οὐσίαν ἀπέδωκαν ἣν ἐδήμευσαν, ἔπειτα δὲ τὰς δίκας κατεπόντισαν, ἐν δ' ἴσῃ καταδίκῃ καὶ τἄλλα τὰ κατ' ἐκείνου κυρωθέντα· ἐψηφίσαντο δὲ καὶ τοὺς Εὐμολπί- 30 δας ἄραι τὴν ἀρὰν ἣν ἐποιήσαντο κατ' αὐτοῦ καθ' ὃν καιρὸν ἔδοξεν ἀσεβεῖν περὶ τὰ μυστήρια. τὸ δὲ τελευταῖον αὐτὸν στρατηγὸν καταστήσαντες αὐτοκράτορα καὶ

99. συμφιλοτιμ.] φιλοτιμ. A 3. τοῦτον] ὡς τοῦτον M 5. ὑπειλήφεισαν] ὑπειλήφθησαν HKL 11. μεγαλεπίβολος Wesselingius: libri μεγαλεπήβολος

596. 15. διελάμβανον] ὑπελάμβανον L 16. ἐπροτέρουν Wesselingius: libri προετέρουν 24. πολλὰ] fortasse περὶ addendum 26. τῶν κατ'] κατὰ τῶν FKL 28. δίκας] στήλας Reiskius 29. ἐν δ' ἴσῃ καταδίκῃ] ἐν αἷς ἔγραψαν τὴν αὐτοῦ καταδίκην Reiskius: fortasse scribendum ἐν αἷς ἡ καταδίκη ἦν 30. ἐκείνου] ἐκεῖνου AL

35 κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν ἁπάσας τὰς δυνάμεις ἐνεχείρισαν αὐτῷ. εἵλετο δὲ καὶ στρατηγοὺς ἑτέρους ἐκεῖνος οὓς ἤθελεν, Ἀδείμαντον καὶ Θρασύβουλον. ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἑκατὸν ναῦς πληρώσας ἐξέπλευσεν εἰς Ἄνδρον, καὶ καταλαβόμενος Γαύριον φρούριον ἐτείχισεν.
40 ἐξελθόντων δὲ τῶν Ἀνδρίων πανδημεὶ μετὰ τῶν παραφυλαττόντων τὴν πόλιν Πελοποννησίων, ἐγενήθη μάχη, καθ' ἣν ἐνίκησαν Ἀθηναῖοι, τῶν δ' ἐκ τῆς πόλεως πολλοὶ μὲν ἀνῃρέθησαν, τῶν δὲ διασωθέντων οἱ μὲν κατὰ τὴν χώραν διεσκεδάσθησαν, οἱ δ' ἐντὸς τῶν τειχῶν συν-
45 έφυγον. αὐτὸς δ' Ἀλκιβιάδης προςβολὰς ποιησάμενος τῇ πόλει, ἐν μὲν τῷ πεφρουρημένῳ τείχει τὴν ἱκανὴν φυλακὴν κατέλιπε καὶ Θρασύβουλον ἡγεμόνα κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐκπλεύσας τήν τε Κῶ καὶ Ῥόδον ἐδῄωσε, καὶ συχνὰς ὠφελείας ἤθροισε πρὸς
50 τὰς τῶν στρατιωτῶν διατροφάς.

70 Λακεδαιμόνιοι δὲ τήν τε ναυτικὴν δύναμιν ἄρδην ἀπολωλεκότες καὶ μετ' αὐτῆς Μίνδαρον τὸν ἡγεμόνα ταῖς ψυχαῖς ὅμως οὐκ ἐνέδωκαν, ἀλλὰ ναύαρχον εἵλοντο
55 Λύσανδρον, δοκοῦντα στρατηγίᾳ διαφέρειν τῶν ἄλλων καὶ τόλμαν ἔμπρακτον ἔχοντα πρὸς πᾶσαν περίστασιν. ὃς παραλαβὼν τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς Πελοποννήσου στρατιώτας τε κατέγραφε τοὺς ἱκανοὺς καὶ ναῦς ἐπλήρωσεν ὅσας ἠδύνατο πλείστας. ἐκπλεύσας δὲ εἰς Ῥόδον, καὶ προς-
60 λαβόμενος ἐκεῖθεν ναῦς ὅσας εἶχον αἱ πόλεις, ἔπλευσεν εἰς Ἔφεσον καὶ Μίλητον. καταρτίσας δὲ καὶ τὰς ἐν ταύ- 597 ταις ταῖς πόλεσι τριήρεις μετεπέμψατο τὰς ἐκ Χίου, καὶ στόλον ἐξήρτυεν ἐξ Ἐφέσου νεῶν ὑπάρχοντα σχεδὸν
65 ἑβδομήκοντα. ἀκούσας δὲ Κῦρον τὸν Δαρείου τοῦ βασιλέως υἱὸν ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἀπεσταλμένον συμπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις, ἧκεν εἰς Σάρδεις πρὸς αὐτόν, καὶ παροξύνας τὸν νεανίσκον εἰς τὸν κατὰ τῶν Ἀθηναίων πόλεμον μυρίους μὲν δαρεικοὺς παραχρῆμα ἔλαβεν εἰς

35. εἵλετο — ἤθελεν] aptius duco εἵλοντο — οὓς ἐκεῖνος ἤθελεν 36. Ἀδείμαντον] Ἀδίμαντον A 38. Γαύριον Rhodomannus et Palmerius: libri Κάτριον, Curio interpres 39. Ἀνδρίων interpres: libri ἀνδρῶν 40. τὴν πόλιν] τῇ πόλει AH et correctus F 51. ἄρδην Delabarrius, ἀρχὴν AL, καὶ ἀρχὴν F, caeteri καὶ τὴν ἀρχὴν 57. κατέγραφε] κατέγραφε M: opinor κατέγραψε, quod malim 58. ὅσας ἠδύνατο om. L 59. πλείστας ante ὅσας ponit IK 60. ναῦς om. FK εἶχον] εἶχεν F post πόλεις omittit παραλαβὼν M 61. καταρτίσας] καταρτήσας L

597. 62. τὰς ἐν ταύταις ταῖς πόλεσι Reiskius: libri ταύτας τὰς ἐν ταῖς πόλεσι 63. ἐξ Ἐφέσου] ἐν Ἐφέσῳ Wesselingius

τὸν τῶν στρατιωτῶν μισθόν, καὶ εἰς τὸ λοιπὸν δὲ ὁ 70
Κῦρος ἐκέλευσεν αἰτεῖν μηδὲν ὑποστελλόμενον· ἐντολὰς
γὰρ ἔχειν παρὰ τοῦ πατρὸς ὅπως ὅσα ἂν προαιρῶνται
Λακεδαιμόνιοι χορηγῆσαι αὐτοῖς. ἀνακάμψας δὲ εἰς
Ἔφεσον ἀπὸ τῶν πόλεων μετεπέμπετο τοὺς δυνατωτά- 75
τους, πρὸς οὓς ἑταιρίας συνθέμενος ἐπηγγέλλετο τῶν
πραγμάτων κατορθωθέντων κυρίους ἑκάστους τῶν πό-
λεων ποιήσειν. δι' ἣν αἰτίαν συνέβη τούτους πρὸς ἀλ-
λήλους ἁμιλλωμένους ὑπηρετεῖν πλείονα τῶν ἐπιταττο-
μένων, καὶ ταχὺ παραδόξως εὐπορεῖν τὸν Λύσανδρον 80
πάντων τῶν εἰς πόλεμον χρησίμων.

71 Ἀλκιβιάδης δὲ πυθόμενος ἐν Ἐφέσῳ τὸν Λύσαν-
δρον ἐξαρτύειν τὸν στόλον, ἀνήχθη μετὰ πασῶν τῶν
νεῶν εἰς Ἔφεσον. ἐπιπλεύσας δὲ τοῖς λιμέσιν, ὡς οὐ-
δεὶς ἀντανήγετο, τὰς μὲν πολλὰς ναῦς καθώρμισε περὶ 85
τὸ Νότιον, τὴν ἡγεμονίαν αὐτῶν παραδοὺς Ἀντιόχῳ
τῷ ἰδίῳ κυβερνήτῃ. διακελευσάμενος δ' αὐτῷ μὴ ναυ-
μαχεῖν, ἕως ἂν αὐτὸς παραγένηται, τὰς στρατιώτιδας
ναῦς ἀνέλαβε, καὶ κατὰ σπουδὴν ἔπλευσεν εἰς Κλαζο-
μενάς· αὕτη γὰρ ἡ πόλις σύμμαχος Ἀθηναίων οὖσα κα- 90
κῶς ἔπασχεν ὑπό τινων φυγάδων πορθουμένη. ὁ δ'
Ἀντίοχος ὢν τῇ φύσει πρόχειρος, καὶ σπεύδων δι' ἑαυ-
τοῦ τι πρᾶξαι λαμπρόν, τῶν μὲν Ἀλκιβιάδου λόγων
ἠμέλησε, δέκα δὲ ναῦς ἀρίστας πληρώσας, καὶ τὰς ἄλ-
λας τοῖς τριηράρχαις παραγγείλας ἑτοίμας ἔχειν, ἂν ᾖ 95
χρεία ναυμαχεῖν, ἐπέπλευσε τοῖς πολεμίοις, προκαλεσό-
μενος εἰς ναυμαχίαν. ὁ δὲ Λύσανδρος πεπυσμένος παρά
τινων αὐτομόλων τὴν ἄφοδον Ἀλκιβιάδου καὶ τῶν ἀρί-
στων μετ' αὐτοῦ στρατιωτῶν, καιρὸν εἶναι διέλαβε πρᾶ-
ξαί τι τῆς Σπάρτης ἄξιον. διόπερ πάσαις ταῖς ναυσὶν 100
ἀνταναχθεὶς μίαν μὲν τὴν προπλέουσαν τῶν δέκα, καθ'
ἣν Ἀντίοχος ἦν ἀντιτεταγμένος, κατέδυσε· τὰς δ' ἄλλας
τρεψάμενος ἐδίωξε, μέχρι οὗ τὰς ἄλλας πληρώσαντες
οἱ τριήραρχοι τῶν Ἀθηναίων παρεβοήθησαν ἐν οὐδεμιᾷ 5
τάξει. γενομένης δὲ ναυμαχίας ἀθρόαις ταῖς ναυσὶν
οὐ μακρὰν τῆς γῆς, Ἀθηναῖοι διὰ τὴν ἀταξίαν ἠλαττώ-
θησαν, καὶ ναῦς ἀπέβαλον δύο πρὸς ταῖς εἴκοσι· τῶν
598 δ' ἐν αὐταῖς ἀνδρῶν ὀλίγοι μὲν ἐξωγρήθησαν, οἱ δὲ

71. μηδὲν|ὑποστελλόμενον om. FM 72. ὅπως om. K
93. ἀρίστας] malim τὰς ἀρίστας 94. τριηράρχαις] immo τριη-
ράρχοις | 96. προκαλεσόμενος Eichstadius: προςκαλεσάμε-
νος FHIL, caeteri προκαλεσάμενος 97. πεπυσμένος] πεπει-
σμένος FK 98. ἄφοδον FKL, ἔφοδον caeteri 3. μέχρι]
μέχρις omues

10 λοιποὶ πρὸς τὴν γῆν διενήξαντο. Ἀλκιβιάδης δὲ πυθόμενος τὸ γεγενημένον, διὰ σπουδῆς ἀνέκαμψεν εἰς τὸ Νότιον, καὶ πάσας τὰς τριήρεις πληρώσας ἐπέπλευσε τοῖς λιμέσι τῶν πολεμίων· οὐ τολμῶντος δ' ἀναχθῆναι
15 τοῦ Λυσάνδρου τὸν πλοῦν εἰς Σάμον ἐποιήσατο. τού-
72 των δὲ πραττομένων Θρασύβουλος ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς μετὰ νεῶν πεντεκαίδεκα πλεύσας ἐπὶ Θάσον ἐνίκησε μάχῃ τοὺς ἐκ τῆς πόλεως καὶ περὶ διακοσίους αὐτῶν ἀνεῖλεν· ἐγκλείσας δ' αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν ἠνά-
20 γκασε τοὺς φυγάδας τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας καταδέχεσθαι, καὶ φρουρὰν λαβόντας συμμάχους Ἀθηναίων εἶναι. μετὰ δὲ ταῦτα πλεύσας εἰς Ἄβδηρα προςηγάγετο πόλιν ἐν ταῖς δυνατωτάταις οὖσαν τότε τῶν ἐπὶ Θρᾴκης. οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ τῶν Ἀθηναίων
25 ταῦτα ἔπραξαν μετὰ τὸν οἴκοθεν ἔκπλουν.

Ἆγις δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἔτυχε μὲν ἐν τῇ Δεκελείᾳ διατρίβων μετὰ τῆς δυνάμεως, πυνθανόμενος δὲ τοὺς κρατίστους τῶν Ἀθηναίων μετ' Ἀλκιβιάδου στρατευομένους, νυκτὸς ἀσελήνου τὸ στρατόπε-
30 δον ἤγαγεν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας. εἶχε δὲ πεζοὺς διςμυρίους ὀκτακιςχιλίους, ὧν ἦσαν οἱ μὲν ἡμίσεις ὁπλῖται κατ' ἐκλογήν, οἱ δ' ἡμίσεις ψιλοί· κατηκολούθουν δ' αὐτῷ καὶ τῶν ἱππέων εἰς χιλίους διακοσίους, ὧν ἐνακοσίους μὲν Βοιωτοὶ παρείχοντο, τοὺς δὲ λοιποὺς Πελοποννή-
35 σιοι συνεξέπεμψαν. ὡς δ' ἐγγὺς ἐγενήθη τῆς πόλεως, ἔλαθε ταῖς προφυλακαῖς ἐγγίσας, καὶ ῥᾳδίως αὐτοὺς τρεψάμενος διὰ τὸ παράδοξον ὀλίγους μὲν ἀνεῖλε, τοὺς δ' ἄλλους συνεδίωξεν ἐντὸς τῶν τειχῶν. οἱ δ' Ἀθη-
40 ναῖοι μαθόντες τὸ γεγενημένον, ἅπασι παρήγγειλαν τοῖς πρεσβυτέροις καὶ τοῖς μεγίστοις παισὶν ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων· ὧν ταχὺ τὸ προσταχθὲν ποιησάντων, ὁ μὲν κύκλος τοῦ τείχους πλήρης ἐγένετο τῶν ἐπὶ τὸν κοινὸν κίνδυνον συνδεδραμηκότων. οἱ δὲ στρατηγοὶ τῶν Ἀθη-
45 ναίων ἅμ' ἡμέρᾳ θεωροῦντες ἐκτεταμένην τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν εἰς φάλαγγα τὸ μὲν βάθος εἰς τέτταρας ἄνδρας, τὸ δὲ μῆκος ἐπὶ σταδίους ὀκτώ, τότε πρῶτον κατεπλάγησαν, θεωροῦντες τὰ δύο μέρη σχεδὸν τοῦ τείχους
50 ὑπὸ τῶν πολεμίων περιειλημμένα. μετὰ δὲ ταῦτα τοὺς ἱππεῖς ἐξαπέστειλαν, ὄντας παραπλησίους τὸν ἀριθμὸν τοῖς ἐναντίοις· ὧν πρὸ τῆς πόλεως συστησαμένων ἱππομαχίαν

598. 20. καὶ φρουρὰν — 21. εἶναι om. L 32. κατηκολούθουν] ἠκολούθουν M ἐννακοσίους libri 35. ἐγενήθη] ἐγένετο M 45. ἐκτεταμένην] verum videtur ἐκτεταγμένην 47. ὀκτὼ] πεντήκοντα L

ἐπί τινα χρόνον ἐγένετο καρτερὰ μάχη. ἡ μὲν γὰρ φάλαγξ περὶ πέντε σταδίους ἀπεῖχε τοῦ τείχους, οἱ δ' ἱππεῖς συμπλακέντες ἀλλήλοις πρὸς αὐτοῖς τοῖς τείχεσι 55 διηγωνίζοντο. οἱ μὲν οὖν Βοιωτοὶ καθ' αὑτοὺς προνενικηκότες ἐπὶ Δηλίῳ τοὺς Ἀθηναίους δεινὸν ἡγοῦντο τῶν ἡττημένων φανῆναι καταδεέστεροι· οἱ δ' Ἀθηναῖοι 599 θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀρετῆς τοὺς ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐφε- 60 στῶτας καὶ κατὰ ἄνδρα γνωριζόμενοι, πᾶν ὑπέμενον ὑπὲρ τῆς νίκης. τέλος δὲ βιασάμενοι τοὺς ἀντιτεταγμένους συχνοὺς μὲν αὐτῶν ἀνεῖλον, τοὺς δ' ἄλλους κατεδίωξαν μέχρι τῆς τῶν πεζῶν φάλαγγος. μετὰ δὲ ταῦτα οὗτοι μὲν ἐπιπορευομένων τῶν πεζῶν ἀνεχώρη- 65 σαν εἰς τὴν πόλιν. Ἆγις δὲ τότε μὲν οὐ κρίνας πολιορ- 73 κεῖν ἐν Ἀκαδημίᾳ κατεστρατοπέδευσε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν Ἀθηναίων στησάντων τρόπαιον ἐξέταξε τὴν δύναμιν καὶ προεκαλεῖτο τοὺς ἐν τῇ πόλει περὶ τοῦ τροπαίου ἐξαγωνίσασθαι. τῶν δ' Ἀθηναίων ἐξαγαγόντων 70 τοὺς στρατιώτας καὶ παρὰ τὸ τεῖχος παραταττομένων, τὸ μὲν πρῶτον οἱ Λακεδαιμόνιοι πρὸς μάχην ὥρμησαν· ἀπὸ δὲ τῶν τειχῶν πολλοῦ πλήθους βελῶν ἐπ' αὐτοὺς ῥιφέντος ἀπήγαγον τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς πόλεως. μετὰ 75 δὲ ταῦτα τὸ λοιπὸν τῆς Ἀττικῆς δῃώσαντες εἰς Πελοπόννησον ἀπηλλάγησαν. Ἀλκιβιάδης δὲ ἐκ Σάμου μετὰ πασῶν τῶν νεῶν πλεύσας εἰς Κύμην ψευδεῖς αἰτίας ἐπέῤῥιψε τοῖς Κυμαίοις, βουλόμενος αὐτῶν μετὰ προφάσεως διαρπάσαι τὴν χώραν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον πολ- 80 λῶν αἰχμαλώτων σωμάτων κυριεύσας ἀπῆγεν ἐπὶ τὰς ναῦς· ἐκβοηθησάντων δὲ τῶν ἐκ τῆς πόλεως πανδημεὶ καὶ προςπεσόντων ἀπροςδοκήτως, χρόνον μέν τινα διεκαρτέρουν οἱ περὶ τὸν Ἀλκιβιάδην, μετὰ δὲ ταῦτα τοῖς 85 Κυμαίοις προςγενομένων πολλῶν τῶν ἐκ τῆς πόλεως καὶ τῆς χώρας, ἠναγκάσθησαν καταλιπόντες τοὺς αἰχμαλώτους καταφυγεῖν ἐπὶ τὰς ναῦς. ὁ δ' Ἀλκιβιάδης ἐπὶ τοῖς ἐλαττώμασι περιαλγὴς γενόμενος ἐκ Μυτιλήνης μετεπέμψατο τοὺς ὁπλίτας, καὶ πρὸ τῆς πόλεως ἐκτάξας 90 τὴν δύναμιν προεκαλεῖτο τοὺς Κυμαίους εἰς μάχην· οὐδενὸς δ' ἐξιόντος δῃώσας τὴν χώραν ἀπέπλευσεν ἐπὶ Μυτιλήνην. Κυμαίων δὲ πεμψάντων εἰς Ἀθήνας πρε-

56. διηγωνίζοντο] ἐμάχοντο M 57. προνενικηκότες] νενικηκότες L 58. ἡττημένων M, caeteri ἡττωμένων
599. 63. φάλαγκος F saepius 69. προεκαλεῖτο] προςεκαλεῖτο FIL 71. παραταττομένων] παρατεταχότων M 72. οἱ Λακεδ. L, caeteri Λακεδ. 75. Ἀττικῆς] δυνάμεως addit A 81. ἀπῆγεν M, caeteri ἀπήγαγεν 85. προςγενομένων] προςγινομένων L 93. Κυμαίων δὲ πεμψάντων — καὶ κατηγορούντων] Κυμαῖοι δὲ

95 σβείαν καὶ κατηγορούντων Ἀλκιβιάδου διότι σύμμαχον πόλιν οὐδὲν ἀδικήσασαν ἐπόρθησεν· ἐγίνοντο δὲ καὶ ἄλλαι πολλαὶ διαβολαὶ κατ' αὐτοῦ· τῶν γὰρ ἐν Σάμῳ τινὲς στρατιωτῶν ἀλλοτρίως τὰ πρὸς αὐτὸν ἔχοντες ἔπλευσαν εἰς Ἀθήνας, καὶ κατηγόρησαν ἐν ἐκκλησίᾳ κατ'
100 Ἀλκιβιάδου ὅτι τὰ Λακεδαιμονίων φρονεῖ, καὶ πρὸς Φαρνάβαζον ἔχει φιλίαν, δι' ἧς ἐλπίζει καταλυθέντος τοῦ πολέμου καταδυναστεύσειν τῶν πολιτῶν. ταχὺ δὲ
74 τοῦ πλήθους πιστεύοντος ταῖς διαβολαῖς, ἡ μὲν πρὸς
5 Ἀλκιβιάδην ἐθραύετο δόξα διὰ τὸ περὶ τὴν ναυμαχίαν ἐλάττωμα καὶ τὰ περὶ τὴν Κύμην ἡμαρτημένα· ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων δῆμος ὑφορώμενος τὴν τοῦ ἀνδρὸς τόλμαν δέκα στρατηγοὺς εἵλετο, Κόνωνα, Λυσανίαν, Διομέδοντα, Περικλέα, πρὸς δὲ τούτοις Ἐρασινίδην, Ἀριστο-
10 κράτην, Ἀρχέστρατον, Πρωτόμαχον, Θράσυλλον, Ἀρι- 600 στογένην· ἐκ δὲ τούτων προκρίνας Κόνωνα ταχέως ἐξέπεμψε παρ' Ἀλκιβιάδου τὸ ναυτικὸν παραληψόμενον. Ἀλκιβιάδης δὲ τῆς ἀρχῆς ἐκχωρήσας τῷ Κόνωνι καὶ τὰς
15 δυνάμεις παραδούς, τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον ἀπέγνω, μετὰ δὲ τριήρους μιᾶς εἰς Πακτύην τῆς Θρᾴκης ἀπεχώρησε· χωρὶς γὰρ τῆς τοῦ πλήθους ὀργῆς καὶ τὰς ἐπενηνεγμένας αὐτῷ δίκας εὐλαβεῖτο. πολλοὶ γὰρ θεωροῦντες αὐτὸν κακῶς φερόμενον ἐπενηνόχεισαν ἐγκλή-
20 ματα πολλά· μέγιστον δ' ἦν τὸ περὶ τῶν ἵππων, τετιμημένον ταλάντων ὀκτώ. Διομήδους γάρ τινος τῶν φίλων συμπέμψαντος αὐτῷ τέθριππον εἰς Ὀλυμπίαν ὁ Ἀλκιβιάδης κατὰ τὴν ὑπογραφὴν τὴν εἰωθυῖαν γίνεσθαι
25 τοὺς ἵππους ἰδίους ὑπεγράψατο, καὶ νικήσας τὸ τέθριππον τήν τε ἐκ τῆς νίκης δόξαν αὐτὸς ἀπηνέγκατο καὶ τοὺς ἵππους οὐκ ἀπέδωκε τῷ πιστεύσαντι. ταῦτα δὴ πάντα διανοούμενος ἐφοβεῖτο μήποτε καιρὸν λαβόντες Ἀθη-
30 ναῖοι τιμωρίαν ἐπιθῶσι πάντων ὧν εἰς αὐτοὺς ἐξήμαρτε, καὶ αὐτὸς αὐτοῦ κατέγνω φυγήν.

πέμψαντες — κατηγόρουν M 3. πιστεύοντος AFIKL, caeteri πιστεύσαντος 4. πρὸς] immo περὶ 8. Λυσανίαν] Λυσίαν p. 624. 69.

600. 10. Θράσυλλον Palmerius: libri Θρασύβουλον Ἀριστογένην FK, caeteri Ἀριστογένη 11. ἐξέπεμψεν] ἐξέπεμψαν AFK 12. τὸ] τὸν K 20. τῶν ἵππων] ἱππέων AFHIK 21. ὀκτὼ] πεντήκοντα AIKLQ 23. ὑπογραφὴν] usitatius est ἀπογραφὴ et ἀπεγράψατο, quae praefert etiam Schaeferus ad Plutarchum vol. IV. p. 373. 24. νικήσας Stephanus: libri enim νικήσαντας praeter M, qui καὶ τοὺς ἵππους τοὺς νικήσαντας τὸ τέθριππον ἰδίους ὑπεγράψατο 29. ἐπιθῶσι] θῶσι L καὶ addidit Reiskius

Προςετέθη δὲ καὶ συνωρὶς κατὰ τὴν αὐτὴν Ὀλυμπιάδα, καὶ παρὰ Λακεδαιμονίοις Πλειστῶναξ ὁ βασιλεὺς ἐτελεύτησεν ἄρξας ἔτη πεντήκοντα, διαδεξάμενος δὲ τὴν ἀρχὴν Παυσανίας ἦρξεν ἔτη δεκατέτταρα. οἱ δὲ τὴν Ῥόδου νῆσον κατοικοῦντες καὶ Ἰηλυσὸν καὶ Λίνδον καὶ Κάμειρον μετῳκίσθησαν εἰς μίαν πόλιν τὴν νῦν καλουμένην Ῥόδον. Ἑρμοκράτης δ' ὁ Συρακόσιος ἀναλαβὼν τοὺς μετ' αὐτοῦ στρατεύοντας ὥρμησεν ἐκ Σελινοῦντος, καὶ παραγενόμενος πρὸς τὴν Ἱμέραν κατεστρατοπέδευσεν ἐν τοῖς προαστείοις τῆς ἀνατετραμμένης πόλεως. διαπυθόμενος δ' ἐν ᾧ τόπῳ παρετάχθησαν οἱ Συρακόσιοι, τὰ τῶν τετελευτηκότων ὀστᾶ συνήθροιζε· παρασκευάσας δ' ἁμάξας πολυτελῶς κεκοσμημένας, ἐπὶ τούτων παρεκόμισεν αὐτὰ ἐπὶ τὴν Συρακοσίαν. αὐτὸς μὲν οὖν ἐπὶ τῶν ὅρων κατέμεινε διὰ τὸ κωλύεσθαι τοὺς φυγάδας ὑπὸ τῶν νόμων συνιέναι, τῶν δὲ μετ' αὐτοῦ [601] τινας ἀπέστειλεν, οἳ τὰς ἁμάξας παρεκόμισαν εἰς τὰς Συρακούσας. ὁ δ' Ἑρμοκράτης ταῦτα ἔπραττεν ὅπως ὁ μὲν Διοκλῆς ἀντιπράττων αὐτῷ περὶ τῆς καθόδου, δοκῶν δ' αἴτιος εἶναι τοῦ περιεωρακέναι τοὺς τετελευτηκότας ἀτάφους, προςκόψαι τοῖς πλήθεσιν, αὐτὸς δὲ φιλανθρώπως τούτοις προςενεχθεὶς ἐπαγάγῃ τὸ πλῆθος εἰς τὴν προτέραν εὔνοιαν. τῶν οὖν ὀστῶν παρακομισθέντων ἐνέπεσεν εἰς τὰ πλήθη στάσις, τοῦ μὲν Διοκλέους κωλύοντος θάπτειν, τῶν δὲ πολλῶν συγκατατιθεμένων. τέλος δ' οἱ Συρακόσιοι θάψαντες τὰ λείψανα τῶν τετελευτηκότων καὶ πανδημεὶ τὴν ἐκφορὰν ἐτίμησαν. καὶ ὁ μὲν Διοκλῆς ἐφυγαδεύθη, τὸν δ' Ἑρμοκράτην οὐδ' ὣς προςεδέξαντο· ὑπώπτευον γὰρ τὴν τἀνδρὸς τόλμαν, μήποτε τυχὼν ἡγεμονίας ἀναδείξῃ ἑαυτὸν τύραννον. ὁ μὲν οὖν Ἑρμοκράτης τότε τὸν καιρὸν οὐχ

33. πεντήκοντα AFIKLMQ, caeteri ὀκτώ 34. δεκατέτταρα] δεκατέσσαρα omnes 35. τὴν Ῥόδον νῆσον κατοικοῦντες καὶ] aut ἐν τῇ Ῥόδῳ νήσῳ aut κατὰ τὴν Ῥόδον νῆσον requiro 36. Ἰηλυσὸν L, Ἰκλυὸν H, Ἰλυσὸν A, et suprascripto η F, caeteri Ἠλυσὸν Κάμειρον] Κάμιρον A 40. πρὸς AL, caeteri εἰς 42. δ' addidit Eichstadius 45. παρεκόμισεν] παρεκόμισαν K Συρακοσίαν] libri Συράκουσαν 46. ὅρων Wesselingius, interpres, ὀρῶν L, caeteri ὀρῶν 47. συνιέναι] εἰςιέναι Wesselingius: sic εἰςήχθησαν pro συνήχθησαν restituendum putavimus vol. II. p. 622. 12. 17.

601. 49. Ἑρμοκρ. — 69. ὁ μὲν om. A 52. περιεωρακέναι] περιεωρακότος L 53. 54. malim aut προςκόψῃ — ἐπαγάγῃ aut προςκόψαι — ἐπαγάγοι 58. θάψαντες] fortasse ἔθαψάν τε

65 ὁρῶν εὔθετον εἰς τὸ βιάσασθαι, πάλιν ἀνεχώρησεν εἰς Σελινοῦντα. μετὰ δέ τινα χρόνον τῶν φίλων αὐτὸν μεταπεμπομένων ὥρμησε μετὰ τρισχιλίων στρατιωτῶν, καὶ πορευθεὶς διὰ τῆς Γελῴας ἧκε νυκτὸς ἐπὶ τὸν συντεταγμένον τόπον. οὐ δυνηθέντων δὲ ἁπάντων ἀκολου-
70 θῆσαι τῶν στρατιωτῶν, ὁ μὲν Ἑρμοκράτης μετ' ὀλίγων προσελθὼν τῷ κατὰ τὴν Ἀχραδινὴν πυλῶνι, καὶ τῶν φίλων τινὰς εὑρὼν προκατειλημμένους τοὺς τόπους, ἀνελάμβανε τοὺς ἀφυστεροῦντας. οἱ δὲ Συρακόσιοι τὸ γεγενημένον ἀκούσαντες, σὺν τοῖς ὅπλοις ἦλθον ἐπὶ τὴν
75 ἀγοράν. καθ' ἣν μετὰ πολλοῦ πλήθους ἐπιφανέντες τόν τε Ἑρμοκράτην καὶ τῶν συμπραττόντων αὐτῷ τοὺς πλείστους ἀπέκτειναν· τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς μάχης διασωθέντας μεθιστάντες εἰς κρίσιν φυγῇ κατεδίκαζον. διόπερ τινὲς
80 αὐτῶν πολλοῖς περιπεσόντες τραύμασιν ὡς τετελευτηκότες ὑπὸ τῶν συγγενῶν παρεδόθησαν, ὅπως μὴ τῇ τοῦ πλήθους ὀργῇ παραδοθῶσιν, ὧν καὶ Διονύσιος ὁ μετὰ ταῦτα τῶν Συρακοσίων τυραννήσας.

76 Τῶν δὲ κατὰ τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον πράξεων τέλος
85 ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν Ἀντιγένης τὴν ἀρχὴν παρέλαβε, Ῥωμαῖοι δ' ὑπάτους κατέστησαν Γάϊον Μάνιον Αἰμίλιον καὶ Γάϊον Οὐαλέριον. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Κόνων ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγός, ἐπειδὴ παρέ- 602
90 λαβε τὰς δυνάμεις ἐν Σάμῳ, τάς τε παρούσας τῶν νεῶν ἐξηρτύετο καὶ τὰς παρὰ τῶν συμμάχων ἤθροιζε, σπεύδων ἐφάμιλλον κατασκευάσαι τὸν στόλον ταῖς τῶν πολεμίων ναυσίν. οἱ δὲ Σπαρτιᾶται, τῷ Λυσάνδρῳ διεληλυθότος ἤδη τοῦ τῆς ναυαρχίας χρόνου, Καλλικρατίδην
95 ἐπὶ τὴν διαδοχὴν ἀπέστειλαν. οὗτος δὲ νέος μὲν ἦν παντελῶς, ἄκακος δὲ καὶ τὴν ψυχὴν ἁπλοῦς, οὔπω τῶν ξενικῶν ἠθῶν πεπειραμένος, δικαιότατος δὲ Σπαρτιατῶν· ὁμολογουμένως δὲ καὶ κατὰ τὴν ἀρχὴν οὐδὲν ἔπραξεν ἄδικον οὔτ' εἰς πόλιν οὔτ' εἰς ἰδιώτην, ἀλλὰ καὶ
100 τοῖς ἐπιχειροῦσιν αὐτὸν διαφθείρειν χρήμασι χαλεπῶς ἔφερε καὶ δίκην παρ' αὐτῶν ἐλάμβανεν. οὗτος καταπλεύσας εἰς Ἔφεσον παρέλαβε τὰς ναῦς μεταπεμψάμενος τὰς πάσας σὺν ταῖς παρὰ Λυσάνδρου παρέλαβεν ἑκατὸν

64. εὔθετον] εὔκαιρον L 70. ὀλίγων IL, caeteri ὀλίγον 80. παρεδόθησαν] sententiam παρεξεκλάπησαν vel tale quid postulare sensit Reiskius 81. ὅπως — παραδοθῶσιν om. FIM 602. 92. τῷ Λυσάνδρῳ om. A 98. κατὰ] καὶ κατὰ AFK 2. τὴν Ἔφεσον] Ἔφεσον AFK μεταπεμψάμενος] τὰς παρὰ τῶν συμμάχων addit Strothius, nec dubium quid excidisse 3. τὰς] καὶ τὰς M ταῖς] αἷς Reiskius: nisi παρέλαβεν delendum

τετταράκοντα. ἐν δὲ τῇ Χίων χώρᾳ Δελφίνιον κατεχόν- 5
των Ἀθηναίων, ἐπὶ τούτους ἔπλευσε μετὰ πασῶν τῶν
νεῶν, καὶ πολιορκεῖν ἐπεχείρησεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι περὶ
πεντακοσίους ὄντες κατεπλάγησαν τὸ μέγεθος τῆς δυνά-
μεως, καὶ διεξελθόντες ἐξέλιπον τὸ χωρίον ὑπόσπονδοι.
Καλλικρατίδας δὲ τὸ μὲν φρούριον παραλαβὼν κατέσκα- 10
ψεν, ἐπὶ δὲ Τηίους πλεύσας, καὶ νυκτὸς παρειςπεσὼν
ἐντὸς τῶν τειχῶν, διήρπασε τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτα
πλεύσας εἰς Λέσβον, τῇ Μηθύμνῃ προςέβαλε μετὰ τῆς
δυνάμεως παρ' Ἀθηναίων ἐχούσῃ φρουράν. ποιησάμε- 15
νος δὲ συνεχεῖς προςβολὰς ἐν ἀρχῇ μὲν οὐδὲν ἤνυε, μετ'
ὀλίγον δέ τινων ἐνδόντων αὐτῷ τὴν πόλιν παρειςέπεσεν
ἐντὸς τῶν τειχῶν, καὶ τὰς μὲν κτήσεις διήρπασε, τῶν
δ' ἀνδρῶν φεισάμενος ἀπέδωκε τοῖς Μηθυμναίοις τὴν
πόλιν. τούτων δὲ πραχθέντων ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην ὥρ- 20
μησε, καὶ τοὺς μὲν ὁπλίτας Θώρακι τῷ Λακεδαιμονίῳ
παραδοὺς ἐκέλευσε πεζῇ κατὰ σπουδὴν ἐπιγενέσθαι, ταῖς
δὲ ναυσὶν αὐτὸς παρέπλευσε.

Κόνων δ' ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς εἶχε μὲν ἑβδο- 77
μήκοντα ναῦς οὕτως ἐξηρτυμένας τὰ πρὸς ναυμαχίαν 25
ὡς οὐδεὶς ἕτερος τῶν πρότερον στρατηγῶν ἦν κατεσκευ-
ακώς. ἔτυχε μὲν οὖν ἁπάσαις ἀνηγμένος ἐπὶ τὴν βοή-
θειαν τῆς Μηθύμνης· εὑρὼν δὲ αὐτὴν ἡλωκυῖαν τότε
μὲν ηὐλίσθη πρός τινι νήσῳ τῶν Ἑκατὸν καλουμένων· 30
ἅμα δ' ἡμέρᾳ κατανοήσας τὰς τῶν πολεμίων ναῦς προς-
πλεούσας, τὸ μὲν αὐτοῦ διαναυμαχεῖν ἔκρινεν ἐπισφα-
λὲς εἶναι πρὸς διπλασίας τριήρεις, διενοεῖτο δὲ ἔξω πλέων
φυγεῖν καὶ προςεπισπασάμενός τινας τῶν πολεμίων
603 τριήρων ναυμαχῆσαι πρὸς τῇ Μυτιλήνῃ. οὕτω γὰρ ὑπε- 35
λάμβανε νικῶν μὲν ἕξειν ἀναστροφὴν εἰς τὸ διώκειν,
ἡττώμενος δ' εἰς τὸν λιμένα καταφεύξεσθαι. ἐμβιβάσας
οὖν τοὺς στρατιώτας ἔπλει ταῖς εἰρεσίαις σχολαίως χρώ-
μενος, ὅπως αἱ τῶν Πελοποννησίων ἐγγίσωσιν. οἱ δὲ 40
Λακεδαιμόνιοι προςιόντες ἀεὶ μᾶλλον ἤλαυνον τὰς ναῦς,

4. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 5. Δελφίνιον — ἔπλευσε] κατὰ τῶν Δελφίνιον κατεχόντων Ἀθηναίων ἔπλευσεν M
8. διεξελθόντες] an οὐδ' ἐξελθόντες? δὴ ἐξελθόντες Reiskius
9. ὑπόσπονδοι Wesselingius: libri ὑπόσπονδον 13. Μηθύμνῃ] Μιθύμνῃ AFK semper 16. ὀλίγον] ὀλίγων I 19. ἀπέδωκε] μετέδωκε L 20. libri ὥρμησε 30. καλουμένων] καλουμένῃ M 31. τὸ] τότε omnes 32. αὐτοῦ Wesselingius, om. M, caeteri αὐτοὺς 35. τῇ Μυτιλήνῃ Reiskius: libri τὴν Μυτιλήνην
603. 38. ἐμβιβάσας Rhodomannus: libri ἐκβιβάσας
ταῖς εἰρεσίαις σχολαίως] σχολαίως ταῖς τριηρεσίαις A

ἐλπίζοντες αἱρήσειν τὰς ἐσχάτας τῶν πολεμίων. τοῦ δὲ Κόνωνος ὑποχωροῦντος, οἱ τὰς ἀρίστας ἔχοντες ναῦς τῶν Πελοποννησίων κατὰ σπουδὴν ἐδίωκον, καὶ τοὺς
45 μὲν ἐρέτας διὰ τὴν συνέχειαν τῆς εἰρεσίας ἐξέλυσαν, αὐτοὶ δὲ πολὺ τῶν ἄλλων ἀπεσπάσθησαν. ἃ δὴ συνιδὼν ὁ Κόνων ὡς ἤδη τῆς Μυτιλήνης ἤγγιζον, ἦρεν ἀπὸ τῆς ἰδίας νεὼς φοινικίδα· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ σύσσημον τοῖς
50 τριηράρχαις. διόπερ αἱ μὲν ναῦς, τῶν πολεμίων ἐξαπτομένων, ἐξαίφνης πρὸς ἕνα καιρὸν ἐπέστρεψαν, καὶ τὸ μὲν πλῆθος ἐπαιάνισεν, οἱ δὲ σαλπιγκταὶ τὸ πολεμικὸν ἐσήμηναν. οἱ δὲ Πελοποννήσιοι καταπλαγέντες ἐπὶ τῷ γεγονότι ταχέως ἐπεχείρουν ἀντιπαρατάττειν τὰς
55 ναῦς· τοῦ καιροῦ δ᾽ ἀναστροφὴν οὐ διδόντος, οὗτοι μὲν ἐν πολλῷ θορύβῳ καθειστήκεισαν διὰ τὸ τὰς ἀφυ-
78 στεροῦσας ναῦς τὴν εἰθισμένην λελοιπέναι τάξιν. ὁ δὲ Κόνων δεξιῶς τῷ καιρῷ χρησάμενος εὐθὺς ἐνέκειτο,
60 καὶ τὴν παράταξιν αὐτῶν διεκώλυεν, ἃς μὲν τιτρώσκων, ὧν δὲ τοὺς ταρσοὺς παρασύρων. τῶν μὲν οὖν κατὰ τὸν Κόνωνα ταχθεισῶν οὐδεμία πρὸς φυγὴν ἐπέστρεψεν, ἀλλὰ πρύμναν ἀνακρουόμεναι διεκαρτέρουν, προςδεχόμεναι τὰς ἀφυστεροῦσας. οἱ δὲ τὴν εὐώνυμον τά-
65 ξιν ἔχοντες Ἀθηναῖοι τρεψάμενοι τοὺς καθ᾽ αὑτοὺς ἐπέκειντο φιλοτιμότερον ἐπὶ πολὺν χρόνον διώκοντες. ἤδη δὲ πασῶν τῶν νεῶν τοῖς Πελοποννησίοις ἠθροισμένων, ὁ μὲν Κόνων εὐλαβηθεὶς τὸ πλῆθος τῶν πολεμίων τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, μετὰ τετταράκοντα δὲ νεῶν ἀπέ-
70 πλευσεν εἰς Μυτιλήνην. τοὺς δὲ διώξαντας Ἀθηναίους αἱ τῶν Πελοποννησίων ναῦς ἅπασαι περιχυθεῖσαι κατεπλήξαντο, καὶ τῆς ἐπὶ τὴν πόλιν ἐπανόδου διακλείσασαι φυγεῖν πρὸς τὴν γῆν ἐβιάσαντο. ἐπικειμένων δὲ τῶν
75 Πελοποννησίων πάσαις ταῖς ναυσίν, Ἀθηναῖοι θεωροῦντες μηδεμίαν σωτηρίαν ἄλλην ὑποκειμένην, κατέφυγον πρὸς τὴν γῆν, καὶ καταλιπόντες τὰ σκάφη διεσώθησαν εἰς Μυτιλήνην. Καλλικρατίδας δὲ τριάκοντα νεῶν κυριεύσας τὸ μὲν ναυτικὸν ἐθεώρει τῶν πολεμίων καταλε-
80 λυμένον, πεζῇ δὲ τοὺς ἀγῶνας ἤλπιζεν ὑπολείπεσθαι. διόπερ οὗτος μὲν ἐπὶ τὴν πόλιν διέπλει· Κόνων δ᾽ ἅμα τῷ καταπλεῦσαι προςδεχόμενος τὴν πολιορκίαν, τὰ περὶ

48. ἦν τὸ σύσσημον] σύσσημον ἦν A 49. ναῦς τῶν] ναῦς ἐπὶ τῶν M 49. τριηράρχαις] immo τριηράρχοις
54. ἀντιπαρατάττειν Wesselingius: libri ἀντιπράττειν
56. ἀφυστερούσας] ὑστερούσας L 57. λελοιπέναι] ἀπολελοιπέναι L 63. τὰς ἀ. προςδεχόμεναι] προςδεχόμεναι τὰς ἀ. AL
69. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri

τὸν εἴσπλουν τοῦ λιμένος κατεσκεύαζεν. εἰς μὲν γὰρ τὰ βράχη τοῦ λιμένος πλοῖα μικρὰ πληρώσας λίθων κατε- 85
604 πόντισε, πρὸς δὲ τοῖς βάθεσιν ὁλκάδας καθώρμιζεν οὔσας λιθοφόρους. οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι καὶ τῶν Μυτιληναίων ὄχλος πολὺς ἐκ τῶν ἀγρῶν διὰ τὸν πόλεμον συνεληλυθὼς ταχέως κατεσκεύασε τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἐκβιβάσας τοὺς στρατιώτας 90
εἰς τὸν πλησίον τῆς πόλεως αἰγιαλὸν ἐποιήσατο παρεμβολήν, καὶ τρόπαιον ἀπὸ τῆς ναυμαχίας ἔστησε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τὰς κρατίστας τῶν νεῶν ἐπιλέξας, καὶ παρακελευσάμενος μὴ ἀπολείπεσθαι τῆς ἰδίας νεώς, ἀνήχθη, σπεύδων εἰς τὸν λιμένα πλεῦσαι καὶ λῦσαι τὸ διάφρα- 95
γμα τῶν πολεμίων. ὁ δὲ Κόνων τοὺς μὲν εἰς τὰς τριήρεις ἐνεβίβασε καὶ κατὰ τὸν διέκπλουν ἀντιπρῴρους κατέστησε, τοὺς δ' ἐπὶ τὰ μεγάλα πλοῖα διέταξε, τινὰς δ' ἐπὶ τὰς χηλὰς τοῦ λιμένος παρέπεμψεν, ὅπως πανταχό- 100
θεν ᾖ πεφραγμένος καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. αὐτὸς μὲν οὖν ὁ Κόνων τὰς τριήρεις ἔχων ἐναυμάχει, πληρώσας τὸν μεταξὺ τόπον τῶν διαφραγμάτων· οἱ δ' ἐπὶ τῶν μεγάλων πλοίων ἐφεστῶτες ἐπέῤῥιπτον ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶ τοὺς ἀπὸ τῶν κεραιῶν λίθους· οἱ 5
δ' ἐπὶ ταῖς χηλαῖς τοῦ λιμένος τεταγμένοι διεκώλυον τοὺς ἀποτολμῶντας εἰς τὴν γῆν ἀποβαίνειν. οἱ δὲ Πε- 79
λοποννήσιοι τῆς τῶν Ἀθηναίων φιλοτιμίας οὐκ ἐλείποντο. ταῖς γὰρ ναυσὶν ἀθρόαις ἐπιπλεύσαντες, καὶ 10
τοὺς ἀρίστους ἄνδρας ἐπὶ τὰ καταστρώματα τάξαντες, τὴν ναυμαχίαν ἅμα καὶ πεζὴν ἐποιοῦντο μάχην· βιαζόμενοι μὲν γὰρ [ἅμα] εἰς τὰς τῶν ἀντιτεταγμένων ναῦς ταῖς πρῴραις ἐπέβαινον τετολμηκότες, ὡς οὐχ ὑποστησομένων τὸ δεινὸν τῶν προηττημένων. οἱ δ' Ἀθηναῖοι 15
καὶ Μυτιληναῖοι μίαν ὁρῶντες ἀπολειπομένην σωτηρίαν τὴν ἐκ τῆς νίκης, εὐγενῶς ἀποθνήσκειν ἔσπευδον ὑπὲρ τοῦ μὴ λιπεῖν τὴν τάξιν. κατεχούσης δὲ φιλοτιμίας ἀνυπερβλήτου τὰ στρατόπεδα πολὺς ἐγένετο πόλεμος, ἁπάντων ἀφειδῶς τὰ σώματα τοῖς κινδύνοις παραῤῥιπτόν- 20
των. οἱ μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν καταστρωμάτων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν εἰς αὐτοὺς φερομένων βελῶν κατετιτρώσκοντο,

604. 86. καθώρμιζεν AFHL, caeteri καθορμίζων 88. συνεληλυθὼς Eichstadius: libri διεληλυθὼς 95. καὶ λῦσαι om. AL 97. ἐνεβίβασε] ἀνεβίβασε omnes 1. θάλασσαν F 4. ἐπέῤῥιπτον M, caeteri ἐπέῤῥιψαν 9. οὐκ om. FKL 12. γὰρ ἅμα] γὰρ Wesselingius 16. ἀπολειπομένην] ἀπολιπομένην FIK ἐκ om. F 21. ἐπὶ] libri ἀπὸ 22. αὐτοὺς] αὐτὸν FK

καὶ τινὲς μὲν ἐπικαίρως πληγέντες ἔπιπτον εἰς τὴν θά-
25 λατταν, τινὲς δ' οὐκ αἰσθανόμενοι θερμῶν ἔτι τῶν
πληγῶν οὐσῶν διηγωνίζοντο· πλεῖστοι δ' ὑπὸ τῶν λι-
θοφόρων κεραιῶν ἔπιπτον, ὡς ἂν ἐξ ὑπερδεξίων τόπων
βαλλόντων λίθους ὑπερμεγέθεις τῶν Ἀθηναίων. οὐ
μὴν ἀλλὰ τῆς μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον γενομένης, καὶ
30 πολλῶν παρ' ἀμφοτέροις ἀπολλυμένων, ὁ Καλλικρατί-
δας ἀνεκαλέσατο τῇ σάλπιγγι τοὺς στρατιώτας, βουλό-
μενος αὐτοὺς διαναπαῦσαι. μετὰ δέ τινα καιρὸν πάλιν
πληρώσας τὰς ναῦς, καὶ πολὺν διαγωνισάμενος χρόνον,
35 μόγις τῷ τε πλήθει τῶν νεῶν καὶ τῇ ῥώμῃ τῶν ἐπιβα- 605
τῶν ἐξέωσε τοὺς Ἀθηναίους. ὧν συμφυγόντων εἰς τὸν
ἐν τῇ πόλει λιμένα διέπλευσε τὰ διαφράγματα, καὶ κα-
θωρμίσθη πλησίον τῆς πόλεως τῶν Μυτιληναίων. ὁ
γὰρ εἴσπλους ὑπὲρ οὗ διηγωνίζοντο λιμένα μὲν εἶχε κα-
40 λόν, ἐκτὸς δὲ τῆς πόλεώς ἐστιν· ἡ μὲν γὰρ ἀρχαία πό-
λις μικρὰ νῆσός ἐστιν, ἡ δ' ὕστερον προσοικισθεῖσα τῆς
ἀντιπέραν ἐστὶ Λέσβου· ἀνὰ μέσον δ' αὐτῶν ἐστιν εὔρι-
πος στενὸς καὶ ποιῶν τὴν πόλιν ὀχυράν. ὁ δὲ Καλλι-
45 κρατίδας ἐκβιβάσας τὴν δύναμιν περιεστρατοπέδευσε τὴν
πόλιν, καὶ πανταχόθεν προςβολὰς ἐποιεῖτο. καὶ τὰ μὲν
κατὰ τὴν Μυτιλήνην ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ Σικελίαν
Συρακόσιοι πέμψαντες εἰς Καρχηδόνα πρέσβεις περί τε
τοῦ πολέμου κατεμέμφοντο καὶ εἰς τὸ λοιπὸν ἠξίουν
50 παύσασθαι τῆς διαφορᾶς. οἷς οἱ Καρχηδόνιοι τὰς ἀπο-
κρίσεις ἀμφιβόλους δόντες, ἐν μὲν τῇ Λιβύῃ μεγάλας
παρεσκευάζοντο δυνάμεις, ἐπιθυμοῦντες ἁπάσας τὰς ἐν
τῇ νήσῳ πόλεις καταδουλώσασθαι· πρὶν ἢ δὲ τὰ στρα-
55 τόπεδα διαβιβάζειν καταλέξαντες τῶν πολιτῶν τινας καὶ
τῶν ἄλλων Λιβύων τοὺς βουλομένους ἔκτισαν ἐν τῇ
Σικελίᾳ πρὸς αὐτοῖς τοῖς θερμοῖς ὕδασι πόλιν, ὀνομά-
σαντες Θέρμα.

80 Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος
60 ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Καλλίας, ἐν
δὲ τῇ Ῥώμῃ κατεστάθησαν ὕπατοι Λεύκιος Φούριος καὶ
Γναῖος Πομπήιος. περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Καρ-
χηδόνιοι τοῖς περὶ Σικελίαν εὐτυχήμασι μετεωριζόμενοι,

27. βαλλόντων] βαλλομένων IK 34. μόγις τῷ] μεγίστῳ omnes: conf. p. 632. 18.

605. 39. διηγωνίζοντο L, caeteri διηγωνίζετο 40. νῆσός AFIK, caeteri νῆσός τίς 41. τῆς] ἐπὶ τῆς M 46. Μυτιλήνην om. L 47. Συρακόσιοι πέμψαντες] πέμψαντες οἱ Συρακούσιοι L 51. δόντες] διδόντες L 61. Φούριος] Φρούριος FM

καὶ σπεύδοντες ἁπάσης τῆς νήσου κυριεῦσαι, μεγάλας
δυνάμεις ἐψηφίσαντο παρασκευάζεσθαι· ἑλόμενοι δὲ 65
στρατηγὸν Ἀννίβαν τὸν κατασκάψαντα τήν τε τῶν Σε-
λινουντίων καὶ τὴν τῶν Ἱμεραίων πόλιν, ἅπασαν αὐτῷ
τὴν κατὰ τὸν πόλεμον ἐξουσίαν ἐπέτρεψαν. παραιτου-
μένου δὲ διὰ τὸ γῆρας, προςκατέστησαν καὶ ἄλλον στρα-
τηγὸν Ἰμίλκωνα τὸν Ἄννωνος, ἐκ τῆς αὐτῆς ὄντα συγ- 70
γενείας. οὗτοι δὲ κοινῇ συνεδρεύσαντες ἔπεμψάν τινας
τῶν ἐν ἀξιώματι παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ὄντων μετὰ
πολλῶν χρημάτων, τοὺς μὲν εἰς Ἰβηρίαν, τοὺς δ᾽ εἰς
τὰς Βαλιαρίδας νήσους, παρακελευσάμενοι ξενολογεῖν ὡς 75
πλείστους. αὐτοὶ δ᾽ ἐπῄεσαν τὴν Λιβύην καταγράφον-
τες στρατιώτας Λίβυας καὶ Φοίνικας καὶ τῶν πολιτι-
κῶν τοὺς κρατίστους. μετεπέμποντο δὲ καὶ παρὰ τῶν
συμμαχούντων αὐτοῖς ἐθνῶν καὶ βασιλέων στρατιώτας
Μαυρουσίους καὶ Νομάδας καί τινας τῶν οἰκούντων 80
τὰ πρὸς τὴν Κυρήνην κεκλιμένα μέρη. ἐκ δὲ τῆς Ἰτα-
λίας μισθωσάμενοι Καμπανοὺς διεβίβασαν εἰς Λιβύην·
ᾔδεισαν γὰρ τὴν μὲν χρείαν αὐτῶν μεγάλα συμβαλλομέ-
606 νην, τοὺς δ᾽ ἐν Σικελίᾳ καταλελειμμένους Καμπανοὺς 85
διὰ τὸ προςκεκοφέναι τοῖς Καρχηδονίοις μετὰ τῶν Σι-
κελιωτῶν ταχθησομένους. τέλος δὲ τῶν δυνάμεων
ἀθροισθεισῶν εἰς Καρχηδόνα συνήχθησαν αὐτοῖς οἱ
πάντες σὺν ἱππεῦσιν οὐ πολλῷ πλείους, ὡς μὲν Τίμαιος,
τῶν δώδεκα μυριάδων, ὡς δ᾽ Ἔφορος, τριάκοντα μυ- 90
ριάδων. Καρχηδόνιοι μὲν οὖν τὰ πρὸς τὴν διάβασιν
ἑτοιμάζοντες τάς τε τριήρεις πάσας κατήρτιζον καὶ φορ-
τηγὰ πλοῖα συνήγαγον πλείω τῶν χιλίων. προαποστει-
λάντων δ᾽ αὐτῶν εἰς Σικελίαν τετταράκοντα τριήρεις, οἱ
Συρακόσιοι κατὰ τάχος ταῖς παραπλησίαις ναυσὶν ἐπε- 95
φάνησαν ἐν τοῖς περὶ τὸν Ἔρυκα τόποις. γενομένης δὲ
ναυμαχίας ἐπὶ πολὺν χρόνον πεντεκαίδεκα μὲν τῶν Φοι-
νισσῶν νεῶν διεφθάρησαν, αἱ δ᾽ ἄλλαι νυκτὸς ἐπιγενο-
μένης ἔφυγον εἰς τὸ πέλαγος. ἀπαγγελθείσης δὲ τῆς 100
ἥττης τοῖς Καρχηδονίοις, Ἀννίβας ὁ στρατηγὸς ἐξέπλευ-
σε μετὰ νεῶν πεντήκοντα· ἔσπευδε γὰρ τοὺς μὲν Συ-
ρακοσίους κωλῦσαι χρήσασθαι τῷ προτερήματι, ταῖς δὲ

65. παρασκευάζεσθαι] παρασκευάσασθαι **F**, ζε **supra versum ponens** **72.** ὄντων] ὄντες **F** **74.** Βαλιαρίδας] Καλλιαρίδας **A** **77.** πολιτικῶν **AFIK**, **caeteri** πολιτῶν
606. 85. προςκεκοφέναι **AL**, **caeteri** προςκεκόφθαι τοῖς Καρχηδονίοις **Wesselingius**, πρὸς τοὺς Καρχηδονίους **M**, **caeteri** τοὺς Καρχηδονίους **89.** δώδεκα **ed. Wess.:** ιβ **ed. Steph. F**
94. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα **omnes** **99.** ἔφυγον] διέφυγον **L**

81 ἰδίαις δυνάμεσιν ἀσφαλῆ παρασκευάσαι τὸν κατάπλουν.
5 διαβοηθείσης δὲ τῆς Ἀννίβα βοηθείας κατὰ τὴν νῆσον
ἅπαντες προςεδόκων καὶ τὰς δυνάμεις εὐθέως διαβιβασθήσεσθαι. αἱ δὲ πόλεις τὸ μέγεθος τῆς παρασκευῆς
ἀκούουσαι, καὶ συλλογιζόμεναι τὸν ἀγῶνα περὶ τῶν
10 ὅλων ἐσόμενον, οὐ μετρίως ἠγωνίων. οἱ μὲν οὖν Συρακόσιοι πρός τε τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἕλληνας καὶ πρὸς
Λακεδαιμονίους περὶ συμμαχίας διεπέμποντο· ἀπέστελλον δὲ καὶ πρὸς τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις τοὺς παρορμήσοντας τὰ πλήθη πρὸς τὸν ὑπὲρ τῆς κοινῆς ἐλευ-
15 θερίας κίνδυνον. Ἀκραγαντῖνοι δὲ ὁμοροῦντες τῇ τῶν
Καρχηδονίων ἐπικρατείᾳ, διελάμβανον, ὅπερ ἦν, ἐπ'
αὐτοὺς πρώτους ἥξειν τὸ τοῦ πολέμου βάρος. ἔδοξεν
οὖν αὐτοῖς τόν τε σῖτον καὶ τοὺς ἄλλους καρποὺς ἔτι
δὲ τὰς κτήσεις ἁπάσας ἀπὸ τῆς χώρας κατακομίζειν ἐν-
20 τὸς τῶν τειχῶν. κατ' ἐκείνους δὲ τοὺς καιροὺς τήν τε
χώραν καὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγαντίνων συνέβαινεν εὐδαιμονίας ὑπάρχειν πλήρη· περὶ ἧς οὐκ ἀνάρμοστόν
μοι φαίνεται διελθεῖν. καὶ γὰρ ἀμπελῶνες τοῖς μεγέ-
25 θεσι καὶ τῷ κάλλει διαφέροντες, καὶ τὸ πλεῖστον τῆς
χώρας ἐλαίαις κατάφυτον, ἐξ ἧς παμπληθῆ κομιζόμενοι
καρπὸν ἐπώλουν εἰς Καρχηδόνα. οὔπω γὰρ κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους τῆς Λιβύης πεφυτευμένης οἱ τὴν
Ἀκραγαντίνην νεμόμενοι τὸν ἐκ τῆς Λιβύης ἀντιφορτι-
30 ζόμενοι πλοῦτον οὐσίας ἀπίστους τοῖς μεγέθεσιν ἐκέκτηντο. πολλὰ δὲ τοῦ πλούτου παρ' αὐτοῖς διαμένει 607
82 σημεῖα, περὶ ὧν οὐκ ἀνοίκειόν ἐστι βραχέα διελθεῖν. ἥ
τε γὰρ τῶν ἱερῶν κατασκευὴ καὶ μάλιστα ὁ τοῦ Διὸς
35 νεὼς ἐμφαίνει τὴν μεγαλοπρέπειαν τῶν τότε ἀνθρώπων·
τῶν μὲν γὰρ ἄλλων ἱερῶν τὰ μὲν κατεκαύθη, τὰ δὲ τελείως κατεσκάφη διὰ τὸ πολλάκις ἡλωκέναι τὴν πόλιν·
τὸ δ' οὖν Ὀλύμπιον μέλλον λαμβάνειν τὴν ὀροφὴν ὁ
πόλεμος ἐκώλυσεν· ἐξ οὗ τῆς πόλεως κατασκαφείσης
40 οὐδέποτε ὕστερον ἴσχυσαν Ἀκραγαντῖνοι τέλος ἐπιθεῖναι
τοῖς οἰκοδομήμασιν. ἔστι δὲ ὁ νεὼς ἔχων τὸ μὲν μῆκος

12. ἀπέστελλον Rhodomannus: libri ἐπέστελλον **13.** τοὺς παρορμ. Rhodomannus: libri πρὸς τοὺς παρορμ. **15.** ὁμοροῦντες τῇ τῶν Καρχηδονίων ἐπικρατείᾳ] legebatur ὁρῶντες τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν **16.** ἦν] fort. ἦν εἰκός, ut p. 629. 87. 641. 82. 687. 64. et alibi **17.** αὐτοῖς] αὐτοὺς L **19.** κατακομίζειν] εἰςκομίζειν M **20.** τήν τε χώραν καὶ τὴν πόλιν] τὴν τε πόλιν καὶ τὴν χώραν A interpres **23.** ἀμπελῶνες] ἀμπέλων δὲ A: in hac regione deesse ἦσαν vel ὑπῆρχον monuit Reiskius **37.** Ὀλύμπιον Stephanus ut typographi errorem corrigi iubet Ὀλύμπειον

πόδας τριακοσίους τετταράκοντα, τὸ δὲ πλάτος ἑξήκοντα, τὸ δὲ ὕψος ἑκατὸν εἴκοσι χωρὶς τοῦ κρηπιδώματος. μέγιστος δ' ὢν τῶν ἐν Σικελίᾳ καὶ τοῖς ἐκτὸς οὐκ ἀλόγως ἂν συγκρίνοιτο κατὰ τὸ μέγεθος τῆς ὑποστάσεως. 45
καὶ γὰρ εἰ μὴ τέλος λαβεῖν συνέβη τὴν ἐπιβολήν, ἥ γε προδιαίρεσις ὑπάρχει φανερά. τῶν δ' ἄλλων ἢ μέχρι τοίχων τοὺς νεὼς οἰκοδομούντων ἢ κίοσι τοὺς σηκοὺς περιλαμβανόντων, οὗτος ἑκατέρας τούτων μετέχει τῶν ὑποστάσεων. 50 συνῳκοδομοῦντο γὰρ οἱ κίονες τοῖς τοίχοις, ἔξωθεν μὲν στρογγύλοι, τὸ δ' ἐντὸς τοῦ νεὼ ἔχοντες τετράγωνον· καὶ τοῦ μὲν ἐκτὸς μέρους ἐστὶν αὐτῶν ἡ περιφέρεια ποδῶν εἴκοσι, καθ' ἣν εἰς τὰ διαξύσματα 55 δύναται ἀνθρώπινον ἐναρμόζεσθαι σῶμα, τοῦ δ' ἐντὸς ποδῶν δώδεκα. τῶν δὲ στοῶν τὸ μέγεθος καὶ τὸ ὕψος ἐξαίσιον ἐχουσῶν, ἐν μὲν τῷ πρὸς ἕω μέρει τὴν γιγαντομαχίαν ἐποιήσαντο [ταῖς] γλυφαῖς καὶ τῷ μεγέθει καὶ τῷ κάλλει διαφερούσαις, ἐν δὲ τῷ πρὸς δυσμὰς τὴν 60 ἅλωσιν τῆς Τροίας, ἐν ᾗ τῶν ἡρώων ἕκαστον ἰδεῖν ἔστιν οἰκείως τῆς περιστάσεως δεδημιουργημένον. ἦν δὲ καὶ λίμνη κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ἐκτὸς τῆς πόλεως χειροποίητος, ἔχουσα τὴν περίμετρον σταδίων ἑπτά, τὸ 65 δὲ βάθος εἴκοσι πηχῶν· εἰς ἣν ἐπαγομένων ὑδάτων ἐφιλοτέχνησαν πλῆθος ἰχθύων ἐν αὐτῇ ποιῆσαι παντοίων εἰς τὰς δημοσίας ἑστιάσεις, μεθ' ὧν συνδιέτριβον κύκνοι καὶ τῶν ἄλλων ὀρνέων πολὺ πλῆθος, ὥστε μεγάλην τέρψιν παρασκευάζειν τοῖς θεωμένοις. δηλοῖ 70 δὲ τὴν τρυφὴν αὐτῶν καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν μνημείων, ἃ τινὰ μὲν τοῖς ἀθληταῖς ἵπποις κατεσκεύασαν, τινὰ δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ παίδων ἐν οἴκῳ τρεφομένοις ὀρνιθαρίοις, ἃ Τίμαιος ἑωρακέναι φησὶ μέχρι τοῦ

607. 42. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri 46. εἰ μὴ] εἰ καὶ μὴ M 47. προδιαίρεσις] προαίρεσις Reiskius, προαναίρεσις L 48. τοίχων] an θριγκῶν? conf. vol. II. p. 242. 29. 49. ἢ κίοσι Stephanus: libri ἡ κύκλωσις (κυκλώσει M) σηκοὺς Reiskius: libri οἴκους 50. οὗτος] οὕτως F correctus ἑκατέρας] ἑκατέρους A μετέχει] μετέχειν A 51. συνῳκοδομοῦντο] συνοικοδομοῦντο A οἱ τοῖχοι τοῖς κίοσιν] aut οἱ κίονες τοῖς τοίχοις aut τοῖς τοίχοις οἱ κίονες legendum, quod Strothius vertit 53. νεὼ] νεὼς K 56. τοῦ δ'] τὸ δ' omnes 57. ἐχουσῶν] ἐχόντων A et supra versum F 59. ταῖς FK, caeteri ταῖς τε: et ne articulo quidem locus 60. διαφερούσαις] διαφερούσας AK, caeteri διαφέρουσαν 66. ἐπηγομένων, α super η ponens, F: voluit ἐπηγμένων male: v. p. 423. 63. 70. δηλοῖ] δῆλον K 71. καὶ om. A ἃ] ὧν Stephanus 73. τρεφομένοις] τρεφομένων AFHK

75 καθ' ἑαυτὸν βίον διαμένοντα. καὶ κατὰ τὴν προτέραν δὲ ταύτης Ὀλυμπιάδα, δευτέραν ἐπὶ ταῖς ἐνενήκοντα, νικήσαντος Ἐξαινέτου Ἀκραγαντίνου, κατήγαγον αὐτὸν 608 εἰς τὴν πόλιν ἐφ' ἅρματος· συνεπόμπευον δ' αὐτῷ χω-
80 ρὶς τῶν ἄλλων συνωρίδες τριακόσιαι λευκῶν ἵππων πᾶσαι παρ' αὐτῶν τῶν Ἀκραγαντίνων. καθόλου δὲ καὶ τὰς ἀγωγὰς εὐθὺς ἐκ παίδων ἐποιοῦντο τρυφεράς, τήν τ' ἐσθῆτα μαλακὴν φοροῦντες καθ' ὑπερβολὴν καὶ χρυσοφοροῦντες, ἔτι δὲ στλεγγίσι καὶ ληκύθοις ἀργυραῖς
85 τε καὶ χρυσαῖς χρώμενοι.

83 Ὁ δὲ τῶν Ἀκραγαντίνων σχεδὸν πλουσιώτατος ἦν κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον Γελλίας, ὃς κατὰ τὴν οἰκίαν ξενῶνας ἔχων πλείους πρὸς ταῖς πύλαις ἔταττεν οἰκέτας, οἷς
90 παρηγγελμένον ἦν ἅπαντας τοὺς ξένους καλεῖν ἐπὶ ξενία· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἄλλων Ἀκραγαντίνων ἐποίουν τὸ παραπλήσιον, ἀρχαϊκῶς καὶ φιλανθρώπως ὁμιλοῦντες· διόπερ καὶ Ἐμπεδοκλῆς λέγει περὶ αὐτῶν

ξείνων αἰδοῖοι λιμένες, κακότητος ἄπειροι.

95 καὶ δή ποτε πεντακοσίων ἱππέων παραγενομένων ἐκ Γέλας χειμερίου περιστάσεως οὔσης, καθάπερ φησὶ Τίμαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ βίβλῳ, πάντας αὐτοὺς ὑπεδέξατο, καὶ παραχρῆμα πᾶσιν ἱμάτια καὶ χιτῶνας ἔνδο-
100 θεν προενέγκας ἔδωκε. καὶ Πολύκλειτος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐξηγεῖται περὶ τοῦ κατὰ τὴν οἰκίαν πιθεῶνος λέγων ὡς διαμείναντος αὐτοῦ στρατευομένου ἐν Ἀκράγαντι τεθεωρηκέναι. εἶναι δ' ἐν αὐτῷ τριακοσίους μὲν πίθους ἐξ αὐτῆς τῆς πέτρας τετμημένους, ἕκαστον ἑκα-
5 τὸν ἀμφορεῖς χωροῦντα· κολυμβήθραν δὲ παρ' αὐτοῖς ὑπάρχειν κεκονιαμένην, χωροῦσαν ἀμφορεῖς χιλίους, ἐξ ἧς τὴν ῥύσιν εἰς τοὺς πίθους γίνεσθαι. γεγονέναι δέ φασι τὸν Γελλίαν τὸ μὲν εἶδος εὐτελῆ παντελῶς, τὸ δὲ ἦθος θαυμαστόν. ἀποσταλέντος οὖν αὐτοῦ πρὸς Κεν-
10 τοριπίνους κατὰ πρεσβείαν, καὶ παρεληλυθότος εἰς τὴν ἐκκλησίαν, τὸ μὲν πλῆθος προέπεσεν εἰς ἄκαιρον γέλω-

608. 78. συνεπόμπευον] συνεπόμπευε K, συνεπόμπευσε F 83. καθ' ὑπερβολὴν καὶ χρυσοφοροῦντες om. L 84. στλεγγίσι A, caeteri στεγίσι 86. πλουσιώτατος ἦν M, caeteri πλουσιώτατος 87. Γελλίας] sic etiam p. 613. 69.: aliis scriptoribus est Τελλίας, quod praefero ob viros cognomines qui sunt apud Herodotum et Thucydidem 88. ξενῶνας] ξενώσας A 94. ξείνων] libri ξένων 97. πεντεκαιδεκάτῃ] decimo interpres 99. προενέγκας] προσενέγκας AK 1. ὡς] τοῦτον M 4. τετμημένους] τετμημένον FK 8. παντελῶς, τὸ δὲ] παντελῶς δὲ τὸ L 11. τὴν ἐκκλησίαν] ἐκκλησίαν A προέπεσεν] libri προσέπεσεν

τα, θεωροῦν καταδεέστερον τῆς περὶ αὐτοῦ δόξης· ὁ δ' ὑπολαβὼν εἶπε μὴ θαυμάζειν· ἐν ἔθει γὰρ εἶναι τοῖς Ἀκραγαντίνοις πρὸς μὲν τὰς ἐπιδόξους πόλεις ἀποστέλ- 15 λειν τοὺς κρατίστους τῷ κάλλει, πρὸς δὲ τὰς ταπεινὰς καὶ λίαν εὐτελεῖς ὁμοίους.

Οὐ μόνον δὲ περὶ τὸν Γελλίαν συνέβαινεν εἶναι 84 τοῦ πλούτου μεγαλοπρέπειαν ἀλλὰ καὶ περὶ πολλοὺς ἄλ- 20 λους Ἀκραγαντίνους. Ἀντισθένης γοῦν ὁ ἐπικαλούμενος Ῥόδος γάμους ἐπιτελῶν τῆς θυγατρὸς εἱστίασε τοὺς πο- 609 λίτας ἐπὶ τῶν στενωπῶν ὧν ᾤκουν ἕκαστοι, καὶ ζεύγη τῇ νύμφῃ συνηκολούθησε πλείω τῶν ὀκτακοσίων· πρὸς δὲ τούτοις οὐ μόνον οἱ κατ' αὐτὴν τὴν πόλιν ἱππεῖς 25 ἀλλὰ καὶ τῶν ἀστυγειτόνων πολλοὶ κληθέντες ἐπὶ τὸν γάμον συμπροέπεμψαν τὴν νύμφην. περιττότατον δέ φασι γενέσθαι τὸ περὶ τὴν τοῦ φωτὸς κατασκευήν. τούς τε γὰρ βωμοὺς τοὺς ἐν πᾶσι τοῖς ἱεροῖς καὶ τοὺς ἐν τοῖς στενωποῖς καθ' ὅλην τὴν πόλιν ἐπλήρωσε ξύλων, 30 καὶ τοῖς ἐπὶ τῶν ἐργαστηρίων ἔδωκε σχίδακας καὶ κληματίδας, παραγγείλας, ὅταν ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἀναφθῇ πῦρ, ἅπαντας ἐπιτελεῖν τὸ παραπλήσιον. ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, καθ' ὃν καιρὸν ἤγετο ἡ νύμφη, 35 προηγουμένων πολλῶν τῶν τὰς δᾷδας φερόντων, ἡ μὲν πόλις ἔγεμε φωτός, τὸ δὲ συνακολουθοῦν πλῆθος οὐκ ἐχώρουν αἱ δημόσιαι κατὰ τὸ ἑξῆς ὁδοί, πάντων συμφιλοτιμουμένων τῇ τἀνδρὸς μεγαλοπρεπείᾳ. κατ' ἐκεῖνον γὰρ τὸν χρόνον Ἀκραγαντῖνοι μὲν ἦσαν πλείους τῶν 40 δισμυρίων, σὺν δὲ τοῖς κατοικοῦσι ξένοις οὐκ ἐλάττους τῶν εἴκοσι μυριάδων. φασὶ δὲ τὸν Ἀντισθένην, ἐπειδὴ τὸν υἱὸν ἑώρα πολεμοῦντά τινα τῶν ἀπὸ γειτόνων πένητα καὶ βιαζόμενον ἑαυτῷ τὸ ἀγρίδιον πωλῆσαι, μέχρι 45 μὲν τινος ἐπιπλήττειν, τῆς δ' ἐπιθυμίας ἐπίτασιν λαμβανούσης φῆσαι δεῖν μὴ σπεύδειν ὅπως ἄπορον ποιήσῃ τὸν γείτονα, ἀλλὰ τοὐναντίον ὅπως πλούσιος ὑπάρχῃ· οὕτω γὰρ αὐτὸν ἐπιθυμήσειν μὲν ἀγροῦ μείζονος, οὐ δυνάμενον δὲ παρὰ τοῦ γείτονος προσαγοράσαι τὸν 50

15. τῷ κάλλει] κάλλει IK 17. ὁμοίους] ὡσαύτως L 609. 25. αὐτὴν om. L, tacens de κατ' 29. πᾶσι] ἅπασι A 31. ἔδωκε addidit M κληματίδας] κλιματίδας K 33. πῦρ] παρὰ A, om. L ἅπαντας] πάντας A 38. κατὰ τὸ ἑξῆς] καθεξῆς L 39. τἀνδρὸς] τοῦ ἀνδρὸς I 40. πλείους] πλείω AFIKL 45. ἐπιπλήττειν Eichstadius: libri ἐπέπληττε 47. ὅπως] πῶς omnes ποιήσῃ] ποιεῖ AL 48. ὑπάρχῃ] ὑπάρχει AL οὕτω] οὗτος F correctus, caeteri οὕτως 50. προσαγοράσαι] ἀγοράσαι A

ὑπάρχοντα πωλήσειν. διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῆς κατὰ τὴν πόλιν εὐπορίας τοσαύτην συνέβαινε τρυφὴν εἶναι παρὰ τοῖς Ἀκραγαντίνοις ὥςτε μετ' ὀλίγον τῆς πολιορκίας γι-
55 *νομένης ποιῆσαι ψήφισμα περὶ τῶν ἐν τοῖς φυλακείοις διανυκτερευόντων, ὅπως μή τις ἔχῃ πλεῖον τύλης καὶ περιστρώματος καὶ κωδίου καὶ δυοῖν προςκεφαλαίων. τοιαύτης δὲ τῆς σκληροτάτης στρωμνῆς ὑπαρχούσης, ἔξεστι λογίζεσθαι τὴν κατὰ τὸν λοιπὸν βίον τρυφήν. περὶ*
60 *μὲν οὖν τούτων οὔτε παραδραμεῖν ἠθελήσαμεν, οὔτ' ἐπὶ πλέον μακρολογεῖν, ἵνα μὴ τῶν ἀναγκαιοτέρων ἀποπίπτωμεν.*

85 *Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι τὰς δυνάμεις διαβιβάσαντες εἰς τὴν Σικελίαν ἀνέζευξαν ἐπὶ τὴν πόλιν τῶν Ἀκραγαντί-*
65 *νων, καὶ δύο παρεμβολὰς ἐποιήσαντο, μίαν μὲν ἐπί τινων λόφων, ἐφ' ὧν τούς τε Ἴβηρας καί τινας τῶν Λιβύων ἔταξαν εἰς τετρακιςμυρίους· τὴν δ' ἄλλην οὐκ ἄποθεν τῆς πόλεως ποιησάμενοι τάφρῳ βαθείᾳ καὶ χά-* 610 *ρακι περιέλαβον. καὶ πρῶτον μὲν ἀπέστειλαν πρέσβεις*
70 *πρὸς τοὺς Ἀκραγαντίνους, ἀξιοῦντες μάλιστα μὲν συμμαχεῖν αὐτοῖς, εἰ δὲ μή γε, ἡσυχίαν ἔχειν καὶ φίλους εἶναι Καρχηδονίοις ἐν εἰρήνῃ μένοντας. οὐ προςδεξαμένων δὲ τῶν ἐν τῇ πόλει τοὺς λόγους, εὐθὺς τὰ τῆς πολιορκίας ἐνηργεῖτο. οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντῖνοι τοὺς ἐν*
75 *ἡλικίᾳ πάντας καθώπλισαν, καὶ καταστήσαντες εἰς τάξιν τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν ἔστησαν, τοὺς δὲ ἐφέδρους πρὸς τὰς τῶν καταπονουμένων διαδοχάς. συνεμάχει δ' αὐτοῖς Δέξιππός τε ὁ Λακεδαιμόνιος προςφάτως ἐκ Γέ-*
80 *λας παρὼν μετὰ ξένων χιλίων πεντακοσίων· οὗτος γὰρ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον, ὡς Τίμαιός φησιν, ἐν Γέλᾳ διέτριβεν, ἔχων ἀξίωμα διὰ τὴν πατρίδα· διόπερ ἠξίωσαν οἱ Ἀκραγαντῖνοι μισθωσάμενον στρατιώτας ὡς πλείστους ἐλθεῖν εἰς Ἀκράγαντα· ἅμα δὲ τούτοις ἐμισθώθη-*
85 *σαν καὶ οἱ πρότερον Ἀννίβᾳ συμμαχήσαντες Καμπανοί, περὶ ὀκτακοσίους ὄντες. οὗτοι δὲ κατέσχον τὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως λόφον, τὸν Ἀθηναῖον μὲν ὀνομαζόμενον, κατὰ δὲ τῆς πόλεως εὐφυῶς κείμενον. Ἰμίλκας δὲ καὶ*
90 *Ἀννίβας οἱ τῶν Καρχηδονίων στρατηγοὶ διασκεψάμενοι τὰ τείχη, καὶ καθ' ἕνα τόπον θεωροῦντες εὐέφοδον οὔ-*

53. *μετολίγων* **F** **58.** *στρωμνῆς*] *ζωῆς* **L** **65.** *ἐφ' ὧν* **servavit M,** *ubi* **interpres 610. 68.** *περιέλαβον* **Wesselingius: libri** *περιέβαλον* **71.** *ἡσυχίαν*] *ἡσυχίας* **AL** *Καρχηδονίοις*] *Καρχηδονίων* **L 84.** *ἐμισθώθησαν* **M, caeteri** *ἐμίσθωσαν* **85.** *Ἀννίβᾳ* **Wesselingius: libri** *Ἀμίλκᾳ* **88.** *Ἰμίλκας*] *Imilco* **constanter interpres**

σαν τὴν πόλιν, δύο πύργους προςήγαγον τοῖς τείχεσιν ὑπερμεγέθεις. τὴν μὲν οὖν πρώτην ἡμέραν ἐπὶ τούτων τειχομαχήσαντες καὶ συχνοὺς ἀνελόντες, ἀνεκαλέσαντο τῇ σάλπιγγι τοὺς μαχομένους· τῆς δὲ νυκτὸς ἐπιγενομένης οἱ κατὰ τὴν πόλιν ἐπεξελθόντες ἐνεπύρισαν τὰς μηχανάς. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀννίβαν σπεύδοντες κατὰ πλείονα μέρη τὰς προςβολὰς ποιεῖσθαι, παρήγγειλαν τοῖς στρατιώταις καθαιρεῖν τὰ μνήματα καὶ χώματα κατασκευάζειν μέχρι τῶν τειχῶν. ταχὺ δὲ τῶν ἔργων διὰ τὴν πολυχειρίαν συντελουμένων συνέπεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον πολλὴ δεισιδαιμονία. τὸν γὰρ τοῦ Θήρωνος τάφον ὄντα καθ' ὑπερβολὴν μέγαν συνέβαινεν ὑπὸ κεραυνοῦ διασεσεῖσθαι. διόπερ αὐτοῦ καθαιρουμένου τῶν τε μάντεών τινες προνοήσαντες διεκώλυσαν, εὐθὺς δὲ καὶ λοιμὸς ἐνέπεσεν εἰς τὸ στρατόπεδον, καὶ πολλοὶ μὲν ἐτελεύτων, οὐκ ὀλίγοι δὲ στρέβλαις καὶ δειναῖς ταλαιπωρίαις περιέπιπτον. ἀπέθανε δὲ καὶ Ἀννίβας ὁ στρατηγός, καὶ τῶν ἐπὶ τὰς φυλακὰς προπεμπομένων ἤγγελλόν τινες διὰ νυκτὸς εἴδωλα φαίνεσθαι τῶν τετελευτηκότων. Ἰμίλκας δὲ θεωρῶν τὰ πλήθη δεισιδαιμονοῦντα, πρῶτον μὲν ἐπαύσατο καθαιρῶν τὰ μνημεῖα· μετὰ δὲ ταῦτα ἱκέτευε τοὺς θεοὺς κατὰ τὸ πάτριον ἔθος τῷ μὲν Κρόνῳ παῖδα σφαγιάσας, τῷ δὲ Ποσειδῶνι πλῆθος ἱερείων καταποντίσας. οὐ μὴν ἀπέστη γε τῶν ἔργων, ἀλλὰ χώσας τὸν παρὰ τὴν πόλιν ποταμὸν μέχρι τῶν τειχῶν ἐπέστησε πάσας τὰς μηχανὰς καὶ καθ' ἡμέραν προςβολὰς ἐποιεῖτο. οἱ δὲ Συρακόσιοι θεωροῦντες τὴν Ἀκράγαντος πολιορκίαν, καὶ φοβούμενοι μὴ τῆς αὐτῆς τοῖς Σελινουντίοις καὶ Ἱμεραίοις τύχωσιν οἱ πολιορκούμενοι τύχης, πάλαι μὲν ἔσπευδον ἐκπέμψαι τὴν βοήθειαν· τότε δὲ παραγενομένων τῶν ἐξ Ἰταλίας καὶ Μεσσήνης συμμάχων στρατηγὸν Δαφναῖον εἵλοντο. τὴν δὲ δύναμιν ἀθροίσαντες παρέλαβον κατὰ τὴν ὁδὸν Καμαριναίους καὶ Γελῴους· ἔτι δὲ τῶν ἐκ τῆς μεσογείου μεταπεμψάμενοί τινας, ἐπ' Ἀκράγαντος τὴν πορείαν ἐποιοῦντο, συμπαραπλεουσῶν

99. καθαιρεῖν ed. Wesselingii: libri καθαίρειν 100. κατασκευάζειν] σκευάζειν AL 1. συνέπεσεν] malim ἐνέπεσεν 5. καθαιρουμένου Wesselingius: libri καθαιρομένου 6. εὐθὺς] εὐθὺ A 7. καὶ — ἐτελεύτων om. L 10. ἤγγελλον] ἤγγελον IL 13. καθαιρῶν ed. Wesselingii: libri καθαίρων 18. ποταμόν] nisi τόπον scribendum 611. 22. καὶ] καὶ τοῖς A 23. ἔσπευδον] ἔσπευσαν KL 27. Καμαριναίους Stephanus: libri Καμαρίνους ἔτι] ἐπεὶ AFI

30 αὐτοῖς καὶ τῶν τριάκοντα νεῶν. εἶχε δὲ τοὺς πάντας πεζοὺς μὲν πλείους τῶν τρισμυρίων, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάττους τῶν πεντακισχιλίων.

87 Ἰμίλκων δὲ πυθόμενος τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον,
35 ἀπέστειλεν αὐτοῖς ἀπαντᾶν τούς τε Ἴβηρας καὶ Καμπανοὺς καὶ τῶν ἄλλων οὐκ ἐλάττους τετρακισμυρίων. ἤδη δὲ τῶν Συρακοσίων τὸν Ἱμέραν ποταμὸν διαβεβηκότων, ἀπήντησαν οἱ βάρβαροι, καὶ παρατάξεως γενομένης ἐπὶ πολὺν χρόνον, ἐνίκησαν οἱ Συρακόσιοι καὶ πλείους τῶν
40 ἑξακισχιλίων ἀνεῖλον, τελέως δὲ ὅλον τὸ στρατόπεδον διέφθειραν καὶ μέχρι τῆς πόλεως κατεδίωξαν. ἀλλὰ τῶν στρατιωτῶν ἀτάκτως διωκόντων, ὁ στρατηγὸς ηὐλαβήθη μήποτε μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος Ἰμίλκας ἐπιφανεὶς ἀναλάβῃ τὴν ἧτταν. καὶ γὰρ τοὺς Ἱμεραίους ἐγί-
45 νωσκε παρὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν τοῖς ὅλοις ἐπταικότας. οὐ μὴν ἀλλὰ τῶν βαρβάρων φευγόντων εἰς τὴν πρὸς Ἀκράγαντι παρεμβολήν, οἱ κατὰ τὴν πόλιν στρατιῶται θεωροῦντες τὴν τῶν Καρχηδονίων ἧτταν, ἐδέοντο τῶν στρατηγῶν ἐξάγειν αὐτούς, καιρὸν εἶναι φάσκοντες τοῦ
50 φθεῖραι τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν. οἱ δ', εἴτε χρήμασιν ἐφθαρμένοι, καθάπερ ἦν λόγος, εἴτε φοβηθέντες μὴ τῆς πόλεως ἐρημωθείσης Ἰμίλκων αὐτὴν καταλάβηται, τῆς ὁρμῆς ἐπέσχον τοὺς στρατιώτας. οἱ μὲν οὖν
55 φεύγοντες μετὰ πάσης ἀσφαλείας διεσώθησαν εἰς τὴν πρὸς τῇ πόλει παρεμβολήν· ὁ δὲ Δαφναῖος μετὰ τῆς δυνάμεως παραγενηθεὶς εἰς τὴν ὑπὸ τῶν βαρβάρων ἐκλελειμμένην στρατοπεδείαν, ἐν ταύτῃ παρενέβαλεν. εὐθὺς δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως στρατιωτῶν ἐπιμιχθέν-
60 των, καὶ τοῦ Δεξίππου συγκαταβάντος αὐτοῖς, ἀπὸ συνδρομῆς εἰς ἐκκλησίαν τὰ πλήθη συνῆλθε, πάντων ἀγανακτούντων ἐπὶ τῷ παρεῖσθαι τὸν καιρὸν καὶ κεκρατηκότας τῶν βαρβάρων τὴν προσήκουσαν τιμωρίαν παρ' αὐτῶν μὴ λαβεῖν, ἀλλὰ δυναμένους τοὺς ἐκ τῆς
65 πόλεως στρατηγοὺς ἐπεξελθεῖν καὶ διαφθεῖραι τὴν τῶν πολεμίων δύναμιν ἀφεικέναι τοσαύτας μυριάδας. θορύβου δὲ καὶ πολλῆς κραυγῆς ἐπεχούσης τὴν ἐκκλησίαν παρελθὼν Μένης ὁ Καμαριναῖος ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένος κατηγόρησε τῶν Ἀκραγαντίνων στρατηγῶν, καὶ πάν-
70 τας οὕτω παρώξυνεν ὥστε τῶν κατηγορουμένων ἐγχει-

30. πάντας] πίτας A, unde ὁπλίτας infeliciter Wessel. 34. ἀπαντᾶν] ἅπαντας vertit interpres 35. τετρακισμυρίων] τῶν τετρακισμυρίων L 42. ηὐλαβήθη] εὐλαβηθεὶς FIK 51. ἐφθαρμένοι] διεφθαρμένοι L 61. post πάντων delevit δ' Reiskius 65. ἀφεικέναι] ἀφηκέναι L

ρούντων ἀπολογεῖσθαι μηδένα προςδέχεσθαι τοὺς λόγους, καὶ τὸ πλῆθος ὁρμῆσαν ἐπὶ τὸ βάλλειν τοῖς λί-
612 θοις τέτταρας αὐτῶν καταλεῦσαι, τὸν δὲ πέμπτον, Ἀργεῖον καλούμενον, τὴν δ' ἡλικίαν παντελῶς ὄντα νεώ- 75
τερον, ἀφεθῆναι, βλασφημίας δὲ τυγχάνειν καὶ τὸν Λακεδαιμόνιον Δέξιππον, ὅτι τεταγμένος ἐφ' ἡγεμονίας καὶ δοκῶν εἶναι τῶν πολεμικῶν ἔργων οὐκ ἄπειρος τοῦτ' ἔπραξε προδοσίας ἕνεκα.

88 Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν οἱ περὶ τὸν Δαφναῖον προ- 80
αγαγόντες τὰς δυνάμεις ἐπεχείρουν μὲν πολιορκεῖν τὴν παρεμβολὴν τῶν Καρχηδονίων, πολυτελῶς δ' αὐτὴν ὁρῶντες ὠχυρωμένην, ταύτης μὲν τῆς ἐπιβολῆς ἀπέστησαν, τὰς δ' ὁδοὺς ἱππαζόμενοι τούς τ' ἐν ταῖς προνο- 85
μαῖς αὐτῶν κατελάμβανον καὶ τῶν σιτοπομπιῶν ἀποκλείοντες εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἦγον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι παρατάττεσθαι μὲν οὐ τολμῶντες, τῇ δὲ σιτοδείᾳ δεινῶς πιεζόμενοι, μεγάλοις ἀτυχήμασι περιέπιπτον, τῶν μὲν γὰρ στρατιωτῶν πολλοὶ διὰ τὴν σπάνιν ἀπέθνησκον, οἱ 90
δὲ Καμπανοὶ μετὰ τῶν ἄλλων μισθοφόρων σχεδὸν ἅπαντες ἐπὶ τὴν Ἰμίλκα σκηνὴν ὠθούμενοι τὰς σιτομετρίας τὰς προτεταγμένας ᾔτουν· εἰ δὲ μή, διηπειλοῦντο μεταβάλλεσθαι πρὸς τοὺς πολεμίους. ὁ δ' Ἰμίλκας ἦν 95
ἀκηκοὼς τινος ὅτι Συρακόσιοι πλῆθος σίτου παρακομίζοιεν εἰς Ἀκράγαντα κατὰ θάλατταν. διόπερ ταύτην μόνην ἔχων ἐλπίδα σωτηρίας, τοὺς μὲν στρατιώτας ἔπεισεν ὀλίγας ἐπισχεῖν ἡμέρας, ἐνέχυρα δοὺς τὰ παρὰ τῶν ἐκ Καρχηδόνος στρατευομένων ποτήρια. καὶ αὐτὸς μὲν 100
ἐκ Πανόρμου καὶ Μοτύης μεταπεμψάμενος τετταράκοντα τριήρεις ἐπέθετο τοῖς τὴν ἀγορὰν παρακομίζουσιν· οἱ δὲ Συρακόσιοι, τὸν ἔμπροσθεν χρόνον τῶν βαρβάρων τῆς θαλάττης παρακεχωρηκότων καὶ τοῦ χειμῶνος ἐνεστηκότος ἤδη, κατεφρόνουν τῶν Καρχηδονίων, ὡς οὐκ- 5
έτι τολμησόντων πληροῦν τὰς τριήρεις. διόπερ ὀλιγώρως αὐτῶν παραπεμψάντων τὴν ἀγοράν, Ἰμίλκας ἐκ-

72. ἐπὶ τὸ βάλλειν] ἐπιβάλλειν L 73. τέτταρας] τέσσαρες A, caeteri τέσσαρας
612. 80. οἱ περὶ LM, caeteri οἱ περὶ τῶν 84. ἀπέστησαν] ἐπέστησαν K 86. σιτοπομπιῶν Wesselingius: libri σιτοπομπίων 92. Ἰμίλκας] Ἀμίλκα A „qui plerumque ad eum modum" Wessel., F 93. προτεταγμένας] προςτεταγμένας L διηπειλοῦντο] διηπείλουν M 1. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 3. τῶν βαρβάρων] τοῖς βαρβάροις FK 5. ὡς servavit M 6. τολμησόντων] τολμησάντων HL 8. Ἰμίλκας] Ἀμίλκας FK

πλεύσας τετταράκοντα τριήρεσιν ἄφνω κατέδυσε μὲν τῶν
10 μακρῶν νεῶν ὀκτώ, τὰς δ' ἄλλας εἰς τὸν αἰγιαλὸν κατεδίωξε· τῶν δ' ἄλλων πλοίων ἁπάντων κυριεύσας τοσοῦτον εἰς τοὐναντίον τὰς ἑκατέρων ἐλπίδας μεταπεσεῖν ἐποίησεν ὥστε τοὺς παρὰ τοῖς Ἀκραγαντίνοις Καμπανοὺς καταγνόντας τῆς τῶν Ἑλλήνων ὑποθέσεως
15 πεντεκαίδεκα ταλάντοις φθαρῆναι, καὶ μεταβαλέσθαι πρὸς τοὺς Καρχηδονίους. οἱ δὲ Ἀκραγαντῖνοι τὸ μὲν πρῶτον κακῶς ἀπαλλαττόντων τῶν Καρχηδονίων ἀφθόνως ἀπήλαυον τοῦ τε σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων,
20 ἀεὶ προςδοκῶντες ταχέως λυθήσεσθαι τὴν πολιορκίαν· ἐπεὶ δ' αἱ τῶν βαρβάρων ἐλπίδες ἀνέκυψαν, καὶ τοσαῦται μυριάδες εἰς μίαν ἠθροίσθησαν πόλιν, ἔλαθεν αὐτοὺς ὁ σῖτος ἐξαναλωθείς. λέγεται δὲ καὶ Δέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος πεντεκαίδεκα ταλάντοις διαφθαρῆναι·
25 εὐθὺς γὰρ ἀπεκρίνατο πρὸς τοὺς τῶν Ἰταλιωτῶν στρατηγοὺς ὅτι συμφέρει τὸν πόλεμον ἐν ἄλλῳ συστήσασθαι 613 τόπῳ· τὴν γὰρ τροφὴν ἐκλιπεῖν. διόπερ οἱ στρατηγοὶ πρόφασιν ἐνέγκαντες ὡς διεληλύθασιν οἱ ταχθέντες τῆς
30 στρατηγίας χρόνοι τὰς δυνάμεις ἀπήγαγον ἐπὶ τὸν πορθμόν. μετὰ δὲ τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν συνελθόντες οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῶν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένων διέγνωσαν ἐξετάσαι τὸν ἐν τῇ πόλει σῖτον· ὃν εὑρόντες παντελῶς ὀλίγον ἐθεώρουν ἀναγκαῖον ὑπάρχειν ἐκλιπεῖν τὴν
35 πόλιν. εὐθὺς οὖν ἐπιγινομένης τῆς νυκτὸς παρήγγειλαν
89 ἀναζευγνύειν ἅπαντας. τοσούτου δὲ πλήθους ἀνδρῶν, γυναικῶν, παίδων ἐκλιπόντων τὴν πόλιν ἄφνω πολὺς οἶκτος καὶ δάκρυα κατεῖχε τὰς οἰκίας. ἅμα γὰρ ὁ τῶν
40 πολεμίων ἐξέπληττε φόβος, ἅμα δὲ διὰ τὴν σπουδὴν ἠναγκάζοντο καταλιπεῖν εἰς διαρπαγὴν τοῖς βαρβάροις ταῦτ' ἐφ' οἷς ἑαυτοὺς ἐμακάριζον· ἀφαιρουμένης γὰρ τῆς τύχης τὴν ἐξουσίαν τῶν οἴκοι καλῶν ἀγαπητὸν
45 ἡγοῦντο τὰ σώματα γοῦν αὐτῶν διασῶσαι. οὐ μόνον δὲ τῆς τοιαύτης πόλεως εὐδαιμονίαν παρῆν ὁρᾶν ἀπολειπομένην ἀλλὰ καὶ σωμάτων πλῆθος. οἱ μὲν γὰρ ἐν ἀῤῥωστίαις ὑπὸ τῶν οἰκείων περιεωρῶντο, τῆς καθ' ἑαυτὸν σωτηρίας ἑκάστου φροντίζοντος, οἱ δὲ ταῖς ἡλι-
50 κίαις ἤδη προβεβηκότες ὑπὸ τῆς τοῦ γήρως ἀσθενείας

8. τεττ.] τεσσ. omnes 9. ὀκτώ] πεντήκοντα „pro νεῶν ὀκτώ" L, quasi omittat νεῶν 19. προςδοκῶντες Wesselingius: προςδοκώντων libri 23. ὁ om. K 613. 29. ἀπήγαγον] ἐπήγαγον L 31. ἐφ'] ἀφ' A 35. παρήγγειλαν] παρήγγειλεν AF 43. οἴκοι καλῶν] οἰκιοκάλων L 47. γὰρ om. FIK 48. τῆς] τὸ τῆς L

κατελείποντο· πολλοὶ δὲ καὶ τὴν ἀλλαγὴν τῆς πατρίδος θανάτου τιμώμενοι τὰς χεῖρας ἑαυτοῖς προσήνεγκαν, ὅπως ταῖς πατρῴαις οἰκίαις ἐναποπνεύσωσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ τὸ μὲν ἐκ τῆς πόλεως ἐξιὸν πλῆθος οἱ στρατιῶται 55 μετὰ τῶν ὅπλων παρέπεμπον εἰς τὴν Γέλαν· ἡ δ' ὁδὸς καὶ πάντα τὰ πρὸς τὴν Γέλαν ἀποκεκλιμένα τῆς χώρας μέρη ἔγεμε γυναικῶν καὶ παίδων ἀναμὶξ παρθένοις, αἳ τὴν συνήθη τρυφὴν εἰς ὁδοιπορίαν σύντονον καὶ κακοπάθειαν ὑπεράγουσαν μεταβαλλόμεναι διεκαρτέρουν, τοῦ 60 φόβου τὰς ψυχὰς ἐκτέμνοντος. οὗτοι μὲν οὖν ἀσφαλῶς διασωθέντες εἰς Γέλαν ὕστερον εἰς Λεοντίνους κατῴκησαν, Συρακοσίων αὐτοῖς δόντων τὴν πόλιν ταύτην οἰκητήριον.

90 Ὁ δ' Ἰμίλκας ἅμα τῷ φωτὶ τὴν δύναμιν ἐντὸς τῶν 65 τειχῶν παρεισαγαγὼν σχεδὸν ἅπαντας τοὺς ἐγκαταλειφθέντας ἀνεῖλεν· ὅτε δὴ καὶ τοὺς ἐν τοῖς ναοῖς καταπεφευγότας ἀποσπῶντες οἱ Καρχηδόνιοι ἀνῄρουν. λέγεται δὲ τὸν Γελλίαν τὸν πρωτεύοντα τῶν πολιτῶν 70 πλούτῳ καὶ καλοκἀγαθίᾳ συνατυχῆσαι τῇ πατρίδι, βουληθέντα καταφυγεῖν σὺν τισιν ἑτέροις εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερόν, νομίζοντα τῆς εἰς θεοὺς παρανομίας ἀφέξεσθαι τοὺς Καρχηδονίους· θεωροῦντα δὲ αὐτῶν τὴν ἀσέβειαν ἐμπρῆσαι τὸν νεὼν καὶ μετὰ τῶν ἐν τούτῳ 75 ἀναθημάτων ἑαυτὸν συγκατακαῦσαι. μιᾷ γὰρ πράξει 614 διελάμβανεν ἀφελέσθαι θεῶν ἀσέβειαν, πολεμίων ἁρπαγὰς πολλῶν χρημάτων, καὶ τὸ μέγιστον, ἑαυτοῦ τὴν εἰς τὸ σῶμα ἐσομένην ὕβριν. ὁ δὲ Ἰμίλκας τὰ ἱερὰ καὶ τὰς οἰκίας συλήσας καὶ φιλοτίμως ἐρευνήσας, τοσαύτην 80 ὠφέλειαν συνήθροισεν ὅσην εἰκός ἐστιν ἐσχηκέναι πόλιν οἰκουμένην ὑπὸ ἀνδρῶν εἴκοσι μυριάδων, ἀπόρθητον δὲ ἀπὸ τῆς κτίσεως γεγενημένην, πλουσιωτάτην δὲ σχεδὸν τῶν τότε Ἑλληνίδων πόλεων γεγενημένην, καὶ ταῦτα τῶν ἐν αὐτῇ φιλοκαλησάντων εἰς παντοίων κατα- 85

51. δὲ καὶ] δὲ A 52. θανάτου] θανάτῳ M 56. Γέλαν] Γελῶαν FK 57. ἀποκεκλιμένα] κεκλιμένα L 61. ἐκτέμνοντος] ἐντείνοντος Reiskius, ego ἐκτείνοντος 65. Ἰμίλκας] Ἀμίλκας AF et semper M φωτὶ Reiskius: libri φόβῳ δύναμιν] addidi articulum 67. ὅτε δὴ Eichstadius: libri ὅτε δὲ 68. ἀνῄρουν] παρεκάλουν AL

614. 77. πολεμίων] ὑπὸ τῶν πολεμίων M, quod id vulgo cum ἀσέβειαν coniungeretur, a quo separavit Reiskius 78. καὶ τὸ μέγιστον Stephanus: libri μέγιστον 79. Ἰμίλκας] Ἀμίλκας AF 83. πλουσιωτάτην — 84. γεγενημ. om. L 85. παντοίων] παντοίων omnes

σκευασμάτων πολυτέλειαν. καὶ γὰρ γραφαὶ παμπληθεῖς ηὑρέθησαν εἰς ἄκρον ἐκπεπονημέναι καὶ παντοίων ἀνδριάντων φιλοτέχνως δεδημιουργημένων ὑπεράγων ἀριθμός. τὰ μὲν οὖν πολυτελέστατα τῶν ἔργων ἀπέστειλεν εἰς Καρχηδόνα, ἐν οἷς καὶ τὸν Φαλάριδος συνέβη κομισθῆναι ταῦρον, τὴν δ' ἄλλην ὠφέλειαν ἐλαφυροπώλησε. τοῦτον δὲ τὸν ταῦρον ὁ Τίμαιος ἐν ταῖς ἱστορίαις διαβεβαιωσάμενος μὴ γεγονέναι τὸ σύνολον ὑπ' αὐτῆς τῆς τύχης ἠλέγχθη. Σκιπίων γὰρ ὕστερον ταύτης τῆς ἁλώσεως σχεδὸν ἑξήκοντα καὶ διακοσίοις ἔτεσιν ἐκπορθήσας Καρχηδόνα τοῖς Ἀκραγαντίνοις μετὰ τῶν ἄλλων τῶν διαμεινάντων παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις ἀποκατέστησε τὸν ταῦρον, ὃς καὶ τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γραφομένων ἦν ἐν Ἀκράγαντι. περὶ δὲ τούτου φιλοτιμότερον εἰπεῖν προήχθην, διότι Τίμαιος ὁ τῶν πρὸ ἑαυτοῦ συγγραφέων πικρότατα κατηγορήσας καὶ συγγνώμην οὐδεμίαν τοῖς ἱστοριογράφοις ἀπολιπὼν αὐτὸς εὑρίσκεται σχεδιάζων ἐν οἷς μάλιστα ἑαυτὸν ἀποπέφαγκεν ἀκριβολογούμενον. δεῖ γάρ, οἶμαι, τοὺς συγγραφεῖς ἐν μὲν τοῖς ἀγνοήμασι τυγχάνειν συγγνώμης, ὡς ἂν ἀνθρώπους ὄντας καὶ τῆς ἐν τοῖς παρῳχομένοις χρόνοις ἀληθείας οὔσης δυσευρέτου, τοὺς μέντοι γε κατὰ προαίρεσιν οὐ τυγχάνοντας τοῦ ἀκριβοῦς προσηκόντως κατηγορίας τυγχάνειν, ὅταν κολακεύοντές τινας ἢ δι' ἔχθραν πικρότερον προσβάλλοντες ἀποσφάλλωνται τῆς ἀληθείας.

91 Ἰμίλκας δὲ ὀκτὼ μῆνας πολιορκήσας τὴν πόλιν, καὶ μικρὸν πρὸ τῆς χειμερινῆς τροπῆς κυριεύσας αὐτῆς, οὐκ εὐθὺς κατέσκαψεν, ὅπως αἱ δυνάμεις ἐν ταῖς οἰκίαις παραχειμάσωσι. τῆς δὲ περὶ τὴν Ἀκράγαντα συμφορᾶς διαγγελθείσης, τοσοῦτος τὴν νῆσον κατέσχε φόβος ὥστε τῶν Σικελιωτῶν τοὺς μὲν εἰς Συρακούσας μεθίστασθαι, τοὺς δὲ εἰς τὴν Ἰταλίαν τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὴν ἄλλην κτῆσιν ἀποσκευάζεσθαι. οἱ δὲ διαφυγόντες τὴν αἰχμαλωσίαν Ἀκραγαντῖνοι παραγενηθέντες εἰς Συρακούσας κατηγόρουν τῶν στρατηγῶν, φάσκοντες διὰ τὴν ἐκείνων παρουσίαν ἀπολωλέναι τὴν πατρίδα. συνέβαινε

90. ἀπέστειλεν] ἀπέστειλαν AFK   Καρχηδόνα] Καρχηδονίους A   95. Σκιπίων A, caeteri Σκηπίων   99. ὃς] ὡς F   1. πρὸ ἑαυτοῦ] πρό γε αὐτοῦ I, πρό γε αὐτοῦ F   5. ἀποπέφαγκεν] ἀποπεφάνηκεν A   7. ἂν om. L   καὶ τῆς — ἀληθείας οὔσης δυσευρέτου] καὶ διὰ τὸ τὴν — ἀλήθειαν εἶναι δυσεύρετον M   14. Ἰμίλκας] Ἀμίλκας FK   19. τὴν νῆσον κατέσχε AL, caeteri κατέσχε τὴν νῆσον
615. 25. παρουσίαν] προδοσίαν Rhodomannus

δὲ καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων Σικελιωτῶν ἐπιτιμήσεως τυγχάνειν τοὺς Συρακοσίους, ὅτι τοιούτους προστάτας αἱροῦνται δι' οὓς ἀπολέσθαι κινδυνεύει πᾶσα Σικελία. οὐ μὴν συναχθείσης ἐκκλησίας ἐν Συρακούσαις, καὶ μεγάλων φόβων ἐπικρεμαμένων, οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ τοῦ πολέμου συμβουλεύειν. ἀπορουμένων δὲ πάντων παρελθὼν Διονύσιος ὁ Ἑρμοκράτους τῶν μὲν στρατηγῶν κατηγόρησεν ὡς προδιδόντων τὰ πράγματα τοῖς Καρχηδονίοις, τὰ δὲ πλήθη παρώξυνε πρὸς τὴν αὐτῶν τιμωρίαν, παρακαλῶν μὴ περιμεῖναι τὸν κατὰ τοὺς νόμους κλῆρον, ἀλλ' ἐκ χειρὸς εὐθέως ἐπιθεῖναι τὴν δίκην. τῶν δ' ἀρχόντων ζημιούντων τὸν Διονύσιον κατὰ τοὺς νόμους ὡς θορυβοῦντα, Φίλιστος ὁ τὰς ἱστορίας ὕστερον συγγράψας, οὐσίαν ἔχων μεγάλην, ἐξέτισε τὰ πρόστιμα, καὶ τῷ Διονυσίῳ παρεκελεύετο λέγειν ὅσα προῃρεῖτο· καὶ προσέτι εἰπόντος ὅτι καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, ἂν ζημιοῦν ἐθέλωσιν, ἐκτίσειν τἀργύριον ὑπὲρ αὐτοῦ, τὸ λοιπὸν θαῤῥήσας ἀνέσειε τὰ πλήθη, καὶ τὴν ἐκκλησίαν συνταράττων διέβαλλε τοὺς στρατηγούς, ὅτι χρήμασι πεισθέντες ἐγκατέλιπον τὴν τῶν Ἀκραγαντίνων σωτηρίαν· συγκατηγόρησε δὲ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐπισημοτάτων πολιτῶν, συνιστὰς αὐτοὺς οἰκείους ὄντας ὀλιγαρχίας. διόπερ συνεβούλευεν αἱρεῖσθαι στρατηγοὺς μὴ τοὺς δυνατωτάτους ἀλλὰ τοὺς εὐνουστάτους καὶ δημοτικοὺς μᾶλλον· ἐκείνους μὲν γὰρ δεσποτικῶς ἄρχοντας τῶν πολιτῶν καταφρονεῖν τῶν πολλῶν, καὶ τὰς τῆς πατρίδος συμφορὰς ἰδίας ἡγεῖσθαι προσόδους· τοὺς δὲ ταπεινοτέρους οὐδὲν πράξειν τῶν τοιούτων, δεδιότας τὴν περὶ αὐτοὺς ἀσθένειαν. (92) πάντα δὲ πρὸς τὴν τῶν ἀκουόντων προαίρεσιν καὶ τὴν ἰδίαν ἐπιβολὴν δημηγορήσας οὐ μετρίως ἐξῆρε τὸν τῶν ἐκκλησιαζόντων θυμόν. ὁ γὰρ δῆμος καὶ πάλαι μισῶν τοὺς στρατηγοὺς διὰ τὸ δοκεῖν προΐστασθαι τοῦ πολέμου, τότε διὰ τῶν λόγων [616] παροξυνθεὶς παραυτίκα τοὺς μὲν ἔλυσε τῆς ἀρχῆς, ἑτέρους δ' εἵλετο στρατηγούς, ἐν οἷς καὶ τὸν Διονύσιον, ὃς ἐν ταῖς πρὸς Καρχηδονίους μάχαις ἀνδρείᾳ δόξας

29. οὐ μὴν] καὶ μὴν M 30. ἐπικρεμαμένων] ἐπικεκραμένων nescio qui Wesselingii οὐδεὶς] οὐθεὶς omnes 32. ὁ Ἑρμοκράτους] Θερμοκράτους AH Tzetzes Hist. VI. 234., qui huc respexit 42. προῃρεῖτο] malim προῄρητο 43. ἐθέλωσιν] θέλωσιν F 44. ἀνέσειε] ἀνέπεισε A 49. ὀλιγαρχίας AH, caeteri ὀλιγαρχίαις 50. μὴ τοὺς] τοὺς μὴ omnes 55. τῶν τοιούτων] τοιοῦτον FI 60. προΐστασθαι] κακῶς προΐστασθαι Rhodomannus
616. 64. ἀνδρείᾳ] ἀνδρίᾳ omnes

65 διενηνοχέναι περίβλεπτος ἦν παρὰ τοῖς Συρακοσίοις. διὸ καὶ μετεωρισθεὶς ταῖς ἐλπίσι πᾶν ἐμηχανήσατο πρὸς τὸ γενέσθαι τῆς πατρίδος τύραννος. μετὰ γὰρ τὴν παράληψιν τῆς ἀρχῆς οὔτε συνήδρευεν ἅμα τοῖς στρατη-
70 γοῖς οὔθ' ὅλως συνῄει· ταῦτα δὲ πράττων διεδίδου λόγον ὡς διαπεμπομένων αὐτῶν πρὸς τοὺς πολεμίους· οὕτω γὰρ μάλιστα ἤλπιζεν ἐκείνων μὲν περιαιρεθήσεσθαι τὴν ἐξουσίαν, ἑαυτῷ δὲ μόνῳ περιστήσειν τὴν στρατηγίαν. ταῦτα δ' αὐτοῦ πράττοντος, οἱ μὲν χαριέστατοι τῶν
75 πολιτῶν ὑπώπτευον τὸ γενησόμενον, καὶ κατὰ πάσας τὰς συνόδους ἐβλασφήμουν αὐτόν, ὁ δὲ δημοτικὸς ὄχλος, ἀγνοῶν τὴν ἐπιβολήν, ἐπῄνει καὶ μόλις ἔφασκε τὴν πόλιν προστάτην εὑρηκέναι βέβαιον. οὐ μὴν ἀλλὰ πολλάκις ἐκκλησίας συναγομένης περὶ τῆς εἰς τὸν πόλεμον
80 παρασκευῆς, θεωρήσας τοὺς Συρακοσίους καταπεπληγμένους τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον, συνεβούλευε κατάγειν τοὺς φυγάδας. ἄτοπον γὰρ ὑπάρχειν ἐκ μὲν Ἰταλίας καὶ Πελοποννήσου μεταπέμπεσθαι βοήθειαν παρὰ τῶν ἀλλοτρίων, τοὺς δὲ πολίτας μὴ βούλεσθαι
85 πρὸς τοὺς ἰδίους κινδύνους συμπαραλαμβάνειν, οὕς, τῶν πολεμίων μεγάλας δωρεὰς ὑπισχνουμένων, ἂν συστρατεύωσι, προαιρεῖσθαι μᾶλλον ἐπὶ ξένης ἀλωμένους ἀποθανεῖν ἤπερ ἀλλότριόν τι κατὰ τῆς πατρίδος βουλεύσασθαι. καὶ γὰρ εἰ διὰ τὰς γεγενημένας ἐν τῇ πό-
90 λει στάσεις ἔφυγον, νῦν γε τυχόντας ταύτης τῆς εὐεργεσίας προθύμως ἀγωνιεῖσθαι, τοῖς εὖ ποιήσασιν ἀποδιδόντας χάριτας. πρὸς δὲ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην πολλὰ διαλεχθεὶς οἰκεῖα τοῖς πράγμασι συμψήφους ἔλαβε τοὺς
95 Συρακοσίους· οὐδὲ γὰρ τῶν συναρχόντων οὐδεὶς ἐτόλμα περὶ τούτων ἀντειπεῖν διά τε τὴν τοῦ πλήθους ὁρμὴν καὶ διὰ τὸ θεωρεῖν ἑαυτῷ μὲν περιεσομένην τὴν ἀπέχθειαν, ἐκείνῳ δὲ τὴν παρὰ τῶν εὐεργετηθέντων χάριν. τοῦτο δ' ἔπραξεν ὁ Διονύσιος ἐλπίζων ἰδίους
100 ἕξειν τοὺς φυγάδας, ἀνθρώπους μεταβολῆς ἐπιθυμοῦντας καὶ πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς τυραννίδος εὐθέτως διακειμένους· ἤμελλον γὰρ ἡδέως ὄψεσθαι τῶν ἐχθρῶν φόνους, δημεύσεις τῶν οὐσιῶν, ἑαυτοῖς ἀποκαθεσταμέ-

67. γὰρ om. K 68. συνήδρευεν M, caeteri συνήδρευσεν 71. περιαιρεθήσεσθαι] περιαιρήσεσθαι Reiskius 74. γενησόμενον L, caeteri γενόμενον 76. ἐπιβολήν] ἐπιβουλήν Wesselingius, *insidiarum* interpres 83. βοήθειαν] βοηθεῖν A 86. συστρατεύωσι AL, caeteri συστρατεύσωσι 87. μᾶλλον] μᾶλλον ἤπερ FIK ἀλωμένους] ἀλωμένης I 90. φυγόντας] φυγῶν A, unde Eichstadius φυγεῖν, ego ἔφυγον 1. εὐθέτως] εὐθέως A

να τὰ χρήματα. καὶ τέλος κυρωθείσης τῆς περὶ τῶν φυγάδων γνώμης, οὗτοι μὲν εὐθὺς εἰς τὴν πατρίδα κατῆλθον. 5

Ἐκ δὲ τῆς Γέλας ἐνεχθέντων γραμμάτων ὅπως ἀποσταλῶσι στρατιῶται πλείους, ἔλαβεν ὁ Διονύσιος οἰκείαν ἔφοδον τῆς ἰδίας προαιρέσεως. ἀποσταλεὶς γὰρ μετὰ στρατιωτῶν πεζῶν μὲν δισχιλίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων, ἦλθε συντόμως εἰς τὴν πόλιν τῶν Γελῴων, ἣν τότε παρεφύλαττε Δέξιππος ὁ Λακεδαιμόνιος, κατασταθεὶς ὑπὸ Συρακοσίων. ὁ δ' οὖν Διονύσιος καταλαβὼν 617 τοὺς εὐπορωτάτους στασιάζοντας πρὸς τὸν δῆμον, καὶ κατηγορήσας αὐτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ καὶ κατακρίνας, αὐτοὺς μὲν ἀπέκτεινε, τὰς δ' οὐσίας αὐτῶν ἐδήμευσεν, ἐκ δὲ τῶν χρημάτων τούτων τοῖς μὲν φρουροῦσι τὴν πόλιν, ὧν ἡγεῖτο Δέξιππος, ἀπέδωκε τοὺς ὀφειλομένους μισθούς· τοῖς δὲ μετ' αὐτοῦ παραγεγονόσιν ἐκ Συρακουσῶν ἐπηγγείλατο διπλοῦς ποιήσειν τοὺς μισθοὺς ὧν ἡ πόλις ἔταξε. διὰ δὲ τούτου τοῦ τρόπου τούς τ' ἐν Γέλᾳ στρατιώτας καὶ τοὺς μεθ' ἑαυτοῦ ταῖς εὐνοίαις ἰδίους κατέστησεν. ἐπῃνεῖτο δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ δήμου τῶν Γελῴων ὡς αἴτιος αὐτοῖς γεγενημένος τῆς ἐλευθερίας· τοῖς γὰρ δυνατωτάτοις φθονοῦντες τὴν ἐκείνων ὑπεροχὴν δεσποτείαν ἑαυτῶν ἀπεκάλουν. διόπερ ἐξέπεμψαν πρέσβεις τοὺς ἐπαινοῦντας ἐν Συρακούσαις καὶ τὰ ψηφίσματα φέροντας, ἐν οἷς αὐτὸν μεγάλαις δωρεαῖς ἐτίμησαν. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπεβάλετο μὲν τὸν Δέξιππον πείθειν κοινωνῆσαι τῆς ἐπιβολῆς· ἐπεὶ δ' οὐ συγκατετίθετο, μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν ἕτοιμος ἦν ἀνακάμπτειν εἰς Συρακούσας. οἱ δὲ Γελῷοι πυνθανόμενοι τοὺς Καρχηδονίους μέλλειν μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ πρώτην στρατεύειν τὴν Γέλαν, ἐδέοντο τοῦ Διονυσίου μεῖναι καὶ μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς τὰ αὐτὰ τοῖς Ἀκραγαντίνοις παθόντας. οἷς ἐπαγγειλάμενος ὁ Διονύσιος συντόμως ἥξειν μετὰ πλείονος δυνάμεως, ἐξώρμησεν ἐκ τῆς Γέλας μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν. 93 10 15 20 25 30 35 40

Θέας δ' οὔσης ἐν ταῖς Συρακούσαις, τὴν ὥραν τῆς ἀπαλλαγῆς τῶν ἐκ τοῦ θεάτρου παρῆν εἰς τὴν πόλιν. 94

617. 22. τ' A, caeteri τε 23. μεθ' ἑαυτοῦ] μετ' αὐτοῦ A ταῖς εὐνοίαις ἰδίους] ἰδίους ταῖς εὐνοίαις L 27. ἑαυτῶν] αὐτῶν L ἀπεκάλουν] ἐπεκάλουν L 28. ἐξέπεμψαν] ἔπεμψαν M ἐπαινοῦντας] ἐπαινέσοντας M 29. φέροντας] φέροντες K οἷς Eichstadius: libri αἷς 38. ἐπαγγειλάμενος] ἐπηγγ. (sic notatum) A 39. συντόμως] ταχέως L

45 συνδραμόντων δὲ τῶν ὄχλων ἐπ' αὐτὸν καὶ πυνθανομένων περὶ τῶν Καρχηδονίων, ἀγνοεῖν αὐτοὺς ἔφη διότι τῶν ἔξωθεν πολεμιωτέρους ἔχουσι τοὺς ἔνδον τῶν κοινῶν προεστῶτας, οἷς οἱ μὲν πολῖται πιστεύοντες ἑορτάζουσιν, αὐτοὶ δὲ διαφοροῦντες τὰ δημόσια τοὺς στρα-
50 τιώτας ἀμίσθους πεποιήκασι, καὶ τῶν πολεμίων ἀνυπερβλήτους ποιουμένων τὰς εἰς τὸν πόλεμον παρασκευάς, καὶ μελλόντων ἐπὶ Συρακούσας τὴν δύναμιν ἄγειν, τούτων δ' οὐδ' ἡντινοῦν ποιούμενοι φροντίδα. δι' ἣν δ' αἰτίαν ταῦτα πράττουσιν εἰδέναι μὲν καὶ πρό-
55 τερον, νῦν δὲ σαφέστερον ἀνεγνωκέναι. Ἰμίλκωνα γὰρ πρὸς αὐτὸν ἀπεσταλκέναι κήρυκα, πρόφασιν μὲν ὑπὲρ τῶν αἰχμαλώτων, παρακαλεῖν δὲ πλείω τῶν συναρχόντων περιποιησάμενον μηδὲν τῶν πραττομένων πολυπραγμονεῖν μηδ' ἀντιπράττειν, ἐπειδὴ συνεργεῖν οὐ προ-
60 αιρεῖται. μηκέτ' οὖν βούλεσθαι στρατηγεῖν, ἀλλὰ [καὶ] παρεῖναι τὴν ἀρχὴν ἀποθησόμενος· οὐ γὰρ ἀνεκτὸν εἶναι τῶν ἄλλων πωλούντων τὴν πατρίδα μὴ μόνον κινδυνεύειν μετὰ τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ καὶ δόξειν μετεσχηκέναι τῆς προδοσίας. παροξυνθέντων δὲ ἐπὶ τοῖς
65 ῥηθεῖσι, καὶ τοῦ λόγου διὰ πάσης τῆς δυνάμεως ῥυέντος, τότε μὲν εἷς ἕκαστος ἀγωνιῶν εἰς οἶκον ἐχωρίσθη. 618 τῇ δ' ὑστεραίᾳ συναχθείσης ἐκκλησίας, ἐν ᾗ τῶν ἀρχόντων πολλὰ κατηγορήσας οὐ μετρίως εὐδοκίμησε, τὸν [δὲ]
70 δῆμον κατὰ τῶν στρατηγῶν παρώξυνε. τέλος δὲ τῶν καθημένων τινὲς ἀνεβόησαν στρατηγὸν αὐτὸν αὐτοκράτορα καθιστάναι, καὶ μὴ περιμένειν ἄχρι ἂν οἱ πολέμιοι τοῖς τείχεσιν ἐπισείωσι· χρείαν γὰρ ἔχειν τὸ μέγεθος τοῦ πολέμου τοιούτου στρατηγοῦ δι' οὗ δυνατὸν
75 εἶναι εὐπορεῖν τοῖς πράγμασι· τὰ δὲ περὶ τῶν προδοτῶν ἐν ἐκκλησίᾳ βουλεύεσθαι· τῶν γὰρ ἐνεστώτων καιρῶν ἀλλότριον εἶναι· καὶ πρότερον δὲ Καρχηδονίων τὰς τριάκοντα μυριάδας περὶ τὴν Ἱμέραν νενικῆσθαι
80 στρατηγοῦντος Γέλωνος αὐτοκράτορος. ταχὺ δὲ τῶν

48. *διαφοροῦντες*] *διαῤῥοφοῦντες* KMQ, margo F 53. *ἣν δ'* Reiskius: libri *ἣν* *ποιούμενοι*] nisi post *ἄγειν* aliquid excidit, hic *ποιοῦνται* requiro 57. *πλείω*] *πλῆθος* et in marg. *γρ. πλείω* FIK, *πολλοὺς* M 60. *ἀλλὰ καὶ*] *καὶ* om. FI, asterisco notavit Stephanus 61. *ἀνεκτὸν* AM, caeteri *ἀνεκτέον* 62. *μὴ μόνον* Eichstadius: libri *μόνον*: *οὐ* addebat Reiskius, *non solum* interpres 65. *διὰ*] *μετὰ* L 618. 68. *ἐν ᾗ* delet Reiskius, *δὲ* 69. Eichstadius 72. *ἄχρις* omnes 75. *τὰ δὲ* — 76. *βουλεύεσθαι* om. L *ἐκκλησίᾳ*] *post in concionibus* vertit interpres, *in alia deinceps concione* Rhodomannus, cuiusmodi quid desideratur

πολλῶν, ὥςπερ εἰώθασιν, ἐπὶ τὸ χεῖρον ῥεπόντων, ὁ 80
Διονύσιος ἀπεδείχθη στρατηγὸς αὐτοκράτωρ.

Ἐπεὶ δ' οὖν αὐτῷ τὰ πράγματα κατὰ νοῦν ἠκο- 95
λούθει, ψήφισμα ἔγραψε τοὺς μισθοὺς διπλασίους εἶ-
ναι· πάντας γὰρ ἔφησε τούτου γενομένου προθυμοτέ- 85
ρους ἔσεσθαι πρὸς τὸν ἀγῶνα, καὶ περὶ τῶν χρημάτων
παρεκάλει μηδὲν ἀγωνιᾶν· ἔσεσθαι γὰρ αὐτῶν τὸν πό-
ρον ῥᾴδιον. διαλυθείσης δὲ τῆς ἐκκλησίας οὐκ ὀλίγοι
τῶν Συρακοσίων κατηγόρουν τῶν πραχθέντων, ὥςπερ
οὐκ αὐτοὶ ταῦτα κεκυρωκότες· τοῖς γὰρ λογισμοῖς εἰς 90
ἑαυτοὺς ἐρχόμενοι τὴν ἐσομένην δυναστείαν ἀνεθεώ-
ρουν. οὗτοι μὲν οὖν βεβαιῶσαι βουλόμενοι τὴν ἐλευ-
θερίαν ἔλαθον ἑαυτοὺς δεσπότην τῆς πατρίδος καθε-
στακότες. ὁ δὲ Διονύσιος τὴν μετάνοιαν τῶν ὄχλων
φθάσαι βουλόμενος, ἐπεζήτει δι' οὗ τρόπου δύναιτο 95
φύλακας αἰτήσασθαι τοῦ σώματος· τούτου γὰρ συγχω-
ρηθέντος ῥᾳδίως ἤμελλε κυριεύσειν τῆς τυραννίδος.
εὐθὺς οὖν παρήγγειλε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας ἕως ἐτῶν
τετταράκοντα λαβόντας ἐπισιτισμὸν ἡμερῶν τριάκοντα
καταντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων εἰς Λεοντίνους· αὕτη δ' ἡ 100
πόλις τότε φρούριον ἦν τῶν Συρακοσίων, πλῆρες ὑπάρ-
χον φυγάδων καὶ ξένων ἀνθρώπων· ἤλπιζε γὰρ τού-
τους συναγωνιστὰς ἕξειν, ἐπιθυμοῦντας μεταβολῆς·
τῶν δὲ Συρακοσίων τοὺς πλείστους οὐδ' ἥξειν εἰς Λεον- 5
τίνους. οὐ μὴν ἀλλὰ νυκτὸς ἐπὶ τῆς χώρας στρατοπε-
δεύων, καὶ προςποιηθεὶς ἐπιβουλεύεσθαι, κραυγὴν
ἐποίησε καὶ θόρυβον διὰ τῶν ἰδίων οἰκετῶν· τοῦτο δὲ
πράξας συνέφυγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν, καὶ διενυκτέρευσε
πυρὰ καίων καὶ τοὺς γνωριμωτάτους τῶν στρατιωτῶν 10
μεταπεμπόμενος. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τοῦ πλήθους ἀθροι-
σθέντος εἰς Λεοντίνους, πολλὰ πρὸς τὴν τῆς ἐπιβουλῆς
ὑπόθεσιν πιθανολογήσας ἔπεισε τοὺς ὄχλους δοῦναι φύ-
λακας αὐτῷ τῶν στρατιωτῶν ἑξακοσίους οὓς ἂν προαι-
ρῆται. λέγεται δὲ τοῦτο πρᾶξαι τὸν Διονύσιον ἀπομι- 15
μούμενον Πεισίστρατον τὸν Ἀθηναῖον. καὶ γὰρ ἐκεῖνόν
619 φασιν ἑαυτὸν κατατραυματίσαντα προελθεῖν εἰς τὴν ἐκ-

86. μηδὲν] μηθὲν omnes 87. πόρον] πόνον K 89. αὐτοὶ ταῦτα κεκυρωκότες AHLQ, αὐτοὶ κυρώσαντες ταῦτα M, caeteri αὐτοὶ τὰ κεκυρωμένα πεποιηκότες ταῦτα 94. φθάσαι] φθᾶναι K 97. παρήγγειλε τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας] τοὺς ἐν ἡλικίᾳ παρήγγειλεν L 98. ἐτῶν] τῶν A τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 1. τῶν Συρακουσίων AFL, caeteri τοῖς Συρακουσίοις 14. προαιρῆται] προαιρεῖται IK 15. ἀπομιμούμενον Reiskius: libri ὑπομιμούμενον

κλησίαν ὡς ἐπιβεβουλευμένον, καὶ διὰ τοῦτο φυλακὴν λαβεῖν παρὰ τῶν πολιτῶν, ᾗ χρησάμενον τὴν τυραννί-
20 δα περιπεποιῆσθαι. καὶ τότε Διονύσιος τῇ παραπλησίᾳ μηχανῇ τὸ πλῆθος ἐξαπατήσας ἐνήργει τὰ τῆς τυραννίδος.
96 εὐθὺς γὰρ τοὺς χρημάτων μὲν ἐνδεεῖς τῇ δὲ ψυχῇ
25 θρασεῖς ἐπιλέξας ὑπὲρ τοὺς χιλίους ὅπλοις τε πολυτελέσι καθώπλισε καὶ ταῖς μεγίσταις ἐπαγγελίαις ἐμετεώρισε, τοὺς δὲ μισθοφόρους ἀνακαλούμενος καὶ φιλανθρώποις λόγοις χρώμενος ἰδίους κατεσκεύαζε· μετετίθει δὲ καὶ τὰς τάξεις, τοῖς πιστοτάτοις τὰς ἡγεμονίας πα-
30 ραδιδούς, καὶ Δέξιππον τὸν Λακεδαιμόνιον ἀπέλυσεν εἰς τὴν Ἑλλάδα· ὑφεωρᾶτο γὰρ τὸν ἄνδρα τοῦτον μὴ καιροῦ λαβόμενος ἀνακτήσηται τοῖς Συρακοσίοις τὴν ἐλευθερίαν. μετεπέμψατο δὲ καὶ τοὺς ἐν Γέλᾳ μισθοφόρους, καὶ πανταχόθεν συνῆγε τοὺς φυγάδας καὶ ἀσε-
35 βεῖς, ἐλπίζων διὰ τούτων βεβαιοτάτην τηρηθήσεσθαι τὴν τυραννίδα. οὐ μὴν ἀλλὰ παραγενόμενος εἰς Συρακούσας κατεσκήνωσεν ἐν τῷ ναυστάθμῳ, φανερῶς ἑαυτὸν ἀναδείξας τύραννον. οἱ δὲ Συρακόσιοι βαρέως φέρον-
40 τες ἠναγκάζοντο τὴν ἡσυχίαν ἔχειν· οὐδὲν γὰρ ἔτι περαίνειν ἠδύναντο· ἥ τε γὰρ πόλις ἔγεμεν ὅπλων ξενικῶν, τούς τε Καρχηδονίους ἐδεδοίκεισαν τηλικαύτας ἔχοντας δυνάμεις. ὁ δ' οὖν Διονύσιος εὐθέως ἔγημε τὴν Ἑρμοκράτους θυγατέρα τοῦ καταπολεμήσαντος Ἀθη-
45 ναίους, καὶ τὴν ἀδελφὴν ἔδωκε Πολυξένῳ τῆς Ἑρμοκράτους γυναικὸς ἀδελφῷ· τοῦτο δ' ἔπραξε βουλόμενος οἰκίαν ἐπίσημον εἰς οἰκειότητα προςλαβέσθαι πρὸς τὸ τὴν τυραννίδα ποιῆσαι βεβαίαν. μετὰ δὲ ταῦτα συναγαγὼν ἐκκλησίαν τοὺς ἀντιπράξαντας αὐτῷ τῶν δυ-
50 νατωτάτων ὄντας Δαφναῖον καὶ Δήμαρχον ἀνεῖλε. Διονύσιος μὲν οὖν ἐκ γραμματέως καὶ τοῦ τυχόντος ἰδιώτου τῆς μεγίστης πόλεως τῶν Ἑλληνίδων ἐγενήθη τύραννος· διετήρησε δὲ τὴν δυναστείαν ἄχρι τῆς τελευτῆς, τυραννήσας ἔτη δύο λείποντα τῶν τετταράκοντα. τὰς
55 δὲ κατὰ μέρος αὐτοῦ πράξεις καὶ τὴν αὔξησιν τῆς ἀρχῆς ἐν τοῖς οἰκείοις χρόνοις διέξιμεν· δοκεῖ γὰρ οὗτος μεγίστην τῶν ἱστορουμένων τυραννίδα περιπεποιῆσθαι δι' ἑαυτοῦ καὶ πολυχρονιωτάτην. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι μετὰ τὴν ἅλωσιν τῆς πόλεως τὰ μὲν ἀναθήματα καὶ

619. 17. ἐπιβεβουλευμένον] ἐπιβουλευόμενον Q **19.** περιπεποιῆσθαι] πεποιῆσθαι A **23.** εὐθὺς] εὐθὺ A **34.** συνῆγ.] συνήθροιζε M **38.** ἑαυτὸν] αὐτὸν A **39.** ἔχειν] ἄγειν A **53.** δυναστείαν] τυραννίδα L **54.** τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri

τοὺς ἀνδριάντας καὶ τἆλλα τὰ πολυτελέστατα μετήνε- 60
γκαν εἰς Καρχηδόνα· τὰ δ' ἱερὰ κατακαύσαντες καὶ τὴν
πόλιν διαρπάσαντες αὐτοῦ παρεχείμασαν. ἐπὶ δὲ τὴν
ἐαρινὴν ὥραν παρεσκευάζοντο μηχανήματα καὶ βέλη
παντοδαπά, διανοούμενοι πρώτην πολιορκῆσαι τὴν τῶν
Γελῴων πόλιν. 65

620 Ἀθηναῖοι δὲ κατὰ τὸ συνεχὲς ἐλαττώμασι περιπί- 97
πτοντες, ἐποιήσαντο πολίτας τοὺς μετοίκους καὶ τῶν
ἄλλων ξένων τοὺς βουλομένους συναγωνίσασθαι. ταχὺ
δὲ πολλοῦ πλήθους πολιτογραφηθέντος οἱ στρατηγοὶ κα- 70
τέγραφον τοὺς εὐθέτους εἰς τὴν στρατείαν. παρεσκευά-
σαντο δὲ ναῦς ἑξήκοντα, καὶ ταύτας πολυτελῶς καταρ-
τίσαντες ἐξέπλευσαν εἰς Σάμον, ἐν ᾗ κατέλαβον τοὺς
ἄλλους στρατηγοὺς ἀπὸ τῶν ἄλλων νήσων ὀγδοήκοντα
τριήρεις ἠθροικότας. δεηθέντες δὲ καὶ τῶν Σαμίων 75
προςπληρῶσαι δέκα τριήρεις, ἀνήχθησαν ἁπάσαις ταῖς
ναυσὶν οὔσαις ἑκατὸν πεντήκοντα, καὶ κατέπλευσαν εἰς
τὰς Ἀργινούσας νήσους, σπεύδοντες λῦσαι τὴν Μυτι-
λήνης πολιορκίαν. ὁ δὲ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος
Καλλικρατίδας πυθόμενος τὸν κατάπλουν τῶν νεῶν, 80
ἐπὶ μὲν τῆς πολιορκίας κατέλιπεν Ἐτεόνικον μετὰ πολ-
λῆς δυνάμεως, αὐτὸς δὲ πληρώσας ναῦς ἑκατὸν τετта-
ράκοντα κατὰ σπουδὴν ἀνήχθη καὶ τῶν Ἀργινουσῶν
περὶ θάτερα μέρη, αἳ νῆσοι τότ' ἦσαν οἰκούμεναι καὶ 85
πολισμάτιον Αἰολικὸν ἔχουσαι, κείμεναι μεταξὺ Μυτι-
λήνης καὶ Κύμης, ἀπέχουσαι τῆς ἠπείρου βραχὺ παντε-
λῶς καὶ τῆς ἄκρας τῆς Κανίδος. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τὸν
μὲν κατάπλουν τῶν πολεμίων εὐθέως ἔγνωσαν, οὐ μα-
κρὰν ὁρμοῦντες· διὰ δὲ τὸ μέγεθος τῶν πνευμάτων τότε 90
μὲν ναυμαχεῖν ἀπέγνωσαν, εἰς δὲ τὴν ἐχομένην ἡμέραν
ἡτοιμάζοντο τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν, τὸ αὐτὸ ποιούν-
των καὶ τῶν Λακεδαιμονίων, καίπερ ἀμφοτέροις ἀπα-
γορευόντων τῶν μάντεων. τοῖς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίοις
ἡ τοῦ θύματος κεφαλὴ κειμένη παρὰ τὸν αἰγιαλὸν ἀφα- 95

61. καὶ τὴν πόλιν διαρπάσαντες om. K 63. παρεσκευάζοντο] παρεσκεύαζον M
620. 81. μετὰ πολλῆς] μετὰ τῆς πολλῆς FI 82. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri 83. καὶ delet Wesselingius 83. τῶν Ἀργινουσῶν περὶ θάτερα μέρη] περὶ θάτερα μέρη τῶν Ἀργινουσῶν M 84. περὶ] fort. ἐπὶ 87. Κανίδος Casaubonus: libri Κατάνιδος 88. δ'] δὲ F 89. διὰ δὲ] διὰ A, qui haec cum praecedentibus coniungit 90. τότε Sintenis, quod vertit Rhodomannus: libri τό: desperata eius diei pugna interpres 92. τὰ πρὸς L, caeteri πρὸς 93. καίπερ Wesselingius: libri καὶ παρ'

νῆς ἐγεγόνει προςκλύζοντος τοῦ κύματος· διόπερ ὁ μάντις προὔλεγε διότι τελευτήσει ναυμαχῶν ὁ ναύαρχος· οὗ ῥηθέντος φασὶ τὸν Καλλικρατίδαν εἰπεῖν ὅτι τελευ-
100 τήσας κατὰ τὴν μάχην οὐδὲν ἀδοξότερον ποιήσει τὴν Σπάρτην. τῶν δ' Ἀθηναίων ὁ στρατηγὸς Θράσυλλος, ὃς ἦν ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας ἐκείνην τὴν ἡμέραν, εἶδε κατὰ τὴν νύκτα τοιαύτην ὄψιν. ἔδοξεν Ἀθήνησι τοῦ θεάτρου
5 πλήθοντος αὐτός τε καὶ τῶν ἄλλων στρατηγῶν ἓξ ὑποκρίνεσθαι τραγῳδίαν Εὐριπίδου Φοινίσσας· τῶν δ' ἀντιπάλων ὑποκρινομένων τὰς Ἱκέτιδας δόξαι τὴν Κα- 621 δμείαν νίκην αὐτοῖς προςγενέσθαι, καὶ πάντας ἀποθανεῖν μιμουμένους τὰ πράγματα τῶν ἐπὶ τὰς Θήβας στρατευ-
10 σάντων. ἀκούσας δ' ὁ μάντις ταῦτα διεσάφει τοὺς ἑπτὰ τῶν στρατηγῶν ἀναιρεθήσεσθαι. τῶν δ' ἱερείων φερόντων νίκην, οἱ στρατηγοὶ περὶ μὲν τῆς ἑαυτῶν ἀπωλείας ἐκώλυον ἑτέροις ἀπαγγέλλειν, περὶ δὲ τῆς ἐν τοῖς ἱεροῖς νίκης ἀνήγγειλαν καθ' ὅλην τὴν δύναμιν.

98 Καλλικρατίδας δ' ὁ ναύαρχος συναγαγὼν τὰ πλή-
15 θη, καὶ παραθρασύνας τοῖς οἰκείοις λόγοις, τὸ τελευταῖον εἶπεν εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς πατρίδος κίνδυνον οὕτως εἶναι πρόθυμος αὐτὸς ὥςτε τοῦ μάντεως λέγοντος διὰ
20 τῶν ἱερείων ὑμῖν μὲν προσημαίνεσθαι νίκην, ἐμοὶ δὲ θάνατον, ὅμως ἕτοιμός εἰμι τελευτᾶν. εἰδὼς οὖν μετὰ τὸν τῶν ἡγεμόνων θάνατον ἐν θορύβῳ τὰ στρατόπεδα γινόμενα, νῦν ἀναδεικνύω ναύαρχον, ἄν ἐγώ τι πάθω, τὸν διαδεξόμενον Κλέαρχον, ἄνδρα πεῖραν δεδω-
25 κότα τῶν κατὰ πόλεμον ἔργων. ὁ μὲν οὖν Καλλικρατίδας ταῦτ' εἰπὼν οὐκ ὀλίγους ἐποίησε ζηλῶσαι τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ καὶ προθυμοτέρους γενέσθαι πρὸς τὴν μάχην. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν παρακαλοῦντες ἀλλήλους ἐνέβαινον εἰς τὰς ναῦς· οἱ δ' Ἀθηναῖοι, παρακληθέντες
30 ὑπὸ τῶν στρατηγῶν εἰς τὸν ἀγῶνα, κατὰ σπουδὴν ἐπλήρουν τὰς τριήρεις καὶ πάντες εἰς τάξιν καθίσταντο. τοῦ μὲν οὖν δεξιοῦ κέρατος Θράσυλλος ἡγεῖτο καὶ Περικλῆς ὁ Περικλέους τοῦ προσαγορευθέντος κατὰ τὴν

96. προςκλ. τοῦ κύματος om. L 100. ἀδοξότερον] ἀδοξοτέραν Reiskius 1. Θράσυλλος Wesselingius: libri Θρασύβουλος 6. ὑποκριν.] ἀποκριν. A
621. 7. Καδμείαν] Καδμίαν I 12. ἐκώλυον Wetstenius: libri ἐκέλευον 13. ἀνήγγειλαν] οἱ στρατηγοὶ ἀνήγγειλαν K 16. παραθρασύνας] παραθαρσύνας (παραθαῤῥύνας) Rhodomannus 18. εἶναι Reiskius: libri ἐστι 21. θάνατον ἐν M, caeteri θάνατον καὶ ἐν 26. αὐτοῦ] αὑτοῦ IL 28. ἐνέβαινον] ἀνέβαινον omnes 32. Θράσυλλος AHIKLQ, caeteri Θρασύβουλος

δύναμιν Ὀλυμπίου· συμπαρέλαβε δὲ καὶ Θηραμένην εἰς 35
τὸ δεξιὸν κέρας, ἐφ' ἡγεμονίας τάξας· ὃς ἰδιώτης μὲν
συνεστρατεύετο τότε, πρότερον δὲ πολλάκις ἦν ἀφηγού-
μενος δυνάμεων· τοὺς δ' ἄλλους στρατηγοὺς παρ' ὅλην
τὴν φάλαγγα διέταξε, καὶ τὰς καλουμένας Ἀργινούσας
νήσους συμπεριέλαβε τῇ τάξει, σπεύδων ὅτι πλεῖστον 40
παρεκτεῖναι τὰς ναῦς. ὁ δὲ Καλλικρατίδας ἀνήχθη τὸ
μὲν δεξιὸν μέρος αὐτὸς ἔχων, τὸ δ' εὐώνυμον παρέδωκε
Βοιωτοῖς, ὧν Θρασώνδας ὁ Θηβαῖος τὴν ἡγεμονίαν
ἔσχεν. οὐ δυνάμενος δὲ τὴν τάξιν ἐξισῶσαι τοῖς πολεμί- 45
οις διὰ τὸ τὰς νήσους πολὺν ἐπέχειν τόπον, διείλετο
622 τὴν δύναμιν, καὶ δύο ποιήσας στόλους πρὸς ἑκάτερον
μέρος δίχα διηγωνίζετο. διὸ καὶ παρείχετο μεγάλην κα-
τάπληξιν πολλαχῇ τοῖς θεωμένοις, ὡς ἂν τεττάρων μὲν
στόλων ναυμαχούντων, τῶν δὲ νεῶν συνηθροισμένων 50
εἰς ἕνα τόπον οὐ πολλαῖς ἐλάττω τῶν τριακοσίων· μεγί-
στη γὰρ αὕτη μνημονεύεται ναυμαχία γεγενημένη Ἕλ-
λησι πρὸς Ἕλληνας. ἅμα δ' οἵ τε ναύαρχοι τοῖς σαλ- 99
πιγκταῖς παρεκελεύοντο σημαίνειν καὶ τὸ παρ' ἑκατέροις 55
πλῆθος ἐναλλὰξ ἐπαλαλάζον ἐξαίσιον ἐποίει βοήν· πάν-
τες δὲ μετὰ σπουδῆς ἐλαύνοντες τὸ ῥόθιον ἐφιλοτιμοῦν-
το πρὸς ἀλλήλους, ἑκάστου σπεύδοντος πρώτου κα-
τάρξασθαι τῆς μάχης. ἔμπειροί τε γὰρ ἦσαν τῶν κιν- 60
δύνων οἱ πλεῖστοι διὰ τὸ μῆκος τοῦ πολέμου, καὶ σπου-
δὴν ἀνυπέρβλητον ἐπεφέροντο διὰ τὸ τοὺς κρατίστους
εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα συνηθροῖσθαι· πάντες
γὰρ ὑπελάμβανον τοὺς ταύτῃ τῇ μάχῃ νικήσαντας πέ-
ρας ἐπιθήσειν τῷ πολέμῳ. οὐ μὴν ἀλλ' ὁ Καλλικρατί- 65
δας ἀκηκοὼς τοῦ μάντεως τὴν περὶ αὐτὸν ἐσομένην τε-
λευτήν, ἔσπευδεν ἐπιφανέστατον ἑαυτῷ περιποιήσασθαι
θάνατον. διόπερ πρῶτος ἐπὶ τὴν Λυσίου τοῦ στρατη-
γοῦ ναῦν ἐπιπλεύσας, καὶ σὺν ταῖς ἅμα πλεούσαις τριή-
ρεσιν ἐξ ἐφόδου τρώσας, κατέδυσε· τῶν δ' ἄλλων τὰς 70
μὲν τοῖς ἐμβόλοις τύπτων ἄπλους ἐποίει, τῶν δὲ τοὺς
ταρσοὺς ἀχρήστους ἀπετέλει πρὸς τὴν μάχην. τὸ δὲ

36. τότε, πρότερον Strothius: libri πρότερον, τότε 42. μέρος] κέρας L 45. πολὺν] πόλιν A τόπον] τὸν τόπον F

622. 51. ἐλάττω] ἔλαττον scribendum puto 52. γεγενημένη] γεγονέναι M Ἕλλησι] τοῖς Ἕλλησι omnes
61. διὰ τὸ τοὺς Stephanus: libri διὰ τοὺς 62. εἰς servavit M
68. Λυσίου Palmerius: libri Ναυσίου 69. ἅμα] ἄλλαις L
71. ἄπλους] ἅπλως A et qui corrigit F 72. μάχην] ναυμαχίαν A

τελευταῖον δοὺς ἔμβολον τῇ τοῦ Περικλέους τριήρει βι-
75 αιότερον, τῆς μὲν τριήρους ἐπὶ πολὺν ἀνέῤῥηξε τόπον,
τοῦ δὲ στόματος ἐναρμοσθέντος εἰς τὴν ἀκίδα, καὶ μὴ
δυναμένων αὐτῶν ἀνακρούσασθαι, Περικλῆς μὲν ἐπέ-
βαλε τῇ τοῦ Καλλικρατίδα νηὶ σιδηρᾶν χεῖρα· προσα-
χθείσης δ' αὐτῆς, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι περιστάντες τὴν
80 ναῦν εἰσήλλοντο, καὶ περιχυθέντες τοὺς ἐν αὐτῇ πάντας
ἀπέσφαξαν. τότε δή φασι τὸν Καλλικρατίδαν λαμπρῶς
ἀγωνισάμενον καὶ πολὺν ἀντισχόντα χρόνον, τὸ τελευ-
ταῖον ὑπὸ τοῦ πλήθους πανταχόθεν τιτρωσκόμενον κα-
ταπονηθῆναι. ὡς δὲ τὸ περὶ τὸν ναύαρχον ἐλάττωμα
85 συμφανὲς ἐγένετο, συνέβη τοὺς Πελοποννησίους δείσαν-
τας ἐκκλῖναι. τοῦ δὲ δεξιοῦ μέρους τῶν Πελοποννησίων
φυγόντων, οἱ τὸ λαιὸν ἔχοντες Βοιωτοὶ χρόνον μέν τινα
διεκαρτέρουν εὐρώστως ἀγωνιζόμενοι· εὐλαβοῦντο γὰρ
90 αὐτοῖς οἱ συγκινδυνεύοντες Εὐβοεῖς καὶ πάντες οἱ τῶν
Ἀθηναίων ἀφεστηκότες μήποτε Ἀθηναῖοι τὴν ἀρχὴν ἀνα-
κτησάμενοι τιμωρίαν παρ' αὐτῶν λάβωσιν ὑπὲρ τῆς
ἀποστάσεως· ἐπειδὴ δὲ τὰς πλείστας ναῦς ἑώρων τετρω-
μένας καὶ τὸ πλῆθος τῶν νικώντων ἐπ' αὐτοὺς ἐπιστρα-
95 φέν, ἠναγκάσθησαν φυγεῖν. τῶν μὲν οὖν Πελοποννη-
100 σίων οἱ μὲν εἰς Χίον, οἱ δ' εἰς Κύμην διεσώθησαν· οἱ 623
δ' Ἀθηναῖοι διώξαντες ἐφ' ἱκανὸν τοὺς ἡττημένους
πάντα τὸν σύνεγγυς τόπον τῆς θαλάττης ἐπλήρωσαν νε-
100 κρῶν καὶ ναυαγίων. μετὰ δὲ ταῦτα τῶν στρατηγῶν οἱ μὲν
ᾤοντο δεῖν τοὺς τετελευτηκότας ἀναιρεῖσθαι διὰ τὸ χα-
λεπῶς διατίθεσθαι τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ τοῖς ἀτάφους
περιορῶσι τοὺς τετελευτηκότας, οἱ δ' ἔφασαν δεῖν ἐπὶ
τὴν Μυτιλήνην πλεῖν καὶ τὴν ταχίστην λῦσαι τὴν πο-
5 λιορκίαν. ἐπεγενήθη δὲ καὶ χειμὼν μέγας, ὥστε σαλεύε-
σθαι τὰς τριήρεις, καὶ τοὺς στρατιώτας διά τε τὴν ἐκ
τῆς μάχης κακοπάθειαν καὶ διὰ τὸ μέγεθος τῶν κυμά-
των ἀντιλέγειν πρὸς τὴν ἀναίρεσιν τῶν νεκρῶν. τέλος
10 δὲ τοῦ χειμῶνος ἐπιτείνοντος οὔτε ἐπὶ τὴν Μυτιλήνην
ἔπλευσαν οὔτε τοὺς τετελευτηκότας ἀνείλοντο, βιασθέν-
τες δὲ ὑπὸ τῶν πνευμάτων εἰς Ἀργινούσας κατέπλευ-
σαν. ἀπώλοντο δὲ ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῶν μὲν Ἀθηναίων
ναῦς εἴκοσι πέντε καὶ τῶν ἐν αὐταῖς οἱ πλεῖστοι, τῶν
15 δὲ Πελοποννησίων ἑπτὰ πρὸς ταῖς ἑβδομήκοντα. διόπερ

73. ἔμβολον] ἐμβολὴν Wesselingius ad 426. 52. 74. ἐπὶ πολὺν om. A 81. Καλλικρατίδαν] Καλλικρατίδα F 86. φυγόντων] φυγόντος Eichstadius 89. αὐτοῖς Reiskius: libri αὑτοὺς

623. 2. ἀτάφους] ἀτάφοις A

τοσούτων νεῶν καὶ τῶν ἐν αὐταῖς γεγενημένων ἀνδρῶν
ἀπολωλότων ἐπλήσθη τῆς Κυμαίων καὶ Φωκαέων ἡ
παραθαλάττιος χώρα νεκρῶν καὶ ναυαγίων. ὁ δὲ τὴν
Μυτιλήνην πολιορκῶν Ἐτεόνικος πυθόμενός τινος τὴν
τῶν Πελοποννησίων ἧτταν, τὰς μὲν ναῦς εἰς Χίον 20
ἔπεμψε, τὴν δὲ πεζὴν δύναμιν αὐτὸς ἔχων εἰς τὴν Πυῤ-
ῥαίων πόλιν ἀπεχώρησεν, οὖσαν σύμμαχον· ἐδεδοίκει
γὰρ μήποτε τῷ στόλῳ πλευσάντων τῶν Ἀθηναίων ἐπ'
αὐτούς, καὶ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων, κινδυ-
νεύσῃ τὴν δύναμιν ἀποβαλεῖν ἅπασαν. οἱ δὲ τῶν Ἀθη- 25
ναίων στρατηγοὶ πλεύσαντες εἰς Μυτιλήνην, καὶ τὸν
Κόνωνα μετὰ τῶν τετταράκοντα νεῶν παραλαβόντες,
εἰς Σάμον κατέπλευσαν, κἀκεῖθεν ὁρμώμενοι τὴν τῶν
πολεμίων χώραν ἐπόρθουν. μετὰ δὲ ταῦτα οἱ περὶ τὴν 30
Αἰολίδα καὶ τὴν Ἰωνίαν καὶ τὰς νήσους τὰς συμμαχού-
σας Λακεδαιμονίοις συνῆλθον εἰς Ἔφεσον, καὶ βουλευο-
μένοις αὐτοῖς ἔδοξεν ἀποστέλλειν εἰς Σπάρτην καὶ Λύ-
σανδρον αἰτεῖσθαι ναύαρχον· οὗτος γὰρ ἔν τε τῷ τῆς
ναυαρχίας χρόνῳ κατωρθωκὼς ἦν πολλὰ καὶ ἐδόκει δια- 35
φέρειν στρατηγίᾳ τῶν ἄλλων. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι νό-
μον ἔχοντες δὶς τὸν αὐτὸν μὴ πέμπειν, καὶ τὸ πάτριον
ἔθος μὴ θέλοντες καταλύειν, Ἄρακον μὲν εἵλοντο ναύ-
αρχον, τὸν δὲ Λύσανδρον ἰδιώτην αὐτῷ συνεξέπεμψαν,
προστάξαντες ἀκούειν ἅπαντα τούτου. οὗτοι μὲν ἐκπεμ- 40
φθέντες ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔκ τε τῆς Πελοποννήσου καὶ
παρὰ τῶν συμμάχων τριήρεις ἤθροιζον ὅσας ἠδύναντο
πλείστας.

Ἀθηναῖοι δὲ πυθόμενοι τὴν ἐν ταῖς Ἀργινούσαις 101
εὐημερίαν, ἐπὶ μὲν τῇ νίκῃ τοὺς στρατηγοὺς ἐπῄνουν, 45
624 ἐπὶ δὲ τῷ περιιδεῖν ἀτάφους τοὺς ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας
τετελευτηκότας χαλεπῶς διετέθησαν. Θηραμένους δὲ καὶ
Θρασυβούλου προαπεληλυθότων εἰς Ἀθήνας, ὑπολαβόν-
τες οἱ στρατηγοὶ τούτους εἶναι τοὺς διαβαλόντας 50
πρὸς τὰ πλήθη * τῶν τελευτησάντων, ἀπέστειλαν
κατ' αὐτῶν ἐπιστολὰς πρὸς τὸν δῆμον, διασαφοῦντες

17. Φωκαέων ed. Wesselingii, Φωκαίων L, caeteri Φωκέων
19. Ἐτεόνικος] Ἐτεονίσκος KLMQ 21. Πυῤῥαίων Palmerius: libri Τυῤῥαίων 23. πλευσάντων] πλεύσαντες FK: „mox τοὺς om. A" Wessel.: at nullum in hac regione τοὺς
27. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes 31. Λακεδαιμονίοις Wesselingius: libri Λακεδαιμόνιοι 36. πέμπειν] πέμπειν ἐπὶ ναυαρχίᾳ M 38. Ἄρακον Wesselingius: libri Ἄρατον 46. τοὺς om. AL
624. 47. τετελευτηκότας om. AL 50. διαβαλόντας] αὐτοὺς addit M τῶν τελευτησάντων omittit Wesselingius, excidisse quaedam putat Palmerius

ὅτι τούτους ἔταξαν ἀνελέσθαι τοὺς τελευτήσαντας· ὅπερ μάλιστα αὐτοῖς αἴτιον ἐγενήθη τῶν κακῶν. δυνάμενοι
55 γὰρ ἔχειν συναγωνιστὰς εἰς τὴν κρίσιν τοὺς περὶ Θηραμένην, ἄνδρας καὶ λόγῳ δυνατοὺς καὶ φίλους πολλοὺς ἔχοντας, καὶ τὸ μέγιστον, συμπαραγεγονότας τοῖς εἰς τὴν ναυμαχίαν πράγμασιν, ἐκ τῶν ἐναντίων ἔσχον ἀντιδίκους καὶ πικροὺς κατηγόρους. ἀναγνωσθεισῶν γὰρ
60 ἐν τῷ δήμῳ τῶν ἐπιστολῶν εὐθὺς μὲν τοῖς περὶ Θηραμένην ὠργίζετο τὰ πλήθη· τούτων δὲ ἀπολογησαμένων συνέβη τὴν ὀργὴν πάλιν μεταπεσεῖν εἰς τοὺς στρατηγούς. διόπερ ὁ δῆμος προέθηκεν αὐτοῖς κρίσιν, καὶ
65 Κόνωνα μὲν ἀπολύσας τῆς αἰτίας προσέταξε τούτῳ τὰς δυνάμεις παραδίδοσθαι, τοὺς δ' ἄλλους ἐψηφίσατο τὴν ταχίστην ἥκειν· ὧν Ἀριστογένης μὲν καὶ Πρωτόμαχος φοβηθέντες τὴν ὀργὴν τοῦ πλήθους ἔφυγον, Θράσυλλος δὲ καὶ Καλλιάδης ἔτι δὲ Λυσίας καὶ Περικλῆς καὶ
70 Ἀριστοκράτης μετὰ τῶν πλείστων νεῶν κατέπλευσαν εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐλπίζοντες τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ πολλοὺς ὄντας βοηθοὺς ἕξειν ἐν τῇ κρίσει. ὡς δ' εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὰ πλήθη συνῆλθον, τῆς μὲν κατηγορίας καὶ τῶν πρὸς χάριν δημηγορούντων ἤκουον, τοὺς δ' ἀπολογου-
75 μένους συνθορυβοῦντες οὐκ ἠνείχοντο τῶν λόγων. οὐκ ἐλάχιστα δ' αὐτοὺς ἔβλαψαν οἱ συγγενεῖς τῶν τετελευτηκότων, παρελθόντες μὲν εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἐν πενθίμοις, δεόμενοι δὲ τοῦ δήμου τιμωρήσασθαι τοὺς περιε-
80 ωρακότας ἀτάφους τοὺς ὑπὲρ τῆς πατρίδος προθύμως τετελευτηκότας. τέλος δ' οἵ τε τούτων φίλοι καὶ οἱ τοῖς περὶ Θηραμένην συναγωνιζόμενοι πολλοὶ καθεστῶτες ἐνίσχυσαν· καὶ συνέβη καταδικασθῆναι τοὺς στρατη-
102 γοὺς θανάτῳ καὶ δημεύσει τῶν οὐσιῶν. τούτων δὲ κυ-
85 ρωθέντων, καὶ μελλόντων αὐτῶν ὑπὸ τῶν δημοσίων ἐπὶ τὸν θάνατον ἄγεσθαι, Διομέδων εἷς τῶν στρατηγῶν παρῆλθεν εἰς τὸ μέσον, ἀνὴρ καὶ τὰ περὶ τὸν πόλεμον ἔμπρακτος καὶ δικαιοσύνῃ τε καὶ ταῖς ἄλλαις ἀρεταῖς
90 δοκῶν διαφέρειν. σιωπησάντων δὲ πάντων εἶπεν, "Ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τὰ μὲν περὶ ἡμῶν κυρωθέντα συνενέγκαι τῇ πόλει· τὰς δὲ ὑπὲρ τῆς νίκης εὐχὰς ἐπειδήπερ 625 ἡ τύχη κεκώλυκεν ἡμᾶς ἀποδοῦναι, καλῶς ἔχον ὑμᾶς

52. τούτους L, caeteri τούτοις ἔταξαν A, caeteri ἐπέταξαν **68.** Καλλιάδης] vide annotationem **70.** ἐλπίζοντες] ἐλπίζοντας F **72.** ἕξειν] ἐξάγειν A **79.** περιεωρακότας] περιεωρακότες K **80.** προθύμως] ἑτοίμως A τετελευτηκότας] ἀποθανόντας L **82.** πολλοὶ] πολλὰ FK **86.** δημοσίων] δημίων M **91.** κυρωθέντα om. L

φροντίσαι, καὶ τῷ Διὶ τῷ σωτῆρι καὶ Ἀπόλλωνι καὶ ταῖς σεμναῖς θεαῖς ἀπόδοτε· τούτοις γὰρ εὐξάμενοι 95 τοὺς πολεμίους κατεναυμαχήσαμεν. ὁ μὲν οὖν Διομέδων ταῦτα διαλεχθεὶς ἐπὶ τὸν κυρωθέντα θάνατον ἀπήγετο μετὰ τῶν ἄλλων στρατηγῶν, τοῖς ἀγαθοῖς τῶν πολιτῶν πολὺν οἶκτον παραστήσας καὶ δάκρυα. τὸν γὰρ 100 ἀδίκως τελευτᾶν μέλλοντα τοῦ μὲν καθ' αὑτὸν πάθους μηδ' ἡντινοῦν ποιεῖσθαι μνείαν, ὑπὲρ δὲ τῆς ἀδικούσης πόλεως ἀξιοῦν τὰς εὐχὰς ἀποδιδόναι τοῖς θεοῖς, ἐφαίνετ' ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἔργον καὶ μεγαλοψύχου καὶ τῆς περὶ αὐτὸν τύχης ἀναξίου. τούτους μὲν οὖν οἱ ταχθέν- 5 τες ὑπὸ τῶν νόμων ἕνδεκα ἄρχοντες ἀπέκτειναν, οὐχ οἷον ἠδικηκότας τι τὴν πόλιν, ἀλλὰ ναυμαχίαν μεγίστην τῶν Ἕλλησι πρὸς Ἕλληνας γεγενημένων νενικηκότας καὶ ἐν ἄλλαις μάχαις λαμπρῶς ἠγωνισμένους, καὶ διὰ τὰς 10 ἰδίας ἀρετὰς τρόπαια κατὰ τῶν πολεμίων ἑστακότας. οὕτω δ' ὁ δῆμος τότε παρεφρόνησε, καὶ παροξυνθεὶς ἀδίκως ὑπὸ τῶν δημαγωγῶν τὴν ὀργὴν ἀπέσκηψεν εἰς ἄνδρας οὐ τιμωρίας ἀλλὰ πολλῶν ἐπαίνων καὶ στεφάνων ἀξί- 103 ους. ταχὺ δὲ καὶ τοῖς πείσασι καὶ τοῖς πεισθεῖσι μετε- 15 μέλησεν, οἱονεὶ νεμεσήσαντος τοῦ δαιμονίου. οἱ μὲν γὰρ ἐξαπατηθέντες ἐπίχειρα τῆς ἀγνοίας ἔλαβον μετ' οὐ πολὺν χρόνον καταπολεμηθέντες οὐχ ὑφ' ἑνὸς δεσπότου μόνον ἀλλὰ τριάκοντα, ὁ δ' ἐξαπατήσας καὶ τὴν 20 γνώμην εἰπὼν Καλλίξενος εὐθὺς τοῦ πλήθους μεταμεληθέντος εἰς αἰτίαν ἦλθεν ὡς τὸν δῆμον ἐξηπατηκώς· οὐκ ἀξιωθεὶς δ' ἀπολογίας ἐδέθη, καὶ καταβληθεὶς εἰς τὴν δημοσίαν φυλακὴν ἔλαθε μετά τινων διορύξας τὸ δεσμωτήριον καὶ διαδρὰς πρὸς τοὺς πολεμίους εἰς Δεκέλειαν, 25 ὅπως διαφυγὼν τὸν θάνατον μὴ μόνον Ἀθήνησιν ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι δακτυλοδεικτουμένην ἔχῃ τὴν πονηρίαν παρ' ὅλον τὸν βίον. τὰ μὲν οὖν κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πραχθέντα σχεδὸν ταῦτ' ἐστί. τῶν 30 δὲ συγγραφέων Φίλιστος τὴν πρώτην σύνταξιν τῶν Σικελικῶν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστροφεν εἰς τὴν Ἀκράγαντος ἅλωσιν, ἐν βίβλοις ἑπτὰ διελθὼν χρόνον

625. 93. φροντίσαι Hemsterhusius ad Aristoph. Plut. p. 461.: libri φρονῆσαι 95. τούτοις] τούτους FK 99. παραστήσας] παρασείσας M 12. ὑπὸ M, caeteri ὑπὲρ 13. ἀλλὰ] ἀλλὰ καὶ FIK 15. πεισθεῖσι] πειθεῖσι A 17. ἐξαπατηθέντες] ἐξαπατηθέντες τῶν πολιτῶν M 19. μόνον] μόνου F 20. ευθὺς] εὐθὺ L 23. καταβληθεὶς AL, caeteri κατακλεισθεὶς 28. ἔχῃ] ἔχει AK 31. aut κατέστροφεν aut κατέστρεψεν legendum: libri κατέστρεφεν

ἐτῶν πλείω τῶν ὀκτακοσίων· τῆς δὲ δευτέρας συντά-
35 ξεως τὴν μὲν ἀρχὴν ἀπὸ τῆς προτέρας τελευτῆς πεποίη-
ται, γέγραφε δὲ βίβλους τέτταρας. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν
χρόνον ἐτελεύτησε Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλου, ποιητὴς τρα-
γῳδιῶν, ἔτη βιώσας ἐνενήκοντα, νίκας δ' ἔχων ὀκτω- 62
καίδεκα. φασὶ δὲ τὸν ἄνδρα τοῦτον τὴν ἐσχάτην τρα-
40 γῳδίαν εἰςαγαγόντα καὶ νικήσαντα χαρᾷ περιπεσεῖν ἀνυ-
περβλήτῳ, δι' ἣν καὶ τελευτῆσαι. Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ
τὴν χρονικὴν σύνταξιν πραγματευσάμενός φησι καὶ τὸν
Εὐριπίδην κατὰ τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν τελευτῆσαι· τινὲς
45 δὲ λέγουσι παρ' Ἀρχελάῳ τῷ βασιλεῖ Μακεδόνων κατὰ
τὴν χώραν ἐξελθόντα κυσὶ περιπεσεῖν καὶ διασπασθῆναι
μικρῷ πρόσθεν τούτων τῶν χρόνων.

104 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦρ-
50 χεν Ἀλεξίας, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ ἀντὶ τῶν ὑπάτων τρεῖς
χιλίαρχοι κατεστάθησαν, Γάϊος Ἰούλιος, Πούπλιος Κορ-
νήλιος καὶ Γάϊος Σερουίλιος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν
παραλαβόντων Ἀθηναῖοι μετὰ τὴν ἀναίρεσιν τῶν στρα-
τηγῶν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν ἔταξαν Φιλοκλέα, καὶ τὸ ναυ-
55 τικὸν αὐτῷ παραδόντες ἐξέπεμψαν πρὸς Κόνωνα, προς-
τάξαντες κοινῶς ἀφηγεῖσθαι τῶν δυνάμεων. ὃς ἐπεὶ κα-
τέπλευσε πρὸς Κόνωνα εἰς Σάμον, τὰς ναῦς ἁπάσας
ἐπλήρωσε τρεῖς πρὸς ταῖς ἑκατὸν ἑβδομήκοντα. τούτων
60 εἴκοσι μὲν ἔδοξεν αὐτοῦ καταλιπεῖν, ταῖς δ' ἄλλαις
ἁπάσαις ἀνήχθησαν εἰς Ἑλλήσποντον ἡγουμένου Κόνω-
νος καὶ Φιλοκλέους. Λύσανδρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμο-
νίων ναύαρχος ἐκ Πελοποννήσου παρὰ τῶν ἐγγὺς συμ-
μάχων τριάκοντα καὶ πέντε ναῦς ἀθροίσας κατέπλευσεν
65 εἰς Ἔφεσον· μεταπεμψάμενος δὲ καὶ τὸν ἐκ Χίου στόλον
ἐξήρτυεν· ἀνέβη δὲ καὶ πρὸς Κῦρον τὸν Δαρείου τοῦ
βασιλέως υἱόν, καὶ χρήματα πολλὰ παρέλαβε πρὸς τὰς
τῶν στρατιωτῶν διατροφάς. ὁ δὲ Κῦρος, μεταπεμπο-
μένου τοῦ πατρὸς αὐτὸν εἰς Πέρσας, τῷ Λυσάνδρῳ
70 τῶν ὑφ' αὐτὸν πόλεων τὴν ἐπίστασιν παρέδωκε, καὶ
τοὺς φόρους τούτῳ τελεῖν συνέταξεν. ὁ δὲ Λύσανδρος
πάντων τῶν εἰς πόλεμον εὐπορήσας εἰς Ἔφεσον ἀνέ-
στρεψε. καθ' ὃν δὴ χρόνον ἐν τῇ Μιλήτῳ τινὲς ὀλι-

33. ἐτῶν om. FK: πλεῖον autem requiro 34. τῆς προτέρας τελευτῆς] v. ad p. 164. 42. 35. τέσσαρας libri 37. ὁ Σοφίλου Meursius et Palmerius: libri Θεοφίλου

626. 38. ἐνενήκοντα] vulgo ἐννενήκοντα 41. ὁ τὴν I, caeteri τὴν 49. Ἀλεξίας] Λεξίας K 64. μεταπεμψάμενος K, caeteri μετεπέμψατο, unde καὶ ἐξήρτυεν M 71. τούτῳ] αὐτῷ L

γαρχίας ὀρεγόμενοι κατέλυσαν τὸν δῆμον, συμπραξάντων 75
αὐτοῖς Λακεδαιμονίων. καὶ τὸ μὲν πρῶτον Διονυσίων
ὄντων ἐν ταῖς οἰκίαις τοὺς μάλιστα ἀντιπράττοντας συν-
ήρπασαν, καὶ περὶ τετταράκοντα ὄντας ἀπέσφαξαν·
μετὰ δὲ τῆς ἀγορᾶς πληθούσης τριακοσίους ἐπιλέξαντες
τοὺς εὐπορωτάτους ἀνεῖλον. οἱ δὲ χαριέστατοι τῶν τὰ 80
τοῦ δήμου φρονούντων, ὄντες οὐκ ἐλάττους χιλίων,
φοβηθέντες τὴν περίστασιν ἔφυγον πρὸς Φαρνάβαζον τὸν
σατράπην. οὗτος δὲ φιλοφρόνως αὐτοὺς προσδεξάμε-
νος, καὶ στατῆρα χρυσοῦν ἑκάστῳ δωρησάμενος, κατῴ-
κισεν εἰς Κλαῦδα, φρούριόν τι τῆς Κλαυδίας. Λύσαν- 85
δρος δὲ μετὰ τῶν πλείστων νεῶν ἐπὶ Ἴασον τῆς Καρίας
πλεύσας, κατὰ κράτος αὐτὴν εἷλεν Ἀθηναίοις συμμα-
χοῦσαν. καὶ τοὺς μὲν ἡβῶντας ὀκτακοσίους ὄντας ἀπέ-
σφαξε, παῖδας δὲ καὶ γυναῖκας λαφυροπωλήσας κατέ- 90
σκαψε τὴν πόλιν. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν καὶ
πολλοὺς πλεύσας τόπους μέγα μὲν οὐδὲν οὐδ' ἄξιον
μνήμης ἔπραξε· διὸ καὶ ταῦτα μὲν οὐκ ἀναγράφειν
ἐσπουδάσαμεν· τὸ δὲ τελευταῖον Λάμψακον ἑλών, τὴν
μὲν Ἀθηναίων φρουρὰν ἀφῆκεν ὑπόσπονδον, τὰς δὲ 95
κτήσεις ἁρπάσας τοῖς Λαμψακηνοῖς ἀπέδωκε τὴν πόλιν.

Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πυθόμενοι τοὺς 105
Λακεδαιμονίους πάσῃ τῇ δυνάμει πολιορκεῖν Λάμψακον, 100
συνήγαγόν τε πανταχόθεν τριήρεις καὶ κατὰ σπουδὴν
ἀνήχθησαν ἐπ' αὐτοὺς ναυσὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. εὑ-
ρόντες δὲ τὴν πόλιν ἡλωκυῖαν, τότε μὲν ἐν Αἰγὸς πο-
ταμοῖς καθώρμισαν τὰς ναῦς· μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπιπλέον-
τες τοῖς πολεμίοις καθ' ἡμέραν εἰς ναυμαχίαν προεκα- 5
λοῦντο. οὐκ ἀνταναγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων οἱ
μὲν Ἀθηναῖοι διηπόρουν ὅ,τι χρήσωνται τοῖς πράγμασιν,
οὐ δυνάμενοι τὸν πλείω χρόνον ἐκεῖ διατρέφειν τὰς
δυνάμεις. Ἀλκιβιάδου δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντος, καὶ
λέγοντος ὅτι Μήδοκος καὶ Σεύθης οἱ τῶν Θρᾳκῶν βα- 10
σιλεῖς εἰσιν αὐτῷ φίλοι καὶ δύναμιν πολλὴν ὡμολογη-
σαν δώσειν, ἐὰν βούληται διαπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμο-
νίοις· διόπερ αὐτοὺς ἠξίου μεταδοῦναι τῆς ἡγεμονίας,
628 ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς δυοῖν θάτερον, ἢ ναυμαχεῖν τοὺς

627. 77. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri 81. χιλίων] τῶν χιλίων L 84. δωρησ.] δωρισ. A 85. Κλαῦδα — Κλαυδίας] Βλαῦδα — Λυδίας Wesselingius 86. Ἴασον Palmerius: libri Θάσον 5. προεκαλοῦντο] προὐκαλοῦντο M 7. χρήσωνται L, caeteri χρήσονται 8. διατρέφειν Wesselingius: libri διατρίβειν 13. ἐπαγγελλόμενος] ἐπαγγελόμενος L
628. 14. δυοῖν] δυεῖν L

15 πολεμίους ἀναγκάσειν ἢ πεζῇ μετὰ Θρᾳκῶν πρὸς αὐτοὺς διαγωνιεῖσθαι· ταῦτα δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ἔπραττεν ἐπιθυμῶν δι' ἑαυτοῦ τῇ πατρίδι μέγα τι κατεργάσασθαι καὶ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν τὸν δῆμον ἀποκαταστῆσαι εἰς 20 τὴν ἀρχαίαν εὔνοιαν. οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοί, νομίσαντες τῶν μὲν ἐλαττωμάτων ἑαυτοῖς τὴν μέμψιν ἀκολουθήσειν, τὰ δ' ἐπιτεύγματα προσάψειν ἅπαντας Ἀλκιβιάδῃ, ταχέως αὐτὸν ἐκέλευσαν ἀπιέναι καὶ μηκέτι προσεγγίζειν τῷ στρατοπέδῳ.

106 25 Ἐπεὶ δ' οἱ μὲν πολέμιοι ναυμαχεῖν οὐκ ἤθελον, τό τε στρατόπεδον σιτοδεία κατεῖχε, Φιλοκλῆς ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἀφηγούμενος τοῖς μὲν ἄλλοις τριηράρχοις προσέταξε πληρώσαντας τὰς τριήρεις ἀκολουθεῖν, αὐτὸς δ' 30 ἑτοίμας ἔχων ναῦς τριάκοντα τάχιον ἐξέπλευσεν. ὁ δὲ Λύσανδρος παρά τινων αὐτομόλων ταῦτ' ἀκούσας, μετὰ πασῶν τῶν νεῶν ἀναχθείς, καὶ τὸν Φιλοκλέα τρεψάμενος, πρὸς τὰς ἄλλας ναῦς κατεδίωξεν. οὔπω δὲ τῶν τριήρων τοῖς Ἀθηναίοις πεπληρωμένων θόρυβος κατεῖχεν 35 ἅπαντας διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ἐπιφάνειαν τῶν πολεμίων. ὁ δὲ Λύσανδρος συνιδὼν τὴν τῶν ἐναντίων ταραχήν, Ἐτεόνικον μὲν μετὰ τῶν εἰωθότων πεζῇ μάχεσθαι ταχέως ἀπεβίβασεν· ὁ δὲ ὀξέως τῇ τοῦ καιροῦ 40 ῥοπῇ χρησάμενος μέρος κατελάβετο τῆς παρεμβολῆς· αὐτὸς δ' ὁ Λύσανδρος ἁπάσαις ταῖς τριήρεσιν ἐξηρτυμέναις ἐπιπλεύσας, καὶ σιδηρᾶς ἐπιβαλὼν χεῖρας, ἀπέσπα τὰς ὁρμούσας ἐπὶ τὴν γῆν ναῦς. Ἀθηναῖοι δὲ τὸ παράδοξον ἐκπεπληγμένοι, καὶ μήτ' ἀναχθῆναι ταῖς ναυ45 σὶν ἀναστροφὴν ἔχοντες μήτε πεζῇ διαγωνίζεσθαι δυνάμενοι, βραχὺν ἀντισχόντες χρόνον ἐτράπησαν. εὐθὺς δ' οἱ μὲν τὰς ναῦς οἱ δὲ τὴν παρεμβολὴν ἐκλιπόντες ἔφυγον ὅπου ποθ' ἕκαστος ἤλπιζε σωθήσεσθαι. τῶν μὲν 50 οὖν τριήρων δέκα μόνον διεξέπεσον, ὧν μίαν ἔχων Κόνων ὁ στρατηγὸς τὴν μὲν εἰς Ἀθήνας ἐπάνοδον ἀπέγνω, φοβηθεὶς τὴν ὀργὴν τοῦ δήμου, πρὸς Εὐαγόραν δὲ τὸν ἀφηγούμενον τῆς Κύπρου κατέφυγεν, ἔχων πρὸς αὐτὸν φιλίαν· τῶν δὲ στρατιωτῶν οἱ πλεῖστοι μὲν κατὰ γῆν 55 φυγόντες εἰς Σηστὸν διεσώθησαν. Λύσανδρος δὲ τὰς λοιπὰς ναῦς παραλαβὼν αἰχμαλώτους, καὶ Φιλοκλέα ζωγρήσας τὸν στρατηγόν, ἀπαγαγὼν εἰς Λάμψακον ἀπέ-

18. τι κατεργ.] κατεργ. L 22. ἅπαντας Wesselingius: libri ἅπαντα 26. σιτοδεία] σιτοδείαν F 28. πληρώσαντας] πληρώσασι M 42. ὁρμούσας] ὁρμώσας L 43. τὴν γῆν] τῇ γῇ Reiskius 45. πεζῇ L, caeteri πεζοὶ 46. εὐθὺς] εὐθὺ L

σφαξε. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς Λακεδαίμονα τοὺς τὴν νίκην
ἀπαγγελοῦντας ἀπέστειλεν ἐπὶ τῆς κρατίστης τριήρους, 60
κοσμήσας τοῖς πολυτελεστάτοις τὴν ναῦν ὅπλοις καὶ λα-
629 φύροις. ἐπὶ δὲ τοὺς εἰς Σηστὸν καταφυγόντας Ἀθη-
ναίους στρατεύσας τὴν μὲν πόλιν εἷλε, τοὺς δ' Ἀθη-
ναίους ὑποσπόνδους ἀφῆκεν. εὐθὺς δὲ τῇ δυνάμει πλεύ-
σας ἐπὶ Σάμον αὐτὸς μὲν ταύτην ἐπολιόρκει, Γύλιπ- 65
πον δὲ τὸν εἰς Σικελίαν τοῖς Συρακοσίοις τῷ ναυτικῷ
συμπολεμήσαντα ἀπέστειλεν εἰς Σπάρτην τά τε λάφυρα
κομίζοντα καὶ μετὰ τούτων ἀργυρίου τάλαντα χίλια καὶ
πεντακόσια. ὄντος δὲ τοῦ χρήματος ἐν σακκίοις, καὶ
τούτων ἔχοντος ἑκάστου σκυτάλην ἔχουσαν τὴν ἐπιγρα- 70
φὴν τὸ πλῆθος τοῦ χρήματος δηλοῦσαν, ταύτην ἀγνοή-
σας ὁ Γύλιππος τὰ μὲν σακκία παρέλυσεν, ἐξελόμενος
δὲ τάλαντα τριακόσια, καὶ διὰ τῆς ἐπιγραφῆς γνωσθεὶς
ὑπὸ τῶν ἐφόρων, ἔφυγε καὶ κατεδικάσθη θανάτῳ. πα- 75
ραπλησίως δὲ καὶ τὸν πατέρα τοῦ Γυλίππου Κλέαρχον
συνέβη φυγεῖν ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις, ὅτι δόξας
παρὰ Περικλέους λαβεῖν χρήματα περὶ τοῦ τὴν εἰςβολὴν
εἰς τὴν Ἀττικὴν μὴ ποιήσασθαι κατεδικάσθη θανάτῳ,
καὶ φυγὼν ἐν Θουρίοις τῆς Ἰταλίας διέτριβεν. οὗτοι 80
μὲν οὖν, ἄνδρες ἱκανοὶ τἄλλα δόξαντες εἶναι, ταῦτα
πράξαντες τὸν ἄλλον βίον αὑτῶν κατῄσχυναν.

107 Ἀθηναῖοι δὲ τὴν τῶν δυνάμεων φθορὰν ἀκούσαν-
τες, τοῦ μὲν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης ἀπέστησαν, περὶ 85
δὲ τὴν τῶν τειχῶν κατασκευὴν ἐγίνοντο, καὶ τοὺς λιμέ-
νας ἐπεχώννυον, ἐλπίζοντες, ὅπερ ἦν εἰκός, εἰς πολιορ-
κίαν καταστήσεσθαι. εὐθὺς γὰρ οἱ μὲν τῶν Λακεδαιμο-
νίων βασιλεῖς Ἆγις καὶ Παυσανίας μετὰ πολλῆς δυνά- 90
μεως ἐμβαλόντες εἰς τὴν Ἀττικὴν πρὸς τοῖς τείχεσιν
ἐστρατοπέδευον, Λύσανδρος δὲ πλέον ἢ διακοσίαις τριή-
ρεσιν εἰς τὸν Πειραιᾶ κατέπλευσεν. οἱ δ' Ἀθηναῖοι τη-
λικούτοις περιεχόμενοι κακοῖς ὅμως ἀντεῖχον, καὶ ῥα-
δίως τὴν πόλιν παρεφύλαττον ἐπί τινα χρόνον. τοῖς 95
δὲ Πελοποννησίοις ἔδοξεν, ἐπείπερ δυςχερὴς ἦν ἡ πο-
λιορκία, τὰς μὲν δυνάμεις ἀπαγαγεῖν ἐκ τῆς Ἀττικῆς,
ταῖς δὲ ναυσὶ μακρὰν ἐφεδρεύειν, ὅπως αὐτοῖς μὴ πα-

629. 69. ὄντος — τοῦ χρήματος] ὄντων — τῶν χρημάτων ed. Wesselingii: qui tamen nonnisi τῶν χρημάτων ex M annotavit, ut nesciam ὄντος in ὄντων mutet necne   τούτων Reiskius: libri ταῦτ'   71. τοῦ χρήματος] τῶν χρημάτων M   72. τὰ μὲν σακκία om. L   73. τριακόσια — 76. Κλέαρχον] vide annotat   79. κατεδικάσθη θανάτῳ AL, caeteri invertunt   80. Θουρίοις] Θούροις HK, θύροις F   82. αὑτῶν] αὐτῶν IL   95. τοῖς — Πελοποννησίοις] τοὺς — Πελοποννησίους FK

ρακομισθῇ σῖτος. οὗ συντελεσθέντος οἱ μὲν Ἀθηναῖοι
100 εἰς δεινὴν σπάνιν ἐνέπεσον ἁπάντων μέν, μάλιστα δὲ
τροφῆς διὰ τὸ ταύτην ἀεὶ κατὰ θάλατταν αὐτοῖς κομί-
ζεσθαι. ἐπιτείνοντος δὲ τοῦ δεινοῦ καθ' ἡμέραν, ἡ μὲν
πόλις ἔγεμε νεκρῶν, οἱ δὲ λοιποὶ διαπρεσβευσάμενοι
5 πρὸς Λακεδαιμονίους συνέθεντο τὴν εἰρήνην, ὥςτε τὰ
μακρὰ σκέλη καὶ τὰ τείχη τοῦ Πειραιῶς περιελεῖν, καὶ
μακρὰς ναῦς μὴ πλεῖον ἔχειν δέκα, τῶν δὲ πόλεων πα-
σῶν ἐκχωρῆσαι, καὶ Λακεδαιμονίοις ἡγεμόσι χρῆσθαι.
ὁ μὲν οὖν Πελοποννησιακὸς πόλεμος μακρότατος γενό-
10 μενος ὧν ἴσμεν τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος, ἔτη διαμείνας 630
ἑπτὰ πρὸς τοῖς εἴκοσι.

108 Μικρὸν δὲ τῆς εἰρήνης ὕστερον ἐτελεύτησε Δαρεῖος
ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς ἄρξας ἔτη δεκαεννέα, τὴν δ'
15 ἡγεμονίαν διεδέξατο τῶν υἱῶν ὁ πρεσβύτατος Ἀρταξέρ-
ξης, καὶ ἦρξεν ἔτη τρία πρὸς τοῖς τετταράκοντα· καθ'
ὃν δὴ χρόνον καὶ Ἀντίμαχον τὸν ποιητὴν Ἀπολλόδωρος
ὁ Ἀθηναῖός φησιν ἠνθηκέναι. κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν
Ἰμίλκων ὁ τῶν Καρχηδονίων ἀφηγούμενος ἀρχομένου
20 τοῦ θέρους τὴν μὲν τῶν Ἀκραγαντίνων πόλιν κατέσκα-
ψε, τῶν δ' ἱερῶν, ὅσα μὴ καλῶς ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἐδόκει
διεφθάρθαι, τὰς γλυφὰς καὶ τὰ περιττοτέρως εἰργασμένα
περιέκοψεν· αὐτὸς δ' ἀναλαβὼν ἅπασαν τὴν δύναμιν
ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Γελῴων χώραν. ἐπελθὼν δὲ ταύ-
25 την πᾶσαν καὶ τὴν Καμαριναίαν πλήρες ἐποίησε τὸ
στράτευμα παντοίας ὠφελείας. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Γέ-
λαν πορευθεὶς παρὰ τὸν ὁμώνυμον ποταμὸν τῇ πό-
λει κατεστρατοπέδευσεν. ἐχόντων δὲ τῶν Γελῴων ἐκτὸς
30 τῆς πόλεως Ἀπόλλωνος ἀνδριάντα χαλκοῦν σφόδρα μέ-
γαν, συλήσαντες αὐτὸν ἀπέστειλαν εἰς τὴν Τύρον. τοῦ-
τον μὲν οἱ Γελῷοι κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ἀνέθη-
καν· οἱ δὲ Τύριοι καθ' ὃν καιρὸν ὕστερον ὑπ' Ἀλε-
ξάνδρου τοῦ Μακεδόνος ἐπολιορκοῦντο καθύβριζον ὡς
35 συναγωνιζόμενον τοῖς πολεμίοις· Ἀλεξάνδρου δὲ ἑλόντος
τὴν πόλιν, ὡς Τίμαιός φησι, κατὰ τὴν ὁμώνυμον ἡμέ-
ραν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν ἐν ᾗ Καρχηδόνιοι τὸν Ἀπόλ-

3. διαπρεσβευσάμενοι] συνδιαπρεσβευσάμενοι L 4. Λακε-
δαιμονίους] ἀλλήλους L 6. Πειραιῶς] Πειραιέως IK

630. 12. δεκαεννέα] undecim interpres 14. ἡγεμονίαν]
βασιλείαν L 15. καὶ ἦρξεν] ἦρξεν K τετταράκοντα]
τεσσαράκοντα libri 18. Ἰμίλκων A, Ἀμίλκας FK, caeteri
Ἰμίλκας 25. Καμαριναίαν Wesselingius: libri Καμαρίναν
30. συλήσαντες] οἱ Καρχηδόνιοι addit M 31. μὲν
οἱ] immo οἱ μὲν 33. ὑπ'] ἐπὶ A 36. αὐτὴν om. F

λωνα περὶ Γέλαν ἐσύλησαν, συνέβη τιμηθῆναι θυσίαις καὶ προσόδοις ταῖς μεγίσταις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς αἴτιον γεγενημένον τῆς ἁλώσεως. ταῦτα μὲν οὖν, καί- 40 περ ἐν ἄλλοις πραχθέντα χρόνοις, οὐκ ἀνεπιτήδειον ἡγησάμεθα παρ' ἄλληλα θεῖναι διὰ τὸ παράδοξον. οἱ δ' οὖν Καρχηδόνιοι δενδροτομοῦντες τὴν χώραν τάφρον περιεβάλοντο τῇ στρατοπεδείᾳ· προσεδέχοντο γὰρ τὸν Διο- 45 νύσιον ἥξειν μετὰ δυνάμεως πολλῆς βοηθήσοντα τοῖς κινδυνεύουσιν. οἱ δὲ Γελῷοι τὸ μὲν πρῶτον ἐψηφίσαντο τέκνα καὶ γυναῖκας εἰς Συρακούσας ὑπεκθέσθαι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ προσδοκωμένου κινδύνου· τῶν δὲ γυναικῶν ἐπὶ τοὺς κατὰ τὴν ἀγορὰν βωμοὺς καταφυ- 50 γουσῶν, καὶ δεομένων τῆς αὐτῆς τοῖς ἀνδράσι τύχης κοινωνῆσαι, συνεχώρησαν. μετὰ δὲ ταῦτα τάξεις ποιησάμενοι πλείστας, κατὰ μέρος τοὺς στρατιώτας ἀπέστελλον ἐπὶ τὴν χώραν. οὗτοι δὲ ἐμπειρίαν ἔχοντες ἐπετίθεντο τοῖς πλανωμένοις τῶν πολεμίων· καὶ πολλοὺς 55 μὲν αὐτῶν καθ' ἡμέραν ἀνῆγον ζῶντας, οὐκ ὀλίγους δὲ ἀνῄρουν. τῶν δὲ Καρχηδονίων ἀπὸ μέρους προσβαλόντων τῇ πόλει καὶ τοῖς κριοῖς καταβαλόντων τὰ τείχη γενναίως ἠμύνοντο· τά τε γὰρ ἐφ' ἡμέρας πίπτοντα 631 τῶν τειχῶν νυκτὸς ᾠκοδόμουν, συνυπηρετουσῶν τῶν 60 γυναικῶν καὶ παίδων· οἱ μὲν γὰρ ἀκμάζοντες ταῖς ἡλικίαις ἐν τοῖς ὅπλοις ὄντες διετέλουν μαχόμενοι, τὸ δ' ἄλλο πλῆθος τοῖς ἔργοις καὶ ταῖς ἄλλαις παρασκευαῖς προσήδρευε μετὰ πάσης προθυμίας· τὸ δὲ σύνολον οὕ- 65 τως ἐδέξαντο τὴν ἔφοδον τῶν Καρχηδονίων εὐρώστως ὥστε καὶ πόλιν ἀνώχυρον ἔχοντες καὶ συμμάχων ὄντες ἔρημοι, πρὸς δὲ τούτοις τὰ τείχη θεωροῦντες πίπτοντα κατὰ πλείονας τόπους, οὐ κατεπλάγησαν τὸν περιεστῶτα κίν- 70 δυνον.

109 Διονύσιος δὲ ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος μεταπεμψάμενος παρὰ τῶν ἐξ Ἰταλίας Ἑλλήνων βοήθειαν ἐξῆγε καὶ παρὰ τῶν ἄλλων συμμάχων δύναμιν· ἐπέλεξε δὲ καὶ τῶν Συρακοσίων τοὺς πλείστους τῶν ἐν ἡλικίᾳ καὶ τοὺς 75 μισθοφόρους κατέλεξεν εἰς τὸ στρατόπεδον. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας, ὡς μέν τινες, πεντακισμυρίους, ὡς δὲ Τίμαιος ἀνέγραψε, πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους,

39. ταῖς μεγίσταις] μεγίσταις FIK 42. scribebatur παράλληλα 45. δυνάμεως πολλῆς] πολλῆς δυνάμεως I 52. κατὰ μέρος τοὺς στρατιώτας] τοὺς στρατιώτας κατὰ μέρος L

631. 66. ἀνώχυρον] ἀνόχυρον omnes

ναῦς δὲ καταφράκτους πεντήκοντα. μετὰ δὲ τοσαύτης
80 δυνάμεως ἐξορμήσας ἐπὶ τὴν βοήθειαν τοῖς τόποις, ὡς
ἤγγισε τῆς πόλεως, κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὴν θάλατ-
ταν. ἔσπευδε γὰρ μὴ διασπᾶν τὴν στρατιάν, ἀλλ' ἐκ
τοῦ αὐτοῦ τόπου τὴν ὁρμὴν ποιούμενος κατὰ γῆν ἅμα
85 καὶ κατὰ θάλατταν ἀγωνίζεσθαι. τοῖς μὲν γὰρ ψιλοῖς
ἠγωνίζετο καὶ τὴν χώραν οὐκ εἴα προνομεύεσθαι, τοῖς
δ' ἱππεῦσι καὶ ταῖς ναυσὶν ἐπειρᾶτο τὰς ἀγορὰς ἀφαι-
ρεῖσθαι τὰς κομιζομένας τοῖς Καρχηδονίοις ἐκ τῆς ἰδίας
ἐπικρατείας. ἐφ' ἡμέρας μὲν οὖν εἴκοσι διέτριβον οὐ-
90 δὲν ἄξιον λόγου πράττοντες· μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος
τοὺς πεζοὺς εἰς τρία μέρη διεῖλεν, ἓν μὲν τάγμα ποιή-
σας τῶν Σικελιωτῶν, οἷς προςέταξεν ἀριστερᾷ τὴν πό-
λιν ἔχοντας ἐπὶ τὸν χάρακα τῶν ἐναντίων πορεύεσθαι·
τὸ δ' ἕτερον τάγμα συμμάχων καταστήσας ἐκέλευσε δε-
95 ξιᾷ τὴν πόλιν ἔχοντας ἐπείγεσθαι παρ' αὐτὸν τὸν αἰ-
γιαλόν· αὐτὸς δ' ἔχων τὸ τῶν μισθοφόρων σύνταγμα
διὰ τῆς πόλεως ὥρμησεν ἐπὶ τὸν τόπον οὗ τὰ μηχανή-
ματα τῶν Καρχηδονίων ἦν. καὶ τοῖς μὲν ἱππεῦσι πα-
100 ρήγγειλεν, ἐπειδὰν ἴδωσι τοὺς πεζοὺς ὡρμημένους, δια-
βῆναι τὸν ποταμὸν καὶ τὸ πεδίον καθιππάζεσθαι· κἂν
μὲν ὁρῶσι τοὺς ἰδίους προτεροῦντας, συνεπιλαμβάνε-
σθαι τῆς μάχης, ἂν δ' ἡλαττωμένους, δέχεσθαι τοὺς
θλιβομένους· τοῖς δ' ἐν ταῖς ναυσὶ παρήγγειλε πρὸς τὴν
5 τῶν Ἰταλιωτῶν ἔφοδον τῇ παρεμβολῇ τῶν πολεμίων
110 ἐπιπλεῦσαι. εὐκαίρως δ' αὐτῶν ποιησάντων τὸ παραγ-
γελθέν, οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πρὸς ἐκεῖνο τὸ μέρος παρε-
βοήθουν, ἀνείργοντες τοὺς ἐκ τῶν νεῶν ἀποβαίνοντας·
καὶ γὰρ οὐδ' ὠχυρωμένον τὸ μέρος εἶχον ἅπαν τὸ παρὰ
10 τὸν αἰγιαλὸν τῆς στρατοπεδείας. οἱ δ' Ἰταλιῶται κατὰ
τοῦτον τὸν καιρὸν παρὰ τὴν θάλατταν τὸ πᾶν διανύ- 632
σαντες ἐπέθεντο τῇ παρεμβολῇ τῶν Καρχηδονίων, τοὺς
πλείστους εὑρόντες παραβεβοηθηκότας ἐπὶ τὰς ναῦς·
15 τοὺς δ' ἐπὶ τούτου τοῦ μέρους ὑπολελειμμένους τρεψά-
μενοι παρειςέπεσον εἰς τὴν στρατοπεδείαν. οὗ γενηθέν-
τος οἱ Καρχηδόνιοι τῷ πλείστῳ μέρει τῆς δυνάμεως ἐπι-

80. τοῖς τόποις om. L, τοῖς Γελῴοις Reiskius: vulgatum non falsum est **81.** θάλατταν] θάλασσαν libri **85.** ψιλοῖς] ψιλεῖς K **87.** τὰς κομιζομένας om. L **94.** ἐκέλευσε] ἐκέλευε A **98.** παρήγγειλεν] παρήγγελεν L **100.** καὶ τὸ] καὶ κατὰ τὸ M

632. 11. παρὰ τὴν θ. τὸ πᾶν] τὸν παρὰ τὴν θ. τόπον Reiskius **13.** ἐπὶ om. L **14.** ἐπὶ] ὑπὸ L

στρέψαντες καὶ πολὺν διαγωνισάμενοι χρόνον μόγις ἐξέωσαν τοὺς ἐντὸς τῆς τάφρου βιασαμένους. οἱ δὲ Ἰταλιῶται τῷ πλήθει τῶν βαρβάρων καταπονούμενοι κατὰ τὴν 20 ἀναχώρησιν εἰς τὸ τοῦ χάρακος ἀπωξυμμένον ἐνέπιπτον, οὐκ ἔχοντες βοήθειαν. οἵ τε γὰρ Σικελιῶται διὰ τοῦ πεδίου πορευόμενοι καθυστέρουν τῶν καιρῶν, οἵ τε μετὰ Διονυσίου μισθοφόροι μόλις διεπορεύοντο τὰς κατὰ 25 τὴν πόλιν ὁδούς, οὐ δυνάμενοι κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν ἐπισπεῦσαι· οἱ δὲ Γελῷοι μέχρι τινὸς ἐπεξιόντες ἐπεβοήθουν κατὰ βραχὺν τόπον τοῖς Ἰταλιώταις, εὐλαβούμενοι λιπεῖν τὴν τῶν τειχῶν φυλακήν· διόπερ ὑστέρουν τῆς βοηθείας. οἱ δὲ Ἴβηρες καὶ Καμπανοὶ μετὰ τῶν 30 Καρχηδονίων στρατευόμενοι, καὶ βαρεῖς ἐπικείμενοι τοῖς ἀπὸ τῆς Ἰταλίας Ἕλλησι, κατέβαλον αὐτῶν πλείους τῶν χιλίων. τῶν δ' ἐν ταῖς ναυσὶν ἀνειργόντων τοξεύμασι τοὺς διώκοντας οἱ λοιποὶ μετὰ ἀσφαλείας διεσώθησαν πρὸς τὴν πόλιν. ἐκ δὲ θατέρου μέρους οἱ Σικελιῶται 35 πρὸς τοὺς ἀπαντήσαντας Λίβυας διαγωνισάμενοι συχνοὺς μὲν αὐτῶν ἀνεῖλον, τοὺς δ' ἄλλους εἰς τὴν στρατοπεδείαν συνεδίωξαν· τῶν δὲ Ἰβήρων καὶ Καμπανῶν ἔτι δὲ Καρχηδονίων παραβοηθησάντων τοῖς Λίβυσι, περὶ ἑξακοσίους ἀποβαλόντες πρὸς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. 40 οἱ δ' ἱππεῖς ὡς εἶδον τοὺς ἰδίους ἡττημένους, καὶ αὐτοὶ πρὸς τὴν πόλιν ἀπῆλθον, ἐπικειμένων αὐτοῖς τῶν πολεμίων. Διονύσιος δὲ μόγις διελθὼν τὴν πόλιν, ὡς κατέλαβε τὸ στρατόπεδον ἠλαττωμένον, τοτε μὲν ἐντὸς 45 τῶν τειχῶν ἀνεχώρησε.

111 Μετὰ δὲ ταῦτα τῶν φίλων συναγαγὼν συνέδριον ἐβουλεύετο περὶ τοῦ πολέμου. πάντων δὲ λεγόντων ἀνεπιτήδειον εἶναι τὸν τόπον περὶ τῶν ὅλων κρίνεσθαι διὰ τοὺς πολεμίους, πρὸς τὴν ἑσπέραν ἀπέστειλε κή- 50 ρυκα περὶ τῆς εἰς αὔριον ἀναιρέσεως τῶν νεκρῶν· καὶ τὸν μὲν ἐκ τῆς πόλεως ὄχλον περὶ πρώτην φυλακὴν τῆς νυκτὸς ἐξαπέστειλεν, αὐτὸς δὲ περὶ μέσας νύκτας ἀφώρμησε, καταλιπὼν τῶν ψιλῶν περὶ δισχιλίους. τούτοις δ' ἦν παρηγγελμένον πυρὰ καίειν δι' ὅλης τῆς νυκτὸς 55 καὶ θορυβοποιεῖν πρὸς τὸ δόξαν ἐμποιῆσαι τοῖς Καρ-

21. ἐνέπιπτον] ἔπιπτον A 24. μετὰ om. L 28. τῶν τειχῶν] τούτων τειχῶν A 30. τῶν om. F 41. ἡττημένους] ἡττωμένους L 43. διελθὼν AFIL interpres, caeteri διελθὼν εἰς 48. κρίνεσθαι διὰ τοὺς πολεμίους] fort. διακρίνεσθαι, τοῖς πολεμίοις 49. πρὸς τὴν ἑσπέραν ἀπέστειλε κήρυκα AL, caeteri ἀπέστειλε κήρυκα πρὸς τὴν ἑσπέραν 55. πρὸς τὸ] ὡς L

χηδονίοις ὡς μένοντος ἐν τῇ πόλει. οὗτοι μὲν οὖν ἤδη τῆς ἡμέρας ὑποφωσκούσης ἀφώρμησαν πρὸς τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι διαισθόμενοι τὸ γε-
60 γονός, μετεστρατοπέδευσαν εἰς τὴν πόλιν, καὶ τὰ περι-λειφθέντα κατὰ τὰς οἰκίας διήρπασαν. Διονύσιος δὲ παραγενόμενος εἰς τὴν Καμάριναν ἠνάγκασε καὶ τοὺς ἐκεῖ μετὰ τέκνων καὶ γυναικῶν εἰς Συρακούσας ἀπιέναι. τοῦ φόβου δ' οὐδεμίαν ἀναβολὴν διδόντος τινὲς μὲν ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ τὰ ῥᾳδίως φέρεσθαι δυνάμενα 633
65 συνεσκευάζοντο, τινὲς δὲ γονεῖς καὶ τέκνα τὰ νήπια λαβόντες ἔφευγον, οὐδεμίαν ἐπιστροφὴν χρημάτων ποιούμενοι· ἔνιοι δὲ γεγηρακότες ἢ νόσῳ βαρυνόμενοι δι' ἐρημίαν συγγενῶν ἢ φίλων ὑπελείποντο προσδοκωμένων ὅσον οὔπω παρέσεσθαι τῶν Καρχηδονίων· ἡ γὰρ περὶ
70 Σελινοῦντα καὶ Ἱμέραν ἔτι δὲ καὶ Ἀκράγαντα γενομένη συμφορὰ τοὺς ἀνθρώπους ἐξέπληττε, πάντων καθάπερ ὑπὸ τὴν ὅρασιν λαμβανόντων τὴν τῶν Καρχηδονίων δεινότητα. οὐδεμία γὰρ ἦν παρ' αὐτοῖς φειδὼ τῶν ἁλισκομένων, ἀλλ' ἀσυμπαθῶς τῶν ἠτυχηκότων οὓς μὲν
75 ἀνεσταύρουν, οἷς δ' ἀφορήτους ἐπῆγον ὕβρεις. οὐ μὴν ἀλλὰ δυοῖν πόλεων ἐξοριζομένων ἐν τῇ χώρᾳ γυναικῶν καὶ παίδων καὶ τῶν ἄλλων ὄχλων, ἃ θεωροῦντες οἱ στρατιῶται δι' ὀργῆς μὲν εἶχον τὸν Διονύσιον, ἠλέουν δὲ τὰς τῶν ἀκληρούντων τύχας. ἑώρων γὰρ παῖδας
80 ἐλευθέρους καὶ παρθένους ἐπιγάμους ἀναξίως τῆς ἡλικίας ὡς ἔτυχε κατὰ τὴν ὁδὸν ὡρμημένας, ἐπειδὴ τὴν σεμνότητα καὶ τὴν πρὸς τοὺς ἀλλοτρίους ἐντροπὴν ὁ καιρὸς ἀφῃρεῖτο. παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς πρεσβυτά-
85 τοις συνήλγουν, βλέποντες παρὰ φύσιν ἀναγκαζομένους
112 ἅμα τοῖς ἀκμάζουσιν ἐπισπεύδειν. ἐφ' οἷς ἐξεκάετο τὸ κατὰ τοῦ Διονυσίου μῖσος· καὶ γὰρ ὑπελάμβανον αὐτὸν ἐκ συνθέσεως τοῦτο πεποιηκέναι πρὸς τὸ τῶν Καρ-
90 χηδονίων φόβῳ τῶν ἄλλων πόλεων ἀσφαλῶς δυναστεύειν. ἀνελογίζοντο γὰρ τὴν βραδύτητα τῆς βοηθείας, τὸ

56. μένοντος] μένοντες I 57. ὑποφωσκούσης] ἐπιφωσκούσης Q, ἐπιφασκούσης K 64. φόβου] φόρου K
633. 64. τέκνα τὰ] τέκνα καὶ τὰ FI interpres 65. ἐπιστροφὴν] ἐπιμέλειαν M 67. ὑπελείποντο] ὑπελίποντο I
70. ἔτι δὲ καὶ] καὶ om. L, asterisco notavit Stephanus
71. καθάπερ ὑπὸ τὴν ὅρασιν] ὑπὸ τὴν ὅρασιν καθάπερ IK
76. δυοῖν] δυεῖν L, ἐκ δυεῖν M, hic desinens ἐξοριζομένων — ὄχλων, ἃ] ἐξοριζόμενον — ὄχλον Reiskius 82. ἐντροπὴν] τροπὴν A 87. ἐξεκάετο] scribe ἐξεκαίετο 89. τῶν] malim τῷ
90. πόλεων omisit F 91. βραδύτητα] vulgo βραχύτητα μηδένα πεπτωκέναι] μηδ' ἀναπεπτωκέναι FH

μηδένα πεπτωκέναι τῶν μισθοφόρων, τὸ μηδενὸς ἀδροῦ πταίσματος γεγενημένου φυγεῖν ἀλόγως, τὸ δὲ μέγιστον, τὸ μηδένα τῶν πολεμίων ἐπηκολουθηκέναι· ὥςτε τοῖς πρότερον ἐπιθυμοῦσι καιρὸν λαβεῖν τῆς ἀποστάσεως καθάπερ θεῶν προνοίᾳ πάντα ὑπουργεῖν πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας. οἱ μὲν οὖν Ἰταλιῶται καταλιπόντες αὐτὸν ἐπ' οἴκου διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν ἐποιήσαντο, οἱ δὲ τῶν Συρακοσίων ἱππεῖς τὸ μὲν πρῶτον ἐπετήρουν, εἰ δύναιντο κατὰ τὴν ὁδὸν ἀνελεῖν τὸν τύραννον· ὡς δὲ ἑώρων οὐκ ἀπολείποντας αὐτὸν τοὺς μισθοφόρους, ὁμοθυμαδὸν ἀφίππευσαν εἰς τὰς Συρακούσας. καταλαβόντες δὲ τοὺς ἐν τοῖς νεωρίοις ἀγνοοῦντας τὰ περὶ τὴν Γέλαν, εἰςῆλθον οὐδενὸς κωλύσαντος. καὶ τὴν μὲν οἰκίαν τοῦ Διονυσίου διήρπασαν γέμουσαν ἀργύρου τε καὶ χρυσοῦ καὶ τῆς ἄλλης πολυτελείας ἁπάσης· τὴν δὲ γυναῖκα συλλαβόντες οὕτω διέθεσαν κακῶς ὥςτε καὶ τὸν τύραννον βαρέως ἐνεγκεῖν τὴν ὀργήν, νομίζοντες τὴν ταύτης τιμωρίαν μεγίστην εἶναι πίστιν τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας κατὰ τὴν ἐπίθεσιν. ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν τὸ γεγονὸς καταστοχαζόμενος, ἐπέλεξε τῶν ἱππέων καὶ τῶν πεζῶν τοὺς πιστοτάτους, μεθ' ὧν ἠπείγετο πρὸς τὴν πόλιν σπουδῆς οὐδὲν ἐλλείπων. ἐλογίζετο γὰρ οὐκ ἂν ἄλλως [634] δυνατὸν ἐπικρατῆσαι τῶν ἱππέων, εἰ μὴ σπεύδοι· ὅπερ ἐποίησεν. εἰ γὰρ παραδοξότερον ἐκείνων ποιήσαιτο τὴν ἄφιξιν, ἤλπιζε ῥᾳδίως κρατήσειν τῆς ἐπιβολῆς· ὅπερ καὶ συνέπεσεν. οἱ γὰρ ἱππεῖς οὔτ' ἀπελθεῖν οὔτε μεῖναι κατὰ τὸ στρατόπεδον τὸν Διονύσιον ὑπελάμβανον· διόπερ κεκρατηκέναι τῆς ἐπιβολῆς νομίζοντες, ἔφασαν αὐτὸν ἐκ μὲν Γέλας προςποιηθῆναι τοὺς Φοίνικας ἀποδιδράσκειν, νυνὶ δὲ ὡς ἀληθῶς ἀποδεδρακέναι τοὺς Συρακοσίους. [113] Διονύσιος δὲ διανύσας σταδίους περὶ τετρακοσίους παρῆν περὶ μέσας νύκτας πρὸς τὴν πύλην τῆς Ἀχραδινῆς μεθ' ἱππέων ἑκατὸν καὶ πεζῶν ἑξακοσίων· ἣν καταλαβὼν κεκλεισμένην, προςέθηκεν αὐτῇ τὸν κατακεκομισμένον ἐκ τῶν ἑλῶν κάλαμον, ᾧ χρῆσθαι νο-

96. πάντα Reiskius: libri πάντας 98. μεσογείου] μεσογείας FIK 100. τὸν τύραννον] τὴν τυραννίδα L 1. ἀπολείποντας] ἀπολιπόντας omnes 4. ἀγνοοῦντας] ἀγνοοῦντες L 9. νομίζοντες AFHIL, caeteri νομίζοντα 15. ἂν] scribe ὃν

634. 16. σπεύδοι Reiskius post Wesselingium: libri πειθοῖ παραδοξότερον] παρὰ δόξαν Reiskius 21. νομίζοντες] νομίσαντες FIL 28. κατακεκομισμένον] κατακεκοσμημένον AFIK

μίξουσιν οἱ Συρακόσιοι πρὸς τὴν τῆς κονίας σύνδεσιν. ἐν ὅσῳ δὲ συνέβαινε τὰς πύλας κατακαίεσθαι, προςανελάμβανε τοὺς ἀφυστεροῦντας. ἐπειδὴ δὲ τὸ πῦρ κατέφθειρε τὰς πύλας, οὗτος μὲν μετὰ τῶν ἠκολουθηκότων
35 εἰςήλαυνε διὰ τῆς Ἀχραδινῆς· τῶν δ' ἱππέων οἱ δυνατώτατοι τὸ γεγονὸς ἀκούσαντες, τὸ μὲν πλῆθος οὐκ ἀνέμενον, εὐθὺς δ' ἐξεβοήθουν ὄντες ὀλίγοι παντελῶς· ἦσαν δὲ περὶ τὴν ἀγοράν· καὶ κυκλωθέντες ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἅπαντες κατηκοντίσθησαν. ὁ δὲ Διονύσιος
40 ἐπελθὼν τὴν πόλιν τούς τε σποράδην ἐκβοηθοῦντας ἀνεῖλε καὶ τῶν ἀλλοτρίως τῇ πόλει διακειμένων ἐπῄει τὰς οἰκίας, ὧν τοὺς μὲν ἀπέκτεινε τοὺς δ' ἐκ τῆς πόλεως ἐξέβαλε. τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος τῶν ἱππέων ἐκπεσὸν ἐκ τῆς πόλεως κατελάβετο τὴν νῦν καλουμένην Αἴ-
45 τνην. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τὸ μὲν πλῆθος τῶν μισθοφόρων καὶ τὸ στράτευμα τῶν Σικελιωτῶν κατήντησεν εἰς τὰς Συρακούσας, Γελῷοι δὲ καὶ Καμαριναῖοι, τῷ Διονυσίῳ διαφόρως ἔχοντες, εἰς Λεοντίνους ἀπηλλάγησαν.

114 * Διόπερ ὑπὸ τῶν πραγμάτων ἀναγκαζόμενος Ἰμίλ-
50 κας ἔπεμψεν εἰς Συρακούσας κήρυκα παρακαλῶν τοὺς ἡττημένους διαλύσασθαι. ἀσμένως δ' ὑπακούσαντος τοῦ Διονυσίου τὴν εἰρήνην ἐπὶ τοῖςδε ἔθεντο· Καρχη-
55 δονίων εἶναι μὲν τῶν ἐξ ἀρχῆς ἀποίκων ἄλλους καὶ Σικανούς, Σελινουντίους δὲ καὶ Ἀκραγαντίνους ἔτι δ' Ἱμεραίους, πρὸς δὲ τούτοις Γελῴους καὶ Καμαριναίους οἰκεῖν μὲν ἐν ἀτειχίστοις ταῖς πόλεσι, φόρον δὲ τελεῖν τοῖς Καρχηδονίοις· Λεοντίνους δὲ καὶ Μεσσηνίους καὶ
60 Σικελοὺς ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· καὶ Συρακοσίους μὲν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι, τὰ δὲ αἰχμάλωτα καὶ τὰς ναῦς ἀποδοῦναι τοὺς ἔχοντας τοῖς ἀποβαλοῦσι. τῶν συνθηκῶν δὲ γενομένων Καρχηδόνιοι μὲν εἰς Λιβύην ἐξέπλευσαν, πλεῖον ἢ τὸ ἥμισυ μέρος τῶν στρατιωτῶν
65 ἀποβαλόντες ὑπὸ τῆς νόσου. οὐδὲν δ' ἧττον καὶ κατὰ Λιβύην διαμείναντος τοῦ λοιμοῦ, παμπληθεῖς αὐτῶν τε

33. μὲν AFL, caeteri μὲν οὖν 37. περὶ τὴν] τὴν περὶ τὴν K 41. πόλει] scribo πολιτείᾳ 44. Αἴτνην Wesselingius: libri Ἀχραδινήν 50. διόπερ] plura hic excidisse et ipsum διόπερ et quae v. 64. de lue pestifera abrupte inferuntur ostendunt: habuitque locum integriorem summarii scriptor supra p. 541. 8., qui ὡς Καρχηδόνιοι λοιμικῇ νόσῳ περιπεσόντες ἠναγκάσθησαν συνθέσθαι τὴν εἰρήνην — 51. Ἰμίλκας] Ἀμίλκας AF 55. δὲ καὶ F, et ut videtur interpres, caeteri τε καί, posito post Ἱμεραίους colo 57. ἐν ἀτειχίστοις] ἀτειχίστοις FI 61. τοὺς ἔχοντας Reiskius: libri ἔχοντας

635 τῶν Καρχηδονίων ἔτι δὲ καὶ τῶν συμμάχων διεφθάρησαν. ἡμεῖς δὲ παραγενηθέντες ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τῶν πολέμων, κατὰ μὲν τὴν Ἑλλάδα τοῦ Πελοποννησιακοῦ, κατὰ δὲ Σικελίαν τοῦ Καρχηδονίοις πρὸς Διονύσιον 70 πρώτου συστάντος, ἡγούμεθα δεῖν ἐπιτετελεσμένης τῆς προθέσεως τὰς ἑξῆς πράξεις εἰς τὴν ἐχομένην βίβλον καταχωρίσαι.

635. 70. πρώτου AIK, caeteri πρῶτον 71. τὰς ἑξῆς πράξεις εἰς Wesselingius: libri εἰς τὰς ἑξῆς πράξεις 72. καταχωρίσαι] καταχωρῆσαι F

ΤΑΔΕ ΕΝΕΣΤΙΝ

ΕΝ ΤΗΙ ΤΕΣΣΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗΙ

ΤΩΝ ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΒΙΒΛΩΝ.

636. 9. αὐτὴν] αὖθις Reiskius 17. Ἀλαίσης L, Ἀλκέσης I, caeteri Ἀλέσης 26. Χεῤῥόννησον libri

637. 36. τὴν Σικελίαν] Σικελίαν L 38. πορθμὸν Wesselingius: libri πόλεμον 57. στόλος] δόλος IL 58. τετρακοσίοις] τριακοσίοις p. 699. 5. seq. 62. κατὰ] κατὰ τὴν L 67. Ἀγυριναῖον Wesselingius: libri Ἀγυρηναῖον 68. Νικόδημον] Δάμωνα p. 702. 55. 70. Σπαρτιατῶν] τῶν Σπαρτιατῶν L 74. Φαρναβάζου] scribe Τισσαφέρνους ex cap. 80.

77. κατασταθεὶς] κατασκευασθεὶς I 81. παρειςπεσὼν] παρελθὼν L 83. Βάκαιναν] Ἀβάκαιναν Wesselingius 87. Θίβρων Wesselingius, Θρίμβος L, caeteri Θίβρος ὢν om. L: malim ὁ Λακεδαιμονίων στρατηγός 92. τῇ μάχῃ] ἐν τῇ μάχῃ L
638. 95. Ἱππωνίου] Ἰπτώνου K 96. μετοίκισις Wesselingius: libri μετοίκησις 98. ἐπὶ] περὶ L

639 # ΔΙΟΔΩΡΟΥ ΤΟΥ ΣΙΚΕΛΙΩΤΟΥ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ

ΒΙΒΛΟΣ ΤΕΤΤΑΡΕΣΚΑΙΔΕΚΑΤΗ.

Πάντας μὲν ἴσως εἰκός ἐστι προςάντως ἀκούειν τὰς (1)
καθ' ἑαυτῶν βλασφημίας· καὶ γὰρ οἱ κατὰ πᾶν ἔκδη-
λον ἔχοντες τὴν ἑαυτῶν κακίαν, ὥςτε μηδ' ἐξαρνεῖσθαι, 5
ὅμως ψόγου τυγχάνοντες διαγανακτοῦσι καὶ λόγους εἰς-
φέρειν πειρῶνται πρὸς τὴν κατηγορίαν. διόπερ εὐλα-
βητέον ἐκ παντὸς τρόπου τὸ πράττειν τι φαῦλον πᾶσι,
μάλιστα μὲν τοῖς ἡγεμονίας ὀρεγομένοις ἢ τινος ἐπισή- 10
μου τύχης μεταλαβοῦσιν. ὁ γὰρ τούτων βίος περίοπτος
ὢν διὰ τὴν ἐπιφάνειαν ἐν πᾶσιν ἀδυνατεῖ κρύπτειν τὴν
ἰδίαν ἄγνοιαν· ὥςτε μηδεὶς ἐλπιζέτω τῶν τυχόντων
ὑπεροχῆς τινος, ἂν ἐξαμαρτάνῃ μεγάλα, λήσεσθαι διὰ τέ-
λους ἀνεπιτίμητος. καὶ γὰρ ἂν ἐν τῷ καθ' ἑαυτὸν βίῳ 15
διαφύγῃ τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως λόγον, ὕστερον ἥξειν
ἐπ' αὐτὸν προςδεχέσθω τὴν ἀλήθειαν μετὰ παῤῥησίας
κηρύττουσαν τὰ πάλαι σιωπώμενα. χαλεπὸν οὖν τοῖς
φαύλοις τοῦ παντὸς βίου καθάπερ ἀθάνατον εἰκόνα με- 20
τὰ τὴν ἰδίαν τελευτὴν ἀπολιπεῖν τοῖς μεταγενεστέροις·
καὶ γὰρ εἰ μηδέν ἐστι πρὸς ἡμᾶς τὰ μετὰ τὸν θάνατον,
καθάπερ ἔνιοι τῶν φιλοσόφων θρυλοῦσιν, ὅμως ὅ γε
προγεγενημένος βίος γίνεται πολὺ χείρων τὸν ἅπαντα
βίον ἐπὶ κακῷ μνημονευόμενος. ἐμφανῆ δὲ τούτων πα- 25
ραδείγματα λαμβάνειν ἔξεστι τοῖς ἀναγνοῦσι τὰ κατὰ
μέρος τῆςδε τῆς βίβλου.

Παρὰ μὲν γὰρ Ἀθηναίοις τριάκοντα τύραννοι γενό- (2)
640 μενοι διὰ τὴν ἰδίαν πλεονεξίαν τήν τε πατρίδα μεγάλοις 30
ἀτυχήμασι περιέβαλον καὶ αὐτοὶ ταχὺ τὴν δύναμιν ἀπο-

639. inscr. om. IL τετταρεςκ.] libri τεσσαρεςκ. 9. μὲν] δὲ Reiskius, μέντοι Eichstadius et Schaeferus τοῖς] τῆς K 11. ἐν πᾶσιν] πᾶσιν FIK 17. προςδεχέσθω] προςδέχεσθαι Antonius Mel. 22. μετὰ τὸν] μετὰ FK, περὶ τὸν L 23. θρυλοῦσιν] θρυλλοῦσιν omnes 24. χείρων] χείρω A

βαλόντες ἀθάνατον ἑαυτοῖς ὄνειδος καταλελοίπασι, Λα-
κεδαιμόνιοι δὲ περιποιησάμενοι τὴν τῆς Ἑλλάδος ἀρχὴν
ἀναμφισβήτητον, τότε ταύτης ἐστερήθησαν ὅτε πράξεις
35 ἀδίκους κατὰ τῶν συμμάχων ἐπιτελεῖν ἐπεχείρησαν. αἱ
γὰρ τῶν ἡγεμόνων ὑπεροχαὶ τηροῦνται μὲν εὐνοίᾳ καὶ
δικαιοσύνῃ, καταλύονται δὲ ἀδικήμασι καὶ μίσει τῶν
ὑποτεταγμένων. παραπλησίως δὲ καὶ Διονύσιος ὁ τῶν
Συρακοσίων τύραννος, καίπερ εὐτυχέστατος τῶν δυνα-
40 στῶν γεγονώς, ζῶν μὲν οὐ διέλιπεν ἐπιβουλευόμενος,
καὶ διὰ τὸν φόβον ἠναγκάζετο φέρειν ὑπὸ τὸν χιτῶνα
σιδηροῦν θώρακα· τελευτήσας δὲ μέγιστον εἰς βλασφη-
μίας παράδειγμα καταλέλοιπε τὸν ἑαυτοῦ βίον εἰς ἅπαν-
45 τα τὸν αἰῶνα. ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων ἐν τοῖς οἰκείοις
χρόνοις ἕκαστον ἀναγράψομεν σαφέστερον, νῦν δ' ἐπὶ
τὰ συνεχῆ τοῖς προϊστορημένοις τρεψόμεθα, τοὺς χρό-
νους μόνον διορίζοντες. ἐν μὲν γὰρ ταῖς πρὸ ταύτης
βίβλοις ἀνεγράψαμεν τὰς ἀπὸ Τροίας ἁλώσεως πράξεις
50 ἕως ἐπὶ τὴν κατάλυσιν τοῦ τε Πελοποννησιακοῦ πολέμου
καὶ τῆς Ἀθηναίων ἡγεμονίας, διελθόντες ἔτη ἑπτακόσια
ἑβδομήκοντα καὶ ἐννέα· ἐν ταύτῃ δὲ τὰς συνεχεῖς πρά-
ξεις προσαναπληροῦντες ἀρξόμεθα ἀπὸ τῶν καταστα θέν-
55 των Ἀθήνησι τριάκοντα τυράννων, καταλήξομεν δὲ ἐπὶ
τὴν Ῥώμης ἅλωσιν ὑπὸ Γαλατῶν, περιλαβόντες ἔτη δε-
καοκτώ.

3 Ἀναρχίας γὰρ οὔσης Ἀθήνησι διὰ τὴν κατάλυσιν
60 τῆς ἡγεμονίας, ἔτος μὲν ἦν ὀγδοηκοστὸν πρὸς τοῖς
ἑπτακοσίοις μετὰ τὴν Τροίας ἅλωσιν, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ
χιλίαρχοι διεδέξαντο τὴν ὕπατον ἀρχὴν τέτταρες, Γάϊος
Φούριος καὶ Γάϊος Σερουίλιος καὶ Γάϊος Οὐαλέριος καὶ
Νουμέριος Φάβιος, ἤχθη δὲ Ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν
65 ἐνιαυτὸν τετάρτη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν ἐνίκα
στάδιον Κροκίνας Λαρισσαῖος. κατὰ δὲ τούτους τοὺς

640. 31. ἑαυτοῖς] ἑαυτῶν L 38. ὁ τῶν Συρ.] ὁ Συρ. AI (an L?), ὁ Σικελίας I 40. διέλιπεν] διέλειπεν L 41. ὑπὸ Wesselingius: libri ἐπὶ 45. ἕκαστον] malim ἑκάστων 46. προϊστορημένοις] προειρημένοις L 47. τρεψόμεθα] τρεψώμεθα L 48. ταῖς πρὸ ταύτης] addendum est ἑπτὰ ἀνεγράψαμεν] συνεγράψαμεν L 49. ἕως Sintenis: libri ὡς 53. ἀρξόμεθα] ἀρξώμεθα L 54. ἀπὸ] ἐκ AFL, ἐπὶ I 55. καταλήξομεν] καταλήξωμεν L
60. Τροίας] τῆς Τροίας A 61. διεδέξαντο] κατεδέξαντο L 62. Φούριος Rhodomannus: libri Φλούιος 63. Νουμέριος AFIL, caeteri Νουμένιος 65. ἐνενήκοντα F, ἐννενήκοντα caeteri στάδιον servavit L Κροκίνας Xenophon et Eusebius: libri Κορκίνας

χρόνους Ἀθηναῖοι μὲν καταπεπονημένοι ἐποιήσαντο συν-
θήκας πρὸς Λακεδαιμονίους, καθ' ἃς ἔδει τὰ τείχη τῆς
πόλεως καθελεῖν καὶ τῇ πατρίῳ πολιτείᾳ χρῆσθαι. καὶ 70
τὰ μὲν τείχη περιεῖλον, περὶ δὲ τῆς πολιτείας πρὸς ἀλ-
λήλους διεφέροντο. οἱ γὰρ τῆς ὀλιγαρχίας ὀρεγόμενοι
τὴν παλαιὰν κατάστασιν ἔφασαν διανείμασθαι, καθ' ἣν
παντελῶς ὀλίγοι τῶν ὅλων προειστήκεισαν· οἱ δὲ πλεῖ-
στοι δημοκρατίας ὄντες ἐπιθυμηταὶ τὴν τῶν πατέρων 75
πολιτείαν προεφέροντο, καὶ ταύτην ἀπέφηναν ὁμολο-
γουμένως οὖσαν δημοκρατίαν. ἀντιλογίας δὲ γενομένης
641 περὶ τούτων ἐπί τινας ἡμέρας, οἱ τὰς ὀλιγαρχίας αἱ-
ρούμενοι πρὸς Λύσανδρον διεπρεσβεύσαντο τὸν Σπαρ-
τιάτην, οὗτος γὰρ καταλυθέντος τοῦ πολέμου τὰ κατὰ 80
τὰς πόλεις ἀπέσταλτο διοικῆσαι, καὶ ὀλιγαρχίαι ἐν
ταῖς πλείσταις καθίσταντο, ἐλπίζοντες [οὐχ], ὅπερ
ἦν εἰκός, συνεπιλήψεσθαι τῆς ἐπιβολῆς αὐτοῖς. διέπλευ-
σαν οὖν εἰς Σάμον· ἐκεῖ γὰρ ἐτύγχανε διατρίβων ὁ
Λύσανδρος καὶ προσφάτως συνειληφὼς τὴν πόλιν. πα- 85
ρακαλούντων δὲ αὐτὸν πρὸς τὸ συνεργῆσαι συνεπένευσε,
καὶ τῆς μὲν Σάμου Θώρακα τὸν Σπαρτιάτην ἁρμοστὴν
κατέστησεν, αὐτὸς δὲ μετὰ νεῶν ἑκατὸν κατέπλευσεν εἰς
τὸν Πειραιᾶ. συναγαγὼν δ' ἐκκλησίαν συνεβούλευσε 90
τοῖς Ἀθηναίοις ἑλέσθαι τριάκοντα ἄνδρας τοὺς ἀφηγη-
σομένους τῆς πολιτείας καὶ πάντα διοικήσοντας τὰ κατὰ
τὴν πόλιν. ἀντειπόντος δὲ τοῦ Θηραμένους καὶ τὰς
συνθήκας ἀναγινώσκοντος, ὅτι τῇ πατρίῳ συνεφώνησε
χρήσασθαι πολιτείᾳ, καὶ δεινὸν εἶναι λέγοντος εἰ παρὰ 95
τοὺς ὅρκους ἀφαιρεθήσονται τὴν ἐλευθερίαν, ὁ Λύσαν-
δρος ἔφη λελύσθαι τὰς συνθήκας ὑπὸ Ἀθηναίων· ὕστερον
γὰρ τῶν συγκειμένων ἡμερῶν καθῃρηκέναι τὰ τείχη·
ἀνετείνατο δὲ καὶ τῷ Θηραμένει τὰς μεγίστας ἀπειλάς,
ἀποκτενεῖν φήσας, εἰ μὴ παύσεται Λακεδαιμονίοις ἐναν- 100
τιούμενος. διόπερ ὅ τε Θηραμένης καὶ ὁ δῆμος κατα-
πλαγεὶς ἠναγκάζετο χειροτονίᾳ καταλῦσαι τὴν δημοκρα-
τίαν. ᾑρέθησαν οὖν τριάκοντα ἄνδρες οἱ διοικήσοντες

72. διανείμασθαι non sanum videtur: ἀνακτήσασθαι Reiskius
76. ἀπέφηναν] ἀπέφηνον A, i. e. ἀπέφαινον 77. περὶ] ἐπὶ L
641. 80. τὰ κατὰ] libri κατὰ 81. ὀλιγαρχίαι — καθίσταντο AFHIKLQ, caeteri ὀλιγαρχίας — καθίστα οὐχ delent Rhodomannus et Ios. Scaliger nec vertit interpres, αὐτὸν Reiskius 85. συνειληφὼς] ita loquuntur LXX: Diodorum puto ἦν εἰληφὼς vel εἰληφὼς (conf. ad vol. II. p. 35. 72.) scripsisse 89. Πειραιᾶ] Πειραιέα AFIK 8. τριάκοντα om. FK, asterisco notavit Stephanus

5 τὰ κοινὰ τῆς πόλεως, ἁρμόζοντες μὲν τῷ λόγῳ, τύραννοι δὲ τοῖς πράγμασιν.

4 Ὁ δὲ δῆμος θεωρῶν τὴν Θηραμένους ἐπιείκειαν καὶ νομίζων τῇ τούτου καλοκἀγαθίᾳ τὴν πλεονεξίαν τῶν προεστηκότων ἐπὶ ποσὸν ἀνασταλήσεσθαι, καὶ τοῦτον 10 ἐν τοῖς τριάκοντα ἄρχουσιν ἐχειροτόνησεν. ἔδει δὲ τοὺς ᾑρημένους βουλήν τε καὶ τὰς ἄλλας ἀρχὰς καταστῆσαι, καὶ νόμους συγγράψαι καθ' οὓς ἤμελλον πολιτεύεσθαι. τὰ μὲν οὖν περὶ τῆς νομοθεσίας ἀνεβάλοντο, προφάσεις εὐλόγους ἀεὶ πορίζόμενοι, βουλὴν δὲ καὶ τὰς ἄλ-15 λας ἀρχὰς ἐκ τῶν ἰδίων φίλων κατέστησαν· ὥστε τούτους καλεῖσθαι μὲν ἄρχοντας, εἶναι δ' ὑπηρέτας τῶν τριάκοντα. καὶ τὸ μὲν πρῶτον παραδιδόντες κρίσει τοὺς πονηροτάτους τῶν ἐν τῇ πόλει κατεδίκαζον θανάτῳ· καὶ μέχρι τούτου τοῖς ἐπιεικεστάτοις τῶν πολιτῶν εὐη-20 ρέστει τὰ γινόμενα. μετὰ δὲ ταῦτα βουλόμενοι βιαιότερα καὶ παράνομα πράττειν, ᾐτήσαντο παρὰ Λακεδαιμονίων φρουράν, λέγοντες ὅτι τὴν πολιτείαν καταστήσουσιν ἐκείνοις συμφέρουσαν. ᾔδεισαν γὰρ ὅτι φόνους ἐπιτελεῖν οὐκ ἂν δύναιντο χωρὶς ξενικῶν ὅπλων· πάν-25 τας γὰρ ἀνθέξεσθαι τῆς κοινῆς ἀσφαλείας. Λακεδαιμονίων δὲ πεμψάντων φρουρὰν καὶ τὸν ταύτης ἡγησόμενον Καλλίβιον, τὸν μὲν φρούραρχον ἐξεθεράπευσαν δώροις καὶ τοῖς ἄλλοις φιλανθρώποις οἱ τριάκοντα· τῶν δὲ πλουσίων ἐπιλέγοντες τοὺς ἐπιτηδείους συνελάμβανον 30 ὡς νεωτερίζοντας, καὶ θανάτῳ περιβάλλοντες τὰς οὐσίας ἐδήμευον. τοῦ δὲ Θηραμένους ἐναντιουμένου τοῖς συνάρχουσι, καὶ μετὰ τῶν ἀντεχομένων τῆς σωτηρίας ἀπειλοῦντος ἀμύνεσθαι, συνήγαγον τὴν βουλὴν οἱ τριά-35 κοντα. Κριτίου δὲ προεστῶτος αὐτῶν, καὶ πολλὰ κατηγορήσαντος τοῦ Θηραμένους ὅτι προδίδωσι τὴν πολιτείαν ταύτην ἧς αὐτὸς ἑκουσίως κοινωνεῖ, παραλαβὼν τὸν λόγον ὁ Θηραμένης, καὶ περὶ τῶν κατὰ μέρος ἀπολογησάμενος, ἅπασαν ἔσχε τὴν βουλὴν εὔνουν. οἱ δὲ 40 περὶ τὸν Κριτίαν φοβούμενοι τὸν ἄνδρα μήποτε καταλύσῃ τὴν ὀλιγαρχίαν, περιέστησαν στρατιώτας ἔχοντας ἐσπασμένα τὰ ξίφη, καὶ τὸν Θηραμένην συνελάμβανον. ὁ δὲ φθάσας ἀνεπήδησε μὲν πρὸς τὴν βουλαίαν Ἑστίαν, ἔφησε δὲ πρὸς τοὺς θεοὺς καταφεύγειν, οὐ σωθήσεσθαι 45 νομίζων ἀλλὰ σπεύδων τοῖς ἀνελοῦσιν αὐτὸν περιποιή- [642]

16. καὶ τὸ] καὶ τοὺς A 19. εὐηρέστει FL, εὐηρέστη K, caeteri εὐαρεστεῖ

642. 26. ἡγησόμενον] ἡγησάμενον AKL 33. ἀμύνεσθαι] ἀμύνασθαι F 42. ἀνεπήδησε] ἐνεπήδησε A

σασθαι τὴν εἰς τοὺς θεοὺς ἀσέβειαν. παρελθόντων δὲ 5
τῶν ὑπηρετῶν καὶ ἀποσπώντων αὐτόν, ὁ μὲν Θηραμένης
ἔφερε γενναίως τὴν ἀτυχίαν, ἅτε καὶ φιλοσοφίας
ἐπὶ πλεῖον μετεσχηκὼς παρὰ Σωκράτει· τὸ δὲ λοιπὸν 50
πλῆθος ἠλέει δυςτυχοῦντα τὸν Θηραμένην, οὐ μὴν ἐτόλμα
βοηθεῖν περιεστώτων πολλῶν μετὰ ὅπλων. Σωκράτης
δὲ ὁ φιλόσοφος καὶ δύο τῶν οἰκείων προςδραμόντες
ἐνεχείρουν κωλύειν τοὺς ὑπηρέτας. ὁ δὲ Θηραμένης
ἠξίου μηδὲν τούτων πράττειν· τὴν μὲν γὰρ φιλίαν καὶ 55
τὴν ἀνδρείαν ἔφησεν αὐτῶν ἐπαινεῖν, ἑαυτῷ δὲ μεγίστην
συμφορὰν ἔσεσθαι, εἰ τοῖς οὕτως οἰκείως διακειμένοις
αἴτιος ἔσται θανάτου· οἱ δὲ περὶ τὸν Σωκράτην, τῶν
μὲν ἄλλων οὐδένα βοηθὸν ἔχοντες, τὴν δὲ τῶν ὑπερεχόντων
ἀνάστασιν ὁρῶντες αὐξανομένην, ἡσυχίαν ἔσχον. 60
καὶ Θηραμένην μὲν ἀπὸ τῶν βωμῶν ἀποσπάσαντες οἷς
ἦν προςτεταγμένον διὰ μέσης τῆς ἀγορᾶς εἵλκυσαν ἐπὶ
τὸν θάνατον. οἱ δὲ πολλοὶ τὰ τῆς φρουρᾶς ὅπλα καταπεπληγμένοι
συνήλγουν τῷ δυςτυχοῦντι, καὶ τήν τε 65
ἐκείνου συμφορὰν ἅμα καὶ τὴν περὶ σφᾶς δουλείαν
ἐδάκρυον· τῶν γὰρ ταπεινῶν ἕκαστοι τὴν Θηραμένους
ἀρετὴν θεωροῦντες οὕτω προπηλακιζομένην, τὴν περὶ
αὑτοὺς ἀσθένειαν οὐδενὶ λόγῳ παραναλωθήσεσθαι διειλήφεισαν.
643 μετὰ δὲ τὸν τούτου θάνατον οἱ τριάκοντα 70
τοὺς πλουσίους ἐπιλεγόμενοι, τούτοις ψευδεῖς αἰτίας ἐπεῤῥίπτουν,
καὶ φονεύοντες τὰς οὐσίας διήρπαζον. ἀνεῖλον
δὲ καὶ Νικήρατον τὸν Νικίου τοῦ στρατηγήσαντος ἐπὶ
Συρακοσίους υἱόν, ἄνδρα πρὸς ἅπαντας ἐπιεικῆ καὶ φιλάνθρωπον,
πλούτῳ δὲ καὶ δόξῃ σχεδὸν πρῶτον πάντων 75
Ἀθηναίων. διὸ καὶ συνέβη πᾶσαν οἰκίαν συναλγῆσαι
τῇ τἀνδρὸς τελευτῇ, τῆς διὰ τὴν ἐπιείκειαν μνήμης
προαγούσης εἰς δάκρυα. οὐ μὴν ἔληγόν γε τῆς παρανομίας
οἱ τύραννοι, πολὺ δὲ μᾶλλον ἐπίτασιν λαμβανούσης 80
τῆς ἀπονοίας τῶν μὲν ξένων τοὺς πλουσιωτάτους
ἑξήκοντα κατέσφαξαν, ὅπως τῶν χρημάτων κυριεύσωσι·
τῶν δὲ πολιτῶν καθ' ἡμέραν ἀναιρουμένων οἱ τοῖς
βίοις εὐπορούμενοι σχεδὸν ἅπαντες ἔφυγον ἐκ τῆς πόλεως.
ἀνεῖλον δὲ καὶ Αὐτόλυκον, ἄνδρα παῤῥησιαστήν, 85

51. libri *ἀνδρίαν* **56.** *ἔφησεν αὐτῶν ἐπαινεῖν* AFIL, caeteri *αὐτῶν ἐπαινεῖν ἔφησεν* **60.** *ἀνάστασιν*] verum est *ἀνάτασιν* **67.** *προπηλ.*] *προςπηλ.* L **68.** *αὐτοὺς*] *αὑτοὺς* IL **69.** *διειλήφεισαν* Eichstadius: *διαλήφασι* K, caeteri *διειλήφασι* 643. **78.** *γε* Reiskius: libri *τε* **79.** *ἐπίτασιν* Reiskius, *ἐπίδοσιν* Rhodomannus: libri *ἐν ἅπασι* **81.** *ὅπως*] *ὅπως ἂν* A **85.** *παῤῥησιαστήν*] *παγκρατιαστήν* Diar. Class. vol. XXX. p. 373.

καὶ καθόλου τοὺς χαριεστάτους ἐπέλεγον. ἐπὶ τοσοῦτο δὲ κατέφθειραν τὴν πόλιν ὥςτε φυγεῖν Ἀθηναίους πλείους τῶν ἡμίσεων.

6 Λακεδαιμόνιοι δὲ τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων ὁρῶν-
90 τες, οὐδέποτε ἰσχῦσαι βουλόμενοι τοὺς Ἀθηναίους, ἔχαιρον. καὶ φανερὰν αὐτῶν ἐποίουν τὴν διάθεσιν· ἐψηφίσαντο γὰρ τοὺς Ἀθηναίων φυγάδας ἐξ ἁπάσης τῆς Ἑλλάδος ἀγωγίμους τοῖς τριάκοντα εἶναι, τὸν δὲ κωλύ-
95 σαντα πέντε ταλάντοις ἔνοχον εἶναι. δεινοῦ δ' ὄντος τοῦ ψηφίσματος, αἱ μὲν ἄλλαι πόλεις καταπεπληγμέναι τὸ βάρος τῶν Σπαρτιατῶν ὑπήκουον, Ἀργεῖοι δὲ πρῶτοι, μισοῦντες μὲν τὴν Λακεδαιμονίων ὠμότητα, κατελεοῦντες δὲ τὰς τύχας τῶν ἀκληρούντων, ὑπεδέχοντο
100 φιλανθρώπως τοὺς φυγάδας. καὶ Θηβαῖοι δὲ ἐψηφίσαντο ὑπάρχειν πρόςτιμον τῷ θεασαμένῳ μὲν ἀγόμενον φυγάδα, μὴ βοηθήσαντι δὲ κατὰ τὸ δυνατόν. τὰ μὲν οὖν περὶ Ἀθηναίους ἐν τούτοις ἦν.

7 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Σικελιωτῶν
5 τύραννος ἐπειδὴ πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην ἐποιήσατο, περὶ τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος διενοεῖτο μᾶλλον γίνεσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ τοὺς Συρακοσίους ἀπολελυμένους τοῦ πολέμου σχολὴν ἕξειν εἰς τὸ τὴν ἐλευθερίαν
10 ἀνακτήσασθαι. θεωρῶν δὲ τῆς πόλεως τὴν Νῆσον ὀχυρωτάτην οὖσαν καὶ δυναμένην ῥᾳδίως φυλάττεσθαι, ταύτην μὲν διῳκοδόμησεν ἀπὸ τῆς ἄλλης πόλεως τείχει πολυτελεῖ, καὶ πύργους ὑψηλοὺς καὶ πυκνοὺς ἐνῳκοδόμησε, καὶ πρὸ αὐτῆς χρηματιστήρια καὶ στοὰς δυναμένας 644
15 ὄχλων ἐπιδέχεσθαι πλῆθος. ᾠκοδόμησε δ' ἐν αὐτῇ πολυτελῶς ὠχυρωμένην ἀκρόπολιν πρὸς τὰς αἰφνιδίους καταφυγάς, καὶ συμπεριέλαβε τῷ ταύτης τείχει τὰ πρὸς τῷ μικρῷ λιμένι τῷ Λακκίῳ καλουμένῳ νεώρια. ταῦτα δ'
20 ἑξήκοντα τριήρεις χωροῦντα πύλην εἶχε κλειομένην, δι' ἧς κατὰ μίαν τῶν νεῶν εἰςπλεῖν συνέβαινε. τῆς δὲ χώρας τὴν μὲν ἀρίστην ἐξελόμενος ἐδωρήσατο τοῖς τε φί-

86. τοσοῦτο **AL, caeteri** τοσοῦτον **87.** πλείους] πλείω **L**
89. ὁρῶντες] θεωροῦντες **L: deesse aliquid vidit Rhodomannus:** *conspecta civitatis calamitate* **interpres**
91. αὐτῶν] ἑαυτῶν **A** **97.** πρῶτοι] πρῶτον **AFIK**
μὲν] καὶ μὲν **IK** **1.** ἀγόμενον] ἀγωγιμὸν **L**
4. Σικελῶν **libri inepte:** Σικελιωτῶν **Wesselingius,** *Syracusiorum* **interpres: conf. ad p. 421. 39. 653. 70. 693. 94.** **6.** διενοεῖτο μᾶλλον **Reiskius: libri** διενόει τὸ μέλλον **11.** διῳκοδόμησεν] διῳκοδόμησαν **A** ἀπὸ — **13.** ἐνῳκοδόμησε **om. F**
644. **18.** Λακκίῳ] Λακίῳ **IK**

λοις καὶ τοῖς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένοις, τὴν δ' ἄλλην ἐμέρισεν ἐπ' ἴσης ξένῳ τε καὶ πολίτῃ, συμπεριλαβὼν τῷ τῶν πολιτῶν ὀνόματι τοὺς ἠλευθερωμένους δούλους, 25 οὓς ἐκάλει νεοπολίτας. διέδωκε δὲ καὶ τὰς οἰκίας τοῖς ὄχλοις πλὴν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ· ταύτας δὲ τοῖς φίλοις καὶ τοῖς μισθοφόροις ἐδωρήσατο. ἐπεὶ δὲ τὰ κατὰ τὴν τυραννίδα καλῶς ἐδόκει διῳκηκέναι, τὴν δύναμιν ἐξήνεγκεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς, πάντας μὲν σπεύδων τοὺς 30 αὐτονόμους ὑφ' ἑαυτὸν ποιήσασθαι, μάλιστα δὲ τούτους διὰ τὸ συμμαχῆσαι πρότερον Καρχηδονίοις. οὗτος μὲν οὖν ἐπὶ τὴν τῶν Ἑρβησσίνων πόλιν στρατεύσας τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευάζετο. οἱ δὲ συστρατευόμενοι Συρακόσιοι κύριοι τῶν ὅπλων ὄντες συ- 35 στάσεις ἐποιοῦντο, καὶ κατηγόρουν ἀλλήλων ὅτι τοῖς ἱππεῦσιν οὐ συνεπελάβοντο τῆς καταλύσεως τῆς τοῦ τυράννου. ὁ δὲ καθεσταμένος ὑπὸ τοῦ Διονυσίου τῶν στρατιωτῶν ἡγεμὼν τὸ μὲν πρῶτον ἠπείλησέ τινι τῶν παῤ- 40 ῥησιαζομένων· ἀντειπόντος δ' ἐκείνου θρασέως ἐπῆλθεν ὡς πατάξων. ἐφ' ᾧ παροξυνθέντες οἱ στρατιῶται τὸν μὲν ἔπαρχον ὄνομα Δωρικὸν ἀπέκτειναν, τοὺς δὲ πολίτας βοῶντες ἐπὶ τὴν ἐλευθερίαν μετεπέμποντο τοὺς ἐκ τῆς Αἴτνης ἱππεῖς· οὗτοι γὰρ ἐν ἀρχῇ τῆς τυραννίδος 45 ἐκπεπτωκότες ᾤκουν τοῦτο τὸ φρούριον.

8 Διονύσιος δὲ καταπλαγεὶς τὴν ἀπόστασιν τῶν Συρακοσίων, τὴν μὲν πολιορκίαν ἔλυσε, τὴν δ' εἰς τὰς Συρακούσας ἠπείγετο, σπεύδων καταλαβέσθαι τὴν πόλιν. 50 οὗ φυγόντος οἱ τὴν ἀπόστασιν ποιησάμενοι στρατηγοὺς εἵλοντο τοὺς ἀποκτείναντας τὸν ἔπαρχον, καὶ παραλαβόντες τοὺς ἐξ Αἴτνης ἱππεῖς ἐν ταῖς καλουμέναις Ἐπιπολαῖς ἀντεστρατοπέδευσαν τῷ τυράννῳ, καὶ διέκλεισαν αὐτὸν τῆς ἐπὶ τὴν χώραν ἐξόδου. εὐθὺς δὲ πρός τε 55 Μεσσηνίους καὶ Ῥηγίνους πρέσβεις ἀπέστειλαν, δεόμενοι κατὰ θάλατταν συναντιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας· εἰώθεισαν γὰρ αἱ πόλεις αὗται κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν τριήρεις πληροῦν οὐκ ἐλάττους ὀγδοήκοντα. ἃς τότε τοῖς Συρακοσίοις αἱ πόλεις ἀπέστειλαν, σπεύδουσαι συνε- 60 πιλαβέσθαι τῆς ἐλευθερίας. ἐπεκήρυξαν δὲ καὶ χρημά-

23. ἐπίσης] ἐφίσης A, de quo v. Tzetzes Hist. XI. 57. 27. ταύτας] ταῦτα FK 29. ἐξήνεγκεν] ἐξήγαγεν Reiskius: conf. ad p. 649. 88. 33. Ἑρβησσίνων] Ἑρβησινῶν omnes στρατεύσας FIK, caeteri στρατοπεδεύσας 37. τῆς τοῦ τυράννου] τοῦ τυράννου FIK 42. Δωρικὸν] Δώρικον scribendum 54. τὴν χώραν] τῆς χώρας FIK 55. Ῥηγίνους] Ῥηγίους A 57. εἰώθεισαν Reiskius: libri εἰώθασι

των πλῆθος τοῖς ἀνελοῦσι τὸν τύραννον, καὶ τοῖς μεταβαλλομένοις τῶν ξένων ἐπηγγείλαντο μεταδώσειν τῆς πολιτείας. κατεσκεύασαν δὲ καὶ μηχανήματα, δι' ὧν τὰ 645
65 τείχη σαλεύοντες ἐξέλωσι, καὶ προςέβαλλον καθ' ἡμέραν τῇ Νήσῳ, καὶ τοὺς μεταβαλλομένους τῶν ξένων φιλανθρώπως ἀπεδέχοντο. Διονύσιος δὲ τῆς εἰς τὴν χώραν ἐξόδου διακεκλεισμένος καὶ ὑπὸ τῶν μισθοφόρων ἐγκα-
70 ταλειπόμενος, συνήγαγε τοὺς φίλους, βουλευσόμενος περὶ τῶν ἐνεστώτων. οὕτω γὰρ τελέως ἀπήλπιστο τὰ τῆς δυναστείας ὥςτε οὐ ζητεῖν αὐτὸν ὥςτε καταπολεμῆσαι τοὺς Συρακοσίους, ἀλλὰ ποῖον ὑπομείνας θάνατον μὴ παντελῶς ἄδοξον ποιήσῃ τὴν κατάλυσιν τῆς ἀρχῆς.
75 Ἔλωρις μὲν οὖν, εἷς τῶν φίλων, ὡς δ' ἔνιοί φασιν, ὁ ποιητὸς πατήρ, εἶπεν αὐτῷ διότι καλὸν ἐντάφιόν ἐστιν ἡ τυραννίς· Πολύξενος δὲ ὁ κηδεστὴς ἀπεφήνατο δεῖν λαβόντα τὸν ὀξύτατον ἵππον εἰς τὴν τῶν Καρ-
80 χηδονίων ἐπικράτειαν ἀφιππεῦσαι πρὸς τοὺς Καμπανούς· τούτους γὰρ Ἰμίλκων ἀπολελοίπει φυλακῆς ἕνεκα τῶν κατὰ Σικελίαν τόπων· Φίλιστος δ' ὁ μετὰ ταῦτα τὰς ἱστορίας συνταξάμενος ἀντειπὼν τῷ Πολυξένῳ προςήκειν ἔφησε δεῖν οὐκ ἐφ' ἵππου θέοντος ἐκπηδᾶν ἐκ τῆς τυραννίδος, ἀλλὰ τοῦ σκέλους
85 ἑλκόμενον προπίπτειν. ᾧ προσχὼν ὁ Διονύσιος ἔκρινε πᾶν ὑπομεῖναι πρότερον ἢ τὴν δυναστείαν ἐκλιπεῖν ἑκουσίως. διόπερ ἀποστείλας πρέσβεις πρὸς τοὺς ἀφεστηκότας, τούτους μὲν παρεκάλει δοῦναι τὴν ἐξουσίαν
90 αὐτῷ μετὰ τῶν ἰδίων ἀπελθεῖν ἐκ τῆς πόλεως· πρὸς δὲ τοὺς Καμπανοὺς λάθρα διαπεμψάμενος ὡμολόγησεν αὐτοῖς δώσειν χρήματα ὅσα ἂν αἰτήσωσιν εἰς τὴν πολιορκίαν.

9 Τούτων δὲ πραχθέντων οἱ μὲν Συρακόσιοι τὴν
95 ἐξουσίαν δόντες τῷ τυράννῳ μετὰ πέντε νεῶν ἀποπλεῖν ῥαθυμότεροι καθειστήκεσαν, καὶ τοὺς μὲν ἱππεῖς ἀπέλυσαν πρὸς τὴν πολιορκίαν οὐδὲν χρησίμους ὄντας, τῶν δὲ πεζῶν οἱ πλεῖστοι κατὰ τὴν χώραν ἐξήεσαν, ὡς ἤδη καταλελυμένης τῆς τυραννίδος. οἱ δὲ Καμπανοὶ ταῖς

62. μεταβαλλομένοις] μεταλαβομένοις AL 645. 66. μεταβαλλομένους] μεταλαβομένους A 75. ποιητὸς Wesselingius: libri ποιητὴς 80. Ἰμίλκων ALQ, Ἀμίλκας FKQ, Ἰμίλκας caeteri κατὰ] κατὰ τὴν A 81. τὰς ἱστορίας] τὰς om. L, asterisco notavit Stephanus 83. ἔφησε Stephanus: libri ἔφη σοι ἵππου] ἵππον I θέοντος Rhodomannus: libri θέλοντος 85. προπίπτειν] libri προςπίπτειν 91. ἂν] ἐὰν FK 95. ῥαθυμότεροι] ῥαθυμότερον AFHIKL ἱππεῖς inseruit Reiskius 97. ἐξήεσαν sumpsi ab Reiskio: ἐπεξήεσαν L, caeteri ἀντεξήεσαν

ἐπαγγελίαις μετεωρισθέντες τὸ μὲν πρῶτον ἐπ' Ἀγύριον 100
παρεγενήθησαν· ἐκεῖ δὲ τὴν ἀποσκευὴν Ἀγύρι παρα-
θέμενοι τῷ δυναστεύοντι τῆς πόλεως ἐξώρμησαν ἐπὶ Συ-
ρακούσας εὔζωνοι, τὸν ἀριθμὸν ὄντες ἱππεῖς χίλιοι δια-
κόσιοι. ταχὺ δὲ διανύσαντες τὴν ὁδὸν ἀπροςδοκήτως 5
ἐπεφάνησαν τοῖς Συρακοσίοις, καὶ πολλοὺς αὐτῶν ἀνε-
λόντες εἰςεβιάσαντο πρὸς τὸν Διονύσιον. κατέπλευσαν
δὲ καὶ τριακόσιοι μισθοφόροι τῷ τυράννῳ κατὰ τὸν
αὐτὸν καιρόν, ὥςτε αὐτὸν ἀνακύψαι ταῖς ἐλπίσιν. οἱ
δὲ Συρακόσιοι πάλιν τῆς δυναστείας ἰσχυροποιουμένης 10
ἐστασίασαν πρὸς ἀλλήλους, τῶν μὲν ἀποφαινομένων μέ-
νειν καὶ πολιορκεῖν, τῶν δὲ λύειν τὸ στρατόπεδον καὶ
646 τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν. ἃ δὴ συνιδὼν ὁ Διονύσιος, ἐξήγα-
γεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ τεταραγμένοις ἐπιπε-
σὼν ῥᾳδίως ἐτρέψατο περὶ τὴν Νέαν πόλιν καλουμένην. 15
ἀνῃρέθησαν μὲν οὖν οὐ πολλοί· παριππεύων γὰρ ὁ
Διονύσιος ἐκώλυσε φονεύειν τοὺς φεύγοντας. οἱ δὲ
Συρακόσιοι παραχρῆμα μὲν κατὰ τὴν χώραν ἐσκεδάσθη-
σαν, μετ' ὀλίγον δὲ πρὸς τοὺς ἱππεῖς ἠθροίσθησαν ὑπὲρ 20
τοὺς ἑπτακιςχιλίους. Διονύσιος δὲ τοὺς πεσόντας τῶν
Συρακοσίων θάψας ἀπέστειλε πρέσβεις εἰς Αἴτνην, ἀξι-
ῶν τοὺς φυγάδας διαλύεσθαι καὶ τὴν πατρίδα κατοι-
κεῖν, διδοὺς πίστιν μὴ μνησικακήσειν αὐτοῖς. τινὲς μὲν
οὖν καὶ τέκνα καὶ γυναῖκας ἀπολελοιπότες ἠναγκάσθη- 25
σαν πεισθῆναι τοῖς παρακαλουμένοις· οἱ δὲ λοιποί, προ-
φερομένων τῶν πρεσβευτῶν τὴν τοῦ Διονυσίου περὶ
τὴν ταφὴν τῶν πεσόντων εὐεργεσίαν, ἔφασαν αὐτὸν ἄξιον
εἶναι τυχεῖν τῆς ὁμοίας χάριτος, καὶ τοῖς θεοῖς ηὔχοντο
τὴν ταχίστην αὐτὸν ἐπιδεῖν ταύτης τυγχάνοντα. οὗτοι 30
μὲν οὖν οὐδενὶ τρόπῳ βουληθέντες πιστεῦσαι τῷ τυράν-
νῳ κατέμειναν ἐν Αἴτνῃ, καιρὸν ἐπιτηροῦντες κατ' αὐ-
τοῦ. Διονύσιος δὲ τοῖς μὲν κατελθοῦσι φυγάσι φιλαν-
θρώπως ἐχρήσατο, βουλόμενος καὶ τοὺς ἄλλους προτρέ- 35
ψασθαι κατελθεῖν εἰς τὴν πατρίδα· τοὺς δὲ Καμπανοὺς
ταῖς καθηκούσαις δωρεαῖς τιμήσας ἐξαπέστειλεν ἐκ τῆς
πόλεως, ὑφορώμενος αὐτῶν τὴν ἀβεβαιότητα. οἳ πο-
ρευθέντες εἰς Ἔντελλαν, καὶ πείσαντες τοὺς ἐν τῇ πόλει

1. ἀποσκευὴν] παρασκευὴν L Ἀγύρι] Ἀγύρει Stephanus
2. Συρακούσας] Συρακδύσαις A 6. εἰςεβιάσαντο Stephanus: libri εἰςεβιβάσαντο 10. ἰσχυροποιουμένης] χειροποιουμένης AHL 12. λύειν] λύσειν K
646. 15. πόλιν καλουμένην] invertunt IKL 24. καὶ τέκνα καὶ] τέκνα καὶ FIK, καὶ τέκνα A 26. προφερομ.] προςφερομ. L 28. τῶν πεσόντων om. L 38. Ἔντελλαν] Αἴτελλαν A, ἤτελλαν F

40 λαβεῖν ἑαυτοὺς συνοίκους, νυκτὸς ἐπιθέμενοι τοὺς μὲν ἡβῶντας ἀπέσφαξαν, τὰς δὲ γυναῖκας τῶν παρασπονδηθέντων γήμαντες κατέσχον τὴν πόλιν.

10 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λακεδαιμόνιοι καταλελυκότες 45 τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον ὁμολογουμένην ἔσχον τὴν ἡγεμονίαν καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν. καταστήσαντες δὲ ναύαρχον Λύσανδρον, τούτῳ προσέταξαν ἐπιπορεύεσθαι τὰς πόλεις ἐν ἑκάστῃ τοὺς παρ' αὐτοῖς καλουμένους ἁρμοστὰς ἐγκαθιστάντα· ταῖς γὰρ 50 δημοκρατίαις προσκόπτοντες οἱ Λακεδαιμόνιοι δι' ὀλιγαρχίας ἐβούλοντο τὰς πόλεις διοικεῖσθαι. ἔταξαν δὲ καὶ φόρους τοῖς καταπολεμηθεῖσι, καὶ τὸν πρὸ τοῦ χρόνον οὐ χρώμενοι νομίσματι τότε συνήθροιζον ἐκ τοῦ φόρου κατ' ἐνιαυτὸν πλείω τῶν χιλίων ταλάντων. ἐπεὶ 55 δὲ τὰ κατὰ τὴν Ἑλλάδα πράγματα κατὰ τὴν ἰδίαν ἀξίαν διῴκησαν, ἀπέστειλαν Ἄριστον ἄνδρα τῶν ἐπιφανῶν εἰς Συρακούσας, τῷ μὲν λόγῳ προσποιούμενοι καταλύειν τὴν δυναστείαν, τῇ δ' ἀληθείᾳ σπεύδοντες αὐξῆσαι τὴν 60 τυραννίδα· ἤλπιζον γὰρ συγκατασκευάζοντες τὴν ἀρχὴν ὑπήκοον ἕξειν τὸν Διονύσιον διὰ τὰς εὐεργεσίας. ὁ δ' Ἄριστος καταπλεύσας εἰς Συρακούσας, καὶ τῷ τυράννῳ λάθρα περὶ τούτων διαλεχθείς, τούς τε Συρακοσίους ἀνασείων καὶ τὴν ἐλευθερίαν ἀποκαταστήσειν ἐπαγγει- 65 λάμενος, Νικοτέλην μὲν τὸν Κορίνθιον ἀνεῖλεν ἀφηγού- 647 μενον τῶν Συρακοσίων, τοὺς δὲ πιστεύσαντας προδοὺς τὸν μὲν τύραννον ἰσχυρὸν κατέστησε, διὰ δὲ τῆς πράξεως ταύτης ἀσχημονεῖν ἐποίησεν αὐτὸν ἅμα καὶ τὴν πατρίδα. Διονύσιος δὲ τοὺς Συρακοσίους ἐπὶ τὸν θε- 70 ρισμὸν ἀποστείλας ἐπῆλθε τὰς οἰκίας· καὶ τὰ μὲν ὅπλα πάντων ἀφείλετο, μετὰ δὲ ταῦθ' ἕτερον τεῖχος ᾠκοδόμει περὶ τὴν ἀκρόπολιν, καὶ ναῦς τε κατεσκευάζετο, συνῆγε δὲ καὶ μισθοφόρων πλῆθος, καὶ τὰ λοιπὰ παρε- 75 σκευάζετο πρὸς τὴν ἀσφάλειαν τῆς τυραννίδος, ὡς ἂν ἔργοις ἤδη πεῖραν εἰληφὼς ὅτι πᾶν ὑπομένουσιν οἱ Συρακόσιοι χάριν τοῦ μὴ δουλεύειν.

11 Τούτων δὲ πραττομένων Φαρνάβαζος ὁ Δαρείου 80 τοῦ βασιλέως σατράπης Ἀλκιβιάδην τὸν Ἀθηναῖον συλλαβὼν ἀνεῖλε, χαρίσασθαι βουλόμενος Λακεδαιμονίοις. τοῦ δ' Ἐφόρου δι' ἄλλας αἰτίας ἐπιβουλευθῆναι γεγρα-

52. πρὸ τοῦ] πρῶτον I 45. καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν] καὶ γῆν καὶ F 56. Ἄριστον] v. Wesseling. ad p. 696. 48. 60. διὰ] κατὰ L 647. 68. αὐτὸν] αὑτὸν I 76. ὑπομένουσιν] ὑπομενοῦσιν I interpres

φότος, οὐκ ἄχρηστον εἶναι νομίζω παραθεῖναι τὴν παραδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐπιβουλὴν κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου. φησὶ γὰρ κατὰ τὴν ἑπτακαιδεκάτην βίβλον 85
Κῦρον μὲν καὶ Λακεδαιμονίους λάθρα παρασκευάζεσθαι ἅμα πολεμεῖν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν, Ἀλκιβιάδην δὲ διά τινων αἰσθόμενον τὴν Κύρου προαίρεσιν ἐλθεῖν πρὸς τὸν Φαρνάβαζον καὶ περὶ τούτων ἐξηγήσασθαι κατὰ μέρος, ἀξιῶσαι δὲ αὐτὸν δοῦναι ἀναβάσεως ὁδὸν 90
πρὸς Ἀρταξέρξην· βούλεσθαι γὰρ ἐμφανίσαι πρῶτον τὴν ἐπιβουλὴν τῷ βασιλεῖ. τὸν δὲ Φαρνάβαζον ἀκούσαντα τῶν λόγων σφετερίσασθαι τὴν ἀπαγγελίαν, καὶ πέμψαι πιστοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τούτων τῷ βασιλεῖ δηλώσοντας. 95
οὐ διδόντος δὲ τοῦ Φαρναβάζου τοὺς παραπέμψοντας εἰς τὰ βασίλεια, φησὶ τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην ὁρμῆσαι πρὸς τὸν σατράπην τῆς Παφλαγονίας, ὅπως δι' ἐκείνου ποιήσαιτο τὴν ἀνάβασιν· τὸν δὲ Φαρνάβαζον φοβηθέντα μὴ περὶ τούτων ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν ὁ βασιλεύς, ἐπαπο- 100
στεῖλαι τοὺς ἀνελοῦντας κατὰ τὴν ὁδὸν τὸν Ἀλκιβιάδην. τοὺς δὲ καταλαβόντας τῆς Φρυγίας ἔν τινι κώμῃ κατεσκηνωκότα νυκτὸς περιθεῖναι ξύλων πλῆθος· ἀναφθέντος οὖν πολλοῦ πυρὸς τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιχειρῆσαι μὲν ἀμύνεσθαι, κρατηθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν εἰς 5
αὐτὸν ἀκοντιζόντων τελευτῆσαι. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Δημόκριτος ὁ φιλόσοφος ἐτελεύτησε βιώσας ἔτη ἐνενήκοντα. Λασθένην τε τὸν Θηβαῖον τὸν νενικηκότα ταύτην τὴν Ὀλυμπιάδα λέγεται πρὸς ἵππον ἀθλητὴν 10
δραμόντα νικῆσαι· τὸν δὲ δρόμον ἀπὸ τῆς Κορωνείας μέχρι τῆς Θηβαίων πόλεως γενέσθαι. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαίων φρουρούντων Ἔρρουκαν πόλιν Οὐόλσκων ἐπελθόντες οἱ πολέμιοι τῆς τε πόλεως ἐκράτησαν καὶ τῶν φρουρῶν τοὺς πλείστους ἀνεῖλον. 15

12 Τῶν δὲ κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν πράξεων τέλος 648 ἐχουσῶν Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Εὐκλείδης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διεδέξαντο χιλίαρχοι τέτταρες, Πόπλιος Κορνήλιος, Νουμέριος Φάβιος, Λεύκιος Οὐα- 20

84. κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου] κατ' Ἀλκιβιάδου A 88. τὸν Φαρν.] Φαρν. A 89. κατὰ] immo τὰ κατὰ 91. βούλεσθαι IK, caeteri βουλεύεσθαι 93. ἀπαγγελίαν] ἐπαγγελίαν F 96. τὸν μὲν] τὸν A 100. ἀνελοῦντας Staveren. ad Corn. Nep. Alc. c. 10.: libri ἀνελόντας 1. τὸν om. A 2. τῆς Φρυγίας ἔν τινι κώμῃ AL, caeteri ἔν τινι κώμῃ τῆς Φρυγίας 8. libri ἐννενήκοντα 13. Οὐόλσκων] Οὐάλκων F

648. 18. τέτταρες F, caeteri τέσσαρες

λέριος καὶ Τερέντιος Μάξιμος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Βυζάντιοι πρὸς μὲν ἀλλήλους στασιάζοντες, πρὸς δὲ τοὺς παροικοῦντας Θρᾷκας πόλεμον ἔχοντες, κακῶς ἀπήλλαττον· οὐ δυνάμενοι δὲ λύσιν πορίσασθαι
25 τῆς πρὸς ἀλλήλους φιλονεικίας, στρατηγὸν ᾐτήσαντο παρὰ Λακεδαιμονίων. ἐξέπεμψαν οὖν οἱ Σπαρτιᾶται Κλέαρχον καταστήσοντα τὰ κατὰ τὴν πόλιν· οὗτος δὲ πιστευθεὶς περὶ τῶν ὅλων, καὶ μισθοφόρους πολλοὺς ἀθροίσας, οὐκέτι προστάτης ἦν ἀλλὰ τύραννος. καὶ τὸ
30 μὲν πρῶτον τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ἐπί τινι θυσίᾳ καλέσας ἀνεῖλε· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναρχίας οὔσης ἐν τῇ πόλει τριάκοντα μὲν τοὺς ὀνομαζομένους Βοιωτοὺς συνήρπασε καὶ περιθεὶς κάλων ἀπεστραγγάλισε, πάντων δὲ τῶν
35 διαφθαρέντων τὰς οὐσίας σφετερισάμενος ἐπελέγετο καὶ τῶν ἄλλων τοὺς εὐπόρους. ψευδεῖς δ' αἰτίας ἐπιῤῥίπτων οὓς μὲν ἀπέκτεινεν οὓς δὲ ἐφυγάδευσε· πολλῶν δὲ χρημάτων κυριεύσας καὶ μισθοφόρων ἀθροίσας πλῆθος τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν ἠσφαλίσατο. διαβοηθείσης
40 δὲ τῆς κατὰ τὸν τύραννον ὠμότητός τε καὶ δυνάμεως, Λακεδαιμόνιοι τὸ μὲν πρῶτον ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις τοὺς πείσοντας ἀποθέσθαι τὴν δυναστείαν· οὐ προσέχοντος δὲ τοῖς ἀξιουμένοις, ἔπεμψαν δύναμιν ἐπ' αὐτὸν καὶ στρατηγὸν Πανθοίδαν. οὗ τὴν ἔφοδον αἰ-
45 σθόμενος ὁ Κλέαρχος εἰς Σηλυβρίαν μετήγαγε τὴν δύναμιν, κύριος ὢν καὶ ταύτης τῆς πόλεως· πολλὰ γὰρ εἰς τοὺς Βυζαντίους ἡμαρτηκώς, ὑπελάμβανεν οὐ μόνον τοὺς Λακεδαιμονίους ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐν τῇ πόλει πολε-
50 μίους ἕξειν. διόπερ ἐκ Σηλυβρίας κρίνας ἀσφαλέστερον διαπολεμήσειν, τά τε χρήματα καὶ τὴν δύναμιν μετέστησεν. ὡς δ' ἐπύθετο τοὺς Λακεδαιμονίους ἐγγὺς ὄντας, ἀπήντησεν αὐτοῖς, καὶ περὶ τὸν καλούμενον πόρον συνῆψε μάχην τοῖς περὶ τὸν Πανθοίδαν. γενομένου δ'
55 ἐπὶ πολὺν χρόνον τοῦ κινδύνου, καὶ λαμπρῶς ἀγωνισαμένων τῶν Λακεδαιμονίων, οἱ τοῦ τυράννου διεφθάρησαν. ὁ δὲ Κλέαρχος τὸ μὲν πρῶτον μετ' ὀλίγων συγκλεισθεὶς εἰς Σηλυβρίαν ἐπολιορκεῖτο· μετὰ δὲ ταῦτα φοβηθεὶς διέδρα νυκτός, καὶ διέπλευσεν εἰς τὴν Ἰωνίαν·
60 ἐκεῖ δ' εἰς συνήθειαν ἐλθὼν Κύρῳ τῷ τοῦ βασιλέως ἀδελφῷ δυνάμεων ἀφηγήσατο. ὁ γὰρ Κῦρος, ἄρχων 649

20. καὶ Τερέντιος Μάξιμος om. A **32.** Βοιωτοὺς AHLQ, *Boeotae* interpres, caeteri Βυζαντίους: βοηθοὺς Reiskius vel τοὺς ὀνομαστοτάτους Βυζαντίων **35.** ψευδεῖς] ψευδεῖς δ' Eichstadius, καὶ ψευδεῖς Reiskius **45.** Σηλυβρίαν FIK constanter, caeteri Σηλυμβρίαν

ἀποδεδειγμένος τῶν ἐπὶ θαλάττης σατραπειῶν καὶ φρονήματος πλήρης, διενοεῖτο στρατεύειν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην. ὁρῶν οὖν τὸν Κλέαρχον τόλμαν ἔχοντα καὶ θράσος πρόχειρον, ἔδωκεν αὐτῷ χρήματα καὶ προσέταξεν ὡς πλείστους ξενολογεῖν, νομίζων εὔθετον ἕξειν συναγωνιστὴν τοῖς ὑπ' αὐτοῦ τολμωμένοις. 65

13 Λύσανδρος δὲ ὁ Σπαρτιάτης ἐπειδὴ πάσας τὰς ὑπὸ Λακεδαιμονίους πόλεις διῴκησε κατὰ τὴν τῶν ἐφόρων γνώμην ἐν αἷς μὲν δεκαδαρχίας ἐν αἷς δὲ ὀλιγαρχίας καταστήσας, περίβλεπτος ἦν ἐν τῇ Σπάρτῃ. καταλύσας γὰρ τὸν Πελοποννησιακὸν πόλεμον τῇ πατρίδι περιτεθεικὼς ἦν τὴν ἡγεμονίαν ὁμολογουμένην καὶ τὴν κατὰ γῆν καὶ τὴν κατὰ θάλατταν. διόπερ ἐπὶ τούτοις πεφρονηματισμένος διενοεῖτο καταλῦσαι τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν βασιλείαν καὶ κοινὴν ἐκ πάντων Σπαρτιατῶν ποιῆσαι τὴν αἵρεσιν τῶν βασιλέων· ἤλπιζε γὰρ εἰς ἑαυτὸν τάχιστα τὴν ἀρχὴν ἥξειν διὰ τὸ μεγίστας καὶ καλλίστας πράξεις κατειργάσθαι. θεωρῶν δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους μάλιστα τοῖς μαντείοις προσέχοντας, ἐπεχείρησε τὴν ἐν Δελφοῖς προφῆτιν διαφθεῖραι χρήμασιν. ἐνόμιζε γάρ, εἰ χρησμὸν λάβοι σύμμαχον ταῖς ἰδίαις ἐπιβολαῖς, ῥᾳδίως ἥξειν ἐπὶ τέλος τὴν προαίρεσιν. ἐπεὶ δὲ παμπληθῆ [χρόνον] χρήματα τοῖς περὶ τὸ μαντεῖον διατρίβουσιν ὑπισχνούμενος οὐκ ἔπειθε, ταῖς ἐν Δωδώνῃ περὶ τὸ μαντεῖον οὔσαις ἱερείαις προσήνεγκε λόγους περὶ τῶν αὐτῶν διά τινος Φερεκράτους, Ἀπολλωνιάτου μὲν τὸ γένος, ἔχοντος δὲ συνήθειαν πρὸς τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν διατρίβοντας. οὐδὲν δὲ πρᾶξαι δυνάμενος ἐξεδήμησεν εἰς Κυρήνην, πρόφασιν μὲν ὡς εὐχὰς ἀποδιδοὺς Ἄμμωνι, τῇ δ' ἀληθείᾳ διαφθεῖραι βουλόμενος τὸ μαντεῖον· ἐκόμισε δὲ καὶ χρημάτων πλῆθος, δι' ὧν ἤλπιζε τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν διατρίβοντας πεῖσαι. καὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς τῶν περὶ ἐκείνους τοὺς τόπους Λίβυς ξένος ἦν αὐτῷ πατρικός, καὶ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Λυσάνδρου συνέβαινεν ὀνομάζεσθαι Λίβυν ἀπὸ τῆς πρὸς ἐκεῖνον φιλίας. διὰ δὴ τούτου καὶ τῶν κομιζομένων χρημάτων ἐλπίσας πεί- 70 75 80 85 90 95 100

649. 62. σατραπειῶν Stephanus: libri σατραπῶν
69. Λακεδαιμονίους] Λακεδαιμονίως A 70. δεκαδαρχίας] δεκαρχίας IKL 74. καὶ post ὁμολογ. om. FK
75. τούτοις] τούτους K πεφρονηματισμένος] περιφρονηματισμένος K 77. ἐκ πάντων AFHL, caeteri ἁπάντων
84. ἥξειν] hic praestat ἄξειν 85. χρόνον delet Reiskius 88. προσήνεγκε] προσήγαγε IK 90. περὶ] εἰς L
91. ἐξεδήμησεν] ἐπεδήμησεν L 96. ξένος om. A
99. τούτου] τοῦτο F

σειν, οὐ μόνον ἀπέτυχε τῆς ἐπιβολῆς, ἀλλὰ καὶ συνεξέπεμψαν οἱ τοῦ μαντείου προεστῶτες πρέσβεις τοὺς κατηγορήσοντας τοῦ Λυσάνδρου περὶ τῆς τοῦ χρηστηρίου διαφθορᾶς· ὁ δὲ Λύσανδρος παραγενηθεὶς εἰς Λακεδαί- 650
5 μονα, κρίσεως αὐτῷ προτεθείσης ἀπελογήσατο πιθανῶς ὑπὲρ αὑτοῦ. τότε μὲν οὖν οὐδὲν ᾔδεισαν οἱ Λακεδαιμόνιοι περὶ τῆς τοῦ Λυσάνδρου προαιρέσεως εἰς τὸ καταλῦσαι τοὺς ἀφ' Ἡρακλέους βασιλεῖς· μετὰ δέ τινα χρόνον τελευτήσαντος αὐτοῦ, καί τινων χρηματισμῶν
10 ζητουμένων κατὰ τὴν οἰκίαν, εὗρον λόγον γεγραμμένον πολυτελῶς, ὃν ἐπραγματεύσατο πρὸς τὰ πλήθη, πείθων ἐξ ἁπάντων τῶν πολιτῶν αἱρετοὺς γίνεσθαι βασιλεῖς.

14 Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος ἐπειδὴ
15 τὴν πρὸς Καρχηδονίους εἰρήνην ἐποιήσατο, τῶν δὲ κατὰ τὴν πόλιν στάσεων ἀπήλλακτο, τὰς ὁμόρους τῶν Χαλκιδέων πόλεις ἔσπευδε προσαγαγέσθαι· αὗται δ' ἦσαν Νάξος, Κατάνη, Λεοντῖνοι. τούτων δ' ἐπεθύμει κυρι-
20 εῦσαι διὰ τὸ συνορίζειν αὐτὰς τῇ Συρακοσίᾳ καὶ πολλὰς ἀφορμὰς ἔχειν πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς δυναστείας. πρῶτον μὲν οὖν ἐπὶ τὴν Αἴτνην στρατεύσας παρέλαβε τὸ φρούριον, τῶν φυγάδων οὐκ ὄντων ἀξιομάχων πρὸς τηλικαύτην δύναμιν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λεοντίνους ἀνα-
25 ζεύξας ἐγγὺς τῆς πόλεως κατεστρατοπέδευσε παρὰ τὸν Τηρίαν ποταμόν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἐκτάξας τὴν δύναμιν ἐξαπέστειλε κήρυκα πρὸς τοὺς Λεοντίνους, κελεύων παραδοῦναι τὴν πόλιν, καὶ νομίζων τῷ φόβῳ καταπλῆξαι τοὺς ἔνδον. οὐ προσεχόντων δὲ τῶν Λεον-
30 τίνων, ἀλλὰ πάντα παρεσκευασμένων τὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν, Διονύσιος οὐκ ἔχων μηχανήματα τὴν μὲν πολιορκίαν κατὰ τὸ παρὸν ἀπέγνω, τὴν δὲ χώραν ἅπασαν ἐλεηλάτησεν. ἐκεῖθεν δ' ἀνέζευξεν ἐπὶ τοὺς Σικελούς,
35 προσποιούμενος τὸν πρὸς τούτους πόλεμον ἐπαναιρεῖσθαι πρὸς τὸ τοὺς Καταναίους καὶ Ναξίους ῥαθυμοτέρους γενέσθαι περὶ τὴν τῆς πόλεως φυλακήν. διατρίβων δὲ περὶ τὴν Ἔνναν Ἀείμνηστον τὸν Ἐνναῖον ἔπεισεν ἐπιθέσθαι τυραννίδι, συνεπιλήψεσθαι τῆς προθέσεως ἐπαγ-
40 γελλόμενος. κρατήσαντος δ' ἐκείνου τῆς ἐπιβολῆς, καὶ

2. τοῦ Λυσάνδρου] Λυσάνδρου IK 3. διαφθορᾶς] φθορᾶς AL
650. 6. αὐτοῦ] τῶν αὐτοῦ L 17. Χαλκιδέων] Χαρκηδονίων A, καλχιδόνων F correctus in margine 20. Συρακοσίᾳ] libri Συρακούσῃ 21. ἐπὶ addidit Stephanus 25. Τηρίαν AL, caeteri Τυρίαν 39. ἐπαγγελλόμενος] ἐπαγγελόμενος IL

τὸν Διονύσιον οὐκ εἰςαγαγόντος εἰς τὴν πόλιν, διοργισθεὶς μετεβάλετο καὶ τοὺς Ἐνναίους παρεκάλει καταλύειν τὸν τύραννον. ὧν συνδραμόντων εἰς τὴν ἀγορὰν μετὰ τῶν ὅπλων καὶ τῆς ἐλευθερίας ἀντιποιουμένων, πλήρης ἦν ἡ πόλις ταραχῆς. Διονύσιος δὲ πυθόμενος τὴν 45 στάσιν, ἀνέλαβε τοὺς φίλους, καὶ ταχέως διά τινος ἐρήμου τόπου ἐλθὼν παρειςέπεσεν εἰς τὴν πόλιν. καὶ τὸν μὲν Ἀείμνηστον συλλαβὼν παρέδωκε τοῖς Ἐνναίοις πρὸς τὴν τιμωρίαν, αὐτὸς δ' οὐδὲν ἀδικήσας ἀπῆλθεν ἐκ τῆς 50 πόλεως. τοῦτο δ' ἔπραξεν οὐχ οὕτω τοῦ δικαίου φροντίζων ὡς βουλόμενος προτρέψασθαι τὰς ἄλλας πόλεις αὐτῷ πιστεύειν.

Ἐκεῖθεν δ' ἀναζεύξας τὴν τῶν Ἐρβιταίων πόλιν 15 651 πορθεῖν ἐπεχείρησεν· οὐδὲν δὲ πράττων, πρὸς μὲν τούτους εἰρήνην ἐποιήσατο, τὴν δὲ δύναμιν ἤγαγεν ἐπὶ 55 Κατάνην· Ἀρκεσίλαος γὰρ στρατηγὸς ὢν τῶν Καταναίων ἐπηγγέλλετο αὐτῷ προδώσειν τὴν πόλιν. διόπερ ὑπὸ τούτου περὶ μέσας νύκτας παρειςαχθεὶς κύριος τῆς Κατάνης ἐγένετο. ἀφελόμενος δὲ τῶν πολιτῶν τὰ ὅπλα 60 φρουρὰν ἐν αὐτῇ κατέστησεν ἱκανήν. μετὰ δὲ ταῦτα Προκλῆς ὁ τῶν Ναξίων ἀφηγούμενος ἐπαγγελιῶν μεγέθει πεισθεὶς παρέδωκε τὴν πατρίδα τῷ Διονυσίῳ· ὃς τὰς δωρεὰς ἀποδοὺς τῷ προδιδόντι καὶ τοὺς συγγενεῖς αὐτῷ χαρισάμενος τὴν πόλιν ἐξηνδραποδίσατο. καὶ τὰς 65 μὲν κτήσεις ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι, τὰ δὲ τείχη καὶ τὰς οἰκίας κατέσκαψε. παραπλησίως δὲ καὶ τοῖς Καταναίοις χρησάμενος ἐλαφυροπώλησε τοὺς αἰχμαλώτους ἐν Συρακούσαις. τὴν μὲν οὖν τῶν Ναξίων χώ- 70 ραν Σικελοῖς τοῖς ὁμοροῦσιν ἐδωρήσατο, τοῖς δὲ Καμπανοῖς τὴν πόλιν τῶν Καταναίων οἰκητήριον ἔδωκε. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Λεοντίνους στρατεύσας ἁπάσῃ τῇ δυνάμει τὴν πόλιν περιεστρατοπέδευσε, καὶ πρὸς τοὺς ἔνδον διαπρεσβευσάμενος ἐκέλευσεν αὐτοὺς παραδιδόναι 75 τὴν πόλιν καὶ μετέχειν τῆς ἐν Συρακούσαις πολιτείας. οἱ δὲ Λεοντῖνοι, βοήθειαν μὲν οὐδεμίαν ἕξειν προςδοκῶντες, τὰς δὲ Ναξίων καὶ Καταναίων συμφορὰς ἀναλογιζόμενοι, κατεπλήττοντο, φοβούμενοι μὴ τοῖς αὐτοῖς

42. καταλύειν] καταλαβεῖν FIK 47. ἐλθὼν om. IK interpres 50. οὕτω] οὕτως AL

651. 54. πράττων] πράσσων omnes 57. ἐπηγγέλλετο] ἐπηγγέλετο IL 58. παρειςαχθεὶς] προειςαχθεὶς A 61. ἱκανήν] τὴν ἱκανήν FI 64. ἀποδοὺς A, caeteri ἀποδιδοὺς 66. ἐφῆκε] ἀφῆκε I 68. δὲ καὶ τοῖς FIKL, δὲ τούτοις καὶ Q, caeteri δὲ τοῖς 78. συμφορὰς] συμφορὰν K

80 περιπέσωσι δυστυχήμασι. διόπερ εἴξαντες τῷ καιρῷ συνεχώρησαν, καὶ τὴν πόλιν ἐκλιπόντες εἰς Συρακούσας μετῴκησαν.

16 Ἀρχωνίδης δὲ ὁ τῆς Ἑρβίτης ἐπιστάτης, ἐπειδὴ πρὸς Διονύσιον εἰρήνην ὁ δῆμος ὁ τῶν Ἑρβιταίων συνέθετο, 85 διενοεῖτο κτίσαι πόλιν. εἶχε γὰρ μισθοφόρους τε πλείους καὶ σύμμικτον ὄχλον, ὃς τῷ πρὸς Διονύσιον πολέμῳ συνέδραμεν εἰς τὴν πόλιν· πολλοὶ δὲ καὶ τῶν ἀπὸ τῆς Ἑρβίτης ἐπηγγέλλοντο αὐτῷ κοινωνήσειν τῆς ἀποικίας. ἀναλαβὼν οὖν τὸ συνεδρεῦον πλῆθος κατελάβετό 90 τινα λόφον ὀκτὼ σταδίους ἀπέχοντα τῆς θαλάττης, ἐν ᾧ πόλιν ἔκτισεν Ἄλαισαν· οὐσῶν δὲ καὶ ἄλλων πόλεων κατὰ τὴν Σικελίαν ὁμωνύμων, Ἀρχωνίδιον αὐτὴν προσηγόρευσεν ἀφ' ἑαυτοῦ. ἐν δὲ τοῖς ὕστερον χρόνοις τῆς πόλεως πολλὴν ἐπίδοσιν λαμβανούσης διά τε τὰς ἀπὸ 95 τῆς θαλάττης ἐργασίας καὶ διὰ τὴν ὑπὸ Ῥωμαίων δοθεῖσαν ἀτέλειαν, οἱ Ἀλαισῖνοι τὴν τῶν Ἑρβιταίων συγγένειαν ἀπηρνήσαντο, αἰσχρὸν ἡγούμενοι καταδεεστέρας πόλεως ἑαυτοὺς ἀποίκους νομίζεσθαι. οὐ μὴν ἀλλὰ μέχρι νῦν παρ' ἀμφοτέραις συγγένειαί τε πλείονες διαμέ- 100 νουσι καὶ τὰς κατὰ τὸ Ἀπολλώνειον θυσίας τοῖς αὐτοῖς ἔθεσι διοικοῦσι. τινὲς δέ φασιν ὑπὸ Καρχηδονίων ἐκτίσθαι τὴν Ἄλαισαν καθ' ὃν καιρὸν Ἰμίλκων τὴν πρὸς τὸν Διονύσιον εἰρήνην ἐποιήσατο. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν 5 Ῥωμαίοις πρὸς Βηίους πόλεμος συνέστη διὰ τοιαύτας αἰτίας. * τότε πρώτοις ἐπεψηφίσαντο Ῥωμαῖοι τοῖς στρα- 652 τιώταις καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν εἰς ἐφόδια διδόναι χρήματα. ἐξεπολιόρκησαν δὲ καὶ τὴν Οὐόλσκων πόλιν, ἣ τότε μὲν Ἄνξωρ ἐκαλεῖτο, νῦν δ' ὀνομάζεται Ταρακίνη.

17 10 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦρχε Μικίων, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν παρέλαβον χιλίαρχοι ἕξ, Τίτος Κοΐντιος καὶ Γάϊος Ἰού-

87. τῆς Ἑρβίτης Eichstadius: libri τῶν Ἑρβιταίων 89. λόφον] τῶν λόφων A et γρ. margo F 90. Ἄλαισαν] libri Ἄλεσαν hic et postea 92. Ἀρχωνίδιον] immo Ἀρχωνίδειον 94. θαλάττης] θαλάσσης F 96. Ἀλαισῖνοι] libri Ἀλεσινοὶ Ἑρβιταίων Wesselingius: libri Ἑρβιτῶν 98. ἑαυτοὺς om. L 2. Ἰμιλκῶν L, caeteri Ἀμίλκας 4. Βηίους] libri Βοιοὺς συνέστη] ἐνέστη A 652. 5. post αἰτίας lacunam notavit Stephanus πρώτοις] πρῶτον Wesselingius, ego πρώτως 8. Οὐόλσκων] Οὐόλκων AF, Τούσκλων KQ, τούσκων supra versum F 9. ὀνομάζεται om. IK 10. ἐνιαυσίου] ἐναυσιαίου I 11. Μικίων] v. annotat. 12. Κοΐντιος HL interpres, caeteri Κόϊντος

λιος καὶ Αὖλος Μάνλιος. τούτων δὲ τὰς ἀρχὰς λαβόντων οἱ τὸν Ὠρωπὸν οἰκοῦντες πρὸς ἀλλήλους στασιάσαντες ἐφυγάδευσαν τῶν πολιτῶν τινας. οἱ δὲ φυγάδες μέχρι μέν τινος δι' ἑαυτῶν ἐπεβάλοντο κατελθεῖν· οὐ δυνάμενοι δὲ τὴν προαίρεσιν ἐπὶ τέλος ἀγαγεῖν, ἔπεισαν τοὺς Θηβαίους ἑαυτοῖς συναποστεῖλαι δύναμιν. Θηβαῖοι δὲ στρατεύσαντες ἐπὶ τοὺς Ὠρωπίους, καὶ κυριεύσαντες τῆς πόλεως, μετῴκισαν ἀπὸ τῆς θαλάττης αὐτοὺς ὡς ἑπτὰ σταδίους. καὶ χρόνους μέν τινας εἴασαν καθ' αὑτοὺς πολιτεύεσθαι, μετὰ δὲ ταῦτα δόντες πολιτείαν τὴν χώραν Βοιωτίαν ἐποιήσαντο. τούτων δὲ πραττομένων Λακεδαιμόνιοι καὶ ἄλλα μὲν πλείονα τοῖς Ἠλείοις ἐνεκάλουν, μάλιστα δ' ὅτι Παυσανίαν τὸν βασιλέα αὐτῶν διεκώλυσαν τῷ θεῷ θῦσαι καὶ διότι τοῖς Ὀλυμπίοις Λακεδαιμονίους οὐκ εἴασαν ἀγωνίσασθαι. διόπερ κρίναντες πρὸς αὐτοὺς ἐκφέρειν πόλεμον, δέκα πρεσβευτὰς ἀπέστειλαν, πρῶτον μὲν κελεύοντας τὰς περιοίκους πόλεις ἐᾶν αὐτονόμους εἶναι, ἔπειτα τὰς δαπάνας τοῦ πρὸς Ἀθηναίους πολέμου κατὰ τὸ ἐπιβάλλον αὐτοῖς μέρος ἀπῄτουν. ταῦτα δ' ἔπραττον προφάσεις αὑτοῖς εὐλόγους καὶ πιθανὰς ἀρχὰς ζητοῦντες πολέμου. οὐ προςεχόντων δὲ τῶν Ἠλείων, ἀλλὰ καὶ προςεγκαλούντων ὅτι τοὺς Ἕλληνας καταδουλοῦνται, τὸν ἕτερον τῶν βασιλέων Παυσανίαν ἐπ' αὐτοὺς ἀπέστειλαν μετὰ στρατιωτῶν τετρακιςχιλίων. συνηκολούθουν δ' αὐτῷ πολλοὶ στρατιῶται καὶ παρὰ τῶν συμμάχων σχεδὸν ἁπάντων πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων· οὗτοι δὲ δυςχεραίνοντες τοῖς ὑπὸ Λακεδαιμονίων πραττομένοις οὐ μετέσχον τῆς ἐπὶ τὴν Ἦλιν στρατείας. ὁ δ' οὖν Παυσανίας κατ' ἔφοδον τῆς Ἀρκαδίας ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἦλιν Λασίωνα μὲν φρούριον εὐθὺς εἷλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ τῆς Ἀκρωρείας ἀγαγὼν τὸ στρατόπεδον τέτταρας πόλεις [653] προςηγάγετο, Θραιστόν, Ἅλιον, Εὐπάγιον, Ὀποῦντα. ἐκεῖθεν δὲ τῇ Πύλῳ προςστρατοπεδεύσας, εὐθὺς καὶ τοῦτο τὸ χωρίον παρέλαβεν, ἀπέχον τῆς Ἤλιδος σταδί-

13. *Μάνλιος* Rhodomannus, *Μαμίλιος* AHKL, *Manilius* interpres, *Μάμιλος* K supra versum cum caeteris   21. *μετῴκισαν*] *μετῴκησαν* FK   25. *καὶ ἄλλα μὲν*] *μὲν καὶ ἄλλα* F   26. *τὸν βασιλέα αὐτῶν*] *αὐτὸν τὸν βασιλέα* FI   31. *κελεύοντας*] fort. *κελεύοντες*   *περιοίκους*] *περιοικούσας* FK   33. *κατὰ* Rhodomannus: libri *καὶ κατὰ*   34. *αὐτοῖς* om. L, *αὑτοῖς* I   39. *δ' αὐτῷ*] *αὐτῷ* K   43. *ἐπὶ τὴν* L, caeteri *ὑπὸ τὴν*   45. *εὐθὺς* om. F
653. 48. *Εὐπάγιον*] scribendum *Ἐπιτάλιον*: vide annotat.
49. *προςστρατοπεδεύσας* Eichstadius: libri *προστρατοπεδεύσας*   *εὐθὺς*] *εὐθὺ* A, *ἐξ ἀρχῆς* L

ους ὡς ἑβδομήκοντα. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπ' αὐτὴν πορευθεὶς τὴν Ἦλιν ἐπὶ τῶν πέραν τοῦ ποταμοῦ λόφων κατεστρατοπέδευσεν. Ἠλεῖοι δὲ μικρὸν ἔμπροσθεν ἦσαν παρ' Αἰτωλῶν εἰληφότες συμμάχους ἐπιλέκτους ἄνδρας
55 χιλίους, οἷς τὸν περὶ τὸ γυμνάσιον τόπον ἐδεδώκεισαν φυλάττειν. τοῦ δὲ Παυσανίου τοῦτον τὸν τόπον πρῶτον ἐπιχειρήσαντος πολιορκεῖν καταπεφρονηκότως, ὡς οὐδέποτ' ἂν τολμησάντων Ἠλείων ἐπεξελθεῖν, ἐξαίφνης οἵ
60 τε Αἰτωλοὶ καὶ πολλοὶ τῶν πολιτῶν ἐκχυθέντες ἐκ τῆς πόλεως κατεπλήξαντο τοὺς Λακεδαιμονίους, καὶ σχεδὸν τριάκοντα αὐτῶν κατέβαλον. ὁ δὲ Παυσανίας τότε μὲν ἔλυσε τὴν πολιορκίαν· μετὰ δὲ ταῦθ' ὁρῶν ἐργώδη τὴν ἅλωσιν οὖσαν, ἐπήει πορθῶν καὶ φθείρων τὴν χώραν ἱερὰν
65 οὖσαν, καὶ παμπληθεῖς ὠφελείας ἤθροισεν. ἤδη δὲ τοῦ χειμῶνος συνεγγίζοντος, κατὰ μὲν τὴν Ἦλιν ἐτείχισε φρούρια, καὶ τὴν ἱκανὴν ἐν αὐτοῖς κατέλιπε δύναμιν, αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς ὑπολοίπου στρατιᾶς ἐν Δύμῃ παρεχείμασε.

18 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Διονύσιος ὁ τῶν Σικελιω-
70 τῶν τύραννος, ἐπειδὴ τὰ κατὰ τὴν δυναστείαν αὐτῷ προεχώρει κατὰ γνώμην, διενοεῖτο μὲν πρὸς Καρχηδονίους ἐκφέρειν πόλεμον· οὔπω δὲ ταῖς παρασκευαῖς ἱκα-
75 νὸς ὤν, τὴν μὲν προαίρεσιν ταύτην ἔκρυπτε, πρὸς δὲ τοὺς μέλλοντας κινδύνους τὰ χρήσιμα διῴκει. εἰδὼς οὖν κατὰ τὸν Ἀττικὸν πόλεμον τὴν πόλιν ἐκ θαλάττης εἰς θάλατταν ἀποτετειχισμένην, εὐλαβεῖτο μήποτε παραπλησίοις ἐλαττώμασι περιπεσὼν ἀποκλεισθῇ τῆς εἰς τὴν χώ-
80 ραν ἐξόδου· εὐφυῶς γὰρ ἑώρα κειμένας τὰς καλουμένας Ἐπιπολὰς κατὰ τῆς πόλεως τῶν Συρακοσίων. διόπερ τοὺς ἀρχιτέκτονας παραλαβών, ἀπὸ τῆς τούτων γνώμης ἔκρινε δεῖν τειχίσαι τὰς Ἐπιπολὰς ᾗ νῦν τὸ πρὸς
85 τοῖς Ἑξαπύλοις ὑπάρχει τεῖχος. ὁ γὰρ τόπος οὗτος τετραμμένος ἐστὶ πρὸς ἄρκτον, ἀπόκρημνος δὲ πᾶς καὶ διὰ τὴν τραχύτητα δυςπρόσοδος ἐκ τῶν ἔξωθεν μερῶν. βουλόμενος οὖν ταχεῖαν τὴν κατασκευὴν τῶν τειχῶν γίνεσθαι, τὸν ἀπὸ τῆς χώρας ὄχλον ἤθροισεν, ἐξ οὗ τοὺς
90 εὐθέτους ἄνδρας ἐλευθέρους ἐπιλέξας εἰς ἑξακιςμυρί- 654 ους ἐπιδιεῖλε τούτοις τὸν τειχιζόμενον τόπον. καθ' ἕκαστον μὲν οὖν στάδιον ἀρχιτέκτονας ἐπέστησε, κατὰ δὲ

55. ἐδεδώκεισαν] δεδώκεισαν AK 64. ἐπήει] ἐποίει K 70. Σικελιωτῶν] Σικελῶν FIK 75. χρήσιμα] χρήματα Q 77. ἀποτετειχισμένην] τετειχισμένην A 88. γίνεσθαι A, caeteri γίγνεσθαι 89. ἐλευθέρους om. FIK 654. 91. τειχιζόμενον AK, caeteri ἐπιτειχιζόμενον

πλέθρον ἐπέταξεν οἰκοδόμους, καὶ τοὺς τούτοις ὑπηρετήσοντας ἐκ τῶν ἰδιωτῶν εἰς ἕκαστον πλέθρον διακοσίους. χωρὶς δὲ τούτων ἕτεροι παμπληθεῖς τὸν ἀριθμὸν 95 ἔτεμνον τὸν ἀνέργαστον λίθον· ἑξακισχίλια δὲ ζεύγη βοῶν ἐπὶ τὸν οἰκεῖον τόπον παρεσκεύαζεν. ἡ δὲ τῶν ἐργαζομένων πολυχειρία πολλὴν παρείχετο τοῖς θεωμένοις κατάπληξιν, ἁπάντων σπευδόντων τελέσαι τὸ τεταγμένον. 100 ὁ γὰρ Διονύσιος τὴν προθυμίαν τοῦ πλήθους ἐκκαλούμενος μεγάλας προέθηκε δωρεὰς τοῖς προτερήσασι, δίχα μὲν τοῖς ἀρχιτέκτοσι, χωρὶς δὲ τοῖς οἰκοδόμοις, καὶ πάλιν τοῖς ἐργαζομένοις· καὶ αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν φίλων προςήδρευε τὰς ἡμέρας ὅλας τοῖς ἔργοις, ἐπὶ 5 πάντα τόπον ἐπιφαινόμενος καὶ τοῖς κακοπαθοῦσιν ἀεὶ προςλαμβάνων. καθόλου δ' ἀποθέμενος τὸ τῆς ἀρχῆς βάρος ἰδιώτην αὑτὸν ἀπεδείκνυε, καὶ τοῖς βαρυτάτοις τῶν ἔργων προϊστάμενος ὑπέμενε τὴν αὐτὴν τοῖς ἄλλοις 10 κακοπάθειαν· ὥςτε πολλὴ μὲν ἔρις ἐγίνετο καὶ τοῖς τῆς ἡμέρας ἔργοις ἔνιοι προςετίθεσαν καὶ μέρη τῶν νυκτῶν· τοσαύτη σπουδὴ τοῖς πλήθεσιν ἐνεπεπτώκει. διόπερ ἀνελπίστως ἐν ἡμέραις εἴκοσι τέλος ἔσχε τὸ τεῖχος, τὸ μὲν μῆκος κατασκευασθὲν ἐπὶ σταδίους τριάκοντα, τὸ δὲ 15 ὕψος σύμμετρον, ὥςτε τῷ τοίχῳ τῆς ὀχυρότητος γενομένης ἀνάλωτον ἐκ βίας ὑπάρξαι. τοῖς γὰρ πύργοις διείληπτο πυκνοῖς καὶ ὑψηλοῖς, ἔκ τε λίθων ᾠκοδόμητο τετραπόδων φιλοτίμως συνειργασμένων.

19 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦν 20 ἄρχων Ἐξαίνετος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν παρέλαβον χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Κορνήλιος, Καίσων Φάβιος, Σπόριος Ναύτιος, Γάϊος Οὐαλέριος, Μάνιος Σέργιος καὶ Ἰούνιος Λούκουλλος. περὶ δὲ τούτους τοὺς 25 χρόνους Κῦρος ὁ τῶν ἐπὶ θαλάττης σατραπειῶν ἡγούμενος διενοεῖτο μὲν πάλαι στρατεύειν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν Ἀρταξέρξην· ἦν γὰρ ὁ νεανίσκος φρονήματος πλήρης καὶ προθυμίαν ἔχων οὐκ ἄπρακτον εἰς τοὺς κατὰ πόλεμον ἀγῶνας. ἐπεὶ δ' αὐτῷ μισθοφόρων πλῆθος ἱκανὸν 30 συνῆκτο καὶ τὰ πρὸς τὴν στρατείαν εὐτρέπιστο, τοῖς μὲν

97. παρεσκεύαζεν] fort. παρεκόμιζεν 98. παρείχετο Eichstadius: παρέχετο A, caeteri παρέσχετο 1. προέθηκε] προςέθηκε A 4. προςήδρευε AFIKL, caeteri προςήδρευσε 9. προϊστάμενος] fort. προςιστάμενος 16. τοίχῳ] τείχει Wesselingius 18. ᾠκοδόμητο Eichstadius vertitque Rhodomannus: libri ᾠκοδόμηντο 19. συνειργασμένων] συνηρμοσμένων Reiskius 20. διελθόντος] διεληλυθότος A 23. Καίσων] Κένσων FK 24. 25. καὶ Ἰούνιος Λούκουλλος (Λούκουλος FK) om. AL

πλήθεσιν οὐκ ἐδήλου τἀληθές, ἔφασκε δ' εἰς Κιλικίαν ἄγειν τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς ἀφεστηκότας τοῦ βασιλέως
35 τυράννους. ἀπέστειλε δὲ καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους πρεσβευτὰς τοὺς ἀνανεωσομένους τὰς κατὰ τὸν πρὸς Ἀθηναίους πόλεμον εὐεργεσίας καὶ παρακαλέσοντας ἑαυτῷ συμμαχεῖν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, νομίσαντες αὐτοῖς συνοίσειν τὸν πόλεμον, ἔγνωσαν τῷ Κύρῳ βοηθεῖν, καὶ
40 παραχρῆμα ἐξέπεμψαν πρεσβευτὰς πρὸς τὸν ἑαυτῶν 655 ναύαρχον Σάμον ὀνομαζόμενον, ὅπως ὅ,τι ἂν κελεύῃ ὁ Κῦρος πράττῃ. ὁ δὲ Σάμος εἶχε μὲν τριήρεις εἴκοσι καὶ πέντε, μεθ' ὧν πλεύσας εἰς Ἔφεσον πρὸς τὸν Κύ-
45 ρου ναύαρχον ἕτοιμος ἦν αὐτῷ πάντα συμπράττειν· ἐξέπεμψαν δὲ καὶ πεζοὺς στρατιώτας ὀκτακοσίους, ἡγεμόνα Χειρίσοφον καταστήσαντες· ἀφηγεῖτο δὲ τοῦ βαρβαρικοῦ στόλου παντὸς Ταμώς, ἔχων τριήρεις πεντήκοντα πολυτελῶς ἐξηρτυμένας· καὶ καταπλευσάντων τῶν Λα-
50 κεδαιμονίων ἀνήχθησαν οἱ στόλοι τὸν πλοῦν ὡς ἐπὶ Κιλικίας ποιούμενοι. Κῦρος δὲ τούς τε ἀπὸ τῆς Ἀσίας στρατολογηθέντας καὶ μισθοφόρους μυρίους τρισχιλίους ἀθροίσας εἰς Σάρδεις, Λυδίας μὲν καὶ Φρυγίας κατέστησεν ἐπιμελητὰς Πέρσας ἑαυτοῦ συγγενεῖς, Ἰωνίας δὲ
55 καὶ τῆς Αἰολίδος ἔτι δὲ τῶν σύνεγγυς τόπων Ταμώ, φίλον μὲν ὄντα πιστόν, τὸ δὲ γένος ὑπάρχοντα Μεμφίτην· αὐτὸς δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως προῆγεν ὡς ἐπὶ τῆς Κιλικίας καὶ Πισιδίας, διαδιδοὺς λόγον ὅτι τινὲς τῶν ἐκεῖ κατοικούντων ἀφεστήκασιν. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας
60 ἀπὸ μὲν τῆς Ἀσίας ἑπτακισμυρίους, ὧν ἦσαν ἱππεῖς τρισχίλιοι, ἀπὸ δὲ Πελοποννήσου καὶ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος μισθοφόρους μυρίους τρισχιλίους. ἡγεῖτο δὲ τῶν μὲν ἀπὸ Πελοποννήσου χωρὶς Ἀχαιῶν Κλέαρχος ὁ Λα-
65 κεδαιμόνιος, τῶν δ' ἀπὸ Βοιωτίας Πρόξενος Θηβαῖος, τῶν δ' Ἀχαιῶν Σωκράτης Ἀχαιός, τῶν δ' ἀπὸ Θετταλίας Μένων ὁ Λαρισσαῖος. τῶν δὲ βαρβάρων τὰς μὲν κατὰ λεπτὸν ἡγεμονίας εἶχον Πέρσαι, τῶν δὲ συμπάντων αὐτὸς ἡγεῖτο Κῦρος, ὃς τοῖς μὲν ἡγεμόσιν ἐδεδη-
70 λώκει τὴν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν ἀνάβασιν, τὸ δὲ πλῆθος

35. ἀνανεωσομένους] ἀνανεωσαμένους L **38.** αὐτοῖς] αὑτοῖς IL **39.** βοηθεῖν] συμμαχεῖν L
655. 40. Σάμον] vid. annotat. **41.** κελεύῃ A, κελεύει K, caeteri κελεύοι. **42.** πράττῃ] πράττειν FK **47.** παντὸς om. AIIL, asterisco notavit Stephanus et est inutile **48.** ἐξηρτυμένας Wesselingius, ἐξηρτυσμένας L, caeteri ἐξηρτισμένας **57. 58.** τῆς Κιλικίας καὶ Πισιδίας AFIKL, caeteri τὴν Κιλικίαν καὶ Πισιδίαν
66. Θετταλίας] Θεσσαλίας omnes **67.** Πέρσαι] οἱ Πέρσαι A

ἔκρυπτεν, εὐλαβούμενος μήποτε διὰ τὸ μέγεθος τῆς στρατείας ἐγκαταλίπῃ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν. διὸ καὶ κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν προορώμενος τὸ μέλλον ἐξεθεράπευε τοὺς στρατιώτας, κοινὸν ἑαυτὸν παρεχόμενος καὶ δαψιλεῖς ἀγορὰς ἑτοιμάζων. 75

20 Ἐπεὶ δὲ διῆλθε Λυδίαν καὶ Φρυγίαν ἔτι δὲ καὶ τὰ τῆς Κιλικίας συνορίζοντα, παρεγενήθη πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Κιλικίας καὶ τὴν πρὸς ταῖς Κιλικίαις πύλαις εἰςβολήν. αὕτη δ' ἐστὶ στενὴ καὶ παράκρημνος ἐπὶ 80 σταδίους μὲν εἴκοσι παρατείνουσα, πλησίον δ' αὐτῆς ἐστιν ἐξ ἀμφοτέρων καθ' ὑπερβολὴν ὄρη μεγάλα καὶ δυςπρόσιτα· ἀπὸ δὲ τῶν ὀρῶν ἐξ ἑκατέρου μέρους τείχη κατατείνει μέχρι τῆς ὁδοῦ καθ' ἣν ἐνῳκοδόμηνται πύλαι. διεξαγαγὼν δὲ διὰ τούτων τὴν δύναμιν εἰςέβαλεν 85 εἴς τι πεδίον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν οὐδενὸς τῷ κάλλει λειπόμενον· δι' οὗ πορευθεὶς εἰς Ταρσόν, μεγίστην τῶν ἐν Κιλικίᾳ πόλεων, ταχέως αὐτῆς ἐγκρατὴς ἐγένετο. 656 Συέννεσις δὲ ὁ τῆς Κιλικίας δυναστεύων ὡς ἤκουσε τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως, εἰς ἀπορίαν πολ- 90 λὴν ἐνέπιπτεν, οὐκ ὢν ἀξιόμαχος. μεταπεμπομένου δ' αὐτὸν Κύρου καὶ τὰ πιστὰ δόντος, ἐπορεύθη πρὸς αὐτόν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ πολέμου πυθόμενος ὡμολόγησε συμμαχήσειν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην, καὶ τὸν ἕνα τῶν υἱῶν τῷ Κύρῳ συνεξαπέστειλε, δοὺς αὐτῷ τῶν 95 Κιλίκων τοὺς ἱκανοὺς συστρατευσομένους· πανοῦργος γὰρ ὢν τὴν φύσιν καὶ πρὸς τὸ τῆς τύχης ἄδηλον ἁρτισάμενος, τὸν ἕτερον τῶν υἱῶν ἐξέπεμψε πρὸς τὸν βασιλέα λάθρα δηλώσοντα καὶ τὰς δυνάμεις ἐπ' ἐκεῖνον ἠθροισμένας καὶ διότι τῆς μὲν συμμαχίας δι' ἀνάγκην 100 τῷ Κύρῳ μετέχει, τῇ δ' εὐνοίᾳ πρὸς ἐκεῖνον, ἂν καιρὸς γένηται, καταλιπὼν ἐκεῖνον τῷ βασιλεῖ συστρατεύσεσθαι. Κῦρος δ' εἴκοσι μὲν ἡμέρας ἐν Ταρσῷ τὴν δύναμιν ἀνέλαβε· μετὰ δὲ ταῦτα ἀναζευγνύντος αὐτοῦ 5

73. ἐξεθεράπευε] libri ἐξεθεράπευσε 76. Λυδίαν καὶ Φρυγίαν] invertunt F interpres 77. τὰ τῆς Κιλικίας συνορίζοντα] „κατὰ Κιλ. τὰ συνορ. IKQ, τὰ συνοριζ. L" WESSEL. satis ambigue: Q quidem non Κιλικίας sed τῆς]Κιλικίας scribit: κατὰ τῆς Κ. τὰ σ. F 80. εἴκοσι] τετταράκοντα L 85. τενέβιον] στενέβιον F: „Quidam videntur hic legisse εἴς τι πεδίον, nostris diversa nacti exemplaria, aut certe coniectura usi." STEPHANVS: quod recepi

656. 96. συστρατευσομένους Reiskius: libri στρατευσομένους τὴν φύσιν] τῇ φύσει I 1. πρὸς ἐκεῖνον] post haec oblitteratum videtur ἀποκλίνων per similitudinem litterarum 2. συστρατεύσεσθαι] συστρατεύσεται Stephanus

τὸ πλῆθος ὑπώπτευσε τὴν στρατείαν ἐπὶ τὸν Ἀρταξέρξην γίνεσθαι. ἀναλογιζόμενος δὲ ἕκαστος τὰ μήκη τῶν ὁδῶν καὶ τὰ πλήθη τῶν πολεμίων ἐθνῶν δι' ὧν ἀναγκαῖον ἦν τὴν πορείαν ποιεῖσθαι, τελέως ἠγωνία· διαβε-
10 βόητο γὰρ ἡ μὲν ἕως Βάκτρων ὁδὸς οὖσα στρατοπέδῳ τετραμήνου, δύναμις δ' ἠθροισμένη τῷ βασιλεῖ πλείω τῶν τετταράκοντα μυριάδων. διὸ δὴ περιδεεῖς ὄντες ἐκεῖνοι ἠγανάκτουν, καὶ τοὺς ἡγεμόνας δι' ὀργῆς ἔχοντες ἐνεχείρησαν ἀναιρεῖν, ὡς προδότας ἑαυτῶν ὄντας.
15 τοῦ δὲ Κύρου δεομένου πάντων, καὶ διαβεβαιουμένου τὴν στρατιὰν ἀναγαγεῖν οὐκ ἐπ' Ἀρταξέρξην ἀλλ' ἐπί τινα σατράπην τῆς Συρίας, ἐπείσθησαν οἱ στρατιῶται, καὶ λαβόντες πλείω μισθὸν ἀποκατέστησαν εἰς τὴν ἐξ ἀρχῆς εὔνοιαν.

21 Ὁ δὲ Κῦρος ἐπειδὴ διῆλθε τὴν Κιλικίαν καὶ παρε-
20 γενήθη πρὸς πόλιν Ἰσσόν, ἐπὶ θαλάττης μὲν κειμένην, ἐσχάτην δ' οὖσαν τῆς Κιλικίας, καταπλεύσας εἰς αὐτὴν περὶ τὸν αὐτὸν καιρὸν καὶ ὁ στόλος ὁ τῶν Λακεδαιμο-
25 νίων ἐξέβησαν, καὶ συντυχόντες τῷ Κύρῳ τὴν τῶν Σπαρτιατῶν εἰς αὐτὸν εὔνοιαν ἀπήγγειλαν, καὶ τοὺς μετὰ Χειρισόφου πεζοὺς ὀκτακοσίους ἐκβιβάσαντες παρέδωκαν. τούτους δὲ προσεποιοῦντο μὲν οἱ φίλοι τοῦ Κύρου πέμψαι μισθοφόρους, τῇ δ' ἀληθείᾳ μετὰ τῆς
30 τῶν ἐφόρων γνώμης ἅπαντ' ἐπράττετο· οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι φανερὸν οὔπω τὸν πόλεμον ἐπανῃροῦντο, κατέκρυπτον δὲ τὴν προαίρεσιν, ἀποτηροῦντες τὴν ῥοπὴν τοῦ πολέμου. ὁ δὲ Κῦρος μετὰ τῆς δυνάμεως ἀνέζευξεν ἐπὶ Συρίας τὴν πορείαν ποιούμενος, καὶ τοὺς ναυ-
35 άρχους ἐκέλευσε συμπαραπλεῖν ἁπάσαις ταῖς ναυσίν. ὡς δ' ἦλθεν ἐπὶ τὰς πύλας καλουμένας καὶ τὸν τόπον εὗρεν ἔρημον τῶν φυλαττόντων, περιχαρὴς ἦν· ἠγωνία γὰρ σφόδρα μή τινες αὐτὰς εἶεν προκατειλημμένοι. ἔστι 657 δὲ ἡ φύσις τοῦ τόπου στενὴ καὶ παράκρημνος, ὥστε δι'
40 ὀλίγων ῥᾳδίως παραφυλάττεσθαι. ὄρη γὰρ πλησίον ἀλλήλων κεῖται, τὸ μὲν τραχὺ καὶ κρημνοὺς ἔχον ἀξιολόγους, ἐπ' αὐτῆς δ' ἄρχεται τῆς ὁδοῦ ἕτερον ὄρος, μία δ' ἐστὶ τῶν περὶ τοὺς τόπους ἐκείνους, καὶ καλεῖται

5. στρατείαν] στρατίαν KL 11. πλείω] scribendum videtur πλείων 13. τοὺς ἡγεμόνας] τῆς ἡγεμονίας K 16. στρατιὰν Eichstadius: libri στρατείαν ἀναγαγεῖν] praestare arbitror ἀνάγειν 21. παρεγενήθη] παρῆλθεν IKQ 24. ὁ τῶν Λακ. AFK, caeteri τῶν Λακ. 25. εἰς αὐτὸν εὔνοιαν] invertit F 31. ἀποτηροῦντες] usitatum est ἐπιτηροῦντες vel ἀποθεωροῦντες
657. 42. ἄρχεται] ἔρχεται L ὄρος Wesselingius: libri μέρος μία δ' ἐστὶ] sententia eiusmodi quid ut σπιλωδέστατον requirit

μὲν Λίβανος, παρεκτείνει δὲ παρὰ τὴν Φοινίκην· ὁ δ' ἀνὰ μέσον τόπος τῶν ὀρῶν, ὑπάρχων ὡς τριῶν σταδίων, παντελῶς τετειχισμένος καὶ πύλας ἔχων εἰς στενὸν συγκλειομένας. διελθὼν οὖν ὁ Κῦρος ταύτας ἀκινδύνως, τὸν μὲν λοιπὸν στόλον ἀπέστειλεν ἀνακάμψαι εἰς Ἔφεσον· οὐκέτι γὰρ αὐτῷ χρήσιμος ἦν μέλλοντι διὰ μεσογείου τὴν πορείαν ποιεῖσθαι. ὁδοιπορήσας δ' ἡμέρας εἴκοσι παρεγενήθη πρὸς Θάψακον πόλιν, ἣ κεῖται παρὰ τὸν ποταμὸν Εὐφράτην. ἐνταῦθα δὲ πένθ' ἡμέρας διατρίψας, καὶ τὴν δύναμιν ἐξιδιοποιησάμενος ταῖς τε τῶν ἐπιτηδείων ἀφθονίαις καὶ ταῖς ἐκ τῶν προνομῶν ὠφελείαις, συνήγαγεν ἐκκλησίαν, καὶ τὴν ἀλήθειαν τῆς στρατείας ἐδήλωσε. προσάντως δὲ δεξαμένων τὸν λόγον τῶν στρατιωτῶν, ἐδεῖτο πάντων μὴ καταλιπεῖν ἑαυτόν, ἐπαγγελλόμενος ἄλλας τε μεγάλας δωρεὰς καὶ ὅτι παραγενομένοις αὐτοῖς εἰς Βαβυλῶνα κατ' ἄνδρα ἕκαστον δώσει πέντε μνᾶς ἀργυρίου. οἱ μὲν οὖν στρατιῶται ταῖς ἐλπίσι μετεωρισθέντες ἐπείσθησαν ἀκολουθεῖν· ὁ δὲ Κῦρος ὡς διέβη τῇ δυνάμει τὸν Εὐφράτην, ἠπείγετο κατὰ τὸ συνεχὲς ὁδοιπορῶν, καὶ παραγενηθεὶς ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Βαβυλωνίας ἀνελάμβανε τὴν δύναμιν.

22 Ὁ δὲ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης καὶ πάλαι μὲν ἦν παρὰ Φαρναβάζου πεπυσμένος ὅτι στρατόπεδον ἐπ' αὐτὸν ἀθροίζει λάθρᾳ Κῦρος, καὶ τότε δὴ πυθόμενος αὐτοῦ τὴν ἀνάβασιν μετεπέμπετο τὰς πανταχόθεν δυνάμεις εἰς Ἐκβάτανα τῆς Μηδίας. ἐπεὶ δὲ οἵ τε παρ' Ἰνδῶν καί τινων ἄλλων ἐθνῶν καθυστέρουν διὰ τὸ μακρὰν ἀφεστάναι τοὺς τόπους, μετὰ τῆς συναχθείσης στρατιᾶς ὥρμησεν ἀπαντήσων τῷ Κύρῳ. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας στρατιώτας σὺν ἱππεῦσιν οὐκ ἐλάττους τετταράκοντα μυριάδων, καθά φησιν Ἔφορος. ὡς δ' εἰς τὸ Βαβυλώνιον ἧκε πεδίον, παρὰ τὸν Εὐφράτην στρατοπεδείαν ἐβάλετο, διανοούμενος ἐν ταύτῃ καταλιπεῖν τὴν ἀποσκευήν· ἐπυνθάνετο γὰρ τοὺς πολεμίους οὐ μακρὰν ὄντας, καὶ τὸ παράβολον αὐτῶν τῆς τόλμης ὑπώπτευεν. ὀρύξας

44. *Λίβανος*] *Ἀμανός* Wesselingius 46. *παντελῶς*] malim *πολυτελῶς*: praeterea deſit *ἐστί*, quod sensit Stephanus 52. *Εὐφράτην*] *τὸν Εὐφράτην* L 56. *τῆς στρατείας*] *τοῖς στρατιώταις* FIKQ 60. *παραγενομένοις αὐτοῖς* Sintenis: libri *παραγενόμενος αὐτὸς* 68. *πεπυσμένος*] *πεπεισμένος* K 69. *ἀθροίζει*] *ἀθροίζει* (sic) L *δὴ*] libri *δὲ* 71. *Μηδίας*] *Μηδείας* AFK 72. *οἵ τε* Rhodomannus: libri *ἔτι* 73. *τοὺς τόπους*] *τοῖς τόποις* Wesselingius 74. *ἀπαντήσων*] *ἀπαντῆσαι* F

οὖν τάφρον τὸ μὲν πλάτος ποδῶν ἑξήκοντα, τὸ δὲ μῆκος ποδῶν δέκα, περιέθηκε κύκλῳ τὰς συνακολουθούσας ἁρμαμάξας, καθαπερεὶ τεῖχος. καταλιπὼν δ' ἐν
85 τῇ παρεμβολῇ τὴν ἀποσκευὴν καὶ τὸν ἀχρεῖον ὄχλον, ἐπὶ μὲν ταύτης ἱκανὴν φυλακὴν παρέστησεν, αὐτὸς δὲ 658 τὴν δύναμιν εὔζωνον προαγαγων ἀπήντα τοῖς πολεμίοις ἐγγὺς ὑπάρχουσιν. ὁ δὲ Κῦρος ὡς εἶδε προϊοῦσαν τὴν
90 τοῦ βασιλέως στρατιάν, εὐθὺς εἰς τάξεις κατέστησε τὸ σφέτερον στρατόπεδον. τὸ μὲν οὖν δεξιὸν κέρας παρὰ τὸν Εὐφράτην παρεκτεῖνον πεζοὶ μὲν ἐπεῖχον Λακεδαιμόνιοι καί τινες τῶν μισθοφόρων, ὧν ἁπάντων Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἀφηγεῖτο· συνηγωνίζοντο δ' αὐτῷ
95 τῶν ἱππέων οἱ συναχθέντες ἀπὸ Παφλαγονίας, ὄντες ὑπὲρ τοὺς χιλίους· τὸ δὲ θάτερον μέρος ἐπεῖχον οἵ τ' ἀπὸ Φρυγίας καὶ Λυδίας, ἔτι δὲ τῶν ἱππέων περὶ χιλίους, ὧν εἶχε τὴν ἡγεμονίαν Ἀριδαῖος. αὐτὸς δὲ ὁ
100 Κῦρος ἐτέτακτο κατὰ μέσην τὴν φάλαγγα τοὺς κρατίστους ἔχων Περσῶν τε καὶ τῶν ἄλλων βαρβάρων ὡς μυρίους· προηγοῦντο δ' αὐτῷ τῶν ἱππέων οἱ κάλλιστα διεσκευασμένοι χίλιοι, θώρακας ἔχοντες καὶ μαχαίρας Ἑλληνικάς. Ἀρταξέρξης δὲ πρὸ μὲν τῆς φάλαγγος πά-
5 σης ἔστησεν ἅρματα δρεπανηφόρα τὸν ἀριθμὸν οὐκ ὀλίγα· καὶ τῶν μὲν κεράτων Πέρσας ἡγεμόνας κατέστησε, κατὰ δὲ τὸ μέσον αὐτὸς ἐτάχθη τῶν ἐπιλέκτων ἔχων οὐκ ἐλάττους πεντακισμυρίων.

23 Ὡς δὲ τρεῖς σχεδὸν σταδίους ἀπεῖχον ἀλλήλων αἱ
10 δυνάμεις, οἱ μὲν Ἕλληνες παιανίσαντες τὸ μὲν πρῶτον ἡσυχῇ προῆγον· ὡς δ' ἐντὸς βέλους ἦσαν, ἔθεον κατὰ πολλὴν σπουδήν. παρηγγελκὼς δ' αὐτοῖς Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ἦν τοῦτο πράττειν· τὸ μὲν γὰρ ἐκ δια-
15 στήματος πολλοῦ μὴ τρέχειν ἤμελλεν ἀκεραίους τοῖς σώμασι τοὺς ἀγωνιζομένους τηρήσειν εἰς τὴν μάχην, τὸ δ' ἐγγὺς ὄντας δρόμῳ προσιέναι τὰς τῶν τόξων βολὰς καὶ τῶν ἄλλων βελῶν ὑπερπετεῖς ἐδόκει ποιήσειν. ἐπεὶ δ' ἤγγισαν οἱ μετὰ Κύρου τῷ τοῦ βασιλέως στρατοπέ-
20 δῳ, τοσοῦτ' ἐπ' αὐτοὺς ἐῤῥίφη βελῶν πλῆθος ὅσον εἰκός ἐστιν ἐκ δυνάμεως ἐνεχθῆναι συνεστώσης ἐκ μυριάδων τετταράκοντα. οὐ μὴν ἀλλὰ βραχὺν χρόνον παντε-

82. *τὸ δὲ μῆκος ποδῶν δέκα*] *cuius tractum decem millia pedum produxit* interpres: vide annotationem
658. 89. *στρατιὰν*] *στρατείαν* L 95. *Παφλαγονίας*] *τῆς Παφλαγονίας* L 98. *Ἀριδαῖος*] verum est *Ἀριαῖος*
6. *τὸ μέσον*] *τὴν μέσην* L 17. *προσιέναι*] *προιέναι* K
22. *τετταράκοντα* F, *τεσσαράκοντα* caeteri

λῶς τοῖς παλτοῖς διαγωνισάμενοι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς
ἤδη τὴν μάχην συνίσταντο. Λακεδαιμόνιοι δὲ μετὰ τῶν 25
ἄλλων μισθοφόρων εὐθὺς ἐκ τῆς πρώτης συστάσεως ἐξέ-
πληξαν τοὺς ἀντιτεταγμένους βαρβάρους τῇ τε τῶν
ὅπλων λαμπρότητι καὶ ταῖς εὐχειρίαις. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ
ἦσαν ὅπλοις τε μικροῖς ἐσκεπασμένοι καὶ τὰ πολλὰ τῶν
ταγμάτων ἔχοντες ψιλικά, πρὸς δὲ τούτοις ἄπειροι τῶν 30
κατὰ πόλεμον κινδύνων· οἱ δ' Ἕλληνες διὰ τὸ μῆκος
τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου κατὰ τὸ συνεχὲς ἐν μά-
χαις γεγενημένοι πολὺ ταῖς ἐμπειρίαις διέφερον. διόπερ
εὐθὺς τρεψάμενοι τοὺς καθ' αὑτοὺς ἐδίωκον, καὶ πολ- 35
λοὺς τῶν βαρβάρων ἀνῄρουν. κατὰ δὲ μέσην τὴν τάξιν
ἔτυχε μὲν ἀμφοτέρους τοὺς ὑπὲρ τῆς βασιλείας ἀγωνι-
ζομένους ταχθῆναι· διὸ καὶ κατανοήσαντες τὸ γεγενημέ-
659 νον ὥρμησαν ἐπ' ἀλλήλους, φιλοτιμούμενοι δι' ἑαυτῶν
κρῖναι τὴν μάχην· συνήγαγε γάρ, ὡς ἔοικεν, ἡ τύχη 40
τὴν ὑπὲρ τῆς ἡγεμονίας τοῖς ἀδελφοῖς ἔριν εἰς μονομα-
χίαν καθάπερ εἰς ἀπομίμημα τῆς παλαιᾶς ἐκείνης καὶ
τραγῳδουμένης τῆς περὶ τὸν Ἐτεοκλέα καὶ Πολυνείκην
τόλμης. Κῦρος μὲν οὖν φθάσας ἐκ διαστήματος ἠκόν-
τισε, καὶ τυχὼν τοῦ βασιλέως ἔσφηλεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν 45
γῆν· ὃν ταχέως οἱ περὶ αὐτὸν ἁρπάσαντες ἀπήνεγκαν
ἐκ τῆς μάχης. καὶ τὴν μὲν τοῦ βασιλέως ἡγεμονίαν δια-
δεξάμενος Τισσαφέρνης ἀνὴρ Πέρσης παρεκάλει τε τὰ
πλήθη καὶ αὐτὸς λαμπρῶς ἠγωνίζετο· ἀναμαχόμενος δὲ 50
τὸ περὶ τὸν βασιλέα γεγονὸς ἐλάττωμα καὶ μετὰ τῶν
ἐπιλέκτων ἐπὶ πάντα τόπον ἐπιφαινόμενος πολλοὺς ἀνῄ-
ρει τῶν ἀντιτεταγμένων, ὥστε τὴν ἐπιφάνειαν αὐτοῦ
πόρρωθεν ὑπάρχειν ἐπίσημον. ὁ δὲ Κῦρος ἐπαρθεὶς τῷ
προτερήματι τῶν περὶ αὐτὸν εἰς μέσους ἐβιάσατο τοὺς 55
πολεμίους, καὶ τὸ μὲν πρῶτον ἀφειδῶς τῇ τόλμῃ χρώ-
μενος πολλοὺς ἀνῄρει· μετὰ δὲ ταῦτα προχειρότερον κιν-
δυνεύων, ὑπό τινος τῶν τυχόντων Περσῶν πληγεὶς ἐπι-
καίρως ἔπεσε. τούτου δ' ἀναιρεθέντος οἱ τοῦ βασιλέως 60
πρὸς τὴν μάχην ἐπεῤῥώσθησαν, καὶ τέλος τῷ τε πλή-
θει καὶ τῇ τόλμῃ κατεπόνησαν τοὺς ἀνθεστηκότας.

24 Ἐκ δὲ θατέρου μέρους Ἀριδαῖος ὁ Κύρου σατρά-
πης τεταγμένος ἐπὶ τῆς ἡγεμονίας τὸ μὲν πρῶτον εὐ- 65

24. ἤδη τὴν] ἢ K 27. εὐχειρίαις Stephanus: libri εὐχερί-
αις 30. ψιλικά AFIK, caeteri ψιλά 33. πολὺ] πολ-
λοὶ K 34. εὐθὺς] εὐθὺ A
659. 48. Τισσαφέρνης] Τισαφέρνης F saepius 50. τὸν
βασιλέα] τοῦ βασιλέως L 55. τῶν περὶ] malim τῷ περὶ
61. τῷ τε πλήθει καὶ τῇ τόλμῃ] τῇ τε τόλμῃ καὶ τῷ πλήθει L

ρώστως ἐδέξατο τοὺς ἐπιόντας βαρβάρους· μετὰ δὲ ταῦτα τῆς φάλαγγος ἐπὶ πολὺ παρεκτεινούσης κυκλούμενος καὶ τὴν Κύρου τελευτὴν πυθόμενος, ἔφυγε μετὰ τῶν ἰδίων στρατιωτῶν πρός τινα τῶν ἰδίων σταθμῶν, ἔχοντα καταφυγὴν οὐκ ἀνεπιτήδειον. Κλέαρχος δὲ θεωρῶν τήν τε μέσην τάξιν καὶ τἄλλα μέρη τῶν συμμάχων τετραμμένα, τοῦ μὲν διώκειν ἀπέστη, τοὺς δὲ στρατιώτας ἀνακαλούμενος καθίστα· εὐλαβεῖτο γὰρ μήποτε πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ἐλθούσης κυκλωθῶσι καὶ πάντες ἀπόλωνται. οἱ δὲ μετὰ τοῦ βασιλέως ταχθέντες ἐπειδὴ τὰ καθ' ἑαυτοὺς ἐτρέψαντο, πρῶτον μὲν τὴν ἀποσκευὴν τοῦ Κύρου διήρπασαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἤδη νυκτὸς ἐπελθούσης ἀθροισθέντες ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας ὥρμησαν. ὧν δεξαμένων τὴν ἔφοδον εὐγενῶς, ὀλίγον μὲν χρόνον ὑπέμενον οἱ βάρβαροι· μετ' ὀλίγον δὲ ταῖς τόλμαις καὶ ταῖς εὐχειρίαις νικώμενοι πρὸς φυγὴν ὥρμησαν. οἱ δὲ περὶ Κλέαρχον πολλοὺς τῶν βαρβάρων ἀνελόντες, ὡς ἤδη νὺξ ἦν, ἀναχωρήσαντες τρόπαιον ἔστησαν, καὶ περὶ δευτέραν σχεδὸν φυλακὴν ἔφθασαν εἰς τὴν παρεμβολήν. τῆς δὲ μάχης τοιοῦτον τέλος λαβούσης, ἀνῃρέθησαν τῶν τοῦ βασιλέως πλείους τῶν μυρίων πεντακισχιλίων, ὧν τοὺς πλείστους ἀνεῖλον οἱ μετὰ Κλεάρχου ταχθέντες Λακεδαιμόνιοί τε καὶ μισθοφόροι· ἐκ δὲ θατέρου μέρους τῶν Κύρου στρατιωτῶν ἔπεσον περὶ τρισχιλίους· τῶν δὲ Ἑλλήνων φασὶν ἀναι- [660] ρεθῆναι μὲν οὐδένα, τρωθῆναι δὲ ὀλίγους.

Τῆς δὲ νυκτὸς παρελθούσης Ἀριδαῖος ὁ πεφευγὼς εἰς τὸν σταθμὸν ἀπέστειλέ τινας πρὸς τὸν Κλέαρχον, παρακαλῶν πρὸς ἑαυτὸν ἀπαγαγεῖν τοὺς στρατιώτας καὶ κοινῇ διασώζεσθαι πρὸς τοὺς ἐπὶ θάλατταν τόπους· ἀνῃρημένου γὰρ Κύρου καὶ τῶν τοῦ βασιλέως δυνάμεων ὑπερεχουσῶν ἀγωνία πολλὴ κατέσχε τοὺς τετολμηκότας ἐπὶ τῇ καταλύσει τῆς Ἀρταξέρξου βασιλείας στρατεύεσθαι. [25] ὁ δὲ Κλέαρχος ἀνακαλεσάμενος τούς τε στρατηγοὺς καὶ τοὺς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένους ἐβουλεύετο περὶ τῶν παρόντων. ὄντων δ' αὐτῶν περὶ ταῦτα παρεγενήθησαν παρὰ τοῦ βασιλέως πρέσβεις, ὧν ἦν ἀρχιπρεσβευτὴς ἀνὴρ Ἕλλην, ὄνομα μὲν Φαλῖνος, γένος δὲ Ζακύνθιος. εἰσαχθέντες δ' εἰς τὸ συνέδριον εἶπον ὅτι

67. καὶ τὴν Κύρου — ἔφυγε om. L 76. ἑαυτοὺς] αὐτοὺς L 81. εὐχειρίαις] ἐγχειρίαις I 83. Κλέαρχον] τὸν Κλέαρχον nescio qui Wesselingii

660. 97. γὰρ addidit Rhodomannus 99. βασιλείας] βασιλέως A 6. Φαλῖνος FIK, Φαλῦνος AL, caeteri Φάληνος

λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀρταξέρξης, Ἐπειδὴ νενίκηκα Κῦρον ἀποκτείνας, παράδοτε τὰ ὅπλα, καὶ πρὸς τὰς θύρας αὐτοῦ βαδίσαντες ζητεῖτε πῶς αὐτὸν ἐκθεραπεύσαντες 10 ἀγαθοῦ τινος μεταλάβητε. ῥηθέντων δὲ τούτων ἀπόκρισιν ἔδωκεν ἕκαστος τῶν στρατηγῶν τοιαύτην οἵαν Λεωνίδης καθ' ὃν καιρὸν περὶ Θερμοπύλας αὐτοῦ φυλάττοντος τὰς παρόδους Ξέρξης ἀπέστειλεν ἀγγέλους, κε- 15 λεύων τῶν ὅπλων παραχωρῆσαι. καὶ γὰρ τότε Λεωνίδης εἶπεν ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ διότι νομίζομεν, κἂν φίλοι γενώμεθα τῷ Ξέρξῃ, μετὰ τῶν ὅπλων ὄντες ἀμείνους ἔσεσθαι σύμμαχοι, κἂν πολεμεῖν πρὸς αὐτὸν ανα- 20 γκασθῶμεν, βέλτιον μετὰ τούτων ἀγωνιεῖσθαι. παραπλησίως δὲ καὶ τοῦ Κλεάρχου περὶ τούτων ἀποκριναμένου, Πρόξενος ὁ Θηβαῖος εἶπεν ὅτι νῦν τὰ μὲν ἄλλα σχεδὸν ἀποβεβλήκαμεν, λέλειπται δ' ἡμῖν ἥ τε ἀρετὴ καὶ τὰ ὅπλα. νομίζομεν οὖν, ἂν μὲν ταῦτα φυλάττω- 25 μεν, χρησίμην ἡμῖν ἔσεσθαι καὶ τὴν ἀρετήν, ἂν δὲ παραδῶμεν, οὐδὲ ταύτην ἡμῖν ἔσεσθαι βοηθόν. διόπερ ἐκέλευσε τῷ βασιλεῖ λέγειν ὡς ἂν περὶ ἡμῶν κακόν τι βουλεύηται, διὰ τούτων πρὸς αὐτὸν ἀγωνιούμεθα περὶ 30 τῶν ἀγαθῶν τῶν κοινῶν. λέγεται δὲ καὶ Σώφιλον τὸν ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένον εἰπεῖν ὅτι θαυμάζει τοὺς παρὰ τοῦ βασιλέως λόγους. εἰ μὲν γὰρ αὐτὸν δοκεῖ κρείττονα τῶν Ἑλλήνων εἶναι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐλθὼν λα- 35 βέτω τὰ παρ' ἡμῶν ὅπλα· εἰ δὲ πείσας βούλεται, λεγέτω τίνα χάριν ἡμῖν ἀντὶ τούτων ἀξίαν δώσει. μετὰ δὲ τούτους Σωκράτης Ἀχαιὸς εἶπεν ὅτι λίαν αὐτοῖς ἐκπληκτικῶς ὁ βασιλεὺς προςφέρεται. ἃ μὲν γὰρ παρ' ἡμῶν 40 βούλεται λαβεῖν παραχρῆμ' ἀπαιτεῖ, τὰ δ' ἀντὶ τού- 661 των δοθησόμενα μετὰ ταῦτ' ἀξιοῦντας αἰτεῖν προστάττει. καθόλου δ' εἰ μὲν ἀγνοῶν τοὺς νενικηκότας ὡς ἡττημένους κελεύει τὸ προςταττόμενον ποιεῖν, μαθέτω ποτέρων ἐστὶν ἡ νίκη παραγενηθεὶς μετὰ τῆς πολυαρί- 45 θμου δυνάμεως· εἰ δὲ σαφῶς εἰδὼς ἡμᾶς νενικηκότας ψεύδεται, πῶς αὐτῷ περὶ τῶν εἰς ὕστερον ἐπαγγελιῶν πιστεύσομεν; οἱ μὲν ἄγγελοι τοιαύτας ἀποκρίσεις λαβόντες ἐχωρίσθησαν· οἱ δὲ περὶ Κλέαρχον ἀνέζευξαν πρὸς 50

11. μεταλάβητε] μεταλάβοιτε F 16. ἀπαγγεῖλαι] ἀπάγγειλε K 26. καὶ τὴν] καὶ asterisco notavit Stephanus 30. ἀγωνιούμεθα] διαγωνιούμεθα FK 31. Σώφιλον] vide annotationem 33. μὲν γὰρ] μὲν οὖν L αὐτὸν] αὐτὸν L δοκεῖ] δοκῇ L 34. κρείττονα] κρείσσονα omnes 35. ἡμῶν] libri ἡμῖν 37. δώσει] δώσειν F 40. παραχρῆμ' F, caeteri παραχρῆμα 661. 49. Κλέαρχον] τὸν Κλέαρχον L

τὸν σταθμόν, ὅπου τὸ διασεσωσμένον στρατόπεδον ἦν ἀνακεχωρηκός. εἰς ταὐτὸ δὲ πάσης τῆς δυνάμεως ἐλθούσης περὶ τῆς ἐπὶ θάλατταν καταβάσεως ἐβουλεύοντο κοινῇ καὶ περὶ τῆς πορείας. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς μὴ τῇ αὐ-
55 τῇ τὴν ἀναχώρησιν ᾗπερ ἦλθον ποιεῖσθαι· πολὺ γὰρ αὐτῆς ἦν ἔρημον, ἐν ᾧ τροφὰς οὐχ ὑπελάμβανον ἕξειν, δυνάμεως πολεμίας ἀκολουθούσης. γνόντες δ' ἐπὶ Παφλαγονίας ἀναζευγνύειν, οὗτοι μὲν ὥρμησαν ἐπὶ Πα-
60 φλαγονίαν μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σχολὴν ὁδοιποροῦντες, ὡς ἂν ἅμα τὰς τροφὰς ποριζόμενοι.

26 Ὁ δὲ βασιλεὺς βέλτιον ἔχων ἀπὸ τοῦ τραύματος, ὡς ἐπύθετο τὴν τῶν ἐναντίων ἀποχώρησιν, νομίσας αὐ-
65 τοὺς φεύγειν, ὥρμησε μετὰ τῆς δυνάμεως κατὰ σπουδήν. καταλαβὼν δ' αὐτοὺς διὰ τὸ βραδέως ὁδοιπορεῖν, τότε μὲν ἤδη νυκτὸς οὔσης ἐγγὺς τὴν στρατοπεδείαν ἐποιήσατο, ἅμα δ' ἡμέρᾳ διατάττόντων τῶν Ἑλλήνων τὸ στρατόπεδον εἰς μάχην, πέμψας τοὺς ἀγγέλους κατὰ
70 μὲν τὸ παρὸν εἰς τρεῖς ἡμέρας ἀνοχὰς ἐποιήσατο· ἐν δὲ ταύταις συνεφώνησεν ὥστε αὐτὸν μὲν φιλίαν παρέχεσθαι τὴν χώραν καὶ τοὺς ἡγησομένους ἐπὶ θάλατταν δοῦναι καὶ τοῖς διεξιοῦσιν ἀγορὰν παρέχειν, τοὺς δὲ μετὰ Κλε-
75 άρχου μισθοφόρους καὶ τοὺς μετ' Ἀριδαίου πάντας πορεύεσθαι διὰ τῆς χώρας μηδὲν ἀδίκημα ποιοῦντας. μετὰ δὲ ταῦθ' οὗτοι μὲν περὶ τὰς ὁδοιπορίας ἐγίνοντο, τὴν δὲ δύναμιν ὁ βασιλεὺς ἀπήγαγεν εἰς Βαβυλῶνα. ἐκεῖ δὲ τῶν κατὰ τὴν μάχην ἀνδραγαθησάντων κατ'
80 ἀξίαν ἕκαστον τιμήσας ἔκρινε πάντων ἄριστον γεγενῆσθαι Τισσαφέρνην. διὸ καὶ μεγάλαις αὐτὸν τιμήσας δωρεαῖς ἔδωκε τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα πρὸς συμβίωσιν καὶ τὸ λοιπὸν διετέλει πιστότατον αὐτὸν ἔχων φίλον· ἔδωκε δ' αὐτῷ καὶ τὴν ἡγεμονίαν ὧν Κῦρος ἐπὶ θαλάττης
85 ἦρχε σατραπειῶν. ὁ δὲ Τισσαφέρνης θεωρῶν τὸν βασιλέα δι' ὀργῆς ἔχοντα τοὺς Ἕλληνας, ἐπηγγείλατο αὐτῷ ἅπαντας ἀνελεῖν, ἐὰν αὐτῷ μὲν δυνάμεις δῷ, πρὸς δὲ Ἀριδαῖον διαλλαγῇ· προδοθήσεσθαι γὰρ ὑπὸ τούτου

51. ταὐτὸ Reiskius: libri τοῦτο 54. τῇ αὐτῇ τὴν Reiskius: libri τὴν αὐτὴν 55. ᾗπερ ἦλθον Reiskius, ᾗ περιῆλθον AHL, ἣν περιῆλθον Q, caeteri ἥνπερ ἦλθον αὐτῆς] αὐτοῖς K 58. Παφλαγονίας ἀναζ. AFIKL, caeteri Παφλαγονίαν ἀναζ. 63. ἀποχώρησιν] ὑποχώρησιν AF 68. διαταττόντων] διατασσόντων libri 70. συνεφώνησεν] malim συνεφώνησαν 71. παρέχεσθαι] παρασχέσθαι L 76. περὶ Stephanus: libri ἐπὶ 83. αὐτὸν ἔχων FIKL, caeteri ἔχων αὐτὸν 84. ἦρχε] εἶχε IK

τοὺς Ἕλληνας κατὰ τὴν ὁδοιπορίαν. ὁ δὲ βασιλεὺς τοὺς 90
λόγους ἀσμένως δεξάμενος τούτῳ μὲν ἔδωκεν ἐξ ἁπάσης τῆς δυνάμεως ἐπιλέξαι τοὺς κρατίστους ὅσους προ-
662 αιροῖτο. * ἄλλοις γε ἡγεμόσιν ἐλθεῖν καὶ κατὰ πρόσωπον ἀκοῦσαι τῶν λόγων. διόπερ οἵ τε στρατηγοὶ σχεδὸν ἅπαντες μετὰ Κλεάρχου καὶ τῶν λοχαγῶν ὡς εἴκοσι 95
πρὸς Τισσαφέρνην ἦλθον· καὶ στρατιωτῶν δὲ πρὸς ἀγορὰν ἐλθεῖν βουλομένων ἠκολούθησαν ὡς διακόσιοι. Τισσαφέρνης δὲ τοὺς μὲν στρατηγοὺς εἰς τὴν σκηνὴν ἐκάλεσεν, οἱ δὲ λοχαγοὶ πρὸς ταῖς θύραις διέτριβον. καὶ μετ' ὀλίγον ἐκ τῆς Τισσαφέρνους σκηνῆς ἀρθείσης 100
φοινικίδος ὁ μὲν τοὺς στρατηγοὺς ἔνδον συνέλαβε, τοὺς δὲ λοχαγοὺς οἷς ἦν συντεταγμένον ἐπελθόντες ἀνεῖλον· ἄλλοι δὲ τοὺς ἐπὶ τὴν ἀγορὰν ἥκοντας τῶν στρατιωτῶν ἀνῄρουν· ἐξ ὧν εἷς φυγὼν εἰς τὴν ἰδίαν παρεμβολὴν ἐδήλωσε τὴν συμφοράν. 5

Οἱ δὲ στρατιῶται πυθόμενοι τὰ γεγενημένα παρ' 27
αὐτὸν μὲν τὸν καιρὸν ἐξεπλάγησαν καὶ πάντες ἐχώρουν εἰς ὅπλα μετὰ πολλῆς ἀταξίας, ὡς ἀναρχίας οὔσης· μετὰ δὲ ταῦτα, οὐδενὸς αὐτοῖς παρενοχλοῦντος, εἵλοντο 10
στρατηγοὺς μὲν πλείους, ἑνὶ δὲ τῶν ὅλων τὴν ἡγεμονίαν ἀπέδωκαν Χειρισόφῳ τῷ Λακεδαιμονίῳ. οὗτοι δὲ διατάξαντες τὸ στρατόπεδον εἰς τὴν ὁδοιπορίαν ὥς ποτ' αὐτοῖς ἐδόκει κάλλιστα προῆγον ἐπὶ Παφλαγονίαν. Τισσαφέρνης δὲ τοὺς στρατηγοὺς δήσας ἀπέστειλε πρὸς 15
Ἀρταξέρξην· ἐκεῖνος δὲ τοὺς μὲν ἄλλους ἀνεῖλε, Μένωνα δὲ μόνον ἀφῆκεν· ἐδόκει γὰρ μόνος οὗτος στασιάζων πρὸς τοὺς συμμάχους προδώσειν τοὺς Ἕλληνας. Τισσαφέρνης δὲ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπακολουθῶν τοῖς Ἕλλησιν ἐξήπτετο, καὶ κατὰ στόμα μὲν οὐκ ἐτόλμα πα- 20
ρατάττεσθαι, φοβούμενος ἀπεγνωσμένων ἀνδρῶν θράσος καὶ ἀπόνοιαν· ἐν δὲ τοῖς εὐθέτοις τόποις παρενοχλῶν μεγάλῳ μὲν οὐδενὶ κακῷ περιβάλλειν αὐτοὺς ἠδύνατο, μικρὰ δὲ βλάπτων μέχρι τοῦ τῶν Καρδούχων καλουμέ- 25
νου ἔθνους ἐπηκολούθησε. καὶ Τισσαφέρνης μὲν οὐδὲν

86. τοὺς Ἕλληνας] πρὸς τοὺς Ἕλληνας L 90. τοὺς λόγους ἀσμένως] ἀσμένως τοὺς λόγους F 91. ἐπιλέξαι] ἐπιλέξας omnes 92. lacunam indicavit Stephanus: „*ingentis hiatus indicium hic est in K*" Wessel., unius versus in F: interpres *re comparata confestim nuncios Tissaphernes ad hostes properare iubet, qui dicant Clearcho caeterisque ducibus ut placeat ad se venire*

662. 93. γε om. K 95. εἴκοσι Wesselingius: libri εἰκὸς 100. Τισσαφέρνους A, caeteri Τισσαφέρνου 13. εἰς τὴν ὁδοιπορίαν om. L 17. ἀφῆκεν K, caeteri ἀφῆκε 23. περιβάλλειν] περιβαλεῖν FI

ἔτι δυνάμενος πρᾶξαι, μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπ' Ἰωνίας ἀνέζευξεν· οἱ δὲ Ἕλληνες ἐφ' ἑπτὰ μὲν ἡμέρας διεπορεύοντο τὰ τῶν Καρδούχων ὄρη πολλὰ κακὰ πάσχοντες
30 ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων ἀλκίμων τε ὄντων καὶ τῆς χώρας ἐμπείρων. ἦσαν δὲ οὗτοι πολέμιοι μὲν τοῦ βασιλέως, ἐλεύθεροι δὲ καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἀσκοῦντες, μάλιστα δ' ἐκπονοῦντες σφενδόναις ὡς μεγίστους λίθους ἐμβάλλειν καὶ τοξεύμασιν ὑπερμεγέθεσι χρῆσθαι, δι' ὧν
35 τοὺς Ἕλληνας κατατιτρώσκοντες ἐξ ὑπερδεξίων τόπων πολλοὺς μὲν ἀνεῖλον, οὐκ ὀλίγους δὲ κακῶς διέθεσαν. τὰ γὰρ βέλη μείζω καθεστῶτα δυοῖν πηχῶν ἔδυνε διά τε τῶν ἀσπίδων καὶ θωράκων, ὥστε μηδὲν τῶν ὅπλων
40 ἰσχύειν τὴν βίαν αὐτῶν ὑπομένειν· οὕτω γάρ φασι μεγάλοις κεχρῆσθαι οἰστοῖς ὥστε τοὺς Ἕλληνας ἐναγκυλοῦντας τὰ ῥιπτόμενα βέλη τούτοις σαυνίοις χρωμένους ἐξακοντίζειν. διελθόντες οὖν τὴν προειρημένην χώραν ἐπιπόνως παρεγενήθησαν πρὸς τὸν Κεντρίτην ποταμόν·
45 ὃν διαβάντες εἰσέβαλον εἰς τὴν Ἀρμενίαν. ταύτης δ' ἦν σατράπης Τιρίβαζος, πρὸς ὃν σπεισάμενοι διεπορεύοντο τὴν χώραν ὡς φίλοι.

28 Ὁδοιποροῦντες δὲ διὰ τῶν Ἀρμενίων ὀρῶν ἐλήφθη-
50 σαν ὑπὸ χιόνος πολλῆς, καὶ παρεκινδύνευσαν ἀπολέσθαι πάντες. τοῦ γὰρ ἀέρος τεταραγμένου τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγον ἤρξατο χιὼν πίπτειν ἐκ τοῦ περιέχοντος, ὥστε τοὺς ὁδοιποροῦντας μηδὲν ἐμποδίζεσθαι τῆς εἰς τοὔμπροσθεν πορείας· μετὰ δὲ ταῦτα πνεύματος ἐπιγε-
55 νομένου μᾶλλον ἀεὶ κατερρίπτετο καὶ τὴν χώραν ἐπεκάλυπτεν, ὥστε μηκέτι δύνασθαι μήτε τὰς ὁδοὺς μήτε ὁλοσχερῶς τὰς ἰδιότητας τῶν τόπων θεωρεῖσθαι. διόπερ ἀθυμία τὸ στρατόπεδον ὑπεδύετο καὶ δέος, ἀνακάμπτειν μὲν εἰς ἀπώλειαν οὐ βουλομένων, προά-
60 γειν δὲ διὰ τὸ πλῆθος τῶν χιόνων οὐ δυναμένων. τοῦ δὲ χειμῶνος ἐπίτασιν λαμβάνοντος ἐπεγενήθη πνευμάτων μέγεθος μετὰ πολλῆς χαλάζης, ὥστε τοῦ συρμοῦ κατὰ πρόσωπον ὄντος ἀναγκασθῆναι καθίσαι
65 τὴν δύναμιν ἅπασαν· ἕκαστος γὰρ τὴν ἐκ τῆς ὁδοι-

27. ἐφ'] δι' L **28.** διεπορεύοντο] ἐπορεύοντο FI Καρδούχων] Καρδουχείων I **37.** δυοῖν] δυεῖν L

663. 40. κεχρῆσθαι] αὐτοῖς κεχρῆσθαι L, unde αὐτοὺς κεχρῆσθαι Wesselingius οἰστοῖς] ὀϊστοῖς omnes **41.** ῥιπτόμενα] ῥιπτούμενα FI **43.** ἐπιπόνως παρεγ.] invertit K **45.** Τιρίβαζος] Τειρίβαζος A, caeteri Τηρίβαζος **51.** κατ' ὀλίγον om. L **52.** τοὺς ὁδοιποροῦντας μηδὲν] μηδὲν αὐτοὺς L **59.** οὐ] μὴ I **60.** οὐ] οὔτε AL δυναμένων AL, caeteri δεδυνημένων **63.** καθίσαι] καθῆσαι F

πορίας κακοπάθειαν ὑπομένειν ἀδυνατῶν οὗ ποτε τύχοι μένειν ἠναγκάζετο. ἀποροῦντες δὲ πάντες τῶν ἀναγκαίων ἐκείνην μὲν τὴν ἡμέραν καὶ τὴν νύκτα διεκαρτέρουν ὑπαίθριοι, πολλοῖς συνεχόμενοι κακοῖς. διὰ γὰρ τὸ πλῆθος τῆς κατὰ τὸ συνεχὲς ἐκχεομένης χιόνος τά τε 70 ὅπλα πάντα συνεκαλύφθη καὶ τὰ σώματα διὰ τὸν ἀπὸ τῆς αἰθρίας πάγον περιεψύχετο. διά τε τὴν ὑπερβολὴν τῶν κακῶν ὅλην τὴν νύκτα διηγρύπνουν· καὶ τινὲς μὲν πῦρ ἐκκαύσαντες τῆς ἀπὸ τούτου βοηθείας ἐτύγχα- 75 νον, τινὲς δὲ περικαταληφθέντες ὑπὸ τοῦ πάγου τὰ σώματα πᾶσαν ἀπεγίνωσκον ἐπικουρίαν, τῶν ἀκρωτηρίων αὐτοῖς σχεδὸν ἁπάντων ἀπονεκρουμένων. διόπερ ὡς ἡ νὺξ διῆλθε, τῶν θ' ὑποζυγίων τὰ πλεῖστα εὑρέθη διεφθαρμένα καὶ τῶν ἀνδρῶν πολλοὶ μὲν τετελευτηκότες, 80 οὐκ ὀλίγοι δὲ τὴν μὲν ψυχὴν ἔχοντες ἔμφρονα, τὸ δὲ σῶμα διὰ τὸν πάγον ἀκίνητον· ἔνιοι δὲ καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐτυφλώθησαν διά τε τὸ ψῦχος καὶ τὴν ἀνταύγειαν τῆς χιόνος. καὶ τελείως ἂν ἅπαντες διεφθάρησαν, εἰ μὴ βραχὺ διελθόντες εὗρον κώμας γεμούσας τῶν ἐπιτη- 85 δείων. αὗται δὲ τὰς μὲν τοῖς ὑποζυγίοις καταβάσεις εἶχον ὀρυκτάς, τὰς δὲ τοῖς ἀνδράσι κατὰ κλιμάκων ταῖς 664 οἰκίαις ἐγκαταβαίνουσι, τά τε βοσκήματα τρεφόμενα χόρτῳ, τοῖς δ' ἀνδράσι πολλὴν ἀφθονίαν πάντων τῶν 90 πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαίων.

Ἐμμείναντες δὲ ταῖς κώμαις ἡμέρας ὀκτὼ παρεγε- 29 νήθησαν πρὸς τὸν Φᾶσιν ποταμόν. ἐκεῖ δὲ τέτταρας ἡμέρας διανύσαντες διεπορεύοντο τὴν Χάων καὶ Φασια- 95 νῶν χώραν. ἐπιθεμένων δ' αὐτοῖς τῶν ἐγχωρίων, τούτους μὲν ἐν τῇ μάχῃ νικήσαντες πολλοὺς ἀνεῖλον· αὐτοὶ δὲ καταλαμβάνοντες τὰς τῶν ἐγχωρίων κτήσεις γεμούσας ἀγαθῶν ἐνδιέτριψαν ἐν αὐταῖς ἡμέρας πεντεκαίδεκα. ἀναζεύξαντες δὲ ἐκεῖθεν διῆλθον τὴν Χαλδαίων 100 καλουμένην χώραν ἐν ἡμέραις ἑπτά, καὶ παρεγενήθησαν πρὸς τὸν Ἅρπαγον ὀνομαζόμενον ποταμόν, ὄντα τὸ πλά-

65. ἀδυνατῶν] ἀγανακτῶν L οὗ AHL, caeteri ὅπου 67. πάντες] πάντων vertit interpres, ut est p. 664. 5. 71. αἰθρίας FI, caeteri αἴθρας 72. περιεψύχετο] ἐψύχετο L 78. διῆλθε] προῆλθε K 79. πλεῖστα] πλήθη πλεῖστα K 88. ἐγκαταβαίνουσι om. AL, asterisco notavit Stephanus: aperta horum sententia sed vitiosa est structura 664. 93. πρὸς L, caeteri εἰς 94. Χάων] v. annot. 96. ἐν delet Rhodomannus 97. καταλαμβάνοντες] καταλαβόντες Q 99. πεντεκαίδεκα] δεκαπέντε I ἀναζεύξαντες] ἀναζεύξαν F 100. Χαλδαίων Wesselingius, χαλδίων et in marg. γρ. χαλκιδέων F, caeteri Χαλκιδέων

τος πλέθρων τεττάρων. ἐντεῦθεν δὲ διὰ [τὰ] Σκουτίνων
5 πορευόμενοι διῆλθον ὁδὸν πεδινήν, ἐν ᾗ τρεῖς ἡμέρας
αὐτοὺς ἀνέλαβον, εὐποροῦντες ἁπάντων τῶν ἀναγκαίων.
μετὰ δὲ ταῦτα ἀναζεύξαντες τεταρταῖοι παρεγενήθησαν
πρὸς πόλιν μεγάλην Γυμνασίαν ὀνομαζομένην. ἐκ δὲ
ταύτης ὁ τῶν τόπων τούτων ἀφηγούμενος ἐσπείσατο
10 πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ὁδηγήσοντας ἐπὶ θάλατταν συνέ-
στησεν. ἐν ἡμέραις δὲ πεντεκαίδεκα παραγενόμενοι ἐπὶ
τὸ Χήνιον ὄρος, ὡς εἶδον πορευόμενοι οἱ πρῶτοι τὴν
θάλατταν, περιχαρεῖς ἦσαν καὶ τοιαύτην ἐποίουν κραυ-
γὴν ὥςτε τοὺς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ὄντας ὑπολαμβάνοντας
15 πολεμίων ἔφοδον εἶναι χωρεῖν εἰς ὅπλα. ὡς δ' ἅπαν-
τες ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τόπον ἐξ οὗ τὴν θάλατταν ἦν
ὁρᾶν, τοῖς θεοῖς ἀνατείναντες τὰς χεῖρας ηὐχαρίστουν
ὡς ἤδη διασεσωσμένοι· συνενέγκαντες δ' εἰς ἕνα τόπον
20 λίθους παμπληθεῖς καὶ ποιήσαντες ἐξ αὐτῶν ἀναστή-
ματα μεγάλα σκῦλα τῶν βαρβάρων ἀνέθεσαν, βουλόμε-
νοι τῆς στρατείας ἀθάνατον ὑπόμνημα καταλιπεῖν· καὶ
τῷ μὲν ὁδηγήσαντι φιάλην ἀργυρᾶν καὶ στολὴν Περσι-
κὴν ἐδωρήσαντο· ὃς δείξας αὐτοῖς τὴν ἐπὶ Μάκρωνας
25 ὁδὸν ἀπηλλάγη. οἱ δ' Ἕλληνες εἰςβαλόντες εἰς τὴν τῶν
Μακρώνων χώραν ἐσπείσαντο, καὶ πρὸς πίστιν παρὰ
μὲν ἐκείνων λόγχην ἔλαβον βαρβαρικήν, αὐτοὶ δ' Ἑλλη-
νικὴν ἔδωκαν· ταῦτα γὰρ ἔφασαν αὐτοῖς οἱ βάρβαροι
διὰ προγόνων παραδεδόσθαι πρὸς πίστιν βεβαιότατα.
30 ὡς δὲ τοὺς τούτων ὅρους διῆλθον, παρεγενήθησαν εἰς 665
τὴν τῶν Κόλχων χώραν. εἰς ἣν ἀθροισθέντων τῶν ἐγ-
χωρίων ἐπ' αὐτούς, τούτους μὲν κρατήσαντες μάχῃ
πολλοὺς ἀνεῖλον· αὐτοὶ δὲ λόφον ὀχυρὸν καταλαβόμενοι
τὴν χώραν ἐπόρθουν, καὶ τὰς ὠφελείας εἰς τοῦτον
35 ἀθροίσαντες ἀφθόνως ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον.

30 Εὑρίσκετο δὲ καὶ σμήνη παμπληθῆ περὶ τοὺς τό-
πους, ἐξ ὧν πολυτελῆ προςεφέρετο κηρία. τούτων δ'
οἱ γευσάμενοι παραλόγῳ περιέπιπτον συμπτώματι· οἱ
40 γὰρ μεταλαβόντες αὐτῶν ἄφρονες ἐγίνοντο καὶ πίπτον-
τες ἐπὶ τὴν γῆν ὅμοιοι τοῖς τετελευτηκόσιν ὑπῆρχον.
πολλῶν δὲ φαγόντων διὰ τὴν γλυκύτητα τῆς ἀπολαύ-
σεως, ταχὺ τὸ πλῆθος ἐγεγόνει τῶν πεπτωκότων οἱονεὶ

3. *τὰ Σκουτίνων* **I, caeteri** *Τασκουτίνων:* **scribendum vel** *τῆς Σκ.* **vel** *Σκουτίνων* **11.** *πεντεκαίδεκα* **]** *πέντε* **ponit Xenophon**
16. *τὸν τόπον* **L, caeteri** *τόπον* **17.** *ἀνατείναντες***]** *ἀνα-τείνοντες* **L 25.** *εἰςβαλόντες* **]** *ἐμβαλόντες* **L 26.** *πρὸς πίστιν* **om. FI**
665. 35. *ἀφθόνως* **om. IK 36.** *εὑρίσκετο* **]** *εὑρίσκεται* **F**

τροπῆς ἐν πολέμῳ γεγενημένης. ἐκείνην μὲν οὖν τὴν ἡμέραν ἠθύμησεν ἡ δύναμις, καταπεπληγμένη τό τε παράδοξον καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἠτυχηκότων· τῇ δ' ὑστεραίᾳ περὶ τὴν αὐτὴν ὥραν ἅπαντες ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον καὶ κατ' ὀλίγον ἀνακτώμενοι τὸ φρονεῖν ἀνέστησαν, καὶ τὸ σῶμα διετέθησαν ὁμοίως τοῖς ἐκ φαρμακοποσίας διασωθεῖσιν. ὡς δ' ἀνέλαβον ἑαυτοὺς ἐν τρισὶν ἡμέραις, ἐπορεύθησαν εἰς Τραπεζοῦντα πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων μὲν ἄποικον, κειμένην δὲ ἐν τῇ Κόλχων χώρᾳ. ἐνταῦθα δὲ διατρίψαντες ἡμέρας τριάκοντα, παρὰ μὲν τοῖς ἐγχωρίοις λαμπρῶς ἐξενίσθησαν, αὐτοὶ δὲ τῷ τε Ἡρακλεῖ καὶ Διὶ σωτηρίῳ θυσίαν ἐποίησαν καὶ γυμνικὸν ἀγῶνα καθ' ὃν τόπον φασὶ προςπλεῦσαι τὴν Ἀργὼ καὶ τοὺς περὶ Ἰάσονα. ἐκεῖθεν δὲ Χειρίσοφον μὲν τὸν ἀφηγούμενον ἀπέστειλαν εἰς Βυζάντιον ἐπὶ πλοῖα καὶ τριήρεις· ἐλέγετο γὰρ εἶναι φίλος Ἀναξιβίῳ τῷ Βυζαντίων ναυάρχῳ. τοῦτον μὲν οὖν ἐπὶ κέλητος ἐξέπεμψαν· λαβόντες δὲ τῶν ἐπικώπων δύο πλοιάρια παρὰ τῶν Τραπεζουντίων ἐλῄστευον τοὺς περιοικοῦντας βαρβάρους καὶ κατὰ γῆν καὶ κατὰ θάλατταν. ἐφ' ἡμέρας μὲν οὖν τριάκοντα περιέμειναν τὸν Χειρίσοφον· ὡς δ' ἐκεῖνος ἐβράδυνεν, αἱ δὲ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις ἐσπάνιζον, ἀνέζευξαν ἐκ Τραπεζοῦντος, καὶ τριταῖοι παρεγενήθησαν εἰς Κερασοῦντα πόλιν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον. ἐν ταύτῃ δὲ ἡμέρας διατρίψαντές τινας παρεγενήθησαν εἰς τὸ τῶν Μοσυνοίκων ἔθνος. τῶν δὲ βαρβάρων συστραφέντων ἐπ' αὐτούς, ἐκράτησαν μάχῃ καὶ πολλοὺς ἀνεῖλον. συμφυγόντων δὲ εἴς τι χωρίον, ἐν ᾧ κατῴκουν ἑπτωρόφους ἔχοντες ξυλίνους πύργους, συνεχεῖς προςβολὰς ποιησάμενοι κατὰ κράτος εἷλον. ἦν δὲ τὸ χωρίον τοῦτο μητρόπολις τῶν ἄλλων ἐρυμάτων, ἐν ᾧ καὶ ὁ βασιλεὺς αὐτῶν κατῴκει τὸν ὑψηλότατον τόπον ἔχων. ἔθος δ' ἔχει πάτριον μένειν ἐν αὐτῷ τὸν πάντα βίον, κἀκεῖθεν διαδοῦναι τοῖς ὄχλοις τὰ προστάγματα. βαρβαρώτατον δ' ἔφασαν οἱ στρατιῶται τοῦτο διεληλυθέναι τὸ ἔθνος, καὶ ταῖς μὲν γυναιξὶν αὐτοὺς πλησιάζειν ἁπάντων ὁρώντων, τοὺς δὲ παῖδας τῶν πλουσιωτάτων τρέφεσθαι καρύοις ἑφθοῖς, ἅπαντας δ' ἐκ παιδὸς στίγμασι τόν τε νῶτον καὶ τὰ στήθη καταπεποικίλ-

(margin: 45, 50, 55, 60, 65, 666 70, 75, 80)

49. τοῖς ἐκ] τῆς ἐκ A 54. αὐτοὶ δὲ Eichstadius: libri αὐτοί τε 62. τῶν Τραπεζ. AL, caeteri Τραπεζ. 70. Μοσυνοίκων] rectius est Μοσσυνοίκων

666. 73. ἑπτωρόφους L, ἑπταρόφους A, caeteri ἑπτορόφους 76. αὐτῶν] αὐτὸς Q 78. διαδοῦναι] διαδιδόναι L

85 θαι. ταύτην μὲν οὖν τὴν χώραν ἐν ἡμέραις ὀκτὼ διεπορεύθησαν, τὴν δ' ἐχομένην ἐν τρισίν, ἣν ἐκάλουν Τιβαρηνήν.

31 Κἀκεῖθεν εἰς Κοτύωρα πόλιν παρεγενήθησαν Ἑλληνίδα, Σινωπέων ἄποικον. ἐν ταύτῃ δὲ πεντήκονθ' ἡμέ-
90 ρας διέτριψαν τοὺς περιοίκους τῆς Παφλαγονίας τε καὶ τοὺς ἄλλους βαρβάρους ληστεύοντες. Ἡρακλειῶται δὲ καὶ Σινωπεῖς ἀπέστειλαν αὐτοῖς πλοῖα, δι' ὧν αὐτοί τε καὶ τὰ σκευοφόρα διεκομίσθησαν. ἡ δὲ Σινώπη Μιλησίων μὲν ἦν ἄποικος, κειμένη δ' ἐν τῇ Παφλαγονίᾳ
95 μέγιστον εἶχεν ἀξίωμα τῶν περὶ τοὺς τόπους· ἐν ᾗ δὴ καθ' ἡμᾶς ἔσχε Μιθριδάτης ὁ πρὸς Ῥωμαίους διαπολεμήσας τὰ μέγιστα βασίλεια. παρεγενήθη δὲ καὶ ἐνταῦθα Χειρίσοφος ὁ πρὸς τὰς τριήρεις ἀπεσταλμένος ἄπρα-
100 κτος. οὐ μὴν ἀλλ' οἱ Σινωπεῖς φιλοφρόνως αὐτοὺς ξενίσαντες ἀπέπεμψαν αὐτοὺς κατὰ θάλατταν εἰς Ἡράκλειαν, Μεγαρέων ἄποικον· καὶ καθωρμίσθη πᾶς ὁ στόλος πρὸς τὴν Ἀχερουσίαν Χεῤῥόνησον, ὅπου φασὶν Ἡρακλέα τὸν ἐξ Ἅιδου Κέρβερον ἀναγαγεῖν. ἐκεῖθεν δὲ πεζῇ
5 διὰ Βιθυνίας πορευόμενοι κινδύνοις περιέπιπτον, τῶν ἐγχωρίων ἐξαπτομένων κατὰ τὴν πορείαν. μόγις οὖν διεσώθησαν εἰς Χρυσόπολιν τῆς Χαλκηδονίας οἱ περιλειφθέντες ἀπὸ μυρίων τριςχίλιοι ὀκτακόσιοι. ἐκεῖθεν δὲ ῥαδίως ἤδη τὸ λοιπὸν τινὲς μὲν διεσώθησαν εἰς τὰς
10 πατρίδας, οἱ δὲ λοιποὶ περὶ τὴν Χεῤῥόνησον ἀθροισθέντες ἐπόρθουν τὴν παρακειμένην Θρᾳκῶν χώραν. ἡ μὲν οὖν ἐπ' Ἀρταξέρξην Κύρου στρατεία τοιοῦτον ἔσχε τὸ τέλος.

32 Οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις δυναστεύοντες τριάκοντα 667
15 τύραννοι καθ' ἡμέραν οὐκ ἐπαύοντο τοὺς μὲν φυγαδεύοντες τοὺς δὲ ἀναιροῦντες. τῶν δὲ Θηβαίων ἀγανακτούντων ἐπὶ τοῖς γινομένοις καὶ φιλοφρόνως τοὺς φυγάδας ὑποδεχομένων, Θρασύβουλος ὁ Στειριεὺς ὀνο-
20 μαζόμενος, ὢν Ἀθηναῖος, ὑπὸ δὲ τῶν τριάκοντα πεφυ-

86. *Τιβαρηνήν* Wesselingius, *τιβαρήνην* F, *Τιβαρινήν* IK, *Τιμάρην* A, *Τιβάρην* L, caeteri *Τίβαριν* 87. *Κοτύωρα*] *Κοτύωνα* A 88. 89. *ἐν ταύτῃ — διέτριψαν*] *κἀκεῖ διέτριψαν ἡμέρας πεντήκοντα* L 91. *Ἡρακλειῶται*] *Ἡρακλεῶται* IK
99. *οὐ μὴν ἀλλ' οἱ*] *οἱ μὲν οὖν ἄλλοι* omnes 1. *κατὰ θάλατταν* om. I 6. *μόγις*] *μόλις* L, *μόγις δ'* F 7. *περιλειφθέντες*] *περιληφθέντες* A 8. *τριςχίλιοι ὀκτακόσιοι*] scribendum videtur *ὀκτακιςχίλιοι τριακόσιοι* 10. *Χερόννησον* F 11. *χώραν* Wesselingius: libri *πόλιν* 12. *στρατιά* F
667. 16. *Θηβαίων*] *Ἀθηναίων* F 19. *Στειριεὺς* Schottus: *Τηριεὺς* L, caeteri *Τυριεὺς*: mirifice autem loquitur Diodorus, nisi forte scripsit *ὀνομαζόμενος ἐν Ἀθήναις*

γαδευμένος, συνεργούντων αὐτῷ λάθρα τῶν Θηβαίων κατελάβετο χωρίον τῆς Ἀττικῆς ὀνομαζόμενον Φυλήν. ἦν δὲ τὸ φρούριον ὀχυρόν τε σφόδρα καὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀπέχον σταδίους ἑκατόν, ὥστε πολλὰς ἀφορμὰς αὐτοῖς παρέχεσθαι πρὸς τὴν ἔφοδον. οἱ δὲ τριάκοντα τύραν- 25
νοι πυθόμενοι τὸ γεγονός, τὸ μὲν πρῶτον ἐξήγαγον ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν ὡς πολιορκήσοντες τὸ χωρίον· πλησίον δὲ τῆς Φυλῆς αὐτῶν στρατοπεδευόντων ἐπεγενήθη πολὺς νιφετός. καί τινων ἐπιχειρησάντων μετασκηνοῦν 30
οἱ πολλοὶ φεύγειν αὐτοὺς ὑπέλαβον καὶ πλησίον τινὰ πολεμίαν δύναμιν εἶναι· ἐμπεσόντος δὲ εἰς τὸ στρατόπεδον θορύβου τοῦ καλουμένου Πανικοῦ μετεστρατοπέδευσαν εἰς ἕτερον τόπον. οἱ δὲ τριάκοντα θεωροῦντες τοὺς πολίτας ἐν Ἀθήναις, ὅσοι μὴ μετεῖχον τῆς τῶν 35
τρισχιλίων πολιτείας, μετεώρους ὄντας πρὸς τὴν κατάλυσιν τῆς δυναστείας, μετῴκισαν αὐτοὺς εἰς τὸν Πειραιέα, καὶ τοῖς ξενικοῖς ὅπλοις διακατεῖχον τὴν πόλιν· Ἐλευσινίους δὲ καὶ Σαλαμινίους αἰτιασάμενοι τὰ τῶν φυγάδων φρονεῖν ἅπαντας ἀνεῖλον. τούτων δὲ πραττο- 40
μένων πολλοὶ τῶν φυγάδων συνέρρεον πρὸς τοὺς περὶ Θρασύβουλον, * φανερῶς μὲν περί τινων αἰχμαλώτων διαλεξόμενοι, λάθρα δὲ συμβουλεύειν αὐτῷ τὸ διαλῦσαι τὸ συνεστηκὸς φυγαδικὸν καὶ μεθ' αὐτῶν τῆς πόλεως δυναστεύειν ἀντὶ Θηραμένους προαιρεθέντα· λαβεῖν δ' 45
ἐξουσίαν δέκα τῶν φυγάδων οὓς ἂν προαιρῆται κατάγειν εἰς τὴν πατρίδα. ὁ μὲν Θρασύβουλος ἔφησε προκρίνειν τὴν ἑαυτοῦ φυγὴν τῆς τῶν τριάκοντα δυναστείας, καὶ τὸν πόλεμον οὐ καταλύσειν, ἐὰν μὴ πάντες οἱ πολῖται 50
κατέλθωσι καὶ τὴν πάτριον πολιτείαν ὁ δῆμος ἀπολάβῃ. οἱ δὲ τριάκοντα θεωροῦντες πολλοὺς μὲν ἀφ' ἑαυτῶν ἀφισταμένους διὰ τὸ μῖσος, τοὺς δὲ φυγάδας ἀεὶ πλείους γινομένους, ἀπέστειλαν εἰς Σπάρτην πρέσβεις περὶ βοηθείας· αὐτοὶ δ' ὅσους ἠδύναντο πλείστους ἀθροί- 55
σαντες ἐν ὑπαίθρῳ περιεστρατοπέδευσαν περὶ τὰς ὀνο-
668 μαζομένας Ἀχαρνάς. ὁ δὲ Θρασύβουλος τὴν ἱκανὴν τοῦ 33
χωρίου καταλιπὼν φυλακὴν ἐξήγαγε τοὺς φυγάδας, ὄν-

23. Ἀθηνῶν] Ἀθηναίων A 31. πολεμίαν δύναμιν] δύναμιν πολεμίων L 36. μετῴκησαν F 37. αὐτοὺς FL, caeteri ἑαυτοὺς 42. ante φανερῶς lacunam notavit Franc. Fabricius: interpres inserit *at triginta viri tam ferocem hostem sibi quam primum conciliandum arbitrati nuncios ad Thrasybulum viros fidos mittunt:* nec sequentium structura constat 44. αὐτῶν] ἑαυτῶν IL 45. προαιρεθέντα om. FIK, malim προσαιρεθέντα 49. ἐὰν] εἰ omnes 52. πολλοὺς μὲν L, caeteri πολλοὺς 53. πλείους] πλείω L 55. πλείστους] πλείους A

60 τας χιλίους καὶ διακοσίους· ἐπιθέμενος δὲ τῇ τῶν ἐναν-
τίων παρεμβολῇ νυκτὸς ἀπροσδοκήτως καὶ συχνοὺς ἀπο-
κτείνας, τοὺς ἄλλους διὰ τὸ παράδοξον ἐξέπληξε καὶ
φυγεῖν εἰς Ἀθήνας ἠνάγκασε. μετὰ δὲ τὴν μάχην ὁ
Θρασύβουλος εὐθὺς μὲν ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Πειραιέα, καὶ
65 κατελάβετο τὴν Μουνυχίαν, λόφον ἔρημον καὶ καρτερόν,
οἱ δὲ τύραννοι τῇ δυνάμει πάσῃ καταβάντες εἰς τὸν
Πειραιέα προσέβαλον τῇ Μουνυχίᾳ Κριτίου τὴν ἡγεμο-
νίαν ἔχοντος. ἐπὶ πολὺν δὲ χρόνον τῆς μάχης καρτερᾶς
γενομένης, οἱ μὲν τύραννοι τοῖς πλήθεσιν ὑπερεῖχον,
70 οἱ δὲ φυγάδες τῇ τῶν τόπων ὀχυρότητι. τέλος δὲ Κρι-
τίου πεσόντος οἱ μετὰ τῶν τριάκοντα κατεπλάγησαν
καὶ πρὸς τοὺς ὁμαλωτέρους τόπους κατέφυγον, οὐ τολ-
μώντων τῶν φυγάδων εἰς ἐκείνους καταβαίνειν. μετὰ
75 δὲ ταῦτα συχνῶν ἀφισταμένων πρὸς τοὺς φυγάδας, οἱ
περὶ τὸν Θρασύβουλον ἐξαίφνης ἐπέθεντο τοῖς ἐναντίοις,
καὶ μάχῃ κρατήσαντες ἐκυρίευσαν τοῦ Πειραιέως. εὐ-
θὺς δὲ πολλοὶ μὲν τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπιθυμοῦντες
ἀπαλλαγῆναι τῆς τυραννίδος συνέῤῥεον εἰς τὸν Πει-
80 ραιέα, πάντες δ' οἱ κατὰ τὰς πόλεις διεῤῥιμμένοι φυ-
γάδες ἀκούοντες τὰ προτερήματα τῶν περὶ Θρασύβου-
λον ἧκον εἰς Πειραιέα, καὶ τὸ λοιπὸν ἤδη πολὺ ταῖς
δυνάμεσιν οἱ φυγάδες ὑπερεῖχον· διὸ καὶ πολιορκεῖν
τὴν πόλιν ἐπεχείρησαν. οἱ δ' ἐν ταῖς Ἀθήναις τοὺς
85 μὲν τριάκοντα τῆς ἀρχῆς παύσαντες ἐκ τῆς πόλεως ἐξέ-
πεμψαν, δέκα δ' ἄνδρας κατέστησαν αὐτοκράτορας, εἰ
δύναιντο, μάλιστα φιλικῶς διαλύεσθαι τὸν πόλεμον.
οὗτοι δὲ παραλαβόντες τὴν ἀρχὴν τούτων μὲν ἠμέλησαν,
ἑαυτοὺς δὲ τυράννους ἀποδείξαντες ἀπὸ Λακεδαίμονος
90 τετταράκοντα ναῦς μετεπέμψαντο καὶ στρατιώτας χι-
λίους, ὧν ἦρχε Λύσανδρος. Παυσανίας δὲ ὁ τῶν Λα-
κεδαιμονίων βασιλεύς, φθονῶν μὲν τῷ Λυσάνδρῳ, θεω-
ρῶν δὲ τὴν Σπάρτην ἀδοξοῦσαν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν,
95 ἀνέζευξε μετὰ δυνάμεως πολλῆς, καὶ παραγενηθεὶς εἰς
Ἀθήνας διήλλαξε τοὺς ἐν τῇ πόλει πρὸς τοὺς φυγάδας.
διόπερ Ἀθηναῖοι μὲν ἐκομίσαντο τὴν πατρίδα, καὶ τὸ
λοιπὸν τοῖς ἰδίοις νόμοις ἐπολιτεύοντο, τοῖς δ' εὐλα-
100 βουμένοις μή τι πάθωσι διὰ τὰ γενόμενα κατὰ τὸ συνε- 669

668. 65. ὁ Θρασύβουλος] Θρασύβουλος A ἔρημον] ἐρυμνὸν Reiskius 69. γενομένης] γινομένης I 72. τοὺς ὁμ.] ὁμ. L 77. εὐθὺς] εὐθὺ L 80. ἀκούοντες AFIKL, caeteri ἀκούσαντες 86. εἰ] fort. ἢ 98. ἐπολιτεύοντο AFIKL, caeteri ἐπολιτεύσαντο

χὲς αὐτῶν ἀδικήματα τὴν Ἐλευσῖνα κατοικεῖν συνεχώ- 100
ρησαν.

Ἠλεῖοι δὲ φοβηθέντες τὴν τῶν Λακεδαιμονίων ὑπερ- 34
οχὴν κατέλυσαν τὸν πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐφ' ᾧ τὰς
τριήρεις δοῦναι Λακεδαιμονίοις καὶ τὰς περιοικούσας
πόλεις αὐτονόμους ἀφεῖναι. Λακεδαιμόνιοι δὲ καταλε- 5
λυκότες τοὺς πολέμους καὶ σχολὴν ἔχοντες, ἐστράτευσαν
ἐπὶ Μεσσηνίους, ὧν οἱ μὲν ἐν Κεφαλληνίᾳ φρούριόν τι
κατῴκουν, οἱ δὲ Ναύπακτον ἐν τοῖς προςεσπερίοις λε-
γομένοις Λοκροῖς, δόντων Ἀθηναίων. ἐκβαλόντες δ'
αὐτοὺς ἐκ τῶν τόπων ἀπέδωκαν τὰ φρούρια, τὸ μὲν 10
τοῖς τὴν Κεφαλληνίαν οἰκοῦσι, τὸ δὲ τοῖς Λοκροῖς. οἱ
δὲ Μεσσήνιοι διὰ τὸ παλαιὸν πρὸς τοὺς Σπαρτιάτας
μῖσος πανταχόθεν ἐλαυνόμενοι μετὰ τῶν ὅπλων ἀπηλ-
λάγησαν ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τινὲς μὲν αὐτῶν πλεύ-
σαντες εἰς Σικελίαν ἐγένοντο Διονυσίου μισθοφόροι, 15
τινὲς δ' εἰς Κυρήνην ἔπλευσαν, περὶ τριςχιλίους ὄντες,
καὶ μετὰ τῶν ἐκεῖ φυγάδων ἐτάχθησαν. οἱ γὰρ Κυρη-
ναῖοι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν ἐν ταραχῇ καθειστήκει-
σαν, Ἀρίστωνος καὶ τινων ἑτέρων κατειληφότων τὴν
πόλιν. προςφάτως μὲν πεντακόσιοι οἱ δυνατώτατοι τῶν 20
Κυρηναίων ἀνῄρηντο, τῶν δ' ἄλλων ἐπεφεύγεισαν οἱ
χαριέστατοι. οὐ μὴν ἀλλ' οἱ φυγάδες προςλαμβανόμε-
νοι τοὺς Μεσσηνίους παρετάξαντο πρὸς τοὺς τὴν πόλιν
κατειληφότας. καὶ τῶν μὲν Κυρηναίων πολλοὶ παρ' 25
ἀμφοτέροις ἔπεσον, οἱ δὲ Μεσσήνιοι σχεδὸν ἅπαντες
ἀνῃρέθησαν. μετὰ δὲ τὴν παράταξιν οἱ Κυρηναῖοι πρὸς
ἀλλήλους διαπρεσβευσάμενοι διηλλάγησαν, καὶ παραχρῆ-
μα ὁρκωμοτήσαντες μὴ μνησικακήσειν, κοινῇ τὴν πόλιν
κατῴκησαν. περὶ δὲ τοὺς αὐτοὺς χρόνους Ῥωμαῖοι προς- 30
έθηκαν οἰκήτορας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Οὐελίτρας.

Τοῦ δ' ἔτους τούτου διελθόντος Ἀθήνησι μὲν ἦρ- 35
χε Λάχης, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διῴκουν
χιλίαρχοι, Μάνιος Κλαύδιος, Μάρκος Κοΐντιος, Λεύ- 35
κιος Ἰούλιος, Μάρκος Φούριος καὶ Λεύκιος Οὐαλέριος,
ἐγενήθη δὲ καὶ Ὀλυμπιὰς πέμπτη πρὸς ταῖς ἐνενήκον-
τα, καθ' ἣν ἐνίκα στάδιον Μίνως Ἀθηναῖος. κατὰ δὲ

669. 6. *Κεφαλληνίᾳ*] *Κεφαληνίᾳ* I, ut v. 10. F: utrubique interpres 8. *προςεσπερίοις*] *ἑσπερίοις* L 20. *προςφάτως μὲν*] his copulandi quaedam particula deest 22. *οὐ μὴν ἀλλ' οἱ*] *οἱ μὲν ἄλλοι* omnes 31. *Οὐελίτρας* Rhodomannus: libri *Οὐέντρας* 34. *Κλαύδιος* IKQ, caeteri *Κλώδιος* 35. *Κοΐντιος*] *Κοΐγκτιος* K *Φούριος*] *Φρούριος* F 36. *καὶ Λεύκιος* om. A 38. *Μίνως*] verum est *Μένων*: v. annotionem

τούτους τοὺς χρόνους Ἀρταξέρξης μὲν ὁ τῆς Ἀσίας βα-
40 σιλεὺς καταπεπολεμηκὼς Κῦρον ἀπεστάλκει Φαρνάβαζον 670
παραληψόμενον πάσας τὰς ἐπὶ θαλάττη σατραπείας. διό-
περ οἱ Κύρῳ συμμαχήσαντες σατράπαι καὶ πόλεις ἐν
ἀγωνίᾳ πολλῇ καθειστήκεισαν μήποτε δῶσι τιμωρίαν
45 ὑπὲρ ὧν ἐξήμαρτον εἰς τὸν βασιλέα. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι
σατράπαι διαπρεσβευσάμενοι πρὸς Τισσαφέρνην ἐξεθε-
ράπευον καὶ τὰ καθ' αὑτοὺς ἐτίθεντο πρὸς αὐτὸν
ὅπως ποτ' ἦσαν δυνατοί· Ταμὼς δέ, μέγιστος ὢν αὐ-
τῶν καὶ τῆς Ἰωνίας ἀφηγούμενος, εἰς τὰς τριήρεις
50 ἐνέθετο τὰ χρήματα καὶ τοὺς υἱοὺς ἅπαντας πλὴν ἑνὸς
τοῦ καλουμένου μὲν Γάου, μετὰ δέ τινας χρόνους ἀφη-
γησαμένου τῶν βασιλικῶν δυνάμεων. εὐλαβηθεὶς οὖν
ὁ Ταμὼς τὸν Τισσαφέρνην ἀπῆρεν εἰς Αἴγυπτον μετὰ
τοῦ στόλου, καὶ κατέφυγε πρὸς Ψαμμίτιχον τὸν βασι-
55 λέα τῶν Αἰγυπτίων, ἀπόγονον ὄντα τοῦ Ψαμμιτίχου.
οὔσης δ' αὐτῷ προγεγενημένης εὐεργεσίας εἰς τὸν βασι-
λέα, διελάμβανε τοῦτον ἕξειν οἱονεί τινα λιμένα τῶν
ἀπὸ τοῦ βασιλέως κινδύνων. ὁ δὲ Ψαμμίτιχος τήν τε
60 εὐεργεσίαν καὶ τὸ πρὸς τοὺς ἱκέτας ὅσιον παρ' οὐδὲν
ἡγησάμενος ἀπέσφαξε τὸν ἱκέτην καὶ φίλον μετὰ τῶν
τέκνων, ὅπως τῶν τε χρημάτων καὶ τοῦ στόλου γένη-
ται κύριος. αἱ δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις Ἑλληνίδες
πυνθανόμεναι τὴν Τισσαφέρνους κατάβασιν, περὶ σφῶν
65 ἀγωνιῶσαι πρὸς Λακεδαιμονίους ἔπεμψαν πρέσβεις, δεό-
μεναι μὴ περιιδεῖν αὐτὰς ὑπὸ τῶν βαρβάρων γινομένας
ἀναστάτους. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι βοηθήσειν ἐπαγγειλά-
μενοι, πρὸς Τισσαφέρνην ἔπεμψαν πρέσβεις τοὺς ἐροῦν-
τας μὴ ὅπλα πολέμια ἐπιφέρειν ταῖς Ἑλληνίσι πόλεσι.
70 Τισσαφέρνης δὲ μετὰ δυνάμεως ἐπὶ πρώτην ἐλθὼν τὴν
Κυμαίων πόλιν τήν τε χώραν ἐπόρθησεν ἅπασαν καὶ
πολλῶν αἰχμαλώτων ἐγκρατὴς ἐγένετο· μετὰ δὲ ταῦτα
συγκλείσας αὐτοὺς εἰς πολιορκίαν, ὡς ὁ μὲν χειμὼν
75 συνήγγισε, τὴν δὲ πόλιν ἑλεῖν οὐκ ἠδύνατο, τοὺς αἰ-
χμαλώτους πολλῶν χρημάτων ἀπελύτρωσε καὶ τὴν πο-
λιορκίαν ἔλυσε.

36 Λακεδαιμόνιοι δὲ ἐπὶ τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον
Θίβρωνα καταστήσαντες ἡγεμόνα χιλίους μὲν τῶν πολι-

670. 41. θαλάττῃ] θαλάττης L 47. Ταμὼς] Ταμὼν K, τάμων F 51. Γάου] v. annotationem 52. οὖν ὁ om. F 57. οἱονεί] οἱόν K 59. ἱκέτας] οἰκέτας K 66. γινομένας ἀναστάτους] invertit F 75. πολλῶν χρημάτων om. I 78. Θίβρωνα semper A, F p. 672. 39., Θρίμβωνα plerumque L, caeteri Θίμβρωνα semper

τῶν ἔδωκαν, παρὰ δὲ τῶν συμμάχων ἐκέλευσαν στρα- 80
τολογεῖν οὓς ἂν αὐτῷ φαίνηται συμφέρειν. ὁ δὲ Θί-
671 βρων πορευθεὶς εἰς Κόρινθον, κἀκεῖ παρὰ τῶν συμμά-
χων μεταπεμψάμενος στρατιώτας, ἐξέπλευσεν εἰς Ἔφεσον
ἔχων οὐ πλείους πεντακισχιλίων. ἐκεῖ δὲ ἔκ τε τῶν ἰδίων
πόλεων καὶ τῶν ἄλλων ὡς δισχιλίους καταγράψας, ἀνέ- 85
ζευξε τοὺς πάντας ἔχων πλείους ἑπτακισχιλίων. διελθὼν
δ' ὡς ἑκατὸν εἴκοσι σταδίους πρὸς Μαγνησίαν, ἧς ἦρχε
Τισσαφέρνης, ταύτην δ' ἐξ ἐφόδου παραλαβών, καὶ τα-
χέως ἐπὶ Τράλλεις τῆς Ἰωνίας πορευθείς, ἐπεχείρησε πο- 90
λιορκεῖν τὴν πόλιν· οὐδὲν δὲ δυνάμενος πρᾶξαι δι' ὀχυ-
ρότητα, πάλιν εἰς Μαγνησίαν ἀπεχώρησε. ταύτης δ' οὔ-
σης ἀτειχίστου, καὶ διὰ τοῦτο φοβούμενος μήποτε χω-
ρισθέντος αὐτοῦ κυριεύσῃ τῆς πόλεως ὁ Τισσαφέρνης,
μετῴκισεν αὐτὴν πρὸς τὸ πλησίον ὄρος, ὃ καλοῦσι Θώ- 95
ρακα· αὐτὸς δ' ἐμβαλὼν εἰς τὴν τῶν πολεμίων χώραν
τοὺς στρατιώτας ἐνέπλησε παντοίας ὠφελείας. Τισσα-
φέρνους δὲ μετὰ πολλῆς ἵππου παραγενομένου, διευλα-
βηθεὶς ἀνέστρεψεν εἰς Ἔφεσον.

37 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον τῶν ἐστρατευμένων μετὰ
100 Κύρου καὶ διασωθέντων εἰς τὴν Ἑλλάδα τινὲς μὲν εἰς
τὰς ἰδίας πατρίδας ἀπηλλάγησαν, οἱ δὲ πλεῖστοι στρα-
τιωτικὸν εἰθισμένοι ζῆν βίον, καὶ σχεδὸν ὄντες πεντα-
κισχίλιοι, στρατηγὸν αὐτῶν εἵλοντο Ξενοφῶντα. ὃς
ἀναλαβὼν τὴν δύναμιν ὥρμησε πολεμήσων Θρᾷκας τοὺς 5
περὶ τὸν Σαλμυδησσὸν οἰκοῦντας. οὗτος δ' ἐστὶ μὲν
ἐπ' ἀριστερᾷ τοῦ Πόντου, παρεκτείνων δ' ἐπὶ πολὺ
πλεῖστα ποιεῖ ναυάγια. οἱ μὲν οὖν Θρᾷκες εἰώθεισαν
περὶ τούτους τοὺς τόπους ἐφεδρεύοντες τοὺς ἐκπίπτον- 10
τας τῶν ἐμπόρων αἰχμαλωτίζειν. ὁ δὲ Ξενοφῶν μετὰ
τῶν συνηθροισμένων στρατιωτῶν ἐμβαλὼν αὐτῶν εἰς
τὴν χώραν μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τὰς πλείστας τῶν κω-
μῶν ἐνέπρησε. μετὰ δὲ ταῦτα Θίβρωνος αὐτοὺς μετα-
πεμπομένου καὶ μισθοὺς ἐπαγγελλομένου δώσειν, πρὸς 15
ἐκεῖνον ἀπεχώρησαν, καὶ μετὰ Λακεδαιμονίων ἐπολέ-
μουν τοῖς Πέρσαις. τούτων δὲ πραττομένων Διονύσιος
μὲν ἐν τῇ Σικελίᾳ πόλιν ἔκτισεν ὑπ' αὐτὸν τὸν τῆς Αἴ-
τνης λόφον, καὶ ἀπό τινος ἐπιφανοῦς ἱεροῦ προσηγό-

80. οὓς] malim ὅσους
671. 85. καταγράψας] ἀναγράψας IKQ 89. Τράλλεις] Τράλλης A 91. δι' ὀχυρότητα] expectabam διὰ τὴν ὀχυρότητα 94. μετῴκισεν] μετῴκησεν K 96. τοὺς στρατιώτας] τοῖς στρατιώταις FK 6. Σαλμυδ.] Σαλβιδ. A, Σαλβυδ. H

20 ρευσεν αὐτὴν Ἄδρανον. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀρχέλαος ὁ βασιλεὺς ἔν τινι κυνηγίῳ πληγεὶς ἀκουσίως ὑπὸ Κρατέρου τοῦ ἐρωμένου τὸν βίον μετήλλαξε, βασιλεύσας ἔτη ἑπτά· τὴν δ' ἀρχὴν διεδέξατο Ὀρέστης παῖς ὤν, ὃν ἀνελὼν Ἀέροπος ἐπίτροπος ὢν κατέσχε τὴν βα- 672
25 σιλείαν ἔτη ἕξ. Ἀθήνησι δὲ Σωκράτης ὁ φιλόσοφος ὑπ' Ἀνύτου καὶ Μελήτου κατηγορηθεὶς ἐπ' ἀσεβείᾳ καὶ φθορᾷ τῶν νέων θανάτῳ κατεδικάσθη, καὶ πιὼν κώνειον ἐτελεύτησεν. ἀδίκου δὲ τῆς κατηγορίας γεγενημέ-
30 νης, ὁ δῆμος μετεμελήθη, τηλικοῦτον ἄνδρα θεωρῶν ἀνῃρημένον. διόπερ τοὺς κατηγορήσαντας δι' ὀργῆς εἶχε, καὶ τέλος ἀκρίτους ἀπέκτεινε.

38 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν τὴν ἀρχὴν Ἀριστοκράτης παρέλαβεν, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν
35 ὑπατικὴν ἀρχὴν ἓξ χιλίαρχοι διεδέξαντο, Γάϊος Σερουΐλιος, Λούκιος Οὐεργίνιος, Κόϊντος Σουλπίκιος, Αὖλος Μάνλιος, Κάπιτος Κλώδιος καὶ Μάρκος Ἄγκος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Λακεδαιμόνιοι πυθόμενοι τὸν
40 Θίβρωνα κακῶς διοικοῦντα τὰ κατὰ τὸν πόλεμον, Δερκυλλίδαν στρατηγὸν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψαν. ὃς παραλαβὼν τὴν δύναμιν ἐστράτευσεν ἐπὶ τὰς ἐν τῇ Τρῳάδι πόλεις. Ἁμάξιτον μὲν οὖν καὶ Κολώνας καὶ Ἀρίσβαν εἷλεν ἐξ ἐφόδου· μετὰ δὲ ταῦτα Ἴλιον καὶ Κεβρηνίαν
45 καὶ τὰς ἄλλας ἁπάσας τὰς κατὰ τὴν Τρῳάδα ἃς μὲν δόλῳ παρέλαβεν ἃς δὲ ἐκ βίας ἐχειρώσατο. μετὰ δὲ ταῦτα πρὸς Φαρνάβαζον ὀκταμηνιαίους ἀνοχὰς ποιησάμενος, ἐστράτευσεν ἐπὶ Θρᾷκας τοὺς περὶ Βιθυνίαν τότε κατοικοῦντας· πορθήσας δ' αὐτῶν τὴν χώραν ἀπή-
50 γαγε τὴν δύναμιν εἰς παραχειμασίαν. ἐν Ἡρακλείᾳ δὲ τῇ περὶ Τραχῖνα στάσεως γενομένης, Ἡριππίδαν ἐξέπεμψαν Λακεδαιμόνιοι καταστήσοντα τὰ πράγματα. ὃς πα-

8. ποιεῖ om. K 21. Κρατέρου] Κρατεροῦ omnes 22. ἑπτὰ] vid. annotat.

672. 26. Ἀνύτου] Ἀνήτου A Μελήτου] Μελίτου omnes 31. εἶχε] εἶχον F, mox omitteus ἀκρίτους 35. Λούκιος] Λύκιος F, Λεύκιος ed. Wesselingii, qui Λούκιος praebere editiones ait, quasi Λεύκιος scripserit auctoritate codicum: ante hoc nomen καὶ om. K 36. Σουλπίκιος] οὐλπίκιος F, Ὀλυμπίκιος AK, quod est fortasse Σολπίκιος Μάνλιος Pighius: libri Ματίλιος Κάπιτος Κλώδιος] Καπιτωλῖνος interpretatio Rhodomanni: Κάπιτος — 37. Ἄγκος om. A 40. Δερκυλλίδαν] Δερκυλίδαν semper K 42. Ἁμάξιτον Rhodomannus: Ἀνέξιτον K, caeteri Ἀνάξιτον 43. Ἀρίσβαν] Ἀρίσκαν A 44. Κεβρηνίαν] Κάῤῥην. (sic notatur) K 48. περὶ om. F 51. Ἡριππίδαν] Ἡριπίδαν omnes

ραγενόμενος εἰς Ἡράκλειαν συνήγαγεν εἰς ἐκκλησίαν τὰ
πλήθη, καὶ περιστήσας ἐν τοῖς ὅπλοις συνέλαβε τοὺς 55
αἰτίους, καὶ πάντας ἀνεῖλεν, ὄντας περὶ πεντακοσίους.
τῶν δὲ περὶ τὴν Οἴτην κατοικούντων ἀποστάντων, ἐπο-
λέμησεν αὐτοῖς, καὶ πολλοῖς περιβαλὼν κακοῖς ἠνάγκα-
σεν ἐκλιπεῖν τὴν χώραν. ὧν οἱ πλεῖστοι μετὰ τῶν τέ-
κνων καὶ γυναικῶν ἔφυγον εἰς Θετταλίαν, καὶ μετὰ πέν- 60
τε ἔτη κατήχθησαν εἰς Βοιωτίαν. τούτων δὲ πραττομέ-
νων Θρᾷκες πολλοῖς πλήθεσιν ἐνέβαλον εἰς τὴν Χεῤῥό-
νησον, καὶ τὴν χώραν πᾶσαν πορθήσαντες τειχήρεις
συνεῖχον τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις. οἱ δὲ Χεῤῥονησῖται πιε-
ζόμενοι τῷ πολέμῳ μετεπέμψαντο Δερκυλλίδαν τὸν Λα- 65
κεδαιμόνιον ἐκ τῆς Ἀσίας. οὗτος δὲ διαβὰς μετὰ τῆς
δυνάμεως τοὺς μὲν Θρᾷκας ἐξήλασεν ἐκ τῆς χώρας, τὴν
673 δὲ Χεῤῥόνησον ἀπὸ θαλάττης ἀρξάμενος μέχρι θαλάτ-
της διετείχισε. τοῦτο δὲ πράξας τοὺς μὲν Θρᾷκας ἐκώ- 70
λυσε τῆς εἰς τὸν μετὰ ταῦτα χρόνον καταδρομῆς, αὐτὸς
δὲ μεγάλαις δωρεαῖς τιμηθεὶς διεβίβασε τὸ στρατόπεδον
εἰς τὴν Ἀσίαν.

39 Φαρνάβαζος δὲ τῶν πρὸς Λακεδαιμονίους ἀνοχῶν
γενομένων ἀνέβη πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ συνέπεισεν αὐ-
τὸν στόλον ἑτοιμάσαι, καὶ ναύαρχον ἐπιστῆσαι Κόνωνα 75
τὸν Ἀθηναῖον. οὗτος γὰρ ἦν ἔμπειρος τῶν κατὰ πόλε-
μον ἀγώνων, καὶ μάλιστα τῶν πολεμίων· πολεμικώτα-
τος δ᾽ ὢν ἐν Κύπρῳ διέτριβε παρ᾽ Εὐαγόρᾳ τῷ βασι-
λεῖ. πεισθέντος δὲ τοῦ βασιλέως Φαρνάβαζος λαβὼν ἀρ- 80
γυρίου τάλαντα πεντακόσια παρεσκευάζετο κατασκευάζειν
ναυτικόν. διαπλεύσας οὖν εἰς Κύπρον τοῖς μὲν ἐκεῖ
βασιλεῦσι παρήγγειλεν ἑκατὸν τριήρεις ἑτοιμάζειν, τῷ
δὲ Κόνωνι περὶ τῆς ναυαρχίας διαλεχθεὶς ἐπέστησεν αὐ-
τὸν ἐπὶ τὴν θάλατταν ἡγεμόνα, μεγάλας ὑποφαίνων πα- 85
ρὰ τοῦ βασιλέως ἐλπίδας. ὁ δὲ Κόνων ἅμα μὲν ἐλπί-
ζων ἀνακτήσεσθαι τῇ πατρίδι τὴν ἡγεμονίαν, εἰ Λακε-
δαιμόνιοι καταπολεμηθεῖεν, ἅμα δ᾽ αὐτὸς μεγάλης τεύ-
ξεσθαι δόξης, προσεδέξατο τὴν ναυαρχίαν. οὔπω δὲ τοῦ 90
στόλου παντὸς παρεσκευασμένου τὰς ἑτοίμους ναῦς τετ-
ταράκοντα λαβὼν διέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖ τὰ

57. περιβαλὼν] περιλαβὼν L 59. Θετταλίαν] Θεσσαλίαν omnes 60. εἰς Βοιωτίαν] immo ὑπὸ Βοιωτῶν: v. annotat. 62. 64. Χερόννησον — Χερροννησῖται F 673. 68. ἀπὸ θαλάττης] ἐκ θαλάττης A 75. ἐπιστῆσαι FHLQ, caeteri καταστῆσαι 77. πολεμίων] ναυτικῶν sententiam requirere monuit Wesselingius 80. ἀργυρίου om. L 87. ἀνακτήσεσθαι] ἀνακτήσασθαι AFIL 89. τεύξεσθαι] τεύξασθαι I

πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοιμάζετο. Φαρνάβαζος δὲ καὶ Τισσαφέρνης ἐκ τῶν ἰδίων σατραπειῶν ἀθροίσαντες στρα-
95 τιώτας ἀνέζευξαν, ἐπὶ τῆς Ἐφέσου τὴν πορείαν ποιούμενοι διὰ τὸ τοὺς πολεμίους ἔχειν ἐνταῦθα τὴν δύναμιν. καὶ συνηκολούθουν αὐτοῖς πεζοὶ μὲν δισμύριοι, ἱππεῖς δὲ μύριοι. ἀκούων δὲ τῶν Περσῶν τὴν ἔφοδον Δερκυλλίδας ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ἀφηγούμενος, ἐξήγα-
100 γε τὴν δύναμιν, ἔχων τοὺς πάντας οὐ πλείους τῶν ἑπτακισχιλίων. ὡς δ' ἐγγὺς ἀλλήλων ἐγενήθη τὰ στρατόπεδα, σπονδὰς ἐποιήσαντο, καὶ χρόνον ὥρισαν ἐν ᾧ Φαρνάβαζος μὲν πρὸς τὸν βασιλέα πέμψει περὶ συνθη-
5 κῶν, εἰ βούλοιτο καταλῦσαι τὸν πόλεμον, Δερκυλλίδας δὲ τοῖς Σπαρτιάταις δηλώσει περὶ τούτων. οὗτοι μὲν οὖν οὕτω διέλυσαν τὰ στρατόπεδα.

40 Ῥηγῖνοι δὲ Χαλκιδέων ὄντες ἄποικοι τὴν αὔξησιν τοῦ Διονυσίου χαλεπῶς ἑώρων. Ναξίους μὲν γὰρ καὶ Καταναίους συγγενεῖς ὄντας ἐξηνδραποδίσατο, τοῖς δὲ
10 Ῥηγίνοις, τοῦ αὐτοῦ μετέχουσι τοῖς ἠτυχηκόσιν, οὐ τὴν τυχοῦσαν ἀγωνίαν παρεῖχε τὸ γεγονός, πάντων εὐλα- 674 βουμένων μὴ ταῖς αὐταῖς συμφοραῖς περιπέσωσιν. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς πρὶν τελείως ἰσχυρὸν γενέσθαι τὸν τύ-
15 ραννον στρατεύειν ἐπ' αὐτὸν κατὰ τάχος, παρὰ τῶν Ῥηγίνων λαβόντας πρὸς τὸν πόλεμον οὐκ ἐλάχιστα καὶ οἱ φυγαδευθέντες τῶν Συρακοσίων ὑπὸ Διονυσίου· τότε γὰρ οἱ πλεῖστοι διατρίβοντες ἐν Ῥηγίῳ διετέλουν περὶ τούτων διαλεγόμενοι, διδάσκοντες ὅτι συνεπιθήσον-
20 ται τῷ καιρῷ πάντες οἱ Συρακόσιοι. τέλος δὲ καταστήσαντες στρατηγοὺς ἐξέπεμψαν μετ' αὐτῶν πεζοὺς μὲν ἑξακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ ἑξακοσίους, τριήρεις δὲ πεντήκοντα. οὗτοι δὲ διαπλεύσαντες τὸν πορθμὸν ἔπεισαν
25 τοὺς τῶν Μεσσηνίων στρατηγοὺς κοινωνῆσαι τοῦ πολέμου, φάσκοντες δεινὸν εἶναι περιιδεῖν ἀστυγείτονας Ἑλληνίδας πόλεις ἄρδην ἀνῃρημένας ὑπὸ τοῦ τυράννου. οἱ μὲν οὖν στρατηγοὶ πεισθέντες τοῖς Ῥηγίνοις ἄνευ τῆς τοῦ δήμου γνώμης ἐξήγαγον τοὺς στρατιώτας· ἦσαν
30 δ' οὗτοι πεζοὶ μὲν τετρακισχίλιοι, ἱππεῖς δὲ τετρακόσιοι,

99. τῶν Λακεδαιμονίων ed. Wesselingii, qui τὴν Λακεδαιμονίων praebere editiones ait, quasi τῶν scripserit auctoritate codicum: ad τὴν tacet F 3. πέμψει] πέμψῃ L 7. Χαλκιδέων] Χαλκεδέων F 8. μὲν] μὲν γὰρ F 10. τοῦ αὐτοῦ] γένους τοῦ αὐτοῦ Reiskius

674. 15. παρὰ τῶν Ῥηγίνων (τοῦ Ῥηγίνου AFL) λαβόντας] sententia eiusmodi quid requirit, ut παρῶρμων δ' ἅπαντας vel δ' αὐτοὺς: et παρῶρμων inter alia etiam Reiskius proposuit 19. συνεπιθήσονται Wesselingius: libri συνεπείσθησαν

τριήρεις δὲ τριάκοντα. ἐπεὶ δὲ προῆλθον αἱ προειρημέναι δυνάμεις πρὸς τοὺς ὅρους τῆς Μεσσήνης, ἐνέπεσεν εἰς τοὺς στρατιώτας στάσις, Λαομέδοντος τοῦ Μεσσηνίου δημηγορήσαντος. οὗτος γὰρ συνεβούλευε μὴ κατάρχεσθαι πολέμου πρὸς τὸν Διονύσιον μηδὲν αὐτοὺς 35 ἠδικηκότα. οἱ μὲν οὖν τῶν Μεσσηνίων στρατιῶται, τὸν πόλεμον οὐκ ἐπικεκυρωκότος τοῦ δήμου, παραχρῆμα ἐπείσθησαν, καὶ τοὺς στρατηγοὺς καταλιπόντες ἀνέκαμψαν εἰς τὴν πατρίδα. Ῥηγῖνοι δ᾽ οὐκ ὄντες ἀξιόμαχοι καθ᾽ ἑαυτούς, ἐπειδὴ τοὺς Μεσσηνίους ἑώρων διαλύοντας 40 τὸ στρατόπεδον, καὶ αὐτοὶ ταχέως ἀνέκαμψαν εἰς Ῥήγιον. Διονύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἐπὶ τοὺς ὅρους τῆς Συρακοσίας ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, προσδεχόμενος τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον· ὡς δ᾽ ἤκουσε τὴν ἀνάζευξιν αὐ- 45 τῶν, ἀπήγαγε τὴν στρατιὰν εἰς τὰς Συρακούσας. διαπρεσβευσαμένων δὲ τῶν Ῥηγίνων καὶ τῶν Μεσσηνίων περὶ εἰρήνης, κρίνων συμφέρον εἶναι διαλύεσθαι τὴν ἔχθραν πρὸς τὰς πόλεις, συνέθετο τὴν εἰρήνην.

41 Ὁρῶν δὲ τῶν Ἑλλήνων τινὰς εἰς τὴν ἐπικράτειαν 50 τῶν Καρχηδονίων ἀποτρέχοντας τάς τε πόλεις καὶ τὰς κτήσεις κομιζομένους, ἐνόμιζε τῆς πρὸς τοὺς Καρχηδονίους εἰρήνης μενούσης πολλοὺς τῶν ὑφ᾽ αὐτὸν ταττομένων βουλήσεσθαι κοινωνεῖν τῆς ἐκείνων ἐπιστάσεως, 55 ἐὰν δὲ πόλεμος γένηται, πάντας τοὺς καταδεδουλωμένους ὑπὸ Καρχηδονίων ἀποστήσεσθαι πρὸς αὐτόν· 675 ἤκουσε δὲ καὶ τῶν Καρχηδονίων πολλοὺς ἐν Λιβύῃ διεφθάρθαι λοιμικῇ καταστάσει περιπεσόντας. διὸ καὶ νομίζων εὔθετον ἔχειν καιρὸν τοῦ πολέμου, κατασκευὴν 60 ἔκρινε δεῖν πρῶτον γίνεσθαι· ὑπελάμβανε γὰρ ἔσεσθαι μέγαν καὶ πολυχρόνιον τὸν πόλεμον, ὡς ἂν πρὸς τοὺς δυνατωτάτους τῶν κατὰ τὴν Εὐρώπην μέλλων διαγωνίζεσθαι. εὐθὺς οὖν τοὺς τεχνίτας ἤθροιζεν ἐκ μὲν τῶν ὑπ᾽ αὐτὸν ταττομένων πόλεων κατὰ πρόσταγμα, τοὺς 65 δ᾽ ἐξ Ἰταλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος ἔτι δὲ τῆς Καρχηδονίων ἐπικρατείας μεγάλοις μισθοῖς προτρεπόμενος. διενοεῖτο γὰρ ὅπλα μὲν παμπληθῆ καὶ βέλη παντοῖα κατασκευάσαι, πρὸς δὲ τούτοις ναῦς τετρήρεις καὶ πεντήρεις, οὐδέπω κατ᾽ ἐκείνους τοὺς χρόνους σκάφους πεν- 70 τηρικοῦ νεναυπηγημένου. συναχθέντων δὲ πολλῶν

34. συνεβούλευε] συνεβούλευσε A 36. ἐπικεκυρωκότος Wesselingius: libri ἐπικεκηρυκότος 47. περὶ εἰρήνης κρίνων Stephanus: libri κρίνων περὶ εἰρήνης 52. τοὺς om. F 53. ὑφ᾽ αὐτὸν FIKL, caeteri ὑπ᾽ αὐτὸν
675. 69. τετρήρεις Wesselingius: libri τε τριήρεις

τεχνιτῶν, διελὼν αὐτοὺς κατὰ τὰς οἰκείας ἐργασίας κατέστησε τῶν πολιτῶν τοὺς ἐπισημοτάτους, προθεὶς δωρεὰς μεγάλας τοῖς κατασκευάσασιν ὅπλα. διέδωκε δὲ καὶ
75 τῶν ὅπλων τοῦ γένους ἑκάστου τύπον διὰ τὸ τοὺς μισθοφόρους ἐκ πολλῶν ἐθνῶν συνεστηκέναι. ἔσπευδε γὰρ ἕκαστον τῶν στρατευομένων κοσμῆσαι τοῖς οἰκείοις ὅπλοις, καὶ διελάμβανε τὸ στρατόπεδον πολλὴν ἕξειν κα-
80 τάπληξιν διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν καὶ κατὰ τὰς μάχας κάλλιστον χρήσασθαι τῷ συνήθει καθοπλισμῷ πάντας τοὺς συναγωνιζομένους. συμπροθυμουμένων δὲ καὶ τῶν Συρακοσίων τῇ τοῦ Διονυσίου προαιρέσει, πολλὴν συνέβαινε γίνεσθαι τὴν φιλοτιμίαν περὶ τὴν τῶν ὅπλων
85 κατασκευήν. οὐ μόνον γὰρ ἐν τοῖς προνάοις καὶ τοῖς ὀπισθοδόμοις τῶν ἱερῶν ἔτι δὲ τοῖς γυμνασίοις καὶ ταῖς κατὰ τὴν ἀγορὰν στοαῖς ἔγεμε πᾶς τόπος τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ χωρὶς τῶν δημοσίων τόπων ἐν ταῖς ἐπιφανεστάταις οἰκίαις ὅπλα παμπληθῆ κατεσκευά-
42 ζετο. καὶ γὰρ τὸ καταπελτικὸν εὑρέθη κατὰ τοῦτον τὸν
90 καιρὸν ἐν Συρακούσαις, ὡς ἂν τῶν κρατίστων τεχνιτῶν πανταχόθεν εἰς ἕνα τόπον συνηγμένων. τὴν γὰρ προθυμίαν τό τε μέγεθος τῶν μισθῶν ἐξεκαλεῖτο καὶ τὸ
95 πλῆθος τῶν προκειμένων ἄθλων τοῖς ἀρίστοις κριθεῖσι· χωρὶς δὲ τούτων περιπορευόμενος τοὺς ἐργαζομένους ὁ Διονύσιος καθ᾽ ἡμέραν λόγοις τε φιλανθρώποις ἐχρῆτο καὶ τοὺς προθυμοτάτους ἐτίμα δωρεαῖς καὶ πρὸς τὰ συνδείπνια παρελάμβανε. διόπερ ἀνυπέρβλητον φιλοτι-
100 μίαν εἰσφέροντες οἱ τεχνῖται πολλὰ προσεπενοοῦντο βέλη καὶ μηχανήματα ξένα καὶ δυνάμενα παρέχεσθαι μεγάλας χρείας. ἤρξατο δὲ ναυπηγεῖσθαι τετρήρεις καὶ πεντηρικὰ σκάφη, πρῶτος ταύτην τὴν κατασκευὴν τῶν νεῶν ἐπινοήσας. ἀκούων γὰρ ὁ Διονύσιος ἐν Κορίνθῳ
5 ναυπηγηθῆναι τριήρη πρῶτον, ἔσπευδε κατὰ τὴν ἀποι- 676 κισθεῖσαν ὑπ᾽ ἐκείνων πόλιν αὐξῆσαι τὸ μέγεθος τῆς τῶν νεῶν κατασκευῆς. λαβὼν δ᾽ ἐκ τῆς Ἰταλίας ἐξαγωγὴν ὕλης, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν ὑλοτόμων εἰς τὸ κατὰ

72. κατέστησε] ἐπέστησε Eichstadius: fortasse scribendum κριτὰς κατέστησε, si recte mox Reiskius τοῖς ἄριστα κατασκευάσασιν collato v. 94. 73. προθεὶς A, caeteri προσθεὶς 74. διέδωκε Reiskius: libri δέδωκε τοῦ γένους Wesselingius: libri τὸ γένος 78. διελάμβανε Stephanus: libri διελαμβάνετο 80. κάλλιστον] immo κάλλιστα 83. γίνεσθαι] γενέσθαι omnes 92. πανταχόθεν om. L 100. προσεπενοοῦντο codices, προσεπονοῦντο ed. Stephani
2. τετρήρεις Wesselingius: libri τε τριήρεις πεντηρικὰ σκάφη AL, caeteri πεντήρεις καὶ σκάφη
676. 5. ἀποικισθ.] ἀποκισθ. A, ἀπῳκισθ. F

τὴν Αἴτνην ὄρος ἀπέστειλε, γέμον κατ' ἐκείνους τοὺς 10
χρόνους πολυτελοῦς ἐλάτης τε καὶ πεύκης· τοὺς δ' ἡμί-
σεις εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀποστείλας παρεσκεύαστο ζεύγη
μὲν τὰ πρὸς τὴν θάλατταν κατακομιοῦντα, πλοῖα δὲ καὶ
τοὺς ὑπηρέτας πρὸς τὸ τὰς σχεδίας ἀπάγεσθαι κατὰ τά-
χος εἰς τὰς Συρακούσας. ὁ δὲ Διονύσιος ἐπειδὴ τὴν 15
ἱκανὴν ὕλην ἤθροισεν, ὑφ' ἕνα καιρὸν ἤρξατο ναυπη-
γεῖσθαι ναῦς πλείους τῶν διακοσίων, ἐπισκευάζειν δὲ
τὰς προϋπαρχούσας δέκα πρὸς ταῖς ἑκατόν· ᾠκοδόμει
δὲ καὶ νεωσοίκους πολυτελεῖς κύκλῳ τοῦ νῦν καλουμέ-
νου λιμένος ἑκατὸν ἑξήκοντα, τοὺς πλείστους δύο ναῦς 20
δεχομένους, καὶ τοὺς προϋπάρχοντας ἐθεράπευεν, ὄντας
ἑκατὸν πεντήκοντα.

Διόπερ τοσούτων ὅπλων καὶ νεῶν κατασκευαζομέ- 43
νων ἐν ἑνὶ τόπῳ, τὸ γινόμενον πολλὴν παρεῖχε τοῖς
θεωμένοις κατάπληξιν. ὅτε μὲν γάρ τις ἴδοι τὴν περὶ 25
τὰς ναῦς σπουδήν, ἐνόμιζε περὶ ταύτας ἅπαντας πρα-
γματεύεσθαι τοὺς Σικελιώτας· ὅτε δὲ πάλιν τοῖς τῶν
ὁπλοποιῶν καὶ μηχανοποιῶν ἔργοις συμπαραγενηθείη,
περὶ τούτους μόνους ἐνόμιζεν ἅπασαν εἶναι τὴν τῆς 30
ὑπηρεσίας παρασκευήν. οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς περὶ ταῦ-
τα σπουδῆς ἀνυπερβλήτου γενομένης, κατεσκευάσθησαν
ἀσπίδων μὲν τετταρεςκαίδεκα μυριάδες, ἐγχειριδίων δὲ
καὶ περικεφαλαιῶν ὁ παραπλήσιος ἀριθμός· ἡτοιμάσθη-
σαν δὲ καὶ θώρακες, παντοῖοι μὲν ταῖς κατασκευαῖς, 35
περιττῶς δὲ κατὰ τὴν τέχνην εἰργασμένοι, πλείους τῶν
μυρίων τετρακιςχιλίων. τούτους δὲ διενοεῖτο διδόναι
τοῖς ἱππεῦσι καὶ τῶν πεζῶν τοῖς ἐφ' ἡγεμονίας τετα-
γμένοις ἔτι δὲ τῶν μισθοφόρων τοῖς σωματοφυλακεῖν
μέλλουσι. κατεσκευάσθησαν δὲ καὶ καταπέλται παντοῖοι 40
καὶ τῶν ἄλλων βελῶν πολύς τις ἀριθμός. τῶν δὲ πα-
ρασκευασθεισῶν νεῶν μακρῶν αἱ μὲν ἡμίσεις αὐτῶν εἶ-
χον πολιτικοὺς κυβερνήτας καὶ πρῳρεῖς ἔτι δὲ τοὺς ταῖς
κώπαις χρησομένους, ταῖς δ' ἄλλαις ὁ Διονύσιος ξένους 45
ἐμισθώσατο. ἐπεὶ δὲ τὰ περὶ τὰς ναῦς καὶ τὴν ὁπλο-
ποιίαν αὐτῷ συντέλειαν ἐλάμβανε, περὶ τὴν τῶν στρα-
τιωτῶν παρασκευὴν ἐγίνετο. τούτους γὰρ ἔκρινε συμ-

11. παρεσκεύαστο] παρεσκεύατον K 13. πλοῖα δὲ Eichstadius: libri πλοῖά τε 16. ὑφ'] ἐφ' K 19. πολυτελεῖς om. L 23. ὅπλων Reiskius: libri οἴκων 31. γινομένης] γενομένης L 32. τετταρεςκαίδεκα] τεσσαρεςκαίδεκα libri 38. τοῖς ἐφ' ἡγεμονίας τεταγμένοις] τοὺς ἐφ' ἡγεμονίαις τεταγμένους F 41. παρασκευασθεισῶν] παρασκευασθέντων F 44. ταῖς δ' Reiskius: libri ταῖς 46. αὐτῷ] αὐτῶν K

φέρειν μὴ πρὸ πολλοῦ μισθοῦσθαι πρὸς τὸ μὴ πολλὰς
50 γίνεσθαι δαπάνας. Ἀστυδάμας δ' ὁ τραγῳδιογράφος
τότε πρῶτον ἐδίδαξεν· ἔζησε δὲ ἔτη ἑξήκοντα. Ῥωμαῖοι
δὲ πολιορκοῦντες τοὺς Βηίους, ἐξελθόντων ἐκ τῆς πό-
λεως οἱ μὲν κατεκόπησαν ὑπὸ τῶν Βηίων, οἱ δ' ἐξέφυ-
γον αἰσχρῶς.

44 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 677
55 ἦρξεν Ἰθυκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων χιλίαρ-
χοι ἓξ κατεστάθησαν, Λεύκιος Ἰούλιος, Μάρκος Φού-
ριος, Αἰμίλιος Μάρκος, Γναῖος Κορνήλιος, Καίσων
60 Φάβιος καὶ Παῦλος Σέξτος. Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συ-
ρακοσίων τύραννος, ἐπειδὴ τῶν περὶ τὴν ὁπλοποιίαν
καὶ ναυπηγίαν ἔργων τὰ πλεῖστα συντέλειαν εἰλήφει,
περὶ τὴν τῶν στρατιωτῶν παρασκευὴν εὐθὺς ἐγένετο.
τῶν οὖν Συρακοσίων κατέλεγε τοὺς ἐπιτηδείους εἰς τά-
65 ξεις, καὶ παρὰ τῶν ὑπ' αὐτὸν ταττομένων πόλεων με-
τεπέμπετο τοὺς εὐθέτους. συνήγαγε δὲ καὶ μισθοφό-
ρους ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ μάλιστα παρὰ τῶν Λακεδαι-
μονίων· οὗτοι γὰρ αὐτῷ συναύξοντες τὴν ἀρχὴν ἔδω-
καν ἐξουσίαν ὅσους βούλοιτο παρ' αὐτῶν ξενολογεῖν.
70 καθόλου δ' ἐκ πολλῶν ἐθνῶν σπεύδων τὸ ξενικὸν στρα-
τόπεδον συνηθροικέναι, καὶ μισθοὺς πολλοὺς ἐπαγγελ-
λόμενος, εὕρισκε τοὺς ὑπακούοντας. μέλλων δὲ μέγαν
ἐξεγείρειν πόλεμον, ταῖς κατὰ τὴν νῆσον πόλεσι φιλαν-
75 θρώπως προσεφέρετο, τὴν εὔνοιαν αὐτῶν ἐκκαλούμενος.
τοὺς δὲ παρὰ τὸν πορθμὸν κατοικοῦντας Ῥηγίνους τε
καὶ Μεσσηνίους ὁρῶν ἱκανὴν δύναμιν ἔχοντας συντετα-
γμένην, εὐλαβεῖτο μήποτε τῶν Καρχηδονίων διαβάντων
εἰς Σικελίαν ἐκείνοις πρόσθωνται· οὐ μικρὰν γὰρ αἱ
80 πόλεις αὗται ῥοπὴν εἶχον ὁποτέροις εἰς τὸν πόλεμον
συμμαχήσειαν. ἃ δὴ λίαν ἀγωνιῶν ὁ Διονύσιος, τοῖς
Μεσσηνίοις ἔδωκε πολλὴν τῆς ὁμόρου χώραν, ἰδίους αὐ-
τοὺς κατασκευάζων ταῖς εὐεργεσίαις· πρὸς δὲ Ῥηγίνους
ἀπέστειλε πρεσβευτάς, [καὶ] παρακαλῶν ἐπιγαμίαν ποιή-

50. τραγῳδιογράφος] τραγῳδογράφος L 52. Βηίους] libri Βοι-
οὺς et Βοιῶν ἐκ] τῶν ἐκ Eichstadius 53. ἐξέφυγον om. A
677. 58. Φούριος] Φρούριος AK Αἰμίλιος] L. inter-
pres Μάρκος om. AH Γναῖος AHQ, caeteri Γάϊος
Κορνήλιος — 59. Σέξστος om. AH Παῦλος] Αὖλος Q libri
Σέξστος 65. ταττομένων AL, caeteri τεταγμένων
66. δὲ καὶ] δὲ K 68. αὐτῷ] αὐτῶν AK 70. τὸ ξενι-
κὸν στρ. συνηθροικέναι] τὸ στρατ. συνηθροικέναι τὸ ξενικὸν
FIK 71. ἐπαγγελλόμενος] ἐπαγγελόμενος I 73. ἐξε-
γείρειν] ἐγείρειν A 84. καὶ παρακαλῶν] παρακαλῶν
Eichstadius

σασθαι καὶ δοῦναι τῶν πολιτικῶν παρθένων μίαν αὐ- 85
τῷ συμβιώσασθαι· ἐπηγγέλλετο δ' αὐτοῖς πολλὴν τῆς
συνοριζούσης χώρας κατακτήσασθαι, τὴν πόλιν δ'
αὐξήσειν ἐφ' ὅσον αὐτὸς ἰσχύει. τῆς γὰρ γυναικὸς
αὐτοῦ, θυγατρὸς δ' Ἑρμοκράτους, κατὰ τὴν ἀπόστα- 90
σιν τῶν ἱππέων ἀνῃρημένης, ἔσπευδε τεκνοποιήσασθαι,
διαλαμβάνων τῇ τῶν γεννηθέντων εὐνοίᾳ βεβαιότα-
τα τηρήσειν τὴν δυναστείαν. οὐ μὴν ἀλλ' ἐν τῷ Ῥη-
γίῳ συναχθείσης περὶ τούτων ἐκκλησίας, καὶ πολλῶν
ῥηθέντων λόγων, ἔδοξε τοῖς Ῥηγίνοις μὴ δέξασθαι τὴν 95
ἐπιγαμίαν. Διονύσιος δ' ἀποτυχὼν ταύτης τῆς ἐπιβο-
λῆς, περὶ τῶν αὐτῶν ἀπέστειλε τοὺς πρεσβευτὰς πρὸς
τὸν δῆμον τῶν Λοκρῶν. ὧν ψηφισαμένων τὴν ἐπιγα-
μίαν, ἐμνήστευεν ὁ Διονύσιος Δωρίδα τὴν Ξενέτου θυ-
γατέρα, κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον ὄντος ἐνδοξοτάτου τῶν 100
πολιτῶν. ὀλίγαις δ' ἡμέραις πρὸ τῶν γάμων ἀπέστει-
λεν εἰς Λοκροὺς πεντήρη πρῶτον νεναυπηγημένην, ἀρ-
γυροῖς καὶ χρυσοῖς κατασκευάσμασι κεκοσμημένην· ἐφ'
ἧς διακομίσας τὴν παρθένον εἰς τὰς Συρακούσας εἰσή-
γαγεν εἰς τὴν ἀκρόπολιν. ἐμνηστεύσατο δὲ καὶ τῶν πο- 5
678 λιτικῶν τὴν ἐπισημοτάτην Ἀριστομάχην· ἐφ' ἣν ἀπο-
στείλας λευκὸν τέθριππον ἤγαγεν εἰς τὴν ἰδίαν οἰκίαν.
περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀμφοτέρας γήμας συνεχεῖς 45
ἑστιάσεις ἐποιεῖτο τῶν στρατιωτῶν καὶ τῶν πλείστων 10
πολιτῶν. ἀπετίθετο γὰρ ἤδη τὸ πικρὸν τῆς τυραννίδος,
καὶ μεταβαλλόμενος εἰς ἐπιείκειαν φιλανθρωπότερον ἦρχε
τῶν ὑποτεταγμένων, οὔτε φονεύων οὔτε φυγάδας ποι-
ῶν, καθάπερ εἰώθει.

Μετὰ δὲ τοὺς γάμους ὀλίγας ἐπιμείνας ἡμέρας συν-
ήγαγεν ἐκκλησίαν, καὶ παρεκάλει τοὺς Συρακοσίους πό- 15
λεμον ἐξενεγκεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἀποφαίνων αὐ-
τοὺς καθόλου μὲν τοῖς Ἕλλησιν ἐχθροτάτους ὄντας, μά-
λιστα δὲ τοῖς Σικελιώταις διὰ παντὸς ἐπιβουλεύοντας.
καὶ νῦν μὲν ἐφ' ἡσυχίας αὐτοὺς μένειν ἀπεδείκνυε διὰ 20
τὸν ἐμπεσόντα λοιμόν, ὃν τοὺς πλείστους τῶν κατὰ Λι-
βύην διεφθαρκέναι· ἰσχύσαντας δ' αὐτοὺς οὐκ ἀφέξε-
σθαι τῶν Σικελιωτῶν, οἷς ἐξ ἀρχαίων ἐπιβουλεύουσι.

86. ἐπηγγέλλετο] ἐπηγγέλετο IL 88. αὐτὸς ἰσχύει AL, ἂν αὐτὸς ἰσχύει FI, caeteri ἂν αὐτὸς ἰσχύῃ 99. Δωρίδα τε] τε delevit Stephanus 3. ἐφ' ἧς διακομίσας] ἐφ' οἷς διακοσμήσας F 5. πολιτικῶν Eichstadius: libri πολιτῶν

678. 10. πολιτῶν Eichstadius: libri πόλεων: πολλῶν lepide vertit interpres *plerisque multis* 15. παρεκάλει] παρακάλει K 18. διὰ παντὸς om. IK

διὸ αἱρετώτερον νῦν εἶναι πρὸς ἀσθενεῖς αὐτοὺς ὄντας
25 διαπολεμεῖν ἢ μετὰ ταῦτα πρὸς ἰσχυροὺς διαγωνίζεσθαι.
ἅμα δὲ συνίστα δεινὸν εἶναι περιορᾶν τὰς Ἑλληνίδας
πόλεις ὑπὸ βαρβάρων καταδεδουλωμένας, ἃς ἐπὶ τοσοῦ-
τον συνεπιλήψεσθαι τῶν κινδύνων ἐφ' ὅσον τῆς ἐλευθε-
ρίας τυχεῖν ἐπιθυμοῦσιν. οὐ μὴν ἀλλὰ πολλοὺς λόγους
30 πρὸς ταύτην τὴν προαίρεσιν διαλεχθεὶς ταχὺ συγκα-
ταίνους ἔλαβε τοὺς Συρακοσίους. οὐ γὰρ ἧττον ἐκεί-
νου τὸν πόλεμον ἔσπευδον γενέσθαι, πρῶτον μὲν μι-
σοῦντες τοὺς Καρχηδονίους, ὡς δι' ἐκείνους ἠναγκασμέ-
35 νοι ποιεῖν τὸ προσταττόμενον ὑπὸ τοῦ τυράννου· ἔπει-
τα δὲ καὶ τὸν Διονύσιον φιλανθρωπότερον ἑαυτοῖς ἤλ-
πιζον χρῆσθαι φοβούμενον τοὺς πολεμίους καὶ τὴν
ἀπὸ τῶν καταδεδουλωμένων ἐπίθεσιν· τὸ δὲ μέγιστον,
ἤλπιζον ἑαυτοὺς κυριεύσαντας ὅπλων, ἐὰν ἡ τύχη δῷ
40 καιρόν, ἀντιλήψεσθαι τῆς ἐλευθερίας.

46 Μετὰ δὲ τὴν ἐκκλησίαν τοῦ Διονυσίου τὴν ἐξουσίαν
δόντος οἱ Συρακόσιοι τὰ Φοινικικὰ χρήματα διήρπα-
σαν. οὐκ ὀλίγοι γὰρ τῶν Καρχηδονίων ᾤκουν ἐν ταῖς
45 Συρακούσαις ἁδρὰς ἔχοντες κτήσεις, πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
ἐμπόρων εἶχον ἐν τῷ λιμένι τὰς ναῦς γεμούσας φορ-
τίων· ὧν ἅπαντα διεφόρησαν οἱ Συρακόσιοι. παρα-
πλησίως δὲ καὶ οἱ λοιποὶ Σικελιῶται τοὺς παρ' αὐτοῖς
οἰκοῦντας τῶν Φοινίκων ἐκβαλόντες τὰς κτήσεις διήρ-
50 πασαν. καίπερ γὰρ τὴν Διονυσίου τυραννίδα μισοῦν-
τες, ὅμως ἡδέως ἐκοινώνουν τοῦ πρὸς Καρχηδονίους
πολέμου διὰ τὴν ὠμότητα τῶν ἀνδρῶν. ὧν δὴ χάριν
καὶ οἱ τὰς Ἑλληνίδας πόλεις οἰκοῦντες ὑπὸ Καρχηδο-
νίους, ἐπειδὴ φανερῶς ὁ Διονύσιος ἐξέφερε τὸν πόλε-
55 μον, ἐναπεδείξαντο τὸ πρὸς τοὺς Φοίνικας μῖσος. οὐ 679
μόνον γὰρ αὐτῶν τὰς οὐσίας διήρπασαν, ἀλλὰ καὶ αὐ-
τοὺς συλλαμβάνοντες πᾶσαν αἰκίαν καὶ ὕβριν εἰς τὰ
σώματα αὐτῶν ἀπετίθεντο, μνημονεύοντες ὧν αὐτοὶ
κατὰ τὴν αἰχμαλωσίαν ἔπαθον. ἐπὶ τοσοῦτον δὲ τῆς
60 κατὰ τῶν Φοινίκων τιμωρίας προέβησαν καὶ τότε καὶ
κατὰ τὸν ὕστερον χρόνον ὥστε τοὺς Καρχηδονίους δι-
δαχθῆναι μηκέτι παρανομεῖν εἰς τοὺς ὑποπεσόντας. οὐ
γὰρ ἠγνόουν, δι' αὐτῶν τῶν ἔργων μαθόντες, ὅτι τοῖς
65 διαπολεμοῦσι κοινῆς τῆς τύχης ὑπαρχούσης ἀμφοτέρους

33. δι'] καὶ δι' AL, nescio an sine ὡς 38. κυριεύσαντας] κυριεύσαντες L 50. ὅμως] ὁμοίως FI 53. ὑπὸ] scribe τὰς ὑπὸ φανερῶς] φανερὸς L
679. 58. μνημονεύοντες] μνημονεύοντας A 60. προέβησαν] προσέβησαν AFIKL

κατα τὰς ἥττας τοιαῦτα ἀνάγκη πάσχειν οἷα ἂν αὐτοὶ πράξωσιν εἰς τοὺς ἀτυχήσαντας. ὁ δ' οὖν Διονύσιος, ἐπειδὴ πάντ' αὐτῷ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἡτοίμαστο, διενοεῖτο πέμπειν ἀγγέλους εἰς Καρχηδόνα τοὺς ἐροῦντας ὅτι Συρακόσιοι καταγγέλλουσι πόλεμον Καρχηδονίοις, 70 ἐὰν μὴ τὰς ὑπ' αὐτῶν καταδεδουλωμένας πόλεις Ἑλληνίδας ἐλευθερώσωσι. Διονύσιος μὲν οὖν περὶ ταῦτ' ἐγίνετο. Κτησίας δ' ὁ συγγραφεὺς τὴν τῶν Περσικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατέστροφεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Νίνου καὶ Σεμιράμεως. ἤκμασαν δὲ κατὰ τοῦ- 75 τον τὸν ἐνιαυτὸν οἱ ἐπισημότατοι διθυραμβοποιοί, Φιλόξενος Κυθήριος, Τιμόθεος Μιλήσιος, Τελέστης Σελινούντιος, Πολύειδος, ὃς καὶ ζωγραφικῆς καὶ μουσικῆς εἶχεν ἐμπειρίαν.

47 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 80 μὲν παρειλήφει τὴν ἀρχὴν Λυσιάδης, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν διῴκουν χιλίαρχοι ἕξ, Πόπλιος Μάλλιος, Μάνιος Σπόριος, Φούριος Λεύκιος, [καὶ ἕτεροι τρεῖς]. Διονύσιος δ' ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος, ἐπει- 85 δὴ πάντα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτῷ κατεσκεύαστο κατὰ τὴν ἰδίαν προαίρεσιν, ἐξέπεμψεν εἰς Καρχηδόνα κήρυκα, δοὺς ἐπιστολὴν πρὸς τὴν γερουσίαν. ἐν ταύτῃ δὲ γεγραμμένον ἦν ὅτι Συρακοσίοις δεδογμένον ἦν πολεμεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἐὰν μὴ τῶν Ἑλληνίδων πό- 90 λεων ἐκχωρήσωσιν. οὗτος μὲν οὖν κατὰ τὸ παραγγελθὲν πλεύσας εἰς Λιβύην τὴν ἐπιστολὴν ἐπέδωκε τῇ γερουσίᾳ. ἧς ἀναγνωσθείσης ἔν τε τῇ συγκλήτῳ καὶ μετὰ ταῦτ' ἐν τῷ δήμῳ, συνέβη τοὺς Καρχηδονίους οὐ μετρίως ἀγωνιᾶν περὶ τοῦ πολέμου. ὅ τε γὰρ λοιμὸς αὐ- 95 τῶν παμπληθεῖς ἀπεκτάγκει καὶ τοῖς ὅλοις ἦσαν ἀπαρασκεύαστοι. οὐ μὴν ἀλλ' οὗτοι μὲν ἐκαραδόκουν τὴν τῶν Συρακοσίων προαίρεσιν, καὶ μετὰ πολλῶν χρημάτων ἀπέστειλάν τινας τῶν ἐκ τῆς γερουσίας τοὺς ξενο- 100 λογήσοντας ἀπὸ τῆς Εὐρώπης. Διονύσιος δ' ἀναλαβὼν τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς μισθοφόρους ἔτι δὲ τοὺς 680 συμμάχους ἀνέζευξεν ἐκ Συρακουσῶν, ἐπ' Ἔρυκος τὴν

67. πάντ'] πάντα A 71. πόλεις Ἑ.] invertit F 72. ἐγίνετο] ἐγένετο I 74. κατέστροφεν] κατέστραφεν F, caeteri κατέστρεφεν 75. Σεμιράμεως] malim Σεμιράμιδος: conf. lib. II. c. 4. — 21. cum varietatibus librorum 77. Κυθήριος AIK, caeteri Κυθήρειος Μιλήσιος Meursius: libri Φιλήσιος 80. ἐνιαυσίου] ἐναυσιαίου L 81. Λυσιάδης] v. annotationem 83. Μάλλιος] Μάλιος F 84. καὶ ἕτεροι τρεῖς om. A 85. τὸν om. F 92. ἐπέδωκε] ἀπέδωκε L 96. ἀπεκτάγκει] ἀπεκτάγκει FIL, caeteri ἀπεκτάκει

πορείαν ποιούμενος. οὐ μακρὰν γὰρ τοῦ λόφου τούτου
5 Μοτύη πόλις ἦν ἄποικος Καρχηδονίων, ᾗ μάλιστα ἐχρῶντο
κατὰ τῆς Σικελίας ὁρμητηρίῳ. ταύτης γὰρ κρατήσας ἤλ-
πιζεν οὐκ ὀλίγα προτερήσειν τῶν πολεμίων. κατὰ δὲ
τὴν ὁδοιπορίαν ἀεὶ παρελάμβανε τοὺς ἐκ τῶν Ἑλληνί-
δων πόλεων πανδημεὶ καθοπλίζων· συνεστρατεύοντο γὰρ
10 αὐτῷ προθύμως ἅπαντες, μισοῦντες μὲν τὸ βάρος τῆς
τῶν Φοινίκων ἐπικρατείας, ἐπιθυμοῦντες δὲ τυχεῖν πο-
τε τῆς ἐλευθερίας. καὶ πρώτους μὲν Καμαριναίους πα-
ρέλαβεν, εἶτα Γελῴους καὶ Ἀκραγαντίνους· μεθ' οὓς
15 Ἱμεραίους μετεπέμψατο, κατοικοῦντας ἐπὶ θάτερα μέρη
τῆς Σικελίας· Σελινουντίους τ' ἐν παρόδῳ προςαγαγό-
μενος παρεγενήθη πρὸς τὴν Μοτύην μετὰ πάσης τῆς
δυνάμεως. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν ὀκτακισμυρίους, ἱππεῖς
δὲ πολὺ πλείους τῶν τριςχιλίων, ναῦς δὲ μακρὰς οὐ
20 πολὺ λειπούσας τῶν διακοσίων. συνηκολούθει δὲ καὶ
φορτηγὰ πλοῖα γέμοντα πολλῶν μηχανημάτων ἔτι δὲ
τῆς ἄλλης χορηγίας ἁπάσης, ὄντα τὸν ἀριθμὸν οὐκ
ἐλάττω πεντακοσίων.

48 Τηλικαύτης δὲ τῆς παρασκευῆς οὔσης, Ἐρυκῖνοι
25 μὲν καταπλαγέντες τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως, καὶ μι-
σοῦντες Καρχηδονίους, προσεχώρησαν τῷ Διονυσίῳ, οἱ
δὲ τὴν Μοτύην κατοικοῦντες προςδεχόμενοι τὴν ἐκ
Καρχηδονίων βοήθειαν οὐ κατεπλήττοντο τὴν Διονυ-
30 σίου δύναμιν, ἀλλὰ πρὸς τὴν πολιορκίαν παρεσκευά-
ζοντο· οὐ γὰρ ἠγνόουν τοὺς Συρακοσίους ὅτι πρῶτον
τὴν Μοτύην πορθήσουσι διὰ τὸ πιστοτάτην εἶναι τοῖς
Καρχηδονίοις. αὕτη δ' ἡ πόλις ἦν ἐπί τινος νήσου
κειμένη, τῆς Σικελίας ἀπέχουσα σταδίους ἕξ, τῷ δὲ
35 πλήθει καὶ τῷ κάλλει τῶν οἰκιῶν εἰς ὑπερβολὴν πεφι-
λοτεχνημένη διὰ τὴν εὐπορίαν τῶν κατοικούντων. εἶχε
δὲ καὶ ὁδὸν στενὴν χειροποίητον φέρουσαν ἐπὶ τὸν τῆς
Σικελίας αἰγιαλόν, ἣν οἱ Μοτυηνοὶ τότε διέσκαψαν, ὡς
μὴ προςόδους ἔχοιεν κατ' αὐτῶν οἱ πολέμιοι. Διονύ-

680. **15.** τ' ἐν παρόδῳ] ἐν addidit Stephanus προς-αγαγόμενος Eichstadius: libri προσαγόμενος **16.** παρεγενήθη] παρεγεγόνει IK **17.** πεζοὺς μὲν] πεζοὺς K **18.** πολὺ fortasse ex sequenti versu repetitum **20.** συνηκολούθει] συνη-κολούθουν FL **21.** γέμοντα μηχανημάτων καὶ notatur ex F **24.** Ἐρυκῖνοι] Ἐρύκινοι omnes **28.** Καρχηδονίων] Καρχηδο-νίας I: malim Καρχηδόνος βοήθειαν Rhodomannus et vertit in-terpres: libri δύναμιν **29.** Διονυσίου] τοῦ Διονυσίου A δύ-ναμιν Rhodomannus: libri βοήθειαν **31.** πρῶτον] πρῶτοι AL **35.** πεφιλοτεχνημένη] φιλοτεχνημένη K **38.** ἣν] ἢ F διέσκαψαν ALQ, caeteri κατέσκαψαν προςόδους Wesselingius: libri προόδους

σιος δὲ μετὰ τῶν ἀρχιτεκτόνων κατασκεψάμενος τοὺς 40
τόπους ἤρξατο χώματα κατασκευάζειν ἐπὶ τὴν Μοτύην.
καὶ τὰς μὲν μακρὰς ναῦς παρὰ τὸν εἴςπλουν τοῦ λιμέ-
νος ἐνεώλκησε, τὰ δὲ φορτηγὰ τῶν πλοίων ὥρμισε παρὰ
τὸν αἰγιαλόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ μὲν τῶν ἔργων κατέ- 45
λιπεν ἐπιστάτην Λεπτίνην τὸν ναύαρχον, αὐτὸς δὲ μετὰ
681 τῆς πεζῆς στρατιᾶς ὥρμησεν ἐπὶ τὰς τοῖς Καρχηδονίοις
συμμαχούσας πόλεις. Σικανοὶ μὲν οὖν πάντες εὐλαβούμε-
νοι τὸ μέγεθος τῆς δυνάμεως προσεχώρησαν τοῖς Συ-
ρακοσίοις, τῶν δὲ ἄλλων πόλεων πέντε μόνον διέμειναν 50
ἐν τῇ πρὸς Καρχηδονίους φιλίᾳ· αὗται δὲ ἦσαν Ἁλικύαι,
Σολοῦς, Ἔγεστα, Πάνορμος, Ἔντελλα. τὴν μὲν οὖν
τῶν Σολουντίνων καὶ Πανορμιτῶν πρὸς δὲ τούτοις Ἁλι-
κυαίων χώραν ὁ Διονύσιος λεηλατήσας ἐδενδροτόμησε,
τὴν δὲ Ἔγεσταν καὶ Ἔντελλαν πολλῇ δυνάμει περιστρα- 55
τοπεδεύσας συνεχεῖς ἐποιεῖτο προςβολάς, σπεύδων αὐ-
τῶν μετὰ βίας κυριεῦσαι. καὶ τὰ μὲν περὶ Διονύσιον
ἐν τούτοις ἦν.

49 Ἰμίλκων δὲ ὁ τῶν Καρχηδονίων στρατηγὸς αὐτὸς
μὲν περὶ τὸν τῶν δυνάμεων ἀθροισμὸν καὶ τὴν ἄλλην 60
ἐγίνετο παρασκευήν, τὸν δὲ ναύαρχον μετὰ δέκα τριήρων
ἀπέστειλε, κελεύσας κατὰ τάχος λάθρᾳ πλεῖν ὡς ἐπὶ
Συρακοσίους, καὶ νυκτὸς εἰς τὸν λιμένα πλεύσαντα δια-
φθεῖραι τὰ καταλελειμμένα τῶν πλοίων. τοῦτο δ' ἔπρα- 65
ξε νομίζων ἀντιπερισπασμόν τινα ποιήσειν καὶ τὸν Διο-
νύσιον ἀναγκάσειν μέρος τῶν πλοίων ἀποστέλλειν ἐπὶ
Συρακοσίους. ὁ δὲ πεμφθεὶς ναύαρχος συντόμως πρά-
ξας τὸ παραγγελθέν, κατέπλευσε νυκτὸς εἰς τὸν τῶν
Συρακοσίων λιμένα πάντων ἀγνοούντων τὸ γεγενημέ- 70
νον. ἀπροςδοκήτως δ' ἐπιθέμενος, καὶ τοῖς παρορμοῦ-
σι πλοίοις ἐμβολὰς δοὺς καὶ σχεδὸν ἅπαντα καταδύσας,

43. ὥρμισε] ὥρμησε AF
681. 47. μὲν οὖν Stephanus: libri μὲν 50. διέμειναν] διέμειναν ἐν Eichstadius: non minus vitiosum τῇ τάξει μένοντας est vol. II. p. 27. 43. 51. Ἁλικύαι Iac. Gronovius: libri Ἀγκύραι Σολοῦς AI, caeteri Σόλος Ἔγεστα A, caeteri Αἴγεστα 52. Σολουντίνων Wesselingius: libri Σολεντίνων 53. Ἁλικυαίων Iac. Gronovius: libri Ἀγκυραίων
54. λεηλατήσας AHLQ, caeteri ἐλεηλάτησε καὶ τὴν δὲ Eichstadius: libri τήν τε 55. Ἔγεσταν καὶ Ἔντελλαν] Αἰγεσταίων (Ἐγεσταίων A) καὶ Ἐντελλάνων omnes et ipse haud dubie interpres, quamvis reddiderit *Aegestam et Entellam*
55. περιστρατοπεδεύσας] στρατοπεδεύσας FK 59. Ἰμίλκων] Ἀμίλκας IK 63. 67. Συρακουσίους] *Syracusas* interpres
66. ἀναγκάσειν — 67. Συρακουσίους om. A 72. καταδύσας Wesselingius: libri καταλύσας

ἀνέκαμψεν εἰς Καρχηδόνα. Διονύσιος δὲ πᾶσαν τὴν
75 ὑπὸ Καρχηδονίους χώραν δῃώσας καὶ τοὺς πολεμίους
τειχήρεις ποιήσας, ἐπὶ τὴν Μοτύην ἅπασαν ἤγαγε τὴν
δύναμιν· ἤλπιζε γὰρ ταύτης ἐκπολιορκηθείσης τὰς ἄλ-
λας εὐθέως αὑτὰς παραδώσειν. εὐθὺς οὖν πολλαπλα-
σίους ἄνδρας τοῖς ἔργοις τε προστιθεὶς ἐχώννυε τὸν με-
80 ταξὺ πόρον, καὶ τὰς μηχανὰς ἐκ τοῦ κατὰ λόγον ἅμα
τῇ τοῦ χώματος αὐξήσει προσήγαγε τοῖς τείχεσι.

50 Περὶ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον Ἰμίλκων ὁ τῶν Καρχη-
δονίων ναύαρχος ἀκούσας ὅτι Διονύσιος ἐνεώλκησε τὰς
85 ναῦς, εὐθὺς ἐπλήρου τὰς ἀρίστας τῶν τριήρων ἑκατόν.
ὑπελάμβανε γὰρ ἀπροσδοκήτως ἐπιφανεὶς ῥᾳδίως κρατή-
σειν τῶν νενεωλκημένων ἐν τῷ λιμένι σκαφῶν, κυριεύων
τῆς θαλάττης· τοῦτο δὲ πράξας ἐνόμιζε τήν τε τῆς Μο-
τύης πολιορκίαν λύσειν καὶ τὸν πόλεμον μετάξειν ἐπὶ
90 τὴν τῶν Συρακοσίων πόλιν. ἐκπλεύσας οὖν μετὰ νεῶν
ἑκατὸν κατήχθη ἐπὶ τὴν τῶν Σελινουντίων χώραν νυ-
κτός, καὶ περιπλεύσας περὶ τὴν Λιλύβαιον ἄκραν ἅμ' 682
ἡμέρᾳ παρῆν ἐπὶ τὴν Μοτύην. ἀνελπίστως δ' ἐπιφα-
95 νεὶς τοῖς πολεμίοις τῶν παρορμούντων πλοίων τὰ μὲν
συνέτριψε τὰ δ' ἔκαυσεν, οὐ δυναμένων βοηθεῖν τῶν
περὶ Διονύσιον. μετὰ δὲ ταῦτ' εἰςπλεύσας εἰς τὸν λιμέ-
να διέταξε τὰς ναῦς ὡς ἐπιθησόμενος ταῖς νενεωλκημέ-
ναις ὑπὸ τῶν πολεμίων. Διονύσιος δὲ συναγαγὼν τὴν
100 δύναμιν ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ λιμένος, καὶ θεωρῶν τοὺς
πολεμίους τὸν ἐκ τοῦ λιμένος ἔκπλουν παραφυλάττον-
τας, εὐλαβεῖτο καθέλκειν εἰς τὸν λιμένα τὰ σκάφη· οὐ
γὰρ ἠγνόει διότι στενοῦ τοῦ στόματος ὄντος ἀναγκαῖον
ἦν ὀλίγαις ναυσὶ πρὸς πολλαπλασίους διακινδυνεύειν.
5 διόπερ τῷ πλήθει τῶν στρατιωτῶν ῥᾳδίως διελκύσας
τὰ σκάφη διὰ τῆς γῆς εἰς τὴν ἐκτὸς τοῦ λιμένος θάλατ-
ταν διέσωσε τὰς ναῦς. Ἰμίλκων δὲ ταῖς πρώταις τριή-
ρεσιν ἐπιθέμενος τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνείργετο· ἐπὶ
10 μὲν γὰρ τῶν νεῶν ἐπεβεβήκει πλῆθος τοξοτῶν καὶ σφεν-
δονητῶν, ἀπὸ δὲ τῆς γῆς τοῖς ὀξυβελέσι καταπέλταις οἱ
Συρακόσιοι χρώμενοι συχνοὺς τῶν πολεμίων ἀνῄρουν·

77. αὐτὰς] αὑτὰς I 80. κατὰ λόγον] κατ' ὀλίγον Schaeferus ad Dionysium p. 119. 82. Ἰμίλκων] ὁ Ἀμίλκας FIK semper 83. ναύαρχος] is tamen ab Imilcone diversus v. 61.: sed Diodori negligentia videtur similis ei quam commisit p. 626. 62. 646. 46. coll. 623. 35. 84. τριήρων] νεῶν οὔσας L 86. νενεωλκημένων] νεωλκημένων A 87. σκαφῶν om. I
89. 90. τὴν — πόλιν Wesselingius: libri τὸν — πόλεμον
682. 92. περιπλεύσας] παραπλεύσας L 100. τοὺς πολεμίους AK, caeteri τὰς πολεμίους

καὶ γὰρ κατάπληξιν εἶχε μεγάλην τοῦτο τὸ βέλος διὰ
τὸ πρώτως εὑρεθῆναι κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν· ὥςτε
Ἰμίλκων οὐ δυνάμενος κρατῆσαι τῆς ἐπιβολῆς ἀπέπλευ- 15
σεν εἰς τὴν Λιβύην, ναυμαχεῖν οὐ κρίνων συμφέρειν
διὰ τὸ διπλασίας εἶναι τὰς ναῦς τῶν πολεμίων.

51 Διονύσιος δὲ τῇ πολυχειρίᾳ τῶν ἐργαζομένων συν-
τελέσας τὸ χῶμα προςήγαγε παντοίας μηχανὰς τοῖς τεί- 20
χεσι. καὶ τοῖς μὲν κριοῖς ἔτυπτε τοὺς πύργους, τοῖς
δὲ καταπέλταις ἀνέστελλε τοὺς ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων μαχο-
μένους· προςήγαγε δὲ καὶ τοὺς ὑποτρόχους πύργους
τοῖς τείχεσιν, ἑξωρόφους ὄντας, οὓς κατεσκεύασε πρὸς
τὸ τῶν οἰκιῶν ὕψος. οἱ δὲ τὴν Μοτύην κατοικοῦντες 25
ἐν χερσὶ τοῦ κινδύνου καθεστῶτος ὅμως οὐ κατεπλά-
γησαν τὴν τοῦ Διονυσίου δύναμιν, καίπερ ὄντες ἔρη-
μοι συμμάχων κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρόν. ὑπερτιθέμενοι
δὲ τῇ φιλοδοξίᾳ τοὺς πολιορκοῦντας τὸ μὲν πρῶτον ἐκ
τῶν μεγίστων ἱστῶν κεραίαις ἱσταμέναις ἐβάσταζον ἄν- 30
δρας ἐν θωρακίοις. οὗτοι δ' ἀφ' ὑψηλῶν τόπων δᾷ-
δας ἡμμένας ἠφίεσαν καὶ στυπεῖα καιόμενα μετὰ πίττης
εἰς τὰς τῶν πολεμίων μηχανάς. ταχὺ δὲ τῆς φλογὸς
ἐπινεμομένης τὴν ὕλην, ὀξέως οἱ Σικελιῶται παραβοη-
θήσαντες ταύτην μὲν ἀπέσβεσαν, τοῖς δὲ κριοῖς πυκνὰς 35
τὰς ἐμβολὰς διδόντες κατέβαλον μέρος τοῦ τείχους. συν-
δραμόντων δ' ἐπὶ τὸν τόπον ἀθρόων ἐξ ἑκατέρου μέ-
ρους, ἰσχυρὰν τὴν μάχην συνέβαινε γίνεσθαι. οἱ μὲν
γὰρ Σικελιῶται κεκρατηκέναι τῆς πόλεως ἤδη νομίζον- 40
τες, πᾶν ὑπέμενον ἕνεκεν τοῦ τοὺς Φοίνικας ἀμύνασθαι
περὶ ὧν πρότερον εἰς αὐτοὺς ἡμαρτήκεισαν· οἱ δ' ἐκ
683 τῆς πόλεως πρὸ ὀφθαλμῶν λαμβάνοντες τὰ τῆς αἰχμα-
λωσίας δεινά, καὶ φυγὴν οὐδεμίαν ὁρῶντες ὑπάρχουσαν
οὔτε κατὰ γῆν οὔτε κατὰ θάλατταν, οὐκ ἀγεννῶς ὑπέ- 45
μενον τὸν θάνατον. θεωροῦντες δὲ τὴν ἀπὸ τῶν τει-
χῶν ἐπικουρίαν περιῃρημένην, ἐνέφραττον τοὺς στενω-
πούς, καὶ ταῖς ἐσχάταις οἰκίαις ἐχρῶντο καθάπερ τει-
χίῳ πολυτελῶς ᾠκοδομημένῳ· ὅθεν εἰς μείζονα δυςχέ-
ρειαν οἱ περὶ τὸν Διονύσιον παρεγενήθησαν. παρεις- 50
πεσόντες γὰρ ἐντὸς τοῦ τείχους, καὶ δοκοῦντες ἤδη κυ-
ριεύειν τῆς πόλεως, ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς οἰκίαις ὄντων ἐξ

22. ὑποτρόχους Eichstadius: libri ὑπὸ τῶν τροχῶν 23. ἑξω-
ρόφους L, caeteri ἐξορόφους 32. ἠφίεσαν] ἀφίεσαν A
στυπεῖα] στυπία A, caeteri στυππεῖα 35. ταύτην
μὲν] ταύτην δὲ K 37. ἀθρόων Reiskius: libri ἀθρόως
683. 45. ἀγεννῶς] ἀγενῶς IL 50. παρειςπεσόντες] πα-
ρασπεσόντες K

ὑπερδεξίων τόπων κατετιτρώσκοντο. οὐ μὴν ἀλλὰ τοὺς
ξυλίνους πύργους προσαγαγόντες ταῖς πρώταις οἰκίαις
55 ἐπιβάθρας κατεσκεύασαν. ἴσων δ' ὄντων τῶν μηχανη-
μάτων τοῖς οἰκοδομήμασι, τὸ λοιπὸν ἐκ χειρὸς συνέβαι-
νεν εἶναι τὴν μάχην. οἱ μὲν γὰρ Σικελιῶται τὰς ἐπι-
βάθρας ἐπιῤῥιπτοῦντες διὰ τούτων ἐπὶ τὰς οἰκίας ἐβιά-
52 ζοντο, οἱ δὲ Μοτυηνοὶ τὸ μέγεθος τοῦ κινδύνου λογι-
60 ζόμενοι, καὶ τῶν γυναικῶν καὶ τῶν τέκνων ἐν ὀφθαλ-
μοῖς ὄντων, τῷ περὶ τούτων φόβῳ προθυμότερον ἠγω-
νίζοντο. οἱ μὲν γὰρ γονέων παρεστώτων καὶ δεομέ-
νων μὴ περιιδεῖν αὐτοὺς τῇ τούτων ὕβρει παραδιδομέ-
65 νους ἐπηγείροντο ταῖς ψυχαῖς, οὐδεμίαν φειδὼ τοῦ ζῆν
ποιούμενοι, οἱ δὲ γυναικῶν καὶ νηπίων τέκνων θρῆνον
ἀκούοντες ἔσπευδον εὐγενῶς ἀποθανεῖν, πρὶν ἐπιδεῖν
τὴν τῶν τέκνων αἰχμαλωσίαν. οὔτε γὰρ φυγεῖν ἐκ τῆς
70 πόλεως ἦν, ὡς ἂν περιεχούσης μὲν θαλάττης, τῶν δὲ
πολεμίων θαλαττοκρατούντων, ἐξέπληττέ τε αὐτοὺς καὶ
μάλιστα ἀπογινώσκειν ἐποίει τοὺς Φοίνικας τὸ ὠμῶς
κεχρημένους τοῖς τῶν Ἑλλήνων ἡλωκόσιν, οἳ ταὐτὸ
προςεδόκων πείσεσθαι. ἀπελείπετ' οὖν αὐτοῖς εὐγενῶς
75 μαχομένοις ἢ νικᾶν ἢ τελευτᾶν. τοιαύτης δὲ παραστά-
σεως ἐμπεσούσης εἰς τὰς τῶν πολιορκουμένων ψυχάς,
συνέβαινε τοὺς Σικελιώτας εἰς πολλὴν ἀπορίαν ἐμπί-
πτειν. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐπερεισθεισῶν σανίδων μαχόμενοι
κακῶς ἀπήλλαττον διά τε τὴν στενοχωρίαν καὶ διὰ τὸ
80 τοὺς ἐναντίους ἀπονενοημένως κινδυνεύειν, ὡς ἂν ἀπο-
γινώσκοντας τὸ ζῆν· ὥςθ' οἱ μὲν εἰς χεῖρας συμπλεκό-
μενοι καὶ τραύματα διδόντες καὶ λαμβάνοντες ἀπέθνη-
σκον, οἱ δ' ὑπὸ τῶν Μοτυαίων ἐξωθούμενοι καὶ ἀπὸ
85 τῶν σανίδων ἀποπίπτοντες εἰς τὴν γῆν ἀπώλλυντο. τέ-
λος δ' ἐφ' ἡμέρας τινὰς τοιαύτης τῆς πολιορκίας γινο-
μένης, Διονύσιος ἀεὶ πρὸς τὴν ἑσπέραν τῇ σάλπιγγι
τοὺς μαχομένους ἀνακαλούμενος ἔλυε τὴν πολιορκίαν.
εἰς τοιαύτην δὲ συνήθειαν τοὺς Μοτυαίους ἀγαγών, ἐπει-
90 δὴ παρ' ἑκατέρων οἱ κινδυνεύοντες ἀπῆλθον, ἀπέστειλεν

54. προςαγ] προαγ. AF 61. ἐν ὀφθαλμοῖς] ἐγγὺς L 68. οὔτε γὰρ] οὐδὲ γὰρ omnes 70. ἐξέπληττε] ἐξέπληττεν A 73. ταὐτὸ] ταὐτὸν A: caeterum laborat structura et est fortasse lacuna 74. ἀπελείπετ'] ἀπελίπετ' F 84. τῶν σανίδων Eichstadius: libri σανίδων ἀποπίπτοντες] κακῶς addit L, unde κακῶς ἀπώλλυντο Wesselingius: apparet κακῶς ex v. 78. repetitum esse 85. τινὰς τοιαύτης Eichstadius: libri τοιαύτης τινὸς 89. ἑκατέρων] malim ἑκατέροις 90. ἀπέστειλεν] ἀπέστειλαν K

Ἀρχύλον τὸν Θούριον μετὰ τῶν ἐπιλέκτων. οὗτος δ' ἤδη νυκτὸς οὔσης προσήρεισε ταῖς πεπτωκυίαις οἰ-684 κίαις κλίμακας, δι' ὧν ἀναβὰς καὶ καταλαβόμενός τινα τόπον εὔκαιρον παρεδέχετο τοὺς περὶ τὸν Διονύσιον. οἱ δὲ Μοτυαῖοι τὸ γεγενημένον αἰσθόμενοι, πα- 95 ραυτίκα μετὰ πάσης σπουδῆς παρεβοήθουν, καὶ τῶν καιρῶν ὑστεροῦντες οὐδὲν ἧττον ὑπέστησαν τὸν κίνδυνον. γενομένης δὲ τῆς μάχης ἰσχυρᾶς καὶ πολλῶν προσαναβάντων, μόλις οἱ Σικελιῶται τῷ πλήθει κατεπόνησαν τοὺς ἀνθεστηκότας. 100

53 Εὐθὺς δὲ καὶ διὰ τοῦ χώματος ἡ δύναμις ἅπασα τοῦ Διονυσίου παρειςέπεσεν εἰς τὴν πόλιν, καὶ πᾶς τόπος ἔγεμε τῶν ἀναιρουμένων. οἱ γὰρ Σικελιῶται ὠμότητα σπεύδοντες ἀμύνεσθαι, πάντας ἐφεξῆς ἀνῄρουν, 5 ἁπλῶς οὐ παιδός, οὐ γυναικός, οὐ πρεσβύτου φειδόμενοι. Διονύσιος δὲ βουλόμενος ἐξανδραποδίσασθαι τὴν πόλιν, ὅπως ἀθροισθῇ χρήματα, τὸ μὲν πρῶτον ἀνεῖργε τοὺς στρατιώτας τοῦ φονεύειν τοὺς αἰχμαλώτους· ὡς δ' οὐδεὶς αὐτῷ προσεῖχεν, ἀλλ' ἑώρα τὴν τῶν Σικε- 10 λιωτῶν ὁρμὴν ἀκατάσχετον οὖσαν, παρεστήσατο κήρυκας τοὺς μετὰ βοῆς δηλώσοντας τοῖς Μοτυαίοις φυγεῖν εἰς τὰ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἱερὰ τιμώμενα. οὗ γενηθέντος οἱ μὲν στρατιῶται τοῦ φονεύειν ἔληγον, ἐπὶ δὲ τὴν τῶν κτήσεων διαρπαγὴν ὥρμησαν· καὶ διεφορεῖτο πολὺς 15 μὲν ἄργυρος, οὐκ ὀλίγος δὲ χρυσὸς καὶ ἐσθῆτες πολυτελεῖς καὶ τῆς ἄλλης εὐδαιμονίας πλῆθος. τὴν δὲ τῆς πόλεως διαρπαγὴν ἔδωκεν ὁ Διονύσιος τοῖς στρατιώταις, βουλόμενος αὐτοὺς προθύμους ποιῆσαι πρὸς τοὺς ἐπι- 20 φερομένους κινδύνους. ἀπὸ δὲ τούτων γενόμενος Ἀρχύλον τὸν ἀναβάντα πρῶτον ἐπὶ τὸ τεῖχος ἑκατὸν μναῖς ἐστεφάνωσε· τῶν δ' ἄλλων κατὰ τὴν ἀξίαν ἕκαστον τῶν ἠνδραγαθηκότων ἐτίμησε, καὶ τῶν Μοτυαίων τοὺς περιλειφθέντας ἐλαφυροπώλησε· Δαϊμένην δὲ καὶ 25 τινας τῶν Ἑλλήνων συμμαχοῦντας Καρχηδονίοις λαβὼν αἰχμαλώτους ἀνεσταύρωσε. μετὰ δὲ ταῦτα φύλακας τῆς πόλεως καταστήσας Βίτωνα τὸν Συρακόσιον φρούραρχον ἀπέδειξε· τὸ δὲ πλεῖον μέρος ἐκ τῶν Σικελῶν ὑπῆρχε. καὶ Λεπτίνην μὲν τὸν ναύαρχον μετὰ νεῶν 30

Ἄρχυλον libri hic et postea

684. 97. οὐδὲν] οὐδὲ K 4. ὠμότητα] ὠμότητι K, ὡς ὠμότατα vel τὴν ὠμότητα Rhodomannus 13. γενηθέντος IL, caeteri γεννηθέντος 19. αὐτοὺς] τοὺς στρατιώτας L 21. Ἄρχυλον] Χάριλον FI 24. περιλειφθέντας] περιληφθέντας AL

εἴκοσι καὶ ἑκατὸν παρατηρεῖν τὴν διάβασιν τῶν Καρχηδονίων * · συνέταξε δ' αὐτῷ τὴν Ἔγεσταν καὶ τὴν Ἔντελλαν πολιορκεῖν, καθάπερ ἐξ ἀρχῆς πορθεῖν αὐτὰς ἐνεστήσατο· αὐτὸς δὲ τοῦ θέρους ἤδη λήγοντος ἀνέζευξε
35 μετὰ τῆς δυνάμεως εἰς Συρακούσας. ἐν δὲ ταῖς Ἀθήναις Σοφοκλῆς ὁ Σοφοκλέους τραγῳδίαν διδάσκειν ἤρξατο, καὶ νίκας ἔσχε δυοκαίδεκα.

54 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἔλαβε τὴν ἀρχὴν Φορμίων, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν
40 ὑπάτων ἐγένοντο χιλίαρχοι ἕξ, Γναῖος Γενούκιος, Λεύκιος Ἀτίλιος, Μάρκος Πομπώνιος, Γάϊος Δουίλιος, Μάρκος Οὐετούριος καὶ Οὐαλέριος Ποπλίλιος, Ὀλυμπιὰς δ' ἤχθη ἐνενηκοστὴ καὶ ἕκτη, ἣν ἐνίκα Εὔπολις 685
45 Ἠλεῖος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παραλαβόντων Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἀναζεύξας ἐκ Συρακουσῶν ἐνέβαλεν εἰς τὴν τῶν Καρχηδονίων ἐπικράτειαν. πορθοῦντος δ' αὐτοῦ τὴν χώραν, Ἁλικυαῖοι μὲν καταπλαγέντες διεπρεσβεύσαντο πρὸς αὐ-
50 τὸν καὶ συμμαχίαν ἐποιήσαντο· Ἐγεσταῖοι δὲ τοῖς πολιορκοῦσι νυκτὸς ἀπροσδοκήτως ἐπιθέμενοι, καὶ πῦρ ἐνέντες ταῖς κατὰ τὴν παρεμβολὴν σκηναῖς, εἰς πολλὴν ταραχὴν ἤγαγον τοὺς ἐν τῇ στρατοπεδείᾳ. ἐπινεμηθεί-
55 σης δὲ τῆς φλογὸς ἐπὶ πολὺν τόπον, καὶ τοῦ πυρὸς ἀκατασχέτου γενηθέντος, τῶν μὲν παραβοηθούντων στρατιωτῶν ὀλίγοι διεφθάρησαν, τῶν δ' ἵππων οἱ πλεῖστοι ταῖς σκηναῖς συγκατεκαύθησαν. καὶ Διονύσιος μὲν ἐδῄου τὴν χώραν οὐδενὸς ὑφισταμένου, Λεπτίνης δ' ὁ ναύαρ-
60 χος περὶ Μοτύην διατρίβων ἐπετήρει τὸν τῶν πολεμίων κατάπλουν. οἱ δὲ Καρχηδόνιοι πυθόμενοι τὸ μέγεθος τῆς τοῦ Διονυσίου δυνάμεως, ἔκριναν πολὺ ταῖς παρασκευαῖς αὐτὸν ὑπερθέσθαι. διόπερ Ἰμίλκωνα βασιλέα κατὰ νόμον καταστήσαντες, ἐκ τῆς Λιβύης ὅλης ἔτι δ'
65 ἐκ τῆς Ἰβηρίας συνήγαγον δυνάμεις, τὰς μὲν παρὰ τῶν συμμάχων μεταπεμπόμενοι, τὰς δὲ μισθούμενοι· καὶ πέ-

31. post *Καρχηδονίων* lacunam notavit Eichstadius: minus probabiliter Reiskius *συνέταξεν, ἄλλῳ δὲ τὴν Ἔγεσταν* 32. *Ἐγεσταν* A 38. *ἐνιαυσίου*] *ἐνιαυσιαίου* L 41. *Λεύκιος* FIK interpres, caeteri *καὶ Λεύκιος* *Μάρκος* om. A 42. *Γάϊος* — 43. *Πόπλιος* om. A *Δουίλιος* — *Οὐετούριος* — *Ποπλίλιος* Rhodomannus: libri *Δίνμος* — *Οὐετήριος* — *Πόπλιος* 43. *ἐνενηκοστὴ*] *ἐννενηκοστὴ* omnes

685. 44. *Εὔπολις*] vide annotationem 45. *τῶν Συρακ.*] *τῆς Σικελίας* L 50. *Ἐγεσταῖοι* A 56. *ἵππων* Reiskius: libri *ἱππέων* 66. *μεταπεμπόμενοι*] *μεταπεμπομένοις* A

ρας ἤθροισαν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους χωρὶς τῶν ἁρμάτων· ταῦτα δ' ἦσαν τετρακόσια· ναῦς δὲ μακρὰς μὲν τετρακοσίας, τὰς 70 δὲ τὸν σῖτον καὶ τὰ μηχανήματα καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν παρακομιζούσας πλείους τῶν ἑξακοσίων, καθάπερ φησὶν Ἔφορος. Τίμαιος μὲν γὰρ τὰς ἐκ τῆς Λιβύης περαιωθείσας δυνάμεις οὐ πλείους φησὶν εἶναι δέκα μυριάδων, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἀποφαίνεται 75 κατὰ Σικελίαν στρατολογηθείσας.

55 Ἰμίλκων δὲ τοῖς κυβερνήταις ἅπασι δοὺς βιβλίον ἐπεσφραγισμένον, ἐκέλευσεν ἀνοίγειν ὅταν ἐκπλεύσωσιν καὶ ποιεῖν τὰ γεγραμμένα. τοῦτο δ' ἐμηχανήσατο πρὸς 80 τὸ μηδένα τῶν κατασκόπων ἀπαγγεῖλαι τὸν κατάπλουν τῷ Διονυσίῳ· ἦν δὲ γεγραμμένον ὅπως εἰς Πάνορμον καταπλεύσωσι. διόπερ ἐπιγενομένου πνεύματος οὐρίου, καὶ πάντων λυσάντων τὰ πρυμνήσια, τὰ μὲν φορτηγὰ τῶν πλοίων ἔπλει διὰ τοῦ πελάγους, αἱ δὲ τριήρεις 85 ἔπλευσαν εἰς τὴν Λιβύην, παρελέγοντό τε τὴν γῆν. φοροῦ δὲ πνεύματος ὄντος, ὡς ἤδη καταφανεῖς ἦσαν ἀπὸ τῆς Σικελίας αἱ πρῶται πλέουσαι τῶν φορτηγῶν νεῶν, Διονύσιος ἀπέστειλε Λεπτίνην μετὰ τριάκοντα τριήρων, 90 παρακελευσάμενος τύπτειν τοῖς ἐμβόλοις καὶ διαφθείρειν ἁπάσας τὰς καταλαμβανομένας. ὃς μετὰ σπουδῆς ἐκπλεύσας, καὶ ταῖς πρώταις προσμίξας, εὐθέως τινὰς αὐτάνδρους κατέδυσεν· αἱ δὲ λοιπαί, πλήρεις οὖσαι καὶ 686 τὸν ἄνεμον τοῖς ἱστίοις δεχόμεναι, ῥᾳδίως ἐξέφυγον· 95 ὅμως κατέδυσε πεντήκοντα ναῦς στρατιώτας ἐχούσας πεντακισχιλίους, ἅρματα δὲ διακόσια. Ἰμίλκων δὲ καταπλεύσας εἰς Πάνορμον, καὶ τὴν δύναμιν ἐκβιβάσας, ἦγεν ἐπὶ τοὺς πολεμίους. καὶ τὰς μὲν τριήρεις παραπλεῖν ἐκέλευσεν, αὐτὸς δ' ἐν παρόδῳ διὰ προδοσίας 100 ἑλὼν Ἔρυκα πρὸς τὴν Μοτύην κατεστρατοπέδευσεν. ὄντος δὲ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον τοῦ Διονυσίου περὶ τὴν Ἔγεσταν μετὰ τῆς δυνάμεως, Ἰμίλκων τὴν Μοτύην ἐξεπολιόρκησε. τῶν δὲ Σικελιωτῶν προθύμων ὄντων δια- 5 μάχεσθαι, Διονύσιος ἅμα μὲν μακρὰν τῶν συμμαχίδων

67. μὲν πεζῶν] scribe πεζῶν μὲν 73. δυνάμεις om. L 74. πλείους] πλείω L ταύταις] ταύτας A 82. εἰς] ἐς omnes 86. Λιβύην] Μοτύην Eichstadius: sed Motya quum hostium fuerit, aliud latere puto 94. πλήρεις] κωπήρεις Wesselingius, εὐήρεις Reiskius: fortasse huc pertinet illud 687. 68. πλήρεσι τοῖς ἱστίοις
686. 95. ῥᾳδίως] ῥᾳδίων K 3. Ἔγεσταν A

πόλεων ἀπεωσμένος, ἅμα δὲ τῆς σιτοπομπίας ἐπιλιπούσης, διέλαβε συμφέρειν ἐφ' ἑτέρων τόπων συστήσασθαι τὸν πόλεμον. κρίνας οὖν ἀναζευγνύειν, τοὺς μὲν Σικα-
10 νοὺς ἔπειθε καταλιπεῖν τὰς πόλεις κατὰ τὸ παρὸν καὶ μετ' αὐτοῦ στρατεύεσθαι· ἀντὶ δὲ τούτων ἐπηγγέλλετο δώσειν χώραν βελτίονα καὶ τῷ πλήθει παραπλησίαν, καὶ μετὰ τὴν τοῦ πολέμου κατάλυσιν κατάξειν τοὺς βουλομένους εἰς τὰς πατρίδας. τῶν δὲ Σικανῶν ὀλίγοι, κα-
15 ταπλαγέντες μήποτε ἀντιλέγοντες διαρπασθῶσιν ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν, συγκατέθεντο τοῖς ἀξιουμένοις ὑπὸ Διονυσίου. ἀπέστησαν δὲ παραπλησίως καὶ Ἁλικυαῖοι, καὶ πέμψαντες πρέσβεις εἰς τὸ τῶν Καρχηδονίων στρα-
20 τόπεδον συμμαχίαν ἐποιήσαντο. καὶ Διονύσιος μὲν ἀφώρμησεν ἐπὶ Συρακουσῶν, καταφθείρων τὴν χώραν δι' ἧς ἦγε τὴν δύναμιν.

56 Ἰμίλκων δὲ τῶν πραγμάτων προχωρούντων κατὰ
25 γνώμην παρεσκευάζετο τὴν στρατιὰν ἀνάγειν ἐπὶ Μεσσήνης, σπεύδων αὐτῆς κυριεῦσαι διὰ τὴν εὐκαιρίαν τῶν τόπων. ὅ τε γὰρ ἐν αὐτῇ λιμὴν εὔθετος ἦν, δυνάμενος δέχεσθαι πάσας τὰς ναῦς, οὔσας πλείω τῶν ἑξακοσίων, τά τε περὶ τὸν πορθμὸν οἰκεῖα ποιησάμενος Ἰμίλκων
30 ἤλπιζε τὰς τῶν Ἰταλιωτῶν βοηθείας ἐμφράξειν καὶ τοὺς ἐκ Πελοποννήσου στόλους ἐπισχεῖν. ταῦτα δὲ διανοηθεὶς πράττειν, πρὸς μὲν Ἱμεραίους καὶ τοὺς τὸ Κεφαλοίδιον φρούριον κατοικοῦντας φιλίαν ἐποιήσατο, Λιπάρας δὲ τῆς πόλεως ἐγκρατὴς γενόμενος τριάκοντα τά-
35 λαντα παρὰ τῶν κατοικούντων τὴν νῆσον ἐπράξατο· αὐτὸς δὲ μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ὥρμησεν ἐπὶ Μεσσήνης, συμπαραπλεουσῶν αὐτῷ τῶν νεῶν. καὶ ταχὺ διανύσας τὴν ὁδόν, κατεστρατοπέδευσεν ἐπὶ τῆς Πελωρίδος, ἀπέχων τῆς Μεσσήνης σταδίους ἑκατόν. οἱ δὲ
40 τὴν πόλιν ταύτην κατοικοῦντες ὡς ἐπύθοντο τὴν παρουσίαν τῶν πολεμίων, οὐ τὰς αὐτὰς ἀλλήλοις ἐννοίας εἶχον περὶ τοῦ πολέμου. τινὲς μὲν γὰρ αὐτῶν τὸ μέγεθος τῆς τῶν πολεμίων δυνάμεως ἀκούοντες, καὶ τὴν
45 ἐρημίαν τῶν συμμάχων ὁρῶντες, ἔτι δὲ καὶ τῶν ἰδίων

7. σιτοπομπίας FK, caeteri σιτοπομπείας ἐπιλιπούσης] ἐπιλειπούσης AL 17. ὑπὸ] ἀπὸ A: post Διονυσίου lacunam statuebat Reiskius: quod mihi secus videtur: v. ad p. 688. 10. 18. Ἁλικυαῖοι] Λικυαῖοι A 24. ἀνάγειν Eichstadius: libri ἀνάγων 25. εὐκαιρίαν] εὐχερείαν F, et in marg. κάλλιον εὐκαιρίαν 28. πλείω] scribendum videtur πλείους 32. Κεφαλοίδιον] Κεφαλούδιον A 39. ἀπέχων] ἀπέχον I 41. ἐννοίας] εὐνοίας A

687 ἱππέων ἐν Συρακούσαις ὄντων, ἀπεγνώκεισαν τὴν ἐκ
τῆς πολιορκίας σωτηρίαν. μάλιστα δ' αὐτοὺς εἰς ἀθυ-
μίαν ἦγε τὰ τείχη καταπεπτωκότα καὶ ὁ καιρὸς εἰς πα-
ρασκευὴν οὐ διδοὺς ἄνεσιν. διόπερ ἐξεκόμιζον ἐκ τῆς
πόλεως τέκνα καὶ γυναῖκας καὶ τὰ πολυτελέστατα τῶν 50
χρημάτων εἰς τὰς ἀστυγείτονας πόλεις. τινὲς δὲ τῶν
Μεσσηνίων ἀκούοντες τὸ παλαιὸν αὐτοῖς εἶναι λόγιον
ὅτι δεῖ Καρχηδονίους ὑδροφορῆσαι κατὰ τὴν πόλιν, ἐξε-
δέχοντο [κατὰ] τὴν φήμην πρὸς τὸ συμφέρον ἑαυτοῖς,
νομίζοντες δουλεύσειν ἐν Μεσσήνῃ τοὺς Καρχηδονίους. 55
διὸ καὶ ταῖς ψυχαῖς εὐθαρσεῖς ὄντες πολλοὺς καὶ τῶν
ἄλλων προεθυμοποιοῦντο εἰς τοὺς ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας
κινδύνους· εὐθέως δὲ τῶν νεωτέρων ἐπιλέξαντες τοὺς
ἀρίστους ἀπέστειλαν ἐπὶ τὴν Πελωρίδα, κωλύσοντας τοὺς
πολεμίους ἐπιβαίνειν τῆς χώρας. 60

57 Περὶ ταῦτα δ' ὄντων αὐτῶν, Ἰμίλκων θεωρῶν ἐκ-
βοηθοῦντας τοὺς Μεσσηνίους περὶ τὴν ἀπόβασιν, ἀπέ-
στειλε τῶν νεῶν διακοσίας ἐπὶ τὴν πόλιν· ἤλπιζε γάρ,
ὅπερ ἦν εἰκός, τῶν στρατιωτῶν τὴν ἀπόβασιν κωλυόν- 65
των τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ κυριεύσειν ῥᾳδίως τῆς Μεσσή-
νης οὔσης ἐρήμου τῶν ἀμυνομένων. πνεύσαντος δὲ βο-
ρέου, τὰς μὲν ναῦς συνέβη ταχέως πλήρεσι τοῖς ἱστίοις
εἰς τὸν λιμένα κατενεχθῆναι, τοὺς δ' ἐπὶ τῇ Πελωρίδι
παραφυλάττοντας Μεσσηνίους ὑστερῆσαι τῆς τῶν νεῶν 70
παρουσίας, καίπερ κατὰ σπουδὴν ἐπειγομένους. διόπερ
οἱ Καρχηδόνιοι περιστρατοπεδεύσαντες τὴν Μεσσήνην,
καὶ διὰ τῶν πεπτωκότων τειχῶν εἰςβιασάμενοι, τῆς πό-
λεως ἐκυρίευσαν. τῶν δὲ Μεσσηνίων οἱ μὲν μαχόμενοι
γενναίως ἀνῃρέθησαν, οἱ δ' εἰς τὰς ἐγγυτάτω κειμένας 75
πόλεις ἔφυγον, ὁ δὲ πολὺς ὄχλος διὰ τῶν παρακειμέ-
νων ὀρῶν ὁρμήσας εἰς τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια διε-
σπάρη· τῶν δὲ ἄλλων τινὲς μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων συν-
ελαμβάνοντο, τινὲς δὲ ἀποληφθέντες εἰς τὸ πρὸς τὸν 80
λιμένα μέρος ἔρριψαν ἑαυτοὺς εἰς τὴν θάλατταν, ἐλπί-
ζοντες διανήξασθαι τὸν μεταξὺ πόρον. τούτων δὲ ὄν-
των πλειόνων ἢ διακοσίων, οἱ πλεῖστοι μὲν ὑπὸ τοῦ
ῥοῦ διεφθάρησαν, πεντήκοντα δὲ πρὸς τὴν Ἰταλίαν διε-

687. 51. τὸ] malim τι 53. κατὰ delet Wesselingius
54. δουλεύσειν Reiskius: libri δουλεύειν 56. προεθυμοποι-
οῦντο] προεθυμοῦντο AHL 57. τῆς ἐλευθερίας] ἐλευθερίας
FI 62. περὶ] πρὸς Eichstadius 65. κυριεύσειν]
κυριεύειν A 66. πνεύσαντος] πνεύματος K 69. δ'
A, caeteri δὲ ἐπὶ] ἐν A 79. ἀποληφθέντες] ἀπολει-
φθέντες IKL, supra versum F

85 σώθησαν. Ἰμίλκων δὲ τὴν δύναμιν ἅπασαν μεταγαγὼν εἰς τὴν πόλιν, τὸ μὲν πρῶτον ἐπεχείρησε πορθεῖν τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια· τούτων δ᾽ ὀχυρῶν ὄντων, καὶ τῶν εἰς αὐτὰ συμπεφευγότων γενναίως ἀγωνιζομένων, ἀνέστρεψεν εἰς τὴν πόλιν, ἀδυνατήσας αὐτῶν κυ-
90 ριεῦσαι. μετὰ δὲ ταῦτα τήν τε δύναμιν ἀνελάμβανε καὶ παρεσκευάζετο τὴν πορείαν ἐπὶ Συρακούσας ποιεῖσθαι.

58 Οἱ δὲ Σικελοί, πάλαι μὲν μισοῦντες τὸν Διονύσιον, τότε δὲ καιρὸν τῆς ἀποστάσεως ἔχοντες, μετεβάλοντο
95 πρὸς Καρχηδονίους πλὴν Ἀσσωρίνων ἅπαντες. Διονύσιος δ᾽ ἐν ταῖς Συρακούσαις τοὺς δούλους ἐλευθερώσας, ἐπλήρωσεν ἐξ αὐτῶν ναῦς ἑξήκοντα· μετεπέμψατο δὲ 688 καὶ παρὰ Λακεδαιμονίων μισθοφόρους πλείους τῶν χιλίων, καὶ τὰ κατὰ τὴν χώραν φρούρια περιπορευόμενος
100 ὤχύρου καὶ σῖτον παρεκόμιζεν· ἐπιμελέστατα δὲ τὰς ἐν Λεοντίνοις ἀκροπόλεις ἐτείχισε καὶ τὸν ἐκ τῶν πεδίων σῖτον εἰς ταύτας συνήθροισεν. ἔπεισε δὲ καὶ τοὺς τὴν Κατάνην οἰκοῦντας Καμπανοὺς εἰς τὴν νῦν καλουμένην Αἴτνην μεταστῆναι διὰ τὸ λίαν εἶναι τὸ φρούριον ὀχυ-
5 ρόν. μετὰ δὲ ταῦτα ἀπὸ τῶν Συρακουσῶν ἑκατὸν ἑξήκοντα σταδίους προαγαγὼν ἅπασαν τὴν δύναμιν κατεστρατοπέδευσε περὶ τὸν Ταῦρον καλούμενον. εἶχε δὲ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν καιρὸν πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱπ-
10 πεῖς δὲ πλείους τῶν τρισχιλίων, ναῦς δὲ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· τούτων δ᾽ ὀλίγαι μὲν ἦσαν τριήρεις. Ἰμίλκων δὲ τῆς Μεσσήνης τὰ τείχη κατασκάψας προσέταξε τοῖς στρατιώταις καταβαλεῖν τὰς οἰκίας εἰς ἔδαφος, καὶ μήτε κέραμον μήθ᾽ ὕλην μήτ᾽ ἄλλο μηδὲν ὑπολιπεῖν, ἀλλὰ
15 τὰ μὲν κατακαῦσαι τὰ δὲ συντρῖψαι. ταχὺ δὲ τῇ τῶν στρατιωτῶν πολυχειρίᾳ λαβόντων τῶν ἔργων συντέλειαν, ἡ πόλις ἄγνωστος ἦν ὅπου πρότερον αὐτὴν οἰκεῖσθαι συνέβαινεν. ὁρῶν γὰρ τὸν τόπον πόῤῥω μὲν ἀπὸ τῶν
20 συμμαχίδων πόλεων κεχωρισμένον, εὐκαιρότατον δὲ τῶν περὶ Σικελίαν ὄντα, προῄρητο δυοῖν θάτερον, ἢ τελέως ἀοίκητον διατηρεῖν ἢ δυσχερῆ καὶ πολυχρόνιον τὴν κτίσιν αὐτῆς γίνεσθαι.

59
25 Ἐναποδειξάμενος οὖν τὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας μῖσος

86. χώραν Eichstadius: libri πόλιν 94. Ἀσσωρίνων AFIL, caeteri Ἀσσαρίνων
688. 98. πλείους] πλείω AL 7. δὲ F, caeteri δὲ καὶ
10. post τριήρεις excidisse quaedam putat Stephanus: sed v. ad 686. 17. Ἰμίλκων] Ἀμίλκων I 17. ὅπου Reiskius, ὅτε AHL, ὅτε, super τε posito που, F, caeteri ὅτε ποῦ, sed ποῦ asterisco notavit Stephanus 21. δυοῖν] δυεῖν L 24. τὸ πρὸς] πρὸς A

ἐν τῇ τῶν Μεσσηνίων ἀτυχίᾳ, Μάγωνα μὲν τὸν ναύαρχον ἀπέστειλε μετὰ τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, προστάξας παραπλεῖν ἐπὶ τὸν λόφον τὸν καλούμενον Ταῦρον. τοῦτον δὲ κατειληφότες ἦσαν Σικελοί, συχνοὶ μὲν τὸ πλῆθος ὄντες, ἡγεμόνα δὲ οὐκ ἔχοντες. τούτοις δὲ τὸ μὲν 30 πρότερον Διονύσιος ἐδεδώκει τὴν τῶν Ναξίων χώραν, τότε δ' ὑπ' Ἰμίλκωνος πεισθέντες ἐπαγγελίαις τὸν λόφον κατελάβοντο. ὀχυροῦ δ' ὄντος τούτου, καὶ τότε καὶ μετὰ τὸν πόλεμον ᾤκουν αὐτὸν τεῖχος περιβαλόμενοι, καὶ τὴν πόλιν διὰ τὸ μεῖναι τοὺς ἐπὶ τὸν Ταῦρον 35 ἀθροισθέντας Ταυρομένιον ὠνόμασαν. Ἰμίλκων δὲ ἀναλαβὼν τὴν πεζὴν στρατιὰν εὔτονον τὴν πορείαν ἐποιεῖτο, καὶ κατήντησε τῆς Ναξίας ἐπὶ τὸν προειρημένον τόπον, ἅμα καὶ Μάγωνος καταπλεύσαντος. προσφάτως δὲ 40 πυρὸς ἐκραγέντος ἐκ τῆς Αἴτνης μέχρι τῆς θαλάττης οὐκέτι δυνατὸν ἦν τὴν πεζὴν στρατιὰν συμπαράγειν παραπλεούσαις ταῖς ναυσίν· ἐφθαρμένων γὰρ τῶν παρὰ τὴν θάλατταν τόπων ὑπὸ τοῦ καλουμένου ῥύακος ἀναγκαῖον 689 ἦν τὸ πεζὸν στρατόπεδον περιπορεύεσθαι τὸν τῆς Αἴ- 45 τνης λόφον. διόπερ Μάγωνι προσέταξε πλεῖν ἐπὶ τῆς Κατάνης, αὐτὸς δὲ διὰ τῆς μεσογείου ταχέως ὁρμήσας ἔσπευδε συμμῖξαι ταῖς ναυσὶ περὶ τὸν τῶν Καταναίων αἰγιαλόν. εὐλαβεῖτο γὰρ μήποτε διεσπαρμένης τῆς δυ- 50 νάμεως οἱ Σικελιῶται τοῖς περὶ τὸν Μάγωνα διαναυμαχήσωσιν· ὅπερ καὶ συνετελέσθη. Διονύσιος γὰρ τὸν μὲν πλοῦν εἰδὼς τῷ Μάγωνι βραχὺν ὄντα, τὴν δὲ πορείαν τοῖς πεζοῖς ἐργώδη καὶ μακράν, ἔσπευδεν ἐπὶ τῆς Κατάνης, βουλόμενος ναυμαχῆσαι πρὸς Μάγωνα πρὶν ἐλ- 55 θεῖν τοὺς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα. ἤλπιζε γὰρ τῶν πεζῶν ἐκτεταγμένων παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τοῖς μὲν ἰδίοις θάῤῥος παρέξεσθαι, τοὺς δὲ πολεμίους δειλοτέρους ἔσεσθαι· τὸ δὲ μέγιστον, εἴ τι συμβαίη γενέσθαι πταῖσμα, ταῖς θλιβομέναις ναυσὶν ἐξῆν καταφυγεῖν πρὸς τὸ τῶν πεζῶν 60 στρατόπεδον. ταῦτα δὲ διανοηθείς, Λεπτίνην μὲν ἀπέστειλε μετὰ πασῶν τῶν νεῶν, παραγγείλας ἀθρόοις τοῖς σκάφεσι ναυμαχεῖν, καὶ μὴ λύειν τὴν τάξιν, ὅπως μὴ

29. ἡγεμόνα δὲ οὐκ ἔχοντες] οὔτ' ἂν δ' ἡγεμόνα ἔχοντες AL, qui οὐδένα δ' ἡγεμόνα ἔχοντες voluisse videntur 30. ἐδεδώκει] δεδώκει F 31. Ἰμίλκωνος] Ἰμίλκου A 38. κατήντησε] κατήνυσε L 39. καταπλεύσαντος] παραπλεύσαντος Eichstadius 43. παρὰ] περὶ Q

689. 46. πλεῖν FIK, caeteri καταπλεῖν 51. συνετελέσθη Reiskius: libri συνετέλεσε 52. βραχὺν] βραδὺν omnes 57. θάῤῥος] libri θάρσος

65 κινδυνεύσωσιν ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἐναντίων· εἶχον γὰρ οἱ περὶ τὸν Μάγωνα σὺν ταῖς ὁλκάσι καὶ ταῖς ἄλλαις ταῖς ἐπικώποις, οὔσαις χαλκεμβόλοις, ναῦς οὐκ ἐλάττους πεντακοσίων.

60 Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι ὡς εἶδον τὸν αἰγιαλὸν τῶν πε-
70 ζῶν πλήρη καὶ τὰς Ἑλληνικὰς ναῦς ἐπιφαινομένας, παραχρῆμα μὲν οὐ μετρίως ἠγωνίασαν, καὶ πρὸς τὴν γῆν ἐπεχείρησαν καταπλεῖν· μετὰ δὲ ταῦτα λογισάμενοι διότι κινδυνεύσουσιν ἀπολέσθαι πρὸς τὰς ναῦς ἅμα καὶ τοὺς πεζοὺς μαχόμενοι, ταχέως μετενόησαν. κρίναντες οὖν
75 ναυμαχεῖν, διέταττον τὰς ναῦς καὶ τὸν τῶν πολεμίων ἐπίπλουν ἐκαραδόκουν. Λεπτίνης δὲ τριάκοντα ναυσὶ ταῖς ἀρίσταις πολὺ τῶν ἄλλων προάγων, οὐκ ἀνάνδρως μὲν ἀβούλως δὲ διηγωνίσατο. εὐθὺς γὰρ ταῖς πρώταις τῶν Καρχηδονίων *, τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ὀλίγας κατέ-
80 δυσε τῶν ἀντιτεταγμένων τριήρων· τοῦ δὲ Μάγωνος ἀθρόαις ταῖς ναυσὶ ταῖς τριάκοντα περιχυθέντος, ταῖς μὲν ἀρεταῖς ὑπερεῖχον οἱ περὶ τὸν Λεπτίνην, τοῖς δὲ πλήθεσιν οἱ Καρχηδόνιοι. διὸ καὶ τῆς μάχης ἰσχυροτέρας γινομένης, καὶ τῶν κυβερνητῶν ἐκ παραβολῆς τὸν
85 ἀγῶνα συνισταμένων, ὅμοιος ὁ κίνδυνος ταῖς ἐπὶ τῆς γῆς παρατάξεσιν ἐγίνετο. οὐ γὰρ ἐκ διαστήματος τοῖς ἐμβόλοις εἰς τὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἐνέσειον, ἀλλὰ συμπλεκομένων τῶν σκαφῶν ἐκ χειρὸς διηγωνίζοντο. τινὲς
90 μὲν ἐπὶ τὰς τῶν ἐναντίων ναῦς ἐπιπηδῶντες ἔπιπτον εἰς τὴν θάλατταν, τινὲς δὲ κρατήσαντες τῆς ἐπιβολῆς ἐν ταῖς τῶν πολεμίων ναυσὶν ἠγωνίζοντο. τέλος δὲ ὁ μὲν Λεπτίνης ἐκβιασθεὶς ἠναγκάσθη φυγεῖν εἰς τὸ πέλα- 690 γος, αἱ δὲ λοιπαὶ τῶν νεῶν ἀτάκτως τὸν ἐπίπλουν ποι-
95 ούμεναι ὑπὸ τῶν Καρχηδονίων ἐχειροῦντο· καὶ γὰρ τὸ περὶ τὸν ναύαρχον ἐλάττωμα τοὺς Φοίνικας εὐθαρσεστέρους ἐποίησε, τοὺς δὲ Σικελιώτας οὐκ εἰς τὴν τυχοῦσαν ἀθυμίαν ἤγαγε. τῆς δὲ μάχης τοιοῦτον λαβούσης τὸ

68. post αἰγιαλὸν posita in libris παραχρῆμα μὲν ante οὐ μετρίως posuit Wesselingius 69. πεζῶν Palmerius, πολεμίων Reiskius: libri νεῶν 70. ἐπιφαινομένας] ἐπιφερομένας L 72. διότι AFIL, caeteri ὅτι 78. εὐθὺς] εὐθὺ AL 79. post Καρχηδονίων excidisse προςμίξας vel simile quid vidit Wesselingius: sed probabilius συμβαλὼν aut tale quid ponitur 82. 83. οἱ περὶ τὸν Λεπτίνην — οἱ Καρχηδόνιοι Rhodomannus: libri οἱ Καρχηδόνιοι — οἱ περὶ τὸν Λεπτίνην 87. τοῖς ἐμβόλοις] ταῖς ἐμβόλοις K 89. τινὲς μὲν] desidero copulandi quampiam particulam

690. 95. περὶ Wesselingius: libri παρὰ

τέλος οἱ Καρχηδόνιοι τοὺς ἀτάκτως φεύγοντας σφᾶς
φιλοτιμότερον διώξαντες διέφθειραν μὲν ναῦς πλείους 100
τῶν ἑκατόν, τὰ δ' ὑπηρετικὰ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν κατα-
στήσαντες ἀνῄρουν τῶν ναυτῶν τοὺς διανηχομένους
πρὸς τὸ πεζὸν στρατόπεδον. πολλῶν δ' ἀπολλυμένων
οὐ μακρὰν τῆς γῆς, τῶν περὶ τὸν Διονύσιον οὐδαμῶς 5
δυναμένων βοηθῆσαι, πᾶς ὁ τόπος ἔγεμε νεκρῶν καὶ
ναυαγίων. ἀπώλοντο μὲν οὖν ἐν τῇ ναυμαχίᾳ τῶν μὲν
Καρχηδονίων οὐκ ὀλίγοι, τῶν δὲ Σικελιωτῶν ναῦς μὲν
πλείους τῶν ἑκατόν, ἄνδρες δ' ὑπὲρ τοὺς δισμυρίους.
ἀπὸ δὲ τῆς μάχης οἱ μὲν Φοίνικες περὶ τὴν Κατάνην 10
ὁρμίσαντες τὰς τριήρεις ἀνήψαντο τὰς αἰχμαλώτους
ναῦς, καὶ ἀνελκύσαντες αὐτὰς ἐθεράπευον, ὥςτε τοῖς
Καταναίοις μὴ μόνον ἀκουστὸν ἀλλὰ καὶ θεωρητὸν
ποιῆσαι τὸ μέγεθος τοῦ προτερήματος. 61

Οἱ δὲ Σικελιῶται τὴν πορείαν ἣν ἐπὶ τῶν Συρα- 15
κουσῶν ἐποιήσαντο, νομίζοντες πάντως εἰς ἐργώδη πο-
λιορκίαν συγκλεισθήσεσθαι, παρεκάλουν τὸν Διονύσιον
εὐθέως ἀπαντᾶν τοῖς περὶ τὸν Ἰμίλκωνα διὰ τὴν γεγε-
νημένην νίκην· τάχα γὰρ τῷ παραδόξῳ τῆς ἐπιφανείας 20
καταπλήξεσθαι τοὺς βαρβάρους καὶ τὸ πρότερον ἐλάτ-
τωμα διορθώσεσθαι. Διονύσιος δὲ τὸ μὲν πρῶτον τοῖς
παρακαλοῦσι πειθόμενος ἕτοιμος ἦν ἄγειν τὴν δύναμιν
ἐπὶ τὸν Ἰμίλκωνα· ὡς δέ τινες τῶν φίλων ἔλεγον αὐτῷ
ὅτι κινδυνεύσει τὴν πόλιν ἀποβαλεῖν, ἐὰν Μάγων ἀνα- 25
χθῇ μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἐπὶ Συρακουσῶν, εὐθέως
μετενόησε. καὶ γὰρ τὴν Μεσσήνην ᾔδει τῷ παραπλη-
σίῳ τρόπῳ τοῖς βαρβάροις ὑποχείριον γεγενημένην· ὥςτε
οὐκ ἀσφαλὲς εἶναι νομίζων ἔρημον ποιῆσαι τὴν πόλιν
τῶν ἀμυνομένων ἀνέζευξεν ἐπὶ Συρακουσῶν. τῶν δὲ 30
Σικελιωτῶν οἱ πλεῖστοι χαλεπῶς φέροντες ἐπὶ τῷ μὴ
βούλεσθαι τοῖς πολεμίοις ἀπαντᾶν, καταλιπόντες τὸν
Διονύσιον οἱ μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας οἱ δ' εἰς τὰ
ἐγγὺς τῶν φρουρίων ἀπεχώρησαν. Ἰμίλκων δὲ δυσὶν 35

8. πλείους] πλείω AL 11. ἀνελκύσαντες Eichstadius: libri καθελκύσαντες 12. Καταναίοις] libri Καρχηδονίοις: sic v. 35. interpres *Carthaginensium* 15. τὴν πορείαν] κατὰ τὴν πορείαν Wesselingius: aliter scribendum τὴν πορείαν μὲν ἐπὶ — νομίζοντες δὲ πάντως 16. πάντως] πάντες I
18. διὰ τὴν γεγενημένην νίκην] verbis incommodis ῥαθυμοτέροις aut eiusmodi quid addit Wesselingius, et similiter cum multis ambagibus interpres: sed Mago vicerat, non Imilco 20. καταπλήξεσθαι] καταπλέξασθαι A, caeteri καταπλήξασθαι 21. διορθώσεσθαι] διορθώσασθαι omnes 25. Μάγων] Μάχων K
28. ὑποχείριον] χείριον A 34. τὰ ἐγγὺς Stephanus: libri τὰς ἐγγὺς

ἡμέραις κατανύσας εἰς τὸν τῶν Καταναίων αἰγιαλόν, τὰς μὲν ναῦς ἁπάσας ἐνεώλκησε, μεγάλου πνεύματος ἐπιγενομένου, τὴν δὲ δύναμιν ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἀναλαμβάνων, πρέσβεις ἀπέστειλε πρὸς τοὺς τὴν Αἴτνην
40 κατέχοντας Καμπανούς, παρακαλῶν ἀποστῆναι τοῦ Διονυσίου. ἐπηγγέλλετο δ' αὐτοῖς χώραν τε δωρήσασθαι πολλὴν καὶ τῶν ἐκ τοῦ πολέμου λαφύρων κοινωνοὺς ποιήσασθαι· ἐδίδασκε δὲ καὶ τοὺς τὴν Ἔντελλαν κατοικοῦντας Καμπανοὺς εὐδοκοῦντας Καρχηδονίοις καὶ συμ-
45 μαχοῦντας κατὰ τῶν Σικελιωτῶν· καὶ καθόλου δὲ τὸ 691 τῶν Ἑλλήνων ἀπεδείκνυε πολέμιον ὑπάρχον τῶν ἄλλων ἐθνῶν. οἱ δὲ Καμπανοὶ δεδωκότες ὁμήρους τῷ Διονυσίῳ, καὶ τοὺς ἀρίστους τῶν στρατιωτῶν ἀπεσταλκότες εἰς Συρακούσας, ἠναγκάσθησαν διατηρῆσαι τὴν πρὸς
50 τὸν Διονύσιον συμμαχίαν, καίπερ ἐπιθυμοῦντες μεταβαλέσθαι πρὸς Καρχηδονίους.

62 Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν καταπεπληγμένος τοὺς Καρχηδονίους ἀπέστειλε πρεσβευτὴν πρός τε τοὺς
55 κατ' Ἰταλίαν Ἕλληνας καὶ πρὸς Λακεδαιμονίους ἔτι δὲ Κορινθίους Πολύξενον τὸν κηδεστήν, δεόμενος βοηθεῖν καὶ μὴ περιιδεῖν τὰς ἐν Σικελίᾳ πόλεις τῶν Ἑλλήνων ἄρδην ἀναιρουμένας. ἔπεμψε δὲ καὶ ξενολόγους εἰς Πελοπόννησον μετὰ πολλῶν χρημάτων, ἐντειλάμενος ὡς
60 πλείστους ἀθροίζειν στρατιώτας μὴ φειδομένους τῶν μισθῶν. Ἰμίλκων δὲ τοῖς ἀπὸ τῶν πολεμίων σκύλοις κοσμήσας τὰς ναῦς κατέπλευσεν εἰς τὸν μέγαν λιμένα τῶν Συρακοσίων, καὶ πολλὴν τοῖς ἐν τῇ πόλει κατάπλη-
65 ξιν ἐπέστησε. διακόσιαι μὲν γὰρ καὶ ὀκτὼ μακραὶ ναῦς εἰςέπλεον ἐν τάξει τὰς εἰρεσίας ποιούμεναι καὶ τοῖς ἐκ τοῦ πολέμου λαφύροις πολυτελῶς κεκοσμημέναι, μετὰ δὲ ταῦτα αἱ φορτηγοὶ ναῦς εἰςθεόμεναι μὲν ὑπὲρ τὰς χιλίας, φέρουσαι δὲ πλείους τῶν πεντακοσίων, αἱ δὲ
70 πᾶσαι σχεδὸν διςχίλιαι. διὸ καὶ συνέβαινε τὸν μὲν λιμένα τῶν Συρακοσίων, καίπερ ὄντα μέγαν, ἐμπεφράχθαι μὲν τοῖς σκάφεσι, συγκαλύπτεσθαι δὲ σχεδὸν ἅπαντα τοῖς ἱστίοις. τούτων δὲ καθορμισθεισῶν εὐθὺς καὶ τὸ πεζὸν στρατόπεδον ἐκ θατέρου μέρους ἀντιπαρῆγε,

40. ἐπηγγέλλετο] ἐπηγγέλετο L

691. 49. πρὸς τὸν] πρὸς F 58. ξενολόγους] ξενολόγον IK 60. φειδομένους] φειδόμενος A 64. ὀκτὼ] πεντήκοντα L interpres 68. εἰςθεόμεναι corruptum est: εἰςθεώμεναι L, vacuas interpres τὰς χιλίας Strothius, χιλίας Rhodomannus: libri τριςχιλίας δὲ omisit F 74. εὐθὺς] εὐθὺ L πεζὸν omisit F

συνεστηκός, ὡς μέν τινες ἀνέγραψαν, ἐκ τριάκοντα μυριάδων πεζῶν, ἱππέων δὲ τρισχιλίων [νεῶν δὲ μακρῶν διακοσίων]. ὁ μὲν οὖν στρατηγὸς τῶν δυνάμεων Ἰμίλκων κατεσκήνωσεν ἐν τῷ τοῦ Διὸς νεῷ· τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐν τῷ παρακειμένῳ τόπῳ κατεστρατοπέδευσεν, ἀπέχον τῆς πόλεως σταδίους δώδεκα. μετὰ δὲ ταῦτα Ἰμίλκων ἐξήγαγε τὴν στρατιὰν ἅπασαν, καὶ πρὸ τῶν τειχῶν ἔταξε τὴν δύναμιν, εἰς μάχην προκαλούμενος τοὺς Συρακοσίους. ἐπέπλευσε δὲ καὶ τοῖς λιμέσιν ἑκατὸν ναυσὶ ταῖς ἀρίσταις, ὅπως καταπλήξηται τοὺς κατὰ τὴν πόλιν καὶ συναναγκάσῃ συγχωρεῖν ἥττους εἶναι καὶ κατὰ θάλατταν. οὐδενὸς δ' ἐπεξιέναι τολμῶντος, τότε μὲν ἀπῆγε τὴν δύναμιν εἰς τὴν στρατοπεδείαν· μετὰ δὲ ταῦτα ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα τὴν χώραν ἐπῄει δενδροτομῶν καὶ πᾶσαν φθείρων, ὅπως ἅμα μὲν τοὺς στρατιώτας πληρώσῃ παντοίας ὠφελείας, ἅμα δὲ τοὺς ἐντὸς τῶν τειχῶν εἰς ἀθυμίαν καταστήσῃ.

63 Κατελάβετο δὲ καὶ τὸ τῆς Ἀχραδινῆς προάστειον, καὶ τοὺς νεὼς τῆς τε Δήμητρος καὶ Κόρης ἐσύλησεν· ὑπὲρ ὧν ταχὺ τῆς εἰς τὸ θεῖον ἀσεβείας ἀξίαν ὑπέσχε τιμωρίαν. ταχὺ γὰρ αὐτῷ τὰ πράγματα καθ' ἡμέραν ἐγίνετο χείρω, καὶ τοῦ Διονυσίου θαῤῥοῦντος ἀκροβολισμοὺς συνίστασθαι συνέβαινε προτερεῖν τοὺς Συρακοσίους. ἐγίνοντο δὲ καὶ τὰς νύκτας ἐν τῷ στρατοπέδῳ παράλογοι ταραχαί, καὶ μετὰ τῶν ὅπλων συνέτρεχον, ὡς τῶν πολεμίων ἐπιθεμένων τῷ χάρακι. ἐπεγενήθη δὲ καὶ νόσος, ἣ πάντων αὐτοῖς αἰτία κακῶν κατέστη· περὶ ἧς μικρὸν ὕστερον ἐροῦμεν, ἵνα μὴ προλαμβάνωμεν τῇ γραφῇ τοὺς καιρούς. Ἰμίλκων μὲν οὖν τεῖχος περιβαλὼν τῇ παρεμβολῇ τοὺς τάφους σχεδὸν πάντας τοὺς σύνεγγυς καθεῖλεν, ἐν οἷς τόν τε Γέλωνος καὶ τῆς γυναικὸς αὐτοῦ Δημαρέτης, πολυτελῶς κατεσκευασμένους. ᾠκοδόμησε δὲ καὶ τρία φρούρια παρὰ θάλατταν, τὸ μὲν ἐπὶ τοῦ Πλημμυρίου, τὸ δ' ἐπὶ μέσου τοῦ λιμένος, τὸ δὲ κατὰ τὸν νεὼν τοῦ Διός. εἰς δὲ ταῦτα τόν τε οἶνον καὶ τὸν σῖτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἐπιτηδείων κατεκόμιζε, νομίζων χρονιωτέραν ἔσεσθαι τὴν πολιορκίαν. ἀπέστειλε δὲ καὶ τὰς ὁλκάδας ναῦς

76. *νεῶν δὲ μακρῶν διακοσίων* tollenda esse vidit Wesselingius 83. *προκαλούμ.*] *προςκαλούμ.* L 93. *καταστήσῃ*] *καταστήσει* A

692. 100. libri *ἐγίγνοντο* 4. *περὶ ἧς*] *περὶ ὧν* L 8. *Δημαρέτης* interpres, caeteri *Δημαραίτης* 11. *μέσου* A, caeteri *μέσῳ*

εἴς τε Σαρδόνα καὶ Λιβύην, ὅπως σῖτον καὶ τὰς ἄλλας τροφὰς παρακομίζωσι. Πολύξενος δὲ ὁ Διονυσίου κηδεστὴς ἔκ τε Πελοποννήσου καὶ τῆς Ἰταλίας παρεγενήθη ναῦς μακρὰς ἄγων τριάκοντα παρὰ τῶν συμμάχων καὶ
20 ναύαρχον Φαρακίδαν Λακεδαιμόνιον.

64 Μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν καὶ Λεπτίνης μετὰ μακρῶν νεῶν ἀγορὰν βουλόμενοι παρακομίσαι *, οἱ δὲ Συρακόσιοι καθ' αὑτούς τε γενόμενοι καὶ κατὰ τύχην ἰδόντες σιτηγὸν πλοῖον προσφερόμενον, πέντε ναυσὶν
25 ἐπέπλευσαν αὐτῷ, καὶ κατακυριεύσαντες κατῆγον εἰς τὴν πόλιν. τῶν δὲ Καρχηδονίων ἐπ' αὐτοὺς αναχθέντων τετταράκοντα ναυσίν, οἱ Συρακόσιοι πάσας ἐπλήρωσαν τὰς ναῦς, καὶ ναυμαχήσαντες τῆς τε στρατηγίδος νεὼς ἐκυρίευσαν καὶ τῶν ἄλλων εἴκοσι καὶ τέτταρας
30 διέφθειραν· καταδιώξαντες δὲ τὰς φευγούσας μέχρι τοῦ ναυστάθμου τῶν πολεμίων προεκαλοῦντο τοὺς Καρχηδονίους εἰς ναυμαχίαν. ἐκεῖνοι μὲν οὖν διὰ τὸ παράδοξον τεταραγμένοι ἡσυχίαν ἔσχον· οἱ δὲ Συρακόσιοι τὰς αἰχμαλώτους ναῦς ἀναψάμενοι κατήγαγον εἰς τὴν
35 πόλιν. μετεωρισθέντες δὲ τῷ προτερήματι, καὶ διαλογιζόμενοι τὸν μὲν Διονύσιον πλεονάκις ἡττημένον, αὐτοὺς δὲ χωρὶς ἐκείνου νενικηκότας Καρχηδονίους, φρονήματος ἐπληροῦντο. ἀθροιζόμενοι δὲ διελάλουν ὅτι περιορῶσιν αὐτοὺς δουλεύοντας Διονυσίῳ, καὶ ταῦτα
40 καιρὸν ἔχοντες τῆς καταλύσεως αὐτοῦ· τὸν μὲν γὰρ ἔμπροσθεν χρόνον ἦσαν ἀφωπλισμένοι, τότε δὲ διὰ τὸν πόλεμον τῶν ὅπλων ἦσαν κύριοι. οὐ μὴν ἀλλὰ τοιούτων λόγων γινομένων Διονύσιος κατέπλευσε, καὶ συνα-
45 γαγὼν ἐκκλησίαν ἐπῄνει τοὺς Συρακοσίους καὶ παρεκάλει θαῤῥεῖν, ἐπαγγελλόμενος ταχέως καταλύσειν τὸν πόλεμον. ἤδη δ' αὐτοῦ μέλλοντος διαλύειν τὴν ἐκκλησίαν 693 ἀναστὰς Θεόδωρος ὁ Συρακόσιος, ἐν τοῖς ἱππεῦσιν εὐδοκιμῶν καὶ δοκῶν εἶναι πρακτικός, ἀπετόλμησε περὶ
50 τῆς ἐλευθερίας τοιούτοις χρήσασθαι λόγοις.

65 *Εἰ καί τινα προσέψευσται Διονύσιος, τό γε ῥηθὲν*

15. εἴς] libri ἔς Σαρδόνα] Σαρδῶνα AHLQ, caeteri Σαρδώ: v. ad p. 274 seq. 16. παρακομίζωσι] κομίζωσι I 20. Φαρακίδαν] Φαρκίδαν FI 22. post παρακομίσαι Reiskius supplet ἀπῆραν vel quid simile οἱ δὲ A, caeteri οἱ 28. στρατηγίδος] στρατηγίτιδος A 30. φευγούσας] διαφευγούσας FKLQ 31. προεκαλ. AL, προςεκαλ. FIK, caeteri προὐκαλ. 34. ἀναψάμενοι Wesselingius: libri ἐναψάμενοι 36. αὐτοὺς] vulgo αὐτοὺς 39. αὐτοὺς] αὐτοὺς IL

ὑπ' αὐτοῦ τὸ τελευταῖον ἀληθὲς ἦν, ὅτι ταχέως κατα-
λύσει τὸν πόλεμον. τοῦτο δὲ πρᾶξαι δύναιτ' ἂν οὐκ
αὐτὸς ἀφηγούμενος, ἥττηται γὰρ πολλάκις, ἀλλὰ τὴν 55
πάτριον ἐλευθερίαν ἀποδοὺς τοῖς πολίταις. νῦν μὲν
γὰρ οὐδεὶς ἡμῶν προθύμως ὑπομένει τοὺς κινδύνους,
ὅταν ἡ νίκη μηδὲν ἧττον ἢ τις ἧττα· λειφθέντας γὰρ
Καρχηδονίοις δεήσει ποιεῖν τὸ προςταττόμενον, νική-
σαντας δὲ Διονύσιον ἔχειν βαρύτερον ἐκείνων δεσπότην. 60
Καρχηδόνιοι μὲν γάρ, κἂν πολέμῳ κρατήσωσι, φόρον
ὡρισμένον λαβόντες οὐκ ἂν ἡμᾶς ἐκώλυσαν τοῖς πατρί-
οις νόμοις διοικεῖν τὴν πόλιν· οὗτος δὲ τὰ μὲν ἱερὰ συ-
λήσας, τοὺς δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλούτους ἅμα ταῖς τῶν 65
κεκτημένων ψυχαῖς ἀφελόμενος, τοὺς οἰκέτας μισθοδο-
τεῖ κατὰ τῆς τῶν δεσποτῶν δουλείας, καὶ τὰ συμβαί-
νοντα κατὰ τὰς τῶν πόλεων ἁλώσεις δεινά, ταῦτ' ἐν
εἰρήνῃ πράττων καταλύσειν ἐπαγγέλλεται τὸν πρὸς Καρ-
χηδονίους πόλεμον. ἡμῖν δ', ὦ ἄνδρες, οὐχ ἧττον τοῦ 70
Φοινικικοῦ πολέμου καταλυτέον ἐστὶ τὸν ἐντὸς τοῦ τεί-
χους τύραννον. ἡ μὲν γὰρ ἀκρόπολις δούλων ὅπλοις
τηρουμένη κατὰ τῆς πόλεως ἐπιτετείχισται, τὸ δὲ τῶν
μισθοφόρων πλῆθος ἐπὶ δουλείᾳ τῶν Συρακοσίων ἤθροι- 75
σται. καὶ κρατεῖ τῆς πόλεως οὐκ ἐπ' ἴσης βραβεύων
τὸ δίκαιον, ἀλλὰ μόναρχος πλεονεξίᾳ κρίνων πράττειν
πάντα. καὶ νῦν οἱ μὲν πολέμιοι βραχὺ μέρος ἔχουσι
τῆς χώρας, Διονύσιος δὲ πᾶσαν ποιήσας ἀνάστατον 80
τοῖς τὴν τυραννίδα συναύξουσιν ἐδωρήσατο. μέχρι τί-
νος οὖν καρτερήσομεν ταῦτα πάσχοντες ὑπὲρ ὧν οἱ ἀγα-
θοὶ χάριν τοῦ μὴ λαβεῖν πεῖραν ἀποθνήσκειν ὑπομέ-
νουσι; καὶ πρὸς μὲν Καρχηδονίους ἀγωνιζόμενοι τοὺς
ἐσχάτους κινδύνους εὐψύχως ὑπομένομεν, πρὸς δὲ πι- 85
κρὸν τύραννον ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ περὶ πατρίδος οὐδὲ
λόγῳ παῤῥησίαν ἐπάγειν τολμῶμεν· καὶ ταῖς μὲν τοσαύ-
ταις μυριάσι τῶν πολεμίων ἀντιταττόμεθα, μόναρχον
δὲ οὐδ' ἀνδραπόδου γενναίου τὴν ἀρετὴν ἔχοντα πε- 90
φρίκαμεν. οὐ γὰρ δήπουθεν ἀξιώσαι τις ἂν παραβάλ- 66
λειν Διονύσιον τῷ παλαιῷ Γέλωνι. ἐκεῖνος μὲν γὰρ
διὰ τῆς ἰδίας ἀρετῆς μετὰ Συρακοσίων καὶ τῶν ἄλλων

693. 56. ἡμῶν] ὑμῶν AL 58. τις ἧττα] τῆς ἥττης omnes
58. λειφθέντας Stephanus: libri ληφθέντας Καρχη-
δονίους] Καρχηδονίων IK et F supra versum, *a Carthaginensibus vincimini* Rutilius: scripsi Καρχηδονίους 62. ἡμᾶς] ὑμᾶς AL
71. Φοινικικοῦ Wesselingius: libri Φοινικοῦ 73. τη-
ρουμένη] κρατουμένη L 74. δουλείᾳ] δουλείαν K
78. οἱ μὲν] libri μὲν οἱ 86. οὐδὲ λόγῳ] οὐδενὶ λόγῳ L
87. ἐπάγειν] immo ἔτι ἄγειν 92. διὰ Reiskius: libri μετὰ

95 Σικελιωτῶν ἠλευθέρωσε τὴν Σικελίαν ἅπασαν, ὁ δ' ἐν ἐλευθερίᾳ παραλαβὼν τὰς πόλεις τῶν μὲν ἄλλων ἁπασῶν κυρίους πεποίηκε τοὺς πολεμίους, αὐτὸς δὲ τὴν 694 πατρίδα καταδεδούλωται. κἀκεῖνος μὲν πολὺ πρὸ τῆς Σικελίας ἀγωνισάμενος τοὺς ἐν ταῖς πόλεσιν ὄντας συμ-
100 μάχους οὐδὲ ἰδεῖν τοὺς πολεμίους ἐποίησεν, ὁ δ' ἀπὸ Μοτύης διὰ πάσης τῆς νήσου φυγὼν συγκέκλεικεν ἑαυτὸν ἐντὸς τῶν τειχῶν, πρὸς μὲν τοὺς πολίτας θρασυνόμενος, τοὺς δὲ πολεμίους οὐδὲ κατ' ὄψιν ἰδεῖν ὑπομένων. τοιγαροῦν ἐκεῖνος μὲν διά τε τὴν ἀρετὴν καὶ
5 τὸ μέγεθος τῶν πράξεων οὐ μόνον τῶν Συρακοσίων ἀλλὰ καὶ τῶν Σικελιωτῶν ἑκουσίως παρέλαβε τὴν ἡγεμονίαν, ὁ δ' ἐπ' ὀλέθρῳ μὲν τῶν συμμάχων, ἐπὶ δουλείᾳ δὲ τῶν πολιτῶν στρατηγήσας, πῶς οὐκ ἂν δικαίως
10 ὑπὸ πάντων μισοῖτο; οὐ γὰρ μόνον ἡγεμονίας ἀνάξιος, ἀλλὰ καὶ μυρίων θανάτων τυχεῖν δίκαιος. Γέλα καὶ Καμάρινα διὰ τοῦτον κατεστράφησαν, Μεσσήνη ἄρδην ἀνῄρηται κατὰ συμμαχίαν, δισμύριοι τῶν συμμάχων
15 ἀπολώλασι, τὸ οὖν ὅλον εἰς μίαν κατακεκλείσμεθα πόλιν, τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν Ἑλληνίδων πασῶν ἀνῃρημένων. πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις ἀτυχήμασι Νάξον καὶ Κατάνην ἐξηνδραποδίσατο, πόλεις συμμαχίδας, ἐπικαίρους πόλεις, ἄρδην ἀνῄρηκε. καὶ πρὸς μὲν Καρχηδο-
20 νίους δύο μάχας ἐνστησάμενος ἐν ἑκατέραις ἥττηται, παρὰ δὲ τοῖς πολίταις πιστευθεὶς ἅπαξ στρατηγίας εὐθέως ἀφείλετο τὴν ἐλευθερίαν, φονεύων μὲν τοὺς παρρησίαν ἄγοντας ὑπὲρ τῶν νόμων, φυγαδεύων δὲ τοὺς ταῖς οὐσίαις προέχοντας, καὶ τὰς μὲν τῶν φυγάδων γυ-
25 ναῖκας οἰκέταις καὶ μιγάσιν ἀνθρώποις συνοικίζων, τῶν δὲ πολιτικῶν ὅπλων βαρβάρους καὶ ξένους ποιῶν κυρίους. καὶ ταῦτ' ἔπραξεν, ὦ Ζεῦ καὶ θεοὶ πάντες,
30 ὑπηρέτης ἀρχείων, ἀπεγνωσμένος ἄνθρωπος. καὶ ποῦ
67 τὸ φιλελεύθερον τῶν Συρακοσίων; ποῦ δ' αἱ τῶν προγόνων πράξεις; ἐῶ τὰς ἐφ' Ἱμέρᾳ τριάκοντα μυριάδας ἄρδην ἀναιρεθείσας Καρχηδονίων, παρίημι τὴν τῶν μετὰ Γέλωνα τυράννων κατάλυσιν· ἀλλ' ἐχθὲς καὶ
35 πρῴην Ἀθηναίων τηλικαύταις δυνάμεσιν ἐπὶ Συρακού-

94. Σικελιωτῶν] Σικελῶν A
694. 6. ἑκουσίως] ἑκουσίων Wesselingius 11. Καμαρίνα libri 14. οὖν ὅλον] malim σύνολον κατακεκλείσμεθα] κατακεκλείμεθα A 15. κατὰ τὴν] κατὰ F 16. πρὸς γὰρ] πρὸς δὲ L 31. ἐῶ Wesselingius, ὢ L, ὧν caeteri: *quid memorem* Rutilius τὰς Rhodomannus: libri ταῦτ' Ἱμέρᾳ FIKQ, caeteri ἡμέρᾳ 33. μετὰ Wesselingius: libri κατὰ 34. ἀλλ' A, caeteri ἀλλ' εἰ

σας στρατευσάντων οἱ πατέρες ἡμῶν οὐδὲ τὸν ἀπαγγελοῦντα τὴν συμφορὰν ἀπέλιπον. ἡμεῖς δὲ τηλικοῦτ' ἔχοντες πατέρων παράδειγμα ἀρετῆς τοῖς Διονυσίου προστάγμασιν ὑπακούομεν, καὶ ταῦτα τῶν ὅπλων ὄντες 40 κύριοι; θεῶν γάρ τις πρόνοια μετὰ τῶν συμμάχων ἐν τοῖς ὅπλοις ἡμᾶς συνήγαγε πρὸς τὸ τὴν ἐλευθερίαν ἀνακτήσασθαι, καὶ πάρεστι τήμερον ἄνδρας ἀγαθοὺς γενομένους καὶ συμφρονήσαντας ἀπαλλαγῆναι τῆς βαρείας ἀνάγκης. τὸν μὲν γὰρ ἔμπροσθεν χρόνον παρωπλισμέ- 45 νοι * συμμάχων ὄντες, τῷ δὲ τῶν μισθοφόρων πλήθει τηρούμενοι, σχεδὸν εἴκομεν τῷ τῆς ἀνάγκης καιρῷ· 695 νῦν δὲ τῶν ὅπλων κυριεύοντες καὶ τοὺς συμμάχους ἅμα βοηθοὺς καὶ θεατὰς ἔχοντες τῆς ἀρετῆς, μὴ παρα- 50 χωρήσωμεν, ἀλλὰ ποιήσωμεν φανερὸν ὡς διὰ καιρὸν οὐ δι' ἀνανδρίαν ὑπεμείναμεν δουλεύειν. οὐκ αἰσχυνόμεθα τῶν πολέμων ἔχοντες ἡγεμόνα τὸν τὰ κατὰ τὴν πόλιν ἱερὰ σεσυληκότα, καὶ τηλικούτων πραγμάτων ποιοῦντες προστάτην ᾧ βίον ἰδιωτικὸν οὐδεὶς ἂν εὖ φρο- 55 νῶν διοικεῖν ἐπιτρέψειε; καὶ τῶν ἄλλων ἐν τοῖς πολέμοις μάλιστα τηρούντων τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὅσια διὰ τὸ μέγεθος τῶν κινδύνων, ἡμεῖς τὸν ἐπ' ἀσεβείᾳ διωνομασμένον ἐλπίζομεν καταλύσειν τὸν πόλεμον; καίτοι 68 γε εἴ τις βούλεται τἀκριβὲς ζητεῖν, εὑρήσει Διονύσιον 60 οὐχ ἧττον τοῦ πολέμου τὴν εἰρήνην εὐλαβούμενον. νῦν μὲν γὰρ διὰ τὸν ἀπὸ τῶν πολεμίων φόβον νομίζει τοὺς Συρακοσίους μηδὲν ἐπιχειρήσειν κατ' αὐτοῦ πρᾶξαι, καταπονηθέντων δὲ τῶν Καρχηδονίων ἀντιλήψεσθαι τῆς 65 ἐλευθερίας, τῶν μὲν ὅπλων κυριεύοντας, διὰ δὲ τὰς πράξεις πεφρονηματισμένους. διὰ τοῦτο γάρ, οἶμαι, κατὰ μὲν τὸν πρῶτον πόλεμον προδοὺς Γέλαν καὶ Καμάριναν, ταύτας ἀοικήτους ἐποίησεν, ἐν δὲ ταῖς συν- 70 θήκαις ἐκδότους τὰς πλείστας Ἑλληνίδας πόλεις συνέθετο. μετὰ δὲ ταῦτ' ἐν εἰρήνῃ Νάξον καὶ Κατάνην παρασπονδῶν ἐξανδραποδισάμενος ἣν μὲν κατέσκαψεν, ἣν δὲ τοῖς ἐξ Ἰταλίας Καμπανοῖς οἰκητήριον 75

38. τοῖς Διονυσίου Reiskius: libri τοῦ Διονυσίου 45. συμμάχων] sententia καὶ ἔρημοι vel ut Wesselingius καὶ ἄνευ συμμάχων requirit 47. πληρούμενοι] τηρούμενοι Wesselingius

695. 52. τῶν πολέμων] τῶν πολεμίων A, ne nos bellorum pudeat Rutilius, τὸν πολέμιον caeteri 55. οὐδεὶς ἂν] οὐδ' ἂν εἷς L 56. πολέμοις Reiskius: libri πολεμίοις 60. τὸν πόλεμον Eichstadius: libri πόλεμον 64. μηθὲν] μηδὲν omnes 70. Καμαρίναν libri 71. ἀοικήτους post πλείστας delendum vidit Reiskius 72. Ἑλληνίδας om. L

ἔδωκεν. ἐπειδὴ δὲ ἐκείνων ἀπολομένων οἱ περιλειφθέν-
τες πολλάκις ἐπεβάλοντο καταλῦσαι τὴν τυραννίδα, πά-
λιν τοῖς Καρχηδονίοις πόλεμον κατήγγειλεν· οὐ γὰρ
80 οὕτως εὐλαβεῖτο λῦσαι τὰς συνθήκας παρὰ τοὺς ὅρ-
κους ὡς ἐφοβεῖτο τὰ περιλελειμμένα συστήματα τῶν
Σικελιωτῶν. καὶ δὴ φαίνεται διὰ παντὸς ἐπηγρυπνη-
κὼς τῇ τούτων ἀπωλείᾳ. καὶ πρῶτον μὲν περὶ Πά-
νορμον δυνάμενος παρατάξασθαι τοῖς πολεμίοις, ἀπο-
85 βαινόντων ἐκ τῶν νεῶν καὶ τὰ σώματα κακῶς ἐχόν-
των διὰ τὸν σάλον, οὐκ ἠβουλήθη· μετὰ δὲ ταῦτα
τὴν Μεσσήνην ἐπίκαιρον καὶ τηλικαύτην πόλιν ἀβοήθη-
τον περιιδὼν εἴασε κατασκαφῆναι, ὅπως μὴ μόνον ὡς
πλεῖστοι διαφθείρωνται τῶν Σικελιωτῶν, ἀλλὰ καὶ Καρ-
90 χηδόνιοι τὰς ἐξ Ἰταλίας βοηθείας καὶ τοὺς ἐκ Πελοπον-
νήσου στόλους ἐμφράξωσι. τὸ δὲ τελευταῖον ἐν τῷ Κα-
ταναίων αἰγιαλῷ διηγωνίσατο, παρεὶς πρὸς τῇ πόλει τὴν
μάχην συστήσασθαι πρὸς τὸ τοὺς ἐλαττουμένους κατα-
95 φεύγειν εἰς τοὺς οἰκείους λιμένας. μετὰ δὲ τὴν ναυμα-
χίαν μεγάλων πνευμάτων ἐπιγενομένων, καὶ τῶν Καρ-
χηδονίων ἀναγκασθέντων νεωλκῆσαι τὸν στόλον, καιρὸν
εἶχε τοῦ νικᾶν κάλλιστον. τὸ μὲν γὰρ πεζὸν στράτευμα
τῶν πολεμίων οὔπω κατηντηκὸς ἦν, τὸ δὲ μέγεθος τοῦ
100 χειμῶνος ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν αὐτοῖς τὰς ναῦς ἐξέβραττε. 696
τότε συνεπιθεμένων ἡμῶν πεζῇ πάντων ἠναγκάσθησαν
ἂν ἀποβαίνοντες ἁλίσκεσθαι ῥᾳδίως ἢ πρὸς τὰ κύματα
69 βιαζόμενοι τὸν αἰγιαλὸν πληρῶσαι ναυαγίων. ἀλλὰ τὸ
5 μὲν Διονυσίου κατηγορεῖν ἐν Συρακοσίοις ἐπὶ πλεῖον
οὐκ ἀναγκαῖον εἶναι νομίζω. εἰ γὰρ οἱ δι' αὐτῶν τῶν
ἔργων ἀνήκεστα παθόντες οὐκ ἐγείρονται τοῖς θυμοῖς,
ἤπου τοῖς λόγοις προαχθήσονται πρὸς τὴν κατὰ τούτου
10 τιμωρίαν, καὶ ταῦτ' ἰδόντες αὐτὸν πολίτην μὲν γεγο-
νότα πονηρότατον, τύραννον δὲ πικρότατον, στρατηγὸν
δὲ πάντων ἀγεννέστατον. ὁσάκις μὲν γὰρ σὺν τούτῳ
παρεταξάμεθα, τοσαυτάκις ἡττήθημεν· νυνὶ δὲ καθ'
15 αὑτοὺς ὀλίγαις ναυσὶ τὴν πᾶσαν τῶν πολεμίων δύναμιν
κατεναυμαχήσαμεν. διόπερ ἕτερον ἡγεμόνα ζητητέον,
ὅπως μὴ τὸν σεσυληκότα τοὺς τῶν θεῶν ναοὺς στρατη-

76. ἀπολομένων] ἀπολουμένων K   περιλειφθέντες] περιλη-
φθέντες A   80. περιλελειμμένα Reiskius: libri παραλελειμμένα
86. Μεσσήνην] Μεσήνην F   90. ἐκ Πελοποννήσου Reiskius:
libri ἐν Πελοποννήσῳ

696. 2. ἠναγκάσθησαν ἂν Reiskius: ἂν abest ab libris
9. πρὸς τὴν κατὰ om. K   11. τύραννον δὲ π. om. I
12. ἀγεννέστατον] ἀγενέστατον IL

γὸν ἔχοντες ἐν τῷ πολέμῳ θεομαχῶμεν. φανερῶς γὰρ τὸ δαιμόνιον ἀντιπράττει τοῖς τὸν ἀσεβέστατον προχειρισαμένοις ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν. τὸ γὰρ μετὰ μὲν τούτου 20 πάσας τὰς δυνάμεις ἡττῆσθαι, χωρὶς δὲ τούτου καὶ βραχὺ μέρος ἱκανὸν εἶναι καταπολεμῆσαι Καρχηδονίους, πῶς οὐ πᾶσιν ὁρατὴν ἔχει τὴν τῶν θεῶν ἐπιφάνειαν; διόπερ, ὦ ἄνδρες, ἐὰν μὲν ἑκὼν ἀποτιθῆται τὴν ἀρχήν, 25 ἐάσωμεν αὐτὸν ἀπαλλάττεσθαι μετὰ τῶν ἰδίων ἐκ τῆς πόλεως· ἐὰν δὲ μὴ βούληται, καιρὸν ἔχομεν κάλλιστον τὸν παρόντα πρὸς τὸ τῆς ἐλευθερίας ἀντιλαμβάνεσθαι. πάντες συνεληλύθαμεν, κύριοι τῶν ὅπλων ἐσμέν, συμμάχους ἔχομεν παρόντας οὐ μόνον τοὺς ἀπὸ τῆς Ἰτα- 30 λίας Ἕλληνας ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀπὸ Πελοποννήσου. τὴν δὲ ἡγεμονίαν δοτέον κατὰ τοὺς νόμους πολίταις ἢ τοῖς κατὰ τὴν μητρόπολιν οἰκοῦσι Κορινθίοις ἢ τοῖς ἀφηγουμένοις τῆς Ἑλλάδος Σπαρτιάταις.

70 Τοιούτοις τοῦ Θεοδώρου χρησαμένου λόγοις, οἱ μὲν 35 Συρακόσιοι μετέωροι ταῖς ψυχαῖς ἐγένοντο καὶ πρὸς τοὺς συμμάχους ἀπέβλεπον· Φαρακίδου δὲ τοῦ Λακεδαιμονίου ναυαρχοῦντος τῶν συμμάχων καὶ παρελθόντος ἐπὶ τὸ βῆμα, πάντες προσεδόκων ἀρχηγὸν ἔσεσθαι 40 τῆς ἐλευθερίας. ὁ δὲ τὰ πρὸς τὸν τύραννον ἔχων οἰκείως ἔφησεν αὐτὸν ὑπὸ Λακεδαιμονίων ἀπεστάλθαι Συρακοσίοις καὶ Διονυσίῳ συμμαχεῖν πρὸς Καρχηδονίους, ἀλλ' οὐ Διονυσίου τὴν ἀρχὴν καταλύειν. παρὰ δὲ τὴν προσδοκίαν γενομένης τῆς ἀποφάσεως, οἱ μὲν μισθοφό- 45 ροι συνέδραμον πρὸς τὸν Διονύσιον, οἱ δὲ Συρακόσιοι καταπλαγέντες τὴν ἡσυχίαν εἶχον, πολλὰ τοῖς Σπαρτιάταις καταρώμενοι. καὶ γὰρ τὸ πρότερον Ἀρέτης ὁ Λακεδαιμόνιος ἀντιλαμβανομένων αὐτῶν τῆς ἐλευθερίας ἐγένετο προδότης, καὶ τότε Φαρακίδας ἐνέστη ταῖς ὁρ- 50 μαῖς τῶν Συρακοσίων. ὁ δὲ Διονύσιος τότε μὲν ἐγένετο περίφοβος, καὶ διέλυσε τὴν ἐκκλησίαν· μετὰ δὲ ταῦτα φιλανθρώποις λόγοις χρησάμενος καθωμίλει τῷ πλή- 697 θει, καὶ τινὰς μὲν δωρεαῖς ἐτίμα, τινὰς δὲ ἐπὶ τὰ συσ- 55 σίτια παρελάμβανε. Καρχηδονίοις δὲ μετὰ τὴν κατάληψιν τοῦ προαστείου καὶ τὴν σύλησιν τοῦ τε τῆς Δήμητρος καὶ Κόρης ἱεροῦ ἐνέπεσεν εἰς τὸ στράτευμα νόσος·

24. ὦ ἄνδρες om. FIK ἀποτιθῆται] ἀποτίθεται L, ἀποτίθηται caeteri 41. αὐτὸν] αὐτὸν I 49. ἀντιλαμβανομένων Reiskius: libri ἀντιλαμβανόμενος 51. τότε μὲν ἐγένετο] ἐγένετο μὲν τότε L

697. 54. τῷ πλήθει] τὰ πλήθη vel τὸ πλῆθος Reiskius
56. κατάληψιν Wesselingius: libri κατάλυσιν

συνεπελάβετο δὲ καὶ τῇ τοῦ δαιμονίου συμφορᾷ τὸ
60 μυριάδας εἰς ταὐτὸ συναθροισθῆναι καὶ τὸ τῆς ὥρας
εἶναι πρὸς τὰς νόσους ἐνεργότατον, ἔτι δὲ τὸ ἔχειν ἐκεῖ-
νο τὸ θέρος καύματα παρηλλαγμένα. ἔοικε δὲ καὶ ὁ
τόπος αἴτιος γεγονέναι πρὸς τὴν ὑπερβολὴν τῆς συμφο-
ρᾶς· καὶ γὰρ Ἀθηναῖοι πρότερον τὴν αὐτὴν ἔχοντες
65 παρεμβολὴν πολλοὶ διεφθάρησαν ὑπὸ τῆς νόσου, ἑλώ-
δους ὄντος τοῦ τόπου καὶ κοίλου. πρῶτον μὲν πρὶν
ἥλιον ἀνατεῖλαι διὰ τὴν ψυχρότητα τὴν ἐκ τῆς αὔρας
τῶν ὑδάτων φρίκη κατεῖχε τὰ σώματα· κατὰ δὲ τὴν
μεσημβρίαν ἡ θερμότης ἔπνιγεν, ὡς ἂν τοσούτου πλή-
70 θους ἐν στενῷ τόπῳ συνηθροισμένου. ἤψατο μὲν οὖν
71 ἡ νόσος πρῶτον τῶν Λιβύων, ἐξ ὧν πολλῶν ἀποθνη-
σκόντων τὸ μὲν πρῶτον ἔθαπτον τοὺς τετελευτηκότας,
μετὰ δὲ ταῦτα διά τε τὸ πλῆθος τῶν νεκρῶν καὶ διὰ
75 τὸ τοὺς νοσοκομοῦντας ὑπὸ τῆς νόσου διαρπάζεσθαι
οὐδεὶς ἐτόλμα προσιέναι τοῖς κάμνουσι. παραιρεθείσης
οὖν καὶ τῆς θεραπείας ἀβοήθητος ἦν ἡ συμφορά. διὰ
γὰρ τὴν τῶν ἀθάπτων δυςωδίαν καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἑλῶν
σηπεδόνα πρῶτον μὲν ἤρχετο τῆς νόσου κατάῤῥους, με-
80 τὰ δὲ ταῦτ' ἐγίνετο περὶ τὸν τράχηλον οἰδήματα· ἐκ δὲ
τούτου κατ' ὀλίγον ἠκολούθουν πυρετοὶ καὶ περὶ τὴν
ῥάχιν νεύρων πόνοι καὶ τῶν σκελῶν βαρύτητες· εἶτ'
ἐπεγίνοντο δυςεντερίαι καὶ φλύκταιναι περὶ τὴν ἐπιφά-
85 νειαν ὅλην τοῦ σώματος. τοῖς μὲν οὖν πλείστοις τοι-
οῦτον ἦν τὸ πάθος· τινὲς δ' εἰς μανίαν καὶ λήθην τῶν
ἁπάντων ἔπιπτον, οἳ περιπορευόμενοι τὴν παρεμβολὴν
ἐξεστῶτες τοῦ φρονεῖν ἔτυπτον τοὺς ἀπαντῶντας. κα-
θόλου δὲ συνέβη καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ἰατρῶν βοήθειαν
90 ἄπρακτον εἶναι [καὶ] διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πάθους καὶ τὴν
ὀξύτητα τοῦ θανάτου· πεμπταῖοι γὰρ ἢ τὸ πλεῖστον
ἑκταῖοι μετήλλαττον, δεινὰς ὑπομένοντες τιμωρίας, ὥςθ'
ὑπὸ πάντων μακαρίζεσθαι τοὺς ἐν τῷ πολέμῳ τετελευ-
τηκότας. καὶ γὰρ οἱ τοῖς κάμνουσι παρεδρεύοντες ἐνέ-
95 πιπτον εἰς τὴν νόσον ἅπαντες, ὥστε δεινὴν εἶναι τὴν
συμφορὰν τῶν ἀῤῥωστούντων, μηδενὸς θέλοντος ὑπη-
ρετεῖν τοῖς ἀτυχοῦσιν. οὐ γὰρ μόνον οἱ μηδὲν προσή-
κοντες ἀλλήλους ἐγκατέλειπον, ἀλλ' ἀδελφοὶ μὲν ἀδελ-

59. τὸ addidit Eichstadius 66. μὲν] immo μὲν γὰρ
71. μὲν οὖν] μὲν FK 76. παραιρεθείσης] προαιρεθείσης A
80. ταῦτ' F, caeteri ταῦτα 81. τούτου] τοῦ Eichstadius
83. φλύκταιναι] φλυκτένεις IK, φλυκτένες F 87. ἐξεστῶ-
τες] ἐξεστηκότες Q 89. καὶ διὰ] malim διὰ 97. ἐγκα-
τέλειπον] ἐγκατέλιπον K

φούς, φίλοι δὲ τοὺς συνήθεις ἠναγκάζοντο προΐεσθαι διὰ τὸν ὑπὲρ αὐτῶν φόβον. 100

Διονύσιος δὲ ἐπειδὴ τὴν περὶ Καρχηδονίους συμφορὰν ἤκουσεν, ὀγδοήκοντα μὲν ναῦς πληρώσας Φαρακίδᾳ καὶ Λεπτίνῃ τοῖς ναυάρχοις ἐπέταξεν ἅμ᾽ ἡμέρᾳ τὸν ἐπίπλουν ταῖς πολεμίαις ναυσὶ ποιήσασθαι· αὐτὸς δ᾽ ἀσελήνου τῆς νυκτὸς οὔσης περιήγαγε τὴν δύναμιν, καὶ 698 περιελθὼν ἐπὶ τὸ τῆς Κυάνης ἱερόν, ἔλαθε τοὺς πολεμίους ἅμ᾽ ἡμέρᾳ προσιὼν τῇ παρεμβολῇ. τοὺς μὲν οὖν ἱππεῖς καὶ μισθοφόρων πεζοὺς χιλίους προαπέστειλεν εἰς τὸ πρὸς τὴν μεσόγειον ἀνατεῖνον μέρος τῆς τῶν Καρχηδονίων στρατοπεδείας. οὗτοι δ᾽ ἦσαν οἱ μισθοφόροι τῷ Διονυσίῳ παρὰ πάντας ἀλλοτριώτατοι καὶ πλεονάκις ἀποστάσεις καὶ ταραχὰς ποιοῦντες. διόπερ ὁ μὲν Διονύσιος τοῖς ἱππεῦσιν ἦν παρηγγελκώς, ὅταν ἐξάπτωνται τῶν πολεμίων, φεύγειν καὶ τοὺς μισθοφόρους ἐγκαταλιπεῖν· ὧν ποιησάντων τὸ προσταχθέν, οὗτοι μὲν ἅπαντες κατεκόπησαν. ὁ δὲ Διονύσιος ἅμα τήν τε παρεμβολὴν καὶ τὰ φρούρια πολιορκεῖν ἐπεχείρησε· καὶ τῶν βαρβάρων διὰ τὸ παράδοξον καταπεπληγμένων καὶ παραβοηθούντων τεταραγμένως, αὐτὸς μὲν φρούριον τὴν καλουμένην Πολίχναν εἷλε κατὰ κράτος, ἐκ δὲ θατέρου μέρους οἱ ἱππεῖς καί τινες τῶν τριήρων προσπλεύσασαι τὸ πρὸς τῷ Δάσκωνι χωρίον ἐξεπολιόρκησαν. εὐθὺς δ᾽ αἵ τε ναῦς ἅπασαι τὸν ἐπίπλουν ἐποιήσαντο, καὶ κατὰ τὰς τῶν φρουρίων ἁλώσεις ἐπαλαλάξαντος τοῦ στρατοπέδου περιδεεῖς οἱ βάρβαροι καθειστήκεισαν. ἐξ ἀρχῆς μὲν γὰρ ἐπὶ τὸ πεζὸν στράτευμα πάντες συνέδραμον, ἀμυνόμενοι τοὺς τὴν παρεμβολὴν πολιορκοῦντας· ὡς δὲ καὶ τὸν τῶν νεῶν ἐπίπλουν εἶδον, πάλιν ἐξεβοήθουν ἐπὶ τὸν ναύσταθμον· καταταχούμενοι δ᾽ ὑπὸ τῆς ὀξύτητος τοῦ καιροῦ τὴν ἑαυτῶν σπουδὴν εἶχον ἄπρακτον. ἔτι γὰρ αὐτῶν ἀναβαινόντων ἐπὶ τὰ καταστρώματα καὶ πληρούντων τὰς τριήρεις αἱ πολέμιαι ναῦς 35

(72; lines 5, 10, 15, 20, 25, 30)

99. αὐτῶν] αὑτῶν IL 1. περὶ] παρὰ FIK 2. Φαρακίδα καὶ Λεπτίνην F 3. ἐπέταξεν AKL, caeteri προσέταξεν 4. πολεμίαις] πολεμικαῖς omnes

698. 8. μισθοφόρων] μισθοφόρους F 9. προαπέστειλεν] προσαπέστειλεν K 10. στρατοπεδείας] στρατείας FK 12. ἀποστάσεις] nisi στάσεις scribendum 24. ἐξεπολιόρκησαν] ἐξεπολιόρκισεν F εὐθὺς] εὐθὺ A 25. τῶν φρουρίων F, caeteri φρουρίων 28. στράτευμα] στρατόπεδον L 29. ἀμυνόμενοι τοὺς Wesselingius: libri ἀμυνόμενοι ἐπὶ τοὺς 35. πλαγίαις] πλαγίως FIK

ταῖς εἰρεσίαις ἐλαυνόμεναι πλαγίαις ἐνέσειον μόγις. ἐκ
μὲν οὖν μιᾶς ἐπικαίρου πληγῆς κατέδυον τὰς τιτρωσκο-
μένας ναῦς· αἱ δὲ πλείοσιν ἐμβολαῖς ἀναῤῥήττουσαι τὰς
συγγεγομφωμένας σανίδας δεινὴν ἔκπληξιν τοῖς ἀντιτατ-
40 τομένοις παρείχοντο. πάντη δὲ τῶν ἐξοχωτάτων νεῶν
θραυομένων, αἱ μὲν ἐκ τῶν ἐμβόλων ἀναῤῥηττόμεναι
λακίδες ἐξαίσιον ἐποιοῦντο ψόφον, ὁ δὲ παρὰ τὴν μά-
χην παρήκων αἰγιαλὸς ἔγεμε νεκρῶν.

73 Οἱ δὲ Συρακόσιοι τῷ προτερήματι συμφιλοτιμούμε-
45 νοι κατὰ πολλὴν σπουδὴν ἀλλήλους ἔφθανον ἐπιπηδῶν-
τες ταῖς πολεμίαις ναυσί, καὶ τοὺς βαρβάρους καταπε-
πληγμένους τὸ μέγεθος τῆς περιστάσεως περιχυθέντες
ἐφόνευον. οὐ μὴν οὐδ' οἱ πεζῇ τῷ ναυστάθμῳ προς-
50 βάλλοντες ἐλείποντο τῆς τούτων σπουδῆς· ἐν οἷς συνέ-
βαινεν εἶναι καὶ αὐτὸν τὸν Διονύσιον, παριππευκότα
πρὸς τὸ κατὰ Δάσκωνα μέρος. εὑρόντες γὰρ πεντηκον-
τόρους τετταράκοντα νενεωλκημένας, καὶ κατὰ τὸ συνε-
χὲς ναῦς παρορμούσας ὁλκάδας καί τινας τῶν τριήρων,
55 πῦρ εἰς αὐτὰς ἐνῆκαν. ταχὺ δὲ τῆς φλογὸς εἰς ὕψος
ἀρθείσης καὶ χεομένης ἐπὶ πολὺν τόπον, ἐφλέγετο τὰ
σκάφη, καὶ τῶν ἐμπόρων τε καὶ ναυκλήρων οὐδεὶς ἐδύ-
νατο παραβοηθῆσαι διὰ τὸ πλῆθος τοῦ πυρός. ἐπιγε- 699
60 νομένου δὲ μεγάλου πνεύματος ἐκ τῶν νενεωλκημένων
σκαφῶν ἐφέρετο τὸ πῦρ ἐπὶ τὰς ὁρμούσας ὁλκάδας.
τῶν δ' ἀνδρῶν ἐκκολυμβώντων διὰ τὸν ἀπὸ τῆς πνιγὸς
φόβον, καὶ τῶν ἀγκυρίων ἀποκαομένων, διὰ τὸν κλύ-
δωνα συνέκρουον αἱ ναῦς, καὶ τινὲς μὲν ὑπ' ἀλλήλων
65 συντριβόμεναι διεφθείροντο, τινὲς δὲ ὑπὸ τοῦ πνεύμα-
τος ὠθούμεναι, αἱ πλεῖσται δ' ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀπώλ-
λυντο. ἔνθα δὴ τῶν φορτηγῶν πλοίων ἀναφερομένης
τῆς φλογὸς διὰ τῶν ἱστῶν καὶ τὰς κεραίας καταφλε-
γούσης, τοῖς ἐκ τῆς πόλεως θεατρικὴν συνέβαινε γίνε-
70 σθαι τὴν θέαν καὶ τοῖς δι' ἀσέβειαν κεραυνωθεῖσι φαί-
νεσθαι παραπλησίαν τὴν ἀπώλειαν τῶν βαρβάρων.

74 Διόπερ τοῖς εὐτυχήμασι μετεωριζόμενοι τὰ πορθμεῖα
συνεπλήρουν οἵ τε πρεσβύτατοι τῶν παίδων καὶ τῶν

36. *μόγις* ante (34.) *πληρούντων* posuit Eichstadius: ego tale quid ut *τινὲς* vel *πολλάκις μὲν οὖν ἐκ μιᾶς* requiro: *ὀλίγαι μὲν οὖν ἐκ μιᾶς, αἱ δὲ πλεῖσται πλείοσιν* Reiskius 48. *πεζῇ* AL, caeteri *πεζοὶ* 52. *τετταράκοντα*] *τεσσαράκοντα* libri 57. *ἐδύνατο*] *ἠδύνατο* I
699. 59. *δὲ μεγάλου* Stephanus: libri *μεγάλου* 61. *τῆς πνιγὸς* Eichstadius: *τοῦ πνίγους* voluerat Reiskius: libri *τῆς πληγῆς* 62. scribe *ἀποκαιομένων* 65. *αἱ πλεῖσται* Reiskius, *πλεῖσται* Wesselingius: libri *πλεῖστον* 66. *τῶν*] *ἐκ τῶν* Reiskius

παρηκμακότων ταῖς ἡλικίαις οἱ μὴ τελείως ὑπὸ τοῦ γή- 75
ρως καταπονούμενοι. πρὸς δὲ τὰς κατὰ τὸν λιμένα
ναῦς ὡς ἔτυχε προσπλέοντες ἀθρόοι τὰς μὲν προδιε-
φθαρμένας ὑπὸ τοῦ πυρὸς διήρπαζον, ἐκλέγοντες τῶν
χρησίμων τὰ δυνάμενα βοηθείας τυχεῖν, τὰς δ' ἀκεραί-
ους ἐξαπτόμενοι κατῆγον εἰς τὴν πόλιν. οὕτως οὐδὲ οἱ 80
τῶν κατὰ πόλεμον ἀφιέμενοι διὰ τὰς ἡλικίας καρτερεῖν
ἐδύναντο, διὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς χαρᾶς ἡ φιλοτι-
μία τῆς ψυχῆς κατῆρχε τὴν ἡλικίαν. τοῦ δὲ περὶ τὴν
νίκην λόγου διαῤῥυέντος κατὰ τὴν πόλιν, τὰς οἰκίας
ἐξέλειπον ὁμοῦ τοῖς οἰκέταις παῖδες καὶ γυναῖκες, καὶ 85
πάντων σπευδόντων ἐπὶ τὰ τείχη πᾶς τόπος ἔγεμε τῶν
θεωμένων. τούτων δ' οἱ μὲν εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖ-
ρας ἐκτείνοντες ηὐχαρίστουν τοῖς θεοῖς, οἱ δὲ τῆς τῶν
ἱερῶν συλήσεως ἔφασαν εἰληφέναι τοὺς βαρβάρους τὴν 90
παρὰ τοῦ δαιμονίου τιμωρίαν. ἐφαίνετο γὰρ διὰ μα-
κροῦ θεομαχίᾳ παραπλήσιος ἡ θέα, τοσούτων μὲν νεῶν
πυρπολουμένων, τῆς δὲ φλογὸς διὰ τῶν ἱστίων εἰς ὕψος
ἀναφερομένης, καὶ τῶν μὲν Ἑλλήνων καθ' ἕκαστον τῶν
προτερημάτων ἐπισημαινομένων ἐξαισίῳ βοῇ, τῶν δὲ βαρ- 95
βάρων διὰ τὴν ἔκπληξιν τοῦ δεινοῦ πολὺν θόρυβον καὶ
κραυγὴν σύμμικτον ποιούντων. οὐ μὴν ἀλλὰ τότε μὲν
τῆς νυκτὸς ἐπιγενομένης ἡ μάχη διελύθη, καὶ Διονύ-
σιος ἐπεστρατοπέδευσε τοῖς βαρβάροις πρὸς τῷ τοῦ Διὸς
ἱερῷ παρεμβολὴν ποιησάμενος. 100

75 Οἱ δὲ Καρχηδόνιοι κατὰ γῆν ἅμα καὶ κατὰ θάλατ-
ταν ἡττημένοι διεπρεσβεύσαντο πρὸς Διονύσιον λάθρα
τῶν Συρακοσίων· ἠξίουν δὲ αὐτὸν ἀφιέναι τοὺς περι-
λειπομένους εἰς Λιβύην διακομισθῆναι, καὶ τὰ κατὰ τὴν 5
παρεμβολὴν αὐτοῖς ὄντα τριακόσια τάλαντα δώσειν ἐπηγ-
γέλλοντο. ὁ δὲ Διονύσιος ἅπαντας μὲν ἀδύνατον εἶναι
φυγεῖν ἀπεφαίνετο, τοὺς δὲ [Καρχηδονίους] πολιτικοὺς
συνεχώρησε μόνους νυκτὸς ἀπελθεῖν λάθρα κατὰ θάλατ-
700 ταν. ᾔδει γὰρ τοὺς Συρακοσίους καὶ τοὺς συμμάχους 10
οὐκ ἐπιτρέψοντας αὐτῷ περὶ τούτων συγχωρεῖν τοῖς
πολεμίοις. ταῦτα δ' ἔπραττεν ὁ Διονύσιος οὐ βουλό-

78. τὰ δυνάμενα Wesselingius: libri τὰς δυναμένας 80. τῶν κατὰ] τὸν κατὰ L 81. ἐδύναντο] ἠδύναντο I 83. κατῆρχε] κατήρτυε Eichstadius 84. ἐξέλειπον] ἐξέλιπον FI 85. ὁμοῦ om. F 86. πᾶς AL, caeteri πᾶς ὁ 88. ἐκτείνοντες] ἐκτείναντες FIL 2. Διονύσιον] τὸν Διονύσιον L 5. τριακόσια] τετρακόσια p. 637. 58. 7. Καρχηδονίους delent Eichstadius et Schaeferus Melet. p. 9.
700. 10. αὐτῷ] αὐτῶν K

μενος τελείως ἀπολέσθαι τὴν τῶν Καρχηδονίων δύναμιν, ὅπως οἱ Συρακόσιοι διὰ τὸν ἀπὸ τούτων φόβον
15 μηδέποτε σχολὴν λάβωσιν ἀντέχεσθαι τῆς ἐλευθερίας. ὁ μὲν οὖν Διονύσιος συνθέμενος εἰς ἡμέραν τετάρτην ἐπὶ νύκτα τὴν φυγὴν τοῖς Καρχηδονίοις τὸ στρατόπεδον ἀπήγαγεν εἰς τὴν πόλιν. ὁ δ' Ἰμίλκων νυκτὸς παρακο-
20 μίσας εἰς τὴν ἀκρόπολιν τὰ τριακόσια τάλαντα παρέδωκε τοῖς ἐν τῇ Νήσῳ τεταγμένοις ὑπὸ τοῦ τυράννου· αὐτὸς δέ, ἐπεὶ παρῆν ὁ συγκείμενος χρόνος, νυκτὸς ἐπλήρωσε τετταράκοντα τριήρεις τῶν πολιτικῶν, καὶ καταλιπὼν τὸ λοιπὸν ἅπαν στρατόπεδον ὥρμησε φεύγειν. ἤδη
25 δ' αὐτοῦ τὸν λιμένα διεκπεπλευκότος ᾔσθοντό τινες τῶν Κορινθίων τὸν δρασμόν, καὶ ταχέως ἀπήγγειλαν τῷ Διονυσίῳ. τοῦ δὲ τοὺς στρατιώτας τε καλοῦντος εἰς τὰ ὅπλα καὶ κατὰ σχολὴν τοὺς ἡγεμόνας ἀθροίζοντος, οὐκ ἀνέμειναν αὐτὸν οἱ Κορίνθιοι, ταχὺ δ' ἀναχθέντες ἐπὶ
30 τοὺς Καρχηδονίους, καὶ πρὸς ἀλλήλους ἐν ταῖς εἰρεσίαις φιλοτιμούμενοι, τὰς ἐσχάτας Φοινίσσας ναῦς κατέλαβον· ἃς τοῖς ἐμβόλοις συντρίψαντες κατέδυσαν. μετὰ δὲ ταῦτα Διονύσιος μὲν ἐξήγαγε τὴν δύναμιν, οἱ δὲ
35 συμμαχοῦντες τοῖς Καρχηδονίοις Σικελοὶ φθάσαντες τοὺς Συρακοσίους ἔφυγον διὰ τῆς μεσογείου, καὶ σχεδὸν πάντες διεσώθησαν εἰς τὰς πατρίδας. καὶ Διονύσιος μὲν τὰς ὁδοὺς διαλαβὼν φυλακαῖς ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ τὴν τῶν πολεμίων στρατοπεδείαν ἔτι νυκτὸς
40 οὔσης· οἱ δὲ βάρβαροι καταλειφθέντες ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ καὶ τῶν Καρχηδονίων, ἔτι δὲ τῶν Σικελῶν, ἠθύμησαν καὶ καταπλαγέντες ἔφευγον. οἱ μὲν ἐν ταῖς ὁδοῖς ταῖς προφυλακαῖς ἐμπίπτοντες συνελαμβάνοντο, οἱ
45 δὲ πλεῖστοι τὰ ὅπλα ῥιπτοῦντες συνήντων, δεόμενοι φείσασθαι τοῦ βίου· μόνοι δὲ Ἴβηρες ἠθροισμένοι μετὰ τῶν ὅπλων ἐπεκηρυκεύοντο περὶ συμμαχίας. Διονύσιος δὲ πρὸς μὲν τούτους σπεισάμενος κατέταξε τοὺς Ἴβηρας εἰς τοὺς μισθοφόρους, τὸ δὲ λοιπὸν πλῆθος ἐζώγρησε
50 καὶ τὴν λοιπὴν ἀποσκευὴν ἐφῆκε τοῖς στρατιώταις διαρπάσαι.

16. *ἐπὶ νύκτα*] *ὑπὸ νύκτα* Reiskius 18. *ἀπήγαγεν*] *ἦγαγεν* A 22. *τετταράκοντα*] *τριάκοντα* F 23. *πολιτικῶν* AFIKL, caeteri *πολιτῶν* *τὸ λοιπὸν ἅπαν* HL, *τὸ λοιπὸν* A, caeteri *ἅπαν τὸ*: *relicto caetero omni exercitu* Rutilius 27. *τε*] *τότε* omnes 40. *καταλειφθέντες*] *καταληφθέντες* A 42. *οἱ μὲν*] deest *ὧν* vel copula quaepiam *ταῖς προφυλακαῖς* Wesselingius: libri *καὶ ταῖς προφυλακαῖς* 49. *λοιπὴν* delendum videtur *ἐφῆκε*] *ἀφῆκε* I

76 Οὕτω μὲν οὖν τοῖς Καρχηδονίοις ἡ τύχη τάχιον τὴν μεταβολὴν ἐποίησε, καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις ἔδειξεν ὡς οἱ μεῖζον τοῦ καθήκοντος ἐπαιρόμενοι ταχέως ἐξελέγχουσι τὴν ἰδίαν ἀσθένειαν. ἐκεῖνοι γὰρ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν σχεδὸν ἁπασῶν πλὴν Συρακουσῶν κρατοῦντες, καὶ ταύτην ἁλώσεσθαι προσδοκῶντες, ἐξαίφνης ὑπὲρ τῆς ἰδίας πατρίδος ἀγωνιᾶν ἠναγκάσθησαν, καὶ τοὺς τάφους τῶν Συρακοσίων ἀνατρέψαντες πεντεκαίδεκα μυριάδας ἐπεῖδον ἀτάφους διὰ τὸν λοιμὸν σεσωρευμένους, πυρπολήσαντες δὲ τὴν χώραν τῶν Συρακοσίων ἐκ μεταβολῆς εὐθὺς εἶδον τὸν ἴδιον στόλον ἐμπυρισθέντα, εἰς δὲ τὸν λιμένα πάσῃ τῇ δυνάμει καταπλέοντες ὑπερηφάνως, καὶ τοῖς Συρακοσίοις ἐπιδεικνύμενοι τὰς ἑαυτῶν εὐτυχίας, ἠγνόουν ἑαυτοὺς μέλλοντας νυκτὸς ἀποδράσεσθαι καὶ τοὺς συμμάχους ἐκδότους καταλιπεῖν τοῖς πολεμίοις. αὐτὸς δὲ ὁ στρατηγὸς ὁ ποιησάμενος σκηνὴν ἐν τῷ τοῦ Διὸς ἱερῷ, πρόσοδον δὲ τὸν ἐκ τῶν ἱερῶν συληθέντα πλοῦτον, αἰσχρῶς μετ' ὀλίγων εἰς Καρχηδόνα διέφυγεν, ὅπως μὴ τὸν ὀφειλόμενον τῇ φύσει θάνατον ἀποδοὺς ἀθῷος γένηται τῶν ἀσεβημάτων, ἀλλ' ἐν τῇ πατρίδι περιβόητον ἔχῃ τὸν βίον ὑπὸ πάντων ὀνειδιζόμενος. εἰς τοσοῦτο δ' ἦλθεν ἀτυχίας ὥστε μετὰ τῆς εὐτελεστάτης ἐσθῆτος περιῄει τοὺς κατὰ πόλιν ναοὺς κατηγορῶν τῆς ἰδίας ἀσεβείας καὶ περὶ τῶν εἰς θεοὺς ἁμαρτημάτων ὁμολογουμένην διδοὺς τιμωρίαν τῷ δαιμονίῳ. τὸ δὲ τέλος ἑαυτοῦ καταγνοὺς θάνατον ἀπεκαρτέρησε, πολλὴν τοῖς πολίταις ἀπολιπὼν δεισιδαιμονίαν· εὐθὺς γὰρ καὶ τἄλλα τὰ πρὸς τὸν πόλεμον αὐτοῖς ἡ τύχη συνήθροισε.

77 Τῆς γὰρ συμφορᾶς διακηρυχθείσης κατὰ τὴν Λιβύην, οἱ σύμμαχοι καὶ πάλαι μὲν μισοῦντες τὸ βάρος τῆς τῶν Καρχηδονίων ἡγεμονίας, τότε δὲ διὰ τὴν τῶν στρατιωτῶν ἐν Συρακούσαις προδοσίαν πολὺ μᾶλλον ἐξέκαυσαν τὸ κατ' αὐτῶν μῖσος. διόπερ ἅμα μὲν ὑπὸ

51. μὲν οὖν L, caeteri μὲν τάχιον] praestat fortasse ταχεῖαν hic et Exc. Vat. p. 68. 5., etsi neutro loco negaverim stare posse τάχιον 54. τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν] deest πόλεων 56. καὶ — προσδοκῶντες om. L

701. 62. ἐμπυρισθέντα] ἐμπυρεισθέντα A 65. ἀποδράσεσθαι] ἀποδράσασθαι I 68. ἐν τῷ — ἱερῷ] fortasse μὲν τὸ — ἱερὸν 73. τοσοῦτο] τοσοῦτον AIL 78. ἑαυτοῦ] ἑαυτῷ IK 80. εὐθὺς] εὐθὺ AL 83. καὶ πάλαι] πάλαι FIK 84. δὲ asterisco notavit Stephanus

τῆς ὀργῆς προαχθέντες, ἅμα δὲ καταφρονήσαντες αὐτῶν
διὰ τὴν ἀτυχίαν, ἀντείχοντο τῆς ἐλευθερίας. διαπρε-
90 σβευσάμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους ἤθροισαν δύναμιν, καὶ
προελθόντες ἐν ὑπαίθρῳ κατεστρατοπέδευσαν. ταχὺ δ'
οὐ μόνον ἐλευθέρων ἀλλὰ καὶ δούλων συντρεχόντων ἐν
ὀλίγῳ χρόνῳ μυριάδες εἴκοσι συνηθροίσθησαν. κατα-
λαβόμενοι δὲ Τύνητα, πόλιν οὐ μακρὰν τῆς Καρχηδό-
95 νος κειμένην, ἐκ ταύτης παρετάττοντο, καὶ πλεονεκτοῦν-
τες ἐν ταῖς μάχαις τειχήρεις τοὺς Φοίνικας συνεῖχον.
οἱ δὲ Καρχηδόνιοι φανερῶς ὑπὸ τῶν θεῶν πολεμούμε-
νοι, τὸ μὲν πρῶτον κατ' ὀλίγον συνιόντες ἐξεταράττοντο
100 καὶ τὸ δαιμόνιον ἱκέτευον λῆξαι τῆς ὀργῆς· μετὰ δὲ
ταῦτα πᾶσαν τὴν πόλιν δεισιδαιμονία κατέσχε καὶ δέος,
ἑκάστου τὸν τῆς πόλεως ἀνδραποδισμὸν τῇ διανοίᾳ προ-
λαμβάνοντος. διόπερ ἐψηφίσαντο παντὶ τρόπῳ τοὺς
ἀσεβηθέντας θεοὺς ἐξιλάσκεσθαι. οὐ παρειληφότες δ'
5 ἐν τοῖς ἱεροῖς οὔτε Κόρην οὔτε Δήμητρα, τούτων ἱερεῖς
τοὺς ἐπισημοτάτους τῶν πολιτῶν κατέστησαν, καὶ μετὰ
πάσης σεμνότητος τὰς θεὰς ἱδρυσάμενοι τὰς θυσίας τοῖς
τῶν Ἑλλήνων ἔθεσιν ἐποίουν, καὶ τῶν παρ' αὐτοῖς ὄν-
των Ἑλλήνων τοὺς χαριεστάτους ἐπιλέξαντες ἐπὶ τὴν
10 τῶν θεῶν θεραπείαν ἔταξαν. μετὰ δὲ ταῦτα ναῦς τε
κατεσκεύαζον καὶ τὰ πρὸς τὸν πόλεμον ἐπιμελῶς ἡτοί-
μαζον. οἱ δ' ἀποστάται, μιγάδες ὄντες, οὔθ' ἡγεμό-
νας ἀξιοχρέους εἶχον, τὸ δὲ μέγιστον, αὐτοῖς μὲν διὰ 702
15 τὸ πλῆθος ἐξέλειπον αἱ τροφαί, τοῖς δὲ Καρχηδονίοις
κατὰ θάλατταν ἐκ Σαρδοῦς παρεκομίζοντο, καὶ πρὸς
ἀλλήλους ἐστασίαζον περὶ τῆς ἡγεμονίας, καί τινες αὐ-
τῶν χρήμασιν ὑπὸ Καρχηδονίων διαφθαρέντες ἐγκατέ-
λειπον τὰς κοινὰς ἐλπίδας. ὅθεν διά τε τὴν σπάνιν
20 τῆς τροφῆς καί τινων προδοσίαν οὗτοι μὲν διαλυθέντες
εἰς τὰς πατρίδας ἀπήλλαξαν τοῦ μεγίστου φόβου Καρ-
χηδονίους. καὶ τὰ μὲν κατὰ Λιβύην ἐν τούτοις ἦν.

78 Διονύσιος δὲ θεωρῶν τοὺς μισθοφόρους ἀλλοτριώ-
25 τατα πρὸς αὐτὸν ἔχοντας, καὶ φοβούμενος μὴ διὰ τού-

87. προαχθ. Wesselingius: libri προςαχθ. 88. ἀντείχοντο] ἀν-
τεῖχον A 90. προελθόντες] προςελθόντες L 98. ὀλίγον] ὀλί-
α
γους Reiskius 98. libri ξυνιόντες 3. ἐξιλάσκεσθαι AL, ἐξιλάσε-
σθαι F, caeteri ἐξιλάσασθαι 5. κόρη — δημήτρα F 8. ἔθε-
σιν Eichstadius: libri ἤθεσιν 13. ἀξιοχρέους] ἀξιολόγους L

702. 14. ἐξέλειπον] ἐξέλιπον FK 17. καὶ πρὸς ἀλλήλους
— 19. ἐλπίδας post (701. 13.) ἀξιοχρέους εἶχον posuit Eichstadius
18. ἐγκατέλειπον] ἐγκατέλιπον FIK

των καταλυθῇ, τὸ μὲν πρῶτον Ἀριστοτέλην τὸν ἀφηγούμενον αὐτῶν συνέλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα τοῦ πλήθους συντρέχοντος μετὰ τῶν ὅπλων, καὶ τοὺς μισθοὺς πικρότερον ἀπαιτούντων, τὸν μὲν Ἀριστοτέλην ἔφησεν ἀποστέλλειν εἰς Λακεδαίμονα κρίσιν ἐν τοῖς ἰδίοις πολίταις ὑφέξοντα, 30 τοῖς δὲ μισθοφόροις ὡς μυρίοις οὖσι τὸν ἀριθμὸν ἔδωκεν ἐν τοῖς μισθοῖς τὴν τῶν Λεοντίνων πόλιν τε καὶ χώραν. ῥαδίως δ' αὐτῶν ὑπακουσάντων διὰ τὸ κάλλος τῆς χώρας, οὗτοι μὲν κατακληρουχήσαντες ᾤκουν ἐν Λεοντίνοις· ὁ δὲ Διονύσιος ἄλλους μισθοφόρους ξε- 35 νολογήσας, τούτοις τε καὶ τοῖς ἠλευθερωμένοις οἰκέταις ἐνεπίστευσε τὴν ἀρχήν. μετὰ δὲ τὴν τῶν Καρχηδονίων συμφορὰν οἱ διασωζόμενοι τῶν ἐξηνδραποδισμένων κατὰ Σικελίαν πόλεων ἠθροίζοντο, καὶ τὰς ἰδίας κομιζόμενοι 40 πατρίδας ἑαυτοὺς ἀνελάμβανον. Διονύσιος δ' εἰς Μεσσήνην κατῴκισε χιλίους μὲν Λοκρούς, τετρακισχιλίους δὲ Μεδιμναίους, ἑξακοσίους δὲ τῶν ἐκ Πελοποννήσου Μεσσηνίων, ἔκ τε Ζακύνθου καὶ Ναυπάκτου φευγόντων. θεωρῶν δὲ τοὺς Λακεδαιμονίους προσκόπτοντας 45 ἐπὶ τῷ τοὺς ὑφ' ἑαυτῶν ἐκβεβλημένους Μεσσηνίους ἐν ἐπισήμῳ πόλει κατοικίζεσθαι, μετήγαγεν ἐκ Μεσσήνης αὐτούς, καὶ χωρίον τι παρὰ θάλατταν δοὺς τῆς Ἀβακαινίνης χώρας ἀπετέμετο, καὶ προσώρισεν ὅσον αὐτῆς μέρος ἀπετέμετο. οἱ δὲ Μεσσήνιοι τὴν μὲν πόλιν 50 ὠνόμασαν Τυνδαρίδα, πολιτευόμενοι δὲ πρὸς αὐτοὺς εὐνοϊκῶς, πολλοὺς πολιτογραφοῦντες ταχὺ πλείους πεντακισχιλίων ἐγένοντο. μετὰ δὲ ταῦτα εἰς τὴν τῶν Σικελῶν χώραν πλεονάκις στρατεύσας Σμενεὸν μὲν καὶ Μοργαντῖνον εἷλε, πρὸς Ἄγυριν δὲ τὸν Ἀγυριναίων τύ- 55 ραννον καὶ Δάμωνα τὸν δυναστεύοντα Κεντοριπίνων ἔτι δ' Ἐρβιταίους τε καὶ Ἀσσωρίνους συνθήκας ἐποιήσατο· 703 παρέλαβε δὲ διὰ προδοσίας Κεφαλοίδιον καὶ Σολοῦντα

33. ῥαδίως Eichstadius: libri ὡς 41. κατῴκησε F 42. Μεδιμναίους] Μεδμαίους Cluverius 43. Μεσσηνίων Rhodomannus: libri Μιλησίων 48. Ἀβακαινίνης Cluverius: libri Ἀβακηνῆς προσώρισεν IK, caeteri προώρισεν 49. ὅσον] ὃς A αὐτῆς Reiskius: libri αὐτὸς 50. Τυνδαρίδα] Τενδαρίδα L 51. αὐτοὺς Reiskius: libri αὐτοὺς πολλοὺς] malim καὶ πολλοὺς 53. στρατεύσας — εἷλε — 57. ἐποιήσατο — παρέλαβε — 60. ἐποιήσατο Cluverius: libri στρατεύσαντες — εἷλον — ἐποιήσαντο — παρέλαβον — ἐποιήσαντο 54. Σμενεὸν] Σμέντειον Q, Μέναινον Wesselingius Μοργαντῖνον] Μοργάτιον Q 55. Ἀγυριναίων L, caeteri Ἀγυρηναίων Δάμωνα] Νικόδημον p. 637. 68. 56. ἔτι] ἐπὶ AK
57. Ἀσσωρίνους] Ἀσωρίνους I

60 καὶ τὴν Ἔνναν· πρὸς δὲ τούτοις πρὸς Ἐρβησσίνους εἰρήνην ἐποιήσατο. καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν.

79 Κατὰ δὲ τὴν Ἑλλάδα Λακεδαιμόνιοι προορώμενοι τὸ μέγεθος τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου, τὸν ἕτερον τῶν 65 βασιλέων Ἀγησίλαον ἐπέστησαν τοῖς πράγμασιν. οὗτος δ' ἑξακισχιλίους στρατιώτας ἐπιλέξας, τριάκοντα δὲ τῶν πολιτῶν εἰς τὸ συνέδριον τοὺς ἀρίστους κατατάξας, διεβίβασε τὴν δύναμιν τῆς Ἀσίας εἰς Ἔφεσον. ἐκεῖ δὲ στρατολογήσας τετρακισχιλίους προήγαγε τὴν δύναμιν 70 εἰς ὕπαιθρον, οὖσαν πεζῶν μὲν μυρίων, ἱππέων δὲ τετρακοσίων· ἠκολούθει δ' αὐτοῖς ἀγοραῖος ὄχλος τῆς ἁρπαγῆς χάριν οὐκ ἐλάττων τοῦ προειρημένου. διεξιὼν δὲ τὸ Καΰστριον πεδίον διέφθειρε τὴν χώραν τὴν ὑπὸ 75 τοὺς Πέρσας οὖσαν μέχρι ὅτου κατήντησεν εἰς Κύμην. ἐκεῖθεν δ' ὁρμηθεὶς τὸ πλεῖστον τοῦ θέρους τήν τε Φρυγίαν καὶ τὰ συνεχῆ διετέλεσε πορθῶν, καὶ τὴν δύναμιν ἐμπλήσας ὠφελείας ὑπὸ τὸ φθινόπωρον ἀνέκαμψεν εἰς Ἔφεσον. τούτων δὲ πραττομένων Λακεδαιμό-80 νιοι μὲν πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Νεφερέα τὸν Αἰγύπτου βασιλέα περὶ συμμαχίας· ὃς ἀντὶ τῆς βοηθείας ἐδωρήσατο σκευὴν τοῖς Σπαρτιάταις ἑκατὸν τριήρεσι, σίτου δὲ μυριάδας πεντήκοντα. Φάραξ δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος ἀναχθεὶς ἐκ Ῥόδου ναυσὶν ἑκατὸν 85 εἴκοσι κατέπλευσε τῆς Καρίας πρὸς Σάσανδα, φρούριον ἀπέχον τῆς Καύνου σταδίους ἑκατὸν πεντήκοντα. ἐκεῖθεν δὲ ὁρμώμενος ἐπολιόρκει τὴν Καῦνον καὶ Κόνωνα τὸν τοῦ μὲν βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντα, διατρίβοντα δὲ ἐν Καύνῳ μετὰ νεῶν τετταράκοντα. Ἀρ-90 ταφέρνους δὲ καὶ Φαρναβάζου μετὰ πολλῆς δυνάμεως παραβοηθήσαντος τοῖς Καυνίοις, ὁ Φάραξ ἔλυσε τὴν πολιορκίαν καὶ μετὰ τοῦ στόλου παντὸς ἀπῆρεν εἰς Ῥόδον. μετὰ δὲ ταῦτα Κόνων μὲν ἀθροίσας ὀγδοήκοντα

703. 59. Ἐρβησσίνους] Ἐρκισσίνους A, caeteri Ἐρβισσήνους 63. Πέρσας] ἑσπερὰν A 66. τοὺς ἀρίστους om. L 67. τὴν δύναμιν] δύναμιν omnes τῆς Ἀσίας] ἐκ τῆς Ἀσίας AHQ, *in Asiam Ephesum traduxit* Rutilius: caeteri ἐκ τῆς Εὐρώπης 71. ὄχλος Reiskius: libri ὄχλος καὶ 72. ἐλάττων] ἐλάττω A 74. μέχρις omnes 80. Νεφερέα ALQ, Νεφρέαν I, caeteri Νεφρέα 81. τῆς βοηθείας] βοηθείας F 86. πεντήκοντα om. FI, asterisco notavit Stephanus, καὶ ὀκτόν marg. K, εἴκοσι L, *millibus passuum triginta* Rutilius 87. μὲν post τοῦ posuit Reiskius, ante τὸν libri 89. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri Ἀρταφέρνους] libri Ἀρταφέρνου: v. p. 662. 100. 704. 16. 92. ἀπῆρεν] libri ἀπῆγεν

τριήρεις ἔπλευσεν εἰς Χεῤῥόνησον, Ῥόδιοι δὲ ἐκβαλόν- 95
τες τὸν τῶν Πελοποννησίων στόλον ἀπέστησαν ἀπὸ Λα-
κεδαιμονίων, καὶ τὸν Κόνωνα προςεδέξαντο μετὰ τοῦ
στόλου παντὸς εἰς τὴν πόλιν. οἱ δ' ἐκ τῆς Αἰγύπτου
τὸν δωρηθέντα σῖτον κατακομίζοντες Λακεδαιμόνιοι τὴν
ἀπόστασιν τῶν Ῥοδίων ἀγνοοῦντες τεθαῤῥηκότες προς-
έπλεον τῇ νήσῳ· Ῥόδιοι δὲ καὶ Κόνων ὁ τῶν Περσῶν 100
704 ναύαρχος καταγαγόντες τὰς ναῦς εἰς τοὺς λιμένας ἐπλή-
ρωσαν σίτου τὴν πόλιν. παρεγενήθησαν δὲ τῷ Κόνωνι
τριήρεις ἐνενήκοντα, δέκα μὲν ἀπὸ Κιλικίας, ὀγδοήκον-
τα δ' ἀπὸ Φοινίκης, ὧν ὁ Σιδωνίων δυνάστης εἶχε τὴν 5
ἡγεμονίαν.

Μετὰ δὲ ταῦτα Ἀγησίλαος μὲν ἐξαγαγὼν τὴν δύνα- 80
μιν εἰς τὸ Καΰστρου πεδίον καὶ τὴν περὶ Σίπυλον χώ-
ραν ἐδῄωσε τὰς τῶν ἐγχωρίων κτήσεις. Τισσαφέρνης
δὲ μυρίους μὲν ἱππεῖς, πεντακιςμυρίους δὲ πεζοὺς 10
ἀθροίσας, ἐπηκολούθει τοῖς Λακεδαιμονίοις καὶ τοὺς
ἀποσπωμένους τῆς τάξεως ἐν ταῖς προνομαῖς ἀνῄρει.
Ἀγησίλαος δὲ εἰς πλινθίον συντάξας τοὺς στρατιώτας
ἀντείχετο τῆς παρὰ τὸν Σίπυλον παρωρείας, ἐπιτηρῶν
καιρὸν εὔθετον εἰς τὴν τῶν πολεμίων ἐπίθεσιν. ἐπελ- 15
θὼν δὲ τὴν χώραν μέχρι Σάρδεων ἔφθειρε τούς τε κή-
πους καὶ τὸν παράδεισον τὸν Τισσαφέρνους, φυτοῖς
καὶ τοῖς ἄλλοις πολυτελῶς πεφιλοτεχνημένον εἰς τρυφὴν
καὶ τὴν ἐν εἰρήνῃ τῶν ἀγαθῶν ἀπόλαυσιν. μετὰ δὲ
ταῦτ' ἐπιστρέψας, ὡς ἀνὰ μέσον ἐγενήθη τῶν τε Σάρ- 20
δεων καὶ Θυβαρνῶν, ἀπέστειλε Ξενοκλέα τὸν Σπαρτιά-
την μετὰ χιλίων καὶ τετρακοσίων στρατιωτῶν νυκτὸς
εἴς τινα δασὺν τόπον, ὅπως ἐνεδρεύσῃ τοῖς βαρβάροις.
αὐτὸς δ' ἅμ' ἡμέρᾳ πορευόμενος μετὰ τῆς δυνάμεως,
ἐπειδὴ τὴν μὲν ἐνέδραν παρήλλαξεν, οἱ δὲ βάρβαροι 25
προςπίπτοντες ἀτάκτως τοῖς ἐπὶ τῆς οὐραγίας ἐξήπτοντο,
παραδόξως ἐξαίφνης ἐπέστρεψεν ἐπὶ τοὺς Πέρσας. γε-
νομένης δὲ καρτερᾶς μάχης, καὶ τοῦ συσσήμου τοῖς
κατὰ τὴν ἐνέδραν οὖσιν ἀρθέντος, ἐκεῖνοι μὲν παιανί-
σαντες ἐπεφέροντο τοῖς πολεμίοις, οἱ δὲ Πέρσαι θεω- 30
ροῦντες αὐτοὺς ἀπολαμβανομένους εἰς μέσον κατεπλά-
γησαν καὶ παραχρῆμα ἔφευγον. οἱ δὲ περὶ τὸν Ἀγη-

94. Χερόννησον F
704. 3. ἐνενήκοντα] ἐννενήκοντα omnes 13. παρωρείας Wesselingius: libri παρωρίας 18. τρυφὴν] τροφὴν I 19. ἐπιστρέψας] ἀναστρέψας I 26. ἐπὶ τῆς in margine supplet γρ. F οὐραγίας AL, caeteri ἐξουραγίας 27. δ' post ἐξαίφνης delevit Reiskius 31. αὐτοὺς] αὑτοὺς IL

σίλαον μέχρι μέν τινος ἐπιδιώξαντες ἀνεῖλον μὲν ὑπὲρ
35 τοὺς ἑξακισχιλίους, αἰχμαλώτων δὲ πολὺ πλῆθος ἤθροι-
σαν, τὴν δὲ παρεμβολὴν διήρπασαν, γέμουσαν πολλῶν
ἀγαθῶν. ἀπὸ δὲ τῆς μάχης Τισσαφέρνης μὲν εἰς Σάρ-
δεις ἀπεχώρησε, καταπεπληγμένος τὴν τόλμαν τῶν Λα-
κεδαιμονίων, Ἀγησίλαος δ' ἐπεχείρησε μὲν εἰς τὰς ἄνω
40 σατραπείας, ἐν δὲ τοῖς ἱεροῖς οὐ δυνάμενος καλλιερῆ-
σαι, πάλιν ἀπήγαγε τὴν δύναμιν ἐπὶ θάλατταν. Ἀρτα-
ξέρξης δὲ ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς τά τε ἐλαττώματα πυ-
θόμενος, καὶ καταῤῥωδῶν τὸν πρὸς τοὺς Ἕλληνας πό-
λεμον, δι' ὀργῆς εἶχε τὸν Τισσαφέρνην. τοῦτον γὰρ
45 αἴτιον τοῦ πολέμου γεγονέναι * ὑπὸ τῆς μητρὸς Παρυ-
σάτιδος ἦν ἠξιωμένος τιμωρήσασθαι τὸν Τισσαφέρνην·
εἶχε γὰρ αὕτη διαφόρως πρὸς αὐτὸν ἐκ τοῦ διαβεβλη-
κέναι τὸν υἱὸν αὐτῆς Κῦρον, ὅτε τὴν ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν
50 στρατείαν ἐποιεῖτο. καταστήσας οὖν Τιθραύστην ἡγε-
μόνα, τούτῳ μὲν παρήγγειλε συλλαμβάνειν Τισσαφέρνην, 705
πρὸς δὲ τὰς πόλεις καὶ τοὺς σατράπας ἔπεμψεν ἐπιστο-
λὰς ὅπως ἂν πάντες ποιῶσι τούτῳ τὸ προςταττόμενον.
ὁ δὲ Τιθραύστης παραγενόμενος εἰς Κολοσσὰς τῆς Φρυ-
55 γίας συνέλαβε Τισσαφέρνην διά τινος Λαρισσαίου σα-
τράπου λουόμενον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἀποκόψας ἀπέστει-
λε πρὸς τὸν βασιλέα· αὐτὸς δὲ τὸν Ἀγησίλαον πείσας
εἰς λόγους ἐλθεῖν ἑξαμηνιαίους ἀνοχὰς ἐποιήσατο.

81 Τῶν δὲ κατὰ τὴν Ἀσίαν τοῦτον τὸν τρόπον διῳκη-
60 μένων, Φωκεῖς πρὸς Βοιωτοὺς ἔκ τινων ἐγκλημάτων εἰς
πόλεμον καταστάντες ἔπεισαν τοὺς Λακεδαιμονίους συμ-
μαχεῖν κατὰ τῶν Βοιωτῶν. καὶ τὸ μὲν πρῶτον αὐτοῖς
65 ἀπέστειλαν Λύσανδρον μετὰ στρατιωτῶν ὀλίγων, ὃς εἰς-
ελθὼν εἰς τὴν Φωκίδα συνήγαγε δύναμιν· μετὰ δὲ
ταῦτα καὶ Παυσανίας ὁ βασιλεὺς ἐξεπέμφθη μετὰ στρα-
τιωτῶν ἑξακισχιλίων. Βοιωτοὶ δὲ πείσαντες Ἀθηναίους
συνεπιλαβέσθαι τοῦ πολέμου, τότε μὲν καθ' αὐτοὺς
70 ὥρμησαν, καὶ κατέλαβον Ἁλίαρτον ὑπὸ Λυσάνδρου καὶ
Φωκέων πολιορκουμένην. γενομένης δὲ μάχης ὅ τε Λύ-
σανδρος ἔπεσε καὶ τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμά-
χων πολλοί, τῶν δὲ Βοιωτῶν ἡ μὲν ὅλη φάλαγξ τα-
χέως ἐπέστρεψεν ἀπὸ τοῦ διωγμοῦ, τῶν δὲ Θηβαίων ὡς
75 διακόσιοι προχειρότερον εἰς τόπους τραχεῖς ἑαυτοὺς δόν-

41. θάλατταν F, caeteri θάλασσαν 43. τοὺς Ἕλληνας] Ἕλ-
ληνας L 45. γεγονέναι] lacunam agnovit Stephanus
705. 52. ἂν πάντες] aut πάντες aut ἅπαντες requiro
55. Λαρισσαίου] Λαρισαίου F, verum est Ἀριαίου 73. ἐπέ-
στρεψεν] ἀπέστρεψεν L

τες ἀνῃρέθησαν. ὁ μὲν οὖν πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Βοιωτικός. Παυσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς πυθόμενος τὴν ἧτταν, ἀνοχὰς ἐποιήσατο πρὸς Βοιωτοὺς καὶ τὴν δύναμιν ἀπήγαγε πρὸς Πελοπόννησον. 80 Κόνων δὲ ὁ τῶν Περσῶν ναύαρχος ἐπὶ μὲν τοῦ στόλου κατέστησεν Ἱερώνυμον καὶ Νικόδημον Ἀθηναίους ὄντας, αὐτὸς δὲ σπεύδων ἐντυχεῖν τῷ βασιλεῖ παρέπλευσεν εἰς Κιλικίαν, κἀκεῖθεν εἰς Θάψακον τῆς Συρίας πορευθεὶς ἀνὰ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν ἔπλευσεν εἰς Βαβυλῶνα. 85 ἐκεῖ δ' ἐντυχὼν τῷ βασιλεῖ καταναυμαχήσειν ἐπηγγείλατο τοὺς Λακεδαιμονίους, ἂν αὐτῷ χρήματα καὶ τὴν ἄλλην παρασκευὴν ἑτοιμάσῃ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν. ὁ δ' Ἀρταξέρξης ἐπαινέσας αὐτὸν καὶ δωρεαῖς μεγάλαις τιμήσας, συνέστησε ταμίαν τὸν χορηγήσοντα 90 χρημάτων πλῆθος ὅσον ἂν προστάττῃ Κόνων, καὶ τὴν ἐξουσίαν ἔδωκεν αὐτῷ λαβεῖν εἰς τὸν πόλεμον συνηγησόμενον ὃν ἂν προαιρῆται Περσῶν. Κόνων μὲν οὖν Φαρνάβαζον ἑλόμενος τὸν σατράπην κατέβαινεν εἰς τὴν 95 θάλατταν, ἅπαντα διῳκηκὼς κατὰ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν.

82 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν 706 τὴν ἀρχὴν ἔλαβε Διόφαντος, ἐν Ῥώμῃ δ' ἀντὶ τῶν ὑπάτων ἓξ χιλίαρχοι τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διῴκουν, Λεύκιος 100 Οὐαλέριος, Μάρκος Φούριος, Κόϊντος Σερουίλιος, Κόϊντος Σουλπίκιος, Κλαύδιος Οὔγων καὶ Μάριος Ἄππιος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Βοιωτοὶ καὶ Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Κορίνθιοι καὶ Ἀργεῖοι συμμαχίαν πρὸς ἀλλήλους ἐποιήσαντο. μισουμένων γὰρ 5 τῶν Λακεδαιμονίων ὑπὸ τῶν συμμάχων διὰ τὸ βάρος τῆς ἐπιστάσεως, ᾤοντο αὐτῶν ῥᾳδίως καταλύσειν τὴν ἡγεμονίαν, τὰς μεγίστας πόλεις συμφρονούσας ἔχοντες. καὶ πρῶτον μὲν συνέδριον κοινὸν ἐν τῇ Κορίνθῳ συστησάμενοι τοὺς βουλευσομένους ἔπεμπον καὶ κοινῶς 10 διῴκουν τὰ κατὰ τὸν πόλεμον· μετὰ δὲ ταῦτα πρέσβεις εἰς τὰς πόλεις ἀποστέλλοντες πολλοὺς συμμάχους ἀπὸ Λακεδαιμονίων ἀπέστησαν. εὐθὺς γὰρ αὐτοῖς ἥ τε Εὔ-

77. Βοιωτικός] Βοιωτιακός AL 88. ἑαυτοῦ] ἐκείνου L 91. ὅσον] ὅσον F (ω superscr.) 93. συνηγησόμενον] συναγωνισόμενον L προαιρῆται] βούληται A 96. δύναμιν] διάνοιαν Reiskius, quae permutata sunt apud Antiphontem p. 12. 10. Bekk. 97. διεληλυθότος] διελθόντος A

706. 100. Φούριος FI, caeteri Φρούριος 1. Σερουήλιος F Κόϊντος Σουλπίκιος] Σουλπίκιος A Κλαύδιος — Ἄππιος om. A 7. αὐτῶν post καταλύσειν ponunt FI 10. βουλευομένους Rhodomannus: libri βουλομένους 13. εὐθὺς] εὐθὺ L

15 βοια ἅπασα προςέθετο καὶ Λευκάδιοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀκαρνᾶνές τε καὶ Ἀμβρακιῶται καὶ Χαλκιδεῖς οἱ πρὸς τῇ Θρᾴκῃ. ἐπεβάλοντο δὲ καὶ τοὺς ἐν Πελοποννήσῳ κατοικοῦντας πείθειν ἀποστῆναι Λακεδαιμονίων· οὐδεὶς δ' αὐτοῖς ὑπήκουσεν. ἡ γὰρ Σπάρτη κατὰ τὰ πλευρὰ
20 κειμένη καθαπερεὶ τις ἀκρόπολις ἦν καὶ φρουρὰ πάσης Πελοποννήσου. Μηδίου δὲ τοῦ τῆς Λαρίσσης τῆς ἐν Θετταλίᾳ δυναστεύοντος διαπολεμοῦντος πρὸς Λυκόφρονα τὸν Φερῶν τύραννον, καὶ δεομένου πέμψαι βοήθειαν, ἀπέστειλεν αὐτῷ τὸ συνέδριον στρατιώτας δισχι-
25 λίους. ὁ δὲ Μήδιος τῆς συμμαχίας αὐτῷ παραγενομένης Φάρσαλον εἷλεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων φρουρουμένην καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ κατοικοῦντας ἐλαφυροπώλησε. μετὰ δὲ ταῦθ' οἱ Βοιωτοὶ μετ' Ἀργείων Ἡράκλειαν τὴν ἐν
30 Τραχῖνι κατελάβοντο χωρισθέντες ἀπὸ Μηδίου· καὶ νυκτὸς ἐντὸς τῶν τειχῶν ὑπό τινων εἰςαχθέντες Λακεδαιμονίους μὲν τοὺς καταληφθέντας ἀπέσφαξαν, τοὺς δ' ἀπὸ Πελοποννήσου τὰ σφῶν ἔχοντας εἴασαν ἀπελθεῖν. εἰς δὲ τὴν πόλιν τοὺς Τραχινίους φεύγοντας ἐκ τῶν πα-
35 τρίδων ὑπὸ Λακεδαιμονίων μεταπεμπόμενοι, τούτοις ἔδωκαν τὴν πόλιν οἰκεῖν οἳ καὶ παλαιότατοι τῆς χώρας ταύτης ἦσαν οἰκήτορες. μετὰ δὲ ταῦθ' ὁ τῶν Βοιωτῶν ἀφηγούμενος Ἰσμηνίας τοὺς μὲν Ἀργείους ἐν τῇ πόλει
40 κατέλιπε φυλακῆς ἕνεκα, αὐτὸς δὲ πείσας ἀποστῆναι ἀπὸ Λακεδαιμονίων Αἰνιᾶνας καὶ Ἀθαμᾶνας ἤθροισε παρά τε τούτων καὶ τῶν συμμάχων στρατιώτας· τοὺς πάντας δ' ἔχων μικρὸν ἀπολείποντας τῶν ἑξακιςχιλίων ἐστράτευσεν εἰς Φωκεῖς. καταστρατοπεδεύοντος δ' αὐ-
45 τοῦ εἰς Νάρυκα τῆς Λοκρίδος, ἐξ ἧς φασι τὸν Αἴαντα γεγενῆσθαι, τὸ πλῆθος τῶν Φωκέων ἀπήντησε μετὰ τῶν 707 ὅπλων, τὴν ἡγεμονίαν ἔχοντος Λακισθένους τοῦ Λάκωνος. γενομένης δὲ μάχης ἐπὶ πολὺν χρόνον ἰσχυρᾶς ἐκράτησαν οἱ Βοιωτοί, καὶ μέχρι νυκτὸς διώξαντες τοὺς
50 φεύγοντας ἀνεῖλον οὐ πολὺ λείποντας τῶν χιλίων, τῶν δ' ἰδίων ἀπέβαλον ἐν τῇ μάχῃ περὶ πεντακοσίους. μετὰ δὲ τὴν παράταξιν ἀμφότεροι διαλύσαντες τὸ στρατόπεδον,

23. Φερῶν AH, caeteri Φεῤῥῶν 28. μετ' Ἀργείων om. FIK 35. τούτοις] τούτους AFK 40. Αἰνιᾶνας] Αἰνειᾶνας K Ἀθαμᾶνας Wesselingius: libri Ἀθαμανεῖς 44. Νάρυκα Salmasius: libri Ἄρυκας

707. 47. Λακισθένους] Lacesthenis Rutilius 50. πολὺ] πολλοὺς K 51. ἐν τῇ] τῇ FIK 53. στρατόπεδον Rhodomannus, συμμαχικὸν Reiskius: libri συνέδριον

οἱ μὲν εἰς τὰς ἰδίας πατρίδας, οἱ δ' εἰς Κόρινθον,
τὸ συνέδριον ἀγαγόντες, ἐπεὶ κατὰ νοῦν αὐτοῖς προε- 55
χώρει τὰ πράγματα, συνήγαγον ἐξ ἁπασῶν τῶν πόλεων
στρατιώτας εἰς Κόρινθον, πεζοὺς μὲν πλείους μυρίων
πεντακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ περὶ πεντακοσίους.

Λακεδαιμόνιοι δ' ὁρῶντες τὰς μεγίστας τῶν κατὰ 83
τὴν Ἑλλάδα πόλεων ἐφ' ἑαυτοὺς συνισταμένας, ἐψηφί- 60
σαντο τόν τε Ἀγησίλαον ἐκ τῆς Ἀσίας μεταπέμψασθαι
καὶ τὴν μετ' αὐτοῦ δύναμιν· αὐτοὶ δὲ ἐν τοσούτῳ παρά
τε σφῶν καὶ τῶν συμμάχων ἀθροίσαντες πεζοὺς μὲν
δισμυρίους τρισχιλίους, ἱππεῖς δὲ πεντακοσίους, ἀπήν- 65
τησαν τοῖς πολεμίοις. γενομένης δὲ παρατάξεως παρὰ
τὸν Νεμέαν ποταμὸν μέχρι νυκτός, ἑκατέρων ἐπροτέ-
ρησε τὰ μέρη τοῦ στρατεύματος· καὶ τῶν μὲν Λακεδαι-
μονίων καὶ τῶν συμμάχων ἔπεσον ἑκατὸν πρὸς τοῖς χι-
λίοις, Βοιωτῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων συμμάχων περὶ δισ- 70
χιλίους ὀκτακοσίους. Ἀγησίλαος δὲ τὴν δύναμιν ἐκ τῆς
Ἀσίας διαβιβάσας εἰς τὴν Εὐρώπην, τὸ μὲν πρῶτον
Θρακῶν τινων ἀπαντησάντων αὐτῷ μετὰ πολλῆς στρα-
τιᾶς, μάχῃ τε ἐνίκησε καὶ τοὺς πλείστους τῶν βαρβά-
ρων ἀνεῖλε· μετὰ δὲ ταῦτα διὰ Μακεδονίας τὴν πορείαν 75
ἐποιεῖτο, τὴν αὐτὴν διεξιὼν χώραν ἣν καὶ Ξέρξης ἐπο-
ρεύθη καθ' ὃν καιρὸν ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς Ἕλληνας.
Ἀγησίλαος μὲν οὖν διὰ Μακεδονίας καὶ Θετταλίας πο-
ρευθείς, ὡς διῆλθε τὰ περὶ τὰς Θερμοπύλας στενά, τὴν 80
πορείαν ἐποιεῖτο. Κόνων δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Φαρνάβα-
ζος ἀφηγοῦντο μὲν τοῦ βασιλικοῦ στόλου, διέτριβον δὲ
περὶ Λώρυμα τῆς Χεῤῥονήσου, τριήρεις ἔχοντες πλείους
τῶν ἐνενήκοντα. πυθόμενοι δὲ ἐν Κνίδῳ τὸ ναυτικὸν
τῶν πολεμίων εἶναι, τὰ πρὸς τὴν ναυμαχίαν παρεσκευά- 85
ζοντο. Πείσανδρος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων ναύαρχος
ἐξέπλευσεν ἐκ τῆς Κνίδου τριήρεσιν ὀγδοήκοντα πέντε,
καὶ κατηνέχθη πρὸς Φύσκον τῆς Χεῤῥονήσου. ἐκεῖθεν
δ' ἐκπλεύσας περιέπεσε τῷ στόλῳ τοῦ βασιλέως· καὶ ταῖς 90

ἰδίας] οἰκείας FIK   πατρίδας] ἀπῄεσαν addit Reiskius   54. τὸ συνέδριον ἀγαγόντες] καὶ τὸ σ. συναγαγόντες Wesselingius: nisi plura exciderunt   60. ἑαυτοὺς] ἑαυτὰς K et qui συνισταμένας F   67. νυκτός] νυκτῶν AFK   ἐπροτέρησε Wesselingius: libri προετέρησε   73. μετὰ πολλῆς] πολλῆς A   80. στενὰ Reiskius, ante τὴν πορείαν addens σύντομον vel ὀξεῖαν aut διὰ τῆς Φωκίδος: libri στενήν: Rutilius *ubi Thermopylarum angustias pertransiit, iter faciebat*   82. Λώρυμα Ortelius: libri Δώρυμα vel Δώρημα   83. ἐνενήκοντα] ἐννενήκοντα omnes   85. Πείσανδρος Lambinus et alii: libri Πεῖαρχος   88. κατηνέχθη] κατήχθη L   89. περιέπεσε] περιέπλευσε AL

μὲν προπλεούσαις ναυσὶ συμβαλὼν ἐπροτέρει, τῶν δὲ Περσῶν ἅμα ταῖς τριήρεσιν ἀθρόαις παραβοηθησάντων, ἐπειδὴ πάντες οἱ σύμμαχοι πρὸς τὴν γῆν ἔφυγον, τὴν ἰδίαν ναῦν ἐπέστρεψεν, αἰσχρὸν εἶναι νομίσας καὶ τῆς 708
95 Σπάρτης ἀνάξιον τὸ φυγεῖν ἀγεννῶς. ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς καὶ πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνελών, τὸ τελευταῖον ἀξίως τῆς πατρίδος ἀνῃρέθη μαχόμενος. οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα μέχρι τῆς γῆς καταδιώξαντες τοὺς Λα-
100 κεδαιμονίους πεντήκοντα μὲν τριήρων ἐκυρίευσαν, τῶν δ' ἀνδρῶν οἱ πλεῖστοι μὲν ἐκκολυμβήσαντες κατὰ γῆν ἔφυγον, ἑάλωσαν δὲ περὶ πεντακοσίους· αἱ δὲ λοιπαὶ τριήρεις εἰς Κνίδον διεσώθησαν.

84 Ἀγησίλαος δὲ προσλαβόμενος ἐκ Πελοποννήσου στρα-
5 τιώτας, ἐπειδὴ μετὰ τῆς δυνάμεως ἐπέβαινεν εἰς Βοιωτίαν, εὐθὺς οἱ Βοιωτοὶ μετὰ τῶν συμμάχων ἀπήντησαν εἰς Κορώνειαν. γενομένης δὲ παρατάξεως, Θηβαῖοι μὲν τὸ καθ' αὐτοὺς μέρος τρεψάμενοι μέχρι τῆς παρεμβολῆς κατεδίωξαν· οἱ δ' ἄλλοι μικρὸν ἀντισχόντες χρόνον ὑπ'
10 Ἀγησιλάου καὶ τῶν ἄλλων φυγεῖν ἠναγκάσθησαν. διὸ καὶ τῇ μάχῃ * Λακεδαιμόνιοι διαλαβόντες, ἔστησαν τρόπαιον καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς πολεμίοις ἔδωκαν. ἀπέθανον δὲ τῶν Βοιωτῶν καὶ τῶν συμμάχων πλείους τῶν ἑξακοσίων, Λακεδαιμονίων δὲ καὶ τῶν συναγωνισαμένων
15 τριακόσιοι πεντήκοντα· καὶ αὐτὸς Ἀγησίλαος πολλοῖς περιπεπτωκὼς τραύμασιν εἰς Δελφοὺς ἐκομίσθη, κἀκεῖ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ σώματος ἐποιεῖτο. Φαρνάβαζος δὲ καὶ Κόνων μετὰ τὴν ναυμαχίαν ἀνήχθησαν ἁπάσαις ταῖς ναυσὶν ἐπὶ τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων συμμάχους.
20 καὶ πρῶτον μὲν Κῴους ἀπέστησαν, εἶτα Νισυρίους καὶ Τηίους· μετὰ δὲ ταῦτα Χῖοι τὴν φρουρὰν ἐκβαλόντες προσέθεντο τοῖς περὶ Κόνωνα· παραπλησίως δὲ μετέβαλον Μυτιληναῖοι καὶ Ἐφέσιοι καὶ Ἐρυθραῖοι. τοιαύ-
25 τη τῆς μεταστάσεως σπουδή τις εἰς τὰς πόλεις ἐνέπεσεν, ὧν αἱ μὲν ἐκβάλλουσαι τὰς φρουρὰς τῶν Λακεδαιμονίων τὴν ἐλευθερίαν διεφύλαττον, αἱ δὲ τοῖς περὶ

90. προπλεούσαις Reiskius: libri προσπλεούσαις 91. ἐπροτέρει Wesselingius: libri προετέρει Περσῶν Stephanus: libri Περσικῶν

708. 10. μάχῃ Λακεδαιμόνιοι] margo L ab manu recenti λείπει νενικηκέναι 20. Νισυρίους] Νισυραίους Palmerius, Νισυαίους AFL Rutilius, Νησιαίους IK, caeteri Νισιαίους 21. Τηίους Palmerius: libri Τίους 23. Μυτιληναῖοι] καὶ Μιτυληναῖοι L 24. τοιαύτη τῆς μεταστάσεως Reiskius: libri τοιαύτης δὲ τῆς καταστάσεως οὔσης 25. ἐκβάλλουσαι] malim ἐκβαλοῦσαι

*Κόνωνα προςετίθεντο. καὶ Λακεδαιμόνιοι μὲν ἀπὸ τού-
του τοῦ χρόνου τὴν κατὰ θάλατταν ἀρχὴν ἀπέβαλον·
οἱ δὲ περὶ τὸν Κόνωνα σὺν παντὶ τῷ στόλῳ κρίναντες* 30
*πλεῖν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν ἀνέζευξαν, καὶ τὰς Κυκλάδας νή-
σους προςαγαγόμενοι κατέπλευσαν ἐπὶ Κύθηρα τὴν νῆ-
σον. εὐθὺς δὲ ταύτης ἐξ ἐφόδου κυριεύσαντες τοὺς μὲν
Κυθηρίους ὑποσπόνδους ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Λακωνικήν,
αὐτοὶ δὲ καταλιπόντες τῆς πόλεως τὴν ἱκανὴν φρουρὰν* 35
*ἔπλεον ἐπὶ Κορίνθου. ἐκεῖ δὲ καταπλεύσαντες τοῖς
συνέδροις διελέχθησαν περὶ ὧν ἤθελον, καὶ συμμαχίαν
ποιησάμενοι τούτοις μὲν χρήματα κατέλιπον, αὐτοὶ δ'*
709 *εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπλευσαν. περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον* 40
*Ἀέροπος ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς ἐτελεύτησε νόσῳ,
βασιλεύσας ἔτη ἕξ· τὴν δὲ ἡγεμονίαν διαδεξάμενος Παυ-
σανίας ὁ υἱὸς ἦρξεν ἐνιαυτόν. Θεόπομπος δ' ὁ Χῖος
τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν κατέστροφεν εἰς τοῦτον
τὸν ἐνιαυτὸν καὶ εἰς τὴν περὶ Κνίδον ναυμαχίαν, γρά-* 45
*ψας βίβλους δώδεκα. ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἦρκται
μὲν ἀπὸ τῆς περὶ Κυνὸς σῆμα ναυμαχίας, εἰς ἣν Θου-
κυδίδης κατέληξε τὴν πραγματείαν, ἔγραψε δὲ χρόνον
ἐτῶν δεκαεπτά.*

85 *Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐνιαυσιαῖος χρόνος διεληλύθει, Ἀθήνησι* 50
*μὲν Εὐβουλίδης ἦρξεν, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρ-
χὴν διῴκουν χιλίαρχοι ἕξ, Λεύκιος Σέργιος, Αὖλος Πο-
στούμιος, Πόπλιος Κορνήλιος, Σέξτος Κένσιος, Κοΐν-
τος Μάλλιος καὶ Ἀνίτιος Κάμιλλος. περὶ δὲ τούτους* 55
*τοὺς χρόνους Κόνων, τοῦ βασιλικοῦ στόλου τὴν ἡγεμό-
νίαν ἔχων, ὀγδοήκοντα τριήρεσι καταπλεύσας εἰς τὸν
Πειραιέα τοῖς πολίταις ὑπέσχετο τὸν περίβολον τῆς πό-
λεως ἀνοικοδομήσειν. τοῦ γὰρ Πειραιέως τὰ τείχη καὶ
τὰ μακρὰ σκέλη καθῄρητο κατὰ τὰς Λακεδαιμονίων συν-* 60

30. *κρίναντες* post *Κόνωνα* ponit L et qui om. *σὺν* F 31. *προς-
αγαγόμενοι* Eichstadius: libri *προσαγόμενοι* 32. *εὐθὺς*] *εὐ-
θὺ* L 36. *Κορινθίους*] scribe *Κορίνθου* vel *Κόρινθον*
37. *διελέχθησαν* Eichstadius: libri *διειλέχθησαν* *ὑπὲρ* AFL,
caeteri *περὶ* 38. *κατέλιπον*] *κατέλειπον* A

709. 44. *κατέστροφεν*] libri *κατέστρεφεν* 47. *Κυνὸς σῆ-
μα*] *Κυνόσημα* A 48. *τὴν πραγματείαν* Reiskius: libri *πρα-
γματείαν* 49. *δεκαεπτά*] *sexdecim* Rutilius 53. *Αὖ-
λος Ποστούμιος*] *Ποστούμιος* A 54. *Σέξστος* (sic caeteri) —
Κόϊντος om. A *Μάλλιος*] *Μάλιος* FK *καὶ Ἀνίτιος Κά-
μιλλος* (*Κάμηλος* FK) om. A 57. *Πειραιέα* KL, *Περιαιέα* A,
caeteri *Περαιέα* 59. *τοῦ γὰρ* A, caeteri *τοῦ τε γὰρ*
60. *Λακεδαιμονίων*] *τῶν Λακεδαιμονίων* L

θήκας, ὅτε κατεπονήθησαν ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ. ὁ δ' οὖν Κόνων μισθωσάμενος πλῆθος τεχνιτῶν, καὶ τὸν ἐκ τῶν πληρωμάτων ὄχλον εἰς ὑπηρεσίαν παρα-
65 δούς, ταχέως τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ τείχους ἀνῳκοδόμησε. καὶ γὰρ Θηβαῖοι πεντακοσίους τεχνίτας καὶ λιθοτόμους ἀπέστειλαν, καί τινες ἄλλαι τῶν πόλεων παρεβοήθησαν. Τιρίβαζος δὲ ὁ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν πεζικῶν δυνάμεων ἀφηγούμενος ἐφθόνει ταῖς τοῦ Κόνω-
70 νος εὐπραξίαις· καὶ πρόφασιν μὲν λαβὼν ὅτι ταῖς βασιλικαῖς δυνάμεσι τὰς πόλεις Ἀθηναίοις κατακτᾶται, προαγαγόμενος δ' αὐτὸν εἰς Σάρδεις, συνέλαβε καὶ δήσας εἰς φυλακὴν κατέθετο.

86 Ἐν δὲ τῇ Κορίνθῳ τινὲς τῶν ἐπιθυμίᾳ κρατούντων
75 συστραφέντες ἀγώνων ὄντων ἐν τῷ θεάτρῳ φόνον ἐποίησαν καὶ στάσεως ἐπλήρωσαν τὴν πόλιν. συνεπιλαβομένων δὲ αὐτοῖς τῆς τόλμης Ἀργείων, ἑκατὸν μὲν καὶ εἴκοσι τῶν πολιτῶν ἀπέσφαξαν, πεντακοσίους δὲ ἐφυγά-
80 δευσαν. Λακεδαιμονίων δὲ παρασκευαζομένων κατάγειν καὶ δύναμιν ἀθροιζόντων, Ἀθηναῖοι καὶ Βοιωτοὶ παρεβοήθουν τοῖς σφαγεῦσιν, ὅπως τὴν πόλιν ἐξιδιοποιήσωνται. καὶ οἱ μὲν φυγάδες μετὰ Λακεδαιμονίων καὶ τῶν συμμάχων ἐπὶ τὸ Λέχαιον καὶ τὸν ναύσταθμον ἐπελθόν-
85 τες νυκτὸς κατὰ κράτος εἷλον· τῇ δ' ὑστεραίᾳ τῶν ἐκ τῆς πόλεως ἐπεξελθόντων, ὧν Ἰφικράτης ἡγεῖτο, συνέβη 710 γενέσθαι μάχην, ἐν ᾗ Λακεδαιμόνιοι νικήσαντες οὐκ ὀλίγους ἀπέκτειναν. μετὰ δὲ ταῦτα οἵ τε Βοιωτοὶ καὶ
90 Ἀθηναῖοι, πρὸς δὲ τούτοις Ἀργεῖοι καὶ Κορίνθιοι πάσῃ τῇ δυνάμει παρελθόντες εἰς τὸ Λέχαιον, τὸ μὲν πρῶτον πολιορκήσαντες τὸ χωρίον ἐντὸς τοῦ διατειχίσματος εἰσεβιάζοντο· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Λακεδαιμονίων καὶ τῶν φυγάδων λαμπρῶς ἀγωνισαμένων ἐξεώσθησαν οἱ
95 Βοιωτοὶ καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἅπαντες. οὗτοι μὲν οὖν περὶ χιλίους τῶν στρατιωτῶν ἀποβαλόντες εἰς τὴν πόλιν ἀπεχώρησαν. εὐθὺς δὲ τῶν Ἰσθμίων ἐπελθόντων διεφέροντο περὶ τῆς θέσεως τοῦ ἀγῶνος· καὶ πολλὰ φιλονεικησάντων ἐκράτησαν οἱ Λακεδαιμόνιοι καὶ τοὺς
100 φυγάδας ἐποίησαν θεῖναι τὸν ἀγῶνα. τῶν δὲ κατὰ τὸν πόλεμον δεινῶν σχεδόν τι περὶ τὴν Κόρινθον γενομένων

67. Τιρίβαζος A, caeteri Τηρίβαζος   70. λαβὼν] εὑρὼν L   71. προαγαγόμενος Eichstadius: libri προαγόμενος   74. ἐπιθυμίᾳ κρατούντων corrupta sunt   77. ἑκατὸν μὲν] invertit F   78. ἀπέσφαξαν] κατέσφαξαν K   81. σφαγεῦσιν] σφαγεῖσιν A   84. ἐπελθόντες] ἐπελθονδὲ K
710. 91. ἐντὸς Eichstadius et vertit Rutilius: libri τὸ ἐντὸς

ὁ πόλεμος οὗτος ἐκλήθη Κορινθιακός, καὶ διέμεινεν ἔτη ὀκτώ.

87 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν Ῥηγῖνοι κατηγοροῦντες Διονυσίου ὅτι Μεσσήνην τειχίζων ἐπ' αὐτοὺς κατασκευάζεται, πρῶτον μὲν τοὺς ὑπὸ Διονυσίου φυγαδευομένους καὶ τἀναντία πράττοντας ὑπεδέξαντο· μετὰ δὲ ταῦτα τῶν Ναξίων καὶ Καταναίων τοὺς ὑπολειπομένους εἰς Μύλας κατοικίσαντες, δύναμιν παρεσκευάζοντο καὶ στρατηγὸν Ἕλωριν ἐξέπεμψαν πολιορκήσοντα Μεσσήνην. τούτου δὲ τὴν ἐπίθεσιν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν ποιησαμένου παραβόλως οἱ κατέχοντες τὴν πόλιν Μεσσήνιοι καὶ Διονυσίου μισθοφόροι συστραφέντες ἀπήντησαν. γενομένης δὲ μάχης ἐνίκων οἱ Μεσσήνιοι καὶ πλείους τῶν πεντακοσίων ἀπέκτειναν. εὐθὺς δ' ἐπὶ τὰς Μύλας ἐπελθόντες εἷλον τὴν πόλιν, καὶ τοὺς οἰκισθέντας ἐν αὐτῇ Ναξίους ὑποσπόνδους ἀφῆκαν. οὗτοι μὲν οὖν εἴς τε Σικελοὺς καὶ τὰς ἄλλας τὰς Ἑλληνίδας πόλεις ἀπελθόντες ἄλλοι κατ' ἄλλους τόπους κατῴκησαν. ὁ δὲ Διονύσιος, τῶν περὶ τὸν πορθμὸν αὐτῷ τόπων κατεσκευασμένων φιλίων, διενοεῖτο μὲν ἐπὶ Ῥήγιον στρατιὰν ἄγειν, παρηνωχλεῖτο δὲ ὑπὸ τῶν Ταυρομένιον κατειληφότων Σικελῶν. διόπερ κρίνας συμφέρειν τούτοις ἐπιθέσθαι πρώτοις, ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς τὴν δύναμιν, καὶ στρατοπεδεύσας ἐκ τοῦ πρὸς τὴν Νάξον μέρους προσεκαρτέρει τῇ πολιορκίᾳ τὸν χειμῶνα, νομίζων τοὺς Σικελοὺς ἐκλείψειν τὸν λόφον διὰ τὸ μὴ πάλαι κατῳκηκέναι. 88 οἱ δὲ Σικελοὶ παρὰ τῶν πατέρων ἐκ παλαιοῦ παρειληφότες ὅτι τὰ [711] μέρη ταῦτα τῆς νήσου Σικελῶν κατεχόντων Ἕλληνες πρώτως καταπλεύσαντες ἔκτισαν μὲν Νάξον, ἐξέβαλον δ' ἐκτὸς τοῦ τόπου τοὺς τότε κατοικοῦντας Σικελούς· διὸ δὴ φάσκοντες πατρῴαν ἀνακτήσασθαι χώραν καὶ περὶ ὧν εἰς τοὺς ἑαυτῶν προγόνους ἐξήμαρτον Ἕλληνες ἀμύνασθαι δικαίως, ἐφιλοτιμοῦντο κατασχεῖν τὸν λόφον. ὑπερβαλλούσης δὲ φιλονεικίας παρ' ἀμφοτέροις οὔσης,

2. ὀκτώ] *septem* Rutilius 15. εὐθὺς] εὐθὺ A 17. οὗτοι Eichstadius: libri αὐτοὶ 18. τὰς Ἑλληνίδας] Ἑλληνίδας L ἀπελθόντες Eichstadius: libri ἐπελθόντες 20. τὸν πορθμὸν Reiskius: libri πορθμὸν 21. φιλίων] φίλων I 22. παρηνωχλεῖτο] παρενοχλεῖτο L 24. ἐξήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς] ἐξήγαγε F

711. 32. ἐκτὸς] fort. ἐκ τοῦ τόπου] τοῦ στόλου AFH, *e conventu* Rutilius 33. τότε om. FK, asterisco notavit Stephanus 35. ἀμύνασθαι IKL, caeteri ἀμύνεσθαι 37. ὑπερβαλλούσης] ὑπερβαλούσης F φιλονεικίας] φιλοτιμίας L

ἔτυχον μὲν οὖσαι τροπαὶ χειμεριναί, καὶ διὰ τοὺς ἐπι-
40 γενομένους χειμῶνας ὁ περὶ τὴν ἀκρόπολιν τόπος πλή-
ρης ἦν χιόνος. ἐνταῦθα δὴ Διονύσιος τοὺς Σικελοὺς
διὰ τὴν ὀχυρότητα καὶ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ τείχους ῥα-
θυμοῦντας περὶ τὴν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν φυλακὴν εὑ-
ρών, ὥρμησε νυκτὸς ἀσελήνου καὶ χειμερίου πρὸς τοὺς
45 ἀνωτάτω τόπους. πολλὰ δὲ κακοπαθήσας διά τε τὴν
τῶν κρημνῶν δυσχέρειαν καὶ τὸ πλῆθος τῆς χιόνος, μιᾶς
μὲν ἀκροπόλεως ἐκυρίευσε, καὶ τὸ πρόςωπον ἐξήλκωσε
καὶ τὰς ὄψεις ἔβλαψε διὰ τὸ ψῦχος· μετὰ δὲ ταῦτα εἰς
50 τὸ ἕτερον μέρος παρειςπεσὼν εἰςήγαγε τὴν δύναμιν εἰς
τὴν πόλιν. τῶν δὲ Σικελῶν ἀθρόως βοηθησάντων, ἐξ-
εώσθησαν οἱ μετὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ αὐτὸς ἐν τῇ φυ-
γῇ τυπτόμενος εἰς τὸν θώρακα περιεκυλίσθη, καὶ παρ᾽
ὀλίγον συνελήφθη ζῶν. τῶν δὲ Σικελῶν ἐπικειμένων
55 ἐξ ὑπερδεξίων τόπων, ἀνῃρέθησαν μὲν τῶν μετὰ Διο-
νυσίου πλείους τῶν ἑξακοσίων, ἀπέβαλον δὲ τὰς πανο-
πλίας οἱ πλεῖστοι· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Διονύσιος μόνον τὸν
θώρακα διέσωσε. μετὰ δὲ τὴν ἀτυχίαν ταύτην Ἀκρα-
γαντῖνοι καὶ Μεσσήνιοι τοὺς τὰ Διονυσίου φρονοῦντας
60 μεταστησάμενοι τῆς ἐλευθερίας ἀντείχοντο καὶ τῆς τοῦ
τυράννου συμμαχίας ἀπέστησαν.

89 Παυσανίας δὲ ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεὺς ἐγκα-
λούμενος ὑπὸ τῶν πολιτῶν ἔφυγεν, ἄρξας ἔτη δεκατέτ-
65 ταρα· τὴν δὲ βασιλείαν διαδεξάμενος ὁ υἱὸς Ἀγησίπο-
λις ἦρξε τὸν ἴσον τῷ πατρὶ χρόνον. ἐτελεύτησε δὲ καὶ
Παυσανίας ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεύς, ἀναιρεθεὶς ὑπὸ
Ἀμύντου δόλῳ, ἄρξας ἐνιαυτόν· τὴν δὲ βασιλείαν κατέ-
σχεν Ἀμύντας, καὶ ἦρξεν ἔτη εἴκοσι τέτταρα.

90
70 Τοῦ δὲ ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν
παρέλαβε τὴν ἀρχὴν Δημόστρατος, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν
ὑπατικὴν ἀρχὴν διῴκουν χιλίαρχοι ἕξ, Λεύκιος Τιτίνιος,
Πόπλιος Λικίνιος, Πόπλιος Μαίλιος, Κόϊντος Μάλλιος,
75 Γναῖος Γενούκιος καὶ Λεύκιος Ἀτίλιος. τούτων δὲ τὴν
ἀρχὴν παρειληφότων Μάγων ὁ τῶν Καρχηδονίων στρα-

41. τοὺς Σικελοὺς omisit F ὑπερβολὴν] ὑπεροχὴν Reiskius 47. ἐξήλκωσε] ἐξείλκωσε AL 64. δεκατέτταρα] δεκατέσσαρα libri 65. Ἀγησίπολις] Ἀγησίλαος FK
69. εἴκοσι τέτταρα] εἰκοσιτέσσαρα libri 73. Τιτίνιος om. A Μαίλιος Livius, Μετελαῖος A omisso Πόπλιος, Μελαῖος caeteri 74. Μάλλιος] Μάλιος FK, Μάλλιος etiam suo in libro legi testatur Pighius vol. I. p. 217., et recte habere *Q. Manlii* nomen ex fastis Capitolinis demonstravit Borghesius II. p. 151. seq. Γενούκιος καὶ Λεύκιος om. A

712 τηγὸς διέτριβε μὲν ἐν Σικελίᾳ, τὰ δὲ πράγματα τῶν Καρχηδονίων ἀπὸ τῆς γεγενημένης συμφορᾶς ἀνελάμβανε. ταῖς τε γὰρ ὑποτεταγμέναις πόλεσι φιλανθρώπως 80 προςεφέρετο καὶ τοὺς ὑπὸ Διονυσίου πολεμουμένους ὑπεδέχετο· ἐποιήσατο δὲ καὶ πρὸς τοὺς πλείστους τῶν Σικελῶν συμμαχίας, καὶ δυνάμεις ἀθροίσας ἐστράτευσεν εἰς τὴν Μεσσηνίαν. λεηλατήσας δὲ τὴν χώραν καὶ πολλῆς ὠφελείας ἐγκρατὴς γενόμενος ἀνέζευξε, καὶ πρὸς 85 Ἀβακαίνῳ πόλει συμμαχίδι κατεστρατοπέδευσε. Διονυσίου δὲ ἐπελθόντος μετὰ τῆς δυνάμεως, παρετάχθησαν· καὶ γενομένης καρτερᾶς μάχης ἐνίκησαν οἱ περὶ Διονύσιον. καὶ οἱ μὲν Καρχηδόνιοι πλείους ὀκτακοσίων ἀποβαλόντες ἔφυγον εἰς τὴν πόλιν, Διονύσιος δὲ τότε μὲν 90 εἰς Συρακούσας ἀνέζευξε, μετὰ δέ τινας ἡμέρας ἑκατὸν τριήρεις πληρώσας ἐστράτευσεν ἐπὶ Ῥηγίνους. ἀπροςδοκήτως δὲ νυκτὸς ἐπιφανεὶς τῇ πόλει τὰς πύλας ἐνέπρησε καὶ τοῖς τείχεσι προςήρεισε κλίμακας. οἱ δὲ Ῥη- 95 γῖνοι τὸ μὲν πρῶτον ὀλίγοι προςβοηθήσαντες ἐπεχείρουν σβεννύναι τὴν φλόγα, μετὰ δὲ ταῦτα Ἑλώριδος τοῦ στρατηγοῦ παραγενομένου, καὶ συμβουλεύσαντος τἀναντία πράττειν, ἔσωσαν τὴν πόλιν. σβεννύντες μὲν γὰρ τὸ πῦρ οὐκ ἂν ἴσχυσαν Διονύσιον κωλῦσαι εἰςελθεῖν, 100 ὀλίγοι παντελῶς ὄντες, ἐκ δὲ τῶν ἐγγὺς οἰκιῶν ἐνέγκαντες φρύγανα καὶ ξύλα τὴν φλόγα κατεσκεύαζον μείζονα, μέχρι ὅτου τὸ πλῆθος ἐν τοῖς ὅπλοις ἀθροισθὲν παρεβοήθησε. Διονύσιος δὲ τῆς ἐπιβολῆς ἀποτυχών, ἐπῆλθε τὴν χώραν ἐμπυρίζων καὶ δενδροτομῶν· καὶ με- 5 τὰ ταῦτ' ἐνιαυσιαίους ἀνοχὰς ποιησάμενος ἐξέπλευσεν ἐπὶ Συρακουσῶν.

Οἱ δὲ τὴν Ἰταλίαν κατοικοῦντες Ἕλληνες ἑώρων 91 μὲν μέχρι τῆς ἑαυτῶν χώρας προβαίνουσαν τὴν Διονυσίου πλεονεξίαν, συμμαχίαν δὲ πρὸς ἀλλήλους ἐποιήσαν- 10 το καὶ συνέδριον ἐγκατεσκεύαζον. ἤλπιζον γὰρ τὸν Διονύσιον ῥᾳδίως ἀμυνεῖσθαι καὶ τοῖς παροικοῦσι Λευκανῶν ἀντιτάξασθαι· καὶ γὰρ οὗτοι τότε διεπολέμουν πρὸς αὐτούς. οἱ δὲ τὸ Λέχαιον τῆς Κορινθίας κατέχον- 15 τες φυγάδες νυκτὸς ὑπό τινων εἰςαχθέντες ἐνεχείρησαν μὲν καταλαμβάνειν τὰ τείχη, τῶν δὲ μετ' Ἰφικράτους

712. 79. ταῖς τε γὰρ] ταῖς γὰρ FIK 82. συμμαχίας AIKL, caeteri συμμαχίαν 83. ἐστράτευσεν] ἐστράτευσαν F 85. Ἀβακαίνῳ] Ἀβακαίνῃ FIKQ: v. p. 637. 83. 92. ἐστράτευσεν] ἐστράτευεν A 99. τὸ πῦρ AFHILQ, τὴν τὸ πῦρ φλόγα K, caeteri τὴν φλόγα 2. μέχρι] μέχρις omnes 6. ἐνιαυσιαίους] ἐνιαυσίους L 13. ἀντιτάξασθαι] ἀντιτάξεσθαι Stephanus 14. Λεχαῖον libri Κορινθίας AL, caeteri Κορίνθου

ἐκβοηθησάντων τριακοσίους ἐξ αὐτῶν ἀποβαλόντες ἔφυγον ἐπὶ τὸν ναύσταθμον. μετὰ δὲ τινας ἡμέρας τῶν
20 Λακεδαιμονίων μέρος τῆς στρατιᾶς διῄει διὰ τῆς Κορινθίας χώρας· οἷς Ἰφικράτης καὶ τινες τῶν συμμάχων ἐπιπεσόντες τοὺς πλείστους ἀνεῖλον. Ἰφικράτης δὲ μετὰ 713 τῶν πελταστῶν ἐπὶ Φλιασίαν στρατεύσας, καὶ μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως συνάψας, τούτων μὲν πλείους τρια-
25 κοσίων ἀπέκτεινε· μετὰ δὲ ταῦτα ἐπὶ Σικυῶνα αὐτοῦ πορευθέντος, οἱ Σικυώνιοι παραταξάμενοι πρὸ τῶν τειχῶν ἀπέβαλον περὶ πεντακοσίους καὶ συνέφυγον εἰς τὴν πόλιν.

92 Τούτων δὲ πραχθέντων Ἀργεῖοι μετὰ τῶν ὅπλων
30 πανδημεὶ στρατεύσαντες εἰς Κόρινθον τήν τ' ἀκρόπολιν κατελάβοντο καὶ τὴν πόλιν ἐξιδιοποιησάμενοι τὴν Κορινθίων χώραν Ἀργείαν ἐποίησαν. ἐπεβάλετο δὲ καὶ Ἰφικράτης ὁ Ἀθηναῖος καταλαβέσθαι τὴν χώραν, ἐπιτή-
35 δειον οὖσαν εἰς τὴν τῆς Ἑλλάδος ἡγεμονίαν· τοῦ δὲ δήμου κωλύσαντος, οὗτος μὲν ἀπέθετο τὴν ἀρχήν· οἱ δὲ Ἀθηναῖοι Χαβρίαν ἀντ' αὐτοῦ στρατηγὸν εἰς τὴν Κόρινθον ἐξέπεμψαν. κατὰ δὲ τὴν Μακεδονίαν Ἀμύντας ὁ Φιλίππου πατὴρ Ἰλλυριῶν ἐμβαλόντων εἰς Μακεδο-
40 νίαν ἐξέπιπτεν ἐκ τῆς πόλεως· ἀπογνοὺς δὲ τὴν ἀρχὴν Ὀλυνθίοις μὲν τὴν σύνεγγυς χώραν ἐδωρήσατο, αὐτὸς δὲ τότε μὲν ἀπέβαλε τὴν βασιλείαν, μετ' ὀλίγον δὲ χρόνον ὑπὸ Θετταλῶν καταχθεὶς ἀνεκτήσατο τὴν ἀρχήν,
45 καὶ ἐβασίλευσεν ἔτη εἴκοσι τέτταρα. ἔνιοι δέ φασι μετὰ τὴν ἔκπτωσιν τοῦ Ἀμύντου διέτη χρόνον Ἀργαῖον βασιλεῦσαι τῶν Μακεδόνων, τότε δὲ τὸν Ἀμύνταν ἀνακτήσασθαι τὴν βασιλείαν.

93 Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον καὶ Σάτυρος ὁ Σπαρτάκου
50 μὲν υἱός, βασιλεὺς δὲ Βοσπόρου, ἐτελεύτησεν, ἄρξας ἔτη δεκατέτταρα· τὴν ἡγεμονίαν δὲ διεδέξατο ὁ υἱὸς Λεύκων ἐπ' ἔτη τετταράκοντα. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν

18. αὐτῶν] αὐτῶι L 20. οἷς] ἧς FK 713. 23. Φλιάς] Φλιασίους vel Φλιασίαν Wesselingius 25. Σικυῶνα] Σικυῶνος L 30. post Κόρινθον delevi τήν τε Κόρινθον cum Wesselingio 31. τ'] τε F 34. τὴν χωραν] mallim τὴν πόλιν 36. 37. Χαβρίαν — ἐξέπεμψαν] στρατηγὸν Χ. ἐξέπεμψαν εἰς τὴν Κ. ἀντ' αὐτοῦ L 40. πόλεως] malim χώρας 44. εἴκοσι τέτταρα] εἰκοσιτέσσαρα libri 45. τοῦ Stephanus: libri τῆς, quod etiam τὴν scribi potest 46. διέτη] vulgo διετῆ Ἀργαῖον] libri Ἀργέον βασιλεῦσαι τῶν Eichstadius: et βασιλεῦσαι etiam Reiskius: libri βασιλεύσαντα 47. τότε δὲ Reiskius: libri τότε 51. δεκατέτταρα] δεκατέσσαρα libri 52. ἐπ'] ἐφ' F τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri

Ῥωμαῖοι πολιορκοῦντες ἑνδέκατον ἔτος Βηίους κατέστησαν αὐτοκράτορα μὲν Μάρκον Φούριον, ἵππαρχον 55 δὲ Πόπλιον Κορνήλιον. οὗτοι δὲ ἀναλαβόντες τὰς δυνάμεις Βηίους ἐξεπολιόρκησαν, διώρυγα κατασκευάσαντες, καὶ τὴν πόλιν ἐξανδραποδισάμενοι τούς τε ἄνδρας καὶ τὴν ἄλλην λείαν ἐλαφυροπώλησαν. ὁ μὲν οὖν αὐτοκράτωρ θρίαμβον ἤγαγεν· ὁ δὲ τῶν Ῥωμαίων δῆμος 60 ἐκ τῶν λαφύρων δεκάτην ἐξελόμενος χρυσοῦν κατεσκεύασε κρατῆρα καὶ εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκεν. οἱ δὲ κομίζοντες αὐτὸν πρεσβευταὶ λῃσταῖς Λιπαραίοις περιέπεσον, καὶ πάντες αἰχμαλωτισθέντες κατήντησαν εἰς Λιπάραν. Τιμασίθεος δ' ὁ τῶν Λιπαραίων στρατηγὸς γνοὺς τὸ 65 714 γεγενημένον, τούς τε πρεσβευτὰς ἀνέσωσε καὶ τὸ χρυσίον ἀποδοὺς εἰς Δελφοὺς τοὺς πρέσβεις ἀποκατέστησεν. οἱ δὲ τὸν κρατῆρα κομίζοντες ἀναθέντες αὐτὸν εἰς τὸν τῶν Μασσαλιητῶν θησαυρὸν εἰς Ῥώμην ἀνέστρεψαν. 70 διόπερ ὁ δῆμος τῶν Ῥωμαίων πυθόμενος τὴν τοῦ Τιμασιθέου καλοκἀγαθίαν παραχρῆμα αὐτὸν ἐτίμησε δημόσιον δοὺς κατάλυμα, καὶ μετὰ ταῦτ' ἔτεσιν ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ τὴν Λιπάραν ἀφελόμενος τῶν Καρχηδονίων τοὺς ἐγγόνους τοῦ Τιμασιθέου τῶν τε εἰςφορῶν ἀτελεῖς 75 ἀφῆκε καὶ ἐλευθέρους ἐποίησεν.

Ἐπεὶ δ' ὁ ἐνιαύσιος διεληλύθει χρόνος, Ἀθήνησι 94 μὲν ἦρχε Φιλοκλῆς, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν μετέλαβον ἓξ χιλίαρχοι, Πόπλιος Σέξτος, Κορνήλιος 80 Κράσσος, Καίσων Φάβιος, Λεύκιος Φούριος, Κόϊντος Σερουίλιος καὶ Μάρκος Οὐαλέριος· ἤχθη δὲ καὶ Ὀλυμπιὰς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν ἑβδόμη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, ἣν ἐνίκα Τερίρης. κατὰ δὴ τούτους τοὺς χρόνους Ἀθηναῖοι στρατηγὸν ἑλόμενοι Θρασύβουλον ἐξέπεμ- 85 ψαν μετὰ τριήρων τετταράκοντα. οὗτος δὲ πλεύσας εἰς Ἰωνίαν καὶ χρήματα λαβὼν παρὰ τῶν συμμάχων ἀνέζευξε, καὶ διατρίβων περὶ Χεῤῥόνησον Μήδοκον καὶ Σεύθην τοὺς τῶν Θρᾳκῶν βασιλεῖς συμμάχους ἐποιήσατο. μετὰ δέ τινα χρόνον ἐξ Ἑλλησπόντου πλεύσας 90

53. ἑνδέκατον om. IK, servantes ut videtur ἔτος, quod cum illo omittit F 54. Βοιούς libri bis Φούριον FK, caeteri Φρούριον 63. λῃσταῖς] λῃσταὶ F 65. Λιπαραίων] Λιπαρέων A 714. 69. Μεσσαλιητῶν ed. Stephani 74. ἐγγόνους] ἐγγόους K 77. διεληλύθει F, caeteri διελήλυθε 79. 80. Σέξστος (sic omnes) et Κράσσος et Λεύκιος om. A 80. Κράσσος] Κράσος F 81. Φούριος FK, caeteri Φρούριος Σερουίλιος καὶ Μάρκος Οὐαλέριος om. A 83. ἐνενήκοντα] ἐννενήκοντα omnes Τερίρης] vide annotationem 85. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri 88. Σεύθην] Γεύθην H

εἰς Λέσβον ἐν τῷ παρὰ τὴν Ἔρεσον αἰγιαλῷ καθώρ-
μει. ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων εἴκοσι μὲν
καὶ τρεῖς τριήρεις διεφθάρησαν, μετὰ δὲ τῶν λοιπῶν
95 διασωθεὶς ἐπῄει τὰς κατὰ τὴν Λέσβον πόλεις προςαγό-
μενος· ἀφειστήκεισαν γὰρ πᾶσαι πλὴν Μυτιλήνης. καὶ
πρῶτον μὲν ἐπὶ Μήθυμναν παραγενόμενος ἐπισυνῆψε
μάχην τοῖς ἐκ τῆς πόλεως, ὧν ἦρχε Θηρίμαχος ὁ Σπαρ-
τιάτης. ἀγωνισάμενος δὲ λαμπρῶς αὐτόν τε τὸν Θηρί-
100 μαχον ἀνεῖλε καὶ τῶν Μηθυμναίων οὐκ ὀλίγους, τοὺς
δὲ λοιποὺς συνέκλεισεν ἐντὸς τῶν τειχῶν· καὶ τὴν μὲν
τῶν Μηθυμναίων χώραν ἔφθειρε, τὴν δ' Ἔρεσον καὶ
τὴν Ἄντισσαν καθ' ὁμολογίαν παρέλαβε. μετὰ δὲ ταῦτα
παρά τε Χίων καὶ Μυτιληναίων συμμάχων ἀθροίσας
5 ναῦς ἔπλευσεν ἐπὶ Ῥόδον.

95 Καρχηδόνιοι δὲ βραδέως ἑαυτοὺς ἐκ τῆς περὶ Συ-
ρακούσας συμφορᾶς ἀναλαβόντες ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι
τῶν κατὰ Σικελίαν πραγμάτων. κρίναντες δὲ διαγωνί-
10 ζεσθαι, ναυσὶ μὲν μακραῖς ὀλίγαις διέβησαν, δύναμιν
δὲ συνήγαγον ἀπό τε Λιβύης καὶ Σαρδοῦς ἔτι δὲ τῶν
ἐξ Ἰταλίας βαρβάρων. πάντας δ' ἐπιμελῶς καθοπλίσαν-
τες μετὰ τῆς οἰκείας χορηγίας ἐπεραιώθησαν εἰς τὴν Σι-
κελίαν, οὐκ ἐλάττους ὄντες τῶν ὀκτὼ μυριάδων, ὧν
15 ἡγεῖτο Μάγων. οὗτος μὲν οὖν διὰ Σικελῶν πορευθείς,
καὶ τὰς πλείστας πόλεις ἀποστήσας τοῦ Διονυσίου, κατε-
στρατοπέδευσεν ἐν τῇ τῶν Ἀγυριναίων χώρᾳ παρὰ τὸν 715
Χρύσαν ποταμὸν ἐγγὺς τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης εἰς Μορ-
20 γαντῖναν. τοὺς γὰρ Ἀγυριναίους οὐ δυνάμενος εἰς συμ-
μαχίαν προςλαβέσθαι, τῆς εἰς τοὔμπροσθεν ἐπέστη πο-
ρείας, ἀκούων τοὺς πολεμίους ἐκ Συρακουσῶν ὡρμη-
κέναι. Διονύσιος δὲ πυθόμενος τοὺς Καρχηδονίους διὰ
25 τῆς μεσογείου τὴν πορείαν ποιουμένους, ταχὺ συλλέξας
οὓς ἠδύνατο τῶν Συρακοσίων καὶ τῶν μισθοφόρων
ὥρμησε, τοὺς πάντας ἔχων οὐκ ἐλάττους δισμυρίων. πα-
ραγενόμενος δ' ἐγγὺς τῶν πολεμίων διεπρεσβεύσατο πρὸς
Ἄγυριν τὸν δυναστεύοντα τῶν Ἀγυριναίων. οὗτος δὲ
30 τῶν τότε τυράννων τῶν ἐν Σικελίᾳ μεγίστην εἶχε δύναμιν
μετὰ Διονύσιον· τῶν τε γὰρ περικειμένων ἐρυμάτων
σχεδὸν ἁπάντων ἐκυρίευε, καὶ τῆς πόλεως τῶν Ἀγυρι-

91. Ἐρισσὸν A, caeteri Ἐρεσσὸν 100. Μηθυμναίων] Μιθυ-
μναίων AFK 2. Ἔρεσον] Ἐρεσσὸν FIL 11. πάντας
δ' AL, caeteri πάντας
715. 19. Μοργαντῖναν] Μοργαντίναν omnes 29. Ἀγυ-
ρηναίων F τῶν ἐν Σικελίᾳ L, om. I, caeteri ἐν Σικελίᾳ
30. τῶν τε Eichstadius: libri τῶν τότε 32. ἐκυρίευ-
σε libri, quod correxit Eichstadius

ναίων ἦρχε, πολυοχλουμένης κατ' ἐκείνους τοὺς καιρούς· εἶχε γὰρ πολίτας οὐκ ἐλάττους δισμυρίων. ἦν δὲ καὶ εἰς τοῦτο τὸ πλῆθος ἐν τῇ πόλει συνηθροισμένον 35 χρημάτων πολλῶν κατὰ τὴν ἀκρόπολιν παράθεσις, ἣν Ἄγυρις ἠθροίκει πεφονευκὼς τοὺς εὐπορωτάτους τῶν πολιτῶν. ἀλλ' ὁ Διονύσιος μετ' ὀλίγων εἰσελθὼν ἐντὸς τοῦ τείχους ἔπεισε τὸν Ἄγυριν συμμαχῆσαι γνησίως, καὶ 40 πολλὴν ἐπηγγείλατο χώραν τῆς ὁμόρου δωρήσασθαι κατορθωθέντος τοῦ πολέμου. ὁ δ' Ἄγυρις πρῶτον μὲν πάσῃ τῇ Διονυσίου δυνάμει σῖτον καὶ τἄλλα ὅσα ἦν χρεία προθύμως ἐδωρήσατο, καὶ πανδημεὶ τὴν δύναμιν ἐξαγαγὼν ἐστράτευσε μετὰ Διονυσίου, καὶ κοινῇ πρὸς 45 Καρχηδονίους διεπολέμει.

Μάγων δ' ἐν πολεμίᾳ χώρᾳ στρατοπεδεύων, καὶ 96 τῶν ἀναγκαίων ἐνδεὴς ἀεὶ μᾶλλον γινόμενος, οὐ μετρίως ἠλαττοῦτο· καὶ γὰρ οἱ περὶ τὸν Ἄγυριν τῆς χώρας ἔμ- 50 πειροι καθεστῶτες ἐν ταῖς ἐνέδραις ἐπλεονέκτουν καὶ τὰς ἀγορὰς τῶν πολεμίων ἀφῃροῦντο. λεγόντων δὲ τῶν Συρακοσίων διὰ μάχης κρίνειν ὡς τάχιστα τὰ πράγματα, Διονύσιος ἠναντιοῦτο, λέγων χωρὶς κινδύνων τῷ χρόνῳ καὶ τῇ σπάνει καταφθαρήσεσθαι τοὺς βαρβάρους· 55 ἐφ' οἷς παροργισθέντες οἱ Συρακόσιοι κατέλιπον τὸν Διονύσιον. ὁ δὲ τὸ μὲν πρῶτον εὐλαβούμενος ἐπ' ἐλευθερίαν ἐκάλει τοὺς οἰκέτας· μετὰ δὲ ταῦτα διαπρεσβευσαμένων τῶν Καρχηδονίων ὑπὲρ εἰρήνης, ὑπακούσας ἀναπομπίμους τοῖς κυρίοις ἐποίησε, πρὸς δὲ τοὺς Καρ- 60 χηδονίους εἰρήνην ἐποιήσατο. ἦσαν δ' αἱ συνθῆκαι τὰ μὲν ἄλλα παραπλήσιαι ταῖς πρότερον, Σικελοὺς δὲ δεῖν ὑπὸ Διονύσιον τετάχθαι καὶ παραλαβεῖν αὐτὸν τὸ Ταυρομένιον. μετὰ δὲ τὰς συνθήκας Μάγων μὲν ἀπέπλευ- 65 σε, Διονύσιος δὲ παραλαβὼν τὸ Ταυρομένιον τοὺς μὲν πλείστους τῶν ἐκεῖ Σικελῶν ἐξέβαλε, τῶν δ' ἰδίων μι- 716 σθοφόρων τοὺς ἐπιτηδειοτάτους ἐπιλέξας κατῴκισε. καὶ τὰ μὲν κατὰ Σικελίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Ἰταλίαν Ῥωμαῖοι Φαλίσκον πόλιν ἐκ τοῦ Φαλίσκων ἔθνους 70 ἐξεπόρθησαν.

35. *συνηθροισμένον* Rhodomannus: libri *συνηθροισμένων* 38. *ὀλίγων* Rhodomannus: libri *ὀλίγον* 39. *ἐντὸς* omisit F 45. *πρὸς Καρχηδονίους* AHLQ, caeteri *τοῖς Καρχηδονίοις* 47. *δ' ἐν*] *δὲ* K 60. *τοῖς κυρίοις*] *τοὺς κυρίους* F 61. *δ' αἱ* Eichstadius: libri *δὲ* 62. *παραπλήσιαι*] *παραπλήσια* A

716. 69. *Φάλισκον* — *Φαλίσκων* Rhodomannus: libri *Φίλισκον* — *Φαλαικῶν*

97 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν ἦν ἄρχων Νικοτέλης, ἐν Ῥώμῃ δὲ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν διῴκουν χιλίαρχοι τρεῖς, Μάρκος Φούριος, Γάϊος
75 Αἰμίλιος καὶ Κάτλος Βῆρος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων οἱ λακωνίζοντες τῶν Ῥοδίων ἐπαναστάντες τῷ δήμῳ τοὺς τὰ τῶν Ἀθηναίων φρονοῦντας ἐξέβαλον ἐκ τῆς πόλεως. συνδραμόντων δ' αὐτῶν ἐν τοῖς ὅπλοις, καὶ πειρωμένων ἀντέχεσθαι τῶν πραγμάτων, ἐπεκράτη-
80 σαν οἱ Λακεδαιμονίοις συμμαχοῦντες, καὶ πολλοὺς μὲν ἐφόνευσαν, τοὺς δὲ διαφυγόντας ἐξεκήρυξαν. εὐθὺς δὲ καὶ πρέσβεις ἀπέστειλαν εἰς Λακεδαίμονα περὶ βοηθείας, εὐλαβούμενοι μή τινες τῶν πολιτῶν νεωτερίσωσι. Λα-
85 κεδαιμόνιοι δ' αὐτοῖς ἀπέστειλαν ἑπτὰ τριήρεις καὶ τοὺς ἀφηγησομένους τῶν πραγμάτων τρεῖς ἄνδρας, Εὐδόκιμον, Φιλόδικον καὶ Διφρίδαν. οὗτοι δὲ πρῶτον εἰς Σάμον κομισθέντες ἀπέστησαν τὴν πόλιν Ἀθηναίων· ἔπειτα καταπλεύσαντες εἰς Ῥόδον τῶν ἐνταῦθα πραγμά-
90 των εἶχον τὴν ἐπιμέλειαν. οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι, προχωρούντων αὐτοῖς τῶν πραγμάτων, ἔγνωσαν ἀντέχεσθαι τῆς θαλάττης, καὶ πάλιν ἐκ τοῦ κατ' ὀλίγον ἐκράτουν τῶν συμμάχων ἀθροίσαντες ναυτικόν. οὗτοι μὲν οὖν εἴς τε Σάμον καὶ Κνίδον καὶ Ῥόδον κατέπλευσαν, καὶ πανταχό-
95 θεν ναῦς τε καὶ τοὺς ἀρίστους κατέγραφον ἐπιβάτας, ἐξήρτυον πολυτελῶς τριήρεις εἴκοσιν ἑπτά. Ἀγησίλαος δ' ὁ τῶν Λακεδαιμονίων βασιλεύς, ἀκούων τοὺς Ἀργείους περὶ τὴν Κόρινθον διατρίβοντας, ἐξήγαγε τοὺς
100 Λακεδαιμονίους πανδημεὶ πλὴν μιᾶς μόρας. ἐπελθὼν δὲ τὴν Ἀργείαν πᾶσαν τὰς μὲν κτήσεις διήρπασε, τὴν δὲ χώραν δενδροτομήσας εἰς τὴν Σπάρτην ἀπεχώρησε.

98 Κατὰ δὲ τὴν Κύπρον Εὐαγόρας ὁ Σαλαμίνιος, ὃς
5 ἦν μὲν εὐγενέστατος, τῶν γὰρ κτισάντων τὴν πόλιν ἦν ἀπόγονος, πεφευγὼς δ' ἐν τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις διά τινας στάσεις, καὶ μετὰ ταῦτα κατελθὼν μετ' ὀλίγων, τὸν μὲν δυναστεύοντα τῆς πόλεως Ἀβδήμονα τὸν Τύριον ἐξέβαλε, φίλον ὄντα τοῦ Περσῶν βασιλέως, αὐτὸς 717

71. διεληλυθότος] διελθόντος A 73. Φούριος FK, caeteri Φρούριος 74. καὶ Κάτλος Βῆρος om. A 80. Λακεδαιμονίοις Wesselingius: libri Λακεδαιμόνιοι 86. Φιλόδικον FK, caeteri Φιλόδοκον Διφρίδαν Xenophon: φήλαν A, caeteri Διφίλαν 92. ἐκ τοῦ om. L 95. ἐξήρτυον] adde καὶ cum Reiskio vel cum Eichstadio τε 96. libri εἰκοσιεπτά Ἀγησίλαος] Ἀγησίπολις Wesselingius 99. μόρας] scribebatur μοίρας 4. ὃς ἦν μὲν] ὃς ἦν FK 7. ὀλίγων Rhodomannus: libri ὀλίγον 8. Τύριον Rhodomannus: libri Τύρσιον

δὲ τὴν πόλιν κατασχὼν τὸ μὲν πρῶτον ἐβασίλευσε τῆς 10
Σαλαμῖνος, μεγίστης οὔσης καὶ δυνατωτάτης τῶν ἐν
Κύπρῳ πόλεων· ταχὺ δὲ χρημάτων πλῆθος πολλῶν εὐ-
πορήσας καὶ δύναμιν προχειρισάμενος, ἐπεχείρησεν ἅπα-
σαν τὴν νῆσον σφετερίσασθαι. τῶν δὲ πόλεων ἃς μὲν 15
βίᾳ χειρωσάμενος, ἃς δὲ πειθοῖ προςλαβόμενος, τῶν
μὲν ἄλλων πόλεων ταχὺ τὴν ἡγεμονίαν παρέλαβεν, Ἀμα-
θούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Κιτιεῖς ἀντέχοντες τῷ πολέμῳ
πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν Περσῶν βασι-
λέα περὶ βοηθείας, καὶ τοῦ μὲν Εὐαγόρου κατηγόρουν 20
ὅτι τὸν Ἄγυριν βασιλέα σύμμαχον ὄντα Περσῶν ἀνεῖ-
λε, τὴν δὲ νῆσον ὡμολόγησαν αὐτῷ συγκατακτήσασθαι.
ὁ δὲ βασιλεύς, οὐ βουλόμενος ἅμα μὲν τὸν Εὐαγόραν
προκόπτειν ἐπὶ πλεῖον, ἅμα δὲ διανοούμενος τὴν Κύ- 25
προν εὐφυῶς διακειμένην καὶ ναυτικὴν δύναμιν δύνα-
σθαι μεγάλην ἔχειν, ᾗ δυνήσεται προπολεμεῖν τῆς Ἀσίας,
ἔκρινε συμμαχεῖν· καὶ τούτους μὲν ἐξέπεμψεν, αὐτὸς δὲ
πρὸς μὲν τὰς ἐπιθαλαττίους πόλεις καὶ τοὺς ἀφηγουμέ-
νους τῶν πόλεων σατράπας ἔπεμψεν ἐπιστολὰς ναυπη- 30
γεῖσθαι τριήρεις καὶ τὰ πρὸς τὸν στόλον χρήσιμα ὄντα
κατὰ σπουδὴν παρασκευάζεσθαι, Ἑκατόμνῳ δὲ τῷ Κα-
ρίας δυνάστῃ προςέταξε πολεμεῖν τῷ Εὐαγόρᾳ. αὐτὸς
δὲ τὰς ἐν ταῖς ἄνω σατραπείαις πόλεις ἐπιπορευόμενος
μεγάλαις δυνάμεσι διαβαίνει εἰς τὴν Κύπρον. τὰ μὲν 35
οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν. κατὰ δὲ τὴν Ἰτα-
λίαν Ῥωμαῖοι πρὸς Φαλίσκους εἰρήνην ποιησάμενοι,
πρὸς δὲ Αἰκίκλους πόλεμον τὸ τέταρτον, καὶ Σούτριον μὲν
ὥρμησαν, ἐκ δὲ Οὐεῤῥουγῖνος πόλεως ὑπὸ τῶν πολε-
μίων ἐξεβλήθησαν. 40

99 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν
ἦρχε Δημόστρατος, ἐν Ῥώμῃ δ' ὕπατοι τὴν ἀρχὴν πα-
ρειλήφεισαν Λεύκιος Λουκρήτιος καὶ Σερούιος Κόσσων.

717. 11. *Κύπρῳ*] *τῇ Κύπρῳ* L 17. *Κιτιεῖς*] *Κιτρεῖς* A 19. *βοηθείας*] *συμμαχίας* L 21. *ἀνεῖλε* om. K 24. *ἐπὶ πλεῖον*] *πλεῖον* K 25. *διακειμένην* om. A: *διακειμένην* pro *κειμένην* dictum Photio aut Cedreno facile concedimus, Diodoro non videtur relinquendum: conf. ad p. 520. 75. Totum locum more suo liberius ita scribebat Reiskius: *ἅμα μὲν οὐ βουλόμενος τὸν — εὐφυῶς πρὸς τὴν ἐπίθεσιν τῆς Ἑλλάδος κεῖσθαι καὶ ναυτικὴν δύναμιν μεγάλην ἔχειν* 33. *αὐτὸς*] fort. *οὗτος* 38. *Αἰκίκλους* Cluverius: libri *Αἰτωλοὺς*: sequentia manca esse monuit Wesselingius 39. *Οὐεῤῥουγῖνος* Livius, *Οὐερηγῖνος* IK, caeteri *Οὐεῤῥηγῖνος* 43. *παρειλήφεισαν* Eichstadius: libri *παρειλήφασι* Σερούιος Livius: libri *Σερουίλιος*, *Σερουήλιος* F 44. *Κόσσων* om. AL, asterisco notavit Stephanus

45 κατὰ δὴ τούτους τοὺς χρόνους Ἀρταξέρξης μὲν Στρού-
θαν στρατηγὸν καταστήσας ἔπεμψεν ἐπὶ θάλατταν μετὰ
δυνάμεως Λακεδαιμονίοις πολεμήσοντα· Σπαρτιᾶται δὲ
τὴν παρουσίαν αὐτοῦ πυθόμενοι, Θίβρωνα στρατηγὸν
εἰς τὴν Ἀσίαν ἐξέπεμψαν. ὃς κατελάβετο χωρίον Ἴονδα 718
50 καὶ Κόρησσον ὄρος ὑψηλὸν τῆς Ἐφέσου ἀπέχον σταδί-
ους τετταράκοντα. οὗτος μὲν οὖν ὀκτακισχιλίους ἔχων
στρατιώτας σὺν τοῖς κατὰ τὴν Ἀσίαν ἀθροισθεῖσιν ἐπήει
τὴν τοῦ βασιλέως χώραν φθείρων· Στρούθας δὲ σὺν
55 ἵππῳ τε βαρβαρικῇ πολλῇ καὶ στρατιώταις ὁπλίταις μὲν
πεντακισχιλίοις, ψιλοῖς δὲ πλείοσι δισμυρίων, οὐ μα-
κρὰν τῶν Λακεδαιμονίων κατεστρατοπέδευσε. τέλος δὲ
τοῦ Θίβρωνος μετὰ μέρους τῆς δυνάμεως ἐξελθόντος
καὶ πολλὴν περιβαλομένου λείαν, ἐπελθὼν ὁ Στρούθας
60 τόν τε Θίβρωνα μαχόμενον ἀνεῖλε, καὶ τῶν στρατιωτῶν
τοὺς μὲν πλείστους ἀπέκτεινε, τοὺς δ' ἐζώγρησεν, ὀλί-
γοι δ' εἰς τὸ Κνιδίνιον φρούριον διεσώθησαν. Θρασύ-
βουλος δὲ ὁ τῶν Ἀθηναίων στρατηγὸς ἐκ τῆς Λέσβου
κομιζόμενος μετὰ τοῦ στόλου πρὸς Ἄσπενδον ὥρμισε
65 τὰς τριήρεις εἰς τὸν Εὐρυμέδοντα ποταμόν, χρήματα
δ' εἰληφότος αὐτοῦ παρὰ τῶν Ἀσπενδίων ὅμως τινὲς
τῶν στρατιωτῶν ἐδῄωσαν τὴν χώραν· γενομένης δὲ νυ-
κτὸς οἱ μὲν Ἀσπένδιοι χαλεπῶς ἐνεγκόντες ἐπὶ τοῖς ἀδι-
70 κήμασιν ἐπέθεντο τοῖς Ἀθηναίοις καὶ τόν τε Θρασύβου-
λον καὶ τινας τῶν ἄλλων ἀνεῖλον· οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων
τριήραρχοι περιδεεῖς γενόμενοι καὶ ταχὺ πληρώσαντες
τὰς ναῦς, εἰς Ῥόδον ἐξέπλευσαν. ἀφεστηκυίας δὲ τῆς
πόλεως, καὶ τῶν φυγάδων φρούριόν τι κατειληφότων,
75 μετὰ τούτων διεπολέμουν πρὸς τοὺς κατὰ τὴν πόλιν.
οἱ δ' Ἀθηναῖοι πυθόμενοι τὴν Θρασυβούλου τοῦ στρα-
τηγοῦ τελευτήν, Ἀγύῤῥιον στρατηγὸν ἐξέπεμψαν. τὰ
μὲν οὖν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐν τούτοις ἦν.

100 80 Κατὰ δὲ τὴν Σικελίαν ὁ τῶν Συρακοσίων τύραννος
Διονύσιος σπεύδων τὴν κατὰ τὴν νῆσον δυναστείαν καὶ
τοὺς κατ' Ἰταλίαν Ἕλληνας προσλαβέσθαι, τὴν μὲν κατ'

45. καταστήσας] libri καταπέμψας 48. Θίβρωνα AIK semper, caeteri semper Θίβρωνα: conf. p. 637. 87.
718. 49. κατελάβετο Eichstadius: libri κατέλαβε τὸ Κόρησσον] Κόρνησον Q, Κόρνισον FIK 51. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα libri 53. φθείρων AL, caeteri διαφθείρων
59. ἐπελθὼν F, caeteri ἀπελθὼν μαχόμενον FIL, caeteri μαχόμενος 64. ὥρμισε] ὥρμησε A 65. εἰληφότος] λαβόντος L 74. φρούριόν τι] φρούριον A 76. Ἀγύῤῥιον] libri Ἀγύριον 80. τὴν] πρὸς τὴν Wesselingius, τῇ — δυναστείᾳ Eichstadius

ἐκείνους κοινὴν στρατείαν εἰς ἕτερον καιρὸν ἀνεβάλετο,
κρίνας δὲ συμφέρειν ἐπιχειρεῖν πρώτῃ τῇ τῶν Ῥηγίνων
πόλει διὰ τὸ προπολεμητήριον αὐτὴν εἶναι τῆς Ἰταλίας, 85
ὥρμησεν ἐκ Συρακουσῶν μετὰ τῆς δυνάμεως. εἶχε δὲ
πεζοὺς μὲν δισμυρίους, ἱππεῖς δὲ χιλίους, ναῦς δ' ἑκα-
τὸν εἴκοσι. περαιώσας δὲ τὴν δύναμιν ἐπὶ τοὺς ὅρους
τῆς Λοκρίδος ἐκεῖθεν διὰ τῆς μεσογείου τὴν πορείαν
ἐποιεῖτο τέμνων καὶ πυρπολῶν τὴν τῶν Ῥηγίνων χώ- 90
ραν· συμπαρέπλευσε δὲ καὶ ὁ στόλος ἐπὶ θάτερα μέρη
τῇ θαλάττῃ, καὶ πάσῃ τῇ δυνάμει περὶ τὸν πορθμὸν
κατεστρατοπέδευσεν. οἱ δ' Ἰταλοὶ πυθόμενοι τὴν τοῦ
Διονυσίου διάβασιν ἐπὶ τὸ Ῥήγιον, ἀπέστειλαν ἐκ Κρό- 95
τωνος ναῦς ἑξήκοντα, σπεύδοντες παραδοῦναι τοῖς Ῥη-
γίνοις. μετεώρων δὲ πλευσῶν αὐτῶν ὁ Διονύσιος πεν-
τήκοντα ναῦς ἔχων ἐπέπλευσε, καὶ φυγόντων αὐτῶν
ἐπὶ τὴν γῆν οὐδὲν ἧττον ἐπέκειτο, καὶ συνδήσας ἀπέ-
719 σπα τὰς παρορμούσας ἐν τῇ γῇ. κινδυνευουσῶν δὲ τῶν 100
ἑξήκοντα τριήρων ἁλῶναι Ῥηγῖνοι πανδημεὶ παρεβοήθη-
σαν, καὶ ἀπὸ τῆς γῆς τῷ πλήθει τῶν βελῶν ἀνεῖρξαν
τὸν Διονύσιον. ἐπιγενομένων δὲ πνευμάτων μεγάλων,
οἱ μὲν Ῥηγῖνοι τὰς ναῦς ἀνείλκυσαν ἐπὶ τὴν γῆν, Διο-
νύσιος δ' ἰσχυρῶς χειμασθεὶς ἑπτὰ ναῦς ἀπώλεσε καὶ 5
σὺν αὐταῖς ἄνδρας οὐκ ἐλάττους χιλίων πεντακοσίων.
τούτων δ' ἅμα ταῖς ναυσὶν ἐκβρασθέντων ἐπὶ τὴν Ῥη-
γίνην, οἱ Ῥηγῖνοι πολλοὺς τῶν ναυτῶν ἐζώγρησαν.
Διονύσιος δ' ἐπὶ πεντήρους πλέων, καὶ πολλάκις παρ' 10
ὀλίγον ἐλθὼν ὑποβρύχιος, μόγις περὶ μέσας νύκτας εἰς
τὸν ἐν Μεσσήνῃ λιμένα κατέφυγεν. ἤδη δὲ καὶ τῆς
χειμερινῆς ὥρας ἐνισταμένης, οὗτος μὲν πρὸς Λευκα-
νοὺς συμμαχίαν ποιησάμενος ἀπήγαγε τὰς δυνάμεις εἰς
Συρακούσας. 15

Μετὰ δὲ ταῦτα Λευκανῶν τὴν Θουρίαν καταδρα- 101
μόντων οἱ Θούριοι παρήγγειλαν τοῖς συμμάχοις κατὰ
τάχος ἀπαντᾶν μετὰ τῶν ὅπλων. αἱ γὰρ κατὰ τὴν Ἰτα-
λίαν Ἑλληνίδες πόλεις ἐν ταῖς συνθήκαις εἶχον οὕτως, 20

82. κατ' ἐκείνους] ἐπ' vel ἐκείνων Stephanus 92. τῇ θαλάτ-
τῃ] τῆς θαλάττης Eichstadius 97. ἐπέπλευσε Eichstadius:
libri ἔπλευσε

719. 5. δ' omisit F χειμασθεὶς Kuhnius: libri μαχε-
σθεὶς 7. δ'] δὲ F 8. ἐπὶ τὴν Ῥηγίνην post ἐκβρα-
σθέντων ponenda esse vidit Wesselingius: libri ponunt post πεντα-
κοσίων 10. ἐλθὼν] ἀνελθὼν A: γενέσθαι addit Reiskius
11. μόγις L, caeteri μόλις 16. καταδραμόντων] διαδρα-
μόντων IK 19. ἐν Reiskius: libri ἔν τε

ἵν' ἥτις ἂν ὑπὸ τῶν Λευκανῶν λεηλατηθῇ χώρα, πρὸς ταύτην ἅπαντες παραβοηθῶσιν, ἧς δ' ἂν πόλεως μὴ καταστῇ τὸ στρατόπεδεν ἐπὶ τὴν βοήθειαν, τεθνάναι τοὺς ἐκείνης τῆς πόλεως στρατηγούς. διόπερ τῶν Θουρίων
25 τοὺς βιβλιαφόρους ἀποστειλάντων ἐπὶ τὰς πόλεις πρὸς τὴν τῶν πολεμίων παρουσίαν, ἅπαντες παρεσκευάζοντο πρὸς τὴν ἀνάζευξιν. αὐτοὶ δὲ προεξαναστάντες ταῖς ὁρμαῖς καὶ τὸ τῶν συμμάχων πλῆθος οὐκ ἀναμείναν-
30 τες ἀνέζευξαν ἐπὶ τοὺς Λευκανούς, ἔχοντες πεζοὺς μὲν πλείους τῶν μυρίων τετρακισχιλίων, ἱππεῖς δὲ σχεδὸν χιλίους. καὶ Λευκανοὶ μὲν ἀκούσαντες τὴν τῶν πολεμίων ἔφοδον, ἀπεχώρησαν εἰς τὴν ἰδίαν χώραν· οἱ δὲ Θούριοι κατὰ σπουδὴν ἐμβαλόντες εἰς τὴν Λευκανίαν,
35 τὸ μὲν πρῶτον φρούριον ἐξεῖλον, καὶ πολλῆς ὠφελείας κυριεύσαντες καθαπερεὶ δέλεαρ ἔλαβον τῆς ἑαυτῶν ἀπωλείας. φρονηματισθέντες γὰρ ἐπὶ τῷ προτερήματι καταπεφρονηκότως διά τινων στενῶν καὶ ἀποκρήμνων ὁδῶν ἐπορεύθησαν, βουλόμενοι Λᾶον πόλιν εὐδαίμονα
40 πολιορκῆσαι. ἐπειδὴ δὲ παρεγενήθησαν εἴς τι πεδίον κύκλῳ λόφοις ὑψηλοῖς καὶ κρημνοῖς περιειλημμένον, ἐνταῦθα οἱ Λευκανοὶ πάσῃ τῇ δυνάμει διέκλεισαν αὐτοὺς τῆς ἐπὶ τὰς πατρίδας ἐλπίδος. παράδοξον δ' ἐπὶ τῷ
45 λόφῳ καὶ φανερὰν ποιήσαντες τὴν ἑαυτῶν ἐπιφάνειαν ἐξέπληξαν τοὺς Ἕλληνας διά τε τὸ μέγεθος τοῦ στρατοπέδου καὶ τὴν τῶν τόπων δυσχωρίαν· εἶχον γὰρ Λευκανοὶ τότε πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἱππεῖς δ' οὐκ ἐλάτ-
102 τους τετρακισχιλίων. τῶν δ' Ἑλλήνων ἀνελπίστως τηλι-
50 κούτῳ περιεχομένων κινδύνῳ, κατέβαινον εἰς τὸ πεδίον οἱ βάρβαροι. γενομένης δὲ παρατάξεως, καὶ τῶν Ἰταλιωτῶν καταπολεμηθέντων ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Λευκανῶν, ἔπεσον μὲν πλείους τῶν μυρίων· παρήγγελλον 720 γὰρ οἱ Λευκανοὶ μηδένα ζωγρεῖν· τῶν δὲ λοιπῶν οἱ
55 μὲν ἐπί τινα πρὸς τῇ θαλάττῃ λόφον ἔφυγον, οἱ δὲ θεωροῦντες ναῦς μακρὰς προσπλεούσας, καὶ νομίζοντες τὰς τῶν Ῥηγίνων εἶναι, συνέφυγον εἰς τὴν θάλατταν καὶ διενήχοντο ἐπὶ τὰς τριήρεις. ἦν δὲ ὁ στόλος

20. ἥτις] εἴ τις A 21. λεηλατηθῇ] ἐλεηλατήθη F 24. βιβλιαφόρους] βιβλιοφόρους A 39. Λᾶον Reiskius et Niebuhrius Hist. R. vol. I. p. 108. ed. tert.: libri λαὸν καὶ 41. ὑψηλοῖς] ψιλοῖς FK 43. ἐλπίδος] ἐλπίδας A 44. καὶ φανερὰν] φανερὰν AL, καὶ φοβερὰν Reiskius 720. 53. παρήγγελλον] παρήγγελον L 54. μηδένα] μηθένα omnes 55. θαλάττῃ] θαλάσσῃ libri et 56. θάλασσαν 57. τὰς τῶν] τῶν IK 58. καὶ διενήχοντο I, caeteri οἱ δὲ καὶ διενήχοντο

ὁ προςπλέων Διονυσίου τοῦ τυράννου, καὶ ναύαρχος 60
ὑπῆρχεν αὐτῷ Λεπτίνης ὁ ἀδελφός, ἀπεσταλμένος τοῖς
Λευκανοῖς ἐπὶ βοήθειαν. ὁ μὲν οὖν Λεπτίνης δεξάμε-
νος φιλανθρώπως τοὺς νηχομένους ὡς ἐπὶ τὴν γῆν ἀπε-
βίβασεν, ἔπεισε τοὺς Λευκανοὺς ὑπὲρ ἑκάστου τῶν
αἰχμαλώτων λαβεῖν ἀργυρίου μνᾶν· οὗτοι δ' ἦσαν τὸν 65
ἀριθμὸν ὑπὲρ τοὺς χιλίους. γενόμενος δὲ τῶν χρημά-
των ἐγγυητὴς καὶ διαλλάξας τοὺς Ἰταλιώτας τοῖς Λευ-
κανοῖς ἔπεισεν εἰρήνην ποιήσασθαι, καὶ μεγάλης ἀπο-
δοχῆς ἔτυχε παρὰ τοῖς Ἰταλιώταις, συμφερόντως αὐτῷ
οὐ λυσιτελῶς δὲ Διονυσίῳ συντεθεικὼς τὸν πόλεμον. 70
ἤλπιζε γὰρ ὁ Διονύσιος τῶν Ἰταλιωτῶν πολεμούντων
πρὸς Λευκανοὺς ἐπελθὼν ῥᾳδίως ἂν κρατῆσαι τῶν κατ'
Ἰταλίαν πραγμάτων, ἀπολελυμένων δὲ τηλικούτου πολέ-
μου δυςχερῶς ἂν περιγενέσθαι. διόπερ τοῦτον μὲν 75
ἀπήλλαξε τῆς ναυαρχίας, Θεαρίδην δὲ τὸν ἕτερον ἀδελ-
φὸν ἡγεμόνα τοῦ στόλου κατέστησε. τούτων δὲ πρα-
χθέντων Ῥωμαῖοι τὴν τῶν Οὐεξίων χώραν κατεκληρού-
χησαν, κατ' ἄνδρα δόντες πλέθρα τέτταρα, ὡς δέ τινες,
εἴκοσιν ὀκτώ· καὶ πρὸς μὲν Αἰκοὺς διαπολεμοῦντες Λί- 80
φλον πόλιν κατὰ κράτος εἷλον, Οὐελιτρίνων δ' ἀπο-
στάντων πόλεμον πρὸς αὐτοὺς ἐνεστήσαντο. ἀπέστη δὲ
καὶ Σάτρικον ἀπὸ Ῥωμαίων, καὶ εἰς Κερκίους ἀποι-
κίαν ἀπέστειλαν.

103 Τοῦ δ' ἐνιαυσίου χρόνου διεληλυθότος Ἀθήνησι 85
μὲν ἦρχεν Ἀντίπατρος, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν
ἀρχὴν διῴκουν Λεύκιος Οὐαλέριος καὶ Αὖλος Μάλλιος.
περὶ δὲ τούτους τοὺς χρόνους Διονύσιος ὁ τῶν Συρα-
κοσίων δυνάστης φανερῶς ἑαυτὸν ἀναδείξας ἐπὶ τὴν 90
Ἰταλίαν στρατευσόμενον, μετὰ πλείστης δυνάμεως ὥρ-
μησεν ἀπὸ Συρακουσῶν. εἶχε δὲ πεζοὺς μὲν πλείους
τῶν δισμυρίων, ἱππεῖς δὲ περὶ τρισχιλίους, ναῦς δὲ
μακρὰς μὲν τετταράκοντα, τὰς δὲ τὸν σῖτον κομιζούσας
οὐκ ἐλάττους τριακοσίων. πεμπταῖος δὲ κατανύσας εἰς 95
τὴν Μεσσήνην, αὐτὸς μὲν ἐν τῇ πόλει τὴν δύναμιν

59. ὁ προςπλέων] προςπλέων omnes 63. ἔπεισε] καὶ ἔπεισε A 69. αὐτῷ] αὐτοῖς Reiskius 74. περιγενέσθαι Rhodomannus: libri παραγενέσθαι 77. Οὐεξίων] vide annotationem 79. εἴκοσιν ὀκτώ] libri εἰκοσιοκτώ 80. Αἰκοὺς Stephanus: libri Αἰκούσους (μὲν omisso Μενεκούσσους A) Λίφλον] Lavici Niebuhrio Hist. R. vol. I. p. 444. ed. pr.: v. ad p. 723. 3. 83. Κερκίους] vide annotat. 85. ἐνιαυσίου] ἐνιαυσιαίου L 88. Μάλλιος] Μάλιος FK 90. στρατευσόμενον A, caeteri στρατευσόμενος 91. ἀπὸ Rhodomannus: libri ἐπὶ 93. τεσσαράκοντα libri 95. κατανύσας HL et suprascripto λ F, caeteri καταλύσας

ἀνελάμβανε, Θεαρίδην δὲ τὸν ἀδελφὸν ἐπὶ τὰς νήσους 721
τῶν Λιπαραίων ἀπέστειλε μετὰ νεῶν τριάκοντα· πεπυ-
σμένος γὰρ ἦν δέκα ναῦς τῶν Ῥηγίνων περὶ ἐκείνους
100 τοὺς τόπους οὔσας. ὁ δὲ Θεαρίδης ἐκπλεύσας καὶ κα-
ταλαβὼν τὴν Ῥηγίνων δεκαναΐαν ἔν τισιν εὐθέτοις τό-
ποις, αὐτάνδρων τῶν σκαφῶν ἐκυρίευσε, καὶ ταχέως εἰς
Μεσσήνην πρὸς Διονύσιον ἐπέστρεψε. Διονύσιος δὲ
5 τοὺς αἰχμαλώτους εἰς δεσμὰ καταθέμενος τοῖς Μεσση-
νίοις ἔδωκε φυλάττειν· αὐτὸς δὲ περαιώσας τὴν δύνα-
μιν εἰς Καυλωνίαν περιεστρατοπέδευσε τὴν πόλιν, καὶ
τὰς μηχανὰς προσερείσας πυκνὰς προσβολὰς ἐποιεῖτο. οἱ
δὲ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὡς ἐπύθοντο τὰς τοῦ
10 Διονυσίου δυνάμεις περαιουμένας τὸν διείργοντα πορ-
θμόν, καὶ αὐτοὶ στρατόπεδα συνήθροιζον. τῆς δὲ τῶν
Κροτωνιατῶν πόλεως μάλιστα πολυοχλουμένης καὶ πλεί-
στους ἐχούσης Συρακοσίους φυγάδας, τούτοις τὴν ἡγε-
μονίαν τοῦ πολέμου παρέδωκαν. οἱ δὲ Κροτωνιᾶται
15 τὰς πανταχόθεν δυνάμεις ἀθροίσαντες στρατηγὸν Ἕλω-
ριν τὸν Συρακόσιον εἵλοντο. οὗτος δὲ πεφευγὼς Διο-
νύσιον καὶ δοκῶν τόλμαν ἔχειν ἔμπρακτον πιστότατα
πρὸς τὸν τύραννον πολεμήσειν διὰ τὸ μῖσος ὑπείληπτο.
20 ὡς δὲ πάντες οἱ σύμμαχοι παρεγενήθησαν εἰς Κρότωνα,
[καὶ] κατὰ τὴν ἑαυτοῦ προαίρεσιν Ἕλωρις διατάξας ὥρ-
μησε μετὰ πάσης τῆς δυνάμεως ἐπὶ Καυλωνίας. ἅμα
γὰρ ἐνόμιζεν ἐπιφανεὶς λύσειν τὴν πολιορκίαν, ἅμα δὲ
καταπεπονημένους τοὺς πολεμίους ὑπὸ τῶν καθ' ἡμέ-
25 ραν προσβολῶν διαγωνιεῖσθαι. εἶχε δὲ τοὺς ἅπαντας
πεζοὺς μὲν περὶ δισμυρίους πεντακισχιλίους, ἱππεῖς δὲ
104 περὶ δισχιλίους. διανυσάντων δ' αὐτῶν τὸ πλεῖστον
τῆς ὁδοῦ καὶ στρατοπεδευσάντων πρὸς τὸν Ἕλωρον
30 ποταμόν, ἀνέζευξεν ὁ Διονύσιος ἀπὸ τῆς πόλεως καὶ
συνήντα τοῖς Ἰταλιώταις. ὁ μὲν οὖν Ἕλωρις μετὰ τῶν
ἀρίστων πεντακοσίων προηγεῖτο τῆς δυνάμεως, ὁ δὲ
Διονύσιος ἔτυχε μὲν ἀπὸ τετταράκοντα σταδίων ἐστρα-
35 τοπεδευκὼς τῶν ἐναντίων, διὰ δὲ τῶν κατασκόπων μα-
θὼν ἐγγὺς ὄντας τοὺς πολεμίους, ὄρθρου τὴν δύναμιν

721. 97. Λιπαραίων] Λιπαρέων AF ἀπέστειλε] ἀπέλειπε L 2. σκαφῶν] νεῶν L 3. ἐπέστρεψε] ἀπέστρεψε L 14. πανταχόθεν] πανταχοῦ FIK 17. πρὸς τὸν τύραννον om. FK 20. καὶ Reiskius delendum esse vidit 22. λύσειν] καταλύσειν L 23. καταπεπολεμημένους libri: correxit Rhodomannus 29. Ἕλωρον Wesselingius: libri Ἕλωριν ἀνέζευξεν] ἀναζεύξας F 33. τετταράκοντα] τεσσαράκοντα omnes

ἐγείρας προήγαγεν εἰς τοὔμπροσθεν. ἅμα δ' ἡμέρᾳ τοῖς περὶ τὸν Ἕλωριν ὀλίγοις οὖσιν ἀπαντήσας ἄφνω προσεμάχετο, καὶ διεσκευασμένην ἔχων τὴν δύναμιν ἀνοχὴν 722 οὐδ' ἡντινοῦν ἐδίδου τοῖς πολεμίοις. ὁ δ' Ἕλωρις εἰς 40 πολλὴν ἐμπεσὼν ἀπορίαν, αὐτὸς μὲν μεθ' ὧν εἶχεν ὑπέστη τοὺς ἐπιφερομένους, τῶν δὲ φίλων τινὰς ἀπέστειλεν ἐπὶ τὸ στρατόπεδον, ἐπισπεῦσαι τὰ πλήθη παρακελευόμενος. ὧν ταχέως ποιησάντων τὸ προσταχθέν, οἱ μὲν 45 Ἰταλιῶται πυθόμενοι τὸν στρατηγὸν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ κινδυνεύοντας, δρομαῖοι παρῆσαν ἐπὶ τὴν βοήθειαν, ὁ δὲ Διονύσιος ἀθρόᾳ τῇ δυνάμει περιχυθεὶς τόν θ' Ἕλωριν καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ γενναίως ἀγωνισαμένους σχεδὸν πάντας ἀνεῖλε. τῶν δ' Ἰταλιωτῶν σποράδην διὰ 50 τὴν σπουδὴν ἐκβοηθούντων οἱ Σικελιῶται τὰς τάξεις διαφυλάττοντες ῥᾳδίως τῶν πολεμίων περιεγίνοντο. οὐ μὴν ἀλλ' ἐπὶ μέν τινα χρόνον οἱ κατὰ τὴν Ἰταλίαν Ἕλληνες ὑπέμενον τὸν κίνδυνον, καίπερ ἑαυτῶν πολλοὺς ἀναιρουμένους ὁρῶντες· ὡς δὲ τὴν τοῦ στρατηγοῦ τε- 55 λευτὴν ἐπύθοντο καὶ διὰ τὸν θόρυβον ἀλλήλοις ἐμπίπτοντες ἠλαττοῦντο μεγάλως, τότε δὲ τελέως ἀθυμήσαντες ἐτράπησαν. 105 πολλῶν δ' ἀναιρουμένων ἐν τῇ κατὰ τὸ πεδίον τροπῇ κατέφυγε τὸ πλῆθος ἐπί τινα λόφον 60 ἐρυμνὸν ὄντα πρὸς τὴν πολιορκίαν, ἄνυδρον δὲ καὶ δυνάμενον ῥᾳδίως ὑπὸ τῶν πολεμίων φυλάττεσθαι. ὃν ὁ Διονύσιος περιστρατοπεδεύσας τήν τε ἡμέραν ἐκείνην καὶ τὴν νύκτα διηγρύπνησεν ἐν τοῖς ὅπλοις, ἐπιμελῶς 65 ταῖς φυλακαῖς χρησάμενος· τῇ δ' ὑστεραίᾳ διὰ τὸ καῦμα καὶ τὴν ἀνυδρίαν οἱ συμπεφευγότες κακῶς ἀπήλλαττον. ἐπικηρυκευσαμένων δ' αὐτῶν πρὸς τὸν Διονύσιον καὶ παρακαλούντων λύτρα πράξασθαι, οὐ μέτριος ἐν τοῖς εὐημερήμασι γενόμενος προσέταττεν ἀποθέσθαι τὰ 70 ὅπλα καὶ σφᾶς αὐτοὺς ἐγχειρίσαι τῷ κρατοῦντι. σκληροῦ δὲ τοῦ προστάγματος ὄντος, μέχρι μέν τινος διεκαρτέρουν, ὡς δ' ὑπὸ τῆς φυσικῆς ἀνάγκης κατεβαροῦντο, παρέδωκαν αὐτοὺς περὶ ὀγδόην ὥραν, ἤδη τὰ σώματα 75 παρειμένοι. Διονύσιος δὲ λαβὼν ῥάβδον καὶ πατάξας

722. 45. τὸν στρατηγὸν] στρατηγὸν K 48. θ' Ἕλωριν] τ' Ἕλωριν IK 61. τῇ πολιορκίᾳ] πολιορκίαν ex K attulit Wesselingius, articulum per errorem, ut videtur, negligens: quem abesse malim 62. δυνάμενον omisit F 64. διηγρύπνησεν] διηγρύπνησαν F 67. ἀπήλλαττον] ἀπηλλάττοντο omnes 69. μέτριος Rhodomannus: libri μετρίως 70. ἀποθέσθαι] ἀφελέσθαι L 74. αὐτοὺς] αὑτοὺς IL 76. πατάξας] πήξας Eichstadius

ἐπὶ τοῦ λόφου ἠρίθμει τοὺς καταβαίνοντας αἰχμαλώ-
τους, ὄντας πλείους τῶν μυρίων, καὶ πάντων αὐτοῦ
ὑποπτευόντων τὸ θηριῶδες τοὐναντίον ἐφάνη πάντων
80 ἐπιεικέστατος. τούς τε γὰρ αἰχμαλώτους ἀφῆκεν αὐτεξ-
ουσίους χωρὶς λύτρων, καὶ πρὸς τὰς πλείστας τῶν πό-
λεων εἰρήνην συνθέμενος ἀφῆκεν αὐτονόμους. ἐπὶ δὲ
τούτοις ἐπαίνου τυχὼν ὑπὸ τῶν εὖ παθόντων χρυσοῖς
στεφάνοις ἐτιμήθη, καὶ σχεδὸν τοῦτ' ἔδοξε πράττειν ἐν
85 τῷ ζῆν κάλλιστον.

106 Ἐπὶ δὲ Ῥήγιον ἀναζεύξαντος αὐτοῦ, καὶ μετὰ τῆς
δυνάμεως παρεσκευασμένου πολιορκεῖν διὰ τὴν περὶ τῆς
ἐπιγαμίας ὕβριν, ἀγωνία πολλὴ κατεῖχε τοὺς Ῥηγίνους.
90 οὔτε γὰρ συμμάχους οὔτε δύναμιν ἀξιόμαχον εἶχον,
πρὸς δὲ τούτοις ᾔδεισαν ὅτι τῆς πόλεως ἁλούσης οὔτ'
ἔλεος οὔτε δέησις αὐτοῖς ἀπελείπετο. διόπερ ἔκριναν 723
ἀποστεῖλαι πρέσβεις τοὺς δεησομένους μετρίως αὐτοῖς
χρήσασθαι καὶ παρακαλέσαι μηδὲν περὶ αὐτῶν ὑπὲρ
95 ἄνθρωπον βουλεύσασθαι. ὁ δὲ Διονύσιος τριακόσια
τάλαντα πραξάμενος καὶ τὰς ναῦς ἁπάσας παραλαβὼν
οὔσας ἑβδομήκοντα, προσέταξεν ἑκατὸν ὁμήρους δοῦναι.
δοθέντων δὲ πάντων ἀνέζευξεν ἐπὶ Καυλωνίαν. ταύτης
100 δὲ τοὺς μὲν ἐνοικοῦντας ἐν Συρακούσαις μετῴκισε, καὶ
πολιτείαν δοὺς πέντε ἔτη συνεχώρησεν ἀτελεῖς εἶναι·
τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας τοῖς Λοκροῖς τὴν χώραν τῶν
Καυλωνιατῶν ἐδωρήσατο. Ῥωμαῖοι δὲ Λιφοίκουαν πό-
λιν ἐκ τοῦ τῶν Αἰκῶν ἔθνους ἑλόντες κατὰ τὰς τῶν
5 ὑπάτων εὐχὰς μέγαν ἀγῶνα τῷ Διὶ συνετέλεσαν.

107 Τοῦ δ' ἔτους τούτου διεληλυθότος Ἀθήνησι μὲν
ἦρχε Πυῤῥίων, ἐν δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὕπατον ἀρχὴν μετέ-
λαβον χιλίαρχοι τέτταρες, Λεύκιος Λουκρήτιος, Σερούιος
10 Σουλπίκιος, Γάϊος Αἰμίλιος καὶ Γάϊος Ῥοῦφος, Ὀλυμ-
πιὰς δ' ἤχθη ὀγδόη πρὸς ταῖς ἐνενήκοντα, καθ' ἣν
ἐνίκα Σώσιππος Ἀθηναῖος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν πα-

80. *αὐτεξουσίους*] *αὐτῶν* A 84. *πράττειν*] *πράξειν* A: unde malim *πρᾶξαι*

723. 92. *ἀπελείπετο*] *ἀπελίπετο* FK 93. *παρακαλέσαι*] *παρακελέσαι* F 100. *μετῴκισε*] *κατῴκισε* FK recte, nisi *εἰς Συρακούσας* scribendum 2. *τῶν Καυλωνιατῶν*] *τὴν Καυλωνίαν* AQ, *Καυλωσίνων* H, servans tamen, opinor, *τῶν* 3. *Λιφοίκουαν*] *Λιφοίκαν* IKQ: v. ad p. 720. 80. 8. *τέτταρες*] *τέσσαρες* libri *Λουκρήτιος*] *Λουκρίτιος* FK 9. *Γάϊος Αἰμ. καὶ Γ. Ῥοῦφος* om. A 11. *ἐνενήκοντα*] *ἐννενήκοντα* omnes

ρειληφότων Διονύσιος ὁ τῶν Συρακοσίων δυνάστης πορευθεὶς εἰς Ἱππώνιον μετὰ τῆς δυνάμεως τοὺς μὲν κα- 15
τοικοῦντας ἐν αὐτῇ μετῴκισεν εἰς τὰς Συρακούσας, τὴν δὲ πόλιν κατασκάψας [τοῖς Λοκροῖς] προσεμέρισε τὴν χώραν. κατὰ τὸ συνεχὲς γὰρ ἐφιλοτιμεῖτο τοὺς Λοκροὺς εὖ ποιεῖν διὰ τὴν συγχωρηθεῖσαν ἐπιγαμίαν· τοὺς δὲ Ῥηγίνους ἐπεθύμει τιμωρήσασθαι διὰ τὴν περὶ τῆς 20
οἰκειότητος δίκην. καθ' ὃν γὰρ καιρὸν ἀπέστειλε πρὸς αὐτοὺς πρέσβεις ἀξιῶν αὐτῷ συγχωρηθῆναι τῶν πολιτικῶν παρθένων γαμῆσαι, φασὶ τοὺς Ῥηγίνους ἀποκριθῆναι δημοσίᾳ τοῖς πρέσβεσιν ὡς μόνην αὐτῷ συγχωρῆσαι γαμεῖν τὴν τοῦ δημίου θυγατέρα. διὰ τοῦτο βα- 25
ρέως φέρων καὶ δοκῶν ὑπερβαλλόντως ὑβρίσθαι, πολὺς ἦν ἐπὶ τῇ κατ' αὐτῶν τιμωρίᾳ. καὶ γὰρ ἐν τῷ πρότερον ἐνιαυτῷ τὴν εἰρήνην συνέθετο πρὸς αὐτοὺς οὐ τῆς φιλίας ὀρεγόμενος, ἀλλὰ τὴν ναυτικὴν δύναμιν παρελέσθαι βουλόμενος, οὖσαν τριήρων ἑβδομήκοντα· 30
διελάμβανε γὰρ τῆς κατὰ θάλατταν βοηθείας ἀποκλεισθείσης ῥᾳδίως πολιορκήσειν τὴν πόλιν. διόπερ κατὰ τὴν Ἰταλίαν ἐνδιατρίβων ἐζήτει πρόφασιν εὔλογον, δι' ἧς οὐ παρὰ τὴν ἀξίαν τὴν ἰδίαν δόξει λελυκέναι τὰς 35
συνθήκας. ἀγαγὼν οὖν πρὸς τὸν πορθμὸν τὰς δυνά- 108
μεις τὰ πρὸς τὴν διάβασιν παρεσκευάζετο. καὶ πρῶτον μὲν ᾔτει τοὺς Ῥηγίνους ἀγοράς, ἐπαγγελλόμενος ταχέως τὰς δοθείσας ἀποστέλλειν ἐκ Συρακουσῶν. τοῦτο δ' 40
ἔπραττεν, ὅπως μὴ διδόντων μὲν αὐτῶν δικαίως δόξῃ τὴν πόλιν ἑλεῖν, δόντων δὲ ἐνόμιζεν ἐξαναλώσειν αὐτῶν τὸν σῖτον καὶ προςκαθίσας τὴν πόλιν διὰ τὴν σπάνιν
724 ταχὺ κυριεύσειν αὐτῆς. οἱ δὲ Ῥηγῖνοι τούτων μὲν οὐδὲν ὑπονοοῦντες τὸ μὲν πρῶτον ἐφ' ἡμέρας τινὰς ἐχο- 45
ρήγουν τὰς τροφὰς λαμπρῶς· ὡς δὲ πλείονα χρόνον ἐνδιέτριβε, ποτὲ μὲν ἀῤῥωστίαν, ποτὲ δὲ ἄλλας προφάσεις πορίζόμενος, ὑπονοήσαντες αὐτοῦ τὴν ἐπιβολὴν οὐκέτι παρεῖχον τὰς τροφὰς τῷ στρατοπέδῳ. ὁ δὲ Διο- 50
νύσιος ἐπὶ τούτῳ προςποιηθεὶς ἀγανακτεῖν, τοὺς μὲν ὁμήρους τοῖς Ῥηγίνοις ἀπέδωκε, τὴν δὲ πόλιν περιστρα-

15. μετῴκισεν] μετῴκησεν K 16. τοῖς Λοκροῖς addidit Rhodomannus 17. ἐφιλοτιμεῖτο] ἐφιλοτιμοῦντο F 22. αὐτῷ] αὑτῷ IL 23. τοῖς πρέσβεσιν F, τοὺς πρέσβεις K, caeteri τοῖς πρεσβεῦσιν 24. συγχωρῆσαι] συγχωροῦσι Reiskius 26. ὑπερβαλόντως F ἐπὶ τῇ — τιμωρίᾳ] ἐπὶ τὴν — τιμωρίαν L 32. πολιορκήσειν] immo ἐκπολιορκήσειν 37. παρεσκευάζετο] παρεσκεύαζε AFI 42. νομίζων vel ἐνόμιζεν Stephanus: libri νομίζειν

τοπεδεύσας καθ' ἡμέραν προςβολὰς ἐποιεῖτο. κατεσκεύ-
ασε δὲ καὶ μηχανημάτων πολὺ πλῆθος ἀπίστων τοῖς
55 μεγέθεσι, δι' ὧν τὰ τείχη σαλεύων ἐφιλοτιμεῖτο κατὰ
κράτος ἑλεῖν τὴν πόλιν. οἱ δὲ Ῥηγῖνοι στρατηγὸν ἑλό-
μενοι Φύτωνα, καὶ πάντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαν-
τες, ταῖς τε φυλακαῖς ἐπιμελῶς ἐχρῶντο καὶ κατὰ τὰς
εὐκαιρίας ἐξιόντες ἐνεπύριζον τὰς τῶν πολεμίων μηχα-
60 νάς. οὗτοι μὲν οὖν πολλάκις ὑπὲρ τῆς πατρίδος λαμ-
πρῶς ἀγωνιζόμενοι πρὸ τῶν τειχῶν τήν τε τῶν πολε-
μίων ὀργὴν ἐξέκαυσαν, καὶ πολλοὺς μὲν ἑαυτῶν ἀπέβα-
λον, οὐκ ὀλίγους δὲ καὶ τῶν Σικελιωτῶν ἀνεῖλον. καὶ
65 αὐτὸν δὲ τὸν Διονύσιον συνέβη λόγχῃ πληγέντα παρὰ
τὸν βουβῶνα παρ' ὀλίγον μὲν τελευτῆσαι, μόγις δὲ
αὑτὸν ἀναλαβεῖν ἐκ τοῦ τραύματος. χρονιζούσης δὲ
τῆς πολιορκίας διὰ τὸ τοὺς Ῥηγίνους ἀνυπέρβλητον
εἰςφέρεσθαι σπουδὴν ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας, Διονύσιος
70 τὰς μὲν δυνάμεις συνεῖχεν ἐν ταῖς καθ' ἡμέραν προς-
βολαῖς καὶ τὴν ἐξ ἀρχῆς πρόθεσιν οὐκ ἐγκατέλειπε.

109 Τῶν δ' Ὀλυμπίων ἐγγὺς ὄντων ἀπέστειλεν εἰς τὸν
ἀγῶνα τέθριππα πλείω διαφέροντα πολὺ τῶν ἄλλων
75 τοῖς τάχεσι καὶ σκηνὰς εἰς τὴν πανήγυριν διαχρύσους
καὶ πολυτελέσι ποικίλοις ἱματίοις κεκοσμημένας. ἔπεμψε
δὲ καὶ ῥαψῳδοὺς τοὺς κρατίστους, ὅπως ἐν τῇ πανη-
γύρει τὰ ποιήματα αὐτοῦ προφερόμενοι ποιήσωσιν ἔν-
δοξον τὸν Διονύσιον· σφόδρα γὰρ εἰς τὴν ποιητικὴν
80 ὑπῆρχε μεμηνώς. τούτων δ' ἐπιμελητὴν συνεξέπεμψε
Θεαρίδην τὸν ἀδελφόν· ὃς ἐπεὶ παρεγένετο εἰς τὴν πα-
νήγυριν, ἐπὶ μὲν τῷ κάλλει τῶν σκηνῶν καὶ τῷ πλή-
θει τῶν τεθρίππων ἦν περίβλεπτος· ὡς δ' ἐπεβάλοντο
οἱ ῥαψῳδοὶ προφέρεσθαι τοῦ Διονυσίου τὰ ποιήματα,
85 κατ' ἀρχὰς μὲν διὰ τὴν εὐφωνίαν τῶν ὑποκριτῶν συνέ-
δραμε τὰ πλήθη, καὶ πάντες ἐθαύμαζον· μετὰ δὲ ταῦτα
ἀναθεωροῦντες τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων, διεγέλων
τὸν Διονύσιον καὶ κατεγίνωσκον ἐπὶ τοσοῦτον ὥςτε τι-
νὰς τολμῆσαι διαρπάζειν τὰς σκηνάς. καὶ γὰρ Λυσίας
90 ὁ ῥήτωρ τότε διατρίβων ἐν Ὀλυμπίᾳ προετρέπετο τὰ
πλήθη μὴ προςδέχεσθαι τοῖς ἱεροῖς ἀγῶσι τοὺς ἐξ ἀσε-
βεστάτης τυραννίδος ἀπεσταλμένους θεωρούς· ὅτε καὶ 725

724. 54. ἀπίστων Wesselingius: libri ἄπιστον 56. Φοί-
τωνα semper FIKQ 66. αὐτὸν] αὑτὸν I 71. ἐγκατέλιπε
F, caeteri ἐγκατέλειπεν 80. συνεξέπεμψε] ἐξέπεμψεν IK
83. ἐπεβάλοντο] ἐπέβαλον omnes 91. ἱεροῖς om. I
92. τυραννίδος] τῆς τυραννίδος F
725. 93. θεωροὺς om. FIK

τὸν Ὀλυμπιακὸν λόγον ἐπιγραφόμενον ἀνέγνω. τοῦ δ' ἀγῶνος συντελουμένου συνέβη κατὰ τύχην τῶν Διονυσίου τεθρίππων τὰ μὲν ἐκπεσεῖν ἐκ τοῦ δρόμου, τὰ δ' 95 ἀλλήλοις ἐμπεσόντα συντριβῆναι, παραπλησίως δὲ καὶ τὴν παρακομίζουσαν ναῦν τοὺς θεωροὺς ἀπὸ τῶν ἀγώνων ἀναχθεῖσαν εἰς τὴν Σικελίαν ἐκπεσεῖν τῆς Ἰταλίας εἰς Τάραντα διά τινας χειμῶνας. διὸ καί φασι σωθέν- 100 τας τοὺς ναύτας εἰς Συρακούσας διαγγέλλειν κατὰ τὴν πόλιν ὅτι διὰ τὴν κακίαν τῶν ποιημάτων οὐ μόνον οἱ ῥαψῳδοῦντες ἀλλὰ σὺν τούτοις τὰ τέθριππα καὶ ἡ ναῦς ἐξέπεσον. ὁ δὲ Διονύσιος πυθόμενος τὸν τῶν ποιημάτων διασυρμόν, καὶ τῶν κολάκων λεγόντων ὅτι πᾶσι 5 τοῖς καλῶς πραττομένοις φθονοῦντες ἐξ ὑστέρου θαυμάζουσιν, οὐκ ἀφίστατο τῆς περὶ τὴν ποίησιν σπουδῆς. Ῥωμαῖοι δὲ πρὸς Οὐολσινίτας περὶ Γουράσιον παραταξάμενοι πολλοὺς τῶν πολεμίων ἀνεῖλον.

110 Τούτων δὲ πραχθέντων ὁ μὲν ἐνιαύσιος χρόνος παρεληλύθει, παρὰ δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἦρχε Θεόδοτος, ἐν 10 δὲ τῇ Ῥώμῃ τὴν ὑπατικὴν ἀρχὴν εἶχον χιλίαρχοι ἕξ, Κόϊντος Καίσων, Σουλπίκιος Αἶνος, Καίσων Φάβιος, Κόϊντος Σερουίλιος, Πόπλιος Κορνήλιος καὶ Μάρκος 15 Κλώδιος. τούτων δὲ τὴν ἀρχὴν παρειληφότων Λακεδαιμόνιοι κακοπαθοῦντες τῷ πολέμῳ τῷ τε πρὸς τοὺς Ἕλληνας καὶ τῷ πρὸς τοὺς Πέρσας, Ἀνταλκίδαν τὸν ναύαρχον ἐξαπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην ὑπὲρ εἰρήνης. διαλεχθέντος δ' αὐτοῦ περὶ ὧν ἦν ἀπεσταλμένος ἐνδεχομέ- 20 νως, ὁ βασιλεὺς ἔφησεν ἐπὶ τοῖσδε ποιήσασθαι τὴν εἰρήνην· τὰς μὲν κατὰ τὴν Ἀσίαν Ἑλληνίδας πόλεις ὑπὸ βασιλέα τετάχθαι, τοὺς δ' ἄλλους Ἕλληνας ἅπαντας αὐτονόμους εἶναι· τοῖς δὲ ἀπειθοῦσι καὶ μὴ προσδεχομένοις τὰς συνθήκας διὰ τῶν εὐδοκούντων πολεμήσειν. 25 οἱ μὲν οὖν Λακεδαιμόνιοι τούτοις εὐδοκήσαντες ἡσυχίαν ἦγον, Ἀθηναῖοι δὲ καὶ Θηβαῖοι καί τινες ἕτεροι τῶν ἄλλων βαρέως ἔφερον ἐπὶ τῷ τὰς κατὰ τὴν Ἀσίαν πόλεις ἐγκαταλελεῖφθαι· καθ' αὑτοὺς δὲ οὐκ ὄντες ἀξιό- 30

99. *Τάραντα* AIKL, caeteri *Τάραντον* 3. *τὰ τέθριππα* Reiskius, qui tamen *τά τε τ.* malebat: libri *τέθριππα* *ἐξέπεσον*] *ἐξέπεσεν* FK 4. *διασυρμὸν* AFILQ, caeteri *διασυριγμὸν* 5. *ὅτι*] immo *ὅτι οἱ* 6. *θαυμάζουσιν*] *θαυμάζωσιν* L 8. *Οὐολσινίτας* Cluverius, *Οὐολσανίτας* ALQ, caeteri *Οὐαλσανίτας* 13. ad *Σουλπίκιος* Wessel. annotavit „*Φάκιος Σερουίλιος ceteris omissis* A" 15. *καὶ Μάρκος Κλώδιος* om. A 27. *ἕτεροι* om. L: scribendum censeo *καί τινες ἕτεροι τῶν Ἑλλήνων*, ut est vol. II. p. 141. 46.

μαχοι, κατ' ἀνάγκην συνεχώρησαν καὶ προςεδέξαντο τὴν εἰρήνην. καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς διαλυθεὶς τῆς πρὸς τοὺς Ἕλληνας διαφορᾶς, παρεσκευάζετο τὰς δυνάμεις εἰς τὸν Κυπριακὸν πόλεμον. ὁ γὰρ Εὐαγόρας σχεδὸν ὅλην τὴν
35 Κύπρον ἦν κεκτημένος καὶ δυνάμεις ἁδρὰς συνηθροίκει διὰ τὸ τὸν Ἀρταξέρξην ἐν τῷ πρὸς τοὺς Ἕλληνας πολέμῳ διεσπάσθαι.

111 Διονυσίου δὲ σχεδὸν ἑνδέκατον μῆνα Ῥήγιον πολι-
40 ορκοῦντος καὶ τὰς πανταχόθεν βοηθείας ἀποκεκλεικότος, εἰς δεινὴν σπάνιν τῶν ἀναγκαίων οἱ κατὰ τὴν πόλιν παρεγενήθησαν· φασὶ γὰρ παρὰ τοῖς Ῥηγίνοις κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν πέντε μνῶν γενέσθαι τὸν μέδιμνον 726 τοῦ σίτου. καταπονούμενοι δὲ τῇ σιτοδείᾳ τὸ μὲν πρῶ-
45 τον τούς τε ἵππους καὶ τἄλλα ὑποζύγια κατέφαγον, μετὰ δὲ ταῦτα δέρματα καθέψοντες ἐσιτοῦντο· τὸ δὲ τελευταῖον ἐκ τῆς πόλεως ἐξιόντες τὴν πρὸς τοῖς τείχεσι βοτάνην ἤσθιον καθαπερεί τινα θρέμματα· οὕτως ἡ τῆς φύσεως ἀνάγκη τὴν ἀνθρωπίνην δίαιταν εἰς ἀλόγων
50 ζῴων τροφὰς καταφυγεῖν ἐβιάζετο. ὁ δὲ Διονύσιος πυθόμενος τὸ γινόμενον, οὐχ ὅπως ἠλέησε τοὺς ὑπὲρ ἄνθρωπον πάσχειν ἀναγκαζομένους, ἀλλὰ πᾶν τοὐναντίον ἐπαγαγὼν ζεύγη εἷλε τὴν πόαν τοῦ τόπου, ὥστε τὴν ὕλην ἅπασαν ἀφανισθῆναι. διόπερ ταῖς ὑπερβο-
55 λαῖς τῶν κακῶν νικώμενοι, παρέδωκαν τὴν πόλιν οἱ Ῥηγῖνοι τῷ τυράννῳ, τὴν πᾶσαν καθ' αὐτῶν ἐπιτρέψαντες ἐξουσίαν. ὁ δὲ Διονύσιος κατὰ μὲν τὴν πόλιν εὗρε σωροὺς νεκρῶν, οἳ διὰ τὴν ἔνδειαν τῆς τροφῆς τετελευτήκεισαν· καὶ τοὺς ζῶντας δὲ νεκρῶν ἔχοντας διά-
60 θεσιν καὶ παρειμένους τὰ σώματα καταλαβών, ἤθροισεν αἰχμαλώτους πλείους τῶν ἑξακιςχιλίων. τὸ μὲν οὖν πλῆθος ἀποστείλας εἰς Συρακούσας ἐκέλευσε τοὺς δόντας ἀργυρίου μνᾶν ἀπολυτροῦσθαι· τοὺς δ' εὐπορῆσαι μὴ δυνηθέντας ἐλαφυροπώλησε.

112 Φύτωνα δὲ τὸν τῶν Ῥηγίνων στρατηγὸν συλλαβών,
65 τὸν μὲν υἱὸν αὐτοῦ κατεπόντισεν, αὐτὸν δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἔδησε πρὸς τὰς ὑψηλοτάτας μηχανάς, οἱονεὶ τραγικήν τινα τιμωρίαν λαμβάνων· προςέπεμψε δέ τινα τῶν

34. ἐκκεκλημένος] ἐκβεβλημένος A: κεκτημένος Wesselingius

726. 45. καθέψοντες Reiskius: libri καθεψῶντες 51. ὑπὲρ] τὰ ὑπὲρ Stephanus 56. καθ' αὐτῶν] κατ' αὐτῶν omnes 57. ἐξουσίαν] τιμωρίαν L 58. τετελευτήκεισαν Eichstadius: libri τετελευτήκασι 66. κατεπόντισεν] ω super ι ponit F 67. ἔδησε πρὸς τὰς] ἔδησεν εἰς τὰς FIK

ὑπηρετῶν ἐροῦντα πρὸς αὐτὸν ὡς ἐχθὲς αὐτοῦ τὸν υἱὸν 70
Διονύσιος κατεπόντισε· πρὸς ὃν εἶπε Φύτων διότι γέγο-
νεν εὐτυχέστερος τοῦ πατρὸς ἡμέρᾳ μιᾷ. μετὰ δὲ ταῦ-
τα περιῆγεν αὐτὸν Διονύσιος τὴν πόλιν μαστίζων καὶ
κατὰ πάντα τρόπον αἰκιζόμενος, ἅμα κήρυκος συνακο-
λουθοῦντος ὅτι τὸν ἄνδρα Διονύσιος τιμωρεῖται παρηλ- 75
λαγμένως, ὅτι τὴν πόλιν ἔπεισεν ἑλέσθαι τὸν πόλεμον.
ὁ δὲ Φύτων κατὰ τὴν πολιορκίαν στρατηγὸς ἀγαθὸς γε-
γενημένος καὶ κατὰ τὸν ἄλλον βίον ἐπαινούμενος, οὐκ
ἀγεννῶς ὑπέμενε τὴν ἐπὶ τῆς τελευτῆς τιμωρίαν, ἀλλ' 80
ἀκατάπληκτον τὴν ψυχὴν φυλάξας καὶ βοῶν ὅτι τὴν
πόλιν οὐ βουληθεὶς προδοῦναι Διονυσίῳ τυγχάνει τῆς
τιμωρίας, ἣν αὐτῷ τὸ δαιμόνιον ἐκείνῳ συντόμως ἐπι-
στήσει· ὥςτε τὴν ἀρετὴν τἀνδρὸς καὶ παρὰ τοῖς στρα-
τιώταις τοῦ Διονυσίου κατελεεῖσθαι καί τινας ἤδη θο- 85
ρυβεῖν. ὁ δὲ Διονύσιος εὐλαβηθεὶς μή τινες τῶν στρα-
727 τιωτῶν ἀποτολμήσωσιν ἐξαρπάζειν τὸν Φύτωνα, παυσά-
μενος τῆς τιμωρίας κατεπόντωσε τὸν ἀτυχῆ μετὰ τῆς
συγγενείας. οὗτος μὲν οὖν ἀναξίως τῆς ἀρετῆς ἐκνό-
μοις περιέπεσε τιμωρίαις, καὶ πολλοὺς ἔσχε καὶ τότε 90
τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἀλγήσαντας τὴν συμφορὰν καὶ μετὰ
ταῦτα ποιητὰς τοὺς θρηνήσαντας τὸ τῆς περιπετείας
ἐλεεινόν.

113 Καθ' ὃν δὲ καιρὸν μάλιστα Ῥήγιον ἐπολιόρκει Διο-
νύσιος, οἱ κατοικοῦντες τὰ πέραν τῶν Ἄλπεων Κελτοὶ 95
τὰ στενὰ διελθόντες μεγάλαις δυνάμεσι κατελάβοντο
τὴν μεταξὺ χώραν τοῦ τε Ἀπεννίνου καὶ τῶν Ἄλπεων
ὀρῶν, ἐκβάλλοντες τοὺς κατοικοῦντας Τυῤῥηνούς. τού-
τους δ' ἔνιοί φασιν ἀπὸ τῶν ἐν Τυῤῥηνίᾳ δώδεκα πό- 100
λεων ἀποικισθῆναι· τινὲς δέ φασι Πελασγοὺς πρὸ τῶν
Τρωικῶν ἐκ Θετταλίας φυγόντας τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος γε-
νόμενον κατακλυσμὸν ἐν τούτῳ τῷ τόπῳ κατοικῆσαι. τῶν
οὖν Κελτῶν κατ' ἔθνη διελομένων τὴν χώραν, οἱ καλούμε-
νοι Σένωνες ἔτυχον λαβόντες τὸν ποῤῥωτάτω κείμενον λό- 5
φον τῶν ὀρῶν παρὰ θάλατταν. ὄντος δ' αὐτοῦ καυματώ-
δους, δυςθετοῦντες ἔσπευδον μετοικῆσαι, καὶ τοὺς νεω-

70. ἐχθὲς A, caeteri χθὲς 82. αὐτῷ] αὐτὸ Wesselingius male 84. τἀνδρὸς καὶ] τἀνδρὸς K 727. 88. κατεπόντωσε AFIKL, caeteri κατεπόντισε 91. ἀλγήσαντας] ἀλγήσοντας L 92. θρηνήσαντας Stephanus: libri θρηνήσοντας 95. πέραν] πέρα F 97. Ἀπεννίνου] Ἀπεννίου EK 98. ἐκβάλλοντες] immo ἐκβαλόντες 100. δώδεκα πόλεων] invertit F ἀπαικισθῆναι] ω super οι ponit F 4. Σένωνες IK, caeteri Σέννωνες 5. λόφον] τόπον Cluverius 7. μετοικῆσαι] μετοικισθῆναι L

τέρους καθοπλίσαντες ἀπέστειλαν ζητεῖν χώραν ἐν ᾗ
10 κατοικήσουσιν. εἰςβαλόντες οὖν εἰς Τυῤῥηνίαν, καὶ τὸν
ἀριθμὸν ὄντες περὶ τριςμυρίους, τὴν τῶν Κλουσίνων
χώραν ἐπόρθουν. καθ' ὃν δὴ χρόνον ὁ δῆμος ὁ τῶν
Ῥωμαίων πρέσβεις ἀπέστειλεν εἰς Τυῤῥηνίαν τοὺς κα-
τασκεψομένους τὴν στρατιὰν τῶν Κελτῶν. παραγενό-
15 μενοι δὲ οἱ πρέσβεις εἰς Κλούσιον, καὶ θεωρήσαντες
παράταξιν γενομένην, ἀνδρειότεροι μᾶλλον ἢ φρονιμώ-
τεροι γενηθέντες παρετάξαντο τοῖς Κλουσίνοις πρὸς
τοὺς πολιορκοῦντας. εὐημερήσαντος δὲ θατέρου τῶν
πρεσβευτῶν καί τινα τῶν ἐνδοξοτέρων ἐπάρχων ἀποκτεί-
20 ναντος, γνόντες οἱ Κελτοὶ τὸ γεγονός, εἰς Ῥώμην πρέ-
σβεις ἀπέστειλαν τοὺς ἐξαιτήσοντας τὸν πρεσβευτὴν τὸν
ἀδίκου πολέμου προκαταρξάμενον. ἡ δὲ γερουσία τὸ
μὲν πρῶτον ἔπειθε τοὺς πρεσβευτὰς τῶν Κελτῶν χρή-
ματα λαβεῖν περὶ τῶν ἠδικημένων· ὡς δ' οὐ προςεῖχον,
25 ἐψηφίσαντο παραδοῦναι τὸν κατηγορούμενον. ὁ δὲ πα-
τὴρ τοῦ μέλλοντος παραδίδοσθαι, τῶν χιλιάρχων εἷς
ὢν τῶν τὴν ὑπατικὴν ἐξουσίαν ἐχόντων, προεκαλέσατο
τὴν δίκην ἐπὶ τὸν δῆμον, καὶ δυνατὸς ὢν ἐπὶ τοῖς πλή-
θεσιν, ἔπεισεν ἄκυρον ποιῆσαι τὴν κρίσιν τῆς συγκλή-
30 του. ὁ μὲν οὖν δῆμος τοῖς ἔμπροσθεν χρόνοις πάντα
πειθόμενος τῇ γερουσίᾳ τότε πρῶτον ἤρξατο διαλύειν 728
τὸ κριθὲν ὑπὸ τῆς συγκλήτου.

114 Οἱ δὲ τῶν Κελτῶν πρέσβεις παραγενηθέντες εἰς τὸ
σφέτερον στρατόπεδον ἀπήγγειλαν τὴν τῶν Ῥωμαίων
35 ἀπόκρισιν. ἐφ' ᾗ μεγάλως ἀγανακτήσαντες, καὶ προς-
λαβόμενοι παρὰ τῶν ὁμοεθνῶν δύναμιν, ἐπ' αὐτὴν
ἠπείγοντο τὴν Ῥώμην, ὄντες πλείους τῶν ἑπτακισμυ-
ρίων. οἱ δὲ χιλίαρχοι τῶν Ῥωμαίων ἐπὶ τῆς ἰδίας ἐξου-
σίας ὄντες, καὶ τὴν τῶν Κελτῶν ἔφοδον ἀκούοντες,
40 ἅπαντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθώπλισαν. ἐξελθόντες δὲ
πανδημεὶ καὶ διαβάντες τὸν Τίβεριν παρὰ τὸν ποταμὸν
ἤγαγον τὴν δύναμιν σταδίους ὀγδοήκοντα καὶ τῶν Γα-
λατῶν ἀπαγγελλομένων προσιέναι, διέταττον τὸ στρατό-
45 πεδον. τοὺς μὲν οὖν ἀνδρειοτάτους διςμυρίους καὶ τετρα-

10. περὶ τριςμυρίους] τριςμύριοι Q Κλουσίνων Cluverius, Καυλωσίνων IK, καυλοσίων, posito ν super σ, F, caeteri Καυλωνίων 14. Κλούσιον — 16. Κλουσίνοις Cluverius: libri Καλούσιον — Καλουσίοις 18. ἐπάρχων] ὑπάρχων L 22. χρήματα AF, caeteri τὰ χρήματα 24. παραδοῦναι] τὸ παραδοῦναι L 27. προεκαλ. FL, caeteri προςεκαλ.
728. 39. ἐξουσίας ὄντες] ἐξουσίας K 43. ἀπαγγελλομένων] ἀπαγγελομένων I

κισχιλίους ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ μέχρι τῶν λόφων διέταξαν·
ἐπὶ δὲ τῶν ὑψηλοτάτων λόφων τοὺς ἀσθενεστάτους
ἔστησαν. οἱ δὲ Κελτοί, μακρὰν τὴν φάλαγγα παρεκτεί-
νοντες, εἴτε κατὰ τύχην εἴτε κατὰ πρόνοιαν τοὺς ἀρί-
στους ἔστησαν ἐπὶ τῶν λόφων. ἅμα δ' αἱ σάλπιγγες 50
παρ' ἀμφοτέροις ἐσήμαινον καὶ τὰ στρατόπεδα συνῄε-
σαν εἰς μάχην μετὰ πολλῆς κραυγῆς. οἱ δ' ἐπίλεκτοι
τῶν Κελτῶν ἀντιτεταγμένοι τοῖς ἀσθενεστάτοις τῶν
Ῥωμαίων, ῥᾳδίως αὐτοὺς ἀπὸ τῶν λόφων ἐτρέψαντο.
διόπερ τούτων ἀθρόως φευγόντων πρὸς τοὺς ἐν τῷ πε-
δίῳ Ῥωμαίους, αἵ τε τάξεις ἐπεταράττοντο καὶ τῶν 55
Κελτῶν ἐπικειμένων καταπλαγέντες ἔφευγον. τῶν δὲ
πλείστων παρὰ τὸν ποταμὸν ὁρμησάντων καὶ διὰ τὴν
ταραχὴν ἀλλήλοις ἐμπιπτόντων, οὐχ ὑπηρέτουν οἱ Κελ-
τοὶ τοὺς ἐσχάτους ἀεὶ φονεύοντες· διὸ καὶ τὸ πεδίον 60
ἅπαν νεκρῶν κατεστρώθη. τῶν δὲ φευγόντων ἐπὶ τὸν
ποταμὸν οἱ μὲν ἀνδρειότατοι μετὰ τῶν ὅπλων διενήχον-
το, τὴν πανοπλίαν ἐν ἴσῳ καὶ τὴν ψυχὴν προτιμῶντες·
σφοδροῦ δὲ τοῦ ῥεύματος ὄντος, τινὲς μὲν ὑπὸ τοῦ
βάρους τῶν ὅπλων καταδυόμενοι διεφθείροντο, τινὲς 65
δὲ μετὰ πολλῆς κακοπαθείας ἐφ' ἱκανὸν διάστημα παρε-
νεχθέντες μόγις ἐσώθησαν. ἐπικειμένων δὲ τῶν πολε-
μίων καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν πολλοὺς ἀναιρούντων, οἱ
πλεῖστοι τῶν ὑπολειπομένων ῥιπτοῦντες τὰ ὅπλα διενή- 70
χοντο τὸν Τίβεριν. οἱ δὲ Κελτοί, πολλοὺς καὶ παρ' 115
αὐτὸν τὸν ποταμὸν ἀνῃρηκότες, οὐδ' οὕτως ἀφίσταντο
τῆς φιλοτιμίας, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς διανηχομένους ἠκόντιζον·
καὶ πολλῶν βελῶν ἀφιεμένων εἰς ἀθρόους τοὺς ἐν τῷ 75
ποταμῷ, συνέβαινε μὴ διαμαρτάνειν τοὺς βάλλοντας.
ὅθεν οἱ μὲν καιρίαις περιπεσόντες πληγαῖς εὐθέως ἐτε-
λεύτων, οἱ δὲ κατατραυματιζόμενοι καὶ διὰ τὴν περὶ
τὸ αἷμα ῥύσιν καὶ σφοδρότητα τοῦ ῥεύματος ἐκλυόμε-
νοι παρεφέροντο. τοιαύτης δὲ συμφορᾶς γενομένης 80
περὶ τοὺς Ῥωμαίους, οἱ μὲν πλεῖστοι τῶν διασωθέντων
πόλιν Βηίους κατελάβοντο, προσφάτως ὑφ' ἑαυτῶν κα-
729 τεσκευασμένην, καὶ τόν τε τόπον ὠχύρουν κατὰ τὸ δυ-

47. φάλαγκα F 49. δ' αἱ σάλπιγγες] libri δὲ σάλπιγγες
52. ἀντιτεταγμένοι] ἀντιταγμένοι K 58. ὑπηρέτουν] οὐ
καλὸν margo F, ὑπεχώρουν Wesselingius, οὐκ ἐπῄρκουν Reiskius
59. ἀεὶ] αἰεὶ F 68. ὑπολειπομένων] ὑπολπομένων
I (sic) 72. ἀνῃρηκότες] ἀναιροῦντες L 73. διανηχο-
μένους] ἀνηχομένους K 74. πολλῶν] πολλῶν μὲν L
78. σφοδρότητα] σφοδρότατα K 81. libri Βοιοὺς
729. 83. τόν τε AI, caeteri τὸν τότε

νατὸν καὶ τοὺς ἐκ τῆς φυγῆς σωζομένους ἀνελάμβανον·
85 ὀλίγοι δὲ τῶν διανηξαμένων ἄνοπλοι φυγόντες εἰς Ῥώ-
μην ἀπήγγειλαν πάντας ἀπολωλέναι. τηλικούτων δ'
ἀτυχημάτων γεγενημένων τοῖς ἐν τῇ πόλει καταλελειμ-
μένοις, εἰς ἀπορίαν ἅπαντες ἐνέπιπτον. ἀνθίστασθαι
90 μὲν γὰρ ἀδύνατον εἶναι διελάμβανον, ἁπάντων τῶν
νέων ἀπολωλότων, φεύγειν δὲ μετὰ τέκνων καὶ γυναι-
κῶν ἐπικίνδυνον ἦν λίαν, τῶν πολεμίων ἐγγὺς ὑπαρ-
χόντων. πολλοὶ μὲν οὖν τῶν ἰδιωτῶν πανοίκιοι πρὸς
τὰς ἀστυγείτονας πόλεις ἔφευγον, οἱ δ' ἄρχοντες τῆς πόλεως
95 παραθαῤῥύνοντες τὰ πλήθη προσέταττον ταχέως ἐπὶ τὸ
Καπετώλιον τόν τε σῖτον καὶ τὰ λοιπὰ τῶν ἀναγκαίων
ἀποκομίζειν. οὗ γενηθέντος ἔγεμον ἥ τ' ἀκρόπολις καὶ τὸ
Καπετώλιον χωρὶς τῶν εἰς τροφὴν ἀνηκόντων ἀργυρίου
100 τε καὶ χρυσίου καὶ τῆς πολυτελεστάτης ἐσθῆτος, ὡς ἂν
ἐξ ὅλης τῆς πόλεως εἰς ἕνα τόπον τῶν ἀγαθῶν συνη-
θροισμένων. οὗτοι μὲν οὖν τὰ δυνατὰ τῶν χρημάτων
μετεκόμιζον, καὶ τὸν προειρημένον τόπον ὠχύρουν, ἀνα-
στροφὴν ἔχοντες τρεῖς ἡμέρας. οἱ γὰρ Κελτοὶ τὴν μὲν
5 πρώτην ἡμέραν διετέλεσαν ἀνακόπτοντες τὰς κεφαλὰς
τῶν τετελευτηκότων κατά τι πάτριον ἔθος· τὰς δὲ δύο
παρὰ τὴν πόλιν στρατοπεδεύοντες, καὶ τὰ μὲν τείχη
θεωροῦντες ἔρημα, κραυγὴν δὲ αἰσθόμενοι γινομένην,
ἣν ἐποίουν οἱ τὰ χρησιμώτατα μεταφέροντες εἰς τὴν
10 ἀκρόπολιν, ὑπελάμβανον ἐνεδρεύειν ἑαυτοῖς τοὺς Ῥω-
μαίους. τῇ τετάρτῃ δ' ἡμέρᾳ γνόντες τὴν ἀλήθειαν,
τάς τε πύλας ἐξέκοψαν καὶ τὴν πόλιν ἐλυμαίνοντο χω-
ρὶς ὀλίγων οἰκιῶν ἐν τῷ Παλατίῳ. μετὰ δὲ ταῦτα προς-
15 βολὰς ποιούμενοι καθ' ἡμέραν πρὸς ὀχυροὺς τόπους
οὐδὲν μὲν ἀξιόλογον ἔβλαπτον τοὺς ὑπεναντίους, ἑαυ-
τῶν δὲ πολλοὺς ἀπέβαλλον· ὅμως δ' οὖν οὐκ ἀφίσταντο
τῆς φιλοτιμίας, ἐλπίζοντες, ἐὰν μὴ βίᾳ κρατήσωσι, τῷ
γε χρόνῳ πάντως τῶν ἀναγκαίων ἐκλιπόντων καταπο-
νήσειν.

116 Τῶν δὲ Ῥωμαίων ἐν τοιαύταις ταραχαῖς ὄντων, οἱ
20 παροικοῦντες Τυῤῥηνοὶ μετὰ δυνάμεως ἁδρᾶς ἐπεπορεύ-
οντο τὴν τῶν Ῥωμαίων χώραν λεηλατοῦντες, καὶ πολ-
λῶν μὲν σωμάτων, οὐκ ὀλίγης δ' ὠφελείας ἐγκρατεῖς

87. γεγενημένων] fort. ἠγγελμένων 89. ἀδύνατον om. A 93. πανοίκιοι AL, caeteri πανοικὶ τὰς] τοὺς K 94. παραθρασύνοντες L, caeteri παραθαρσύνοντες 99. τῆς πολυτ.] τῆς ἄλλης πολιτ. FK 1. συνηθροισμένων] ἠθροισμένων F 15. οὐδὲν] οὐθὲν omnes 16. ἀπέβαλλον] ἀπέβαλον L δ' οὖν] immo δ' 18. τῷ γε χρόνῳ] τῶν γε χρόνων A, τῷ τε χρόνῳ F

ἐγένοντο. οἱ δ' εἰς τοὺς Βηίους τῶν Ῥωμαίων πεφευγότες ἀπροσδοκήτως τοῖς Τυῤῥηνοῖς ἐπιπεσόντες ἐτρέψαντο, καὶ τήν τε λείαν ἀφείλοντο καὶ τῆς παρεμβολῆς ἐκυρίευσαν. ἐγκρατεῖς δὲ γενόμενοι πολλῶν ὅπλων τοῖς τε ἀνόπλοις οὖσι διέδωκαν καὶ τοὺς ἀπὸ τῆς χώρας ἀθροίζοντες καθώπλιζον· ἠβούλοντο γὰρ τοὺς εἰς τὸ Καπετώλιον συμπεφευγότας ἐκ τῆς πολιορκίας ἐξελέσθαι. ἀπορούντων δ' αὐτῶν ᾧ τρόπῳ δηλώσειαν τοῖς συγκεκλεισμένοις διὰ τὸ τοὺς Κελτοὺς μεγάλαις δυνάμεσι περιστρατοπεδεύειν, Κομίνιός τις Πόντιος ὑπέσχετο παρα-730θαῤῥύνειν τοὺς ἐν τῷ Καπετωλίῳ. ὁρμήσας οὖν μόνος, καὶ διανηξάμενος νυκτὸς τὸν ποταμόν, ἔλαθε προσελθών τινα πέτραν τοῦ Καπετωλίου δύσβατον, καὶ ταύτῃ μόγις ἑαυτὸν ἑλκύσας ἐδήλωσε τοῖς ἐν τῷ Καπετωλίῳ περὶ τῶν συνηθροισμένων εἰς Βηίους καὶ διότι καιρὸν τηρήσαντες ἐπιθήσονται τοῖς Κελτοῖς. οὗτος μὲν οὖν καταβὰς ᾗπερ ἀνέβη καὶ διακολυμβήσας τὸν Τίβεριν, εἰς Βηίους ἀνέστρεψεν. οἱ δὲ Κελτοὶ κατανοήσαντες τὰ ἴχνη τοῦ προσφάτως ἀναβεβηκότος, συνετάξαντο κατὰ τῆς αὐτῆς πέτρας ἀναβῆναι νυκτός. διὸ καὶ περὶ μέσας νύκτας οἱ μὲν φύλακες παρεῤῥαθυμηκότες ἦσαν τῆς φυλακῆς διὰ τὴν ὀχυρότητα τοῦ τόπου, τῶν δὲ Κελτῶν τινες κατὰ τῆς πέτρας προσανέβησαν. τοὺς μὲν οὖν φύλακας ἔλαθον, χῆνες δ' ἱεροὶ τῆς Ἥρας τρεφόμενοι, καὶ θεωρήσαντες ἀναβαίνοντας, κραυγὴν ἐποίουν. συνδραμόντων δὲ τῶν φυλάκων ἐπὶ τὸν τόπον, οὗτοι μὲν καταπλαγέντες οὐκ ἐτόλμων προσελθεῖν, Μάρκος δέ τις Μάλλιος, ἔνδοξος ἀνήρ, ἐκβοηθήσας ἐπὶ τὸν τόπον τῷ μὲν ξίφει τὴν χεῖρα τοῦ προσαναβαίνοντος ἀπέκοψε, τῷ δὲ θυρεῷ πατάξας εἰς τὸ στῆθος ἀπεκύλισεν αὐτὸν ἀπὸ τῆς πέτρας. παραπλησίως δὲ καὶ τοῦ δευτέρου προσαναβαίνοντος ἀπολομένου, οἱ λοιποὶ ταχέως πάντες ἔφυγον· ἀποῤῥῶγος δὲ τῆς πέτρας οὔσης, ἅπαντες κατακρημνισθέντες ἐτελεύτησαν. διόπερ πρεσβευομένων τῶν Ῥωμαίων περὶ διαλύσεως ἐπείσθησαν χιλίας λαβόντες λίτρας χρυσίου τὴν πόλιν ἐκλιπεῖν καὶ ἐκ τῆς Ῥωμαίων χώρας ἀπαλλαγῆναι. Ῥωμαῖοι δέ, τῶν μὲν οἰκιῶν κατεσκαμμένων, τῶν δὲ πλείστων πολιτῶν ἀπολωλότων, ἔδωκαν ἐξουσίαν τῷ

24. 39. 42. libri Βοιούς   οἱ] ad hoc affertur οὐδὲ ex K, qui omittere videtur δ'
730. 49. τῆς Ἥρας τρεφόμενοι] τρεφόμενοι τῆς Ἥρας L
53. ἐκβοηθήσας Stephanus: libri ἐκβοήσας   56. καὶ τοῦ δευτέρου AL, caeteri τοῦ δευτέρου

βουλομένῳ καθ' ὃν προῄρηται τόπον οἰκίαν οἰκοδομεῖν, καὶ δημοσίας κεραμῖδας ἐχορήγουν, αἳ μέχρι τοῦ νῦν πολιτικαὶ καλοῦνται. ἁπάντων οὖν πρὸς τὴν ἰδίαν προαίρεσιν οἰκοδομούντων, συνέβη τὰς κατὰ πόλιν
70 ὁδοὺς στενὰς γενέσθαι καὶ καμπὰς ἐχούσας· διόπερ ὕστερον αὐξηθέντες οὐκ ἠδυνήθησαν εὐθείας ποιῆσαι τὰς ὁδούς. λέγουσι δέ τινες καὶ διότι τὸν χρυσοῦν κόσμον αἱ γυναῖκες εἰς τὴν κοινὴν σωτηρίαν εἰςενέγκασαι ταύτης ἔτυχον παρὰ τοῦ δήμου τιμῆς ὥςτ' ἐξουσίαν
75 ἔχειν ἐφ' ἁρμάτων ὀχεῖσθαι κατὰ τὴν πόλιν.

117 Ταπεινῶν δ' ὄντων τῶν Ῥωμαίων διὰ τὴν προειρημένην συμφοράν, οἱ Οὐολοῦσκοι πρὸς αὐτοὺς πόλεμον ἐξήνεγκαν. οἱ μὲν οὖν χιλίαρχοι τῶν Ῥωμαίων κα-
80 ταγράψαντες στρατιώτας, καὶ προαγαγόντες τὴν δύνα- 731 μιν εἰς ὕπαιθρον, ἐν τῷ καλουμένῳ Μαρκίῳ κατεστρατοπέδευσαν ἀπέχοντες ἀπὸ Ῥώμης σταδίους διακοσίους. τῶν δὲ Οὐολούσκων μετὰ μείζονος στρατιᾶς ἀντικαθημένων, καὶ τῇ παρεμβολῇ προςβαλόντων, οἱ κατὰ τὴν Ῥώμην φοβηθέντες ὑπὲρ τῶν ἐν τῷ στρατοπέδῳ,
85 κατέστησαν αὐτοκράτορα μὲν Μάρκον Φούριον *. οὗτοι δὲ πάντας τοὺς ἐν ἡλικίᾳ καθοπλίσαντες νυκτὸς ἐξῆλθον, καὶ καταλαβόντες ἅμ' ἡμέρᾳ τοὺς Οὐολούσκους τῇ παρεμβολῇ προςμαχομένους, ἐπιφανέντες κατὰ νώτου ῥᾳδίως ἐτρέψαντο. ἐξελθόντων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς
90 παρεμβολῆς, εἰς μέσον ἀποληφθέντες οἱ Οὐολοῦσκοι σχεδὸν ἅπαντες κατεκόπησαν. διόπερ τὸν ἔμπροσθεν χρόνον ἰσχυροὶ δοκοῦντες εἶναι, διὰ τὴν συμφορὰν ταύτην ἀσθενέστατοι τῶν περιοικούντων ἐθνῶν ἐγενήθησαν. μετὰ δὲ τὴν μάχην ἀκούσας ὁ αὐτοκράτωρ πορθεῖσθαι
95 Βώλας πόλιν ὑπὸ Αἴκλων τῶν νῦν Αἰκίκλων καλουμένων, ἀγαγὼν τὴν δύναμιν τοὺς πλείστους τῶν πολιορκούντων ἀνεῖλεν. ἐκεῖθεν δ' ἀνέζευξεν εἰς Σουτριανήν, οὖσαν ἀποικίαν, ἣν οἱ Τυῤῥηνοὶ βίᾳ κατειλήφεισαν. προςπεσὼν οὖν ἄφνω τοῖς Τυῤῥηνοῖς πολλοὺς μὲν αὐ-
100 τῶν ἀνεῖλε, τὴν δὲ πόλιν ἀνέσωσε τοῖς Σουτριαίοις. τῶν δ' ἀπεληλυθότων Γαλατῶν ἀπὸ Ῥώμης Οὐεάσκιον

66. κεραμῖδας] κεραμίδας omnes 73. δήμου ALQ, caeteri δημοσίου 77. Οὐολοῦσκοι] Ὀλοῦσκοι A 731. 81. Ῥώμης] τῆς Ῥώμης L 85. Φούριον K, caeteri Φρούριον: post hunc excidisse nomen magistri equitum *C. Servilii Ahalae* Liv. VI. 2. vidit Reiskius 87. Οὐολούσκους] Ὀλούσκους A 90. ἀποληφθέντες] ἀπολειφθέντες A, ἀποβληθέντες K 94. Βώλας] Κώλας A, post πόλιν ponit F 97. 100. Σουτριανήν — Σουτριαίοις] vide annotationem 1. Οὐεάσκιον] Οὐολσίνιον vel Θύσκλον Niebuhrius Hist. R. vol. II. p. 280. ed. pr.

τὴν πόλιν σύμμαχον οὖσαν Ῥωμαίων πορθούντων, ἐπιθέμενος αὐτοῖς ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ τοὺς πλείστους ἀποκτείνας, τῆς ἀποσκευῆς πάσης ἐκυρίευσεν, ἐν ᾗ καὶ τὸ χρυσίον ἦν ὃ εἰλήφεισαν εἰς Ῥώμην καὶ σχεδὸν ἅπαντα 5
τὰ διηρπασμένα κατὰ τὴν τῆς πόλεως ἅλωσιν. τοσαῦτα δὲ διαπραξάμενος διὰ τὸν φθόνον τῶν δημάρχων ἐκωλύθη θρίαμβον ἀγαγεῖν. ἔνιοι δέ φασιν αὐτὸν ἀπὸ Τούσκων θρίαμβον ἀγαγεῖν ἐπὶ λευκοῦ τεθρίππου, καὶ διὰ τοῦτο δυσὶν ὕστερον ἔτεσιν ὑπὸ τοῦ δήμου πολλοῖς χρή- 10
μασι καταδικασθῆναι· περὶ οὗ κατὰ τοὺς οἰκείους χρόνους ἐπιμνησθησόμεθα. οἱ δ' εἰς τὴν Ἰαπυγίαν τῶν Κελτῶν ἐληλυθότες ἀνέστρεψαν διὰ τῆς τῶν Ῥωμαίων χώρας· καὶ μετ' ὀλίγον ὑπὸ Κερίων ἐπιβουλευθέντες νυκτὸς ἅπαντες κατεκόπησαν ἐν τῷ Τραυσίῳ πεδίῳ. 15
Καλλισθένης δ' ὁ ἱστοριογράφος τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν ἀπὸ τῆς κατὰ τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν γενομένης εἰρήνης τοῖς Ἕλλησι πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν τῶν Περσῶν βασιλέα τὴν ἱστορίαν ἦρκται γράφειν· διελθὼν δὲ τριακονταέτη χρόνον ἔγραψε μὲν βίβλους δέκα, τὴν δὲ τελευταίαν κατέπαυσε τῆς συντάξεως εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ Φι- 20
λομήλου τοῦ Φωκέως κατάληψιν τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ. ἡμεῖς δ' ἐπεὶ πάρεσμεν ἐπὶ τὴν γενομένην τοῖς Ἕλλησιν εἰρήνην πρὸς Ἀρταξέρξην καὶ τὸν τῆς Ῥώμης ὑπὸ Γαλατῶν κίνδυνον, κατὰ τὴν ἐν ἀρχῇ πρόθεσιν τοῦτο τὸ τέλος ποιησόμεθα τῆσδε τῆς βίβλου. 25

4. εἰς Ῥώμην] ἐν Ῥώμῃ Rhodomannus 11. ἐπιμνησθησόμεθα] ἐπιμνησόμεθα FIK 13. Κερίων] vide annotationem 15. Ἑλληνικῶν Stephanus: libri Ἑλλήνων τὴν — σύνταξιν — τὴν ἱστορίαν ἦρκται γράφειν] eadem structura redit sub finem l. XV. τὴν τῶν Ἑλληνικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν κατεστρόφασι τὰς συντάξεις, neutro loco leni correctione tollenda 18. τριακονταετῆ libri 20. Φιλομήλου Rhodomannus: libri Μήλου 25. subscribit I Διοδώρου Σικελιώτου ἱστορικῆς βιβλιοθήκης τεσσαρεςκαιδέκατον.

DIODORI BIBLIOTHECAE
EPITOME.

LIB. XI.

Nullo, ut alias solebat, praemisso prooemio, transitum ad novum librum parat Diodorus, ab expeditione Xerxis in Graeciam exordiendum et usque ad Atheniensium expeditionem in Cyprum continuandum. initium huius periodi Olymp. 75. 1. belli suasor Mardonius: socii Carthaginienses, quorum apparatus bellicus describitur [1.]. Xerxes tribus annis ante et ingentes copias terrestres iam a patre collectas et naves longas 1200 paraverat. ipse Susis Sardes movit, praemissis in Graeciam praeconibus, iuncto ponte Hellesponto, perfossoque monte Athone. duces Graecorum Synetus Lacedaemonius et Themistocles Atheniensis; sed populi multi ultro ad Persas defecerant [2.]. Graeci defectionis infamia notati recensentur. interea Xerxes copias per pontem in Thraciam ductas et apud Doriscum collectas lustravit. navium copiarumque et terrestrium et navalium numerus [3.]. Graecorum copiae duce Leonida Persis ad Thermopylas oppositae [4.] ad Acanthum urbem progressus Xerxes Graecos ad Thermopylas obstantes nuntiis evocat, ut abiectis armis discedant; sed superbum Leonidae responsum fert [5.]. contemta Demarati Lacedaemonii admonitione primo Medos impetum facere in Graecos iubet [6.], tum Persas ipsos qui immortales vocabantur; sed ingenti caede utrique repulsi [7.]. tertio proelio victi Persae. tandem Trachinius quidam per montana viam monstrat, quod per transfugam Leonidas comperit [8.]. dimissis itaque reliquis Leonidas cum solis Spartanis restitit [9.], qui tandem omnes fortiter pugnantes, caesaque magna Persarum multitudine, occubuere [10.]. laudes iustae his vindicatae [11.]. Ita transitu potitus Xerxes. quo facto navalis etiam pugna initur. classis Graecorum ad Artemisium duce Eurybiade, auspiciis Themistoclis, Persas adoritur. pugna nocte interrupta; victoria dubia [12.]. oborta tempestas Persarum classi magnam

Ol. 75. 1.

infert stragem [13.]. terrestri itinere Xerxes a Thermopylis usque in Atticam progressus omnia vastat [14.]. Graecorum consilia diversa de ineunda pugna navali. aptissimum locum ad Salaminem esse Themistocles censet [15.]. interea pavor omnes occupat et in Peloponnesum convertit, quam muro muniunt [16.]. Themistocles Xerxem falso nuntio decipit, et ad pugnam navalem exoptato loco committendam impellit, clam accepto per Iones de ipsorum defectione nuntio [17.]. pugna committitur ad Salaminem [18.], qua Graeci insignem consequuntur victoriam. rex metuens ne Graeci mari potiti abrupto ponte reditum intercluderent, inopinato in regnum revertitur, relicto in Graecia Mardonio [19.]. Carthaginienses e foedere cum Persis facto Amilcare duce bellum contra Graecos in Sicilia movent. eorum terrestres et navales copiae in Siciliam transvectae. Himera primum obsessa [20.]. Gelo Syracusarum princeps Himerensibus auxilio venit. hic strategemate usus [21.] simul incendit hostium classem unaque Amilcarem obtruncat, simul proelio pedestrem exercitum ad internecionem caedit. Gelonis encomium [22. 23.]. summa consternatio, quae civitatem Carthaginiensium occupat, describitur [24.]. Gelo militum virtutem praemiis ornat; captivorum autem incredibilem multitudinem inter socios distribuit, quorum servitio multa opera publica perficiuntur [25.]. ceterum in ipsos hostes mitis et clemens, Carthaginiensibus aequas pacis conditiones concedit. de praeda templa vel exstruit vel exornat. Obiter commemoratur Pindari aetas [26.]. Persarum classis circa Cumam, mox apud Samum subsistit. inter Athenienses et Lacedaemonios simultates acerrimae [27.]. his in sua commoda uti conatur Mardonius; sed spe vana deceptus incursionem facit in Atticam, et omnia caede atque incendio implet [28.]. Graecorum de republica tuenda communia consilia. Aristides et Pausanias duces [29.]. ad Plataeas rem proelio subiiciunt [30.]. proelii descriptio [31. 32.]. spolia distributa, victoriae monumenta posita, virtutis praemia, defectionis supplicia [33.]. classi Graecorum praefecti Leotychidas et Xanthippus ob Graecos Asiam tenentes in libertatem vindicandos pugnam navalem experiri constituunt. quamvis ignari Graeci rerum ad Plataeas actarum pronuntiari iubent Persas esse victos [34. 35.]. pugna navalis ad Mycalen commissa eodem die quo apud Plataeas pugnatum est describitur. Persae in fugam acti [36.] haec pugna bellum Medicum finiit, per duos annos gestum. Obiter commemoratum Herodotum usque ad hanc pugnam opus perduxisse, et Sp. Cassium Romae capitis damnatum esse [37.]. In Sicilia recuperata pace Gelo civitatem pacis artibus,

75.2.

75.3.

h. e. legibus et institutis utilissimis, recreat et auget, praecipue funerum. mox moritur, successore constituto Hierone, fratre natu maximo [38.]. Inter Athenienses et Lacedaemonios novae contentiones ob refecta Athenarum moenia oriuntur. Themistoclis fraude elusi Lacedaemonii [39.]. Adduntur bre-
75.4. ves notitiae Romanae [40.] Themistocles, cuius maxima apud omnes auctoritas erat, ad amplificandam patriam praeter Phalereum portum, qui angustior erat, *Piraeeum* construere suadet [41. 42.] simul singulari prudentia cavet ne Lacedaemonii coepto adversentur [43.]. Interea Lacedaemoniorum iussu Pausanias cum classe in Cyprum insulam et Hellespontum profectus ad liberandas civitates adhuc Persarum praesidiis occupatas. sed captus praemiorum regiaeque filiae spe proditionis consilia fovet, moresque Persicos sectatur [44.]. proditio Pausaniae qua ratione fuerit cognita et punita [45.]. scelus
76.1. Pausaniae et virtus Aristidis comparantur [46. 47.] Mortui h. a. Leotychidas Spartanorum rex, cui Archelaus successit, et Anaxilaus Rhegii et Zancles tyrannus. inter Hieronem et fratrem Polyzelum gravissimae inimicitiae, quae Theronis studio reconciliantur [48.]. Naxios et Catanaeos Leontium migrare Hiero iubet, receptis novis e Peloponneso colonis [49.].
76.2. Lacedaemonii indignantes penes Athenienses maris imperium esse, ipsorumque remp. claudam factam, de bello inferendo
76.3. cogitant. Hetoemaridae studio animi placantur [50.]. Hiero Cumas auxilia mittit, eamque urbem bello contra Tyrrhenos
76.4. tutatur [51.]. Bellum in Italia inter Tarentinos et Iapyges
77.1. [52.]. Thero Agrigentinorum princeps humanitate et iustitia florens moritur; succedit Thrasydaeus fil. ob crudelitatem et superbiam omnibus invisus, tandem bello contra Hieronem
77.2. infeliciter gesto regno pulsus [53.] Lacedaemonii invidia ducti Themistoclem proditionis crimine apud Athenienses accusant, quasi cum Pausania conspirasset [54.]. quamvis innocens ostracismo patria expellitur. tum vero Lacedaemonii eundem communi Graecorum iudicio damnandum censent [55.]. itaque consultum Themistocli videtur primo ad Molossorum regem, deinde in Asiam ad Xerxem confugere [56.], cuius liberalitate adiutus [57.] tuto et iucunde vitam exigit, et ipso vitae exitu pietatis in patriam argumentum edit [58.]. Themistoclis elogium. Adiicitur urbis Buxenti tunc in Italia conditae mentio
77.3. [59.]. Athenienses Cimonem cum exercitu in Asiam mittunt ad recuperandas sociorum urbes, adhuc Persarum praesidiis possessas. hic multis in Caria et Lycia urbibus expugnatis terra marique Persas opprimit [60. 61.], ingentemque praedam consequitur. ab hoc tempore Atheniensium respubl. ingenti-
77.4. bus opibus aucta [62.]. Lacedaemonii cum crebris terrae mo-

tibus, tum etiam bello ab helotibus et Messeniis illato admodum afflicti [63.]. id bellum decem annis continuatum [64.]. Inter Argivos et Mycenaeos bellum exortum, his exitiosum. 78. 1. Mycenaei nolebant sub Argivorum imperio esse. Argivi victores cives in servitutem redegerunt et urbem destruxerunt [65.]. Micythus ob tutelam in Anaxilai filios sanctissime ad- 78. 2. ministratam et redditum paternum regnum celebratur. Eo anno Hiero mortuus, quem frater Thrasybulus sequitur [66.]. Thrasybuli superbia offensi Syracusani bellum movent [67.]. ipsumque victum regno eiiciunt, et libertatem usque ad Dio- 78. 3. nysii dominatum servant. Eo anno Romae primi tribuni plebis creati [68.]. Artabanus satellitum princeps per insidias 78. 4. Xerxem cum prole occidere et regnum occupare conatur. sed superstes patri fratribusque Artaxerxes patrio regno potitur et parentis caedem ulciscitur [69.]. Thasios et Aeginetas deficere co- 79. 1. nantes imperio subiiciunt Athenienses. sed plures populi defectionis consilia agitabant, cum Athenienses opibus aucti socios superbia acerbarent. colonia missa Amphipolin, post ab Edonorum populo oppressa [70.]. Artaxerxis cura in puniendis 79. 2. paternae caedis reis et ordinanda republ. versatur. interea Aegyptii rerum novarum in Persia certiores facti a Persis deficiunt et Inarum regem creant, iuncta cum Atheniensibus societate. Artaxerxes vero illos domare parat [71.]. Sicilia post exactos reges laetior. Sed peregrini a Gelone in civitatem recepti cum magistratibus excluderentur, novis tumultibus remp. perturbant [72. 73.]. Bellum ab Artaxerxe Aegy- 79. 3. ptiis illatum duce Achaemene. Athenienses foedere Aegyptiis iuncti Persas proelio vincunt, et usque ad Album murum pellunt. Lacedaemonii, a Persis advocati, auxilio venire recusant [74.]. Artabazus et Megabyzus novis copiis Aegyptum 79. 4. adeunt, sed itinere et exercendo milite annum transigunt [75.]. Tumultus per Siciliae urbes continuati, ac tandem victis peregrinis sedati [76.]. Aegyptii adventu novi exercitus perter- 80. 1. refacti cum Persis in gratiam redeunt, relictis Atheniensibus sociis. his tamen Persae salvum in patriam reditum concedunt. In Graecia tum Ephialtes quidam seditionem in Areopagum movit [77.]. Bellum in Graecia Atheniensium cum Corinthiis, 80. 2. Epidauriis et Aeginetis. Deucetius Siculorum rex condita urbe Menaeno et expugnata Morgantina clarus [78.]. Corinthiorum 80. 3. et Megarensium mutuae de finibus controversiae, pugnae et populationes. Megarenses, Atheniensium auxiliis sustentati, victores. Phocensium adversus Dores bellum, quos Lacedaemonii defendunt [79.]. quo ipso bellum inter Lacedaemonios et Athenienses oritur [80.]. Thebani copias suas iungunt La- 80. 4. cedaemoniis, quorum auctoritate amissam Persico bello digni-

tatem reparare cupiunt. Atheniensium dux Myronides de utrisque, repetitis proeliis, victor Athenas redit [81. — 83.].
81.1. Tolmides praefectus classi Atticae, Myronidae gloria excitatus, ipsam Laconiam adit, antea nemini tentatam, eamque popu-
81.2. latur [84.]. dum Tolmides in Boeotia versatur, Pericles cum 50
81.3. triremium classe Peloponnesum invadit [85.]. Cimonis opera quinquennales induciae factae inter Athenienses et Lacedaemonios. Sicilia bello inter Segestanos et Lilybaeos, tum aliis dissidiis internis, Tyndaridae aliorumque factionibus turbata [86.]. ad opprimendam regnandi libidinem Syracusani instar ostracismi
81.4. Attici petalismum adhibuere [87.]. Repetita mentio incursionis a Pericle in Peloponnesum factae [vid. c. 85.]. Tolmides in Euboeam abit. Sicilia Tyrrhenorum latrociniis perturbata. Syracusii contra Phayllum et post hunc Apellen Tyrrheniae bellum inferre iubent, qui Corsicam et alia loca vastat. Ducetii de Siculorum barbarorum republ. merita. exstructa ab eo nova urbs Palice, prope fanum Palicorum. crateres *ignibus* et aquis calidis memorabiles [89.]. In Italia Sybaris *instau-*
82.2. *rata* [90.]. * * * Ducetius variam fortunam expertus. primo Aetnam occupat et Agrigentinos proelio fundit; deinde proelio ipse fusus ne inter suos quidem tutus est [91.]. itaque supplex ad Syracusanos confugit, qui misericordia commoti eum Corinthi victu sustinuerunt [92.]

LIB. XII.

Prooemio Diodorus recens factis illustrat, quod usu vulgari cognosci potest, res pessimas saepe exitu et eventu optimas fieri. namque bellum Persicum, quod Graeciae interitum fuisset minatum, ad eius universae, ac praesertim Atheniensium incrementa, opes et florentissimum statum, maximam habuisse vim. ab eo inde tempore per proximos 50 annos propter opum abundantiam bonas artes esse excultas, artiumque et doctrinarum studia, praesertim philosophiam, eloquentiam remque militarem inter Athenienses maximopere floruisse
82.3. [1. 2.]. Post bellum pro Aegyptiis infeliciter gestum [conf. XI. 77.] novum bellum pro Graecorum in Asia libertate Persis inferunt Athenienses. Cimon, classi praefectus, Persas in Cypro adoritur, (unde bello nomen Cyprio inditum), et proeliis aliquo-
82.4. ties fundit [3.]. Athenienses Persas in Cypro et Salamine ita premunt ut pacis conditiones petant. pacis conditiones, sub
83.1. quibus finitum bellum [4.]. Megarenses ad Lacedaemonios de-
83.2. ficientes ab Atheniensibus in ordinem redacti [5.]. Lacedaemoniorum incursio in Atticam. proelio victi ad Coroneam Athenienses. pro redimendis captivis omnes Boeotiae urbes ip-

sis ademtae [6.]. multae civitates post acceptam cladem ab 83. 3. Atheniensibus deficiunt. Euboea duce Pericle sub imperium redacta. inde in 30 annos induciae factae [7.]. Eodem tempore in Sicilia bellum inter Syracusanos et Agrigentinos exarsit ob Ducetium regulum, quem Syracusani inconsultis Agrigentinis dimiserant; quo facto is cum magna hominum turba in Siciliam redierat, novas sedes quaerens [8.]. In Italia Thurium condita hac occasione: urbs Sybaris ob civitatem incolis nimis auctam 500 cives opibus exutos urbe expulerat, qui Crotona confugiunt. de his auctore Pythagora in fidem receptis Sybaritae bellum movent, Milone duce fusi [9.]. inde urbs Sybaris excisa Ol. 67. 3. exsules ab Atheniensibus adiuti post 58 annos novam coloniam eo deducunt, et prope Sybarin deletam, ad fontem Thurium, Thurium condunt [10.] discordia inter cives exorta, caesis antiquis Sybaritis novi coloni remp. melius instruunt, sumto Charonda legislatore [11.]. Charondae legum specimina [12.]. Charondas literarum praecipuam curam habet. literarum laus [13.]. loca poetarum, quibus Charondae leges celebrantur [14.]. Charondae leges de tutela orphanorum [15.] leges in milites ignavos et capitis reos [16.]. leges temere innovandi conatus repressi. novatarum legum exempla: primum, si quis oculo alterum privaverit [17.]. alterum exemplum, lex de divortiis, tertium, lex de orphanis [18.]. Charondae mors voluntaria [19.]. historia alius legislatoris adiungitur, Zaleuci Locrensis. legum eius fundamentum religio et animus purus. leges insigniores [20.]. Zaleuci nonnullae aliae leges recensentur [21.]. Sybaritarum 83. 4. ad Traëntem fl. fuga; inde post plurium annorum moram a Bruttiis pulsi. In Graecia Athenienses in recuperatam Euboeam Hestiaeis eiectis civium coloniam mittunt [22.]. Romae decemviri 84. 1. scribendis legibus creati. Thurii et Tarentini mutuo bello se infestant [23.]. App. Claudii, qui unus e decemviris erat, 84. 2. libido. Virginii patris pro filia contentio. motus in castris [24.]. tandem orta discordia intestina componitur ita ut tribuni plebis et alter de plebe consul creentur [25.]. leges 12 tabularum. 84. 3. una pace tum omnes populi fruebantur [26.]. Samii de 84. 4. Priene bellum contra Milesios moverunt et ab Atheniensibus defecerunt. quamvis a Persis adiuti, tamen tandem duce Pericle domiti [27.]. hic in oppugnatione primus machinas bellicas 85. 1. adhibuit ab Artemone inventas [28.]. Ducetio mortuo Syracusani 85. 2. Siculorum barbarorum urbes occupant ipsamque Trinacriam [29.]. Belli Corinthiaci usque ad. Ol. 86. 2. continuati pro Epidamniis contra Corcyraeos gesti initium et causae. Romani Volscos bello subigunt [30.]. Campanorum in 85. 3. Italia origines. Archeanactidae in Bosporo Cimmerio reg-

nant: quibus in imperio successit Spartacus. Corinthii a Cor-
85.4. cyraeis proelio navali pulsi [31.]. novi Corinthiorum et Corcyraeorum apparatus navales. Athenienses coloniam deducunt
86.1. Amphipolin [32.]. Athenienses socii Corcyraeorum facti navali
86.2. proelio Corinthios fundunt [33.]. Corinthii Potidaeam ad defectionem ab Atheniensibus movent; Perdiccas rex Macedonum
86.3. vero Chalcidenses. quo facto Potidaea obsidetur [34.]. Thuriorum in Italia dissidia de civitatis vel coloniae conditore.
86.4. Archidamus rex Lacedaemoniorum moritur [35.]. Spartacus rex Bospori moritur. Athenis Meton novam computationem astronomicam enneadecaëteridem dictam divulgat. Heraclea
87.1. in Italia conditur [36.]. Atheniensium in proelio apud Potidaeam nobilissima victoria. ab hac Thucydides historiam exorsus belli Peloponnesiaci per 27 annos gesti, cuius ipse nonnisi
87.2. 22 annos descripsit [37.]. belli Peloponnesiaci causae exponuntur: remotior erat pecunia publica a Pericle in sua commoda expensa, ob quam perturbandae reip. consilia iniit [38]. Phidias simulque Pericles furti accusantur. proxima belli causa erat Atheniensium in Megarenses decretum, e voluntate Lacedaemoniorum abrogandum [39.]. Pericles gravissima oratione bellum in Lacedaemonios suadet, et de parato pecuniarum copiarumque apparatu magnifice disserit [40.]. Lacedaemonii comparato a sociis auxilio primi inferunt bellum, occupata Plataea urbe Atheniensibus foedere iuncta [41.]. urbi auxilio veniunt Athenienses. utriusque partis socii recensentur. iam Lacedaemonii duce Archidamo rege infestum exercitum in Atticam mittunt; Pericles autem classe infestat Peloponnesum:
87.3. quo facto sponte abeunt Lacedaemonii [42.] Atheniensium vastationes in Peloponneso. Brasidae Spartani eximia virtus [43.]. Cleopompum Athenienses cum classe in Locros mittunt, Aeginetas terra expellunt, Megarensium agros vastant et inde praedam agunt [44.]. Lacedaemoniorum altera incursio in Atticam, ob quam omnis turba Athenas confugit; unde pestilentia orta. ipsos avertit Periclis novus impetus in Pe-
87.4. loponnesum. crimina in Periclem [45.]. Pericles moritur. ei succedit in imperio Hagno, a quo Potidaea obsidetur et capitur [46.]. Phormio classis Atheniensium dux ad Naupactum Lacedaemonios arcet; contra Archidamus in Boeotia Plataeas oppugnat. Xenophon et Phanomachus Athenienses Thraciam, Cnemus Lacedaemoniorum dux Acarnaniam invadunt [47.]. Phor-
88.1. mio pugna navali ad Rhium victor [48.]. Cnemi ducis Lacedaemoniorum in Salaminem et Piraeeum portum expeditio irrita [49.]. Incidit in hoc tempus bellum, quod Sitalces rex Thracum contra Perdiccam regem Macedoniae gessit, ut Amyntam in regnum paternum restitueret [50. 51.]. Attica tertium a La-

cedaemoniis vastata [52.]. Leontini in Sicilia a Syracusanis 88. 2. bello petiti Atheniensium implorant auxilium, misso oratore Gorgia, cuius eloquentiae indoles describitur [53.]. Athenienses Siciliae occupandae studio incitati Leontinis classem ultro auxilio mittunt; sed res legatione transacta [54.]. In Graecia Lesbii ab Atheniensibus abalienati in societatem Lacedaemoniorum transierant, confestim missis copiis subacti [55.]. Plataeae a Lacedaemoniis obsessae et post deditionem deletae [56.]. In insula Corcyra ingens seditio Atheniensium ope sedata [57.]. Athenienses nova vis morbi adoritur. pestis cau- 88. 3. sae referuntur et quae ad placandos deos facta sint [58.]. Lacedaemonii cum de novo Atticam invadere cuperent, terrae motibus deterriti sunt. Trachinem nova colonia instaurant et Heracleam nuncupant [59.]. Classis Atticae duce De- 88. 4. mosthene in Leucadem et Acarnaniam expeditio [60.]. inde in Peloponnesum Demosthenes transvectus Pylum occupat et munit: quem locum Lacedaemonii recuperare frustra conantur [61.]. continuant Pyli oppugnationem Lacedaemonii. Brasidae nobilissima virtus [62.]. Lacedaemonii in insula Sphacteria fame coacti se dedunt. Pylus Messeniis tutanda traditur [63.]. In Persia Artaxerxi succedit Xerxes. Aequi in Italia subacti a Romanis. Postumii triumphus et severitas in filium [64.]. Nicias classi Atheniensium praefectus Lacedae- 89. 1. moniorum socios infestat, primo adortus Melum insulam; divertit deinde in Oropum et Tanagraeorum regionem; post Corinthum petit, Cythera insulam expugnat, et Peloponnesi agros multos devastat [65.]. Megarenses ob belli taedium ad partes Atheniensium transeunt. arcem Nisaeam Athenienses vi expugnant [66.]. sed Brasidas subito impetu Megaram recuperat, Chalcidenses adiuvat, multosque Thraciae populos in societatem recipit. in helotes atrocia Lacedaemoniorum consilia [67.]. deinde Brasidas Amphipolin et propinqua alia loca occupat [68.]. interea orta inter Boeotos discordia, cum Athenienses per insidias urbes occupare conantur [69.], proelium apud Delium committitur, quo Athenienses funduntur [70.]. In Persia Xerxi Sogdianus et huic post 7 menses Darius successit. Hic Antiochus Syracusanus historiam suam finiit [71.]. Scione in Macedonia ad Lacedaemonios deficit, aspernata Athe- 89. 2. nienses post acceptam cladem; post etiam Menda. Lesbii de patria certant cum Atheniensibus. horum classis apud Cachetem fluvium deleta. quibus rebus commoti de induciis faciendis consilia ineunt mox dissipata [72.]. Delios defectio- 89. 3. nis reos urbe expellunt Athenienses; simul Cleonem in Thraciae fines mittunt [73.]. Cleonis et Brasidae acerrimum proeium apud Amphipolin, quo uterque imperator cadit, Lace-

daemoniorum vero victoria est. tum *induciae* 50 *annorum*
89.4. factae (conf. Ol. 91. 3.) [74.]. reliquae Graeciae civitates exclusae foedere, inprimis Argos, Thebae, Corinthus, Elis, de libertate sua anxiae, in Athenienses et Lacedaemonios conspirant. Argivis summa rei permissa [75.]. Lacedaemoniorum cautiora, Atheniensium duriora consilia. In Italia Campani
90.1. contra Cumas arma ferunt [76.]. Delum Athenienses reddunt, oraculo admoniti, Pylum reddere recusant: quo nova dissidia orta, Argivi Atheniensibus accedunt; Corinthios Lacedaemonii ad suas partes trahunt. Heracleam in Trachinia Aenianes,
90.2. Dolopes et Melienses vi occupant, Mecybernam Olynthii [77.]. Argivorum in Lacedaemonios bellum, et utrisque populis invitis a ducibus factae induciae [78.]. bellum redintegratum in Arcadia. Argivis fusis Lacedaemonii victores abeunt [79.].
90.3. Mantinea relicta ab Argivis in ditionem Lacedaemoniorum venit. inter Argivos seditio oritur. inter Phocenses et Locros bellum. Phocenses victores. Athenienses per Niciam Cythera et Nisaeam occupant, in urbe Melo adultos trucidant. In
90.4. Italia Romani in Fidenates bellum gerunt [80.]. Argivos La-
91.1. cedaemonii invadunt, Athenienses tutantur [81.]. Byzantini, Chalcedonii et Thraces in Bithyniam incursiones faciunt. In Sicilia Segestani et Selinuntii de finibus concertant. Segestani proelio victi [82.]. hi Atheniensium implorant auxilium. Nicias quidem bellum in Sicilia suscipere dissuadet [83.]. sed auctore Alcibiade Athenienses nihilominus bellum ibi gerere decernunt [84.].

LIB. XIII.

Prooemio declarat historicus operi subtrahenda esse in posterum prooemia, utpote quae rerum annorumque tanta series paucis libris comprehendenda non amplius admittat. addi-
91.2. tur annorum ratio [1.]. Decreto in Syracusanos bello Athenienses classem expediunt tribus ducibus, Alcibiadi, Niciae et Lamacho, traditam. antequam proficiscerentur, ecce una nocte hermae omnes mutilati, cuius facinoris suspicio in Alcibiadem movetur. navium militumque numerus. ineunda consilia tum cum Sicilia expugnata fuerit produntur [2.]. sacris in portu factis classis iter ingreditur. itineris descriptio usque ad Rhegium [3.]. tres Syracusanorum duces, Hermocrates, Sicanus et Heraclides, Siciliae civitates ad societatem invitant, quarum magna est discordia. Athenienses Naxum et Catanam in Sicilia adeunt [4.]. interea Athenis odium ingens in Alcibiadem ob hermas deiectos exarsit, qui cum primum ad causam dicendam revocaretur, aufugit Lacedaemonem [5.] Athenienses

exacto ab Segestanis tributo ad Catinam subsistunt, et inde per insidias magnum Syracusanorum portum, Olympium, vicinaque loca occupant. Tum Diagoras atheus Athenis aufugit. Romani cum Aequis bella habuerunt [6.]. Syracusani missa legatione a Lacedaemoniis et Corinthiis auxilia impetrant adiuti Alcibiadis precibus. interea Nicias et Lamachus Syracusas classe obsident, quibus a mediterranea parte Gylippus Lacedaemoniorum dux auxilio venit [7.]. proelio utrinque commisso Athenienses vincunt, sed Lamachus eorum dux perit. adveniunt Corinthiorum auxilia et nova Lacedaemoniorum. Athenienses quoque pluribus navibus novoque duce Eurymedonte Niciam adiuvant. Alcibiadis impulsu *induciae cum Atheniensibus diremtae* (conf. Ol. 89. 3.) [8.] iam Lacedaemonii duce Agide et Alcibiade Atticam de novo invadunt, Deceleamque castello muniunt; unde bello nomen *Decelico*. vicissim Athenienses classem in Laconiam expediunt. in Sicilia terra marique pugnatur: terra Syracusani, mari Athenienses vincunt [9.]. Syracusani cum Demosthenem Athenis nova classe adventurum comperissent, priusquam adveniret, Athenienses ad proelium cogunt, novoque usi navium mechanemate ipsos in fugam actos persequuntur [10.]. Demosthenes interea superveniens magna classe noctu et ex improviso Syracusas adortus ingenti suorum caede repellitur [11.]. tum, ingruente praesertim peste, et Syracusanorum exercitu multis auxiliis aucto, Athenienses de reditu deliberant [12.] iidem ob lunae defectum moram facientes novo proelio funduntur [13.]. nunc itaque Syracusani hostem ad internecionem persequi et copiis navibusque dispositis undique constrictum tenere statuunt [14.]. Nicias et pedestres et navales copias ab hoste circumventas ad ineundum summum periculum et certamen de salute exhortatur. tum pugnam ineunt [15.] pugnae atrocissimae descriptio [16.]. Atheniensium tota classis fusa et attrita [17.]. missis itaque navibus copias pedestri itinere in sociorum urbes ducere constituunt Nicias et Demosthenes. sed fraude inducti rem propositam differunt [18.] ita interea viis omnibus interceptis Athenienses undique clausi maximam partem caeduntur; reliqui cum Nicia et Demosthene capiuntur. de captivis quid faciendum diversae sententiae. Diocles immanissima suadebat, Hermocrates ad clementiam adhortabatur, praesertim Nicolaus senex [19.]. Nicolai oratio, humanissimi ingenii specimen [20. — 27.]. Gylippi Laconis adversaria oratio, summae crudelitatis exemplum [28. — 32.]. hac oratione incitati Syracusani Atheniensium duces trucidant. reliqui in latomias detrusi. poena exemti qui litteris erant exculti. finito bello Diocles Syracusanis novas leges scripsit, severitatisque exemplum in semetipsum edidit [33.] Re in Sicilia male gesta

91. 3.

91. 4.

92. 1.

ab Atheniensibus multi socii deficiunt; ipsi abrogata democratia remp. 400 viris permittunt. classis Atheniensium recens coacta ad Oropum a Lacedaemoniis victa. Syracusani Lacedaemoniis auxilia partemque praedae mittunt. nova reip. Syracusanorum constitutio per Dioclem [34.]. Dioclis elogium [35.]. Atheniensium res in dies peiores, praesertim Dario Persarum rege societate iuncto cum Lacedaemoniis [36.]. tum Alcibiades prohibito Pharnabazo ne Lacedaemoniis iusto ampliora auxilia conciliaret, patriae gratiam et redeundi veniam consequitur [37.].

92. 2. Atheniensium aristocratia auctore Theramene rursus in democratiam transformata. Thrasyllus et Thrasybulus copias Atheniensium apud Samum congregant et instruunt. Lacedaemoniorum classi praeest Mindarus, falsa spe Pharnabazi auxilia ad Miletum exspectans. Dorieus a Lacedaemoniis Rhodum missus ad comprimendam seditionem [38.]. classes ipsae mutuo se insequuntur. inter Abydum et Sestum commissa pugna navali [39.] classis Attica victoriam retulit [40.]. Lacedaemoniorum classis fusa, insuper tempestate oppressa, ad internecionem venit. hoc tempore Alcibiades Theramene adhortante in patriam receptus [41.]. locum inter imperatores occupavit. Antandrii libertatem vindicant. Adiecta notitia historicorum hanc annorum seriem

92. 3. persequentium. Romani in Aequos bellum gerunt [42.]. Segestani in Sicilia de agro cum Selinuntiis ambigentes Carthagienses in auxilium vocant [43.]. Syracusanos cum Selinuntii in suas partes trahunt, exoritur *bellum Carthaginiense* in Sicilia, gestum ab Hanibale [44.]. Dorieus e Rhodo redux et Mindarus Atheniensium classi obviam facti novo proelio fusi ad Dardanium [45. 46.]. Euboea a Boeotis contra Athenienses defensa obstructo Euripo. Theramenes Atheniensium imperator cum illud opus impedire non posset, interea insulas hostium exspoliat [47.]. Bellum intestinum in insula Corcyra atrocissimum [48.] Archelaus rex Macedonum Pydnaeos rebelles subigit. Interea hostis hostem metuens classem undique cogit [49.]. Attica classis in tres partes divisa Lacedaemonios in insidias adductos ad Cyzicum duplici proelio, quo ipse Mindarus cadit, ita prosternit [50. 51.] ut misso Athenas Endio legato pacem expetant. Endii oratio pro pace impetranda [52.]. reiectis pacis conditionibus Athenienses fortuna elati bellum continuant

92. 4. [53.]. Iam Hannibal advecta classe et expositis copiis bellum in Sicilia urget. copiarum numerus. Selinus urbs summa vi oppugnata et defensa [54. — 56.], tandem capta incendiis, caedibus, expilatione, stupris, foedata, direpta, excisa. rei immanis eximia descriptio [57. 58.]. inde Hannibal movet Himeram, vindictam sumturus ob avum Hamilcarem ibi priore bello trucidatum patremque exsilio multatum. atrocissima di-

micatio subsecuta [59. — 61.]. tandem vi expugnata urbe barbari immani caede grassantur totamque urbem vastant. Hannibal praeda onustus Carthaginem redit [62.]. Hermocrates Syracusanorum olim praetor per factionem in exsilium eiectus, tum a Pharnabazo pecunia adiutus in Siciliam rediit, et agros Carthaginiensibus subiectos depopulatus gratiam popularium recuperavit [63.]. Belli Peloponnesiaci historia continuata. Thrasybulus Atheniensium dux Epheso repulsus Lesbum petit; Theramenes Chalcedonem et Byzantium obsidet; Alcibiades pecuniae vim e Pharnabazi provincia exigit. Pylus, quam Messenii tenebant, a Lacedaemoniis recuperata [64.]. iidem et Megarenses Nisaeam capiunt Chiumque [65.]. Lacedaemonii ad Chalcedonem proelio victi, Hippocrates eorum inperator caesus. Alcibiadis in Thraciam expeditio. Byzantium obsessum [66.], proditione tandem in Atheniensium potestatem redactum [67.]. relicto Byzantii praesidio subactisque Hellesponti urbibus Atheniensium imperatores cum classe spoliis referta Athenas contendunt. accepti maximo applausu, imprimis Alcibiades, cuius ingenii animique magnitudinem orisque summam suavitatem historicus describit [68.]. huic omnia restituta, soli summum terra marique imperium commissum. eius in Andrum, Con, Rhodum expeditio [69.]. Lysander Lacedaemoniorum imperator in locum Mindari substitutus novam classem instruit, insuper a rege Persarum pecunia adiutus [70.] Atheniensium classis ad Notium fusa a Lysandro, quem Antiochus absente et invito Alcibiade ad proelium provocarat [71.]. Thrasybulus Thasum et Abdera ad partes Atheniensium adigit. dum Atheniensium copiae sub Alcibiade procul a patria occupatae erant, Agis Lacedaemoniorum rex Athenas subito impetu infestat. repulsus Attica vastata in Peloponnesum redit [72.]. Alcibiades Cumam sociam urbem iniuste vexat, et in crimen venit [73.]. quo facto inter 10 duces imperium dividitur. Alcibiades Pactyen Thraciae urbem in exsilium abit [74.]. Synoris ludis Olympicis adiecta commemoratur. Plistonax rex Lacedaemoniorum moritur. Hermocrates caesorum ossa Himera Syracusas transportanda curavit, a Diocle neglecta [75.]. Apud Lacedaemonios Callicratidas in imperio Lysandro succedit. is tota recepta classe in Chio, apud Teios, ad Lesbum rem prospere contra Athenienses gerit [76.]. Conon instaurata nova classe hosti ad Lesbum instat. ad Mytilenen proelium commissum [77.]. Atheniensium classis in portum urbis se recipit, urbem ipsam oppugnat Callicratidas [78. 79.]. Syracusani Carthaginiensibus pacis conditiones proponunt, ab his non acceptas. Thermarum urbs in Sicilia a Carthaginiensibus condita [79.] Hannibal novam expeditionem in Siciliam parat, ob senectutem Imilcone ad-

93. 1. (margin, at "relicto Byzantii praesidio")
93. 2. (margin, at "Apud Lacedaemonios Callicratidas")
93. 3. (margin, at "Hannibal novam")

iuncto socio, praemissae 40 naves proelio apud Erycem a Syracusanis funduntur. ipse cum 50 navibus sequitur [80.]. Syracusani et Agrigentini exterorum auxilia appetunt, et moenibus sua tutari annituntur. Excurrit historicus in descriptionem urbis et agri Agrigentini tum fertilitate tum opulentia florentissimi [81.] aedium magnificentia [82.] Gellias singulare divitiarum et summae liberalitatis exemplum [83.]. Antisthenes aliud affluentiae et magnificentiae exemplum. incolarum numerus et vita luxuriosa [84.]. In Agrigentinorum urbem Carthaginienses totam vim convertunt [85.]. pestis Carthaginiensium castra corripit, qua Hannibal exstinguitur. Syracusani duce Daphnaeo urbi obsessae auxilio veniunt [86.]. pugna commissa Poeni in fugam acti. in duces oppidanos animadversum, quod milites ab eruptione prohibuerant [87.]. sero Daphnaeus castra Poenorum obsidere conatur, et cum Poenos commeatu aliquamdiu interclusisset, Hamilcar per insidias magnam frumenti vim a Syracusanis advectam rapit. tum Agrigentini ingenti penuria premuntur [88.]. fame itaque coacti Agrigentini relictis in urbe senibus et infirmis Gelam, deinde in Leontinorum urbem migrant [89.]. urbs capta a Poenis et eversa; superstites omnes caesi. praedae pars praecipua, praesertim artis opera, et in his Phalaridis taurus, Carthaginem missa. obiter reprehensus Timaeus, qui taurum illum unquam exstitisse negaverat [90.]. ob urbis Agrigentinae cladem maxima per universam Siciliam consternatio orta, et praesertim contra Syracusanorum duces indignatio. hac Dionysius vilissimae sortis homo in sua commoda usus, summum imperium et Syracusanorum tyrannidem consequitur [91. — 96.]. Athenienses receptis in civitatem peregrinis augent militum numerum et instaurant novam classem. huic ad insulas Arginusas obviam facti Lacedaemonii. de ineunda pugna deliberant, quam vates utrinque dissuadent [97.]. nihilominus hortante Callicratida res ad proelium venit. pugna navalis apud Arginusas commissa, maxima omnium quibus Graeci cum Graecis conflixerant [98.]. eius descriptio. caeso Callicratida ipsorum imperatore Lacedaemonii tandem fusi [99.]. ingens caedes ab utraque parte [100.]. ob cadavera caesorum haud sepulta duces Atheniensium in iudicium vocati [101.], et cum summa crudelitate ad supplicium dati [102.]. Adiicitur notitia de Philisto, scriptore rerum Sicularum, et de Sophocle atque Euripide circa hoc tem-
93, 4. pus mortuis [103.]. Philocles et Conon Atheniensium duces relicto in insula Samo praesidio in Hellespontum navigant. Lacedaemonii duce Lysandro novam instruunt classem. is accepta a Persis pecunia Ephesum petit, et inde excursiones facit in socios Atheniensium ipsamque Atticam infestat. Lacedae-

moniorum classis Lampsacum expugnat [104.]. Attica classis e regione ad Aegos fl. subsistit. tum Alcibiades consilia conferre conatur et imperii partem affectat, sed repulsam fert [105.]. Attica classis subito impetu oppressa et ad internecionem caesa. Lacedaemonii victores spolia et argenti magnam vim Lacedaemonem mittunt. Gylippi furtum in spoliis factum commemoratur [106.]. tum vero Lacedaemonii Atticam terra marique adoriuntur. obsessa urbe, intercluso commeatu, Athenienses undique pressi pacem a Lacedaemoniis petunt et impetrant. pacis conditiones durae. belli Peloponnesiaci finis [107.]. In Persia Dario successit Artaxerxes. Viguit tum Antimachus poeta. Post Agrigentum eversam (conf. c. 90.) Hamilcar Gelam petit. Apollinis statua inde rapta et Tyrum transportata. Geloi fortiter se defendunt [108.]. Dionysius Syracusanorum tyrannus acceptis a Graecis in Italia auxiliis Gelois auxilio venit [109.]. Dionysius pulsus intra moenia confugit [110.]. Gelae et Camarinae incolae auctore Dionysio Syracusas migrant [111.]. ob acceptam cladem, desertam a tyranno urbem subactasque Siciliae civitates omnium animi in Dionysium exacerbati. Syracusani eius regiam auro argentoque refertam exspoliant [112.]. Dionysius citato cursu advectus iram civium simul coercet, simul caede et sanguine ulciscitur. Geloi et Camarinaei ad Leontinos abeunt [113.]. afflictis Syracusanis Poeni victores pacem ultro offerunt, quam laeti accipiunt. pacis conditiones. itaque in Graecia Peloponnesiacum, in Sicilia Punicum bellum hoc anno finitum [114.].

LIB. XIV.

Prooemio Diodorus praefatur de tuenda dignitate bonaque fama eorum qui illustri loco sint constituti [1.]. idque 30 tyrannorum, Lacedaemoniorum, Dionysii exemplis in hoc libro obviis illustrat. adiicitur libri argumentum [2.]. Pace inter Graecos facta inter Athenienses de constituenda reip. forma discordiae ortae. Lysander arbiter sumtus 30 virorum imperium instituit, quamvis Theramene aliisque adversantibus [3.]. Theramenem virum iustissimum in 30 virorum numerum cooptant. magistratus ab his creantur. Lacedaemoniorum praesidium advocatur; quo freti 30 viri immanem exercent tyrannidem [4.]. Theramenem adversantem aliosque opibus et auctoritate insignes cives crudelissime trucidant [5.]. Lacedaemonii autem tyrannorum iniurias adiuvant, ipsosque exsules insectantur. Argivi et Thebani profugos tutantur [6.]. In Sicilia Dionysius munita urbe et tyrannide multis modis firmata Syracusanos armatos contra Siculos, qui ab ipso defecerant, ducit. sed hi arma vertunt in tyrannum [7.].

94. 1.

tyrannus Syracusis inclusus de imperio tuendo desperat. impetrata exeundi venia clam Campanorum auxilia sollicitat [8.]. Campanorum adventu et libertatem et tyrannidem recuperat Dionysius. pars rebellium in gratiam rediit, pars fugam petiit novum minitans bellum. Campani in reditu per fraudem Entellam occupant [9.]. Lacedaemonii terra marique imperium consecuti constitutis per Lysandrum ubique harmostis impositisque tributis Aristum Syracusas mittunt, qui libertatis restituendae praetextu clam Dionysii tyrannidem confirmet. Syracusanis cunctis arma ademta [10.]. Circa hoc tempus Alcibiades a Pharnabazo per insidias occisus. Democritus philo-
94. 2. sophus mortuus. Romanorum cum Volscis bellum [11.]. Byzantini, ob seditiones et a Thracibus illatum bellum admodum afflicti, a Lacedaemoniis imperatorem expetunt. mittitur Clearchus, qui Byzantinos dira tyrannide opprimit. vi coercitus a Lacedaemoniis in Asiam ad Cyrum fugit, qui eum copiarum ducem creat [12.]. Apud Lacedaemonios Lysander confirmato terra marique imperio Heraclidas regno privare conatur. sed adversantur oracula, quamvis largitione sollicitata. ob largitiones accusatus absolvitur, post mortem demum noxius inventus [13.]. In Sicilia Dionysius pacata Syracusarum urbe finitimas civitates subigere parat. Aetnam cepit. in Leontinos expeditio vana. inde in Siculos movet. Aimnestum Ennae tyrannum, ubi se elusum ab eo vidit, comprehensum ad supplicium dedit [14.]. missa Erbitaeorum urbe Catinam cepit et Naxum. iam Leontini etiam in deditionem coacti sunt [15.]. Alaesa nova urbs ab Archonida Erbitaeorum principe condita. Adiicitur rerum Romanarum mentio: bellum Veientibus illatum; annuum stipendium militibus tum primum decretum
94. 3. [16.]. In Graecia seditio inter cives Oropi a Thebanis sedata. Lacedaemonii Eleis bellum intulere, eorumque agrum quamvis sacrum populando vastavere [17.]. In Sicilia Dionysius satis firmato imperio consilia agitabat de bello Carthaginiensibus inferendo. haec aliquantisper dissimulans partem Syracusarum male munitam novo muro 30 stadiorum firmavit,
94. 4. idque opus mira celeritate absolvit [18.]. Cyrus maritimarum regionum satrapes aliam expeditionem simulans bellum in fratrem Artaxerxem instruit. Lacedaemoniorum naves copiaeque auxiliares adiunctae. omnium copiarum numerus earumque duces [19.]. progressus usque ad Tarsum Ciliciae Cyrus Syennesin Ciliciae regulum in partes suas trahit, qui tamen per filium clam missum Artaxerxem de bello certiorem facit. divulgato per exercitum rumore de bello in regem facto tumultus fit, aegre sedatus [20.]. inde iter in Syriam continuatum. superatis pylis Syriae classem Cyrus Ephesum remittit,

ipse cum pedestri exercitu ad Babyloniae fines pervenit [21.] in Babyloniae campis rex a Pharnabazo de Cyri coeptis praemonitus obviam venit. acies ab utraque parte instructa describitur [22.]. proelium commissum. Cyrus regem vulnerat, in cuius locum Tissaphernes succedit. Cyrum Persa occidit [23.]. in altera parte vincunt Graeci; sed nuntius de Cyri morte ingentem trepidationem Cyri copiis iniicit [24.]. rex ob Cyri mortem victoriam iactans, misso Phalino arma tradi iubet. sed Graeci recusant, et duce Clearcho reditum parant [25.]. e vulnere validus et salvus rex tardius progredientes Graecos assequitur. initis induciis pacatum per terras regias transitum impetrant Graeci, et rex Babylonem regreditur. Tissaphernes praemia alia et regis filiam coniugem reportat. hic novo agmine insequitur Graecos, horumque duces paene omnes cum Clearcho turpi fraude capit, multosque milites obtruncat [26.]. accepto cladis nuntio Graeci Chirisophum imperatorem creant, et hostium incursum ferocissime repellunt. Clearchus et duces capti ad regem missi trucidantur. Graecorum iter continuatum per montes Carduchorum usque in Armeniam, quae tutum transitum praebet [27.]. in Armeniae montibus abducti a via Graeci fame et frigore gravissime afflicti, amissis multis suorum aegre tandem vicos assequuntur, qui omni victus genere eos recreant [28.]. inde Phasin fluvium transgressi per Chaorum, Phasianorum, Chaldaeorum etc. regiones in Chenium montem evadunt, unde ingenti gaudio mare prospiciunt. hic in expeditionis memoriam tropaea ponunt, ac deinde Macronum regionem transeunt, et ad Colchos perveniunt [29.]. gustato eius regionis melle multi Graecorum in insaniam inciderunt. recepta mentis sanitate Trapezuntem perveniunt, ubi benigno hospitio excepti 30 dies subsistunt, Chirisopho Byzantium misso ad comparandas naves. quo diutius remorante Cerasuntem petunt. hinc profecti gentem Mosynoecorum adeunt, barbaram et incultam, pugna atrocissima subigendam [30.]. inde Cotyora urbem assecuti ab Heracleensibus et Sinopensibus navigiis adiuvantur. interea rediit ad suos Chirisophus nullis impetratis navibus. tum itaque Heracleam, et inde porro in peninsulam Acherusiam vecti, tandem Chrysopolin pervenerunt superstites Graeci 3800 [8300] de 10000 [31.]. Athenis 30 tyranni exsilio et caede in cives grassantur. haec indignantes Thebani Thrasybulo uni exsulum copias tradunt, quibus Phylam occupat. tyranni in eum exercitum ducunt, civesque dominationis pertaesos Piraeeo conclusos tenent. ipsum Thrasybulum oblata imperii societate frustra sollicitant [32.]. Thrasybulus commissa pugna Piraeeo potitur. iam undique exsules Thrasybuli castra sequuntur, qui ipse tunc urbem oppugnare parabat. his permoti Athenienses 30 viros urbe expellunt,

et abrogata tyrannide pristinam libertatem recuperant [33.]. Elei cum Lacedaemoniis in gratiam redeunt. ita pacatis circa civitatibus Lacedaemonii Messeniis bellum intulere, eosque Graecia excedere et in Siciliam et Cyrenen migrare coegerunt. Ro-
95.1. manorum tunc colonia Velitras deducta [34.]. Artaxerxes perfunctus bello Pharnabazum (Tissaphernem) in oram Asiae mittit ad coercendos rebelles. Tamos Ioniae praefectus metu perculsus ad Psammitichum in Aegyptum aufugit, qui transfugam occidit, eiusque opibus potitur. Graecae civitates quamvis missa a Lacedaemoniis legatione vastantur [35.]. Lacedaemonii pro Graecis in Asia bellum suscipiunt duce Thibrone [36.]. Thibronis exercitui adiungunt se Graeci ab expeditione Cyri reduces. Hoc tempore Dionysius Adranum condidit. Archelaus rex Macedoniae moritur. succedit Orestes, mox Aeropus. Athenis So-
95.2. crates iniusto supplicio perit [37.]. Lacedaemonii in Thibronis locum Dercyllidam substituunt. hic multa loca in Troade occupat, factisque cum Pharnabazo 8 mensium induciis Thraces in Bithynia infestat. Lacedaemonii seditionem Heracleae in Trachinia et inter Oetae incolas exortam misso Herippida compescunt. Thraces in Chersonesum irruptionem faciunt, domiti et expulsi a Dercyllida [38.]. Cononem Atheniensem auctore Pharnabazo rex Persarum nauarchum constituit. classis in Ciliciam, Pharnabazus et Tissaphernes Ephesum proficiscuntur, ubi ante ineundam pugnam induciae fiunt [39.]. Rhegini crescentem Dionysii potentiam veriti commune cum Syracusanis exsulibus et Messanensibus bellum in eum excitant; sed orto sociorum dissensu ultro pacem obtulerunt [40.]. interea Dionysius nunc maxime opportunum ratus bellum inferre Carthaginiensibus, tum pestilentia afflictis, in apparando eo acerrimus erat. primo fabros convocat ad arma conficienda struendasque naves [41.]. catapulta tunc inventa. artificum industria praemiis excitata. navium ingens copia et novae species [42.]. telorum armorumque et machinarum apparatus. Hoc tempore Astydamas tragoediarum scriptor
95.3. floruit. Romani Veios obsidentes fugantur [43.]. Iam conscribendis militibus operam dat Dionysius. Rheginos et Messanenses beneficiis et oblata amicitia socios conciliare studet. a Rheginis coniugem petens, repulsam fert. duxit deinde Locrensem, mox etiam Aristomacham [44.]. nuptiarum dies et militi et civibus laetos facit. tum proposito bello in Carthaginienses, eiusque rationibus oratione explanatis, Syracusanorum omnium assensum consecutus est [45.]. direptis subito Poenorum in Sicilia navibus et bonis, ipsisque crudelissime vexatis, legati Carthaginem mittuntur, qui bellum indicant. Ad hunc annum Ctesiae historia deducta. floruerunt eo tempore Philoxenus, Timotheus,
95.4. Telestes, Polyidus [46.]. Indicto bello summa inter Carthagi-

nienses consternatio orta. mittunt in Europam qui milites conducant. Dionysius primo Motyam Carthaginiensium coloniam occupare festinat. Graecae urbes cunctae auxilia mittunt [47.]. Erycini Dionysii partibus sponte accedunt; sed Motya ad resistendum se parat. urbis situs. Leptini obsidionis cura permittitur; pedestrem exercitum Dionysius ipse in Punicas urbes ducit [48.]. naves in portu Syracusano a Poenis subita incursione dirutae. Motyam Dionysius oppugnat [49.]. Imilconis impetus novus in Dionysii naves Motyam obsidentes [50.]. oppugnatio Motyae omnisque apparatus describitur. parte muri disiecta miles in urbem irruit [51.]. atrocissima pugna intra moenia [52.]. urbs Motya expugnata et exspoliata. incolae crudelissime caesi; reliqui sub hasta venditi. Leptines cum classe Carthaginienses observat. Sophocles iunior tum floruit [53.]. Dionysius hostium urbes oppugnare et agros vastare pergit. Halicyaei ad Syracusanos deficiunt; Egestani obsidentium castra incendunt. interea Carthaginienses quas possunt maximas copias cogunt. Imilconi summum imperium tradunt. militum, navium, curruum numerus [54.]. iam recto cursu Panormum petit Imilco, expositisque ibi copiis Erycem per proditionem, Motyam vi, Haliçyaeos ultro fidem offerentes recipit. Dionysius Syracusas refugit [55.]. fausto rerum successu fretus Imilco Himera, Cephaloedio in amicitiam allectis, Lipara potitus, cum universis copiis Messanam versus progreditur [56.], urbemque expugnat [57.]. Dionysius, a Siculis omnibus desertus, servitia armat, mercenarios conducit a Lacedaemoniis, et castella munit. castra habet iuxta Taurum. Messanam penitus devastant Carthaginienses [58.]. Imilco Magonem cum classe Catinam versus navigare iubet; ipse cum pedestribus copiis ad eundem locum contendit. sed Dionysius Leptinem Magoni obviam mittit [59.]. proelium navale, quo Syracusani funduntur; Mago Catinam occupat [60.]. Dionysius primo cum Imilcone pugnam inire parat; mox mutato consilio Syracusas tutari festinat. discessum graviter ferentes Siculi Dionysii castra relinquunt. Campani, quamvis ab Imilcone sollicitati, in Dionysii societate permanent [61.]. Dionysius nova in Graecia et Italia auxilia requirit. Imilco autem magna classe portum Syracusanorum occupat, simulque pedestrem aciem ante moenia explicat ad pugnam, agros vastat [62.], templa expilat. huic impietati fortunam eius mox in peius mutatam historicus imputat. Dionysio Lacedaemonii 30 naves duce Pharacida mittunt [63.]. absente Dionysio Syracusani proelio commisso victoriam reportant; quo elati de abroganda Dionysii tyrannide cogitant. interea redit Dionysius [64.]. Theodori Syracusani pro libertate recuperanda gravissima oratio et in Dionysium increpatio [65. — 69.]. adversatus his consiliis

96. 1.

Pharacidas Lacedaemonius cum milite mercenario seditionem cohibet. interea morbus contagiosus ingruit Poenis et stragem foedam infert [70.]. morbi pestilentis atrocitas descripta [71.]. tanta clade afflictos Poenos subito terra marique adortus Dionysius, mercenariis, qui ipsi maxime infensi erant, caedi obiectis, hostium castella expugnat navesque conquassat [72.]. in barbarorum classe incendium factum, quo naves hominesque conflagrarunt [73.]. iam vulgus pontonibus impositum advolat, diripit naves igne correptas, omnesque Syracusani ob barbaros lue, incendio, caede victos laetitiae se permittunt [74.]. Imilco clam pro 300 talentis a Dionysio redemta venia cum suis in patriam redeundi, aufugit; reliquus exercitus similiter fuga dilapsus vel cum castris captus et caesus est [75.]. hanc fortunae subitam mutationem convertit historicus ad demonstrandam superbiae et impietatis poenam. Imilco in summa ignominia et miseria vitam inedia finiit [76.]. finito cum Syracusanis bello in Libya ipsa a sociis exitiosum in Carthaginienses exarsit bellum. Carthaginienses itaque, iniecta tum demum animis religione, deorum numina placanda curant, novaque sacra Graecorum ritu instituunt. tandem hostes vel commeatus penuria pressi vel pecunia corrupti, in patrias terras dilabuntur [77.]. mercenarios in ipsum exacerbatos conciliat Dionysius, data in stipendium Leontinorum urbe agroque. deinde novos conscribit mercenarios, principatus custodes; novisque colonis desertas urbes auget. Messenii novam urbem Tyndaridem condunt, mox opulentissimam [78.]. Agesilaus rex Lacedaemoniorum traiectis Ephesum copiis Persarum provincias populatur. impetrat a rege Aegyptiorum navalis belli auxilia et frumentum. Pharax classis Lacedaemoniorum, Conon Persicae classis praefecti. Rhodii expulsis Graecis recipiunt Persas, missumque ab Aegyptiis frumentum rapiunt [79.]. proelio in campis ad Caystrum commisso Agesilaus Tissaphernem fundit. rex Artaxerxes ira correptus Tissaphernem iugulari iubet, et Tithrausten belli ducem constituit, qui cum Agesilao semestres inducias facit [80.]. Bellum Boeoticum inter Phocenses et Boeotos gestum. Persicum bellum mari gerendum et profligandum suscipit Conon [81.].

96. 2. Boeoti, Athenienses, Corinthii, Argivi, foedus in Lacedaemonios ineunt, socios eorum in suas partes trahunt, Lacedaemonios ipsos ubique premunt, et proelio prope Naryca fundunt [82.]. Agesilaus ex Asia revocatus per Thraciam et Macedoniam Thermopylas transit. Conon et Pharnabazus Persicae classis praetores incidunt in Pisandrum Lacedaemonium, pugnaque navali ad Cnidum eum vincunt atque occidunt [83.]. Boeoti et et Lacedaemonii duce Agesilao ad Coroneam proelium committunt. tum Pharnabazus et Conon Lacedaemoniorum sociis ad

defectionem compulsis in Asiam redeunt. inde maris imperium Lacedaemonii amiserunt. In Macedonia Aeropus rex moritur, succedit Pausanias. Theopompus Chius hoc anno et proelio quidem ad Cnidum historiam finit [84.]. Conon dirutos a Lacedaemoniis Piraeei muros regiis impensis restituit. quae res apud regem Persarum invidiam et vincula ei contraxit [85.]. Bellum Corinthiacum oritur, deinceps per 8 annos gestum [86.]. Rhegini in Dionysium irati Messanam obsident; sed a Messanensibus repelluntur ac funduntur. iam Dionysius Rheginis bellum inferre instituit. prius vero Tauromenitae Siculi bello erant domandi [87.]. Dionysius a Siculis repellitur et sauciatur, accepta maxima suorum clade. Agrigentini et Messanenses a Dionysio deficiunt et libertatem recuperant [88.]. Pausanias rex Lacedaemoniorum in exsilium mittitur. Pausaniam Macedonum regem Amyntas occidit, et regno potitur [89.]. Mago Carthaginiensium dux collecto novo exercitu denuo bellum movet; sed proelio commisso a Dionysio in fugam agitur. simul Dionysius subitam in Rheginos irruptionem facit, defensos Heloridis auxilio [90.]. Graeci in Italia foedere icto sua et a Dionysio et a Lucanis defendere constituunt. In Graecia Iphicrates exsules Lechaeum occupantes, ipsosque deinde Lacedaemonios et Sicyonios profligat [91.]. Argivi Corinthiorum acropolin urbemque et agrum occupant. Iphicrates imperio se abdicat. In Macedonia Amyntas regno expulsus; mox a Thessalis restitutus [92.]. Satyrus Bospori rex moritur, succedit Leucon. Romani Veios expugnant, et Apollini cratera aureum Delphis consecrant. eius doni, cum in via a praedonibus raptum esset, vindex Timasitheus [93.]. Athenienses Thrasybulum cum classe expeditionem facere iubent in Ioniam, Chersonesum, Lesbum, Rhodum [94.]. Carthaginienses vero receptis viribus res in Sicilia repetere aggrediuntur. coacto exercitu, cui Mago praeerat, castra movent usque ad Agyrium. sed cum Agyris Agyrinaeorum tyrannus in Dionysii societate maneret [95.], Mago summa rerum penuria coactus pacem petit. e foedere Mago e Sicilia discedit, Siculi autem Dionysio subiiciuntur cum Tauromenio [96.]. In insula Rhodo factio Lacedaemoniorum subigit Atheniensium factionem. fausto rerum successu excitati Lacedaemonii maris imperium recuperare annituntur [97.]. In Cypro insula Euagoras regnum occupare conatur. contra eum Artaxerxes rex Persiae copias mittit. Tum Romani pace cum Faliscis facta Aequis bellum intulere [98.]. Artaxerxes Persiae rex Lacedaemoniis infert bellum, misso Strutha, qui Thibronem Lacedaemoniorum ducem victum interimit. Thrasybulus Atheniensium dux apud Aspendum per insidias occiditur: quo facto classis perterrefacta

96.3. 96.4. 97.1. 97.2. 97.3.

aufugit [99.]. Dionysii bellum in Rheginos. pugna fusus et tempestate iactatus aegre ipse in portum Messanae refugit [100.]. postea Lucani in Thuriorum agros incursionem fecerunt; quo factum, ut universi Graeci in Italia contra eos bellum gererent. Graeci per arctas vias intrantes tandem montibus cincti in maximum incurrunt discrimen [101.]. proelio fusi Graeci cum Lucanis pacem faciunt, interposita Leptinis fide, quem Dionysius Lucanis auxilio miserat. ob id a praetura remotus Leptines. Romani agrum Veientanum dividunt, et in Aequos Veliternosque bellum gerunt. Circeios colonia
97.4. deducta [102.]. Dionysii in Italiam expeditio. Graeci in Italia Helorim a Dionysio in exsilium pulsum copiarum ducem creant [103.]. Heloris obviam factus hosti pugnam init, qua ipse cadit cum plurimis; reliqui effuse in fugam se dant [104.]. a fuga collectos hostes cunctos tumulum occupantes Dionysius ad deditionem cogit. his per singularem clementiam dimissis, et civitatibus pace atque libertate concessa, Dionysius omnium gratiam meruit [105.]. Rhegini pacem a Dionysio redimunt. Caulonia devastata; cives Syracusas migrarunt. Romani ob
98.1. Aequos victos edunt ludos [106.]. Locris in Italia ob impetratam ab ipsis coniugem Dionysius agrum Hipponiensem donat; contra Rheginos, perpetuo odio in ipsos inflammatus, ad internecionem persequi destinat [107.]. quaesita nova inimicitiarum causa Dionysius Rhegium oppugnatione urget. cives duce Phytone fortissime pugnant, ipsumque Dionysium lancea vulnerant [108.]. in ipso bello vanus Dionysius rhapsodos cum maximo apparatu ad ludos Olympicos mittit, qui carmina sua recitarent. sed hi sibilis excepti et reliqua pom-
98.2. pa ludibrio exposita [109.]. Lacedaemonii bello attriti misso Antalcida cum Persis pacem faciunt iniquissimis conditionibus. tum vero Persarum rex omnia ad bellum Cypricum praeparat [110.]. Rhegini diuturna obsidione coacti tyranni arbitrio se dedunt, qui pecunia redemtos liberos esse iussit, ceteros sub corona vendidit [111.]. Phytonem Rheginorum ducem Dionysius crudelissimo supplicio affecit [112.]. Hoc maxime tempore Galli Transalpini eiectis Tyrrhenis regionem inter Apenninum et Alpes occupabant. ex his Senones novas sedes quaerentes in Clusinorum agros irruptionem fecerant. legati Romani ad rem cognoscendam missi, cum pugnae contra Gallos se immiscuissent, Galli legatos dedi postularunt. populus Romanus invitis patribus id facere recusavit [113.]. quamobrem Galli exacerbati cum infesto exercitu Romam petunt. conserta pugna Romani fugantur. Romani plurimi caesi [114.]. pauci Romam revertuntur. his edocti cives omnia in Capitolium asportari curant. hostes in urbem

irrumpentes arcem obsidere parant [115.]. devicta Thuscorum gente armis locupletati cives Romani qui Veios profugerant, Capitolium obsidione eximere constituunt. Galli in arcem falsis custodibus ascendere conantur; sed sacri Iunonis anseres hostes produnt urbemque servant. inde fiunt pacis conditiones. secundum quas Galli accepta pecuniae summa Roma abeunt [116.]. Romanis Gallorum incursione admodum afflictis Volsci bellum inferunt. hos M. Furius dictator creatus domat, qui mox Aequos etiam Hetruscosque vincit, et a Gallis aurum Romae acceptum cum reliqua praeda recuperat. Ab hoc anno Callisthenes historiam scribere exorsus [117.].

CORRIGENDA.

P. 401. 20. Scrib. ʽΡωμαίοις coll. p. 475. 7. 476. 75. 470. 28. 550. 71. 551. 15. recipiendus est ordo verborum quem praebent AL 472. 42. dele comma post Συβάριος 518. 81. 88. 'Ισθμὸν 552. 79. καιρίῳ 670. 40. Φαρνάβαζον] scribe Τισσαφέρνην cum Wesselingio 708. 37. ὑπὲρ ὧν.

In annotat. p. ed. Wess. 484. 74. τόπον 524. 58. ἱκανὴν] 527. 81. post 530. 9. aut 7. 532. 39. Μικύβερναν 533. 65. τετραμηνιαίους 542. 11. δυνάμεθα — 586. 38. I. et 589. 85. ἀνευθὺ 593. 5. προήγαγε 600. 35. requiro deleto καὶ 602. 20. ὥρμησεν 35. Μιτυλήνην 614. 85. παντοίαν omnes 615. 43. ἐθέλωσιν 619. 34. συνῆγε 693. 58. scripsi Καρχηδονίοις 713. 52. τετταράκοντα *Praefat.* p XII. v. 4. dixi] duxi